Diuusi ñiooquidʌ utuducami oodamicʌdʌ

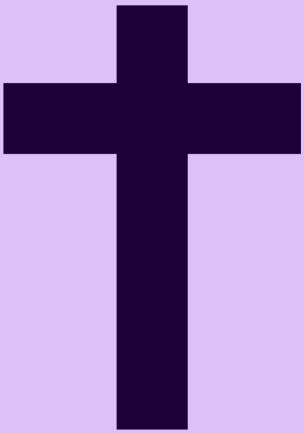

New Testament in Tepehuan, Northern (MX:ntp:Tepehuan, Northern)

Diuusi ñiooquidʌ utuducami oodamicʌdʌ
New Testament in Tepehuan, Northern (MX:ntp:Tepehuan, Northern)

copyright © 1981 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tepehuan, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tepehuán del Norte [ntp], Mexico

Copyright Information

© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:
You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.
Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tepehuan, Northern

© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022
1cd37655-9109-5b5b-ab5d-6e755e5aa421

Contents

MATAIVO 1
MARCUSI 70
RUUCASI 111
VUAANA 182
HECHOS 237
ROMANOS 301
1 CORINTIOS 329
2 CORINTIOS 356
GÁLATAS 374
EFESIOS 385
FILIPENSES 395
COLOSENSES 402
1 TESALONICENSES 409
2 TESALONICENSES 415
1 TIMOTEO 419
2 TIMOTEO 428
TITO 434
FILEMÓN 438
EBREOS 440
SANTIAGO 462
1 PIIDURU 469
2 PIIDURU 477
1 VUAANA 482
2 VUAANA 489
3 VUAANA 490
UUDASI 491
APOCALIPSIS 494

Mataivo ooja istumaasi ivuaadana ʌSuusi Cristo aidʌsi aimʌraitadai tami oidigi daama

1 Potʌʌtʌgiducatadai ʌʌqui aaduñdʌcarudʌ Suusi Cristo ismaacʌdʌ
ʌrcajiudadʌ ʌraí Davicaru dai Davicaru ʌrcajiudadʌ Avraañicaru.
2 Avraañicaru ʌroogadʌ Isaacaru, Isaacaru ʌroogadʌ Jacocaru, Jacocaru
ʌroogadʌ Judacaru dai aa ismaacʌdʌ maamarai ʌgai.
3 Judacaru ʌroogadʌ Paaresicaru daidʌ Saaracaru daidʌ ʌdʌʌdʌ Tamara
tʌʌgiducatadai, Paaresicaru ʌroogadʌ Esinomicaru, Esinomicaru ʌroogadʌ
Aramacaru.
4 Aramacaru ʌroogadʌ Aminadabacaru, Aminadabacaru ʌroogadʌ Naa-
sonacaru, Naasonacaru ʌroogadʌ Salmonacaru,
5 Salmonacaru ʌroogadʌ Boosocaru daidʌ ʌdʌʌdʌ Raaba tʌʌgiducatadai,
Boosocaru ʌroogadʌ Obedicaru daidʌ ʌdʌʌdʌ Ruuta tʌʌgiducatadai, Obedi-
caru ʌroogadʌ Isaícaru.
6 Isaícaru ʌroogadʌ ʌraí Davicaru, daidʌ ʌraí Davicaru ʌroogadʌ Salo-
moñicaru daidʌ ʌdʌʌdʌ ʌrUriiasicaru ooñigadʌ.
7 Daidʌ Salomoñicaru ʌroogadʌ Roboamicaru, Roboamicaru ʌroogadʌ Avi-
iasicaru, Aviiasicaru ʌroogadʌ Asacaru,
8 Asacaru ʌroogadʌ Josapaatacaru, Josapaatacaru ʌroogadʌ Joramacaru,
Joramacaru ʌroogadʌ Usiasicaru,
9 Usiasicaru ʌroogadʌ Jotamacaru, Jotamacaru ʌroogadʌ Acasicaru, Acasi-
caru ʌroogadʌ Esequiiasicaru,
10 Esequiiasicaru ʌroogadʌ Manaseesicaru, Manaseesicaru ʌroogadʌ
Amoñicaru, Amoñicaru ʌroogadʌ Josiiasicaru,
11 Josiiasicaru ʌroogadʌ Jeconiiasicaru dai aa ismaacʌdʌ maamarai
ʌgai. Ʌgai oidacatadai aidʌsi ʌraígadʌ Bavilooniana oidacami divia
dʌvʌʌragadʌana ʌjudidíu dai maisapicami vuucai mui gʌdʌvʌʌragamu.
12 Dai gooquiʌrʌ Jeconiiasicaru ʌroogadʌ Salatielicaru, Salatielicaru
ʌroogadʌ Sorovaveelicaru,
13 Sorovaveelicaru ʌroogadʌ Aviudicaru, Aviudicaru ʌroogadʌ Eliaquiimi-
caru, Eliaquiimicaru ʌroogadʌ Asoracaru,
14 Asoracaru ʌroogadʌ Sodocaru, Sodocaru ʌroogadʌ Aquimicaru, Aquimi-
caru ʌroogadʌ Eliudacaru,
15 Eliudacaru ʌroogadʌ Eleasaracaru, Eleasaracaru ʌroogadʌ Matanacaru,
Matanacaru ʌroogadʌ Jacocaru,
16 Jacocaru ʌroogadʌ Osee ismaacʌdʌ ʌrcunadʌ María dai María ʌrdʌʌdʌ
Suusi ismaacʌdʌ ʌrʌCristo.
17 Tami gʌaagai baivustaama dan maacova oodami ismaacʌdʌ oidacatadai
aidʌsi oidacatadai Avraañicaru abiaadʌrʌ asta aidʌsi oidacatadai Davicaru
uucami tomasi maivʌʌsi ʌʌpana oidacatadai dai ʌʌpʌ baivustaama dan maa-
cova Davicaru abiaadʌrʌ asta aidʌsi ʌraí Bavilooniʌrʌ oidacami maisapi-
cami vuucai ʌjudidíu Bavilooniamu ʌgai maivʌʌscatai ʌʌpana oidacatadai
dai ʌʌpʌ baivustaama dan maacova aidʌ abiaadʌrʌ asta aidʌsi vuusai ʌCristo,
ʌgai maivʌʌscatai ʌʌpana oidacatadai.

———

18 Aduucai ʌpʌdui tai divia Suusi Cristo: María ʌrdʌʌdʌ dai casi
ʌrgʌncuucunacamicatadai ʌgai ʌʌmadu ʌOsee dʌmos maiquia ʌmapai
oidacatadai, taidʌ María nonoatu guvucadadʌcʌdʌ Diuusi Ibʌadʌ.

19 ΛOsee ʌrʌmo cʌʌli cʌʌga tuigacami dai maitipʌliditadai ismatiagi
ʌoodami isnonoacatadai ʌMaría, baiyoma ipʌliditadai ʌgai isʌstocai dagitu-
agi sai maisoimaa taatatuldana ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ.
20 Dai aidʌsi quiaa tʌtʌgitoitadai ʌOsee gomaasi, tai coosigadʌrʌ gʌmaasitu
ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Osee Davicaru cajiudadʌ, maitiduaadicuda vʌʌnañi ʌMaría vaidʌ
ʌrgʌooñiacana, Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ viaaca agai ʌgai ʌali oodami.
21 Λgai marata agai ʌmo ali gʌʌli pai Suusi tʌʌtʌ. ΛSuusi cʌʌgacʌrʌ
vuvaida agai oodami soimaascamigadʌaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ vaavoitudagi
cascʌdʌ potʌʌgiduca agai ʌgai —astʌtʌdai.
22 Aidʌsi ʌpʌdui gomaasi aidʌ ʌpʌdui ismaacʌdʌ aagai Diuusi
gʌñiooquituldiadamigacʌdʌ saidʌ icaiti:
23 Λmo ali tʌji nonoatumu dai maratamu ʌmo ali gʌʌli dai Emanuel aagadamu
oodami.
Ascaiti Diuusi. Emanuel itʌiya ʌlidi: Diuusi gʌrʌʌmadu daacana.
24 Dai aidʌsi nʌnʌa ʌOsee poduucai idui isducatai aagidi ʌDiuusi
tʌaañicarudʌ, vʌʌna ʌgai ʌMaría.
25 DʌmOs maiaabana voo ʌgai asta aidʌsi marai ʌMaría. Λgai
ʌrtuucamidʌrʌ maradʌ tai Suusi tʌʌtʌ.

2

———

1 ΛSuusi Beleenʌrʌ vuusai Judeea dʌvʌʌriʌrʌ, aidʌsidʌ ʌEroodʌsi
ʌrraícatadai ami dʌvʌʌriʌrʌ. Tai ami Jerusaleenʌrʌ Judeea dʌvʌʌriʌrʌ dada
chiʌʌqui cʌcʌʌli. Jerusaleenʌrʌ siooma muidu oidacami siaa ʌʌmapʌcʌrʌ
Judeea dʌvʌʌriʌrʌ. ΛcʌcʌʌIi ismaacʌdʌ ami dada cʌʌ maatʌ nʌidi sisiaavugai.
Siaalico padʌrʌ dada ʌcʌcʌʌli,
2 dai gatʌcacaimi daidʌ icaitimi:
—Vaaco daja aapimʌ judidíu gʌnraíga ismaacʌdʌ vuusai, nʌidi aatʌmʌ
siaavugaigadʌ cascʌdʌ dada aatʌmʌ dai siaa duutuda ragai —ascaiti ʌcʌcʌʌli.
3 Dai aidʌsidʌ ʌraí Eroodʌsi maí gomaasi aliʌ duaadimu ʌgai. Λgai
poʌliditadai isoidaca agai ʌmai raí siʌgai camaitatʌaanʌda agaitadai.
Dai vʌʌsi ʌoodami Jerusaleenʌrʌ oidacami aliʌ duduaadimu ʌʌpʌ. Λgai
poʌliditadai isʌtʌtʌaanʌdami istutuiditadai isgʌncocodagi.
4 Taidʌ ʌEroodʌsi ʌmpagi vʌʌsi ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ, ʌʌmadu
ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai tʌcacai saaco vuusia
agaitadai ʌCristo.
5 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Beleenʌrʌ tami Judeea dʌvʌʌriʌrʌ, dai Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ ooja
sai pocaiti Diuusi:
6 Ismaacʌdʌ Beleenʌrʌ oidaca agai Judeea dʌvʌʌriʌrʌ aa judidíu vaamioma
siaa duutuadamu siaa judidíu.
Λgai saagida vuusia agai ʌmo gʌʌ tʌaanʌdami.
Dai ʌgai tʌaanʌdamu ʌjudidíu.
Ascaiti Diuusi —astʌtʌdai ʌgai.
7 Taidʌ ʌEroodʌsi ʌstocai vaí ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ dada siaalico padʌrʌ, dai
cʌʌga tʌcacai suu duucu gʌmaasitu ʌsiaavugai.
8 Dai gooquiʌrʌ ootoi ʌEroodʌsi ʌcʌcʌʌli Beleenamu daidʌ itʌtʌdai:
—Iimivurai dai gaaga ʌali siʌʌñi dai mʌsiʌʌscadʌ tʌgiagi vʌrai dadacai
giñaagida nai aanʌ ʌʌpʌ mʌʌ siaa duutudagi —astʌtʌdai ʌEroodʌsi.

9-10 Potʌtʌdai ʌraí taidʌ ʌcʌcʌʌli iji. Daidʌ ʌsiaavugai ismaacʌdʌ tʌʌ ʌgai vaasʌquioma mosbaitʌqui imʌitadai. Taida cʌquiva ʌsiaavugai daama siaaco daacatadai ʌali siʌʌñi. Dai aidʌsi ʌcʌcʌʌli tʌʌ ʌsiaavugai aliʌ baigʌnʌʌli.
11 Dai vaapacʌcai ami quiiyʌrʌ tʌʌ ʌgai ʌali siʌʌñi ʌʌmadu ʌdʌʌdʌ. Dai gʌntootonacʌdʌ guuquiva dai siaa duutuli ʌgai ʌali siʌʌñi dai gooquiʌrʌ cuupioco ʌgai gʌncajojooñiga dai oi ooro, dai cubimadali dai mirra. Mirra ʌrʌmo istumaasi chigian uuvadami.
12 Dai gooquiʌrʌ Diuusi aagidi ʌcʌcʌʌli coosigadʌrʌ sai camaiiimʌna siaaco daacatadai ʌEroodʌsi tai cascʌdʌ ʌmai voiyamu sʌʌli noonora ʌgai.

———

13 Dai aidʌsi canoonora ʌcʌcʌʌli, ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ gʌmaasitu coosigadʌrʌ ʌOsee daidʌ itʌtʌdai:
—Vañigiñi dai vaidacai goali siʌʌñi ʌʌmadu godʌʌdʌ voopoivurai Ejiipituamu dai momʌʌca avʌr daraaja asta siʌʌscadʌ gʌnaagida aanʌ. ΛEroodʌsi gaaga agai goali siʌʌñi dai muaa ʌlidi —astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
14 Taidʌ ʌOsee vañi dai tucarʌ vaidacai ʌali siʌʌñi ʌʌmadu ʌdʌʌdʌ Ejiipituamu.
15 Dai anaasi daraaja ʌgai asta aidʌsi muu ʌEroodʌsi. Aidʌsi poduucai idui ʌgai poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ aagai Diuusi ʌʌquioma gʌñiooquituldiadamigacʌdʌ dai pocaiti: “Aagidamu aanʌ giñmara sai vuusaiña Ejiipituaiñdʌrʌ”, ascaiti Diuusi.

———

16 Dai aidʌsi maí ʌEroodʌsi isyaatagi ʌcʌcʌʌli aliʌ baamu, dai gatʌjai coodaragai vʌʌsi aali ismaacʌdʌ viaacatadai googo uumigi coidamacoga ismaacʌdʌ Beleenʌrʌ oidacatadai dai vʌʌsi sicoli Beleena oidacami. Λcʌcʌʌli sastuduacʌdʌ caaagidi ʌEroodʌsi siʌʌquidʌ tʌʌtadai ʌgai ʌsiaavugai dai poduucai ʌʌsitu ʌEroodʌsi siʌjudidíu raígadʌ ismaacʌdʌ gaagai ʌgai cayoga viaacatadai gooca uumigi. Dai cascʌdʌ gatʌjai coodaragai vʌʌsi aali ismaacʌdʌ viaacatadai googo uumigi coidamacoga.
17 Poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ ooja gʌraduñicaru Jeremiiasi Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai poduucai ooja:
18 Muidutai judidíu ooqui suaanʌda agai muiyapʌrʌ oidacami.
Λooqui suaanʌda agai gʌcooditudacai maamaradʌ.
Dai maitipʌliadamu ʌooqui isaa baiʌʌliatudagi.
Cacoimu maamaradʌ cascʌdʌ.
Ascaiti Jeremiiasicaru.
19 Dai aidʌsi camuu ʌEroodʌsi, tai ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ gʌmaasitu ʌOsee coosigadʌrʌ Ejiipitʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
20 —Vañigiñi dai vaidacai goali siʌʌñi ʌʌmadu dʌʌdʌ ʌpamu avʌr iimi gʌndʌvʌʌragamu casi atcoi ʌgai ismaacʌdʌ muaa ʌliditadai goali siʌʌñi —astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
21 Taidʌ ʌOsee vañi dai vuaa ʌali siʌʌñi ʌʌmadu ʌdʌʌdʌ tami Isireli dʌvʌʌriʌrʌ.
22 Dʌmos aidʌsi maí ʌOsee siʌʌArquelao ʌrtʌaanʌdamicatadai Judeeʌrʌ gʌooga Eroodʌsi vʌʌtarʌ, duaadicuitadai ʌgai isimiagi gaamucu, tai coosigadʌrʌ aagidi Diuusi tʌaañicarudʌ sai Galileeamu iimʌna.
23 Dai aʌcai Galileeʌrʌ dʌvʌʌriʌrʌ Nasareeta oidatu. Aidʌsi poduucai idui ʌgai poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ saidʌ ʌoodami pocaitiada agai saidʌ ʌSuusi ʌrNasareetʌrʌ oidacami.

3

———

1 Aidʌ tuigaco oidigana Judeea dʌvʌʌriʌrʌ divia ʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconai ʌoodami,
2 daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌma duucai avʌr gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada casia miaadʌimi istuigaco Diuusi soiña agai oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana —astʌtʌdai.
3 Idi Vuaana ʌgai ismaacʌdʌ aagai ʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ Isaíacaru aduucai ooja ʌgai:
Diuusi ootosa agai ʌmo cʌʌli sai oidigana gamamaatʌtuldiña dai poduucai gaaagidamu ʌgai:
“Caotoma divia agai gʌrtʌaanʌdamiga cascʌdʌ ʌma duucai avʌr gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada”.
Asduu ooja Isaía.
4 ʌVuaana yuucusidʌ cameyu vopodʌcʌdʌ duñisicatadai dai givuradʌ ogicʌdʌ duñisicatadai, dai soosoyi cuaadana ʌVuaana ʌʌmadu saivoli.
5 Vai daivʌiña oodami vʌʌsi Judeea dʌvʌʌriaiñdʌrʌ Jerusaleenaiñdʌrʌ dai aa ʌʌmapʌcʌrʌaiñdʌrʌ caʌca ʌliditai istumaasi aagai ʌVuaana dai ismaacʌdʌ miaanai oidacatadai ʌaqui Jordán ʌʌpʌ.
6 Dai ismaacʌdʌ daanʌiña Diuusi sai oigʌldana soimaascamigadʌ ʌVuaana vapaconaiña ami ʌgʌʌ Jordán aquiʌrʌ.
7 Dʌmos aidʌsi tʌʌ ʌVuaana ismuidutai fariseo ʌʌmadu saduseo daivimi sai ʌgai vapaconana tai ʌgai itʌtʌdai:
—Aapimʌ ismaacʌdʌ daivʌi tami ansai gʌnvapaaconana ʌpan ducami coocoyi ismaacʌdʌ vopooyi siuu duucu camʌʌjidagi vasoi, poʌliditai sai poduucai Diuusi camaisoimaasi gʌntaatatulda agai. ʌʌpʌga gʌaagai issʌʌlicʌdʌ ʌma duucai gʌntʌtʌgituagi aapimʌ dai camaisoimaasi ivuaadagi.
8 Cʌʌgacʌrʌavʌr oidaca vai nʌidiña aa mʌssʌʌlicʌdʌ caʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai.
9 Dai maitavʌr povʌnʌliada aapimʌ mʌsaidʌ ʌrAvraañicaru cajiudadʌ sai cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi Diuusi. Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai Diuusi istutuidi isiduñiagi Avraañicaru cajiudadʌ asta idi ojoodiaiñdʌrʌ isipʌliadagi.
10 Diuusi cabaigʌduu issoimaa taatatuldagi maicʌʌga tuutiacʌdʌ ʌpan duucai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ guicutai uusi ismaacʌdʌ maicʌʌgadu iibiadʌ dai mʌmʌidi. Poduucai Diuusi ootosamu ʌoodami ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi mʌʌca siaaco tomastuigaco mʌʌcana taí.
11 Aanʌ gia suudagicʌdʌ gʌnvapaconai sai nʌidiña aa mʌsai caʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai. Dʌmos divia agai ʌmai ismaacʌdʌ gʌnvapacona agai Diuusi Ibʌadʌcʌdʌ sai gʌnʌʌmadu daacana Diuusi Ibʌadʌ. Dai ʌgai vaa nʌida agai oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Ʌgai vaamioma viaa guvucadagai iñsaanʌ. Aanʌ maitistutuidi siʌʌsi istutuidi ʌgai.
12 Ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ cʌlivai tʌligi bai tueeyi ʌtʌligi daidʌ ʌcosadʌ mʌmʌidi. Poduucai iduñia agai ʌgai ismaacʌdʌ divia agai ʌoodamicʌdʌ. Ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai iimia agai tʌvaagiamu dai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diaavora ʌʌmadu iimia agai ʌgai siaaco tomastuigaco mʌʌcana taí —astʌtʌdai ʌVuaana ʌoodami.

———

13 Vaidʌ ʌSuusi Galilea dʌvʌʌri amaadʌrʌ imʌitadai dai aayi ami ʌgʌʌ Jordán aquiʌrʌ siaaco daacatadai ʌVuaana sai ʌgai vacuaanana.

14 ΛVuaana maitipʌlidimi tuucamidʌrʌ isvacuaanagi daidʌ itʌtʌdai ʌgai
ʌSuusi:
—Aanʌava ʌgai dai gʌaagai pʌsgiñvacuaanagi. ¿Tuipʌsi aapi ipʌlidi isaanʌ
gʌvacuaanagi? —astʌtʌdai ʌVuaana.
15 DʌmosʌSuusi itʌtʌdai:
—Casi maiñioocada sioomʌ ʌrcʌʌgai tʌsiduñiagi istumaasi Diuusi ipʌlidi
—astʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌVuaana ipʌli.
16 Dai aidʌsi mosvacoi ʌVuaana ʌSuusi taidʌ ʌSuusi vuusai suudagiaiñdʌrʌ.
Tai otoma gʌcupiooco ʌtʌvaagi taidʌ ʌSuusi tʌʌ Diuusi Ibʌadʌvaitʌvai siaaco
uucami daacatadai ʌgai ʌpa maasi ʌmo tugu.
17 Tai caidatu ʌmo ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ daidʌ icaiti:
—Idiavʌr giñmara nai aliʌ oigʌdai aanʌ. Dai aanʌ aliʌ baigiñʌlidi goocʌdʌ
—ascaiti ʌñiooqui.

4

———

1 Taidʌ Diuusi IbʌadʌvaidacaiʌSuusi oidigamu, sabai ʌDiaavora
iduiñtuldana ʌmo istumaasi istumaasi Diuusi maitipʌlidi.
2 Daidʌ Suusi maitauu goo coobai tasai dai goo coobai tucagi dai cascʌdʌ
biuugimucatadai.
3 Taidʌ ʌDiaavora miaadʌrʌ cʌquiva siaaco daacatadai ʌSuusi nʌida
ʌliditai sabai iduiñtuldana ʌmo istumaasi istumaasi Diuusi maitipʌlidi daidʌ
itʌtʌdai:
—PʌsaapiʌrDiuusi maradʌ di, tʌaañiñi goojoodai vai tascali gʌnaatona
—astʌtʌdai ʌDiaavora.
4 DʌmosʌSuusi itʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ icaiti: “Maisiu mosʌca tascalicʌdʌ istutuidi oodami
isoidacagi, gʌaagiava Diuusi ñiooquidʌ ʌʌpʌ”, ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ
—astʌtʌdai ʌSuusi.
5 Taidʌ ʌDiaavora vaidacai ʌSuusi Jerusaleenamu dai ami ʌgʌʌ quiuu-
paigadʌrʌ ʌjudidíu daama tʌsagi,
6 daidʌ itʌtʌdai:
—PʌsaapiʌrDiuusi maradʌ di, tabiaadʌrʌ mʌtana gʌʌsi tuduidʌ. Pocaiti
Diuusi ñiooquidʌrʌ di:
Diuusi ootosamu gʌtʌtʌaañicaru vaidʌ gʌnuucaticana.
Sigʌdaagiadamu ʌgai gʌnnoonovicʌdʌ pai maisaraana aapi gʌʌʌcaso ʌmo
odiana.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌDiaavora.
7 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ di: “MaitʌaagaipʌsaagiadagiDiuusi
saidʌ iduuna ʌmo istumaasi mosnʌida ʌliditai sabai giduuna”, ascaiti Diuusi
ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
8 Tai ʌpamu ʌDiaavora vaidacai ʌSuusi ʌmo gʌʌ tuvidacamu dai abiaadʌrʌ
tʌtʌʌgidi vʌʌsi gʌgʌr tʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ oidaga oidigi daama dai vʌʌsi
oodami ismaacʌdʌ tʌaanʌi ʌtʌtʌaanʌdami,
9 daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ angʌmaquiagi oigaragai pai tʌaanʌda vʌʌsi goovai pʌsgiñvuidʌrʌ
gʌtootonacʌdʌ cʌquivagi dai giñsiaa duutudagi —astʌtʌdai ʌDiaavora.
10 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Imʌdañiʌtabiaadʌrʌ Diaavora, pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Aliʌsi
gʌaagai issiaa duutuadagi Diuusi dai mosʌca ʌgai ʌʌgiadagi”, ascaiti Diuusi
ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

11 Taidʌ ʌDiaavora ii abiaadʌrʌ, tai dada Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai nuucagi
ʌSuusi.

———

12 Aidʌsi maí ʌSuusi ismaisapicatadai ʌVuaana ii Galilea dʌvʌʌriamu.
13 DʌmOs camaivii ʌgai NasareetʌrʌBaiyoma Capernauumamu ii ʌgai
dai mʌʌca oidaca agai. Capernauuma ʌrgʌʌ suudagi ugidiana. ʌgʌʌ su-
udagi ugidiana ʌrNepatalicaru dʌvʌʌragadʌcatadai dai abaana Nepatali-
caru dʌvʌʌragadʌ ʌrSebulonacaru dʌvʌʌragadʌcatadai.
14 Aidʌsi ʌSuusi ii gamucu aidʌ ʌpʌdui ismaacʌdʌ ooja Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ Isaíacaru daidʌ icaiti:
15 Mui oodami sibʌaadʌrʌ oidacami oidaca agai Galileeʌrʌ
Sebulonacaru dʌvʌʌragadʌrʌ dai Nepatalicaru
dʌvʌʌragadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi abaana Jordán aqui maigovai.
16 Dai ʌgai maimaatʌcamu Diuusi ñiooquidʌ dai aliʌ soimaasi ivuaadamu.
DʌmOs gooquiʌrʌ caʌcamu ʌgai istumaasi gamamaatʌtulda agai ʌcʌʌgacʌrʌ
vuviaadami dai baigʌnʌliadamu ʌgai.
Ascaiti Isaíacaru.
17 Aidʌ abiaadʌrʌ ʌSuusi potʌtʌdaiña ʌoodami:
—ʌma duuquiavʌr gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada. Casia
miaadimi istuigaco soiña agai Diuusi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana
—astʌtʌdaiña ʌSuusi.

———

18 ʌSuusi gʌʌ suudagi ugidiamu sʌʌli imʌitadai Galileeʌrʌ, dai tʌʌ gooca
gʌnsiʌʌgʌmʌ. ʌmoco Simuñi Piiduru tʌʌgidu, dai ʌgʌmai AandʌrʌsiOgai
ʌrvatopa vuudamicatadai, dai suudarʌ dadaitudai gʌnvatopa vuicaru.
19 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñoidávurai nai aanʌ gʌnmaatʌtuldana mʌsducatai gaagada aapimʌ
oodami vaidʌ giñvaavoitudana —astʌtʌdai ʌSuusi.
20 Tai ʌgai otoma anaasi viaa gʌnvatopa vuicaru dai oí ʌSuusi.
21 Dai baitʌquiooma tʌʌ ʌSuusi ʌʌpʌ gooca gʌnsiʌʌgʌmʌ. Jacovo ʌʌmadu
Vuaana Sevedeo maamaradʌ. Vai ʌmo vaarcu ʌraana daraajatadai ʌʌmadu
oogadʌ dai daraasdi gʌnvatopa vuicaru. Taidʌ ʌSuusi vaí.
22 Tai ʌgai otoma anaasi viaa ʌvaarcu ʌʌmadu gʌnooga dai oí ʌSuusi.

———

23 ʌSuusi vʌʌsi Galilea dʌvʌʌriana aimʌraitadai, dai vʌʌsi judidíu quiquiu-
upaigadʌrʌ gaaagidimi isDiuusi soiña agai oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana.
Vʌʌsi istumaasi gaaagidiña ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ ʌrcʌʌgaducami. Dai Suusi dudu-
aaidimi mui oodami naana maasi coocodagai viaacami.
24 Tai otoma maí vʌʌsi Siria dʌvʌʌriʌrʌ oidacami istumaasi ivuaadana
ʌSuusi, dai otoma vuaapi ʌgai ʌSuusi vʌʌsi ʌcoococoidadʌ sai dudu-
aaidana tomastuma coocodagai viaacami dai ismaacʌdʌ maitistutuidi-
tadai isoiñʌdagi vaidʌ ʌSuusi duduaaidiña vʌʌscatai dai vuvaitu Diaavora
tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ.
25 Tai oí mui oodami ʌSuusi Galileeaiñdʌrʌ, dai Decapolisi
dʌvʌʌriaiñdʌrʌ, dai vʌʌsi Judeea dʌvʌʌriaiñdʌrʌ Jerusaleenaiñdʌrʌ dai
aa ʌʌmapʌcʌrʌaiñdʌrʌ, ʌgʌʌ aqui Jordán vasoñiomaiñdʌrʌ.

5

———

1 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi vʌʌsi ʌoodami, tʌsai ʌmo giidiana dai ami daiva.
Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ gʌnʌmpagi ʌSuusi sicoli dai vʌʌsi ʌoodami.

2 Vaidʌ ʌSuusi mamaatʌtuldi daidʌ itʌtʌdai:

———

3 —Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi vʌʌscatai ismaacʌdʌ maatʌ istʌgito isDiuusi soiñagi vaidʌ ivuaada ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi. Diuusi soiñamu vai ʌgai ivuaadana istumaasi Diuusi ipʌlidi.

4 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ sivi soigʌʌlidi soimaasi ivuaadatai ʌgai Diuusi bai ʌʌliatudamu.

5 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi, ʌgai tʌaanʌdamu oidigi utudiʌrʌ siʌʌscadʌ ugitiagi idi oidigi.

6 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ oidaca ʌlidi, Diuusi soiña agai ʌgai vai poduucai oidacana.

7 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ soigʌnʌlidi aacʌdʌ, Diuusi soigʌʌliadamu ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ.

8 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ maisoimaasi ivuaada ʌlidi. Ʌgai Diuusi ʌʌmadu iimimu.

9 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ soicʌi ʌcocoadami sai camaitʌncocodaiña. Diuusi gʌmaamara duucai nʌijadamu.

10 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ aa soimaa taatamituldi ivuaadatai ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi. Diuusi soiñamu vaidʌ apiaivuaada ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi.

11 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu aapimʌ siʌʌscadʌ ʌoodami gʌnaagiadagi soimaasi ñiooqui dai soimaasi gʌntaatamituldiadagi dai mʌsiʌʌscadʌ gʌnyaatagʌdagi, giñvaavoitudaitai aapimʌ.

12 Dʌmos baigavʌr ʌnʌliada aapimʌ Diuusi gʌnmaaquimu ʌmo istumaasi cʌʌgaducami tʌvaagiʌrʌ, poduucai ʌʌpʌ soimaa taata ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ ʌʌpʌga dada isaapimʌ.

———

13 Ismaicʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ oodami maitipʌliadamu isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidʌ poduucai isduucai ʌmo oodami maitipʌlidiña iscuaadagi cuaadagai maiyoovicami. Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ. Nʌiditai aa iscʌʌgacʌrʌ oidaga aapimʌ poduucai ipʌliadamu ʌgai isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidʌ dʌmos ismaicʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ aidʌ gia maisoicʌi aapimʌ oodami dai Diuusi gajiaadʌrʌ gʌnviaamu aapimʌ.

14-16 Aliʌsi ʌrsoiñi cuudagi tucarʌ. Poduucai ʌʌpʌ aliʌsi ʌrsoiñi aapimʌ cʌʌgacʌrʌ oidacatai vai poduucai maatʌna aa isducatai Diuusi ipʌlidi isoidacagi. Vʌʌsi oodami gʌntʌgito nʌidi isaapimʌ ʌrvaavoitudadami. Daidʌ ʌoodami nʌiditai iscʌʌgacʌrʌ oidaga aapimʌ siaa duutuadagi Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja.

———

17 Maitavʌr povʌnʌliada aapimʌ iñsaanʌ divia dai maiʌʌgiada iñagai Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai mamaatʌtuldiaragadʌ ismaacʌdʌ aagidi ʌgai Moseesacaru dai gʌñiñiooquituldiadamiga, baiyoma divia aanʌ dai ʌʌgiada iñagai.

18 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai siʌʌsi uucami cʌaacagi oidigi vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi moduucai imʌda agai maitʌviaa agai tomalaachi tomali ʌmo oojai maimaigovai gʌdaasa agai asta siʌʌscadʌ ʌpʌdui vʌʌsi ismaacʌdʌ viaa siʌpʌduñiagi.

19 Cascʌdʌ sioorʌ ʌmapiadʌrʌ viaagi ʌmo istumaasi Diuusi sʌʌlicamigadʌaiñdʌrʌ, tomasi ʌgai poʌlidi ismaisi gʌaagai isiduñiagi dai poduucai mamaatʌtuldiadagi ʌoodami sai poduucai ivuaadana ʌgai maicʌʌga ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi. Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgiadagi

Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai poduucai mamaatʌtuldiadagi ʌoodami sai poduucai ivuaadana ʌgai gia cʌʌga ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
20 Aanʌ angʌnaagidi aapimʌ sai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo poʌlidi iscʌʌgacʌrʌ oidaga dʌmos maitʌrvaavoi. Aapimʌ aliʌsi gʌaagai issʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ oidacagi maisiu ʌpan duucai ʌgai. Dʌmos istʌtʌgitoda aapimʌ ʌpan duucai ʌgai, Diuusi maitʌnsoiñamu iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ.

———

21 Aapimʌ cajioma mʌsaidʌ itʌtʌdai gʌnʌʌqui aaduñicaru: “Maitavʌr gacoodada, isʌmaadutai gamuaagi ʌdudunucami gʌaagai isgatʌaañiagi muaaragai ʌgai ʌʌpʌ”.
22 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai tomasioorʌ sioorʌ baamuagi gʌaduñi vui, dai sioorʌ galnaasi ñioocadagi gʌaduñi vui, dai sioorʌ vuiirugami aagadagi gʌaduñi Diuusi soimaa taatatuldamu tomasi gʌnmamaatʌtuldiadamiga maipoduucai gʌnmamaatʌtuldiadagi.
23 Poduucai isʌmaadutai imiagi ʌgʌʌ quiuupiamu dai siaa duutuda agadagi Diuusi dai ami tʌgituagi saidʌ idui ʌmo istumaasi soimaascami gʌaduñi vui vai cascʌdʌ vui baamucagi ʌaduñdʌ,
24 gʌaagai isvuusia ʌgai abiaadʌrʌ dai mʌʌ nʌidagi gʌaduñi dai baiduñiagi ñiooqui ʌgai ʌʌmadu. Dai aidʌ gia ʌpamu imiagi ʌgai ʌgʌʌ quiuupiamu dai ami siaa duutudagi Diuusi.
25 Isʌmaadutai soimaasi iduñiagi gʌaduñi vui vaidʌ ʌaduñdʌ vaidaquiagi dudunucamiʌrʌ dʌmos baiyoma gʌaagai isbai duñia ʌgai ñiooqui ʌgai ʌʌmadu voiyamu vai ʌgai maivaidaquiagi dudunucamiʌrʌ vaidʌ ʌdudunucami tʌʌgidan tada ʌsandaaru vaidʌ ʌsandaaru maisagi.
26 Aanʌ gia gʌnaagidi sai maivuusian tada ʌgai abiaadʌrʌ asta siʌʌscadʌ gaaa namʌqui vʌʌsi mʌsiʌʌsi tañiagi.

———

27 Aapimʌ cajioma sai ʌʌqui abiaadʌrʌ aduucai gʌaa: “Sai maitʌaagai isgoogosi gʌnducamicagi oodami”.
28 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai tomasioorʌ sioorʌ galnaasi gʌntʌtʌgitodagi ʌmo ooqui vui tomasi mʌʌcasdʌrʌ nʌidi ʌgai, ʌgai caʌpan ʌʌsi soimaasi ivueeyi isʌʌmadu voimudai.
29 Isʌmaadutai nʌijadagi ʌmo istumaasi dai gaʌʌsida ʌliadagi siʌʌpʌ ʌma maasi soimaascami baiyoma gʌaagai ismainʌijadagi dai Diuusi ʌʌmadu imiagi dai maisiu ʌDiaavora ʌʌmadu imiagi.
30 Isʌmaadutai iduñia ʌliadagi ʌmo istumaasi soimaascami gʌnoonovicʌdʌ baiyoma gʌaagai ispoʌliadagi ʌgai ismainoonovʌ dai Diuusi ʌʌmadu imiagi dai maisiu ʌDiaavora ʌʌmadu imiagi. Poduucai aagai ʌSuusi sai ʌoodami camaisoimaasi ivuaadana.

———

31 Ʌʌqui aduucai gʌaagai ʌʌpʌ: “Tomasioorʌ sioorʌ dagituagi gʌooñiga gʌaagai ismaquiagi ʌmo oojai siaaco aagadagi iscadagito”.
32 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai isʌmo cʌʌli dagituagi gʌooñiga, maiviaacatai istuisidʌ dagituagi, oodami poʌliadamu isʌooqui gogoosi gʌducami sai cascʌdʌ dagito ʌcʌʌli dʌmos ʌcʌʌli ʌrduñidʌ ispoduucai tʌtʌgitodagi ʌoodami, dai sioorʌ vʌʌnagi ʌmo ooqui dagitobarui ʌgai soimaasi ivueeyi ʌʌpʌ.

———

33 Aapimʌ cajioma ʌʌpʌ mʌsaidʌ itʌtʌdai gʌnʌʌqui aaduñicaru: “Siʌʌscadʌ ʌmaadutai pocaitiadagi sai maatʌ Diuusi sai sʌʌlicʌdʌ iduñia agai ʌmo istumaasi Diuusi vʌʌtarʌ aliʌsi gʌaagai isiduñiagi”.

34 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai maitʌaagai isaagadagi Diuusi tomastumaa-
sicʌdʌ. Gʌaagai isaagadagi Diuusi mosʌcaasi siʌʌscadʌ sʌʌlicʌdʌ gʌaagadagi
dai sai siʌʌscadʌ aagadagi isʌmo istumaasi ʌrvaavoi maiaagadagi tʌvaagi
mʌʌca gatʌaanʌi Diuusi cascʌdʌ,
35 tomali maiaagadagi dʌvʌʌrai ami daja Diuusi cascʌdʌ, tomali
Jerusaleena ami gatʌaanʌda agai Diuusi gʌrbaitʌcʌaacamiga cascʌdʌ.
36 Dai tomali maiaagadagi gʌnmoomo aapimʌ maitistutuidi istojatudagi
siʌʌpʌ tucutudagi tomali ʌmo cuupai.
37 Mosavʌr cho caitiada siʌʌpʌ ʌjʌ dai maitʌrcʌʌgai isvaamioma aagadagi.

———

38 Aapimʌ cajioma isʌʌqui gʌaagai aduucai: “Isʌmaadutai gʌgʌgʌʌviagi
gʌvuji pai camainʌaada aapi gʌvujicʌdʌ ʌdudunucami viaa ispoduucai
iduñiagi ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ dai isʌmaadutai gʌgʌgʌʌviagi dai daitudagi gʌtaatamu
ʌdudunucami viaa ispoduucai iduiñiagi ʌʌpʌ ʌgaicʌdʌ”.
39 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi: Maitʌaagai pʌsvui gʌsia aapi ʌoomaligami
baiyoma isʌmoco gʌgʌgʌʌviagi gʌvuivasana dagitoñi vai ajadʌrʌ gʌgʌgʌna
ʌʌpʌ.
40 Isʌmoco vaama gʌcʌʌsagi dai gʌyaatagʌdagi gʌvoopoida ʌliditai
gʌvaasaraga dagitoñi vai bʌʌcaiña gʌdaan vaasaraga ʌʌpʌ.
41 Isʌmaadutai gʌaagidagi issoiña bʌʌquia aapi cusuvidʌ tomasi daan
duucu uucami soiñañi asta uruunoco uucami.
42 Tomasioorʌ sioorʌ gʌtaanʌdagi ʌmo istumaasi maacañi aapi, dai sioorʌ
gʌtaanʌdagi ʌmo istumaasi tañiuvidicami tañiuvidañi.

———

43 Aapimʌ cajioma ʌʌpʌ sai aduucai gʌaa ʌʌqui: “Oigʌadañi gʌaduuñi dai
cʌʌdada gʌsaayu”.
44 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi: Oigʌadavurai gʌnsasayu, cʌʌgavʌr ñioocada
vui ʌgai ismaacʌdʌ gʌnñiooquidi, cʌʌgavʌr ivuiidiada sioorʌ gʌncʌʌdadagi,
gamamadadavurai ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ soimaasi ñiooqui gʌnsuuligiadagi
dai soimaasi gʌntaatamituldiadagi.
45 Poduucai gʌmaatʌ isaapimʌ ʌrmaamaradʌ gʌrooga ismaacʌdʌ
tʌvaagiʌrʌ daja. Ʌgai ootosdi tonoli cʌʌga tuutiacami dai maicʌʌga
tuutiacami, dai ʌgai ootosdi duuqui ismaacʌdʌ siaa duutudai dai ismaacʌdʌ
maisiaa duutudai.
46 Dai isaapimʌ oigʌadagi mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ gʌnoigʌdai aapimʌ po-
duucai siaadʌrʌ gʌnoidana Diuusi ʌmo istumaasi. Asta maicʌʌga tuutiacami
ʌʌpʌ poduucai ivueeyi di.
47 Dai isviaatuldiada aapimʌ mosʌca gʌnaaduñi tuma cʌʌga ivueeyi
aapimʌ asta ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi ʌʌpʌ poduucai ivueeyi
di.
48 Cʌʌgavʌr ivuaada aapimʌ ʌpan duucai gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ
daja.

6

———

1 Siʌʌscadʌ aapimʌ siaa duutuadagi Diuusi maitavʌr poduucai ivuaada
mosipʌliditai isgʌnnʌijadagi ʌoodami dai cʌʌga ñioocadagi aapimʌ gʌnvui,
mʌspovuaada aapimʌ aidʌ gia gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja
maitʌnoidamu tomali ʌmo istumaasi.
2 Cascʌdʌ mʌsiʌʌscadʌ oidiadagi soituutuigami ʌmo istumaasi maitavʌr
poduucai ivuaada mosipʌliditai isgʌnnʌijadagi oodami poduucai isduucai
ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ aagaiña ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivuaadana.

Quiquiuupiʌrʌ dai cacaayana poduucai ivuaadana ʌgai sai cʌʌga ñioocaiña oodami ʌgai vʌʌtarʌ. DʌmOs aanʌ angʌnaagidi sai ʌgai ismaacʌdʌ povuaadagi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja maioidamu tomali ʌmo istumaasi.

3 DʌmOs mʌsiʌʌscadʌ aapimʌ oidiadagi ʌmo istumaasi soituutuigami maitavʌr poduucai ivuaada ipʌliditai isgʌnnʌijadagi aa.

4 Dai Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ nʌidi mʌstumaasi ivueeyi ʌgai gʌnoidamu ʌmo istumaasi aapimʌ.

———

5 Dai mʌsiʌʌscadʌ gamamadada aapimʌ, maitavʌr ʌpan duucai ivuaada ʌgai ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi, ʌgai oojoidi isgugucaitai gamamadadagi quiquiuupiʌrʌ dai cacaayana sai nʌidiña ʌoodami. Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja maitʌnoidamu tomali ʌmo istumaasi.

6 DʌmOs aapimʌ mʌsiʌʌscadʌ gamamadadagi iimivurai siaaco maitiipu oodami dai gamamadada. Dai Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ nʌidi mʌstumaasi ivueeyi ʌstocai ʌgai gʌnsoicʌdamu.

7 Mʌsiʌʌscadʌ gamamadadagi maitavʌr muiyoco aagada ʌmo istumaasi isduucai ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi dai poʌlidiña ʌgai sai ʌmomoono caʌca agai aliʌ tʌvʌpi ñioocaitai ʌgai tomasi maicaʌ.

8 Maitavʌr potuutiaca aapimʌ, Diuusi gʌrooga maiquiaa aagidacai aapimʌ abiaadʌrʌ camaatʌcana mʌstumaasi tʌgito aapimʌ.

9 CascʌdʌAduuquiavʌr gamamadada:

GʌroogaAapi pʌsmaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja, aatʌmʌ ipʌlidi isʌoodami gʌsiaa duutuadagi.

10 Vai otoma aʌna istuigaco gatʌaanʌda agai aapi ʌʌgi tami oidigi daama.

Vaidʌʌpʌduunapʌstumaasi aapi ipʌlidi tami oidigi daama poduucai isduucai ʌpʌvueeyi tʌvaagiʌrʌ.

11 GʌrsoiñañiAtʌtai viaaca aatʌmʌ cuaadagai tʌsiʌʌsi tʌgito sivi vʌʌtarʌ.

12 GʌroigʌldañiAgʌrsoimaascamiga tʌsmaacʌdʌ ivueeyi poduucai tʌsduucai oigʌldi aatʌmʌ ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi gʌrvuiididi.

13 Maiti dagito isʌDiaavora gʌraagiadan taadacagi isiduñia aatʌmʌ soimaasi. CʌʌAmaatʌ aatʌmʌ isaapi ʌrʌgʌʌ baitʌcʌaacami tʌvaagiʌrʌ dai oidi daama tomastuigaco, dai aapi vaamioma viaa guvucadagai tomastuigaco istomali ʌmo ʌmai dai isaliʌsi gʌaagai isvʌʌsi oodami gʌsiaa duutuadagi tomastuigaco.

VʌʌsiAgomaasi sʌʌlicʌdʌ ʌpʌduñia agai poduuquiavʌr gamamadada.

14 MʌsaapimʌAoigʌldiadagi aa siʌʌscadʌ soimaasi gʌnvuiididiada ʌgai, Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja gʌnoigʌldiadamu aapimʌ gʌnsoimaascamiga ʌʌpʌ,

15 dai mʌsaapimʌ maioigʌldiadagi aa aidʌ gia tomali Diuusi gʌrooga maitʌnoigʌldiadamu gʌnsoimaascamiga.

———

16 Mʌsiʌʌscadʌ aapimʌ gayunandudagi maitavʌr soigʌnʌliadan vuaada ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi, ʌgai soigʌnʌliadan vuaadana sai nʌidiña oodami isyunandui ʌgai. Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja maioidamu tomali ʌmo istumaasi.

17 DʌmOs aapimʌ mʌsiʌʌscadʌ gayunandudagi maitʌaagai mʌssoigʌnʌliadan vuaadagi,

18 vai maimaatʌna oodami mʌsgayunandui. Vai mosʌca Diuusi gʌrooga maatʌcana dai poduucai ʌgai gʌnoidamu ʌmo istumaasi cʌʌgaducami.

———

19 Maitʌaagai istʌtʌgitodagi oodami isʌmpaidiadagi mui naana maasi tami oidigi daama siaaco maamaradʌ uugiugai dai siaa gʌvueeyi istumaasi dai tami siaaco ʌʌsivogami vapacʌi dai gaʌʌsidi.

20 Baiyoma gʌaagai isivuaadagi vʌʌsi istumaasi Diuusi ipʌlidi dai ʌgai maaquimu istumaasi tʌgito tʌvaagiʌrʌ.

21-23 Isʌmpaidiada oodami mui naana maasi dai riricutuagi aidʌ gia mostʌtʌgitodamu ʌgai gʌnvustuidaga dai poduucai ʌʌgi gʌnvupuiirumadai dai maisoicʌi aa dai maitistutiadamu istʌtʌgitodagi istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaada ʌgai. Dai camaitʌtʌgitoi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ dai apiasoimaasi ivuaadana. Baiyoma gʌaagai istʌtʌgitodagi oodami istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi poduucai gia soicʌi ʌgai aa.

———

24 Sioorʌ mostʌtʌgitodagi isducatai gamaitʌcʌdagi mui tumiñsi ʌgai gia maitistutuidi isʌʌgiadagi Diuusi.

———

25 Gʌnaagidiana maitavʌr vuam ʌnʌliada cuaadagaicʌdʌ mʌsmaacʌdʌ ugia agadagi siʌʌpʌ mʌstumaasi iiya agadagi dai oidacagi, tomali yuucusicʌdʌ mʌsmaacʌdʌ gʌnaada agadagi. Diuusi gʌndui aapimʌ Diuusi gʌnmaa iibʌdagai ʌgai gʌnsoiñamu isviaacagi cuaadagai dai yuucusi.

26 Nʌidavurai ujuurugi. Goovai maita ʌsai tomali maita yoovai, tomali maibai tueeyi gʌnyoova troojʌrʌ, vai vʌʌscʌrʌ Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja maacai cuaadagai. Ʌoodami vaamioma namʌga siujuurugi.

27 Cascʌdʌ maitʌrsoiñi isnaana maasi tʌtʌgitodagi oodami. Tomali maitistutuidi istaajucami metro vaamioma gʌtʌcavaldiagi, tomasi naana maasi gʌtʌtʌgitoi.

28 ¿Tuisidʌ mosʌʌsi tʌtʌgitoiña oodami yuucusi? ʌoodami gʌaagai isnʌijadagi isducatai gʌʌrai yoosigai oidigana maita aata vuaadatai dai tomali maita iilutaitai.

29 Dai vʌʌscʌrʌ gʌnaagidi aanʌ sai tomali ʌraí Salomoñicaru ismaacʌdʌ viaacatadai yuucusi cʌcʌʌgaducami vʌʌscʌrʌ yuucusidʌ maiʌpan ʌʌsi chigiamaasi yoosigai.

30 Gʌaagai isgʌntʌgito nʌijadagi oodami vasoi. Chiʌʌqui tasai dʌjiana guucacana dai gaacʌcai gʌmʌmʌidi ooroñiʌrʌ maitiipucatai cuaagi vai vʌʌscʌrʌ Diuusi sigia maastudai, vʌʌsi vaamioma soiñana ʌgai oodami isyuucustada. Vʌʌscʌrʌ ʌoodami maicʌʌga vaavoitudai isDiuusi nuucada.

31 Cascʌdʌ gʌaagai ismaivuam ʌnʌliadagi oodami dai maitʌaagai ispocaitiadagi: “¿Istumaasi ugimu aatʌmʌ?” Siʌʌpʌ: “¿Istumaasi iimu aatʌmʌ?” Siʌʌpʌ: “¿Istumaasi gʌraadamu aatʌmʌ?”

32 Vʌʌsi ʌoodami ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi mosʌca gomaasi gʌntʌtʌgitoiña, dʌmos gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja camaatʌ isvʌʌsi gomaasi tʌgito aatʌmʌ.

33 Baiyoma gʌaagai isipʌliadagi oodami sai Diuusi soiñana vai cʌʌgacʌrʌ oidaca ʌgai isducatai Diuusi ipʌlidi, siDiuusi soicʌdamu siviaacamu ʌgai istumaasi tʌgitocagi.

34 Maitʌaagai issoimaasi gʌntaatamituldiadagi oodami naana maasi gʌntʌtʌgitoitai. Vʌʌs tasai naana maasi oidacana dai vʌʌscʌrʌ Diuusi gʌrnuucada aatʌmʌ.

7

———

1 Maitavʌr pocaitiadai: “Dañi tʌʌ soimaasi idui ʌgai maiviaacatai istuisidʌ
pocaitiadagi”. Ispocaitiada aapimʌ Diuusi potʌimu sai maicʌʌga ivueeyi
aapimʌ pocaititai.
2 Isʌmaadutai gʌtʌgito nʌijadagi ʌsoimaasi ismaacʌdʌ ivuaadagi ʌaduñdʌ
aidʌ gia Diuusi gʌtʌgito nʌijadamu ʌsoimaasi ismaacʌdʌ ivuaadana ʌgai
ʌʌpʌ.
3 ¿Tuipʌsi gʌtʌgito nʌidi issoimaasi ivueeyi gʌaduñi dai maitʌtʌgito nʌidi
isaapi vaamioma soimaasi ivueeyi?
4 ¿Tuipʌsi maisiaa ʌrai aapi?, sai potʌtʌdai gʌaduñi: “Dañi aliʌ soimaasi
ivueeyi aapi”, tʌtʌdai.
Dai maitʌtʌgito nʌidi isvaamioma soimaasi ivueeyi aapi.
5 Aapi ʌrʌmoco ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi.
Ʌʌpʌga gʌaagai iscamaisoimaasi ivuaada aapi dai gooquiʌrʌ aagidagi
gʌaduñi sai camaisoimaasi ivuaadana. Mʌsapiaaagiadamudai aapimʌ Di-
uusi ñiooquidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ cʌʌdai Diuusi mosgalnasi ñioocadamudai
ʌgai Diuusi vui dai soimaasi ivuiidiadamudai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.
6 Cascʌdʌ maitʌaagai mʌsapiaaagiada Diuusi ñiooquidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ
cʌʌdai Diuusi dai maivaavoituda ʌlidi.

———

7 Aliʌsi gʌaagai mʌsiapiataanʌdagi Diuusi istumaasi tʌgitocagi siʌgai
gʌnsoicʌdamu sai viaacana istumaasi tʌgitocagi.
8 Sioorʌ apiataanʌdagi Diuusi istumaasi tʌgitocagi Diuusi sʌʌlicʌdʌ
soicʌdamu ʌgai sai viaacana istumaasi tʌgitocagi.
9 ¿Baisoidaga ʌmaadutai aapimʌ isgʌntaañiagi gʌnmara ʌmo paana
baisoidana aapimʌ ʌmo odai?
10 ¿Siʌʌpʌ isbaioidana aapimʌ ʌmo cooyi isgʌntaañia ʌgai vatopa?
11 Mʌsaapimʌ ismaacʌdʌ maicʌʌ tuutuiga maatʌ oidi gʌnmaamara istu-
maasi cʌʌgaducami, siooma cʌʌga gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja ʌgai
maacai istumaasi cʌcʌʌgaducami sioorʌ taanʌdagi.
12 Pocaiti Diuusi sʌʌlicamigadʌrʌ dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ. Mʌstumaasi ipʌliada aapimʌ isgʌnvuiidiadagi
aa poduuquiavʌr ivuiidiada aapimʌ ʌgai ʌʌpʌ.

———

13-14 Sʌʌlicʌdʌ avʌr ipʌliada aapimʌ isDiuusi gʌnsoicʌdagi isʌʌgiada
aapimʌ. Muidutai maitipʌlidi isDiuusi soicʌdagi. Siooma maisijaiga isʌgai
ivuaadagi istumaasi ipʌlidi dʌmos ʌgai gia iimimu Diaavora ʌʌmadu. Aliʌ
sijaiga oodami vʌʌtarʌ isipʌliadagi isDiuusi soicʌdagi isʌʌgiada ʌgai Diuusi,
dai vaamioma chiʌʌquidu sioorʌ ʌʌgidi Diuusi dai ʌgai gia iimimu Diuusi
ʌʌmadu.

———

15 Gʌnnuucadacavurai dai maitivuaada istumaasi gʌnaagiadagi
ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami. Ʌgai gʌnʌʌmadu gʌnʌmpaidi ducami
isvaavoitudadagi Diuusi ñiooquidʌ dʌmos maitʌrvaavoi isvaavoitudai ʌgai.
Ʌgai ipʌlidi isgʌnvupuiirumadagi mʌsaidʌ ʌrmamaatʌrdamigadʌcana dai
oidiña mui naana maasi mʌstumaasi viaacagi.
16 Aapimʌ istutuidi ismatiagi isbai sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌgai ischo ʌʌpʌ, ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ivuaada ʌgai.
Cʌʌga maatʌ aapimʌ ismaitʌyoovai uuvasi uupariaiñdʌrʌ, tomali iigosi
uuvasi dʌʌdʌdʌaiñdʌrʌ, poduucai ʌʌpʌ ʌoodami yaatavogami maitistutuidi
iscʌʌgacʌrʌ oidacagi.

17 Poduucai ʌʌpʌ oidaga uusi ismaacʌdʌ yoovi iibiadʌ dai oidaga aa uusi
ismaacʌdʌ maiyoovi iibiadʌ.
18 Ʌmo uusi cʌʌgaducami maitistutuidi issoimaascagi iibiadʌ, dai ʌmo uusi
maicʌʌgaducami maitistutuidi iscʌʌgaducagi iibiadʌ.
19 VʌʌSi uusi ismaacʌdʌ maicʌcʌʌgaducagi iibiadʌ tami gʌrdʌvʌʌragʌrʌ
gʌguicumai dai taiyʌrʌ gʌmʌmʌidi. Poduucai ʌʌpʌ Diuusi soimaa taatatul-
damu ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ʌgʌʌ taiyʌrʌ ʌDiaavora ʌʌmadu.
20 NʌIditai issoimaasi ivueeyi ʌgai poduucai gʌmaatʌ isʌgai
ʌryaatavogami.

———

21 Maisiu vʌʌscatai ismaacʌdʌ pocaitiadagi sai aanʌ ʌrtʌaanʌdamigadʌ
iimia agai siaaco gatʌaanʌi Diuusi mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi
ipʌlidi Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja.
22 Siʌʌscadʌ ajiagi istuigaco nʌida iñagada aanʌ vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ
ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami amaasi muidutai
povai iñtʌtʌadamu: “Tʌaanʌdamiaatʌmʌ gamamaatʌtuldiña gʌñiooqui, dai
gʌguvucadagacʌdʌ vuvaidiña Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ, dai
gʌguvucadagacʌdʌ ivuaadana aatʌmʌ mui naana maasi gʌgʌrducami”, is-
caitiadamu ʌgai.
23 Dʌmosaanʌpotʌʌdamu: “Aapimʌ tomali ʌmo imidagai maitiñvaavoitu.
Iimivurai tabiaadʌrʌ. Aapimʌ ʌrsoimaasi ivuaadami”, antʌʌdamu aanʌ
—astʌtʌdai Suusi.

———

24 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Sioorʌ giñcaʌcagi daidʌ ivuaadagi istumaasi aagai aanʌ ʌgai ʌrʌpan
ducami ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ aliʌ saituduga daidʌ idui ʌmo vaaqui dʌmos
ʌʌpʌga cʌʌga cooco dʌvʌʌrai dai cʌʌgaducami darai simientogadʌ.
25 Tai duudu dai gʌʌpi daivusai suudagi dai cavami ʌvʌ tai vʌʌscʌrʌ maigʌi
ʌvaaqui cʌʌgaducatadai ʌgai simientogadʌ cascʌdʌ.
26 Dʌmosioorʌgiñcaʌcagi dai maitivuaadagi istumaasi aagai aanʌ ʌgai
ʌrʌpan ducami ʌmo cʌʌli vuiirugami ismaacʌdʌ mosoorai daama idui ʌmo
quii.
27 Tai duudu dai gʌʌpi daivusai suudagi dai cavami ʌvʌ tai gʌi ʌvaaqui dai
camaitʌrsoiñi —astʌtʌdai ʌSuusi.
28 AidʌSi canaatocai ñioo ʌSuusi, vaidʌ ʌoodami camaitʌʌ isducatai
gʌntʌtʌgituagi caʌcatai siʌʌ cʌʌga ñioocai ʌSuusi.
29 Ʌmo sʌʌlicami viaacami duucai mamaatʌtuldi ʌgai dai maisiu ʌpan
duucai ʌmo mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ aagai ʌmo
istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi cascʌdʌ.

8

———

1 AidʌSi ʌSuusi tʌvai giidiaiñdʌrʌ tai oí mui oodami.
2 Tai miaadʌrʌ cʌquiva ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo coocodagai
ismaacʌdʌ duvaaldi gatuucuga dai siaa duutuli ʌSuusi, daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdamipʌsipʌliadagi istutuidi aapi isgiñduaaidagi —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
3 Taidʌ ʌSuusi taata gʌnovicʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:
—IpʌlidianaisgʌduaaidagiduaadicamiivII —astʌtʌdai ʌSuusi.
MospotʌiʌSuusi taidʌ ʌcoocoadʌ duaadicamivII.
4 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Dañi, maitiaagiada tomali ʌmaadutai pʌsducatai dueeyi mosaiimi dai mʌʌ vuidʌrʌ cʌquiva ʌpaali dai oida istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ vai nʌidiña ʌoodami pʌscadueeyi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

5 Aidʌsi mosaayi ʌSuusi Capernauumʌrʌ tai miaadʌrʌ cʌquiva ʌmo sandaaru tʌaanʌdamigadʌ. Ʌgai ʌrromanu dai daañimi,
6 daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami giñmara quiiyʌrʌ caatʌ maitistutuidi isaimʌrdagi dai aliʌ soimaa taataca coocodagai —astʌtʌdai.
7 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ gaamu imimu dai duaaidamu —astʌtʌdai.
8 Taidʌ ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami aapi vaamioma tʌaanʌi iñsaanʌ cascʌdʌ maitʌaagai pʌssoigʌvuaadagi mosai potʌi sai duaadʌna giñmara siʌgai duaadimu.
9 Aanʌ viaa giñtʌaanʌdamiga, dai aanʌ viaa ʌʌpʌ giñsandaaruga ismaacʌdʌ tʌaanʌi aanʌ, siʌʌscadʌ aagida aanʌ ʌmoco sai imʌna vai aimʌrai, dai siʌʌscadʌ aagida aanʌ ʌmai sai diviana vai didivai, dai siʌʌscadʌ tʌaañia aanʌ ʌmo istumaasi giñpioóñiga vaidʌ ivueeyi —astʌtʌdai ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ.
10 Aidʌsi caʌ ʌSuusi imaasi, maitʌʌ istumaasi gʌtʌgituagi daidʌ itʌtʌdai ʌjudidíu ismaacʌdʌ oiditadai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi, sai gʌraaduñi saagida maiquiaa nʌidi aanʌ tomali ʌmoco ispocaasi vaavoitudadagi siʌʌsi vaavoitudai idi cʌʌli.
11 Aanʌ angʌnaagidi sai mui ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu aipaco oidacami vaavoituda agai Diuusi ñiooquidʌ. Dai ʌgai iimia agai tʌvaagiamu mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi dai ʌʌmadu daraaja agai Avraañicaru dai Isaacaru, dai Jacocaru.
12 Dʌmos ʌjudidíu ʌgai ismaacʌdʌ poʌlidi sai iimia agai mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi Avraañicaru cajiudadʌcatai, ʌgai gia maiviaacamu oigaragai isiimiagi. Diuusi ootosa agai ʌgai mʌʌca siaaco tomastuigaco tucamuga dai suaanʌda agai ʌgai dai aliʌ soimaa taataca agai —astʌtʌdai ʌSuusi.
13 Dai amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ:
—Imʌdañi gʌquiiyamu dai pʌstumaasi vaavoitudai poduucai ʌpʌduuñimu —astʌtʌdai.
Dai mospotʌi ʌSuusi tai dueeyi maradʌ ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ.

———

14 Taidʌ ʌSuusi ii Piiduru quiidiamu vai ami caatʌcatadai ʌPiiduru tuumudʌ aliʌ oiditadai toiñdagai.
15 Taidʌ ʌSuusi mostaata novidʌ tai dagito toiñdagai tai otoma vañi ʌgai dai bibi gʌdadidacami.

———

16 Dai aidʌsi catuca taidʌ ʌoodami vuaapi ʌSuusi mui oodami ismaacʌdʌ viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ, taidʌ ʌSuusi mosali ʌmo ñiooquicʌdʌ vuvaitu vʌʌsi ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ dai duduaadi vʌʌsi ʌcoococoidadʌ.
17 Aidʌsi ʌpʌdui imaasi poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ aagai Isaía Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai poduucai ooja aagaitai ʌCristo: “Ʌgai gʌrduduaaidamu”, ascaiti Isaía.

———

18 Aidʌsi tʌʌ ʌSuusi isaliʌ muidu oodami ʌgai sicoli, aagidi ʌgai gʌmamaatʌrdamiga sai daivuñdana vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi Galilea.

19 Tai ʌmo mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ miaadʌrʌ cʌquiva
daidʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami aanʌ gʌoidatucuda iñʌlidi tomasiaaco siaaco
aimʌrda aapi —astʌtʌdai.
20 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Cacaasiocai viaa gʌntʌʌtʌjoga dai ujuurugi viaa gʌncoocosa, dʌmos aanʌ
ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami maivaacʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
21 Dai ʌmai ismaacʌdʌ ʌrʌSuusi mamaatʌrdamigadʌcatadai potʌtʌdai ʌgai
ʌSuusi:
—Tʌaanʌdami giñdagitoñi nai ʌʌpʌga mʌʌ yaasa aanʌ giñooca dai gooquiʌrʌ
gʌoidatucudagi —astʌtʌdai.
22 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñoidañi dai dagito vai ʌgai ismaacʌdʌ ʌrʌpan ducami coidadʌ
maitiñʌʌgiditai yaasana gʌncoidadʌga —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

23 Amaasi ʌSuusi tʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ
ʌgai.
24 Dai aidʌsi gʌʌ suudagi daama iimʌitadai ʌgai tai aliʌ cavami ʌvʌ vai tai
tʌʌsadʌi suudagi dai vaarcu ʌraana vaacʌi. Vaidʌ ʌSuusi coosocatadai.
25 Tʌtai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai iji dai mʌʌ nʌnʌitu daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami cʌʌgacʌrʌ igʌrvuvaida casiatʌ yooga duudupi —astʌtʌdai
aatʌmʌ.
26 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi duduaadimuca? Aapimʌ maivaavoitudai iñsaanʌ istutuidi
isgʌnnuucadacagi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
Dai vañi dai dodoligitu ʌʌvʌʌli ʌʌmadu ʌgʌʌ suudagi tai vʌʌsi dodoli vii.
27 Tʌtai aatʌmʌ maitʌʌ isducatai gʌrtʌtʌgituagi daidʌ icaiti:
—¿Istuma cʌʌli idi vai asta ʌʌvʌʌli dai gogʌʌ suudagi ʌʌgidi? —caiti aatʌmʌ.

———

28 Dai amaasi vaasadʌrʌ dʌgavusai ʌgai ʌgʌʌ suudagi dai aayi Gadara
dʌvʌʌriʌrʌ, tai vuvaaja gooca cʌcʌʌli camposantuaiñdʌrʌ ʌgai viaacatadai
Diaavora tʌtʌaañicarudʌ dai aliʌ oomaliga tomali oodami maitistutuidiña
ismiaanai dʌgavuscʌdagi.
29 Amaasi miaadʌrʌ guuquiva ʌgai siaaco cʌaacatadai ʌSuusi dai iiñaquimi
daidʌ icaitimi:
—¿Tuipʌsi gʌrʌʌmadu vapacʌi aapi Suusi Diuusi maradʌ maitiquiaa aʌcai
istuigaco soimaasi gʌrtaatatulda agai aapi? —ascaiti ʌgai.
30 Dai bai miaanai abiaadʌrʌ ajioopaitadai mui tataisoli,
31 vaidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daañimi ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Pʌsgʌrvuvaidagi idi cʌcʌʌliaiñdʌrʌ pai gʌrdagito tʌtai vaapaquia aatʌmʌ
gotataisoliʌrʌ —astʌtʌdai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ.
32 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Iimivurai tudu —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vuvuaaja ʌcʌcʌʌliaiñdʌrʌ dai tataisoliʌrʌ
vaapa, taidʌ ʌtataisoli koidam voopoi dai gʌʌ suudarʌ suuli dai vʌʌsi baicoi.
33 Taidʌ ʌnuucadacami tataisoli voopoi dai duduaadimutugai, dai
mʌʌca gaaagidi quiiquiana vʌʌsi istumaasi ʌpʌdui, dai isducatai ʌpʌdui
ʌcʌcʌʌlicʌdʌ ismaacʌdʌ viaacatadai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ.
34 Tai vʌʌscatai ʌoidacami iji siaaco daacatadai ʌSuusi, dai tʌʌgacai
daañimi sai imʌna ami dʌvʌʌriaiñdʌrʌ.

9

———

1 Tai amaasi ʌSuusi tʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ, dai daivusai vaasadʌrʌ ʌgʌʌ
suudagi dai ʌpamu aayi ʌʌgi gʌdʌvʌʌragʌrʌ.
2 Mʌtai uusiʌrʌ vuaapi ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isoiñʌdagi.
Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi isaliʌ vaavoitudai ʌoodami potʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli
coocoadʌ:
—Maiti soigʌʌliada giñaduñi, casiant oigʌli aanʌ vʌʌsi istumaasi soimaas-
cami ismaacʌdʌ ivuaadana aapi —astʌtʌdai ʌSuusi.
3 Amaasi ʌʌmoco ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ aduucai
gʌntʌtʌgitoitadai: “Idi cʌʌli poʌlidi isʌrDiuusi”, asʌnʌlidi.
4 Vaidʌ ʌSuusi maatʌcatadai istumaasi gʌntʌtʌgitoi ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi mosʌʌ soimaasi gʌntʌtʌgitoi?
5-6 Aanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai cascʌdʌ viaa guvucadagai isoigʌldiadagi
vʌʌsi soimaascamigadʌ oodami. Dʌmos maisijaiga ispoduucai aagagi toma-
sioorʌ cascʌdʌ sivi gʌntʌʌgidamu aanʌ issʌʌlicʌdʌ viaa aanʌ guvucada-
gai isduaaidagi idi cʌʌli —astʌtʌdai ʌSuusi ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ.
Dai amaasi itʌtʌdai ʌSuusi ʌcʌʌli coocoadʌ:
—Vañigiñi dai bʌi gʌvaacosi dai noragi gʌquiiyamu —astʌtʌdai.
7 Taidʌ ʌcoocoadʌ vañi dai nora gʌquiiyamu.
8 Aidʌsi tʌʌ ʌoodami imaasi, aliʌ duduaadimu dai siaa duutuli Diuusi,
maacacai ʌgai guvucadagai ʌmo cʌʌli.

———

9 Taidʌ ʌSuusi ii abiaadʌrʌ dai giñtʌʌ iñsaanʌ daacatai gavuuyi tumiñsi, dai
povai iñtʌtʌdai:
—Mataivo, giñoidañi —iñtʌtʌdai.
Antai aanʌ cʌquiva dai oí.
10 Dai ʌmo imidagai gacuaadatadai ʌSuusi ʌmo quiiyʌrʌ tai mui tumiñsi
vuudami dai aa soimaasi ivuaadami dada dai ami meesa vuidʌrʌ daraaja
Suusi ʌʌmadu dai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi ʌʌpʌ.
11 Dʌmos tʌʌgacai ʌfariseo gʌrtʌcacai aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ
dai povʌrtʌtʌdai:
—¿Tuisidʌ gacueeyi gʌnmamaatʌtuldiadamiga tumiñsi vuudami dai
soimaasi ivuaadami ʌʌmadu? —gʌrtʌtʌdai.
12 Vaidʌ ʌSuusi caʌ gomaasi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌʌgi coococoidadʌ tʌgito gaduduaaidiadami ʌmaicoococoidadʌ
maitʌgito.
13 Maatʌvurai aapimʌ istʌiya ʌlidi idi ñiooqui Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Aanʌ
maitipʌlidi isʌoodami giñoidiadagi naana maasi tomali maitipʌlidi aanʌ
isʌoodami coodadagi tutuuru tomali sisiivatu aanʌ giñvʌʌtarʌ, baiyoma
ipʌlidi aanʌ sai soigʌnʌlidiña oodami aacʌdʌ”. Aanʌ andivia tami
oidigi daama vai ʌsoimaasi ivuaadami ʌma duucai gʌntʌtʌgitona dai
camaisoimaasi ivuaadana. Ismaacʌdʌ poʌlidi ismaisoimaasi ivueeyi
siaadʌrʌ ʌma duucai gʌntʌtʌgitona —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

14 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana miaadʌrʌ guuquiva siaaco daa-
catadai ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—Aatʌmʌ ʌʌmadu ʌfariseo duudatai maitacueeyi. ¿Tuisidʌ aapi
gʌmamaatʌrdamiga gacueeyi? —astʌtʌdai.
15 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Aan^ gia ^^madu aim^rai giñmamaat^rdamiga casc^d^ gacueeyi goovai, d^mos si^^scad^ ^gai ismaac^d^ giñvuid^r^ v^^t^ giñmuaagi aid^ gia maitaugimu giñmamaat^rdamiga.

16-17 Tomali ^maadutai maitistutuidi isvaavoitudagi istumaasi gamamaat^tuldi aan^ dai apiavaavoitudadagi g^vaavoidaraga —ast^t^dai ^Suusi.

———

18 Aid^sid^ ^Suusi aagaitadai imaasi tai ami divia ^mo judidíu t^aan^damigad^ dai g^tootonac^d^ c^quiva ^Suusi vuid^r^ daid^ it^t^dai:

—Giñmara ooqui utudama muu dai isaapi imiagi dai daama daasagi g^novi ^pamu duaacan tada ^gai —ast^t^dai ^judidíu t^aan^damigad^.

19 Taid^ ^Suusi c^quiva dai ii ^gai ^^madu dai aat^m^ mamaat^rdamigad^ ^^p^ oí.

20 Amaasi ^mo ooqui ismaac^d^ cabaivustaama dan gooca uumigi soimaascatadai masaadaigad^ miaad^r^ c^quiva ^gai ^Suusi abaana dai gooquiamad^r^ mostaata ugidiana daama vaasarad^.

21 Pov^^liditadai ^gai: “Tomasi mos^ca daama vaasarad^ taata aan^ casc^d^ caduaadian tada aan^”, as^^lidi ^ooqui.

22 D^mos ^Suusi gooquiamaco n^n^ava daid^ it^t^dai ^ooqui:

—Baigi g^^liada giñmara giñvaavoitu aapi casc^d^ dueeyi —ast^t^dai.

Dai aid^ todian duucai ^ooqui dueeyi.

23 Aid^si aayi ^Suusi quiidi^r^ ^t^aan^dami t^^ ^gai ^iivadami cabaig^nducacatadai dai iivitulda agaitadai aid^m^si yaasa agaitadai ^ali t^ji dai t^^ mui oodami vai g^g^r^ suaan^itadai.

24 Taid^ ^Suusi it^t^dai:

—Vuvaaquivurai tabiaad^r^, goali t^ji mait^rmuuquiad^ mosacooso goovai —ast^t^dai ^Suusi.

D^mos ^oodami mosas^i pocaititai ^Suusi.

25 Aid^si cav^^si vuvaja ^oodami taid^ ^Suusi vaa dai b^i ^muuquiad^ novid^ tai ^gai vañi.

26 Dai v^^si aipacoga sicoli oidacami maí istumaasi ^p^dui.

———

27 Aid^si vuusai ^Suusi abiaad^r^ gooca main^n^aadami oí ^gai dai iiñaquimi daid^ icaitimi:

—Aapi Davicaru cajiudad^ ismaac^d^ Diuusi maa ^mo s^^licami soigi g^^lda aat^m^c^d^ —t^t^dai ^main^n^aic^d^.

28 Dai aid^sid^ ^Suusi vaa ^mo quiiy^r^ taid^ ^main^n^aic^d^ abaana guuquiva taid^ ^Suusi t^cacai daid^ it^t^dai:

—¿Vaavoitudaim^si aapim^ iñsaan^ istutuidi isg^nduduaaidagi? —t^t^dai.

Tai ^gai aa noragi daid^ it^t^dai:

—^j^ —t^t^dai.

29 Amaasi ^Suusi taata ^gai vuupuid^ daid^ it^t^dai:

—Pov^duñia agai isducatai vaavoitudai aapim^ —t^t^dai.

30 Tai pov^dui caduduaadicami vii. Amaasi ^Suusi c^^ga aagidi daid^ it^t^dai:

—Maitav^r aagiada aapim^ tomali ^maadutai istumaasi idui aan^ —t^t^dai ^Suusi.

31 Dai mosutudama vuvac^cai abiaad^r^ tomasioor^ aagidimi aipacoga istumaasi iduitadai ^Suusi.

———

32 Aid^si quiaa vuvaquimi ^c^c^^li tai aa vuaa ^mo c^^li muudugami sai duaaidana ^Suusi. ^gai viaacatadai ^mo Diaavora t^aañicaru d^.

33 Dai vuvaidacai ʌSuusi ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ tai bovasdʌrʌ gʌaagacai
ñioo ʌcʌʌli. Taidʌ ʌjudidíu maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgituagi daidʌ icaiti:
—Tomali ʌmo imidagai maitʌnʌidiña ʌmo istumaasi pomaasi vʌʌsi
gʌrdʌvʌʌragʌrʌ —caiti ʌjudidíu.
34 Dʌmos ʌfariseo vui ñioocai ʌSuusi daidʌ icaiti:
—Gocʌʌli vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ guvucadadʌcʌdʌ
ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ —caiti.

———

35 Vaidʌ ʌSuusi aimʌraiña vʌʌsi aali quiiquiana dai aipaco ami dʌvʌʌriʌrʌ
uugidiana mamaatʌtuldiña ʌgai ʌoodami judidíu quiquiuupaigadʌrʌ. ʌSuusi
aagidiña ʌoodami sai Diuusi soicʌda ʌlidi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Dai
duduaaidiña ʌSuusi tomastuma coocodagai viaacagi oodami.
36 Tʌʌgacai ʌSuusi mui oodami aliʌ soigʌʌli ʌgaicʌdʌ. ʌgai aliʌ soigʌʌli
vaamioma gatʌaanʌitai ʌromamano dai maitiipu sioorʌ soiñagi vai ʌʌgi
gatʌaanʌdagi ʌgai. ʌgai ʌpan ducami cañiiru maipastutuuruacami, maiviaa-
catai sioorʌ nuucadacagi.
37 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ ismaacʌdʌ ʌrmamaatʌrdamigadʌ:
—Tami oidigi daama oidaga mui oodami ismaacʌdʌ vaavoituda ʌlidi Diu-
usi ñiooquidʌ, dʌmos maitiipu sioorʌ aagidagi, chiʌʌquidu oodami ismaacʌdʌ
gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ. Vai ismaacʌdʌ caʌca ʌlidi ʌpan ducami
gʌʌpi yoovaragai dai yoovadami chiʌʌquidu.
38 Cascʌdʌ daanʌdavurai aapimʌ Diuusi ismaacʌdʌ ʌrtʌaanʌdami vai
ootosana aa gʌñiñiooquituldiadamiga vai aagidana ʌgai ñiooquidʌ ʌoodami
—gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

10

———

1 Amaasi ʌSuusi gʌrvaí aatʌmʌ baivustaama dan gooca tʌsaidʌ
ʌrmamaatʌrdamigadʌcana dai gʌrmaa sʌʌlicami sai vuvaidiña aatʌmʌ
Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ dai duduaaididana oodami
tomastuma coocodagai viaacami.
2 Dai potʌʌtʌgidu aatʌmʌ baivustaama dan gooca ʌSuusi ojootosadʌ.
ʌʌpʌgadadʌ ʌrSimuñi mʌsmaacʌdʌ Piiduru aagaiña ʌʌpʌ, dai Aandʌrʌsi
Piiduru suculidʌ, dai Jacovo ʌʌmadu Vuaana Sevedeo maamaradʌ,
3 dai Piili, dai Bartolomé, dai Tomás, dai aanʌ Mataivo ismaacʌdʌ
ʌrvuudamicatadai tumiñsi, dai Jacovo Alfeo maradʌ, dai Leveo mʌsmaacʌdʌ
Tadeo aagaiña ʌʌpʌ,
4 dai Simuñi ʌgai ʌrʌmoco ismaacʌdʌ vuidʌrʌ caatʌcana ʌromamano, dai
Uudasi Iscaliote ismaacʌdʌ gooquiʌrioma gatʌʌgi ʌSuusi.

———

5 Daidʌ ʌSuusi gʌrootoi vʌʌscatai aatʌmʌ tʌsai gaaagidana Diuusi ñiooquidʌ
dai povʌrtʌtʌdai ʌgai:
—Maitavʌr iimi siaaco oidaga ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu, tomali maiva-
pacʌda quiiquidʌrʌ Samaalia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami,
6 baiyomavʌr iimi gʌraaduñi judidíu ʌʌmadu. ʌjudidíu camaiʌʌgidi Diuusi
ñiooquidʌ cascʌdʌ ʌjudidíu ʌrʌpan ducami cañiiru sibʌ iimiadʌ.
7 Iimivurai dai aagida sai camiaadimi istuigaco Diuusi soicʌda ʌlidi
oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana.
8 Aanʌ gʌnmaa guvucadagai mʌsai duduaaidiña ismaacʌdʌ viaacagi
ʌcoocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga dai ismaacʌdʌ ʌma maasi
coocodagai viaacagi ʌʌpʌ dai duduaacaldavurai coidadʌ dai vuvaidavurai

Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ. Aanʌ gʌnmaa idi guvucadagai dai maitʌntai tumiñsi, cascʌdʌ aapimʌ avʌr maitaanʌda ʌʌpʌ mʌsmaacʌdʌ duduaaidagi.

9 Dai maitavʌr vuucai tumiñsi,

10 tomali maivuucai gʌnmoraraaliga gaamu voiyamu. Mosali ʌʌmo vaapasaragai avʌr vuucai dai maitavʌr vuucai aa susuusacai tomali giicai. Ʌaata vuaadami viaa sʌʌlicami mʌsbibiaadagi.

11 Mʌsiʌʌscadʌ ajiagi aapimʌ ʌmo ali quiiyʌrʌ vʌrai gaaga ʌmo oodami cʌʌ tuigacami ismaacʌdʌ vʌʌsi oodami siaa duutuadagi dai ami quiidiʌrʌ ʌgai avʌr gʌnuuliña asta mʌsiʌʌscadʌ iji aapimʌ abiaadʌrʌ.

12 Mʌsiʌʌscadʌ aiya ʌmo quiiyʌrʌ vʌrai aagida ʌoidacami sai Diuusi ipʌlidi isiibʌstudacan taadacagi ʌgai iibʌadʌ.

13 Dai isami oidacami caʌca ʌliadagi Diuusi ñiooquidʌ dai sʌʌlicʌdʌ ipʌliadagi isDiuusi soiñagi vai gʌniibʌstacan tadacagi ʌgai aidʌ gia gʌniibʌstacan tadacamu ʌgai. Dai ismaicaʌca ʌliada ʌgai aidʌ gia maitʌniibʌstacan tadacamu ʌgai.

14 Dai mʌsiaaco maitʌnmiaadʌgida agadagi dai tomali maitʌncaʌca ʌliadagi vʌrai vuvaaqui abiaadʌrʌ dai gigigida ʌdʌvʌʌrai gʌnʌʌcasuaiñdʌrʌ vai poduucai maatʌna ʌoodami ismaicʌʌga idui.

15 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami vaamioma soimaasi taatatuldamu ʌgai ʌoodami ismaacʌdʌ maitʌnmiaadʌgidagi siʌoodami ismaacʌdʌ Sodoomʌrʌ dai Gomoorʌrʌ oidacatadai.

———

16 Gʌnootosai aanʌ ʌoodami saagida dai ʌʌmoco aliʌ oomaliga dai soimaasi gʌntaatatulda agai poduucai isduucai sʌʌsʌyi soivueeyi cañiiru. Cʌʌga avʌr gʌntʌtʌʌgitoca dai cʌʌga tuutiaca vʌʌscatai vui.

17 Dʌmos aapimʌ gʌaagai mʌsʌjʌʌgi gʌnnuucadacagi, gʌntʌʌgida magai dudunucami dai gʌngʌgʌʌgʌtudamu aapimʌ quiquiuupiʌrʌ.

18 Dai asta vaama gʌntutusadamu oodami tʌtʌaanʌdami vuidʌrʌ dai raraí vuidʌrʌ giñvaavoitudaitai aapimʌ, poduucai istutiadamu aapimʌ isgiñaagadagi ʌgai vuitapi dai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vuitapi ʌʌpʌ.

19-20 Dʌmos mʌsiʌʌscadʌ vaama gʌntutusadagi aapimʌ dudunucamiʌrʌ maitavʌr vuaam ʌnʌliada maimaatʌcatai istʌiyagi. Diuusi Ibʌadʌ gʌnsoicʌdamu vʌrai aagada mʌstumaasi tʌgitocagi amaasi.

21 Dai oodami gatʌtʌgiada agai ʌʌgi gʌnsusuuculi dai gʌnsiisiʌgi dudunucamiʌrʌ mʌsai coodaiña, dai dʌʌdʌdʌ gatʌtʌgiada agai ʌʌgi gʌnmaamara, dai maamaradʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌca agai gʌndʌʌdʌ dai gatʌaanʌdamu coodaragai ʌʌpʌ.

22 Dai vʌʌsi oidigi daama oidacami gʌncʌʌdada agai giñvaavoitudaitai aapimʌ. Dʌmos sioorʌ apiagiñvaavoitudadagi siʌʌscadʌ uucami oidacagi oidigi daama ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaaquimu.

23 Mʌsiʌʌscadʌ soimaasi gʌntaatamituldiadagi ʌmo ali quiiyʌrʌ iimivurai sibʌaacoga ʌmai ali quiiyʌrʌ. Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai maiquiaa naatocai iimia agai aapimʌ vʌʌsi aali quiiquidʌrʌ ʌjudidíu sidivimu aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.

24 Tomali ʌmo mamaatʌrdami maivaamioma maatʌ siʌmaatʌ gamamaatʌtuldiadami dai tomali ʌmo piooñi maivaamioma gatʌaanʌi siʌʌsi gatʌaanʌi gatʌaanʌdami.

25 Isoimaasi taatamadagi ʌmamaatʌtuldiadami ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌʌpʌ soimaa taatamaiña. Dai issoimaasi taatamadagi gatʌaanʌdamiga ʌpiooñigadʌ soimaasi taatamaiña ʌʌpʌ cascʌdʌ aapimʌ soimaasi

taatamadamu ʌʌpʌ ʌpan duucai aanʌ. Ʌoodami Diaavora giñaagaiña dai vaamioma galnaasi ñiooqui gʌnaagiadamu ʌgai aapimʌ giñmamaatʌrdamiga.

———

26 DʌmOs maitavʌr ʌʌbiada ʌoodami ismaacʌdʌ soimaasi gʌnduiñda ʌliadagi. CʌʌmaatʌDiuusi vʌʌsi istumaasi iduñia ʌliada ʌgai aapimʌ gʌnvui dai Diuusi maasiuldamu vʌʌsi gomaasi siʌʌscadʌ nʌidagi ʌgai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
27 Vʌʌsiismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌʌgi daraajatai aatʌmʌ aagidavurai aapimʌ ʌoodami vʌʌsi aipacoga oidacami.
28 Maitavʌr ʌʌbiada ʌgai ismaacʌdʌ mumueeyi gatuucuga dʌmos maitistutuidi ismuaagi gaibʌdaga. Baiyomavʌr ʌʌbiada Diuusi ismaacʌdʌ istutuidi isootosagi gaibʌdaga ʌʌmadu gatuucuga mʌʌca siaaco oidaga ʌDiaavora.
29-31 Cʌʌmaatʌaapimʌ isgʌgaagarai gooca ujuurugi ʌmo sintaavucʌdʌ dʌmos Diuusi vʌʌscʌrʌ nuucadacana. Ʌoodami maitistutuidi ismuaagi tomali ʌmo urugi maimaacacai oigaragai Diuusi. Dai Diuusi vaamioma gʌnnuucada aapimʌ siʌ ujuurugi cascʌdʌ maitavʌr duduaadicuda Diuusi gʌnnuucadaca agai. Diuusi maatʌ vʌʌscatai asta siʌʌjʌquidu ʌʌmadutai cuucupadʌ.

———

32 Vʌʌscataiismaacʌdʌ gʌnmaasiuldagi oodami vuitapi isgiñvaavoitudai aanʌ ʌʌpʌ aagamu giñooga vuitapi ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja isʌgai ʌrgiñmaamara.
33 Dai ismaacʌdʌ giñʌstocadagi oodami vuitapi aanʌ aagamu Diuusi gʌrooga vuitapi ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja sai ʌgai maitʌrgiñmaamara.

———

34 Maitavʌr povʌnʌliada aapimʌ ansai aanʌ divia sai siooma oidacana vʌʌsi oodami maitavʌr vaavoi baiyoma divia aanʌ vai oidacana cocodi. Ismaacʌdʌmaitiñvaavoitudai cocoadamu ʌgai ismaacʌdʌ giñvaavoitudai.
35 IsʌmO cʌʌli giñvaavoitudagi maradʌ vuidʌrʌ caatʌcamu. Dai isʌmO ooqui giñvaavoitudagi ooqui maradʌ vuidʌrʌ caatʌcamu. Dai isʌmO ooqui giñvaavoitudagi caasdʌʌdʌ vuidʌrʌ caatʌcamu.
36 Dai poduucai aipaco gʌnvupui vʌʌtʌcamu ʌoodami ʌʌgi gʌnaadunumʌ.
37 Tomasioorʌsioorʌmaitiñvaavoituda ʌliadagi baamucai dʌʌdʌ maimaaquimu aanʌ oigaragai isʌrgiñmamaatʌrdamicagi dai tomasioorʌsioorʌmaitiñvaavoituda ʌliadagi baacoicai maamaradʌ maitipʌliditai isgiñvaavoitudagi oogadʌ maimaaquimu aanʌ oigaragai isʌrgiñmamaatʌrdamicagi.
38 Dai sioorʌ maibaigʌducagi isoimaa taatagi dai asta muquiagi ʌmo curusiaba giñvaavoitudaitai maimaaquimu aanʌ oigaragai isʌgai ʌrgiñmamaatʌrdamicagi.
39 Dai sioorʌ giñvaavoitudadagi vai cascʌdʌ ʌoodami muaagi ʌgai Diuusi ʌʌmadu oidacamu tomastuigaco dʌmos sioorʌ duaadicudagi mʌsmuaagi dai cascʌdʌ pocaitiadagi sai maitiñvaavoitudai ʌgai gia maiimimu Diuusi ʌʌmadu tʌvaagiamu.

———

40 Dai sioorʌ ʌʌgiditai gʌncaʌcagi aapimʌ ʌgai ʌʌgiditai giñcaʌ aanʌ ʌʌpʌ dai sioorʌ ʌʌgiditai giñcaʌ aanʌ ʌgai ʌʌgiditai caʌ gʌrooga ismaacʌdʌ giñootoi.
41 Dai sioorʌ ʌʌgiditai caʌ ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ootosadʌcatai ʌgai, ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgiditai caʌ Diuusi maaquimu ʌmo istumaasi ʌpan duucai gʌñiooquituldiadamiga. Dai sioorʌ ʌʌgiditai caʌ ʌmoco ismaacʌdʌ

siaa duutudai Diuusi, siaa duutudaitai ʌgai Diuusi, Diuusi maaquimu ʌmo istumaasi cʌʌgaducami poduucai isduucai maa ʌgai ismaacʌdʌ siaa duutudai Diuusi.
42 Dai tomasioorʌ sioorʌ baigʌʌliaracʌdʌ vasidagi ʌmo avʌsi suudagi ʌmoco ismaacʌdʌ giñvaavoitudai, giñʌʌgiditai caʌ ʌgai sʌʌlicʌdʌ Diuusi maaquimu ʌgai ʌmo istumaasi cʌʌgaducami, tomasi mosvasidagi ʌmo avʌsi suudagi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

11

———

1 Dai aidʌsi naatocai gʌrmaamatʌtuli ʌSuusi aatʌmʌ mamatʌrdamigadʌ iji abiaadʌrʌ dai aagida ragai Diuusi ñiooquidʌ vʌʌsi aipaco sicoli oidacami.

2 ΛVuaana ismaacʌdʌ vapaconaitadai ʌoodami ʌgʌʌ aqui Jordáñiʌrʌ maisacariʌrʌ daacatadai dai maí vʌʌsi istumaasi ivuaadatadai ʌSuusi. Amaasi ootoi gooca gʌmamaatʌrdamiga siaaco daacatadai ʌSuusi

3 sai tʌcacana sabai ʌgai sʌʌlicʌdʌ ʌrʌCristo ismaacʌdʌ viaacatadai isdiviagi sabai gʌaagai isnʌnʌracagi ʌmai.

4 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Mʌʌcavʌr aagida ʌVuaana vʌʌsi mʌstuma nʌidi dai caʌ.

5 Dai aagidavurai isducatai ismaacʌdʌ mainʌnʌaitadai casi istutuidi isnʌaadagi dai ismaacʌdʌ maiajioopaitadai caajioopai, dai ismaacʌdʌ viaacatadai gocoocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga duduaadʌi, dai ismaacʌdʌ maitʌtʌcaidacatadai catʌtʌcaidaga, dai coidadʌ duduaacarʌi dai soituutuigami vʌʌsi gʌmamaatʌtuldi isducatai cʌʌgacʌrʌ gʌvuvacʌi.

6 Baigʌʌliadamu sioorʌ apiagiñvaavoitudadagi —tʌtʌdai ʌSuusi.

7 Dai aidʌsi caiji ʌgai ismaacʌdʌ ootoi ʌVuaana taidʌ ʌSuusi gʌaagacai aagidi ʌoodami aagaitai ʌVuaana dai potʌtʌdai ʌgai ʌoodami:

—Aapimʌ iji mʌʌ oidigana siaaco daacatadai ʌVuaana. Aapimʌ maatʌcatadai sai ʌgai maitʌrʌmoco ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi.

8 Aapimʌ iji mʌʌca siaaco daacatadai ʌVuaana. Aapimʌ maatʌcatadai sai ʌgai maitʌrʌmoco ismaacʌdʌ cʌʌga dadapacami yuucustai. Aapimʌ cʌʌga maatʌ sai ismaacʌdʌ cʌʌga dadapacami yuucustai cʌcʌʌgaducami quiiquiʌrʌ oidaga gʌgʌr raí baabaquidʌrʌ.

9 Aapimʌ iji mʌʌ oidigana nʌida ʌliditai ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai Vuaana aa duiñdadʌ vaamioma namʌga siʌ aa duiñdadʌ vʌʌsi ʌgaa Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.

10 Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti aagaitai ʌVuaana:

Ootosamu aanʌ ʌmo ootosicami aapi Cristo gʌbaitʌqui vai ʌgai aagidana ʌoodami sai divia agai aapi daidʌ ʌoodami ʌma duucai gʌntʌtʌgitomu dai camaisoimaasi ivuaadamu.

Ascaiti Diuusi.

11 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai vʌʌsi oodami saagidaiñdʌrʌ ʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconaitadai ʌoodami viaa goaa duiñdagai ismaacʌdʌ vaamioma namʌga sitomasmaascʌdʌ oodami aa duiñdadʌ, dʌmos vaamioma baigʌnʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ giñnʌidi dai giñvaavoitudai siʌVuaana.

12 Aidʌsi divia ʌVuaana ismaacʌdʌ vapacoi ʌoodami abiaadʌrʌ ʌoodami gʌnaajagʌi vaavoituda ʌliditai gocʌʌgaducʌdʌ ñiooqui isducatai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana.

13 Aidʌsi maiquia divia ʌVuaana Moseesacaru ʌʌmadu ʌgaa Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ aagidi gʌrʌʌqui aaduñicaru dai ooja liivruʌrʌ isdu-
catai Diuusi divia agaitadai dai gatʌaanʌda agaitadai tami oidigi daama ʌmo
imidagai.
14 Dai isaapimʌ vaavoitudagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ aidʌ gia maatʌmu
aapimʌ isʌrvaavoi isʌVuaana ʌʌpʌga divia iñsaanʌ dai gaaagidimi ansai aanʌ
gooquiʌrioma divia iñagaitadai. Ʌgai idui ʌaa duiñdagai ismaacʌdʌ Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ aagidi ʌʌquioma Eliiasicaru isiduñia agaitadai.
15 Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
16 Sivi gʌnaagidamu aanʌ istumaasi ʌpan ducami ʌoodami sividadʌ. Ʌgai
ʌpan ducami ʌaali ismaacʌdʌ plaasʌrʌ gatʌtʌvʌiña dai iiñoquidiña gʌaaduñi
daidʌ itʌtʌdaiña:
17 “Iiva aatʌmʌ muusicocʌdʌ mʌtai maitatuutudai. Susuañi aatʌmʌ mʌtai
aapimʌ maisoigʌnʌʌli”, astʌtʌdaiña.
18 Diviacai Vuaana ʌgai ismaacʌdʌ vapaconai ʌoodami dai ʌgai aliʌ du-
udatai gayunanduiña dai tomali ʌmo imidagai maitayʌʌdana istumaasi
navamudaga. Mai aapimʌ pocaitiña sai ʌgai viaa ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ.
19 Dai diviacai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai maiduudatai
gayunandui dai gayiʌʌyi mai pocaiti aapimʌ giñparunaitai ansaidʌ ʌrtuu
naacʌdami dai iitʌracami tomasi tomali ʌmo imidagai mainavamucurui
aanʌ, dai ansaidʌ ʌraduuñdʌ tumiñsi vuudami dai aa soimaasi ivuaadami.
Vʌʌscʌrʌ maimaatʌ nʌidi aapimʌ isducatai Diuusi gʌrsoi Vuaana ʌʌmadu
aanʌ sai maatʌna aatʌmʌ istumaasi gʌaagai tʌsiduñiagi —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

20 Amaasi ʌSuusi gʌaagacai aagidi ʌoodami siʌʌ soimaasi ivuaadana
Corasiiñiʌrʌ oidacami dai Betasaidʌrʌ oidacami dai siʌʌ soimaa taata agai
ʌgai. Ʌsuusi ivuaadana mui naana maasi gʌgʌrducami Corasiiñiʌrʌ dai
Betasaidʌrʌ tai vʌʌscʌrʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgito dai apiasoimaasi ivueeyi
ami oidacami cascʌdʌ ʌSuusi bagaimi daidʌ itʌtʌdai:
21 —Soogigi aapimʌ Corasiiñiʌrʌ oidacami dai Betasaidʌrʌ oidacami
siʌʌ soimaa taatamu aapimʌ. Ʌoodami ismaacʌdʌ Tiiroʌrʌ dai Sidooniʌrʌ
oidacatadai maitʌrjudidíu dai maivaavoitudai Diuusi. Istʌʌgimudai
ʌgai istumaasi gʌgʌrducami mʌsmaasi tʌʌ aapimʌ ʌgai gia ʌma duucai
gʌntʌtʌgitomudai dai camaisoimaasi ivuaadamudai dai gʌnaadamudai
yuucusi tutuucucami dai gʌncocomaivadamudai mataicʌdʌ dai poduucai
tʌʌgidamudai aa oodami iscaʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimassi
ivuaada agai.
22 Dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai is-
maacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami vaamioma soimaasi gʌntaatatuldamu ʌgai
aapimʌ siʌTiiroʌrʌ dai Sidooniʌrʌ oidacami.
23 Dai aapimʌ judidíu Capernauumʌrʌ oidacami povai ʌnʌlidi mʌsai iimia
agai Diuusi ʌʌmadu baiyoma mʌiimia agai Diaavora ʌʌmadu. Ʌoodami is-
maacʌdʌ Sodoomʌrʌ oidaga maitʌrjudidíu dai maivaavoitudai Diuusi dʌmos
isʌgai tʌʌgimudai istumaasi gʌgʌrducami mʌsmaasi tʌʌ aapimʌ aidʌ gia
Diuusi maiugititudamudai Sodoomʌrʌ oidacami quiaa oidacamudai oodami
Sodoomʌrʌ.
24 Dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai is-
maacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami vaamioma soimaasi gʌntaatatuldamu ʌgai
aapimʌ siʌSodoomʌrʌ oidacami —tʌtʌdai ʌSuusi.
25 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai Diuusi gʌooga:
—Giñooca aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ siaa gʌduutudai aapi apʌrbaitʌcʌaacami
tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama. Aapi apʌtmaimaatʌtuli idi maasi ismaacʌdʌ

poʌlidi isʌrsastudugami, aapi maatʌtuli mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ maatia ʌlidi
gʌmamaatʌtuldaraga.
26 Cʌʌgaduava giñooca poduucai ipʌli aapi dai poduucai idui —tʌtʌdai
ʌSuusi gʌooga.
27 Dai apiamamaatʌtuldi ʌSuusi ʌoodami dai potʌtʌdai:
—Giñooca giñmaa vʌʌsiaʌcatai. Aanʌ ʌrDiuusi maradʌ dai tomali
ʌmaadutai maicʌʌga giñmaatʌ mosʌca giñooca dai tomali ʌmaadutai
maicʌʌga maatʌ giñooca mosʌca aanʌ ismaacʌdʌ ʌrmaradʌ ʌgai. Dai vʌʌscʌrʌ
oidaga aa ismaacʌdʌ maatʌ giñooca mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ aanʌ ipʌlidi sai
maatʌna.
28-29 Vʌʌscatai aapimʌ ismaacʌdʌ caoojogi ʌʌgiditai mamaatʌtuldaragadʌ
ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi quiquiuupiʌrʌ, aapimʌ maitʌniibʌstacan
tadaga gʌniibʌdaga gomaasicʌdʌ, giñvaavoitudavurai dai giñdagito nai aanʌ
gʌnmamaatʌtuldiadagi dai ʌʌgiadavurai istumaasi gʌnmamaatʌtuldiada
aanʌ. Aanʌ maioojodai giñmamaatʌrdamiga dai maigʌʌducʌdʌ giñʌlidi aanʌ
dai gʌniibʌstacan taadacamu aapimʌ.
30 Maisijaiga isʌʌgiada aapimʌ giñmamaatʌtuldaraga —tʌtʌdai ʌSuusi.

12

———

1 Ʌmo imidagai ibʌstaragai tasʌrʌ ʌsicami saagida imʌitadai ʌSuusi tʌtai
aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ vaiñcumaimi tʌligi muuradʌ dai gʌrnoonovicʌdʌ
cʌlivaimi aatʌmʌ dai cuumimi.
2 Vai ʌʌmoco ʌfariseo tʌʌgacai gomaasi potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Dañi gʌmamaatʌrdamiga ivueeyi aa duiñdagai ismaacʌdʌ maitiipu
oigaragai isivuaadagi ibʌstaragai tasʌrʌ —tʌtʌdai ʌfariseo.
3 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Canʌidi aapimʌ ʌoojai siaaco aagai ismaasi idui Davicaru ʌmo imidagai
aidʌsi ʌgai ʌʌmadu aaduñdʌ biuugicoi.
4 Vaa ʌgai ʌquiiyʌrʌ siaaco siaa duutudaiña gʌrʌʌqui aaduñicaru Diuusi dai
uu ʌpaana daasdaradʌ Diuusi ismaacʌdʌ ʌʌgi papaali viaacatadai oigaragai
iscuaadagi ʌʌgi poduucai viituli Moseesacaru cascʌdʌ. Tai vʌʌscʌrʌ vui
Davicaru dai uu dai gomaasi maitʌrsoimaascami.
5 Siʌpʌ canʌidi aapimʌ oojai siaaco oojisi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ saidʌ
ʌpapaali ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu aata vuaadana ibʌstaragai tasʌrʌ dai
gomaasi maitʌrsoimaascami.
6 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai aanʌ cadivia dai vaamioma gʌaagai aanʌ
siʌdudunucami ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ.
7 Aapimʌ maimaatʌ caʌ istʌiya ʌlidi idi ñiooqui Diuusi ñiooquidʌrʌ is-
maacʌdʌ pocaiti: “Aanʌ ipʌlidi isaapimʌ soigʌnʌliadagi aacʌdʌ maisiu
mosʌcaasi giñdadaadiadagi naana maasi istumaasi dai coodadagi tutuuru dai
sisiivatu dai giñdadasdiadagi”, ascaiti Diuusi. Ismaatʌ caʌcamudai aapimʌ
gomaasi aidʌ gia maigʌʌpiʌrʌ vuupadamudai giñmamaatʌrdamiga. Goovai
maitivueeyi tomali ʌmo istumaasi soimaascami.
8 Aanʌ viaa ʌmo sʌʌlicaami cascʌdʌ viaa aanʌ sʌʌlicami isaagagi istumaasi
ʌpʌduñiagi ibʌstaragai tasʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

9 Amaasi ii ʌSuusi abiaadʌrʌ dai vaa ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu.
10 Vai ami cʌaacatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapicatadai ʌmo novidʌ,
vaidʌ ʌfariseo gaagaitadai istuucʌdʌ gʌʌpiʌrʌ vuaajagi ʌSuusi dai tʌcacai dai
potʌtʌdai:

—¿Oidagasi oigaragai isduaaidagi ʌmo coocoadʌ ibʌstaragai tasʌrʌ cho sio?— tʌtʌdai ʌfariseo.
11 Taidʌ ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—¿Maacʌdʌ aapimʌ maiotoma vañigidana gʌnsoiga cañiiru issibʌcai dʌʌcarʌ gʌsiagi ʌgai tomasi ʌribʌstaragai tasʌrʌ?
12 Dai ʌmo oodami vaamioma namʌga isʌmo cañiiru. Poduucai tudu oidaga oigaragai isivuaadagi ʌmo istumaasi cʌʌgaducami ibʌstaragai tasʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
13 Amaasi potʌtʌdai ʌSuusi ʌcʌʌli:
—Giñuuliñdañi gʌnovi —ʌtʌdai.
Dai mosuuliñi ʌgai gʌnovi tai cacʌʌga duaadicami vii ʌpan duucai ʌgʌmai novidʌ.
14 Amaasi vuvaaja ʌfariseo abiaadʌrʌ daidʌ icaiti:
—Isducatai iduuñimu aatʌmʌ dai muaamu goSuusi —ascaiti.

———

15 Dai aidʌsi maí ʌSuusi gomaasi, ii abiaadʌrʌ tai mui oodami oí. Taidʌ ʌSuusi duduaadi vʌʌsi ʌcoocococidadʌ.
16 Dai aagidi ʌgai ʌoodami sai maiaagaiña sioorʌ ʌgai.
17 Aidʌsi ʌpʌdui gomaasi aidʌ ʌpʌdui ismaacʌdʌ ooja Isaía sai pocaiti Diuusi:
18 Idi ʌrgiñpiooñiga ismaacʌdʌ ʌco vuusaitu aanʌ.
Dai aliʌ oigʌdai aanʌ goovai dai baigiñʌlidi goocʌdʌ.
GiñIbʌdaga imia agai goovai ʌʌmadu.
Dai goovai aagida agai ʌoodami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai Diuusi oigʌldi ʌsoimaasi ivuaadami.
19 Dai goovai maicocoaada agai oodami dai maiiiñacada agai caayana.
20 Dai duduaaidiada agai ʌcoocococidadʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai ʌsoimaasi ivuaadami.
Dai ʌmo imidagai goovai taiyʌrʌ daituda agai ʌDiaavora siaaco tomastuigaco mʌʌcana.
21 Dai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vaavoituda agai istumaasi aagai giñpiooñiga dai poduucai tomastuigaco Diuusi ʌʌmadu daraaja agai.
Ascaiti Diuusi, asduu ooja Isaía.

———

22 Amaasi mʌtai vaidacai ʌmo cʌʌli mainʌaadami dai muudugami mʌʌca siaaco daacatadai ʌSuusi. Ʌcʌʌli viaacatadai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ taidʌ ʌSuusi duaadi ʌmuudu tai ʌgai istui isñiooquiagi.
23 Taidʌ ʌoodami maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌʌgituagi tʌʌgacai gomaasi, daidʌ icaiti:
—Davicaru cajiudadʌ lienʌ goovai ismaacʌdʌ catʌvʌpi ʌpʌdui isnʌnʌra aatʌmʌ, ismaacʌdʌ Diuusi daasa agai saidʌ ʌrraícana ʌpan duucai gʌraduuñi Davicaru ʌrraícatadai —ascaiti ʌoodami.
24 Dʌmos aidʌsi ʌfariseo caʌ gomaasi pocaiti:
—Idi cʌʌli vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ Diaavora guvucadadʌcʌdʌ —ascaiti ʌfariseo.
25 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai istumaasi gʌntʌtʌgitoitadai ʌgai dai potʌtʌdai:
—Isʌdudunucami mosaipaco gʌncocoadagi camaitistutuidi isapiagatʌaanʌdagi, isaipaco gʌncocoadagi ʌmapʌcʌrʌ oidacami ugitimu ʌoodami dai baabaquidʌ suuligimu. Dai isaipaco gʌncocoadagi ʌmo adunumʌ vʌʌsi ugitimu ʌgai.

26 Poduucai ʌʌpʌ isʌDiaavora ʌʌgi vuvaidagi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ poduucai isduucai icaiti aapimʌ ʌgai poduucai ʌʌgi gʌcocodagi otoma camaitatʌaanʌdan tada ʌgai.
27 Aapimʌ pocaiti ansai aanʌ vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ Diaavora guvucadadʌcʌdʌ. Siʌrvaavoicamudai isDiaavora guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi aanʌ Diaavora tʌtʌaañicarudʌ aidʌ gia aapimʌ gʌnaaduñi vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ Diaavora guvucadadʌcʌdʌ ʌʌpʌ. Ʌʌgi ʌgai gʌnaagidamu ismaitʌrvaavoi isDiaavora guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ aanʌ ʌʌmadu ʌgai.
28 Baiyoma Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi aanʌ Diaavora tʌtʌaañicarudʌ dai poduucai cʌʌ maatʌ aapimʌ iscaaayi istuigaco Diuusi soicʌda agai oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana.
29 Suusi Cristo vaamioma viaa guvucadagai isʌDiaavora cascʌdʌ istui isvuvaidagi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ.
30 Sioorʌ maitiñvaavoitudadagi ʌgai giñvuidʌrʌ vʌʌtʌ, sioorʌ maitiñsoiña aagiadagi ʌoodami isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaquia ʌgai, ʌgai sobicʌi sai maivaavoitudana dai maicʌʌgacʌrʌ vuvacʌna.
31 Cascʌdʌ aanʌ angʌnaagidi sai vʌʌsi istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ ivueeyi ʌoodami gʌoigʌldi dai vʌʌsi istumaasi galnaasi ismaacʌdʌ aagadagi oodami gʌoigʌldi dʌmos sioorʌ soimaasi ñiooqui aagadagi Diuusi Ibʌadʌ vui ʌgai gia maiviaa gʌoigʌldaraga.
32 Dai tomasioorʌ ismaacʌdʌ giñvui ñioocadagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ʌgai gʌoigʌldi dʌmos sioorʌ soimaasi ñiooqui aagadagi Diuusi Ibʌadʌ vui ʌgai gia maiviaa gʌoigʌldaraga tomali ʌmo imidagai.

———

33 Ispoʌlidi aapimʌ ansai aanʌ ivueeyi Diaavora aa duiñdadʌ mosavʌr gʌntʌgito nʌijada aapimʌ istumaasi ivueeyi aanʌ dai poduucai maatʌmu aapimʌ sai istumaasi ivueeyi aanʌ ʌrDiuusi aa duiñdadʌ maisiu ʌDiaavora aa duiñdadʌ. Poduucai isduucai ʌmo uusi cʌʌgaducami cʌʌgaducami iibiatai dai ʌmo uusi maicʌʌgaducami maicʌʌgaducami iibiatai. Vʌʌsi uusi cʌʌga gʌmaatʌ iibiadʌrʌ.
34 Aapimʌ ivuaadana naana maasi soimaascami. Siaadʌrʌ istuidʌna aapimʌ isaagagi ʌmo istumaasi cʌʌgaducami soimaasi ivuaadatai. Vʌʌsi ismaacʌdʌ aagai ʌmo oodami ibʌadʌaiñdʌrʌ vusacʌi.
35 Ʌmo cʌʌli cʌʌ tuigacami viaa naana maasi cʌcʌʌgaducami gʌibʌdagʌrʌ cascʌdʌ aagai naana maasi cʌcʌʌgaducami. Dai ʌmo cʌʌli maicʌʌ tuigacami viaa naana maasi soimamaascami gʌibʌdagʌrʌ cascʌdʌ aagaiña ʌgai naana maasi soimamaascami.
36-37 Dai aanʌ angʌnaagidi sai siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami ʌgai soimaa taatatuldamu vʌʌscatai ismaacʌdʌ galnaasi ñioocai, dai Diuusi maisoimaa taatatuldamu ismaacʌdʌ cʌʌga ñioocai —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

38 Amaasi ʌʌmoco ʌfariseo ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami nʌida ʌrʌlidi aatʌmʌ siduñia aapi ʌmo istumaasi gʌducami —tʌtʌdai.
39 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌoodami maicʌʌga tuutiacami giñaagidi ansaidʌ iduuna ʌmo istumaasi gʌducami ʌgai vuitapi dʌmos maitʌʌgimu ʌgai ʌmai istumaasi gʌducami mosʌca ʌistumaasi gʌducʌdʌ ismaacʌdʌ idui Diuusi ootosacai Joonasi gaamu Ñiñiviamu.

40 Dai poduucai isduucai Joonasi ʌraana daacatadai ʌvatopa gʌducʌdʌ
vaica tasai dai vaica tucagi poduucai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami
yaasapicamu vaica tasai dai vaica tucagi.
41 Dai siʌʌscadʌ caaiyagi istuigaco Diuusi nʌida agadagi oodami sividadʌ
ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami amaasi
aagamu Diuusi sai ismaacʌdʌ Ñiñiviʌrʌ oidacatadai ʌʌqui maitʌrgʌpiʌrʌ
vʌʌtʌcami dʌmos aapimʌ gia sʌʌlicʌdʌ gʌpiʌrʌ vʌʌtʌ, ʌÑiñiviʌrʌ oidacami ʌma
duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai aidʌsi Joonasi aagidi Di-
uusi ñiooquidʌ cascʌdʌ. Dai tami daja aanʌ sivi dai vaamioma ʌrtʌaanʌdami
aanʌ siJoonasi dai aapimʌ maitiñʌʌgiditai caʌ.
42 Dai siʌʌscadʌ caaiyagi istuigaco Diuusi nʌida agadagi oodami sivi-
dadʌ ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami
amaasi aagamu Diuusi isʌooqui ʌʌquidʌ ismaacʌdʌ ʌrbaitʌcʌaacamicatadai
mʌʌ Siipʌrʌ cʌʌga gʌtʌgito ʌgai mʌʌcasdʌrʌ divia dai caʌca agai istumaasi
aagai ʌSalomoñi ismaacʌdʌ ʌrʌmo tʌaanʌdami saitudugami. Dai tami
daja aanʌ sivi dai vaamioma ʌrtʌaanʌdami aanʌ siʌSalomoñi mai aapimʌ
maitiñʌʌgiditai caʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

43-45 Ʌoodami sividadʌ soimaasi ivuaadami ʌrʌpan ducami ʌmo cʌʌli is-
maacʌdʌ ibʌadʌrʌ daja ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ. Siʌʌscadʌ ʌDiaavora
tʌaañicarudʌ vuusiagi ʌcʌʌliaiñdʌrʌ oidigana aimʌraiña dai gaagaiña siaaco
gʌibʌstagi dai siʌʌscadʌ maitʌʌgia ʌgai siaaco povʌ ʌʌlidiña: “Ʌpamu an-
imiagi giñquiiyamu iñsiaadʌrʌ vuusai”, asʌʌlidiña. Dai siʌʌscadʌ ʌpamu
ami divia ʌgai dai tʌtʌʌgaiña ʌcʌʌli ʌpan duucai ʌmo quii siaaco maiti-
ipu oidacami dai cʌʌga voisiquicami dai cʌʌga baiduñisicami. Dai amaasi
ʌgai aimʌraiña dai vuaapaiña ʌʌpʌ cuvaracami Diaavora tʌtʌaañicarudʌ,
ismaacʌdʌ ʌrvaamioma soimaascami siʌgai. Dai ʌgai ʌʌmadu vʌʌsi ʌgaa
vapacʌiña ami cʌʌliʌrʌ dai ami oidacana dai poduucai vaamioma soigʌ
vuaadana ʌgai isvaasʌquioma. Poduucai ʌpʌduuñimu ʌʌpʌ idi oodamicʌdʌ
sividadʌ soimaasi ivuaadami, ʌgai maitiñʌʌgiditai caʌ cascʌdʌ —tʌtʌdai
ʌSuusi.

———

46 Daidʌ ʌSuusi quiaa ñiooquiditadai ʌoodami aidʌsi ami dada ʌSuusi
dʌʌdʌ ʌʌmadu susuuculidʌ. Dʌmos quiidigana guucacatadai ʌgai dai nʌida
ʌliditadai ʌSuusi.
47 Tai ʌmoco aagidi ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—Gʌdaada ʌʌmadu gʌsusuuculi quiidigaiñdʌrʌ guuca dai gʌaatagida ʌlidi
—tʌtʌdai.
48 Taidʌ ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—Vʌʌscatai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi giñvaavoitudaitai tomasi ʌrgiñdaada dai
giñsusuuculi —tʌtʌdai ʌSuusi.
49 Amaasi gʌrvui nʌnʌava ʌSuusi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ daidʌ
itʌtʌdai ʌoodami:
—Idi ʌʌpʌ ʌrgiñaaduñi.
50 Tomasioorʌ sioorʌ ivuaadagi istumaasi ipʌlidi gʌrooga ismaacʌdʌ
tʌvaagiʌrʌ daja ʌgai ʌʌpʌ ʌrgiñaaduñi —tʌtʌdai ʌSuusi.

13

———

1 Ʌgai vaa tasʌrʌ ii ʌgai ami quiiyaiñdʌrʌ dai mʌʌ gʌʌ suudagi ugidiana
daiva.

2 Tai mui oodami gʌnʌmpagi ami siaaco daacatadai ʌSuusi. Taidʌ ʌSuusi
ʌmo vaarcu ʌraana vaa dai ami daiva. Tai vʌʌsi ʌoodami anaasi gʌʌ suudagi
ugidiana vii.
3 Tai naana maasi istumaasi mamaatʌtuli ʌSuusi cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:
—Ʌmo ʌsadami gaʌsimu
4 dai gaʌsaimi ʌgai tai chiʌʌqui tʌligi voiyʌrʌ suuli tai dada ujuurugi dai uu.
5 Tai aa tʌligi ojoodai saagida suuli siaaco maitiipucatadai gʌʌpi dʌvʌʌrai.
Tai otoma vuvaja ʌtʌligi maituucavi dʌvʌʌracatadai ʌdʌvʌʌrai cascʌdʌ.
6 Tai mosvuusai tasai tai gaquisa maitatacatadai ʌgai cascʌdʌ.
7 Aa tʌligi vasoi saagida suuli taidʌ ʌvasoi maidagito isgʌʌliagi.
8 Tai aa tʌligi cʌʌgaducami dʌvʌʌriʌrʌ suuli dai gʌʌ dai cʌʌga iibaji asta
ʌmo siento litro vuvaja ali ʌmo litroaiñdʌrʌ. Dai aa vaicobai litro vuvaja
ʌmo litroaiñdʌrʌ. Dai aa asta ʌmo coobai dan baivustaama litro vuvaja ʌmo
litroaiñdʌrʌ.
9 Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ —tʌtʌdai
ʌSuusi.

———

10 Amaasi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi miaadʌrʌ guuquiva dai
tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuipʌsi ñiooquidi gooodami cuentocʌdʌ? —tʌtʌdai aatʌmʌ
mamaatʌrdamigadʌ.
11 Tai ʌgai gʌraa noragi dai povʌrtʌtʌdai:
—Diuusi gʌnmaatʌtuldamu aapimʌ mʌstumaasi maimaatʌ isducatai
ipʌlidi Diuusi issoicʌdagi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana dʌmos gogaa
maiviaa oigaragai ismatiagi.
12 Sioorʌ bʌʌjʌi giññiooqui dai giñʌʌgidi ʌgai vaamioma maatʌtuldamu
aanʌ, dai sioorʌ maibʌʌjʌi giññiooqui dai maitiñʌʌgidi tomasi palʌʌpi maatʌ
ʌgai aanʌ vʌʌscʌrʌ maitʌgitoldamu istumaasi maatʌ ʌgai.
13 Cascʌdʌ gʌnñiooquidi aanʌ cuentocʌdʌ. Ʌgai canʌidiña istumaasi
ivuaadana aanʌ dai maitipʌlidi isgiñvaavoitudagi dai cacaʌcana istumaasi
gamamaatʌtuldi aanʌ dai maitipʌlidi ismaatʌ caʌcagi.
14 Ʌgaicʌdʌ casi ʌpʌdui ismaacʌdʌ ooja Isaíacaru Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ dai pocaiti:
Caʌcamu aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ dʌmos tomali ʌmo imidagai maimaatʌ
caʌcamu.
Nʌijadamu aapimʌ istumaasi ivueeyi Diuusi dʌmos maimaatʌ nʌijadamu.
Ducami iscuupicagi gʌnvuupuji. Aapimʌ maitipʌlidi isvaavoitudagi cascʌdʌ.
15 Aapimʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi.
Tomali maitʌntʌgito caʌ aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ.
Mainʌijada ʌlidi aapimʌ tomali maicaʌca ʌlidi tomali maiʌma duucai
gʌntʌtʌgitua ʌlidi dai camaisoimaasi ivuaadagi isaanʌ cʌʌgacʌrʌ
gʌnvuvaidana.
Astʌtʌdai Diuusi Ibʌadʌ ʌIsaía sai potʌʌna.
16 Dʌmos Diuusi gʌnmaa oigaragai mʌsai aapimʌ giñmamaatʌrdamiga gia
nʌidiña naana maasi istumaasi ismaacʌdʌ ivueeyi aanʌ dai mʌsai caʌcana
istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ cascʌdʌ baigʌnʌlidi aapimʌ.
17 Sʌʌlicʌdʌ gʌnaagidi aanʌ sai mui Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai
aa oodami cʌʌ tuutiacami nʌida ʌliditadai istumaasi nʌidi aapimʌ dʌmos
mainʌidi. Ʌgai caʌca ʌliditadai dʌmos maicaʌ.

———

18 Caʌcavurai aapimʌ istʌiya iñʌlidi aanʌ aagaitai ʌsadami.

19 Ismaacʌdʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ aagai istumaasi Diuusi ipʌlidi
issoiñagi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai maimaatʌ caʌ ʌgai vaa ʌrʌgai
daidʌ ʌrʌpan ducami ʌtʌligi ismaacʌdʌ voiyʌrʌ suuli. ΛDiaavora didivai dai
maitʌgitoldi Diuusi ñiooquidʌ.
20 Daidʌ ʌtʌligi ismaacʌdʌ ojoodai saagida suuli ʌpan ducami ʌoodami
ismaacʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai cʌʌga baigʌnʌliaracʌdʌ ʌʌgidiña,
21 dʌmos maisiguupuacana ʌgai vaavoidaragadʌ. Vaavoitudaiña chiʌʌqui
tasai dai siʌʌscadʌ parunadagi aa vaavoitudaitai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ vai
cadadagitoi gʌnvaavoidaraga.
22 Daidʌ ʌtʌligi ismaacʌdʌ vasoi saagida suuli ʌgai ʌpan ducami ʌoodami
ismaacʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai mostʌgitocana tumiñsiʌrʌ dai istu-
maasi tʌgito vʌʌsi tasai dai mui aa naana maasiʌrʌ dai poduucai maitivueeyi
ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi dai ʌpan ducami ʌtʌligi ismaacʌdʌ maiiibiatai.
23 Dʌmos ʌtʌligi ismaacʌdʌ cʌʌga dʌvʌʌriʌrʌ suuli ʌgai ʌrʌpan ducami
ʌoodami ismaacʌdʌ maatʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ dai mamaatʌtuldi aa ʌgai is-
maacʌdʌ vʌtʌmʌ mamaatʌrʌi ʌgai ʌgai daidʌ ʌrʌpan ducami iibiadʌ. ΛΛmoco
ʌrʌpan ducami ʌtʌligi ismaacʌdʌ cʌʌga iibaji asta ʌmo siento litro vuvaja ʌmo
litroaiñdʌrʌ dai aa ʌrʌpan ducami ʌtʌligi ismaacʌdʌ iibaji vaicobai litro dai
aa ʌrʌpan ducami ʌtʌligi ismaacʌdʌ iibaji ʌmo coobai dan baivustaama litro
—gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

24 Daidʌ ʌSuusi gʌraagidi ʌmai ñiooqui cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:
—Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Gomaasi ʌpan ducami
aidʌsi ʌmo oodami ʌi tʌligi cʌʌgaducami gʌdʌvʌʌragʌrʌ.
25 Dai gooquiʌrʌ coi ʌgai ʌʌmadu gʌpipiooñiga tai tucarʌ divia ʌmo saayudʌ
ʌʌsʌcami dai tʌligi saagida ʌi ʌgai vasoi dai ʌpamu nora.
26 Dai aidʌsi cagʌʌ ʌtʌligi dai muuradagai moguucacatadai ʌvasoi ʌʌpʌ.
27 Amaasi iji ʌpipiooñigadʌ dai mʌʌ aagidi gʌaamu dai potʌtʌdai:
“Cʌliodami ʌi aapi tʌligi cʌʌgaducami. ¿Siaadʌrʌ vuvaja idi vasoi?” astʌtʌdai.
28 Taidʌ ʌaamudʌ itʌtʌdai: “Λmoco giñsaayu ʌi gomaasi”, astʌtʌdai. Amaasi
ʌpipiooñigadʌ itʌtʌdai: “¿Ipʌlidipʌsi isiimia aatʌmʌ dai vooponagi ʌvasoi?”
astʌtʌdai ʌpipiooñigadʌ.
29 “Cho”, astʌtʌdai ʌgai. “Isvoopona aapimʌ ʌvasoi vooponan tada aapimʌ
ʌtʌligi ʌʌpʌ.
30 Baiyomavʌr dagito vai vʌʌsi baigʌduuna vʌrai amaasi iimi dai ʌʌpʌga
voopona ʌvasoi dai mʌida dai gooquiʌrʌ voopona ʌtʌligi dai baitua
giñtroojogʌrʌ”, astʌtʌdai ʌaamudʌ gʌpipiooñiga —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

31 Daidʌ ʌSuusi gʌraagidi ʌmai ñiooqui cuentocʌdʌ sai poduucai maatʌna
ʌoodami isducatai Diuusi ñiooquidʌ aipacoga imʌi oidigi daama dai
potʌtʌdai:
—Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Gomaasi ʌrʌpan ducami
istumaasi ʌpʌvueeyi ʌcaidʌ ʌmo uusi ismaacʌdʌ ʌpa maasi coravi caidʌ
ismaacʌdʌ ʌi ʌmo oodami gʌdʌvʌʌragana.
32 Goovai ʌraliducʌdioma uusi caidʌ oidigi daama ismaacʌdʌ gʌʌsai. Vai
gʌgʌrʌ dai gʌgʌrʌ mamartai. Dai asta ujuurugi daivʌi dai ami maamaradʌrʌ
coocosatai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

33 Daidʌ ʌSuusi gʌraagidi ʌmai ñiooqui cuentocʌdʌ ʌʌpʌ sai poduucai
maatʌna ʌoodami isducatai Diuusi ñiooquidʌ aipaco imʌi oidigi daama, dai
potʌtʌdai:

—Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana, gomaasi ʌrʌpan ducami navaiti ismaacʌdʌ vʌʌnagi ʌmo ooqui vaica muuli tʌligi tuicami tai copoda. Vʌʌsi tui saagida ii ʌnavaiti dai poduucai vʌʌsi aipacoga oidigi daama imʌi Diuusi ñiooquidʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

34 Vʌʌsi gomaasi aagidi ʌSuusi ʌoodami cuentocʌdʌ dai tomastuigaco mamaatʌtuldiña ʌSuusi ʌoodami cuentocʌdʌ.
35 Aidʌsi poduucai ivuaadana ʌSuusi poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ istumaasi aagai Diuusi dai pocaiti:

Ñiooquidamu aanʌ ʌoodami cuentocʌdʌ.
Aagidamu aanʌ naanʌ maasi istumaasi ismaacʌdʌ maimaatʌ tomali ʌmo oodami mosʌʌgi aanʌ.
Ascaiti Diuusi.

———

36 Amaasi ʌSuusi diosagi ʌoodami dai vaa ʌmo quiiyʌrʌ tʌtai ami miaadʌrʌ guuquiva aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ daidʌ itʌtʌdai aatʌmʌ:
—Gʌraagidañi aapi istʌiya ʌlidi gocuento ʌvasoi ismaacʌdʌ gʌʌi tʌligi saagida —tʌtʌdai aatʌmʌ.
37 Amaasi ʌSuusi povai gʌrtʌtʌdai:
—Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ʌrʌpan ducami ʌgai ismaacʌdʌ ʌi ʌtʌligi.
38 Daidʌ ʌdʌvʌʌrai ʌrʌpan ducami ʌoidigi. Daidʌ ʌtʌligi ʌrʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ gʌndagito sai Diuusi soicʌiña iscʌʌga gʌntʌtʌgitoca ʌgai daidʌ ʌvasoi ʌrʌpan ducami ʌgai ismaacʌdʌ iimia agai mʌʌca siaaco oidaga ʌDiaavora.
39 Daidʌ giñsaayu ismaacʌdʌ ʌi ʌvasoi ʌrʌpan ducami ʌDiaavora. Ʌyoovaragai ʌrʌpan ducami siʌʌscadʌ ugitiagi oidigi. Dai ʌpipiooñi ismaacʌdʌ voopoi ʌtʌligi ʌrʌpan ducami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ.
40 Poduucai isduucai ʌvasoi gʌvoopo dai gʌmʌmʌji poduucai ʌʌpʌ ʌpʌduñia agai siʌʌscadʌ ugitiagi oidigi.
41 Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ootosamu giñtʌtʌaañicaru siʌmpaidamu ʌgai vʌʌsi soimaasi ivuaadami dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ soimaasi iduiñtuldi aa vai ʌcovai vuvaidana ʌgai sai camaiʌʌmadu daraajana ʌgai ismaacʌdʌ aanʌ soicʌi sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana.
42 Dai mʌʌca taiyʌrʌ siaaco oidaga ʌDiaavora ootosamu Diuusi ʌgai sisuaanʌdamu ʌgai dai aliʌ soimaa taatacamu.
43 Amaasi vʌʌscatai ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi dadadacʌda agai ʌgai ʌpan duucai tasai mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi gʌrooga. Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai ʌʌgiadavurai.

———

44 Ʌgai ismaacʌdʌ ipʌlidi sai Diuusi soicʌiña sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana ʌrʌpan ducami ʌcʌʌli ismaacʌdʌ tʌʌ tumiñsi yaasapicami ʌmo dʌvʌʌriʌrʌ, dai ʌpamu yaasa anaasi. Dai baigʌʌliditai imʌi dai gagara vʌʌsi istumaasi viaacatadai dai gasavʌʌli ʌdʌvʌʌrai.

———

45 Ʌgai ismaacʌdʌ ipʌlidi sai Diuusi soicʌiña sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana ʌrʌpan ducami ʌmo riicugami ismaacʌdʌ gaagaimi soorʌ viaa aali ojoodai namʌacami.

46 Dai aidʌsi tʌʌ ʌmoco ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo odai vaamioma
namʌacami sivʌʌsi ʌgaa ii ʌgai dai gagaara vʌʌsi gʌvustuidaga dai gasavʌli
ʌali odai.

———

47 Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana dai gomaasi ʌrʌpan
ducami ʌmo gʌʌ vatopa vuicarui ismaacʌdʌ dadaitudai ʌvatopa vuudami
ʌgʌʌ suudarʌ dai vuuyi mui naana maasi vatopa.
48 Siu duucu suudagi ʌvatopa vuicarui ʌvatopa vuudami bʌʌ ajioopai gʌʌ
suudagi ugidiana dai ami dadarʌi dai ʌcovai vuvaidi ʌvatopa cʌcʌʌgaducʌdʌ
dai asarʌrʌ tueeyi dai maigovai suuligai ʌvatopa maicʌcʌʌgaducʌdʌ.
49 Poduucai ʌpʌduñia agai ugitʌcai oidigi. Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dadimu
dai ʌcovai vuvaidamu ʌoodami soimaasi ivuaadami dai ʌgai ismaacʌdʌ
camaitʌrsoimaasi ivuaadami.
50 Dai maigovai suuligamu ʌsoimaasi ivuaadami taiyʌrʌ siaaco oidaga
ʌDiaavora sisuaanʌdamu ʌgai dai soimaa taatacamu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

51 Amaasi ʌSuusi gʌrtʌcacai dai povʌrtʌtʌdai:
—¿Maatʌmʌs caʌ aapimʌ vʌʌsi gomaasi? —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
Tai aa noragi aatʌmʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ tʌaanʌdami —tʌtʌdai aatʌmʌ.
52 Amaasi ʌSuusi gʌraa noragi dai povʌrtʌtʌdai:
—Ʌmoco ismaacʌdʌ cʌʌ maatʌ istumaasi aagai judidíu sʌʌlicamigadʌrʌ
dai cʌʌ maatʌ ʌʌpʌ ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi aanʌ isducatai Diuusi soicʌi
oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana ʌgai gia cabai gʌnduuduna isaagidagi aa
Diuusi ñiooquidʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

53 Aidʌsi naato gʌraagidi ʌSuusi ʌcuento ii abiaadʌrʌ
54 gaamucu siaaco gʌʌ ʌgai. Dai judidíu quiuupaigadʌrʌ gʌaagacai
gamamaatʌtuldi ʌgai Diuusi ñiooquidʌ. Taidʌ ʌoodami camaitʌʌ isducatai
gʌntʌtʌgituagi daidʌ icaiti:
—¿Ducatai istutuidi goovai ismosʌʌ cʌʌga tʌtʌgitodagi daidʌ ivueeyi goovai
istumaasi gʌgʌrducami?
55 Idiavʌr ʌuusi ivisumadami maradʌ dai María ʌrdʌʌdʌ. Dai susuuculidʌ
ʌrJacovo, dai Osee, dai Simuñi, dai Uudasi.
56 Dai susuuculidʌ ooqui ʌʌpʌ tami gʌrsaagida oidaga. ¿Siaacoga maí goovai
vʌʌsi imaasi? —caiti ʌoodami.
57 Aliʌ mui naana maasi maatʌcatadai ʌSuusi cascʌdʌ baacoican tada
ʌoodami ʌgai vui. Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Vʌʌsi oodami cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ mosʌca
ʌʌgi dʌvʌʌragadʌana oidacami gia maisiaa duutudaiña tomali aaduñdʌ
—tʌtʌdai ʌSuusi.
58 Daidʌ ʌSuusi maitidui mui naana maasi gʌgʌrducami ami. Ʌoodami
maivaavoitudaiña ʌgai cascʌdʌ.

14

———

1 Aidʌ tuigaco ʌEroodʌsi ʌrcaigicatadai Galileeʌrʌ dai maí istumaasi ivuaa-
datadai ʌSuusi.
2 Daidʌ ʌEroodʌsi aagidi ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraajatadai dai
potʌtʌdai:

—Gooviava ʌrVuaana ismaacʌdʌ vapaconaitadai ʌoodami dai caduaaca ʌgai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ cascʌdʌ viaa ʌgai guvucadagai daidʌ ivueeyi naana maasi gʌgʌrducami —astʌtʌdai ʌEroodʌsi.

3 ʌEroodʌsi ʌʌquioma gatʌjaitadai mʌsai bʌʌcaiña ʌVuaana dai maisacarui vuurana cadeenacʌdʌ. ʌErodiiasi ʌrduñidʌcatadai. ʌErodiiasi ʌrooñigadʌcatadai ʌPiili ʌEroodʌsi suculidʌ. Dʌmos ʌEroodʌsi ʌʌsi gʌsuculi ooñigadʌ.

4 Taidʌ ʌVuaana itʌtʌdai ʌEroodʌsi:

—Maitavʌaagai pʌsʌʌsiadagi gʌsuculi Piili ooñigadʌ —astʌtʌdai ʌVuaana.

5 Eroodʌsi aidʌ otoma muaa ʌliditadai ʌVuaana dʌmos ʌʌbʌiditadai ʌgai ʌoodami. ʌoodami vaavoitudai isʌVuaana ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ cascʌdʌ.

6 Dʌmos tasagadʌrʌ ʌEroodʌsi idui ʌgai ʌmo vagimi dai ʌmo ali tʌji Erodiiasi maradʌ vaa dai gatuudai ʌvapaidadʌ vuitapi vaidʌ ʌEroodʌsi aliʌ oojoidi tuudaidadʌ ʌali tʌji.

7 Daidʌ itʌtʌdai ʌEroodʌsi ʌali tʌji:

—Maatʌ Diuusi nai gʌmaquiagi pʌstumaasi giñtañiagi —astʌtʌdai.

8 Amaasi ii ʌgai siaaco daacatadai ʌdʌʌdʌ taidʌ ʌdʌʌdʌ aagidi istumaasi tañia ʌgai ʌEroodʌsi. Dai ʌpamu divia ʌgai daidʌ itʌtʌdai ʌEroodʌsi:

—Giñmaacañi ʌmo aasocoliʌrʌ moodʌ ʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconaiña ʌoodami —astʌtʌdai ʌali tʌji.

9 Taidʌ ʌraí sʌʌlicʌdʌ soi gʌʌli. Dʌmos caaagiditadai ʌgai sai maatʌ Diuusi sai maquia agai ʌʌgi istumaasi tañia ʌgai. Daidʌ ʌvapaidadʌ caʌcatadai ʌʌpʌ cascʌdʌ.

10 Amaasi gatʌjai ʌEroodʌsi mʌsai guicutana ʌVuaana cusivodʌ amʌʌ maisacariʌrʌ.

11 Boodʌrʌ ʌmo aasocoliʌrʌ vuaa dai maa ʌali tʌji, taidʌ ʌali tʌji maa gʌdʌʌ.

12 Amaasi dada ʌVuaana mamaatʌrdamigadʌ dai mʌʌ bʌi ʌVuaana tuucugadʌ dai bʌʌcai dai yaasa. Dai gooquiʌrʌ iji siaaco daacatadai ʌSuusi dai aagidi istumaasi ʌpʌdui.

———

13 Aidʌsi maí ʌSuusi gomaasi ii abiaadʌrʌ ʌmo vaarcuʌrʌ ʌmapʌcʌrʌ siaaco maitiipu oidacami. Dʌmos ʌoodami maí isii ʌSuusi, gooquiʌrʌ iji aali quiiquiaiñdʌrʌ. Dʌmos ʌgai dʌvʌʌrapi sʌʌli iji.

14 Dai aidʌsi tʌvai ʌSuusi vaarcuaiñdʌrʌ tʌʌ ʌgai mui oodami dai soigʌʌldan tada ʌgaicʌdʌ, dai duduaadi ʌcoococoidadʌ ismaacʌdʌ vaidaticatadai ʌgai.

15 Dai aidʌsi casi ʌrurunococatadai miaadʌrʌ guuquiva aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ daidʌ itʌtʌdai:

—Casiat urui dai tomali ʌmaadutai maioidaga tanai. Ootosañi gooodami vai iimʌna aali quiiquiamu siaaco miaaga vai gasavʌdana cuaadagai dai gaugaana —tʌtʌdai aatʌmʌ ʌSuusi.

16 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:

—Maita viaa goovai isiimiagi. Bibidavurai aapimʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

17 Tʌtai aatʌmʌ itʌtʌdai:

—Mosʌca taama paana dai gooca vatopa viaa aatʌmʌ —tʌtʌdai aatʌmʌ.

18 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:

—Baigovai avʌr giñvuaapida —gʌrtʌtʌdai.

19 Dai amaasi ʌgai aagidi ʌoodami sai vasoi saagida daraivana. Dai amaasi ʌSuusi vui ʌtaama paana dai tai nʌnʌava tʌvaagiamu dai gamamagi dai saasasacai gʌrmaa aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ tʌsai taacogidana ʌoodami.

20 Dai vʌʌscatai gauu dai tataascovai. Dai gooquiʌrʌ ʌmpagi baivustaama dan gooca aasarai susudacami saasaquigadʌ ʌpaana ʌʌmadu vatopa.

21 Daidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ gauu ʌrtaama milicatadai, dai ʌcovai ooqui
dai aali.

———

22 Taidʌ ʌSuusi gʌraagidi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ tʌsai tʌʌtʌidʌna
vaarcuʌrʌ dai dʌgavunʌna vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi ʌʌpʌga isʌgai dai ʌgai
dioosaidimi ʌoodami quiaa.
23 Dai aidʌsi cadioosagi ʌgai ii ʌmo tuvidacamu dai ʌʌgi gamamada agai.
Dai aidʌsi cadidiaimi ʌSuusi quiaa ʌʌgi daacatadai amʌʌca.
24 Daidʌ ʌvaarcu caʌran ʌʌsi imʌitadai ʌgʌʌ suudagi. Daidʌ ʌvaarcu
vuidʌrʌ vustai ʌʌvʌʌli dai tai vapañigʌi suudagi dai mʌʌ vaarcuaba astʌcʌi.
25 Dai casiaalimodʌ ʌSuusi cayoga gʌraayitadai aatʌmʌ ma-
maatʌrdamigadʌ mossuudagi daama imʌitadai ʌgai.
26 Dai aidʌsi tʌʌ aatʌmʌ issuudagi daama imʌitadai ʌgai aliʌ duduaadimu
aatʌmʌ dai ijiiña daidʌ icaiti:
—Gooviava ʌrʌmo suiñali —caiti aatʌmʌ.
27 Dʌmos ʌSuusi gʌrñiooqui dai povʌrtʌtʌdai:
—Maitavʌr vuaam ʌnʌliada aanʌana. Maitavʌr duduaadicuda
—gʌrtʌtʌdai ʌgai.
28 Amaasi ʌPiiduru ñiooqui daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami isʌraapi giñtʌaañiñi isimia aanʌ suudagi daama dai mʌʌca
gʌajiagi —tʌtʌdai Piiduru.
29 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giimi tudu —tʌtʌdai.
Amaasi tʌvai ʌPiiduru vaarcuaiñdʌrʌ dai gʌaagacai aimʌrai suudagi
daama dai mʌʌ vuidʌrʌ ajia agai ʌSuusi.
30 Dai aidʌsi tʌʌ ʌgai isaliʌ cavami ʌvʌʌlimi aliʌ duaadimu, dai casuudagi
uta vaaquimi dai iiña daidʌ itʌi:
—Tʌaanʌdami cʌʌgacʌrʌ igiñvuusaida —caiti ʌgai.
31 Taidʌ ʌSuusi otoma bʌi novidʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ maicʌʌga giñvaavoitudai aapi. ¿Tuipʌsi maicʌʌga giñvaavoitudai?
—tʌtʌdai ʌgai.
32 Aidʌsi tʌʌtʌsai vaarcuʌrʌ ʌPiiduru ʌʌmadu ʌSuusi otoma gʌʌʌpitu ʌvʌʌli.
33 Amaasi aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaarcuʌrʌ daraajatadai gʌrtootonacʌdʌ gu-
uquiva ʌSuusi vuidʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ aapi apʌrmaradʌ Diuusi —tʌtʌdai aatʌmʌ.

———

34 Dai vaasadʌrʌ dʌgavusai aatʌmʌ ʌgʌʌ suudagi dai aayi Genesareta
dʌvʌʌriʌrʌ.
35 Dai aidʌsi maí ʌoodami isʌgai ʌrSuusi otoma aagidi vʌʌsi ami dʌvʌʌriʌrʌ
oidacami. Taidʌ ʌoodami otoma vuaa vʌʌsi ʌcoococoidadʌ ami siaaco
daacatadai ʌSuusi.
36 Daidʌ ʌoodami daañimi ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌdagitoñi tʌtai taata aatʌmʌ gʌyuucusi tomasi ugidiana gʌyuucusi
taata aatʌmʌ —tʌtʌdai ʌoodami.
Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ taata yuucusidʌ duduaadicami vii.

15

———

1 Amaasi miaadʌrʌ guuquiva ʌfariseo ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ siaaco daacatadai ʌSuusi. Ʌgai Jerusaleenaiñdʌrʌ dada, daidʌ
itʌtʌdai:

2 —¿Tuisidʌ maitivueeyi gʌmamaatʌrdamiga istumaasi gʌrviituli gʌrʌʌqui
aaduñicaru dai maitʌrʌpan duucai vapaconai gʌnnoonovi siuu duucu gaugia
aagadagi? —tʌtʌdai ʌgai.
3 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi aapimʌ maiʌʌgidi istumaasi ipʌlidi Diuusi baiyoma ʌʌgidi
aapimʌ istumaasi gʌnviituli gʌnʌʌqui aaduñicaru?
4 Mospoduucai icaiti Diuusi: “Siaavʌr duutuada gʌndʌʌdʌ”, dai pocaiti
ʌʌpʌ: “Sioorʌ maicʌʌga ñioocadagi gʌooga siʌpʌ gʌdʌʌ vui, ʌgai gʌaagai
isdudunucami muaagi”, ascaiti Diuusi.
5 Dʌmos aapimʌ pocaitiña sai ʌmo oodami istutuidi isitʌʌdagi gʌooga siʌpʌ
gʌdʌʌ: “Maitan istutuidi isgʌnsoiñagi tomali istumaasicʌdʌ vʌʌsi istuma viaa
aanʌ ʌrDiuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ”.
6 Dai ispotʌiya ʌmaadutai mai aapimʌ pocaitiña sai camaiviaa ʌgai is-
soicʌdagi gʌooga siʌpʌ gʌdʌʌ. Dai poduucai aapimʌ mosgajiaadʌrʌ vipieeyi
istumaasi ipʌlidi Diuusi ducami isiʌrʌmo istumaasi maicʌʌgaducamicagi.
Dai baiyoma ivueeyi aapimʌ itumaasi gʌnviituli gʌnaaduñicaru.
7 Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi
istumaasi aagai Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ gʌnaagaitai aapimʌ dai
ʌgai ooja istumaasi aagidi Diuusi dai poduucai ooja:
8 Aapimʌ pocaiti mʌsai giñsiaa duutudai dai maisiaa giñduutudai.
9 Gomaasi gia maitʌrsoiñi tomali ʌmaadutai vʌʌtarʌ.
Aapimʌ maigamamaatʌtuldi giññiooqui baiyoma gamamaatʌtuldi aapimʌ
istumaasi oodami gʌnviituli.
Ascaiti Diuusi sai ooja Isaíacaru.
10 Amaasi ʌSuusi aagidi ʌoodami sai miaadʌrʌ guuquivana daidʌ itʌtʌdai:
—Giñcaʌcavurai dai cʌʌga maatʌ caʌca:
11 Tomali ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ cueeyi oodami maivapacʌi
tʌgitoidadʌrʌ cascʌdʌ cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami. Baiyoma
tʌgitoidagadʌaiñdʌrʌ vusacʌi mui naana maasi soimaascami dai poduucai
gʌmaatʌ isiʌrsoimaasi ivuaadami —tʌtʌdai ʌSuusi.
12 Amaasi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi miaadʌrʌ guuquiva daidʌ
itʌtʌdai:
—¿Maatʌpʌsi isaliʌ baacoi ʌfariseo caʌcai istumaasi aagai aapi? —tʌtʌdai
aatʌmʌ.
13 Dʌmos ʌgai povʌrtʌtʌdai:
—Tomastuma mamaatʌtuldiaragai istumaasi gamamaatʌtuldiadagi
oodami ismaacʌdʌ maitʌrDiuusi mamaatʌtuldaragadʌ vʌʌsi gomaasi
ugitimu.
14 Dagitovurai aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi gomaasi. Ʌgai ʌpan
ducami ʌmoco mainʌaadami ismaacʌdʌ vaidaquia ʌlidi ʌmai mainʌaadami,
isvaidaquia ʌgai vʌgoocatai sibʌ dʌʌcarʌ suuligian tada ʌgai —gʌrtʌtʌdai
ʌSuusi.
15 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Gʌraagidañi aapi istʌiya ʌlidi gocuento —tʌtʌdai ʌPiiduru.
16 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tomali aapimʌ mʌsmaimaatʌ caʌ?
17 ¿Maitamʌsmaatʌ aapimʌ sai vʌʌsi cuaadagai ismaacʌdʌ cueeyi oodami
gavoocʌrʌ vapacʌi dai gooquiʌrʌ vusacʌi?
18 Dʌmos istumaasi aagai oodami ʌgai gia gatʌgitoidagaiñdʌrʌ vusacʌi,
gomaasi ʌgai dai soimaasi iduiñtuldi oodami.

19 Gatʌgitoidagaiñdʌrʌ vusacʌi gosoimaasi tʌgitoidagai cascʌdʌ, dai go-
muaaragai, dai goʌʌmadu voidagai aa ooqui, dai goʌʌsidaragai, dai goy-
aatagidaragai, dai goñiooquidaragai.
20 Vʌʌsi gomaasi ʌristumaasi soimaascami. Dʌmos isʌmo oodami maivac-
uanagi gʌnoonovi poduucai isduucai ivueeyi ʌfariseo siuu duucu gaugia
agadagi gomaasi maitʌrsoimaasi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

21 Daidʌ ʌSuusi ii abiaadʌrʌ gamu Tiiroamu dai Sidooniamu.
22 Tai ʌmo ooqui Cananeeaiñdʌrʌ divia siaaco daacatadai ʌSuusi dai iiña
ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami, aanʌ anvaavoitudai sai aapi ʌrDavicaru cajiudadʌ is-
maacʌdʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ nʌnʌracatadai aatʌmʌ daidʌ ʌrraícamu aapi. Ali tʌji
giñmara sʌʌlicʌdʌ soimaa taataca viaacatai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ. Soigi
gʌʌlda dai duaaida —tʌtʌdai ʌooqui.
23 Dʌmos ʌSuusi maiaa noragi tomali ʌmo ñiooqui. Amaasi aatʌmʌ ʌSuusi
mamaatʌrdamigadʌ dada dai daañimi daidʌ itʌtʌdai:
—Ootosañi idi ooqui mosʌrgooquiʌrʌ aimʌraiña goovai dai iiñacaiña
—tʌtʌdai aatʌmʌ.
24 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌooqui:
—Diuusi giñootoi ansai aagidana aanʌ ʌgai ñiooquidʌ mosʌca judidíu. Ʌgai
ʌrʌpan ducami cañiiru sibʌ iimiadʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
25 Taidʌ ʌooqui miaadʌrʌ cʌquiva dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi
vuidʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami giñsoiñañi —tʌtʌdai ʌgai.
26 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maitavʌr cʌʌgai isʌʌsiadagi oodami gʌmaamara tascalidʌ dai oidiadagi
googosi —tʌtʌdai ʌgai.
27 Taidʌ ʌooqui itʌtʌdai:
—Vaavuava isʌjudidíu googosi gʌraagai dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌgoogosi
cuaadana vʌʌsi istumaasi gʌʌsʌi meesagadʌaiñdʌrʌ sosiaacami, cascʌdʌ
tomasi maitʌrjudíu aanʌ giñsoiñañi aapi sivi —tʌtʌdai ʌooqui.
28 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aapi ooqui aliʌ cʌʌga vaavoitudai, cascʌdʌ ʌpʌduuñia agai istumaasi
ipʌlidi aapi —tʌtʌdai.
Dai aidʌ todian duucai ʌooqui maradʌ dueeyi.

———

29 Taidʌ ʌSuusi ii abiaadʌrʌ dai ugidiana daivusai ʌgʌʌ suudagi dai ʌmo
giidian tʌsai dai ami daiva.
30 Tai ami aayi mui oodami dai vaidaticatadai chuchuecogami dai mo-
mochugami dai mainʌnʌaadami dai mumuudugami dai mui naana maasi
coococoidadʌ. Daidʌ ʌSuusi ʌʌcasodʌ abaana tuaa ʌcoococoidadʌ tai ʌgai
duduaadi.
31 Dai poduucai ʌoodami maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgituagi tʌʌgacai
isʌmumuudu ñiioocai dai duduaadʌcai ʌmomosiucʌdʌ ʌʌpʌ, dai ajioopaitai
ʌchuchuecocʌdʌ, dai nʌnʌaavacai ʌmainʌaadami. Daidʌ ʌoodami
gʌnaagacai siaa duutudai gʌrDiuusiga.

———

32 Amaasi ʌSuusi gʌrvai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai daidʌ
ʌpʌrtʌtʌdai:
—Soigiñʌlidi aanʌ idi oodamicʌdʌ caaayi vaica tasai istami giñʌʌmadu
daraaja goovai dai maiviaa istuma ugiagi. Dai maiootosa iñʌlidi aanʌ

sai noonoigʌna goovai maitaugacai, susuiquituan tada goovai voiyamu
—gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
33 Tʌtai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—Ducatai tʌʌgimu aatʌmʌ cuaadagai mosʌʌqui oodami vʌʌtarʌ, dai tami
maioidaga tomali ʌmo oodami —tʌtʌdai aatʌmʌ.
34 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Mʌʌqui paana viaa aapimʌ —gʌrtʌtʌdai.
Tʌtai aatʌmʌ itʌtʌdai:
—Cuvaracami paana dai chiʌʌqui vatopa —tʌtʌdai aatʌmʌ.
35 Tai amaasi ʌSuusi aagidi ʌoodami sai dʌvʌʌrapi daraivana.
36 Dai ʌgai vui ʌcuvaracami paana dai ʌvatopa dai gamamagi dai
gooquiʌrʌ saasarai dai gʌrmaa aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai tʌtai aatʌmʌ
taacogi ʌoodami.
37 Tai vʌʌscaitai gauu dai tatascovai. Dai gooquirʌ ʌmpagi cuvaracami
aasarai ismaacʌdʌ baivito.
38 Daidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ gauu ʌrmaacova miilicatadai, dai ʌcovai
ooqui dai aali.
39 Dai gooquirʌ ʌSuusi dioosagi ʌoodami dai vaarcuʌrʌ vaa dai iji aatʌmʌ
gamu Magadaalamu.

16

———

1 Taidʌ ʌfariseo ʌʌmadu ʌsaduseo mʌʌ nʌidamu ʌSuusi mosnʌijada ʌliditai
astuma duuna ʌSuusi gaagaitadai ʌgai isducatai gʌpiʌrʌ vuaajagi dai aagidi
saidʌ iduuna ʌmo istumaasi gʌducami Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.
2 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Siʌʌscadʌ urunoco vʌʌgicagi icomai aapimʌ icaitiña sai cʌʌgaduca agai
tasai.
3 Dai siʌʌscadʌ quiaamoco vʌʌgicagi icomai aapimʌ icaitiña sai
maicʌʌgaduca agai tasai. Aapimʌ aagaiña ʌmo istumaasi dai ʌmamaasi
ivuaadana. Cʌʌga maatʌ nʌidi aapimʌ oidigi siʌʌscadʌ duuduquia aagadagi
dai siʌʌscadʌ maiduuduquia agadagi dʌmos maimaatʌ nʌidi aapimʌ
istumaasi ʌpʌvueeyi sivi oidigi daama.
4 Aapimʌ sivi oidacami ʌrsoimaasi ivuaadami dai maivaavoitudadami
dai giñtʌaanʌi aapimʌ isiduñia aanʌ ʌmo istumaasi gʌducami dai podu-
ucai nʌijada ʌlidi aapimʌ sabai aanʌ ʌrʌCristo ismaacʌdʌ nʌnʌra aapimʌ
dʌmos maitʌʌgimu aapimʌ ʌmai istumaasi gʌducami mosʌcaasi ʌistumaasi
gʌducʌdʌ ismaacʌdʌ idui Diuusi ootosacai Joonasi gamu Ñiñiviamu —tʌtʌdai
ʌSuusi.
Dai anaasi viaa ʌgai dai ii.

———

5 Dai aidʌsi aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ vaasmocoradʌrʌ dʌgavusai
tʌgito ismaivuucaticatadai paana.
6 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Gofariseo navaitigadʌ dai gosaduseo navaitigadʌ maicʌʌgadu
—gʌrtʌtʌdai.
7 Tʌtai aatʌmʌ gʌraagacai aipaco gʌraatagidimi daidʌ icaiti:
—Maivuucati aatʌmʌ paana cascʌdʌ pocaiti goovai —caiti aatʌmʌ.
8 Taidʌ ʌSuusi maí istumaasi aatagaitadai aatʌmʌ dai povʌrtʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi pocaiti mʌsai maivuucati paana? Sʌʌlicʌdʌ maicʌʌga vaavoitu-
dai aapimʌ.

9 ¿Maitamʌsquiaa maatʌ nʌidi tomali maitʌgito aapimʌ aidʌñsi bibi
aanʌ ʌtaama mil oodami taama paanacʌdʌ mʌtʌʌqui aasarai ʌmpagi
saasaquigadʌ?
10 ¿Tomali maitamʌstʌgito aapimʌ aidʌñsi bibi aanʌ ʌmaacova mil oodami
cuvaracami paanacʌdʌ mʌtʌʌqui aasarai ʌmpagi saasaquigadʌ?
11 ¿Ducatai maitʌntʌgito caʌ aapimʌ aidʌsi gʌnaagidi aanʌ mʌsai
gʌnnuucadacana ʌfariseo navaitigadʌ dai ʌsaduseo navaitigadʌ aanʌ
maiaagaitadai paana? —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
12 Amaasi gia maatʌ caʌ aatʌmʌ isʌSuusi maiaagaitadai navaiti paana
vʌʌtarʌ baiyoma aagaitadai ʌgai ʌmamaatʌtuldaragadʌ ʌfariseo dai
ʌsaduseo sai maicʌʌgadu.

———

13 Dai aidʌsidʌ ʌSuusi aayi Sesarea Filiposi dʌvʌʌriʌrʌ gʌrtʌcacai daidʌ
pʌrtʌtʌdai:
—Aanʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dʌmos ʌoodami, ¿voorʌ
giñaagai? —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
14 Tʌtai aatʌmʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌʌmoco pocaiti pʌsaidʌ ʌrʌVuaanacaru ismaacʌdʌ vapaconaitadai
ʌoodami, dai aa pocaiti pʌsaidʌ ʌrEliiasicaru, dai aa pocaiti pʌsaidʌ
ʌrJeremiiasicaru siʌʌpʌ ʌmai Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ —tʌtʌdai aatʌmʌ
mamaatʌrdamigadʌ.
15 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—¿Dai aapimʌ moorʌ giñaagai? —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
16 Amaasi ʌSimuñi Piiduru itʌtʌdai:
—Aapi apʌrʌCristo ʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Dai aapi ʌrDiuusi
maradʌ ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga —tʌtʌdai ʌPiiduru.
17 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi aapi Simuñi, Joonasi maradʌ tomali ʌmo
oodami maitʌmaatʌtuli gomaasi mosʌca Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ
tʌvaagiana daja ʌgai gia gʌmaatʌtuli gomaasi.
18 Dai aanʌ angʌaagidi sai aapi Piiduru aagiada agai oodami ansai
aanʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami dai muidutai giñvaavoituda agai dai ʌgai gia
cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu aanʌ, dai tomasi coiyagi vʌʌscʌrʌ ʌmo imidagai ʌpamu
duduaacamu vʌʌscatai.
19 Dai aanʌ gʌmaaquimu ʌmo sʌʌlicami pai aagida ʌoodami sai sioorʌ
giñvaavoitudagi soicʌda aagai sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana Diuusi vai poduucai
tomasioorʌ sioorʌ maitiñvaavoitudagi aagiditai aapi tami oidigi daama maid-
agitomu aanʌ isvaquia ʌgai tʌvaagiʌrʌ dai tomasioorʌ sioorʌ giñvaavoitudagi
aagiditai aapi tami oidigi daama ʌgai gia dagitomu aanʌ isvaquia tʌvaagiʌrʌ
—tʌtʌdai ʌSuusi.
20 Amaasi ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ gʌrdaí aatʌmʌ mamaatʌrdami sai maiaagidiña
tomali ʌmaadutai siʌgai ʌrʌCristo.

———

21 Aidʌ abiaadʌrʌ ʌSuusi gʌaagacai gʌraagidi aatʌmʌ mamaatʌrdami sai
ʌgai viaacatadai isimiagi Jerusaleenamu dai sai soimaa taatatulda agai
ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu ʌʌmadu ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu
ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Dai gʌraagidi ʌSuusi sai ʌgai
muaa agaitadai dʌmos bovaica tasaicʌdʌ ʌpamu duaaca agaitadai.
22 Amaasi ʌPiiduru ʌcovai vaidacai dai vui ñiooquimi daidʌ itʌtʌdai:
—Chu cʌliodami Diuusi maitipʌldana dai maitʌdagitona. Tomali ʌmo
imidagai maitiʌpʌduuna imaasi —tʌtʌdai ʌPiiduru.
23 Taidʌ ʌSuusi ajaco cʌquiva daidʌ itʌtʌdai ʌPiiduru:

—Maitigiñ∧∧madu aim∧rda aapi Diaavora giñsobic∧i aapi. Aapi pocaiti sai mait∧aagai isivuaadagi aan∧ istumaasi Diuusi ip∧lidi —t∧t∧dai ∧Suusi.
24 Amaasi ∧Suusi pov∧rt∧t∧dai aat∧m∧:
—Is∧maadutai giñ∧∧giada ∧liada mait∧aagai is∧∧gi g∧t∧gitocagi dai g∧aagai isv∧∧s tasai baig∧ducagi si∧duñiada g∧muaatuda ∧gai giñvaavoitudaitai daida giñ∧∧giadagi.
25 Sioor∧ ivuaadagi ∧∧gi istumaasi ip∧liadagi ∧gai gia imimu Diaavora ∧∧madu, d∧mos sioor∧ baig∧ducagi dai muquiagi giñvaavoitudaitai ∧gai gia c∧∧gac∧r∧ vuusaimu.
26 ¿Tumaasi ∧rsoiñi ∧mo oodami v∧∧tar∧ isgamait∧agi v∧∧si istumaasi oidaga oidigi daama vai iib∧ad∧ imiagi Diaavora ∧∧madu? Tomali ∧maadutai maitistutuidi isgaaanam∧quidagi dai c∧∧gac∧r∧ vuusiagi.
27 Dai aan∧ ismaac∧d∧ viaa ∧mo s∧∧licami divimu ∧maadu mui Diuusi t∧t∧aañicarud∧ dai giñooca dadadaquigad∧ g∧rsicoli dadadaquida agai. Si∧∧scad∧ diviagi Diuusi ∧gai n∧idamu v∧∧scatai ismaac∧d∧ ∧rc∧∧ga ivuaadami dai ismaac∧d∧ ∧rmaic∧∧ga ivuaadami.
28 S∧∧lic∧d∧ oidaga ∧∧moco ismaac∧d∧ tami guuca dai maicoiya agai asta si∧∧scad∧ t∧∧ goovai ismaasca iñagai aan∧ ismaac∧d∧ viaa ∧mo s∧∧licami si∧∧scad∧ gat∧aan∧dagi Diuusi ∧∧madu —g∧rt∧t∧dai ∧Suusi.

17

———

1 Daid∧ ∧Suusi bonaadami tasaic∧d∧ vaidacai ∧Piiduru ∧∧madu ∧Jacovo ∧∧madu ∧Vuaana Jacovo suculid∧ ∧mo t∧ca giidiana.
2 Dai ami ∧Suusi ∧map∧dui vuitapi g∧mamaat∧rdamiga. Dai vuivasad∧ dadadaquitu ∧pamaastu tasai, dai yuucusid∧ c∧∧ga tootuatu.
3 Dai todian duucai t∧∧ ∧gai Eliiasicaru ∧∧madu Moseesacaru vai gaaatagaitadai ∧∧madu ∧Suusi.
4 Amaasi ∧Piiduru it∧t∧dai ∧Suusi:
—T∧aan∧dami v∧∧si ∧rc∧∧gai istami daraaja aat∧m∧ isip∧liada aapi t∧tai duuñi vaica uucusai, ∧moco aapi g∧v∧∧tar∧ dai ∧mai Moseesa v∧∧tar∧ dai ∧mai Eliiasi v∧∧tar∧ —ast∧t∧dai ∧Piiduru.
5 Dai quiaa ñioocaitadai ∧gai tai divia ∧mo icomai dadadac∧dami dai iiña v∧∧scatai ismaac∧d∧ ami daraajatadai. Tai icomiaiñd∧r∧ caidatu ∧mo ñiooqui daid∧ icaiti:
—Idi Suusiava ∧rgiñmara nai aan∧ ali∧ oig∧dai dai baigiñ∧lidi aan∧ goovaic∧d∧. Λ∧giadavurai aapim∧ —ascaiti ∧ñiooqui.
6 Mosca∧cai ∧mamaat∧rdami ∧ñiooqui d∧v∧∧rapi cuiiqui dai ali∧ duduaadimu.
7 Amaasi ∧Suusi miaad∧r∧ c∧quiva daid∧ it∧t∧dai:
—Vaapaigivurai aapim∧ maitav∧r duduaadimu —ast∧t∧dai ∧Suusi.
8 Dai aid∧si aipaco n∧n∧aava ∧gai camait∧∧ ∧gai ∧c∧c∧∧li mos∧ca ∧∧gi ∧Suusi.
9 Dai aid∧si t∧aapañimi ∧gai ∧g∧∧ giidiaiñd∧r∧ ∧Suusi dai ∧mamaat∧rdamigad∧ daid∧ it∧t∧dai:
—Maitav∧r aagiada tomali ∧maadutai istumaasi t∧∧ aapim∧ asta si∧∧scad∧ aan∧ ismaac∧d∧ viaa ∧mo s∧∧licami caduaacagi coidad∧ saagidaiñd∧r∧ —ast∧t∧dai ∧Suusi.
10 Amaasi ∧mamaat∧rdamigad∧ t∧cacai ∧Suusi daid∧ it∧t∧dai:
—¿Tuisid∧ icaiti ∧mamaat∧tuldiadami Diuusi s∧∧licamigad∧ said∧ ∧Eliiasicaru viaacatadai isdiviagi ∧∧p∧ga isaapi? —ast∧t∧dai ∧mamaat∧rdamigad∧.
11 Taid∧ ∧Suusi aa noragi daid∧ it∧t∧dai:

—Vaavoava istumaasi aagai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ sai Eliiasi viaacatadai isʌʌpʌga diviagi dai baiduñiagi oodami iibʌadʌ.
12 DʌmOs aanʌ angʌnaagidi sai cadivia Eliiasi dai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ maimaí dai soimaa taatatuli ʌgai isducatai ipʌli. Poduucai ʌʌpʌ ʌoodami sividadʌ soimaasi giñtaatatuldamu aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami —astʌtʌdai ʌSuusi.
13 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ maatʌ caʌ isʌSuusi aagaitadai ʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconaitadai ʌoodami.

———

14 Dai aidʌsi aayi ʌgai mʌʌca siaaco daraajatadai ʌoodami ʌmo cʌʌli miaadʌrʌ cʌquiva ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
15 —TʌaanʌdAmi soigi gʌʌlda aapi giñmaracʌdʌ. Susuiquitʌrʌi ʌgai dai aliʌ soimaa taatamai. Muiyoco imidagai taiyʌrʌ gʌgʌsʌi dai suudarʌ.
16 Tami vuaapi aanʌ gʌmamaatʌrdamiga ismaacʌdʌ tami vii tai goovai maitistui isduaaidagi —tʌtʌdai ʌcʌʌli.
17 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Aapimʌ oodami maivaavoitudadami dai soimaasi ivuaadami catʌvʌpi gʌnʌʌma daja aanʌ mai aapimʌ vʌʌscʌrʌ maitiñvaavoitudai. Aliʌsi ʌroojodaragai aapimʌ. Baigovai avʌr giñvuaapidi goali gʌʌli —gʌrtʌtʌdai.
18 DʌmOs ʌSuusi aagidi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ sai dagitona ʌali gʌʌli dai camaiʌʌmadu daacana. Tai ʌgai vuusai ʌali gʌʌliaiñdʌrʌ, tai ʌali gʌʌli todian duucai duaadicami vii.
19 Dai gooquiʌrʌ aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi aatagi ʌgai ʌʌgi dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuisidʌ maitistui aatʌmʌ isvuusaidagi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ? —tʌtʌdai aatʌmʌ.
20 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Aapimʌ maicʌʌga giñvaavoitudai cascʌdʌ. Ismaacʌdʌgʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi. Sai iscʌʌga giñvaavoitudadamudai aapimʌ aidʌ gia istutiadamudai aapimʌ isivuaadagi istumaasi tomasi sʌʌlicʌdʌ sijaiga.
21 Gomaa Diaavora tʌtʌaañicarudʌ aliʌ sijaiga vuvaidaragai oodamiaiñdʌrʌ cascʌdʌ avʌnacai maitaugacai gamamadagi vai poduucai vuvacʌi goovai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

22 Dai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi gʌrʌmpaidimi Galileeʌrʌ taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami mʌgiñtʌʌgida aagai aa oodami
23 siʌgai giñmuaamu dʌmOs vaica tasaicʌdʌ duaacamu aanʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
TʌtAi aliʌ soigʌrʌʌli aatʌmʌ imaasicʌdʌ.

———

24 AidʌsI aayi ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ Capernauumʌrʌ ʌtumiñsi vuudami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu iji siaaco daacatadai ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai:
—¿GʌmamaatʌtuldadamIga isgamaacai ʌʌpʌ tumiñsi ʌgʌʌ quiuupai vʌʌtarʌ? —astʌtʌdai ʌtumiñsi vuudami.
25 Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ —astʌtʌdai.
Amaasi utudama vaacʌcai ʌPiiduru quiiyʌrʌ ʌSuusi ʌʌpʌga ñiooqui daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuma tʌtʌgitoi aapi? ¿MaacʌdʌOodami taanʌi ʌtʌtʌaanʌdami tumiñsi, ʌʌgi gʌnaaduñi sisibʌacoga oidacami? —tʌtʌdai.
26 Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Λsibλadλrλ oidacami —tλtλdai.
Taidλ λSuusi itλtλdai:
—Amaasi aaduñdλ maitλaagai ismamaacadagi tumiñsi.
27 Dλmos vλλscλrλ maaquimu aanλ tumiñsi vai poduucai maibaacuagi λtumiñsi vuudami. Imiñi aapi λgλλ suudagi ugidiamu dai daituda λmo babaidacarui dai vuusaida λvatopa ismaacλdλ λλpλga bλiya gobabaidacarui. Λgai vatopa tλñiλrλ tλλgimu aapi tumiñsi. Λtumiñsi gλraimu isgaaanamλquida aanλ dai aapi λλpλ. Bλcaiñi aapi dai mλλca aa namλquida —tλtλdai λSuusi.

18

———

1 Amaasi aatλmλ mamaatλrdamigadλ λSuusi miaadλrλ guuquiva dai tλcacai daidλ itλtλdai:
—¿Siλλscadλ gatλaanλdagi aapi vλλsi oidigi daama maascλdλ aatλmλ gλmamaatλrdamiga vaamioma gatλaanλda ragai? —tλtλdai aatλmλ.
2 Amaasi λSuusi vaí λmo ali dai gλrsaagida cλi,
3 dai povλrtλtλdai:
—Sλλlicλdλ λrvaavoi isaapimλ maiλma duucai gλntλtλgituagi dai camaigλgλrducλdλ gλnλliadagi λpan duucai idi ali poduucai gia maiiimimu aapimλ siaaco tλaanλi Diuusi.
4 Poduucai gia λgai ismaacλdλ vaamioma gatλaanλi mλλca siaaco gatλaanλi Diuusi λrλgai ismaacλdλ maigλgλrducλdλ gλnλlidi λpan duucai idi ali.
5 Tomasioorλ sioorλ vaavoitudai giñmamaatλtuldaraga dai cascλdλ oigλdai idi ali oodami λgai gia giñoigλdai aanλ.

———

6 Tomasioorλ sioorλ soimaasi iduiñtulda λliadagi λmoco ismaacλdλ utudama giñvaavoitudagi siooma λrcλλgai λgai vλλtarλ mλscusivuana vulidagi λmo gλλ mauturui dai gλλ suudarλ daitudagi.
7 Sλλlicλdλ maicλλgadu oodami vλλtarλ isoidacagi naana maasi ismaacλdλ soimaasi iduiñtuldiadagi λoodami. Vλλscλrλ oidacamu istumaasi isducatai soimaasi ivuaadagi oodami dλmos soimaasi taatamu λgai ismaacλdλ soimaasi iduiñtuldiadagi λoodami.
8 Isλmaadutai iduñia λliadagi λmo istumaasi soimaascami gλnovicλdλ siλλpλ gλλcasocλdλ baiyoma gλaagai ispoλliada λgai ismainovλ siλλpλ maiλcaso dai maisiu Diaavora λλmadu imiagi.
9 Dai isλmaadutai iduñia λliada λmo istumaasi soimaascami gλvuupujicλdλ baiyoma gλaagai ispoλliada λgai ismaivuupuju. Siooma λrcλλgai ispoλliada λgai ismaivuupuju dai maisiu Diaavora λλmadu imiagi.

———

10 Cλλgacλrλ avλr nλijada aapimλ vλλscatai ismaacλdλ giñvaavoitudagi. Aanλ angλnaagidi sai Diuusi tλtλaañicarudλ ismaacλdλ tλvaagiλrλ daraaja Diuusi λλmadu cλλga nuucada λgai ismaacλdλ giñvaavoitudai tami oidigi daama.
11 Dai aanλ ismaacλdλ viaa λmo sλλlicami divia dai cλλgacλrλ vuvaida iñagai soimaasi ivuaadami λgai λrsibλ iimiadλ Diuusi vλλtarλ.
12 Isλmaadutai viaacagi λmo siento cañiiru vai sibλ imiagi λmoco siaadλrλ maianaasi viaana λgai λgaa maaco coobai dan baivustaama dan tustaama dai gaagamuna λsibλimiaadλ.
13 Dai istλgiagi sλλlicλdλ vaamioma baigλλliatugadagi λgaicλdλ siλgaa ismaacλdλ maisibλ iimiagi.

14 Poduucai ʌʌpʌ Diuusi gʌrooga tʌvaagiʌrʌ daja dai ʌgai maitipʌlidi isiimi-
agi Diaavora ʌʌmadu tomali ʌmoco ismaacʌdʌ giñvaavoitudai.

———

15 Isʌmaadutai soimaasi duiñdagi ʌmai, ʌgai gʌaagai isaagidagi ʌʌgi ʌgai
sai soimaasi duñi. Dai isʌgai cʌʌga baiduñia ʌliadagi ñiooqui aidʌ gia
ʌrgʌnaadunumʌcamu ʌgai.
16 Dai isʌgai maibaiduñia ʌliadagi aidʌ gia gʌaagai isvaidaquiagi ʌmoco
siʌʌpʌ gooca gʌaaduñi vai poduucai oidacana nʌijadami ismaitipʌlidi ʌgai
isbaiduñiagi ñiooqui.
17 Dai isapiaquiaa maibaiduñia ʌliada ʌgai aidʌ gia gʌaagai isaagidagi vʌʌsi
ʌvaavoitudadami, dai isapiaquiaa maibaiduñia ʌliada ʌgai aidʌ gia gʌaagai
isʌpan duucai nʌijadagi ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai siʌʌpʌ ʌpan duucai
tumiñsi vuudami.
18 Dai aanʌ angʌnaagidi sai siʌʌscadʌ aagiada aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ
ʌoodami tomasioorʌ sioorʌ maitiñvaavoitudagi aagiditai aapimʌ ʌgai maid-
agitomu aanʌ isvaquiagi tʌvaagiʌrʌ, dai tomasioorʌ sioorʌ giñvaavoitudagi
aagiditai aapimʌ ʌgai gia dagitomu aanʌ isvaquiagi tʌvaagiʌrʌ.
19 Dai aanʌ angʌnaagidi ʌʌpʌ sai isgoocatai aapimʌ gʌnaagidagi dai
daañiagi isDiuusi gʌnsoiñagi, Diuusi gʌrooga gʌnsoiñamu.
20 Tomasiaaco siaaco gʌnʌmpaidadagi gooca siʌʌpʌ vaica dai giñsiaa
duutuada agadagi dai gamamadada agadagi ami daacamu aanʌ ʌʌpʌ
—gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
21 Amaasi ii ʌPiiduru dai tʌcacai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami, ¿vʌʌquiojo imidagai gʌaagai isoigʌldada aanʌ ʌmoco
giñaduñi ismaacʌdʌ soimaasi giñvuiidadagi? ¿Parʌ cuvaracamiojo? —tʌtʌdai
ʌPiiduru.
22 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Chu aanʌ anmaitʌaagidi sai cuvaracamiojo baiyoma angʌaagidi aanʌ sai
maiʌcaldacai gaoigʌliada.

———

23 Isducatai ʌpʌvueeyi siʌʌscadʌ Diuusi soicʌdagi oodami iscʌʌga
gʌntʌtʌgitocagi ʌpan ducami istumaasi idui ʌmo tʌaanʌdami. Ʌtʌaanʌdami
ipʌliditadai isʌpipiooñigadʌ aa namʌquidagi.
24 Utudama gʌaagacai taañimi ʌgai gʌpipiooñiga ismaacʌdʌ vupuaat-
ulditadai mʌtai vuaapi ʌmo piooñigadʌ ismaacʌdʌ mui mil vuaatulditadai.
25 Daidʌ ʌpiooñigadʌ maiviaacatadai istucʌdʌ aa namʌquidagi. Taidʌ
ʌaamudʌ aagidi sai gagaarana vʌʌsi gʌvustuidaga dai gʌmaamara dai
gʌooñiga dai ʌʌgi ʌgai dai vuvaidana tumiñsi dai ʌcʌdʌ aa namʌquidana.
26 Amaasi ʌpiooñigadʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva gʌaamu vuidʌrʌ dai daañimi
daidʌ itʌtʌdai: “Giñaamu giñnʌnʌracañi aapi gʌaa namʌquidamu aanʌ vʌʌsi”,
astʌtʌdai.
27 Taidʌ ʌaamudʌ soigʌʌʌli dai oigʌli dai camaitaí aidʌ, dai dagito isimiagi
ʌgai.
28 Tai ii ʌgai dai moo maigovai tʌʌ ʌmoco gʌaduñi ismaacʌdʌ vuaat-
ulditadai chiʌʌqui tumiñsi. Dai cuchivuana bʌi dai cayoga vuliji daidʌ
itʌtʌdai: “Aata giñnamʌquida pʌsmaacʌdʌ giñvuaatuli”, astʌtʌdai.
29 Amaasi ʌaduñdʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌgai vuidʌrʌ dai daañimi daidʌ
itʌtʌdai: “Giñnʌnʌracañi aapi gʌaa namʌquidamu aanʌ vʌʌsi”, astʌtʌdai.
30 Taidʌ ʌgʌmai maitipʌli, baiyoma vaidacai dai gatʌjai maisaragai dai
gaaagidi mʌsai anaasi maisacana asta siʌʌscadʌ aa namʌqui ʌgai vʌʌsi.

31 Amaasi ʌgaa pipiooñigadʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami tʌʌ gomaasi dai sʌʌlicʌdʌ
soigʌnʌʌli dai iji dai mʌʌ aagidi ʌtʌaanʌdami vʌʌsi istumaasi ʌpʌdui.
32 Amaasi ʌtʌaanʌdami gatʌjai mʌsai mʌʌ vaidana ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
“Aapi gia sʌʌlicʌdʌ maicʌʌ tuiga. ¿Duucaidʌ aanʌ gʌoigʌli vʌʌsi pʌsmaacʌdʌ
giñvuaatulditadai aapi, giñdaañimi aapi cascʌdʌ?
33 ¿Duucaidʌ aapi maisoigʌʌli gʌaduñicʌdʌ, poduucai isduucai soigiñʌli
aanʌ aapicʌdʌ?” astʌtʌdai.
34 Dai sʌʌlicʌdʌ baamu ʌaamudʌ dai gatʌjai maisaragai dai gaaagidi mʌsai
anaasi maisacana asta siʌʌscadʌ aa namʌqui ʌgai —tʌtʌdai ʌSuusi.
35 Cuugatʌrʌ povʌrtʌtʌdai ʌSuusi:
—Poduucai iduñia agai gʌrooga tʌvaagiʌrʌ aapimʌcʌdʌ issʌʌlicʌdʌ
maitʌnoigʌliada aapimʌ aipacoga —gʌrtʌtʌdai.

19

———

1 Caaagacai ʌSuusi imaasi ii ami Galileeaiñdʌrʌ dai aayi mʌʌ Judeea
dʌvʌʌriʌrʌ vaasadʌrʌ Jordán aqui.
2 Dai mui oodami oiditadai tai ami duduaadi ʌSuusi coococoidadʌ.
3 Amaasi ʌʌmoco fariseo miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadi ʌSuusi dai
mossoimaasi ñiooquituda ʌlidi ʌgai cascʌdʌ tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Oidagasi oigaragai siʌmo cʌʌli dagituagi gʌooñiga tomastucʌdʌ?
—tʌtʌdai ʌfariseo.
4 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ canʌidi Diuusi ñooquidʌ siaaco oojisi sai aidʌsi Diuusi idui
oodami idui ʌgai cʌʌli dai ooqui.
5 Dai Diuusi ñiooquidʌrʌ icaiti ʌʌpʌ: “Cascʌdʌ cʌcʌʌli dagitomu gʌndʌʌdʌ
dai ʌʌmadu oidacamu gʌooñiga dai vʌgoocatai ʌmo oodami gʌnducamicamu
ʌgai”, asduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ.
6 Cascʌdʌ ʌmo cʌʌli maitʌaagai isdagituagi gʌooñiga tomali ʌmo ooqui
gʌcuuna. Diuusi ipʌlidi isʌmapai oidaca ʌgai asta siʌʌscadʌ coi —tʌtʌdai
ʌSuusi.
7 Amaasi tʌcacai ʌfariseo daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuisidʌ Moseesacaru gamaa oigaragai isʌmo cʌʌli dagitua ʌliada
gʌooñiga saidʌ istutuidi isbaiduñiagi ʌmo oojai dudunucamiʌrʌ dai poduucai
dagituagi? —tʌtʌdai ʌfariseo.
8 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Gʌnʌʌqui aaduñicaru vuidʌrʌ vʌʌtʌcana Diuusi cascʌdʌ Moseesacaru
maa ʌgai oigaragai isdadagitoda gʌnooñiga dai poduucai gʌnviituldi ʌgai.
Dʌmos tucamʌrʌ maitiipucatadai oigaragai poduucai.
9 Dai aanʌ angʌnaagidi sioorʌ dagituagi gʌooñiga maigogoosi
gʌducamicatai ʌgai dai vʌʌnagi ʌmai ooqui ʌgai gia gogoosi gʌducami
—tʌtʌdai ʌSuusi.
10 Amaasi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ tʌtʌdai:
—Siʌrvaavoi ismaitiipu oigaragai isdagituagi ʌmo cʌʌli gʌooñiga aidʌ gia
siooma ʌrcʌʌga ismaicuucuntadagi oodami —tʌtʌdai aatʌmʌ.
11 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Maisiu vʌʌscatai istutuidi ismaiooñtadagi mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi
soicʌi.
12 Ʌʌmo cʌcʌʌli maiooñtai soimaa vuvacʌi ʌgai cascʌdʌ dai aa
mʌscacaapuñtudagi maiooñtai, dai aa maiooñtai aipaco ajioopaitai gaaagiada
ʌliditai isducatai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Tomasioorʌ

sioorʌ istutiadagi ismaiooñtadagi cʌʌgadu ismaiooñiacatai oidaca ʌgai
—gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

13 Mʌtai aidʌ vuaapi ʌSuusi chiʌʌqui aali sai taatana ʌgai moomodʌ dai
mamatuldana. Taidʌ aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai bagaidimi ʌoodami
ismaacʌdʌ vuaapaimi ʌaali.
14 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Dagitovurai goaali vai dadana siaaco daja aanʌ dai maitavʌr daidi-
ada. Ismaacʌdʌ ʌpan ducami aali ʌgai gia Diuusi soicʌi ʌgai sai cʌʌga
gʌntʌtʌgitocana —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
15 Daidʌ ʌSuusi taata ʌaali moomodʌ dai gooquiʌrʌ ii abiaadʌrʌ.

———

16 Ʌmo gʌʌli ii dai mʌʌ nʌidamu ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldadami cʌʌ tuigacʌdʌ. ¿Tumaasi istutuidi aanʌ isiduñiagi dai
vʌʌscʌrʌ oidacagi Diuusi ʌʌmadu? —tʌtʌdai ʌgai.
17 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tuipʌsi cʌʌ tuigacʌdʌ giñaagai? Aliʌmadugava cʌʌ tuigacami dai ʌgai
ʌrDiuusi. ¿Ipʌlidipʌsi isimiagi Diuusi ʌmaadu? ʌʌgiditai caʌca vʌʌsi istu-
maasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
18 Taidʌ ʌgʌʌli itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ʌgai? —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maitavʌr gacoodada, dai maitavʌr googosi gʌnducamica, dai maitavʌr
gaʌʌsiada gavustuidaga, dai maitavʌr yaatavoaca,
19 dai siaa duutuada gʌndʌʌdʌ dai oigʌadavurai gʌnaaduñi poduucai
mʌsduucai gʌnoigʌdai aapimʌ ʌʌgi —tʌtʌdai ʌSuusi.
20 Taidʌ ʌgʌʌli itʌtʌdai:
—Vʌʌsi gomaasi ansiaa duutudai aanʌ aliducatai abiaadʌrʌ. ¿Tumaasi
viʌʌga isiduñia aanʌ? —tʌtʌdai ʌgʌʌli.
21 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ipʌlidipʌsi isiduñiagi vʌʌsi istumaasi Diuusi ipʌlidi aidʌ gia imiñi dai
gagaara vʌʌsi pʌstumaasi viaa dai oida ʌtumiñsi ʌsoituutuigami dai podu-
ucai viaacamu aapi mui naana maasi tʌvaagiʌrʌ dai gooquiʌrʌ divia dai
giñoidatucuda —tʌtʌdai ʌSuusi.
22 Dai aidʌsi moscaʌ ʌgʌʌli gomaasi aliʌ soigʌʌli dai soigʌʌliatugai aliʌsi
ʌrgʌviidacamicatadai ʌgai cascʌdʌ.
23 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ mamaatʌrdami:
—Gia sijaiga isgʌnviipidacami dagituagi isDiuusi soicʌdagi iscʌʌga
gʌntʌtʌgitocagi.
24 Dai aanʌ angʌnaagidi ʌʌpʌ sai siooma maisijaiga ʌmo muura vʌʌtarʌ
isvaquiagi ʌmo oi dʌgadʌamu sʌʌli isʌmo gʌviidacami dagitoagi isDiuusi
soicʌdagi iscʌʌga gʌtʌgitocagi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
25 Mosaagai ʌSuusi gomaasi tʌtai aatʌmʌ mamaatʌrdami maitʌʌ isducatai
gʌrtʌtʌgituagi dai aipaco gʌrtʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Voorʌ istutuididʌo iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi? —caiti aatʌmʌ.
26 Taidʌ ʌSuusi gʌrvui nʌnʌava dai povʌrtʌtʌdai:
—Oodami gia maitistutuidi isiduñiagi imaasi dʌmos Diuusi gia istutuidi
isiduñiagi. Diuusi vʌʌsiaʌcatai istutuidi isiduñiagi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
27 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami, aatʌmʌ viaa vʌʌsi tʌstumaasi viaacatadai gʌoidatucuda
ʌrʌliditai, ¿tumaasi viaacamu aatʌmʌ? —tʌtʌdai ʌPiiduru.

28 Taidʌ ʌSuusi aa noragi dai povʌrtʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi, siʌʌscadʌ Diuusi utuldagi vʌʌsi istumaasi dai siʌʌscadʌ aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami gatʌaanʌdagi daacatai ʌmo daicarui dadadacʌdamiʌrʌ aapimʌ ʌʌpʌ ismaacʌdʌ giñoidatucudagi gatʌaanʌdamu ʌʌpʌ ʌchigiamaasi daraicarʌrʌ daraajatai. Aapimʌ baivustaama dan goocadu dai ʌmoco tʌaanʌdamu Ruvenicaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Danacaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Gadacaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Nefatalicaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Aseracaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Isaacaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Judacaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Zavulonicaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Simioñicaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Benjamiñicaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Efraíñicaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Manaasesicaru cajiudadʌ.
29 Dai tomasioorʌ sioorʌ dagituagi gʌvustuidaga siʌʌpʌ gʌaaduñi ivuaadatai giñaa duiñdaga ʌgai viaacamu ʌmo siento vaamioma dai siʌʌscadʌ imiagi ʌgai idi oidigiaiñdʌrʌ vʌʌscʌrʌ oidacamu ʌgai Diuusi ʌʌmadu.
30 Dai mʌʌca siaaco tʌaanʌi Diuusi muidutai ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi tami, mʌʌca siooma maitʌaanʌdamu dai ismaacʌdʌ siooma maitʌaanʌi tami mʌʌca vaamioma tʌaanʌdamu.

20

———

1 Isducatai ʌpʌvueeyi siʌʌscadʌ Diuusi soicʌdagi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana ʌrʌpan ducami istumaasi idui ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ gʌʌpi viaacatadai dʌvʌʌrai ʌʌqui quiaamoco ii ʌgai dai gaaga agai pipiooñi sai yoovana uuvasi.
2 Dai baidui ʌgai gʌpipiooñiga ʌʌmadu sai ʌmo coobai piisu aa namʌquida agai ʌmo tasaicʌdʌ. Dai otoma ootoi sai mʌʌca gayoovana.
3 Dai laascʌdioma ii ʌcʌʌli plaasamu dai mʌʌca tʌʌ aa oodami mosdaraacami,
4 daidʌ itʌtʌdai: “Iimʌdavurai dai gaaata duñi giñʌʌsiʌrʌ dai aanʌ gʌnaa namʌquidamu siʌʌsi cʌʌgaducagi”, astʌtʌdai. Tai ʌgai iji.
5 Dai dan duucu ʌpamu ii ʌʌsʌcami dai ʌpua ootoi aata vuaadami, dai coi gʌʌsʌcai tasai ii ʌgai dai ʌpua ootoi.
6 Dai cauruñimodʌ ii ʌgai plaasamu dai mʌʌca tʌʌ aa oodami ismosdaraaja daidʌ itʌtʌdai: “¿Tuimʌsi mosdaraaja ʌmo tasai dai maitaaata vueeyi?” astʌtʌdai.
7 Taidʌ ʌoodami itʌtʌdai: “Tomali ʌmaadutai maitʌrmamacai aa duiñdagai cascʌdʌ”, astʌtʌdai. Amaasi itʌtʌdai ʌʌʌsʌcami: “Iimʌdavurai aapimʌ vʌʌsi dai mʌʌca aata duuñi giñʌʌsiʌrʌ dai aanʌ gʌnaa namʌquidamu siʌʌsi cʌʌgaducagi”, astʌtʌdai.
8 Dai caaʌcai siuu duucu gʌnʌʌpidagi ʌpipiooñi taidʌ ʌʌʌsʌcami aagidi ʌgai ismaacʌdʌ tʌaanʌi ʌpipiooñi daidʌ itʌtʌdai: “Baigovai vaida goaata vuaadami dai aa namʌquida. Gʌaagacai aa namʌquida ʌʌpʌga ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gʌnaaga dai ismaacʌdʌ ʌʌpʌga gʌnaaga vʌʌsia gooquiʌrʌ aa namʌquida aapi”, astʌtʌdai.
9 Amaasi dada ʌgai ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gʌnaagacai gaaata dui mʌtai ʌʌmo coobai piisu aa namʌqui.
10 Dai gooquiʌrʌ caaa namʌquida agai ismaacʌdʌ ʌʌpʌga gʌnaagacai gaata dui vai ʌgai povʌnʌliditadai mʌsi vaamioma aa namʌquida agaitadai, mʌtai ʌgai ʌʌmo coobai piisu aa namʌqui ʌʌpʌ.
11 Dai aidʌmʌsi mosaa namʌqui vai ʌgai ñiooquimi ʌʌʌsʌcami vui.

12 Daidʌ itʌtʌdai: “Goovai ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gʌnaaga ali ʌmo oora aata
dui mʌtai vʌʌscʌrʌ gʌrʌpan ʌʌsi aa namʌqui dai aatʌmʌ ʌmo tasai soimaa
taata toiñdagai”, astʌtʌdai.
13 Taidʌ ʌaamudʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai ali ʌmoco ʌʌgi ʌgai: “Giñaduñi
aanʌ maisoimaasi gʌvuiididi. ¿Maitasiʌrvaavoi iñsaanʌ gʌnaagidi sai
ʌmo coobai piisu gʌnaa namʌquiada iñagaitadai isgaaata duñia aapimʌ
giñʌʌmadu?
14 Naa, gʌaa namʌquidaraga imʌdañi. Aanʌ ipʌlidi isgʌnʌʌpan ʌʌsi
maquiagi goovai ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gʌnaaga.
15 ¿Maitisviaa aanʌ sʌʌlicami isiduñia giñtumiñsigacʌdʌ istumaasi ipʌliadagi?
¿Tuipʌsi muuquimudadʌ caiti aapi nʌiditai iscʌʌga dui aanʌ gogaa vʌʌtarʌ?”
astʌtʌdai ʌaamudʌ.
16 Poduucai ismaacʌdʌ ʌoodami soi duu nʌidi tami oidigi daama
vaamioma namʌga mʌʌca siaaco tʌaanʌi Diuusi, dʌmos ismaacʌdʌ poʌlidi
isvaamioma namʌga tami oidigi daama ʌgai gia maisii namʌacamu siaaco
tʌaanʌi Diuusi. Diuusi ñiniooquituldadamigadʌ aagidi mui oodami saidʌ
istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dʌmos Diuusi chiʌʌqui ʌʌco vuvaitu
—gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

17 Dai ʌmo imidagai voiyamu imʌitadai ʌSuusi catʌsadimi
Jerusaleenamu daidʌ ʌSuusi ʌcovai gʌrvaí aatʌmʌ baivustaama dan gooca
mamaatʌrdamigadʌ ʌgai dai povʌrtʌtʌdai:
18 —Aapimʌ nʌidi tʌscatʌʌtʌidimi aatʌmʌ Jerusaleenʌrʌ mʌsiaaco
giñtʌʌgida agai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami giñtʌʌgida magai
ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami
isʌgai gatʌaañimu mʌsaidʌ giñmuaana,
19 dai giñtʌʌgidamu ʌgai aa sibʌadʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu
siʌgai giñparunadamu dai saasasamu giñtuucuga dai giñsiisamu curusiaba.
Dai bovaica tasaicʌdʌ ʌpamu duaacamu aanʌ coidadʌ saagidaiñdʌrʌ
—gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

20 Amaasi ʌJacovo dai ʌVuaana ʌʌmadu ʌdʌʌdʌ miaadʌrʌ guuquiva siaaco
daacatadai ʌSuusi. ʌJacovo dai ʌVuaana ʌrSevedeo maamaradʌ. Taidʌ
ʌdʌʌdʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi vuidʌrʌ.
21 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi aagai aapi? —tʌtʌdai ʌgai.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Siʌʌscadʌ aapi vʌʌsia daama ʌrgabaitʌcʌaacamicagi giñoigʌdacai darasa
aapi giñmaamara vaidʌ ʌrtʌtʌaanʌdamicana goovai —tʌtʌdai ʌgai.
22 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ maimaatʌ mʌstumaasi giñaagidi. ¿Baisistuidʌna aapimʌ issoimaa
taatagi siʌʌ soimaa taata iñagai aanʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Istutuidiatʌta —tʌtʌdai ʌgai.
23 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Aapimʌ gia soimaa taatamu siʌʌsi soimaa taata
iñagai aanʌ dai vʌʌscʌrʌ aanʌ maitistutuidi isdaraasagi tʌtʌaanʌdami baiy-
oma ʌʌgi Diuusi gʌrooga daraasamu tʌtʌaanʌdami —tʌtʌdai ʌSuusi.
24 Aidʌsi aatʌmʌ baivustaama cai gomaasi aliʌ baacoi aatʌmʌ ʌgaa gooca
gʌraaduñi vui.
25 Taidʌ ʌSuusi gʌrvaí aatʌmʌ dai povʌrtʌtʌdai:

—Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida ʌbaitʌcʌaacami gʌpipioooñiga duucai nʌidi gʌaaduñi dai ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌi sʌʌlicʌdʌ tʌtʌaañicui.
26-27 Dʌmos aapimʌ gʌnsaagida maitʌaagai ispoduucai ivuaadagi baiyoma sioorʌ ʌrbaitʌcʌaacamicagi gʌaagai issoicʌdagi vʌʌscatai.
28 Poduucai isduucai ivueeyi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Aanʌ gia divia oidigʌrʌ maisiu isgiñsoicʌdagi aa baiyoma divia aanʌ dai soicʌdʌ iñagai oodami dai muquia iñagai vai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna mui oodami —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

29 Aidʌsi vuvaquimi aatʌmʌ Jericooaiñdʌrʌ mui oodami oí ʌSuusi.
30 Vai voi ugidiana daraajatadai gooca mainʌnʌaadami. Dai maí ʌgai isami daivusai ʌSuusi dai iiñoqui daidʌ itʌtʌdai:
—Davi cajiudadʌ ismaacʌdʌ Diuusi maa ʌmo sʌʌlicami soigi gʌʌlda aapi aatʌmʌcʌdʌ —tʌtʌdai ʌgai.
31 Taidʌ ʌoodami bagaimi sai camaiiiñacaiña vaamioma. Dʌmos ʌgai vaamioma iiñacai daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami, Davi cajiudadʌ ismaacʌdʌ Diuusi maa ʌmo sʌʌlicami soigi gʌʌlda aatʌmʌcʌdʌ —tʌtʌdai ʌgai.
32 Amaasi ʌSuusi cʌquiva dai vaí ʌmainʌnʌaadami dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ipʌlidi aapimʌ isgʌnduiñda aanʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
33 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami, nʌada ʌrʌlidi aatʌmʌ —tʌtʌdai ʌgai.
34 Amaasi ʌSuusi soigʌʌli ʌgaicʌdʌ dai taata vuupuidʌ. Tai bovasdʌrʌ ʌismaacʌdʌ mainʌnʌaitadai istui isnʌnʌavagi dai oí ʌSuusi.

21

———

1 Aidʌsi camiaadimitadai ʌSuusi Jerusaleenʌrʌ aayi Betapagiʌrʌ miaanai ʌgiidi siaaco Oliivosi tʌʌgidu, ʌSuusi ootoi gooca gʌmamaatʌrdamiga,
2 dai potʌtʌdai:
—Iimivurai mʌʌ aali quiiquiʌrʌ ismaacʌdʌ mʌʌmojoro guuca dai aʌcai tʌʌgimu aapimʌ ʌmo asñiitu maracami vulicami vʌrai uupana dai vuaapa vʌgoocai.
3 Dai isʌmaadutai gʌnaagidagi mʌsai maiuupanana vʌrai potʌʌda ansai aanʌ tʌgito dai ansai otoma ʌpamu ootosda iñagai —tʌtʌdai ʌSuusi.
4 Poduucai ʌpʌdui saidʌ ʌpʌduuna ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquituldadamigadʌ dai poduucai ooja:
5 Aagidavurai Jerusaleenʌrʌ oidacami dai potʌʌda:
“Dañi bʌrimʌi gʌraí. Maigʌducʌdʌ gʌʌlidi goovai,
ʌmo asñiitu mara daama daitugai”, astʌʌda.
Asduucai ooja Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ.
6 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ iji daidʌ idui isducatai aagidi ʌSuusi.
7 Dai vuaa ʌasñiitu ʌʌmadu ʌmaradʌ dai ʌgai daama darai gʌnsosuaa dai daama daí ʌSuusi.
8 Dai voiyʌrʌ ajioopaitadai mui oodami ismaacʌdʌ voiyʌrʌ ʌʌligaimi gʌnsosuaa dai aa guicuma uusi maamaradʌ dai voiyʌrʌ tuajaimi sai daama daivunʌna ʌSuusi.
9 Dai ʌgai ismaacʌdʌ baitʌqui iimʌitadai dai ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ iimʌitadai iiñaquimi daidʌ icaitimi:

—Aliʌ cʌʌ tuiga goraí Davi cajiudadʌ ismaacʌdʌ Diuusi maa ʌmo sʌʌlicami.
Diuusi aliʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi goovai ismaacʌdʌ divia Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.
Sʌʌlicʌdʌ cʌʌga tuiga Diuusi —caitimi ʌoodami.
10 Aidʌsidʌ ʌSuusi vaa Jerusaleenʌrʌ vʌʌsi ʌoodami sisioli dai muidutai
aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Sioorʌ goovai? —caiti.
11 Vai aa aagidi daidʌ itʌtʌdai:
—Gooviava ʌrSuusi Diuusi ñiooquituldadamigadʌ daidʌ ʌrNasareetʌrʌ oida-
cami Galilea dʌrʌʌriʌrʌ —tʌtʌdai.

———

12 Tai gooquirʌ vaa ʌSuusi ʌgʌʌ quiuupaigadʌ tuisicʌrʌ siaaco siaa du-
utudai Diuusi dai vuvaitu ʌjudidíu ismaacʌdʌ ami gagaagaraitadai dai is-
maacʌdʌ gasaapʌdaitadai. Dai aipaco suuli memesagadʌ ʌgai ismaacʌdʌ
cambiando ʌjudidíu quiuupaigadʌ tumiñsigadʌ dai aipaco suuli daraicarudʌ
ismaacʌdʌ gagaagaraitadai tutuugu.
13 Daidʌ itʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ aduucai oojisi: “Ʌgʌʌ quii ismaacʌdʌ idui ʌoodami dai
ami giñsiaa duutuada agai itʌʌgiducamu quii mamaadaragai vʌʌtarʌ”, mai
aapimʌ ʌʌsivogami tʌjogadʌ duucai nʌidi —tʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
14 Tai ami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judiuíu ʌʌmoco mainʌnʌaadami ʌʌmadu
chuchuecogami miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi tai ʌgai dudu-
aadi.
15 Dai aidʌsi ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami
Diuusi sʌʌlicamigadʌ nʌidi ʌistumaasi gʌʌducʌdʌ ismaacʌdʌ idui ʌSuusi
dai aidʌsi caʌ isducatai iiñacai ʌaali ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ daidʌ icaiti: “Aliʌ cʌʌ
tuiga goraí Davi cajiudadʌ ismaacʌdʌ Diuusi maa ʌmo sʌʌlicami”, caiti
ʌaali. Ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ sʌʌlicʌdʌ baacoi ʌSuusi vui,
16 daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—¿Maitapʌscaʌ istumaasi aagai goaali? Dodoligitudañi aapi —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ caʌana. Dai canʌidi aapimʌ isduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ daidʌ
icaiti:
Aali aliʌ cʌʌga ñioocada agai Diuusi vui.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
17 Amaasi ʌSuusi anaasi viaa dai ii Jerusaleenaiñdʌrʌ Betaaniamu dai
anaasi siaa.

———

18 Dai siaadiqui caʌpamu ajacoga imʌitadai ʌSuusi Jerusaleenamu dai
biuugimu.
19 Dai tʌʌ ʌmo iigosi dʌʌdʌ voi ugidiana dai abaana cʌquiva dai maitʌʌ
iigosi mosʌca aagadʌ. Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌiigosi dʌʌdʌ:
—Aapi gia tomali ʌmo imidagai maiiibiatamu —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai otoma gaquisa ʌiigosi dʌʌdʌ.
20 Dai aidʌsi tʌʌ aatʌmʌ mamaatʌrdami gomaasi camaitʌʌ istumaasi
gʌrtʌtʌgituagi dai tʌcacai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Ducatai mosʌʌ otoma gaquisa goiigosi dʌʌdʌ —tʌtʌdai aatʌmʌ.
21 Taidʌ ʌSuusi gʌraa noragi dai povʌrtʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi. Iscʌʌga vaavoitudadagi aapimʌ
maisiu mosʌcaasi istutiadamudai isiduñia gomaasi ismaacʌdʌ idui aanʌ goi-
igosi dʌʌdʌcʌdʌ asta istutiadamudai aapimʌ ʌʌpʌ isivuaadagi naana maasi
istumaasi sʌʌlicʌdʌ sijiacami.

22 Dai vʌʌsi istumaasi taanʌi aapimʌ Diuusi mamadaitai issʌʌlicʌdʌ vaavoitudada aapimʌ Diuusi gʌnmaaquimu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

23 Amaasi ʌSuusi vaa ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai ami gamamaatʌtulditadai Diuusi ñiooquidʌ tai miaadʌrʌ guuquiva ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali daidʌ ʌtʌtʌaanʌdami judidíu dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:

—¿Tuma sʌʌlicamicʌdʌ vuvaitu aapi ʌjudidíu tabiaadʌrʌ? ¿Toorʌ gʌmaa gosʌʌlicami? —tʌtʌdai ʌgai.

24 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Aanʌan ʌʌpʌ gʌntʌcacagi ʌmo istumaasi mʌscʌʌga giñaa noragidagi istumaasi gʌntʌcaca iñagai aanʌ nai aanʌ ʌʌpʌ gʌnaagidagi istumaasi sʌʌlicamicʌdʌ ivueeyi aanʌ gomaasi.

25 ¿Toorʌ ootoi ʌVuaana sai vapaconana oodami Diuusi oodami sio? Aago vʌrai iñnoragida —tʌtʌdai ʌSuusi.

Vai ʌgai ʌʌgi aipaco gʌnaatagidi dai pocaiti:

—Ispotʌʌda aatʌmʌ sai Diuusi ootoi goovai gʌraa noragidamu dai povʌrtʌʌdamu: “¿Tuimʌsi maivaavoitu?”

26 Dai ispotʌʌda aatʌmʌ sai oodami ootoi, gʌrvui baacoimu gooodami. Goovai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai siʌVuaana ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ cascʌdʌ —caiti.

27 Dai amaasi itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:

—Maitatʌmaatʌ aatʌmʌ —tʌtʌdai ʌgai.

Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Tomali aanʌ anmaitʌnaagidagi istumaasi sʌʌlicamicʌdʌ ivueeyi aanʌ gomaasi —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

28 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Ʌmo cʌʌli maamaracatadai gooca, daidʌ itʌtʌdai ʌmoco gʌmara: “Giñmara imʌdañi sivi dai mʌʌ yoova uuvasi giñʌʌsi”, astʌtʌdai.

29 Taidʌ ʌmaradʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai: “Aanʌ maiimia iñʌlidi”, astʌtʌdai. Dai gooquiʌrioma gia caʌma duucai gʌtʌgito ʌgai dai mʌʌca aata duñimu.

30 Taidʌ ʌoogadʌ ii dai mʌʌ aagidi ʌgʌmai gʌmara dai potʌtʌdai ʌʌpʌ. Tai ʌgai itʌtʌdai: “Ʌjʌʌ”, astʌtʌdai. Dai maiii.

31 ¿Maacʌdʌ vʌgoocatai idui istumaasi tʌgitocatadai ʌoogadʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.

Tai ʌgai itʌtʌdai:

—ʌʌpʌgadadʌ —tʌtʌdai ʌgai.

Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Ismaacʌdʌ aanʌ gʌnaagidi ʌrvaavoi. Sai ʌtumiñsi vuudami daidʌ ʌooqui taatacaligami caʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada aagai vaavoitudacai istumaasi aagai ʌVuaana. Diuusi soicʌiña ʌgai sai cʌʌga gʌntʌgitocana. Dai aapimʌ gia cho.

32 ʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconaitadai ʌoodami gʌnmamaatʌtuldi isducatai gʌaagai isoidacagi mʌtai aapimʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgito maivaavoitudacai tomasi nʌidi aapimʌ isʌgaa oodami sʌʌlicʌdʌ vaavoitu. Poduucai aapimʌ maidadagitoi isDiuusi gʌnsoicʌidagi iscʌʌga gʌntʌgitocagi aapimʌ.

———

33 Caʌcavurai aapimʌ idi cuento: ʌmo oodami ismaacʌdʌ viaacatadai dʌvʌʌrai ʌi uuvasi dai sicoli curarai daidʌ idui siaaco vuusiadagi uuvasi

varagadʌ daidʌ idui ʌʌpʌ ʌmo vaaqui tʌcavacami dai abiaadʌrʌ nuucadaca agai vʌʌsi gʌʌʌsi.
Dai gooquiʌrʌ taajucamicʌdʌ maa gʌʌʌsi aa oodami dai mʌʌcasi ii.
34 Dai aʌcai yoovaragai ootoi ʌgai chiʌʌqui gʌpipiooñiga sai mʌʌ taanʌna ʌoodami ʌyoovi siʌʌqui aʌcatadai.
35 Taidʌ ʌoodami vui ʌpipiooñigadʌ dai saasarai tuucugadʌ ʌmoco, dai ʌmai muaa, dai ʌmai maicacarai.
36 Taidʌ ʌaamudʌ vaamioma muiyoma ootoi situcamidʌrʌ taidʌ ʌoodami poduucai idui ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ.
37 Dai mʌʌ gooquiʌrʌ ootoi ʌgai gʌmara dai povʌ ʌliditadai: “Goovai gia siaa duutudan taada ʌgai”, asʌʌlidi.
38 Amaasi tʌʌgacai ʌoodami ʌmaradʌ aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti: “Goovi-ava ʌrʌgai ismaacʌdʌ ajiagai vʌʌsi vustuidadʌ ʌoogadʌ gʌaagai tʌsmuaagi dai poduucai aatʌmʌ ʌrtutuidacamicamu”, ascaiti ʌoodami.
39 Dai bʌi dai dʌjoi ugidiana vuusaitu dai muaa —tʌtʌdai ʌSuusi.
40 Amaasi ʌSuusi tʌcacai ʌoodami daidʌ itʌtʌdai:
—¿Siʌʌscadʌ diviagi ʌtuidacami ʌdʌvʌʌrai istumaasi iduuñimu ʌgai? —tʌtʌdai ʌSuusi.
41 Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Coodamu ʌgai ʌmaicʌʌga tuutiacʌdʌ maisoigʌʌliaracʌdʌ dai taaju-camicʌdʌ maaquimu ʌmai gʌdʌvʌʌraga siʌgai gia cʌʌga maacadamu siʌʌsi aajʌdagi ʌgai —tʌtʌdai ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu.
42 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aapimʌ cʌʌ maatʌ isduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ daidʌ icaiti:
Ʌsʌʌlicami viaacami ismaacʌdʌ daasi aagai Diuusi ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu gajiaadʌrʌ viaa agai.
Dai ʌgai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌda agai
Diuusi iduñia gomaasi.
Dai gomaasi ʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducamicamu ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ vaavoitudagi.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
43 Cascʌdʌ aanʌ angʌnaagidi sai Diuusi camaitʌnsoiña agai mʌsai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Aapimʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ ʌgai cascʌdʌ. Baiyoma soiña agai ʌgai sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana ʌoodami ismaacʌdʌ ʌʌgiadagi.
44 Dai sioorʌ giñvui vʌʌtʌcagi soimaa taatamu dai aanʌ vui caatʌcamu ʌgai aidʌ gia iimimu ʌgai ʌDiaavora ʌʌmadu —tʌtʌdai ʌSuusi.
45 Aidʌsi ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌfariseo cai ʌcuento ismaacʌdʌ aa ʌSuusi, dai gʌntʌgito cai siʌgai aagada mʌʌlidi ʌSuusi ʌcuentocʌdʌ.
46 Dai cascʌdʌ bʌiya ʌliditadai ʌgai ʌSuusi dʌmos ʌʌbʌiditadai ʌgai ʌoodami. Ʌoodami povʌnʌliditadai siʌSuusi ʌrDiuusi ñiooquituldadamigadʌ.

22

———

1 Taidʌ ʌSuusi aagidi ʌʌpʌ ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:
2 —Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Gomaasi ʌrʌpan ducami isducatai idui ʌmo raí ismaacʌdʌ idui ʌmo vagimi aidʌsi ooñigai maradʌ.
3 Ootoi ʌgai gʌpipiooñiga sai vuaapana ʌvapaidadʌ taidʌ ʌvapaidadʌ maitipʌli isdadiagi.

4 Tai ʌgai ʌpamu ootoi aa gʌpipiooñiga daidʌ itʌtʌdai: “Aagidavurai giñvapaida sai casi gatʌjai aanʌ coodaragai giñsosoiga giicoligadʌ dai sai cuaadagai cavʌʌsi baigʌduu vai otoma baigovai iimʌna idi cunataragʌrʌ”, astʌtʌdai.
5 Dai vapaidadʌ maitaʌʌgi. Ʌmoco mʌʌ nʌidamu gʌdʌvʌʌraga dai ʌmai viaacatadai ʌma maasi isnʌidagi.
6 Daidʌ ʌgaa vui ʌpipiooñigadʌ ʌraí dai soi vuujimi dai vʌʌsi coi.
7 Taidʌ ʌraí aliʌ baamu dai ootoi gʌsandaaruga sai mʌʌ coodana ʌgai ʌgacoodacami dai mʌmʌidana baabaquidʌ.
8 Amaasi ʌraí itʌtʌdai aa gʌpipiooñiga: “Quiaa baigʌduu gocunataragai dai giñvapaida camaiviaa sʌʌlicami isdadiagi.
9 Iimʌdavurai caayamu dai vapaida vʌʌsi mʌsioorʌ tʌʌgiagi vai dadana idi cunataragʌrʌ”, astʌtʌdai ʌraí.
10 Taidʌ ʌpipiooñigadʌ aipaco voiyamu iji dai ʌʌmpagi vʌʌsi siʌʌqui tʌʌ oodami cʌʌga tuutiacami dai maicʌʌga tuutiacami dai poduucai suuda ami gʌʌ tuucavi oodami.
11 Taidʌ ʌraí vaa dai nʌnʌidi gʌvapaida dai gʌtʌgito tʌʌ siami cʌaacatadai ʌmoco ismaacʌdʌ maitʌ aadaca yuucusi ismaacʌdʌ maa ʌraí gʌvapaida sai gʌnaadana cunataragʌrʌ.
12 Daidʌ itʌtʌdai: “¿Ducatai vaa aapi maitʌaadacatai yuucusi ismaasi gʌaadai cunataragʌrʌ?” astʌtʌdai ʌraí. Taidʌ ʌgai maiñiooqui.
13 Taidʌ ʌraí itʌtʌdai ʌgai ismaacʌdʌ gabibiditadai: “Vuravurai noonovidʌ dai ʌʌcasodʌ dai quiidigana daasa siaaco tucagamu siami aliʌ soimasi taatacamu goovai dai suaacadamu”, astʌtʌdai ʌraí.
14 Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aagidi mui oodami saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaaquiagi dʌmos Diuusi chiʌʌqui ʌʌco vuvaitu —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

15 Taidʌ ʌfariseo iji dai gʌnaagi sabai aagatudana ʌgai ʌSuusi ʌmo istumaasi vai poduucai viaaca ʌgai isducatai gʌʌpiʌrʌ vuaajagi dudunucamiʌrʌ.
16 Dai cascʌdʌ ootoi ʌfariseo gʌnaaduñi ʌʌmadu ʌʌmoco ʌEroodʌsi aaduñdʌ sai mʌʌ aatagidana ʌSuusi vai ʌgai itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami cʌʌga maatʌ aatʌmʌ sai istumaasi gaaagidi aapi dai gamamaatʌtuldi ʌrvaavoi. Dai maivuaamʌ ʌlidi aapi oodamicʌdʌ siʌrgʌnviipidacami siʌrsoituutuigami ʌʌpʌ, mosgamamaatʌtuldi aapi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
17 GʌraagidañI: ¿Cʌʌgaisi tʌsaa namʌquiada aatʌmʌ gocuota ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano chio sio? —tʌtʌdai ʌgai.
18 Dʌmos ʌSuusi maatʌ tʌʌ isʌgai vuiirumada ʌliditadai dai potʌtʌdai:
—Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌmamaasi ivueeyi. ¿Tuimʌsi giñvuiirumada ʌlidi aapimʌ?
19 Giñtʌʌgidavurai ʌmo tumiñsi ismaacʌdʌcʌdʌ aa namʌquidi aapimʌ ʌcuota ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ romamano —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai tʌʌgi ʌmo tumiñsi.
20 Taidʌ ʌSuusi mostʌʌ dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Voorʌ moodʌ dai voorʌ tʌʌtʌaradʌ tumiñsiʌrʌ daja? —tʌtʌdai ʌSuusi.
21 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌgʌʌ baitʌcʌaacami moodʌ dai tʌʌtʌaragadʌava —tʌtʌdai ʌgai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Maacavurai ʌgʌʌ baitʌcʌaacami istumaasi ʌrtuidadʌ dai iduuñivurai istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi ʌʌpʌ, ʌgai ʌrʌgʌʌ baitʌcʌaacami tʌvaagiʌrʌ dai oidigʌrʌ ʌʌpʌ cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
22 Amaasi caʌ ʌgai imaasi dai maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgituagi dai dagito dai iji.

———

23 Ʌgai vaa tasʌrʌ ʌʌmoco saduseo iji siaaco daacatadai ʌSuusi. Ʌsaduseo pocaiti sai maioidaga coidadʌ duaacaradʌ cascʌdʌ potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
24 —Mamaatʌtuldiadami, ʌMoseesacaru oojisicami gʌrvii gʌsʌʌlicamiga vai pocaiti sai ismuquiagi ʌmo cʌʌli dai viaagi gʌooñiga maiquiaa maratacai abaana, saidʌ ʌsuculidʌ ʌcʌʌli gʌaagai isvʌʌnagi ʌviuudu dai maratagi abaana ʌsiʌʌgidʌ vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ muu.
25 Dai tami gʌrsaagida oidacatadai cuvaracami ʌmo siʌʌgʌmʌ. Dai ʌʌpʌgadadʌ ooñigai dai muu maiquiaa maamatacai. Tai gooquiʌrʌ ʌgʌmai vʌʌna ʌviuudu dai muu ʌʌpʌ maiquiaa maamatacai.
26 Tai gooquiʌrʌ ʌgʌmai vʌʌna ʌgai vaa ooqui dai muu ʌʌpʌ maiquiaa maamatacai. Vʌʌ cuvaracami podui dai vʌʌsi coi maimaamatacai tomali ʌmaadutai.
27 Dai amaasi muu ʌooqui ʌʌpʌ.
28 Dai duduaacacai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ. ¿Ismaacʌdʌ ʌrcunadʌcamu ʌooqui vʌʌsi ʌrcuucunadʌcatadai ʌgai di? —tʌtʌdai ʌsaduseo.
29 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Maicʌʌga gʌntʌtʌgitoi aapimʌ maimaatʌcatai iscaiti Diuusi ñiooquidʌ dai tomali maimaatʌcatai siʌʌsi guvucadagai viaa Diuusi.
30 Siʌʌscadʌ duduaacagi coidadʌ camaicuucuntada agai tomali maiooñtada agai mosʌpan ducamicana ʌgai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tʌvaagiʌrʌ.
31 Canʌidi aapimʌ oojai istumaasi gʌnaagidi Diuusi sai oidaga duaacaragai coidadʌ vʌʌtarʌ.
32 Tomasi catʌvʌpi ʌpʌdui sicoi Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocaru vʌʌscʌrʌ pocaiti Diuusi: “Aanʌ anʌrDiuusigadʌ Avraañi dai Isaa dai Jaco dai aa ʌʌpʌ”, astʌtʌdai Diuusi. Ʌgai Diuusi ʌʌmadu daraaja tʌvaagiʌrʌ. Diuusi ʌrDiuusigadʌ ismaacʌdʌ catʌvaagiʌrʌ daraaja dai ismaacʌdʌ iimia agai tʌvaagiamu —tʌtʌdai ʌSuusi.
33 Moscaʌcai ʌoodami imaasi vʌʌscatai maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgituagi ʌSuusi mamaatʌtuldaragadʌcʌdʌ.

———

34 Aidʌsi ʌfariseo maí siʌSuusi cʌʌga aa noragi ʌsaduseo tai ʌgai maitʌʌ isducatai aa noragidagi ʌfariseo ʌʌgi gʌnʌmpagi.
35 Dai ʌmoco ʌgai saagidaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ ʌrmamaatʌtuldadamicatadai Diuusi sʌʌlicamigadʌ vuiirumada ʌliditadai ʌgai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
36 —¿Mamaatʌtuldadami vʌʌsi ismaacʌdʌ ipʌlidi Diuusi tʌsivuaadagi tumaasi vaamioma gʌaagai tʌsivuaadagi? —tʌtʌdai ʌgai.
37 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—“Oigʌadañi ʌcʌliodami gʌDiuusiga vʌʌsi gʌibʌdacʌdʌ dai vʌʌsi gʌguvucadagacʌdʌ dai vʌʌsi gʌtʌgitoidagacʌdʌ.
38 Gooviava ʌgai dai siooma gʌaagai isivuaadagi”.
39 Dai gooquiʌrdadʌ baitoma pocaidaga ʌʌpʌ: “Oigʌadañi gʌaaduñi poduucai pʌsduucai gʌoigʌdai aapi ʌʌgi”.
40 Tomasioorʌ sioorʌ sʌʌlicʌdʌ ʌʌgidi idi ñiooqui ʌgai gia vʌʌscʌrʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi sʌʌlicamigadʌrʌ dai istumaasi aagai Diuusi ñiñiooquituldadamigadʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

41 Vai quiaa ʌmapai guucacatadai ʌfariseo
42 taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Ducatai tʌtʌgitoi aapimʌ voorʌ cajiudadʌ ʌCristo? —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Davicaru cajiudadʌava —tʌtʌdai ʌgai.
43 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Tuisidʌ ʌgai vaa Davicaru aagai isducatai aagidi Diuusi Ibʌadʌ daidʌ icaiti: “ΛCristo ʌrgiñDiuusiga”. Daidʌ Davicaru icaiti ʌʌpʌ:
44 Diuusi potʌtʌdai ʌCristo:
“GʌmaaquimU aanʌ ʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ vaamioma namʌga.
Dai ugititudamu aanʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌvuidʌrʌ vʌʌtʌcagi”.
Ascaiti Davicaru aagaitai ʌCristo.
45 ¿Ducatai istutuidi ʌCristo siʌrcajiudadʌcagi ʌDavicaru vai ʌʌgi ʌDavicaru giñDiuusiga aagai? —tʌtʌdai ʌSuusi.
46 Dai tomali ʌmaadutai maitistutuiditadai isaa noragidagi tomali ʌmo ñiooqui dai aidʌ abiaadʌrʌ vʌʌscatai ʌʌbʌidiña istʌcacadagi ʌmo istumaasi.

23

———

1 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌoodami dai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ:
2 —Λmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo povʌnʌlidi siʌgai vaamioma cʌʌga maatʌ caʌ istumaasi ooja Moseesacaru dai siʌʌgi ʌgai viaa sʌʌlicami isgamamaatʌtuldiadagi sʌʌlicamigadʌ Moseesacaru.
3 Cʌʌgadu isʌʌgiada aapimʌ dʌmos mosʌcaasi siʌʌscadʌ gʌnaagiada ʌgai mosʌcaasi istumaasi aagai Moseesacaru dʌmos maitivuaada aapimʌ ismaasi ivueeyi ʌgai. Λgai aagai ʌmo istumaasi dai ʌmamaasi ivueeyi.
4 Pocaiti ʌgai sai gʌaagai isiduñiagi mui naana maasi istumaasi dai ʌgai ʌʌgi maitivueeyi isduucai aagai.
5 Λgai aliʌ oojoidi isoojadagi Diuusi ñiooquidʌ papepeeliʌrʌ dai ali cajiitʌrʌ daraasaiña dai gʌncovana vupuraiña dai gʌnʌʌcana. Λgai maisiaa duutudai Diuusi mospovuaadana ʌgai sai pocaitiña ʌoodami isʌgai aliʌ siaa duutudai Diuusi. Dai ʌgai oojoidi isgʌnaadadagi yuucusi ismaacʌdʌ tʌʌtʌvʌdu naanacadʌ uugidiana. ΛʌgI poduucai gʌnaadaiña sioorʌ siaa duutudagi Diuusi dʌmos ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo maisiaa duutudai Diuusi mosgʌnaadaiña ʌgai ʌyuucusi sai pocaitiña ʌoodami isʌgai aliʌ siaa duutudai Diuusi.
6 Dai ʌgai vʌʌscʌrʌ gagaagai cʌcʌʌgaducʌdioma daraicarui siu duucu gaugia agadagi muidutai dai quiquiuupiʌrʌ.
7 Dai oojoidi sioodami cucuaasada gʌnvapanamu dai viaatuldiada cacaayana dai siaa duutuadagi dai ʌgai aadʌrʌ maioojoidi ispoduucai ivuaadagi.
8-10 Aapimʌ mosʌmo aadunumu duucami dai mosʌca aanʌ Cristo ʌrgʌnbaitʌcʌaacamiga cascʌdʌ maitʌaagai isaagiada aapimʌ oodami sai siaa gʌnduutudaiña tʌtʌaanʌdami duucai. Diuusi gʌrooga vʌʌsia daama ʌrgabaitʌcʌaacami cascʌdʌ gʌaagai isvaamioma siaa duutuadagi ʌgai sioodami.
11 Ismaacʌdʌ soicʌdagi aa ʌgai ʌrgʌducʌdʌcamicamu aapimʌ gʌnsaagida.
12 Λgai ismaacʌdʌ siooma gʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai gia siooma maitʌrgʌducʌdʌcamicamu dai ʌgai ismaacʌdʌ siooma maigʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai gia siooma ʌrgʌducʌdʌcamicamu.

13 Siᴧᴧ soimaasi taatamu aapimᴧ mamaatᴧtuldadami Diuusi sᴧᴧlicamigadᴧ
dai aapimᴧ fariseo siᴧᴧ soimaa taatamu aapimᴧ. Aapimᴧ aagai ᴧmo is-
tumaasi dai ᴧma maasi ivueeyi. Aapimᴧ mamaatᴧtuldi oodami Diuusi
sᴧᴧlicamigadᴧ dai vᴧᴧscᴧrᴧ aapimᴧ maitivueeyi istumaasi Diuusi ipᴧlidi.
Aapimᴧ mamaatᴧtuldadami maitipᴧlidi isDiuusi gᴧnsoicᴧdagi mai cᴧᴧga
gᴧntᴧtᴧgitoca aapimᴧ dai aapimᴧ sobicᴧi aa oodami sai maitipᴧlidiña isDi-
uusi soicᴧdagi vai cᴧᴧga gᴧntᴧtᴧgitoca ᴧgai tomasi ᴧgai gia ipᴧlidi isDiuusi
soicᴧdagi sai cᴧᴧga gᴧntᴧtᴧgitocana.

14 Siᴧᴧ soimaasi taatamu aapimᴧ mamaatᴧtuldiadami Diuusi
sᴧᴧlicamigadᴧ dai aapimᴧ fariseo siᴧᴧ soimaa taatamu aapimᴧ. Aapimᴧ
aagai ᴧmo istumaasi dai ᴧma maasi ivueeyi. ¿Tuimᴧsi voopoidi baabaquidᴧ
ᴧvipiuudu? Dai tᴧvᴧpi gamamadaiña aapimᴧ sai pocaitiña ᴧoodami isaliᴧ
siaa duutudai aapimᴧ Diuusi dᴧmos maitᴧrvaavoi. Cascᴧdᴧ aapimᴧ aliᴧ
soimaasi gᴧntaatatuldamu Diuusi.

15 Siᴧᴧ soimaasi taatamu aapimᴧ mamaatᴧtuldiadami Diuusi
sᴧᴧlicamigadᴧ dai aapimᴧ fariseo. Aapimᴧ aagai ᴧmo istumaasi dai
ᴧma maasi ivueeyi. Aapimᴧ tomasiaaco ajioopai dai gaagai oodami dai
vaavoitulda ᴧlidi gᴧnᴧpan duucai dai siᴧᴧscadᴧ vaavoituda ᴧgai gᴧnᴧpan
duucai ᴧgai vaamioma soimaasi ivueeyi isaapimᴧ dai aapimᴧ ᴧrgᴧnduñi.

16 Siᴧᴧ soimaa taatamu aapimᴧ. Aapimᴧ mamaatᴧtuldi ᴧoodami Diuusi
ñiooquidᴧ dᴧmos tomali aapimᴧ maimaatᴧ istᴧiya ᴧlidi. Dai gamamaatᴧtuldi
aapimᴧ sai isᴧmo oodami aagadagi isiduñia ᴧmo istumaasi sai ispocaitiadagi
sai sᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ᴧrvaavoi isoidaga
ᴧgᴧᴧ quiuupai aidᴧ gia maiviaaca isiduñia istumaasi aagai, dᴧmos ispocaiti-
adagi sai sᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ᴧrvaavoi
isoidaga ooro ᴧgᴧᴧ quiuupiᴧrᴧ aidᴧ gia sᴧᴧlicᴧdᴧ viaaca isiduñia istumaasi
aagai.

17 Vupuiiruga aapimᴧ dai maimaatᴧ istumaasi Diuusi ipᴧlidi isivuaada
aapimᴧ. Vaamioma ᴧrsoiñi ᴧgᴧᴧ quiuupai siᴧooro ismaacᴧdᴧ ᴧgᴧᴧ quiuupiᴧrᴧ
daja. ᴧooro quiuupai ᴧrana daja cascᴧdᴧ siaa duutudi ᴧgai.

18 Dai aapimᴧ gamamaatᴧtuldi ᴧᴧpᴧ sai isᴧmo oodami aagadagi isiduñia
ᴧmo istumaasi sai ispocaitiadagi sai sᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrvaavoi istumaasi aagai po-
duucai isduucai ᴧrvaavoi isoidaga ᴧmo altar ᴧgᴧᴧ quiuupiᴧrᴧ aidᴧ gia maivi-
aaca isiduñia istumaasi aagai, dᴧmos ispocaitiadagi sai sᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrvaavoi
istumaasi aagai poduucai isduucai ᴧrvaavoi isoidaga istumaasi Diuusi daas-
daradᴧ ᴧaltar daama aidᴧ gia sᴧᴧlicᴧdᴧ viaaca isiduñia istumaasi aagai.

19 Vupuiiruga aapimᴧ dai maimaatᴧ istumaasi Diuusi ipᴧlidi isivuaada
aapimᴧ. Vaamioma ᴧrsoiñi ᴧaltar siDiuusi daasdaradᴧ. Diuusi daasdaradᴧ
ᴧaltar daama daja cascᴧdᴧ siaa duutudi ᴧgai.

20 Isᴧmo oodami aagadagi isiduñia ᴧmo istumaasi dai pocaitiadagi sai
sᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ᴧrvaavoi isoidaga ᴧmo
altar ᴧgᴧᴧ quiuupiᴧrᴧ dai poduucai aagai ᴧgai vᴧᴧsi istumaasi oidaga ᴧaltar
daama.

21 Isᴧmo oodami aagadagi isiduñia aagai ᴧmo istumaasi dai pocaitiadagi
sai sᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ᴧrvaavoi isoidaga
ᴧgᴧᴧ quiuupai dai poduucai aagai ᴧgai vᴧᴧsi Diuusi, ᴧgai quiuupiᴧrᴧ daja
cascᴧdᴧ.

22 Isᴧmo oodami aagadagi isiduñia aagai ᴧmo istumaasi dai pocaitiadagi
sai sᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ᴧrvaavoi isoidaga
tᴧvaagi dai poduucai aagai ᴧgai vᴧᴧsi Diuusi, ᴧgai tᴧvaagiᴧrᴧ daja cascᴧdᴧ.

23 Siᴧᴧ soimaasi taatamu aapimᴧ mamaatᴧtuldiadami Diuusi
sᴧᴧlicamigadᴧ dai aapimᴧ fariseo. Aapimᴧ aagai ᴧmo istumaasi dai
ᴧmamaasi ivueeyi. Vᴧᴧsi istumaasi viaa aapimᴧ aa oidiña oodami Diuusi aa

duiñdadʌ vʌʌtarʌ asta ivaagi mʌsmaacʌdʌ bʌʌjʌi. Cʌʌgadu isoidiada aapimʌ oodami Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ mʌstumaasi viaacagi dʌmos maitivueeyi aapimʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi gomaasi gia maicʌʌgadu. Aapimʌ maicʌʌga oidaga tomali maisoigʌnʌlidi aapimʌ aacʌdʌ tomali maicʌʌga vaavoitudai aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ poduucai aliʌ soimaasi ivueeyi aapimʌ.

24 Aapimʌ ʌrʌpan ducami mainʌnʌaadami ismaacʌdʌ vaidaquia ʌlidi oodami ʌmarʌcʌrʌ. Aapimʌ ivueeyi istumaasi maisi gʌaagai dai maitivueeyi istumaasi vaamioma gʌaagai.

25 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ fariseo. Aapimʌ cʌʌ tuutiacami gʌnvueeyi oodami vuitapi dʌmos aliʌ soimaasi ivueeyi aapimʌ. Ʌʌsivuacatai dai coimudadʌ tuutiacatai.

26 Aapimʌ sʌʌlicʌdʌ maicʌʌga maatʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ aliʌsi gʌaagai isʌʌpʌga daanʌda aapimʌ Diuusi vai ʌgai gʌnoigʌlda gʌnsoimaascamiga dai poduucai camaitʌrsoimaasi iduucamicamu aapimʌ.

27 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ fariseo. Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Aapimʌ ʌrʌpan ducami siaaco gʌyaasapai coidadʌ dai aliʌ cʌʌga baiduñisi daamadʌrʌ dai ʌrana aliʌ sigalnaasi.

28 Pomaasi aapimʌ aliʌ cʌʌga tuutiacami gʌnvueeyi oodami vuitapi dai gʌntʌgitoidagʌrʌ aliʌ soimaasi aagaiña ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivuaadana.

29 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ fariseo. Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Aapimʌ ivuiididi baabaquidʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ coi gʌnʌʌqui aaduñicaru dai siaaco yaasapi dai gʌnaaduñicaru coi ʌʌpʌ aa oodami cʌʌ tuutiacami ʌgai ami daama ʌsai aapimʌ yoosigai.

30 Dai pocaiti aapimʌ: “Isoidacamudai aatʌmʌ ʌʌquioma aidʌsi oidacatadai gʌrʌʌqui aaduñicaru maisoiña coodamudai aatʌmʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ”.

31 Poduucai ʌʌgi aapimʌ aagai mʌsidʌ ʌrcajiudadʌ dai ʌpan tuutuiga aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ coi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.

32 Isapiasoimaasi ivuaada aapimʌ otoma ʌpan ʌʌsi gʌpiʌrʌ vʌʌtʌcamu aapimʌ gʌnʌʌqui aaduñicaru.

33 Sʌʌlicʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadami aapimʌ. Aapimʌ gia maicʌʌgacʌrʌ vuvaquimu baiyoma iimimu aapimʌ mʌʌca siaaco oidaga ʌDiaavora.

34 Cascʌdʌ ootosamu aanʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai oodami sastuduacami, dai mamaatʌtuldiadami. Dʌmos aapimʌ coodamu ʌʌmoco dai aa curusiaba siisisamu dai aa gʌviarsamu quiquiuupiʌrʌ, dai aa soimaa taatatuldamu aali quiiquiʌrʌ.

35 Dai poduucai aapimʌ gʌpiʌrʌ vʌʌtʌcamu vʌʌsi gocʌʌ tuutiacamicʌdʌ ismaacʌdʌ gʌncooditu. Aidʌsi abiaadʌrʌ gʌmuaatu Aveelicaru cʌʌ tuigacʌdʌ asta aidʌsi gʌmuaatu Zacaríasi Berequiiasi maradʌ ʌgai ismaacʌdʌ muaa ʌgai ʌgʌʌ quiuupai vuidʌrʌ ʌaltar abaana.

36 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi. Aapimʌ sivi oidacami gʌpiʌrʌ vʌʌtʌcamu vʌʌsi gomaasicʌdʌ.

———

37 Aapimʌ Jerusaleenʌrʌ oidacami aapimʌ mʌsmaacʌdʌ coodai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ojoodaicʌdʌ, mosʌʌ muiyoco imidagai ipʌliditadai aanʌ isgʌnʌmpaidagi dai gʌnnuucadacagi ʌpan duucai ʌtacucu ʌmpaidi gʌmaamara gʌaana uta mʌtai maitipʌli aapimʌ.

38-39 Dañi aapimʌ sivi gʌndagitomu aanʌ dai camaitiñtʌʌgimu aapimʌ ʌpamu asta siʌʌscadʌ aiyagi istuigaco potʌiya aapimʌ: “Aliʌ siaa duutudai aatʌmʌ ismaacʌdʌ borimʌi Diuusi guvucadadʌcʌdʌ” —tʌtʌdai ʌSuusi.

24

———

1 Daidʌ ʌSuusi vuusai ʌgʌʌ quiuupaigadʌaiñdʌrʌ ʌjudidíu dai caimia agaitadai tai miaadʌrʌ guuquiva aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai dai aagidi sai aliʌ chigiamaasi ʌgʌʌ quiuupai.

2 Taidʌ ʌSuusi gʌraa noragi dai povʌrtʌtʌdai:

—¿Nʌidimʌsi aapimʌ vʌʌsi idi? Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai tomali ʌmo odai maiviiya agai ʌmai daama, vʌʌsi siaa gʌduuñimu goovai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

3 Amaasi iji aatʌmʌ Oliivosi giidiamu dai ami daiva ʌSuusi. Mosʌcaasi ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai ami daacatadai tʌtai aatʌmʌ itʌtʌdai:

—Aatʌmʌ ipʌlidi pʌsgʌraagida aapi siʌʌscadʌ ʌpʌduñia agai gomaasi ismaacʌdʌ aagai aapio. ¿Duucatai maatʌcamu oodami iscayo divi agai aapi dai cayo ugitimu oidigi? —tʌtʌdai aatʌmʌ.

4 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:

—Gʌnnuucadacavurai vai tomali ʌmaadutai maitʌnvupuiirumadaiña.

5 Muidutai dadia agai daidi caitiadamu ʌgai: “Aanʌ anʌrCristo”, dai muidutai vupuiirumadadamu ʌgai.

6 Cajiomacamu ʌoodami muiyapʌrʌ cocodi, dai aa cayo gʌncocoda ʌʌpʌ, maitavʌr duduaadicuda gomaasi ʌpʌduñia agai ʌpʌga, dʌmos maiquia aayi cuugatʌrʌ tasʌrʌ.

7 Ʌmo dʌvʌʌriʌrʌ oidacami cocuadamu ʌmai dʌvʌʌriʌrʌ oidacami dai oidacamu biuugigai dai coocodagai aipacoga dai aliʌ cavami gigivucudamu ʌʌmapʌcʌrʌ gooidigi.

8 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ utudama gʌaagacai soimaasi taatamu oidigi daama oidacami.

9 Dai amaasi ʌoodami tʌʌgidamu ʌvaavoitudadami dudunucamiʌrʌ mʌsaidʌ gʌʌgʌna dai coodana. Dai vʌʌsi oidigi daama oidacami cʌʌdadamu giñvaavoitudaitai ʌgai.

10 Siʌʌscadʌ aiyagi amaasi tasʌrʌ muidutai camaitiñvaavoitudada agai, dai aipaco gʌncʌʌdadamu dai aipaco gʌntʌtʌgiadamu dudunucamiʌrʌ.

11 Dai oidacamu mui yaatavogami ismaacʌdʌ pocaitada agai saidʌ ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai vupuiirumadadamu mui oodami.

12 Dai sʌʌlicʌdʌ oidacamu soimaasi dai cascʌdʌ mui oodami camaitʌnoigʌadamu aipacoga.

13 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ apiagiñvaavoitudadagi siʌʌsi uucami oidacagi oidigi daama ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuvaquimu.

14 Dai vʌʌsi oidigʌrʌ gʌaagadamu gocʌʌ caidacʌdʌ isducatai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana sipoduucai vʌʌsi oidigi daama oidacami maatʌcamu. Dai amaasi gia caugitimu oidigi.

15-16 Tai Daniel ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ poduucai ooja sai divia aagai ʌmoco ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ soimaasi iduñia agai ʌmo istumaasi ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu ʌrana. Siʌʌscadʌ nʌijada oodami ispomaasi ʌpʌvuimi, amaasi ʌgai ismaacʌdʌ tami Judeeʌrʌ daraajagi gʌaagai isvoopiagi gigiidiamu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

Sioorʌ nʌijadagi idi oojai gʌaagai ismaatʌ caʌcagi.

17 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Sioorʌ vaaqui daama daacagi aidʌ tasʌrʌ aliʌsi gʌaagai isotoma voopiagi
maivuvaidacai gʌvustuidaga tuucavidʌrʌ,
18 dai sioorʌ dʌjiana ajioopadagi maitʌaagai isʌpamu iimiagi
gʌnquiiquiamu dai vuiyagi gʌnyuucusi.
19 Siʌʌ soimaa taatamu ʌooqui ismaacʌdʌ noonoacagi siʌʌpʌ viaacagi aali
siisiʌdami, aidʌ tasʌrʌ.
20 Aliʌsi gʌaagai isdaanʌdagi Diuusi vai maitʌrtoomococana mʌsiʌʌscadʌ
voopiagi, tomali maitʌrʌmo ibʌstaragai tasʌrʌcana.
21 Aliʌ soima taata agai ʌvaavoitudadami cascʌdʌ. Vaamioma soimaasi
gʌtaatamu amaasi sitomali ʌmo imidagai aidʌsi abiaadʌrʌ Diuusi idui oidigi
dai gooquiʌrʌ tomali ʌmo imidagai maipomaasi gʌtaatamu.
22 Isbai tʌvʌpi ʌpʌduñiagi gomaasi aidʌ gia vʌʌsi coiyantada oodami dʌmos
Diuusi maidagitomu istʌvʌpi ʌpʌduñia gomaasi ʌgai aliʌ oigʌdai ismaacʌdʌ
ʌcovai vuvaitu cascʌdʌ.
23 Amaasi isʌmaadutai povʌntʌtʌadagi: “Dañi tami daja ʌCristo”, mʌsiʌpʌ
povʌtʌtʌadagi: “Dañi mʌʌca daja”, maitavʌr vaavoitudada.
24 Dadia vagai yaatavogami dai pocaitiada agai saidʌ ʌrʌCristo dai pocaiti-
ada agai saidʌ ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, daidʌ ivuaada agai naana
maasi gʌgʌrducami dai poduucai vupuiirumadada agai asta ʌgai ismaacʌdʌ
Diuusi ʌʌgi ʌcovai vuvaitu isistutiadagi.
25 Dʌmos aanʌ ʌʌquiasdʌrʌ abiaadʌrʌ gʌaagidi.
26 Cascʌdʌ isaagiada ʌgai dai povʌtʌtʌadagi: “Dañi mʌʌca oidigana
daja ʌCristo”. Maitʌaagai isiimiagi ʌoodami daida isaagiadagi ʌgai dai
povʌtʌtʌdai: “Dañi tami quiiyʌrʌ daja”, maitʌaagai isvaavoitudadagi.
27 Poduucai ismaascana siʌʌscadʌ vʌpʌdocʌdagi oidigi poduucai ʌʌpʌ vʌʌsi
oodami giññʌida agai siʌʌscadʌ ajiagi istuigaco diviagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa
ʌmo sʌʌlicami.
28 Tomasiaaco siaaco caatʌcagi baabaidi duvaligadʌ ami gʌnʌmpaidiña
nuunui, poduucai ʌrvaavoi ʌʌpʌ saidʌ ʌpʌduuñi agai vʌʌsi istumaasi aagai
aanʌ.

———

29 Dai amaasi siʌʌscadʌ cadaivuñiagi gosoimaa taataragai tasai tucapi viiya
agai dai masaadai gʌiiña agai, dai sisiaavugai suuligia agai tʌvaagiaiñdʌrʌ,
dai vʌʌsi istumaasi oidaga tʌvaagiʌrʌ gigivucudamu.
30 Dai amaasi tʌʌgimu oodami tʌvaagiʌrʌ ʌmo istumaasi dai poduucai
maatʌmu iscadivia aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai vʌʌsi oidigi
daama oidacami suaanʌda agai daidʌ giñtʌʌgimu ʌgai istʌvaagiaiñdʌrʌ
imʌdamu aanʌ icomai saagidaiñdʌrʌ guvucadagaicʌdʌ dai Diuusi
dadadaquigadʌ ʌʌmadu.
31 Dai ootosamu aanʌ giñtʌtʌaañicaru vai ʌgai cavami iivana trompee-
tacʌdʌ dai poduucai ʌmpaida aagai vʌʌsi ʌoodami ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai
vuvaitu vʌʌsi oidigiaiñdʌrʌ dai vʌʌsi tʌvaagiaiñdʌrʌ.
32 Maatʌvurai aapimʌ idi ñiooqui ismaacʌdʌ gʌnaagidia iñagai aanʌ aagaitai
ʌiigosi. Siʌʌscadʌ momiacagi iigosi maamaradʌ dai iipoidagi aagadʌ poduu-
cai camaatʌca iscamiaadimi taaco.
33 Poduucai ʌʌpʌ mʌsiʌʌscadʌ nʌijadagi iscasi ʌpʌvuidagi gomaasi is-
maacʌdʌ caaagidi aanʌ camaatʌca iscayoga ugidagai oidigi.
34 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai gomaasi ʌpʌduñia agai maiquiaa
ugitʌcai oodami sivi oidacami.
35 Tʌvaagi dai dʌvʌʌrai ugitimu dʌmos giññiooqui maiugitimu.

36 Dʌmos tomali ʌmaadutai maimaatʌ siʌʌscadʌ tomali siuu duucu tomali
Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tʌvaagiʌrʌ daraajatai maimaatʌ, tomali aanʌ Diuusi
maradʌcatai. Mosʌʌgi gʌrooga Diuusi ʌgai dai maatʌ.
37 Poduucai isduucai ʌpʌdui aidʌsi oidacatadai ʌNoé poduucai
ʌpʌduuñimu ʌʌpʌ siʌʌscadʌ cadivia iñagada aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo
sʌʌlicami.
38 Ʌʌqui aidʌsi maiquiaa cavami duudu dai maiquiaa gʌiiña oidigi su-
udagicʌdʌ ʌoodami gacuaadana dai gayʌʌdana dai cuucuntaiña, dai gama-
maacaiña gʌnmaamara ooqui mʌsai ooñtaiña asta aidʌ uucami sivaa ʌNoé
gʌvaarcugʌrʌ.
39 Sai moduu maimaí ʌgai asta aidʌsi caduuquimi tai vʌʌsi ʌoodami
coi. Poduucai ʌpʌduuñimu ʌʌpʌ siʌʌscadʌ divia aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo
sʌʌlicami.
40 Dai amaasi gooca cʌcʌʌli oidigana daraajamu siDiuusi vaidacaimu
ʌmoco dai ʌgʌmai viaamu.
41 Dai gooca ooqui gatuaadamu siDiuusi vaidacaimu ʌmoco dai ʌgʌmai
viaamu.
42 Vʌʌscʌrʌ gʌaagai isbaigʌnduca aapimʌ maimaatʌcatai tomali siuu du-
ucu divia aagai ʌtʌaanʌdami.
43 Dʌmos cʌʌga maatʌ aapimʌ sai isʌmo oodami maatʌcagi siuu duucu ami
quiidiʌrʌ divia agadagi ʌmo ʌʌsivogami maicosian tada ʌgai nuucadacatai
sai maivaacʌna quiidiʌrʌ dai ʌʌsidana.
44 Poduucai ʌʌpʌ aapimʌ aliʌsi gʌaagai mʌsbaigʌn ducagi, siuu duucu
siooma maitʌgitoca aapimʌ iñsidivimu aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami
—tʌtʌdai ʌSuusi.

———

45 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Ʌmoco gaaamu vʌʌscʌrʌ gaagaiña ʌmoco ʌʌgidaracami dai saituduacami saidʌ ʌrtʌaanʌdamigadʌcana pipiooñigadʌ dai bibidiña siuu duucu gʌaagadagi.
46 Baigʌʌliadamu ʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ iducagi vʌʌsi cʌʌga siuu duucu diviagi ʌaamudʌ.
47 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi saidʌ ʌaamudʌ tʌaanʌdami duucai viituldamu vʌʌsi istumaasi viaacagi.
48 Dʌmos siʌpiooñi ismaacʌdʌ tʌaanʌdami duucai viaagi ʌaamudʌ maicʌʌga tuigacagi dai povʌʌldagi siʌaamudʌ maiotoma divia aagai
49 dai gʌaagacai soivuaadagi ʌgaa pipiooñi dai ʌgai gacuaadagi dai gayʌʌdagi dai navamuagi aa navacoidadʌ ʌʌmadu.
50 Dai poduucai ʌaamudʌ diviagi siuu duucu ʌpiooñigadʌ siooma mainʌnʌracagi dai siuu duucu ʌgai maimaatʌcagi.
51 Dai sʌʌlicʌdʌ soima taatatuldamu ʌgai daidʌ iduuñimu ʌgaicʌdʌ isducatai ʌpʌvueeyi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Amaasi susuaaquimu ʌgai dai aliʌ soimaasi taata agai.

25

———

1 Isducatai ʌʌpʌ vueeyi siʌʌscadʌ Diuusi soicʌdagi oodami sai cʌʌga
gʌntʌgitocana ʌrʌpan ducami istumaasi idui baivustaama aali tʌtʌʌji is-
maacʌdʌ iimi agaitadai ʌmo cunataragiamu dai bʌʌ iimʌi gʌncuucudacaru.
Dai ʌgai ajia agai ʌnoovio ʌmapʌcʌrʌ.
2 Dai taamatai ʌgai maicʌʌga gʌntʌtʌgito dai taamatai ʌgai aliʌ cʌʌga
gʌntʌtʌgito.

3 Λgai ismaacʌdʌ maicʌʌga gʌntʌtʌgito maibʌcai asaiti istucʌdʌ suusu-
dadagi gʌncuucudacaru siuu duucu caugitiagi asaitigadʌ ʌcuucudacarui.
4 Dai ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga gʌntʌtʌgito ʌgai gia bʌcai asaiti istucʌdʌ suusu-
dadagi gʌncuucudacaru.
5 Daidʌ ʌnoovio camaiotoma divia sai cavʌʌscatai sʌʌlicʌdʌ coocosimu dai
coocoi.
6 Sai caʌran tucarʌ sibʌ iiña istumaasi saidʌ icaiti: “Casibʌdʌrʌ imʌi lienʌ
ʌnoovio, mʌcavʌr vuidʌrʌ aji”, ascaiti.
7 Tai vʌʌscatai ʌaali tʌtʌʌji vaapañi dai baidui gʌncuucudacaru.
8 Daidʌ ʌtaama ismaacʌdʌ maicʌʌga gʌntʌtʌgito itʌtʌdai ʌgaa ismaacʌdʌ
cʌʌga gʌntʌtʌgito: “Gʌrcuucudacaru cayoga tuu gʌrmaacavurai laalachi
asaiti”, astʌtʌdai.
9 Sai aa noragi ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga gʌntʌtʌgito daidʌ itʌtʌdai: “Chu, aidʌ
gia maitʌrajia goovai dai tomali aapimʌ ʌʌpʌ. Baiyoma avʌr iimi aapimʌ
mʌʌca siaaco gʌgaagarai dai savʌda aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ”, astʌtʌdai.
10 Dai aidʌsi utudama mʌʌca gasavʌdamu ʌgai ʌasaiti sai aayi ʌnoovio.
Dai ʌaali tʌtʌʌji ismaacʌdʌ cʌʌga gʌntʌtʌgito vaapa ʌnoovio ʌʌmadu ami
cunataragiʌrʌ, dai cuu ʌcuuparagai.
11 Sai gooquiʌrʌ dada ʌgaa aali tʌtʌʌji daidʌ icaiti: “Cʌliodami, cʌliodami
gʌrcupioquidañi”, astʌtʌdai.
12 Sai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai: “Maitanʌnmaatʌ”, astʌtʌdai ʌgai
—tʌtʌdai ʌSuusi.
13 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ mamaatʌrdami:
—Cascʌdʌ baigavʌr gʌnduca aapimʌ maitamʌmaatʌ siʌʌscadʌ tomali siuu
duucu divia iñagai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.

———

14 Siʌʌscadʌ Diuusi soicʌdagi oodami sai cʌʌga gʌntʌgitocana gomaasi
ʌrʌpan ducai isduucai idui ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ imia agaitadai ʌmai
dʌvʌʌriamu dai vaí gʌpipiooñiga dai maa tumiñsi.
15 Λmoco maa ʌgai taama mil piisu, dai ʌgʌmai goo mil, dai ʌgʌmai ʌmo
mil. Λʌpʌgadagʌ siooma saituduga cascʌdʌ vaamioma mui maa ʌgai tumiñsi
daidʌ ʌgaa siooma maisastuduga cascʌdʌ vaamioma chiichiʌqui maa ʌgai
tumiñsi. Dai ii ʌgai ʌmai dʌvʌʌriamu.
16 Λpiooñigadʌ ismaacʌdʌ viaacatadai taama mil piisu gamaitʌ ʌʌpʌ taama
mil piisu ʌtumiñsicʌdʌ.
17 Poduucai ʌʌpʌ ʌgʌmai ismaacʌdʌ viaacatadai goo mil gamaitʌ ʌʌpʌ goo
mil.
18 Tai ʌgai ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo mil ii dai ʌsto ʌtumiñsigadʌ gʌaamu
dʌvʌʌrai uta.
19 Tʌvʌpicʌdʌ ʌpamu divia ʌaamudʌ dai vaí ʌgai gʌpipiooñiga dai maatʌca
aagai sʌʌjʌqui gamaitʌ ʌʌmadutai.
20 Λʌpʌga divia ʌgai ismaacʌdʌ viaacatadai taama mil piisi dai tʌʌgi
ʌtumiñsi ismaacʌdʌ gamaitʌ daidʌ itʌtʌdai: “Giñaamu, aapi giñmaa taama mil
piisu dai tami daja ʌʌpʌ taama mil piisu ismaacʌdʌ gamaitʌ aanʌ”, astʌtʌdai.
21 Taidʌ ʌaamudʌ itʌtʌdai: “Cʌʌgaduava, aapi ʌrʌmo cʌʌ piooñi cacʌʌga
idui aapi laachicʌdʌ sivi gia gʌmaaquimu aanʌ gʌʌpioma. Miaadʌi dai
baigʌʌliada aanʌ giñʌʌmadu”, astʌtʌdai.
22 Tai gooquiʌrʌ ami divia ʌpiooñigadʌ ismaacʌdʌ viaacatadai goo mil piisu
daidʌ itʌtʌdai: “Giñaamu giñmaa aapi goo mil piisu dai tami daja ʌʌpʌ goo mil
ismaacʌdʌ gamaitʌ aanʌ”, astʌtʌdai.

23 Taidʌ ʌaamudʌ itʌtʌdai: “CʌʌgaduAva, aapi apʌrʌmo cʌʌ piooñi cacʌʌga
idui aapi laachicʌdʌ sivi gia gʌmaaquimu aanʌ gʌpioma. MiaadʌI dai
baigʌʌliada giñʌʌmadu”, astʌtʌdai.
24 Tai gooquiʌrʌ ami divia ʌgʌmai piooñigadʌ ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo
mil piisu, ʌgai itʌtʌdai gʌaamu: “Giñaamu cʌʌ maatʌ aanʌ sialiʌ oomaliga aapi
dai aa gʌʌsituldiña pai aapi mosvuudana yoovisicami dai maita aata vueeyi
aapi dai vʌʌscʌrʌ vuuyi tumiñsi.
25 CascʌdʌAgʌʌʌbʌñi aanʌ dai ii dai ʌsto gʌtumiñsiga dʌvʌʌrai uta dai tami
daja”, astʌtʌdai.
26 Taidʌ ʌaamudʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai: “Aapi ʌrʌmo piooñi maicʌʌ
tuigacami dai parʌgami camaatʌcatadai aapi isaa giñʌituldi dai iñsaanʌ
mosvuuyi yoovisicami dai ismaita aata vueeyi aanʌ dai vʌʌscʌrʌ vuuyi
tumiñsi.
27 CascʌdʌAsibʌaco gamaaquimudai aapi gotumiñsi mʌsiaaco
maitʌtuldamudai simuiyoma vuimudai aanʌ diviacai”, astʌtʌdai ʌaamudʌ.
28 Daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌgaa ismaacʌdʌ ami guucacatadai: “BʌivurAi gotu-
miñsi dai maaca ʌgai ismaacʌdʌ viaa baivustaama mil”, astʌtʌdai ʌaamudʌ.
29 “Tomasioorʌ cʌʌga aata vueeyi istucudʌ Diuusi gʌroidi vaamioma vi-
aaca aagai. Dai sioorʌ maicʌʌga aata vueeyi istucʌdʌ viaa, ʌgai gia ootoma
maiviaaca agai.
30 Dai idi giñpiooñiga maicʌʌ tuigacʌdʌ vuusaidavurai quiidigamu dai
poduucai ʌʌpʌ Diuusi ootosamu vʌʌsi ʌsoimasi ivuaadami mʌʌca siaaco
oidacagi ʌDiaavora sisuaanʌdamu ʌgai dai aliʌ soimaasi taata agai”, ascaiti
ʌaamudʌ.

———

31 SiʌʌscadʌAdivia aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami vʌʌsi giñtʌtʌaañicaru
ʌʌmadu daidʌ ʌrraícamu aanʌ amaasi. Diuusi giñdaasamu baitʌcʌaacami
sitʌaanʌdamu aanʌ vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami.
32-33 Dai vʌʌsi oidacami gʌnʌmpaidamu giñabaana dai ʌcovai vuvaidamu
aanʌ ʌvaavoitudadami dai sʌʌlisapadʌrʌ daraasamu dai ʌsoimaasi
ivuaadami oogisapadʌrʌ poduucai isduucai ʌmo pastuuru judidíu ʌcovai
vuvaidiña cañiiru sisiivatu saagidaiñdʌrʌ.
34 Amaasi aanʌ ismaacʌdʌ ʌrraí aagidamu ismaacʌdʌ sʌʌlisa padʌrʌ
daraaja: “Aapimʌ ismaacʌdʌ Diuusi gʌrooga cʌʌgacʌrʌ nʌidi giñʌʌmadu
daraajamu dai aanʌ gʌnmaaquimu sʌʌlicami isaapimʌ giñʌʌmadu
tʌaanʌdagi. AidʌSi abiaadʌrʌ idui Diuusi oidigi aagai sai aapimʌ gatʌaanʌda
agai aanʌ iñʌʌmadu.
35 Biuugimu aanʌ mʌtaidʌ imbii. Tonomu aanʌ mʌtaidʌ iñvasiibi suudagi.
AanʌAimʌraitadai mai aapimʌ maitiñmaatʌcatadai dai vʌʌscʌrʌ giñmaa
aapimʌ oigaragai isgʌnquiiyʌrʌ tiñuuliña aanʌ.
36 Dai camaiviaacatadai aanʌ yuucusi mʌtai aapimʌ giñmaa yuucusi, dai
coococatadai aanʌ mʌtai aapimʌ giñdadiji, dai maisapicatadai aanʌ mʌtai
aapimʌ giñdadiji ʌʌpʌ”, povʌntʌtʌaadamu aanʌ.
37 Amaasi ʌvaavoitudadami giñaa noragidamu dai povai iñtʌʌdamu:
“¿TʌaanʌdAmi, vʌquidʌ gʌnʌidi aatʌmʌ isbiuugimucatadai aapi siaatʌmʌ
gʌbii? ¿VʌquidʌAgʌnʌidi aatʌmʌ istonomucatadai aapi siaatʌmʌ gʌvasiibi
suudagi?
38 ¿VʌquidʌAdaivusai aapi siaatʌmʌ maitʌmaatʌcatadai dai vʌʌscʌrʌ gʌmaa
oigaragai isgʌrquiiyʌrʌ coi aapi? ¿VʌquidʌAgʌnʌidi aatʌmʌ ismaiyuucusu
aapi dai gʌmaa yuucusi?
39 ¿VʌquidʌAcoococatadai aapi dai vʌquidʌ maisapicatadai aapi sigʌdadiji
aatʌmʌ?” Povai iñtʌtʌadamu ʌvaavoitudadami.

40 Dai aanʌ aa noragidamu daidʌ itʌʌdamu: “Ismaacʌdʌ gʌnaadidi
aanʌ ʌrvaavoi tomastumaasi cʌʌgaducami ismaacʌdʌ aapimʌ giñaaduñi
gʌnvuiididiña aipacoga gʌnsoicʌitai ducami isgomaasi iduuñimudai aapimʌ
aan imvʌʌtarʌ”, povʌntʌʌdamu aanʌ.
41 Amaasi aanʌ gʌʌ raí, itʌʌdamu ʌgai ismaacʌdʌ giñoogisa padʌrʌ gu-
uca: “Iimʌdavurai aapimʌ tabiaadʌrʌ Diuusi maicʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ,
iimʌdavurai siaaco tomastuigaco mʌʌcana taí, mʌʌca siaaco baidui Diuusi
ʌDiaavora vʌʌtarʌ dai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vʌʌtarʌ:
42 Biuugimu aanʌ mʌtai maitiñbii, tonomu aanʌ mʌtai maitiñvasiibi su-
udagi,
43 dai gʌndiviji aanʌ maiaapimʌ maitiñmaatʌcatadai dai casʌcʌdʌ
maitiñmaa oigaragai isgʌnquiiyʌrʌ giñuuliña aanʌ. Dai maiyuucusucatadai
aanʌ mʌtai maitiñoi yuucusi, coococatadai aanʌ mʌtai maitiñdadiji,
maisapicatadai aanʌ mʌtai maitiñdadiji”, potʌʌdamu aanʌ.
44 Amaasi ʌgai povaiñtʌtʌadamu: “Tʌaanʌdami, ¿vʌquidʌ biuugimu aapi,
dai tonomu, dai gʌrdiviji, dai maiyuucusu, dai cooco, dai maisapicatadai
simaitʌ soi aatʌmʌ?” povaiñtʌtʌadamu ʌgai.
45 Siaanʌ gʌʌ raí aa noragidamu daidʌ itʌʌdamu: “Ismaacʌdʌ gʌnaagidi
aanʌ ʌrvaavoi tomastumaasi cʌʌgaducami ismaacʌdʌ maitidui aapimʌ go-
vaavoitudadami vʌʌtarʌ tomasi maisi gʌaagai goovai gomaasi maitidui
aapimʌ aanʌ giñvʌʌtarʌ”, potʌtʌadamu aanʌ.
46 Daidʌ ʌsoimaasi ivuaadami iimia agai siaaco tomastuigaco Diuusi
soimaasi taatamituldiadamu daidʌ ʌcʌʌga tʌgitocami iimia agai tʌvaagiamu
siaaco oidacamu Diuusi ʌʌmadu tomastuigaco —tʌtʌdai ʌSuusi.

26

———

1 Aidʌsi canaato aa ʌSuusi vʌʌsi gomaasi, ʌgai povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ ma-
maatʌrdami:
2 —Cʌʌ maatʌ aapimʌ sigoo tasaicʌdʌ aiya agai ʌsiaa duudagai ismaacʌdʌ
pascua tʌʌgidu, siamaasi giñbʌimu ʌoodami dai mʌʌca iñtʌʌgidamu mʌsaidʌ
giñsiisana curusiaba poduucai iñmuaamu aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami
—gʌrtʌtʌdai ʌgai.
3 Amaasi ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu daidʌ
ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌpipiscaligadʌ ʌjudidíu
Caifási quiidiana tuisicana gʌnʌmpagi. Ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌcatadai
papaaligadʌ ʌjudidíu.
4 Dai vʌʌscatai ʌgai gʌnaatagi isducatai yaatagidagi ʌSuusi dai bʌjiagi dai
muaagi.
5 Daidʌ icaiti:
—Baiyoma nʌnʌraca aatʌmʌ vai daivuñiagi gosiaa duudagai tʌtaida bʌiya
aatʌmʌ vai maitʌrvui baacoagi oodami —ascaiti.

———

6 Vaidʌ ʌSuusi Betaaniʌrʌ daacatadai Simuñi quiidiʌrʌ. ʌSimuñi ʌʌquioma
viaacatadai ʌmo coocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga dʌmos cadueeyi
ʌgai.
7 Tai ami divia ʌmo ooqui dai bʌʌcati ʌmo tucayu alavastrocʌdʌ duñisicami
suudacami asaiti sigian uuvadami sʌʌlicʌdʌ namʌacami. Daacatadai ʌSuusi
mesa abaana taidʌ ʌooqui tʌi ʌasaiti moodʌrʌ.
8 Aidʌsi tʌʌ aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ gomaasi aliʌ baacoi aatʌmʌ
dai aipaco gʌraatagidimi daidʌ icaiti:

—¿Istuisidʌ siaa doodai goovai goasaiti?
9 Cʌʌga gʌgagaramudai goovai mui tumiñsicʌdʌ dai ʌcʌdʌ soiñamudai soitutuigami —caiti aatʌmʌ.
10 Vaidʌ ʌSuusi caʌ istumaasi aagai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai daidʌ povʌrtʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi pocai nʌidi aapimʌ idi ooqui? Gomaasi ismaacʌdʌ giñduñi goovai ʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducami.
11 Soitutuigami vʌʌscʌrʌ viaacamu aapimʌ gʌnsaagida dai aanʌ gia maisiu vʌʌscʌrʌ giñnʌijadamu aapimʌ.
12 Idi ooqui giñtʌi asaiti giñmooana otoma muquia iñagai aanʌ cascʌdʌ.
13 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai tomasiaacoga siaaco gaagiadagi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌ vʌʌsi oidigi daama gaaagiadamu ʌʌpʌ istumaasi idui idi ooqui sipoduucai vʌʌsi oodami maatʌcamu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

14 Tai amaasi ʌUudasi Iscaliote, ʌmoco ʌbaivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi ii dai gaaataga ʌgai ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu,
15 daidʌ itʌtʌdai:
—¿Mʌʌqui giñmaquiagi tumiñsi isgʌntʌʌgida aanʌ ʌSuusi? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa namʌqui ʌmo coobai dan baivustaama piisu plata.
16 Aidʌ abiaadʌrʌ ʌUudasi gaagai isducatai gatʌʌgidagi ʌSuusi.

———

17 Tai aayi ʌsiaa duudagai istuigaco gʌtʌgitoi ʌjudidíu aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi Ejiipituaiñdʌrʌ. Tai aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ miaadʌrʌ guuquiva ʌSuusi dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—Vaacoga ipʌlidi aapi tʌsbaiduñiagi cuaadagai idi siaa duudagai vʌʌtarʌ —tʌtʌdai aatʌmʌ.
18 Tai ʌgai povʌrtʌtʌdai:
—Iimivurai mʌʌca gʌgʌr quiiquiʌrʌ dai aagida ʌcʌʌli ismaacʌdʌ caaagidi aanʌ dai aagidavurai sai aanʌ pocaiti sai camiaadimi mʌsiʌʌscadʌ giñmua aagai sai quiidiʌrʌ gaugia ragai aatʌmʌ aanʌ ʌʌmadu aapimʌ idi siaa duudagʌrʌ cuaadagai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
19 Tʌtai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai idui isducatai gʌraagidi ʌSuusi dai baidui ʌcuaadagai siaa duudagʌrʌ vʌʌtarʌ. Idi siaa duudagʌrʌ tʌtʌgitoi ʌjudidíu aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ.
20 Dai aidʌsi catuca mesa vuidʌrʌ daacatadai ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ ʌbaivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌgai.
21 Dai gacuaadatadai aatʌmʌ taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi, ʌmaadutai aapimʌ giñtʌʌgida agai ʌdudunucami siʌgai giñmuaamu —gʌrtʌtʌdai ʌgai.
22 Tʌtai aatʌmʌ aliʌ soigʌrʌʌli dai aipaco gʌraagidimi dai pocaitimi aatʌmʌ.
—Tʌaanʌdami, aanʌ gia cho —tʌtʌdai aatʌmʌ.
23 Taidʌ ʌSuusi gʌraa noragi dai povʌrtʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ giñʌʌmadu gacueeyi ʌgai vaa plaatʌrʌ gooviava ʌgai daidʌ giñtʌʌgida agai dudunucami.
24 Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ivueeyi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ dʌmos siʌʌ soimaa taatamu gocʌʌli ismaacʌdʌ giñtʌʌgida agai siooma ʌrcʌʌgaicamudai gocʌʌli vʌʌtarʌ ismaivuusaimudai tami oidigi daama —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

25 Amaasi ñioo ʌUudasi ismaacʌdʌ gatʌʌgida agaitadai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai
ʌgai ʌSuusi:
—Giñmamaatʌtuldiadamiga, aanʌ gia cho —tʌtʌdai ʌgai.
Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ aapiapa —tʌtʌdai ʌsuusi.
26 Dai aidʌsi gacuaadatadai aatʌmʌ, taidʌ ʌSuusi bʌi ʌpaana dai gamamagi
dai saasarai dai gʌrmaa aatʌmʌ mamaatʌrdami daidʌ povʌrtʌtʌdai:
—Ugavurai. Idi ʌrgiñtuucuga —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
27 Dai bʌi ʌʌpʌ ʌmo vaasu uuvasi varagadʌ dai gamamadacai gʌrmaa ʌʌpʌ
daidʌ povʌrtʌtʌdai:
—Iivurai idi vʌʌscatai aapimʌ.
28 Idi ʌrʌpan ducami giñʌʌra ismaacʌdʌ aastia agai muucucai aanʌ sipo-
duucai gʌoigʌldamu soimaascamigadʌ, tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi.
Iñsiʌʌscadʌ muquiaagi vai aastiagi giñʌʌra aidʌ abiaadʌrʌ gʌaagamu
goñiooqui utudui ismaacʌdʌ gaaagidi isduucatai gaoigʌldi soimascami dai
cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.
29 Dai aanʌ angʌnaagidi ansai camaiyʌʌda iñagai aanʌ uuvasi varagadʌ
asta iñsiʌʌscadʌ iiyagi utudui aapimʌ gʌnʌʌmadu mʌʌca siaaco gatʌaanʌi
gʌrooga Diuusi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
30 Dai canʌʌcai ʌmo Diuusi nʌidadʌ siaa duutudaitai Diuusi, iji aatʌmʌ
Oliivosi giidiamu.
31 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Vʌʌscatai aapimʌ voopoimu dai ʌʌgi giñdagitomu sivi tucarʌ, pocaiti
Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Dagitomu aanʌ isgʌmuaatudamu pasturu sicañiirugadʌ
aipaco iimimu”, caiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
32 Dʌmos siʌʌscadʌ ʌpamu duaaca aanʌ ʌʌpʌga aimu aanʌ Galileeʌrʌ
isaapimʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
33 Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tomasi vʌʌscatai gogaa voopiagi dai ʌʌgi gʌdagituagi aanʌ gia maiʌʌgi
gʌdagituagi —tʌtʌdai ʌPiiduru.
34 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ gʌaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai sivi tucarʌ maiquiaa cuujuicai
tacucu aapi vaicojo potʌiya agai pʌsai maitiñmaatʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
35 Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Tomañsi aapi gʌʌmadu muu maitanpotʌiyagi iñsmaitʌmaatʌ —tʌtʌdai
ʌPiiduru.
Tʌtai vʌʌscatai aatʌmʌ potʌi ʌʌpʌ.

———

36 Dai amaasi aayi ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai
ʌmapʌcʌrʌ siaaco Getasemani tʌʌgidu taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Tamiavʌr daraaja naida aanʌ mʌʌca gamamadagi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
37 Dai vaidacai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌgooca Sevedeo maamaradʌ dai aliʌ
soigʌʌlidi dai camostʌgitocan tada isdadiagi ʌtʌtʌaanʌdami dai bʌʌquiagi.
38 Daidʌ itʌtʌdai:
—Camuquiadan tada aanʌ soigiñʌliditai. Tanasiavʌr vii aapimʌ dʌmos
maitavʌr coocosi —tʌtʌdai.
39 Dai baitʌquioma ii dai cupulia voi dʌvʌʌrapi dai daanʌi Diuusi dai
potʌtʌdai:
—Giñooca isbaigaca ismaisii soimaa taata aanʌ dʌmos vai maitʌʌpʌ duuna
istumaasi aanʌ ipʌlidi mosʌcaasi istumaasi aapi ipʌldagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
40 Dai amaasi ʌpamu ii ʌgai mʌʌca siaaco daraajatadai
ʌmamaatʌrdamigadʌ vai ʌgai coocosʌcatadai, daidʌ potʌtʌdai ʌgai ʌPiiduru:

—¿Maitapʌs istui isnʌaagagi tomasi ʌmo oora aanʌ giñʌʌmadu?
41 Maitavʌr coocosi dai gamamadada vai maisoimaasi gʌnduiñtuldana
ʌDiaavora. Aapimʌ iduñia ʌlidi istumaasi Diuusi ipʌlidi dai vʌʌscʌrʌ
maiquiaa cʌʌga vaavoitudai cascʌdʌ maitivueeyi —astʌtʌdai.
42 Dai imʌcai gamamagi ʌSuusi ʌpamu dai poduucai gamamagi:
—Giñooca ismaibaigacagi ismaisoima taata aanʌ isducatai cabaidui
aatʌmʌ aidʌ gia ʌpʌduuna isducatai aapi ipʌliadagi —asduucai gamamadai.
43 Dai otoma ʌpamu ii siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ vai ʌpamu
coocosʌcatadai aliʌ coocosimucatadai ʌgai mossusuligʌi vuupuidʌ.
44 Dai dagito ʌgai dai imʌcai gamamagi ʌpamu ʌgai vaa ñiooquicʌdʌ.
45 Amaasi ʌpamu ii ʌgai siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ daidʌ
itʌtʌdai:
—Siviavʌr gia coocosi daidʌ gʌniibʌsta. Casiat aayi mʌsiuu duucu
giñtʌʌgida agai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Giñtʌʌgida mʌaagai
soimaasi ivuaadami.
46 Vaapaigivurai. Tiimʌda. Casia boodʌrʌ imʌi ismaacʌdʌ giñtʌʌgida agai
—astʌtʌdai ʌSuusi.

———

47 Dai quiaa ñioocaitadai ʌSuusi tai ami divia ʌUudasi. Ʌgai ʌrʌmoco
gʌraduñi aatʌmʌ baivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi
vai oiditadai mui oodami dai vuucati mamaastai dai uusi. Ʌgai
ʌrojootosadʌcatadai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu dai
ʌpipiscaligadʌ ʌjudidíu.
48 Uudasi ismaacʌdʌ gatʌʌgida agaitadai ʌSuusi casi itʌtʌdai ʌʌquioma ʌgai
ʌoodami:
—Ismaacʌdʌ usupiga aanʌ ʌgiava ʌgai vʌrai bʌi —tʌtʌdai ʌUudasi.
49 Amaasi miaadʌrʌ cʌquiva ʌgai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Baiga giñmamaatʌtuldiadamiga —tʌtʌdai ʌUudasi.
Dai usupi.
50 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Giñaduñi pʌtuma duñia agai dai divia? —tʌtʌdai ʌgai.
Amaasi miaadʌrʌ guuquiva ʌoodami dai bʌi ʌSuusi.
51 Amaasi ʌmaadutai ismaacʌdʌ ami guucacatadai Suusi ʌʌmadu vuusaitu
gʌcusiru dai iquitʌ ʌmo naacadʌ ʌbaitʌcʌaacami papaali pioоñigadʌ.
52 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Gʌcuviertagʌrʌ icʌʌsa gʌcusiru. Vʌʌscatai sioorʌ gacocoadagi
cusiruicʌdʌ cusiruicʌdʌ coimu ʌgai.
53 ¿Maitapʌs maatʌ aapi iñsaanʌ istutuidi istaañiagi giñooca ʌmo soiñi vai
ʌgai cʌʌga istutuidi isgiñootosdagi mui mil gʌsandaaruga tʌvaagiaiñdʌrʌ?
54 Isʌgai giñootosdagi aidʌ gia camaitʌʌpʌduñia go ismaacʌdʌ aagai Diuusi
ñiooquidʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
55 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌoodami:
—¿Tuimʌsi dada aapimʌ dai vuucati uusi dai mamaastai? ¿Dai tuimʌsi
giñbʌʌquia agai ducami siaanʌ ʌrʌmo ʌʌsivogamicagi? Vʌʌs tasai gʌnsaagida
daacana aanʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai gʌnmamaatʌtuldiña Diuusi
ñiooquidʌ mʌtai tomali ʌmo imidagai maimaisapicami giñbʌi.
56 Dai vʌʌsi gomaasi idui aapimʌ vaidʌ ʌpʌduuna isducatai ooja Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tʌtai vʌʌscatai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ voopoi dai ʌʌgi viaa ʌSuusi.

———

57 Tai ʌgai ismaacʌdʌ bʌi ʌSuusi bʌʌcai mʌʌca siaaco daacatadai
ʌCaifási. Ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu. Ami casi
gʌnʌmpaidacatadai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu
ʌpipiscaligadʌ ʌjudidíu.
58 Vaidʌ ʌPiiduru mosmʌʌcasdʌrʌ oiditadai ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ pa-
paaligadʌ ʌjudidíu tuisiquigadʌrʌ ucami dai amaasi vaa dai daiva ʌsandaaru
ʌʌmadu dai nʌijada aagai istumaasi iduñia ʌgai ʌSuusicʌdʌ.
59 Taidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌpipiscali vʌʌscatai
ʌvaamioma tʌtʌaanʌdamigadʌ uusi dadagʌcʌdʌ dudunucami ʌjudidíu
gaagai ʌmo istumaasi istucʌdʌ gʌpiʌrʌ vuaajagi tomasi maitʌrvaavoi dai
poduucai gatʌaañia agai muaaragai.
60 Dai vʌʌscʌrʌ maitʌʌ tomali ʌmo istumaasi istucʌdʌ gʌpiʌrʌ vuaajagi
tomasi muidutai dada dai yaatagʌi. Dai cuugatʌrʌ dada gooca nʌijadami
yaatavogami
61 daidʌ icaiti:
—Gocʌʌli icaiti: “Aanʌ istutuidi isdaitudagi ʌgʌʌ quiuupai dai vaica ta-
saicʌdʌ ʌpamu vañigidagi”, caiti gocʌʌli —ascaiti gonʌijadami.
62 Amaasi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali judidíu cʌquiva daidʌ itʌtʌdai
ʌSuusi:
—¿Maitapʌs gaaa noragida agai tomali ʌmo istumaasi? ¿Tumaasi goovai
ismaacʌdʌ aagai goovai gʌvui? —astʌtʌdai.
63 Taidʌ ʌSuusi maiñioocacai vii. Taidʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali ju-
didíu itʌtʌdai:
—Aanʌ angʌaagidi pʌsaidʌ gʌraagidana Diuusi vuitapi ismaacʌdʌ tomas-
tuigaco oidaga pʌsabai aapi ʌrʌCristo Diuusi maradʌ siʌʌpʌ cho —astʌtʌdai.
64 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ʌjʌ Diuusi maradʌana poduucai isducatai aagai aapi. Dai aapimʌ
giñtʌʌgimu aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami siDiuusi sʌʌlisa padʌrʌ daa-
camu aanʌ dai giñtʌʌgimu aapimʌ siʌʌscadʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ imʌda aanʌ
icomai saagida —astʌtʌdai ʌSuusi.
65 Taidʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu saasarai gʌyuucusi. Aliʌ
baamu ʌgai caʌcatai istumaasi aagai ʌSuusi. Daidʌ itʌtʌdai ʌbaitʌcʌaacami:
—Gocʌʌli poʌlidi isʌrDiuusi maradʌ di. Dai vui ñioocai Diuusi camaitʌgito
aatʌmʌ vaamioma nʌijadami. Aapimʌ cacaʌ isducatai vui ñioocai goovai
Diuusi.
66 ¿Tʌtuma duuna gocʌʌlicʌdʌ? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Gʌpiʌrʌ caatʌcamiava goovai gatʌaañivurai muaaragai —astʌtʌdai.
67 Daidʌ ʌoodami sisividimi ʌSuusi vuivasadʌ dai capiacarai. Dai aa
vuivasana capiacarai.
68 Daidʌ itʌtʌdai:
—Aapi poʌlidi isDiuusi gʌmaa ʌmo sʌʌlicami. Maatʌñi toorʌ gʌʌgʌ
—astʌtʌdai.

———

69 Vaidʌ ʌPiiduru maigovai tuisicana daacatadai tai ʌmo cusñiirugadʌ
ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali ami divia daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌPiiduru:
—Aapiapa ʌʌpʌ ʌʌmadu aimʌraiña ʌSuusi Galileeʌrʌ oidacami —astʌtʌdai
ʌcusñiiru.
70 Dʌmos ʌPiiduru yaatagi daidʌ itʌtʌdai:
—Maitan maatʌ aanʌ pʌsioorʌ aagai aapi —astʌtʌdai.
71 Ʌ Piiduru cavuusaimi maigo quiidigamu, tai ʌʌpʌ ʌmai ʌgai vaa
cusñiirugadʌ tʌʌ ʌPiiduru ʌʌpʌ daidʌ itʌtʌdai ismaacʌdʌ ami daraajatadai:

—Gocᴧᴧli ᴧᴧpᴧ ᴧᴧmadu aimᴧraiña ᴧSuusi Nasareetᴧrᴧ oidacami —astᴧtᴧdai ᴧali tᴧji.
72 Dᴧmos ᴧPiiduru ᴧpamu yaatagi daidᴧ itᴧtᴧdai:
—Maatᴧ Diuusi ismaimaatᴧ aanᴧ gocᴧᴧli —astᴧtᴧdai ᴧPiiduru.
73 Dai laachicᴧdᴧ ᴧgai ismaacᴧdᴧ ami daraajatadai abaana guuquiva ᴧPiiduru daidᴧ itᴧtᴧdai:
—Sᴧᴧlicᴧdᴧ aapiapᴧ ᴧrᴧmoco ᴧSuusi mamaatᴧrdamigadᴧ ᴧᴧpᴧ. Asta ᴧpamaasi ñiococai aapi ᴧSuusi —astᴧtᴧdai.
74 Vaidᴧ ᴧPiiduru galñaasi ñiooquimi daidᴧ icaitimi:
—Maatᴧ Diuusi nai aanᴧ maimaatᴧ gocᴧᴧli —ascaiti.
Tai aidᴧ otoma cuujui ᴧtacucu.
75 Taidᴧ ᴧPiiduru tᴧgito istᴧtᴧdai ᴧSuusi sai maiquiaa cuujuicai ᴧtacucu ᴧgai vaicojo itᴧiya agaitadai sai maimaatᴧ ᴧSuusi. Daidᴧ ᴧPiiduru ii abiaadᴧrᴧ dai soigᴧᴧldacai sosua.

27

———

1 Dai mosmaasicai vᴧᴧsi ᴧtᴧtᴧaanᴧdamigadᴧ ᴧpapaali ᴧᴧmadu ᴧpipiscali judidíu gᴧnaatagi isducatai muaagi ᴧSuusi.
2 Dai vulicami bᴧᴧcai ᴧSuusi dai mᴧᴧ tᴧᴧgi ᴧPilaato, ᴧgai ᴧrtᴧaanᴧdamigadᴧ Judeeᴧrᴧ oidacami.

———

3 Aidᴧsidᴧ ᴧUudasi ismaacᴧdᴧ gatᴧᴧgi ᴧSuusi tᴧᴧ mᴧscamuaa agaitadai ᴧSuusi aliᴧ soigᴧᴧli dai ᴧma duucai gᴧtᴧgito. Dai ᴧpamu vuidacai vᴧᴧsi goᴧmo coobai dan baivustaama piisu ᴧbaitᴧguucacamigadᴧ papaali judiuíu ᴧᴧmadu ᴧpipiscali.
4 Daidᴧ itᴧtᴧdai:
—Aliᴧ soimaasi idui aanᴧ gatᴧᴧgidacai ᴧmo cᴧᴧli maigᴧpiᴧrᴧ caatᴧcami mᴧsai muaana —astᴧtᴧdai ᴧUudasi.
Dᴧmos ᴧgai aa noragi daidᴧ itᴧtᴧdai:
—¿Dai gomaasi tumaasi ᴧrgᴧrvᴧᴧtarᴧ aatᴧmᴧ? Aapi ᴧᴧgi ᴧrgᴧduñi —astᴧtᴧdai.
5 Taidᴧ ᴧUudasi ami ᴧgᴧᴧ quiuupai ᴧrana suuli ᴧtumiñsi, dai ii dai gᴧvuliji.
6 Taidᴧ ᴧbaitᴧguucacami ᴧpapaali ᴧmpagi ᴧtumiñsi daidᴧ itᴧtᴧdai:
—Maibaiga isvᴧᴧnaida aatᴧmᴧ gogaa tumiñsi ismaacᴧdᴧ gᴧoidi oodami Diuusi aa duiñdadᴧ vᴧᴧtarᴧ. Idi tumiñsi ᴧrnamᴧgadᴧ ᴧᴧrai cascᴧdᴧ —astᴧtᴧdai.
7 Dai aipaco gᴧnaagi sai ᴧgai tumiñsicᴧdᴧ savᴧda agai ᴧmo dᴧvᴧᴧrai siaaco Aajatadami tᴧᴧgidu dai ami viaaca aagai siaaco yaasapadagi ismaacᴧdᴧ maitᴧroidacami ami.
8 Dai Dᴧvᴧᴧrai ᴧᴧrai tᴧᴧgidu asta sivi ucami.
9 Poduucai ᴧpᴧdui ismaacᴧdᴧ ᴧᴧquioma aagai Jeremiiasicaru Diuusi ñiooquituldiadamigadᴧ daidᴧ icaiti: “Ʌjudidíu tᴧtᴧaanᴧdamigadᴧ vuuquia agai goᴧmo coobai dan baivᴧstaama piisu plaata ismaacᴧdᴧ baiga duu dai aa namᴧquida gocᴧᴧli ismaacᴧdᴧ gatᴧᴧgi gogᴧmai cᴧᴧli.
10 Dai ᴧgaicᴧdᴧ gasavᴧli agai ᴧdᴧvᴧᴧrai ismaacᴧdᴧ Aajatadami tᴧᴧgidu, poduucai isduucai giñaagidi giñtᴧaanᴧdamiga”, ascaiti Jeramiiasicaru.

———

11 Tai vaidacai ᴧgai ᴧSuusi ᴧgᴧᴧ tᴧaanᴧdami vuitapi tai ᴧgai tᴧcacai daidᴧ itᴧtᴧdai:
—¿Aapipᴧsi ᴧrraígadᴧ judidíu? —astᴧtᴧdai.
Taidᴧ ᴧSuusi itᴧtᴧdai:

—Vaavuava, ʌjʌ —astʌtʌdai.
12 Taidʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌpipiscali gʌpiʌrʌ vuupai
dʌmos ʌSuusi maiaa noragi tomali ʌmo ñiooqui.
13 Taidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Maitapʌs caʌ aapi vʌʌsi goovai mʌsmaacʌdʌ aagai gʌvui? —astʌtʌdai.
14 Taidʌ ʌSuusi vʌʌscʌrʌ maiaa noragi tomali ʌmo istumaasi, dai poduucai
ʌgʌʌ tʌaanʌdami maitʌʌ istumaasi gʌtʌgituagi.

———

15 Vaidʌ ʌPilaato dadagitoiña ʌmo maisapicami aidʌ siaa duudagʌrʌ ʌʌgi
poduucai gʌviidacatadai ʌgai isdadagitoldiadagi ʌoodami ʌʌgi ismaacʌdʌ
ipʌliadagi ʌgai.
16 Vai ami maisacariʌrʌ cuupicatadai ʌmo cʌʌli Baraavási tʌʌgiducami
ismaacʌdʌ tomasioorʌ cajiomacatadai.
17 Tai aidʌsi ʌoodami gʌnʌʌmpagi ʌPilaato tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Maacʌdʌ ipʌlidi aapimʌ isdagitua aanʌ Baraavási siʌSuusi ismaacʌdʌ
Cristo aagai? —astʌtʌdai.
18 Ʌgai maatʌcatadai ismoscoimudadʌ tadacatadai ʌbaitʌguucacamigadʌ
ʌpapaali dai cascʌdʌ gatʌʌgi ʌSuusi.
19 ΛPilaato quiaa daacatadai ʌdudunucamiʌrʌ taidʌ ʌooñigadʌ ootosi ñiooqui
daidʌ itʌtʌdai:
—Maitigʌvapasada aapi gocʌʌli cʌʌ tuigacami ʌʌmadu. Tuucarʌ
tʌʌtʌquimi aanʌ ʌmo istumaasi soimasi ʌgai vʌʌtarʌ —asducai ootosi ñiooqui
Pilaato ooñigadʌ.
20 Dʌmos ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌpipiscali avʌnaqui
ʌoodami sai baiyoma gataanʌna mʌsdagituagi Baraavási dai sai muaana
ʌSuusi.
21 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami ʌpamu ñioo dai tʌcacai ʌoodami daidʌ itʌtʌdai:
—¿Maacʌdʌ goovai vʌgoocai siooma ipʌlidi aapimʌ isgʌndagitolda aanʌ?
—astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Baraavási —astʌtʌdai.
22 Taidʌ ʌPilaato tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Dai goSuusi mʌismaacʌdʌ Cristo aagai ducatai iduuna aanʌ?
—astʌtʌdai.
Tai vʌʌscatai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Siisañi curusiaba vai poduu muucuna —astʌtʌdai.
23 Taidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Tumaasi soimaasi iducami goovio? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai ʌpamu ijiña daidʌ itʌtʌdai:
—Siisañi curusiaba, vai poduu muucuna —astʌtʌdai.
24 Aidʌsi ʌPilaato catʌʌ iscamaitistui ʌoodamicʌdʌ cavaamioma galcaititai
ʌgai, dai gatai suudagi dai gʌico vʌʌsi ʌoodami vuitapi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ gia maitʌrgiñduñi gocʌʌlicʌdʌ. Goovai gia maitʌrgʌʌpiʌrʌ
caatʌcami, goovai gia ʌʌgi aapimʌ ʌrgʌnaa duiñdaga —astʌtʌdai ʌPilaato.
25 Tai vʌʌscatai ʌoodami aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aatʌmʌ ʌʌmadu gʌrmaamara tʌrgʌʌpiʌrʌ vʌʌtʌcamicagi —astʌtʌdai.
26 Taidʌ ʌPilaato dagitoli Baraavási daidʌ ʌPilaato gatʌjai mʌsai gʌicarsana
iquisanaicʌdʌ ʌSuusi dai tʌʌgi ʌoodami sai curusiaba siisana sai poduu
muucuna.
27 Tai gooquiʌrʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami sandaarugadʌ vaidacai ʌSuusi gamu
Pilaato quiidiamu dai vaí vʌʌsi ʌsandaaru dai ami siaaco cʌacatadai ʌSuusi
vʌʌsi sicoli guuquiva.

28 Mʌtai uupasi yuucusidʌ ʌSuusi dai aadi aa yuucusi vʌpʌgicami sai ʌpʌa
maascamu ʌmo raí,
29 dai moo daama daí ʌmo cooronai uuparaicʌdʌ duñisicami dai maa
ʌmo tʌʌvʌli sʌʌlisa padʌrʌ noviʌrʌ. Daidʌ gʌntootonacʌdʌ guuquiva ʌSuusi
vuidʌrʌ dai parunai daidʌ icaiti:
—Sivi gia tʌvʌpi oidacamu aapi raígadʌ ʌjudidíu —ascaiti.
30 Dai sisividimi ʌʌpʌ dai bʌbʌyi tʌʌvʌli dai ʌgaicʌdʌ moodʌana gʌvai.
31 Dai canaato parunacai ʌpamu uupasi ʌyuucusi vʌpʌgicʌdʌ dai ʌpamu
aadi ʌʌgi yuucusidʌ. Dai boodʌrʌ vaidacai dai mʌʌ siisa agai curusiaba sai
poduu muucuna.

———

32 Dai aidʌsi utudama iji ʌgai abiaadʌrʌ vuidʌrʌ aayi ʌmo cʌʌli Simuñi
tʌʌgiducami Sireñiʌrʌ oidacami mʌtai aagidi sai bʌʌcaiña ʌgai ʌcurusigadʌ
ʌSuusi.
33 Dai poduucai aayi mʌʌca siaaco Gólgota tʌʌgidu. Gólgota icaidaga moodʌ
muuquiadʌ.
34 Dai ami oidi uuvasi varagadʌ vʌʌnagʌcami ʌmo doadigami aliʌ ʌʌcocami
sai ʌgaicʌdʌ palʌpioma soimaa taatana. Taidʌ ʌSuusi mosdʌʌ dai camaitipʌli
isiiyagi.
35 Dai casiisacai curusiaba dʌmos maiquiaa muu ʌgai tai gooquiʌrʌ
nʌʌnʌitudai volao dai poduucai nʌida agai isioorai ajia agai yuucusidʌ
ʌSuusi. Dai poduucai ʌpʌdui istumaasi aagai Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ
daidʌ icaiti: “Sai nʌʌnʌituda agai volao dai poduucai nʌida aagai isioorai
ajiagi ʌyuucusidʌ”.
36 Dai ami daraajatai nuucada.
37 Dai curusiaba moo daama daí ʌmo oojai ismaacʌdʌ gatʌjai ʌPilaato dai
aagai mʌstuisidʌ gatʌjai muaaragai daidʌ icaiti: “Idiava ʌrʌSuusi, raígadʌ
judidíu”, ascaiti ʌoojai.
38 Dai abaana ʌSuusi siisisa gooca ʌʌsivogami ʌmoco sʌʌlisa padʌrʌ ʌmai
curusiaba dai ʌgʌmai oogisa padʌrʌ ʌmai curusiaba.
39 Dai ismaacʌdʌ amui dʌgavusai galnaasi ñiooqui suuligidi ʌSuusi dai gidai
gʌnmoomo,
40 daidʌ itʌtʌdai:
—Epa aapi pʌsmaacʌdʌ dadaitudai ʌgʌʌ quiuupaigadʌ ʌjudidíu dai vaica
tasaicʌdʌ ivueeyi ʌpamu cʌʌgacʌrʌ igʌvuusaida aapi ʌʌgi. Siaapi ʌrDiuusi
maradʌ tʌvañiñi bocurusiaiñdʌrʌ —astʌtʌdai.
41 Poduucai ʌʌpʌ parunai ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu
ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo ʌʌmadu
ʌpipiscali dai aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:
42 —Cʌʌgacʌrʌ vuvaitu goovai aa dai goovai ʌʌgi gia maitistutuidi
iscʌʌgacʌrʌ gʌvuusaidagi. Issʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isʌgai ʌrgʌrraíga aatʌmʌ
judidíu vai tʌvanʌna curusiaiñdʌrʌ tʌtai poduucai vaavoituda aatʌmʌ ʌʌpʌ.
43 Goovai povʌʌlidi siDiuusi nuucada. SiDiuusi sʌʌlicʌdʌ oigʌdai cʌʌgacʌrʌ
vuusaidana tuduidʌ sivi. Gocaasi gʌraagidi goovai saidʌ ʌrDiuusi maradʌ
—ascaiti ʌgai.
44 Dai asta ʌʌʌsivogami ismaacʌdʌ cucurusiaba siisisapicatadai ami sonu-
ana ʌSuusi galnaasi ñioocai ʌgai vui vʌʌsi.

———

45 Dai dan duucu vʌʌsi oidigi tucapi vii vaic oora.
46 Dai aidʌ coi gʌʌsʌco gʌgʌrʌ iiña ʌSuusi daidʌ icaiti:

—Eloi, Eloi, lama sabactani —ascaiti. Asmaacʌdʌ itʌiya ʌlidi giñDiuusiga, giñDiuusiga ¿tuipʌsi giñdagito? astʌiya ʌlidi.
47 Dai ʌʌmoco ismaacʌdʌ ami daraajatadai caʌ ispocaiti ʌgai daidʌ icaiti:
—Dañi vapaidi goovai ʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ Eliiasi —ascaiti.
48 Tai otoma ʌmaadutai mʌʌ dai bʌi ʌmo visiocoli dai vadʌitu uuvasi varagadʌ ʌʌcocamicʌdʌ dai ʌmo tootoicami cuugʌrʌ daí ʌvisiocoli dai miaadʌrʌ dadasdi ʌSuusi sai visiusuna.
49 Dʌmos aa itʌtʌdai:
—Tʌdagito sabai diviana Eliiasi dai cʌʌgacʌrʌ vuusaidana —astʌtʌdai.
50 Taidʌ ʌSuusi gʌgʌrʌ iiña dai muu.
51 Vaidʌ ʌgʌʌ icusi ismaacʌdʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu sagiʌcatadai ʌpan ʌʌsi covocami ʌmo sueeyi dai ʌraana sʌʌli sarai tʌcavidʌrʌ abiaadʌrʌ mʌtana ucami. Dai dʌvʌʌrai gigivuli dai ojoodai taatapai.
52 Daidʌ gʌcuucupioco siaaco yaasapicatadai ʌcoidadʌ dai mui oodami ismaacʌdʌ vaavoitudaitadai Diuusi duduaca ʌcoidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
53 Dai caduaacacai ʌpamu ʌSuusi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ daidʌ ʌgaa vʌʌsi vuvaja coidadʌ saagidaiñdʌrʌ dai mʌʌ Jerusaleenʌrʌ vaapa tai mui oodami tʌʌ.
54 Tai amaasi ʌtʌaanʌdamigadʌ sandaaru ʌʌmadu ʌgaa ismaacʌdʌ nuucadacatadai ʌSuusi aidʌsi tʌʌ ʌgai isgigivuli dʌvʌʌrai dai tʌʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ ʌpʌdui sʌʌlicʌdʌ duduaadimu, daidʌ icaiti:
—Baivaavoi idi cʌʌli sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi maradʌcatadai ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ —ascaiti.
55 Dai ami guucacatadai mui ooqui mʌʌcasdʌrʌ nʌiditadai ʌʌpʌ ismaacʌdʌ Galileeaiñdʌrʌ oidatucuitadai ʌSuusi dai soicʌitadai.
56 Ʌgai saagida daraajatadai María Madaliña, dai María Jacovo dʌʌdʌ dai Osee dʌʌdʌ, dai Zevedeo maradʌ dʌʌdʌ.

———

57 Dai caurui tai ami divia ʌmo cʌʌli gʌviidacami Osee tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrArimateeʌrʌ oidacami, ʌgai ʌrvaavoitudadami ʌSuusi ʌʌpʌ.
58 Dai amaasi ʌgai nʌidamu ʌPilaato dai taí ʌSuusi tuucugadʌ. Taidʌ ʌPilaato gatʌjai mʌsai tʌʌgidana.
59 Dai tʌvañdacai ʌSuusi ami curusiaiñdʌrʌ dai ʌmo icusi maitucuracamiʌrʌ biisa.
60 Daidʌ ʌOsee casi gatʌjaitadai coocodagai ʌmo vavuana mʌsai ami yaasana siʌʌscadʌ muquiagi ʌgai dʌmos ʌSuusi ami tʌʌ ʌgai. Dai cacuupacai ʌquitaagiña ʌmo gʌʌ odaicʌdʌ daivunu ii.
61 Vai ami daacatadai ʌMaría Madaliña ʌʌmadu ʌgʌmai María siaaco yaasapicatadai ʌSuusi sonuana.

———

62 Aidʌ ʌrʌtasaicatadai istuigaco baivuaadana ʌgai vʌʌsi dai siaadiqui ʌribʌstaragaicatadai istuigaco maitistuma vuaadana ʌgai. Dai siaadiqui ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali judidíu, ʌʌmadu ʌfariseo mʌʌ nʌidamu ʌPilaato
63 daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌgito aatʌmʌ ʌyaatavogami Suusi aidʌsi quiaa oidacatadai ʌgai iscaititadai sai vaica tasaicʌdʌ duaaca agaitadai ʌgai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
64 Cascʌdʌ gatʌaañiñi mʌsai cʌʌga nuucadacana mʌʌca siaaco yaasapi ʌSuusi vaica tasai uucami vai poduucai maidadana ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ tucarʌ vai maibʌʌna ʌtuucugadʌ vai gooquiʌrʌ maipocaitiada ʌgai iscaduaaca. Dai poduucai ʌgooquiʌrdadʌ yaatagi vaamioma maicʌʌgaducagi siʌtuucamidʌrʌ —astʌtʌdai.

65 Daidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:
—Moguuca giñsandaaruga. Vaidacai aapimʌ dai mʌʌca siaaco cayaasa
ʌSuusi cʌʌ bai duñia isistutuidi di vai poduucai maibʌʌna ʌmuuquiadʌ
—astʌtʌdai ʌPilaato.
66 Dai iji dai mʌʌ cʌʌga baidui siaaco yaasapicatadai ʌSuusi dai seeracʌdʌ
bidasa dai ami seeraba daí ʌseeyogadʌ ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano.
Vai ami daraajatadai ʌsandaaru ʌʌpʌ.

28

———

1 Dai cadaivunucai ʌibʌstaragai tasʌrʌ dai camaasimi oidigi tumiñoco
daidʌ ʌMaría Madaliña ʌʌmadu ʌgʌmai María iji mʌʌca siaaco yaasapi-
catadai ʌSuusi.
2 Tai todian duucai gigivuli dʌvʌʌrai, ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ tʌvai
tʌvaagiaiñdʌrʌ cascʌdʌ. Dai aʌcai mʌʌca siaaco yaasapicatadai ʌSuusi
maigovai daitu ʌodai istucʌdʌ cuupicatadai ʌgai dai daama daiva ʌodai.
3 Dadadacʌi ʌgai ʌpan duucai pʌpʌdocʌdami dai yuucusidʌ ʌpan ʌʌsi
tootuaja cʌvai.
4 Mostʌʌgacai ʌsandaaru ʌDiuusi tʌaañicarudʌ giigivuli duduaadimucai dai
camoscoidadʌ duucai vii.
5 Dai amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ itʌtʌdai ʌooqui:
—Maitavʌr duduaadicuda. Aanʌ cʌʌga maatʌ isgaagai aapimʌ ʌSuusi
ismaacʌdʌ curusiaba gʌsiisatu.
6 Dai ʌgai maitiipu tami casiat duaaca isduucai aagaitadai ʌgai. Baigovai
avʌr iimi dai ñʌida siaaco caatʌcatadai ʌgai.
7 Iimʌdavurai otoma dai mʌʌ aagida ʌmamaatʌrdamigadʌ iscaduaaca
ʌgai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ dai sivi imia agai ʌgai gʌnbaitʌqui Galileeamu
dai ami tʌʌgimu aapimʌ. Goovai ʌrvʌʌsi ismaacʌdʌ gʌnaagida iñagai aanʌ
—astʌtʌdai.
8 Taidʌ ʌooqui otoma iji abiaadʌrʌ baigʌnʌliatugai dai duduaadimutugai.
Dai voopoigi dai mʌʌ gʌraagida agai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi
vʌʌsi istumaasi aagidi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
9 Dai aidʌsi voopoigitadai ʌgai tai vuidʌrʌ aayi ʌSuusi dai viaatuli. Tai ʌgai
abaana gʌntootonacʌdʌ guuquiva ʌSuusi dai siaa duutuli dai taata ʌʌcasodʌ.
10 Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Maitavʌr duduaadicuda. Iimivurai dai mʌʌ aagida giñaaduñi vai iimʌna
Galileeamu dai ami giñtʌʌgimu ʌgai —astʌtʌdai.

———

11 Aidʌsi ʌooqui gamu iimʌitadai taidʌ ʌsandaaru chiʌʌqui caayamu iji dai
aagidi ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaligadʌ ʌjudidíu vʌʌsi istumaasi ʌpʌdui.
12 Taidʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ iji dai mʌʌ aatagi ʌgai ʌpipiscali ʌʌmadu dai
nʌida aagai isducatai iduñiagi. Dai gooquiʌrʌ aa namʌquì ʌgai mui tumiñsi
ʌsandaaru
13 daidʌ itʌtʌdai:
—Aagidavurai aapimʌ situcarʌ coocosʌcatadai aapimʌ sai dada ʌSuusi
mamaatʌrdamigadʌ dai bʌʌcai ʌtuucugadʌ ʌSuusi.
14 Isʌgʌʌ tʌaanʌdami maatia goovai aatʌmʌ atʌbai duñiagi ʌgai ʌʌmadu
cascʌdʌ maitʌsiʌnduñia ʌgai —astʌtʌdai.
15 Taidʌ ʌsandaaru vui ʌtumiñsi dai iji dai mʌʌ aagidi istumaasi aagidi ʌgai.
Dai poduucai aagai ʌjudidíu asta sivi ucami.

———

16 Dai poduucai iji aatʌmʌ baivustaama dan ʌmoco mamaatʌrdamigadʌ
ʌSuusi gamu Galileeamu ʌmo quiidiamu siaaco aagai ʌSuusi.
17 Dai aidʌsi tʌʌ aatʌmʌ ʌSuusi siaa duutuli dʌmos ʌʌmoco gʌraaduñi
maicʌʌga vaavoitudaitadai.
18 Taidʌ ʌSuusi abaana cʌquiva aatʌmʌ dai povʌrtʌtʌdai:
—Aanʌ via ʌmo sʌʌlicami dai vaamioma gatʌaanʌi tʌvaagiʌrʌ dai tami
oidigʌrʌ.
19 Iimʌdavurai aapimʌ dai aagida oodami vʌʌsi oidigʌrʌ oidacami sai
aliʌsi gʌaagai isvaavoitudai iñsaanʌ ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai poduucai
ʌrgiñmamaatʌrdamicagi. Ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai gia vapaconavurai Di-
uusi gʌrooga guvucadadʌcʌdʌ dai giñguvucadagacʌdʌ, aanʌ ʌrDiuusi maradʌ,
dai Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ vai poduucai maatiagi aa iscavaavoitu-
dai ʌgai.
20 Dai maatʌtuldavurai sai ʌʌgidiña vʌʌsi istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
Maatʌcavurai aapimʌ iñsaanʌ gʌnʌʌmadu daaca iñagai vʌʌs tasai ugitʌcai
oidigi ucami —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
Mosʌcaasi.

Marcusi ooja istumaasi ivuaadana ʌSuusi Cristo aidʌsi aimʌraitadai tami oidigi daama.

1 ΛʌquIoma ooja Isaíacaru ʌmo ñiooqui Diuusi ñiooquidʌrʌ ismaacʌdʌ istutuidi isbaiʌliatuda oodami aagaitai ʌSuusi Cristo Diuusi maradʌ.
2 Isaía ʌrñiooquituldiadamigadʌcatadai Diuusi dai aagai sai Diuusi pocaiti:
Ootosamu aanʌ ʌmo ootosicami aapi Cristo gʌbaitʌqui
Vai ʌgai aagidana ʌoodami sai divia agai aapi.
Daidʌ ʌoodami ʌma duucai gʌntʌtʌgitodamu
Dai camaisoimaasi ivuaadamu.
3 Diuusi ootosa agai ʌmo cʌʌli sai oidigana gamamaatʌtuldiña dai poduucai aagidamu ʌgai oodami:
“Caotoma divia agai gʌrtʌaanʌdamiga cascʌdʌ ʌma duucai avʌr gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada”.
Asduu ooja Isaía.
4 Tai divia ʌVuaana dai oidigana vapaconaimi ʌoodami, dai aagidi sai gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai isgʌnvapaconacagi dai camaisoimaasi ivuaadagi sai poduucai Diuusi oigʌldana soimaascamigadʌ.
5 Tai ami oidigʌrʌ dada vʌʌsi Judeea dʌvʌʌriʌrʌ oidacami dai Jerusaleenʌrʌ oidacami dai caʌca agai istuma aagaiña ʌVuaana; vaidʌ ʌVuaana vapaconaiña ami ʌgʌʌ aqui Jordánʌrʌ ismaacʌdʌ aagaiña ʌsoimaascami ismaacʌdʌ ivuaadana sai Diuusi oigʌldana.
6 Daidʌ ʌVuaana yuucusidʌ cameyu vopodʌcʌdʌ duñisicatadai dai givuradʌ ogicʌdʌ duñisicatadai dai cuaadana ʌgai soosoyi dai saivoli.
7 Dai aagidiña ʌgai ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ daidʌ itʌtʌdaiña:
—Gooquiʌrʌ divia agai ʌmai ismaacʌdʌ vaamioma viaa guvucadagai iñsaanʌ. Aanʌ tomali maiviaa sʌʌlicami iscuiquiagi dai uupasdagi susuusacadʌ gigiaragadʌ, aanʌ maitistutuidi siʌʌsi istutuidi ʌgai dai ʌgai vaamioma namʌga iñsaanʌ cascʌdʌ.
8 Aanʌ gʌnvapaconai aapimʌ suudagicʌdʌ dʌmos ʌgai divimu dai maaqui agai oodami guvucadadʌ Diuusi Ibʌadʌ —astʌtʌdaiña ʌVuaana.

———

9 Tai aidʌ tuigaco ii ʌSuusi Nasareetaiñdʌrʌ Galilea dʌvʌʌriaiñdʌrʌ mʌʌca siaaco daacatadai ʌVuaana taidʌ ʌVuaana vacoi ʌSuusi ami ʌaqui Jordánʌrʌ.
10 Amaasi mosvuusai ʌSuusi suudagiaiñdʌrʌ dai tʌʌ tʌvaagi taidʌ gʌcupioco dai Diuusi Ibʌadʌ ʌmo tugu maasi tʌvai ʌgai daama.
11 Tai caidatu ʌmo ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ daidi caiti:
—Aapiapʌ ʌrgiñmara ismaacʌdʌ aliʌ oigʌdai aanʌ dai aliʌ baigiñʌlidi aanʌ aapicʌdʌ —ascaiti ʌñiooqui.

———

12 Tai gooquiʌrʌ Diuusi Ibʌadʌ vaidacai ʌSuusi oidigamu.
13 Tai ʌgai ii dai oidigana daja goo coobai tasai cʌcʌisi saagida vaidʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliditadai ʌSuusi. Tai dada Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai nuucada ʌSuusi sai maisoimaasi iduiñtuldana ʌDiaavora.

———

14 Aidʌ tuigaco sidʌ ʌErooddʌsi maisa ʌVuaana, ii ʌSuusi Galileeamu, dai gaaagidimi Diuusi ñiooquidʌ dai isducatai gatʌaanʌi Diuusi.
15 Daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌʌpʌ ʌoodami:

—Casi atyoga aayi istuigaco soiña agai Diuusi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana cascʌdʌ ʌma duucai avʌr gʌntʌtʌgito vuitapi Diuusi dai vaavoituda isDiuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai oodami —astʌdai Suusi.

———

16 Ʌgʌʌ suudagi ismaacʌdʌ Galilea tʌʌgidu ugidiana sʌʌli imʌitadai ʌSuusi dai tʌʌ gooca gʌnsiʌʌgʌmʌ Simuñi ʌʌmadu Aandʌrʌsi. Ʌgai ʌrvatopa vuudamicatadai dai suudarʌ dadaitudai gʌnvatopa vuicaru.
17 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñoidávurai nai aanʌ gʌnmaatʌtuldana mʌsducatai gaagadagi oodami vaidʌ giñvaavoitudaiña —astʌtʌdai ʌSuusi.
18 Tai ʌgai otoma anaasi viaa gʌnvatopa vuicaru dai oí ʌSuusi.
19 Vaidʌ ʌSuusi apiaimʌi dai baitʌquioma tʌʌ ʌJacovo Sevedeo maradʌ dai Vuaana Jacovo suculidʌ, vai ʌmo vaarcu ʌrana daraajatai darasdi gʌnvatopa vuicaru.
20 Taidʌ ʌSuusi vaí ʌgai sai oidana tai ʌgai anaasi vaarcu ʌrana viaa gʌnooga ʌʌmadu ʌpipioоñigadʌ dai oí ʌSuusi.

———

21 Amaasi aayi ʌgai Capernauumʌrʌ; dai mosaayi ibʌstaragai tasʌrʌ tai vaa ʌSuusi ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ dai gʌaagacai gamamaatʌtuldimi Diuusi ñiooquidʌ.
22 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ caʌ maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi caʌcatai siʌʌ cʌʌga ñioocai ʌSuusi. Ʌmo sʌʌlicami viaacami duucai gamamaatʌtuldi ʌgai dai maisiu ʌpan duucai ʌmo mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ.
23 Dai ami ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ daacatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ daidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ iiñaquitu ʌcʌʌli daidʌ itʌtʌdai ʌgai Suusi:
24 —¿Tuipʌsi gʌrsaagida vapacʌi aapi Suusi Nasareetʌrʌ oidacami? ¿Gʌrcoodapʌsi agai dai divia? Aanʌan gia cʌʌga gʌmaatʌ dai maatʌ aanʌ pʌsiʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi —astʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌDiaavora tʌaañicarudʌ.
25 Taidʌ ʌSuusi bagaimi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Maitiñioocada mosaivuusai dai dagito gocʌʌli —astʌtʌdai ʌSuusi.
26 Tai amaasi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ suiquituli ʌcʌʌli dai gʌgʌrʌ iiñaquimi dai vuusai ʌcʌʌliaiñdʌrʌ.
27 Tai vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami daraajatadai aliʌ duduaadimu, dai aipaco gʌntʌcacaimi daidʌ icaitimi:
—¿Tumaasi goovai? ¿Tuma utudui gʌrmamaatʌtuldi goovai? Gocʌʌli gia sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai asta ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌʌpʌ ʌʌgidi dai vuuvacʌi oodamiaiñdʌrʌ —ascaiti ʌoodami.
28 Tai otoma gʌmaí vʌʌsi Galilea dʌvʌʌriʌrʌ istumaasi ivuaadatadai ʌSuusi.

———

29 Aidʌsi vuvaja ʌjudidíu quiuupaigadʌaiñdʌrʌ ʌSuusi ʌʌmadu ʌJacovo ʌʌmadu ʌVuaana oí ʌgai ʌSimuñi dai ʌAandʌrʌsi quiidiamu.
30 Vaidʌ ʌSimuñi tuumudʌ aliʌ coococatadai oiditai toiñdagai dai caatʌcatadai, mʌtai aagidi ʌSuusi sai ʌgai coococatadai.
31 Taidʌ ʌSuusi miaadʌrʌ cʌquiva dai noviaiñdʌrʌ bʌi dai vañigi. Mospodui ʌgai tai dagito ʌtoiñdagai, dai ʌgai vaa ooqui ʌgai dai bibi.

———

32 Dai aidʌsi catuca, mʌtai vuaapi ʌSuusi vʌʌsi ʌcoococoidadʌ dai ismaacʌdʌ viaacatadai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌʌpʌ.
33 Dai vʌʌsi ʌoodami gʌnʌmpagi ami quitaagiña.

34 Taidʌ ʌSuusi duduaadi muidutai naana maasi coocodagai viaacami
dai vuvaitu oodamiaiñdʌrʌ mui Diaavora tʌtʌaañicarudʌ. ΛDiaavora
tʌtʌaañicarudʌ gia maatʌcatadai ʌSuusi dʌmos ʌgai maidadagitoiña
isñioocada ʌgai sai maimaasico vuajana ʌoodami vuitapi sioorʌ ʌgai.

———

35 ΛSuusi siaalimodʌ vañi quiaa tucagamucatai dai ii oidigamu dai mʌʌca
gamamada agai.
36 Taidʌ ʌSimuñi ʌʌmadu ʌaaduñdʌ gaagamu ʌSuusi.
37 Dai aidʌsi tʌʌ ʌgai potʌtʌdai:
—VʌʌSi oodamiava ʌgaagai —astʌtʌdai.
38 DʌmosʌSuusi itʌtʌdai:
—Timʌdasibʌacogadaiamigaagaiaanʌdaidiviatamioidigidaama —astʌtʌdai ʌSuusi.
39 Dai ii vʌʌsi ʌjudidíu quiquiuupaigadʌrʌ Galilea dʌvʌʌriʌrʌ dai ami
gamamaatʌtuldimi Diuusi ñiooquidʌ dai vuvaidimi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ
oodamiaiñdʌrʌ.

———

40 Taidʌ ʌSuusi miaadʌrʌ cʌquiva ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo
coocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga, dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva daidʌ
itʌtʌdai:
—Pʌsipʌliadagiistutuidiaapiisgiñduaaidagi —astʌtʌdai ʌcʌʌli coocoadʌ
ʌSuusi.
41 Taidʌ ʌSuusi soigʌʌldan tadatu dai taata gʌnovicʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Ipʌlidianaisgʌduaaidagiduaadicamiivii —astʌtʌdai.
42 MospotʌiʌSuusi tai maigo ii ʌcʌʌli coocodadʌ dai cacʌʌ duaadicami vii.
43 Taidʌ ʌSuusi ootoi dai sʌʌlicʌdʌ daí isaagada ʌgai gomaasi daidʌ itʌtʌdai:
44 —Dañi, maitiaagiada tomali ʌmaadutai pʌsducatai dueeyi mosai imi
dai mʌʌ vuidʌrʌ cʌquiva ʌpaali dai oida istumaasi aagai Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ vai nʌidiña ʌoodami pʌscadueeyi —astʌtʌdai ʌSuusi.
45 Taidʌ ʌcʌʌli mosii dai otoma aagidimi vʌʌscatai isducatai ʌpʌdui.
CascʌdʌʌSuusi maitistutuiditadai isvaquiagi tomali ʌmapʌcʌrʌ vʌʌsi oida-
cami vuitapi dai baiyoma mosugidiana aimʌraiña siaaco maitiipucatadai
oidacami, vai vʌʌscʌrʌ muidutai aipadʌrʌ ajioopaiña siaaco ucami daaca
ʌgai.

2

———

1 Dai bochiʌʌqui tasaicʌdʌ ʌSuusi ʌpamu ii Capernauumamu; tai otoma
maí ʌoidacami isgʌquiiyʌrʌ daacatadai ʌgai.
2 Dai otoma sʌʌlicʌdʌ mui gʌnʌmpagi oodami tomali maiaʌcatadai siaa
sʌʌli vaapaquiagi aa; vai ʌgai gamaatʌtulditadai Diuusi ñiooquidʌ.
3 Amaasi aayi maacova cʌcʌʌli dai uusiʌrʌ bʌcaiticatadai ʌmo cʌʌli is-
maacʌdʌ maitistutuiditadai isoiñiagi.
4 Dʌmosmaitʌtʌgaitadaiʌgaiisducataiaitudagiʌcoocoadʌsiaacodaa-
catadai ʌSuusi mosʌʌ muiducatai oodami, dai amaasi vaaqui daama tʌʌtʌsai
dai siaaco daacatadai ʌSuusi sʌʌli daama cupioco dai amui sʌʌli tʌvañi
ʌcoocoadʌ uusiʌrʌ.
5 Dai aidʌsidʌ ʌSuusi tʌʌ siʌʌ cʌʌga vaavoitudaitadai ʌgai, itʌtʌdai ʌgai
ʌcoocoadʌ:
—Giñmara gʌsoimaascamiga caoigʌldi —astʌtʌdai.

6 Dʌmos ʌʌmoco mamaatʌtuldiadami sʌʌlicami ismaacʌdʌ ami daraa-
jatadai ʌpʌnʌlidi:
7 “¿Istuisidʌ poduucai ñioocai gocʌʌli? Parundan caiti goovai Diuusi, tomali
ʌmaadutai maitistutuidi isgaoigʌliadagi gasoimaascamiga mosʌʌgi Diuusi”,
asʌnʌlidi ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
8 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai istumaasi gʌntʌtʌgitoitadai ʌgai daidʌ
itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi poduucai gʌntʌtʌgitoi aapimʌ?
9 ¿Tumaasi siooma maisijaiga isaagidagi gocoocoadʌ: “Gʌsoimaascamiga
caoigʌldi”, siʌpʌ potʌʌdagi: “Vañigiñi dai bʌi gʌvaacosi dai imʌda”?
10 Gʌntʌʌgidamu aanʌ iñsaanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami viaa guvu-
cadagai ʌʌpʌ tami oidigi daama isgaoigʌldiada gasoimaascamiga —astʌtʌdai
ʌSuusi ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
Dai amaasi itʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli coocoadʌ:
11 —Aapi angʌaagidi vañigiñi dai bʌi gʌvaacosi dai noragi gʌquiiyamu
—astʌtʌdai ʌSuusi.
12 Taidʌ ʌcoocoadʌ otoma vañi; dai bʌi gʌvaacosi dai vuusai abiaadʌrʌ
vʌʌscatai vuitapi. Tai vʌʌscatai camaitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgitoagi tʌʌgacai
goomasi dai cʌʌga ñiooquimi Diuusi vʌʌtarʌ daidʌ icaiti:
—Tomali ʌmo imidagai mainʌidiña aatʌmʌ gomaasi —ascaitimi ʌoodami.

———

13 Dai gooquiʌrʌ ii ʌSuusi ʌpamu ʌgʌʌ suudagi ugidiana; dai aidʌsi vʌʌsi
ʌoodami miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi tai ʌgai mamaatʌtuli
Diuusi ñiooquidʌ.
14 Dai aidʌsi daivusquimi ʌSuusi ʌmapʌcʌrʌ tʌʌ ʌmo cʌʌli Leví tʌʌgiducami
Alfeo maradʌ vai daacatadai ami siaaco gavuudana ʌgai tumiñsi. Ʌgai
ʌrtumiñsi vuudamicatadai, taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñoidáni —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌLeví otoma cʌquiva dai oí.
15 Dai aidʌsidʌ gacuaadatadai ʌSuusi Leví quiidiʌrʌ ʌʌmadu muidutai
tumiñsi vuudami ʌʌmadu aa soimaasi ivuaadami. Vʌʌscatai mesa vuidʌrʌ
daraajatadai ʌʌmadu ʌSuusi dai vʌʌsi ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ ʌʌpʌ. Aliʌ
muiducatadai ismaacʌdʌ oidatucuiña.
16 Dʌmos ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami ʌʌmadu ʌfariseo
tʌʌgacai isʌSuusi vʌʌscatai ʌʌmadu gacuaadatadai itʌtʌdai ʌgai
ʌmamaatʌrdamigadʌ:
—¿Tuisidʌ gʌnmamaatʌtuldiadamiga ʌʌmadu gacueeyi daidʌ yʌʌyi tumiñsi
vuudami dai soimaasi ivuaadami ʌʌmadu? —astʌtʌdai.
17 Dʌmos aidʌsi caʌ ʌSuusi imaasi itʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ maicoococoñi maitʌgito duduaaidiadami mosʌcaasi
ismaacʌdʌ coococoñi. Dai poduucai aanʌ maisiu cʌʌga ivuaadami vʌʌtarʌ
divia. Aanʌ divia dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida iñagai soimaasi ivuaadami
—astʌtʌdai ʌSuusi.

———

18 Ʌmo imidagai gayunanducai ʌVuaana mamaatʌrdamigadʌ ʌʌmadu
ʌfariseo mamaatʌrdamigadʌ, tai dada ʌʌmoco oodami siaaco daacatadai
ʌSuusi dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuisidʌ gayunandui ʌVuaana mamaatʌrdamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo
mamaatʌrdamigadʌ, vai aapi gʌmamaatʌrdamiga vʌʌscʌrʌ gacuadana?
—astʌtʌdai ʌgai ʌSuusi.
19 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—¿Istutuidisi isgayunanduagi ʌvapaidarsicʌdʌ ʌmo cunataragiʌrʌ siʌʌscadʌ quiaa daraajagi ʌcucuntadami? Siʌʌscadʌ quiaa daraajagi ʌcucuntadami maitʌaagai isgayunandudagi ʌvapaidarsicʌdʌ.

20 DʌmOs istodian duucai gʌmuaatudagi ʌcʌʌli aidʌ gia gayunanduan tada ʌvapaidarsicʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

21-22 Dai vaamioma aagidi daidʌ itʌtʌdai:

—Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isvaavoitudagi istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ dai apiavaavoitudadagi gʌvaavoitudaraga —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

23 Ʌmo imidagai ibʌstaragai tasʌrʌ tʌligi ʌsicami saagida imʌitadai ʌSuusi; vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ vaiñcumaimi tʌligi muuradʌ saagida iimʌitai.

24 Vaidʌ ʌfariseo itʌtʌdai ʌSuusi:

—Dañi ¿tuisidʌ ivueeyi gʌmamaatʌrdamiga aa duiñdagai ismaacʌdʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ aagai sai maitiipu oigaragai isivuaadagi ibʌstaragai tasʌrʌ? —astʌtʌdai ʌfariseo.

25 DʌmOs ʌSuusi itʌtʌdai:

—¿Tomali ʌmo imidagai mʌsmaiquiaa nʌidi aapimʌ ʌoojai siaaco aagai istumaasi idui ʌDavi ʌʌmadu ʌaaduñdʌ ʌmo imidagai aliʌ oidacai biuugigai?

26 Siaaco aagai sai vaa ʌDavi quiuupiʌrʌ aidʌsidʌ ʌAbiaataʌrʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌcatadai papaali, dai bʌi ʌgai ʌcuaadagai Diuusi dasdaradʌ ismaacʌdʌ ʌʌgi papaali viaacatadai oigaragai isugiagi tai ʌgai uu dai aa oí gʌaaduñi —astʌtʌdai ʌSuusi.

27 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ ʌSuusi ʌfariseo:

—IbʌstaragaI tasai ʌrsiaa duutudaragai Diuusi vʌʌtarʌ. Vaamioma namʌga oodami siʌibʌstaragai tasai.

28 Cascʌdʌ aanʌ iñsmaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ʌʌpʌ viaa guvucadagai isgaaagiadagi istumaasi gʌaagai isivuaadagi ibʌstaragai tasʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

3

———

1 Taidʌ ʌSuusi vaa ʌpamu ʌmo quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu vai ami daacatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapi ʌmo novidʌ.

2 Vai aa soobidacatadai ʌSuusi dai nʌida agai sabai duaaidana ʌgai ʌcʌʌli ibʌstaragai tasʌrʌ vai poduucai viaaca ʌgai istucʌdʌ gʌʌpi ʌrvuaajagi.

3 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapi ʌcadʌ:

—Vañigiñi dai ʌran ʌʌsi cʌquiva —astʌtʌdai.

4 Dai amaasi itʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami ismaacʌdʌ ami daraajatadai:

—¿Tumaa aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ? ¿Isoidaga oigaragai isivuaadagi ibʌstaragai tasʌrʌ ʌmo istumaasi cʌʌgaducami maicʌʌgaducami sio? ¿Cʌʌgacʌrʌ vuusaidagi ʌmo oodami muaagi sio? —astʌtʌdai ʌSuusi.

DʌmOs ʌgaa maiñiooca vii.

5 Vaidʌ ʌSuusi baamudacʌdʌ nʌnʌidi dai soiʌliaragaicʌdʌ maimaatʌ caʌcatai ʌgai istumaasi aagidi ʌSuusi. Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapicatadai noovidʌ:

—SʌʌliñañI gʌnovi —astʌtʌdai.

Tai ʌgai sʌʌli dai cacʌʌga duaadicami vii.

6 Tai amaasi otoma vuvaja ʌfariseo abiaadʌrʌ dai avʌnaquida agai ʌErooddʌsi aaduñdʌ dai muaa agai ʌSuusi.

———

7 Dʌmos ii ʌSuusi ʌʌmadu ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌgʌʌ suudagi ugidiamu, tai
mui oodami Galileeʌrʌ oidacami oí.
8 Dai aidʌsi aa oodami maí ʌʌpʌ isivuaadatadai ʌSuusi istumaasi
gʌgʌrducami muidutai dada siaaco daacatadai ʌgai dai nʌida agai
Judeeaiñdʌrʌ, dai Jerusaleenaiñdʌrʌ, dai Idumeaiñdʌrʌ dai vasmocoradʌrʌ
ʌgʌʌ aqui Jordán dai Tiiro dʌvʌʌriaiñdʌrʌ dai Sidooniaiñdʌrʌ.
9 Vaidʌ ʌSuusi caʌʌquiasdʌrʌ abiaadʌrʌ aagidi gʌmamaatʌrdamiga sai
baiduiñdacana ʌmo vaarcu, vai ami daaca agai ʌgai sai mainuituscʌiña
mosʌʌqui oodami.
10 ʌSuusi casʌʌlicʌdʌ mui duduaadi oodami gʌguvucadacʌdʌ vai cascʌdʌ aa
coococoidadʌ aipaco nuituscʌiña ʌSuusi vʌʌscatai taata ʌliditai.
11 Vaidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ
mostʌtʌʌgaiña ʌSuusi dai vuidʌrʌ gʌtootonacʌdʌ guguucaiña vaidʌ
ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ iiñaquitudaiña vai ʌgai itʌtʌdaiña:
—Aapiapʌ ʌrDiuusi maradʌ —astʌtʌdaiña.
12 Dʌmos ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ daí ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ismaasiuldagi
sioorʌ ʌgai.

———

13 Dai gooquiʌrʌ tʌsai ʌSuusi ʌmo giidiamu, dai vaidacai ismaacʌdʌ ʌgai
ipʌli tai ʌgai oí.
14 Dai amaasi ʌcovai vuvaitu baivustaama dan gooca ʌoodami
saagidaiñdʌrʌ sai ʌʌmadu ajioopaiña, dai sai gooquiʌrʌ gaaagidiña ʌgai
Diuusi ñiooquidʌ.
15 Dai maa guvucadagai sai duduaaidiña coococoidadʌ dai sai vuvaidiña
Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ.
16 ʌcovai vusaitu ʌSuusi, Simuñi Piiduru, dai
17 Jacovo dai siʌʌgidʌ ismaacʌdʌ Vuaana tʌʌgidu ʌgai ʌrSevedeo maama-
radʌ, dai Suusi Boanerges aagai ʌgai ismaacʌdʌ tʌiya ʌlidi cʌcʌʌli ismaacʌdʌ
cavami ñioocai ʌpan duucai covoñdami.
18 Dai Aandʌrʌsi, dai Piili, dai Bartolomé, dai Mataivo, dai Tomás, dai
Jacovo. Alfeo maradʌ dai Tadeo, dai Simuñi ismaacʌdʌ ʌrʌmoco ismaacʌdʌ
vuvaida ʌliditai ʌromamano.
19 Dai Uudasi Iscaliote ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gatʌʌgi ʌSuusi mʌsai muaana.

———

Dai gooquiiʌrʌ vaa ʌSuusi ʌmo quiiyʌrʌ ʌʌmadu ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaitu
ʌgai.
20 Tai ʌpamu sʌʌlicʌdʌ mui gʌnʌmpagi oodami ami quiiyʌrʌ vai ʌgai tomali
maitistutuiditadai isgaugiagi.
21 Dai aidʌsi maí ʌSuusi aaduñdʌ gomaasi dada dai vaidaquia agai pocaiti-
tai sai vuiirutu ʌgai.
22 Vaidʌ ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami ismaacʌdʌ Jerusaleenaiñdʌrʌ
dada icaiti:
—Idi cʌʌli viaa Beelsevú ismaacʌdʌ ʌrDiaavora vai ʌgai guvucadadʌcʌdʌ
vuvaidi goovai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ —ascaiti ʌmamaatʌtuldiadami
sʌʌlicami.
23 Tai amaasi ʌSuusi vaí ʌoodami dai aagidi ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ daidʌ
itʌtʌdai:
—¿Siaadʌrʌ istuidʌna ʌDiaavora isʌʌgi gʌvusaidagi oodamiaiñdʌrʌ?
24 Isʌmapʌcʌrʌ oidacami ʌʌgi gʌncocodagi otoma aipacoga gʌncoodian
tada ʌgai.
25 Isʌmo quiiyʌrʌ oidacami ʌʌgi gʌncocodagi otoma aipaco gʌncoodian
tada ʌgai.

26 Dai siʌDiaavora ʌʌgi gʌvui gʌsiaa ʌliada siaadʌrʌ istuidʌna ʌgai, baiyoma
mosugitian tada ʌgai.
27 Tomali ʌmaadutai maivaquian tada ʌmo cʌʌli omaligami quiidʌrʌ dai
ʌʌsidagi, ismaivuliagi ʌʌpʌgʌ; avʌnacai isvulia gia gʌdagituan tada ʌgai
mʌsʌʌsdagi.
28 Sʌʌlicʌdʌ aan gʌnaagidi sai baiga isoigʌldagi oodami vʌʌsi soimaascami-
gadʌ dai issoimaasi ñiooqui ñioocada ʌgai ʌʌpʌ;
29 Dʌmosʌsioorʌvui ñiioocadagi Diuusi Ibʌadʌʌgai gia maiviaa oigʌldaragai
tomali ʌmo imidagai poduucai ʌgai ʌrduñidʌ tomastuigaco —astʌtʌdai
ʌSuusi.
30 ΛSuusi poduucai aagidi ʌoodami pocaititai ʌgai saidʌ ʌSuusi viaa ʌmo
Diaavora tʌaañicarudʌ.

———

31 Tai gooquiʌrʌ ami dada ʌSuusi susuculidʌ ʌʌmadu ʌdʌʌdʌ, dʌmos quiidi-
gaiñdʌrʌ vii ʌgai dai abiaadʌrʌ ootosi ñiooqui ʌSuusi sai diviana.
32 Vai ʌgai ismaacʌdʌ sonuana daraajatadai ʌSuusi itʌtʌdai:
—Quiidigaiñdʌrʌ daraaja gʌdaada ʌʌmadu gʌsususculi daidʌ gʌgaagai
—astʌtʌdai.
33 DʌmosʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Voorʌipʌlidiaapimʌisʌrgiñdaada daidʌ giñsususculi? —astʌtʌdai.
34 Dai amaasi nʌnʌidi vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami sicoli daraajatadai siaaco
daacatadai ʌgai daidi tʌi:
—Idi ʌʌpʌ ʌrʌpan ducami giñdaada dai giñsususculi.
35 TomasioorʌsioorʌivuaadagiistumaasiDiuusiipʌlidi ʌgai ʌʌpʌ ʌrʌpan
ducami giñdaada ʌʌmadu giñsususculi —ascaiti ʌSuusi.

4

———

1 Λʌpʌʌmoimidagaigamamaatʌtulditadai ʌSuusi ʌgʌʌ suudagi ugidi-
ana, tai sʌʌlicʌdʌ mui gʌnʌmpagi oodami ami siaaco daacatadai ʌgai. Dai
sʌʌlicʌdʌ muiducatadai ʌgai tai cascʌdʌ ʌSuusi ʌmo vaarcu ʌraana daiva gʌʌ
suudagi daama. Tai vʌʌsi ʌoodami ooratana vii.
2 TaidʌʌSuusi aagidi mui naana maasi cuentocʌdʌ dai aidʌsi mamaatʌtuldi
ʌgai itʌtʌdai:
3 —CaʌcavuraiaapimʌimaasiΛmo imidagai ʌmo oodami gaʌi,
4 tai chiʌʌqui ʌstucai voiyʌrʌ suuli; tai dada ujuurugi dai cuucu.
5 Tai aa ʌstucai ojoodai saagida suuli, siaaco maisi tiipu dʌvʌʌrai; dai
otoma vuvaja maisi tuucavi suuli ʌgai cascʌdʌ.
6 Dai mosvuusai tasai tai vuaama dai maisi tataaca ʌgai cascʌdʌ mos-
gaquisa.
7 Dai aa ʌstucai uuparai saagida suuli taidʌ ʌuuparai gʌʌ dai mosvuaa-
matu, tai poduucai ʌtʌligi maiiibaji.
8 Tai aa ʌstucai cʌʌgaducami dʌvʌʌriʌrʌ suuli dai vuvaja dai cʌʌga gʌʌ,
dai cʌʌga iibaji. Λmo caidʌaiñdʌrʌ ʌmo coobai dan baivustaama vuvaja, dai
ʌmiaiñdʌrʌ vaicoobai, dai ʌmiaiñdʌrʌ ʌmo siento.
9 Cʌʌgavʌrgʌntʌgitocaʌcaaapimʌistumaasigʌnaagidi aanʌ —astʌtʌdai
ʌSuusi ʌoodami.

———

10 Amaasi caiimʌcai ʌoodami tai ʌʌgi vii ʌSuusi ʌbaivustaama dan gooca
gʌmamaatʌrdamiga ʌʌmadu. Dai ʌgai ismaacʌdʌ sonuana daraajatadai
ʌSuusi tʌcacai astʌiya ʌlidi ʌgai ʌcuentocʌdʌ.

11 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Diuusi gʌnmaatʌtuldamu aapimʌ mʌstumaasi maimaatʌ isducatai ipʌlidi Diuusi issoicʌdagi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana dʌmos gogaa mamaatʌtuldi aanʌ cuentocʌdʌ.
12 Ʌgai canʌidiña istumaasi ivuaadana aanʌ dai maitipʌlidi isgiñvaavoitudagi dai caʌcana istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ dai maitipʌlidi ismaatʌ caʌcagi, cascʌdʌ Diuusi maioigʌldi soimaascamigadʌ dai maicʌʌgacʌrʌ vuvaidamu ʌgai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

13 Daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌʌpʌ:
—¿Maitamʌsmaatʌ caʌ aapimʌ idi cuento? ¿Ducatai maatʌ caʌca agaidʌ aapimʌ ʌgaa cuentoo?
14 ʌcʌʌli ʌsadami ʌrʌpan ducami ʌmoco ismaacʌdʌ aagidiña oodami Diuusi ñiooquidʌ.
15 Ʌʌmoco oodami ʌpan ducami ʌʌstucai ismaacʌdʌ voiyʌrʌ suuli ismaacʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ vai didivai ʌDiaavora dai maigovai dadasai ʌñiooqui ibʌadʌaiñdʌrʌ sai maivaavoitudana.
16 Dai aa oodami ʌpan ducami ʌʌstucai ismaacʌdʌ ojoodai saagida suuli ismaacʌdʌ baigʌnʌliaracʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai vaavoitudaiña,
17 dʌmos maiquiaa sigupucatʌrdan vuaadana ʌgai vaavoidaragadʌ cascʌdʌ mosparunaiña aa ʌñiooquicʌdʌ dai soimaa taatamituldiña vai ʌgai caugiatʌi vaavoidaragadʌ.
18 Dai aa oodami ʌpan duucami ʌʌstucai ismaacʌdʌ uuparai saagida suuli caʌcana ʌgai Diuusi ñiooquidʌ,
19 dʌmos aliʌ tʌtʌgitoiña ʌgai istumaasiʌrʌ ismaacʌdʌ oidaga tami oidigi daama, tumiñsiʌrʌ dai vʌʌsiaʌcatai viaaca ʌlidiña ʌgai dai mosgomaasiʌrʌ tʌtʌgitoiña dai camaitʌtʌgitoiña Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ maitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi dai maicʌʌgacʌrʌ vuvacʌi.
20 Daidʌ ʌʌstucai ismaacʌdʌ cʌʌgaducami dʌvʌʌriʌrʌ suuli ʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ baigʌnʌliaracʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai vaavoitudaiña daidʌ ivuaadana istumaasi Diuusi ipʌlidi. Ʌʌmoco ʌrʌpan ducami ʌʌstucai ismaacʌdʌ ʌmo coobai dan baivustaama vuvaja ʌmo caidʌaiñdʌrʌ dai ʌmiaiñdʌrʌ vaicoobai dai ʌmiaiñdʌrʌ ʌmo siento —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

21 Dai gooquiʌrʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Tomali ʌmo oodami maicucuudagʌi ʌmo cuudacarui dai gooquiʌrʌ iiñapai tomali maivoicarui uta dadasai. Baiyoma tʌcavi gʌdadasai vai cʌʌga maasicagi.
22 Poduucai istumaasi aanʌ gamamaatʌtuldi vʌʌsi gʌmaasiuldi, sivi maiquiaa cʌʌga maatʌ caʌ ʌoodami dʌmos gooquiʌrioma gia vʌʌsi maatʌ caʌcamu ʌgai.
23 Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
24 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Ʌʌgiditai avʌr caʌca aapimʌ vʌʌsi mʌstuma caʌ. Iscʌʌga ʌʌgiditai caʌca aapimʌ giñmamaatʌtuldaraga vaamioma cʌʌga maatʌ caʌcamu vʌʌsi istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
25 Sioorʌ bʌʌjʌi giññiooqui dai giñʌʌgidi ʌgai vaamioma maatʌtuldamu aanʌ, dai sioorʌ maibʌʌjʌi giññiooqui dai maitiñʌʌgidi voopoidamu aanʌ istumaasi maatʌ gʌʌlidi ʌgai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

26 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌʌpʌ ʌoodami:

—Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitona. Gomaasi ʌrʌpan ducami
aidʌsi ʌmo oodami ʌi tʌligi.
27 Dai gooquiʌrʌ nonoragʌi dai cocosʌi, vaidʌ chiʌʌqui tasaicʌdʌ vuvacʌi
ʌtʌligi dai gʌʌrai, vaidʌ ʌcʌʌli maimaatʌcana isducatai.
28 ʌdʌvʌʌrai ʌʌgi baivueeyi cuaadagai ʌcʌʌli mosʌcaasi nuucada ʌʌsicami.
ʌʌpʌga vuvacʌi aagadʌ dai gooquiʌrʌ muuradʌ, dai gooquiʌrʌ ibiadʌ.
29 Dai siʌʌscadʌ cacaibia ʌgai vai aiyagi yoovaragai otoma gʌyoovai
—astʌtʌdai ʌSuusi.

———

30 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ ʌSuusi ʌoodami:
—Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Dai aanʌ cuentocʌdʌ
gamamaatʌtuldi isducatai ivueeyi gomaasi.
31 Gomaasi ʌrʌpan ducami istumaasi ʌpʌvueeyi ʌcaidʌ ʌmo uusi is-
maacʌdʌ ʌpʌa maasi coravi caidʌ. Goovai ʌraliducʌdioma uusi caidʌ oidigi
daama
32 ismaacʌdʌ gʌʌsai vai gʌgʌrʌ dai gʌgʌrʌ mamartai vaidʌ ʌujuurugi
ʌʌcagidʌrʌ gʌniibʌstaiña —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

———

33 Poduucai mamaatʌtuldiña ʌSuusi Diuusi ñiooquidʌ ʌoodami goʌʌ cuen-
tocʌdʌ tomasi maimaatʌ caʌcana ʌgai.
34 Maitiipucana ʌmo imidagai ismaiaagiada ʌSuusi ʌmo istumaasi cuen-
tocʌdʌ dʌmos gooquiʌrʌ vʌʌsi aagidiña ʌgai gʌmamaatʌrdamiga istʌiya ʌlidi
cuento.

———

35 Dai ʌgai vaa tasʌrʌ aidʌsi catucaimi ʌSuusi itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Tiimʌda vaasadʌrʌ gogʌʌ suudagi —astʌtʌdai.
36 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ anaasi viaa ʌoodami dai vaidacai ʌSuusi
ʌvaarcuʌrʌ ismaacʌdʌrʌ daacatadai ʌgai, tai aa oodami oí ʌʌpʌ aa vaarcuʌrʌ.
37 Tai caavami ʌvʌ daidʌ ʌʌvʌli nuituscʌi suudagi vai vaarcu ʌraana vaacʌi
dai cayoga suuda ʌvaarcu suudagicʌdʌ.
38 Vaidʌ ʌSuusi ʌvaarcu gooquiamadʌrʌ coosocatadai. Taidʌ
ʌmamaatʌrdamigadʌ nʌñitu ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿maitapʌs vuaamʌ ʌlidi tʌsbaicoagi? —astʌtʌdai.
39 Tai vañi ʌSuusi dai dodoligitu ʌʌvʌʌli ʌʌmadu ʌgʌʌ suudagi daidʌ
itʌtʌdai:
—Gʌʌʌpidañi —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌʌvʌʌli gʌʌʌpitu tai vʌʌsi dodoli vii
40 amaasi ʌSuusi itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—¿Tuimʌsi duduaadimuca dai maivaavoitudai iñsaanʌ istutuidi
isgʌnnuucadajagi? —astʌtʌdai ʌSuusi.
41 Vai ʌgai aliʌ duduaadimuca dai aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:
—¿Sioorʌ idi cʌʌli vai asta ʌʌvʌʌli dai gogʌʌ suudagi ʌʌgidi? —ascaiti.

5

———

1 Dai amaasi vaasadʌrʌ dʌgavusai ʌgai ʌgʌʌ suudagi dai aayi Gadara
dʌvʌʌriʌrʌ.
2 Dai aidʌsi tʌvai ʌSuusi vaarcuaiñdʌrʌ tai otoma ami divia ʌmo cʌʌli
caposantuaiñdʌrʌ. ʌcʌʌli viaacatadai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ.
3 ʌcʌʌli moscaposantuana oidacana vai tomali ʌmaadutai maitistutuidiña
isvuracagi tomali cadeenacʌdʌ.

4 Muiyoco imidagai vupuraiña aa oodami cadeenacʌdʌ noonovidʌ dai
ʌʌcasodʌ dʌmos ʌgai otoma ʌʌquitudaiña vai tomali ʌmaadutai maitistutu-
idiña isdodoli daasacagi.
5 Dai tasʌrʌ dai tucarʌ oidigana dai caposantuana aimʌraitai iiñacaiña ʌgai
dai saasasaiña gʌtuucuga ojoodaicʌdʌ.
6 Dʌmos aidʌsi tʌʌ ʌgai ʌSuusi mʌcasdʌrʌ vuidʌrʌ mʌʌ dai vuidʌrʌ
gʌtootonacʌdʌ cʌquiva.
7 Dai iiñaquidatai itʌtʌdai:
—¿Tuipʌsi divia aapi Suusi tami siaaco aimʌrai aanʌ? Aapi ʌrDiuusi
baitʌcʌaacami maradʌ. Gʌdaanʌi aanʌ Diuusi guvucadadʌcʌdʌ pai
maitiñoiñiada —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
8 Pocaiti ʌgai itʌtʌdaitai ʌSuusi:
—Aapi Diaavora tʌaañicarudʌ dagitoñi idi cʌʌli —astʌtʌdai ʌSuusi
ʌDiaavora tʌaañicarudʌ.
9 Daidʌ ʌSuusi tʌcacai ʌDiaavora tʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tʌʌgidu aapi? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Legión antʌʌgidu aanʌ. Muidu aatʌmʌ cascʌdʌ —astʌtʌdai.
10 Daidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daañimi ʌSuusi sai ʌgai maiootosana ami
dʌvʌʌriaiñdʌrʌ.
11 Vai muiducatadai tataisoli ami giidʌrʌ daida cuaayitadai.
12 Taidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—Gʌrdagitoñi tʌtai vaapaquia aatʌmʌ gotataisoliʌrʌ —astʌtʌdai ʌDiaavora
tʌtʌaañicarudʌ.
13 Taidʌ ʌSuusi maa oigaragai isvaapaquia ʌgai tataisoliʌrʌ, taidʌ
ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vuvuaaja ʌcʌʌliaiñdʌrʌ dai tataisoliʌrʌ vaapa.
Ʌtataisoli ʌrgoo milʌcatadai dai coidam voopoi dai gʌʌ suudarʌ suuli dai
baicoi.
14 Taidʌ ʌnuucadacami ʌtataisoli aliʌ dudaadimu dai voopoi dai mʌʌca
gaaagidi quiiquiana dai dʌjiana. Tai dada ʌoodami dai nʌida agai astumaasi
ʌpʌduitadai.
15 Dai aidʌsi aayi ʌgai ami siaaco daacatadai ʌSuusi, tʌʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ
viaacatadai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vai cacʌʌga dodoli daacatadai dai
cacʌʌga yuucusu taidʌ ʌoodami aliʌ duduaadamu.
16 Dai ʌgai ismaacʌdʌ nʌiditadai isducatai ʌpʌdui ʌcʌʌlicʌdʌ ismaacʌdʌ
viaacatadai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daidʌ ʌtataisolicʌdʌ aagidi ʌoodami
gomaasi.
17 Taidʌ ʌoodami goguama oi ʌSuusi sai imʌna abiaadʌrʌ.
18 Dai aidʌsi tʌsai ʌSuusi ʌpamu vaarcuʌrʌ vaidʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ viaa-
catadai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daañimi ʌSuusi sai dagitona isoidagi.
19 Dʌmos ʌSuusi maimaa oigaragai, baiyoma itʌtʌdai:
—Imʌdañi gʌquiiyamu siaacoga daraaja gʌaaduñi dai aagida vʌʌsi istuma
idui aanʌ aapicʌdʌ dai isducatai soigiñʌʌli aanʌ aapicʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
20 Taidʌ ʌcʌʌli ii dai mʌʌca gaaagidi Decápolisi dʌvʌʌriʌrʌ vʌʌsi istumaasi
idui ʌSuusi ʌgaicʌdʌ vai vʌʌscatai maitʌtʌgaitadai isducatai gʌntʌtʌgitoagi
caʌcatai istumaasi aagidi ʌgai.

———

21 Dai aidʌsi vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi divia ʌSuusi ʌpamu tai ami dada
mui oodami siaaco daacatadai ʌgai. Taidʌ ʌSuusi anaasi vii ʌgʌʌ suudagi
ugidiana.

22 Tai amaasi ami divia ʌmo baitʌcʌaacami ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ Jairo
tʌʌgiducami; dai aidʌsi mostʌʌ ʌgai ʌSuusi gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi
ʌʌcasodʌ abaana.
23 Dai sʌʌlicʌdʌ daañimi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñmara ooqui atcayooga muu. Tinda pai daama daraasa gʌnoonovi vai
duaadʌna ʌgai dai oidacana —astʌtʌdai ʌJairo.
24 Taidʌ ʌSuusi oi ʌJairo; vai mui oodami oidatucuitadai ʌSuusi, dai asta
nuitusquimi ʌgai ʌSuusi.
25 Daidʌ ʌoodami saagida imʌitadai ʌmo ooqui ismaacʌdʌ cabaivustaama
dan gooca uumigi coococatadai gʌʌʌracʌdʌ.
26 Dai sʌʌlicʌdʌ soimaa taatacatadai ʌgai mosʌʌ mui duduaaidiadami
ʌʌmadu aimʌraitai dai casiaa dodai vʌʌsi istuma viaacatadai. Dai vʌʌscʌrʌ
maidueeyi, baiyoma vaamuimi ʌgai.
27 Aidʌsi cajioma ʌooqui siʌSuusi gaduduaaidiña, miaadʌrʌ cʌquiva
ʌoodami saagida dai gooquiamadʌrʌ taata ʌgai ʌSuusi yuucusidʌ.
28 Dai poʌlidi ʌooqui: “Tomasi mosʌca yuucusidʌ taata aanʌ cascʌdʌ
caduaadian tada aanʌ”, asʌliditadai ʌooqui.
29 Dai aidʌsi mostaata ʌgai otoma uu ʌʌradʌ dai otoma maatʌ taata ʌgai
gʌtuucugʌrʌ iscamaigo ii coocodadʌ.
30 Taidʌ ʌSuusi maí isduaadi ʌgai ʌmaadutai gʌguvucadacʌdʌ dai amaasi
gooquiamaco nʌnʌaava ʌgai daidʌ icaiti:
—¿Toorʌ taata giñyuucusi? —ascaiti.
31 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai:
—Canʌidi aapi isaipadʌrʌ gʌnuituscʌi gooodami pai vʌʌscʌrʌ gatʌcacai
soorʌ gʌtaata —astʌtʌdai.
32 Dʌmos ʌSuusi aipaaco nʌʌjimi dai nʌida agai soorʌ taata.
33 Vaidʌ ʌooqui gigivuquimi duaadimucai dai maatʌcatadai ʌgai isducatai
ʌpʌduitadai ʌgaicʌdʌ, ii dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi vuidʌrʌ, dai aagidi
vʌʌsi isducatai ʌpʌduitadai.
34 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌooqui:
—Giñvaavoitu aapi cascʌdʌ dueeyi. Imʌdañi dai maivuaamʌ ʌliatugada dai
caduaadicami vii —astʌtʌdai ʌSuusi ʌooqui.
35 Dai quiaa ñioocaitadai ʌSuusi tai dada ojootosicami Jairo quiidiaiñdʌrʌ
daidʌ itʌtʌdai ʌali ooqui oogadʌ:
—Casi atmuu gʌmara. Casi maivaidacai gomamaatʌtuldiadami
—astʌtʌdai ʌojootosicami.
36 Dʌmos ʌSuusi moscaʌ istumaasi aagaitadai ʌgai daidʌ itʌtʌdai ʌgai
ʌbaitʌcʌaacami ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ:
—Maitiduaadicuda; mosai giñvaavoituda —astʌtʌdai.
37 Daidʌ ʌSuusi maidagito ʌoodami isoidagi mosʌcaasi ʌPiiduru dai Jacovo
daidʌ ʌVuaana Jacovo suculidʌ.
38 Dai aidʌsi aayi ʌgai ʌbaitcʌcʌaacami quiidiʌrʌ, caí ʌgai ʌoodami vai siaa
caiti gʌgʌrʌ suaanʌi dai iiñacai.
39 Taidʌ ʌSuusi vaa daidʌ itʌtʌdai ʌoodami:
—¿Tuimʌsi mosʌʌ sisiocai dai tuimʌsi mosʌʌ gʌgʌrʌ suaanʌi? Goali ooqui
maitʌrmuuquiadʌ mosacooso —astʌtʌdai ʌSuusi.
40 Vaidʌ ʌoodami parunai pocaititai ʌSuusi. Taidʌ ʌSuusi vuvaitu
vʌʌsi ʌoodami abiaadʌrʌ, dai mosʌca ʌali ooqui dʌʌdʌdʌ dagito isvaa-
paquiagi ʌʌmadu ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ vaidaticatadai ʌgai. Dai vaapa siaaco
caatʌcatadai ʌali ooqui.
41 Taidʌ ʌSuusi noviaiñdʌrʌ bʌi ʌali ooqui daidʌ itʌtʌdai:

—Talita cumi —astʌtʌdai. Gomaasi itʌiya ʌlidi: Ali ooqui, aapi angʌaagidi
vañigiñi.
42 Tai otoma vañi ʌali ooqui dai gʌaagacai aimʌrai. Baivustaama dan gooca
uumigi viaacatadai ʌgai. Taidʌ ʌoodami maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgitoagi.
43 Taidʌ ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ daí ʌoodami sai maiaagidiña tomali ʌmaadutai
gomaasi. Dai gatʌjai biidaragai ʌali ooqui.

6

———

1 Taidʌ ʌSuusi ii abiaadʌrʌ gʌdʌvʌʌragamu, ʌʌmadu gʌmamaatʌrdamiga.
2 Dai aidʌsi aayi ibʌstaragai tasʌrʌ, ʌSuusi gʌaagaca gamamaatʌtuldimi Di-
uusi ñiooquidʌ ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ. Dai muidutai ismaacʌdʌ caʌcatadai
camaitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgitoagi daidʌ icaiti:
—¿Siaaco maí goovai vʌʌsi imaasi? ¿Ducatai istutuidi goovai ismosʌʌ cʌʌga
tʌtʌgitodagi daidʌ ivueeyi goovai istumaasi gʌgʌrducami?
3 Dai idiava ʌrʌuusi ivisumadami, María maradʌ daidʌ ʌrsiʌʌgidʌ ʌJacovo
daidʌ ʌOsee daidʌ ʌUudasi ʌʌmadu ʌSimuñi, daidʌ ʌsususculidʌ ooqui ʌʌpʌ
tami gʌrsaagida oidaga —ascaiti ʌoodami.
Aliʌ mui naana maasi maatʌcatadai ʌSuusi cascʌdʌ baacoican tada
ʌoodami ʌgai vui.
4 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Vʌʌsi oodami cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ mosʌca
ʌʌgi dʌvʌʌragadʌana oidacami gia maisiaa duutudaiña tomali aaduñdʌ
—astʌtʌdai ʌSuusi.
5 Dai maitidui mui istumaasi gʌgʌrducami ami mosdaama daarai
gʌnoonovi chiʌʌqui coococoidadʌ dai duduaadi.
6 Daidʌ ʌSuusi maitʌtʌgaitadai istumaasi gʌtʌgitoagi nʌiditai isʌoodami
maivaavoitudai. Dai gooquiʌrʌ ii ʌSuusi vʌʌsi ami dʌvʌʌriʌrʌ aipaco uugidi-
ana dai gaaagidimi Diuusi ñiooquidʌ.

———

7 Dai amaasi vai ʌbaivustaama dan gooca gʌmamaatʌrdamiga, dai aipaco
ootoi mosgoogocatai, dai maa guvucadagai sai vuvaididana Diaavora
tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ.
8 Dai aagidi sai maivuucaiña tomali istumaasi voiyʌrʌ vʌʌtarʌ, mosʌca
gʌngigiica sai maivuucaiña tomali morarali, tomali biitugai tomali tumiñsi.
9 Dai sai gʌnadacaiña susususacai maisiu sasaputusi, dai sai maivuucaiña aa
yuucusi.
10 Daidʌ itʌtʌdai:
—Mʌsiʌʌscadʌ ajiagi ʌmo quiiyʌrʌ vʌrai anaasi gʌnuuliñaca asta
mʌsiʌʌscadʌ iimiagi ʌgai dʌvʌʌriañdʌrʌ.
11 Dai mʌsajiagi ʌmapʌcʌrʌ mʌsiaaco maitʌnmiaadʌgidagi dai tomali
maitʌncaʌca agadagi, vʌrai vuvaqui abiaadʌrʌ dai gigigida ʌdʌvʌʌrai
gʌnʌcasuaiñdʌrʌ vai poduucai nʌijada ʌgai ismaicʌʌga idui. Sʌʌlicʌdʌ
angʌnaagidi sai siʌʌscadʌ Diuusi nʌida agadagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga
ivuaadami dai ismaacʌdʌ maitʌʌrcʌʌga ivuaadami vaamioma soimaasi
taatatuldamu ʌgai ʌoodami ismaacʌdʌ maitʌnmiaadʌgidagi siʌSodoomʌrʌ
ʌʌmadu Gomoorʌrʌ oidacami —astʌtʌdai ʌSuusi.
12 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ iji dai aagidimi ʌoodami sai gʌaagai isʌma
duucai gʌntʌtʌgitoagi vuitapi Diuusi.
13 Dai vuvaitu ʌʌpʌ mui Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ, dai mui
duduaadi coococoidadʌ mostʌiditai asaiti.

———

14 Taidʌ ʌgʌʌ baitʌcʌaacami Eroodʌsi maí gomaasi aidʌsi cavʌʌsi aipaco gʌaagaitadai ʌSuusi. Vaidʌ ʌEroodʌsi icaiti:
—Duaacatiqui ʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconaitadai oodami cascʌdʌ viaa ʌgai guvucadagai —ascaiti ʌEroodʌsi.
15 Vai aa icaiti:
—Eliiasicaru lienʌ ʌgai ʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ —ascaiti.
Vai aa icaiti:
—Ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌava ʌpan duucai ʌʌquidʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ —ascaiti.
16 Dai aidʌsidʌ ʌEroodʌsi caʌ imaasi icaiti:
—Gooviava ʌrVuaana di, ʌgai ismaacʌdʌ gatʌjai aanʌ cuicutaragai moodʌ, dai sivi duaaca ʌgai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ —ascaiti ʌEroodʌsi.
17 ʌEroodʌsi ʌʌquioma gatʌjaitadai mʌsai bʌʌcaiña ʌVuaana dai maisacarui ʌrana vuunana cadeenacʌdʌ. ʌErodiiasi ʌrduñidʌcatadai. ʌErodiiasi ʌrooñigadʌcatadai ʌPiili Eroodʌsi suculidʌ. Dʌmos ʌEroodʌsi ʌʌsi gʌsuculi ooñigadʌ.
18 Taidʌ ʌVuaana itʌtʌdai ʌEroodʌsi:
—Maitavʌaagai pʌsʌʌsiadagi gʌsuculi Piili ooñigadʌ —astʌtʌdai.
19 Vai cascʌdʌ ʌErodiiasi cʌʌdaitadai ʌVuaana dai muaa ʌliditadai dʌmos maitistutuiditadai.
20 ʌEroodʌsi cʌʌga maatʌcatadai isʌVuaana ʌrʌmoco cʌʌ tuigacami dai maitʌrsoimaasi ivuaadami. Dai ʌgai ʌʌbʌiditadai ʌVuaana cascʌdʌ maidadagitoitadai ʌgai issoimaasi iduiñdagi ʌErodiiasi ʌVuaana, tomasi maicʌʌga maatʌ caʌcatadai ʌEroodʌsi istumaasi aagaitadai ʌVuaana vʌʌscʌrʌ baigʌʌliaragacʌdʌ caʌcatadai.
21 Dʌmos ʌErodiiasi ʌmo imidagai tʌʌ isducatai muaagi ʌVuaana. ʌmo imidagai tasagadʌrʌ ʌEroodʌsi, tai ʌgai idui ʌmo vagimi daidʌ idui cʌʌgaducami cuaadagai dai vapai gʌsonʌrguucacamiga, ʌʌmadu baitʌguucacamigadʌ ʌsandaaru, ʌʌmadu aa gʌnviipidacami Galileeʌrʌ oidacami.
22 Taidʌ ʌErodiiasi maradʌ ooqui vaa ami siaaco gacuaadatadai ʌvapaidarsicʌdʌ dai gatuudai. Taidʌ ʌEroodʌsi ʌʌmadu ismaacʌdʌ ʌʌmadu gacuaadatadai oojoida tʌʌ ʌali ooqui. Taidʌ ʌEroodʌsi itʌtʌdai ʌali ooqui:
—Giñtaañiñi pʌstumaasi ipʌliadagi iñsaanʌ gʌmaaquimu —astʌtʌdai.
23 Daidʌ itʌtʌdai ʌpamu:
—Maatʌ Diuusi naidʌ gʌmaquiagi pʌstumaasi giñtaañiagi tomapʌs giñtaí tajucami dʌvʌʌrai ismaacʌdʌ tʌaanʌi aanʌ —astʌtʌdai ʌEroodʌsi ʌali ooqui.
24 Taidʌ ʌali ooqui vuusai daidʌ itʌtʌdai gʌdʌʌ:
—¿Istumaasi taanʌna aanʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌdʌʌdʌ itʌtʌdai:
—Taañiñi ʌVuaana moodʌ ismaacʌdʌ vapaconaiña oodami —astʌtʌdai ʌdʌʌdʌ.
25 Taidʌ ʌali ooqui otoma vaa ʌpamu siaaco daacatadai ʌraí Eroodʌsi, daidʌ itʌtʌdai:
—Ipʌlidiana pʌsisivi otoma giñmaquiagi ʌmo aasocoliʌrʌ ʌVuaana moodʌ —astʌtʌdai ʌali ooqui.
26 Taidʌ ʌraí sʌʌlicʌdʌ soigʌʌʌli. Dʌmos caaagaitadai sai maatʌ Diuusi gʌvapaida vuitapi cascʌdʌ maitistutuiditadai ʌgai ismaimaquiagi istumaasi taanʌi ʌali ooqui.
27 Taidʌ ʌraí otoma ootoi ʌmo sandaaru dai aagidi sai vuaapidana ʌVuaana moodʌ.

28 Taid∧ ∧sandaaru ii maisacaruamu, dai m∧∧ guicuta ∧Vuaana mood∧ dai
∧mo aasocoliana vuaa. Taid∧ ∧raí maa ∧ali ooqui, taid∧ ∧ali ooqui t∧∧gi g∧d∧∧.
29 Dai aid∧sid∧ ∧Vuaana mamaat∧rdamigad∧ maí imaasi, m∧∧ b∧i ∧Vuaana
tuucugad∧ dai b∧cai dai yaasa.

———

30 Tai gooqui∧r∧ ∧Suusi ojootosad∧ ∧pamu aayi siaaco daacatadai ∧Suusi
dai aagidi v∧∧si istumaasi idui, dai istumaasi gamamaat∧tuli ∧gai ∧oodami
saagida.
31 Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai g∧mamaat∧rdamiga:
—Tinda dai g∧riib∧sta siaaco maitiipu oodami —ast∧t∧dai.
Ali∧ mui oidatucuitadai oodami casc∧d∧ ∧gai maiaj∧itadai tasai tomali
ugidagai v∧∧tar∧.
32 Taid∧ ∧Suusi ∧∧madu g∧mamaat∧rdamiga ∧∧gi iji ∧mo vaarcuana
∧map∧c∧r∧ siaaco maitiipu oidacami.
33 D∧mos muidutai t∧∧ isiji ∧gai dai maí is∧r∧Suusi dai mosd∧v∧∧rapi s∧∧li
voopai v∧∧si aipad∧r∧ oidacami, dai ∧p∧ga aayi is∧gai.
34 Dai aid∧si t∧vai ∧Suusi vaarcuaiñd∧r∧ t∧∧ mui oodami dai soig∧∧ldan
tadatu ∧gaic∧d∧, ∧gai t∧gitocatadai sioor∧ aagidagi duucatai g∧aagai
isoidacagi. Dai g∧aagacai mamaat∧tuldimi mui naana maasi.
35 Dai aid∧si casi ∧rurunococatadai taid∧ ∧mamaat∧rdamigad∧ ∧Suusi
miaad∧r∧ guuquiva daid∧ it∧t∧dai:
—Casiat urui dai tomali ∧mo oodami maioidaga tanai.
36 Ootosañi gooodami vai iim∧na aali quiiquiamu siaaco miaaga dai
sav∧dana cuaadagai daida ugana, maitavuucati goovai istuma ugiagi
—ast∧t∧dai mamaat∧rdamigad∧ ∧Suusi.
37 D∧mos ∧Suusi aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Bibidavurai aapim∧ —ast∧t∧dai ∧Suusi.
Tai ∧gai it∧t∧dai:
—¿Sav∧dat∧si ∧ragai goo siento piisu a∧cami paana gooodami v∧∧tar∧?
—ast∧t∧dai.
38 Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai:
—M∧cav∧r n∧ida m∧s∧∧qui paana viaa —ast∧t∧dai.
Dai aid∧si camaí ∧gai si∧∧quidu it∧t∧dai:
—Taama t∧viaa paana dai gooca vatopa —ast∧t∧dai ∧mamaat∧rdamigad∧.
39 Tai amaasi ∧gai t∧jai ∧oodami sai vasoi saagida daraivana
ch∧ch∧∧quiatai aipaco;
40 Taid∧ ∧oodami daraiva ∧∧mo siento dai tataucami siento.
41 Tai amaasi ∧Suusi vui ∧taama paan∧ ∧∧madu ∧gooca vatopa dai taí
n∧n∧aava dai gamamagi dai saasasacai paana maa g∧mamaat∧rdamiga sai
taacogidana ∧oodami. Dai ∧gooca vatopaiñd∧r∧ ∧∧p∧ taacogi v∧∧scatai.
42 Dai v∧∧scatai gauu dai tatascovai.
43 Dai gooqui∧r∧ ∧mpagi baivustaama dan gooca aasarai susudacami
paana saasaquigad∧ ∧∧madu vatopa.
44 Daid∧ ismaac∧d∧ gauu ∧taama paanaiñd∧r∧ ∧rtaama mil c∧c∧∧li.

———

45 Taid∧ ∧Suusi aagidi g∧mamaat∧rdamiga sai t∧t∧id∧na vaarcu∧r∧ dai
d∧gavun∧na vaasad∧r∧ ∧g∧∧ suudagi dai a∧na Betasaida d∧v∧∧ri∧r∧ ∧∧p∧ga
is∧gai. Dai ∧gai diosaidimi ∧oodami quiaa.
46 Dai aid∧si cadiosagi ∧gai ii ∧mo giidiamu dai gamamada agai.
47 Dai aid∧si cadidiaimi ∧vaarcu ca∧ran ∧∧si im∧itadai ∧g∧∧ suudagi vaid∧
∧Suusi ∧∧gi ugidiana c∧aacatadai.

48 Dai tʌʌ ʌgai siʌmamaatʌrdamigadʌ camaitistutuiditadai isimitudagi
ʌvaarcu vuidʌrʌ vustaitai ʌʌvʌʌli. Dai casiaalimodʌ ʌSuusi caaijimitadai
gʌmamaatʌrdamiga mossuudagi daama imʌitai dai mosdaivuñia ʌliditadai.
49 Dai aidʌsi tʌʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ issuudagi daama imʌitadai ʌgai
poʌliditadai ʌgai sidʌ ʌrʌmo suiñali dai vʌʌscatai ijiña tʌʌgacai.
50 Vʌʌscatai tʌʌ ʌgai cascʌdʌ aliʌ duduaadimu. Dʌmos ʌSuusi ñiooqui daidʌ
itʌtʌdai:
—Maitavʌr vuaamʌ ʌnʌliada aanʌana maitavʌr duduaadicuda
—astʌtʌdai.
51 Dai tʌsai ʌvaarcuʌrʌ ismaacʌdʌrʌ iimʌitadai ʌgai tai otoma
gʌʌpitu ʌʌvʌʌli. Vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ maitʌtʌʌgaitadai isducatai
gʌntʌtʌgitoagi.
52 Dai aidʌ maiquiaa tʌtʌʌgaitadai ʌgai isducatai idui ʌSuusi ʌpaanacʌdʌ,
aidʌ maiquiaa cʌʌga vaavoitudai ʌgai cascʌdʌ.

———

53 Dai vaasadʌrʌ dʌgavusai ʌgai ʌgʌʌ suudagi dai aayi Genesareta
dʌvʌʌriʌrʌ, dai ʌgʌʌ suudagi ugidiana vuu ʌgai ʌvaarcu.
54 Dai aidʌsi mostʌaapai ʌgai ʌvaarcuaiñdʌrʌ, taidʌ ʌoodami maí ʌSuusi.
55 Dai ootoma voopoi dai uusiʌrʌ vuaapaimi ʌcoococoidadʌ siaaco ca-
jiomacatadai ʌgai isdaacatadai ʌSuusi.
56 Dai tomasiaaco siaaco daacagi ʌSuusi gʌgʌrʌ quiiquiana siʌpʌ ali
quiiquiana siʌpʌ dʌjiana ʌoodami vuvaidiña ʌcoococoidadʌ cacaayana
dai daanʌiña ʌgai ʌSuusi sai gʌdagitona istaatagi ʌcoococoidadʌ tomasi
mosʌcaasi yuucusidʌ, dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ mostaata dodoi.

7

———

1 Amaasi miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi ʌfariseo ʌʌmadu
ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami. Ʌgai Jerusaleenaiñdʌrʌ dada.
2 Dai ʌgai gʌntʌgito tʌʌ isʌʌmoco ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi
maitʌniicomai poduucai isduucai ivuaadana ʌgai siuu duucu gaugia agadagi
cascʌdʌ ñiooquidi ʌgai.
3 Ʌfariseo ʌʌmadu vʌʌsi ʌgaa ʌjudidíu ʌpan duucai gʌnviidacatadai gʌnʌqui
aaduñicaru. Ʌʌpʌga gʌniicomaiña ʌgai muioco dai gooquiʌrʌ gacuaadana.
4 Dai siuu duucu dadiagi ʌgai plaasaiñdʌrʌ, maitacuaadana asta siuu
duucu vapacoi gʌnnoonovi isducai gʌnviidacatadai ʌgai. Dai quiaa ivueeyi
ʌgai mui naana maasi gʌnviituldaraga duucami isducatai vacuanai ʌgai
gʌnajaasocoli dai gʌnajaa dai gʌniidoracaru dai gʌnvopoicaru.
5 Tai amaasi ʌmamaatʌrdami sʌʌlicami ʌʌmadu ʌfariseo tʌcacai ʌSuusi
daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuisidʌ gʌmamaatʌrdamiga maitivueeyi mʌsducatai gʌrviituli dai
maitʌrʌpan duucai vacuanai gʌnnoonovi siuu duucu gaugia agadagi?
—astʌtʌdai.
6 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi
istumaasi aagai Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ gʌnaagaitai aapimʌ dai
ooja istumaasi aagidi Diuusi dai poduucai ʌooja:
Aapimʌ pocaiti mʌsai giñsiaa duutudai dai maisiaa giñduutudai.
7 Gomaasi gia maitʌrsoiñi tomali ʌmaadutai vʌʌtarʌ.
Aapimʌ maigamamaatʌtuldi giññiooqui
baiyoma gamamaatʌtuli aapimʌ istumaasi oodami gʌnviituli.
Ascaiti Diuusi sai ooja Isaíacaru.

8 Aapimʌ maitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi, ivuaada ʌliditai istumaasi
oodami gʌnvituli, isducatai vacuanadagi gʌnajaa ʌʌmadu gʌnajaasocoli, dai
mui aa naana maasi.
9 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Mosivuaada ʌlidi aapimʌ gʌnviituldaraga cascʌdʌ maitivueeyi istu-
maasi Diuusi ipʌlidi.
10 Moseesacaru icaititadai: “Siaavʌr duutuada gʌnooga ʌʌmadu gʌndʌʌ”,
dai “Sioorʌ maicʌʌga ñiococadagi gʌooga siʌpʌ gʌdʌʌ vui ʌgai gʌaagai is-
dudunucami muaagi”, ascaiti Moseesacaru.
11 Dʌmos aapimʌ pocaitiña sai ʌmo oodami istutuidi isitʌʌdagi gʌooga
siʌpʌ gʌdʌʌ: “Maitan istutuidi isgʌsoiñagi tomali istumaasicʌdʌ. Vʌʌsi istu-
maasi viaa aanʌ ʌrcorvan”, ismaacʌdʌ itʌiya ʌlidi vʌʌsi ʌrDiuusi aa duiñdadʌ
vʌʌtarʌ.
12 Dai ispotʌiyagi ʌmaadutai mai aapimʌ pocaitiña sai camaiviaa ʌgai
issoicʌdagi gʌooga siʌpʌ gʌdʌʌ.
13 Dai poduucai aapimʌ mosgajiaadʌrʌ vipieeyi istumaasi ipʌlidi Diu-
usi ducami ismaicʌʌgaducagi, mosvuaada ʌliditai gʌnviituldaraga dai mui
naana maasi pomaasi ivuaadana aapimʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
14 Taidʌ ʌSuusi ʌpamu vaí ʌoodami daidʌ itʌtʌdai:
—Giñcaʌcavurai vʌʌscatai dai gʌntʌgito caʌca:
15 Tomali ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ cueeyi oodami maivapacʌi
tʌgitoidadʌrʌ cascʌdʌ cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami. Baiyoma
tʌgitoidagadʌaiñdʌrʌ vusacʌi mui naana maasi soimaascami dai poduucai
gʌmaatʌ isiʌrsoimaasi ivuaadami.
16 Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ —astʌtʌdai
ʌSuusi ʌoodami.
17 Dai aidʌsi anaasi viaa ʌSuusi ʌoodami dai quiiyʌrʌ vaa
ʌmamaatʌrdamigadʌ tʌcacai astʌiya ʌlidi ʌcuento.
18-19 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tomali aapimʌ mʌsmaimaatʌ caʌ sai istumaasi ismaacʌdʌ cueeyi
oodami maivapacʌi tʌgitoidadʌrʌ cascʌdʌ cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi
oodami? Gomaa cuaadaga. Mosgavoocʌrʌ vapacʌi dai gooquiʌrʌ vusacʌi
gatuucugaiñdʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
Poduucai aagidi ʌgai aagidi ʌliditai sai cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi
oodami.
20 Daidʌ itʌtʌdai ʌSuusi ʌʌpʌ:
—Gatʌgitoidagaiñdʌrʌ vusacʌi gosoimaasi
21 tʌgitoidagai cascʌdʌ, dai goʌʌmadu voidagai aa ooqui, dai oodami
ipʌlidiña isivuaadagi mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi, gomuaaragai,
22 dai goʌʌsidaragai, dai viaaca ʌlidiña gavustuidaga, dai yaatagidaragai,
dai muuquimudagai, dai ñiooquidaragai, dai soiducai nʌijadagi soitutuigami,
dai maicʌʌga tʌtʌgitoiña oodami, dai aa naana maasi istumaasi soimaas-
cami.
23 Vʌʌsi gomaasi gatʌgitoidagaiñdʌrʌ vusacʌi dai soimaasi iduiñtuldi
oodami —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

24 Tai amaasi ii ʌSuusi abiaadʌrʌ Tiiroamu dai Sidooniamu dai ami vaa
ʌmo quiiyʌrʌ dai maitipʌliditadai ismatiagi oodami isami daacatadai ʌgai,
dʌmos maitistui isgʌʌstuagi.
25 Otoma maí ʌmo ooqui dʌʌdʌ ʌmo ali tʌji ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo Di-
aavora tʌaañicarudʌ dai divia siaaco daacatadai ʌSuusi dai ʌʌcasodʌ abaana
gʌtootonacʌdʌ cʌquiva.

26 Daidʌ ʌooqui ñioocaitadai giliego ñiooquidʌ daidʌ ʌrSiropeniisiʌrʌ oidacamicatadai. Divia ʌgai dai daañimi ʌSuusi sai vusaidana ʌDiaavora tʌaañicarudʌ maradʌaiñdʌrʌ.
27 DʌmosʌSuusi itʌtʌdai:
—Aliʌsi gʌaagai isoodami dagitoagi ismaamaradʌ tatascoñiagi ʌʌpʌga maitavʌr cʌʌgai isʌʌsiadagi oodami gʌmara tascaldʌ dai maacadagi googosi —astʌtʌdai ʌSuusi.
28 Taidʌ ʌooqui aa noragi daidi tʌtʌdai:
—Vaavuava isʌjudidíu googosi gʌraagai dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌgoogosi ismaacʌdʌ mesa uta vʌʌtʌcana cuaadana ʌsaasaquigadʌ ismaacʌdʌ suuligaiña aali —astʌtʌdai ʌooqui.
29 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Cʌʌga pʌaagai. Dai casi istutuidi aapi pʌsnoragiagi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ atcavuusai gʌmaraiñdʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
30 Dai aidʌsi aayi ʌooqui gʌquiiyʌrʌ ʌmaradʌ caatʌcatadai daidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ cavuusai ʌgiaiñdʌrʌ.

———

31 Taidʌ ʌSuusi ii Tiiroaiñdʌrʌ dai Sidooniamu sʌʌli daivusai dai ʌmapʌcʌrʌ Decápolisia dʌvʌʌriʌrʌ sʌʌli dai aayi ʌgʌʌ suudagi siaaco Galilea tʌʌgidu.
32 Mʌtai ami vuaapi ʌmo cʌʌli maitʌcaidacami dai sasaimʌliacami, dai daañimi sai daama daasana ʌSuusi gʌnovi.
33 Taidʌ ʌSuusi ʌcovai vaidacai siaaco maitiipucatadai oodami dai naanacadʌ ʌraana vaapai gʌmamasquiga dai sisivi gʌnovi dai taata nʌnʌdʌ.
34 Dai tʌvaagiamu nʌnʌaava dai sobʌvʌi daidʌ itʌtʌdai:
—Efata —astʌtʌdai. Gomaasi itʌiya ʌlidi gʌcupiocoñi.
35 Mospotʌi ʌgai taidʌ ʌmaitʌcaidacʌdʌ naanacadʌ gʌcupioco, dai nʌʌnʌdʌ cacʌʌga gʌdui dai ʌgai cacʌʌga istui isñiooquiagi.
36 Taidʌ ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ daí ʌoodami sai maiaagidiña tomali ʌmaadutai. Dʌmosʌsiʌʌscadʌ vaamioma daidiada ʌgai ʌoodami vaamioma aipaco aagaiña.
37 Vaidʌ ʌoodami maitʌtʌgaiña isducatai gʌntʌtʌgitoagi daidʌ iscaitiña:
—Vʌʌsiaʌcatai cʌʌga ivueeyi goovai asta maitʌtʌcaidacʌdʌ tʌtʌcaidatudai dai mumudu ñiooquitudai —ascaitiña ʌoodami.

8

———

1 Dai aidʌ tuigaco mui gʌnʌmpagi oodami siaaco daacatadai ʌSuusi dai maiviaacatadai istuma ugiagi. Tai amaasi ʌSuusi vaí gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
2 —Soigiñʌlidi aanʌ idi oodamicʌdʌ, caaayi vaica tasai istami giñʌʌmadu daraaja goovai dai maiviaa istuma ugiagi.
3 Dai ismaitaugacai ootosa aanʌ sai noonoigʌna goovai susuiquituan tada goovai voiyamu. Λʌmocoaliʌmʌcasdʌrʌ dada di —ascaiti ʌSuusi.
4 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Voorʌ bibidana mosʌʌqui oodami tanai siaaco maitiipu istumaasi dai tomali oidacami? —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdamigadʌ.
5 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidi tʌtʌdai:
—¿MʌʌqUi paana viaa aapimʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai:
—Cuvaracami atʌviaa —astʌtʌdai.

6 Tai amaasi ʌSuusi tʌjai ʌoodami sai dʌvʌʌrapi daraivana, dai
ʌgai vui ʌpaana dai gamamagi. Dai gooquiʌrʌ saasarai dai maa ʌgai
gʌmamaatʌrdamiga tai ʌgai taacogi ʌoodami.
7 Dai viaacatadai ʌgai chiʌʌqui vatopa ʌʌpʌ taidʌ ʌSuusi pocaiti sai
baigʌʌlidi Diuusicʌdʌ dai gatʌjai taacogidaragai ʌʌpʌ.
8 Vʌʌscatai gauu dai tatascovai. Dai gooquiʌrʌ ʌmpagi cuvaracami aasarai
saasaquigadʌ ismaacʌdʌ baivito.
9 Daidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ gauu ʌrparʌ maacova milʌcatadai. Taidʌ
ʌSuusi ootoi sai noonoigʌna.
10 Dai ʌgai tʌsai vaarcuʌrʌ ʌʌmadu gʌmamaatʌrdamiga dai iji Dalmanuta
dʌvʌʌriamu.

———

11 Tai amaasi dada ʌfariseo siaaco daacatadai ʌSuusi dai gaaatagaimi
ʌʌmadu ʌSuusi. Daidʌ ʌfariseo mosnʌida ʌliditadai sabaig ʌrvaavoi isʌSuusi
istutuidi isivuaadagi istumaasi aagai oodami saidʌ ivueeyi ʌgai, dai aagidi
sai tʌʌgidana ʌmo istumaasi gʌducami tʌvaagiaiñdʌrʌ.
12 Taidʌ ʌSuusi gʌgʌrʌ sobʌvʌi daidʌ itʌi:
—¿Tuimʌsidʌ giñtaanʌi aapimʌ istumaasi gʌgʌrducami? Sʌʌlicʌdʌ
angʌnaagidi sai maitʌʌgimu aapimʌ tomali ʌmo istumaasi gʌducami —astʌi
ʌSuusi.
13 Dai anaasi viaa ʌgai ʌoodami dai ʌpamu tʌsai vaarcuʌrʌ dai ii vaasadʌrʌ
ʌgʌʌ suudagi.

———

14 Dai maitʌgito ʌgai isbʌquiagi cuaadagai dai mosaliʌmo paana
bʌcaiticatadai vaarcuʌrʌ.
15 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Gofariseo navaitigadʌ dai Eroodʌsi navaitigadʌ maicʌʌgadu —astʌtʌdai
ʌSuusi.
16 Vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ aipaco gʌnaatagidimi daidi caiti:
—Maiviaa aatʌmʌ paana cascʌdʌ pocaiti goovai —ascaiti.
17 Taidʌ ʌSuusi maí istumaasi aatagaitadai ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi pocaiti mʌsai maiviaa paana? ¿Maitamʌsquiaa maatʌ caʌ istu-
maasi gʌnaagidi aanʌ? ¿Tomali maitʌntʌgito nʌidi istumaasi ivueeyi aanʌ?
Sʌʌlicʌdʌ maicʌʌga vaavoitudai aapimʌ.
18 ¿Maitamʌsnʌnʌeeyi aapimʌ dai maitamʌstʌtʌcaidaga?
19 ¿Maitamʌstʌgito aidʌñsi bibi aanʌ ʌtaama mil oodami ʌtaama paana
mʌtʌʌqui aasarai ʌmpagi saasaquigadʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai:
—Baivustaama dan gooca —astʌtʌdai.
20 —Dai aidʌñsi bibi aanʌ ʌmaacova mil oodami cuvaracami paanacʌdʌ,
¿mʌtʌʌqui aasarai susudacami ʌmpagi? —astʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌgai itʌtʌdai:
—Cuvaracami —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdamigadʌ.
21 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Vʌʌscʌrʌ mʌsmaiquiaa maatʌ caʌ? —astʌtʌdai.
Suusi maiaagaitadai navaiti paana vʌʌtarʌ baiyoma aagaitadai ʌgai
ʌmamaatʌtuldaragadʌ ʌfariseo dai Eroodʌsi sai maicʌʌgadu.

———

22 Dai gooquiʌrʌ aayi ʌgai Betasaidʌrʌ, mʌtai ami vuaapi ʌSuusi ʌmo cʌʌli
mainʌaadami, dai daañimi sai taatana.

23 Taidʌ ʌSuusi noviaiñdʌrʌ bʌi ʌcʌʌli dai vaidacai ugidiana ʌBetasaida. Dai
ami vuupujiana tʌi gʌsisivaraga dai vuupuidʌ daama darai gʌnoonovi, dai
tʌcacai sabaig istuiditadai isnʌaadagi tomasi palʌpi.
24 Taidʌ ismaacʌdʌ mainʌaadatadai nʌnʌaava daidʌ itʌtʌdai:
—Nʌidi aanʌ oodami ʌpa maasi uusi dʌmos ajioopai —ascaiti.
25 Taidʌ ʌSuusi ʌpamu vuupuidʌ daama darai gʌnoonovi, vaidʌ ʌcʌʌli
cʌʌga gʌtʌgito nʌnʌʌnai dai cacʌʌga istui isnʌnʌaavagi dai cʌʌga nʌidi
vʌʌsiaʌcatai.
26 Taidʌ ʌSuusi ootoi ʌcʌʌli sai noragʌna daidʌ itʌtʌdai:
—Maiti vaaqui Betasaidʌrʌ, dai tomali maiaagiada imaasi tomali
ʌmaadutai —astʌtʌdai.

———

27 Dai gooquiʌrʌ ii ʌSuusi ʌʌmadu gʌmamaatʌrdamiga vʌʌsi
ʌmapʌcʌrʌ Sesareeʌrʌ Filiposi dʌvʌʌriʌrʌ. Dai voiyamu tʌcacai ʌSuusi
gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—¿Voorʌ giñaagai ʌoodami? —astʌtʌdai.
28 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌʌmoco pocaiti pʌsaidʌ ʌrʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconaiña oodami
dai aa pocaiti pʌsaidʌ ʌrEliiasicaru, dai aa pocaiti pʌsaidʌ ʌrʌmo Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdamigadʌ.
29 Tai amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Dai aapimʌo moorʌ giñaagai? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Aapiapʌ ʌrʌCristo dai Diuusi gʌootoi —astʌtʌdai.
30 Dʌmos ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ daí sai maiaagidiña tomali ʌmaadutai.

———

31 Dai amaasi ʌSuusi gʌaagacai mamaatʌtuldimi dai aagidi sai ʌgai vi-
aacatadai ʌmo sʌʌlicami dai viaacatadai issʌʌlicʌdʌ soimaa taatagi dai
aagidi sai mosgajiaadʌrʌ viaa agaitadai ʌtʌtʌaanʌdami ʌʌmadu ʌpapaali
tʌtʌaanʌdamigadʌ dai ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami. Dai aagidi
ʌʌpʌ mʌsai muaa agaitadai dai aagidi sai bovaica tasaicʌdʌ duaaca agaitadai.
32 Vʌʌsi gomaasi cʌʌ sʌʌli aagidi ʌgai gʌmamaatʌrdamiga. Taidʌ ʌPiiduru
ʌcovai vaidacai dai bagaidimi.
33 Taidʌ ʌSuusi ajaco cʌquiva dai nʌnʌidi gʌmamaatʌrdamiga dai bagaimi
ʌPiiduru aduucai:
—Maitigiñʌʌmadu aimʌrda aapi Diaavora. Aapi pocaiti sai maitʌaagai
isivuaadagi aanʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi —astʌtʌdai.
34 Dai amaasi vaí ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga ʌʌmadu ʌoodami daidʌ
itʌtʌdai:
—Isʌmaadutai giñoidatucuda ʌliada maitʌaagai isʌʌgi gʌtʌgitocagi, dai
gʌaagai isvʌʌscʌrʌ baigʌducagi siʌduñiada gʌmuaatuda giñvaavoitudaitai
daida giñoidatucuda.
35 Dʌmos sioorʌ ivuaadagi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi, ʌgai gia imimu
Diaavora ʌʌmadu. Dʌmos sioorʌ baigʌduu dai muquiagi giñvaavoitudaitai dai
ʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vusaimu.
36 Tumaasi ʌrcʌʌgai oodami vʌʌtarʌ isgamaitʌagai vʌʌsi istumaasi oidaga
oidigi daama vai ibʌadʌ Diaavora ʌʌmadu imiagi.
37 Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isgaaa namʌquidagi dai cʌʌgacʌrʌ vuu-
siagi.
38 Isʌmaadutai siaa ʌradagi isgʌmaasiuldagi oodami vuitapi dai soimaasi
ivuaadami vuitapi isgiñvaavoitudai dai ismaatʌ giññiooqui aanʌ iñsmaacʌdʌ
viaa ʌmo sʌʌlicami ʌʌpʌ siaa ʌrogiadamu ʌgaicʌdʌ siʌʌscadʌ giñooga

tʌʌgidagi isaliʌsi viaa aanʌ guvucadagai dai diviagi aanʌ ʌtʌtʌaañicarudʌ ʌʌmadu —astʌtʌdai ʌSuusi.

9

1 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Sʌʌlicʌdʌ aangʌnaagidi sai oidaga ʌʌmadutai tami ismaacʌdʌ maicoiya agai asta siʌʌscadʌ tʌʌ ismaasi siaaco tʌaanʌi Diuusi gʌguvucadacʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

2 Daidʌ ʌSuusi bonaadami tasaicʌdʌ vaidacai ʌPiiduru, ʌʌmadu ʌJacovo, ʌʌmadu ʌVuaana, ʌmo tʌca tuvidacʌrʌ dai ami ʌSuusi ʌmapʌdui vuitapi gʌmamaatʌrdamiga.
3 Daidʌ ʌyuucusidʌ dadadaquitu dai cʌʌga tootoatu ʌpa maastu cʌvai tomali ʌmo vacuandami oidigi daama maipocasi tootoatudai yuucusi.
4 Dai ʌmamaatʌrdami tʌʌ ʌEliiasicaru ʌʌmadu Moseesacaru vaidʌ gaaatagai ʌSuusi ʌʌmadu.
5 Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami vʌʌsi ʌrcʌʌgai istami daraaja aatʌmʌ tʌtai duuñi vaica uucusai ʌmoco aapi gʌvʌʌtarʌ dai ʌmai Moseesa vʌʌtarʌ dai ʌmai Eliiasi vʌʌtarʌ —astʌtʌdai ʌPiiduru.
6 Ʌmamaatʌrdami aliʌ duduaadimucatadai, daidʌ ʌPiiduru maimaatʌcatadai istumaasi aagaitadai.
7 Tai amaasi divia ʌmo icomai dai iiña, daidʌ ʌicomai saagida caidatu ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ icaiti:
—Idiavʌr giñmara ismaacʌdʌ aliʌ oigʌdai aanʌ cʌʌgavʌr ʌʌgiada —ascaiti ʌñiooqui.
8 Dai otoma aipaco nʌnʌaava ʌgai dai camaitʌʌ ʌcʌcʌʌli mosʌca ʌSuusi ʌʌgi.
9 Dai aidʌsi tʌaapañimi ʌgai ʌtuvidacaiñdʌrʌ, ʌSuusi daí gʌmamaatʌrdamiga sai maiaagidiña tomali ʌmaadutai istuma tʌʌ ʌgai asta siʌʌscadʌ duaacagi ʌgai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
10 Cascʌdʌ maiaagidi ʌgai tomali ʌmaadutai, dʌmos aipaco gʌntʌcacaitadai ʌgai istʌiya ʌlidi ʌSuusi aagaitai isduaaca agai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
11 Dai amaasi tʌcacai ʌgai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuisidʌ icaiti ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami saidʌ ʌEliiasi ʌʌpʌga viaacatadai isdiviagi isaapi? —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdami.
12 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Vaavuava istumaasi aagai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ sai ʌEliiasi viaacatadai isʌʌpʌga diviagi dai soiñagi oodami sai vaavoitudana Diuusi. Dai pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ giñaagaitai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ansai aliʌ soimaa taata iñagai dai mʌsai ʌmapiadʌrʌ giñviaa agai.
13 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi saidʌ ʌEliiasi cadivia, mʌtaidʌ idui ʌgaicʌdʌ vʌʌsi istumaasi ipʌli, poduucai isduucatai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ mʌsaidʌ iduñia agaitadai ʌgaicʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

———

14 Dai gooquiʌrʌ ʌpamu aayi ʌgai siaaco daraajatadai ʌgaa mamaatʌrdami, dai tʌʌ mui oodami ʌgai sicoli. Dai ami ʌʌmadu gaaatagaitadai ʌʌpʌ ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
15 Dai aidʌsidʌ ʌoodami tʌʌ ʌSuusi vʌʌscatai maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgitoagi dai vui voopoi dai viaatulda agai.
16 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Mʌtumaasi aatagai aapimʌ ʌʌmadʌ giñmamaatʌrdamiga? —astʌtʌdai.
17 Tai ʌmaadutai ismaacʌdʌ ami daraajatadai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, gʌvuaapianta giñmara ismaacʌdʌ viaa ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ dai goDiaavora tʌaañicarudʌ muudutuli.
18 Tomasiaaco dʌvʌʌrapi dadaitudaiña goDiaavora tʌaañicarudʌ dai totostudai tʌñidʌ dai cʌcʌrʌntudai taatamudʌ, vai cascʌdʌ goovai maiviaa gʌguvucadaga dai aanʌ caaagidi gʌmamaatʌrdamiga sai vusaidana goDiaavora tʌaañicarudʌ tai maitistui —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
19 Taidʌ ʌSuusi baamuan tada daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ oodami maivaavoidaracami, ¿asta siʌʌscadʌ uucami viaacamu aanʌ isgʌnʌʌmadu daacagi? Giñvuaapidavurai goali gʌʌli —astʌtʌdai ʌSuusi.
20 Mʌtai vuaapi siaaco daacatadai ʌgai. Dai aidʌsidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ tʌʌ ʌSuusi suiquituli ʌgai ʌali gʌʌli taidʌ ʌali gʌʌli dʌvʌʌrapi gʌi, dai aipaco yaalimi, dai totostuimi tʌñidʌ.
21 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai ʌoogadʌ daidʌ itʌtʌdai:
—¿Vʌquiidʌ abiaadʌrʌ povʌvueeyi goovai? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌoogadʌ itʌtʌdai:
—Aliducatai abiaadʌrʌ.
22 Dai goDiaavora tʌaañicarudʌ muiyoco imidagai taiyʌrʌ dadaitudaiña dai suudarʌ muaa ʌliditai. Dai pʌsaapi istutiadagi isiduñiagi istumaasi goovai vʌʌtarʌ, soigi gʌʌlda aatʌmʌcʌdʌ dai gʌrsoiña —astʌtʌdai ʌoogadʌ.
23 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Pʌsistutiadagi isvaavoitudagi di, vaavoitudadami vʌʌtarʌ tomali ʌmo istumaasi maisijaiga —astʌtʌdai ʌSuusi.
24 Taidʌ ʌali gʌʌli oogadʌ gʌgʌrʌ iiña daidʌ itʌtʌdai:
—Vaavoitudiana. Giñsoiñañi nai vaamioma vaavoituda aanʌ —astʌtʌdai.
25 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi isami gʌnʌmpaidimi mui oodami ʌgai bagaimi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Diaavora tʌaañicarudʌ maiñioocadami dai maitʌcaidacami aanʌ angʌtʌaanʌi pʌsai vusaiña. Dagitoñi idi ali gʌʌli dai camaivapacʌda ʌpamu idiʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
26 Taidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ gʌgʌrʌ iiña dai ʌpamu suiquituli ʌali gʌʌli, dai vuusaicai muuquiadʌ ducai viaa ʌgai ʌali gʌʌli vai muidutai pocaitimi sai casi ʌrmuuquiadʌcatadai.
27 Dʌmos ʌSuusi noviaiñdʌrʌ bʌi dai vañigi taidʌ ʌali gʌʌli cʌquiva.
28 Taidʌ ʌSuusi vaa ʌmo quiiyʌrʌ, taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌcovai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—Tuisidʌ maitistui aatʌmʌ isvusaidagi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ —astʌtʌdai.
29 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Idi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ aliʌ sijaiga vusaidaragai cascʌdʌ avʌnacai maitaugacai gamamaadagi vai poduucai vuvacʌi goovai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

30 Dai aidʌsi iji ʌgai abiaadʌrʌ Galileeamu sʌʌli dʌgavusai dʌmos ʌSuusi maitipʌliditadai ismatiagi tomali ʌmo oodami,
31 mamaatʌtulditadai ʌgai gʌmamaatʌrdamiga cascʌdʌ dai aagiditadai sai ʌgai viaacatadai ʌmo sʌʌlicami dai mʌsai tʌʌgida agaitadai aa oodami sai ʌgai muaa agaitadai sai vʌʌscʌrʌ ʌgai bovaica tasaicʌdʌ duaaca agaitadai.
32 Dʌmos ʌmamaatʌrdamigadʌ maimaatʌ caʌcatadai istumaasi aagidi ʌSuusi dai duduaadicuitadai ʌgai iscʌʌga tʌcacagi.

———

33 Dai amaasi aayi ʌgai Capernauumʌrʌ. Dai aidʌsi caʌmo quiiyʌrʌ daraajatadai ʌgai, taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—¿Mʌtumaasi aatagaimi aapimʌ voiyaiñdʌrʌ iimʌtai? —astʌtʌdai.

34 Dʌmos ʌmamaatʌrdamigadʌ mosdodoli vii, voiyamu aagaimitadai ʌgai
sai ismaacʌdʌ vaamioma namʌga cascʌdʌ.
35 Tai amaasi daiva ʌSuusi dai vaí ʌbaivustaama dan gooca
gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—Isʌmaadutai vaamioma namʌaca ʌliadagi ʌgai gʌaagai ismaigʌducʌdʌ
ʌliadagi dai gʌaagai issoicʌdagi vʌʌscatai —astʌtʌdai ʌSuusi.
36 Amaasi bʌi ʌSuusi ʌmo ali gʌʌli daidʌ gʌmamaatʌrdamiga saagida cʌi dai
gooquiʌrʌ mootoi daidʌ itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
37 —Tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudai giñmamaatʌtuldiaraga dai cascʌdʌ
oigʌdai idi ali oodami, ʌgai giñoigʌdai aanʌ ʌʌpʌ. Dai ʌgai ismaacʌdʌ
giñoigʌdai aanʌ ʌgai oigʌdai ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

38 Amaasi ʌVuaana itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, tʌʌ aatʌmʌ ʌmo cʌʌli vai aagai gʌtʌtʌaaraga
dai poduucai vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ. Dʌmos
maigʌrʌʌmadu aimʌrai ʌgai tʌtai cascʌdʌ daí —astʌtʌdai ʌVuaana.
39 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maitavʌr daidiada. Maitatiipu tomali ʌmaadutai isivuaadagi istumaasi
gʌgʌrducami aagaitai giñtʌʌtʌaraga dai gooquiʌrʌ giññiooquiadagi.
40 Sioorʌ maitʌrvui caatʌcagi ʌgai gʌrʌpa maasi tʌgito.
41 Tomasioorʌ sioorʌ baigʌʌliaragacʌdʌ gʌnoidagi tomasi ʌmo avʌsi su-
udagi giñvaavoitudaitai aapimʌ sʌʌlicʌdʌ Diuusi maaquimu ʌgai ʌmo istu-
maasi cʌʌgaducami.

———

42 Tomasioorʌ sioorʌ soimaasi iduiñtulda ʌliadagi ʌmoco ismaacʌdʌ utu-
dama giñvaavoitudagi sioomʌ ʌrcʌʌgai ʌgai vʌʌtarʌ mʌscusivuan vulidagi ʌmo
gʌʌ mouturui dai gʌʌ suudarʌ daitudagi.
43-48 Dai isʌmaadutai iduñia ʌliadagi ʌmo istumaasi soimaascami
gʌnoonovicʌdʌ siʌpʌ gʌʌʌcasocʌdʌ siʌpʌ gʌvuupujicʌdʌ baiyoma gʌaagai
ispoʌliada ʌgai ismainoonovʌ siʌpʌ maiʌʌcaso siʌpʌ maivuupuju dai
maisiuu ʌDiaavora ʌʌmadu imiagi siaaco tomastuigaco soimaasi
gʌtaatacana dai tomastuigaco mʌʌcana tai baiyoma isimiagi Diuusi ʌʌmadu.
49 Dai tomasioorʌ sioorʌ cʌʌgacʌrʌ oidaca ʌliadagi aliʌsi soimaasi taatatul-
dia agai aa oodami.
50 Aliʌsi gʌaagai aapimʌ iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vai aa oodami ipʌliadagi
isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidʌ poduucai isduucai ʌmo oodami siooma
cueeyi cuaadagai yoovicami —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

10

———

1 Tai amaasi ʌSuusi ii Capernauumaiñdʌrʌ. Judeea dʌvʌʌriamu vaasadʌrʌ
ʌaqui Jordán. Tai ʌpamu gʌnʌmpagi oodami siaaco daacatadai ʌSuusi vai
ʌgai mamaatʌtuldimi poduucai isduucai ivuaadana ʌgai vʌʌscʌrʌ.
2 Tai ʌʌmoco ʌfariseo miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi dai
mossoimaasi ñiooquituda ʌlidi ʌgai ʌSuusi cascʌdʌ tʌcacai sabai oidaga
oigaragai isʌmo cʌʌli dagitoagi gʌooñiga.
3 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi gʌntʌjai Moseesacaru? —astʌtʌdai ʌSuusi.
4 Taidʌ ʌfariseo itʌtʌdai:
—ΛMoseesacaru gʌrmaa oigaragai isdadagitodagi ooqui dʌmos sai gʌaagai
ismamaacadagi ʌmo oojai siaaco aagadagi iscadagito —astʌtʌdai ʌfariseo.

5 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami oodami cascʌdʌ poduucai aagidi ʌgai ʌMoseesacaru.
6 Dʌmos aidʌsi tucamidʌrʌ idui Diuusi gooidigi, idui cʌʌli dai ooqui,
7 cascʌdʌ ʌcʌʌli viaa isdagitoagi gʌooga ʌʌmadu gʌdʌʌ dai vʌʌnagi ʌmo ooqui.
8 Dai poduucai ducami si ʌraliʌmo oodamicagi ʌgai.
9 Cascʌdʌ ismaacʌdʌ ʌmapagidi Diuusi ʌoodami maitʌagai isdadagitodagi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌfariseo.
10 Dai aidʌsi aayi ʌSuusi ʌmo quiiyʌrʌ taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌpamu tʌcacai astʌiya ʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ aagaitadai ʌgai.
11 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sioorʌ dagitoagi gʌooñiga dai vʌʌnagi ʌmai ooqui ʌgai soimaasi ivueeyi gʌooñiga ʌpʌgadadʌ vui.
12 Dai isʌmo ooqui dagitoagi gʌcuna dai vʌʌnagi ʌmai cʌʌli ʌgai ʌʌpʌ soimaasi ivueeyi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

13 Mʌtai aidʌ vuaapi ʌSuusi chiʌʌqui aali sai taatana. Dʌmos ʌmamaatʌrdamigadʌ bagaidimi ʌoodami ismaacʌdʌ vuaapaimi ʌaali.
14 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi aliʌ baamu daidʌ itʌtʌdai ʌgai gʌmamaatʌrdamiga:
—Dagitovurai goaali vai dadana siaaco daja aanʌ dai maitavʌr daidiada. Siaaco gatʌaanʌi Diuusi ʌrʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ ʌpan ducami aali.
15 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai sioorʌ maivaavoitudagi Diuusi ʌpan ducai ʌmo aliducami ʌgai maiimimu siaaco gatʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi.
16 Dai moomotoi ʌgai ʌaali dai daama darai gʌnoonovi dai siaa duutuli.

———

17 Dai aidʌsi apiaimʌitadai ʌSuusi, tai voiyʌrʌ mʌraitai aayi ʌmo cʌʌli dai vuidʌrʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami cʌʌ tuigacami, ¿tuma duuna aanʌ dai vʌʌscʌrʌ oidacana Diuusi ʌʌmadu? —astʌtʌdai.
18 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tuipʌsi cʌʌ tuigacami giñaagai? Aliʌmadugava cʌʌ tuigacami dai ʌgai ʌrDiuusi.
19 Aapi cʌʌga maatʌ istumaasi ipʌlidi Diuusi isivuaadagi oodami maitigaʌʌsiada gaooñiga, dai maitigacoodadai, dai maitigaʌʌsiada gavustuidaga, dai maitiyaatagʌda, dai maitigavupuiirumadada dai siaa iduutuada gʌooca dai gʌdaada —astʌtʌdai ʌSuusi.
20 Taidʌ ʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, vʌʌsi gomaasi ansiaa duutudai aanʌ aliducatai abiaadʌrʌ —astʌtʌdai.
21 Taidʌ ʌSuusi baigʌʌliaragacʌdʌ nʌnʌidi ʌcʌʌli daidi tʌtʌdai:
—Ʌmo istumaasi aviʌʌga pʌsiduñiagi. Imiñi dai gagara vʌʌsi pʌstuma viaa dai oida ʌtumiñsi ʌsoitutuigami dai poduucai viaacamu aapi mui naana maasi tʌvaagiʌrʌ. Dai gooquiʌrʌ divia daidʌ iñooida. Dʌmos ʌʌpʌga gʌaagai pʌsbaigʌducagi siʌduñiada gʌmuaatudagi giñvaavoitudaitai —astʌtʌdai ʌSuusi.
22 Dʌmos aidʌsi caʌ ʌcʌʌli imaasi aliʌ soigʌʌli dai imʌcai soigʌʌliatugai aliʌsi ʌrgʌvidacamicatadai ʌgai cascʌdʌ.
23 Tai amaasi ʌSuusi aipaco nʌnʌaava daidʌ itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Gia sijaiga isgʌnviipidacami gʌndagituagi isDiuusi tʌaanʌdagi dai soicʌdagi sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana —astʌtʌdai.

24 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgitoagi pocaititai
ʌSuusi, dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai ʌpamu:
—Giñaaduñi gia sijaiga isʌgai ismaacʌdʌ mosʌcaasi gʌnvustuidagʌrʌ
tʌtʌgitoi dagituagi isDiuusi soicʌdagi iscʌʌga gʌntʌtʌgitocagi aliʌsi
gʌnviipidacatai ʌgai.
25 Siooma maisijaiga ʌmo muura vʌʌtarʌ isvaquiagi ʌmo oyi dʌgadʌamu
sʌʌli isʌmo gʌviidacami dagituagi isDiuusi soicʌdagi iscʌʌga gʌtʌgitocagi
—astʌtʌdai ʌSuusi.
26 Dai aidʌsi caʌ ʌgai imaasi maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgitoagi dai aipaco
gʌntʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Voorʌ istutuididʌo iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi? —ascaiti.
27 Taidʌ ʌSuusi vui nʌnʌava daidʌ itʌtʌdai:
—Oodami gia maitistutuidi isiduñia imaasi, dʌmos Diuusi gia istutuidi.
Diuusi vʌʌsiaʌcatai istutuidi isiduñiagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
28 Tai amaasi itʌtʌdai ʌPiiduru:
—Mamaatʌtuldiadami, aatʌmʌ viaa vʌʌsi tʌstuma viaacatadai
gʌoidatucuda ʌrʌliditai —astʌtʌdai.
29 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai tomasioorʌ sioorʌ dagitoagi gʌquii dai
gʌsisiʌʌgi, dai gʌsusuculi, dai gʌooga, dai gʌdʌʌ, dai gʌooñiga, dai
gʌmaamara, dai gʌdʌvʌʌraga giñvaavoitudaitai aanʌ dai vaavoitudaitai
Diuusi ñiooquidʌ,
30 ʌgai viaacamu idi oidigʌrʌ ʌmo siento vaamioma baabaqui, dai siisiʌʌgi,
dai susuculi, dai dʌʌdʌcamu, dai maamaracamu, dai dʌdʌʌvʌracamu, tomasi
soimaa taatamaitai. Dai siʌʌscadʌ imiagi ʌgai idi oidigaiñdʌrʌ vʌʌscʌrʌ
oidacamu Diuusi ʌʌmadu.
31 Dʌmos mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi muidutai ismaacʌdʌ vaamioma
tʌaanʌi tami mʌʌca siooma maitʌaanʌdamu dai ismaacʌdʌ siooma
maitʌaanʌi tami, mʌʌca vaamioma tʌaanʌdamu —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

32 Dai ʌmo imidagai voiyamu iimʌitadai ʌgai catʌʌtʌidimi Jerusaleena
ʌSuusi baitʌqui imʌitadai gʌmamaatʌrdamiga, vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ
maitʌtʌgaitadai istumaasi gʌntʌtʌgitoagi dai duduaadimutugaitai
oidi. Taidʌ ʌSuusi ʌpamu ʌcovai vuvaitu ʌbaivustaama dan gooca
gʌmamaatʌrdamiga, dai aagidi isducatai ʌpʌduñia agaitadai ʌgaicʌdʌ.
33 Daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ nʌidi tʌscatʌtʌidimi Jerusaleenʌrʌ, mʌsiaaco giñtʌʌgida agai
aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Giñtʌʌgida magai ʌbaitʌguucacamigadʌ
papaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami isʌgai gatʌaañimu mʌsaidʌ
giñmuaana. Giñtʌʌgidamu ʌgai aa sibʌadʌrʌ oidacami.
34 Dai giñparundada magai dai saasasa magai giñtuucuga dai giñsisiviada
magai dai giñmuaa magai. Dʌmos bovaica tasaicʌdʌ ʌpamu duaacamu aanʌ
coidadʌ saagidañdʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

35 Tai amaasi ʌJacovo ʌʌmadu ʌVuaana ʌSevedeo maamaradʌ miaadʌrʌ
guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, aatʌmʌ ipʌlidi pʌsiduñiagi tʌsducatai gʌaagida ra-
gai —astʌtʌdai.
36 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ipʌlidi aapimʌ isiduñia aanʌ? —astʌtʌdai.
37 Tai ʌgai itʌtʌdai:

—Si∧∧scad∧ aapi v∧∧sia daama ∧rgabait∧c∧aacamicagi g∧rmaacañi oigaragai t∧taid∧ ∧rt∧t∧aan∧damica aat∧m∧ —ast∧t∧dai.
38 Tai amaasi ∧Suusi it∧t∧dai:
—Aapim∧ maimaat∧ m∧stumaasi giñaagidi. ¿Baisi istutuid∧na aapim∧ issoimaasi taatagi si∧∧ soimaa taata iñagai aan∧? —ast∧t∧dai ∧Suusi.
39 Tai ∧gai aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Istutuidiat∧ta —ast∧t∧dai.
Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai:
—S∧∧lic∧d∧ ∧rvaavoi. Aapim∧ gia soimaa taatamu si∧∧si soimaa taata iñagai aan∧.
40 D∧mos aan∧ maitistutuidi isdaraasagi t∧t∧aan∧dami baiyoma ∧∧gi Diusi g∧rooga daraasamu t∧t∧aan∧damicagi —ast∧t∧dai ∧Suusi.
41 Dai aid∧sid∧ ∧gaa baivustaama mamaat∧rdami cai gomaasi baacoi ∧Jacovo ∧∧madu ∧Vuaana vui.
42 D∧mos ∧Suusi vaí ∧gai daid∧ it∧t∧dai:
—C∧∧ maat∧ aapim∧ sai ismaac∧d∧ mait∧rjudidíu saagida ∧bait∧c∧aacami g∧pipiooñiga duucai n∧idi g∧aaduñi dai ismaac∧d∧ vaamioma gat∧aan∧i s∧∧lic∧d∧ t∧t∧aañicui.
43-44 D∧mos aapim∧ g∧nsaagida mait∧aagai ispoduucai ivuaadagi baiyoma sioor∧ ∧rbait∧c∧aacamicagi g∧aagai issoic∧dagi v∧∧scatai.
45 Poduucai isduucai ivueeyi aan∧ iñsmaac∧d∧ viaa ∧mo s∧∧licami. Aan∧ gia divia oidig∧r∧ maisiu isgiñsoic∧dagi aa baiyoma divia aan∧ dai soic∧da iñagai oodami dai muquia iñagai vai poduucai c∧∧gac∧r∧ vuvac∧na mui oodami —ast∧t∧dai ∧Suusi.

———

46 Amaasi aayi ∧gai Jericoo∧r∧ dai aid∧si cavuvaquimi abiaad∧r∧ ∧Suusi ∧∧madu ∧mamaat∧rdamigad∧ dai muidutai aa oodami, vai ∧mo c∧∧li main∧aadami Vatimeo t∧∧giducami Timeo marad∧, voi ugidiana daacatai gataan∧i oidicami.
47 Dai aid∧si ca∧ ∧c∧∧li ismiaadimi ami ∧Suusi otoma iiñoquidimi daid∧ it∧t∧dai:
—Suusi Davi cajiudad∧ soigig∧∧lda aan∧c∧d∧ —ast∧t∧dai.
48 Tai muidutai bagaimi sai maitadacana, d∧mos ∧c∧∧li vaamioma iiñacai daid∧ icaiti:
—Davi marad∧ soigig∧∧lda aan∧c∧d∧ —ascaiti.
49 Taid∧ ∧Suusi c∧quiva, daid∧ it∧t∧dai g∧aaduñi:
—Baigovai av∧r vaida —ast∧t∧dai.
Taid∧ ∧oodami vaí ∧main∧aadami dai av∧naquidimi daid∧ it∧t∧dai:
—Baigi g∧∧liada, otoma ic∧quiva, g∧vaidiava ∧Suusi —ast∧t∧dai.
50 Taid∧ ∧c∧∧li otoma maigovai daitu g∧suaa dai otoma c∧quivacai ii siaaco daacatadai ∧Suusi.
51 Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai:
—¿Tumaasi ip∧lidi aapi isg∧duiñda aan∧? —ast∧t∧dai.
Taid∧ ∧main∧aadac∧d∧ aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Mamaat∧tuldiadami, n∧ada iñ∧lidi aan∧ —ast∧t∧dai.
52 Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai:
—Casi aapi istutuidi isim∧dagi, giñvaavoitu aapi casc∧d∧ can∧n∧aava —ast∧t∧dai.
Mospot∧i ∧gai taid∧ ∧c∧∧li istui isn∧n∧aavagi, dai oí ∧Suusi voiyamu.

11

———

1 Dai aidʌsi camiaadimi ʌgai Jerusaleenʌrʌ ugidana iimʌitai Betapagi dai
Betania vuidʌrʌ ʌOliivosi giidi, taidʌ ʌSuusi ootoi gooca gʌmamaatʌrdamiga.
2 Daidʌ itʌtʌdai:
—Iimivurai mʌmocoro ali quiiyʌrʌ, dai mʌsiuu duucu aiyagi tʌʌgimu
aapimʌ ʌmo asñiitu vulicami. Ʌgai maiquiaa dadaʌjʌi tomali ʌmaadutai.
Upanavurai dai vuaapa.
3 Dai isʌmaadutai gʌntʌcacagi mʌstuisidʌ povueeyi vʌrai aagida an-
sai aanʌ tʌgito, ansai otoma ʌpamu ootsoda iñagai —astʌtʌdai ʌSuusi
gʌmamaatʌrdamiga.
4 Tai ʌgai iji, dai tʌʌ ʌasñiitu vai ʌmo quitaagiña vulicatadai voiyʌrʌ, dai
uupai.
5 Tai ʌʌmadutai ismaacʌdʌ ami daraajatadai itʌtʌdai:
—¿Mʌtuma vueeyi? ¿Tuimʌsi uupaisai goasñiitu? —astʌtʌdai.
6 Tai ʌgai aa noragi dai aagidi istʌtʌdai ʌSuusi tai ʌgai dagito mʌsbʌquiagi
ʌasñiitu.
7 Tai ʌgai otoma bʌidacai ʌasñiitu ʌSuusi. Dai asñiitu daama darai
gʌnsusuaa, taidʌ ʌSuusi daamioma daiva.
8 Tai muidutai aa oodami voiyʌrʌ ʌligaimi gʌnsusuaa dai aa guicuta uusi
maamaradʌ dai voiyʌrʌ tuajaimi dai poduucai tʌtʌgidi ʌgai ʌSuusi isaliʌ siaa
duutudai.
9 Dai ʌgai ismaacʌdʌ baitʌqui iimʌitadai dai ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ
iimʌitadai iiñaquimi daidʌ icaitimi:
—Aliʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi. Aatʌmʌ ipʌlidi sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ
nʌijadana goovai ismaacʌdʌ divia Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.
10 Dai aliʌ baigʌnʌliadamu vʌʌscatai ismaacʌdʌ tʌaanʌda goovai.
Goovai ʌrʌraí Davicaru cajiudadʌ. Sʌʌlicʌdʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi
gʌrbaitʌcʌaacamiga —ascaitimi ʌgai.
11 Taidʌ ʌSuusi aayi Jerusaleenʌrʌ, dai vaa ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu.
Dai aipaco nʌnʌaava dai nʌnʌidi istumaasi oidaga ami, dai gooquiʌrʌ ii
Betaaniamu ʌʌmadu ʌbaivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ, casi
ʌrurunococatadai cascʌdʌ.

———

12 Dai siaadico aidʌsi iji ʌgai Betaaniaiñdʌrʌ tai aayi biuugigai ʌSuusi.
13 Dai ʌgai mʌcasdʌrʌ tʌʌ ʌmo iigosi dʌʌdʌ cʌʌga tʌtʌdogi aagadʌ. Dai ʌgai
ii dai nʌnʌidi sabai ibaidaga, dʌmos maitʌʌ tomali ʌmo iibiadʌ mosgoʌʌgi
aagadʌ maiquiaa aayi istuigaco ibiatai ʌgai cascʌdʌ.
14 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌiigosi dʌʌdʌ:
—Tomali ʌmo imidagai camaiugimu tomali ʌmaadutai gʌibaidaga
—astʌtʌdai.
Vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ caʌ.

———

15 Dai gooquiʌrʌ aayi ʌgai Jerusaleenʌrʌ. Dai aidʌsi vaa ʌSuusi ʌgʌʌ
quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu, dai vuvaidimi vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami gagaagarai
dai ismaacʌdʌ gasaapʌdai. Dai aipaco suuli memesagadʌ ismaacʌdʌ cam-
biando ʌjudidíu quiuupaigadʌ tumiñsigadʌ ʌʌmadu daraicarudʌ ismaacʌdʌ
gagaagarai tutugu;
16 Dai maidagito tomali ʌmaadutai iscucuuspʌticagi gʌvustuidaga quiuu-
pai ʌraana.
17 Dai gʌaagacai mamaatʌtuldimi daidʌ itʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ aduucai oojisi: “Giñquii itʌʌgiducamu quii ma-
maadaragai vʌʌtarʌ tomastuma oodami ami gamamaadadamu”, ascaiti

Diuusi ñiooquidʌrʌ. DʌmOs aapimʌ ʌpan duucai ivueeyi ʌʌsivogami tami Diuusi quiidʌrʌ —astʌtʌdai Suusi ʌoodami.
18 Taidʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌmaatʌtuldiadami sʌʌlicami caʌ iscaiti ʌSuusi, dai otoma gaagaimi isduucatai muaagi, poʌliditadai isvʌʌsi oodami vaavoituda aagaitadai. Vaidʌ ʌoodami vʌʌscatai maitʌtʌgaitadai isducatai gʌntʌtʌgitoagi caʌcatai isducatai mamaatʌtuldi ʌSuusi.
19 DʌmOs ʌSuusi mostuca tai ii abiaadʌrʌ.

———

20 Dai siaadico quiamoco dʌgavusai ʌgai dai tʌʌ ʌiigosi dʌʌdʌ vai cagaquisapi tatacadʌañdʌrʌ abiaadʌrʌ.
21 Taidʌ ʌPiiduru tʌgito daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, dañi goiigosi dʌʌdʌ ismaacʌdʌ ñiooquidi aapi tacavo ticagaquisa —astʌtʌdai.
22 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Vaavoitudadavurai Diuusi.
23 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi, sai tomasioorʌ sioorʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga giñvaavoitudadagi cʌʌga istutuidi isivuaadagi naana maasi istumaasi sʌʌlicʌdʌ sijiacami.
24 Cascʌdʌ angʌnaagidi sai mʌsiʌʌscadʌ taanʌdagi Diuusi ʌmo istumaasi gʌnmamaadiʌrʌ dai mʌssʌʌlicʌdʌ vaavoitudadagi isʌgai istutuidi isgʌnmaquiagi viaacamu aapimʌ mʌstumaasi taañiagi.
25 Dai mʌsiʌʌscadʌ gamamadadagi mʌsviaacagi ʌmoco gʌnsaayu oigʌldavurai, vai giñooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja gʌnoigʌldana gʌnsoimaascamiga ʌʌpʌ.
26 Dai mʌsiaapimʌ maioigʌldagi, tomali gʌnooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja maitʌnoigʌldamu ʌʌpʌ —astʌtʌdai.

———

27 Dai amaasi aayi ʌgai ʌpamu Jerusaleenʌrʌ. Dai aidʌsidʌ ʌSuusi ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu ʌrana aimʌraitadai, tai miaadʌrʌ guuquiva ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami, ʌʌmadu ʌsonʌrʌ guucacami,
28 daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuma sʌʌlicamicʌdʌ ivueeyi aapi imaasi? ¿TOorʌ gʌmaa sʌʌlicami pʌsai pomaasi ivuaadana? —astʌtʌdai.
29 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌʌanʌʌpʌ gʌntʌcacagi ʌmo istumaasi mʌscʌʌga giñaa noragidagi dai giñaagidagi istumaasi giñtʌcaca iñagai, nai aana ʌʌpʌ gʌnaagidagi istuma sʌʌlicamicʌdʌ ivueeyi aanʌ gomaasi.
30 ¿TOorʌ ootoi ʌVuaana sai vapaconana oodami, Diuusi, oodamisio? Aagavʌrai, noragida —astʌtʌdai ʌSuusi.
31 Vaidʌ ʌcʌcʌʌli aipaco gʌnaagidimi daidʌ icaiti:
—Ispotʌiya aatʌmʌ sai Diuusi ootoi ʌVuaana goovai povʌrtʌʌdan tada tʌsai tuisi maivaavoitu.
32 Isbai potʌʌna aatʌmʌo sai oodami ootoi —ascaiti ʌtʌtʌaanʌdami.
Aliʌʌbʌiditadaiʌgaiʌoodamicascʌdʌ. Cʌʌgamaatʌcatadaiʌgaiʌsiʌoodami sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai siʌVuaana ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌcatadai.
33 Dai amaasi itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Maitatʌmaatʌ sioorʌ ootoi ʌVuaana —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Tomali aanʌ anmaitʌnaagidagi tuduidʌ istuma sʌʌlicamicʌdʌ ivueeyi aanʌ gomaasi —astʌtʌdai ʌSuusi.

12

———

1 Amaasi ʌSuusi gʌaagacai mamaatʌtuldimi cuentocʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌmo imidagai oidacatadai ʌmo cʌʌli dai ʌi uuvasi gʌdʌvʌʌragana, dai
sicoli curarai. Daidi idui siaaco vusiadagi uuvasi varagadʌ. Daidʌ idui ʌʌpʌ
ʌmo vaaqui tʌcavacami dai abiaadʌrʌ nuucadaca agai vʌʌsi gʌʌʌsi.
Dai gooquiʌrʌ taajucamicʌdʌ maa gʌʌʌsi aa oodami dai mʌcasi ii.
2 Dai aidʌsi aayi yoovaragai ootoi ʌgai ʌmoco gʌpiooñiga sai mʌtaanʌna
ʌaata vuadami ʌuuvasi varagadʌ siʌʌqui aʌcatadai.
3 DʌmOs ʌaata vuadami bʌi ʌootosicami dai soidoodai dai saasarai tuucu-
gadʌ dai maimaa toma laachi dai ootoi.
4 Taidʌ ʌaamudʌ ootoi ʌmai pioooñi, mʌtai ʌgai maicacarai, dai saasarai
moodʌ dai galnaasi ñiooqui aagidi dai mosootoi ʌʌpʌ.
5 Taidʌ ʌaamudʌ ootoi ʌmai gʌpiooñiga, mʌtai ʌgai muaa. Dai gooquiʌrʌ
ʌaamudʌ ootoi mui aa pipiooñi mʌtai ʌʌmoco soidoodai dai saasarai tuutu-
cugadʌ dai aa coi.
6 Dai maracatadai ʌcʌʌli ʌmo cʌʌli dai aliʌ oigʌdaitadai dai cuugatʌrʌ ootoi
poʌliditai: “Giñmara gia siaadʌrʌ maisiaa duutudana ʌgai”, asʌʌlidi.
7 DʌmOs ʌaata vuadami tʌʌgacai, aipaco gʌnaatagidimi daidʌ icaiti:
“Gooviava ʌgai ismaacʌdʌ ajiagai vʌʌsi oogadʌ vustuidadʌ gʌaagai
tʌsmuaagi dai poduucai aatʌmʌ ʌrtutuidacamicamu”, ascaiti.
8 Dai bʌi dai muaa dai dʌjoi ugidiana daitu ʌtuucugadʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
9 Dai amaasi ʌSuusi tʌcacai ʌtʌtʌaanʌdami daidʌ itʌtʌdai:
—¿Isduuñimu ʌtuidacami ʌdʌvʌʌrai ʌpipiooñi? Divimu ʌgai dai codimu
ʌaata vuadami dai maaquimu ʌgai ʌdʌvʌʌrai aa oodami.
10 Aapimʌ cʌʌ maatʌ isduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ daidʌ icaiti:
ʌsʌʌlicami viaacami ismaacʌdʌ daasa aagai Diuusi ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ
ʌjudidíu gajiaadʌrʌ viaa agai.
Dai ʌgai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌda agai.
11 Diuusi iduñia gomaasi. Dai gomaasi ʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducamicamu
ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ vaavoitudagi.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
12 Dai maatʌ caʌ ʌtʌtʌaanʌdami isʌgai aagada mʌʌlidi ʌSuusi cascʌdʌ aagai
ʌcuento. Dai bʌiya ʌliditadai ʌtʌtʌaanʌdami ʌSuusi dai maisagi dʌmos
ʌbʌiditadai ʌgai ʌoodami dai dagito dai iji.

———

13 Dai gooquiʌrʌ ootoi ʌtʌtʌaanʌdami ʌʌmoco ʌfariseo ʌʌmadu ʌʌmoco
ʌEroodʌsi aaduñdʌ sai nʌidana sabai aagatudana ʌgai ʌSuusi ʌmo istumaasi
istumaasi vui caatʌcagi ʌjudidíu vaavoidaragadʌ vai poduucai gʌʌpiʌrʌ
vuaajagi ʌgai dudunucamiʌrʌ.
14 Tai ʌgai aayi siaaco daacatadai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, maatʌ aatʌmʌ sai istumaasi aagai aapi
ʌrvaavoi. Dai maivuaamʌ ʌʌlidi aapi oodamicʌdʌ siʌrgʌnviipidacami
siʌrsoituutuigami ʌʌpʌ. Mosgamamaatʌtuldi aapi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
¿Cʌʌgaisi tʌsaa namʌquiada aatʌmʌ gocuota ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ
ʌromamanu cho sio? —astʌtʌdai ʌgai ʌSuusi.
15 DʌmOs ʌSuusi maatʌcatadai ismosvuiirumada ʌliditadai ʌgai daidʌ
itʌtʌdai:
—Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. ¿Tuimʌsidʌ
giñvuiirumada ʌlidi? Giñtʌʌgidavurai ʌmo tumiñsi ismaacʌdʌcʌdʌ gaaa
namʌquidi aapimʌ ʌcuota nai nʌida aanʌ —astʌtʌdai.

16 Mʌtai tʌʌgi. Vaidʌ ʌSuusi nʌnʌidi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Voorʌ moodʌ dai voorʌ tʌʌtʌaragadʌ viaa gotumiñsi? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌgaa aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌgʌʌ maitʌcʌaacami moodʌ dai tʌtʌaragadʌava —astʌtʌdai.
17 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maacavurai ʌbaitʌcʌaacami istumaasi ʌrtuidadʌ, dai iduuñivurai istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi ʌʌpʌ, ʌgai ʌrʌgʌʌ baitʌcʌaacami tʌvaagiʌrʌ cascʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌcʌcʌʌli maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgitoagi caʌcatai isducatai aa noragidi ʌSuusi.

———

18 Tai amaasi iji ʌʌmoco saduseo siaaco daacatadai ʌSuusi. Ʌsaduseo pocaiti sai maioidaga duaacaragai coidadʌ vʌʌtarʌ, cascʌdʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
19 —Mamaatʌtuldiadami, Moseesacaru oojisicami gʌrvii vai pocaiti sai isʌmo cʌʌli muquiagi dai viaagi gʌooñiga maiquiaa maamatacai abaana, saidʌ ʌsuculidʌ gʌaagai isvʌʌnagi ʌviuudu dai maamatagi abaana ʌgai ismaacʌdʌ muu vʌʌtarʌ.
20 Cuvaracamicatadai gʌnsiʌʌgʌmʌ. Taidʌ ʌvʌʌsi gasiʌʌgi ooñigai dai muu maiquiaa maamatacai.
21 Tai ʌmo suculidʌ vʌʌna ʌviuudu dai muu ʌʌpʌ maiquiaa maamatacai. Taidʌ ʌgʌmai suculidʌ vʌʌna dai podui ʌʌpʌ.
22 Vʌʌ cuvaracami podui ʌgai vaa ooqui dai vʌʌsi coi maimaamatacai, taida muu ʌooqui ʌʌpʌ.
23 Dai siʌʌscadʌ duduaacagi ʌgai dai ʌpamu oidacagio ismaacʌdʌ ʌrcunadʌcamu ʌooqui vʌʌ cuvaracami ʌrcucunadʌcatai tami oidi daama —astʌtʌdai ʌsaduseo.
24 Tai amaasi ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Maicʌʌga gʌntʌtʌgitoi aapimʌ maimaatʌcatai iscaiti Diuusi ñiooquidʌ dai tomali maimaatʌcatai isDiuusi viaa guvucadagai.
25 Siʌʌscadʌ duduaacagi coidadʌ camaicucuntai tomali maiooñtai, mosʌpan ducamicana ʌgai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tʌvaagiʌrʌ.
26 Gʌnaagidamu aanʌ ʌmo istumaasi aagaitai goduaacaragai. Canʌidi aapimʌ Moseesacaru oojadʌ siaaco ooja ʌgai istumaasi aagidi Diuusi ʌmo uusi iipoadʌaiñdʌrʌ siaaco mʌʌcatadai taí dai aagidi sai oidaga duaacaragai. Tomasi catʌvʌpi ʌpʌdui sicoi Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocaru vʌʌsicʌrʌ pocaiti Diuusi: “Aanʌ anʌrDiuusigadʌ Avraañi dai Isaa dai Jaco dai aa ʌʌpʌ” —astʌtʌdai Diuusi.
27 Ʌgai Diuusi ʌʌmadu daraaja tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌrDiuusigadʌ ismaacʌdʌ catʌvaagiʌrʌ daraaja dai ismaacʌdʌ iimia agai tʌvaagiamu. Cascʌdʌ gʌnaagidi aanʌ mʌsai maicʌʌga gʌntʌtʌgitoi aagaitai sai maioidaga duaacaragai coidadʌ —astʌtʌdai ʌSuusi ʌsaduseo.

———

28 Tai ami divia ʌʌpʌ siaaco daacatadai ʌSuusi ʌmoco ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami, ʌgai caʌ istumaasi aatagaitadai ʌSuusi ʌʌmadu ʌsaduseo dai maatʌcatadai ʌgai isʌSuusi cʌʌga aa noragi, cascʌdʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Vʌʌsi ismaacʌdʌ ipʌlidi Diuusi tʌsivuaadagi ¿tumaasi vaamioma gʌaagai tʌsivuaadagi? —astʌtʌdai ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
29 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Giñcaʌcavurai Isireliʌrʌ oidacami ʌcʌliodamiava ʌrgʌrDiuusiga dai mosʌca ʌmadugava Diuusi.

30 Oigʌdañi ʌcʌliodami gʌDiuusi vʌʌsi gʌibʌdacʌdʌ, dai vʌʌsi
gʌtʌgitoidacʌdʌ, dai vʌʌsi gʌguvucadacʌdʌ". Goovai ʌrʌgai ismaacʌdʌ
vaamioma gʌaagai isivuaadagi.
31 Dai gotordadʌ baitoma pocaidaga ʌʌpʌ. "Oigʌdañi gʌaaduñi poduucai
pʌsduucai gʌoigʌdai aapi ʌʌgi". Goovai vʌgoocai ʌgai dai vaamioma gʌaagai
isʌʌgiadagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
32 Taidʌ ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami itʌtʌdai:
—Gia cʌʌga aagai aapi mamaatʌtuldiadami. Vaavuava ismaacʌdʌ aagai
aapi, sai mosʌca ʌmaduga Diuusi sai maitiipu ʌmai mosʌca ʌmoco.
33 Dai sai gʌaagai tʌsoigʌadagi Diuusi vʌʌsi gʌribʌdacʌdʌ, dai vʌʌsi
gʌrtʌgitoidacʌdʌ, dai vʌʌsi gʌrguvucadacʌdʌ, dai tʌsai oigʌdaiña gʌraaduñi
poduucai tʌsduucai gʌroigʌdai aatʌmʌ ʌʌgi. Vʌʌsi gomaasi vaamioma
namʌga isʌvustaqui dai aa naana maasi ismaacʌdʌ coodaiña oodami
dai mʌmʌidiña Diuusi vʌʌtarʌ siaa duutudaitai Diuusi —astʌtʌdai
ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
34 Dai aidʌsi caʌ ʌSuusi iscʌʌga aa noragi ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami
itʌtʌdai:
—Baitoma maatʌ caʌcan caiti aapi isducatai gatʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai
ʌSuusi.
Tai tomali ʌmaadutai camaitʌpʌʌli istʌcacagi vaamioma.

———

35 ΛSuusi mamaatʌtulditadai ʌoodami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu, daidʌ
itʌtʌdai:
—¿Tuisidʌ pocaiti mamaatʌtuldiadami sʌʌlicami, saidʌ ʌCristo ʌrDavi caji-
udadʌ?
36 Vai ʌgai vaa Davi aagai isducatai aagidi Diuusi Ibʌadʌ daidʌ icaiti:
"ΛCristo ʌrgiñDiuusiga", ascaiti.
Diuusi potʌtʌdai ʌCristo:
"GʌmaaquimU aanʌ ʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ vaamioma namʌga.
Dai ugititudamu aanʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌvuidʌrʌ vʌʌtʌcagi", astʌtʌdai Diu-
usi.
Ascaiti Davicaru aagaitai ʌCristo.
37 ¿Ducatai istutuidi ʌCristo siʌrDavi cajiudadʌcagi vai ʌʌgi ʌDavi
giñDiuusiga aagadagi? —astʌtʌdai ʌSuusi.
Daidʌ ʌoodami sʌʌlicʌdʌ muiducatadai dai baigʌnʌliaragacʌdʌ caʌcatadai
istumaasi aagai ʌSuusi.

———

38 Daidʌ itʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami aidʌsi mamaatʌtulditadai:
—Maitavʌr ʌpan duucai ivuaada aapimʌ gomamaatʌtuldiadami
sʌʌlicamicʌdʌ, ismaacʌdʌ oojoidi iscʌcʌʌgaducami gʌnaadadagi yuucusi,
dai oojoidi mʌscucuanadagi gʌnvapanamu dai viaatuldiadagi cacayana.
39 Dai goovai gaagaiña cʌcʌʌgaducʌdioma daraicarui ʌjudidíu quiquiuu-
paigadʌrʌ, dai siaaco gacuaada goovai cʌcʌʌgaducʌdioma daraicarui oojoidi
isdadarʌdagi.
40 Dai ʌʌsidiña goovai vipiuudu baabaquidʌvio dai tʌvʌpi gamamaadaiña
sai maimaatʌcana oodami issoimaasi ivueeyi ʌgai. Goovai tuduidʌ ʌgai dai
vaamioma soimaa taatatuldamu Diuusi —astʌtʌdai Suusi ʌoodami.

———

41 ΛmO imidagai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daacatadai ʌSuusi vuidʌrʌ
ʌcajojoñi siaaco gʌtuaadana tumiñsi Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ. Daacatai
nʌidi ʌgai vaidʌ ʌgʌnviipidacʌdʌ muumuji tueeyi tumiñsi ami cajojoñiʌrʌ.

42 Tai ami aayi ʌʌpʌ ʌmo viuudu soitigami dai ʌmo cajoñiʌrʌ tuaa goo
sintavo.
43 Tai amaasi ʌSuusi vaí gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai idi viuudu soitigami siooma mui motuaa
tumiñsi sivʌʌscatai gogaa ismaacʌdʌ muumuji motueeyi tumiñsi.
44 VʌʌscatAi goovai motueeyi ismaacʌdʌ cababaivitocʌi, dʌmos goooqui
soitigamicatai motuaa vʌʌsi ismaacʌdʌ viaacatadai istucʌdʌ oidacagi
—astʌtʌdai ʌSuusi.

13

———

1 Dai aidʌsi vuusai ʌSuusi ʌgʌʌ quiuupaigadʌaiñdʌrʌ ʌjudidíu tai
ʌmaadutai ʌmamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, dañi vʌʌ sigiamaasi goojoodai ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ
duñisi gogʌʌ quiuupai dai gogʌgʌrʌ baabaqui —astʌtʌdai.
2 DʌmOs ʌSuusi itʌtʌdai:
—CanʌIdi aapimʌ idi gʌgʌrʌ baabaqui tami. Maiviimu tomali ʌmo odai
daama ʌmai. VʌʌSi siaa gʌduuñimu goovai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

3 Amaasi iji ʌgai Oliivosi giidiamu, ʌgai ʌrvuidʌrʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌ
ʌjudidíu. Dai aidʌsi ami daiva ʌSuusi, taidʌ ʌPiiduru, ʌʌmadu ʌJacovo,
ʌʌmadu ʌVuaana, ʌʌmadu ʌAandʌrʌsi, ʌcovai itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
4 —AatʌmʌIpʌlidi pʌsgʌraagidagi aapi siʌʌscadʌ ʌpʌduñia agai go-
maasi. ¿Ducatai maatʌcamu aatʌmʌ isvʌʌsi gomaasi casi ʌpʌduñia agadagi?
—astʌtʌdai.
5 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—GʌnnuucadacavurAi, vai tomali ʌmaadutai maitʌnvupuiirumadaiña.
6 Muidutai dadia agai daidi caitidamu: “AanʌanʌrʌCristo”, dai muidutai
vupuiirumadamu ʌgai.
7 DʌmOs mʌsiʌʌscadʌ cajiomacagi aapimʌ cocodi muiyapʌrʌ maitavʌr dud-
uaadicuda. VʌʌSi gomaasi gʌaagai isʌpʌduñiagi. DʌmOs gomaasi maiquiaa
ʌrcuugadʌ.
8 Ʌmo oodami cocoda agai aa oodami, dai ʌmo dʌvʌʌriʌrʌ oidacami cocoda
agai ʌmai dʌvʌʌriʌrʌ oidacami. Dai muiyapʌrʌ gigivucudamu dʌvʌʌrai. Dai
oidacamu biuugigai, dai siaa caitadamu cocoadami. VʌʌSi gomaasicʌdʌ
utudama gʌaagacai soimaasi taatamu oidigi daama oidacami.
9 DʌmOs aapimʌ gʌaagai mʌsʌjʌʌgi gʌnnuucadacagi; gʌntʌʌgida magai
baitʌguucacami, dai gʌngʌgʌgʌtudadamu aapimʌ quiquiuupiʌrʌ. Dai vi-
aacamu aapimʌ isvan guguucadagi dudunucami vuidʌrʌ dai raraí vuidʌrʌ
giñvaavoitudaitai aapimʌ. Poduucai istuidimu aapimʌ isgiñagadagi ʌgai
vuitapi.
10 DʌmOs maiquiaa aʌcai cuugatʌrʌ tasʌrʌ gʌaagai isaagidagi vʌʌsi oidigi
daama oidacami isducatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami.
11 Dai mʌsiʌʌscadʌ vaama gʌntuutusagi aapimʌ dudunucamiʌrʌ,
maitavʌr vuaamʌ ʌnʌliada maimaatʌcatai istʌiyagi, tomali maitʌaagai
mʌstʌtʌgitodagi. Diuusi gʌnsoicʌdamu vʌrai aagada mʌstumaasi tʌgitocagi
aidʌpʌcʌ. AapimʌmaiñiooquIa agai mosʌʌgi Diuusi Ibʌadʌgʌnñiooquitudamu.
12 Dai oodami gatʌtʌgiada agai ʌʌgi gʌnsusuculi dai gʌnsisiʌʌgi mʌsai
coodaiña. Dai dʌʌdʌdʌ gatʌtʌgiada agai ʌʌgi gʌnmaamara. Dai maamaradʌ
vui vʌʌtʌcamu gʌndʌʌdʌ dai asta gatʌaanʌdamu coodaragai.

13 Dai vʌʌsi oidigi daama oidacami gʌncʌʌdada agai giñvaavoitudaitai
aapimʌ. Dʌmos sioorʌ moʌʌ cʌʌga giñvaavoitudadagi siʌʌsi ucami oidacagi
oidigi daama ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaquimu.
14 ΛDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ Daniel ooja sai divia agai ʌmoco ismaacʌdʌ
sʌʌlicʌdʌ soimaasi iduñia agai ʌmo istumaasi ʌmapʌcʌrʌ siaaco maiviaa ʌgai
oigaragai isvapacʌdagi (sioorʌ nʌidagi idi oojai gʌaagai ismaatʌ caʌcagi).
Siʌʌscadʌ nʌijada oodami ispomaasi ʌpʌvuimi, amaasi ʌgai ismaacʌdʌ tami
Judeeʌrʌ daraajagi gʌaagai isvoopiagi gigiidamu.
15 Dai amaasi sioorʌ vaaqui daama daacagi aidʌ tasʌrʌ aliʌsi gʌaagai
isotoma voopiagi maivuvaidacai gʌvustuidaga tuucavidʌrʌ.
16 Dai sioorʌ dʌjiana ajioopadagi, maitʌaagai isʌpamu iimiagi
gʌnquiiyamu dai vuiyagi gʌnyuucusi.
17 Siʌʌ soimaa taatamu ʌooqui ismaacʌdʌ noonoacagi siʌpʌ viaacagi aali
sisiʌdami aidʌ tasʌrʌ.
18 Aliʌsi gʌaagai isdaanʌdagi Diuusi vai maitʌrtoomococana mʌsiʌʌscadʌ
voopiagi.
19 Aliʌ soimaa taata agai oodami cascʌdʌ. Vaamioma soimaasi gʌtaatamu
amaasi sitomali ʌmo imidagai aidʌsi abiaadʌrʌ idui Diuusi oidigi, dai
gooquiʌrʌ tomali ʌmo imidagai maipomaasi gʌtaatama.
20 Isbai tʌvʌpi ʌpʌduñiagi gomaasi aidʌ gia vʌʌsi coiyantada oodami dʌmos
Diuusi maidagitomu istʌvʌpi ʌpʌduñi gomaasi ʌgai aliʌ oigʌdai ismaacʌdʌ
ʌcovai vuvaitu cascʌdʌ.
21 Amaasi isʌmaadutai povʌntʌtʌdagi: “Dañi tami daja ʌCristo”, mʌsiʌpʌ
povʌntʌtʌadagi: “Dañi mʌca daja”, maitavʌr vaavoitudada.
22 Dadiav agai yaatavogami dai pocaitiada agai saidʌ ʌrʌCristo dai pocaiti-
ada agai saidʌ ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, daidʌ ivuaada agai naana
maasi gʌgʌrducami dai poduucai vupuiirumadada agai asta ʌgai ismaacʌdʌ
Diuusi ʌʌgi ʌcovai vuvaitu isistuidiagi.
23 Dʌmos aapimʌ avʌr baigʌnduca cascʌdʌ ʌʌquiasdʌrʌ abiaadʌrʌ
gʌnaagidi aanʌ gomaasi.

———

24 Dai amaasi siʌʌscadʌ cadaivuñiagi gosoimaa taataragai, tasai tucapi
viiya agai dai masaadai gʌiiña agai.
25 Dai sisiaavugai suuligia agai tʌvaagiañdʌrʌ, dai vʌʌsi istumaasi oidaga
tʌvaagiʌrʌ gigivucudamu.
26 Dai amaasi giñtʌʌgimu oodami aanʌ iñsimaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami,
iñsimʌʌcadʌrʌ imʌʌdamu icomai saagida guvucadagaicʌdʌ, dai Diuusi
dadadaquigadʌ ʌʌmadu.
27 Dai ootosamu aanʌ giñtʌtʌaañicaru sai ʌgai ʌmpaidana vʌʌsi ʌoodami is-
maacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu vʌʌsi oidigiaiñdʌrʌ dai vʌʌsi tʌvaagiaiñdʌrʌ.
28 Maatʌvurai aapimʌ idi ñiooqui iñsmaacʌdʌ gʌnaagidia iñagai aanʌ aa-
gaitai ʌiigosi: Siʌʌscadʌ momiacagi mamaaradʌ dai iipoidagi aagadʌ poduu-
cai camaatʌca iscamiaadimi taaco.
29 Poduucai ʌʌpʌ mʌsiʌʌscadʌ nʌijadagi iscasi ʌpʌvuidagi gomaasi is-
maacʌdʌ caaagidi aanʌ camaatʌca iscayoga ugidagai oidigi.
30 Iñsmaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai gomaasi ʌpʌduñia agai maiquiaa
ugitʌcai oodami sivi oidacami.
31 Tʌvaagi dai dʌvʌʌrai ugitimu, dʌmos giññiooqui maiugitimu.
32 Dʌmos tomali ʌmaadutai maimaatʌ siʌʌscadʌ tomali siuu duucu, tomali
ʌDiuusi tʌtʌaañicarudʌ tʌvaagiʌrʌ daraajatai maimaatʌ, tomali aanʌ Diuusi
maradʌcatai. Mosʌʌgi gʌrooga Diuusi ʌgai dai maatʌ.

33 Cascʌdʌ gʌaagai mʌsbaigʌnducagi, dai gamamadadagi maitavʌmaatʌ
siʌʌscadʌ ajia agai ʌcaa duucu.
34 Gomaasi ʌrʌpan ducami ʌmo cʌʌli siʌʌscadʌ imiagi sibʌcai mʌʌcasi.
Maiquiaa imʌcai vipiidiña ʌgai gʌpipiooñiga ʌʌmadutai aa duiñdagai, dai
quitaagiña vipieeyi nuucadacami.
35 Dai aanʌ ʌʌpʌ imia iñagai dai maimaatʌ siuu duucu divia iñagai cascʌdʌ
baigavʌr gʌnduca maimaatʌcatai siuu duucu divia iñagai aanʌ siʌmo imida-
gai urunuco, siʌpʌ ʌran tucarʌ, siʌpʌ cuujuicai tacucu, siʌpʌ maasicai.
36 Todian duucai divimu aanʌ dai cascʌdʌ gʌaagai mʌsbaigʌnducagi.
37 Istumaasi gʌnaagidi aanʌ aapimʌ ʌrvʌʌscatai vʌʌtarʌ. Baigavʌr gʌnduca
—astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

14

———

1 Dai gooca tasai viʌʌgacatadai gopascua vʌʌtarʌ. Gopascua ʌrʌsiaa du-
udagai istuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipitu-
aiñdʌrʌ. Vaidʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldíadami
sʌʌlicami gaagaitadai isducatai yaatagidacai bʌjiagi ʌSuusi dai muaagi.
2 Dʌmos icaititadai ʌgai:
—Baiyoma asta siʌʌscadʌ daivuñiagi gosiaa duudagai vai poduucai
maitʌrvui baacoagi ʌoodami —ascaiti.

———

3 Vaidʌ ʌSuusi Betaaniʌrʌ daacatadai Simuñi quiidiʌrʌ. ʌSimuñi ʌʌquioma
viaacatadai ʌcoocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga dʌmos cadueeyi ʌgai.
Dai aidʌsi mesa vuidʌrʌ daacatadai ʌSuusi, tai ami divia ʌmo ooqui dai
bʌʌcati ʌmo tucayu alavastrocʌdʌ duñisicami suudacami asaiti sigian uu-
vadami sʌʌlicʌdʌ namʌacami. Dai taapai ʌtucayu dai ʌSuusi moodʌrʌ tʌi
ʌasaiti sigian uuvaicʌdʌ.
4 Tai ʌʌmoco ismaacʌdʌ ami daraajatadai aliʌ baacoi dai aipaco
gʌnaatagidimi daidʌ icaiti:
—¿Istuisidʌ siaa doodai goovai goasaiti sigian uuvadami?
5 Cʌʌga gʌgagaramudai goovai vaamiomacʌdʌ isvaica siento piisu dai
ʌcʌdʌ soiñamudai soitutuigami —ascaiti.
Dai sʌʌlicʌdʌ baacoi ʌooqui vui.
6 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casiavʌr maiñioocada aapimʌ gooqui vui. Goovai ismaacʌdʌ iñduñi
goovai ʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducami.
7 Soitutuigami vʌʌscʌrʌ viaacamu aapimʌ gʌnsaagida, daidʌ istutuidi
aapimʌ iscʌʌga iduiñdagi mʌsiʌʌscadʌ ipʌliadagi. Dʌmos aanʌ gia maisiuu
vʌʌscʌrʌ giñnʌijada agai aapimʌ.
8 Idi ooqui giñduñi istumaasi istui. Tʌi goovai giñtuucuga sigian uuvadami
otoma muquia iñagai aanʌ cascʌdʌ.
9 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai tomasiaacoga siaaco gʌaagadagi
Diuusi ñiooquidʌ vʌʌsi oidigi daama gʌagada agai ʌʌpʌ istumaasi idui idi
ooqui vʌrai poduucai tʌtʌgitoda —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

10 Tai amaasi ʌUudasi Iscaliote, ʌmoco ʌbaivustaama dan gooca
mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi, ii daidʌ gaaataga agai ʌbaitʌguucacamigadʌ
ʌpapaali ʌʌmadu dai baiduñia agai ñiooqui dai tʌʌgida agai ʌgai ʌSuusi.

11 Dai aidʌsidʌ caʌ ʌbaitʌguucacami imaasi aliʌ baigʌnʌʌli dai aagidi ʌgai
ʌUudasi sai aa namʌquida agai. Taidʌ ʌUudasi gʌaagacai gaa isducatai
gatʌʌgidagi ʌSuusi mʌsai muaana.

———

12 Tai aayi ʌtucamidʌrʌ tasʌrʌ ʌsiaa duudagai istuigaco tʌtʌgitoiña ʌjudidíu
aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ dai istuigaco gʌcuaadana
paana maicopodatudicami, dai gʌmumueeyiña ʌmo ali cañiiru dai aa
gʌdadaasdiña Diuusi. Taidʌ ʌSuusi mamaatʌramigadʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—Vaacoga ipʌlidi aapi tʌsbaiduñiagi cuaadagai idi siaa duudagai vʌʌtarʌ
—astʌtʌdai.
13 Taidʌ ʌSuusi ootoi gooca gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—Iimivurai mʌʌca gʌgʌrʌ quiiquiana, dai ami tʌʌgimu aapimʌ ʌmo cʌʌli
vai vaigʌtica agai ʌmo aayi suudagi vʌrai oida.
14 Dai siaaco vaquiagi ʌgai vʌrai ami itʌʌda ʌquiʌʌcami:
“Ʌmamaatʌtuldiadami icaiti saaco cʌʌca ʌtucavi siaaco gaugia agai ʌgai
idi siaa duudagʌrʌ cuaadagai ʌʌmadu aatʌmʌ avʌr tʌʌda”.
15 Siʌgai gʌntʌʌgidamu ʌmo tuucavi gʌducami gocua daama vaquiʌrʌ
tʌcaviacoga, cabaiduñisicami, vʌrai ami baiduuñi ʌcuaadagai —astʌtʌdai
ʌSuusi.
16 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ iji dai aayi ʌgʌgʌrʌ quiiquiʌrʌ, dai vʌʌsi tʌʌ
isducatai aagidi ʌSuusi. Dai baidui ʌcuaadagai ʌsiaa duudagai vʌʌtarʌ.
17 Dai aidʌsi cadidia ami divia ʌSuusi ʌʌmadu gʌmamaatʌrdamiga.
18 Dai aidʌsi mesa vuidʌrʌ daraajatai gacueeyi ʌgai, taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai ʌmaadutai aapimʌ ismaacʌdʌ giñʌʌmadu
gacueeyi giñtʌʌgida agai dudunucami siʌgai giñmuaamu —astʌtʌdai ʌSuusi
gʌmamaatʌrdamiga.
19 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ aliʌ soigʌnʌʌli, dai vʌʌscatai tʌcacaimi daidʌ
itʌtʌdaimi:
—¿Aanʌnsi ʌʌpʌ? —astʌi ʌmoco.
Tai ʌmai potʌi ʌʌpʌ:
—¿Aanʌnsio? —astʌi ʌgʌmai.
20 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌmaadutai aapimʌ baivustaama dan goocaiñdʌrʌava. Goovai ismaacʌdʌ
giñsoiña cueeyi ʌgai vaa asocoliʌrʌ.
21 Aanʌ iñsmaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ivueeyi istumaasi aagidi Diu-
usi ñiooquidʌrʌ dʌmos siʌsoimaa taatamu gocʌʌli ismaacʌdʌ giñtʌʌgida
agai sioomʌ ʌrcʌgaicamudai gocʌʌli vʌʌtarʌ ismaivuusaimudai tami oidigi
daama —astʌtʌdai ʌSuusi.
22 Dai aidʌsi gacuaadatadai ʌgai, taidʌ ʌSuusi bʌi ʌpaana dai gamamagi dai
saasasacai maa gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—Ugavurai idi paana. Idi ʌrgiñtuucuga —astʌtʌdai.
23 Dai bʌi ʌʌpʌ ʌmo viaacami uuvasi varagadʌ dai gamamadacai maa ʌʌpʌ
tai vʌʌscatai ii ʌvaasuaiñdʌrʌ.
24 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Idi ʌrgiñʌʌra ismaacʌdʌ aastia agai muucucai aanʌ sipoduucai
gʌoigʌldamu soimaascamigadʌ tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi. Dai
gomaasicʌdʌ canamʌaca agai Diuusi ñiooquidʌ gooquirdadʌ.
25 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi, ansai camaiyʌʌda iñagai uuvasi varagadʌ asta
iñsiʌʌscadʌ iiyagi utudui mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi
gʌmamaatʌrdamiga.

———

26 Dai canʌʌcai ʌmo nʌidagai iji Oliivosi giidiamu.

27 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Vʌʌscatai aapimʌ ʌʌgi giñviaa agai sivi tucarʌ. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
“GʌmuaatudamU pastuuru sicañiirugadʌ aipaco iimimu”.
28 DʌmOs siʌʌscadʌ ʌpamU duaaca aanʌ ʌpʌga aimU aanʌ Galileeana
isaapimʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
29 Tai amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Tomasi vʌʌscatai gʌdagito aanʌan gia maitʌdagitoagi —astʌtʌdai.
30 DʌmOs ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌaagidi sai sivi tucarʌ maiquiaa goocuaja cuujuicai tacucU
aapi vaicojo maimaasi aag agai pʌsgiñmaatʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
31 DʌmOs ʌPiiduru vaamioma guvucamicʌdʌ ñiioo daidʌ icaiti:
—Tomañsi aapi gʌʌmadU muU maitanʌstuagi iñsigʌmaatʌ —astʌtʌdai.
Tai vʌʌscatai potʌi ʌʌpʌ.

———

32 Dai amaasi aayi ʌgai ʌmapʌcʌrʌ siaaco Getasemani tʌʌgidU, taidʌ ʌSuusi
itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Tami avʌr daraiva naida aanʌ mʌʌca gamamaadagi —astʌtʌdai.
33 Dai vaidacai ʌPiiduru, ʌʌmadU ʌJacovO, ʌʌmadU ʌVuaana, dai duaadicU-
dan tadatuimi dai soigʌʌlidi.
34 Daidʌ itʌtʌdai ʌgai gʌmamaatʌrdamiga:
—Sʌʌlicʌdʌ soigʌʌlidi giñibʌdaga muquiadan tada. Tanasi avʌr vii aapimʌ,
dʌmOs maitavʌr coocosi —astʌtʌdai.
35 Dai baitʌquioma ii, dai cupuliaco voi dʌvʌʌrapi daanʌi Diuusi sai is-
baigacamudai iducai maisoimaa taatamudai ʌgai istumaasi casi ʌpʌduñia
agaitadai aidʌ.
36 Daidʌ aduucai gamamadai ʌSuusi:
—Giñooga, aapi vʌʌsiaʌcatai istutuidi isiduñiagi maitidagito issoimaa taata
aanʌ dʌmOs vai maitʌpʌduna iducatai aanʌ ipʌliadagi mosʌca isducatai aapi
ipʌlidi —astʌtʌdai ʌSuusi gʌooga.
37 Dai amaasi ii ʌgai siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ vai
coocosʌcatadai, daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌPiiduru:
—Simuñi, ¿coosopʌsi? ¿MaitapʌsistU isnʌaadagi tomas ʌmO ora?
38 Maitavʌr coocosi dai gamamadadavurai vai maisoimaasi
gʌnduiñtuldana ʌDiaavora. Aapimʌ iduñia ʌlidi istumaasi Diuusi ipʌlidi dai
vʌʌscʌrʌ maitistui isnʌaadagi dai maidaanʌi aapimʌ Diuusi sai gʌnsoiñana
—astʌtʌdai ʌSuusi.
39 Dai imʌcai gamamagi ʌSuusi ʌpamU ʌgai vaa ñiooquicʌdʌ.
40 Dai ʌpamU ii siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ vai ʌpamU
coocosʌcatadai, aliʌ coocosimucatadai ʌgai mossusuligʌi vupuidʌ. Dai
maimaatʌcatadai ʌgai isducatai aa noragidagi ʌSuusi.
41 Dai ʌpamU gamamada agai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Siviavʌr gia coocosi daidʌ gʌniibʌsta. Casia cʌʌgadU, casi ataayi mʌsiuU
duucU giñtʌʌgida agai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmO sʌʌlicami giñtʌʌgida magai
soimaasi ivuaadami.
42 Vaapaigivurai, timʌda. Casia bodʌrʌ imʌi ismaacʌdʌ giñtʌʌgida agai
—astʌtʌdai ʌSuusi.

———

43 Dai quiaa ñioocaitadai ʌSuusi tai ami divia ʌUudasi. Ʌgai ʌrʌmoco
ʌbaivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi vai oiditadai mui
oodami dai vuucati mamastai dai uusi. Ʌgai ʌrojootosadʌcatadai ʌpapaali
baitʌguucacamigadʌ ʌʌmadU ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami, ʌjudidíu
sonʌrguucacamigadʌ ʌʌmadU.

44 Daidʌ ʌUudasi ismaacʌdʌ gatʌʌgida agaitadai ʌSuusi caaagiditadai ʌgai
ʌoodami:
—Ismaacʌdʌ usupiga aanʌ ʌgiava ʌgai vʌrai bʌi dai cʌʌga vulicami bʌcai
—astʌtʌdai.
45 Dai mosaayi siaaco daacatadai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, mamaatʌtuldiadami —astʌtʌdai.
Dai usupi.
46 Mʌtai otoma bʌi dai vulicami bʌʌcai.
47 Dʌmos ʌmaadutai ismaacʌdʌ ami daraajatadai vusaitu gʌcusiru dai
iquitʌ ʌmo naacadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali piooñigadʌ.
48 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌoodami:
—¿Tuimʌsi dada aapimʌ dai vuucati uusi dai mamaastai? ¿Dai tuimʌsi
giñbʌquia agai, ducami siaanʌ ʌrʌmo ʌʌsivogamicagi?
49 Vʌʌs tasai gʌnsaagida daacana aanʌ ʌgʌʌ quiuupagadʌrʌ ʌjudidíu dai
gʌnmamaatʌtuldiña Diuusi ñiooquidʌ, mʌtai tomali ʌmo imidagai maitimbʌi.
Dʌmos poduucai idui aapimʌ vaidʌ ʌpʌduuna isducatai oojisi Diuusi
ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
50 Tai vʌʌscatai ʌmamaatʌrdamigadʌ voopoi dai ʌʌgi viaa ʌSuusi.

———

51 Dʌmos ʌmo gʌʌli apiaoiditadai ʌSuusi dai maitʌaadacatadai yuucusi
mosʌmo icuusi tʌigigi mʌtai bʌi ʌgai ʌicusdʌaiñdʌrʌ.
52 Tai ʌgai anaasi viaa gʌicuusi dai mosmʌʌ.

———

53 Mʌtai bʌidacai ʌSuusi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali, taidʌ gʌnʌmpagi
vʌʌsi ʌpapaali tʌtʌaanʌdamigadʌ ʌʌmadu ʌsonʌrguucacamigadʌ ʌjudidíu
ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
54 Vaidʌ ʌPiiduru mosmʌʌcasdʌrʌ oiditadai ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ pa-
paali tuisiquigadʌrʌ ucami. Anaasi tuisicana vii ʌgai ʌʌmadu sandaaru
gʌucada taí.
55 Vaidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ papaali ʌʌmadu vʌʌs ʌsonʌrguucacamigadʌ
ʌjudidíu ʌʌmadu dudunucami gatʌcacaitadai astuma soimaasi idui ʌSuusi
daida gatʌaañia agai muaragai. Dʌmos maitʌʌ ʌgai istumaasi soimaascami
vui ʌSuusi.
56 Vai muidutai mosyaatagʌi ʌSuusi, dai maiʌmadugan duucai aagai.
57 Vai aa mosyaatagʌi daidi caiti:
58 —Aatʌmʌ caʌ vaidi icaiti goovai: “Aanʌan daitudagi gogʌʌ quiuupagadʌ
ʌjudidíu ismaacʌdʌ idui oodami dai vaica tasaicʌdʌ ʌpamu iduñimu aanʌ
ʌmai quiuupai dai ʌgai maitʌroodami duñidʌca agai”, pocaiti goovai —as-
caiti ʌoodami.
59 Dʌmos vʌʌscʌrʌ maiʌmaduga maasi ñioocai ʌoodami.
60 Tai amaasi ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali cʌquiva vʌʌscatai saagida
daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—¿Tumaasi goovai ismaacʌdʌ aagai goovai gʌvui? ¿Maitapʌs gaaa noragida
agai? —astʌtʌdai.
61 Dʌmos ʌSuusi maiñioocacai vii, dai apiamaitadaga. Taidʌ
ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali ʌpamu tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Aapipʌsi ʌrʌCristo Diuusi maradʌ? Diuusi gia siaa duutadai aatʌmʌ
—astʌtʌdai.
62 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ʌjʌʌ Diuusi maradʌana. Dai aapimʌ giñtʌʌgimu aanʌ siʌʌscadʌ Diu-
usi ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai giñmaaquiagi ʌmo sʌʌlicami dai

giñtʌʌgimu aapimʌ siʌʌscadʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ imʌda aanʌ iicomai saagida
—astʌtʌdai ʌSuusi.
63 Taidʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali saasarai gʌyuucusi baamucai
caʌcatai istumaasi aagai ʌSuusi daidʌ itʌi:
—¿Tuisidʌ gaagaiña aatʌmʌ vaamioma nʌijadami?
64 Aapimʌ cacaʌ isducatai caiti goovai sai ʌpan tuiga Diuusi. ¿Mʌtumaasi
tʌtʌgitoi? —astʌtʌdai.
Vai vʌʌscatai aagidi sai gatʌaanʌna muaaraga.
65 Vai ʌʌmoco sisividimi, dai iiñapai vuivasadʌ dai gʌvai daidʌ itʌtʌdai:
—Maatʌñi toorʌ gʌgʌgʌ —astʌtʌdai.
Vaidʌ ʌsandaaru vuivasana gʌvai.

———

66 Vaidʌ ʌPiiduru maigotana tuisicana daacatadai, tai ami divia ʌmo
cusñirugadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali.
67 Dai nʌiditai istaicovai daja ʌPiiduru cʌʌga gʌtʌgito nʌnʌidi daidʌ itʌtʌdai:
—Aapiapʌ ʌʌpʌ ʌʌmadu aimʌraiña ʌSuusi Nasareetʌrʌ oidacʌdʌ
—astʌtʌdai.
68 Dʌmos ʌPiiduru ʌsto daidʌ itʌtʌdai:
—Maitan maatʌ aanʌ ʌgai, tomali maimaatʌ aanʌ pʌstumaasi agai aapi
—astʌtʌdai.
Dai ii ʌPiiduru abiaadʌrʌ dai quitaagiña cʌquiva. Tai cuujui ʌmo tacu
cʌliadʌ.
69 Taidʌ ʌcusñiru ʌpʌpʌ vui nʌnʌaava ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai ʌgai is-
maacʌdʌ ami daraajatadai:
—Gooviavʌr aduñdʌ gomaisapicʌdʌ —astʌtʌdai.
70 Dʌmos ʌPiiduru ʌsto. Tai bolaascʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ ami daraajatadai
ʌpamu itʌtʌdai ʌgai ʌPiiduru:
—Sʌʌlicʌdʌ pʌraduñdʌ aapi goSuusi. Galileeʌrʌ oidacami aapi ʌʌpʌ di, dai
ʌpa maasi ñioocai aapi goSuusi aaduñdʌ —astʌtʌdai.
71 Vaidʌ ʌPiiduru galnaasi ñiooquimi daidʌ icaiti:
—Maatʌ Diuusi nai aanʌ maimaatʌ gocʌʌli ismaacʌdʌ agai aapimʌ
—astʌtʌdai.
72 Tai ʌpʌpʌ cuujui tacu cʌliadʌ, taidʌ ʌPiiduru tʌgito istʌtʌdai ʌSuusi
sai maiquiaa cuujuicai tacucu goocuaja ʌgai vaicojo itʌiya agaitadai sai
maimaatʌ ʌSuusi. Dai tʌgito ʌgai gomaasi dai sosua.

15

———

1 Dai mosmaasicai gʌnʌmpagi ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali, ʌʌmadu
ʌsonʌrguucacamigadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami,
ʌʌmadu vʌʌscatai tʌtʌaanʌdami. Dai vulicami bʌcai ʌSuusi dai tʌʌgi ʌPilaato.
2 Taidʌ ʌPilaato tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Aapipʌsi ʌrraígadʌ ʌjudidíu? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ʌjʌ, poduuquiava pʌsducatai agai —astʌtʌdai.
3 Vaidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali naana maasicʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupaimi.
4 Vaidʌ ʌPilaato ʌpamu itʌtʌdai ʌSuusi:
—¿Maitapʌs gaaa noragida agai tomali ʌmo ñiooqui? Dañi vʌʌ naana
maasicʌdʌ gʌpiʌrʌ gʌvuupai goovai —astʌtʌdai.
5 Dʌmos ʌSuusi maiaa noragi tomali ʌmo ñiooqui. Cascʌdʌ ʌPilaato
maitʌtʌgaitadai istumaasi tʌgitoagi.

———

6 Vaidʌ ʌPilaato dadagitoiña ʌmo maisapicami aidʌ siaa duudagʌrʌ ʌʌgi
poduucai gʌviidacatadai ʌgai isdadagitoldiadagi ʌoodami ʌʌgi ismaacʌdʌ
ipʌliadagi ʌgai.
7 Vai ami maisacariʌrʌ cuupicatadai ʌmo cʌʌli Baraavási tʌʌgiducami
ʌʌmadu aa ismaacʌdʌ coitadai oodami ʌmo cocodiʌrʌ.
8 Tai ami dada ʌoodami dai aagidimi ʌPilaato saidʌ iduuna poduucai
isduucai ivuaadana ʌgai vʌʌsi uumigi.
9 Taidʌ ʌPilaato aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Ipʌlidimʌsi isgʌndagitolda aanʌ gʌnraíga? —astʌtʌdai.
10 ΛPilaato maatʌcatadai isʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali vui baacoicatadai
ʌSuusi. Λgai cʌʌdaitadai ʌSuusi oidatucuitai mui oodami dai cascʌdʌ gatʌʌgi
ʌSuusi.
11 Dʌmos ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali avʌnaqui ʌoodami sai baiyoma
gataanʌna ʌBaraavási.
12 Taidʌ ʌPilaato tʌcacai daidi tʌtʌdai:
—¿Dai tumaasi ipʌlidi aapimʌ isiduñia aanʌ goocʌdʌ ismaacʌdʌ ʌjudidíu
raígadʌ aagai aapimʌ? —astʌtʌdai ʌPilaato.
13 Tai ʌgai ijiña daidʌ itʌtʌdai:
—Siisañi curusiaba —astʌtʌdai.
14 Taidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Tumaasi soimaasi iducami goovaio? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai ʌpamu ijiña daidʌ itʌtʌdai:
—Siisañi curusiaba —astʌtʌdai.
15 Vaidʌ ʌPilaato maitipʌliditadai isvui baacoagi ʌoodami cascʌdʌ dagitoli
Baraavási, dai gatʌjai mʌsai gʌicarsana ʌSuusi dai gooquiʌrʌ gatʌjai curusi-
aba siisaragai.
16 Taidʌ ʌsandaaru vaidacai ʌSuusi tuisicamu dai ami ʌmpagi vʌʌsi
ʌsandaaru.
17 Dai aadi yuucusi moraduacami daidʌ iduñi ʌmo cooronai uuparaicʌdʌ
dai cʌʌsi sai ʌpa maascana ʌmo raí dai poduucai parunai.
18 Dai vʌʌscatai iiñacai daidʌ icaiti:
—Tan cʌʌca ʌraígadʌ ʌjudidíu —ascaiti.
19 Dai ʌmo ali uusicʌdʌ moodʌrʌ gʌvai. Dai sisividi, dai gʌntootonacʌdʌ
guguucai dai siaa duutudadan vueeyi.
20 Vʌʌsi poduucai parunai ʌgai dai gooquiʌrʌ uupasi ʌyuucusi morad-
uacʌdʌ dai ʌʌgi yuucusidʌ aadi. Dai gooquiʌrʌ vusaitu abiaadʌrʌ dai curu-
siaba siisa agai.

———

21 Vai ʌmo cʌʌli Sireñiʌrʌ oidacami Simuñi tʌʌgiducami ʌgai ʌroogadʌ
Lejandro ʌʌmadu Rufo. Dai oidigaiñdʌrʌ imʌitadai ʌgai dai amui daivusai
mʌtai goguama cusuvi ʌcurusi ismaacʌdʌ cusuvaticatadai ʌSuusi.
22 Mʌtai bʌʌcai ʌSuusi ʌmapʌcʌrʌ siaaco Gólgota aagaiña saidʌ itʌiya ʌlidi
oodami moodʌ.
23 Dai oida agaitadai ʌgai uuvasi varagadʌ ʌʌcocami vʌʌnacami miira taidʌ
ʌSuusi maitipʌli isiiyagi.
24 Mʌtai curusiaba siisa. Vaidʌ ʌsandaaru nʌʌnʌitudai volao dai nʌida agai
sooriatai vuiya agai ʌSuusi yuucusidʌ dai astumaasi ajia agai ʌʌmadutai.
25 Quiaa ʌrquiaamococatadai aidʌmʌsi curusiaba siisa ʌSuusi.
26 Daidʌ ʌoojai mʌsmaacʌdʌ ooja curusiaba dai agai mʌstuisidʌ gatʌjai
muaaragai, icaiti ʌʌpʌ: “Raígadʌ judidíu”.

27 Dai abaana ʌSuusi ticurusiaba siisisa gooca ʌʌsivogami ʌʌpʌ ʌmoco
sʌʌlisa padʌrʌ ʌmai curusiaba dai ʌgʌmai oogisa padʌrʌ ʌmai curusiaba.
28 Poduucai ʌpʌdui saidʌ ʌpʌduuna ismaacʌdʌ aagai oojiʌrʌ ismaacʌdʌ
icaiti: “Oodami soimaasi ivuaadami duucai nʌidi ʌCristo”.
29 Dai ismaacʌdʌ amui dʌgavuscʌi galnaasi ñiooqui suuligidi ʌSuusi dai
gidai gʌnmoomo parunaitai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Epa aapi pʌsmaacʌdʌ pocaiti pʌsaidʌ istutuidi isdaitudagi ʌgʌʌ quiuupa-
gadʌ ʌjudidíu dai vaica tasaicʌdʌ ivueeyi ʌpamu,
30 cʌʌgacʌrʌ igʌvuusaida aapi ʌʌgi dai tʌvañi curusiaiñdʌrʌ —astʌtʌdai.
31 Poduucai ʌʌpʌ parunai ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ papaali ʌʌmadu
ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami dai aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:
—Cʌʌgacʌrʌ vuvaitu goovai aa dai goovai ʌʌgi gia maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ
gʌvuusaidagi.
32 Isnʌijada aatʌmʌ goCristo raígadʌ ʌjudidíu issivi tʌvañiagi curusiaiñdʌrʌ,
aidʌ gia vaavoitudan tada aatʌmʌ —ascaiti.
Dai asta ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ saigiʌcatadai soimaasi ñiooqui suuligidi ʌSuusi.

———

33 Dai dan duucu vʌʌsi oidigi tucapi vii coigʌsʌco tasai uucami.
34 Dai aidʌ uruno tadaco gʌgʌrʌ iiña ʌSuusi daidi caiti:
—Eloi, Eloi, ¿Lama sabactani? —ascaiti.
Sai ʌgai itʌiya ʌlidi: GiñDiuusiga, giñDiuusiga, ¿TuipʌsidʌgiñdagitO?
35 Dai ʌʌmoco ismaacʌdʌ ami daraajatadai caʌ ispocaiti ʌgai daidʌ icaiti:
—Dañi, vapaidi goovai ʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ Eliiasi —ascaiti.
36 Tai ʌmaadutai mʌʌ dai bʌi ʌmo visocli dai vadʌitu uuvasi varagadʌ
ʌʌcocamicʌdʌ, dai ʌmo uusi tʌvʌducami cuugʌrʌ daí ʌvisocoli dai miaadʌrʌ
dadasdi ʌSuusi sai visiusuna daidʌ icaiti:
—Tʌdagito sabai diviana Eliiasi dai tʌvaiñdana —ascaiti.
37 Taidʌ ʌSuusi gʌgʌrʌ iiña daida muu.
38 Vaidʌ ʌgʌʌ icuusi ismaacʌdʌ ʌgʌʌ quiuupagadʌrʌ ʌjudidíu sagiʌcatadai
ʌpan ʌʌsi covoca ʌmo sueeyi dai ʌrana sʌʌli sarai tʌcavidʌrʌ abiaadʌrʌ
mʌtana ucami.
39 Daidʌ ʌcapitán romanu ismaacʌdʌ vuidʌrʌ cʌaacatadai ʌSuusi tʌʌgacai
isducatai iiña ʌgai dai isducatai muu icaiti:
—Sʌʌlicʌdʌ qui ʌrDiuusi maradʌcatadai gocʌʌli —ascaiti.
40 Ʌʌmoco ooqui mʌcasdʌrʌ nʌiditadai ʌʌpʌ. Ʌgai saagida daraajatadai
María Madaliña, dai María ismaacʌdʌ ʌrdʌʌdʌ Jacovo ʌʌmadu Osee. Vai ali
Jacovo aagaiña oodami Jacovo. Dai modaja ʌʌpʌ Salomé.
41 Idi ooqui oidatucuiña ʌSuusi dai soicʌiña aidʌsi Galileeana aimʌraiña
ʌgai. Dai muiducatadai aa ooqui ismaacʌdʌ oiditadai ʌSuusi Jerusaleenʌrʌ
uucami.

———

42 Dai caurui dai aidʌ baivuaadana ʌjudidíu vʌʌsiaʌcatai dai siaadico
ibʌstaragaicatai maitistuma vuaadana.
43 Tai ami divia Osee Arimateeʌrʌ oidacami, dai ʌgai ʌrʌmo gʌʌ
tʌaanʌdamicatadai ʌʌpʌ. Dai ʌgai nʌnʌracatadai siʌʌscadʌ gatʌaanʌda
agai Diuusi. Dai maiduaadicuitai vaa siaaco daacatadai Pilaato dai taí
oigaragai dai tʌvaiñda agai ʌSuusi tuucugadʌ dai yaasa agai.
44 Taidʌ Pilaato maitʌʌ isducatai tʌgituagi maicʌʌga maatʌcatai isbai ca-
muu ʌgai. Dai vaí ʌcapitán dai tʌcaca agai sabai camuu.
45 Vaidʌ ʌcapitán aagidi sai camuu. Taidʌ Pilaato maa oigaragai ʌOsee
isyaasagi ʌSuusi.

46 Taidʌ Osee savʌli ʌmo icuusi namʌacami dai tʌvañi ʌmuuquiadʌ dai
ʌicuusiʌrʌ biisa. Dai ʌmo aitʌana siaaco cadʌgarsicatadai ami tʌʌ. Dai
taagiña daí ʌmo gʌʌ odai.
47 Vaidʌ María Madaliña ʌʌmadu María Osee dʌʌdʌ nʌidi mʌsiaaco tʌʌ
ʌSuusi.

16

———

1 Dai cadaivunucai ʌibʌstaragai tasʌrʌ, taidʌ María Madaliña ʌʌmadu
María Jacovo dʌʌdʌ ʌʌmadu Salomé, ʌgai savʌli sigian uuvadami dai toida
agai ʌmuuquiadʌ.
2 Dai tumiñoco ʌʌqui iji ʌgai siaaco yaasapicatadai ʌSuusi. Tasai vusaico
aayi ʌgai.
3 Dai aipaco gʌnaagidimi ʌgai daidʌ icaitimi:
—¿Sioorʌ maigovai daasamu ʌgʌʌ odai sivaapaquimu aatʌmʌ? —ascaitimi.
4 Dai nʌnʌaavacai tʌʌ ʌgʌʌ odai vai camaianaasi daacatadai.
5 Tai ʌgai vaapa siaaco yaasapicatadai ʌSuusi, dai ami tʌʌ ʌmo Diuusi
tʌaañicarudʌ. Ʌgai ʌpa maasi ʌmo gʌʌli vai sʌʌlisa padʌrʌ daacatadai, dai
mʌtana ugurui yuucusidʌ dai tootoaja. Taidʌ ʌooqui aliʌ duduaadimu.
6 Dʌmos ʌDiuusi tʌaañicarudʌ itʌtʌdai:
—Maitavʌr duduaadicuda. Aapimʌ gaagai ʌSuusi ismaacʌdʌ Nasareetʌrʌ
oidacatadai, ʌgai mʌsmaacʌdʌ curusiaba siisa. Dʌmos ʌgai caduaaca mai-
tatiipu tami. Nʌidavurai movai mʌsiaaco tʌʌ.
7 Iimivurai dai aagida ʌPiiduru ʌʌmadu ʌgaa mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi
saidʌ ʌSuusi ʌpʌga ajiagai Galileeʌrʌ isaapimʌ. Ami tʌʌgimu aapimʌ poduu-
cai isduucai gʌnaagidi ʌgai —astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
8 Taidʌ ʌooqui voopoi abiaadʌrʌ duduaadimucai dai giigivuquimi. Dai
maiaagidi ʌgai tomali ʌmaadutai aliʌ duduaadimucai.

———

9 Aidʌsi duaaca ʌSuusi ʌʌpʌga gʌmaasitu ʌgai María Madaliña vuitapi
ismaacʌdʌaiñdʌrʌ vuvaitu ʌgai cuvaracami Diaavora tʌtʌaañicarudʌ.
10 Tai ʌgai ii dai aagidi ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu ajioopaiña ʌSuusi. Ʌgai aliʌ
soigʌnʌliditadai dai suaanʌitadai.
11 Dai aidʌsi caʌ ʌgai isduaaca ʌSuusi, dai isnʌidi ʌooqui ʌgai maivaavoitu.

———

12 Dai gooquiʌrʌ ʌSuusi gʌmaasitu ʌma duucai gooca gʌoidatucudami
vuitapi. Ʌgai oidigamu iimʌitadai.
13 Tai ʌgai iji dai aagidi ʌgaa, dai tomali poduucai maivaavoitu ʌgai.

———

14 Tai gooquiʌrʌ gʌmaasitu ʌSuusi ʌbaivustama dan ʌmoco
mamaatʌrdami vuitapi aidʌsi mesa vuidʌrʌ daraajatadai ʌgai. Daidʌ ʌSuusi
bagaimi gʌmamaatʌrdamiga maivaavoidaracatai ʌgai maivaavoitudacai
ʌgai ʌgaa ismaacʌdʌ aagidi isnʌidi isduaaca.
15 Daidʌ itʌtʌdai:
—Iimivurai vʌʌsi oidigi daama dai aagida vʌʌsi oidigi daama oidacami sai
casi istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.
16 Dai sioorʌ vaavoitudagi dai gʌnvapaconagi ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaquimu.
Dai sioorʌ maivaavoitudagi ʌgai Diaavora ʌʌmadu iimimu.
17 Dai naana maasi istumaasi gʌgʌrducami ivuaadamu sioorʌ
giñvaavoitudagi. Vuviadamu ʌgai oodamiaiñdʌrʌ Diaavora tʌtʌaañicarudʌ

giñguvucadacʌdʌ dai ʌmamaasi ñiooqui ñioocadamu ismaacʌdʌ maimaatʌcana ʌgai.
18 Dai gʌnnoonovicʌdʌ vuudamu ʌgai gʌgʌrʌ coocoyi. Dai isyʌʌda ʌgai muuquigami maigalvuaadamu. Dai coococoidadʌ daama daraasadamu ʌgai gʌnnoonovi sidʌ ʌcoococoidadʌ duduaadʌdamu —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

———

19 Dai aidʌsi canaatocai ñiooqui gʌrtʌaanʌdamiga Suusi gʌmamaatʌrdamiga, taidʌ Diuusi vaidacai tʌvaagiamu dai maa ʌmo gʌʌ sʌʌlicami.
20 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ aipaco iji dai aagidi oodami sai casi istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi vaavoitudacai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo. Dai ʌgai vaa Suusi Cristo soicʌiña aa duiñdadʌrʌ vai ʌgai naana maasi gʌgʌrducami ivuaadana dai poduucai maasiuldi sai ismaacʌdʌ aagaiña ʌgai ʌrvaavoi.
Dai mosʌcaasi.

Ruucasi ooja istumaasi ivuaadana Suusi Cristo aimʌraitai oidi daama

1 Giñaduñi Teoopilo ʌmo istumaasi gʌoojidi aanʌ. Mui oodami caooja
isducatai ʌpʌdui aatʌmʌ gʌrsaagida.
2 Ʌgai ooja ismaacʌdʌ aagidi aa ismaacʌdʌ ʌrnʌijadami. Ʌgai nʌidi isducatai
ʌpʌdui tucamʌrʌ abiaadʌrʌ, dai ʌgai vaa ʌrgamamaatʌtuldiadamicatadai
Diuusi ñiooquidʌ.
3 Aanʌ ʌʌpʌ cʌʌga giñtaatacai gatʌcacai isducatai ʌpʌdui tucamidʌrʌ abi-
aadʌrʌ, dai cʌʌgadu ʌlidi aanʌ isgʌoojidagi vʌʌsi gomaasi,
4 pai cʌʌga maatʌca aapi ismaacʌdʌ ʌrvaavoi dai sai maisiu vʌʌsi
mʌsmaacʌdʌ gʌaagidiña ʌrvaavoi.

———

5 Aidʌsidʌ ʌEroodʌsi ʌrgʌʌ tʌaanʌdamicatadai Judeeʌrʌ, vai ami oida-
catadai ʌmo paali Zacaría tʌʌgiducami, daidʌ ʌraduñdʌcatadai ʌAviaasicaru.
Daidʌ ʌooñigadʌ ʌZacaría Elisabeeta tʌʌgidu, dai vʌgoocatai ʌraaduñdʌ ʌpaali
Aaróñicaru.
6 Dai vʌgoocatai aliʌ cʌʌ tuutuiga Diuusi vui, dai cʌʌga ʌʌgidiña daidʌ
ivuaadana istumaasi Diuusi ipʌlidi, dai poduucai tomali ʌmaadutai
maigʌpiʌrʌ vuupaiña tomali ʌmo istumaasicʌdʌ.
7 Dʌmos maimaamaracatadai ʌgai, ʌElisabeeta maitistutuiditadai is-
maamatadagi cascʌdʌ. Casi ʌroocodamicatadai ʌgai daidʌ ʌcʌʌli casi
ʌrcʌliodamicatadai.
8 Dai ʌmo imidagai aʌʌcatadai ʌZacaría ʌʌmadu ʌaaduñdʌ isiduñiagi gʌnaa
duiñdaga ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu. Diuusi pipiooñigadʌ ʌgai.
9 Dai tʌcavi daitu ʌmo tumiñsi ʌʌgi poduucai gʌviidacatadai ʌpapaali dai
nʌida agai soorʌ vaacʌna ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu siaaco siaa duutudai
Diuusi dai mʌidana ʌcuubimidali. Taidʌ ʌZacaría aayi isvaquiagi ʌgʌʌ
quiuupiʌrʌ dai mʌidagi ʌcuubimidali.
10 Dai aidʌsi mʌmʌiditadai ʌZacaría ʌcuubimidali vʌʌscatai ʌgaa quidi-
gaiñdʌrʌ guucacatai gamamadai.
11 Tai todian duucai tʌʌ ʌZacaría ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ vai bo
cʌaacatadai sʌʌlisia padʌrʌ siaaco gʌmʌmʌidi cuubimidali.
12 Dai aidʌsi ʌZacaría tʌʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ maitʌʌ isducatai gʌduñiagi
dai aliʌ duaadimu.
13 Dʌmos ʌDiuusi tʌaañicarudʌ itʌtʌdai:
—Zacaría, maitiduaadicuda cacaʌ Diuusi ismaacʌdʌ taanʌi aapi daanʌitai
cascʌdʌ gʌooñiga maraata agai ʌmo ali gʌʌli vʌrai Vuaana tʌʌtʌi gʌnmara.
14 Dai baigʌnʌliadamu aapimʌ dai muidutai ʌʌpʌ diviacai ʌali oodami,
15 Diuusi tʌaanʌdami duucai nʌijada agai ʌgai cascʌdʌ. Dai ʌgai gia
maitayʌʌda agai uuvasi varagadʌ tomali ʌma maasi ismaacʌdʌ navamudaga
dai maiquiaa vuusaicai ʌgai aidʌ abiaadʌrʌ Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacamu.
16 Dai ʌgai vaa aagida agai ʌjudidíu sai cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi ʌpan
duucai ʌʌqui aaduñdʌcardu dai muidutai ʌma duucai gʌntʌtʌgitomu dai
camaisoimaasi ivuaadamu dai vaavoitudamu Diuusi.
17 Dai ʌgai ismaacʌdʌ ʌrVuaanaca agai ʌʌpʌga imimu ʌgai isʌtʌaanʌdami
dai Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacamu sipoduucai viaacamu ʌgai guvucadagai
ʌpan duucai ʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ Eliiasicaru dai aagidamu ʌgai
vʌʌsi oodami dʌʌdʌdʌ sai ʌpamu oigʌdaiña gʌnmaamara dai ʌgai ismaacʌdʌ

soimaasi ivueeyi sai ʌma duucai gʌntʌtʌgitona Diuusi vuitapi ʌpan duucai
aa ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi. Dai poduucai cabai gʌnducamu ʌoodami
iibʌadʌ siʌʌscadʌ diviagi ʌtʌaanʌdami Cristo —astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ
ʌZacaría.
18 Amaasi ʌZacaría tʌcacai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Isducatai maatʌna aanʌ siʌrvaavoi ismaacʌdʌ giñaagidi aapi casi
ʌrcʌcʌʌliocoidadʌ aatʌmʌ vʌgoocatai di —astʌtʌdai ʌZacaría.
19 Taidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ anʌrGavriel daidʌ ʌrootosadʌ Diuusi. Ʌgai giñootoi ansaidʌ
gʌaagidana goñiooqui ismaacʌdʌ casi gʌaagidi aanʌ.
20 Dʌmos maivaavoitu aapi ismaacʌdʌ gʌaagidi aanʌ cascʌdʌ muudutumu
aapi dai maiñiooquimu asta siʌʌscadʌ divia gʌmara. Idi gia povʌduñia agai
ismaacʌdʌ gʌaagidi aanʌ siʌʌscadʌ Diuusi ipʌliadagi —astʌtʌdai Gabriel.
21 Vaidʌ ʌoodami quiidigamadʌrʌ guucacatai nʌnʌra ʌZacaría dai
maitʌtʌʌgaitadai isgʌnʌldagi maiootoma vuusaicai ʌZacaría ʌgʌʌ
quiuupaigadʌañdʌrʌ judidíu.
22 Aidʌsi vuusai ʌZacaría maitistui isñiooquiadagi ʌoodami ismaacʌdʌ qui-
idigana guucacatadai. Dai poduucai maí ʌgai istʌʌ ʌgai ʌmo istumaasi ʌgʌʌ
quiuupaigadʌrʌ judidíu dai cascʌdʌ muudutu. Dai seeñacʌdʌ ñiooquidi.
23 Aidʌsi caaitu ʌZacaría siʌʌqui tasai gaaata duñia agaitadai ʌgʌʌ quiu-
upiʌrʌ, nora gʌquiiyamu.
24 Dai bo chiʌʌqui tasaicʌdʌ tʌʌ Elisabeeta ʌmo ali siʌʌñi. Dai taama
masaadai maivuusai ʌgai gʌquiiyaiñdʌrʌ. Dai poduucai gʌtʌgito ʌgai:
25 “Ʌʌgi poduucai giñduñi Diuusi dai sivi maraatamu aanʌ
sicamaitiñcʌʌdadamu oodami”, asʌʌlidi Elisabeeta.

———

26 Dai bo naadami masaadaicʌdʌ Diuusi ootoi ʌGavriel Nasareetamu
Galilea dʌvʌʌriʌrʌ,
27 sai aagidana ʌmo ñiooqui ʌmo ali tʌji María tʌʌgiducami. Nasareetʌrʌ
oidacatadai ʌmo cʌʌli Osee tʌʌgiducami dai ʌgai ʌrcajiudadʌ Davicaru. Casi
ʌrgʌncuucunacamicatadai ʌgai dʌmos maiquiaa ʌmapai oidacatadai.
28 Aidʌsi aayi ʌGavriel mʌʌca siaaco daacatadai María itʌtʌdai:
—Baiga, Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi dai vʌʌscʌrʌ gʌʌmadu daja, Diu-
usi vaamioma cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi aapi istomasmaascʌdʌ ooqui —astʌtʌdai
ʌGavriel.
29 Aidʌsi tʌʌ María ʌGavriel dai caí istumaasi aagidi ʌgai maitʌʌ isducatai
gʌtʌgituagi. “Tuisi povai iñtʌtʌdai goovai sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi”,
asʌʌlidi ʌMaría.
30 Tai amaasi itʌtʌdai ʌgai:
—María maitiduaadicuda, Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi.
31 Aapi María maraatamu ʌmo ali gʌʌli dai Suusi tʌʌtʌmu aapi.
32 Dai siaa duutuadamu muidutai ʌSuusi. Dai pocaitiadamu gooviava
ʌrDiuusi maradʌ ʌvaamioma gʌʌ baitʌcʌaacami. Dai Diuusi maaquimu
ʌSuusi sʌʌlicamigadʌ gʌaduñi Davicaru.
33 Dai vʌʌscʌrʌ tʌaanʌdamu ʌgai ʌjudidíu. Dai tomali ʌmo imidagai
maiugitimu ʌgai sʌʌlicamigadʌ —astʌtʌdai Gavriel.
34 Tai amaasi ʌMaría tʌcacai ʌGavriel:
—¿Ducatai ʌpʌduñia agai goovai ismaacʌdʌ giñaagidi aapi? Maiquiaa
ʌrvʌʌnacami aanʌ cʌʌli di —astʌtʌdai María.
35 Tai aa noragi Gavriel daidʌ itʌtʌdai:

—Tʌvaañimu Diuusi Ibʌadʌ dai gʌʌmadu daacamu. Ʌgai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai. Cascʌdʌ siʌʌscadʌ vuusiagi ʌali gʌʌli ismaacʌdʌ Suusi tʌʌgiduca agai, pocaitiadamu oodami: “Gooviava ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi”.

36 Dañi gʌaduñi Elisabeeta maraata agai ʌmo ali gʌʌli casi ʌrooquimudadʌcatai ismaacʌdʌ pocaidacatadai sai maitistutuiditadai ismaamatagi vai sivi caviaa naadami masaadai istʌʌ ʌmo ali siʌʌñi.

37 Diuusi ivueeyi ʌʌgi istumaasi iduñia ʌliada —astʌtʌdai Gavriel.

38 Taidʌ María itʌtʌdai:

—Aanʌ iduuñimu ʌʌgi istumaasi giñaagidagi Diuusi. Vai Diuusi iduuna aanʌcʌdʌ pʌstumaasi giñaagidi —astʌtʌdai María.

Bodʌrʌ daivunu ii Gabriel.

———

39 Dai bo chiʌʌqui tasaicʌdʌ cavami ii María gaamu ucoidigamu ʌmo ali quiiyamu Judeea dʌvʌʌriʌrʌ.

40 Dai Zacaría quiidiʌrʌ vaa dai viaatuli Elisabeeta.

41 Aidʌsi María viaatuli Elisabeeta maatʌ taata ʌElisabeeta isoiñi maradʌ ʌraana. Dai aidʌ Diuusi Ibʌadʌ divia dai ʌʌmadu daaca agai.

42 Amaasi gʌgʌrʌ ñioo Elisabeeta dai potʌtʌdai:

—Diuusi vaamioma cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi aapi istomasmaascʌdʌ ooqui. Dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi Diuusi gʌmara ʌʌpʌ.

43 Noorʌ aanʌ sidiviacai giñdiviji cʌʌgacʌrʌ giñvuviaadamiga dʌʌdʌ.

44 Mosiñviaatuli aapi antai otoma maatʌ taata aanʌ isoiñi giñmara giñʌraana baigʌʌldacai.

45 Aliʌ baigʌʌlidi aapi vaavoitudacai siʌpʌduñia agai ʌgai ismaacʌdʌ gʌaagidi Diuusi tʌaañicarudʌ —astʌtʌdai Elisabeeta.

46 Amaasi icaiti María:

Aliʌ siaa duutudai aanʌ Diuusi.

47 Dai aliʌ baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ giñvusasdi.

48 Aanʌ ʌrsoitigami vai Diuusi vʌʌscʌrʌ cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi.

Dai sivi abiaadʌrʌ baitʌacoga vʌʌsi ʌoodami aduucai giñiimʌdamu “Ismaacʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi”.

49 Ʌgai ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai idui mui naana maasi gʌgʌrducami aanʌ giñvʌʌtarʌ.

Sʌʌlicʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi ʌgai.

50 Diuusi vʌʌscʌrʌ soigʌʌlidi vʌʌscataicʌdʌ ismaacʌdʌ siaa duutudai ʌgai.

51 Mui naana maasi gʌgʌrducami ivueeyi Diuusi gʌtʌgitoidacʌdʌ.

Diuusi aliʌ siaa ʌʌratudai ʌgai ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi.

52 Diuusi camaitipʌli siʌrtʌtʌaanʌdamicagi ʌgai ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌi, dai cascʌdʌ maa ʌsʌʌlicamigadʌ ʌsoituutuigami.

53 Dai ʌsoituutuigami ismaacʌdʌ biuugicoñicatadai Diuusi maa mui naana maasi istuucʌdʌ tataasconʌca ʌgai.

Daidʌ ʌriricu soituutuigamiʌrʌ viaa.

54 Diuusi cʌʌga nuucada ʌjudidíu ʌgai ʌrpipiooñigadʌ dai Diuusi aliʌ soigʌʌlidi ʌgaicʌdʌ cascʌdʌ.

55 Vʌʌsi gomaasi idui ʌgai poduucai bai duí ʌgai Avraañicaru dai ʌaaduñdʌ ʌʌmadu cascʌdʌ.

Dai goñiooqui ismaacʌdʌ bai duí ʌgai ʌrtomastuigaco vʌʌtarʌ.

Ascaiti María.

56 Daidʌ María vaica masaadai daja Zacaría quiidiʌrʌ daida ʌpamu nora gʌquiiyamu.

———

57 Dai caaayi istuigaco maraata agai Elisabeeta dai marai ʌmo ali gʌʌli.
58 Aidʌsi marai ʌgai ʌaaduñdʌ ismaacʌdʌ miaanioma oidacatadai iji dai
mʌʌ dadiji dai nʌnʌidi dai poduucai camaí ʌgai isDiuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌga tuiga
Elisabeeta vuí. Dai baigʌnʌʌli vʌʌscatai.
59 Dai bo mamacova tasaicʌdʌ ʌpamu iji ʌgai dai mʌʌ iquitʌ tuucugadʌ ʌali
gʌʌli dai ʌaaduñdʌ Zacaría tʌʌtʌa agaitadai potʌʌgidu ʌoogadʌ cascʌdʌ.
60 Taidʌ ʌdʌʌdʌ itʌtʌdai:
—Cho, Vuaana tʌʌtʌmu aatʌmʌ —astʌtʌdai.
61 Taidʌ itʌtʌdai ʌaaduñdʌ:
—Tomali ʌmoco gʌaaduñi maipotʌʌgidu di —astʌtʌdai.
62 Daidʌ ʌaaduñdʌ seeñamagi Zacaría maatʌca ʌliditai istʌʌgiduca agai ʌgai.
63 Taidʌ ʌZacaría seeñacʌdʌ taí gʌaaduñi ʌmo istumaasi istuucʌdʌ oojagi
dai poduucai ooja: “Vuaana tʌʌgiducamu goovai”, asduucai ooja ʌgai. Tai ca-
maitʌʌ ʌaaduñdʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi tʌʌgacai ismaacʌdʌ ooja ʌZacaría.
64 Aidʌsi quiaa nʌnʌidi ʌaaduñdʌ ismaacʌdʌ ooja ʌZacaría taidʌ ʌZacaría
ʌpamu ñioo dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga siaa duutuli Diuusi.
65 Taidʌ ʌaaduñdʌ sʌʌlicʌdʌ duduaadimu ʌpamu ñioocacai ʌZacaría, vai
vʌʌsi ucoidigana Judeeʌrʌ vʌʌsi aipacoga gʌnaagidi ʌoodami isducatai
ʌpʌdui ami Judeeʌrʌ.
66 Vʌʌsi ismaacʌdʌ caí isducatai ʌpʌdui naana maasi gʌntʌtʌgitoi dai
aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Sioor maatʌ istumaasicamu goovai? Sʌʌlicʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi
goovai —ascaiti ʌoodami.

———

67 Dai Diuusi Ibʌadʌ divia dai ʌʌmadu daja Zacaría ʌVuaana oogadʌ. Aidʌ
ʌZacaría aagidi ʌgaa oodami istʌtʌdai Diuusi Ibʌadʌ ʌZacaría dai potʌtʌdai:
68 Diuusi cadivia gʌrʌʌmadu dai casi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu cascʌdʌ aliʌ siaa
duutudai aanʌ Diuusi.
Aatʌmʌ ʌrjudidíu Diuusi maamaradʌ cascʌdʌ.
69 Diuusi gʌrootosi ʌmo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviaadamiga ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa
guvucadagai.
Dai ʌgai ʌrcajiudadʌ Davicaru ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌgiditadai Diuusi.
70 Poduucai ʌʌqui utu oidigʌrʌ idui Diuusi gʌaatagi gʌñiñiooquituldiadamiga
ʌʌmadu.
71 Tai ʌgai aagidi gʌraaduñicaru iscʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida agai Diuusi.
Dai maidagito agai issoigʌrvuaada agai gʌrsasaayu dai vʌʌsi ismaacʌdʌ
maitʌroigʌdai.
72 Dai sai Diuusi soigʌʌliada agaitadai gʌraaduñicarucʌdʌ.
Dai sai maiugu tʌgitoca agai Diuusi gʌaatagi ismaacʌdʌ idui tucamʌrʌ.
73 Goovai ʌrgoaatagi cʌʌgaducʌdʌ ismaacʌdʌ aagidi Diuusi gʌraduñi
Avraañicaru dai pocaiti sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi.
74 Dai sai Diuusi gʌrsoiña agai sai maisoimaasi gʌrtaatamituldiña
gʌrsasaayu.
Dai tʌsai siaa duutudaiña aatʌmʌ Diuusi maiduduaadicuitai.
75 Dai cʌʌ vuaadatai Diuusi vui.
Dai cʌʌga ʌʌgiditai aatʌmʌ Diuusi siʌʌsi uucami oidacagi aatʌmʌ amaasi
uucami.
76 Dai aapi giñmara poduucai gʌiimʌdamu oodami Diuusi ʌbaitʌcʌaacami
ñiooquituldiadamigadʌ.

Aapi baitʌqui imia agai ʌtʌaanʌdami dai mʌʌ aagida agai oodami sai bai gʌnduucana dai siʌʌscadʌ mʌʌ diviagi ʌtʌaanʌdami sai cʌʌgacʌrʌ miaadʌgidana.
77 Dai maatʌtulda agai aapi oodami sai Diuusi ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi.
Dai gʌroigʌldi vʌʌsi gʌrsoimaascamiga.
78 Diuusi gʌrooga sʌʌlicʌdʌ gʌroigʌdai dai soigʌʌlidi aatʌmʌcʌdʌ cascʌdʌ gʌrootosi gʌmara tʌvaagiaiñdʌrʌ.
79 Sai gʌraagidana isducatai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana tʌsai vaavoitudacai maiiimʌna Diaavora ʌʌmadu.
Cascʌdʌ povueeyi Diuusi tʌsai ʌʌmadu ajioopaiña.
Ascaiti Zacaría.
80 Dai gʌʌlimi ʌali gʌʌli dai vʌʌs tasai vaamioma bʌʌjimi gʌtʌgitoidaga. Dai aidʌsi cagʌʌ ʌgai oidigana oidatu asta aidʌsi gʌaagacai aagidi ʌgai Diuusi ñiooquidʌ ʌjudidíu. Dai mʌʌ diviacai aagidi ʌgai ismaacʌdʌ aagidi Diuusi isaagida ʌgai.

2

———

1 Aidʌsi vuusai Vuaana aidʌ Augusto ʌrgʌʌ baitʌcʌaacamicatadai Roomʌrʌ. Dai ʌgai tʌjai gʌsonʌrʌ guucacamiga sai ʌʌcaldana ʌoodami dai oojana istʌʌtʌgidu.
2 Aidʌ ʌrtucamidʌrʌcatadai mʌsiʌcalda agai vʌʌsi ʌoodami oidi daama oidacami. Aidʌmʌsi ʌcali ʌoodami aidʌ ʌSireñio ʌrcaigicatadai Siriana.
3 Mʌtai tʌjai ʌoodami sai iimʌna siaaco vuvaaja mʌsai ʌcaldana.
4 Cascʌdʌ ii ʌOsee Nasareetaiñdʌrʌ Galilea dʌvʌʌriaiñdʌrʌ Beleenamu Judeea dʌvʌʌriʌrʌ. Davicaru ʌrBeleenʌrʌ vuusaicami dai ʌOsee ʌrcajiudadʌ Davicaru cascʌdʌ ii ʌgai Beleenamu mʌsai ʌcaldana.
5 Dai ʌOsee vaidacai María Beleenamu. Casi ʌrgʌncuucunacamicatadai ʌgai dʌmos maiquiaa ʌmapai oidacatadai. Dai María cayoga dueeyitadai.
6-7 Aidʌsi aayi ʌgai Beleenʌrʌ camaitiipucatadai siaaco gʌnuuliña ʌgai cascʌdʌ caapayu quiidiʌrʌ gʌnuuli ʌgai. Dai aidʌsi quiaa mʌʌca daraajatadai ʌgai, tai caaayi istuigaco duaadia agaitadai María dai dueeyi. Ʌgai ʌrtuucamidʌrʌ maradʌcatadai tai biisa dai ami siaaco gacuaadana caapayu ami vooda.

———

8 Dai Beleena maigovai oidigana ajioopaitadai pastutuuru dai nuucadacatadai gʌnsosoiga cañiiru tucarʌ.
9 Tai todian duucai gʌmaasitu ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ ʌpastutuuru vuitapi. Tai Diuusi gʌguvucadacʌdʌ cuudan duí ami siaaco daraajatadai ʌgai tai duduaadimu ʌpastutuuru.
10 Tai potʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ:
—Maitavʌr duduaadicuda aapimʌ. Aanʌ angʌnbʌidati cʌʌga ñiooqui dai idi ñiooquicʌdʌ aliʌ baigʌnʌliadamu aapimʌ dai vʌʌsi ʌoidacami oidi daama.
11 Ʌʌquiapo moquiiyʌrʌ siaaco oidacatadai Davicaru ʌʌquioma movuusai ʌmo cʌʌgacʌrʌ gʌnvuviaadamiga. Ʌgai ʌrgʌntʌaanʌdamiga Cristo. ʌCristo icaidaga ʌmo gʌʌ tʌaanʌdami ismaacʌdʌ ʌcovai vuusaitu Diuusi sai cʌʌgacʌrʌ gavuvaidiña.
12 Mo siaaco gacuaadana ʌcaapayu mo caatʌcamu ʌali gʌʌli biisapicami sitʌʌgimu aapimʌ dai poduucai maatʌmu aapimʌ sai ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi —astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.

13 Mosai cuugaida ñioo ʌgai tai mui vaamioma gʌnmaasitu Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌpastutuuru:
14 Mʌʌ tʌvaagiʌrʌ vʌʌsi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ cʌʌga ñioocai Diuusi vui.
Dai sivi tami oidigi daama Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami.
Cascʌdʌ sivi gia cacʌʌga gʌniibʌstacan taadacamu gooidacami.
Ascaiti ʌDiuusi tʌtʌaañicarudʌ.
15 Aidʌsi iji ʌgai abiaadʌrʌ tʌvaagiamu vaidʌ ʌpastutuuru aipaco gʌnaagidi
daidʌ icaiti:
—Tiimʌda gaamu moocoro Beleenamu dai nʌida istumaasi asducatai
ʌpʌdui goovai ismaacʌdʌ gʌraagidi Diuusi —ascaiti ʌpastutuuru.
16 Dai otoma iji dai cavami iji dai mʌʌca tʌʌ ʌgai ʌMaría dai ʌOsee dai ʌali
siʌʌñi mo caatʌcatadai siaaco gacuaadana ʌcaapayu.
17 Mostʌʌgacai ʌpastutuuru ʌgai otoma aagidi ʌMaría ʌʌmadu ʌOsee iscaiti
ʌDiuusi tʌtʌaañicarudʌ aagaitai ʌali siʌʌñi.
18 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ caí ismaacʌdʌ aagai ʌpastutuuru camaitʌʌ
isducatai gʌntʌtʌgituagi.
19 Dai ʌMaría maiugu tʌgitocana istumaasi ʌpʌdui.
20 Aidʌsi caʌpamu aa suuli ʌpastutuuru voiyamu iimʌitai siaa duutu-
daimi ʌgai Diuusi dai cʌʌga aatagi aatagaimi ʌgai Diuusi vʌʌtarʌ vʌʌsicʌdʌ
ismaacʌdʌ tʌʌ ʌgai dai caʌ. Vʌʌsi povʌdui isducatai aagidi ʌDiuusi
tʌtʌaañicarudʌ cascʌdʌ.

———

21 Mʌtai bo mamacova tasaicʌdʌ iquitʌ tuucugadʌ ʌali siʌʌñi dai Suusi
tʌʌtʌi. Maiquiaa nonoacatai María abiaadʌrʌ aagidi Diuusi tʌaañicarudʌ sai
Suusi tʌʌtʌna cascʌdʌ Suusi tʌʌtʌ ʌgai.
22 Dai aidʌsi casi idui ʌgai vʌʌsi isducatai aagai Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌrʌ saidʌ ivuaadana vʌʌsi ʌooqui siʌʌscadʌ maamatadagi
amaasi bʌʌcai ʌgai ʌali gʌʌli Jerusaleenamu. Dai ami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ
judidíu itʌtʌdai ʌgai Diuusi:
—Aatʌmʌ ipʌlidi sai gʌrmara vʌʌscʌrʌ gʌʌʌgidiña —astʌtʌdai.
23 Poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ sai vʌʌsi judidíu maamaradʌ tu-
camidʌrʌ isʌrcʌcʌʌlicagi sai viaacatadai isivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ.
24 Iji ʌgai dai dasda agai Diuusi gooca vautu dai gooca tutuugu poduucai
isduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ.
25 Mo Jerusaleenʌrʌ oidacatadai ʌmo cʌʌli Simuñi tʌʌgiducami. Dai
cʌʌga ʌʌgidiña Diuusi dai siaa duutudai. Dai ʌgai ʌrʌmoco ʌʌpʌ is-
maacʌdʌ nʌnʌracatadai isdiviagi ʌmaadutai dai soiñagi ʌjudidíu vai ʌgai ʌʌgi
gatʌaanʌdagi gʌndʌvʌʌragʌrʌ. Dai Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai Simuñi.
26 Dai caaagiditadai Diuusi Ibʌadʌ Simuñi sai maiquiaa muucucai ʌgai
tʌʌgia agaitadai ʌCristo ismaacʌdʌ ootosa agai Diuusi.
27 Dai Diuusi Ibʌadʌ ootoi Simuñi ʌgʌʌ quiuupaigadʌamu judidíu. Tai aidʌ
ami dada Osee ʌʌmadu María dai bʌʌcati ʌali gʌʌli daidʌ iduñia agai isducatai
viituli Moseesacaru.
28 Tai ʌSimuñi bʌi ʌali siʌʌñi dai siaa duutuli Diuusi dai potʌtʌdai ʌgai
Diuusi:
29 Tʌaanʌdami, aanʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi giñaagidi aapi. Sivi gia cacʌʌga
baigiñʌliaracʌdʌ muuquimu aanʌ. Casi iñtʌʌgi aapi ismaacʌdʌ
giñaagidi cascʌdʌ.
30 Catʌʌ aanʌ idi cʌʌgacʌrʌ vuviaadami
31 Ismaacʌdʌ ootosi aapi vʌʌsi oidi daama oidacami.

32 Idi maatʌtuldamu ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu gʌñiooqui. Dai idi cʌʌga
ñioocadamu gʌmaamara judidíu vʌʌtarʌ.
Astʌtʌdai Simuñi.
33 Daidʌ ʌdʌʌdʌdʌ Suusi maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi caʌcai istumaasi
aagai Simuñi aagaitai ʌmaradʌ.
34 Taidʌ ʌSimuñi itʌtʌdai:
—Vai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña —astʌtʌdai.
Dai gooquiʌrʌ itʌtʌdai ʌgai ʌMaría ʌʌgi:
—Siʌʌscadʌ gʌʌliagi idi ali siʌʌñi ismaacʌdʌ ootoi Diuusi muidutai judidíu
cʌʌgacʌrʌ vuvaaquimu idicʌdʌ dai aa mui maicʌʌgacʌrʌ vuvaaquimu dai
muidutai vui ñioocadamu.
35 Dai poduucai gʌmaatʌmu isducatai gʌntʌtʌgitoi ʌoodami. Dai aapi
sʌʌlicʌdʌ gʌaimu soiʌliaragai —astʌtʌdai Simuñi ʌMaría.
36 Ami Jerusaleenʌrʌ oidacatadai ʌmo oocodami Aana tʌʌgiducami. Ʌgai
ʌrPanuelicaru maradʌcatadai daidʌ ʌrcajiudadʌ Asielicaru. Dai ʌgai
ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌcatadai. Aidʌsidʌ ʌrtʌjicatadai cunai ʌgai ʌmo
cʌʌli. Dai bo cuvaracami uumigicʌdʌ viuudutu.
37 Dai aidʌ camaaco coobai dan maacova uumigi viaacatadai. Dai vʌʌs
tasai maitacuaadatai aimʌraiña ʌgai ʌgʌʌ quiuupaigadʌamu ʌjudidíu dai
daanʌiña Diuusi sai soicʌiña dai siaa duutudaiña Diuusi.
38 Aidʌsi quiaa ami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu guucacatadai Suusi
dʌʌdʌdʌ ʌʌmadu Simuñi tai ami divia ʌAana dai ʌʌpʌga siaa duutuli Diuusi
dai gooquiʌrʌ ii dai mʌʌ aagidi vʌʌsi ʌJerusaleenʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ
nʌnʌracatadai isDiuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidagi aagaitai ʌSuusi.

———

39 Aidʌsi canaato Osee ʌʌmadu María vʌʌsi ismaacʌdʌ aagai Diuusi
ñiooquidʌrʌ canoonora Nasareetamu Galilea dʌvʌʌriʌrʌ.
40 Vaidʌ ʌali gʌʌli gʌʌlimi dai cʌʌga bʌʌjimi gʌtʌgitoidaga dai Diuusi
cʌʌgacʌrʌ nʌidi.

———

41 Vʌʌsi uumigi mosaajʌiña ʌgʌʌ siaa duudagadʌ judidíu vai ajioopaiña
dʌʌdʌdʌ ʌSuusi Jerusaleenamu.
42 Dai ʌmo imidagai caviaacatadai ʌSuusi baivustaama dan gooca uumigi
aidʌsi aayi istuigaco ajioopaiña ʌgai Jerusaleenamu.
43 Dai cadaivunucai ʌgʌʌ siaa duudagai tai cavʌʌsi noonora ʌoodami
tai ʌSuusi anaasi Jerusaleenʌrʌ vii. Daidʌ ʌdʌʌdʌdʌ maimaatʌcatadai is-
momʌʌca vii ʌSuusi.
44 Povʌnʌliditadai ʌdʌʌdʌdʌ sidʌ ʌSuusi ʌoodami saagida imʌitadai dai
ʌmo tasai iji. Dai gaa ʌgai ʌSuusi ʌoodami saagida dai tʌcacaimi gʌnaaduñi
dai aa oodami ismaacʌdʌ maatʌcatadai ʌgai,
45 dai maitʌʌ. Dai ʌpamu aa suuli Jerusaleenamu dai gaaga agai.
46 Vaica tasai gaa daida tʌʌ vai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daacatadai Su-
usi ʌʌmadu ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi Diuusi ñiooquidʌ. Dai cʌʌga gʌtʌgito
caʌ dai tʌcacai ʌʌpʌ.
47 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ caʌ ismaacʌdʌ aagai ʌSuusi camaitʌʌ isducatai
gʌntʌtʌgituagi. Dai povʌnʌlidi ducatai mosʌʌ cʌʌgadu goovai moodʌ dai
mosʌʌ cʌʌga gaaa nonoragidi mʌstumaasi tʌcacai, asʌnʌlidi.
48 Aidʌsi ʌdʌʌdʌdʌ tʌʌ ʌSuusi poduucai gʌntʌtʌgitoi: “¿Ducatai tanai daja
goovai?” asduucai gʌntʌtʌgitoi. Daidʌ ʌdʌʌdʌ itʌtʌdai:
—¿Giñmara tuipʌsi povʌrduuñi? Gʌooca ʌʌmadu aanʌ aliʌ duduaadimu-
catadai gʌgaagaitai —astʌtʌdai María.

49 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsidʌ giñgaagai? ¿Maitamʌsmaatʌ aapimʌ isviaa aanʌ isiduñiagi istumaasi giñtʌjai giñooca? —astʌtʌdai.
50 Taidʌ ʌdʌʌdʌdʌ maimaatʌ caí istumaasi aagidi ʌSuusi maimaatʌcatadai ʌgai isDiuusi gʌooga aagai ʌgai.
51 Taida oí ʌSuusi gʌdʌʌdʌ gaamu Nasareetamu dai apiamoʌʌsi cʌʌga ʌʌgidi gʌdʌʌdʌ. Daidʌ ʌdʌʌdʌ maiugu tʌgitocana vʌʌsi isducatai ʌpʌvueeyi dai istumaasi aagaiña ʌSuusi.
52 Daidʌ ʌSuusi gʌʌlimi dai vaamioma bʌʌjimi gʌtʌgitoidaga dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌSuusi daidʌ ʌoodami ʌcaa cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌʌpʌ.

3

1 Aidʌsi ʌTiverio Sesara ʌrʌgʌʌ baitʌcʌaacamicatadai Roomʌrʌ. Cabaivustaama dan taama uumigi daacatadai ʌgai, vaidʌ Ponsio Pilaato ʌrcaigicatadai Judeeʌrʌ, vaidʌ Eroodʌsi ʌrcaigicatadai Galileeʌrʌ, vaidʌ ʌPiili Eroodʌsi suculidʌ ʌrcaigicatadai Itureeʌrʌ ʌʌmadu Traconiitʌrʌ, vaidʌ Lisaaniasi ʌrcaigicatadai Aviliiñiʌrʌ,
2 vaidʌ Aanasi ʌʌmadu Caifasi ʌrbaitʌguucacamigadʌcatadai ʌpapaali. Dai aidʌ ʌVuaana Zacaría maradʌ oidigana oidacatadai taidʌ Diuusi ootosi ʌmo ñiooqui.
3 Daidʌ ʌVuaana muiyapʌrʌ aimʌraiña ʌaqui Jordán ugidiana, dai aagidiña ʌoodami sai ʌma duucai gʌntʌtʌgitona dai camaisoimaasi ivuaadana sai Diuusi oigʌldana vʌʌsi soimaascamigadʌ dai sai gʌnvapaconana sai nʌidiña ʌoodami iscaʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisomaasi ivuaada agai.
4 Isducatai aagaitadai Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ siduuñia agai Vuaana mospovʌdui. Ʌgai aduucai ooja:
Diuusi ootosa agai ʌmo cʌʌli sai oidigana gamamaatʌtuldiña dai poduucai gaaagidamu ʌgai:
“Siʌʌscadʌ ʌoodami nʌnʌracagi isdiviagi ʌmo baitʌcʌaacami gʌaagai isbaiduiñdiagi voogʌdʌ.
Poduucai ʌʌpʌ gʌaagai mʌsbaiduiñdiagi gʌniibʌdaga caotoma divia agai gʌrtʌaanʌdamiga cascʌdʌ.
5 Siʌʌscadʌ baiduiñdiagi ʌbaitʌcʌaacami voogʌdʌ siaaco dʌdʌcagiga gʌaagai iscʌʌga tʌpaalicadagi.
Dai siaacoga tuutuvidaca gʌaagai iscʌʌga tʌpaalicadagi.
Dai siaacoga noonoliñicagi voi gʌaagai issʌʌli tʌquiagi.
Dai poduucai ʌʌpʌ gʌaagai isbaiduiñdiagi ʌoodami gʌniibʌdaga.
6 Dai vʌʌsi ʌoodami oidi daama oidacami maatʌmu isDiuusi ʌrʌgai ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gavuvaidi”.
Ascaiti Isaía oojadʌ.
7 Aidʌsi vuvaaja ʌoodami gʌnquiiquiaiñdʌrʌ sai vapaconana ʌVuaana taidʌ ʌVuaana potʌtʌdai:
—Aapimʌ ismaacʌdʌ daivʌi tami ansai gʌnvapaconana ʌpan ducami coocoyi ismaacʌdʌ vopooyi siuu duucu camʌʌjidagi vasoi poʌliditai sai poduucai Diuusi camaisoimaasi gʌntaatatulda agai. Ʌʌpʌga gʌaagai issʌʌlicʌdʌ ʌma duucai gʌntʌtʌgituagi aapimʌ dai camaisoimaasi ivuaadagi.
8 Gʌaagai mʌscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ vai nʌidiña aa mʌscaʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai. Dai maitavʌr gʌnaagiada aapimʌ aipacoga mʌsaidʌ ʌrAvraañicaru cajiudadʌ sai cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi Diuusi. Aanʌ angʌnaagidi sai asta goojoodai ismaacʌdʌ modaraaja cʌʌga istutuidi Diuusi isiduñiagi Avraañicaru cajiudadʌ isipʌliadagi.

9 Diuusi cabai gʌduu issoimaa taatatuldagi maicʌʌ tuutiacʌdʌ ʌpan duucai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ guicutai uusi ismaacʌdʌ maicʌʌgadu iibiadʌ dai mʌmʌidi. Poduucai Diuusi ootosamu ʌoodami ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi mʌʌca siaaco tomastuigaco mʌʌcana taí —astʌtʌdai ʌVuaana.

10 Amaasi ʌoodami tʌcacai ʌVuaana daidʌ itʌtʌdai:

—¿Tuma duuna aatʌmʌ sividʌo? —astʌtʌdai.

11 Taidʌ ʌVuaana aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Ʌgai ismaacʌdʌ gʌviida gooca vaapasaragai gʌaagai isoidagi ʌmoco ʌgai ismaacʌdʌ maiviaa dai ʌgai ismaacʌdʌ gʌviidacagi cuaadagai gʌaagai isaa oidagi ismaacʌdʌ maitʌviida —astʌtʌdai ʌVuaana.

12 Tai dada ʌʌmoco tumiñsi vuudami sai vapaconana ʌVuaana daidʌ itʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, ¿tuma duuna aatʌmʌ? —astʌtʌdai.

13 Taidʌ ʌVuaana aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Maitavaamioma gʌtaanʌi tumiñsi mosʌcaasi siʌʌsi maigarsi mʌsgataanʌdagi —astʌtʌdai ʌVuaana.

14 Tai dada sandaaru ʌʌpʌ dai tʌcacai ʌʌpʌ:

—¿Dai aatʌmʌ tuma duuna? —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌVuaana itʌtʌdai:

—Maitavʌr ʌʌsiada aapimʌ ʌoodami tomali ʌmo istumaasi guvucadacʌdʌ tomali maitʌaagai mʌsgʌpiʌr vuupada ismaacʌdʌ maigʌpiʌrʌ vʌʌtʌ, baiyomavʌr baigʌnʌliada ʌgaicʌdʌ mʌsmaacʌdʌ gamaitʌcʌi —astʌtʌdai.

15 Vʌʌsi ʌoodami camaatʌcatadai isDiuusi ootosa agai ʌCristo dai canʌnʌracatadai dai cascʌdʌ povʌnʌliditadai saidʌ ʌVuaana ʌrʌgai.

16 Dʌmos ʌVuaana potʌtʌdai vʌʌscatai:

—Aanʌ gia suudagicʌdʌ gʌnvapaconai dʌmos divia agai ʌmai ismaacʌdʌ gʌnvapacona agai Diuusi Ibʌadʌcʌdʌ sai gʌnʌʌmadu daacana Diuusi Ibʌadʌ. Dai ʌgai vaa nʌida agai oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Ʌgai vaamioma viaa guvucadagai iñsaanʌ. Aanʌ maitistutuidi siʌʌsi istutuidi ʌgai. Aanʌ tomali maiviaa sʌʌlicami isuupasdagi susuusacadʌ gigiaaragadʌ.

17 Ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ cʌlivai tʌligi bai tueeyi ʌtʌligi daidʌ ʌcosadʌ mʌmʌidi. Poduucai iduñia agai ʌgai ismaacʌdʌ divia agai ʌoodamicʌdʌ. Ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai iimia agai tʌvaagiamu dai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diaavora ʌʌmadu iimi agai ʌgai siaaco tomali ʌmo imidagai maitutucui ʌtai —astʌtʌdai ʌVuaana ʌoodami.

18 Dai poduucai dai mui vaamioma ñiooqui cʌʌgaducami aagidi ʌVuaana ʌoodami.

19 Dai aagidi ʌgai ʌʌpʌ ʌcaigi Erooʌsi sai aliʌ soimaasi idui ʌgai ʌʌsidacai gʌsuculi Piili ooñigadʌ Erodiiasi, dai sai ʌma maasi soimaascami idui ʌgai ʌʌpʌ.

20 Gooquiʌrʌ vaamioma soimaasi idui ʌEroodʌsi maisacai ʌVuaana.

———

21 Dʌmos aidʌsi maiquiaa gʌmaisatu ʌVuaana ʌgai vapacoi mui oodami dai vacoi ʌSuusi ʌʌpʌ. Vaidʌ ʌSuusi gadaanʌitadai Diuusi dai aidʌsi gadaanʌitadai ʌgai Diuusi tai gʌcupiooco ʌtʌvaagi,

22 tai Diuusi Ibʌadʌ tʌvai ʌSuusi daama ʌmo tugu maasi. Tai caidatu ʌmo ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ dai pocaiti:

—Aapiapʌ ʌrgiñmara nai aliʌsi gʌoigʌdai aanʌ dai aliʌ baigiñʌlidi aanʌ aapicʌdʌ —ascaiti ʌñiooqui.

———

23 Suusi viaacatadai parʌ ʌmo coobai dan baivustaama uumigi aidʌsi
gʌaaga gʌaa duiñdaga. Dai poʌliditadai ʌoodami isʌgai ʌrOsee maradʌ. ΛOsee
ʌrmaradʌ Elicaru,
24 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Maatatacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Levícaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Melquicaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Anacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Oseecaru,
25 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Matatiiasicaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Amoosicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Naumacaru,
ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Eslicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Nagaicaru,
26 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Maatacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Matatiiasicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Semeicaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Oseecaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Uudacaru,
27 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Oanacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Resacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Sorovaveelicaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Salatieelicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Nelicaru,
28 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Melquicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Adicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Cosaamacaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Elimoodamacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Eracaru,
29 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Osuecaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Elieesicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Oorimacaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Mataatacaru,
30 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Levícaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Simeoñicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Uudacaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Oseecaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Onanacaru,
ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Eliaaquimacaru,
31 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Meliacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Mainanacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Mataatacaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Nataanacaru,
32 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Davicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Isaícaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Obedicaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Boosocaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Salimoonocaru,
ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Naasonocaru,
33 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Aminadaavacaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Araamacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Esiroomacaru,
ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Pareesicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Uudacaru.
34 Ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Jacocaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Isaacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Avraañicaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Tarecaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Nacoracaru,
35 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Serugacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Raagaucaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Peleegacaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Eveelicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Salacaru,
36 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Cainanacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Arapaajadacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Semicaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Noecaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Lamecaru,
37 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Matusaleenacaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Enoococaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Areedicaru,
ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Maalaleelicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Cainanacaru,
38 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Enoosicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai
Setacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Adáñicaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Diuusi ʌgai idui Adáñi cascʌdʌ.

4

———

1 Taidʌ ʌSuusi ii ʌaqui Jordánaiñdʌrʌ vaidʌ Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai dai ʌgai vaa Diuusi Ibʌadʌ vaidacai oidigamu.
2 Amaasi aidʌsi mʌʌ oidigana divia ʌgai anaasi daja goo coobai tasai. Dai siʌʌqui tasai daja ʌgai camosaagidiña ʌDiaavora siduñia ʌgai soimaasi. Dai siʌʌqui tasai daja ʌgai oidigana ʌcaaqui tasai maitauu ʌgai. Dai asta ʌcaaqui tasaicʌdʌ aayi biuugigai.
3 Amaasi ʌDiaavora itʌtʌdai:
—Isaapi ʌrDiuusi maradʌ di aagidañi goojoodai vai tascali gʌnaatona —astʌtʌdai ʌDiaavora.
4 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Maisiu mosʌca tascalicʌdʌ istutuidi oodami isoidacagi, gʌaagiava Diuusi ñiooquidʌ ʌʌpʌ”, ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai Suusi.
5 Aidʌ ʌDiaavora vaidacai ʌSuusi ʌmo gʌʌ tuvidacamu dai abiaadʌrʌ tʌtʌʌgidi vʌʌsi gʌgʌr tʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ oidaga oidigi daama dai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ tʌaanʌi ʌtʌtʌaanʌdami.
6 Daidʌ ʌDiaavora itʌtʌdai:
—Vʌʌsi goovai ismaacʌdʌ gʌtʌtʌgidi aanʌ, aanʌrgiñtuidaga. Aanʌ istutuidi ismaquia ʌʌgi sioorʌ maquia iñʌliada aanʌ. Aapi angʌmaquiagi vʌʌsi goovai paidʌ ʌrtʌaanʌdamica.
7 Isaapi gʌtootonacʌdʌ cʌquivagi giñvuidʌrʌ daidʌ giñsiaa duutudagi vʌʌsi ʌrgʌtuidacamu goovai —astʌtʌdai ʌDiaavora.
8 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Imʌdañi tabiaadʌrʌ aapi Diaavora poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Siaavʌr duutuada aapimʌ gʌnDiuusiga dai mosʌca ʌgai ʌmoco avʌr ʌʌgiada” —astʌtʌdai ʌSuusi.
9 Dai gooquiʌrʌ vaidacai ʌDiaavora ʌSuusi Jerusaleenamu. Dai ami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daama tʌsagi daidʌ itʌtʌdai:
—Isaapi ʌrDiuusi maradʌ di, tabiaadʌrʌ mʌtana gʌʌsi tuduidʌ.
10 Poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Diuusi ootosamu gʌtʌtʌaañicaru vaidʌ gʌnuucaticana.
11 Sigʌdaagiadamu ʌgai gʌnnoonovicʌdʌ pai maisaraana gʌʌʌcaso ʌmo odiaba.
Asduu oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌDiaavora.
12 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ di: “Maitʌaagai pʌsaagiadagi Diuusi saidʌ iduuna ʌmo istumaasi mosnʌida ʌliditai sabai giduuna” —astʌtʌdai ʌSuusi.
13 Amaasi ʌDiaavora camaitʌʌgacai isducatai soimaasi iduiñtuldagi ʌSuusi dagito chiʌʌqui tasai.

———

14 Taidʌ ʌSuusi ʌpamu aa gʌi Galileeamu. Daidʌ Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai cascʌdʌ viaa ʌgai guvucadadʌ Diuusi. Dai vʌʌsi Galileeʌrʌ oidacami dai vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ sicoli Galilea oidacami maí istumaasi ivuaadatadai ʌgai.
15 Dai ami Galileeʌrʌ ʌSuusi aipaco aimʌraiña judidíu quiquiuupaigadʌrʌ dai gamamaatʌtuldiña Diuusi ñiooquidʌ dai vʌʌscatai goʌʌ cʌʌga ñiooqui aagaiña aagaitai ʌSuusi.

———

16 Amaasi ʌSuusi aayi Nasareetana siaaco gʌʌ ʌgai. Dai aidʌsi aayi
ibʌstaragai tasʌrʌ ii ʌgai judidíu quiuupaigadʌamu ʌʌgi poduucai
gʌviidacatadai ʌgai cascʌdʌ. Dai cʌquiva dai aaga agai oojai.
17 Taidʌ ʌnuucadacami ʌliliivru maa ʌliivru ismaacʌdʌ ooja Isaíacaru Diu-
usi ñiooquituldiadamigadʌ. Vai ʌgai nʌnʌidi dai tʌʌ siaaco aduucai oojisi:
18 Diuusi Ibʌadʌ giñʌʌmadu daja.
Diuusi ʌcovai giñvuusaitu ansai aanʌ imʌna dai aagidana ʌcʌʌgaducʌdʌ
ñiooqui ismaacʌdʌ tʌgito sioorʌ soicʌdagi vaidʌ ivuaada ʌgai istumaasi
Diuusi ipʌlidi.
Dai ansai aagidana aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ maamaisaca ʌDiaavora sai casi
istutuidi isvuvaquiagi.
Dai ansai nʌnʌaavatudana ismaacʌdʌ maiñʌnʌeeyi.
Dai ansai soiñana mʌsmaacʌdʌ soi duucai nʌidi.
19 Dai ansai aagidana aanʌ ʌoodami sai caaayi istuigaco Diuusi cʌʌgacʌrʌ
nʌijada agai vʌʌscatai.
Ascaiti ʌoojai.
20 Amaasi ʌSuusi cuu ʌliivru dai gatʌʌgi dai daiva. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ
ami daraajatadai apianʌnʌidi ʌSuusi.
21 Tai ʌgai ñioo daidʌ itʌi:
—Siviat caaayi aapimʌ gʌnsaagida ismaacʌdʌ ooja Isaíacaru —astʌtʌdai
ʌSuusi.
22 Vai vʌʌscatai cʌʌga ñioocai aagaitai ʌSuusi dai maitʌʌ isducatai
gʌntʌtʌgituagi caʌcatai ismosʌʌ cʌʌga ñioocai ʌSuusi. Dai aipaco gʌnaagidi
daidʌ icaiti:
—Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ idi cʌʌli sidʌ ʌrOsee maradʌ daidʌ ʌrtami oidacami
—ascaiti ʌoodami.
23 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ povai iñtʌtʌaadamu aapimʌ: “Pʌssʌʌlicʌdʌ istutuidi isiduñiagi
gomaasi di, iduuñiñi”. Dai povai iñtʌtʌaadamu aapimʌ ʌʌpʌ: “Tami siaaco
ʌrgʌʌracami aapi igiduuñi ʌʌpʌ istumaasi caʌ aatʌmʌ saidʌ idui aapi Caper-
nauumʌrʌ”, iñtʌtʌaadamu aapimʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
24 Daidʌ ʌSuusi vaamioma ñioo daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌava ʌrvaavoi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ sai siʌʌscadʌ
gamamaatʌtuldiadagi ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ ʌʌgi gʌdʌvʌʌragʌrʌ
maiʌʌgiditai caʌcana ʌoodami.
25 Goovai ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Ʌʌquioma aliʌ
ii biuugigai Isireli dʌvʌʌriʌrʌ, maiduudu vaica uumigi dan taaucami cascʌdʌ.
Vai aidʌ oidacatadai Eliiasicaru dai muiducatadai vipiuudu ʌʌpʌ.
26 Taidʌ Diuusi maiootoi Eliiasicaru tomali ʌmo viuudu quiidiamu anaasi
issoiñagi ʌgai dai baiyoma sibʌacoga ootoi ʌgai ʌmo viuudu quiidiamu
Sareepatʌrʌ Sidóni dʌvʌʌriʌrʌ sai soiñana.
27 Dai aidʌsi quiaa oidacatadai Eliiasicaru mui judidíu viaacatadai
ʌcoocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga. Tai vʌʌscʌrʌ tomali ʌmaadutai
ʌgai maiduaadi Eliiasicaru dai baiyoma duaadi ʌmai sibʌaco oidacami
Naamán tʌʌgiducami Siriʌrʌ oidacami —ascaiti ʌSuusi.
28 Dai goovai ismaacʌdʌ aa ʌSuusi caʌ ʌoodami dai sʌʌlicʌdʌ baacoi vui.
29 Dai vʌʌscatai guuquiva dai goguaama vaidacai ʌSuusi dai vuusaitu
Nasareetaiñdʌrʌ. Nasareeta ʌruranacatadai. Mʌtai tʌsagi ʌSuusi ʌmo
vavuana dai abiaadʌrʌ mʌtana daituda agaitadai.
30 Taidʌ ʌSuusi mossaagida daivusai ʌoodami dai daivunu ii.

———

31 Amaasi ii ʌSuusi Capernauumamu Galilea dʌvʌʌriʌrʌ. Dai ami mamaatʌtuldi ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ.
32 Tai camaitʌʌ ʌoodami isducatai gʌntʌtʌgituagi caʌcatai isducatai gamamaatʌtuldi ʌgai dai ʌpan ʌʌsi cʌʌga ñioocaitai ʌmo guvucadagai viaacami.
33 Dai ami judidíu quiuupaigadʌrʌ daacatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ dai gʌgʌrʌ iiña daidʌ icaiti:
34 —GʌrdagitoÑi. ¿Tuipʌsi divia aapi dai gʌroojotuldi aapi Suusi Nasareetʌrʌ oidacami? ¿GʌrugiugaPʌsiʌlidi aapi diviacai? Aanʌ gia cʌʌga gʌmaatʌ aapi. Aapiapʌ ʌrʌco vuusaidadʌ Diuusi ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi —ascaiti ʌDiaavora tʌaañicarudʌ.
35 Taidʌ ʌSuusi bagaimi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Maitiñioocada. Dagitoñi gocʌʌli —astʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ dʌvʌʌrapi daitu ʌcʌʌli vʌʌsi ʌoodami vuitapi dai vuusai ʌcʌʌliaiñdʌrʌ dai daivunu ii. Dai vʌʌscʌrʌ tomali ʌmo soimaasi maitiduuñi.
36 Tai vʌʌsi ʌoodami duduaadimu dai aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:
—¿Ducatai istutuidi goovai ispoduucai ñioocadagi? Ducatai istutuidi gocʌʌli istʌaanʌdagi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ mosʌʌ guvucadacʌdʌ vai goDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌʌgidi dai otoma vuvacʌi —ascaiti ʌoodami.
37 Daidʌ ʌoodami vʌʌsi aipaco oidacami aatagaiña dai aagaiña ʌSuusi.

———

38 Amaasi ʌSuusi vuusai ami judidíu quiuupaigadʌaiñdʌrʌ dai ii Simuñi quiidiamu. Vaidʌ ʌSimuñi tuumudʌ sʌʌlicʌdʌ coococatadai oiditadai toiñdagai. Vaidʌ ʌaaduñdʌ ʌcoocoadʌ daañimi ʌSuusi sai duaaidana.
39 Taidʌ ʌSuusi miaadʌrʌ cʌquiva dai duaadi tai otoma dagito ʌtoiñdagai. Tai otoma vañi ʌooqui dai bibi gʌdadidacami.

———

40 Dai aidʌ ʌcʌrʌ urunoco duupidatai tasai mʌtai mui vuaapi ʌSuusi coococoidadʌ mui naana maasi coocodagai viaacami. Vaidʌ ʌSuusi mostaatamai ʌcoococoidadʌ tuutucugadʌ gʌnoonovicʌdʌ vai duduaadʌi.
41 Dai muidutai ʌcoococoidadʌaiñdʌrʌ vuvaja Diaavora tʌtʌaañicarudʌ. Dai gʌgʌrʌ ñioocai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—Aapiapʌ ʌrmaradʌ Diuusi —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi bagaimi dai camaidagito isvaamioma ñioocada ʌgai. ΛDiaavora tʌtʌaañicarudʌ maatʌcatadai isʌgai ʌrʌCristo dʌmos ʌSuusi maitipʌliditadai isaaga ʌgai cascʌdʌ maidagito isvaamioma ñiooquiagi.

———

42 Dai camaasidatai ii ʌSuusi ami Capernauumaiñdʌrʌ bai mʌʌcasi oidigana siaaco maioidaga oodami. Taidʌ ʌoodami gaagamu daidʌ aayi siaaco daacatadai ʌgai. Maitipʌliditadai ʌoodami isimia ʌgai.
43 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aliʌ tʌgito aanʌ isimiagi sibʌaco gʌgʌr quiiquiamu ʌʌpʌ dai aagidagi ʌoodami sai Diuusi soicʌi ʌoodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana, cascʌdʌ giñootoi Diuusi idi oidigʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
44 Daidʌ ʌSuusi gaaagidimi Diuusi ñiooquidʌ quiquiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu Galileeʌrʌ.

5

———

1 Λmo imidagai ʌSuusi gʌʌ suudagi ugidiana daacatadai siaaco Genesareta tʌʌgidu ʌgʌʌ suudagi. Tai mui dada oodami dai camogʌvisa ʌoodami dai

sʌʌlicʌdʌ abaana gugucai asta baitoma maioiñitudai caʌca ʌliditadai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ.

2 Taidʌ ʌSuusi tʌʌ gooca vaarcu ʌgʌʌ suudagi ugidiana suudagi daama simosguuca. Ʌvatopa vuviadami cavuvajatadai abiaadʌrʌ dai vapaconaitadai gʌnvatopa vuicaru.

3 Taidʌ ʌSuusi ii dai tʌsai vaarcugadʌrʌ Simuñi dai potʌtʌdai ʌSuusi ʌSimuñi sai mʌʌcasioma imitudana ʌsuudagi ugidiaiñdʌrʌ. Taidʌ ʌSuusi ami vaarcuʌrʌ daiva dai abiaadʌrʌ mamaatʌtuldi ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ.

4 Dai aidʌsi canaato ñioo ʌSuusi potʌtʌdai ʌgai ʌSimuñi:

—Imitudañi govaarcu siaaco vaamioma tuucavaga dai suudarʌ avʌr suuliga gʌnvatopa vuvaidacaru dai vuvaida vatopa —astʌtʌdai ʌSuusi.

5 Taidʌ Simuñi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami ʌmo tucagi gʌraaga aatʌmʌ dai maivui tomali ʌmoco, isaapi pocaiti di vʌʌscʌrʌ atʌsuudarʌ suuligagi govatopa vuvaidacarui —astʌtʌdai ʌSimuñi.

6 Dai mospodui ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ mui vuvaitu vatopa asta saasaquimi ʌvatopa vuvaidacarui.

7 Tai mooguvidʌ ʌgai gʌnaaduñi ismaacʌdʌ ʌgʌmai vaarcuʌrʌ daraajatadai sai dadana dai soiñana. Tai ʌgai dada dai cʌʌga suusudagi vʌgoocai vaarcu dai asta baitoma dupiquimi ʌvaarcu vʌʌtʌcatai.

8 Tʌʌgacai imaasi ʌSimuñi Piiduru gʌtootonacʌdʌ cʌquivʌ ʌSuusi vuidʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, iñdagitoñi, aanʌrʌmo cʌʌli soimaasi ivuaadami —astʌtʌdai ʌSimuñi.

9 Ʌsimuñi aliʌ duaadimucatadai cascʌdʌ. Dai vʌʌsi ʌgaa ʌʌpʌ ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraajatadai vʌʌscatai duduaadimucatadai mosʌʌ mui tʌʌgacai vatopa.

10 Jacovo dai Vuaana Sevedeo maamaradʌ ʌraaduñdʌcatadai ʌSimuñi dai duduaadimucatadai ʌʌpʌ. Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai ʌSimuñi:

—Maiti duaadicuda sivi uucami ʌrvatopa vuudamicamu aapi dai sivi abiaadʌrʌ gaagadamu aapi oodami vaidʌ giñoidatucuiña aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

11 Dai amaasi cavuvaidacai ʌvaarcu ʌgʌʌ suudagi ugidiana anaasi viaa vʌʌsiaʌcatai dai oí ʌSuusi.

———

12 Ʌmo imidagai ʌSuusi ʌmo ali quiiyʌrʌ daacatadai tai ami aayi ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo coocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga. Dai aidʌsi tʌʌ ʌgai ʌSuusi gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai dʌvʌʌrapi cuiqui dai daañimi daidʌ itʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami pʌsipʌliadagi istutuidi aapi isgiñduaaidagi —astʌtʌdai ʌcoocoadʌ.

13 Taidʌ ʌSuusi taata gʌnoovicʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:

—Ipʌlidiana isgʌduaaidagi. Duaadicami vii —astʌtʌdai.

Mospotʌi ʌgai tai maigo ii ʌcʌʌli coocodadʌ.

14 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai sai maiaagidiña tomali ʌmaadutai imaasi dai potʌtʌdai:

—Mosai imi dai mʌʌ vuidʌrʌ cʌquiva ʌpaali dai oida istumaasi aagai Moseesacaru sipoduucai maatʌcamu ʌoodami iscadueeyi aapi —astʌtʌdai ʌSuusi.

15 Dai aidʌsi duduaaidiña ʌSuusi ʌmo coocoadʌ vai vaamioma aipaco imimi goñiooqui vai vaamioma mui oodami gʌnʌmpaidimi vʌʌs tasai caʌca ʌliditai Diuusi ñiooquidʌ. Dai sai duduaaidana ʌgai coococoidadʌ ʌʌpʌ.

16 Dʌmos ʌSuusi ʌcovai vusacʌiña siaaco maitiipu oodami dai ami
daanʌiña Diuusi sai soiñana.

———

17 Ʌmo imidagai ʌSuusi gamamaatʌtulditadai Diuusi ñiooquidʌ vai ami
daraajatadai ʌʌmoco fariseo ʌʌpʌ dai ʌʌmoco mamaatʌtuldiadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌiñdʌrʌ Galilea dada dai vʌʌsi
Judeeaiñdʌrʌ dai Jerusaleenaiñdʌrʌ. Taidʌ ʌSuusi Diuusi guvucadadʌcʌdʌ
duduaadi ʌcoococoidadʌ.
18 Tai ami dada ʌʌmoco cʌcʌʌli dai bʌʌcaticatadai uusiʌrʌ ʌmo cʌʌli is-
maacʌdʌ maitistutuiditadai isoiñiagi vai ʌgai vaasa ʌliditadai tuucavi siaaco
daacatadai ʌSuusi.
19 Dʌmos maitʌtʌʌgaitadai siaa sʌʌli vaasagi ʌgai ʌcoocoadʌ
gʌvistudicatadai oodami cascʌdʌ. Dai vaaqui daama tʌʌtʌsai dai abiaadʌrʌ
cupiooco dai amui sʌʌli tʌvañi ʌcoocoadʌ sueeyiʌrʌ vʌʌsi ʌoodami saagida
sʌʌli dai aitu siaaco daacatadai ʌSuusi.
20 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi siʌʌsi vaavoitudaitadai ʌgai, potʌtʌdai ʌgai
ʌcoocoadʌ:
—Giñaduñi gʌsoimaascamiga caoigʌldi —astʌtʌdai.
21 Amaasi ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo
ʌʌgi gʌntʌtʌgitoimi dai povʌnʌlidi: “Sioorʌ idi cʌʌli dai pomaasi ñiioocai. Vui
ñiioocai Diuusi tomali ʌmaadutai maitistutuidi isgaoigʌldiadagi gasoimaas-
camiga mosʌʌgi Diuusi”, asʌnʌlidi ʌgai.
22 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai ispomaasi gʌntʌtʌgitoitadai ʌgai dai
potʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi poduucai gʌntʌtʌgitoi aapimʌ?
23 ¿Tumaasi siooma maisijaiga isaagagi: “Gʌsoimaascamiga caoigʌldi”,
siʌʌpʌ potʌʌdagi: “Cʌquivañi dai aimʌrda”?
24 Gʌntʌʌgidamu aanʌ aapimʌ iñsaanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai viaa guvu-
cadagai tami oidigi daama isgaoigʌldiadagi gasoimaascamiga —astʌtʌdai
ʌSuusi ʌoodami.
Dai amaasi potʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli coocoadʌ:
—Aapi angʌaagidi vañigiñi dai bʌi gʌsuaa dai imʌda gʌquiiyamu
—astʌtʌdai.
25 Mospotʌi ʌSuusi tai otoma vañi ʌcoocoadʌ vʌʌscatai vuitapi dai bʌi
gʌsuaa istuucʌrʌ caatʌcatadai dai nora gʌquiiyamu dai cʌʌga ñiooquimi
Diuusi vui.
26 Dai vʌʌscatai ʌoodami maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi dai cʌʌga
ñiooquimi Diuusi vui. Dai duduaadimucatai pocaiti:
—Sivi gia tʌʌ aatʌmʌ istumaasi gʌgʌrducami —ascaiti.

———

27 Dai amaasi vuusai ʌSuusi abiaadʌrʌ dai tʌʌ ʌmo cʌʌli tumiñsi vuudami.
Ʌgai Leví tʌʌgidu dai daacatadai quiiyʌrʌ siaaco gʌvuudana tumiñsi dai
potʌtʌdai ʌSuusi:
—Giñoidañi —astʌtʌdai.
28 Amaasi ʌLeví cʌquiva dai anaasi viaa vʌʌsiaʌcatai dai oí ʌSuusi.
29 Dai gooquiʌrʌ ʌLeví idui ʌmo gʌʌ vagimi gʌquiiyʌrʌ ʌSuusi vʌʌtarʌ dai
ami daraajatadai mui tumiñsi vuudami dai aa oodami meesa vuidʌrʌ ʌgaa
ʌʌmadu.
30 Vaidʌ ʌfariseo ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ
aatagidi ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ dai potʌtʌdai:
—¿Tuimʌsidʌ gacueeyi dai gayʌʌyi aapimʌ gotumiñsi vuudami dai
gosoimaasi ivuaadami ʌʌmadu? Aapimʌ maicʌʌga ivueeyi —astʌtʌdai
ʌgai ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ.

31 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ maitʌrcoococoidadʌ maitʌgito duduaaidiadami mosʌʌgi
coococoidadʌ.
32 Poduucai aanʌ ʌʌpʌ maicʌcʌʌgaducʌdʌ vʌʌtarʌ divia mosʌʌgi soimaasi
ivuaadami vʌʌtarʌ antdivia aanʌ vai ʌmaa duucai gʌntʌtʌgitona —astʌtʌdai
ʌSuusi.

———

33 Amaasi ʌgai tʌcacai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Tuisidʌ mosʌʌ maitacueeyi dai mosʌʌsi gamamadaiña
ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana daidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌfariseo. Dai
aapi gʌmamaatʌrdamiga vʌʌscʌrʌ gacueeyi dai gayʌʌyi —astʌtʌdai ʌgai.
34 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Istutuidisi ismaitaugiagi ʌvapaidarsicʌdʌ ʌmo cunataragiʌrʌ siʌʌscadʌ
quiaa daraajagi ʌcuucuntadami?
35 Dʌmos todian duucai gʌmuaatudamu ʌcʌʌli amaasi maitaugimu
ʌvapaidarsicʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
36 Dai apiamamaatʌtuldi dai potʌtʌdai:
—Tomali ʌmaadutai maisaranan tada ʌmo ipuurui utuudui dai ʌcʌdʌ
daasdagi ʌmo ipuurui cʌliñdadʌ. Ispoduuñiagi ʌgai siaa tuidimu ʌipuurui
utuuducʌdʌ dai vʌʌscʌrʌ ʌicuusi utuuducʌdʌ maicʌʌga viimu ʌipuurui
cʌliñdadʌrʌ.
37 Tomali ʌmaadutai maitueeyi valienti utuudui ojoogi cʌcʌʌliocoidadʌrʌ
ispoduuñiagi ʌvalienti utuudui cocopoñtudamu ʌojoogi dai siaa tuidimu vʌʌsi
siʌʌsi ʌvalienti ʌcaasi ʌojoogi.
38 Cascʌdʌ gʌaagai isoojogi uutuducamiʌrʌ tuaadagi valienti utuudui dai
poduucai maisiaa tuidʌrʌi ʌvalienti tomali ʌojoogi.
39 Vʌʌscatai ismaacʌdʌ yʌʌyi valienti cʌliñdadʌ gooquiʌrʌ maiaagaiña va-
lienti utuudui pocaitiña sai siooma vʌʌñiga cʌliñdadʌ —astʌtʌdai ʌSuusi
ʌoodami.
Gomaasi aagidi ʌSuusi ʌoodami cʌʌga maatʌcatai isʌoodami
apiavaamioma cʌʌga vaavoitudai ʌʌquidʌ gʌnvaavoidaraga dai maisiu
utuuducʌdʌ mamaatʌtuldaragadʌ ʌSuusi.

6

———

1 Ʌmo imidagai ibʌstaragai tasʌrʌ ʌʌsicami saagida imʌitadai ʌSuusi
vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ vaiñcumaimi tʌligi muuradʌ dai gʌnnoonovicʌdʌ
cʌlivaimi dai cuumimi.
2 Tai ʌmaadutai ʌfariseo itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsidʌ ivueeyi aapimʌ aa duiñdagai ismaacʌdʌ maitiipu oigaragai
isivuaadagi ibʌstaragai tasʌrʌ? —astʌtʌdai.
3 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Maitamʌsquiaa nʌidi aapimʌ oojai siaaco aagai ismaasi idui Davicaru
ʌmo imidagai aidʌsi ʌgai ʌʌmadu aaduñdʌ biuugicoi?
4 Vaa ʌgai ʌquiiyʌrʌ siaaco siaa duutudaiña ʌjudidíu Diuusi dai vui ʌpaana
daasdaradʌ Diuusi dai uu ʌgai dai oi gʌaaduñi ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraa-
jatadai. Daidʌ ʌpaana mosʌʌgi papaali viaacatadai oigaragai iscuaadagi ʌʌgi
poduucai viituli Moseesacaru cascʌdʌ, tai vʌʌscʌrʌ vui ʌDavicaru dai uu.
5 Dai potʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Aanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami cascʌdʌ viaa aanʌ sʌʌlicami isaagagi istumaasi
ʌpʌduuñiagi ibʌstaragai tasʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

6 Λʌpʌ ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ judidíu quiuupaigadʌrʌ vaa ʌSuusi dai
gʌaagacai mamaatʌtuldi ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ. Tai ami vaa ʌmo cʌʌli
ismaacʌdʌ gaquisapicatadai novidʌ sʌʌlisia padʌrʌ.
7 Vaidʌ ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo
soobidacatadai ʌSuusi sabai duaaidana ibʌstaragai tasʌrʌ dai poduucai
viaacagi istucʌdʌ gʌpiʌrʌ vuaajagi ʌgai ʌSuusi.
8 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai ismaasi gʌntʌtʌgitoitadai ʌgai daidʌ itʌtʌdai
ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapicatadai novidʌ:
—Cʌquivañi dai mʌʌ ʌran ʌʌsi cʌquiva —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌcʌʌli cʌquiva dai ami cʌquiva siaaco aagidi ʌSuusi.
9 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai ʌgaa:
—Giñaagidavurai ʌmo istumaasi: ¿Tumaasi oidaga oigaragai isivuaadagi
ibʌstaragai tasʌrʌ istumaasi cʌʌgaducami maicʌʌgaducami sio, cʌʌgacʌrʌ
vuvaidagi oodami coodagi sio? —astʌtʌdai ʌSuusi.
10 Amaasi ʌSuusi nʌnʌidi vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami daraajatadai dai
potʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli:
—Giñuuliñdañi gʌnovi —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌcʌʌli uuliñi gʌnovi dai cacʌʌga duaadicami vii.
11 Taidʌ ʌgaa sʌʌlicʌdʌ baacoi dai aipaco gʌntʌcacaimi astumaasi istutuidi
isiduuñiagi ʌSuusi vui.

———

12 Amaasi ii ʌSuusi ʌmo giidiamu dai daañia agai Diuusi sai soiñana dai ʌmo
tucagi anaasi siaa daanʌitai Diuusi.
13 Dai aidʌsi camaasi ʌgai vaí gʌmamaatʌrdamiga dai ʌcovai vuvaitu
baivustaama dan gooca ʌgai saagidaiñdʌrʌ saidʌ ʌrojootosadʌcana.
14 Dai potʌʌtʌgidu ʌgai: Λmoco ʌrSimuñi taidʌ ʌSuusi Piiduru tʌʌtʌi ʌʌpʌ,
dai Aandʌrʌsi ʌʌpʌ Simuñi suculidʌ, dai Jacovo, dai Vuaana, dai Piili, dai
Bartolomé,
15 dai Mataivo, dai Tomás, dai Jacovo Alfeo maradʌ, dai Simuñi ʌgai
ʌrʌmoco zelolote saagidaiñdʌrʌ,
16 daidʌ Uudasi Jacovo suculidʌ, daidʌ Uudasi Iscaliote ismaacʌdʌ
gooquiʌrioma gatʌʌgi ʌSuusi.

———

17 Daidʌ ʌSuusi tʌvai giidiaiñdʌrʌ vʌʌscatai ʌgai ʌʌmadu. Dai ʌmapʌcʌrʌ
siaaco tʌpaalica cʌquiva ʌSuusi mui gʌmamaatʌrdamiga ʌʌmadu dai oida-
catadai ʌʌpʌ mui oodami vʌʌsi Judeea dʌvʌʌriaiñdʌrʌ dai Jerusaleenaiñdʌrʌ
dai coostaiñdʌrʌ siaaco Tiiro tʌʌgidu dai Sidóni ʌʌpʌ. Vʌʌsi idi ami dada caʌca
ʌliditai Diuusi ñiooquidʌ dai duduaadia ʌliditai ʌʌpʌ cascʌdʌ dada ʌgai.
18 Dai ismaacʌdʌ soimaa taatacana viaacatai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ vʌʌsi
duduaadi ʌSuusi.
19 Vʌʌsi ʌoodami taata ʌliditadai ʌSuusi. Λgai duduaaidiña ʌcoococoidadʌ
gʌguvucadacʌdʌ cascʌdʌ.

———

20 Amaasi ʌSuusi vui nʌnʌava gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ giñmamaatʌrdamiga. Aapimʌ cʌʌga
maatʌ istʌgito sioorʌ gʌnsoiñagi maidʌ ivuaada aapimʌ istumaasi Diuusi
ipʌlidi.
21 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ ismaacʌdʌ biuugicoñi sivi gooquiʌrʌ
tatasconʌca agai aapimʌ cascʌdʌ.
Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ ismaacʌdʌ suaanʌi sivi, gooquiʌrʌ asʌda
agai aapimʌ cascʌdʌ.

22 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ ismaacʌdʌ gʌncʌʌdai oodami dai siʌʌscadʌ maitʌnñiooquiadagi, daidʌ gʌnñiooquiadagi, dai tomali maicʌca ʌliadagi gʌntʌʌtʌaraga vʌʌsi goovai povʌduuñimu giñoidatucuitai aapimʌ.
23 Vʌʌscʌrʌ sʌʌlicʌdʌavʌr baigʌnʌliada amaasi. Poduucai idui ʌʌqui aaduñdʌcardu gooodami maicʌʌ tuutiacʌdʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌcʌdʌ. Mʌʌ tʌvaagiʌrʌ gʌnmaaquimu Diuusi mui naana maasi cʌcʌʌgaducami.
24 Dʌmos siʌʌ soimaa taatamu ʌriricu gooquiʌrʌ, sivi gia viaa ʌgai istucʌdʌ baigʌnʌliadagi.
25 Siʌʌ soimaa taatamu ʌgai ismaacʌdʌ tatasconʌ sivi, gooquiʌrʌ biuugi-coñicamu ʌgai. Siʌʌ soimaa taatamu ʌgai ismaacʌdʌ sivi asʌi, gooquiʌrʌ suaanʌdamu ʌgai soiʌliaragaicʌdʌ.
26 Siʌʌ soimaa taatamu ʌgai siʌʌscadʌ vʌʌscatai cʌʌga ñioocadagi ʌgai vui, poduucai idui ʌʌqui aaduñdʌcardu ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ poduucai yaatagʌi saidʌ ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.

———

27 Dʌmos aapimʌ mʌsmaacʌdʌ giñcaʌ aapimʌ angʌnaagidi: Oigʌadavurai gʌnsasaayu, dai cʌʌgavʌr ivuiidiada ismaacʌdʌ gʌncʌʌdai.
28 Cʌʌgavʌr ñioocada ʌgai vui ismaacʌdʌ maicʌʌga ñioocai aapimʌ gʌnvui. Isʌmaadutai gʌnñiooquiadagi daanʌdavurai Diuusi ʌgai vʌʌtarʌ.
29 Isʌmaadutai gʌngʌʌgʌviagi ʌmapiadʌrʌ gʌnvuivasa vʌrai ajadʌrʌ vui daasa ʌʌpʌ. Dai isʌmaadutai bʌiyagi gʌsuaa dagitoñi vai bʌʌcaiña gʌvaasaraga ʌʌpʌ.
30 Dai sioorʌ gʌtaanʌdagi ʌmo istumaasi pai oidiada. Isʌmaadutai bʌiyagi istumaasi ʌrgʌtuidaga maititaanʌda.
31 Ivuiidiadavurai aa mʌstumaasi aapimʌ ipʌliadagi isgʌnvuiidiada ʌgai ʌʌpʌ.
32 Mʌsaapimʌ oigʌadagi mosʌcaasi ismaacʌdʌ gʌnoigʌdai aapimʌ, ¿tumaasi ʌrcʌʌgai poduucai? Asta ʌgai ismaacʌdʌ maicʌʌga tuutuiga ʌʌpʌ poduucai ivueeyi.
33 Mʌsiʌʌpʌ cʌʌga ivuiidiadagi mosʌcaa ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga gʌnvuiididi aapimʌ, ¿tumaa cʌʌga ivueeyi aapimʌ poduucai? Maicʌʌga tuutiacʌdʌ ʌʌpʌ poduucai ivueeyi.
34 Dai mʌstaañiupiadagi mosʌcaa ʌgai ismaacʌdʌ gʌnaa noragidadan tadacagi, ¿tumaasi cʌʌga ivueeyi aapimʌ poduucai? Maicʌʌga tuutiacʌdʌ ʌʌpʌ taañiupidi ʌgaa maicʌʌga tuutiacʌdʌ dai nʌnʌracana isaa noragidagi.
35 Dʌmos aapimʌ gʌaagai isoigʌadagi gʌnsasaayu dai cʌʌga ivuiidiadagi dai taañiupiadagi dai maitʌgitocagi mʌsaa gʌnnoragidagi. Poduucai Diu-usi naana maasi gʌnmaaquimu dai poduucai aapimʌ maamaradʌ Diuusi ismaacʌdʌ ʌrʌvaamioma baitʌcʌaacami gʌnducamicamu. Diuusi cʌʌtuiga maicʌʌga ivuaadami vui dai ismaacʌdʌ maiDiuusiatʌnamʌquidana caitiña.
36 Oigʌldiadavurai aapimʌ aa poduucai isduucai Diuusi gʌnooga oigʌldi ʌmaicʌʌga tuutiacʌdʌ.

———

37 Maitavʌr pocaitiada: “Dañi tʌʌ soimaasi idui ʌgai”, mʌsimaipovʌntʌtʌadamu aapimʌ ʌʌpʌ. Maitavʌr pocaitiada siʌrgʌpiʌr caatʌcami ʌgai mʌsimaipovʌntʌtʌadamu aapimʌ ʌʌpʌ. Oigʌldiadavurai aa mʌsaapimʌ gʌnoigʌldiadamu ʌʌpʌ.
38 Oidiadavurai aapimʌ aa mʌsiaapimʌ gʌnoidiadamu gʌnbaimocorʌrʌ ʌmo ʌpavidacarui cʌʌgaducamiʌrʌ cʌʌ suudacami gigigidicami, dai cʌʌ

gʌisatudicami dai vʌʌtʌncʌacami. Ʌpavidacaruicʌdʌ ismaacʌdʌcʌdʌ gamaacai
aapimʌ istumaasi ʌgai vaacʌdʌ gʌnmaaquimu ʌgai ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
39 Dai ʌSuusi aduucai gamamaatʌtuldi:
—¿Istutuidisi ʌmo mainʌaadami isvaidaticagi ʌmai mainʌaadami? ¿Maisiu
suuligia ʌgai vʌgoocatai sibʌ dʌʌcarʌ?
40 ʌmo mamaatʌrdami maivaamioma maatʌ isʌmamaatʌtuldiadamigadʌ,
dai siʌʌscadʌ cacʌʌga maatia ʌgai ʌpan ʌʌsi maatʌcamu
gʌmamaatʌtuldiadamiga.
41 ¿Tuipʌsi gʌtʌgito nʌidi aapi issoimaasi ivueeyi gʌaduñi dai maitʌtʌgito
nʌidi isaapi vaamioma soimaasi ivueeyi?
42 Ducatai maisiaa ʌʌrai aapi ispotʌtʌadagi gʌaduñi: “Dañi aliʌ soimaasi
ivueeyi aapi”. Dai maitʌtʌgito nʌidi isvaamioma soimaasi ivueeyi aapi. Aapi
ʌrʌmoco ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi daidʌ ivueeyi ʌma maasi. Ʌʌpʌga
gʌaagai iscamaisoimaasi ivuaada aapi dai gooquiʌrʌ aagidagi gʌnaduñi sai
camaisoimaasi ivuaadana.

———

43 Maioidaga uusi cʌcʌʌgaducami issoimaasi iibiatadagi dai ʌmo uusi
maicʌʌgaducami maitistutuidi iscʌʌgaducagi iibiadʌ.
44 Vʌʌsi uusi gʌmaatʌ iibiadʌrʌ. Maitavʌyoovai iigosi tomali uuvasi uu-
pariaiñdʌrʌ.
45 Ʌmo cʌʌli maisoimaasi ivuaadami maisoimaasi ñioocaiña, ibʌadʌrʌ daja
gocʌʌ tʌgitoidagai cascʌdʌ. Dai ʌcʌʌli maicʌʌga ivuaadami goʌʌgi soimaasi
ñioocaiña, ibʌadʌrʌ daja gosoimaasi tʌgitoidagai cascʌdʌ istumaasi aagai ʌgai
gʌtʌñicʌdʌ vʌʌsi ibʌadʌaiñdʌrʌ vusacʌi.

———

46 ¿Tuimʌsi pocaitiña ansai aanʌ ʌrgʌnaamu dai vʌʌscʌrʌ maitiñʌʌgidiña?
47 Gʌnaagidamu aanʌ sioorʌ ʌpan ducami ʌgai ismaacʌdʌ giñʌʌgiditai caʌ
daidʌ ivueeyi istumaasi aagidi aanʌ.
48 Ʌgai ʌpan ducami ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ idui ʌmo vaaqui dʌmos ʌʌpʌga
cʌʌga tuucavi cooco ʌgai dai cʌʌgaducami daí simiento dai aidʌsi gʌpi daivu-
sai suudagi vʌʌscʌrʌ maioiñitu aliʌ cʌʌgaducatadai simientogadʌ cascʌdʌ.
49 Dai ismaacʌdʌ giñcaʌ dai maitivueeyi istumaasi tʌaanʌi aanʌ ʌgai ʌpan
ducami ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ idui ʌmo vaaqui mosdʌvʌʌrapi maidarasacai
ojoodai uta tai gooquiʌrʌ gʌpi daivusai suudagi dai daitu taidʌ ʌvaaqui
camaicʌʌgaducami vii —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

7

———

1 Aidʌsidʌ ʌSuusi naato ñiooqui ʌoodami ii Capernauumamu.
2 Vai ami oidacatadai ʌmo sandaaru tʌaanʌdamigadʌ ʌgai ʌrromanu dai
ʌgai viaacatadai ʌmo pioońi ismaacʌdʌ aliʌ oigʌdai ʌgai vai ʌgai aliʌ cooco-
catadai cayoga muu.
3 Daidʌ ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ cajioomacatadai isami aimʌraitadai
ʌSuusi dai ootoi chiʌʌqui tʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu sai mʌʌ daanʌna ʌSuusi
sai diviana dai duaaidana ʌpioońigadʌ.
4 Tai ʌgai miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi dai sʌʌlicʌdʌ
goguaama oidatucui dai potʌtʌdai:
—Idi sandaaru tʌaanʌdamigadʌ gia gʌaagai pʌssoiñagi.
5 Ʌgai gia siaa gʌrduutudai aatʌmʌ judidíu dai ʌgai vaa ʌgai dai gatʌjai
duiñdagai gʌrquiuupaiga —astʌtʌdai.

6 Taidʌ ʌSuusi ii ʌgai ʌʌmadu dʌmos aidʌsi cayoga aayi ʌgai quii taidʌ
ʌtʌaanʌdamigadʌ sandaaru ootoi aa gʌaaduñi sai potʌʌdana ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami maitisoi gʌvuaada aanʌ tomali maiviaa sʌʌlicami
pʌsvaquiagi giñquiiyʌrʌ,
7 cascʌdʌ maitipiñʌli aanʌ isʌʌgi mʌʌca gʌgaagamuagi. Mosai potʌi
sai duaadʌna sidʌ giñpiooñiga caduaadimu, asduucai ootosi ʌsandaaru
tʌaanʌdamigadʌ ñiooqui.
8 Aanʌan ʌʌpʌ viaa giñtʌtʌaanʌdamiga dai poduucai ʌʌpʌ viaa aanʌ
giñsandaaruga ismaacʌdʌ tʌaanʌi aanʌ siuu duucu potʌʌda aanʌ ʌmoco sai
imʌʌna vai aimʌrai dai siuu duucu potʌʌda aanʌ sai diviana vai didivai,
dai siuu duucu tʌaañia aanʌ giñpiooñiga saidʌ iduuna ʌmo istumaasi vaidʌ
ivueeyi.
9 Aidʌsi caʌ ʌSuusi imaasi maitʌʌ istumaasi gʌtʌgituagi ʌcʌʌli vui dai vui
nʌnʌaava ʌoodami ismaacʌdʌ oiditadai dai potʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ tomali judidíu saagida mainʌidi aanʌ tomali ʌmoco ispocaasi
vaavoitudai siʌʌsi vaavoitudai idi cʌʌli —astʌtʌdai.
10 Dai aidʌsidʌ ʌojootosicami quiiyʌrʌ dada vaidʌ ʌpiooñi coocoadʌ cadu-
aadicatadai.

———

11 Dai cadaivunucai imaasi vaidʌ ʌSuusi Naína amaco imʌitadai vaidʌ
ʌmamaatʌrdamigadʌ oiditadai dai mui aa oodami ʌʌpʌ.
12 Dai aidʌsi cayoga aayi ʌgai ami Naínʌrʌ tʌʌ mʌsbʌʌcaticatadai ʌmo
muuquiadʌ dai yaasa agai dai ʌgai ʌmaaduacatadai maradʌ ʌooqui viuudu
vai mui oodami ami dʌvʌʌriʌrʌ oidacami oiditadai.
13 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi soigʌʌli ʌooquicʌdʌ dai potʌtʌdai:
—Maiti suaacada —astʌtʌdai.
14 Dai miaadʌrʌ cʌquiiva dai taata ʌcajooñi tai guuquiva ʌgai ismaacʌdʌ
bʌʌcaticatadai taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌgʌʌli muuquiadʌ:
—Gʌʌli aanʌ angʌaagidi vañigiñi —astʌtʌdai.
15 Tai ʌgai ismaacʌdʌ ʌrmuuquiadʌcatadai sʌʌli daiva dai gʌaagacai ñioocai
taidʌ ʌSuusi tʌʌgi ʌdʌʌdʌ.
16 Dai tʌʌgacai ʌoodami imaasi vʌʌscatai duduaadimu dai siaa duutudaimi
Diuusi dai pocaitimi:
—Gʌrsaagida tigʌmaasitu ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ —ascaiti.
Daidʌ icaiti ʌʌpʌ:
—Diviatiqui Diuusi dai soiña agai gʌmaamara —ascaiti ʌoodami.
17 Dai vʌʌsi Judeeʌrʌ dai vʌʌsi uugidiana gʌmaí istumaasi idui ʌSuusi.

———

18 Taidʌ ʌVuaana maí vʌʌsi gomaasi, ʌmamaatʌrdamigadʌ aagidi cascʌdʌ.
Taidʌ ʌVuaana vaí gooca gʌmamaatʌrdamiga.
19 Dai ootoi siaaco daacatadai ʌSuusi sai tʌcacana sabai ʌgai sʌʌlicʌdʌ
ʌrʌCristo ismaacʌdʌ viaacatadai isdiviagi sabai gʌaagai isnʌnʌracagi ʌmai.
20 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana miaadʌrʌ guuquiva ʌSuusi daidʌ
itʌtʌdai:
—ΛVuaana, ʌgai ismaacʌdʌ vapaconai ʌoodami, gʌrootoi tʌsai gʌtʌcacana
pʌsabai aapi ʌrʌCristo ismaacʌdʌ viaa isdiviagi siʌʌpʌ sabai gʌaagai
tʌsnʌnʌracagi ʌmai —ascaiti ʌVuaana mamaatʌrdamigadʌ.
21 Dai aidʌsi mosaayi ʌgai ami ʌSuusi duduaadi mui oodami coococoidadʌ
dai ismaacʌdʌ viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ duduaadi ʌʌpʌ dai mui
ismaacʌdʌ mainʌnʌeeyitadai ʌgai nʌnʌaavatu.
22 Dai poduucai ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:

—Mʌʌcavʌr aagida ʌVuaana vʌʌsi mʌstumaa nʌidi dai caʌ. Dai aagidavurai isducatai ismaacʌdʌ mainʌnʌeeyitadai casi istutuidi isnʌaadagi dai ismaacʌdʌ maiajioopaitadai caajioopai, dai ismaacʌdʌ viaacatadai gocoocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga duduaadʌi, dai ismaacʌdʌ maitʌtʌʌcaidacatadai catʌtʌʌcaidaga, dai coidadʌ duduaacarʌi, dai soituutuigami vʌʌsi gʌmamaatʌtuldi ismaacʌdʌ ʌgai daidʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai.

23 Baigʌʌliadamu sioorʌ apiagiñvaavoitudadagi —ascaiti ʌSuusi.

24 Dai aidʌsi caiji ʌgai ismaacʌdʌ ootoi ʌVuaana taidʌ ʌSuusi gʌaagacai aagidi ʌoodami dai aagai ʌVuaana dai potʌtʌdai ʌoodami:

—¿Mʌtumaasi nʌidamu aapimʌ oidigamu? ¿Mʌsbai nʌidamu aapimʌ ʌvasoi ismaacʌdʌ mosaipaco oiñidi ʌvʌʌli?

25 ¿Mʌtumaa nʌidamu aapimʌ, ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ cʌʌga dadaapacami yuucustai? Aapimʌ cʌʌga maatʌ sai ismaacʌdʌ cʌʌga dadaapacami yuucustai cʌcʌʌgaducami quiiquiʌrʌ oidaga gʌgʌr raí baabaquidʌrʌ.

26 ¿Mʌtumaasi nʌidamu, ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ? ʌjʌʌ sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi, daidʌ ʌrasta vaamioma isʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ.

27 Vuaana ʌrʌgai ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ dai pocaiti: “Ootosamu aanʌ ʌmo ootosicami aapi gʌbaitʌqui vai ʌgai aagidana giññiooqui ʌoodami dai poduucai ʌgai cabai gʌnducamu dai vaavoitudamu ismaacʌdʌ aagida aapi”, ascaiti Diuusi.

28 Gʌnaagidiana aanʌ sai Vuaana vaamioma tʌaanʌi istomaliʌmaadutai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ gatʌaanʌda agai siaaco tʌaanʌi Diuusi vaamioma gatʌaanʌda agai isVuaana —astʌtʌdai ʌSuusi.

29 Dai aidʌsi caʌ imaasi vʌʌsi ʌoodami ʌʌmadu ʌtumiñsi vuudami ismaacʌdʌ gʌnvapacoinaitadai ʌVuaana vacuanaragadʌcʌdʌ maatʌ tʌʌ sai istumaasi aagai Diuusi ʌrvaavoi.

30 Dʌmos ʌfariseo ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ maitʌnvapacoi Vuaana vacuanaragadʌcʌdʌ mosʌmaapiadʌrʌ viaa istumaasi Diuusi ipʌliditadai isiduñiagi ʌgai vʌʌtarʌ.

31 Vaidʌ ʌSuusi pocaiti:

—¿Tumaasi ʌpan ducami ʌoodami sividadʌ?

32 ʌpan ducami ʌaali ismaacʌdʌ plaasʌrʌ gatʌtʌʌvʌiña dai iiñoquidiña gʌnaaduñi daidʌ itʌtʌdaiña: “Iiva aatʌmʌ muusicocʌdʌ mʌtai maitatuutudai. Susuaañi aatʌmʌ mʌtai aapimʌ maisusuaañi”, astʌtʌdaiña.

33 Diviacai Vuaana ʌgai ismaacʌdʌ vapaconai ʌoodami dai maitacueeyi tascali tomali maitayʌʌyi istumaasi guvuucami, mai aapimʌ pocaiti sai viaa ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ.

34 Dai diviacai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai gacueeyi dai gayʌʌyi mai pocaiti ansaidʌ ʌrtuu naacʌdami daidʌ ʌriitʌracami, dai ansaidʌ ʌraduñdʌ tumiñsi vuudami dai ʌmaicʌʌga ivuaadami.

35 Vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi cʌʌ maatʌ isaliʌ cʌʌgadu Diuusi maatʌdagadʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

36 Ʌmaadutai ʌfariseo vaí ʌSuusi sai quiidiʌrʌ gaugaana taidʌ ʌSuusi ii quiidiamu dai meesa vuidʌrʌ daiva.

37 Tai ʌmo ooqui ʌgai vaa dʌvʌʌriʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ gogoosi gʌducamicana maí siʌSuusi ii fariseo quiidiamu dai ʌʌmadu gaugia agai. Ʌgai ami divia dai bʌʌcati ʌmo tucayu suudacami asaiti sigian uuvadami. Ʌtucayu alavastrocʌdʌ duñisi. Ʌgai ʌrodai namʌaacami.

38 Dai suaaquimi daidʌ ʌSuusi ʌʌcasodʌ abaana daiva dai vacuañdimi
ʌʌcasodʌ gʌoogacʌdʌ dai gooquiʌrʌ gʌcuupacʌdʌ gaqui dai usupi dai
gooquiʌrʌ tʌi ʌasaiti sigian uuvaicʌdʌ.
39 Aidʌsidʌ ʌfariseo ismaacʌdʌ vaí ʌSuusi tʌʌ imaasi povʌʌli: “Isidi cʌʌli
sʌʌlicʌdʌ ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌcamudai maatʌmudai goovai is-
maa ooqui goovai dai taatamai. Goovai gogoosi gʌducami”, asʌlidi ʌfariseo.
40 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌfariseo:
—Simuñi gʌaagida iñʌlidi aanʌ ʌmo istumaasi —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌfariseo aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñaagidañi —astʌtʌdai.
41 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ʌmo cʌʌli tañiuuvi tumiñsi goocatai cʌcʌʌli. Ʌmaadutai tañiuuvi ʌgai taan
siento daidʌ ʌgʌmai taajucan siento.
42 Dai tomali ʌmaadutai vʌgoocatai maitistutuiditadai isaa noragidagi
taidʌ ismaacʌdʌ gatañiuuvi mosoi ismaacʌdʌ vuaatulditadai ʌgai. Sivi
giñaagidañi ¿ismaacʌdʌ vʌgoocatai vaamioma oigʌdai? —astʌtʌdai ʌSuusi.
43 Taidʌ ʌSimuñi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Poʌlidi aanʌ sai ismaacʌdʌ vaamioma mui oi —astʌtʌdai ʌfariseo.
Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Vaavuava ismaacʌdʌ aagai aapi —astʌtʌdai.
44 Amaasi ʌSuusi vui nʌnʌaava ʌooqui dai potʌtʌdai ʌSimuñi:
—¿Nʌidipʌsi idi ooqui? Vaa aanʌ gʌquiiyʌrʌ pʌtai maitiñmaa suudagi
istuucʌdʌ vacuana aanʌ giñʌʌcaso poduucai isduucai gʌrviida aatʌmʌ tai idi
ooqui vapacoi giñʌʌcaso gʌoogacʌdʌ dai gʌcuupacʌdʌ gaqui.
45 Dai aapi maitiñusupi poduucai isduucai gʌrviida aatʌmʌ, vai goovai
aidʌsi abiaadʌrʌ vaa aanʌ maidagitocai uusupigai giñʌʌcaso.
46 Dai aapi maitiñtʌi asaiti giñmooana poduucai isduucai gʌrviida aatʌmʌ
tai goovai giñtʌi asaiti sigian uuvadami giñʌʌcasoana.
47 Cascʌdʌ angʌaagidi sai idi ooqui tʌtʌgidi vʌʌscatai isaliʌsi iñoigʌdai aliʌsi
ʌrsoimaasi iducami goovai cascʌdʌ dai vʌʌsi soimaascamigadʌ caoigʌldi.
Dʌmos ʌmai oodami ismaacʌdʌ ʌrmaisi soimaasi iducami gatʌtʌgidi is-
maisi iñoigʌdai maitʌrgʌpi soimaascamigadʌ cascʌdʌ dai cavʌʌsi oigʌldi
—astʌtʌdai ʌSuusi ʌfariseo.
48 Amaasi potʌtʌdai ʌSuusi ʌooqui:
—Gʌsoimaascamiga caoigʌldi —astʌtʌdai.
49 Vaidʌ ʌvapaidarsicʌdʌ ismaacʌdʌ ami daraajatadai ʌʌgi aipaco
gʌnaagidimi daidʌ icaiti:
—¿Sioorʌ idi cʌʌli dai asta gasoimaascamiga oigʌldi? —ascaiti.
50 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌooqui:
—Vaavoitu aapi cascʌdʌ cacʌʌgacʌrʌ vuusai, imʌʌdañi dai maivuamʌ
ʌliatugada —astʌtʌdai.

8

———

1 Dai cadaivunucai imaasi ii ʌSuusi mui ʌʌmapʌcʌrʌ ami dʌvʌʌriʌrʌ dai
gamamaatʌtuldimi Diuusi ñiooquidʌ dai isDiuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ
oidacana. Dai vʌʌ baivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ oidatu-
cuitadai ʌSuusi.
2 Dai oidatucuitadai ʌʌpʌ chiʌʌqui ooqui ismaacʌdʌ duduaadi ʌSuusi.
Ʌʌmoco viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ dai aa ʌma maasi coocodagai.
Dai ami ʌʌmadu imʌitadai María ismaacʌdʌ ʌrMadaliña ʌgai ooquiaiñdʌrʌ
vuvaaja cuvaracami Diaavora tʌtʌaañicarudʌ,

3 dai Vuañiita ʌʌpʌ ooñigadʌ Chusa. Chusa ʌrʌmo tʌaanʌdamigadʌ Eroodʌsi
pipiooñigadʌ, dai Susaana, dai mui aa ooqui ismaacʌdʌ soicʌitadai istucʌdʌ
viaacatadai ʌSuusi.

———

4 Muidutai oodami vuvaaja gʌndʌdʌʌvʌragaiñdʌrʌ dai nʌida agai ʌSuusi
dai aidʌsi gʌnʌmpagi mui oodami taidʌ ʌSuusi ñiooqui daidʌ itʌtʌdai:
5 —Ʌmo ʌsaadami gaʌsimu dai gaʌsaimi ʌgai tai chiʌʌqui ʌstucadʌ voiyʌrʌ
suuli mʌtai cʌjiata tai dada ujuurugi dai uu.
6 Tai aa ʌstucai ojoodai saagida suuli dai aidʌsi vuvaaja ʌgai gaquiisa
viʌʌgacatadai vaagidagai cascʌdʌ.
7 Tai aa ʌstucai uuparai saagida suuli dai vuvaaja taidʌ ʌuuparai is-
maacʌdʌ ʌʌmadu vuvaaja gaquiistu.
8 Tai aa ʌstucai cʌʌgaducami dʌvʌʌriʌrʌ suuli dai gʌʌ dai cʌʌga iibaji asta
ʌmo siento litro vuvaaja aliʌmo litroaiñdʌrʌ.
Dai aidʌsi capotʌi ʌSuusi gʌgʌrʌ ñioo dai potʌtʌdai:
—Mʌsaapimʌ tʌtʌcaidacagi vʌrai caʌca —astʌtʌdai.

———

9 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌiya ʌlidi aapi idi cuentocʌdʌ —astʌtʌdai.
10 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Aapimʌ Diuusi gʌnmaatʌtuldamu istumaasi maimaatʌ aapimʌ isducatai
Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana, dʌmos gogaa poduucai
ñiooquidi aanʌ vai nʌijada goovai dai ducami ismaiñʌijadagi dai caʌca dai
ducami ismaicaʌcagi.

———

11 Gʌnaagidamu aanʌ istʌiya ʌlidi gocuento:
—Goʌstucai ʌpan ducami Diuusi ñiooquidʌ.
12 Goʌstucai ismaacʌdʌ voiyʌrʌ suuli ʌgai ʌpan ducami ʌoodami is-
maacʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ vai didivai ʌDiaavora dai maigovai dada-
sai ibʌadʌaiñdʌrʌ sai maivaavoitudaiña dai maicʌʌgacʌrʌ vuvaacʌna.
13 Daidʌ ʌstucai ismaacʌdʌ ojoodai saagida suuli ʌgai ʌpan ducami
ʌoodami ismaacʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai cʌʌga baigʌnʌliaracʌdʌ
ʌʌgidiña dʌmos maisi guupuacana ʌgai vaavoidaragadʌ. Vaavoitudaiña
ʌgai chiʌʌqui tasai dai siʌʌscadʌ parunadagi aa vai cadadagitoiña
gʌnvaavoidaraga.
14 Daidʌ ʌstucai ismaacʌdʌ uuparai saagida suuli ʌgai ʌpan ducami
ʌoodami ismaacʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai maiʌʌgidiña momaasi
gʌtʌgitocana dai gaquiistudai gʌnvaavoidaraga mosʌʌ tʌgitocatai tumiñsiʌrʌ
dai gʌnvagimadagʌrʌ dai mui aa naana maasiʌrʌ dai poduucai maitivueeyi
ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi dai ʌpan ducami ʌstucai ismaacʌdʌ maiiibiatai.
15 Daidʌ ʌstucai ismaacʌdʌ cʌʌgaducami dʌvʌʌriʌrʌ suuli ʌgai ʌrʌoodami
ismaacʌdʌ baigʌnʌliaracʌdʌ caʌca ʌlidiña Diuusi ñiooquidʌ dai vʌʌsi ʌʌgidiña
istumaasi mamaatʌrʌi Diuusi ñiooquidʌrʌ dai ʌgai ismaacʌdʌ apiavaavoitu-
dai dai mamaatʌtuldi aa ʌgai ismaacʌdʌ vʌtʌmʌ mamaatʌrʌi ʌgai ʌgai daidʌ
ʌriibiadʌ gʌnducami.

———

16 Tomali ʌmo oodami maicucuudagʌi ʌmo cuudacarui dai gooquiʌrʌ
iiñapai tomali maivoicarui uta dadasai, baiyoma tʌcavi dadasai vai cuudagi-
daca ʌgai vʌʌscatai sioorʌ vapacʌdagi.

17 Poduucai istumaasi aanʌ gamamaatʌtuldi vʌʌsi gʌmaasiuldi, sivi maiquiaa cʌʌga maatʌ caʌ ʌoodami gooquiʌrioma gia vʌʌsi maatʌ caʌcamu ʌgai.
18 Poduucai tudu cʌʌgavʌr caʌca. Sioorʌ bʌʌjʌi giññiooqui dai giññʌʌgidi ʌgai vaamioma maatʌtuldamu aanʌ, dai sioorʌ maibʌʌjʌi giññiooqui dai maitiññʌʌgidi poopoidamu aanʌ istumaasi maatʌ gʌʌlidi ʌgai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

19 Amaasi ʌSuusi dʌʌdʌ ʌʌmadu susuuculidʌ ami dada siaaco daacatadai ʌgai dʌmos maitistutuiditadai ʌgai ismiaadʌrʌ ajiagi aliʌ muiducatai oodami.
20 Tai ʌmaadutai aagidi ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌdaadaʌʌmadugʌsusuuculiquiidigaiñdʌrʌguucadaigʌnʌidaʌlidi —astʌtʌdai.
21 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Sioorʌ caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ dai ʌʌgiditai caʌcagi ʌgiava ʌgai daidʌ ʌrgiñdaada ducami ʌʌmadu giñsusuuculi ducami —astʌtʌdai.

———

22 Ʌmo imidagai tʌsai ʌSuusi ʌmo vaarcuʌrʌ ʌʌmadu gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai ʌgai:
—Tiimʌda vaasadʌrʌ gogʌʌ suudagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
Tai bodʌrʌ iji.
23 Dai aidʌsi gʌʌ suudagi ʌraana iimʌitadai ʌgai taidʌ ʌSuusi coí. Tai todian duucai cavami ʌvʌ vai taí tʌʌsadʌi suudagi daidʌ ʌvaarcu casuudaimi suudagi dai asta cayoga duupi.
24 Tai ʌgai iji dai nʌnʌitu ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, Mamaatʌldiadami, casiatʌ yooga duudupi —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi vañi dai ʌʌpitu ʌʌvʌʌli ʌʌmadu ʌsuudagi tai vʌʌsi gʌʌʌpitu dai vʌʌsi dodoli vii.
25 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—¿Tʌdui gʌnvaavoidaraga? —astʌtʌdai.
Vai ʌgai duduaadimucatadai dai maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgituagi dai aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Sioorʌ idi cʌʌli dai tʌaanʌi ʌvʌʌli ʌʌmadu gosuudagi vai ʌʌgidi? —ascaiti.

———

26 Daida aayi ali quiiyʌrʌ. Gadarʌrʌ tʌʌgidu ali quii. Vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi ʌrGadara ajaadʌrʌ ʌrGalilea.
27 Mostuvanʌcai ʌSuusi dʌvʌʌrapi tai miaadʌrʌ cʌquiva ʌmo cʌʌli Gadarana oidaacami dai catʌvʌpi ʌpʌduitadai isʌcʌʌli viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ dai maitʌaadaiña yuucusi tomali maioidacatadai quiiyʌrʌ mosʌcaasi siaaco gʌyaasapai coidadʌ.
28 Dai mostʌʌgacai ʌgai ʌSuusi vuidʌrʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai iiñaquimi dai potʌtʌdai:
—¿Tuipʌsidʌ giñʌʌmadu vapaacʌi aapi Suusi ʌgʌʌ baitʌcʌaacami maradʌ? Gʌdaanʌiaanʌpaimaitiñoiñiada —astʌtʌdai.
29 Pocaiti ʌgai tʌaanʌitai ʌSuusi ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ sai vuvaacʌna ʌgiaiñdʌrʌ. Muiyoco imidagai bʌbʌʌjʌiña ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vaidʌ ʌoodami vupuuraiña noonovidʌ dai ʌʌcasodʌ cadeenacʌdʌ sai maiuupanʌna vai ʌgai ʌʌquitudaiña ʌcadeena. Daidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ mosmʌmʌlitudaiña ʌgai oidigamu.
30 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:

—¿Tʌʌgidu aapi? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi dai potʌtʌdai:
—Legióṅ antʌʌgidu aanʌ —ascaiti.
Poduucai aagai ʌgai aliʌ muiducatai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ ʌgiʌrʌ vaapa cascʌdʌ.
31 Daidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ potʌtʌdai ʌSuusi sai maiootosana siaaco tuucavaga ami siaaco oidaga vʌʌsi ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ.
32 Dai muiducatadai tataisoli ami giidiʌrʌ daida cueeyitadai. Daidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ potʌtʌdai ʌSuusi sai dagitona isvaapaquiagi ʌtataisoliʌrʌ. Taidʌ ʌSuusi maa oigaragai.
33 Taidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vuvaaja ʌcʌʌliaiñdʌrʌ dai tataisoliʌrʌ vaapa. Tai vʌʌsi ʌgai gʌʌ vaapavuana sʌʌli suuli gaamu taana dai gʌʌ suudarʌ suuli dai baicoi.
34 Tai ʌgai ismaacʌdʌ nuucadacatadai ʌtataisoli aliʌ duduaadimu aidʌsi tʌʌ imaasi dai voopoi dai mʌʌca gaaagidi quiiquiana dai dʌjiana.
35 Taidʌ ʌoodami vʌʌscatai iji dai nʌida agai astumaasi ʌpʌdui dai aidʌsi aayi ʌgai siaaco daacatadai ʌSuusi tʌʌ ʌgai ʌcʌʌli ismaacʌdʌaiñdʌrʌ vuvaaja ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vai ʌʌcasodʌ abaana daacatadai ʌgai ʌSuusi cʌʌga yuucusu dai cacʌʌga dodoli daja tai ʌgai aliʌ duduaadimu.
36 Daidʌ ʌtataisoli nuucadacami ismaacʌdʌ nʌiditadai aagidi vʌʌsi isducatai dueeyi ʌcʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ.
37 Imaasicʌdʌ vʌʌsi ʌoodami ami Gadarʌrʌ oidacami gʌnaaga daañimi ʌSuusi sai imʌʌna abiaadʌrʌ aliʌ duduaadicuitadai ʌgai cascʌdʌ. Taidʌ ʌSuusi tʌsai vaarcuʌrʌ dai ii abiaadʌrʌ.
38 Daidʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌiñdʌrʌ vuvaaja ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ goguaama oí sai dagitona isoidagi dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai sai viʌʌna dai potʌtʌdai:
39 —Noragiñi gʌquiiyamu dai mʌʌca gaaagida vʌʌsi istumaasi idui Diuusi aapicʌdʌ —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌcʌʌli nora dai mʌʌca gaaagidi vʌʌsi ami dʌvʌʌriʌrʌ siʌ cʌʌga idui ʌSuusi ʌgai vʌʌtarʌ.

———

40 Aidʌsidʌ ʌSuusi vaasadʌrʌ divia ʌpamu ʌgʌʌ suudagi tai vʌʌscatai baigʌnʌliaracʌdʌ miaadʌgi canʌnʌracatadai ʌgai cascʌdʌ.
41 Tai ami divia ʌmo cʌʌli Jairo tʌʌgiducami ʌgai ʌrtʌaanʌdamicatadai quiuupaigadʌrʌ judidíu dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi vuidʌrʌ dai daañimi sai imʌʌna quiidiamu.
42 Ali ʌmaaduacatadai ʌgai maradʌ daidʌ ʌrooqui parʌ baivustaama dan gooca uumigi viaacatadai dai cayoga muutadai. Dai imʌcai ʌSuusi oí mui oodami dai asta gʌisatudaimi.
43 Dai ʌgai saagida imʌitadai ʌmo ooqui ismaacʌdʌ cabaivustaama dan gooca uumigi coococatadai gʌʌʌracʌdʌ dai casiaa doodai vʌʌsi istumaasi viaacatadai duduaadigamiʌrʌ vai tomali ʌmaadutai maitistutuiditadai isduaaidagi.
44 Tai ʌgai miaadʌrʌ cʌquiva ʌSuusi dai gooquiamadʌrʌ mostaata yuucusidʌ taidʌ ʌʌradʌ gʌʌʌpitu.
45 Vaidʌ ʌSuusi gatʌcacaimi daidʌ icaitimi:
—¿Toorʌ giñtaata? —ascaiti ʌSuusi.
Vai vʌʌscatai pocaiti sai tomali ʌmaadutai vaidʌ Piiduru ʌʌmadu ʌaaduñdʌ potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, mosʌʌquidu oodami dai gʌgʌgʌisatudai dai aipaco gʌnuituscʌi paidʌ gatʌcacai soorʌ gʌtaata —astʌtʌdai.

46 Dʌmos ʌSuusi potʌi:
—Ʌmaadutai atgiñtaata, maiyanta aanʌ iñsiduaadi ʌmaadutai giñguvucadacʌdʌ —ascaiti ʌSuusi.
47 Dai mostʌʌgacai ʌooqui iscamaasico vuaa ʌSuusi divia dai gigivuquimi dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva vuidʌrʌ ʌSuusi dai vʌʌsi oodami vuitapi aagidi istuisi taata dai isducatai caduaadicami vii mostaatacai.
48 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Giñaduñi vaavoitu aapi cascʌdʌ cadueeyi. Imʌʌdañi dai maivuamʌ ʌliatugada —astʌtʌdai.
49 Dai quiaa ñiioocaitadai ʌSuusi tai divia ʌmaadutai Jairo quiidiaiñdʌrʌ dai potʌtʌdai ʌgai ʌJairo:
—Casiatmuu gʌmara casi maisoi vuaada gomamaatʌtuldiadami —astʌtʌdai.
50 Dʌmos aidʌsi caʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Maitiduaadicuda mosai giñvaavoituda sigʌmara duaadimu —astʌtʌdai.
51 Dai aidʌsi aayi ʌSuusi quiiyʌrʌ maidagito ʌgai ʌoodami isvaapaquiagi ʌʌmadu tuucavi mosʌcaa Piiduru dai Jacovo dai Vuaana ʌʌmadu ʌali ooqui dʌʌdʌdʌ.
52 Vʌʌscatai suaanʌitadai dai aliʌ soigʌnʌliditadai ʌali ooquicʌdʌ dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Maitavʌr suaanʌda goali ooqui maitʌrmuuquiadʌ mosacooso —astʌtʌdai.
53 Dʌmos ʌoodami mosparunai pocaititai ʌSuusi. Ʌoodami maatʌcatadai isiʌrmuuquiadʌ ʌgai cascʌdʌ parunai.
54 Taidʌ ʌSuusi bʌi novidʌ dai gʌgʌrʌ ñioo dai potʌtʌdai:
—Ali ooqui vañigiñi —astʌtʌdai.
55 Tai ʌgai ʌpamu duaaca dai otoma vañi taidʌ ʌSuusi gatʌjai mʌsai biidana.
56 Daidʌ ʌdʌʌdʌdʌ maitʌtʌgaitadai istumaasi gʌntʌtʌgituagi. Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai sai maiaagidiña tomali ʌmaadutai istumaasi ʌpʌdui.

9

———

1 ʌSuusi ʌmapagi ʌbaivustaama dan gooca gʌmamaatʌrdamiga dai maa guvucadagai dai sʌʌlicami sai vuvaidiña vʌʌsi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ dai sai duduaaididana gacoocodaga.
2 Dai Suusi ootoi ʌgai sai gaaagidana sai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai duduaaididana coococoidadʌ.
3 Dai potʌtʌdai:
—Maitavʌr vuucai tomali ʌmo istumaasi voiyʌrʌ vʌʌtarʌ tomali gʌngiica tomali gʌnmoraaliga tomali biitugai tomali tumiñsi dai mosaliʌʌmoco vaapasaragai avʌr gʌnaadatica maisiu googoca.
4 Tomastuma quiiyʌrʌ mʌsiaaco gʌnuuliñagi anaasiavʌr gʌnuuliñaca asta mʌsiʌʌscadʌ iji ʌgai dʌvʌʌrʌiaiñdʌrʌ.
5 Dai mʌsiaaco maitʌnmiaadʌgidagi vʌrai vuvaaqui abiaadʌrʌ dai gigigida ʌdʌvʌʌrai gʌnʌʌcasoaiñdʌrʌ vai poduucai maatʌna ʌgai ismaicʌʌga idui —astʌtʌdai ʌSuusi.
6 Tai iji ʌgai dai mosʌʌmapʌcʌrʌ iimʌi dai gaaagidimi Diuusi ñiooquidʌ dai duduaaidimi coococoidadʌ vʌʌsi aipacoga.

———

7 Taidʌ ʌtʌaanʌdami Eroodʌsi maí vʌʌsi istumaasi ivuaadatadai ʌSuusi dai maitʌtʌgaitadai istumaasi gʌtʌgituagi. Dai ʌʌmoco pocaititadai saidʌ ʌVuaana duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.

8 Dai aa pocaititadai said∧ ∧r∧Eliiasicaru Diuusi ñiooquituldiadamigad∧
daid∧ maasitu. Dai aa pocaititadai said∧ ∧r∧moco ∧∧quid∧ Diuusi
ñiooquituldiadamigad∧ dai duaaca.
9 D∧mos ∧Erood∧si pocaiti:
—Aan∧ ∧∧gi antgat∧jai guicutaragai mood∧ ∧Vuaana ¿dai idio sioor∧ is-
maac∧d∧ mos∧∧ naana maasi ca∧ aan∧ aatagi? —ascaiti ∧Erood∧si.
Daid∧ ∧Erood∧si g∧aajag∧i isn∧idagi.

———

10 Dai aid∧si dada ∧Suusi ojootosad∧ aagidi ∧gai ∧Suusi v∧∧si istumaasi
idui. Taid∧ ∧Suusi vaidacai ∧maap∧c∧r∧ siaaco baitoma maitiipu oidacami
Betasaidamacoga.
11 Dai aid∧si maí ∧oodami isii ∧Suusi gooqui∧r∧ iji taid∧ ∧Suusi miaad∧gi
dai aagidi sai Diuusi soic∧i oodami sai c∧∧gac∧r∧ oidacana daid∧ ∧Suusi
duduaadi ∧coococoidad∧.
12 Dai aid∧si cauruñimi ∧baivustaama dan gooca mamaat∧rdami miaad∧r∧
guuquiva dai pot∧t∧dai ∧gai ∧Suusi:
—Ootosañi gooodami vai g∧niib∧stana dai gaagana cuaadagai aali qui-
iquiana siaaco vaamioma miaagacagi. Tami siaaco daraaja aat∧m∧ maitiipu
tomali istumaasi —ast∧t∧dai ∧mamaat∧rdami.
13 Taid∧ ∧Suusi pot∧t∧dai:
—Bibidavurai aapim∧ —ast∧t∧dai.
Taid∧ ∧mamaat∧rdamigad∧ aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Maitat∧viaa vaamioma mosaltaama paana dai gooca vatopa. Si∧gisgiaa
m∧∧ca sav∧∧da aat∧m∧ cuaadagai v∧∧si idi oodami v∧∧tar∧ —ast∧t∧dai
∧mamaat∧rdamigad∧.
14 Daid∧ ∧oodami par∧ taama miil a∧catadai. D∧mos ∧Suusi pot∧t∧dai
g∧mamaat∧rdamiga:
—Aagidavurai gooodami sai daraivana chiichi∧quiatai aipacoga par∧
taataucami siento —ast∧t∧dai ∧Suusi.
15 Tai podui v∧∧scatai daraiva.
16 Taid∧ ∧Suusi vui ∧taama paana daid∧ ∧gooca vatopa dai t∧vaagiamu
n∧n∧aava dai gamamagi dai gooqui∧r∧ saasarai ∧paana dai ∧vatopa dai maa
g∧mamaat∧rdamiga sai taacoidana ∧oodami.
17 Tai v∧∧scatai gauu dai tataascovai dai gooqui∧r∧ suusudagi baivustaama
dan gooca aasarai saasaquigad∧ ismaac∧d∧ baivito.

———

18 Λmo imidagai aid∧si ∧covai daan∧itadai Diuusi ∧Suusi vaid∧
∧mamaat∧rdamigad∧ ∧∧madu daraajatadai taid∧ ∧Suusi t∧cacai
g∧mamaat∧rdamiga daid∧ it∧t∧dai:
—¿Voor∧ giñaagai ∧oodami? —ast∧t∧dai.
19 Tai ∧gai it∧t∧dai:
—Λ∧moco pocaiti p∧said∧ ∧r∧Vuaana ∧gai ismaac∧d∧ vapaconaiña
∧oodami, dai aa pocaiti p∧said∧ ∧rEliiasi, dai aa pocaiti p∧said∧ ∧r∧∧quid∧
Diuusi ñiooquituldiadamigad∧ dai duaaca —ast∧t∧dai.
20 Taid∧ ∧Suusi pot∧t∧dai:
—¿Dai aapim∧o m∧caiti ansoor∧ aan∧? —ast∧t∧dai.
Taid∧ ∧Piiduru aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Aapiap∧ ∧rDiuusi Cristogad∧ ismaac∧d∧ ∧gai ∧covai vuusaitu —ast∧t∧dai.

———

21 D∧mos ∧Suusi s∧∧lic∧d∧ daí sai maiaagidiña imaasi tomali ∧maadutai.
22 Dai pot∧t∧dai:

—Aanᴧ ismaacᴧdᴧ viaa ᴧmo sᴧᴧlicami viaacamu issᴧᴧlicᴧdᴧ soimaa taatagi dai mosᴧmapiadᴧrᴧ giñviaamu ᴧtᴧtᴧaanᴧdamigadᴧ judidíu ᴧᴧmadu baitᴧguucacamigadᴧ papaali ᴧᴧmadu ᴧmamaatᴧtuldiadami Diuusi sᴧᴧlicamigadᴧ. Dai giñmuaaa magai vᴧᴧsi dai vᴧᴧsᴧcᴧrᴧ bo vaica tasaicᴧdᴧ ᴧpamu duaacamu aanᴧ —astᴧtᴧdai.

23 Dai gooquiᴧrᴧ potᴧtᴧdai vᴧᴧscatai:

—Sioorᴧ giñᴧᴧgiada ᴧliada maitᴧaagai isᴧᴧgi gᴧtᴧgitocagi dai vᴧᴧs tasai gᴧaagai isbai gᴧducagi siᴧduñiada gᴧmuaatuda giñvaavoitudaitai daida giñᴧᴧgiadagi.

24 Sioorᴧ ivuaadagi ᴧᴧgi istumaasi ipᴧlidi, ᴧgai gia imimu Diaavora ᴧᴧmadu, dᴧmos ᴧgai ismaacᴧdᴧ bai gᴧduu dai muquiagi giñvaavoitudaitai ᴧgai gia cᴧᴧgacᴧrᴧ vuusaimu.

25 Tumaasi ᴧrcᴧᴧgai ᴧmo oodami vᴧᴧtarᴧ isgamaitᴧagi vᴧᴧsi istumaasi oidaga oidigi daama vai ibᴧadᴧ imiagi Diaavora ᴧᴧmadu.

26 Aanᴧ ismaacᴧdᴧ viaa ᴧmo sᴧᴧlicami tᴧvaagiaiñdᴧrᴧ divia dai ᴧpamu noragia iñagai dai gooquiᴧrᴧ ᴧpamu divimu aanᴧ ᴧᴧmadu mui Diuusi tᴧtᴧaañicarudᴧ. Dai giñooga dadadaquigadᴧ gᴧrsicoli dadadaquida agai. Isᴧmaadutai siaa ᴧradagi giñvaavoitudaitai aanᴧ ᴧᴧpᴧ siaa ᴧrogiadamu amaasi iñsiᴧᴧscadᴧ diviagi.

27 Ismaacᴧdᴧ gᴧnaagidi aanᴧ ᴧrvaavoi sai oidaga ᴧmaadutai ismaacᴧdᴧ tami guuca sai maicoiya agai asta tᴧᴧgacai ismaasi siaaco tᴧaanᴧi Diuusi —astᴧtᴧdai ᴧSuusi.

———

28 Dai aidᴧsi potᴧi ᴧSuusi bo mamacova tasaicᴧdᴧ tᴧsai ᴧmo giidiᴧrᴧ dai gamamada agai dai ᴧᴧmadu iimᴧitadai Piiduru dai Jacovo dai Vuaana.

29 Dai aidᴧsi daanᴧitadai Diuusi ᴧSuusi vuivasadᴧ ᴧmapᴧdui dai yuucusidᴧ cᴧᴧga tootuatu dai dadadacᴧdami gᴧnaato.

30 Tai gᴧmaasitu gooca cᴧcᴧᴧli abaana ᴧSuusi dai ᴧᴧmadu gaaatagitadai ᴧgai ᴧrMoseesacaru ᴧᴧmadu Eliiasi.

31 Dai sicolimadi ᴧmo cuudagi dadadacᴧdami dai aagaitadai issoimaa taata agai ᴧSuusi dai isducatai muquia agai Jerusaleenᴧrᴧ.

32 Tomasi ᴧPiiduru ᴧᴧmadu ᴧaaduñdᴧ aliᴧ coocosimucatadai vᴧᴧscᴧrᴧ maicoocoi dai tᴧᴧ isducatai dadadacᴧi ᴧSuusi sicoli dai vᴧgoocai cᴧcᴧᴧli ismaacᴧdᴧ ᴧᴧmadu guucacatadai.

33 Dai aidᴧsidᴧ ᴧcᴧcᴧᴧli mᴧᴧcasioma iimimitadai ᴧSuusi sonuaiñdᴧrᴧ taidᴧ ᴧPiiduru potᴧtᴧdai ᴧSuusi:

—Mamaatᴧtuldiadami, vᴧᴧsi ᴧrcᴧᴧgai istami daraaja aatᴧmᴧ tᴧtai duuñi vaica uucusai ᴧmoco aapi gᴧvᴧᴧtarᴧ dai ᴧmai Moseesa vᴧᴧtarᴧ dai ᴧmai Eliiasi vᴧᴧtarᴧ —astᴧtᴧdai.

Dᴧmos ᴧPiiduru maimaatᴧcatadai iscaititadai.

34 Dai quiaa ñiooçaitadai ᴧgai tai divia ᴧmo icomai dai iiña vᴧᴧscatai tai ᴧgai aliᴧ duduaadimu tᴧᴧgacai isicomai saagida iji ᴧcᴧcᴧᴧli.

35 Tai icomiaiñdᴧrᴧ caidatu ᴧmo ñiooqui ismaacᴧdᴧ icaiti:

—Idiavᴧr giñmara dai aanᴧ aliᴧ oigᴧdai. ᴧᴧgiadavurai aapimᴧ —ascaiti ᴧñiooqui.

36 Dai aidᴧsi capotᴧi ᴧñiooqui ᴧgai gᴧntᴧgito tᴧᴧ sidᴧ ᴧSuusi caᴧᴧgi cᴧacatadai. Dai vᴧvaicai mamaatᴧrdamigadᴧ maiaagidi tomali ᴧmaadutai tomali ᴧmo ñiooqui istumaasi tᴧᴧ ᴧgai.

———

37 Dai siaadiqui aidᴧsi tᴧaapai ᴧgai giidiaiñdᴧrᴧ tai mui oodami vuvaaja dai vuidᴧrᴧ aayi ᴧSuusi.

38 Tai ᴧmo cᴧᴧli ᴧoodami saagida gᴧgᴧrᴧ ñiooqui daidᴧ itᴧtᴧdai:

—Mamaatʌtuldiadami, giñoigʌdañi dai nʌida giñmara, idi caʌmaduga giñmara cʌʌli.
39 Vai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ bʌbʌjʌi dai iiñaquitudai dai susuiquituldi dai totosacatudai tʌñidʌ dai soi vueeyi dai maidagitua ʌlidi.
40 Casiant goguama oí gʌmamaatʌrdamiga sai vuusaidana ʌgai goDiaavora tʌaañicarudʌ dʌmos ʌgai maitistui —astʌtʌdai.
41 Tai aa noragi ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—Dañi aapimʌ sivi oidacami maivaavoidaracami dai maiʌʌgidaracami siʌʌ tʌvʌpi vaamioma viaacamu aanʌ isgʌnʌʌmadu daacagi dai gʌnnʌijadagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
Dai potʌtʌdai ʌgai ʌoogadʌ:
—Baigovai vuaapa gʌmara —astʌtʌdai.
42 Dʌmos aidʌsi ʌali gʌʌli miaadʌrʌ cʌquiva taidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ dʌvʌʌrapi daitu dai suiquituli. Dʌmos ʌSuusi dodoligitu ʌDiaavora tʌaañicarudʌ dai duaadi ʌali gʌʌli dai tʌʌgi oogadʌ.
43 Tai vʌʌscatai maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌʌgituagi tʌʌgacai istumaasi mosʌʌ gʌducami ismaacʌdʌ idui Diuusi.

———

Dai maiquiaa tʌtʌgaitadai ʌgai istumaasi gʌntʌtʌʌgituagi gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ idui ʌSuusi tai ʌgai potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
44 —Cʌʌgavʌr caʌca idi dai mostʌgitoca. Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami mʌgiñtʌʌgida agai aa oodami —ascaiti ʌSuusi.
45 Dʌmos ʌmamaatʌrdamigadʌ maimaatʌ caʌcatadai istumaasi aagidi ʌgai, maimaaquiarsicatadai ʌgai oigaragai ismaatʌ cajiagi cascʌdʌ, dai ʌgai duduaadicuitadai isaagidagi sai cʌʌga aagidana isducatai maatʌ cajiagi ʌgai istumaasi aagaitadai ʌgai.

———

46 Vaidʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ ʌʌgi gʌnaatagidi dai pocaiti sai sioorʌ ʌgiaiñdʌrʌ cʌʌgadu isvaamioma gatʌaanʌdagi.
47 Dʌmos ʌSuusi maí istumaasi gʌntʌtʌʌgitoitadai ʌgai dai bʌi ʌmo ali oodami dai gʌabaana cʌi
48 dai potʌtʌdai:
—Tomasioorʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai giñmamaatʌtuldiaraga dai cascʌdʌ oigʌdai idi ali oodami ʌgai giñoigʌdai aanʌ ʌʌpʌ dai ʌgai ismaacʌdʌ giñoigʌdai aanʌ ʌgai oigʌdai ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi. Ismaacʌdʌ poʌlidi ismaisi gatʌaanʌi ʌgai vaa ʌgai dai vaamioma gatʌaanʌi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

49 Taidʌ ʌVuaana potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, tʌʌ aatʌmʌ ʌmoco ismaacʌdʌ potʌi sai gʌguvucadacʌdʌ vuvaiditadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ tʌtai daí sai camaivuvaidiña maitʌrʌʌmadu aimʌraitai ʌgai —astʌtʌdai ʌVuaana.
50 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Maitavʌr daidiada. Ismaacʌdʌ maitʌrvui caatʌ ʌgai gʌrʌpa maasi tʌtʌgitoi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

51 Aidʌsi camiaadimi istuigaco tʌsadia agaitadai ʌSuusi tʌvaagiamu ʌgai pocaiti:
—Aanʌ angia imia iñagai Jerusaleenamu —ascaiti ʌSuusi.
52 Dai baitʌqui ootoi ojootosicami tai ʌgai iji ʌmo ʌmapʌcʌrʌ Samaalia dai gaagida agai siaaco gʌuuliñagi ʌSuusi.

53 Dʌmos ʌSamaaliʌrʌ oidacʌdʌ maitipʌli ismiaanai daasagi maatʌcai is-
Jerusaleenamaco imʌitadai ʌgai.
54 Aidʌsidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi Jacovo ʌʌmadu Vuaana tʌʌ imaasi
potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿ipʌlidipʌsi tʌsgatañiagi taí tʌvaagiaiñdʌrʌ dai
vʌʌsi ugititudagi gooodami poduucai isduucai idui Eliiasicaru Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ? —astʌtʌdai.
55 Taidʌ ʌSuusi vui nʌnʌaava dai bagaimi dai potʌtʌdai:
—Aapimʌ maimaatʌ ismaasi gʌniibʌdaga.
56 Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami maidiviacai cooda iñagai oodami
baiyoma moscʌʌgacʌrʌ vuvaida iñagai aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
Dai amaasi iji sibʌaacoga.

———

57 Dai aidʌsi voiyʌrʌ iimʌitadai ʌgai tai ʌmo cʌʌli potʌtʌdai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, gʌoidatucuda iñʌlidi aanʌ vʌʌsi pʌsiaaco
aimʌrdagi —astʌtʌdai.
58 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Cacaasiocai viaa gʌntʌʌtʌjoga vaidʌ ʌujuurugi gʌncoocosa, dʌmos aanʌ
ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami maiviaa tomali siaaco mootagi —astʌtʌdai
ʌSuusi.
59 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌmai cʌʌli:
—Giñoidañi —astʌtʌdai.
Dʌmos ʌcʌʌli potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, giñdagitoñi quiaa ʌʌpʌga anmʌʌ yaasagi giñooca
—astʌtʌdai.
60 Dʌmos ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Dagitoñi vai ʌgai ismaacʌdʌ ʌpan ducami coidadʌ maiʌʌgiditai Diuusi
yaasana gʌncoidadʌga, dai aapi imi dai gaaagida sai Diuusi soicʌi oodami
sai cʌʌgacʌrʌ oidacana —astʌtʌdai ʌSuusi.
61 Tai ʌmai cʌʌli potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, gʌoida iñʌlidi aanʌ dʌmos giñdagitoñi quiaa nai
mʌʌ diosagidagi giñaaduñi —astʌtʌdai.
62 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sioorʌ gasicuandagi dai aa nʌʌjidagi maisʌʌli sicuanai, poduucai ʌʌpʌ
ʌgai ismaacʌdʌ giñoidatucuda ʌliada dai otoma imia ʌlidi gʌquiiyamu ʌgai
maitʌrcʌʌga aata vuaadami Diuusi aa duiñdadʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

10

———

1 Dai cadaivunucai imaasi taidʌ ʌSuusi ʌcovai vuvaitu ʌʌpʌ vaic coobai dan
baivustaama oodami dai mosgoogocatai baitʌqui ootoi vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ
siaaco viaacatadai ʌgai isimiagi.
2 Dai potʌtʌdai:
—Mʌsiaaco iimia agai aapimʌ mui oodami cabaigʌnduuduna iibʌadʌ
dai caʌca agai Diuusi ñiooquidʌ ʌpan duucai gʌpi ʌsicami ismaacʌdʌ casi
gʌaagai yoovaragai. Dai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ chiʌʌquidu cascʌdʌ
daanʌdavurai aapimʌ Diuusi ismaacʌdʌ ʌrʌpan ducami ʌʌsʌcami vai ooto-
sana aa gʌñiñiooquituldiadamiga ismaacʌdʌ ʌrʌpan ducami pipiooñi vai
aagida ʌgai ñiooquidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ baigʌnduuduna iibʌadʌ ʌgai ʌpan
ducami ʌsicami.
3 Iimivurai aapimʌ. Dañi aanʌ ʌpan duucai gʌnootosai cañiiru sʌʌsʌyi
saagida.

4 Maitavʌr vuucai gʌnmoraraaliga tomali gʌntumiñsi daraasacaru tomali
aa susuusacai, dai maitavʌr guguquida voiyʌrʌ mʌsiaaco ajiagi oodami.
5 Mʌsiʌʌscadʌ ajiagi ʌmo quiiyʌrʌ vʌrai aagida ʌoidacami sai Diuusi ipʌlidi
isiibʌstudacan tadacagi ʌgai iibʌadʌ.
6 Dai isami daacagi ʌmaadutai dai nʌnʌracagi isDiuusi soiñagi vai
gʌiibʌstacan tadaca ʌgai ibʌadʌ aidʌ gia gʌiibʌstacan tadacamu ʌgai. Dai
ismaitiipucagi tomali ʌmaadutai ami isnʌnʌracagi isDiuusi soiñagi vai
gʌiibʌstacan tadacagi ʌgai vʌʌscʌrʌ aapimʌ gʌaagai isaagididagi gomaasi aa
oodami.
7 Dai anaasi mʌsiaaco cʌʌga gʌnmiaadʌgidagi ʌgai vaa quiiyʌrʌ avʌr
gʌnuuliña dai ugaavurai dai ii istumaasi viaacagi ʌgai, ʌmo pioońi viaa
sʌʌlicami mʌsaa namʌquidagi. Dai maitavʌr mosquiiquiʌrʌ ajioopada.
8 Dai mʌsiʌʌscadʌ ajiagi ʌmapʌcʌrʌ mʌsicʌʌga gʌnmiaadʌgidagi ugaavurai
mʌstumaasi gʌnbiidagi.
9 Dai duduaaidavurai ʌcoococoidadʌ ismaacʌdʌ ami oidacagi dai poviavʌr
tʌʌda ʌoidacami: “Cadivia Diuusi dai gʌnʌʌmadu daaca agai daidʌ ipʌlidi
isgʌnsoiñagi mai cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ”.
10 Dai mʌsajiagi ʌmapʌcʌrʌ mʌsiaaco maitʌnmiaadʌgidagi vʌrai vuvaqui
caayʌrʌ dai potʌʌda:
11 “Asta dʌvʌʌragadʌ gʌnoidaga ismaacʌdʌ gʌrʌʌcasuana saí gigigidamu
aatʌmʌ vʌrai poduucai maatʌca aapimʌ mʌsmaicʌʌga idui. Dʌmos
maatʌcavurai sicayooga aayi siʌʌscadʌ gatʌaanʌda agai Diuusi”.
12 Dai quiaa ñioocai ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—Aanʌ angʌnaagidi sai siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga
ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami ʌgai soimaasi taatatulda
agai ʌoodami ismaacʌdʌ maitʌnmiaadʌgidagi vaamioma soimaasi taatatul-
damu ʌgai siʌ Sodoomʌrʌ oidacami.

———

13 Aapimʌ Corasiiñiʌrʌ oidacami dai Betasaidʌrʌ oidacami siʌ soimaa
taatamu aapimʌ. IsTiiroʌrʌ dai Sidooniʌrʌ oidacami tʌʌgimudai
istumaasi gʌgʌrducami mʌsmaasi tʌʌ aapimʌ ʌgai gia caʌʌqui abiaadʌrʌ
gʌnaadadamudai yuucusi tutucucami dai gʌncocoomaivadamudai
mataicʌdʌ dai poduucai maasiuldamudai iscaʌma duucai gʌntʌtʌgito dai
camaisoimaasi ivuaada agai.
14 Dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai is-
maacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami gʌngʌʌgʌvituldaraga vaamioma soimaas-
camu isʌTiiroʌrʌ dai Sidooniʌrʌ oidacami vʌʌtarʌ.
15 Dai aapimʌ Capernauumʌrʌ oidacami. ¿Povai mʌsiʌnʌlidi mʌstʌvaagiʌrʌ
ucami tʌʌtʌidia agai? Baiyoma mʌtʌapañia agai dʌvʌʌrai utamacoga
—astʌtʌdai ʌSuusi.
16 Dai potʌtʌdai ʌgai gʌmamaatʌrdamiga:
—Ismaacʌdʌ ʌʌgiditai gʌncaʌ aapimʌ ʌgai giñʌʌgiditai caʌ aanʌ ʌʌpʌ dai
ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ gʌnvipieeyi aapimʌ ʌgai gajiaadʌrʌ giñvipieeyi aanʌ
ʌʌpʌ dai ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ giñvipieeyi aanʌ ʌgai gajiaadʌrʌ vipieeyi ʌʌpʌ
ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

17 Taidʌ ʌvaic coobai dan baivustaama ʌpamu dadacai baigʌnʌliatugai dai
potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, asta Diaavora tʌtʌaañicarudʌ vʌʌsi gʌrʌʌgi aagaitai
aatʌmʌ gʌtʌʌtʌaraga —astʌtʌdai ʌojootosicami ʌSuusi.
18 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—Aanʌ annʌidi isducatai gʌi ʌDiaavora tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌpan duucai ʌmo siitañi.
19 Aanʌ angʌnmaa guvucadagai aapimʌ mʌsai cʌcʌisapaiña gʌgʌr coocoyi dai nanacasʌrai dai poduucai vaamioma viaa aapimʌ guvucadagai isgʌrsaayu Diaavora. Dai aapimʌ maisoimaa taatamai tomali ʌmo istumaasicʌdʌ.
20 Maitavʌr baigʌnʌliada cascʌdʌ gʌnʌʌgiditai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ. Baiyoma mosgʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi oojisicatai gʌntʌʌtʌaraga mʌʌ tʌvaagiʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

21 Aidʌ otoma baiʌliatu Diuusi Ibʌadʌ ʌSuusi tai ʌgai potʌtʌdai:
—Giñooca aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ siaa gʌduutudai, aapiapʌ ʌrbaitʌcʌaacami tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama. Aapi apʌtmaimaatʌtuli idi maasi ʌsastudugami tomali ʌgai ismaacʌdʌ naana maasi mamaatʌrʌi mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ maisi sastuduga dai ismaacʌdʌ mainaana maasi mamaatʌrʌi. Cʌʌgaduava giñooca poduucai ipʌli aapi dai poduucai idui —astʌtʌdai ʌSuusi gʌooga.
22 Dai apiamamaatʌtuldi ʌSuusi ʌoodami dai potʌtʌdai:
—Giñooca giñmaa vʌʌsiaʌcatai. Aanʌ ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai tomali ʌmaadutai maicʌʌga giñmaatʌ mosʌca giñooca dai tomali ʌmaadutai maicʌʌga maatʌ giñooca mosʌca aanʌ ismaacʌdʌ ʌrmaradʌ ʌgai. Dai vʌʌscʌrʌ oidaga aa ismaacʌdʌ maatʌ giñooca mosʌca ismaacʌdʌ aanʌ ipʌlidi sai maatʌna.
23 Amaasi ʌgai vui nʌnʌava gʌmamaatʌrdamiga dai ʌʌgi ʌgai potʌtʌdai:
—Baigʌnʌlidi aapimʌ nʌiditai mʌstumaa nʌidi.
24 Aanʌ angʌnaagidi sai mui Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌʌmadu mui raraí nʌida ʌliditadai mʌstumaasi aapimʌ nʌidi dai maitʌʌ, dai ʌgai caʌca ʌliditadai mʌstumaasi aapimʌ caʌ dai maicaʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

25 Amaasi ʌmo mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ cʌquiva dai ii dai mʌʌ aatagida agai ʌSuusi. Mosnʌida ʌliditadai ʌgai sabai aagana Suusi ʌmo istumaasi istumaasi vui caatʌcagi ʌvaavoidaragadʌ dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿tumaasi istutuidi aanʌ isiduñiagi dai vʌʌscʌrʌ ʌʌmadu daacagi Diuusi? —astʌtʌdai.
26 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ʌgai dai oojisi sʌʌlicamiʌrʌ? Aapi nʌnʌidiña oojai vʌʌs tasai giñaagidañi iscaiti —astʌtʌdai ʌSuusi.
27 Taidʌ ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—“Oigʌadañi gʌDiuusiga vʌʌsi gʌiibʌdacʌdʌ, dai vʌʌsi gʌguvucadacʌdʌ dai vʌʌsi gʌtʌgitoidacʌdʌ, dai oigʌadañi gʌaaduñi poduucai pʌsduucai gʌoigʌdai aapi ʌʌgi” —astʌtʌdai.
28 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Cʌʌga pʌtgiñaa noragi isvʌʌsi gomaasi iduñia aapi, aapi vʌʌscʌrʌ oidacamu Diuusi ʌʌmadu —astʌtʌdai ʌSuusi.
29 Vaidʌ ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌgi gʌsoiña ʌliditadai dai potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—¿Voorʌ ʌrgiñaaduñi? —astʌtʌdai.
30 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌmo imidagai ʌmo cʌʌli tʌvañimitadai ʌmo voi Jerusaleenaiñdʌrʌ Jericooamu tai voiyʌrʌ aayi ʌʌsivogami dai baitoma gʌviji dai ʌʌsi istumaasi vuucaticatadai ʌgai asta yuucusidʌ dai sʌʌlicʌdʌ soidoodai dai baitoma muuquiadʌ viaa dai iji.

31 Dai aidʌpʌcʌ amui imʌitadai ʌmo paaligadʌ judidíu ʌgai vaa voiyʌrʌ dai tʌʌgacai mossʌʌli daivusai.
32 Dai ʌmo leviita ʌʌpʌ amui sʌʌli daivusai dai aidʌsi tʌʌ ʌgai mosdaivusai ʌʌpʌ.
33 Dai ʌmai cʌʌli Samaaliaiñdʌrʌ ʌgai vaa voiyamu imʌitadai dai tʌʌgacai soigʌʌldian taada.
34 Dai miaadʌrʌ cʌquiva siaaco caatʌcatadai ʌcʌʌli dai duaadi istuidana saasaquicatadai asaiticʌdʌ dai valieenticʌdʌ, dai vipiosolicʌdʌ vuupuli dai ʌʌgi gʌsoiga daama daí dai bʌʌcai ʌmo quiiyamu dai ami gʌuuli ʌʌmadu dai nuucagi.
35 Dai siaadiqui aidʌsi caimia agaitadai ʌSamaaliʌrʌ oidacami vuuvaitu goo piisu dai maa ʌoidacami dai potʌtʌdai: “Nuucadacañi idi cʌʌli dai pʌsvaamioma siaa duadagi gʌaa namʌʌquidamu aanʌ iñsiʌʌscadʌ ʌpamu diviagi”, astʌtʌdai ʌSamaaliʌrʌ oidacʌdʌ ʌoidacami.
36 Dai sivi maacʌdʌ idi vʌvaicai cʌcʌʌli ʌraduñdʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ baitoma gʌviji ʌʌsivogami —astʌtʌdai ʌSuusi.
37 Taidʌ ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ itʌi:
—Ʌgai ismaacʌdʌ soigʌʌli tʌʌgacai —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Imiñi aapi dai poduuñi ʌʌpʌ —astʌtʌdai.

———

38 Dai apiaimʌi ʌSuusi dai aayi ʌmaapʌcʌrʌ. Vai ami oidacatadai ʌmo ooqui Maaruta tʌʌgiducami dai miaadʌgi gʌquiiyʌrʌ.
39 Daidʌ ʌMaaruta siʌgʌcatadai ʌmai ooqui María tʌʌgiducami. Tai ʌgai vuidʌrʌ daiva ʌSuusi dai caʌca agai istumaasi aagaitadai ʌgai.
40 Dʌmos ʌMaaruta aliʌsi istumaa vuaadatadai cusiñiʌrʌ dai miaadʌrʌ cʌquiva siaaco daacatadai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿maitapʌsvuamʌ ʌlidi tomalaachi isgiñsiisi ʌʌgi giñvidagi mosʌʌsi aa duiñdagai? Aagidañi tudu vaidʌ giñsoiñana —astʌtʌdai ʌMaaruta.
41 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Maaruta, Maaruta, maitivuamʌ ʌliada aapi mosʌʌ naana maasicʌdʌ.
42 Mosaliʌmo istumaasi oidaga ismaacʌdʌ vaamioma gʌaagai dai goMaría gia bʌi cʌʌgaducʌdioma aa duiñdagai dai tomali ʌmaadutai maivoopoidamu —astʌtʌdai ʌSuusi.

11

———

1 Ʌmo imidagai ʌSuusi gamamadaitadai ʌmo ʌmaapʌcʌrʌ. Dai aidʌsi canaato mamagi ʌgai tai ʌmaadutai ʌmamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, gʌrmaatʌtuldañi mamadaragai poduucai isduucai ʌVuaana maatʌtuli gʌmamaatʌrdamiga —astʌtʌdai.
2 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Mʌsiʌʌscadʌ gamamadadagi vʌrai aduucai gamamadada:
Gʌrooga aapi pʌsmaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja, aatʌmʌ ipʌlidi isʌoodami gʌsiaa duutuadagi, dai maatʌna isaapi maisoimaasi ivueeyi vai otoma aʌna istuigaco gatʌaanʌda agai aapi tami oidigi daama vaidʌ ʌpʌduuna pʌstumaasi aapi ipʌlidi tanai oidigi daama ʌpan duucai tʌvaagiʌrʌ.
3 Gʌrsoiñañi tʌtai viaaca aatʌmʌ cuaadagai siʌʌsi tʌgito sivi vʌʌtarʌ.
4 Dai gʌroigʌldañi vʌʌsi gʌrsoimaascamiga aatʌmʌ ʌʌpʌ oigʌldi vʌʌscatai ismaacʌdʌ soimaasi gʌrvuiididi.

Maiti dagito isʌDiaavora gʌraagiadan tadacagi isiduñia aatʌmʌ soimaasi
poduucai vʌrgamamadada.
Astʌtʌdai ʌSuusi.
5 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Ducami isʌmaadutai aapimʌ viaacagi ʌmoco gʌnaduñi pai aapi imiagi
quiidiamu ʌrantucarʌ pai potʌʌda aapi: “Giñaduñi giñtañiuvidañi vaica tas-
cali,
6 utudama giñdiviji ʌmoco giñaduñi mʌʌcasdʌrʌ imʌʌdami dai aanʌ
maiviaa istumaasi biidagi”.
7 Dai ducami siʌgʌmai aa gʌnoragidagi tuucavidʌrʌ dai povʌtʌʌdagi:
“Maitigiññiooquiada casia cuupi quitaagiña dai giñmaamara giñʌʌmadu vʌʌtʌ
giñvaacosiʌrʌ nai cascʌdʌ maitistutuidi aanʌ isvañigʌcai gʌmaquiagi tomali
ʌmo istumaasi”.
8 Aanʌ angʌnaagidi tomasi maivañigʌcai gʌmaa ʌgai istumaasi
gʌaduñicatai baiyoma vañigian taada ʌgai dai gʌmaquiagi vʌʌsi istumaasi
tʌgitoca aapi maicaʌca ʌliditai ñioocadami.
9 Cascʌdʌ aanʌ angʌnaagidi mʌsai daanʌiña Diuusi sai gʌnsoicʌiña mai
viaaca aapimʌ tʌgitocagi dai gʌaagai mʌscʌʌga vaavoitudadagi sai Diuusi
gʌnsoicʌda agai.
10 Sioorʌ daanʌdagi Diuusi sai soicʌiña gia soicʌiña.
11 Ʌmaadutai aapimʌ ismaacʌdʌ ʌrgaooga ¿mʌsbai oidana aapimʌ gʌnmara
ʌmo odai isgʌntaanʌda ʌgai paana? ¿Siʌpʌ oidagi ʌmo cooyi isgʌntaanʌda
ʌgai vatopa?
12 ¿Isgʌntaanʌda ʌgai ʌmo tacunono isbai oidana aapimʌ ʌmo nacasʌrai?
13 Mʌsaapimʌ ismaacʌdʌ maicʌʌ tuutuiga maatʌ oidi gʌnmaamara
istumaasi cʌʌgaducami siooma cʌʌga gʌnooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ
daja gʌnootosdamu gʌIbʌdaga vai gʌnʌʌmadu daacana vʌʌscatai sioorʌ
ipʌliadagi isʌʌmadu daaca ʌgai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

14 ʌSuusi vusaasditadai ʌmo cʌʌliaiñdʌrʌ ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ.
ʌDiaavora tʌaañicarudʌ muudutu ʌcʌʌli. Dai aidʌsi vuusai ʌDiaavora
tʌaañicarudʌ taidʌ ismaacʌdʌ muudutu istui isñiooquiagi ʌpamu. Taidʌ
ʌoodami maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi tʌʌgacai imaasi.
15 Dʌmos ʌʌmoco pocaiti:
—Idi cʌʌli vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ Beelsevú guvucadadʌcʌdʌ —as-
caiti ʌoodami. Beelsevú ʌrDiaavora dai aliʌ guvuca.
16 Dai aa mosnʌijada ʌlidi astumaa duuna ʌSuusi dai cascʌdʌ potʌtʌdai sai
tʌʌgidana ʌmo istumaasi gʌducami tʌvaagiaiñdʌrʌ.
17 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai istumaasi gʌntʌtʌgitoitadai ʌgai dai
potʌtʌdai:
—Isaipaco gʌncocodagi ʌmapʌcʌrʌ oidacami ugitimu ʌoodami dai
baabaquidʌ suuligimu.
18 Poduucai ʌʌpʌ isʌDiaavora ʌʌgi gʌcocodagi otoma camaitatʌaanʌdan
tada ʌgai cascʌdʌ poduucai gʌnaagidi aanʌ pocaititai aapimʌ ansai aanʌ
vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ Beelsevú guvucadadʌcʌdʌ.
19 Siʌrvaavoicamudai isDiaavora guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi aanʌ Diaavora
tʌtʌaañicarudʌ aidʌ gia aapimʌ gʌnaaduñi vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ
Diaavora guvucadadʌcʌdʌ ʌʌpʌ. Ʌʌgi ʌgai gʌnaagidamu ismaitʌrvaavoi
isDiaavora guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi aanʌ ʌʌmadu ʌgai.
20 Baiyoma Diuusi guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi aanʌ Diaavora tʌtʌaañicarudʌ
dai poduucai cʌʌ maatʌ aapimʌ iscaaayi istuigaco Diuusi soicʌda agai
oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana.

21 Siʌʌscadʌ ʌmo oodami guvuacami dai cʌʌga gagatocami nuucadacagi
gʌquii dai vʌʌsi istumaasi oidaga ami poduucai maitiipu sioorʌ gaʌʌsidagi
ami.
22 Dʌmos isdiviagi ʌmai vaamioma guvuacami dai vaamioma istuidiagi
dai ʌʌsidagi vʌʌsi gagatodʌ istuucʌdʌ gʌtʌgitocatadai ʌgai isgʌsoiñagi dai
gataacogida ʌgai vʌʌsi istumaasi gaʌʌsidagi.
23 Sioorʌ maitʌrgiñʌʌmaducagi ʌgai giñvuidʌrʌ caatʌ sioorʌ maitiñsoiña
aagiadagi ʌoodami isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaqui ʌgai sobicʌi sai maivaavoi-
tudana dai maicʌʌgacʌrʌ vuvaacʌna.

———

24 Siʌʌscadʌ ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ vusiagi ʌmo cʌʌliaiñdʌrʌ oidi-
gana aimʌraiña dai gaagaiña siaaco gʌibʌʌstagi dai siʌʌscadʌ maitʌgia ʌgai
siaacoga povʌ ʌʌlidiña: “Ʌpamu animiagi giñquiiyamu iñsiaadʌrʌ vuusai”,
asʌʌlidiña.
25 Dai siʌʌscadʌ ʌpamu ami diviagi ʌgai dai tʌtʌʌgaiña ʌcʌʌli ʌpan duucai
ʌmo quii cʌʌga voisiquicami dai cʌʌga bai duñisicami.
26 Dai amaasi ʌgai aimʌrai dai vuaapai ʌʌpʌ cuvaracami Diaavora
tʌtʌaañicarudʌ. Dai ʌgai ʌʌmadu vʌʌsi ʌgaa vapacʌiña ami cʌʌliʌrʌ dai ami
oidacana dai poduucai ʌcʌʌli vaamioma soi gʌvuaadana isvaasʌquioma
—ascaiti ʌSuusi.

———

27 Aidʌsidʌ ʌSuusi aagaitadai imaasi, tai ʌmo ooqui oodami saagida iiña dai
pocaiti:
—Siʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ gʌmarai dai gʌsiitu —astʌtʌdai
ʌooqui ʌSuusi.
28 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Ʌcaasi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ʌʌpʌ vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ caʌ Diuusi
ñiooquidʌ dai ʌʌgiditai caʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

29 Daidʌ ʌoodami apiagʌnʌmpaidimi ami ʌSuusi sicoli taidʌ ʌSuusi
gʌaagacai mamaatʌtuldimi Diuusi ñiooquidʌ dai potʌtʌdai:
—Oodami sivi oidacami aliʌ maicʌʌga tuutuiga dai giñaagidi ansaidʌ idu-
una ʌmo istumaasi gʌducami ʌgai vuitapi, dʌmos maitʌʌgimu ʌgai ʌmai
istumaasi gʌducami mosʌcaasi ʌistumaasi gʌducʌdʌ ismaacʌdʌ idui Diuusi
ootosacai Joonasi Ñiñiviamu vai ʌgai aagidi ʌoidacami sai ugitia agai ʌgai
ismaiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi.
30 Poduucai ʌʌpʌ giñootoi Diuusi. Aanʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo
sʌʌlicami dai aagidamu aanʌ sivi oidacami sai ugitia agai ʌʌpʌ ismaiʌma
duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi.
31 Siʌʌscadʌ caaiyagi istuigaco Diuusi nʌidagi oodami sividadʌ ismaacʌdʌ
ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami, daidʌ ʌooqui
ismaacʌdʌ ʌrbaitʌcʌaacamicatadai Siipʌrʌ divimu dai gʌpiʌrʌ suuligamu
ʌoodami sivi oidacami. Ʌgai sʌʌlicʌdʌ mʌʌcasdʌrʌ divia dai caʌca agai
istumaasi aagai ʌSalomoñi. Ʌgai ʌrʌmo tʌaanʌdami saitudugami dai tami
daja aanʌ sivi dai vaamioma ʌrtʌaanʌdami aanʌ siSalomoñi mai aapimʌ
maitiñʌʌgiditai caʌ.
32 Ismaacʌdʌ Ñiñiviʌrʌ oidacatadai dadimu siʌʌscadʌ Diuusi nʌida agadagi
sivi oidacami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga
ivuaadami, daidʌ ʌÑiñiviʌrʌ oidacami gʌpiʌrʌ suuligamu ʌoodami sivi oida-
cami ʌʌpʌ mai aapimʌ maitiñʌʌgiditai caʌ ʌgai gia caʌma duucai gʌntʌtʌgito

dai camaisoimaasi ivuaada agai aidʌsi ʌJoonasicaru aagidi Diuusi ñiooquidʌ, dai tami daja aanʌ dai vaamioma ʌrtʌaanʌdami aanʌ siJoonasi.

———

33 Tomali ʌmaadutai cucuudagʌi ʌmo cuudacarui dai gooquiʌrʌ ʌstoquicʌrʌ dadasai tomali ʌmo cajooñi uta baiyoma tʌcavacamiʌrʌ gʌdadasai vai sioorʌ vapacʌdagi istutiadagi isnʌaadagi.
34 Gavuupuji ʌrʌpan ducami ʌmo cuudacarui gatuucuga vʌʌtarʌ isgʌvuupuji cʌcʌʌgaducagi vʌʌsi gʌtuucuga ʌʌpʌ viaa cuudagi, dai isgʌvuupuji maicʌcʌʌgaducagi gʌtuucuga ʌʌpʌ ducami istucagamucagi.
35 Goovai ismaacʌdʌ maatʌ aapimʌ Diuusicʌdʌ ʌpan ducami ʌmo cuudagi gʌntʌgitoidagʌrʌ gʌnnuucadacavurai aapimʌ vai maituucuna dai poduucai tucapi viimu aapimʌ.
36 Iscʌʌga cuudagʌcagi vʌʌsi gʌntʌgitoidagʌrʌ dai maitiipucagi tomalaachi tucapi dai poduucai cʌʌga maatʌ caʌcamu aapimʌ ʌpan duucai mʌsduucai nʌidi ʌmo tuucavi siaaco cʌʌga cuudagʌcagi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

———

37 Dai aidʌsi cadagito ñioo ʌSuusi tai ʌmo fariseo vaí sai quiidiʌrʌ gaugana. Taidʌ ʌSuusi ii dai meesa vuidʌrʌ daiva.
38 Taidʌ ʌfariseo maitʌʌ istumaasi gʌtʌgituagi tʌʌgacai siʌSuusi maivacoi gʌnoonovi isducatai viituli Moseesacaru ʌjudidíu.
39 Tai amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Aapimʌ fariseo vuaanai gʌnajaasocoli ʌʌbʌadʌrʌ dʌmos aapimʌ tuculimadai gʌnʌranaga muuquimudagaicʌdʌ dai soimaascamicʌdʌ.
40 Vupuiiruga aapimʌ, ¿maitamʌs maatʌ tʌtʌgitoi maitamʌs maatʌ sai sioorʌ idui ʌʌbʌadʌrʌ idui ʌʌpʌ ʌraviadʌrʌ?
41 Gaoidiadavurai oidicami baigʌnʌliaracʌdʌ dai poduucai maitʌrsoimaasi iducamicamu aapimʌ.
42 Siʌ soimaa taatamu aapimʌ fariseo vʌʌsi istumaasi viaa aapimʌ aa oidi oodami Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ, asta ivaagi mʌsmaacʌdʌ bʌʌjʌi. Cʌʌgadu isoidiada aapimʌ oodami Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ mʌstumaasi viaacagi dʌmos aliʌ soi duucai nʌidi aapimʌ gʌnaaduñi dai maioigʌdai Diuusi gomaasi gia maicʌʌgadu.
43 Siʌ soimaa taatamu aapimʌ fariseo. Oojoidi aapimʌ iscʌcʌʌgaducʌdioma daraicariʌrʌ dadaarʌdagi judidíu quiquiuupaigadʌrʌ dai oojoidi aapimʌ isvʌʌsi oodami siaa gʌnduutuadagi.
44 Siʌ soimaa taatamu aapimʌ fariseo dai aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Aagai aapimʌ ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Aapimʌ ʌrʌpan ducami siaaco gʌyaasapai coidadʌ dai camaimaatʌgia maasi daamadʌrʌ vaidʌ ʌoodami daama dʌgavuscʌiña maimaatʌcatai siʌ sigalnaasi uta, pomaasi aapimʌ ʌraviadʌrʌ ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
45 Tai ʌʌmoco ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ aa noragi dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, aagaitai aapi imaasi asta aatʌmʌ vʌʌsi gʌrñiooquidi —astʌtʌdai ʌgai ʌSuusi.
46 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Siʌ soimaa taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌpʌ. Aapimʌ pocaiti sai gʌaagai siduñiagi mui naana maasi istumaasi maiaagai Moseesacaru. Ducami isvaamioma cucuspiada aapimʌ asta siʌʌsi uucami maitistutuidi ʌoodami dai aapimʌ maicucuspʌi tomalaachi.
47 Siʌ soimaa taatamu aapimʌ. Aapimʌ ivuiididi baabaquidʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ coi gʌnʌʌqui aaduñicaru.

48 Cʌʌga maatʌ aapimʌ vʌʌsi gomaasi dai soicʌdʌ mʌnʌlidi aapimʌ
gʌnaaduñicaru. Ʌgai coi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ mai aapimʌ ivuiididi
baabaquidʌ.
49 Cascʌdʌ Diuusi ismaacʌdʌ maatʌ vʌʌsiaʌcatai pocaiti: “Gʌnootosdamu
aanʌ giñiñiooquituldiadamiga ʌʌmadu giñojootosa mʌsiaapimʌ coodamu
ʌʌmoco dai aa soimaa taatatuldamu”, ascaiti Diuusi.
50 Diuusi soimaasi gʌntaatatulda agai aapimʌ sivi oidacami vʌʌsicʌdʌ
ʌñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ gʌncooditu aidʌsi abiaadʌrʌ cʌquiva
gooidigi.
51 Aidʌsi abiaadʌrʌ gʌmuaatu Aveelicaru asta aidʌsidʌ gʌmuaatu Zacari-
iasicaru ʌgai ismaacʌdʌ gʌmuaatu ʌgʌʌ quiuupai abaana vai ajadʌrʌ cʌʌca
ʌoorоñi mʌsiaaco mʌmʌidiña vustaaqui isducatai gatʌjai Diuusi. Sʌʌlicʌdʌ
angʌnaagidi sai Diuusi gʌpiʌrʌ gʌnsuuliga agai aapimʌ sivi oidacami ʌʌpʌ.
52 Siʌ soimaa taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ.
Ducami iscuupaca aapimʌ candaadocʌdʌ siaaco oidaga Diuusi
mamaatʌtuldaragadʌ, dai aapimʌ viaa yaavigadʌ dai maivapacʌi aapimʌ
dai tomali maidadagitoi aa isvaapaquiagi tomasi vaapaquia ʌlidi ʌgai
—astʌtʌdai ʌSuusi.
53 Aidʌsi aagidi ʌSuusi imaasi taidʌ ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo aliʌ baacoi ʌgai vui dai gʌnaagacai tʌcacaimi
mui naana maasi,
54 sabai aagana ʌgai ʌmo istumaasi vaavoidaragadʌ vui vai poduucai
gʌpiʌrʌ vuaaja ʌgai.

12

———

1 Tai amaasi mui miil oodami gʌnʌmpagi sʌʌlicʌdʌ muidu dai
asta gʌncʌcʌisapai aipacoga. Taidʌ ʌSuusi gʌaagacai aagidi ʌʌpʌga
gʌmamaatʌrdamiga dai potʌtʌdai:
—Cʌʌgavʌr gʌntʌtʌgitoca aapimʌ. Maitavʌr ʌpan duucai ivuaada go-
fariseo. Goovai aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi vai aa nʌidiña
dai poduucai ivuaada ʌlidiña ʌʌpʌ dʌmos aapimʌ maitʌaagai ispoduucai
ivuaadagi.
2 Maioidaga tomali ʌmo istumaasi ʌstoquicami tomasi duudusali
gʌaagai vʌʌscʌrʌ vʌʌsi gʌmamaatʌi, dai maioidaga tomali ʌmo istumaasi
ʌstoquicami ismaitʌmaasiuldagi.
3 Vʌʌsi mʌsmaacʌdʌ aagai aapimʌ tucarʌ vʌʌsi gomaasi gʌcaʌcamu tasʌrʌ,
dai mʌsmaacʌdʌ duudusali aagai aapimʌ cuupacatai quitaagiña goovai vʌʌsi
iiñacaitai gʌaagadamu baabaqui daamadʌrʌ.

———

4 Aapimʌ giñaaduñi angʌnaagidi sai maitʌaagai mʌsʌʌbiadagi ʌgai is-
maacʌdʌ mumueeyi gatuucuga, dai gooquiʌrʌ ʌgai camaitistutuidi isiduñiagi
vaamioma.
5 Dʌmos gʌnaagidamu aanʌ sioorʌ gia gʌaagai mʌsʌʌbiadagi.
Ʌʌbiadavurai ʌgai ismaacʌdʌ viaa guvucadagai isbʌʌquiagi muuquiadʌ
ibʌadʌ Diaavor ʌʌmadu. Ʌjʌ, ʌgai gia gʌaagai mʌsʌʌbiadagi.
6-7 Diuusi vaamioma gʌnoigʌdai aapimʌ siʌ ujuurugi cascʌdʌ maitavʌr
duduaadicuda cʌʌ maatʌ aapimʌ isgʌgaagarai taama ujuurugi gooca sin-
taavucʌdʌ vai Diuusi vʌʌscʌrʌ nuucadacana. Diuusi maatʌ vʌʌsiaʌcatai asta
siʌʌjʌquidu ʌʌmadutai cuupadʌ.

———

8 GΛnaagidiana sai vΛΛscatai ismaacΛdΛ gΛnmaasiuldi oodami vuitapi
isgiñvaavoitudai aanΛ ΛΛpΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛΛlicami maiΛstocadamu
Diuusi tΛtΛaañicarudΛ vuitapi mosaagamu aanΛ isΛgai ΛrgiñmaamaΛra.
9 Dai ismaacΛdΛ giñΛstocadagi oodami vuitapi aanΛ ΛΛpΛ Λstocadamu Λgai
Diuusi tΛtΛaañicarudΛ vuitapi.
10 Dai tomasioorΛ ismaacΛdΛ giñvui ñioocadagi aanΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo
sΛΛlicami istutuidi isoigΛldagi. DΛmos sioorΛ soimaasi ñiooqui aagadagi
Diuusi IbΛadΛ vui Λgai gia maiviaa gΛoigΛldaraga.
11 MΛsiΛΛscadΛ vaama gΛntuutusa agadagi Λmo quiuupaigadΛrΛ judidíu
siΛΛpΛ baitΛguucacami dai aa sΛΛlicami viaacami vuidΛrΛ, maitavΛr vuamΛ
ΛnΛliada Diuusi IbΛadΛ gΛnsoiñamu.
12 MΛsiuu duucu caviaacagi isñiooquiagi mΛsducatai gaaa noragidagi dai
mΛstΛiyagi —astΛtΛdai ΛSuusi gΛmamaatΛrdamiga.

———

13 Tai Λmaadutai Λoodami saagidaiñdΛrΛ potΛtΛdai ΛSuusi:
—MamaatΛtuldiadami, aagidañi giñsiisi tΛtaidΛ ΛrtaacoidΛ aatΛmΛ
gΛrvustuidaga —astΛtΛdai.
14 DΛmos ΛSuusi potΛtΛdai:
—Giñaduñi, ¿toorΛ giñdaí aanΛ dunucami duucai siΛΛpΛ taacogiadami
aapimΛ gΛnvΛΛtarΛ? —astΛtΛdai.
15 Dai potΛtΛdai ΛΛpΛ:
—Dañi gΛnnuucadacavurai dai maicoimudadΛ tuutiaca tomasi naana
maasi viaa Λmo oodami maimosΛca ΛgaicΛdΛ duaaca —astΛtΛdai ΛSuusi.
16 Dai amaasi aagidi ΛSuusi Λmo ñiooqui Λoodami cuentocΛdΛ dai potΛtΛdai:
—Oidacatadai Λmo cΛΛli riicuacami, daidΛ ΛΛsidΛ sΛΛlicΛdΛ cΛΛga
gΛduitadai.
17 VaidΛ ΛriicuΛ gΛtΛtΛgitoi dai povΛΛlidi: “Istumaa duuñimu aanΛ maiviaa
aanΛ siaaco baituagi giñyoova”.
18 Daida povΛΛli: “Casian maatΛ istumaa duñiagi. Suuligamu aanΛ gotroojo
daidΛ iduuñimu aa gΛgΛrducamioma dai ami baituamu aanΛ vΛΛsi giñyoova
dai vΛΛsi iñstumaa viaa.
19 Dai amaasi povaiñtΛΛdamu aanΛ”, ascaiti ΛriicuΛ. “Mui naana maasi
apΛviaa baidarajami mui uumigi vΛΛtarΛ sivi gia gΛibΛstañi gacuaadañi dai
baigΛliada”, ascaiti ΛriicuΛ.
20 DΛmos Diuusi potΛtΛdai: “Vuiirugami aapi idi vaa tucarΛ pΛmuquia agai
dai vΛΛsi istumaasi viaa aapi, ¿sioorΛ vΛΛtarΛ viimu goovai?” astΛtΛdai Diuusi.
21 ΛΛgi poduucai ΛpΛvueeyi ΛoodamicΛdΛ isΛmpaidiadagi mui naana maasi
ΛΛgi gΛvΛΛtarΛ Λgai mossoitigamiΛrΛ vipiΛΛyi Diuusi vuitapi —astΛtΛdai
ΛSuusi.

———

22 Dai gooquiΛrΛ potΛtΛdai ΛSuusi gΛmamaatΛrdamiga:
—GΛnaagidiana maitavΛr vuamΛ ΛnΛliada cuaadagaicΛdΛ mΛsmaacΛdΛ
ugia agai dai oidaca agai, tomali yuucusicΛdΛ mΛsmaacΛdΛ gΛnaada agai.
23 GaibΛdaga vaamioma gΛaagai sicuaadagai, dai gatuucuga vaamioma
gΛaagai siyuucusi.
24 GΛntΛgitovΛr nΛida coocoñiΛrΛ, Λgai maitaΛsai tomali maitayoovai
tomali maiviaa gΛntroojoga, dΛmos Diuusi Λgai dai maacai cuaadagai.
SΛΛlicΛdΛ vaamioma namΛΛga aapimΛ siujuurugi.
25 ¿Dai voorΛ aapimΛ tomasiΛΛsi naana maasi gΛntΛtΛgitoi istutuidimΛsi
istaajucami metro vaamioma gΛntΛcavaldagi?

26 Mʌsmaitistutuidi isiduñiagi istumaasi maisijaiga maitavʌr vuamʌ
ʌnʌliada ʌma maasicʌdʌ.
27 GʌntʌgitovʌR nʌida yoosigiʌrʌ ducatai gʌʌrai maitaaata vuaadatai
tomali maitaiilutaitai, dai vʌʌscʌrʌ gʌnaagidi aanʌ sai tomali ʌraí Salomoñi
ismaacʌdʌ viaacatadai yuucusi cʌcʌʌgaducami vʌʌscʌrʌ maiʌpa maasi gʌai
goyoosigai.
28 GʌntʌgitovʌR nʌida yoosigiʌrʌ ʌmo imidagai oidigana guucacana dai
siaadiqui mʌicana, vai vʌʌscʌrʌ Diuusi sigia maasi yuucustudai, vʌʌsi
vaamioma gʌnyuucustudana ʌgai aapimʌ tomasi maicʌʌga vaavoitudai
aapimʌ.
29 Cascʌdʌ avʌr maivuamʌ ʌnʌliada gaagaitai istumaasi ugiagi dai istu-
maasi iiyagi.
30 Vʌʌsi ʌoodami oidigi daama oidacami mosʌca gomaasiʌrʌ
gʌntʌtʌgitoiña, dʌmos aapimʌ viaa ʌmoco gʌnooga ismaacʌdʌ camaatʌ
istʌgito aapimʌ vʌʌsi gomaasi.
31 Baiyomavʌr ipʌliada aapimʌ sai Diuusi gʌnsoicʌiña vai cʌʌgacʌrʌ oidaca
aapimʌ siDiuusi gʌnsoicʌdamu siviaacamu aapimʌ istumaasi tʌgitocagi.

———

32 Maitavʌr duduaadicuda aapimʌ ʌrʌpan ducami giñsosoiga cañiiru dai
chiʌʌquidu aapimʌ. Dai aliʌ baigʌʌlidi Diuusi gʌnmaacacai oigaragai is-
gatʌaanʌda aapimʌ siaaco tʌaanʌi ʌgai.
33 Gaagardavurai aapimʌ mʌstumaa viaa dai oidiada soituutuigami
poduucai ivuaadamu aapimʌ Diuusi aa duiñdadʌ vai gʌntumiñsiga maisiaa
gʌvueeyi dai poduucai ʌʌpʌ bai darasaidamu aapimʌ gʌnvustuidaga
tʌvaagiʌrʌ siaaco maiuugiatʌi dai siaaco maivapacʌi ʌʌsivogami tomali
vatopadagai isugiugagi.
34 Ami siaaco ʌmpaidiada aapimʌ gʌnvustuidaga mosami gʌntʌgitocana.

———

35 Aanʌ imia iñagai tʌvaagiamu ʌmo imidagai dai ʌpamu divimu aanʌ.
Baigavʌr ʌnduuca dai giñnʌnʌraca.
36 Ʌpan duucai ʌpipiooñi nʌnʌracana gʌnaamu isdiviagi ʌmo cunatara-
giaiñdʌrʌ vai cupioquidagi ʌgai quitaagiña mosaʌcai ʌgai dai quitaagiña
ñiooquiagi.
37 Siʌʌ baigʌnʌliadamu ʌpipiooñi ismaacʌdʌ maicoocosʌcagi aʌcai aa-
mudʌ. Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai ʌʌgi gaaamu bai gʌduuñimu dai meesa
vuidʌrʌ daraasamu gʌpipiooñiga dai bibidamu.
38 Tomasi ʌran tucarʌ divia ʌgai siʌpʌ sialimadʌ, siʌʌ baigʌnʌliadamu
ʌpipiooñi ismaacʌdʌ nʌaadagi vai diviagi ʌaamudʌ.
39 Dai maatʌcavurai aapimʌ idi ʌʌpʌ —ascaiti ʌSuusi—. Ducami isʌmo
oidacami ʌmo quiiyʌrʌ ismaatʌcagi isiuu duucu ami quiidiʌrʌ divia agadagi
ʌmo ʌʌsivogami maicosian tada ʌgai nuucadacatai sai maivaacʌna quiidiʌrʌ
dai ʌʌsidana.
40 Poduucai ʌʌpʌ aapimʌ gʌaagai mʌsbai gʌnducagi siuu duucu aapimʌ
siooma maitʌgitocagi divimu aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami —astʌtʌdai
ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

———

41 Tai amaasi ʌPiiduru tʌcacai dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿voorʌ vʌʌtarʌ aagai aapi idi cuento mosʌca aatʌmʌ
vʌʌscatai sio? —astʌtʌdai.
42 Taidʌ ʌSuusi itʌi:

—Λmoco gaaamu vΛΛscΛrΛ gaagaiña ΛmoCo ΛΛgidaracami dai saituduacami saidΛ ΛrtΛaanΛdamigadΛcana pipiooñigadΛ dai bibidiña siuu duucu gΛaagadagi.
43 BaigΛΛliadamu ΛtΛaanΛdami ismaacΛdΛ ivueeyi vΛΛsi cΛΛga siuu duucu diviagi ΛaamudΛ.
44 SΛΛlicΛdΛ angΛnaagidi saidΛ ΛaamudΛ tΛaanΛdami duucai vituldamu vΛΛsi istumaasi viaaca Λgai.
45 DΛmos siΛpiooñi ismaacΛdΛ tΛaanΛdami duucai viaagi ΛaamudΛ povΛΛldagi siΛaamudΛ maiotoma divia agai, dai gΛaagacai soi vuaadagi Λgaa pipiooñi ΛΛmadu ΛcusñiñiRu dai Λgai gacuaadagi dai gayΛΛdagi dai navamuagi.
46 Dai poduucai ΛaamudΛ divimu siuu ducuu ΛpiooñigadΛ siooma mainΛnΛracagi, dai siuu duucu Λgai maimaatΛcagi dai sΛΛlicΛdΛ soimaa taatatuldamu Λgai daidΛ iduuñimu ΛgaicΛdΛ isducatai ΛpΛvueeyi ΛmaiΛΛgidaracΛdΛ ΛΛmadu.
47 DaidΛ ΛpiooñI ismaacΛdΛ maatΛ istumaasi ΛaamudΛ ipΛlidi isiduñiagi dai maibai gΛducagi dai maiΛΛgidagi vΛΛsi ismaacΛdΛ tΛjai ΛaamudΛ, Λgai soimaa taatamu gΛgΛΛgΛtudacai.
48 DΛmos ΛpiooñI ismaacΛdΛ maimaatΛcagi daidΛ iduñiagi istumaasi soimaascami Λgai vΛΛscΛrΛ maisi soimaa taatamu. Dai Λgai ismaacΛdΛ vaamioma maatΛ Diuusi ñiooquidΛ dai maiΛΛgidi Λgai vaamioma soimaasi taatatuldamu Diuusi.

———

49 Divia aanΛ dai cΛΛgacΛrΛ vuvaida iñagai vΛΛsi oidi daama oidacami vΛΛscatai ismaacΛdΛ giñvaavoitudagi oigΛldamu aanΛ vΛΛsi soimaascamigadΛ dai Λgai ismaacΛdΛ maitiñvaavoitudagi ugitimu. SΛΛlicΛdΛ canΛijada iñΛlidi aanΛ idi cΛΛgacΛrΛ vuvaidaragai iscaaipaco imΛdagi Λpan duucai taí.
50 AliΛ soimaa taatamu aanΛ chiΛΛqui tasai, dai soigiñΛliadamu asta siΛΛscadΛ ajiagi istuigaco soimaa taata iñagai aanΛ.
51 AapimΛ povΛnΛlidi ansai aanΛ divia sai siooma oidacana vΛΛsi oodami, maitavΛr vaavoi baiyoma divia aanΛ vai oidacana cocodi aanΛcΛdΛ.
52 Dai sivi baitΛacoga oidacamu taama Λmo quiiyΛrΛ oidacami dai vaica vuidΛrΛ vΛΛtΛcamu gooca.
53 ΛoogadΛ vuidΛrΛ caatΛcamu gΛmara cΛΛli daidΛ ΛmaradΛ gΛooga, daidΛ ΛdΛΛdΛ vuidΛrΛ caatΛcamu gΛmara ooqui daidΛ maradΛ gΛdΛΛ, daidΛ tuumudΛ vuidΛrΛ caatΛcamu gΛcaa dΛΛ daidΛ Λcaa dΛΛdΛ gΛtuumu —astΛtΛdai ΛSuusi.

———

54 DaidΛ ΛSuusi potΛtΛdai ΛΛpΛ ΛoodamI:
—Siuu duucu nΛijada aapimΛ iicomai isuruñi amadΛrΛ vuvacΛi otoma pocaitiña aapimΛ sai duuduquia agai, vai povΛ vuaadana.
55 Dai siΛΛscadΛ dΛvΛΛrai toñiamadΛrΛ ΛvΛrdagi pocaitiña aapimΛ sai toñica agai, vai povΛ vuaadana.
56 AapimΛ ismaacΛdΛ aagaiña Λmo istumaasi dai Λma maasi ivuaadana. ¿Ducatai maatΛ aapimΛ ismaasca agai oidigi mosnΛiditai mΛstumaa nΛidi? Dai vΛΛscΛrΛ maimaatΛ nΛidi tomali maimaatΛ caΛ istumaasi ΛpΛvueeyi sivi aapimΛ gΛnsaagida.

———

57 ¿TuimΛsi maitΛntΛtΛgitoi aapimΛ istumaasi ΛrcΛΛgaducami?

58 Isʌmaadutai gʌpiʌrʌ gʌvuupadagi dai gʌvaidaquiagi dunucamiʌrʌ baigi
duuñi ñiooqui ʌgai ʌʌmadu voiyamu vai ʌgai maitʌvaidaquiagi dunucamiʌrʌ
vaidʌ ʌdunucami gʌtʌʌgidagi ʌsandaaru vaidʌ ʌsandaaru gʌmaisagi.
59 Dai abiaadʌrʌ gia siaadʌrʌ vuusaiña aapi asta pʌsiʌʌscadʌ gaaa namʌqui
vʌʌsi mʌsiʌʌsi gʌtañiagi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

13

———

1 Amaasi tuigaco ami dada chiʌʌqui cʌcʌʌli siaaco daacatadai ʌSuusi dai
aagidi isducatai ʌPilaato coi chiʌʌqui cʌcʌʌli Galileeana oidacami dai bʌi
ʌʌradʌ dai saagida vʌʌnagi vustaaqui ʌʌradʌ ismaacʌdʌ coitadai ʌcʌcʌʌli
Galileeana oidacʌdʌ maiquiaa gʌncooditudacai ismaacʌdʌ daasda agaitadai
ʌgai Diuusi.
2 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—¿Povai mʌsiʌnʌlidi aapimʌ ispomaasi ʌpʌdui ʌcʌcʌʌlicʌdʌ Galileeʌrʌ oida-
cami vaamioma soimaasi ivuaadamicatai ʌgai siʌgaa anaasi oidacami?
3 Aanʌ angʌnaagidi sai cho, dai mʌsaapimʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi
dai camaisoimaasi ivuaadagi vʌʌscatai ugitimu aapimʌ ʌʌpʌ.
4 ¿Povai mʌsiʌnʌlidi aapimʌ siʌbaivustaama dan mamacova ismaacʌdʌ
coi daama gʌʌsʌcai ʌgʌʌ vaaqui tʌcavacʌdʌ Siloeʌrʌ siʌgai vaamioma
ʌrduñidʌcatadai isʌgaa Jerusaleenʌrʌ oidacʌdʌ?
5 Aanʌ angʌnaagidi sai cho dai mʌsaapimʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi
dai camaisoimaasi ivuaadagi vʌʌscatai ugitimu aapimʌ ʌʌpʌ —astʌtʌdai
ʌSuusi.

———

6 Daidʌ ʌSuusi aagidi ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:
—Ʌmo cʌʌli ʌʌsʌcatadai ʌmo iigosi gʌdʌvʌʌragana, dai ʌmo imidagai mʌʌ
nʌidamu sabai iibaidaga, dʌmos maitʌʌ tomali ʌmo iibiadʌ.
7 Dai amaasi potʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ nuucatuldacatadai ʌgai
gʌdʌvʌʌraga: “Dañi cavaica uumigi miaad oidacai didivai aanʌ dai gaagaiña
goiigosi iibiadʌ dai maitʌtʌgai mosʌʌgi cʌʌca goovai maiiibiataliacatai”,
astʌtʌdai ʌʌʌsʌcami gʌpiooñiga. “Daitudañi”, astʌtʌdai.
8 Dʌmos ʌnuucadacami aa noragi dai potʌtʌdai: “Dagitoñi quiaa tomasi
mosʌca idi uumigi, moicadagena godʌvʌʌragadʌ dai daasdagi ʌpua dʌvʌʌrai
duaadidicami.
9 Sabai poduucai iibiatana, dai ismaiiibiatagi aidʌ gia daitudagi”, astʌtʌdai
ʌnuucadacami.

———

10 Dai ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ ʌSuusi gamamaatʌtulditadai Diuusi ñiooquidʌ
ʌmo judidíu quiuupaigadʌrʌ.
11 Vai ami daacatadai ʌmo ooqui ismaacʌdʌ cabaivustaama dan mama-
cova uumigi coococatadai. Ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ topostudacatadai vai
ʌgai maitistutuiditadai isgʌsʌʌliñagi tomali palʌpi.
12 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi ʌooqui vaí dai potʌtʌdai:
—Giñaduñi casiapʌt duaadicami vii —astʌtʌdai.
13 Mosdaama darai ʌgai gʌnoonovi taidʌ ʌooqui gʌsʌʌli, dai gʌaagacai
cʌʌga ñioo Diuusi vui.
14 Dʌmos ʌtʌaanʌdami judidíu quiuupaigadʌrʌ sʌʌlicʌdʌ baamu duaaida-
cai ʌSuusi ʌooqui ibʌstaragai tasʌrʌ, dai potʌtʌdai ʌgai ʌoodami:

—Oidagava naadami tasai aa duiñdagai vʌʌtarʌ dai istutuidi aapimʌ isdadacai gʌnduduaaidagi, dai maisiu ibʌstaragai tasʌrʌ —astʌtʌdai ʌtʌaanʌdami ʌoodami.
15 Tai amaasi ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—Aapimʌ ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. ¿Istutuidimʌsi aapimʌ ismaiuupanagi gʌnsoiga vooyisi siʌpʌ gʌnsoiga asñiitu ibʌstaragai tasʌrʌ dai iitudagi suudagi?
16 Dai idi ooqui ismaacʌdʌ ʌrcajiudadʌ Avraañicaru vaidʌ ʌDiaavora vuracatadai idi coocodagaicʌdʌ cabaivustaama dan mamacova uumigi. ¿Dai maitisbaiga tomali isduaaidagi coocodadʌ ibʌstaragai tasʌrʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.
17 Dai aidʌsi capotʌi ʌSuusi, vʌʌscatai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai siaa ʌʌran tadatu dʌmos vʌʌsi ʌoodami baigʌnʌliditadai nʌiditai istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivuaadatadai ʌSuusi.

———

18 Amaasi potʌi ʌSuusi:
—Siuu duucu Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana
19 gomaasi ʌrʌpan ducami istumaasi ʌpʌvueeyi ʌcaidʌ ʌmo uusi ismaacʌdʌ coravi tʌʌgidu ismaacʌdʌ ʌmo cʌʌli gʌdʌjoogana ʌi. Taidʌ ʌali caidʌ gʌʌ dai gʌʌ uusi gʌnaato. Vaidʌ ʌujuurugi maamaradʌrʌ dadarʌiña dai ami gacoocosatai. Poduucai siʌ otoma gʌʌ ʌali caidʌ poduucai otoma gʌmaatʌmu aipacoga isducatai soicʌi Diuusi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

20 Dai potʌi ʌSuusi ʌʌpʌ:
—Siuu duucu Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana
21 gomaasi ʌrʌpan ducami istumaasicʌdʌ ʌooqui avocamadai tʌligi tuicami dai gooquiʌrʌ ivueeyi paana. Ʌmo ooqui vʌʌnaidi gocopodacarui vaica muuli tʌligi tuicami vai copodarʌi. Vʌʌsi tui saagida aimʌrai gocopodacarui dai poduucai vʌʌsi oidigi daama imʌi Diuusi ñiooquidʌ —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

———

22 Vaidʌ ʌSuusi apiaimʌitadai Jerusaleenamu dai aijimi quiiquiʌrʌ dai gamamaatʌtuldimi Diuusi ñiooquidʌ.
23 Tai ʌmaadutai tʌcacai dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿maitasmuidu ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
24 —Gʌnaagavurai dai vaapaqui goquitaagiña ismaacʌdʌ alidu gajiaacoga. Aanʌ angʌnaagidi sai muidutai vaapaquia ʌliadamu dai maitistuidimu aliʌ sijaiga isvaapaquiagi siaaco tʌaanʌi Diuusi cascʌdʌ.
25 Dai siuu duucu ʌquiʌʌcami cacuupagi gʌquii, dai aapimʌ mʌsmaacʌdʌ quiidigana guuca ñiooquiadamu aapimʌ dai potʌtʌadamu: “Cʌliodami gʌrcupioquidañi”. Dʌmos ʌgai gʌnaa noragidamu dai povʌntʌʌdamu: “Maitanmaatʌ aanʌ mʌsiaadʌrʌ aapimʌ”.
26 Mʌsi aapimʌ potʌʌdamu: “Gʌʌʌmadu gacuaadana aatʌmʌ dai gayʌʌdana dai aapi gamamaatʌtuldiña tʌsiaaco oidaga aatʌmʌ”.
27 Dʌmos ʌgai gʌnaa noragidamu dai povʌntʌʌdamu: “Casian gʌnaagidi ansai maimaatʌ mʌsiaadʌrʌ aapimʌ. Ʌcovai avʌr iimi giñabaiñdʌrʌ, vʌʌscatai aapimʌ mʌsmaacʌdʌ soimaasi ivueeyi”, astʌʌdamu ʌgai.
28 Dai ami suaanʌdamu aapimʌ dai aliʌ soimaa taata agai, nʌiditai ʌAvraañi ʌʌmadu Isaa, dai Jaco dai vʌʌsi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ

ʌʌmadu daraaja Diuusi siaaco gatʌaanʌi ʌgai, mai aapimʌ quiidigamu gʌnvuvaidagi.
29 Aipadʌrʌ dadimu oodami dai daraivacai gaugimu ami siaaco gatʌaanʌi
Diuusi.
30 Amaasi ʌʌmadutai ismaacʌdʌ vaamioma namʌga tami oidigi daama
mʌʌca siooma maiñamʌacamu dai ʌʌmadutai ismaacʌdʌ maiñamʌga tami
oidigi daama mʌʌca siooma namʌacamu —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

31 Dai ʌgai vaa tasʌrʌ ami dada ʌʌmoco fariseo siaaco daacatadai ʌSuusi
dai potʌtʌdai:
—Imʌdañi tabiaadʌrʌ ʌEroodʌsi gʌmuaa ʌlidi —astʌtʌdai ʌfariseo.
32 Dʌmos ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—Iimivurai dai mʌʌ aagida ʌcʌʌli ismaacʌdʌ aliʌ saituduga mosʌca
soimaasi iduiñdagai vʌʌtarʌ. Quiaa anvuvaidagi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ
oodamiaiñdʌrʌ dai duduaaidagi coococoidadʌ dai asta naatomu aanʌ giñaa
duiñdaga daida apiaimʌdamu Jerusaleenamu.
33 Tomali ʌmaadutai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ maitʌcooditudai
sibʌaacoga mosʌca Jerusaleenʌrʌ cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isimia aanʌ
Jerusaleenamu.
34 Aapimʌ Jerusaleenʌrʌ oidacʌdʌ, aapimʌ mʌsmaacʌdʌ coodai Diu-
usi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai maisai ojootosicami ismaacʌdʌ gʌnootosdi
ʌgai. Mosʌ muiyoco imidagai ipʌliditadai aanʌ isgʌnʌmpaidagi dai
gʌnnuucadacagi ʌpan duucai ʌtacucu ʌmpaidi gʌmaamara gʌaana uta mʌtai
maitipʌli.
35 Aapimʌ sivi gʌndagitomu aanʌ dai camaitiñtʌʌgimu aapimʌ ʌpamu asta
siʌʌscadʌ aayi istuigaco potʌiya aapimʌ: “Aliʌ baigʌʌlidi goovai ismaacʌdʌ
borimʌi Diuusi guvucadadʌcʌdʌ”, astʌiya aapimʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

14

———

1 Ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ ii ʌSuusi ʌmo fariseo baitʌcʌaacami quiidiamu dai
ʌʌmadu gaugia agai, vaidʌ ʌgaa fariseo soobidacatadai sabai giduuna ʌmo
istumaasi istucʌdʌ istutiada ʌgai isgʌpiʌrʌ vuaajagi.
2 Vai ami ʌSuusi vuidʌrʌ daacatadai ʌʌpʌ ʌmo coocoadʌ ismaacʌdʌ vaigu-
uguñicatadai.
3 Tai amaasi ʌSuusi tʌcacai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ
ʌʌmadu ʌfariseo dai potʌtʌdai:
—¿Oidagasi oigaragai ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ isduaaidagi ʌmo coocoadʌ
chio sio? —astʌtʌdai ʌSuusi.
4 Dʌmos ʌgaa mosdodoli vii. Tai amaasi ʌSuusi bʌi ʌcoocoadʌ dai duaadi
dai potʌtʌdai sai noragʌna.
5 Dai potʌtʌdai ʌSuusi ʌfariseo:
—¿Maacʌdʌ aapimʌ maiotoma vañigidana gʌnsoiga asñiitu siʌpʌ gʌnsoiga
vooyisi issibʌcai dʌʌcarʌ gʌsiagi ʌgai tomasi ʌribʌstaragai tasʌrʌ? —astʌtʌdai
ʌSuusi.
6 Taidʌ ʌfariseo tomali ʌmaadutai maitʌʌ istʌʌdagi.

———

7 Tʌʌgacai ʌSuusi siʌvapaidarsicʌdʌ cʌcʌʌgaducʌdioma daraicariʌrʌ
daraivaimi meesa vuidʌrʌ, aagidi idi ñiooqui cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:

8 —Siʌʌscadʌ ʌmaadutai gʌnvaidagi ʌmo cunataragiʌrʌ maitavʌr
cʌcʌʌgaducʌdioma daraicariʌrʌ daraiva. Divian tada ʌmai vaidarsicami
ismaacʌdʌ vaamioma namʌga isaapimʌ.
9 Vai ʌgai ismaacʌdʌ gʌnvapai divian tada dai povʌntʌʌdagi ʌmaadutai
aapimʌ: “Maacañi godaicarui idi gʌmai”. Amaasi ʌgai siaa ʌratugaitai
cʌquivan tada dai cugatʌrʌ daicariʌrʌ daivagi.
10 Baiyoma mʌsiʌʌscadʌ gʌnvaidagi vʌrai soimaascʌdioma daraicariʌrʌ
daraiva, dai poduucai divimu ʌgai ismaacʌdʌ gʌnvapai dai povʌntʌʌdamu:
“Giñaaduñi vaamioma cʌcʌʌgaducʌdioma daraicariʌrʌ avʌrdaraiva”. Dai
poduucai vaamioma gʌducʌdʌ gʌʌldamu ʌgai vuitapi ismaacʌdʌ ʌʌmadu
daraajagi meesa vuidʌrʌ.
11 Ʌgai ismaacʌdʌ siooma gʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai siooma
maitʌrgʌducʌdʌcamicamu dai ʌgai ismaacʌdʌ siooma maigʌducʌdʌ
gʌʌliadagi ʌgai siooma ʌrgʌducʌdʌcamicamu —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
12 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ vaí:
—Pʌsiʌʌscadʌ gabibida ʌliada maitivapiada gʌaaduñi tomali gʌsiisiʌgi
tomali gʌsusuuculi, tomali gʌaaduñi riricu ʌgai ʌʌpʌ gʌvaidan tada dai
poduucai viaacamu aapi gʌaa noragidaraga.
13 Baiyoma pʌsiʌʌscadʌ gabibida ʌliada pai vapaida soituutuigami is-
maacʌdʌ maiviaa istumaasi, dai ismaacʌdʌ maitistutuidi isgaaata vuaadagi,
dai ismaacʌdʌ maitistutuidi isajioopadagi, dai ismaacʌdʌ maiñʌnʌeeyi.
14 Dai baigʌʌliadamu aapi maitistutuiditai ʌgai isgʌaa noragidagi. Viaa-
camu aapi gʌaa noragidaraga siʌʌscadʌ duduaacagi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ
ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

15 Dai caʌcai imaasi ʌmaadutai ismaacʌdʌ meesa vuidʌrʌ daacatadai
potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Baigʌʌliadamu ʌgai ismaacʌdʌ gacuaadagi mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diu-
usi —astʌtʌdai.
16 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Ʌmo cʌʌli idui gʌpi cuaadagai, dai ootoi sioorʌ vapaidagi mui oodami.
17 Dai aidʌsi caayi siuu duucu gʌugia agai, taidʌ ʌcʌʌli ootoi ʌmoco
gʌpiooñiga sai potʌʌdana ʌvapaidarsicʌdʌ sai cadadana sai cabaigʌduu
vʌʌsiaʌcatai.
18 Dʌmos vʌʌsi ʌvapaidarsicʌdʌ maiiimia ʌlidi cascʌdʌ potʌtʌdai sai
oigʌldana. ʌʌpʌgadadʌ potʌtʌdai: “Utudama savʌʌli aanʌ ʌmo dʌvʌʌrai dai
viaa ismʌʌ nʌidagi aagidañi vaidʌ giñoigʌldana siviʌrʌ”, astʌtʌdai.
19 Taidʌ ʌgʌmai potʌtʌdai: “Savʌʌli aanʌ taama vuupulicami vopooyisi dai
viaa aanʌ isnʌidagi sabai cʌcʌʌgadu aagidañi vaidʌ giñoigʌldana”, astʌtʌdai.
20 Tai ʌmai potʌtʌdai: “Utudama antooñigai dai cascʌdʌ maitistutuidi
isimiagi”, astʌtʌdai.
21 Dai aidʌsidʌ ʌpiooñi ʌpamu quiiyʌrʌ divia dai aagidi vʌʌsi imaasi
gʌaamu tai ʌgai sʌʌlicʌdʌ baamu dai potʌtʌdai gʌpiooñiga: “Imiñi otoma ca-
cayamu dai plaasamu dai baigovai vuaapa vʌʌsi ʌsoituutuigami ismaacʌdʌ
maiviipia istumaasi dai ʌgai ismaacʌdʌ maitistutuidi isgaaata vuaadagi dai
ʌgai ismaacʌdʌ maitistutuidi isajioopadagi dai ismaacʌdʌ maiñʌnʌeeyi”,
astʌtʌdai ʌaamudʌ gʌpiooñiga.
22 Tai bo laascʌdʌ potʌtʌdai ʌpiooñigadʌ: “Casiant idui pʌsducatai giñaagidi,
vai quiaa oidaga siaacoga aa vʌʌtarʌ”, astʌtʌdai ʌpiooñigadʌ.
23 Tai amaasi ʌaamudʌ potʌtʌdai gʌpiooñiga: “Imiñi ʌpamu voiyamu dai
dʌjiamu dai goguama vapaida aa vai vaapacʌna, vai poduucai suudana
giñquii.

24 Gʌnaagidiana sai tomali ʌmaadutai ismaacʌdʌ vapai aanʌ ʌʌpʌga
maiugimu giñcuaadagaiga”, astʌtʌdai ʌaamudʌ gʌpiooñiga —astʌtʌdai ʌSuusi
ʌoodami.

———

25 Mui oodami oidatucuitadai ʌSuusi, dai ʌgai aa nʌnʌaava dai potʌtʌdai:
26 —Isʌmaadutai giñoidatucuda ʌliada dai vaamioma oigʌadagi gʌooga dai
gʌdʌʌ, dai gʌooñiga, dai gʌmaamara, dai gʌsusuuculi, dai gʌsiisiʌgi, dai asta
ʌʌgi gʌibʌdaga isaanʌ, ʌgai maitistutuidi isʌrgiñmamaatʌrdamicagi.
27 Dai sioorʌ maibaigʌ ducagi issoimaa taatagi dai asta muquiagi curuusi-
aba giñvaavoitudaitai maitistutuidi isiʌrgiñmamaatʌrdamicagi.
28 Isʌmaadutai aapimʌ iduñia ʌliada ʌmo quii siaadʌrʌ maiʌʌsitudana
aapimʌ ʌʌpʌga siʌʌsi gʌaagai mʌsabai aitudadan tada ʌcaasi.
29 Ʌma duucai isdarasa aapimʌ ojoodagadʌ dai maiviaacagi istuucʌdʌ
naatuagi dai vʌʌscatai sioorʌ nʌijadagi gʌnparunadamu
30 dai pocaitiadamu: “Gocʌʌli mosgʌaaga gʌquii dai maitistui isnaatuagi”,
caitiadan tada oodami.
31 Siʌpʌ ʌmo raí cocoda agadagi ʌmai raí siaadʌrʌ maiʌʌsitudana ʌgai
ʌʌpʌga sabai istuidiadan tada iscocodagi baivustaama miil sandaarucʌdʌ
vui ʌgʌmai ismaacʌdʌ viaa ʌmo coobai miil.
32 Dai ismaitistuidiadan tadaca ʌgai ootosan tada ʌgai ojootosicami
siʌʌscadʌ quiaa mʌʌcasdʌrʌ imʌdagi ʌgʌmai, sai baiduuna ñiooqui.
33 Poduucai ʌʌpʌ sioorʌ maidagituagi vʌʌsi istumaasi viaa maitistutuidi
isʌrgiñmamaatʌrdamicagi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

34 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Gomaa onai aliʌ vʌʌñiga dʌmos iscamaiyoovica ʌgai, ¿ducatai yoovituna
ʌgai ʌpamu?
35 Camaicʌʌgaducamu ʌgai duaaidaragai dʌvʌʌrai vʌʌtarʌ mosʌ daituda
ʌgai. Aapimʌ mʌsmaacʌdʌ tʌtʌcaidaga caʌcavurai —astʌtʌdai ʌSuusi.

15

———

1 Vʌʌscatai ʌtumiñsi vuudami ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai
vaavoidaragadʌ ʌfariseo miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi dai
caʌca agai istumaasi aagaitadai ʌgai,
2 vai cascʌdʌ ʌfariseo ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ
ñiooquidi ʌgai ʌSuusi dai pocaiti:
—Idi cʌʌli miaadʌgidi soimaasi ivuaadami dai ʌʌmadu gacueeyi —ascaiti.
3 Taidʌ ʌSuusi aagidi ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:
4 —Voorʌ aapimʌ isviaacagi ʌmo siento cañiiru vai sibʌ imiagi ʌmoco
siaadʌrʌ maianaasi viaana aapimʌ ʌgaa maaco coobai dan baivustaama dan
tustaama dai gaagamuna ʌsibʌ imiaadʌ asta siuu duucu tʌʌ.
5 Dai tʌʌgacai bʌiyagi dai baigʌʌliatugaitai mootiagi dai bʌʌquiagi.
6 Dai aʌcai gʌquiiyʌrʌ ʌmpaidagi gʌaaduñi dai potʌʌdagi: “Baigavʌr
ʌnʌliada giñʌʌmadu casiantʌʌ giñsoiga ismaacʌdʌ sibʌ iitadai”.
7 Aanʌ angʌnaagidi sai poduucai ʌʌpʌ vaamioma oidaga baiʌliaragai mʌʌ
tʌvaagiʌrʌ ʌmo soimaasi ivuaadamicʌdʌ ismaacʌdʌ ʌma duucai gʌtʌgituagi
dai camaisoimaasi ivuaadagi isbai maaco coobai dan baivustaama dan
tustaamacʌdʌ ismaacʌdʌ maitʌrsoimaasi ivuaadami dai maitʌaagai isʌma
duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

8 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Siʌpʌ ʌmo ooqui viaacagi ʌgai ali baivustaama piisu dai sibʌ vuaajagi
ʌmoco siaadʌrʌ maicuudana ʌgai ʌmo cuudagi dai voisicana dai cʌʌga
gʌtaatacai gaagana asta siuu duucu tʌʌ.
9 Dai tʌʌgacai ʌmpaidagi gʌaaduñi dai potʌʌdagi: “Giñʌʌmadu avʌr
baigʌnʌliada casiantʌʌ ʌtumiñsi ismaacʌdʌ sibʌ vuaatadai aanʌ”.
10 Aanʌ angʌnaagidi sai poduucai ʌʌpʌ aliʌ baigʌnʌlidiña Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ ʌmo soimaasi ivuaadamicʌdʌ siʌʌscadʌ ʌma duucai
gʌtʌgituagi ʌgai dai camaisoimaasi ivuaadagi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

11 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Ʌmo cʌʌli maamaracatadai gooca cʌcʌʌli,
12 taidʌ ʌgooquiʌrdadʌ potʌtʌdai gʌooga: “Giñooca giñmaacañi
gʌvustuidaga siʌʌsi giñajʌga”, astʌtʌdai. Taidʌ ʌoogadʌ maa gʌvustuidaga
siʌʌsi aʌcatadai.
13 Tai bo chiʌʌqui tasaicʌdʌ ʌmaradʌ gooquiʌrdadʌ ʌmpagi vʌʌsi
gʌvustuidaga dai daivunu ii mʌʌcasi ʌmai dʌvʌʌriʌrʌ, dai ami vʌʌsi
soimaasiʌrʌ siaa doodai gʌvustuidaga.
14 Dʌmos aidʌsi cavʌʌsi siaa doodai ʌgai tai divia gʌʌ biuugigai ami
dʌvʌʌriʌrʌ, vai ʌgai bibiuugʌi.
15 Dai amaasi gaagamu aa duiñdagai ʌmo cʌʌli ami dʌvʌʌriʌrʌ oidacami
ʌʌmadu, tai ʌgai ootoi sai nuucadana tataisoli.
16 Tascoñia ʌliditadai ʌuuparai iibiadʌcʌdʌ ismaacʌdʌ cuaadatadai
ʌtataisoli dai tomali ʌmaadutai maibibiditadai tomalaachi.
17 Tai amaasi divia tʌgitoidadʌ dai ʌgai povʌʌli: “Mosʌʌ muidu giñooca qui-
idiʌrʌ pipiooñi vai vʌʌscʌrʌ babaivitocʌi cuaadagai, dai aanʌ tanai cayooga
muu biuugimucai.
18 Imimu aanʌ giñooca quiidiamu dai potʌʌdamu: Giñooca, soimaasi idui
aanʌ Diuusi vui dai aapi gʌvui,
19 camaiviaa aanʌ sʌʌlicami siʌrgʌmaracagi, tomasi ʌmoco gʌpiooñiga
duucai giñnʌijada aapi istʌʌdamu aanʌ”, asʌʌlidi.
20 Dai amaasi voiyʌrʌ cʌquiva dai ii gʌooga quiidiamu.
Dai quiaa mʌʌcasdʌrʌ imʌi tai tʌʌ ʌoogadʌ dai aayi soiʌliaragai tʌʌgacai
gʌmara dai mʌʌ dai mʌʌ vuidʌrʌ aayi dai coomitu dai usupi.
21 Taidʌ ʌmaradʌ potʌtʌdai gʌooga: “Giñooca, soimaasi idui aanʌ Diuusi vui
dai aapi gʌvui, camaiviaa aanʌ sʌʌlicami siʌrgʌmaracagi”, astʌtʌdai.
22 Dʌmos ʌoogadʌ potʌtʌdai gʌpipiooñiga: “Otomavʌr vuvaida
cʌcʌʌgaducʌdioma yuucusi dai aadida dai daasdavurai ʌmo aniyu noviʌrʌ,
dai aadidavurai sasapatusi ʌʌpʌ.
23 Dai vuaapavurai ʌvaaca mara giʌcʌdioma dai muaa tʌtaidʌ iduuñi
vagimi.
24 Idi giñmara casi ʌrmuuquiadʌcatadai dai ʌpamu duaaca casi ʌrsibʌ
imiadʌcatadai goovai tʌtai ʌpamu tʌʌ”, ascaiti ʌoogadʌ daidʌ idui vagimi.
25 Vaidʌ ʌmaradʌ gʌducʌdioma dʌjiana aimʌraitadai dai aidʌsi divia ʌgai
cayoga aijimitadai quii dai cai iivaragai dai tuutudacʌdami.
26 Dai amaasi vaí ʌgai ʌmaadutai ʌgʌgʌʌli dai tʌcacai astumaasi
ʌpʌduitadai.
27 Taidʌ ʌgʌʌli potʌtʌdai: “Casi atdivia gʌsucuuli cascʌdʌ gʌooca gatʌjai
muaaragai ʌvaaca mara giʌcʌdioma cʌʌgacʌrʌ diviacai ʌgai dai maicooco-
tugaitai”, astʌtʌdai ʌgʌʌli.

28 Dʌmos ʌsiʌʌgidʌ sʌʌlicʌdʌ baamu, dai maitipʌliditadai isvaquiagi taidʌ
ʌoogadʌ vuusai dai goguama oí sai vaacʌna.
29 Tai ʌgai potʌtʌdai gʌooga: “Aapi cʌʌga maatʌ iscamui uumigi vaa gʌsoi
aanʌ dai vʌʌscʌrʌ gʌʌʌgidiña pai tomali ʌmo imidagai maiquiaa giñoidi
tomali ʌmo sivatu isʌʌmadu iduñia aanʌ vagimi giñaaduñi.
30 Dʌmos sivi diviacai gʌmara ismaacʌdʌ soimaasiʌrʌ siaa doodai
gʌtumiñsiga ooqui taatacaligami ʌʌmadu pʌtai muí ʌvaaca mara
giʌcʌdioma”, astʌtʌdai ʌmaradʌ gʌducʌdioma gʌooga.
31 Amaasi ʌoogadʌ potʌtʌdai: “Giñmara aapi vʌʌscʌrʌ giñʌʌmadu daacana
dai vʌʌsi istumaasi viaa aanʌ vʌʌsi ʌraapi gʌvʌʌtarʌ.
32 Dʌmos sivi sʌʌlicʌdʌ gʌaagaitadai isiduñia aatʌmʌ vagimi dai
baigʌrʌliadagi, gʌsucuuli ismaacʌdʌ casi ʌrmuuquiadʌcatadai ʌpamu
duaaca casi ʌrsibʌ imiadʌcatadai tʌtai ʌpamu tʌʌ”, astʌtʌdai ʌoogadʌ gʌmara
—astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

16

———

1 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ gʌmamaatʌrdamiga:
—Oidacatadai ʌmoco gaaamu gʌviidacami dai viaacatadai mui pipiooñi
dai ʌmoco ʌrpipiooñi tʌaanʌdamigadʌ. Dai amaasi maí ʌaamudʌ siʌpipiooñi
tʌaanʌdamigadʌ siaa vuiididi vustuidadʌ.
2 Amaasi ʌaamudʌ vaí dai potʌtʌdai: “¿Tumaasi idi mʌsmaacʌdʌ giñaagidi
pʌsaidʌ ivueeyi? Giñaagidañi pʌstumaasi idui aapi vaa giñvustuidagacʌdʌ
casiapʌ maitʌrgiñtʌaañicaruca agai”, astʌtʌdai ʌaamudʌ.
3 Amaasi ʌpipiooñi tʌaanʌdamigadʌ aduucai gʌtʌgito: “¿Istuma duuñimu
aanʌ giñvuusaidacai giñaamu idi aa duiñdagiaiñdʌrʌ? Maiguvuca aanʌ isaata
vuaadagi dʌjiana, dai siaa ʌrai aanʌ isgataanʌdagi oidicami.
4 Casian maatʌ istuma duñiagi dai viaacagi sioorʌ giñmiaadʌgidagi
iñsiʌʌscadʌ maiviaaca aanʌ aa duiñdagai”, asʌʌlidi.
5 Amaasi vaí mosʌʌmadutai ismaacʌdʌ vupuaatulditadai ʌaamudʌ. Dai
tʌcacai ʌpʌgadadʌ dai potʌtʌdai: “¿Pʌʌsi vuaatuldi aapi giñaamu?” astʌtʌdai.
6 Tai ʌgai aa noragi dai potʌtʌdai: “Ʌmo siento vopoti giigi”, astʌtʌdai. Taidʌ
ʌtʌaanʌdami potʌtʌdai: “Tanai daja siaaco oojisi pʌsiʌʌsi vuaatuldi. Bʌiñi
dai siaa duaada dai ʌpamu ooja dai poduucai ooja pʌsai altaajucami siento
vuaatuldi”, astʌtʌdai.
7 Amaasi vaí ʌgai ʌmai dai potʌtʌdai: “¿Aapio pʌʌsi vuaatuldi?” astʌtʌdai.
Tai ʌgai potʌtʌdai: “Ʌmo baimocoroi tʌligi”, astʌtʌdai. Taidʌ ʌtʌaanʌdami
potʌtʌdai: “Tami daja siaaco oojisi pʌsiʌʌsi vuaatuldi. Bʌiñi dai siaa du-
ada dai ʌpamu ooja dai poduucai ooja pʌsai ali maaco coobai vuaatuldi”,
astʌtʌdai.
8 Taidʌ ʌaamudʌ maatʌ tʌʌ isaliʌ saituduacatadai ʌtʌaanʌdami
ʌʌsivuaacʌdʌ. Ʌoodami ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi siooma
sastuduga isgaagadagi istumaasi ipʌlidi isʌgai ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi
Diuusi ipʌlidi.
9 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai tomamʌs saagida daraaja ʌgai
ismaacʌdʌ gamaitʌcʌi gʌnvustuidaga vupuiirumadaitai aa dʌmos aapimʌ
gʌaagai mʌssoicʌdagi aa gʌnvustuidagacʌdʌ isducatai Diuusi ipʌlidi
siʌʌscadʌ coiyagi aapimʌ gʌnvustuidaga camaitʌnsoiñamu dai Diuusi
gʌnmiaadʌgidamu tʌvaagiʌrʌ dai gʌnmaaquimu baabaqui ismaacʌdʌ
tomali ʌmo imidagai maiuugiatʌi.

10 Sioor^ ivueeyi laachi istumaasi isducatai aagai poduucai iduñian tada
^gai g^pi ^^p^, dai is^^sivuaca ^gai laachic^d^ poduucai ^^sivuacan tada ^gai
^^p^ g^pic^d^.
11 M^smaitivueeyi m^stumaasi aagai g^nvustuidagac^d^ tami oidi daama
Diuusi mait^nmaaquimu istumaasi v^^sc^r^ nam^acana.
12 M^smaitivueeyi m^stumaasi aagai gavustuidagac^d^ voor^ g^nmaquia
agai istumaasi aapim^ ^^gi g^nv^^tar^.
13 Tomali ^mo piooñi maitistutuidi isgoocaducagi aamud^, c^^dadan tada
^gai ^moco dai oig^adagi ^g^mai, ^^giadan tada ^gai ^moco dai mai^^giadagi
^g^mai. Sioor^ oig^adagi g^vustuidaga maitistutuidi is^^giadagi Diuusi
—ast^t^dai ^Suusi.
14 ^fariseo ismaac^d^ ali^ oojoidi is^mpaidiada mui tumiñsi ca^cai v^^si
imaasi ^gai mosparunai ^Suusi.
15 Amaasi ^Suusi pot^t^dai:
—Aapim^ c^^ tuutiacami g^naagai oodami vuitapi, d^mos Diuusi c^^
maat^ g^niib^daga. ^^mo istumaasi istumaasi ^oodami c^^gadu ^lidi Diuusi
ali^ c^^dai.

———

16 Aid^si maiquiaa divia ^Vuaana ismaac^d^ vapacoi ^oodami oidacatadai
Moseesacaru s^^licamigad^ ismaac^d^ maa Diuusi dai oidacatadai ^^p^ Di-
uusi ñiñiooquituldiadamigad^ mamaat^tuldaragad^. Dai aid^si divia ^Vuaana
aid^ abiaad^r^ g^aagai sai Diuusi soic^da ^lidi oodami sai c^^gac^r^ oida-
cana, dai v^^scatai g^naajag^i vaavoituda ^liditai sai Diuusi soic^da ^lidi
oodami sai c^^gac^r^ oidacana.
17 Siooma maisijaiga isugitiagi t^vaagi ^^madu d^v^^rai siugitiagi ^mo
ñiooqui s^^licamigad^ Diuusi.

———

18 Tomastuma c^^li isdagituagi g^ooñiga dai v^^nagi ^mai ^gai ali^
soimaasi ivueeyi, dai ^gai ismaac^d^ v^^nagi ^mo ooqui dagitobarui ^gai ali^
soimaasi ivueeyi ^^p^.

———

19 ^mo imidagai oidacatadai ^mo c^^li g^viidacami dai c^^ga dadapacami
g^aadaiña yuucusi dai c^^ga titiodicami, dai v^^s tasai ivuaadana vagimi
g^g^rducami.
20 Dai oidacatadai ^^p^ ^mo soitigami Lázaru t^^giducami, ismaac^d^
iivosicatadai v^^si tuucugad^ dai mosd^v^^rapi dada^j^iña ^g^viidac^d^
quitaagiñagad^r^.
21 Vaid^ ^soitigami tascoñia ^liditadai ^cuaadagai viigiad^c^d^ ismaac^d^
g^^s^i ^g^viidac^d^ meesagad^aiñd^r^, vai asta ^googosi viñiumiditadai
iivoidad^.
22 Tai ^mo imidagai muu ^soitigami, tai dada Diuusi t^t^aañicarud^ dai
b^^cai sai ^^madu daacana Avraañicaru siaaco ajioopai ^coidad^. Dai bo
chi^^qui tasaic^d^ muu ^g^viidac^d^ ^^p^ m^tai yaasa.
23 Dai aid^sid^ ^g^viidac^d^ soimaa taatacatadai m^^ca siaaco ajioopai
maic^^ga tuutiac^d^, dai taí n^n^aava dai m^^casd^r^ t^^ ^gai ^Avraañi,
daid^ ^Lázaru ^^madu daja.
24 Dai amaasi iiña dai pot^i: “Avraañi soigi g^^lda aan^c^d^ dai baigovai
ootosa goLázaru vai vad^idana g^masaiga cuugad^ suudar^ dai diviana
dai ^vogidana giñn^^n^ alian^ soimaa taataca aan^ tami taiy^r^”, ast^t^dai
^g^viidac^d^.

25 Dʌmos ʌAvraañi potʌtʌdai: “Giñmara, gʌtʌgitoñi pʌsiaapi cʌʌgacʌrʌ oidacatadai maiquiaa muucucai, dai goLázaru aliʌ soimaa taata. Dai sivi goovai baigʌʌlidi tami pai aapi soimaa taataca.
26 Dai tomasducatai maibaiga isducatai oidagava ʌmo gʌʌ dʌʌcagi tuucavacami dai poduucai sioorʌ imia ʌliada tabiaadʌrʌ gaamucu maitistutuidi tomali mʌʌcadʌrʌ baigovaco maibaiga”, astʌtʌdai ʌAvraañi.
27 Amaasi ʌgʌviidacʌdʌ potʌtʌdai: “Gʌdaanʌi aanʌ tuduidʌ aapi, cʌliodami Avraañi, pai ootosa goLázaru giñooca quiidiamu,
28 ami siaaco daraaja taama giñsusuuculi dai giñsiisiʌgi vai aagidana goovai isducatai maidadiagi ʌgai ʌʌpʌ tami siaaco mosʌʌ soimaasi gʌtaatamai”, astʌtʌdai.
29 Dʌmos ʌAvraañi potʌtʌdai: “Ʌgai viaa ʌgai ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru ʌʌmadu Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, vai ʌʌgiditai caʌcana”, astʌtʌdai Avraañi.
30 Taidʌ ʌgʌviidacʌdʌ aa noragi dai potʌtʌdai: “Dañi aapi Avraañi, siaadʌrʌ ʌʌgidana ʌgai Avraañi dʌmos isimiagi ʌmaadutai coiddʌ saagidaiñdʌrʌ mʌʌca siaaco daraaja ʌgai poduucai gia ʌma duucai gʌntʌtʌgituan tada ʌgai dai camaisoimaasi ivuaadagi”, astʌtʌdai.
31 Dʌmos ʌAvraañi potʌtʌdai: “Ismaiʌʌgida ʌliada ʌgai ʌMoseesacaru ʌʌmadu Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ poduucai ʌʌpʌ siaadʌrʌ ʌʌgidana ʌgai tomasi ʌmaadutai duaacagi coiddʌ saagidaiñdʌrʌ”, astʌtʌdai ʌAvraañi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌfariseo.

17

———

1 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Vʌʌscʌrʌ oidacamu istumaasi isducatai soimaasi ivuaadagi oodami dʌmos siʌʌ soimaa taatamu ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi iduiñtulda ʌliada oodami.
2 Sioomʌ ʌrcʌʌgai ʌgai vʌʌtarʌ mʌscusivuana vulidagi ʌmo mauturui dai gʌʌ suudarʌ daitudagi baiyoma issoimaasi iduiñtuldada ʌgai ʌmaadutai idi ismaacʌdʌ utudama vaavoitu.
3 Cʌʌgavʌr gʌntʌtʌgitoca aapimʌ isʌmaadutai soimaasi iduñia gʌvui aagidavurai aapimʌ ʌgai issoimaasi idui ʌgai gʌvui. Dai isʌma duucai gʌtʌgituagi ʌgai dai camaisoimaasi ivuaada agadagi oigʌldavurai.
4 Tomasi muiyoco soimaasi gʌvuiidiada ʌgai dai vʌʌsi vuidagʌrʌ didivadagi dai povai gʌntʌtʌadagi: “Casian maipovuaadagi”, vʌʌscʌrʌ gʌaagai mʌsoigʌnʌldiadagi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

5 Ʌojootosicami potʌtʌdai ʌSuusi:
—Gʌrsoiñañi tʌtai vaamioma vaavoituda aatʌmʌ —astʌtʌdai.
6 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Isviaacamudai aapimʌ tomasi lʌʌchi vaavoidaragai tomasi ʌpan ʌʌsi isuiduru ʌmo caidʌ coravi istutiadamudai aapimʌ ispotʌʌdagi idi iigosi: “Gʌvaiñcumañi dai gʌʌ suudarʌ cʌquiva”, idi iigosi gia gʌnʌʌgidamudai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

7 Isʌmaadutai aapimʌ viaacagi ʌmo pioooñi vai ʌgai gasicuandagi dʌjiana siʌʌpʌ nuucadacagi vustaqui, dai siuu duucu divia ʌgai ¿bais potʌʌdana aapimʌ giimi dai gauga?
8 Maipotʌʌdan tada aapimʌ baiyoma potʌʌdan tada aapimʌ: “Baigi tua gocuaagi nai aanʌ gaugiagi quiaa pai gooquiʌrʌ gauga aapi”.

9 ¿Bais Diuusiatʌnamʌquidana tʌʌdana aapimʌ ʌpiooñi iduucai ʌgai
mʌstumaasi tʌjai? Cho lienʌ.
10 Poduucai aapimʌ ʌʌpʌ mʌsiʌʌscadʌ naatuagi vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ
gʌntʌaanʌi Diuusi, gʌaagai mʌspotʌʌdagi: “Aatʌmʌ ʌpan ducami tomastuma
pipiooñi idui aatʌmʌ mosʌcaasi istumaasi viaacatadai isiduñiagi cascʌdʌ”
—astʌtʌdai ʌSuusi.

———

11 Dai apiaimʌitadai ʌSuusi Jerusaleenamu ʌmapiadʌrʌ ʌrSamaalia dai
ajadʌrʌ ʌrGalilea tai ʌgai ʌrana sʌʌli daivusai.
12 Dai aʌcai ʌgai ʌmo ʌmapʌcʌrʌ vai vuidʌrʌ iimʌitadai baivustaama
cʌcʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌcoocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga
dʌmos bai mʌʌcasdʌrʌ guuquiva ʌgai
13 dai ijiña daidʌ icaiti:
—Suusi mamaatʌtuldiadami soigi gʌʌlda aatʌmʌcʌdʌ —ascaiti ʌcʌcʌʌli.
14 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Iimivurai dai mʌʌ vuidʌrʌ guuquiva ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu —astʌtʌdai
ʌSuusi.
Dai aidʌsi iimʌitadai ʌgai todian duucai duduaadicami vii.
15 Amaasi ʌmaadutai ʌgai mostʌʌ iscadueeyi aa gʌi dai iiñaquitadai siaa
duutudaimi Diuusi.
16 Dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi vuidʌrʌ dai dʌvʌʌrapi cuiqui dai
potʌtʌdai: “Diuusiatʌnamʌquidana”, astʌtʌdai. Dai idi cʌʌli ʌrSamaaliʌrʌ
oidacamicatadai.
17 Amaasi ʌSuusi pocaiti:
—¿Bais maivʌʌ baivustaama dudueeyi? ¿Siaaco daraaja ʌgaa tuustaama?
18 Mosʌca idi ismaacʌdʌ maitʌrjudíu aa gʌi dai siaa duutuda agai Diuusi
—ascaiti ʌSuusi.
19 Dai amaasi potʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli:
—Cʌquivañi dai imʌda. Giñvaavoitu aapi cascʌdʌ dueeyi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

20 Taidʌ ʌfariseo tʌcacai ʌSuusi sʌʌscadʌ ʌgai sigatʌaanʌda agai Diuusi tami
oidigi daama, taidʌ ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—Siʌʌscadʌ gatʌaanʌdagi Diuusi tami maitʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌ
maasi.
21 Maita povʌcaitiada agai: “Tamia daja”, siʌʌpʌ “Mʌʌca daja”; Diuusi
catanai gʌnsaagida gatʌaanʌi —astʌtʌdai ʌSuusi.
22 Dai amaasi potʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga:
—Aimu istuigaco aapimʌ ipʌliadamu isgatʌaanʌda aanʌ ismaacʌdʌ viaa
ʌmo sʌʌlicami tami tomasi ʌmo tasai dʌmos maiaimu amaasi.
23 Dai aa povʌntʌtʌadamu: “Tamia daja”, siʌʌpʌ “Mʌʌca daja”. Dʌmos
maitavʌr ajioopada, tomali maioidatucuda.
24 Poduucai ismaascana siʌʌscadʌ vʌpʌdocʌdagi oidigi pomaascamu
siʌʌscadʌ ajiagi istuigaco diviagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
25 Dʌmos ʌʌpʌga viaa aanʌ issʌʌlicʌdʌ soimaa taatagi, daidʌ ʌoodami sivi
oidacami gajiaadʌrʌ giñviaamu.
26 Poduucai isducatai ʌpʌdui aidʌsi oidacatadai ʌNoee, poduucai
ʌpʌduuñimu ʌʌpʌ siʌʌscadʌ cadivia iñaagada aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo
sʌʌlicami.
27 Ʌoodami gacuaadana dai gayʌʌdana, dai cuucuntaiña, dai gamamaa-
caiña gʌnmaamara ooqui mʌsai ooñtaiña, asta aidʌ uucami sivaa ʌNoee
gʌvaarcugʌrʌ tai sʌʌlicʌdʌ tʌvʌpi duudu tai vʌʌsi ʌoodami coi.

28 Dai poduucai ʌpʌdui ʌʌpʌ aidʌsi oidacatadai ʌLota ʌoodami gacuaadana, dai gayʌʌdana, dai gasaapʌdaiña dai gaagaraiña, dai gaʌsaiña, daidʌ ivuaadana baabaqui.
29 DʌmOs aidʌsi ii ʌLota Sodoomaiñdʌrʌ taí duudu tai ʌʌmadu asufre tʌvaagiaiñdʌrʌ, tai vʌʌsi oodami coi.
30 Poduucai ʌpʌduuñimu ʌʌpʌ siʌʌscadʌ diviagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
31 Amaasi isʌmaadutai vaaqui daama daacagi dai tuucavi viaacagi gʌvustuidaga maitʌaagai istʌvañiagi ʌgai dai vuvaidagi, dai isʌmaadutai dʌjiana aimʌrdagi maitʌaagai isimiagi ʌgai gʌquiiyamu.
32 GʌntʌgitOvurai Lota ooñigadʌ isducatai muu vaamioma oigʌdatai gʌvustuidaga tami oidi daama siDiuusi.
33 Sioorʌ mostʌtʌgitodagi isducatai cʌʌgacʌrʌ oidacagi tami oidigi daama ʌgai tomali ʌmo istumaasi maiviaacamu gooquiʌrʌ, dai sioorʌ maitʌtʌgitodagi mosʌcaasi isducatai cʌʌgacʌrʌ oidacagi tami oidigi daama ʌgai sʌʌlicʌdʌ baigʌʌliadamu.
34 GʌnaagidianA sai amaasi tucarʌ goocatai abaana vʌʌtʌcamu siDiuusi bʌʌcaimu ʌmoco dai ʌgʌmai viaamu.
35 Dai gooca ooqui ʌmapai gatuaadamu siDiuusi bʌʌcaimu ʌmoco dai ʌgʌmai viaamu.
36 Dai gooca cʌcʌʌli dʌjiana daraajamu siDiuusi bʌʌcaimu ʌmoco dai ʌgʌmai viaamu —astʌtʌdai ʌSuusi.
37 MoscaʌcAi ʌgaa imaasi tʌcacai dai potʌtʌdai:
—¿Vaaco ʌpʌduñia agai imaasi? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tomasiaaco siaaco caatʌcagi baabaidi duvaligadʌ ami gʌnʌmpaidiña nunui poduucai ʌrvaavoi ʌʌpʌ saidʌ ʌpʌduuñia agai istumaasi aagai aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

18

———

1 ʌSuusi aagidi ʌoodami ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ dai aagidi sai gʌaagai ismaiugutai daanʌdagi Diuusi dai maiiibiocorʌitai.
2 Dai potʌtʌdai:
—ʌmapʌcʌrʌ oidacatadai ʌmo dunucami ismaacʌdʌ maisiaa duutudaitadai Diuusi dai tomali maivuamʌ ʌliditadai tomaliʌ ʌmaadutaicʌdʌ.
3 Dai amaasi ʌgai vaa dʌvʌʌriʌrʌ oidacatadai ʌʌpʌ ʌmo ooqui viuudu, ismaacʌdʌ cocodacatadai ʌmai dai aliʌ duudatai aimʌraiña ʌgai ʌdunucami quiidiamu dai potʌtʌdaiña sabai baiduiñdana ñiooqui ʌsaayudʌ ʌʌmadu.
4 TʌvʌpI mospovuaadana ʌgai vaidʌ ʌdunucami moscaʌcana. DʌmOs gooquiʌrʌ povʌʌli: “Tomasi maisiaa duutudai aanʌ Diuusi dai maivuamʌ iñʌlidi tomali ʌmaadutaicʌdʌ,
5 dʌmOs idi ooqui viuudu apiagiñoojotuldi soiñamu aanʌ vai camaididivaitai giñoojotuldiña vaamioma”, ascaiti ʌdunucami —astʌtʌdai ʌSuusi.
6 Dai potʌtʌdai ʌSuusi:
—Poduucai aagai ʌdunucami maicʌʌ tuigacʌdʌ.
7 ¿Isbai maisoiñana Diuusi ʌʌpʌ ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaitu ʌgai ismaacʌdʌ maiugutai taanʌdagi soiñi? ¿Isbai tʌvʌpicʌdʌ soiñana ʌgai?
8 Aanʌ angʌnaagidi sai ʌgai gia otoma soiñamu. DʌmOs siʌʌscadʌ diviagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami, ¿isbai quiaa tʌʌgimu aanʌ oodami vaavoitudadami tami oidigi daama?

———

9 Daidʌ ʌSuusi aagidi ʌmai cuento chiʌʌquiatai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ siooma cʌʌga tuutiacami gʌnʌlidi siaa dai soiduucai nʌidi ʌgaa. Dai potʌtʌdai:
10 —Gooca cʌcʌʌli iji ʌgʌʌ quiuupaigadʌamu judidíu dai gamamada agai. Ʌmoco ʌrfariseocatadai dai ʌgʌmai ʌrvuudamicatadai tumiñsi.
11 Ʌfariseo cʌacatai gamamadai dai aduucai gamamadai: “GiñDiuusiga, aliʌ baigiñʌlidi aanʌ maitʌrʌpan ducamicatai aa ismaacʌdʌ ʌrʌʌsivogami dai ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadami, dai ismaacʌdʌ googosi gʌnducami aanʌ tomali maitʌrʌpan ducami idi vuudami tumiñsi.
12 Dai aanʌ maitacueeyi gocuaja ʌmo ʌcaldiʌrʌ, dai aa gʌoidi aanʌ iñsmaacʌdʌ gamaitʌcʌi”.
13 Dʌmos ʌvuudami tumiñsi baimʌʌcasdʌrʌ vii dai tomali maitʌpʌʌli tomali istaí nʌnʌaavagi tʌvaagiamu, mosgʌvai gʌmoo dai pocaiti: “GiñDiuusiga soigi gʌʌlda aanʌcʌdʌ aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami aanʌ”, ascaiti ʌvuudami tumiñsi.
14 Aanʌ angʌnaagidi sai idi vuudami tumiñsi nora gʌquiiyamu caoigʌldicami soimaascamigadʌ dai ʌgʌmai gia chio. Tomasioorʌ ismaacʌdʌ gʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai maitʌrgʌducʌdʌcamicamu dai sioorʌ maigʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai ʌrgʌducʌdʌcamicamu.

———

15 Dai aa oodami vuapaimi ʌʌpʌ aali siaaco daacatadai ʌSuusi, sai ʌgai taatana. Dʌmos aidʌsidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi tʌʌ imaasi, bagaidimi ʌgai ismaacʌdʌ vuaapaimi ʌaali.
16 Dʌmos ʌSuusi vaí gʌmamaatʌrdamiga dai potʌtʌdai:
—Dagitovurai vai dadana goaali siaaco daja aanʌ, dai maitavʌr daidiada. Ismaacʌdʌ ʌpan ducami idi aaliducʌdʌ ʌgai ʌgai ismaacʌdʌ ajioopai mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi.
17 Aanʌan sʌʌlicʌdʌ gʌnaagidi sioorʌ iimia ʌliada siaaco gatʌaanʌi Diuusi ʌgai gʌaagai siʌpan ducamica ʌmo ali dai ismaipoducamica ʌgai siaadʌrʌ vaacʌna —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

———

18 Ʌmaadutai ʌtʌtʌaanʌdami tʌcacai ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami cʌʌ tuigacʌdʌ, ¿tumaasi istutuidi aanʌ siduñiagi dai vʌʌscʌrʌ oidacagi Diuusi ʌʌmadu? —astʌtʌdai.
19 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Mosʌca Diuusi cʌʌ tuiga dai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi. Dai aapi maivaavoitudai iñsaanʌ ʌrDiuusi. Mosʌʌgi pocaiti aapi ansai aanʌ ʌrcʌʌ tuigacami dai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi.
20 Aapi cʌʌga maatʌ istumaasi gatʌaanʌi Diuusi: “Maitavʌr googosi gʌnducamica, maitavʌr gacoodada, maitavʌr gaʌʌsiada, maitavʌr yaatagʌda aa, dai siaavʌr duutuada gʌnooga ʌʌmadu gʌndʌʌ”, podu gatʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi.
21 Taidʌ ʌcʌʌli potʌtʌdai:
—Vʌʌsi gomaasi aan aliducatai abiaadʌrʌ ʌʌgidi —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
22 Amaasi caʌcai ʌSuusi imaasi potʌtʌdai:
—Dʌmos quiaa viʌʌga ʌmo istumaasi pʌsiduñiagi, gagarañi vʌʌsi pʌstumaasi viaa dai oida ʌsoituutuigami ʌtumiñsi, dai poduucai viaacamu aapi vaamioma tʌvaagiʌrʌ. Imiñi dai poduuñi dai diviacai giñoidatucuda —astʌtʌdai ʌSuusi.
23 Dai aidʌsi caʌ ʌcʌʌli imaasi, aliʌ soigʌʌli, aliʌsi ʌrgʌviidacamicatadai ʌgai cascʌdʌ.
24 Dai tʌʌgacai ʌSuusi isaliʌ soigʌʌli ʌgai potʌtʌdai:

—Gia sijaiga isgʌnviipidacami iimiagi siaaco gatʌaanʌi Diuusi.
25 Siooma maisijaiga ʌmo muura vʌʌtarʌ isdaivuñiagi ʌmo oi dʌgadʌamu
sʌʌli isʌmo gʌviidacami imiagi siaaco gatʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai.
26 Dai ʌgai ismaacʌdʌ caʌ imaasi potʌtʌdai:
—¿Vooriatai istutuidido iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi? —ascaiti.
27 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Istumaasi oodami maitistutuidi isiduñiagi Diuusi gia istutuidi
—astʌtʌdai ʌSuusi.
28 Taidʌ ʌPiiduru potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, aatʌmʌ viaa vʌʌsi tʌstumaasi viaacatadai,
gʌoidatucuda ʌrʌliditai —astʌtʌdai.
29 Amaasi ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi tomasioorʌ ismaacʌdʌ viaagi gʌquii, siʌʌpʌ
gʌdʌʌdʌ, siʌʌpʌ gʌsusuuculi, siʌʌpʌ gʌooñiga, siʌʌpʌ gʌmaamara iduñia
ʌliditai Diuusi aa duiñdadʌ,
30 ʌgai sioon mui viaacamu idi oidi daama dai gooquiʌrʌ ʌgʌmai oidigʌrʌ
vʌʌscʌrʌ oidacamu —astʌtʌdai.

———

31 ʌSuusi ʌcovai vaí ʌbaivustaama dan gooca gʌmamaatʌrdamiga dai
potʌtʌdai:
—Siviatʌ iimiagi Jerusaleenamu, siaaco gʌaagai isʌpʌduñiagi vʌʌsi istu-
maasi ooja ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ giñaagaitai aanʌ ismaacʌdʌ viaa
ʌmo sʌʌlicami.
32 Giñtʌʌgida magai aa sibʌadʌrʌ oidacami, dai giñparunada magai, dai
soimaasi ñiooqui giñsuuligiada agai, dai giñsisiviada agai.
33 Dai giñgʌicarsa magai, dai gooquiʌrʌ giñmuaamu, dʌmos bo vaica ta-
saicʌdʌ ʌpamu duaacamu aanʌ coidadʌ saagidaiñdʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi
gʌmamaatʌrdamiga.
34 Dʌmosʌmamaatʌrdamigadʌ maimaatʌ caʌ tomali ʌmo istumaasi idi
maasi, tomali maimaatʌcatadai ʌgai istumaasi aagidi ʌSuusi, goovai ʌrʌmo
istumaasicatadai istumaasi maitistutuiditadai ʌgai ismaatʌ caʌcagi cascʌdʌ.

———

35 AidʌsidʌʌSuusi caaijimitadai Jericooʌrʌ vai voi ugidiana daacatadai
ʌmo maiñʌaadami daidʌ gataanʌitadai oidicami.
36 Dai aidʌsi caʌ ʌgai ismui iimʌdan caitimi oodami, ʌmaiñʌaadami
gatʌcacai astumaasi ʌpʌduitadai.
37 Mʌtaipotʌtʌdaisaiamuimʌitadai ʌSuusi Nasareetʌrʌ oidacʌdʌ.
38 Tai ʌgai iiña dai pocaitimi:
—Suusi Davi maradʌ soigi gʌʌlda aanʌcʌdʌ —ascaiti ʌcʌʌli.
39 Dʌmosʌgaiismaacʌdʌ baitʌqui iimʌitadai bagaimi sai camaiiiñacaiña
vaamioma. Dʌmosʌgaiapiaiiñacai dai pocaiti:
—Davi maradʌ soigi gʌʌlda aanʌcʌdʌ —ascaiti.
40 Amaasi ʌSuusi cʌquiva dai ootoi sioorʌ vuaapagi ami siaaco daacatadai
ʌgai. Dai aidʌmʌsi caami vuaa taidʌ ʌSuusi tʌcacai dai potʌtʌdai:
41 —¿Tumaasi ipʌlidi aapi iñsiʌduiñda aanʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai aa noragi dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, nʌada iñʌlidi aanʌ —astʌtʌdai.
42 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—NʌaadañI, vaavoitu aapi cascʌdʌ nʌnʌaava —astʌtʌdai ʌSuusi.

43 Mospotʌi ʌgai taidʌ ʌismaacʌdʌ maiñʌaadatadai istui isnʌnʌaavagi, dai
oí ʌSuusi dai siaa duutudaimi Diuusi. Dai vʌʌsi ʌoodami ismaacʌdʌ tʌʌ
imaasi siaa duutuli Diuusi.

19

———

1 Taidʌ ʌSuusi aayi ami Jericooʌrʌ dai amui daivusquimi ʌgai.
2 Vai ami oidacatadai ʌmo cʌʌli gʌviidacami Zaqueo tʌʌgiducami, dai ʌgai
ʌrbaitʌcʌaacamigadʌcatadai tumiñsi vuudami.
3 Daidʌ ʌZaqueo matia ʌliditadai ʌSuusi, dʌmos maitistutuiditadai istʌgiagi
aliʌ maitʌcavacatadai ʌZaqueo cascʌdʌ dai oodami aliʌ muiducatadai.
4 Vai ʌgai maitʌtʌgaitadai isducatai matiagi dai amaasi baitʌqui mʌʌ dai
tʌsai ʌmo uusi tʌcavacamiʌrʌ voiyʌrʌ siaaco viaacatadai ʌSuusi isdaivuñiagi.
5 Dai aidʌsi amui daivusquimi ʌSuusi tʌcavi nʌnʌaava dai potʌtʌdai:
—Zaqueo otoma itʌvañi boodʌrʌ sivi anviaa aanʌ isgʌquiiyʌrʌ giñuuliñagi
—astʌtʌdai ʌSuusi.
6 Taidʌ ʌZaqueo otoma tʌvai, dai baigʌʌliaracʌdʌ miaadʌgi ʌgai ʌSuusi.
7 Amaasi tʌʌgacai ʌoodami imaasi vʌʌscatai ñiooquidimi ʌSuusi dai
pocaitimi saidʌ ʌSuusi ʌmo soimaasi ivuaadami quiidiʌrʌ gʌuuli.
8 Amaasi ʌZaqueo cʌquiva dai potʌtʌdai ʌSuusi:
—Dañi, mamaatʌtuldiadami oidamu aanʌ ʌsoituutuigami taajucami vʌʌsi
giñvustuidaga iñsmaacʌdʌ viaa dai iñsiʌmaadutai ʌʌsi aanʌ vuiirumadacai aa
noragidamu aanʌ asta macovaco vaamioma ismaacʌdʌ ʌʌsi aanʌ —astʌtʌdai
ʌZaqueo.
9 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Idi cʌʌli cavaavoitu Diuusi isduucai vaavoitu aduñdʌ Avraañicaru
cascʌdʌ siviat aayi cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai idi quiiyʌrʌ.
10 Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami divia dai gaaga iñagai dai cʌʌgacʌrʌ
vuvaida iñagai soimaasi ivuaadami ʌgai ʌrsibʌiimiadʌ Diuusi vʌʌtarʌ
—astʌtʌdai ʌSuusi.

———

11 Dai camiaanai daacatadai ʌgai Jerusaleena daidʌ ʌoodami
povʌnʌliditadai iscaotoma gatʌaanʌda agai Diuusi oidi daama cascʌdʌ
aidʌsi quiaa tʌtʌgitoitadai ʌoodami ismaacʌdʌ aagidi ʌSuusi, ʌgai aagidi
ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ,
12 dai potʌtʌdai:
—Ʌmo imidagai oidacatadai ʌmo cʌʌli dai vʌʌsi ʌaaduñdʌ
ʌrtʌtʌaanʌdamicatadai daidʌ ʌrgʌnviipidacamicatadai. Dai mʌʌcasi ii
ʌgai ʌmai dʌvʌʌriʌrʌ mʌsiaaco daasa agaitadai raí dai gooquiʌrʌ ʌpamu
divia agaitadai.
13 Dai maiquiaa imʌcai vaí baivustaama gʌpipiooñiga dai vʌʌscatai
ʌʌmadutai maa tumiñsi dai potʌtʌdai: “Aa duiñtuldavurai idi tumiñsi asta
siʌʌscadʌ divia aanʌ”, astʌtʌdai.
14 Dʌmos ʌgʌmai dʌvʌʌriʌrʌ oidacami aliʌ cʌʌdaitadai dai imʌcai ʌgai tai
ʌgaa gooquiamu ootoi chiʌʌqui cʌcʌʌli sai potʌʌdana: “Maitatʌta ipʌlidi
aatʌmʌ isaapi ʌrgʌrtʌaanʌdamicagi”, astʌtʌdai.
15 Mʌtai vʌʌscʌrʌ daí ʌgai gatʌaanʌdami duucai tai ʌpamu nora. Amaasi
aʌcai gʌquiiyʌrʌ vaí ʌgai gʌpipiooñiga ismaacʌdʌ vii ʌgai tumiñsi dai maatʌca
agai sʌʌjʌqui gamaitʌ ʌʌmadutai.
16 Ʌʌʌpʌgadadʌ divia dai potʌtʌdai: “Giñaamu, gʌtumiñsiga gamaitʌ baivus-
taamaojo vaamioma”, astʌtʌdai.

17 Taidʌ ʌraí aa noragi dai potʌtʌdai: “Cʌʌgaduava aapiapʌ ʌrʌmo cʌʌ pi-
ooñi cacʌʌga idui aapi laachicʌdʌ sivi gia gʌdaasamu aanʌ caigi pai tʌaanʌda
baivustaama quiiqui”, astʌtʌdai.
18 Tai gooquiʌrʌ divia ʌmai dai potʌtʌdai: “Giñaamu, gʌtumiñsiga gamaitʌ
taamojo vaamioma”, astʌtʌdai.
19 Taidʌ ʌaamudʌ aa noragi dai potʌtʌdai: “Aapi ʌrcaigicamu ʌʌpʌ dai
tʌaanʌdamu taama quiiqui”, astʌtʌdai.
20 Tai gooquiʌrʌ divia ʌmai dai potʌtʌdai: “Giñaamu, tanai daja gʌtumiñsiga
giñpañiitugʌrʌ vuraca aanʌ dai baidasaca.
21 Gʌʌʌbʌñi aanʌ. Maatʌ aanʌ isaliʌ oomaliga aapi cascʌdʌ. Dai maita
aata vueeyi dai vʌʌscʌrʌ vuuyi tumiñsi, dai aa gʌʌsituldi pai aapi mosvuuyi
yoovisicami”, astʌtʌdai.
22 Amaasi ʌraí potʌtʌdai: “Aapiapʌ ʌrʌmo pioooñi maicʌʌ tuigacami.
Gʌñioooquicʌdʌ maatʌ aanʌ isaapi ʌrgʌduñi dai maicʌʌ dui. Iscamaatʌcatadai
aapi siaanʌ ʌroomaligami dai ismaitaaata vueeyi aanʌ dai vʌʌscʌrʌ vuuyi
tumiñsi dai isaa giñʌituldi dai isaanʌ mosvuuyi yoovisicami.
23 Camaatʌcatadai aapi ¿tuipʌsi maitamaa gotumiñsi sibʌacoga mʌsiaaco
gamaitʌmudai vaamioma ʌtumiñsicʌdʌ simuiyoma vuimudai aanʌ divia-
cai?” astʌtʌdai aamudʌ.
24 Amaasi potʌtʌdai ʌgai ʌgaa ismaacʌdʌ ami daraajatadai: “Bʌivurai
gotumiñsi dai maaca ʌgai ismaacʌdʌ viaa baivustaama”, astʌtʌdai ʌraí.
25 Tai ʌgai potʌtʌdai: “Gʌraamu, ʌgai caviaa baivustaama”, astʌtʌdai.
26 Taidʌ ʌraí aa noragi dai potʌtʌdai: “Aanʌ angʌnaagidi sai ismaacʌdʌ
viaa vaamioma gʌmaacai dai ismaacʌdʌ maiviaa gʌvoopoidi tomasi ʌlaachi
ismaacʌdʌ viaaca ʌgai.
27 Dai ʌoodami ismaacʌdʌ giñvui vʌʌtʌ dai maitipʌliditadai
isiʌrtʌaanʌdamica aanʌ, vuaapavurai dai giñvuitapi cooda”, astʌtʌdai ʌraí
gʌpipioooñiga.

———

28 Dai amaasi caaagacai ʌSuusi imaasi ʌpamu apiaimʌitadai
Jerusaleenamu.
29 Dai aidʌsi caaijimitadai ʌSuusi Betapagiʌrʌ dai Betaaniʌrʌ miaanai
ʌgiidi siaaco Oliivosi tʌʌgidu, ʌSuusi ootoi gooca gʌmamaatʌrdamiga,
30 dai potʌtʌdai:
—Iimivurai mʌʌ aali quiiquiʌrʌ ismaacʌdʌ miaaga tabiaadʌrʌ dai aʌcai
tʌʌgimu aapimʌ ʌmo asñiitu vulicami ismaacʌdʌ tomali ʌmaadutai maiquiaa
dadaʌjʌi vʌrai uupana dai vuaapa.
31 Dai isʌmaadutai gʌntʌcacagi mʌstuisi uupasai vʌrai potʌʌda ansai aanʌ
tʌgito —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.
32 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ iji dai tʌʌ vʌʌsi isducatai aagidi ʌSuusi.
33 Dai aidʌsi uupasaitadai ʌgai ʌasñiitu taidʌ ʌsoigacami tʌcacai dai
potʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi uupasai goasñiitu? —astʌtʌdai.
34 Tai ʌgai aa noragi dai potʌtʌdai:
—Ʌmamaatʌituldiadami tʌgito cascʌdʌ —astʌtʌdai.
35 Amaasi bʌidacai ʌgai ʌasñiitu ʌSuusi, dai asñiitu daama darai gʌnsosua
dai daama daí ʌSuusi.
36 Dai aidʌsi asñiitu daama imʌitadai ʌSuusi ʌoodami voiyʌrʌ ʌʌligaimi
gʌnsosua.
37 Dai aidʌsi camiaadimi ʌgai coidama gʌʌsʌcʌrʌ ʌOliivosi giidiaiñdʌrʌ, vai
vʌʌscatai ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ oiditadai iiñaquimi baigʌnʌliatugaitai

dai siaa duutudaimi Diuusi vʌʌsi ʌismaacʌdʌ gʌgʌrducamicʌdʌ ismaacʌdʌ tʌʌtadai ʌgai.
38 Dai pocaitimi:
—Diuusi aliʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi goovai ismaacʌdʌ divia Diuusi guvucadadʌcʌdʌ. Vʌʌscatai gʌniibʌstacan tada tʌvaagiʌrʌ aatʌmʌ aliʌ siaa duutudai Diuusi —ascaitimi ʌvaavoitudadami.
39 Amaasi ʌʌmoco ʌfariseo ismaacʌdʌ ʌoodami saagida daraajatadai potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami bagaidañi gʌmamaatʌrdamiga —astʌtʌdai.
40 Dʌmos ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—Aanʌ angʌnaagidi sai isidi maiiiñacadagi sʌʌlicʌdʌ goojoodai iiñacadamu —astʌtʌdai ʌSuusi.
41 Dai aidʌsi caaijimitadai ʌgai Jerusaleenʌrʌ dai tʌʌgacai Jerusaleena ʌSuusi sosua ʌoidacamicʌdʌ
42 dai pocaiti:
—Gia ipʌlidi aanʌ issivi maatʌ caʌcagi gooidacami isducatai istutuidi isgʌniibʌstacan tadacagi dʌmos maitistutuidi goovai ismaatʌ caʌcagi.
43 Aimu istuigaco sicolimagi sasaayudʌ dai sicoli curartamu, dai vʌʌsi aipadʌrʌ cocodamu,
44 vʌʌsi dʌvʌʌrapi suuligamu dai coodamu dai vʌʌsi Jerusaleenʌrʌ maiviimu tomali ʌmo odai ʌmai daama. Aidʌsi diviji aanʌ ismaacʌdʌ ʌrDiuusi tai maitiñmiaadʌgi gooidacami cascʌdʌ —ascaiti ʌSuusi.

———

45 Amaasi ʌSuusi vaa ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai vuvaitu ismaacʌdʌ ami gagaagaraitadai dai ismaacʌdʌ gasaapʌdaitadai,
46 dai potʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Giñquiiavʌr mamadaragai vʌʌtarʌ”. Mai aapimʌ tʌjogadʌ ʌʌsivogami duucai nʌidi —astʌtʌdai ʌSuusi.
47 ʌSuusi vʌʌs tasai gamamaatʌtuldiña Diuusi ñiooquidʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu, dʌmos ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ judidíu ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ, dai ʌʌmadu ʌdudunucamigadʌ ʌoodami gaagaitadai isducatai muaagi ʌSuusi.
48 Dʌmos vʌʌsi ʌoodami cʌʌga gʌntʌgito caʌcatadai iscaiti ʌSuusi cascʌdʌ maitʌtʌgaitadai ʌgai isducatai muaagi.

20

———

1 ʌmo imidagai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu daacatadai ʌSuusi dai mamaatʌtulditadai ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ ʌʌmadu cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai, tai ami dada ʌbaitʌguucacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ, ʌʌmadu aa baitʌguucacami,
2 dai potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Gʌraagidañi, ¿tuma sʌʌlicamicʌdʌ pomaasi ivueeyi aapi? ¿Toorʌ gʌmaa gosʌʌlicami? —astʌtʌdai.
3 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Aanʌan ʌʌpʌ gʌntʌcacagi ʌmo istumaasi vʌrai giñaagida:
4 ¿Toorʌ ootoi ʌVuaana sai gavapaconana? ¿Diuusi oodami sio? —astʌtʌdai ʌSuusi.
5 Dʌmos vʌʌsi ʌbaitʌguucacami ʌʌgi aipaco gʌnaatagidimi dai pocaiti:
—¿Istʌʌdamu aatʌmʌ? Ispotʌʌda aatʌmʌ sai Diuusi ootoi goovai otoma gʌraa noragidamu dai povʌrtʌʌdamu: “¿Tuimʌsi maivaavoitu?”

6 Dai ispotᴧᴧda aatᴧmᴧ sai oodami ootoi, vᴧᴧscatai gooodami gᴧrcoodian
tada ojoodaicᴧdᴧ, vᴧᴧscatai goovai sᴧᴧlicᴧdᴧ vaavoitudai siᴧVuaana ᴧrDiuusi
ñiooquituldiadamigadᴧ —ascaiti ᴧbaitᴧguucacami.
7 Dai amaasi aa noragi ᴧgai ᴧSuusi dai potᴧtᴧdai sai maimaatᴧ sioorᴧ ootoi
ᴧVuaana sai gavapaconana.
8 Amaasi ᴧSuusi potᴧtᴧdai:
—Tomali aanᴧan maitᴧnaagidagi istuma sᴧᴧlicamicᴧdᴧ ivueeyi aanᴧ
imaasi —astᴧtᴧdai ᴧSuusi.

———

9 Amaasi ᴧSuusi gᴧaagacai aagidi ᴧoodami, dai aagidi ᴧmo ñiooqui cuen-
tocᴧdᴧ dai potᴧtᴧdai:
—Oidacatadai ᴧmo cᴧᴧli ismaacᴧdᴧ ᴧi uuvasi gᴧdᴧvᴧᴧragana, dai gooquiᴧrᴧ
taajucamicᴧdᴧ maa ᴧgai aa oodami gᴧᴧᴧsi dai ii abiaadᴧrᴧ sibᴧaco dai tᴧvᴧpi
daja.
10 Dai aidᴧsi aayi yoovaragai ᴧgai ootoi ᴧmoco gᴧpiooñiga sai taanᴧna ᴧgai
ᴧoodami ᴧyoovi siᴧᴧsi aᴧᴧcatadai, dᴧmos ᴧoodami gᴧicacarai dai soi doodai
dai ootoi maimaacacai istumaasi.
11 Amaasi ᴧtuidacami ootoi ᴧmai piooñi, mᴧtai ᴧgai ᴧᴧpᴧ aliᴧ soimaasi
ñiooqui aagidi dai gᴧicacarai dai ootoi maimaacacai istumaasi aagaimi ᴧgai.
12 Daidᴧ ᴧtuidacami ootoi ᴧmai, dᴧmos ᴧoodami aliᴧ soi doodai ᴧgai ᴧᴧpᴧ
dai aadaji.
13 Dai cagooquiᴧrᴧ pocaiti ᴧtuidacami ᴧdᴧvᴧᴧrai: “¿Isducatai iduuñimu
aanᴧ? Ootosamu aanᴧ giñmara tomasi aliᴧ oigᴧdai aanᴧ, siaadᴧrᴧ maisiaa
duutudadan tadacana ᴧgai siuu duucu tᴧgiagi”, ascaiti ᴧcᴧᴧli.
14 Dᴧmos aidᴧsidᴧ ᴧaata vuaadami tᴧᴧ gᴧamo maradᴧ aipaco
gᴧnaatagidimi dai pocaiti: “Idi ᴧgai ismaacᴧdᴧ ᴧrtuidacamica agai oogadᴧ
vustuidadᴧ gᴧaagai tᴧsmuaagi dai poduucai aatᴧmᴧ ᴧrtutuidacamicamu”,
ascaiti ᴧaata vuaadami.
15 Dai amaasi vuusaitu ami dᴧjiaiñdᴧrᴧ dai muaa. Amaasi ᴧSuusi tᴧcacai
ᴧoodami dai potᴧtᴧdai:
—¿Isduuñimu ᴧdᴧvᴧᴧrai tuidacami ᴧaata vuaadami?
16 Divimu ᴧgai dai coodimu dai maaquimu ᴧdᴧvᴧᴧrai aa oodami
—astᴧtᴧdai ᴧSuusi.
Moscaᴧcai ᴧgai imaasi maí isᴧgai aagadamᴧ ᴧlidi ᴧSuusi cascᴧdᴧ pocaiti
ᴧgai:
—Diuusi maidagitona ispovᴧ duñiagi —ascaiti.
17 Dᴧmos ᴧSuusi vui nᴧnᴧava dai potᴧtᴧdai:
—¿Tᴧiya ᴧlidi idᴧ goovio ismaacᴧdᴧ oojisi Diuusi ñiooquidᴧrᴧ siaaco
pocaiti?:
Ʌodai ismaacᴧdᴧ gajiaadᴧrᴧ viaa ᴧbaabaquitadami sivi ᴧgai ᴧrᴧgai ismaacᴧdᴧ
vaamioma gᴧaagai ᴧvaaqui vᴧᴧtarᴧ.
Asduu oojisi Diuusi ñiooquidᴧrᴧ.
18 Tomasioorᴧ ismaacᴧdᴧ utuvagi ᴧodiᴧrᴧ moslalachi daivamu, dai isᴧodai
daama gᴧsiagi ᴧmai ᴧgai mosᴧtuisamu —astᴧtᴧdai ᴧSuusi.

———

19 Ʌbaitᴧguucacamigadᴧ ᴧpapaaligadᴧ judidíu ᴧᴧmadu
ᴧmamaatᴧtuldiadami Diuusi sᴧᴧlicamigadᴧ ipᴧliditadai isaidᴧ otoma ƀᴧjiagi
ᴧSuusi, cᴧᴧga maatᴧcatadai ᴧgai isᴧgai vᴧᴧtarᴧ aagaitadai ᴧSuusi ᴧcuento
cascᴧdᴧ, dᴧmos ᴧᴧƀᴧiditadai ᴧgai ᴧoodami.
20 Dai amaasi ootoi sioorᴧ soobidacagi vai ᴧgai cᴧᴧ tuutiacami gᴧnvueeyi,
dai gaagai isducatai aagagi ᴧSuusi ᴧmo istumaasi istumaasi vui caatᴧcagi
ᴧdudunucami vai poduucai tᴧᴧgida ᴧgai ᴧdudunucami.

21 Cascᴧdᴧ tᴧcacai ᴧgai dai potᴧtᴧdai:
—Mamaatᴧtuldiadami, cᴧᴧ maatᴧ aatᴧmᴧ sai ismaacᴧdᴧ gaaagidi aapi dai gamamaatᴧtuldi ᴧrvaavoi. Dai maivuaamᴧ ᴧlidi aapi oodamicᴧdᴧ siᴧrgᴧnviipidacami siᴧrsoitutuigami ᴧᴧpᴧ, mosgamamaatᴧtuldi aapi istumaasi Diuusi ipᴧlidi.
22 Gᴧraagidañi, ¿cᴧᴧgaisi tᴧsaa namᴧᴧquiadagi ᴧgᴧᴧ baitᴧcᴧaacami romano cho sio? —astᴧtᴧdai.
23 Dᴧmos ᴧSuusi maatᴧ tᴧᴧ isᴧgai vuiirumada ᴧliditadai dai potᴧtᴧdai:
—¿Tuimᴧsi giñvuiirumada ᴧlidi aapimᴧ?
24 Giñtᴧᴧgidavurai aapimᴧ ᴧmo tumiñsi. ¿Voorᴧ moodᴧ dai voorᴧ tᴧᴧtᴧaradᴧ tumiñsiᴧrᴧ daja? —astᴧtᴧdai ᴧSuusi.
Tai ᴧgaa aa noragi daidᴧ itᴧtᴧdai:
—ᴧgᴧᴧ baitᴧcᴧaacami moodᴧ dai tᴧᴧtᴧaragadᴧava —astᴧtᴧdai.
25 Taidᴧ ᴧSuusi potᴧtᴧdai:
—Maacavurai ᴧgᴧᴧ baitᴧcᴧaacami istumaasi ᴧrtuidadᴧ dai maacavurai Diuusi istumaasi ᴧrDiuusi tuidadᴧ —astᴧtᴧdai ᴧSuusi.
26 Tai ᴧgai maitistui issoimaasi ñiooquitudagi oodami vuitapi baiyoma maitᴧᴧ ᴧgai isducatai gᴧntᴧtᴧgituagi caᴧcatai isducatai ñioocai ᴧSuusi dai cascᴧdᴧ maiñioocacai vii.

———

27 Dai gooquiᴧrᴧ iji ᴧᴧmoco ᴧsaduseo siaaco daacatadai ᴧSuusi. ᴧsaduseo pocaiti sai maioidaga coidadᴧ duaacaradᴧ cascᴧdᴧ potᴧtᴧdai ᴧgai ᴧSuusi:
28 —Mamaatᴧtuldiadami, ᴧMoseesacaru oojisicami gᴧrvii vai pocaiti sai ismuquiagi ᴧmo cᴧᴧli dai viaagi gᴧooñiga maiquiaa maamatacai abaana, saidᴧ ᴧsucuulidᴧ ᴧcᴧᴧli gᴧaagai isvᴧᴧnagi ᴧviuudu dai maamatagi abaana ᴧsiᴧᴧgidᴧ vᴧᴧtarᴧ ismaacᴧdᴧ muu.
29 Dai ᴧmo imidagai oidacatadai cuvaracami ᴧmo siᴧᴧgᴧmᴧ, ᴧᴧpᴧgadadᴧ ooñigai dᴧmos muu maiquiaa maamatacai.
30 Amaasi ᴧgooquiᴧrdadᴧ vᴧᴧna ᴧviuudu, dai muu ᴧᴧpᴧ maiquiaa maamatacai.
31 Tai gooquiᴧrᴧ ᴧgᴧmai vᴧᴧna ᴧgai vaa ooqui, dai muu ᴧᴧpᴧ maiquiaa maamatacai, vᴧᴧ cuvaracami podui dai vᴧᴧsi coi maimaamatacai tomali ᴧmaadutai.
32 Dai amaasi muu ᴧooqui ᴧᴧpᴧ.
33 Dai duduaacacai coidadᴧ saagidaiñdᴧrᴧ, ¿ismaacᴧdᴧ ᴧrcunadᴧcamu ᴧooqui vᴧᴧsi ᴧrcuucunadᴧcatadai ᴧgai di? —astᴧtᴧdai ᴧsaduseo.
34 Amaasi ᴧSuusi aa noragi dai potᴧtᴧdai:
—Tami oidigi daama cᴧcᴧᴧli dai ooqui cuucuntai dai ooñtai.
35 Dᴧmos ᴧgai ismaacᴧdᴧ Diuusi maaquiagi oigaragai isiimiagi tᴧvaagiamu caduduaacacai coidadᴧ saagidaiñdᴧrᴧ mᴧᴧca maitᴧcuucuntai tomali maitᴧmamacai gᴧnmaamara cuucuntaragai vᴧᴧtarᴧ,
36 mᴧᴧca camaitᴧcooyi cascᴧdᴧ. Moscaduduaacacai ᴧgai ᴧpan ducamica agai Diuusi tᴧtᴧaañicarudᴧ ᴧgai ᴧrDiuusi maamaradᴧ.
37 Moseesa ᴧᴧpᴧ gᴧrmamaatᴧtuldi sai duduaacarᴧi coidadᴧ siaaco gᴧaagai ᴧali uusi ismaacᴧdᴧrᴧ mᴧi taí daidᴧ ᴧuusi maimᴧi ami gᴧaagai ᴧᴧpᴧ sai Diuusi ᴧrAvraañicaru dai Isaacaru dai Jacocaru Diuusigadᴧ.
38 Dᴧmos Diuusi maitᴧrDiuusigadᴧ ᴧgai ismaacᴧdᴧ ᴧDiaavora ᴧᴧmadu ajioopai coocai, baiyoma ᴧrDiuusigadᴧ ᴧgai ismaacᴧdᴧ ᴧgai ᴧᴧmadu ajioopai —astᴧtᴧdai ᴧSuusi.
39 Amaasi ᴧmamaatᴧtuldiadami Diuusi sᴧᴧlicamigadᴧ potᴧtᴧdai:
—Cᴧᴧga aagai aapi mamaatᴧtuldiadami —astᴧtᴧdai.
40 Dai camaitᴧpᴧnᴧᴧli isvaamioma tᴧcacagi.

———

41 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—¿Ducatai pocaiti aapimʌ saidʌ ʌCristo ʌrDavi maradʌ?
42 Vaidʌ ʌDavi aduucai ooja Salmosi liivrugadʌrʌ:
ʌtʌaanʌdami potʌtʌdai giñtʌaanʌdamiga:
“GʌmaaquimU aanʌ ʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ vaamioma namʌga.
43 Dai ugititudamu aanʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌvuidʌrʌ vʌʌtʌ”.
44 ¿DʌmOs ducatai istutuidi ʌCristo siʌrmaradʌcagi ʌDavi vai ʌʌgi ʌDavi giñtʌaanʌdamiga aagai? —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

45 VʌʌsI ʌoodami caʌcatadai aidʌsi ʌSuusi potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
46 —CʌʌgavʌR gʌntʌtʌgitoca aapimʌ. MaitavʌR ʌpan duucai ivuaada gomamaatʌtuldiadami DiuusI sʌʌlicamigadʌ. GoovaI oojoidi iscʌcʌʌgaducami yuucustadagi, dai ipʌlidiña mʌscocoanadagi gʌnvapaanamu dai viaatuldiadagi cacaayana, dai cʌcʌʌgaducʌdioma daraicariʌrʌ oojoidi isdadarʌdagi judidíu quiquiuupaigadʌrʌ, dai siaaco gacuaada goovai cʌcʌʌgaducʌdioma daraicariʌrʌ oojoidi isdadarʌdagi ʌʌpʌ.
47 Dai ʌʌsidiña goovai ʌʌpʌ ʌvipiuudu baabaquidʌ dai tʌvʌpi gamamadaiña sai nʌidiña ʌoodami. Goovai ʌgai ismaacʌdʌ vaamioma soimaa taatatuldamu Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

21

———

1 Dai ʌSuusi tʌʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu ʌgʌnviipidacʌdʌ ismaacʌdʌ tueeyi tumiñsi cajojooñiʌrʌ ismaacʌdʌrʌ gʌʌmpaidi tumiñsi Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ.
2 Dai tʌʌ ʌʌpʌ ʌmo viuudu soitigami ismaacʌdʌ ami cajooñiʌrʌ darai goo sintaavu,
3 tai potʌi ʌSuusi:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai idi viuudu soitigami vaamioma daí isvʌʌscatai.
4 VʌʌscatAi gogaa darai ismaacʌdʌ cababaivitocʌi, dʌmos goooqui soitigamicatai modaí vʌʌsi ismaacʌdʌ viaacatadai istuucʌdʌ oidacagi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

———

5 Dai ʌʌmadutai aagai ʌgʌʌ quiuupaigadʌ judidíu dai pocaiti sai aliʌ sigia maasi ʌquiuupai ʌojoodaicʌdʌ sigia maascamicʌdʌ dai aa ʌmamaasicʌdʌ ismaacʌdʌ aa ami darai sai sigia maascana ʌquiuupaigadʌ judidíu. Tai amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
6 —Aimu siʌʌscadʌ vʌʌsi idi mʌsmaacʌdʌ nʌidi aapimʌ vʌʌsi siaa gʌduuñimu, dai maiviimu tomali ojoodai goocua daama —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

7 Tai ʌgai tʌcacai dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿vʌʌscadʌ ʌpʌduñia agai imaasi? ¿Ducatai maatʌmu aatʌmʌ isimaasi casiʌpʌduñia agai? —astʌtʌdai ʌgai ʌSuusi.
8 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—GʌntʌgitovʌR nʌijada, dai maitavʌR gʌndagito mʌsgʌnvupuiirumadadagi, dadiava agai muidutai giñtʌʌtʌaaragacʌdʌ dai pocaitiadamu ʌgai: “AanʌanʌrʌCristo”, dai “Casiat aayi istuigaco ugitia agai oidigi”. DʌmOs maitavʌR oidatucuda.

9 Dai mʌsiʌʌscadʌ cajiomacagi muiyapʌrʌ cocoodi, maitavʌr duduaadicuda gomaasi daivuñia agai ʌʌpʌga, dʌmos maiquiaa aayi cugatʌrʌ tasʌrʌ.
10 Dai bodʌrʌ apiaaatagidimi vaamioma dai potʌtʌdai:
—Ʌmo dʌvʌʌriʌrʌ oidacami cocoaadamu ʌmai dʌvʌʌriʌrʌ oidacami.
11 Dai aliʌ cavami gigivucudamu ʌʌmapʌcʌrʌ gooidigi, dai oidacamu biuugigai dai coocodagai aipacoga, dai tʌvaagiʌrʌ duaadimudaca maascamu istumaasi dai naana maasi gʌgʌrducami maascamu ʌʌpʌ.
12 Dʌmos ʌʌpʌga gʌnsasaayu gʌnvuimu dai soimaasi gʌntaatatuldamu, dai vaama gʌntuutusada agai ʌgai ʌtʌtʌaanʌdami vuidʌrʌ ʌgai vaa ismaacʌdʌ gatʌaanʌi quiquiuupaigadʌrʌ judidíu, dai gʌnmaamaisapada agai dai vaama gʌntutusada agai ʌraraí vuidʌrʌ dai moomoyi vuidʌrʌ giñvaavoitudaitai aapimʌ.
13 Amaasi tuigaco istutiaadamu aapimʌ isaagadagi ʌgai vuitapi isvaavoitudai aapimʌ istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ.
14 Dai maibai vuaada ʌʌquiasdʌrʌ isducatai aa noragidagi ʌgai ismaacʌdʌ gʌpiʌrʌ gʌnsusuuligadagi.
15 Aanʌ gʌnmaaquimu maatʌdagai dai ñiooqui isducatai gʌnsoiña aapimʌ dai poduucai gʌnsasaayu maiviaacamu isducatai gʌnaa noragidagi tomali maitʌnvui ñioocadamu.
16 Dai asta gʌndʌʌdʌ dai gʌnsusuuculi dai gʌnsiisiʌgi dai gʌnaaduñi aagiada agai gʌnsasaayu mʌsiaaco daraaja aapimʌ. Dai gʌncooditudamu aapimʌ ʌʌmadutai.
17 Dai vʌʌsi oidacami gʌncʌʌdadamu giñvaavoitudaitai aapimʌ,
18 dʌmos maisibʌ imimu tomali ʌmo cuupai gʌnmooaiñdʌrʌ.
19 Dʌmos aapimʌ apiavaavoitudadamu dai mʌsiʌʌscadʌ dʌgavuñiagi vʌʌsi gosoimaa taataragai gooquiʌrʌ vʌʌscʌrʌ oidacamu aapimʌ Diuusi ʌʌmadu.
20 Mʌsiʌʌscadʌ nʌijadagi iscasicoolimadi sandaaru Jerusaleenʌrʌ, maatʌcamu aapimʌ iscaotoma vʌʌsi siaa gʌduuñimu.
21 Amaasi ismaacʌdʌ Judeeʌrʌ daraajagi gʌaagai isvoopiagi gigiidiamu, dai sioorʌ Jerusaleenʌrʌ daraajagi gʌaagai isvuvaaquiagi abiaadʌrʌ, dai sioorʌ dʌjiaadana ajioopadagi maitʌaagai isʌpamu iimiagi gʌnquiiquiamu.
22 Amaasi ʌgai istuigaco soimaasi taatatulda agai Diuusi ʌjudidíu ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcagi Diuusi. Poduucai ʌpʌduñia agai ismaacʌdʌ oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ.
23 Siʌ soimaa taatamu ʌooqui ismaacʌdʌ amaasi noonoacagi siʌʌpʌ viaacagi aali siisiʌdami aliʌ oidacamu soimaa taataragai oidi daama, dai sʌʌlicʌdʌ soimaasi gʌʌgʌvituldaragai idi oodami Jerusaleenʌrʌ oidacami vʌʌtarʌ.
24 Ʌʌmoco coimu cocodiʌrʌ, dai aa sibʌadʌrʌ oidacami maamaisapicami vuimu aa dai vuucaimu. Dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu gatʌaanʌda agai Jerusaleenʌrʌ asta siʌʌscadʌ uucami Diuusi maquiagi oigaragai.

———

25 Dai amaasi oidacamu maasidaragai tasiʌrʌ dai masaadiʌrʌ dai sisiaavugiʌrʌ, dai tami oidigi daama vʌʌsi oidacami maitʌtʌgadamu isducatai gʌntʌtʌgitodagi aliʌ duduaadicudamu ʌgai aliʌ sigal caititai ʌgʌʌ suudagi.
26 Ʌoodami susuiiquitʌrdamu duduaadicuitai dai tʌtʌgitoitai istumaasiʌrʌ istumaasi daivuñia agai oidigi daama, asta tʌvaagi gigivucudamu.
27 Dai amaasi giñtʌʌgimu aapimʌ aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami iñsiboodʌrʌ imʌdamu ʌmo icomai saagida guvucadagaicʌdʌ dai sʌʌlicʌdʌ dadadaquidatai.

28 Siʌʌscadʌ casi ʌpʌvuiidagi imaasi vʌrai taí nʌnʌnda moscamiaadʌidatai
mʌstuigadʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaida agai —astʌtʌdai ʌSuusi.
29 Dai aagidi ʌʌpʌ ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:
—Nʌidavurai goiigosi siʌpʌ tomastuma ʌmai uusi.
30 Mʌsiʌʌscadʌ nʌijadagi iscaiipoidagi aagadʌ, aapimʌ camaatʌcana is-
camiaadimi toiñdagai.
31 Dai poduuquiavʌr maatʌca ʌʌpʌ mʌsiʌʌscadʌ nʌijadagi gomaasi vʌrai
maatʌca iscamiaadimi istuigaco gatʌaanʌda agai Diuusi tami oidi daama.
32 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai vʌʌsi imaasi ʌpʌduñia agai maiquiaa ugitʌcai
idi oodami.
33 Tʌvaagi ʌʌmadu oidigi ugitimu, dʌmos ismaacʌdʌ aagai aanʌ goovai gia
ʌpʌduñia agai.
34-35 Todian duucai aimu Diuusi ʌpan duucai isduucai gʌcucuupai
ʌmo trampa dai vʌʌsi oidi daama oidacami maatʌmu imaasi, cascʌdʌ
gʌntʌgitovʌr nʌijada dai maigajiaadʌrʌ vipiaada Diuusi mosgayʌʌdatai dai
tʌtʌgitoitai istumaasi oidaga oidi daama.
36 Baigavʌr ʌnduca aapimʌ tudu, dai tomastuigaco avʌr gamamadada dai
poduucai istuidimi aapimʌ iscʌʌgacʌrʌ vuvaaquiagi vʌʌsi gomaasiaiñdʌrʌ
ismaacʌdʌ ʌpʌduñia agai, dai poduucai istuidimu isgiñvuidʌrʌ guuquivagi
aapimʌ aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
37 ʌSuusi gamamaatʌtuldiña tasʌrʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai tucarʌ
aimʌraiña dai giidiana cocosʌiña siaaco Oliivosi tʌʌgidu.
38 Dai vʌʌsi ʌoodami ʌʌqui quiamoco ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu daivʌiña
cʌʌca ʌliditai istumaasi aagidiña ʌSuusi.

22

———

1 Aidʌ camiaadimitadai ʌsiaa duudagai istuigaco tʌtʌgitoiña ʌjudidíu aidʌsi
Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ. ʌsiaa duudagai pascua tʌʌgidu.
2 Vaidʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu baitʌguucacamigadʌ ʌʌmadu
ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ gaagaitadai isducatai muaagi
ʌSuusi, dʌmos aliʌ ʌʌbʌiditadai ʌgai ʌoodami.
3 Tai amaasi ʌDiaavora vaa ʌUudasiʌrʌ, mʌsmaacʌdʌ Iscaliote aagaiña
ʌʌpʌ, ʌgai ʌrʌmoco ʌbaivustaama dan gooca ismaacʌdʌ ʌrʌSuusi ojootosadʌ.
4 Daidʌ ʌUudasi nʌidamu ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu baitʌguucacamigadʌ
ʌʌmadu sandaaru ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ
sandaaru dai ʌʌmadu gaaataga dai aagidi isducatai istutuiditadai ʌgai
istʌʌgidagi ʌSuusi.
5 Tai ʌgai aliʌ baigʌnʌʌli dai aagidi ʌgai ʌUudasi sai maquia agai tumiñsi,
6 taidʌ ʌUudasi bai aa dai gʌaagacai gaa isducatai gatʌʌgidagi ʌSuusi
siʌʌscadʌ maitiipucagi aa oodami.

———

7 Tai amaasi aayi ʌsiaa duudagai istuigaco tʌtʌgitoiña ʌjudidíu aidʌsi
Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ dai aidʌ coodaiña ʌjudidíu cañiiru
dai dadasdiña Diuusi.
8 Taidʌ ʌSuusi ootoi ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana, dai potʌtʌdai:
—Iimivurai dai bai duuñi cuaadagai idi siaa duudagai vʌʌtarʌ —astʌtʌdai
ʌSuusi.
9 Tai ʌgai tʌcacai dai potʌtʌdai:
—¿Vaaco ipʌlidi aapi tʌsbai duñiagi? —astʌtʌdai.
10 Taidʌ ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:

—Mʌsiuu duucu ajiagi ʌquiiquiʌrʌ, tʌʌgimu aapimʌ ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ vaigʌtica agai ʌmo aayi suudagi vʌrai oida siaaco vaquia ʌgai.
11 Dai tʌcacavurai ʌquiʌʌcami saaco cʌʌca ʌtuucavi siaaco gaugia iñagai aanʌ idi siaa duudagʌrʌ ʌʌmadu aapimʌ.
12 Siʌgai gʌntʌʌgidamu ʌmo tuucavi gʌducami goocua daama vaaquiʌrʌ tʌcaviacoga cabai duñisicami vʌrai ami bai duuñi cuaadagai —astʌtʌdai ʌSuusi.
13 Tai ʌgai iji dai tʌʌ vʌʌsiaʌcatai isducatai aagidi ʌSuusi, dai bai dui ʌcuaadagai siaa duudagai vʌʌtarʌ.
14 Dai caaʌcai ugidagai, taidʌ ʌSuusi meesa vuidʌrʌ daiva ʌʌmadu gʌojootosa.
15 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai gʌojootosa:
—Gia ipʌliditadai aanʌ isgʌnʌʌmadu gaugiagi idi siaa duudagʌrʌ maiquiaa muucucai.
16 Aanʌ angʌnaagidi ansai sivi gaugia iñagai idi siaa duudagʌrʌ cuaadagai dai camaitacuaada iñagai idi siaa duudagʌrʌ cuaadagai asta siʌʌscadʌ idui Diuusi vʌʌsi istumaasi iduñia agai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaidagi oidi daama oidacami diviacai ʌgai dai gatʌaanʌda tami oidigi daama.
17 Amaasi bʌi ʌmo tucayu uuvasi varaagadʌ dai gamamagi dai gooquiʌrʌ maa gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—Vʌʌscatai avʌr ii idi tucayuaiñdʌrʌ.
18 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi ansai camaitayʌʌda iñagai uuvasi varaagadʌ asta siʌʌscadʌ aiyagi istuigaco diviagi Diuusi dai nʌidagi oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami —astʌtʌdai ʌSuusi.
19 Dai gooquiʌrʌ bʌi ʌpaana dai gamamagi dai gooquiʌrʌ saasarai dai maa gʌmamaatʌrdamiga, daidʌ itʌtʌdai:
—Idiav ʌrʌpan ducami giñtuucuga mʌsmaacʌdʌ gatʌʌgida agai mʌsai muaana mʌsai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Poduuquiavʌr ivuaada daidʌ giñtʌtʌgitoda —astʌtʌdai ʌSuusi.
20 Dai cauugitocai ʌSuusi bʌi ʌtucayu dai potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Idi uuvasi varaagadʌ ismaacʌdʌ idi tucayuana daja ʌpan ducami giñʌʌra ismaacʌdʌ aastia agai mʌsai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Iñsiʌʌscadʌ muquiaagi vai aastia giñʌʌra aidʌ abiaadʌrʌ gʌaagadamu goñiooqui utudui ismaacʌdʌ Diuusi ootosda agai ʌoodami.
21 Dʌmos sivi gocʌʌli ismaacʌdʌ giñtʌʌgida agai ʌdudunucami tami meesa daama caatʌ novidʌ giñʌpan duucai.
22 Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami cabʌʌcaiti govoi ismaacʌdʌ gʌaa ʌʌqui abiaadʌrʌ dʌmos siʌʌ soimaa taatamu ʌcʌʌli ismaacʌdʌ giñtʌʌgida agai —astʌtʌdai ʌSuusi.
23 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ aipaco gʌntʌcacaimi soorʌ ʌgai dai gatʌʌgida agai.

———

24 Amaasi ʌmamaatʌrdami ʌʌgi gʌnvupui ñiñio aagaitai sai ismaacʌdʌ vaamioma ʌrtʌaanʌdamica agai siʌʌscadʌ iimiagi siaaco gatʌaanʌi Diuusi.
25 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida ʌbaitʌcʌaacamigadʌ gʌpipiooñiga duucai nʌidiña ʌoodami, dai ʌgai aadʌrʌ ipʌlidi mʌscʌʌga tuutiacami duucai nʌijadagi.
26 Dʌmos aapimʌ maitʌaagai mʌspoduucai ivuaadagi, baiyoma ismaacʌdʌ ʌrbaitʌcʌaacamicagi gʌaagai isvaamioma gʌʌli gʌvuaadagi dai piooñi duucai.

27 ¿Maacᴧdᴧ ᴧrvaamioma tᴧaanᴧdami ismaacᴧdᴧ meesa vuidᴧrᴧ daja ismaacᴧdᴧ gabiaajai sio? ¿Maitasi ᴧrvaavoio sai ismaacᴧdᴧ meesa vuidᴧrᴧ daja? Dᴧmos aanᴧ gᴧnsaagida daja ᴧmo pioo̱ñi duucai.

28 Aapimᴧ vᴧᴧscᴧrᴧ giñᴧᴧmadu daraajana aidᴧsi soimaa taatamaiña aanᴧ.

29 Cascᴧdᴧ aanᴧ gᴧnmaaquia iñagai ᴧmo sᴧᴧlicami poduucai isduucai giñooca giñmaa aanᴧ.

30 Dai aapimᴧ giñᴧᴧmadu gacuaadamu mᴧᴧca siaaco gatᴧaanᴧda iñagai aanᴧ dai giñsoiña tᴧaanᴧdamu aapimᴧ Diuusi maamaradᴧ —astᴧtᴧdai ᴧSuusi gᴧmamaatᴧrdamiga.

———

31 Amaasi potᴧi ᴧᴧpᴧ ᴧSuusi:

—Simuñi, Simuñi, ᴧDiaavora taí oigaragai Diuusi isgᴧduiñdagi mui naana maasi soimaascami mᴧsai camaitiñvaavoitudaiña.

32 Dᴧmos aanᴧ daanᴧi Diuusi aapimᴧ gᴧnvᴧᴧtarᴧ vai maivᴧᴧsi ugitᴧna gᴧnvaavoidaraga, dai siᴧᴧscadᴧ ᴧpamu cᴧᴧga giñvaavoituda aapi pai soiña gᴧaaduñi vai vaamioma cᴧᴧga giñvaavoitudana —astᴧtᴧdai.

33 Taidᴧ ᴧSimuñi aa noragi daidᴧ itᴧtᴧdai:

—Mamaatᴧtuldiadami, baigan giñduu isgᴧoidagi maisacaruamu dai asta muquiaagi gᴧᴧᴧmadu —astᴧtᴧdai Simuñi.

34 Taidᴧ ᴧSuusi potᴧtᴧdai:

—Piiduru, sᴧᴧlicᴧdᴧ angᴧaagidi sai sivi maiquiaa cuujuicai tacucu pᴧaapi vaicojo potᴧiya agai pᴧsai maitiñmaatᴧ —astᴧtᴧdai ᴧSuusi.

———

35 Taidᴧ ᴧSuusi potᴧtᴧdai:

—Aidᴧsidᴧ gᴧnootoi aanᴧ maimoraraaliacami dai tomali tumiñsi daraasacarucami, dai tomali aa sususacaicᴧdᴧ ¿isbai viᴧᴧgacatadai aapimᴧ istumaasi? —astᴧtᴧdai ᴧSuusi gᴧmamaatᴧrdamiga.

Tai ᴧgai aa noragi dai potᴧtᴧdai:

—Tomali ᴧmo istumaasi —astᴧtᴧdai.

36 Tai amaasi ᴧSuusi potᴧtᴧdai:

—Sivi angᴧnaagidi sai sioorᴧ viaacagi moraali gᴧaagai isbᴧᴧ aimᴧrdagi, dai tumiñsi darasacarui ᴧᴧpᴧ, dai sioorᴧ maiviaacagi maastai vai gagarana ᴧmoco gᴧvaasaraga dai savᴧdana.

37 Aanᴧ angᴧnaagidi sai gᴧaagai siᴧpᴧduñiagi isducatai ooja Isaíacaru Diuusi ñiooquidᴧrᴧ siaaco icaiti: “Soi duucai mᴧnᴧijada agai tomastuma soimaasi iducami duucai”. Istumaasi oojisi giñaagaitai gᴧaagai siᴧpᴧduñiagi —astᴧtᴧdai ᴧSuusi gᴧmamaatᴧrdamiga.

38 Tai ᴧgai potᴧtᴧdai:

—Mamaatᴧtuldiadami, tami vᴧᴧtᴧ gooca mamaastai —astᴧtᴧdai.

Tai ᴧgai aa noragi dai potᴧtᴧdai:

—Cascᴧdᴧ —astᴧtᴧdai.

———

39 Amaasi ᴧSuusi vuusai dai ii Oliivosi giidiamu poduucai isduucai ivuaadana ᴧgai taidᴧ ᴧmamaatᴧrdamigadᴧ oí.

40 Amaasi aᴧcai ami giidiᴧrᴧ, taidᴧ ᴧSuusi potᴧtᴧdai gᴧmamaatᴧrdamiga:

—Daanᴧdavurai aapimᴧ Diuusi vai ᴧgai maidagitona ᴧDiaavora issoimaasi gᴧnduiñtuldagi —astᴧtᴧdai.

41 Taidᴧ ᴧSuusi ᴧcovai ii maisi mᴧᴧcasi ᴧpan ᴧᴧ mᴧᴧcasi siᴧᴧsi vuupai ᴧmoco ᴧmo odai, dai gᴧtootonacᴧdᴧ cᴧquiva dai gamamada agai.

42 Dai aduucai gamamagi:

—Giñooca isbaigacamudai ismaisoimaa taata aanʌ poduucai isducatai ʌpʌduñia agai dʌmos vaidʌ ʌpʌduuna pʌsducatai aapi ipʌliadagi. Dai maisiu istumaasi aanʌ ipʌliadagi —asduucai gamamagi ʌSuusi.

43 Tai amaasi vuitapi gʌmaasitu ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ dai vaamioma maquia agai guvucadagai.

44 Dai aliʌ soimaa taatacatai vaamioma daanʌi Diuusi dai vaajurdadʌ ʌpan duucai ootai ʌʌrai dai dʌvʌʌrapi gʌʌsʌi.

45 Dai aidʌsi canaato mamagi ʌgai cʌquiva dai ii siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ dai coocosʌcami tʌʌ, gamaitʌ soiʌliaragai cascʌdʌ.

46 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—¿Tuimʌsi coocosʌ? Vaapaigivurai, dai daanʌda Diuusi vai ʌgai maidagitona ʌDiaavora issoimaasi gʌnduiñtuldagi —astʌtʌdai.

———

47 Dai quiaa ñiooquiditadai ʌSuusi, tai ami aayi mui oodami. Dai ismaacʌdʌ Uudasi tʌʌgiducatadai ʌbaivustaama dan gooca mamaatʌrdamiaiñdʌrʌ, ʌgai baitʌqui imʌitadai ʌoodami, dai miaadʌrʌ cʌquiva dai usupiga agai ʌSuusi.

48 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:

—Uudasi, ʌmo ¿usupigaicʌdʌ pʌsgiñtʌʌgida agai aapi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami? —astʌtʌdai.

49 Tai ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraajatadai ʌSuusi dai nʌiditai istumaasi iduñia agaitadai ʌgai tʌcacai ʌSuusi dai potʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, ¿vuidʌrʌ tʌssuuligʌna mamaastaicʌdʌ? —astʌtʌdai.

50 Dai ʌmaadutai ʌgai iquitʌ sʌʌlisia padʌrʌ naacadʌ ʌpiooñigadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu.

51 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:

—Dagitovurai casia cʌʌgadu —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌSuusi mostaata ʌpiooñi naacadʌ tai dueeyi.

52 Dai amaasi ʌSuusi potʌtʌdai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu, ʌʌmadu ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ sandaaru, ʌʌmadu ʌsonʌrʌ guucacami judidíu ʌgai ismaacʌdʌ dada dai bʌʌquia agai:

—¿Ducatai dada aapimʌ mamaastaicʌdʌ dai uusicʌdʌ ducami iñsaanʌr ʌmo ʌʌsivogamicagi?

53 Aidʌsi gʌnʌʌmadu daacatadai aanʌ vʌʌs tasai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu tomali maitiñtaata aapimʌ, dʌmos sivi casigʌnajʌga aapimʌ tucagi ʌrDiaavora aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ cascʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

54 Tai amaasi ʌgai maisapicami bʌi ʌSuusi, dai bʌʌcai ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali quiidiamu, vaidʌ ʌPiiduru mosmʌʌcasdʌrʌ oidi.

55 Tai aa ami tuisiqui ʌraana ganai, dai taicovai daraiva, taidʌ ʌPiiduru saagida daiva ʌʌpʌ.

56 Tai amaasi ʌmo cusñiiru tʌʌgacai istaicovai daacatadai ʌgai, gʌtʌgito nʌnʌidi daidʌ itʌtʌdai:

—Idi cʌʌli ʌʌpʌ ʌʌmadu aimʌraiña gomaisapicʌdʌ —astʌtʌdai ʌcusñiiru.

57 Dʌmos ʌPiiduru ʌsto, daidʌ itʌtʌdai:

—Maitanmaatʌ aanʌ gocʌʌli di —astʌtʌdai ʌPiiduru.

58 Tai gooquiʌrioma, ʌmai cʌʌli tʌʌ daidʌ itʌtʌdai:

—Aapiapʌ ʌrʌmoco gomaisapicʌdʌ aduñdʌ ʌʌpʌ —astʌtʌdai.

Dʌmos ʌPiiduru itʌtʌdai:

—Cho, maitanmaatʌ aanʌ gocʌʌli di —astʌtʌdai.

59 Tai bo laascʌdʌ ʌmai itʌi:

—Sʌʌlicʌdʌ idi cʌʌli ʌʌmadu aimʌraiña gomaisapicʌdʌ ʌʌpʌ daidʌ ʌrGalileeʌrʌ oidacami ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
60 Taidʌ ʌPiiduru itʌi:
—Cho, aanʌ tomali maimaatʌ mʌsioorʌ aagai aapimʌ —astʌtʌdai ʌPiiduru.
Dai quiaa ñioocaitadai ʌgai tai cuujui tacucu.
61 Taidʌ ʌSuusi vui nʌnʌaava ʌPiiduru, taidʌ ʌPiiduru tʌgito istumaasi aagidi ʌmamaatʌtuldiadami, sai maiquiaa cuujuicai tacucu ʌgai vaicojo ʌstua agaitadai ismaatʌ ʌSuusi.
62 Taidʌ ʌPiiduru vuusai abiaadʌrʌ dai soigʌʌldacai sosua.

———

63 Daidʌ ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ nuucadacatadai ʌSuusi parunai dai saasarai tuucugadʌ.
64 Dai iiña vuupuidʌ dai vuivasana gʌvai, daidʌ itʌtʌdai:
—¿Maatʌñi toorʌ gʌgʌʌgʌ? —astʌtʌdai.
65 Dai aagidi mui naana maasi ñiooqui sigalnascami.

———

66 Dai aidʌsi casi ʌrtasʌrʌcatadai, gʌnʌmpagi ʌjudidíu sonʌrʌ guucacamigadʌ, ʌʌmadu ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu, ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ, mʌtai vaan cʌi ʌSuusi dudunucami vuidʌrʌ mʌtai ami tʌcacai, daidʌ itʌtʌdai:
67 —¿Gʌraagidañi povai pʌscaiti aapi pʌsaidʌ ʌrʌCristo ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuusaitu pʌsai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidana? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ispovʌntʌʌda aanʌ sai ʌjʌ, siaadʌrʌ giñvaavoitudana aapimʌ.
68 Dai isgʌntʌcaca aanʌ ʌmo istumaasi siaadʌrʌ giñaa noragidana aapimʌ tomali maitiñdagituan taada aapimʌ.
69 Dai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami caotoma imimu Diuusi ʌʌmadu dai ʌʌmadu gatʌaanʌda iñagai, ismaacʌdʌ vaamioma viaa guvucadagai istomali ʌmo ʌmai —astʌtʌdai ʌSuusi.
70 Tai amaasi vʌʌscatai tʌcacai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Aidʌ gia aapi ʌrDiuusi maradʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ Diuusi maradʌana poduucai mʌsduucai aagai aapimʌ —astʌtʌdai.
71 Tai ʌgai itʌi:
—¿Tuisidʌ nʌnʌracana aatʌmʌ vaamioma nʌijadami cacaʌcatai isʌʌgi gʌtʌñicʌdʌ gʌraagidi goovai? —ascaiti ʌbaitʌguucacami.

23

———

1 Amaasi vʌʌscatai ʌbaitʌguucacami bʌʌcai ʌSuusi dai Pilaato vuidʌrʌ cʌi.
2 Dai ami gʌpiʌrʌ vuupaimi daidʌ icaiti:
—Tʌʌ aatʌmʌ idi cʌʌli vai sisioquitudai gʌraaduñi daidʌ icaiti sai maitʌaagai tʌsaa namʌquiadagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacami romano, daidʌ icaiti ʌʌpʌ sai sʌʌlicʌdʌ ʌrʌCristo goovai ismaacʌdʌ ʌrraí ʌʌpʌ —astʌtʌdai.
3 Amaasi ʌPilaato tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Aapipʌsi ʌrʌjudidíu raígadʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ poduuquiava pʌsducatai aagai aapi —astʌtʌdai.
4 Amaasi ʌPilaato itʌtʌdai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu ʌoodami:
—Maitantʌtʌgai tomali ʌmo istumaasi soimaascami idi cʌʌliʌrʌ —astʌtʌdai.

5 Dʌmos ʌoodami vaamioma gʌgʌrʌ aagidi daidʌ itʌtʌdai:
—Goovai sisioquitudai vʌʌsi Judeeʌrʌ oidacami gʌmamaatʌtuldaragacʌdʌ, Galileeaiñdʌrʌ abiaadʌrʌ gʌaaga goovai dai asta tami —astʌtʌdai.

———

6 Dai aidʌsi caʌ ʌPilaato imaasi gatʌcacai sabaigʌ ʌrGalileeʌrʌ oidacami ʌcʌʌli.
7 Dai aidʌmʌsi aagidi sai ʌjʌ, tai ʌgai ootosi ʌEroodʌsi ismaacʌdʌ ʌrtʌaanʌdamicatadai Galileeʌrʌ dʌmos aidʌ Jerusaleenʌrʌ daacatadai ʌgai.
8 Taidʌ ʌEroodʌsi aliʌ baigʌʌli tʌʌgacai ʌSuusi ʌʌquioma abiaadʌrʌ nʌida ʌliditadai ʌgai cajioomacatadai ʌgai dai nʌida ʌlidiña isivuaada ʌgai ʌmo istumaasi gʌgʌrducami.
9 Daidʌ ʌEroodʌsi naana maasi tʌcacai, dʌmos ʌSuusi maiaa noragi tomali ʌmo istumaasi.
10 Dai ami daraajatadai ʌʌpʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ, ʌgai aliʌ goguama gʌpiʌrʌ vuupai.
11 Amaasi ʌEroodʌsi ʌʌmadu ʌsandaarugadʌ soi duucai nʌidi ʌSuusi, dai mosparunda ʌlidi ʌgai dai cʌʌga dadapacami aadi yuucusi ʌmo raí duucai. Amaasi ʌEroodʌsi ootosi ʌpamu ʌPilaato.
12 Dai aidʌ tasʌrʌ gʌnaaduñta ʌPilaato ʌʌmadu ʌEroodʌsi ʌʌquioma ʌrgʌnsasaayumʌcatadai ʌgai.

———

13 Amaasi ʌPilaato ʌmpagi ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu ʌtʌtʌaanʌdami ʌʌmadu ʌoodami,
14 daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ mʌtaiñvuaapi idi cʌʌli pocaititai sai goovai sisioquitudai oodami, nai aanʌ catʌcacai aapimʌ gʌnvuitapi dai canʌidi aapimʌ iñsmaitʌtʌgai istumaasicʌdʌ gʌpiʌrʌ caatʌcagi goovai tomali ʌmo istumaasicʌdʌ mʌstuucʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupai aapimʌ.
15 Tomali ʌEroodʌsi baiyoma ʌpamu gʌrootosi ʌgai canʌidi aapimʌ ismaitʌristuma ducami goovai tomali maiviaa aatʌmʌ istuisidʌ muaagi.
16 Mossoimaa taatatuldamu aanʌ dai gooquiʌrʌ dagitomu —astʌtʌdai ʌPilaato.
17 Pilaato aidʌ siaa duudagʌrʌ viaacatadai isdagitoldagi ʌoodami ʌmaadutai ʌmaamaisapicʌdʌ poduucai ivuaadana ʌgai vʌʌsi uumigi cascʌdʌ.
18 Tai vʌʌsi ʌoodami ʌmapai ijiña dai pocaiti:
—Vaidacaivurai goovai dai muaa dai dagito Baraavásí —ascaiti ʌoodami.
19 Baraavásí ʌmpagi oodami dai cocotuli ʌbaitʌguucacami ʌʌmadu daidʌ ʌrgamuaacamicatadai ʌʌpʌ mai cascʌdʌ maisacatadai.
20 Vaidʌ Pilaato dagitua ʌliditadai ʌSuusi, dai aagidi ʌoodami ʌpamu.
21 Dʌmos ʌgai vaamioma ijiña daidʌ icaiti:
—Siisañí curusiaba. Siisañí curusiaba —ascaiti ʌoodami.
22 Dai amaasi cavaicʌrʌ itʌtʌdai ʌPilaato:
—¿Tuma soimaasi iducami goovio? Aanʌ maitʌtʌgai istuisi muaagi, soimaa taatatuldamu aanʌ dai dagitomu —astʌtʌdai ʌPilaato.
23 Dʌmos ʌoodami vaamioma gʌgʌr ñiooquimi daidʌ icaiti mʌsai curusiaba siisana, dai mosʌʌ gʌgʌr ñiooquimi ʌgai mʌsai siisana curusiaba mʌtai poduucai idui isducatai aagai ʌgai.
24 Taidʌ ʌPilaato ipʌli isiduñiagi mʌsducatai aagidi,

25 dai dagito ʌcʌʌli ismaacʌdʌ ʌoodami ipʌli, ʌgai ismaacʌdʌ maisapicatadai gamuaacamicatai dai cocotuldacai ʌoodami. Taidʌ ʌPilaato tʌʌgi ʌSuusi ʌoodami saidʌ iduuna ʌgaicʌdʌ istumaasi ipʌliadagi.

———

26 Dai aidʌsi vaidaticatadai ʌgai ʌSuusi dai curusiaba siisa agai, dai caayana aayi ʌmo cʌʌli Sireñiʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ dʌjiaiñdʌrʌ imʌitadai Simuñi tʌʌgiducami, mʌtai bʌi dai tʌjai sai gooquiʌrʌ imʌiña ʌSuusi dai bʌʌcaticana ʌcurusi.
27 Dai oiditadai mui oodami dai mui ooqui ʌʌpʌ oiditadai dai gʌgʌrʌ suaañimi dai iiñaquimi soigʌnʌliditai nʌiditai ʌSuusi.
28 Dʌmos ʌSuusi vui nʌnʌaava daidʌ itʌtʌdai:
—Ooqui Jerusaleenʌrʌ oidacami maitavʌr suaanʌda soimaa taatacatai aanʌ baiyomavʌr suaanʌda mʌsiʌʌscadʌ soimaa taatacagi aapimʌ ʌʌmadu gʌnmaamara giñvaavoitudaitai.
29 Aimu istuigaco aliʌ soimaasi gʌtaatamu dai povʌcaitiada agai: “Siʌʌ baigʌnʌlidi ʌooqui ismaacʌdʌ maitistutuidi ismaamatadagi dai ʌgai ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maimaamatai”.
30 Dai amaasi ʌoodami ipʌliadamu isdaama suuligiagi ʌgigiidi dai sai iiñana.
31 Canʌidi aapimʌ siʌ soimaasi giñtaatamituldi gooodami maitʌristuma ducamicatai aanʌ, dʌmos nʌidamu aapimʌ siʌ soimaa taatamu goovai ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi iducami —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
32 Dai vaidaticatadai ʌʌpʌ gooca ʌʌsivogami dai ʌʌmadu coodia agai ʌSuusi.
33 Dai amaasi aʌcai mʌʌca siaaco Calavera tʌʌgidu ami curusiaba siisa ʌSuusi, ʌʌmadu ʌvʌgoocai gʌpiʌrʌ vʌʌtʌcami. Ʌmoco ʌmo curusiaba sʌʌlisia padʌrʌ ʌSuusi dai ʌgʌmai ʌmai curusiaba oogisia padʌrʌ.
34 Dai aidʌmʌsi curusiaba siisapaitadai ʌSuusi tai ʌgai itʌi:
—Giñooca oigʌldañi idi oodami maitamaatʌ goovai istuma vueeyi —astʌtʌdai ʌSuusi.
Daidʌ ʌsandaaru tʌcavi dadaitudai tumiñsi dai nʌida agai sooriatai gʌntaacoida agai ʌSuusi yuucusdʌ.
35 Vaidʌ ʌoodami nʌiditadai ami daraajatai, dai asta ʌtʌtʌaanʌdami parunaitadai ʌSuusi daidʌ icaiti:
—Cʌʌgacʌrʌ vuvaitu goovai aa dai sivi ¿tuisidʌ maicʌʌgacʌrʌ gʌvuusaida ʌlidi goovai ʌʌgi? Issʌʌlicʌdʌ ʌrʌCristo goovai di daidʌ ʌrDiuusi ʌcovai vuusaidadʌ —ascaiti ʌtʌtʌaanʌdami.
36 Daidʌ ʌsandaaru ʌʌpʌ parunai dai miaadʌrʌ gugucai dai iituda agaitadai valienti maisi cʌʌgaducami
37 daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Pʌsaapi ʌrraígadʌ judidíu di cʌʌgacʌrʌ igʌvuusaida aapi ʌʌgi —astʌtʌdai ʌsandaaru.
38 Dai moodʌ daanioma oojisicatadai gilieegocʌdʌ dai latiiñicʌdʌ dai evreocʌdʌ, siaacoga icaiti: “Idiavʌr raígadʌ judidíu”, ascaiti ʌoojai.
39 Ʌmaadutai ʌgʌpiʌrʌ vʌʌtʌcʌdʌ ismaacʌdʌ ami saigiʌcatadai parunai ʌgai cascʌdʌ itʌtʌdai:
—Pʌsaapi ʌrCristo cʌʌgacʌrʌ igʌvuusaida aapi ʌʌgi dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida aatʌmʌ ʌʌpʌ —astʌtʌdai.
40 Dʌmos ʌgʌmai bagaimi gʌaduñi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Maitapʌs ʌʌbʌidi Diuusi? Aapi ʌʌpʌ soimaasi taataca ʌpan duucai goovai.
41 Dʌmos aatʌmʌ gia viaa istucʌdʌ soimaasi taatacagi, soimaasi idui aatʌmʌ cascʌdʌ. Dʌmos idi cʌʌli maitidui tomali ʌmo soimaasi —astʌtʌdai.

42 Dai amaasi itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Pʌsiʌʌscadʌ aiyagi pʌsiaaco gatʌaanʌda agai pai giñtʌgito —astʌtʌdai.
43 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌaagidi pʌsai sivi giñʌʌmadu daaca agai tʌvaagiʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

44 AidʌSi casi ʌrdaan duucucatadai vʌʌsi oidigi tucapi vii uruno taadaco uucami.
45 Tasai mostucapi vii, taidʌ ʌgʌʌ icuusi vaamioma covoocami siʌmo sueeyi ismaacʌdʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu sagiʌcatadai ʌran sʌʌli sarai sʌʌliacoga tʌcavidʌrʌ abiaadʌrʌ.
46 Amaasi ʌSuusi gʌgʌrʌ iiña daidʌ itʌi:
—Giñooca gʌviituldagena giñibʌdaga —astʌtʌdai. Dai mospotʌi ʌgai dai muu.
47 Dai aidʌsidʌ ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ ismaacʌdʌ ʌrromano nʌiditai istumaasi ʌpʌduitadai, siaa duutuli Diuusi daidʌ icaiti:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isidi cʌʌli maitʌrsoimaasi iducamicatadai —ascaiti.
48 Dai vʌʌsi ʌoodami ismaacʌdʌ ami daraajatadai dai nʌidi istumaasi ʌpʌdui, iji abiaadʌrʌ dai gʌvimi gʌnmoomo.
49 Dʌmosvʌʌscataiismaacʌdʌ maatʌcatadai ʌSuusi mʌʌcasdʌrʌ guucacatai nʌidi imaasi ʌʌmadu ʌooqui ismaacʌdʌ oiditadai Galileeaiñdʌrʌ abiaadʌrʌ.

———

50 Dai oidacatadai ʌmo cʌʌli cʌʌ tuigacami dai maitʌrsoimaasi ivuaadami, Osee tʌʌgiducami, Arimateeʌrʌ oidacami Judeea dʌvʌʌriʌrʌ. Dai ʌgai ʌrʌmo tʌaanʌdami ismaacʌdʌ tʌcacaiña mʌsmaacʌdʌ vaan tutusaiña.
51 Ʌgai nʌnʌracatadai istuigaco gatʌaanʌda agai Diuusi, cascʌdʌ maibai aagaitadai ʌgai isducatai idui ʌgaa baitʌguucacami.
52 Dai amaasi ʌgai nʌidamu ʌPilaato dai taí ʌSuusi tuucugadʌ.
53 Dai tʌvaañdacai curusiaiñdʌrʌ ʌmo icuusi tuaacamiʌrʌ biisa dai ʌmo tʌjoovai tʌʌ mʌsiaaco tomali ʌmaadutai maiquiaa yaasa ʌmai muuquiadʌ.
54 Aidʌ ʌrʌtasaicatadai istuigaco bai vuaadana ʌgai vʌʌsi dai siaadiqui ʌribʌstaragaicatadai istuigaco maitistuma vuaadana ʌgai.
55 Daidʌ ʌooqui ismaacʌdʌ oiditadai ʌSuusi Galileeaiñdʌrʌ abiaadʌrʌ iji dai nʌnʌidi ʌtʌjoi dai gʌntʌgito nʌnʌidi mʌsducatai tʌʌ ʌmuuquiadʌ.
56 Dai aidʌsi quiiyana dada ʌgai bai dui asaiti sigian uuvadami dai siaadiqui ibʌstaragʌrʌ gʌniibʌsi poduucai isducatai gʌnviidacatadai ʌgai.

24

———

1 Dai siaadiqui tuucamidʌrʌ tasʌrʌ ʌʌcaldiʌrʌ, ʌooqui ʌʌqui quiaamoco iji siaaco caatʌcatadai ʌSuusi tuucugadʌ dai vuucaticatadai ʌsigian uuvaicʌdʌ ismaacʌdʌ bai duitadai ʌgai dai tʌida agaitadai ʌmuuquiadʌ dai aa ooqui ʌʌpʌ oiditadai.
2 Dai aidʌsi aayi ʌgai gʌntʌgito tʌʌ isʌodai ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ cuupicatadai ʌtʌjoi iscamaianaasi daacatadai,
3 tai ʌgai vaapa dʌmos maitʌʌ ʌgai ʌSuusi tuucugadʌ.
4 Dai ʌgai aliʌ duduaadimucatadai dai tomali maimaatʌcatadai istuma duñiagi, dai tʌʌ gooca cʌcʌʌli vai sonuana guucacatadai dai dadadacʌi yuucusidʌ.
5 Daidʌ ʌooqui cuicʌsacatadai duduaadimucai taidʌ ʌcʌcʌʌli itʌtʌdai:
—¿TuimʌSi gaagai coidadʌ saagida ʌgai ismaacʌdʌ duaaca?

6 Maita tami daja ʌgai duaacata. Gʌntʌgitovurai isducatai gʌnaagidi ʌgai
aidʌmʌsi quiaa Galileeʌrʌ daraajatadai.
7 Aidʌsi povʌntʌtʌdai ʌgai sai ʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami
gʌaagaitadai mʌstʌʌgidagi soimaasi ivuaadami, dai sai bo vaica tasaicʌdʌ
duaaca agaitadai —astʌtʌdai ʌcʌcʌʌli.
8 Tai ʌgai gʌntʌgito ʌñiooqui ismaacʌdʌ aagidi ʌSuusi.
9 Dai iimʌcai abiaadʌrʌ ʌooqui iji dai mʌʌ aagidi vʌʌsi imaasi ʌbaivustaama
dan ʌmoco ʌSuusi ojootosadʌ ʌʌmadu vʌʌscatai ʌgaa.
10 Ʌooqui ismaacʌdʌ aagidi ʌojootosicami ʌrMaría Madaliña, ʌʌmadu
Vuañiita, ʌʌmadu María Jacovo dʌʌdʌ, dai aa ooqui.
11 Dʌmos ʌojootosicami mosvuiirugami duucai caʌ ʌñiooqui ismaacʌdʌ
aagidi ʌooqui dai maivaavoitu.
12 Dʌmos ʌPiiduru mʌraitai vuusai dai mʌʌ nʌnʌidi siaaco caatʌcatadai
ʌSuusi, dai aʌcai tuucavi nʌnʌaava dai tʌʌ ʌicuusi tuaacʌdʌ ismaacʌdʌrʌ
biisapicatadai ʌmuuquiadʌ vai mosgajiaadʌrʌ daacatadai, tai ʌgai ʌpamu aa
gʌi dai duaadimutugaitai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ʌpʌduitadai.

———

13 Dai ʌgai vaa tasʌrʌ goocatai ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ Emausamaco
iimʌitadai, Emausa maisi mʌʌcoraga Jerusaleenaiñdʌrʌ parʌ goo oora imida-
gai.
14 Dai iimʌitai aatagaimi dai aagaimi ʌgai vʌʌsi istumaasi daivusai
Jerusaleenʌrʌ.
15 Dai aidʌsi aipaco gʌnaatagidimi ʌgai, tai ʌʌgi ʌSuusi miaadʌrʌ cʌquiva
dai oí.
16 Daidʌ ʌcʌcʌʌli nʌiditadai dʌmos Diuusi maimaa oigaragai ismatiagi
sioorʌ ʌgai.
17 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi aatagaimi aapimʌ iimʌitai? ¿Tuimʌsi soigʌnʌlidi? —astʌtʌdai
ʌSuusi.
18 Tai ʌmaadutai ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ Cleoofasi tʌʌgidu aa noragi daidʌ
itʌtʌdai:
—Vʌʌsi oidacami maatʌ istumaasi ʌpʌdui Jerusaleenʌrʌ, ¿mosʌca aapipʌs
maimaí, ami gʌuuliñacatai ʌʌpʌ? —astʌtʌdai.
19 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ʌpʌduio? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Ʌgai ismaacʌdʌ ʌpʌdui ʌSuusi Nasareetʌrʌ oidacamicʌdʌ, ismaacʌdʌ
ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌcatadai daidʌ ivuaadana mui naana
maasi gʌgʌrducami asta gʌñiooquicʌdʌ Diuusi vuitapi dai ʌoodami vuitapi.
20 Dai isduucai ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu
gʌrtʌtʌaanʌdamiga gatʌʌgi mʌsai gatʌaanʌna muaaragai dai curusiaba si-
isana.
21 Aatʌmʌ poʌliditadai isʌgai ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida agaitadai judidíu.
Dʌmos sivi casiʌpʌdui vaica tasai siʌpʌdui gomaasi.
22 Dʌmos ʌʌmoco ooqui aatʌmʌ gʌrsaagidaiñdʌrʌ gʌrʌʌbʌcatai. Aliʌ ʌʌqui
iji ʌgai siaaco caatʌcatadai ʌSuusi,
23 dai maitʌʌ ʌgai ʌtuucugadʌ, dai dadacai pocaitimi sai vuitapi
gʌnmaasitu Diuusi tʌtʌaañicarudʌ sai potʌtʌdai sai ʌSuusi duaaca.
24 Tai ʌʌmadutai gʌraaduñi iji siaaco caatʌcatadai ʌgai dai tʌʌ vʌʌsi isdu-
catai aagai ʌooqui dʌmos ʌSuusi gia maitʌʌ ʌgai ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌcʌcʌʌli.
25 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Gia maimaatʌ caʌ aapimʌ dai mosʌʌ tʌvʌpicʌdʌ maiquiaa vaavoitudai
ismaacʌdʌ aagai ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.
26 ¿Maitasi viaacatadai ʌCristo issoimaa taatagi vʌʌsi gomaasi vai gooquiʌrʌ
siaa duutuadagi vʌʌscatai tʌvaagiʌrʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.
27 Amaasi ʌSuusi aagidi istʌiya ʌlidi vʌʌsi ʌoojai ismaacʌdʌ oojisi Diu-
usi ñiooquidʌrʌ siaaco ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aagaitai ʌSuusi.
Ʌʌpʌga aagai ʌgai ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru dai gooquiʌrʌ aagai is-
maacʌdʌ ooja ʌgaa Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.
28 Dai aidʌsi aayi ʌcʌcʌʌli siaacoga iimia agaitadai vaidʌ ʌSuusi mos-
daivuñia agaitadai abiaadʌrʌ.
29 Dʌmos ʌcʌcʌʌli goguama oí sai viʌʌna daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌrʌʌmadu ivii casia uruñimi oidigi dai catucaimi vʌʌsi —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi ami aayi ʌʌpʌ dai ʌʌmadu viiya agai.
30 Dai aidʌsi gaugia agaitadai ʌgai ʌcʌcʌʌli ʌʌmadu meesa vuidʌrʌ taidʌ
ʌSuusi bʌi ʌpaana dai gamamagi dai saasarai dai maa ʌcʌcʌʌli.
31 Mospodui ʌgai tai Diuusi maa oigaragai ʌcʌcʌʌli sai maatʌna isʌgai
ʌrʌSuusi. Dʌmos aidʌ otoma ʌSuusi maitʌmaasitu abiaadʌrʌ.
32 Vaidʌ ʌcʌcʌʌli povai gʌntʌtʌdai aipacoga:
—¿Maitasi ʌrvaavoi tʌsaliʌ baigʌrʌliditadai aatʌmʌ aidʌsi gʌroiditadai ʌgai
voiyaiñdʌrʌ dai gʌraagidimi isducatai icaiti Diuusi ñiooquidʌ? —astʌtʌdai
ʌcʌcʌʌli.
33 Dai amaasi ʌgai mainʌnʌra vaamioma mosotoma ʌpamu aa suuli
Jerusaleenamu, vai ami gʌnʌmpaidacatadai ʌbaivustaama dan ʌmoco
ojootosicami ʌʌmadu ʌaaduñdʌ.
34 Daidʌ ʌojootosicami potʌtʌdai ʌgaa gooca cʌcʌʌli:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isduaaca ʌmamaatʌtuldiadami goSimuñi catʌʌ
—astʌtʌdai.
35 Amaasi ʌvʌgoocai cʌcʌʌli aagidi isducatai ʌpʌdui voiyʌrʌ, dai isducatai
maí ʌgai ʌSuusi aidʌsi saasarai ʌgai ʌpaana.

———

36 Amaasi quiaa aagaitadai ʌgai imaasi, taidʌ ʌSuusi saagida cʌquiva dai
aduucai viaatuli:
—¿Baigamʌsi ʌnʌlidi? —astʌtʌdai.
37 Tai ʌgai aliʌ duduaadimu dai povʌnʌliditadai siʌrʌmo suiñali ismaacʌdʌ
nʌidi ʌgai.
38 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi duduaadimucu? ¿Tuimʌsi maicʌʌga vaavoitu aapimʌ?
39 Nʌidavurai giñnoonovi ʌʌmadu giñʌʌcaso ʌgai vaa Suusiana.
Giñtaatavurai dai nʌida. Ʌmo suiñali maioo tomali maituucuga poduucai
mʌsducatai giñnʌidi aapimʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
40 Dai potʌʌcai tʌtʌgidi gʌnoonovi ʌʌmadu gʌʌʌcaso.
41 Dʌmos ʌgai maiquiaa vaavoitudaitai baigʌnʌldacai dai maitʌtʌgaitai
istumaasi gʌntʌtʌgituagi. Cascʌdʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—¿Viaamʌsi istumaa ugia aanʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.
42 Tai ʌgai maa laachi vatopa gaicami dai ʌmo mʌʌmʌvai.
43 Taidʌ ʌSuusi bʌi dai uu ʌgai vuitapi.
44 Dai gooquiʌrʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—Vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ soimaa taata aanʌ ʌrʌgai isducatai gʌnaagidi
aanʌ aidʌsi quiaa gʌnʌʌmadu daacatadai, sai viaacatadai siʌpʌduñiagi vʌʌsi
gomaasi ismaacʌdʌ gʌaagai ʌliivroʌrʌ ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru dai is-
maacʌdʌ ooja ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai ismaacʌdʌ oojisi Salmosi
liivrugadʌrʌ giñaagaitai —astʌtʌdai ʌSuusi.

45 Dai soi ʌSuusi ʌgai sai maatʌ caʌcana.
46 Daidʌ itʌtʌdai:
—Poduucai oojisi saidʌ ʌCristo viaacatadai ismuquiaagi dai bo vaica tasaicʌdʌ viaacatadai isduaacagi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
47 Dai gomaasi ismaacʌdʌ soimaa taata aanʌ gʌaagai mʌsaagidagi vʌʌsi oidigi daama oidacami Jerusaleenaiñdʌrʌ abiaadʌrʌ gʌnaagacai dai sai gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi vai poduucai oigʌldica ʌgai vʌʌsi soimaascamigadʌ.
48 Dai aapimʌ ʌrnʌijadami vʌʌsi imaasi.
49 Dai aanʌ gʌnootosdamu vʌʌsi istumaasi aagai giñooca, dʌmos tanasi Jerusaleenʌrʌ avʌr daraaja asta siʌʌscadʌ diviagi Diuusi guvucadadʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ aapimʌ gʌnʌʌmadu —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

50 Daidʌ ʌSuusi vaidacai gʌojootosa abiaadʌrʌ Betaaniamu, dai vañigidacai gʌnoonovi siaa duutuli.
51 Dai siaa duutuldacai ʌcovai ii dai tʌvaagiamu tʌsai.
52 Daidʌ ʌojootosicami casiaa duutudacai aa suuli Jerusaleenamu dai aliʌ baigʌnʌliatugai,
53 dai vʌʌscʌrʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daraajatai siaa duutudaiña Diuusi.
Mosʌcaasi.

Λ Vuaana ooja istumaasi ivuaadana ʌSuusi Cristo aidʌsi quiaa aimʌraitadai tami oidi daama

1-2 Diuusi maradʌ ʌgai dai tomastuigaco tʌvaagiʌrʌ daacana Diuusi ʌʌmadu. Aidʌsi maiquiaa cʌquiva oidigi vʌʌscʌrʌ oidaga Diuusi maradʌ Diuusi ʌʌmadu. Diuusi maradʌ ʌgai daidʌ gʌrmaatʌtuli istuiga Diuusi. Diuusi maradʌ ʌrDiuusi ʌʌpʌ cascʌdʌ.

3 Diuusi maradʌ ʌʌmadu Diuusi idui vʌʌsiaʌcatai.

4 Diuusi maradʌ gʌrmaacai ibʌdagai utuducami dai soicʌi oodami ismaatʌ caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ.

5 Diuusi maradʌ divia oidigi daama dai oidacatadai oodami saagida. Λoodami maimaatʌ caʌcatadai Diuusi ñiooquidʌ baiyoma apiasoimaasi ivuaadana. Diuusi maradʌ soi mui oodami sai maatʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ tomasi vaamioma muidu ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ vipieeyi Diuusi ñiooquidʌ. Siaaco oidaga cuudagi maitutucagʌi. Poduucai ʌʌpʌ sioorʌ vaavoitudai dai ʌʌgidi Diuusi maradʌ ʌgai gia gajiaadʌrʌ vipieeyi gosoimaascami.

6-7 Diuusi ootoi ʌVuaana sai vapaconana oodami sai gaagidana isDiuusi maradʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ maatʌtuldia agai oodami Diuusi ñiooquidʌ, sai oodami vaavoitudana ʌCristo.

8 ΛVuaana maitʌrʌCristocatadai baiyoma Diuusi ootoi ʌVuaana sai gaaagidiana sioorʌ ʌrʌCristo.

9 ΛCristo divia agaitadai gooquiʌrioma dai soiña agai oodami sai maatʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ.

10 ΛCristo oidacatadai oidi daama dʌmos ʌoodami maimaatʌcatadai sioorʌ ʌgai. Λgai ʌgai daidʌ idui oidigi.

11 Daidʌ ʌCristo ʌrjudíucatadai dʌmos chiʌʌqui judidíu vaavoitudaitadai ʌgai.

12 Dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌʌmoco cʌʌga gʌntʌgito caʌ dai vaavoitu ʌSuusi Cristo tai Diuusi maa ʌgai sʌʌlicami saidʌ ʌrDiuusi maamaradʌcana.

13 Mospoduucai ʌrDiuusi maamaradʌcana oodami maisiu mosvuvaacʌcai oodamiaiñdʌrʌ. Λvaavoitudadami ʌrDiuusi maamaradʌ maisiu mosipʌliditai dʌʌdʌdʌ tomali maisiu mosipʌliditai ʌmo oodami baiyoma ʌrDiuusi maamaradʌ ipʌliditai Diuusi.

14 Daidʌ ʌCristo Diuusi maradʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai ʌgaicʌdʌ gʌmaí istuiga Diuusi. Diuusi maradʌ vuusai oodami duucai dai oodami saagida oidacana. Dai ʌgai sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidiña oodami dai vʌʌsi istumaasi aagaiña ʌgai ʌrvaavoi. Dai aatʌmʌ maí siʌgai viaa ʌmo sʌʌlicami dai aliʌ viaa guvucadagai. Diuusi ʌgai dai maa gʌmara sʌʌlicami dai guvucadagai. Diuusi mosaliʌʌmaduga maradʌ.

15 Dai poduu aagai ʌVuaana aagaitai ʌgai:

—Idiava ʌrʌgai ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ sai divia agaitadai, dai vaamioma namʌga iñsaanʌ dai aanʌ maitistutuidi siʌʌsi istutuidi idi. Maiquiaa vuusaicai aanʌ abiaadʌrʌ caoidacatadai idi —ascaiti ʌVuaana.

16 Daidʌ ʌgai sʌʌlicʌdʌ gʌroigʌdai dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi dai vʌʌscʌrʌ gʌrsoicʌi naana maasi istumaasicʌdʌ aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai.

17 Moseesacaru ʌgai daidʌ gʌrmaa Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai sioorʌ maiʌʌgidiña ʌsʌʌlicami ʌdudunucami gʌvaiña ʌgai iscoodaiña ʌʌpʌ. Dʌmos ʌSuusi Cristo ʌgai dai oigʌdai oodami dai oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi dai vʌʌsi istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi.

18 Tomali ʌmaadutai mainʌidi Diuusi tomali ʌmo imidagai. DʌmosDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tomastuigaco tʌvaagiʌrʌ daja Diuusi gʌrooga ʌʌmadu dai cascʌdʌ cʌʌ maatʌ istuiga Diuusi. Ʌgai ʌgai dai gʌrmaatʌtuldi istuiga Diuusi. Diuusi mosaliʌʌmaduga maradʌ.

———

19 Ʌfariseo Jerusaleenʌrʌ oidacami ootoi papaali ʌʌmadu pipiooñigadʌ sai tʌcacana ʌVuaana soor ʌgai.
20 Taidʌ ʌVuaana sʌʌli aagidi dai potʌtʌdai:
—Aanʌ anmaitʌrʌCristo —astʌtʌdai ʌVuaana.
21 Amaasi potʌtʌdai ʌpapaali ʌʌmadu pipiooñigadʌ ʌgai:
—¿Poor aapi? ¿Aapipʌsi ʌrEliiasi Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌVuaana potʌtʌdai:
—Chuu —astʌtʌdai.
Tai ʌgaa potʌtʌdai:
—¿Aapipʌsi ʌrʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ sai divia agaitadai? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌVuaana potʌtʌdai:
—Chuu —astʌtʌdai.
22 Amaasi ʌgaa potʌtʌdai:
—¿Poor aapi? GʌraagidaÑi aapi tʌtai aagida aatʌmʌ ʌmo istumaasi ʌgai ismaacʌdʌ gʌrootoi. ¿Tumaasi gʌraagidamu aapi? ¿Poor aapi? —astʌtʌdai.
23 Taidʌ ʌVuaana potʌtʌdai:
—Aanʌanʌ ʌgai ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ Isaíacaru sai oidigana gamamaatʌtuldia agai Diuusi ñiooquidʌ dai aduucai ooja ʌgai: “Aagidamu ʌgai oodami sai otoma divia agai gabaitʌcʌaacamiga, cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada ʌgai”, asduucai ooja Isaíacaru —astʌtʌdai ʌVuaana.
24 Amaasi ʌfariseo ojootosadʌ ismaacʌdʌ dada Jerusaleenaiñdʌrʌ
25 potʌtʌdai:
—Isaapi maitʌrʌCristo, tomali maitʌrEliiasi, tomali maitʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ divia agaitadai, aidʌ gia ¿tuipʌsi vapaconai aapi oodami? —astʌtʌdai ʌgai.
26 Taidʌ ʌVuaana potʌtʌdai:
—Aanʌ gia suudagicʌdʌ vapaconai oodami dʌmos aapimʌ gʌnsaagida aimʌrai ʌmai dai maimaatʌ aapimʌ sioorʌ ʌgai.
27 Aanʌ ʌpʌga divia isʌgai dʌmos ʌgai vaamioma viaa guvucadagai iñsaanʌ. Aanʌ maitistutuidi siʌʌsi istutuidi ʌgai. Ʌgai sʌʌlicʌdʌ vaamioma namʌga iñsaanʌ —astʌtʌdai ʌVuaana.
28 VʌʌsI gomaasi ʌpʌdui Betaabarʌrʌ vaasmocoradʌrʌ ʌgʌʌ aqui Jordán. Ʌaqui Jordánʌrʌ ʌgai siaaco vapaconai ʌVuaana ʌoodami.

———

29 Siaadico ʌVuaana nʌidi isvuidʌrʌ imʌi ʌSuusi. Daidʌ ʌVuaana itʌtʌdai ʌoodami:
—Dañi gooviava ʌgai ismaacʌdʌ ootoi Diuusi sai gʌmuaatudana curusiaba vai poduucai Diuusi istuidʌna isoigʌldiagi oodami soimaascamigadʌ. Poduucai goSuusi ʌrʌpan ducami ʌali cañiiru ismaacʌdʌ ʌʌquioma gʌraaduñicaru coodaiña sai Diuusi oigʌldiña soimaascamigadʌ.
30 Goovai aagai aanʌ aidʌñsi pocaiti: “Aanʌ ʌpʌga divia isʌgai dʌmos ʌgai vaamioma viaa guvucadagai iñsaanʌ. Aanʌ maitistutuidi siʌʌsi istutuidi ʌgai. Maiquiaa vuusaicai aanʌ abiaadʌrʌ caoidacatadai ʌgai”, tʌtʌdai aanʌ.

31 Aanʌ ʌʌpʌ maimaatʌcatadai sioorʌ ʌgai. Dʌmos aanʌ vapaconai ʌjudidíu
suudagicʌdʌ vai poduucai ʌgai maatʌna sioorʌ ʌgai —astʌtʌdai ʌVuaana.
32 Daidʌ ʌVuaana pocaiti ʌʌpʌ:
—Aanʌ tʌʌ aidʌsi Diuusi Ibʌadʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌSuusi daama ʌmo
tugu maasi.
33 Aanʌ maiquiaa maatʌcatadai sioorʌ ʌgai dʌmos Diuusi ʌgai dai giñootoi
sai vapaconana aanʌ oodami suudagicʌdʌ dai ʌgai povaiñtʌtʌdai: “Siʌʌscadʌ
nʌijadagi giñibʌdaga istʌvañiagi dai dan daiva ʌmo cʌʌli ʌgai vaa ʌrʌgai dai
maaqui agai oodami guvucadadʌ giñibʌdaga”, iñtʌtʌdai Diuusi.
34 Dai nʌidi aanʌ istumaasi ʌpʌdui ʌcʌʌlicʌdʌ dai aanʌ ʌrnʌijadami isʌgai
ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ —astʌtʌdai ʌVuaana.

———

35 Siaadico ʌVuaana movaasi daacatadai ʌʌmadu gooca
gʌmamaatʌrdamiga.
36 Dai nʌiditai isdaivusai ʌSuusi, ʌVuaana itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Dañi bodʌrʌ imʌi goovai ismaacʌdʌ Diuusi ootoi sai gʌmuaatudana
curusiaba vai poduucai Diuusi istuidana isoigʌldiagi oodami soimaascami-
gadʌ. Poduucai Suusi ʌrʌpan duucami ʌali cañiiru ismaacʌdʌ ʌʌquioma
gʌraaduñicaru coodaiña vai Diuusi oigʌldiña soimaascamigadʌ —astʌtʌdai
ʌVuaana.
37 Vʌgoocatai mamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana cai iscaiti ʌVuaana dai oí ʌgai
ʌSuusi.
38 Amaasi ʌSuusi aa nʌnʌava dai tʌʌ isoidi ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuma gaagai aapimʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿paaco oidaga aapi? —astʌtʌdai.
39 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñoidávurai dai nʌida —astʌtʌdai.
Amaasi oí ʌgai dai tʌʌ siaaco gʌuliñacatadai ʌgai. Dai casi ʌrurunucocatadai
dai movaasi daraaja ʌgai ʌSuusi ʌʌmadu asta duupicoi tasai.
40 Ʌmaadutai ʌgai Aandʌrʌsi tʌʌgidu. Ʌgai ʌrsuculidʌ Simuñi Piiduru.
41 Otoma ii ʌgai dai tʌʌ gʌsiʌʌgi daidʌ itʌtʌdai:
—Aatʌmʌ tʌʌ ʌCristo ismaacʌdʌ Diuusi ootoi tʌvaagiaiñdʌrʌ —astʌtʌdai.
42 Dai Aandʌrʌsi vaidacai Simuñi mʌʌca siaaco daacatadai ʌSuusi. Dai
mostʌʌgacai ʌSuusi ʌSimuñi potʌtʌdai:
—Aapiapʌ ʌrSimuñi Joonási maradʌ dʌmos sivi Sefasi gʌaagadamu aanʌ.
Sefasi ʌrPiiduru —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

43 Dai siaadico ʌSuusi imia agaitadai Galilea dʌvʌʌriamu. Dʌmos ʌpʌga tʌʌ
ʌgai ʌPiili daidʌ itʌtʌdai:
—Giñoidáñi —astʌtʌdai.
44 ʌPiili ʌrBetasaidʌrʌ oidacami. Dai ami oidacatadai ʌʌpʌ Aandʌrʌsi
ʌʌmadu Piiduru.
45 Amaasi ii ʌPiili dai gaagamu Natanieli daidʌ itʌtʌdai:
—Aatʌmʌ tʌʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ aagai Moseesacaru daidʌ ʌDiuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ aidʌsi ooja ʌgai Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai ʌrSuusi, Osee
maradʌ Nasareetʌrʌ oidacami —astʌtʌdai ʌPiili.
46 Taidʌ ʌNatanieli itʌtʌdai:
—Siaadʌrʌ diviana ʌmo oodami cʌʌ tuigajami Nasareetaiñdʌrʌ
—astʌtʌdai.
Taidʌ ʌPiili itʌtʌdai:
—Timuda pai nʌida —astʌtʌdai.

47 Aidʌsi ʌSuusi tʌʌ isvuidʌrʌ imʌi ʌNatanieli, potʌtʌdai ʌgai ʌoodami:
—Bodʌr imʌi Natanieli. Goovai ʌrʌmo judíu ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ siaa duutudai Diuusi dai cʌʌga ʌʌgidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai maitʌryaatavogami —astʌtʌdai ʌSuusi.
48 Amaasi Natanieli itʌtʌdai:
—¿Ducatai giñmaatʌ aapi? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ gʌnʌidi aidʌsi abiaadʌrʌ maiquiaa gʌvaí goPiili pai ʌmo iigosi uta daacatadai aapi —astʌtʌdai ʌSuusi.
49 Amaasi Natanieli itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, aapi apʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ. Aapi apʌrraígadʌ ʌjudidíu —astʌtʌdai Natanieli.
50 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Mosgʌaagidacai aanʌ sai gʌnʌidi ʌiigosi uta giñvaavoitu aapi? Nʌidamu aapi naana maasi istumaasi vaamioma gʌgʌrducami sigomaasi —astʌtʌdai ʌSuusi.
51 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Sʌʌlicʌdʌ tʌʌgimu aapimʌ iscupioquiñi ʌtavaagi dai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tʌʌsadʌdamu dai tʌapanʌdamu siaaco aimʌrda aanʌ. Aanʌanʌ ʌgai dai viaa ʌmo sʌʌlicami —astʌtʌdai ʌSuusi.

2

———

1 Bovaica tasaicʌdʌ Suusi ii ʌmo cunataragʌrʌ Canaaʌrʌ Galilea dʌvʌʌriʌrʌ. Vai ami daacatadai ʌSuusi dʌʌdʌ ʌʌpʌ.
2 Daidʌ ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ vapaidarsicatadai ʌʌpʌ cascʌdʌ iji aatʌmʌ.
3 Tai ugidagai uuvasi varagadʌ. Taidʌ ʌSuusi dʌʌdʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—Camaitiipu uuvasi varagadʌ —tʌtʌdai.
4 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñdaada, ¿tuipʌsi giñaagidi gomaasi? Maiquiaa aayi siuu duucu iduñia iñagai aanʌ ʌmo istumaasi gʌducami —tʌtʌdai.
5 Dʌmos ʌSuusi dʌʌdʌ potʌtʌdai ʌvasibadami:
—Iduuñivurai tomastumaasi istumaasi gʌnaagidagi goSuusi —tʌtʌdai ʌSuusi dʌʌdʌ.
6 Vai ami daraajatadai naadami ojoodai ajaayi, ismaacʌdʌrʌ toadana ʌjudidíu suudagi sai ʌcʌdʌ gʌniicomana vʌʌsi ʌvapaidarsicami poduucai isduucai viituli ʌjudidíu ʌʌqui aaduñdʌcardu. Λʌmo ajaayi aajʌi parʌ maaco coobai litro suudagi.
7 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌvasibadami:
—Suusudadavurai idi ajaayi suudagicʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai cʌʌ suusudagi ʌajaayi suudagicʌdʌ.
8 Tai amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Siviavʌr gia vaasiba lʌʌchi dai bʌidacai ʌtʌaanʌdami idi cunataragiʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai podui ʌgai.
9 Taidʌ ʌtʌaanʌdami dʌʌ gosuudagi ismaacʌdʌ uuvusi varagadʌ gʌnaato. Dʌmos ʌgai maimaí siaadʌrʌ vuaa ʌvasibadami gouuvasi varagadʌ. Mosʌʌgi ʌvasibadami maatʌcatadai. Λʌgi ʌgai vaigi ʌsuudagi cascʌdʌ. Taidʌ ʌtʌaanʌdami vaí ʌnovio
10 daidʌ itʌtʌdai:

—Sʌʌlicʌdʌ vʌʌñiga idi uuvasi varagadʌ. Vʌʌsi oodami ʌʌpʌga gavasidiña ʌuuvasi varagadʌ vʌʌñiacʌdioma dai gooquiʌrʌ maisi vʌʌñiacʌdʌ. Dʌmos aapi ʌʌpʌga gatʌjai vasibaragai gouuvasi varagadʌ maisi vʌʌñiacʌdʌ dai gooquiʌrʌ ʌvʌʌñiacʌdioma —tʌtʌdai.

11 Gomaasi ismaacʌdʌ idui ʌSuusi Canaaʌrʌ ʌrʌpʌgadadʌ istumaaasi gʌducʌdʌ ismaacʌdʌ idui ʌgai ʌoodami vuitapi dai ʌgaicʌdʌ maí ʌoodami isviaa ʌgai guvucadagai. Dai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi vaavoitu isʌgai ʌrʌCristo.

12 Dai mosgʌcuugaidacai ʌvagimi ii ʌSuusi Capernauumamu. Dai Suusi dʌʌdʌ ʌʌmadu Suusi susuculidʌ ʌʌmadu Suusi mamaatʌrdamigadʌ oidi ʌgai dai anaasi daraaja chiʌʌqui tasai.

———

13 Dai aidʌ camiaadimitadai ʌsiaa duudagarʌ ʌjudidíu istuigaco ʌgai tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu cajiudadʌ Ejiipituaiñdʌrʌ. Daidʌ ʌSuusi ii Jerusaleenamu.

14 Dai anaasi ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ tuisicʌrʌ ʌSuusi tʌʌ isami ʌʌmadutai gagaagaraitaidai vopoisi dai cañiiru dai tutugu dai aa mo daraaja gagaagaraitadai ʌtumiñsi ismaacʌdʌcʌdʌ saapʌdaiña ʌoodami istumaasi gʌgaagaraiña quiuupiʌrʌ.

15 Mostʌʌgacai ʌSuusi gomaasi idui ʌmo iquisanai aali tʌtʌroviñdicʌdʌ dai vuvaitu quiidigamu vʌʌsi ʌoodami ʌʌmadu ʌvopoisi dai ʌcañiiru. Dai dʌvʌʌrapi suuli ʌtumiñsi ismaacʌdʌ gagaagaraitadai ʌcʌcʌʌli dai aipaco suuli meesagadʌ ʌgai ismaacʌdʌ gagaagaraitadai tutugu.

16 Daidʌ potʌtʌdai ʌSuusi ʌgaagardami tutugu:

—Vuvaidavurai vʌʌsi gomaasi. Maitavʌr ʌmo gagaaracarui duucai nʌijada giñooga quiidʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

17 Amaasi aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ gʌntʌgito ispodu oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Giñooga, sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ isvʌʌsi oodami siaa duutuadagi gʌquii poduucai isduucai aapi ipʌlidi”, asduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ.

18 Amaasi ʌjudidíu tʌcacai ʌSuusi dai potʌtʌdai:

—¿Tumaa istumaasi gʌducami iduñia agai aapi vai ʌgaicʌdʌ maatiagi aatʌmʌ isaapi viaa sʌʌlicami isivuaadagi gomaasi? —tʌtʌdai ʌjudidíu.

19 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Daitudavurai aapimʌ idi gʌʌ quiuupai dai vaic tasaicʌdʌ ʌpamu iduuñimu aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

20 Amaasi ʌjudidíu itʌtʌdai:

—Goo coobai dan naadami uumigicʌdʌ ʌpʌdui idi gʌʌ quiuupai. ¿Siaadʌrʌ iduuna aapi vaic tasaicʌdʌ? —tʌtʌdai ʌjudidíu.

21 Dʌmos ʌSuusi maiaagai ʌgʌʌ quiuupai ismaacʌdʌ idui oodami. ʌSuusi aagai ʌʌgi gʌtuucuga.

22 Cascʌdʌ aidʌsi ʌSuusi ʌpamu duaaca ʌcoidadʌ saagidiaiñdʌrʌ gʌrtʌgito aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai iscaiti ʌSuusi dai vaavoitu Diuusi ñiooquidʌ dai vʌʌsi istumaasi ʌSuusi aagaiña.

———

23 Aidʌsi ʌSuusi modaacatadai Jerusaleenʌrʌ ʌsiaa duudagʌrʌ ʌjudidíu istuigaco ʌgai tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu cajiudadʌ Ejiipituaiñdʌrʌ muidutai vaavoitu isʌgai ʌrʌCristo, nʌiditai naana maasi istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivuaadana ʌSuusi.

24 Dʌmos ʌSuusi ʌʌbiadan tada ʌgai maatʌcatai isʌgai maiʌʌgiada agaitadai. ʌSuusi cʌʌga maatʌ iducatai tʌtʌgitoi vʌʌsi oodami cascʌdʌ.

25 ΛSuusi maitʌgito isaagidiagi ʌmai isducatai tʌtʌgitoi oodami mosʌʌgi ʌgai maatʌ cascʌdʌ.

3

———

1-2 Λmo imidagai tucarʌ ii Nicodemo dai mʌʌ diviji ʌSuusi. Nicodemo ʌrfariseo daidʌ ʌrʌmo dunucamigadʌ ʌjudidíu. Daidʌ itʌtʌdai Nicodemo ʌSuusi:

—Mamaatʌtuldiadami, cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi gʌootoi aapi pʌsai gʌrmamaatʌtuldana ñiooquidʌ. Mosmaitiipu aa sioorʌ istutiadagi isivuaadagi naana maasi gʌgʌrducami isducatai ivueeyi aapi isDiuusi maiʌʌmadu daacagi. Poduucai gʌmaatʌ issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai aapi —astʌtʌdai ʌNicodemo.

3 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Aanʌ angʌaagidi sai sʌʌlicʌdʌ ismaiʌpamu vuusiagi ʌmo oodami maitistutiada agai ismatiagi isducatai tʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi.

4 Taidʌ ʌNicodemo tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:

—¿Ducatai istutuidi ʌmo cʌʌli isʌpamu vusiagi cacʌʌlitucai? Siaadʌrʌ ʌpamu vaacʌna ʌmo oodami gʌdʌʌ ʌraana dai ʌpamu vuusaiña —astʌtʌdai Nicodemo.

5 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Aanʌ angʌaagidi sai sioorʌ maivuusiagi suudagicʌdʌ dai Diuusi Ibʌadʌcʌdʌ ʌʌpʌ ʌgai gia maiimia agai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu oidacagi.

6 Istumaasi vuusai oodamiaiñdʌrʌ ʌgai ʌroodami. Istumaasi vuusai Diuusi Ibʌadʌaiñdʌrʌ ʌgai viaa ʌmo ibʌdagai utudui:

7 ¿Tuipʌsi maitʌʌ aapi istumaa tʌgituagi gʌaagiditai aanʌ sai vʌʌscatai viaa isʌpamu vuvaquiagi?

8 ʌʌvʌʌli tomasiaaco vustai dai caʌcana aapi iscaiti dʌmos maimaatʌ siaadʌrʌ daivuscʌi tomali siaaco imia agai. Poduucai ʌʌpʌ ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ vusacʌi Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ, tomali ʌmaadutai mainʌidi Diuusi Ibʌadʌ mosʌcaasi nʌidi isducatai ʌma maasi tʌgito oodami aidʌsi Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacagi —astʌtʌdai ʌSuusi.

9 Taidʌ ʌNicodemo itʌtʌdai:

—¿Ducatʌ ʌpʌvueeyi imaasi? —astʌtʌdai.

10 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Aapi apʌrʌmo gʌʌ mamaatʌtuldiadamigadʌ ʌjudidíu. ¿Ducatai maimaatʌ caʌ aapi istumaasi gʌaagidi aanʌ?

11 Aanʌ gaaagidi istumaasi sʌʌlicʌdʌ maatʌ dai aanʌ ʌrnʌijadami istumaasi sʌʌlicʌdʌ nʌidi. Dʌmos aapimʌ maivaavoitudai istumaasi gʌnaagidi aanʌ.

12 Isaapimʌ maitiñvaavoitudagi aagaitai aanʌ istumaasi ʌpʌvueeyi tami oidigi daama ¿ducatai iñvaavoituda agai isgʌnaagidiagi istumaasi ʌpʌvueeyi tʌvaagiʌrʌ?

13 Tomali ʌmo oodami maiii tʌvaagiamu dai ʌpamu divia tami oidi daami daidʌ istutuidi isaagidiagi aa ismaasi mʌʌca. Mosʌcaasi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai ʌpamu imimu aanʌ tʌvaagiamu.

14 Dai poduucai isduucai Moseesacaru ʌmo uusiʌrʌ sagia ʌmo cooyi vaiñomicʌdʌ duñisicami dai oodami vuitapi cʌi ʌuusi oidigana, poduucai mʌgiñsiisa agai curusiaba dai ʌoodami vuitapi cʌʌsa agai ʌcurusi. Aanʌ ʌrʌgai dai divia tʌvaagiaiñdʌrʌ dai aanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.

15 Giñmuaamu ʌoodami curusiaba vai tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi iñsaanʌ ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami ʌgai gia camaiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu baiyoma imia agai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu oidaca agai tomastuigaco.

———

16 Diuusi sʌʌlicʌdʌ oigʌdai ʌoodami oidigi daama oidacami cascʌdʌ ootoi
ʌgai gʌmara, mosaliʌʌmaduga ʌgai maradʌ, dai gʌmuaatu sai tomasioorʌ
sioorʌ vaavoitudagi isʌgai ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami camaiimi agai ʌDiaavora
ʌʌmadu baiyoma imia agai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu oidaca agai
tomastuigaco.
17 Diuusi ootoi gʌmara tami oidi daama sai cʌʌgacʌrʌ vuvaidana oodami
sioorʌ vaavoitudagi maisiu isootosa ʌgai ʌDiaavora ʌʌmadu.
18 Sioorʌ vaavoitudai Diuusi maradʌ ʌgai gia maiimia agai ʌDiaavora
ʌʌmadu dʌmos sioorʌ maivaavoitudagi ʌgai gia imia agai ʌDiaavora ʌʌmadu
maivaavoitudacai ʌgai Diuusi maradʌ. Mosaliʌʌmaduga Diuusi maradʌ.
19 Sioorʌ maivaavoitudagi sʌʌlicʌdʌ imia agai ʌDiaavora ʌʌmadu. ΛCristo
divia tami oidigi daama dai soicʌda agai oodami sai maatʌ caʌcana Diuusi
ñiooquidʌ dʌmos ʌoodami vaamioma oojoidi issoimaasi ivuaadagi dai maisiu
vaavoitudagi ʌCristo. Λoodami ʌrsoimaasi ivuaadamicatadai cascʌdʌ.
20 Sioorʌ soimaasi ivueeyi ʌgai gia cʌʌdai ʌCristo dai maivaavoitudai
ʌCristo maitipʌliditai isaa maatiagi issoimaasi ivueeyi.
21 DʌmosʌsioorʌʌʌgidiDiuusiʌgaigiadaivaavoitudaiʌCristovaipoduucai
gʌmaatʌcana isivueeyi ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌʌgi
gʌaagaitadai.

———

22 Dai casi ʌpʌduucai gomaasi ii ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ ma-
maatʌrdamigadʌ Judeea dʌvʌʌriamu. Dai movaasi daraaja aatʌmʌ chiʌʌqui
tasai vapaconaitadai oodami.
23 Daidʌ ʌVuaana vapaconaitadai oodami ʌʌpʌ Enoonʌrʌ dai abiaadʌrʌ
Salimʌrʌ miaaga. Ami gʌpiacatadai suudagi cascʌdʌ. Tai daada oodami sai
vapaconana ʌVuaana.
24 Aidʌ maiquiaa maisapicatadai ʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconaitadai
oodami.
25 Λjudidíu muiyoco imidaga dai naana duucai gʌniicomaiña siuu duucu
gaugia agadagi. Λgai poʌlidiña sai poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña. Dʌmosʌmamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana maipoduucai ivuaadana cascʌdʌ ʌmo imida-
gai aliʌsi gʌnvupui ñiñio ʌgai ʌʌmadu aa judidíu aagaitai gomaasi.
26 Dai gooquiʌrʌ iji ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana daidʌ itʌtʌdai ʌgai
ʌVuaana:
—Mamaatʌtuldiadami ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gʌʌʌmadu daacatadai ʌgʌʌ aqui
Jordán vaasadʌrʌ ismaacʌdʌ gʌraagidi aapi saidʌ ʌrʌCristo sivi ʌgai vapa-
conai oodami dai muidutai oidatucui ʌgai —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdamigadʌ
ʌVuaana.
27 Amaasi ʌVuaana itʌtʌdai:
—Tomasioorʌ sioorʌ viaacagi sʌʌlicami Diuusi ʌgai dai maacai gomaasi.
28 Aapimʌ cacaʌ iscaiti aanʌ ansai maitʌrʌCristo. Aanʌ ʌpʌga divia isʌgai.
29 Siʌʌscʌdʌ cunaata agadagi ʌmo ali tʌji vʌʌscʌrʌ ipʌlidiña isʌʌmadu
daacagi ʌnovio. Daidʌ ʌnovio vapaidadʌ aliʌsi baigʌnʌlidiña isʌmapai
daraaja ʌgai. Dai sivi aanʌ ʌʌpʌ baigiñʌlidi nʌiditai ismui oodami oidatucui
ʌCristo.
30 Aliʌsi gʌaagai isʌCristo vaamioma ʌrbaitʌcʌaacamicagi iñsaanʌ vai po-
duucai otoma camaiñamʌacagi giñsʌʌlicamiga.

———

31 ΛCristo tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai vaamioma namʌga sʌʌlicamigadʌ ʌgai
sitomasioorʌ sʌʌlicamigadʌ. Dʌmosaanʌʌroidigidaamaoidacamidai
gaaagidi aanʌ istumaasi ʌpʌvueeyi tami oidigi daama.

32 ΛCristo gaaagidi istumaasi nʌidi dai istumaasi caʌ tʌvaagiʌrʌ vai chiʌʌquidu ismaacʌdʌ vaavoitudai.
33 DʌmOs sioorʌ vaavoitudai poduucai cʌʌga maatʌ isDiuusi maiyaatagʌi tomali ʌmo imidagai.
34 Suusi Cristo ʌrʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ootoi sai gaaagidana Diuusi ñiooquidʌ. Sʌʌlicʌdʌ Diuusi IbʌadʌʌʌmadU daja ʌgai cascʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai dai maitistutuidi ismaatiagi siʌʌsi guvucadagai viaa ʌgai.
35 Diuusi gʌrooga sʌʌlicʌdʌ oigʌdai ʌgai. Λgai ʌrmaradʌ cascʌdʌ. Dai Diuusi maa ʌgai ʌmo sʌʌlicami sai vaamioma tʌaanʌiña sitomasioorʌ.
36 SioorʌvaavoitudaiDiuusi maradʌ ʌgai gia tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu. DʌmOs sioorʌ maivaavoitudagi ʌgai maiimi agai tʌvaagiamu baiyoma Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatatuldia agai ʌgai —astʌtʌdai ʌVuaana.

4

———

1 Λfariseo cajioma sai Suusi vaamioma mui vapaconaitadai oodami siʌVuaana dai vaamioma mui oodami oidatucui ʌSuusi siʌVuaana.
2 DʌmOs maitʌrvaavoi isʌSuusi vapaconaitadai oodami. Aatʌmʌmamaatʌrdamigadʌ ʌgai dai vapacoinaitadai oodami.
3 Dai aidʌsi maí ʌSuusi ismaí ʌfariseo gomaasi ii ʌgai Judeeaiñdʌrʌ dai nora Galileeamu.
4 Λgai viaacatadai isdaivuñiagi Samaaria dʌvʌʌriʌrʌ.
5 Dai aayi SicaarʌrʌSamaaria dʌvʌʌriʌrʌ ismaacʌdʌ miaan daja Jacocaru dʌvʌʌragadʌ. Λgai vaa ʌrʌdʌvʌʌrai ismaacʌdʌ Jacocaru maa gʌmara Osee.
6 Ami ʌgai siaaco daja Jacocaru poosogadʌ. ΛSuusi caibimucatadai aimʌraitai dai modaiva pooso soonoana. Aidʌ cayoga dan duitadai.
7 Tai ami divia ʌmo ooqui SamaariʌrʌOidacami dai vaigi agai suudagi. Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñvasidañi suudagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
8 Aatʌmʌcaijitadaicaayamudaigasavʌdaragaicuaadagai.
9 Amaasi ʌooqui itʌtʌdai ʌSuusi:
—¿Tuipʌsi giñtaanʌi suudagi? Aapi ʌrjudíu nai aanʌ ʌrSamaariʌrʌ oidacami —astʌtʌdai ʌooqui.
Λjudidíu ʌʌmadu ʌSamaariʌrʌ oidacami maicʌʌga gʌnñiñiooquidi aipacoga cascʌdʌ potʌtʌdai ʌooqui.
10 Amaasi ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ismaatʌcamudai aapi istumaasi maacai Diuusi ʌoodami dai sioorʌ aanʌ aidʌ gia aapi giñtaañimudai suudagi, dai aanʌ gʌoidamudai suudagi ismaacʌdʌcʌdʌ oodami tomastuigaco oidacana Diuusi ʌʌmadu —astʌtʌdai ʌSuusi.
11 Taidʌ ʌooqui itʌtʌdai:
—Aapi maiviaa istucudʌ vusaidagi suudagi dai aliʌ tuucavuga gopooso. ¿Vaadʌrʌvusaidaagaiaapisuudagiismaacʌdʌcʌdʌoodamitomastuigaco oidacana Diuusi ʌʌmadu daidʌ giñoidagi?
12 GʌrʌʌqiaduñicaruJacoidui idi pooso. Λgai ʌʌmadu maamaradʌ ʌʌmadu sosoigadʌ gayʌʌdana suudagi idi poosoaiñdʌrʌ. Siaadʌrʌvaamioma gatʌaanʌiña aapi siʌgai —astʌtʌdai ʌooqui.
13 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Sioorʌyʌʌdagiidisuudagivʌʌscʌrʌ ʌpamu tonoocorʌiña.

14 Dʌmos sioorʌ iiyagi ʌsuudagi ismaacʌdʌ aanʌ gaoidi, camaitonoocorʌi
ʌgai tomali ʌmo imidagai. Ʌsuudagi ismaacʌdʌ aanʌ gaoidi gaibʌdagʌrʌ daa-
cana dai vʌʌscʌrʌ vusanʌiña gosuudagi poduucai isduucai vusanʌi suudagi
ʌmo vagʌacañiaiñdʌrʌ dai gosuudagicʌdʌ tomastuigaco oidacana oodami
tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu —astʌtʌdai ʌSuusi.
15 Amaasi ʌooqui itʌtʌdai:
—Giñoida aapi ʌsuudagi nai poduucai camaitonoomucurʌda aanʌ tomali
maiviaacagi isdidivaitai gavaigʌdagi suudagi idi poosoaiñdʌrʌ —astʌtʌdai
ʌooqui.
16 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Imʌdañi dai vuaapa gʌcuna —astʌtʌdai ʌSuusi.
17 Amaasi aa noragi ʌooqui daidʌ itʌtʌdai:
—Maicuna aanʌ —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Vaavuava ismaicuna aapi cascʌdʌ pocaiti.
18 Cataama ñiooquiditadai aapi cʌcʌʌli dai sivi ʌmoco ʌʌmadu oidaga aapi
vai ʌgai maitʌrgʌcuna cascʌdʌ istumaasi aagai aapi ʌrvaavoi —astʌtʌdai
ʌSuusi.
19 Moscaʌ gomaasi ʌooqui daidʌ tʌtʌdai:
—Aapi sʌʌlicʌdʌ ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ.
20 Gʌrʌʌqui aaduñicaru tami Samaariʌrʌ oidacatadai dai siaa duutudaiña
Diuusi tami idi giidiana dʌmos aapimʌ judidíu pocaiti sai Jerusaleenʌrʌ ʌgai
siaaco gʌaagai issiaa duutuadagi Diuusi —astʌtʌdai ʌooqui.
21 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñvaavoitudañi aapi, aimu istuigaco aapimʌ siaa duutuadamu Diuusi
maisiu tami idi giidiana tomali Jerusaleenana.
22 Aapimʌ Samaariʌrʌ oidacami maicʌʌ maatʌ Diuusi tomasi siaa duutu-
adai. Aatʌmʌ judidíu cʌʌga maatʌ Diuusi. Ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaida
agai oodami ʌrjudíu.
23 Dʌmos aimu istuigaco sioorʌ sʌʌlicʌdʌ siaa duutuadagi Diuusi siaa
duutuada agai maisiu mosʌcaasi ñiooquicʌdʌ baiyoma siaa duutuada agai
Diuusi gʌniibʌdagacʌdʌ dai gʌntʌtʌgitoidagacʌdʌ poduucai isduucai Diuusi
ipʌlidi.
24 Diuusi ʌribʌdagai cascʌdʌ sioorʌ siaa duutuada ʌliadagi Diuusi
gʌniibʌdagacʌdʌ viaa isiaa duutuadagi poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi
dai maisiu mosʌcaasi ñiooquicʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
25 Taidʌ ʌooqui itʌtʌdai:
—Aanʌ gia maatʌ isdivia agai ʌCristo dai siʌʌscadʌ diviagi ʌgai cʌʌga
gʌraagida agai vʌʌsi istumaasi —astʌtʌdai ʌooqui.
26 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ anʌrʌCristo —astʌtʌdai.
27 Dai quiaa aatagiditadai ʌgai tʌtai dada aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ
ʌSuusi. Dai maitʌʌ istumaasi gʌrtʌtʌgituagi tʌʌgacai ʌSuusi isaatagidi
ʌmo ooqui. Dʌmos vʌʌscatai aatʌmʌ ʌʌbʌiditadai ʌSuusi cascʌdʌ tomali
ʌʌmadutai maitʌcacai istumaa agai tomali istumaasi aatagidi ʌooqui.
28 Amaasi ʌooqui anaasi viaa gʌvaigacaru dai ii caayamu dai potʌtʌdai
ʌoodami:
29 —Mʌʌcavʌr nʌida ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ giñaagidi vʌʌsi istumaasi
ivuaadana aanʌ. Ʌcristo lienʌ ʌgai —astʌtʌdai ʌooqui.
30 Amaasi iji ʌoodami caayaiñdʌrʌ dai aayi mʌʌca siaaco daacatadai
ʌSuusi.

31 Mosimʌcai ʌooqui poosoaiñdʌrʌ tʌtai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ
ʌSuusi daañimi sai gaugana.
32 DʌmosʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Viaa aananʌ ʌmo istumaasi istumaasi cueeyi istumaasi maimaatʌ
aapimʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
33 Amaasi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi aipaco gʌrtʌcacaimi dai
pocaiti:
—¿Sioorʌ vuaapi cuaadagai? —caiti aatʌmʌ.
34 DʌmosʌSuusi itʌtʌdai:
—Siuu duucu ivuaada aanʌ istumaasi ipʌlidi Diuusi giñooga ismaacʌdʌ
giñootoi ivuaadatai aa duiñdadʌ ʌgai, gomaasi ʌrʌpan duucami cuaadagai
aan imvʌʌtarʌ.
35 Aapimʌ pocaiti sai quiaa viʌʌga maaco masaadai isyoovagi oodami
tʌligi. Dʌmosaanʌangʌnaagidi sai caoidaga mui oodami ismaacʌdʌ caʌca
ʌlidi isgaaagiadagi aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ.
36 Sioorʌ gaʌsai tʌligi gamaitʌcʌi tumiñsi dai sioorʌ gayoovai tʌligi
gamaitʌcʌi tumiñsi ʌʌpʌ. Poduucai ʌʌpʌ Diuusi aa duiñdadʌrʌ. ʌʌmadutai
aagidiña Diuusi ñiooquidʌ oodami vai aa daivuiña gooquiʌrʌ dai ʌpamu
aagidiña Diuusi ñiooquidʌ oodami vai ʌgai vaavoitudaiña Diuusi ñiooquidʌ
dai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi dai tomastuigaco oidacana tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu.
Daidʌ ismaacʌdʌ ʌʌpʌga gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ daidʌ ismaacʌdʌ
gooquiʌrʌ gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ aliʌ baigʌnʌliadamu.
37 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi gʌaagai sai ʌʌmoco gaʌsai daidʌ aa gay-
oovai.
38 Aanʌ gʌnootoi mʌsai aagidana Diuusi ñiooquidʌ oodami vai ʌgai
giñvaavoitudana. DʌmosaaDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ caaagidi Diuusi
ñiooquidʌ ʌoodami dai aapimʌ aagidi ʌoodami sai ʌliʌsi gʌaagai isvaavoi-
tudagi. Poduucai ʌgaa ʌrʌpan ducami ʌsadami tʌligi dai aapimʌ ʌrʌpan
ducami yoovadami tʌligi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
39 Dai muiduitai Samaariʌrʌoidacʌdʌ vaavoitu isʌSuusi ʌrʌCristo caʌcatai
isʌooqui potʌtʌdai saidʌ ʌSuusi maatʌ vʌʌsi istumaasi ivuaadana ʌgai.
40 CascʌdʌaidʌsiaayiʌSamaariʌrʌoidacʌdʌ daañimi ʌgai ʌSuusi sai anaasi
viʌʌna. Taidʌ ʌSuusi anaasi daja goo tasai.
41 Tai vaamioma muidutai vaavoitu caʌcatai istumaasi aagidi ʌSuusi.
42 Amaasi potʌtʌdai ʌoodami ʌooqui:
—Sivi vaavoitu aatʌmʌ maisiu mosʌcaasi istumaasicʌdʌ gʌraagidi aapi
ʌʌgi aatʌmʌ cacaʌ ʌʌpʌ istumaasi gʌraagidi goovai dai cʌʌga maatʌ aatʌmʌ
issʌʌlicʌdʌ ʌrʌCristo dai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi goovai oodami —tʌtʌdai oodami.

———

43 Dai bogooca tasaicʌdʌ ʌSuusi ii SamaariaiñdʌrʌGalilea dʌvʌʌriamu.
44 ʌSuusi pocaititadai sai isʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ gaaagiadagi
Diuusi ñiooquidʌ ʌʌgi gʌdʌvʌʌragʌrʌ ami dʌvʌʌriʌrʌ oidacami maiʌʌgiditai
caʌcana istumaasi aagiadagi ʌgai.
45 Dai aidʌsi aayi ʌSuusi Galilea dʌvʌʌriʌrʌ baigʌnʌliaracʌdʌ viaatuli dai
miaadʌgʌ ʌGalileeʌrʌ oidacami. ʌgai nʌiditadai vʌʌsi istumaasi idui ʌSuusi
Jerusaleenʌrʌʌgʌʌ siaa duudagʌrʌ cascʌdʌ.
46 Amaasi aa gʌi ʌSuusi Canaamu siaaco idui ʌgai uuvasi varagadʌ su-
udagicʌdʌ. Dai Capernauumʌrʌoidacataiʌmo gʌʌ dunucami. Dai mara-
catadai ʌgai ʌmo cʌʌli vai aliʌ cooco.
47 AidʌsimaíʌdunucamiisʌSuusi caaayi Galileeʌrʌiiʌgaidainʌidaagai
ʌSuusi. Dai daañimi ʌgai ʌSuusi sai imʌna quiidamu dai duaaidana maradʌ
ismaacʌdʌ camuuquimi.

48 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌoodami:
—Aapimʌ maivaavoitudai ismainʌijadagi ʌmo istumaasi gʌducami ismaacʌdʌ ivuaadagi aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
49 DʌmOs dunucami itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, timʌda otoma vai maimuucuna giñmara —tʌtʌdai.
50 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Noragiñi aapi gʌquiiamu gʌmara cadueeyi —tʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌcʌʌli vaavoitu ʌSuusi dai ii.
51 Dai voiyʌrʌ aayi pipiooñigadʌ tai ʌgai potʌtʌdai:
—Cadueeyi gʌmara —tʌtʌdai.
52 Amaasi ʌtʌaanʌdami tʌcacai suu duucu dueeyi. Taidʌ ʌpipiooñigadʌ itʌtʌdai:
—Tacavo moscoi gʌsʌco tasai dagito toiñdagai —tʌtʌdai ʌpipiooñigadʌ.
53 Amaasi ʌali gʌʌli oogadʌ tʌgitu isʌca duucu ʌSuusi aagidi sai cadueeyi maradʌ. Daidʌ ʌdunucami ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ quiidʌrʌ oidaga vaavoitu isSuusi ʌrʌCristo.
54 Ʌgaicʌdʌ casi ʌrgooca istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ idui ʌSuusi Galileeʌrʌ aidʌsi abiaadʌrʌ vuusai Judeeaiñdʌrʌ.

5

———

1 Dai gooquiʌrʌ ʌpamu ii ʌSuusi Jerusaleenamu dai ami daivuñda agai ʌjudidíu siaa duudagadʌ.
2 JerusaleenʌrʌOidaga ʌmo gʌʌ piila. Ami cañiiru cuuparagadʌrʌ tʌʌgidu. Ʌgʌʌ piila Betesada tʌʌgidu ʌjudidíu ñiooquidʌcʌdʌ. Dai sicoli taamadu portatali.
3 Vai ami portataliana vʌʌtʌcatadai mui coococoidadʌ ʌʌmadu mui maiñʌaadami, ʌʌmadu mui chuchuecugami ʌʌmadu muidutai ismaacʌdʌ maitistutuidi isoiñʌdagi. Vʌʌscataimosnʌnʌʌracatadai isoiñiagi ʌsuudagi.
4 ʌʌmo iimidagai tʌapanaiña ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ dai oiñidiña ʌsuudagi. Vai tomasmaacʌdʌ cocoadʌ ismaacʌdʌ ʌʌpʌga vaaquiagi ʌsuudarʌ caoiñicami ʌgai gia duduaadai.
5 Ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ ami caatʌcatadai viaacatadai ʌmo coobai dan baivʌstaama dan mamaco uumigi iscoococatadai.
6 Daidʌ ʌSuusi tʌʌgacai dai maatʌcai isʌgai catʌvʌpi mocaatʌcatadai potʌtʌdai:
—¿IpʌlidipʌSi isduaadiagi? —tʌtʌdai.
7 Taidʌ ʌcocoadʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, siuu duucu ʌDiuusi tʌaañicarudʌ tʌapanʌdagi dai oiñiadagi ʌsuudagi maitiipucana sioorʌ giñvaasagi suudarʌ. Vʌʌscʌrʌ aanʌ vaaquia iñʌlidiña suudarʌ vai aa giñmamaitʌcʌi dai ʌʌpʌga vaapacʌiña ʌgai suudarʌ —tʌtʌdai ʌcocoadʌ.
8 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Vañiñi dai bʌi gʌvaacosi dai imʌda —tʌtʌdai ʌSuusi.
9 Tai otoma dueeyi ʌcʌʌli dai bʌi gʌvaacosi dai gʌaagacai aimʌrai. DʌmOs aidʌ tasʌrʌ ʌribʌstaragaicatadai.
10 Taidʌ ʌjudidíu potʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ dueeyi:
—Sivi ʌribʌstaragai tasʌrʌ dai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ aagai sai maitiipu oigaragai isaata vuaadagi cascʌdʌ maitʌaagai pʌsbʌʌquiagi gʌvaacosi —astʌtʌdai.
11 Taidʌ ʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Λgai ismaacʌdʌ giñduaadi giñaagidi ansai bʌʌcaiña giñvaacosi dai imʌdana —astʌtʌdai ʌcʌʌli.

12 Amaasi ʌjudidíu itʌtʌdai:

—¿Voor gʌaagidi pʌsai bʌʌcaiña gʌvaacosi dai imʌdana? —astʌtʌdai.

13 Dʌmos ʌcʌʌli maimaí sioorʌ duaadi, aliʌ muiducatadai oodami cascʌdʌ. Aidʌ ʌSuusi caiitadai.

14 Dai gooquiʌrʌ ʌSuusi tʌʌ ʌcʌʌli ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daidʌ itʌtʌdai:

—Dañi aapi cadueeyi dai casi maisoimaasi ivuaada tadu vaamioma soimaasi taata aapi —tʌtʌdai ʌSuusi.

15 Taidʌ ʌcʌʌli ii abiaadʌrʌ dai aagidi ʌjudidíu saidʌ ʌSuusi ʌgai dai duaadi.

16 Cascʌdʌ ʌjudidíu gaagaitadai ʌSuusi dai muaa ʌliditadai. ΛSuusi ivuaadana naana maasi istumaasi ibʌstaragai tasʌrʌ cascʌdʌ.

17 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai ʌjudidíu:

—Diuusi giñooga apiaivueeyi naana maasi gʌgʌrducami vʌʌs tasai dai aanʌ ʌʌpʌ ivueeyi naana maasi gʌgʌrducami —tʌtʌdai ʌSuusi.

18 Mosaagidi ʌSuusi gomaasi vaidʌ ʌjudidíu vaamioma cʌʌga ipʌliditadai ismuaagi. ΛSuusi maiʌʌgidi ʌjudidíu sʌʌlicamigadʌ aata vuaadatai ibʌstaragai tasʌrʌ dai aagidacai ʌSuusi sai Diuusi ʌroogadʌ. Aagaitai ʌSuusi gomaasi potʌiya ʌlidi sai ʌpan tuiga Diuusi.

———

19 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Aanʌ angʌnaagidi sai aanʌ Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ maitistutuidi isʌʌgi ivuaadagi ʌmo istumaasi. Aanʌ ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ivueeyi Diuusi giñooga. Poduucai aanʌ ʌʌmadu giñooga mosʌmadugan duucai ivueeyi istumaasi.

20 Giñooga aliʌsi giñoigʌdai dai giñtʌtʌʌgidi vʌʌsi istumaasi ivueeyi ʌgai dai aanʌ iduuñimu naana maasi istumaasi vaamioma gʌgʌrducami siʌgai ismaacʌdʌ casi idui aanʌ. Dai aapimʌ sʌʌlicʌdʌ maitʌʌgi agai istumaasi gʌntʌtʌgitodagi.

21 Dai asta duduaacaldiadamu aanʌ ʌʌmo oodami coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ poduucai isduucai ivueeyi Diuusi giñooga.

22 Dai Diuusi giñooga giñmaa sʌʌlicami ansai aanʌ nʌidana vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ cʌʌga ivuaadana dai ismaacʌdʌ maicʌʌga ivuaadana.

23 Vai poduucai vʌʌscatai siaa giñduutuadagi poduucai isduucai siaa duutudai Diuusi giñooga. Aanʌ anʌrDiuusi maradʌ dai tʌvai aanʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ dai sioorʌ maisiaa giñduutuadagi ʌgai gia maisiaa duutudai Diuusi giñooga. Λgai ʌgai dai giñootoi tami oidigi daama.

24 Sioorʌ gʌntʌgito caʌcagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai vaavoitudagi Diuusi ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ tomastuigaco oidacamu tavaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu. Dai ʌgai maiiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu cacʌʌgacʌrʌ vuvacʌi ʌgai cascʌdʌ.

25 Aanʌ anʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ. Dai aanʌ angʌnaagidi sai caaayi istuigaco ʌsoimaasi ivuaadami caʌca agai giññiooqui. Dai sioorʌ giñʌʌgiditai caʌcagi aanʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu dai tomastuigaco oidacamu ʌgai Diuusi ʌʌmadu.

26 Diuusi ʌgai dai viaa guvucadagai ismaaquiagi oodami ibʌdagai utudui. Dai aanʌ ʌrDiuusi maradʌ dai Diuusi giñmaa guvucadagai sai aanʌ ʌʌpʌ maacaiña oodami ibʌdagai utudui.

27 Dai Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansai aanʌ nʌidana oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Diuusi giñootoi tʌvaagiaiñdʌrʌ saidʌ ivuaadana imaasi cascʌdʌ.

28 Tomasi aapimʌ maitʌtʌʌgiadagi istumaasi gʌntʌtʌgitodagi gomaasicʌdʌ
vʌʌscʌrʌ aimu istuigaco vʌʌscatai ismaacʌdʌ cacoi caʌca agai iñsaanʌ Diuusi
maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ vapaida agai
29 dai gʌcuucupiocoa agai siaaco yaasapi siʌgai vuvaquimu. Dai ismaacʌdʌ
ʌrcʌʌga ivuaadamicatadai tomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu dai
ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadamicatadai iimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu.

———

30 Aanʌ ʌʌgi giñsʌʌlicamigacʌdʌ maitivueeyi tomali ʌmo istumaasi. Aanʌ
ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi Diuusi giñooga. Cascʌdʌ siʌʌscadʌ nʌidi
aanʌ sabai cʌʌga ivuaadana siʌpʌ maicʌʌga ivuaadana ʌmo oodami aanʌ
ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami ʌgaicʌdʌ.
31 Iñsaanʌ ʌʌgi gʌnaagidagi iñsaanʌ ʌrʌCristo siaadʌrʌ giñvaavoitudana
aapimʌ.
32 Dʌmos isDiuusi gʌnaagidagi iñsaanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami aidʌ gia vaavoi-
tudan tada aapimʌ.
33 Aapimʌ ootoi ʌʌmoco sai tʌcacana ʌVuaana soor ʌgai daidʌ ʌVuaana aa
istumaasi ʌrvaavoi.
34 Dʌmos aanʌ maitʌgito ʌmo nʌijadami oodami saagidaiñdʌrʌ isaagagi
iñsioorʌ aanʌ. Aanʌ gʌnaagidi gomaasi mʌsai poduucai vaavoitudana
aapimʌ iñsaanʌ ʌrʌCristo dai cʌʌgacʌrʌ vuvaacʌna.
35 Siaaco daacagi ʌmo cuudagi cʌʌ maascana vʌʌsiaʌcatai. Poduucai ʌʌpʌ
sioorʌ caʌ istumaasi aagai ʌVuaana cʌʌ maatʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ. Dai
aapimʌ baigʌnʌliaracʌdʌ caʌna ʌgai chiʌʌqui tasai.
36 Dai aanʌ ivueeyi naana maasi istumaasi gʌgʌrducami istumaasi giñtʌjai
Diuusi giñooga ansaidʌ ivuaadana dai ʌgaicʌdʌ cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi
giñootoi ansai gʌnaagidana ñiooquidʌ ʌgai dai cʌʌga gʌmaatʌ iñsaanʌ viaa
ʌmo sʌʌlicami. Dai gomaasicʌdʌ vaamioma cʌʌga gʌmaatʌ iñsioorʌ aanʌ siʌ
ʌVuaana ñiooquidʌcʌdʌ.
37 Dai aanʌ ʌrootosadʌ Diuusi giñooga. Dai ʌgai ʌrcaʌcami sai istumaasi
aagai aanʌ ʌrvaavoi, tomasi aapimʌ tomali ʌmo imidagai maicaʌ isñioocai
ʌgai tomali mainʌidi aapimʌ.
38 Dʌmos aapimʌ maisʌʌlicʌdʌ vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ, aapimʌ
maitiñvaavoitudai aanʌ Diuusi ootosadʌ cascʌdʌ.
39 Aapimʌ cʌʌga nʌnʌidi oojai Diuusi ñiooquidʌrʌ poʌliditai ispoduu-
cai tomastuigaco oidaca agai aapimʌ Diuusi ʌʌmadu. Dʌmos Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ giñaagai Diuusi ñiooquidʌrʌ dai pocaitiña ansai aanʌ
ʌrʌCristo.
40 Dʌmos aapimʌ maitiñvaavoitudai poduucai siaadʌrʌ tomastuigaco oida-
cana Diuusi ʌʌmadu.
41 Aanʌ maigaagai sioorʌ cʌʌga ñioocadagi aanʌ gimvʌʌtarʌ.
42 Aanʌ cʌʌga gʌnmaatʌ aapimʌ. Maatʌ aanʌ ismaioigʌdai aapimʌ Diuusi.
43 Aanʌ ʌrootosadʌ Diuusi giñooga dai aapimʌ maitiñvaavoitudai. Dʌmos
daivʌitai aa ismaacʌdʌ maitʌrojootosadʌ Diuusi giñooga ʌgai gia vaavoitu-
dadaiña aapimʌ.
44 Aapimʌ maiʌʌgidi Diuusi vai ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi baiyoma
aapimʌ ipʌlidi isoodami cʌʌga ñioocadagi aapimʌ gʌmvʌʌtarʌ cascʌdʌ maitis-
tutuidi aapimʌ isgiñvaavoitudagi.
45 Aanʌ maigʌpiʌrʌ gʌnsuuliga iñagai Diuusi vuitapi, Moseesacaru ʌgai dai
gʌpiʌrʌ gʌnvuupai tomasi aapimʌ pocaiti mʌsai vaavoitudai istumaasi ooja
Moseesacaru.

46 Issʌʌlicʌdʌ vaavoitudadamudai aapimʌ istumaasi gaaagidi
Moseesacaru aidʌ gia aapimʌ giñvaavoitudadamudai aanʌ ʌʌpʌ. Moseesacaru
oojadʌrʌ giñaagai cascʌdʌ.
47 Aapimʌ maivaavoitudai istumaasi ooja Moseesacaru cascʌdʌ
maivaavoitudai aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

6

———

1 Dai gooquiʌrʌ ii ʌSuusi vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi ismaacʌdʌ Galilea tʌʌgidu
dai Tibeeriasi tʌʌgidu ʌʌpʌ.
2 Tai mui oodami oí ʌSuusi. Ʌoodami canʌidi isʌSuusi duduaadi mui
coococoidadʌ cascʌdʌ.
3 Aidʌ ʌSuusi tʌsai ʌmo giidiʌrʌ dai modaiva aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ
ʌʌmadu.
4 Aidʌ camiaadimitadai ʌgʌʌ siaa duudagai istuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña
aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu cajiudadʌ Ejiipituaiñdʌrʌ. Ʌsiaa duudagai
pascua tʌʌgidu.
5 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi ismuidutugai oodami, ʌgai gooquiʌrʌ potʌtʌdai
ʌPiili:
—¿Siaaco savʌdamu aatʌmʌ cuaadagai mosʌʌqui oodami vʌʌtarʌ?
—tʌtʌdai ʌSuusi.
6 Suusi aagidi gomaasi ʌPiili maatia ʌliditai istʌiya ʌgai. Ʌsuusi ca-
maatʌcatadai istumaasi iduñia agai.
7 Amaasi ʌPiili itʌtʌdai:
—Issavʌda aatʌmʌ goo siento piisu aʌcami paana vʌʌscʌrʌ moslaalachi
ajian tada goovai —tʌtʌdai ʌPiili.
8-9 Amaasi Aandʌrʌsi potʌtʌdai ʌSuusi:
—Tami cʌʌca ʌmo ali gʌʌli dai viaa taama paana dai gooca vatopa. ¿Dʌmos
siaadʌrʌ aʌna goovai mosʌʌqui oodami vʌʌtarʌ? —tʌtʌdai Aandʌrʌsi.
Aandʌrʌsi ʌrʌmoco ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ daidʌ ʌrsuculidʌ ʌSimuñi
Piiduru.
10 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aagidavurai gooodami vai daraivana —tʌtʌdai ʌSuusi.
Aliʌ vaasoacatadai ami oidigi tai ami daraiva ʌoodami. Ʌgai ajʌcatadai
parʌ taam mil cʌcʌʌli.
11 Amaasi ʌSuusi vui ʌpaana dai aagidi Diuusi sai aliʌsi baigʌʌlidi oidacatai
cuaadagai. Dai amaasi ʌSuusi gʌrmaa ʌpaana tʌsai aatʌmʌ taacogidana
ʌoodami daidʌ taacogi ʌvatopa ʌʌpʌ tai ʌgai uu vʌʌsi siʌʌjʌsi ipʌli.
12 Dai catatascovai vʌʌscatai taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Ʌmpaidavurai aapimʌ gosaasaquigadʌ ismaacʌdʌ baivito vai maisuuli-
gagi toma lʌʌchi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
13 Tʌtai aatʌmʌ ʌmpagi saasaquigadʌ ismaacʌdʌ vii tai suusuda baivustan
dan goo aasarai ʌpaana saasaquigadʌcʌdʌ.
14 Amaasi ʌoodami tʌʌgacai isSuusi idui gomaasi gʌducami pocaiti:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isidi cʌʌli ʌrʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ
divia agaitadai tami oidigi daama —caiti ʌoodami.
15 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai isʌoodami poipʌliditadai isʌgai ʌrraígadʌ
cascʌdʌ goguama vaidaquia agaitadai saidʌ ʌrraígadʌcana dʌmos ʌSuusi
maitipʌliditadai, cascʌdʌ ʌʌgi ii abiaadʌrʌ sibʌacoga ami giidʌrʌ.

———

16 Dai aidʌsi cadidiaimi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi tʌapai ʌgʌʌ
suudagi ugidiana. Amaasi catuca taidʌ ʌSuusi maiquiaa divia,

17 taidʌ aatʌmʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ tʌʌtʌsai vaarcuʌrʌ dai dʌgavusquimi
ʌgʌʌ suudagi Capernauumamu.
18 Daidʌ ʌvaarcu vuidʌrʌ cavami vustai ʌʌvʌʌli dai taí vapañigʌi suudagi
dai mʌʌ vaarcuaba aastʌcʌi.
19 Dai aidʌsi caiji aatʌmʌ parʌ taam mil metro ʌgʌʌ suudagi daama todian
duucai tʌʌ aatʌmʌ ʌSuusi issuudagi daama imʌitadai dai aliʌ duduaadimu
aatʌmʌ.
20 Dʌmos ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Aanʌana. Maitavʌrduduaadicuda —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
21 Amaasi baigʌrʌliaracʌdʌ miaadʌgi aatʌmʌ taidʌ ʌSuusi tʌsai ʌvaarcuʌrʌ
dai otoma aayi aatʌmʌ mʌʌca siaaco iimia ragaitadai.

———

22 Dai siaadico ʌoodami ismaacʌdʌ vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi viitadai maatʌ
tʌʌ iscaiji aatʌmʌ abiaadʌrʌ ʌvaarcuʌrʌ dai ami maitiipucatadai ʌmai
vaarcu. Dai maí ʌgai isʌSuusi maitʌroí.
23 Vʌʌscʌrʌ aa cʌcʌʌli aayi aa vaarcuʌrʌ Tibeeriasiaiñdʌrʌ dai ami tuutui
ʌgai ʌvaarcu miaanai siaaco ʌSuusi baigʌʌliaracʌdʌ bibi ʌoodami gama-
madacai.
24 Aidʌsi ʌoodami maí ismaitiipu ʌSuusi tomali aatʌmʌ ma-
maatʌrdamigadʌ aidʌ gia tʌtʌsai ʌgai ʌvaarcuʌrʌ dai iji Capernauumamu
dai gaaga agai ʌSuusi.

———

25 Mosaayi ʌoodami vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi dai tʌʌ ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿pʌtʌquidʌ aayi aapi tami? —tʌtʌdai ʌoodami.
26 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ giñgaagaitadai aapimʌ tatasconʌcai ʌcuaadagaicʌdʌ ismaacʌdʌ
gʌmbii aanʌ dai maisiu maatʌ nʌiditai istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ
ivueeyi aanʌ.
27 Maitʌaagai isvuaamʌ ʌnʌliada aapimʌ cuaadagaicʌdʌ otoma uugiatʌi
cuaadagai cascʌdʌ. Baiyoma aliʌsi gʌaagai mʌscʌʌga gʌntʌgito caʌcagi istu-
maasi gʌnaagidi aanʌ dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dai tomastuigaco
oidacagi tʌvaagiʌrʌ. Giññiooqui ʌrʌpan ducami cuaadagai ismaacʌdʌ tomali
ʌmo imidagai maiuugiatʌi. Aanʌ ʌgai dai viaa ʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ
giñmaa Diuusi giñooga. Cascʌdʌ aanʌ gʌnmaaquimu ibʌdagai utudui dai
ʌgaicʌdʌ tomastuigaco oidacamu aapimʌ tʌvaagiʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
28 Amaasi ʌoodami itʌtʌdai:
—¿Tumaasi gʌaagai isivuaada aatʌmʌ dai poduucai ivuaadagi istumaasi
Diuusi ipʌlidi? —tʌtʌdai ʌoodami.
29 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Diuusi ipʌlidi isaapimʌ giñvaavoitudagi. Aanʌ giñootoi Diuusi ansaidʌ
cʌʌgacʌrʌ vuvaidana oodami —tʌtʌdai ʌSuusi.
30 Amaasi ʌoodami itʌtʌdai:
—¿Tumaasi istumaasi gʌducami iduñia agai aapi tʌtai nʌijada aatʌmʌ dai
gʌvaavoitudagi?
31 Gʌrʌʌqui aaduñicaru gau ʌmaná oidigana dai podu oojisi Diuusi
ñiooquidʌrʌ: “Diuusi bibi ʌgai ʌpaana tʌvaagiaiñdʌrʌ” —tʌtʌdai ʌoodami.
32 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Vaavuava, isgiñooga ʌgai dai maa ʌoodami ʌpaana tʌvaagiaiñdʌrʌ mai-
siuu Moseesacaru. Dai sivi Diuusi giñooga gʌnmaacai aapimʌ ʌpaana
tʌvaagiaiñdʌrʌ.

33 Daidʌ ʌpaana ismaacʌdʌ Diuusi gamaacai sivi tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai
ʌgaicʌdʌ ʌoodami tomastuigaco oidacagi —tʌtʌdai ʌSuusi.
34 Amaasi ʌoodami itʌtʌdai:
—GʌroidañI gopaana tʌvaagiaiñdʌrʌ —tʌtʌdai ʌoodami.
35 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ anʌrʌpan ducami paana ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ maacai aanʌ
ibʌdagai utudui giñvaavoitudacai ʌgai. Dai poduucai ʌgai camaibiuugi-
coñicamu tomali maitonocoñicamu.
36 DʌmOs casi gʌnaagidi aanʌ sai aapimʌ maitiñvaavoitudai tomasi casi
giñnʌidi.
37 Tomasioorʌ sioorʌ Diuusi giñooga ipʌlidi sai giñʌʌgidiña ʌgai gia
giñvaavoitudai dai aanʌ maigajiaadʌrʌ vipieeyi tomali ʌmaadutai.
38 Dai aanʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai maisiu ivuaada iñagai istumaasi ʌʌgi
ipʌliadagi aanʌ baiyoma aanʌ ipʌlidi isivuaadagi istumaasi ipʌlidi Diuusi
giñooga. Ʌgai ʌgai daidi giñootoi.
39 Daidʌ giñooga ipʌlidi ansai aanʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidiña vʌʌscatai
ismaacʌdʌ ʌgai ʌco vuvaitu dai ansai aanʌ duduaacaldana vʌʌsi
ʌvaavoitudadami coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ siʌʌscadʌ caugitiagi oidigi.
40 Diuusi giñooga ipʌlidi isvʌʌscatai ismaacʌdʌ giñnʌidi dai giñvaavoitudai
tomasguigaco oidacana tʌvaagiʌrʌ dai aanʌ duduaacalda iñagai ʌgai
siʌʌscadʌ caugitiagi oidigi —tʌtʌdai ʌSuusi.
41 Vaidʌ ʌjudidíu vui ñiooquimi ʌSuusi. ʌSuusi pocaititadai saidʌ ʌrʌpan
ducami ʌpaana dai sai ʌgai tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ cascʌdʌ.
42 Daidʌ ʌjudidíu pocaiti:
—¿Maitasi ʌrOsee maradʌ idi cʌʌli? CʌʌgA maatʌ aatʌmʌ dʌʌdʌdʌ. ¿Tuisi
pocaiti goovai saidʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ? —caiti ʌjudidíu.
43 Amasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casiavʌr maitiññiooquiada aapimʌ.
44 MosʌcAasi ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ipʌlidi sai giñʌʌgidiña ʌgai gia
giñvaavoitudai. Diuusi giñooga giñootoi tami oidigi daama ansaidʌ cʌʌgacʌrʌ
vuvaidana sioorʌ giñvaavoitudagi dai aanʌ duduaacaldamu vʌʌsi vaavoitu-
dadami siʌʌscadʌ ugitiagi oidigi.
45 Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ dai poduu
ooja: “Diuusi maatʌtuldiamu oodami sioorʌ ʌrʌCristo”, ascaiti Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ. Poduucai tomasioorʌ sioorʌ ʌʌgiditai caʌ Diuusi
giñooga giñvaavoitudai ʌʌpʌ.
46 Tomali ʌmo oodami oidigi daama oidacami mainʌidi Diuusi. MosʌcAasi
aanʌ nʌidi Diuusi. Aanʌ divia tʌvaagiaiñdʌrʌ siaaco daja Diuusi. Aanʌ
ʌrDiuusi maradʌ cascʌdʌ.
47 Vaavuava sai sioorʌ giñvaavoitudai tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ.
48 Aanʌ anʌrʌpan ducami ʌpaana oodami vʌʌtarʌ. Aanʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidi
oodami vai ʌgai tomastuigaco oidacagi tʌvaagiʌrʌ cascʌdʌ.
49 GʌnʌʌqUi aaduñicaru oidigana gau ʌpaana ismaacʌdʌ ʌmaná
tʌʌgiducatadai dʌmos vʌʌscʌrʌ coi ʌgai.
50 DʌmOs tomasioorʌ sioorʌ cueeyi ʌpaana ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ
ʌgai gia maiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu.
51 Aanʌ antʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai aanʌ ʌrʌpan ducami ʌpaana dai toma-
sioorʌ sioorʌ giñugiagi tomastuigaco oidacamu tʌvaagiʌrʌ. Aanʌ muuquimu
curusiaba vai poduucai mui oodami tomastuigaco oidacana tʌvaagiʌrʌ
—tʌtʌdai ʌSuusi.
52 Amaasi ʌjudidíu gʌnaatagidimi aipacoga daidi pocaiti:

—¿Ducatʌ istutuidi goovai isgʌrbiidagi gʌtuucuga tʌsai uugana? —caiti ʌjudidíu.

53-54 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Aanʌ anʌviaa ʌmo sʌʌlicami namʌacami. Daidʌ ʌoodami giñmuaamu ʌmo curusiaba siastimu giñʌʌra vai tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi iñsaanʌr ʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami ʌgai gia tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu dai aanʌ duduaacaldamu ʌgai siʌʌscadʌ caugitiagi oidigi. Dʌmos sioorʌ maitiñvaavoitudagi ʌgai gia maiiimia agai tʌvaagiamu tomali maioidaca agai Diuusi ʌʌmadu.

55 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iñsaanʌ muuquiagi curusiaba vai astiagi giñʌʌra mosʌcaasi poduucai istutuidi ʌoodami iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.

56 Sioorʌ giñvaavoitudagi giñʌma daacamu ʌgai dai soiñamu aanʌ ʌgai sai cʌʌgacʌrʌ oidacana.

57 Diuusi giñooga giñootoi dai ʌgai tomastuigaco oidaga dai cascʌdʌ aanʌ ʌʌpʌ tomastuigaco oidaga poduucai ʌʌpʌ sioorʌ giñvaavoitudagi tomastuigaco oidaca agai.

58 Aanʌ anʌrʌpan ducami ʌpaana dai tʌvai aanʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ. Ʌpaana ismaacʌdʌ maná tʌʌgidu tai uu gʌnʌʌqui aaduñicaru maitʌrsoiñicatadai istomastuigaco oidacagi. Dʌmos sioorʌ giñvaavoitudagi dai giñʌʌgiadagi ʌgai gia tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu —tʌtʌdai ʌSuusi.

59 Gomaasi gamamaatʌtuli ʌSuusi ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ Capernauumʌrʌ.

———

60 Dai muidutai ismaacʌdʌ oiditadai ʌSuusi moscaʌ gomaasi daidʌ icaiti:

—Sʌʌlicʌdʌ sijaiga ismaatʌ caʌcagi aatʌmʌ idi ñiooqui. ¿Siaadʌrʌ istuidana oodami isʌʌgiadagi gomaasi? —caiti ʌoodami.

61 Amaasi ʌSuusi maí isʌoodami maibaigʌnʌʌli gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ aagiditadai ʌgai cascʌdʌ itʌtʌdai:

—¿Gʌnsobicʌisi aanʌ idi ñiooquicʌdʌ isvaavoituda aapimʌ?

62 ¿Isducatai gʌntʌtʌgitona aapimʌ mʌsgiñtʌʌgiagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami isnoragiagi aanʌ tʌvaagiamu?

63 Diuusi Ibʌadʌ ʌgai dai maacai oodami ibʌdagai utudui. Giñtuucuga maisoicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna mosʌcaasi giñibʌdaga. Istumaasi aagai aanʌ ʌrgaibʌdaga vʌʌtarʌ maisiu gatuucuga. Tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi goñiooqui ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌgai gia viaaca agai ibʌdagai utudui dai tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu.

64 Dʌmos quiaa oidaga ʌʌmoco aapimʌ gʌnsaagida ismaacʌdʌ maivaavoitudai —tʌtʌdai ʌSuusi.

Ʌsuusi maí tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ ismaacʌdʌ mamaatʌrdamigadʌ maivaavoitudaitadai dai ismaacʌdʌ mamaatʌrdamigadʌaiñdʌrʌ gatʌʌgida agaitadai mʌsai muaana.

65 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌoodami:

—Cascʌdʌ casi gʌnaagidi aanʌ sai mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi giñooga ipʌlidi isgiñʌʌgidiña ʌgai gia giñvaavoitudai —tʌtʌdai ʌSuusi.

66 Aidʌ abiaadʌrʌ muidutai ismaacʌdʌ oidatucuitadai ʌSuusi ʌcovai iji dai camaioidatucui ʌgai ʌSuusi.

67 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ ʌbaivustan dan gooca mamaatʌrdamigadʌ:

—¿Giñdagitoamʌsi ʌlidi aapimʌ ʌʌpʌ? —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

68 Tai Simuñi Piiduru itʌtʌdai:

—¿Siaadʌrʌ gʌdagitona aatʌmʌ? Aapi ʌrgʌrbaitʌcʌaacami. Dai gʌmamaatʌtuldiaragacʌdʌ camaatʌ aatʌmʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi oodami dai tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu.

69 Dai aatʌmʌ cavaavoitu. Dai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isaapi ʌrʌCristo Diuusi maradʌ dai tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ. Dai Diuusi tomastuigaco oidaga —tʌtʌdai Simuñi Piiduru.

70 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:

—Ʌcovai gʌnvuvaitu aanʌ baivustan dan gooca aapimʌ dai ʌmoco ʌrʌDiaavora piooñigadʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

71 ʌSuusi aagidi gomaasi aagaitai ʌUudasi Iscaliote ʌSimuñi maradʌ. Dai tomaasi ʌgai ʌrʌmoco ʌbaivustan dan gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi, vʌʌscʌrʌ Uudasi gatʌʌgida agaitadai mʌsai muaana ʌSuusi cascʌdʌ pocaiti ʌSuusi.

7

———

1 Dai gooquiʌrʌ ʌSuusi aimʌraitadai ʌGalilea dʌvʌʌriʌrʌ. Ʌgai maitipʌli isaimʌrdagi Judeea dʌvʌʌriʌrʌ, ʌjudidíu ipʌliditadai ismuaagi ʌgai cascʌdʌ.

2 Dai camiaadimi ʌsiaa duudagadʌ ʌjudidíu istuigaco ivuaadana uucusai cascʌdʌ potʌʌgidi ʌsiaa duudagai uucusai.

3 Taidʌ ʌSuusi susuculidʌ itʌtʌdai:

—Maiviimu aapi tanai. Imʌdañi aapi Judeea dʌvʌʌriamu vai poduucai gʌoidatucʌdami ismaacʌdʌ mʌʌca daraaja nʌijadagi istumaasi ivueeyi aapi.

4 Tomasioorʌ sioorʌ ipʌliadagi ismaatʌcagi oodami istumaasi ivueeyi ʌgai gia maiʌstocai ivueeyi istumaasi. Issʌʌlicʌdʌ ivueeyi aapi naana maasi istumaasi aidʌ gia ivuaadañi gomaasi ʌoodami vuitapi vai nʌijada ʌgai vʌʌscatai —tʌtʌdai ʌSuusi susuculidʌ.

5 Dʌmos tomali ʌgai maivaavoitudaitadai ʌSuusi cascʌdʌ pocaiti.

6 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Maiquiaa aayi istuigaco imia aanʌ gaamucu. Dʌmos aapimʌ cʌʌga istutuidi isgaamucu iimiagi tomasiʌʌscʌdʌ.

7 Ʌoodami ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi maitʌncʌʌdai aapimʌ mosʌca aanʌ. Aanʌ aagidi saidʌ ʌrsoimaasi ivuaadami ʌgai cascʌdʌ.

8 Iimivurai aapimʌ gaamucu idi siaa duudagʌrʌ. Aanʌ gia maiimimu. Maiquiaa aayi istuigaco imiagi aanʌ cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

9 Dai mospotʌtʌdai ʌSuusi dai anaasi Galilea dʌvʌʌriʌrʌ vii.

———

10 Amaasi caiji ʌSuusi susuculidʌ tai gooquiʌrʌ ii ʌSuusi ʌʌpʌ ʌsiaa duudagamu. Ʌgai gʌʌsto ii sai mainʌidiña oodami.

11 Ʌjudidíu gaagai ʌSuusi ʌsiaa duudagʌrʌ daidʌ icaiti:

—¿Siaaco daja ʌcʌʌli? —caiti ʌgai.

12 Dai aliʌsi gʌnaatagidimi ʌoodami aipacoga aagaitai ʌSuusi. Dai ʌʌmoco pocaiti sai cʌʌ tuiga ʌgai. Dai aa pocaiti sai maicʌʌ tuiga sai mosyaatagidi ʌgai oodami.

13 Dʌmos ʌoodami ismaacʌdʌ cʌʌga ñioocai ʌSuusi vʌʌtarʌ maitipʌli ismaatʌcagi ʌjudidíu tʌtʌaanʌdami iscʌʌga ñioocai ʌgai ʌSuusi vʌʌtarʌ ʌbʌidi ʌgai cascʌdʌ.

14 Aidʌsi catajucami viitugai isugitiagi ʌvagimi ii ʌSuusi ʌjudidíu gʌʌ quiuupaigadʌamu dai ami gamamaatʌtuldi.

15 Daidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgitoagi caʌcatai ʌSuusi daidʌ icaiti:

—¿Ducatai maatʌ idi cʌʌli mosʌʌ naana maasi istumaasi maitʌvʌpi daivacai oojʌrʌ? —caiti ʌjudidíu.
16 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ ʌrDiuusi ñiooquidʌ maisiu aanʌ ʌʌgi. Ʌgai giñootoi.
17 Dai sioorʌ ipʌliadagi isivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi ʌgai gia maatʌmu isgiñmamaatʌtuldaraga ʌrDiuusi ñiooquidʌ siʌpʌ sabai aanʌ gamamaatʌtuldi istumaasi ʌʌgi aanʌ ipʌlidi.
18 Sioorʌ gaaagiadagi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai tʌtʌgitodagi ʌgai povuaadana sai oodami cʌʌga ñiioocaiña ʌgai vʌʌtarʌ. Dʌmos sioorʌ ipʌliadagi isʌoodami cʌʌga ñiioocadagi ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ ootoi ʌgai gia gaaagidi istumaasi ʌrvaavoi dai tomali ʌmo imidagai maiyaatagidiña ʌgai ʌoodami.
19 Vaavuava isMoseesacaru gʌrmaa ʌsʌʌlicami dʌmos tomali ʌmaadutai aapimʌ maiʌʌgidi vʌʌsi ʌsʌʌlicami. ¿Tuimʌsi giñmuaa ʌlidi aapimʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
20 Taidʌ ʌoodami itʌtʌdai:
—Aapi viaa ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ. ¿Voorʌ gʌmuaa ʌlidi? —tʌtʌdai ʌoodami.
21 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ idui ʌmo istumaasi ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ dai aapimʌ maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgitoagi.
22 Dʌmos aapimʌ iiquitʌcʌi aali tuutucugadʌ tomasi ʌribʌstaragai tasʌrʌ. Moseesacaru gʌntʌjai mʌsai poduucai ivuaadana cascʌdʌ poduucai ivueeyi aapimʌ. Vʌʌscʌrʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ capovuaadana gʌrʌʌqui aaduñicaru.
23 Isaapimʌ ivueeyi gomaasi tomasi ʌrʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ ʌʌgida ʌliditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ, ¿tuimʌsi bacocoi aapimʌ aanʌ giñvui duaaidacai aanʌ ʌmo cʌʌli ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ?
24 Cʌʌgavʌr gʌntʌtʌgito aapimʌ. Maisiu gʌpiʌr giñvuupada maicʌʌga gʌntʌtʌgitoitai, baiyomavʌr cʌʌga gʌntʌtʌgitoda aapimʌ istumaasi ʌrsʌʌlicami —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

25 Amaasi ʌʌmoco ʌJerusaleenʌrʌ oidacami aipacoga gʌntʌcacaimi dai pocaitimi:
—¿Maitasi ʌridi cʌʌli ʌgai mʌsmaacʌdʌ gaagai dai muaa agai?
26 Mosmocʌʌca goovai dai mamaatʌtuldi gooodami vai tomali ʌmaadutai maivui ñioocai. ¿Maisiu cavaavoitu ʌjudidíu tʌtʌaanʌdamigadʌ isgoovai ʌrʌCristo?
27 Siaadʌr ʌrʌCristocana goovai. Aatʌmʌ cʌʌ maatʌ siaaco oidaga idi cʌʌli. Siʌʌscadʌ diviagi ʌCristo tomali ʌmaadutai maimaatʌca agai siaadʌrʌ divia agai ʌgai —caiti ʌoodami.
28 Daidʌ ʌSuusi quiaa mamaatʌtulditadai ʌoodami ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ dai caʌcai istumaasi aagai ʌoodami cavami ñioo ʌgai dai potʌtʌdai:
—Vaavuava ismaatʌ aapimʌ siaaco oidaga aanʌ. Dʌmos maimaatʌ aapimʌ sioorʌ giñootoi. Aanʌ divia maisiu mosʌʌgi ipʌliditai aanʌ baiyoma ʌgai ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maiyaatagʌi atgiñootoi. Vʌʌsi istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi. Dai aapimʌ maimaatʌ ʌgai.
29 Aanʌ gia maatʌ ʌgai. Aanʌ ʌgai ʌʌmadu daacatadai tai ʌgai giñootoi tami oidigi daama —tʌtʌdai ʌSuusi.
30 Amaasi ʌoodami bʌiya ʌliditadai ʌSuusi dai maisagi dʌmos tomali ʌmaadutai maibʌi, maiquiaa aayi istuigaco cascʌdʌ.
31 Dai vʌʌscʌrʌ muidutai vaavoitu ʌSuusi daidʌ icaiti:

—Siʌʌscadʌ diviagi ʌCristo siaadʌrʌ iduuna ʌgai vaamioma gʌgʌrducami istumaasi isidi cʌʌli —caiti ʌoodami.

———

32 Amaasi ʌfariseo caʌcai ispocaiti ʌoodami aagaitai ʌSuusi ʌgai ʌʌmadu ʌbaitʌgucacamigadʌ ʌpapaali judidíu ootoi sandaaru ismaacʌdʌ nuucada ʌquiuupai sai bʌʌna ʌSuusi dai maisana.
33 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Chiʌʌqui tasai daacamu aanʌ aapimʌ gʌnsaagida dai gooquiʌrʌ noragimu aanʌ dai ʌʌmadu daacamu ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi.
34 Aapimʌ giñgaagamu dai maitiñtʌʌgimu. Aapimʌ maitistutuidi isiimiagi mʌʌca siaaco daaca aanʌ cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
35 Amaasi ʌjudidíu aipaco gʌtʌcacaimi daidʌ icaiti:
—¿Siaaco imia agai idi cʌʌli tʌsai maitʌʌgana aatʌmʌ? ¿Imia ʌlidi lienʌ goovai ʌjudidíu ʌʌmadu ismaacʌdʌ ʌgiliego saagida oidaga mamaatʌtulda ʌlidi lienʌ goovai ʌgiliego?
36 ¿Istʌiya ʌlidi goovai dai pocaiti tʌsai gaaga ragai dai maitʌʌgia ragai, dai sai aatʌmʌ maitistutuidi isiimiagi mʌʌca siaaco daaca agai ʌgai? —caiti ʌjudidíu.

———

37 Ʌcuugatʌrʌ tasʌrʌ ʌsiaa duudagʌrʌ vaamioma namʌga isʌgaa tasai. Amaasi ʌSuusi cʌquiva dai cavami ñioo dai potʌtʌdai ʌoodami:
—Sioorʌ ipʌliadagi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi vai dadana dai giñcaʌcana.
38 Poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ sai tomasioorʌ giñvaavoitudagi ʌgai gia viaacamu guvucadagai isaagidagi muidutai isducatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuuvaidi oodami —tʌtʌdai ʌSuusi.
39 Pocaiti ʌSuusi vai maatʌca ʌoodami isDiuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacana sioorʌ vaavoitudagi ʌgai. Aidʌ maiquiaa tʌvai Diuusi Ibʌadʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ. ʌSuusi maiquiaa ii tʌvaagiamu cascʌdʌ.

———

40 ʌʌmo oodami moscaʌ gomaasi daidʌ icaiti:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isidi cʌʌli ʌrʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ Moseesacaru aagai sai divia agai —caiti.
41 Dai aa icaiti:
—Idiava ʌrʌCristo —caiti.
Dʌmos aa icaiti:
—ʌCristo maidivia agai Galileeaiñdʌrʌ.
42 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ saidʌ ʌCristo ʌrDavicaru cajiudadʌca agai, dai Beleenʌrʌ vuusia agai ʌgai vaa ali quiiyʌrʌ siaaco vuusai Davicaru —caiti ʌgai.
43 Poduucai ʌoodami maiʌmadugan caiti aagaitai ʌSuusi.
44 ʌʌmoco bʌiya ʌlidi dai maisagi dʌmos tomali ʌmaadutai maibʌi.

———

45 ʌsandaarugadʌ ʌgʌʌ quiuupai ʌpamu dada siaaco daraacatadai ʌfariseo ʌʌmadu ʌbaitʌgucacamigadʌ ʌpapaali judidíu tai ʌgai itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi maivuaa aapimʌ ʌSuusi? —astʌtʌdai.
46 Taidʌ ʌsandaaru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tomali ʌmo imidagai tomali ʌmaadutai maiʌpan duucai ñioocaiña idi cʌʌli —astʌtʌdai ʌsandaaru.
47 Amaasi ʌfariseo itʌtʌdai:
—¿Aapimʌ mʌscasi ʌndagitu ʌʌpʌ isgʌnyaataida ʌgai?

48 Tomali ʌmaadutai aatʌmʌ dudunucamigadʌ ʌjudidíu daidʌ ʌfariseo
maivaavoitudai.
49 DʌmOs idi oodami maicʌʌ maatʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Dai
sʌʌlicʌdʌ Diuusi soimaasi taatatuldiamu ʌgai vaavoitudaitai ʌgai ʌcʌʌli
—astʌtʌdai ʌfariseo.
50 Taidʌ ʌNicodemo, ʌgai vaa ismaacʌdʌ diviji ʌSuusi tucarʌ, ʌrʌmo fariseo
daidʌ itʌtʌdai:
51 —Gʌrsʌʌlicamiʌrʌ pocaiti sai maitʌaagai ispocaitiadagi sai ʌmo cʌʌli
ʌrgʌpiʌr caatʌcami asta siʌʌscadʌ vuaa ʌcʌʌli dai tʌcacagi dai maatʌcagi
istumaasi idui ʌgai sabai gʌpiʌr caatʌcami ischo ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌNicodemo.
52 Amaasi ʌgaa aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Aapipʌsi ʌrGalileeʌrʌ oidacami ʌʌpʌ? Gaagañi aapi Diuusi ñiooquidʌrʌ
dai nʌidamu aapi sai tomali ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ maivuusai
Galileeaiñdʌrʌ —astʌtʌdai ʌfariseo.
53 Amaasi vʌʌscatai noonora.

8

———

1 Daidʌ ʌSuusi ii ʌOliivosi giidiamu.
2 Dai siaadico mosmaasico ʌʌpamu ii ʌgai quiuupiamu. Tai vʌʌscatai dada
siaaco daacatadai ʌSuusi vai ʌgai mamaatʌtuldimi ʌoodami.
3 Dai quiaa ñioocaitadai ʌSuusi tai dada ʌfariseo ʌʌmadu ʌdudunucamigadʌ
ʌjudidíu dai vuaa ʌmo ooqui ismaacʌdʌ gogoosi gʌducami dai aa tʌʌ isʌma
voopoi ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maitʌrcunadʌ. Daidʌ ʌfariseo ʌoodami vuitapi
van cʌi ʌooqui,
4 daidi itʌtʌdai ʌfariseo ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, ʌʌmoco tʌʌ idi ooqui isʌʌmadu voopoi ʌmo cʌʌli
ismaacʌdʌ maitʌrcunadʌ.
5 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ pocaiti sai gʌaagai iscoodadagi ismaacʌdʌ
googosi gʌnducami ojoodaicʌdʌ. ¿Aapio pʌcaiti? —tʌtʌdai ʌfariseo ʌʌmadu
ʌgaa.
6 Pocaiti ʌgai mosnʌijada ʌliditai astʌʌna ʌSuusi gaagaitadai ʌgai isdu-
catai gʌpiʌr vuaajagi ʌSuusi. DʌmOs ʌSuusi cuicʌʌsa dai ooja dʌvʌʌrapi
gʌmasavicʌdʌ.
7 Dai ʌgaa apiatʌcacaimi, taidʌ ʌSuusi cʌquiva daidʌ itʌtʌdai:
—Tomasmaacʌdʌ aapimʌ mʌsmaacʌdʌ vuaa goooqui dai ismaacʌdʌ
tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadana vai ʌpʌga maiñana goooqui
—tʌtʌdai ʌSuusi.
8 Dai ʌpamu cuicʌʌsa dai gaooja dʌvʌʌrapi.
9 DʌmOs ʌgai ismaacʌdʌ vuaa ʌooqui moscaʌ istumaasi aagai ʌSuusi
dai mosʌʌmadutai iimimi. ʌʌpʌga ʌcʌcʌʌliocoidadioma dai gooquiʌrʌ
ʌuutuducʌdioma maatʌcatai vʌʌscatai isʌrsoimaasi ivuaadami. Dai maivii
tomali ʌmoco mosʌʌgi vii ʌSuusi ʌʌmadu ʌooqui.
10 Amaasi ʌSuusi cʌquiva dai camaitʌʌ tomali ʌmaadutai ʌgaa, potʌtʌdai
ʌgai ʌooqui:
—¿Siaaco duudui ʌoodami ismaacʌdʌ gʌpiʌrʌ gʌvuupai? ¿Camaitiipu sioorʌ
gʌmaicarsagi? —tʌtʌdai ʌSuusi.
11 Tai ʌooqui potʌtʌdai:
—Chu. Camaitiipu, tomali ʌmaadutai —tʌtʌdai.
Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Tomali aanʌ maitʌmaicarsamu. Sivi gia imʌdañi dai camaisoimaasi
ivuaada —tʌtʌdai.

———

12 Daidʌ ʌSuusi apiaaatagidimi ʌoodami ismaacʌdʌ ʌʌmadu aatagaitadai:
—Aanʌ anʌsoicʌi ʌoodami iscʌʌga maatʌ caʌcagi istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi. Dai sioorʌ giñvaavoitudai ʌgai gia viaacamu ibʌdagai utudui dai camaioojiadamu issoimaasi ivuaadagi —tʌtʌdai ʌSuusi.
13 Amaasi ʌfariseo itʌtʌdai ʌSuusi:
—Aapi cʌʌga ñioocai ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ dʌmos gʌñiooqui maiñamʌga —tʌtʌdai ʌfariseo.
14 Daidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tomasi ʌʌgi aanʌ cʌʌga ñioocai giñvʌʌtarʌ vʌʌscʌrʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai aanʌ. Cʌʌ maatʌ aanʌ iñsiaadʌrʌ divia dai iñsiaaco imia iñagai dʌmos aapimʌ gia maimaatʌ iñsiaadʌr divia tomali iñsiaaco imia iñagai.
15 Aapimʌ caʌ istumaasi aagai aanʌ dai pocaiti sai maiñamʌga giñiooqui maimaatʌcatai sioor aanʌ dʌmos aanʌ maigʌpiʌr vuupai tomali ʌmaadutai.
16 Dʌmos isgʌpiʌr gʌnvuupadamudai aanʌ istumaasi aagadamudai ʌrsʌʌlicamicamudai. Aanʌ maiʌʌgi gʌpiʌr gʌnvuupadamudai. Diuusi giñoogai ismaacʌdʌ giñootoi ʌgai gʌpiʌr gʌnvuupai aanʌ iñʌʌmadu.
17 Dai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ pocaiti sai siʌʌscadʌ gooca cʌcʌʌli nʌijadami ʌmadugan caitiadagi aliʌsi gʌaagai isvaavoitudagi.
18 Aanʌ anʌrʌmo nʌijadami daidʌ giñooga ismaacʌdʌ giñootoi ʌgai ʌrʌmai nʌijadami —tʌtʌdai ʌSuusi.
19 Amaasi ʌgaa itʌtʌdai:
—¿Vaa daja gʌooga? —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aapimʌ maimaatʌ iñsioorʌ aanʌ, tomali maimaatʌ giñooga. Ismaatʌmudai aapimʌ iñsioorʌ aanʌ aidʌ gia maatʌmudai ʌʌpʌ giñooga —tʌtʌdai ʌSuusi.
20 ʌSuusi gaaagidi vʌʌsi gomaasi gamamaatʌtulditai daacatai ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ anaasi siaaco daraaja ʌcajoñi siaaco gʌdaraasai ʌtumiñsi Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ. Dʌmos tomali ʌmaadutai maibʌi ʌSuusi. Maiquiaa aayi istuigaco cascʌdʌ.

———

21 Daidʌ ʌSuusi ʌpamu ñiooqui ʌoodami daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ anʌimia iñagai dai aapimʌ giñgaagamu dʌmos aapimʌ iimia agai ʌDiaavorʌ ʌʌmadu aapimʌ ʌrsoimaasi ivuaadami cascʌdʌ. Dai maitistutuidi isimiagi aapimʌ mʌʌca iñsiaaco imia iñagai aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
22 Amaasi ʌjudidíu pocaiti:
—¿ʌʌgi gʌmuaa agai lienʌ goovai dai cascʌdʌ povʌrtʌtʌdai tʌsai maitistutuidi isiimiagi mʌʌca siaaco imia agai goovai? —caiti.
23 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aapimʌ ʌroidigi daama oidacami dʌmos aanʌ gia chu. Aanʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ.
24 Cascʌdʌ povʌntʌtʌdai aanʌ mʌsai aapimʌ imia agai ʌDiaavora ʌʌmadu quiaa soimaasi ivuaadamicatai. Ismaitiñvaavoitudai aapimʌ gʌnaagiditai iñsioorʌ aanʌ aidʌ gia aapimʌ iimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu quiaa soimaasi ivuaadamicatai —tʌtʌdai ʌSuusi.
25 Amaasi ʌjudidíu itʌtʌdai:
—¿Poorʌ aapio? —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casi gʌnaagidi aanʌ tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ.
26 Dai aanʌ quiaa gaaagidamu naana maasi istumaasi gʌnaagaitai aapimʌ dai aanʌ gʌpiʌrʌ gʌnvuaajamu ʌʌmo istumaasicʌdʌ. Dʌmos aanʌ gaaagidi

mosʌcaasi istumaasi giñaagidi ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi dai ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ aagai mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi —tʌtʌdai ʌSuusi.
27 DʌmoS ʌjudidíu maimaatʌ caʌ isʌSuusi aagai Diuusi gʌrooga.
28 Cascʌdʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Siʌʌscadʌ aapimʌ giñmuaagi aidʌ gia maatʌmu aapimʌ iñsaanʌ ʌrʌCristo ʌgai vaa ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Dai aanʌ gʌñaagidi mosʌcaasi istumaasi giñmamaatʌtuli giñooga maisiu istumaasi ʌʌgi aanʌ ipʌlidi.
29 Dai giñooga ʌgai daidʌ giñootoi dai vʌʌscʌrʌ giñʌʌmadu daja. Ʌgai maiʌʌgi giñdadagitu. Aanʌvʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi ʌgai ipʌlidi —tʌtʌdai ʌSuusi.
30 AidʌSi ʌSuusi aagidi gomaasi muidutai vaavoitu.

———

31 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌjudidíu ismaacʌdʌ vaavoitu:
—Isaapimʌ apiavaavoitudadagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ, sʌʌlicʌdʌ aapimʌ ʌrgiñmamaatʌrdamicamu.
32 Dai maatʌmu istumaasi ʌrvaavoi. Dai siʌʌscadʌ camaatia aapimʌ istumaasi ʌrvaavoi aidʌ gia camaitʌrpipiooñicamu aapimʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
33 Tai ʌgai itʌtʌdai:
—AatʌmʌʌrAvraañicaru cajiudadʌ. Dai tomali ʌmo imidagai maitʌrpipiooñigadʌcatadai tomali ʌmaadutai. ¿Ducatʌcaitiaapiiscamaitʌrpipiooñicamu aatʌmʌ? —tʌtʌdai ʌgai.
34 TaidʌʌSuusi itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌʌrvaavoi sai sioorʌ soimaasi ivuaadagi ʌgai gia ʌrpiooñigadʌ ʌDiaavora.
35 Ʌmo cʌʌli maiʌmadugan duucai nʌidi gʌpipiooñiga dai gʌmaamara.
36 Dai siʌʌscadʌ aanʌ Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ cʌʌgacʌrʌ vusaidiagi ʌmo cʌʌli ʌgai camaitʌrpiooñigadʌcamu ʌDiaavorʌ.
37 Camaatʌaanʌisaapimʌʌrcajiudadʌ Avraañicaru dʌmos aapimʌ maitiñvaavoitudai cascʌdʌ giñmuaa ʌlidi.
38 Aanʌanʌgʌnaagidi istumaasi giñooga giñmaatʌtuli dai aapimʌ ivueeyi istumaasi gʌnaagidi gʌnooga —tʌtʌdai ʌSuusi.
39 Taidʌʌgaiaanoragidaidʌitʌtʌdai:
—Avraañicaru ʌrgʌraduñicaru —tʌtʌdai ʌgai.
DʌmosʌSuusi itʌtʌdai:
—Issʌʌlicʌdʌʌrvaavoi isaapimʌʌrAvraañicaru cajiudadʌcamudai aidʌ gia giñvaavoitudamudai aapimʌʌpan duucai Avraañicaru.
40 Dʌmosaapimʌgiñmuaa ʌlidi tomasi aanʌ gʌnaagidi mosʌcaasi itumaasi ʌrvaavoi istumaasi Diuusi giñmaatʌtuli. Avraañicaru maipoduucai iduuñimudai.
41 Aapimʌ ivueeyi poduucai isduucai ivueeyi gʌnooga —tʌtʌdai ʌSuusi.
Amaasi ʌgai itʌtʌdai:
—Aatʌmʌmaitʌrmaamaradʌ ooqui taatacaligami. Mosʌmaduganʌrooganʌgai vaa ʌrDiuusi —tʌtʌdai ʌjudidíu.
42 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Issʌʌlicʌdʌʌrvaavoicamudai isDiuusi ʌrgʌnoogacamudai aidʌ gia aapimʌ giñoigʌadamudai. Diuusi giñootoi maisiu mosʌʌgi divia aanʌ.
43 Aapimʌmaitipʌlidiisʌʌgiadagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ cascʌdʌ maimaatʌ caʌ giñmamaatʌtuldiaraga.
44 AapimʌgʌnoogaʌrʌDiaavora cascʌdʌ aapimʌʌrmaamaradʌʌDiaavora daidʌ ivuaadaʌlidi istumaasi ʌgai ipʌlidi. TucamidʌrʌabiaadʌrʌʌDiaavora ʌrgamuaacami daidʌʌryaatavogami. Ʌgai tomali ʌmo imidagai maiaagai istumaasi ʌrvaavoi baiyoma vʌʌscʌrʌ mosyaatagʌi ʌgai. VʌʌSi istumaasi

tʌtʌgitoi ʌgai maitʌrvaavoi potuiga ʌgai cascʌdʌ. Ʌgai ʌroogadʌ ducami vʌʌsi ʌyaatavogami.

45 Cascʌdʌ siʌʌscadʌ aanʌ gʌnaagidi istumaasi ʌrvaavoi aapimʌ maitiñvaavoitudai.

46 Tomali ʌmaadutai aapimʌ gʌnsaagida maitistutuidi isaagagi iñsaanʌ idui ʌmo istumaasi soimaasicami. Siʌʌscadʌ gʌnaagiada aanʌ istumaasi ʌrvaavoi, ¿tuimʌsi maitiñvaavoitudai aapimʌ?

47 Diuusi maamaradʌ sʌʌlicʌdʌ oojoidi iscaʌcagi Diuusi ñiooquidʌ dʌmos aapimʌ maicaʌca ʌlidi Diuusi ñiooquidʌ, aapimʌ maitʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

48 Amaasi ʌjudidíu itʌtʌdai:

—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai aatʌmʌ sai aapi ʌrsamaritano dai isviaa aapi ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ —tʌtʌdai ʌjudidíu.

49 Daidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Aanʌ gia maiviaa Diaavora tʌaañicarudʌ. Aanʌ mossiaa duutudai giñooga dai aapimʌ maisiaa giñduutudai mossoiduucai giñnʌidi.

50 Aanʌ maigagaagai sioorʌ siaa giñduutuadagi dʌmos vʌʌscʌrʌ oidaga ʌmoco ismaacʌdʌ gagaagai sioorʌ siaa giñduutuadagi, dai ʌgai soimaasi taatatuldiami sioorʌ maisiaa giñduutuadagi.

51 Vaavuava sai sioorʌ ʌʌgiditai caʌ istumaasi gaaagidi aanʌ ʌgai gia tomastuigaco oidaca agai —tʌtʌdai ʌSuusi.

52 Amaasi ʌjudidíu aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Sivi gia cʌʌ maatʌ aatʌmʌ issʌʌlicʌdʌ viaa aapi ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ. Avraañicaru dai vʌʌsi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ coi dai vʌʌscʌrʌ aapi gʌraagidi sai sioorʌ ʌʌgiditai caʌ istumaasi gaaagidi aapi ʌgai gia tomastuigaco oidaca agai.

53 ¿Povaipʌsi ʌlidi aapi pʌsai vaamioma viaa guvucadagai isʌAvraañicaru gʌrʌʌqui aduñicaru ismaacʌdʌ camuu? ¿Dai povaipʌsi ʌlidi aapi pʌsai vaamioma viaa guvucadagai siʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌcaru ismaacʌdʌ cacoi? ¿Aapia poorʌ gʌʌlidi? —tʌtʌdai ʌjudidíu.

54 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Iñsaanʌ ʌʌgi cʌʌga ñioocadagi ʌʌgi gimvʌʌtarʌ aidʌ gia maiñamʌga giññiooqui. Dʌmos Diuusi giñooga ʌgai vaa ismaacʌdʌ aagai aapimʌ saidʌ ʌrgʌnDiuusiga ʌgai gia cʌʌga ñioocai aanʌ gimvʌʌtarʌ.

55 Dʌmos aapimʌ maimaatʌ ʌgai. Aanʌ gia maatʌ ʌgai. Daidʌ isgʌnaagiadagi aanʌ ansai maimaatʌ aanʌ ʌgai aidʌ gia aanʌ ʌryaatavogamicagi gʌnʌpan duucai. Dʌmos sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi iñsaanʌ maatʌ ʌgai dai ʌʌgiditai caʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi giñaagidi ʌgai.

56 Gʌnʌʌqui aduñicaru Avraañi aliʌsi baigʌʌli maatʌcai iñsaanʌ divia iñagaitadai oidigi daama dai vaamioma baigʌʌli ʌgai aidʌsi divia aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

57 Amaasi ʌjudidíu potʌtʌdai ʌSuusi:

—Maiquiaa viaa aapi goo coobai dan baivʌstaama uumigi, ¿ducatai caiti aapi isnʌidi Avraañicaru? —tʌtʌdai ʌgai.

58 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Vaavuava ismaiquiaa vuusaicai Avraañicaru abiaadʌrʌ catʌvaagiʌrʌ daacatadai aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

59 Amaasi vui ʌjudidíu ojoodai dai maicarsa ʌliatugai ʌgai ʌSuusi. Dʌmos ʌSuusi gʌʌʌsto ii dai vuusai ʌgʌʌ quiuupiaiñdʌrʌ. Dai ʌoodami saagida daivusai dai ii.

9

———

1 Vaidʌ ʌSuusi daivusquimi ʌmapʌcʌrʌ dai tʌʌ ʌmo maiñʌaadami. Podu
vuusai ʌgai.
2 Tʌtai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌrmamaatʌtuldiadamiga, ¿tuisi podu vuusai idi cʌʌli? ¿Voorʌ soimaasi
idui gocʌʌli isʌdʌʌdʌdʌ? —povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ.
3 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Idi cʌʌli maisoimaasi idui tomali ʌdʌʌdʌdʌ. Baiyoma goovai maiñʌai
sai poduucai aa oodami maatʌna issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai Diuusi isdu-
aaidagi.
4 Iñsiʌʌsi uucami oidacagi tami oidigi daama aliʌsi gʌaagai iñsivuaadagi aa
duiñdadʌ ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi. Aimu istuigaco iscamaitistutuidi isaata
vuaadagi tomali ʌmaadutai tomali aanʌ.
5 Quiaa oidacatai aanʌ tami oidigi daama aanʌ soicʌi oodami iscʌʌga maatʌ
caʌcagi istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi —tʌtʌdai ʌSuusi.
6 Caaagacai gomaasi ʌSuusi dʌvʌʌrapi sisiva dai vadʌitu laachi dʌvʌʌrai
dai ʌmaiñʌaadami vuupuidʌ daama daí ʌdʌvʌʌrai vaagiadʌ.
7 Amaasi itʌtʌdai:
—Imʌdañi dai vacuana gʌvuupuji ʌpiilʌrʌ ismaacʌdʌ Siloé tʌʌgidu
—tʌtʌdai ʌSuusi.
Siloé tʌiya ʌlidi ootosicami oodamicʌdʌ. Taidʌ ʌmaiñʌaadami ii dai vacoi
gʌvuupuji dai ʌpamu divia dai canʌeeyi.
8 Amaasi ʌaaduñdʌ ʌʌmadu aa ismaacʌdʌ ʌʌquioma nʌiditadai
ʌmaiñʌaadami icaiti:
—¿Maitasi ʌridi cʌʌli ʌgai vaa ismaacʌdʌ daacatai gataanʌiña tumiñsi?
—ascaiti ʌgai.
9 Vai aa icaiti:
—Ʌjʌ ʌgai vaa goovai —ascaiti.
Vai aa icaiti:
—Chu, maitʌrʌgai dʌmos ʌpʌa maasi goovai —ascaiti.
Dʌmos ʌcʌʌli ʌʌgi pocaiti:
10 —Aanʌava —ascaiti.
Amaasi ʌgaa tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Ducatai nʌeeyi aapi sivi? —astʌtʌdai.
11 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Suusi tʌʌgidu vadʌitu dʌvʌʌrai dai giñvuupujiana da-
givi daidʌ povaiñtʌtʌdai ansai imʌna dai vacuanana giñvuupuji ʌpiilʌrʌ
ismaacʌdʌ Siloé tʌʌgidu. Antai aanʌ ii dai vacuanacai casistui aanʌ
isnʌnʌavagi —astʌtʌdai ʌgai.
12 Amaasi tʌcacai ʌgaa daidi itʌtʌdai:
—¿Vaa daja ʌcʌʌli? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Maimaatʌ aanʌ —astʌtʌdai.

———

13 Amaasi ʌoodami vaidacai ʌgai ismaacʌdʌ mainʌaadatadai ʌfariseo
vuitapi.
14 Aidʌsi ʌSuusi vadʌitu ʌdʌvʌʌrai gʌsisivaragacʌdʌ dai dagivi vuupuidʌrʌ
ʌgai ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai aidʌ ʌribʌstaragai tasʌrʌcatadai.
15 Cascʌdʌ ʌfariseo ʌʌpʌ tʌcacai ʌcʌʌli dai potʌtʌdai:
—¿Ducatai nʌnʌaava aapi? —astʌtʌdai ʌfariseo.

Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Giñdagiviamʌta dʌvʌʌrai vagiadʌ giñvuupuji daama antai vacoi aanʌ dai sivi canʌeeyi —astʌtʌdai.
16 Amaasi ʌʌmoco ʌfariseo icaiti:
—Ʌcʌʌli ismaacʌdʌ idui goomasi maitʌrootosadʌ Diuusi, ʌgai maisiaa duutudai ibʌstaragai tasai cascʌdʌ —ascaiti ʌgai.
DʌmOs aa icaiti:
—¿Ducatʌ ivueeyi ʌgai naana maasi gʌgʌrducami isiʌrsoimaasi ivuaadami? —ascaiti ʌgai.
Poduucai ʌʌmoco aagai ʌmo istumaasi dai aa aagai ʌmai istumaasi.
17 Dai ʌpamu tʌcacai ʌgai ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Dai aapi pʌtʌiya agai aagaitai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gʌduaadi? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Aanʌ gʌnaagidi saidʌ ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ —astʌtʌdai.
18 DʌmOs ʌjudidíu maitipʌliditadai isvaavoitudagi isʌʌquioma maiñʌaadatadai ʌgai dai sivi canʌeeyi cascʌdʌ vaí ʌgai dʌʌdʌdʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai.
19 Dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Idisi ʌrgʌnmara aapimʌ ismaacʌdʌ pocaiti aapimʌ sai maiñʌaadami vuusai? ¿Ducatai canʌeeyi goovai sivi? —astʌtʌdai ʌjudidíu.
20 Taidʌ ʌcʌʌli dʌʌdʌdʌ itʌtʌdai:
—Maatʌ aatʌmʌ isidi ʌrgʌrmara dai ismaiñʌaadami vuusai.
21 DʌmOs maimaatʌ aatʌmʌ isducatai sivi canʌeeyi goovai tomali maimaatʌ aatʌmʌ sioorʌ nʌnʌaavatu. ʌʌgiavʌr tʌcaca aapimʌ. Goovai casi ʌrgʌducami. ʌʌgi goovai gʌnaagidiamu —astʌtʌdai ʌdʌʌdʌdʌ.
22 Potʌtʌdaiʌgaiʌbʌiditaiʌjudidíu. ʌjudidíu casi gʌnaagi aipacoga sai isʌmoco vaavoitudagi saidʌ ʌSuusi ʌrʌCristo ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudagi camaiviaaca agai oigaragai isvapaacʌdagi ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ.
23 Cascʌdʌʌcʌʌliʌdʌʌdʌdʌitʌtʌdaiʌsaiʌtʌcacanaʌmaradʌ daiʌsaiʌgaiʌcasi ʌrgʌducami.
24 Amaasi ʌjudidíu ʌpamu vaí ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai daidʌ itʌtʌdai:
—ʌʌgi Diuusi vʌʌtarʌ icʌʌga ñiooʌcada aapi dai maisiu ʌSuusi. Cʌʌgaʌmaatʌ aatʌmʌ saidʌ ʌSuusi ʌrsoimaasi ivuaadami —astʌtʌdai ʌjudidíu.
25 Amaasi ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ maimaatʌ isiʌrsoimaasi ivuaadami ischo ʌʌpʌ. Mosʌcaasiʌmaatʌaanʌ iñsaanʌ ʌrmaiñʌaadamicatadai dai sivi gia canʌnʌaava aanʌ —astʌtʌdai.
26 Tai ʌpamu tʌcaca ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi idui ʌgai? ¿Ducatai idui pʌsicanʌnʌaava? —astʌtʌdai ʌgai.
27 Tai aa noragi ʌcʌʌli daidʌ itʌtʌdai:
—Casian gʌnaagidi, ¿maitamʌscaʌ aapimʌ? ¿Tuimʌsiipʌlidiisʌpamu gʌnaagida aanʌ? ¿Aapimʌmʌsiʌʌpʌvaavoitudaʌlidi? —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
28 Amaasi ʌjudidíu vui ñiooquimi ʌcʌʌli daidʌ itʌtʌdai:
—Aapiapa vaavoitudai ʌgai dʌmOs aatʌmʌ ʌʌgidi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
29 AatʌmʌmaatʌisDiuusi ñiooqui Moseesacaru dʌmOs maimaatʌ aatʌmʌ tomali siaadʌrʌ divia ʌSuusi —astʌtʌdai.
30 Amaasi ʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Calio maimaatʌ aanʌ istumaasi tʌtʌgitoi pocaititai aapimʌ. ʌSuusi giñʌnʌaavatu dai vʌʌscʌrʌ aapimʌ maimaatʌ siaadʌrʌ divia.

31 Cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi maicaʌ ʌsoimaasi ivuaadami baiyoma Diuusi
caʌ mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ siaa duutudai Diuusi daidʌ ivuaadagi istu-
maasi Diuusi ipʌlidi.
32 Tomali ʌmo imidagai maicajiomacatadai aatʌmʌ isʌmaadutai duaadi
ʌmoco ismaacʌdʌ maiñʌaadami vuusai dai nʌnʌaavatu.
33 Isʌgai maitʌrDiuusi ootosadʌcamudai maitistutiadamudai ispoduucai
ivuaadagi —astʌtʌdai ʌgai ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai.
34 Amaasi ʌgaa itʌtʌdai:
—Gʌdʌʌdʌ ʌʌmadu aapi ʌrsoimaasi ivuaadami dai vʌʌscʌrʌ aapi
gʌrmaatʌtulda ʌlidi —astʌtʌdai ʌjudidíu.
Daidʌ quiidamacoga vuusaitu.

———

35 Amaasi maí ʌSuusi mʌsiʌgʌʌ quiuupai quiidigamu vuusaitu ʌcʌʌli is-
maacʌdʌ maiñʌaadatadai. Dai aidʌsi ʌSuusi tʌʌ ʌgai potʌtʌdai:
—¿Vaavoitudaipʌsi aapi ʌCristo Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai
tʌvaagiaiñdʌrʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
36 Taidʌ ʌcʌʌli itʌtʌdai:
—Iñaagidañi aapi sioor ʌgai nai vaavoitudagi aanʌ —tʌtʌdai.
37 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Nʌidapa. Aatagidapa. Aanʌana —tʌtʌdai ʌSuusi.
38 Amaasi ʌcʌʌli gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi vuidʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Giñtʌaanʌdamiga aanʌ gia gʌvaavoitudai —tʌtʌdai.
39 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ divia tami oidigi daama dai nʌnʌaavatuda iñagai ʌgai ismaacʌdʌ
maiñʌnʌai, dai ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti sai cʌʌga maatʌ caʌ Diuusi
ñiooquidʌ maatʌna ismaitʌrvaavoi baiyoma ʌrʌpan ducami maiñʌaadami
maimaatʌcatai —astʌtʌdai ʌSuusi.
40 Amaasi ʌʌmoco ʌfariseo ismaacʌdʌ ami daraajatadai itʌtʌdai:
—¿Povaipʌs caiti aapi tʌsai aatʌmʌ maiñʌnʌai ʌʌpʌ? —tʌtʌdai.
41 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Issʌʌlicʌdʌ maiñʌnʌaadamudai aapimʌ dai maimaatʌ caʌcamudai Diu-
usi ñiooquidʌ aidʌ gia maitʌrgʌnduñicamudai aapimʌ dʌmos aapimʌ pocaiti
mʌsai cʌʌga maatʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadami
aapimʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

10

———

1 Vaavuava sai sioorʌ vapacʌdagi ʌmo curarʌrʌ daama sʌʌli maisiu
quitaagiña sʌʌli ʌgai gia ʌrʌʌsivogami.
2 Ʌpastuuru ʌgai dai nuucada ʌcañiiru dai ʌgai gia quitaagiña sʌʌli vapacʌi.
3 Ʌcʌʌli ismaacʌdʌ quitaagiña cʌaacana dai nuucadacana ʌcañiiru tucarʌ
siuu duucu ami diviagi ʌpastuuru ʌgai otoma cupioscʌiña. Ʌcañiiru cʌʌ
maatʌ caʌcana ʌpastuuru ñiooquidʌ. Ʌpastuuru vapaidiña ʌcañiiru poduucai
istʌʌtʌgida ʌgai dai vuvaidi ʌgai curaraiñdʌrʌ.
4 Dai cavuvaidacai vʌʌsi ʌcañiiru ʌpastuuru baitʌqui imʌiña vaidʌ ʌcañiiru
oidíña. Ʌcañiiru cʌʌ maatʌ ñiooquidʌ ʌpastuuru cascʌdʌ.
5 Dʌmos ʌcañiiru maioidátucui ʌmoco ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌgai baiyoma
vopooyiña ʌgai maimaatʌcatai ñiooquidʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
6 ʌSuusi aagidi gomaasi ipʌliditai ismamaatʌtuldagi ʌoodami naana maasi
istumaasi dʌmos ʌgai maimaatʌ caʌ.

———

7 Amaasi ʌSuusi ʌpaamu aagidi ʌoodami daidʌ itʌtʌdai:
—Vaavuava iñsaanʌ ʌrʌpan ducami ʌcurarai quitaagiñagadʌ siaa sʌʌli vapacʌi ʌcañiiru.
8 Vʌʌsi ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ismaacʌdʌ dada maiquiaa diviacai aanʌ ʌgai ʌrʌʌsivogami ducami dʌmos Diuusi maamaradʌ maioidátucui ʌgai.
9 Vaavuava iñsaanʌ ʌrʌpan ducami ʌmo quitaagiña. Sioorʌ ipʌliadagi isivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi giñvaavoitudaitai ʌgai gia poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi. Daidʌ ʌvaavoitudadami ʌrʌpan ducami cañiiru ismaacʌdʌ ʌpastuuru vʌʌs tucagi vaapasai ʌcurarʌrʌ dai vʌʌs tasai nunucadai.
10 Ʌʌʌsivogami dada dai mosʌcaasi mosgaʌʌsidiña dai coodaiña dai siaa vuaadana naana maasi istumaasi dʌmos aanʌ divia vaidʌ ʌoodami tomastuigaco oidaca agai cʌʌgacʌrʌ vuvaacʌitai dai vai sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliaracʌdʌ oidacana.
11 Ʌmo pastuuru cʌʌ tuigacami cʌʌga nunucada gʌsosoiga cañiiru tomasi gʌmuaatu sai maicuucuna ʌsʌʌyi. Dai aanʌ ʌrʌpan ducami ʌmo pastuuru cʌʌ tuigacami.
12 Dʌmos ʌmo pastuuru ismaacʌdʌ maitʌrsosiacami ʌgai gia mosmʌmʌraiña siuu duucu tʌʌgiagi ʌmo sʌʌyi dai dadagitoi ʌcañiiru. Vaidʌ ʌsʌʌyi bʌbʌʌyiña ʌmo ʌcañiiru vaidʌ ʌgaa aipaco vopooyiña.
13 Ʌpastuuru maitʌrsosiacamicana cascʌdʌ mʌmʌraiña dai maivuaamʌ ʌlidiña ʌcañiirucʌdʌ.
14 Aanʌ anʌrʌpan ducami ʌmo pastuuru cʌʌ tuigacami ismaacʌdʌ cʌʌ maatʌ gʌsosoiga cañiiru dai ʌcañiiru cʌʌ maatʌ gʌpastuuruga.
15 Poduucai isduucai Diuusi giñooga cʌʌga giñmaatʌ dai aanʌ cʌʌga maatʌ giñooca. Dai aanʌ sʌʌlicʌdʌ soiñamu sioorʌ giñvaavoitudagi dai aanʌ muuquimu vai ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.
16 Dai oidaga aa oodami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ismaacʌdʌ giñvaavoituda agai ʌʌpʌ. Dai aanʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu. Quiaa ʌrsibʌa oidacami ʌgai dʌmos aimu istuigaco isʌgai ʌʌmadu aa giñvaavoitudadami ʌrʌmo aadunumʌca agai dai viaaca agai ʌmo baitʌcʌaacami.
17 Aanʌ muuquimu dai ʌpamu duaacamu vai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi oodami. Cascʌdʌ giñoigʌdai giñooca.
18 Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isgiñmuuagi ismaitiñdagitu aanʌ. Vʌʌscʌrʌ iñdagitamu aanʌ mʌsgiñmuaagi mosaanʌ ipʌlidi cascʌdʌ. Aanʌ viaa sʌʌlicami isdagituagi isgiñmuaagi dai aanʌ viaa guvucadagai isʌpamu duaacagi. Diuusi giñooca giñmaa sʌʌlicami dai guvucadagai cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
19 Aidʌsi ʌjudidíu tʌtʌaañʌdamigadʌ caʌ gomaasi ʌʌmoco aagai ʌmo istumaasi dai aa aagai ʌmai istumaasi.
20 Dai muidutai pocaiti:
—¡Goovai viaa ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ di! Sʌʌlicʌdʌ ʌrvuiirugami goovai. Maitʌaagai tʌscaʌcagi istumaasi aagai goovai —caiti ʌjudidíu.
21 Dʌmos aa icaiti:
—Isviaacamudai goovai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ maitistutiadamudai iscʌʌga ñiooquiagi poduucai isduucai ñioocai goovai. Tomali maitistutiadamudai isduaaidagi ʌmo maiñʌaadami —caiti ʌʌmoco.

———

22 Aidʌsi ʌSuusi Jerusaleenʌrʌ daacatadai, aidʌ ʌrtoomococatadai. Dai aidʌ casi ʌrʌvagimicatadai ismaacʌdʌ ivuaadana ʌjudidíu tʌʌtʌgitoitai istuigaco idui ʌgʌʌ quiuupai.

23 Daidʌ ʌSuusi moimʌitadai ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ siaaco Solomoñi portaaligadʌ tʌʌgidu.
24 Daidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu sicoli guuquiva ʌSuusi abaana daidi itʌtʌdai:
—¿Pʌʌscadʌ gʌraagida agai isbai aapi sʌʌlicʌdʌ ʌrʌCristo ischo ʌʌpʌ? —tʌtʌdai ʌgai.
25 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Casiant gʌnaagidi aanʌ dʌmos aapimʌ maitiñvaavoitu. Diuusi giñooga giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ ivuaadana aanʌ naana maasi istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌcʌdʌ cʌʌga gʌmaatʌ iñsioorʌ aanʌ.
26 Dʌmos aapimʌ maitiñvaavoitudai. Aapimʌ maitʌrgiñaaduñi vaavoitudadami cascʌdʌ, poduucai isduucai casigʌnaagidi aanʌ.
27 Giñaaduñi vaavoitudadami cʌʌ maatʌ giñmamaatʌtuldaraga daidʌ giñʌʌmadu ajioopai. Dai aanʌ cʌʌga maatʌ giñaaduñi vaavoitudadami.
28 Aanʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidi ʌgai vai tomastuigaco oidacana tʌvaagiʌrʌ. Maitiipu sioorʌ istutuidi isgiñvoopoidagi giñaaduñi vaavoitudadami.
29 Diuusi giñooga ʌgai daidʌ ʌʌcovai vuvaitu ʌgai saidʌ giñvaavoitudana. Diuusi giñooga sʌʌlicamigadʌ vaamioma namʌga istomasioorai dai cascʌdʌ maitiipu sioorʌ istutuidi isvoopoidagi giñooga giñaaduñi vaavoitudadami.
30 Aanʌ ʌʌmadu giñooga viaa ʌgai vaa sʌʌlicami daidʌ ʌgai vaa tʌgitoidagai dai ʌgai vaa guvucadagai —tʌtʌdai ʌSuusi.
31 Amaasi ʌjudidíu ʌpamu vui ojoodai dai maicarsa agaitadai ʌSuusi.
32 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casivuaadana aanʌ mui naana maasi gʌgʌrducami guvucadadʌcʌdʌ giñooga aapimʌ gʌnsaagida. ¿Maascʌdʌ ʌgaicʌdʌ giñmaicarsa agai aapimʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
33 Taidʌ ʌjudidíu aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Maisiu ivuaadatai aapi ʌmo istumaasi gʌducami aatʌmʌ gʌmaicarsa agai vui ñioocaitai aapi Diuusi aagaitai sai aapi ʌrDiuusi dʌmos aapi ʌrcʌʌli —tʌtʌdai ʌjudidíu.
34 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti saidʌ ʌdudunucami ʌjudidíu ʌrdidiuusi ducami. Diuusi maacai sʌʌlicami cascʌdʌ.
35 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai istumaasi oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Dai Diuusi pocaiti sai ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi maa ʌmo sʌʌlicami ʌrdiuusi ducami.
36 Dai Diuusi ʌcovai giñvusaitu daidʌ giñootoi tami oidagi daama. ¿Ducatai povaiñtʌtʌdai aapimʌ sai aanʌ vui ñioocai Diuusi aagaitai ansaidʌ ʌraanʌ Diuusi maradʌ?
37 Aanʌ ivueeyi naana maasi gʌgʌrducami. Diuusi giñooga giñmaa ʌmo sʌʌlicami cascʌdʌ. Dai cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isaapimʌ giñvaavoitudagi.
38 Tomasi maivaavoitudai aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ vʌʌscʌrʌ cʌʌga maatʌ aapimʌ isivuaadana aanʌ naana maasi istumaasi gʌgʌrducami dai gomaasicʌdʌ aliʌsi gʌaagai isvaavoitudagi iñsaanʌ ʌrDiuusi maradʌ dai istʌvai aanʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ dai poduucai vaavoitudagi sai Diuusi giñooga aanʌ giñʌʌmadu daja dai sai aanʌ Diuusi giñooga ʌʌmadu daja —tʌtʌdai ʌSuusi.
39 Taidʌ ʌpamu ʌjudidíu ipʌlitadai isbʌiyagi ʌSuusi dai maisagi dʌmos ʌSuusi mosdaivunu ii.
40 Amaasi ʌSuusi ʌpamu ii ʌgʌʌ aqui Jordán mʌʌmojoradʌrʌ siaaco ʌʌquioma gavapaconaitadai ʌVuaana dai ami daaca agai.
41 Taidʌ mui oodami iji dai mʌʌ nʌidamu ʌSuusi daidʌ icaiti:

—Tomasi ʌVuaana maitidui tomali ʌmo istumaasi gʌducami vʌʌscʌrʌ vʌʌsi istumaasi aagai ʌgai aagaitai idi cʌʌli sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi —caiti ʌoodami.
42 Tai ami mui oodami vaavoitu ʌSuusi.

11

———

1 Ʌmo cʌʌli Betaaniʌrʌ oidacami aliʌ coococatadai. Lázaru tʌʌgidu ʌgai. Daidʌ ʌLázaru susuculidʌ ʌrMaría dai Maaruta.
2 María ʌgai dai ʌʌquioma tʌi asaiti sigian uuvaicʌdʌ ʌSuusi ʌʌcasodʌ daama dai gʌcuupacʌdʌ gaqui.
3 Daidʌ María ʌʌmadu Maaruta ootoi ʌmo piooñi sai aagidana ʌSuusi sai aliʌ cooco ʌLázaru dai potʌtʌdai ʌpiooñi ʌSuusi:
—Gʌrbaitʌcʌaacamiga, aliʌ cooco gʌaamiiguga Lázaru —tʌtʌdai ʌpiooñi.
4 Tai mosmaí ʌSuusi daidʌ icaiti:
—Ʌgai oí coocodagai dai tomasi muuquiagi vʌʌscʌrʌ maisiu cascʌdʌ oí coocodagai. Ʌgai oí coocodagai sai poduucai gooquiʌrʌ mui oodami maatʌna issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai Diuusi, dai sai ʌoodami maatʌna ʌʌpʌ isaliʌ cʌʌ tuiga aanʌ Diuusi maradʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
5 Tomasi ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ oigʌdai Maaruta ʌʌmadʌ suculidʌ ʌʌmadu Lázaru
6 vʌʌscʌrʌ anaasi vii ʌʌpʌ goo tasai.
7 Dai gooquiʌrʌ povʌrtʌtʌdai ʌgai aatʌmʌ:
—Timʌda ʌpamu Judeeamu —gʌrtʌtʌdai.
8 Tʌtai aatʌmʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, maiquiaa daivusai mui tasai daidʌ ʌjudidíu mʌʌca Judeeʌrʌ ipʌliditadai isgʌmaicarsagi. ¿Ducatai ʌpamu mʌʌca imia ʌlidi aapi? —tʌtʌdai aatʌmʌ.
9-10 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isgiñmuaagi maiquiaa naatocai aanʌ giñaa duiñdaga.
11 GʌramiiguGa Lázaru cooso dai aanʌ imia iñagai dai nʌñiituda iñagai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
12 Amaasi aatʌmʌ itʌtʌdai:
—Gʌrtʌaanʌdamiga, iscooso ʌgai aidʌ gia casi gʌtaumadaimi ʌgai —tʌtʌdai aatʌmʌ.
13 Povʌrtʌtʌdai ʌSuusi potʌiya ʌliditai saidʌ Lázaru camuu. Dʌmos aatʌmʌ poʌliditadai isʌrvaavoi iscooso ʌgai.
14 Amaasi ʌSuusi sʌʌli gʌraagidi dai povʌrtʌtʌdai:
—Camuu Lázaru.
15 Dai cʌʌgadu ismaiʌʌmadu daacatadai aanʌ. Poduucai vaamioma cʌʌgaduca agai aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ, vaamioma giñvaavoituda agai cascʌdʌ. Tiñda —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
16 Amaasi ʌTomás mʌsmaacʌdʌ cuate aagaiña povʌrtʌtʌdai:
—Tʌoidá cascʌdʌ ʌmapai cooyi aatʌmʌ —gʌrtʌtʌdai ʌTomás.

———

17 Tai mosaayi ʌSuusi Betaaniʌrʌ dai maí iscasi ʌpʌduitadai maaco tasai isyaasapi ʌLázaru.
18 Betaaniaiñdʌrʌ miaaga Jerusaleenamu parʌ goo mil dan taan siento metro ʌʌsi.
19 Dai mui judidíu caaayi dai daadiji Maaruta ʌʌmadu María camuucucai Lázaru.

20 Aidʌsi ʌMaaruta maí isʌSuusi camiaadimi, ii ʌgai dai mʌʌ vuidʌrʌ ajia
agai. Dʌmos ʌMaría anaasi quiiyʌrʌ vii.
21 Daidʌ ʌMaaruta itʌtʌdai ʌSuusi:
—Giñtʌaanʌdamiga, istami daacamudai aapi maimuuquimudai giñsiʌʌgi.
22 Dʌmos cʌʌ maatʌ aanʌ sai Diuusi iduñia agai tomastumaasi istumaasi
aagida aapi —tʌtʌdai ʌMaaruta.
23 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Gʌsiʌʌgi ʌpamu duaacamu —tʌtʌdai ʌSuusi.
24 Taidʌ ʌMaaruta itʌtʌdai:
—Ʌjʌ, cʌʌga maatʌ aanʌ sai ʌpamu duaaca agai ʌgai siʌʌscadʌ aiyagi
istuigaco duduaacagi vʌʌsi coidadʌ —tʌtʌdai ʌMaaruta.
25 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌanʌ ʌgai dai ʌpamu duduaacalda iñagai coidadʌ sitomastuigaco
oidacamu ʌgai. Sioorʌ giñvaavoitudai tomasi muuquiagi vʌʌscʌrʌ tomastu-
igaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ.
26 Dai sioorʌ oidaga giñvaavoitudaitai ʌgai gia maiimia agai ʌDiaavora
ʌʌmadu. ¿Vaavoitudaipʌsi aapi imaasi? —tʌtʌdai ʌSuusi.
27 Taidʌ ʌMaaruta itʌtʌdai:
—Ʌjʌ, vaavoitudiana isaapi ʌrʌCristo, Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai
tʌvaagiaiñdʌrʌ. Ʌgai vaa ismaacʌdʌ tʌvʌpi nʌnʌracatadai aatʌmʌ —tʌtʌdai
ʌMaaruta.

———

28 Caaagidi ʌMaaruta gomaasi dai ii dai duudusali aagidi gʌsuculi María
dai potʌtʌdai:
—Gʌrmamaatʌtuldiadami cadivia dai gʌvaidi —astʌtʌdai ʌMaaruta.
29 Amaasi mosmaí ʌgai gomaasi dai cʌquiva dai ii dai mʌʌ viaatuli ʌSuusi.
30 Maiquiaa vaatadai ʌSuusi caayʌrʌ. Quiaa momʌʌca cʌaacatadai ʌgai
siaaco aayi ʌMaaruta.
31 Aidʌsi ʌjudidíu ismaacʌdʌ quiiyʌrʌ daraacatadai ʌʌmadu ʌMaría tʌʌ
isʌgai todian duucai cʌquiva dai otoma vuusai oidi ʌgai ʌMaría. Ʌgai
povʌnʌliditadai isimia agai ʌgai mʌʌca siaaco yaasapi ʌsiʌʌgidʌ dai ami
suaacada agai.
32 Amaasi aʌcai ʌMaría mʌʌca siaaco cʌaacatadai ʌSuusi gʌtootonacʌdʌ
cʌquiva ʌgai ʌSuusi vuidʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga istami daacamudai aapi maimuuquimudai giñsiisi
—tʌtʌdai ʌMaría.
33 Mostʌʌgacai ʌSuusi issuanʌi ʌjudidíu ʌʌmadu ʌMaría sʌʌlicʌdʌ soigʌʌli
ʌgai.
34 Daidʌ itʌtʌdai:
—¿Vaaco yaasa aapimʌ ʌgai? —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Gʌrtʌaanʌdamiga tiñda pai nʌida —tʌtʌdai ʌgai.
35 Taidʌ ʌSuusi sosoa.
36 Amaasi ʌjudidíu icaiti:
—Dañi sʌʌlicʌdʌ oigʌdaitadai goovai —caiti ʌjudidíu.
37 Dʌmos ʌʌmoco icaiti:
—Idi cʌʌli nʌnʌaavatu ʌmaiñʌadami. Cʌʌga istuidimudai goovai issoiñagi
ʌLázaru simaimuuquimudai ʌgai —caiti ʌgai.

———

38 Taidʌ ʌSuusi ʌpamu soigʌʌli aidʌsi caaijimi ʌtʌjovai siaaco yaasapi
ʌLázaru. Dai ʌtʌjovai vaacʌaacʌrʌ daja ʌmo odai gʌducami.

39 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maigovaivʌr daasa goodai —tʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌMaaruta suculidʌ ʌmuuquiadʌ itʌtʌdai:
—Giñtʌaanʌdamiga, casi ʌpʌdui maaco tasai ismuu goovai dai galiuvai goovai nai iñʌlidi aanʌ —tʌtʌdai ʌMaaruta.
40 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Maitasi ʌrvaavoi saidʌ gʌaagidi aanʌ isvaavoitudagi aapi nʌidagi isDiuusi sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai? —tʌtʌdai ʌSuusi.
41 Amaasi maigovai daí ʌgai ʌoodai. Taidʌ ʌSuusi taí nʌnʌaava daidʌ itʌtʌdai Diuusi gʌooga:
—Giñooga, baigiñʌlidi aanʌ aapicʌdʌ isgiñcaʌcana aapi siuu duucu gʌñiooquiada aanʌ.
42 Cʌʌga maatʌ aanʌ isvʌʌscʌrʌ giñcaʌcana aapi dʌmos sivi poduucai gʌaagidi aanʌ sai vʌʌsi idi oodami ismaacʌdʌ tanasi guuca vaavoitudagi isaapi giñootoi —tʌtʌdai ʌSuusi.
43 Dai capotʌʌcai ʌSuusi cavami iña daidʌ itʌi:
—¡Lázaru vuusaiñi! —tʌtʌdai.
44 Tai vuusai ʌmuuquiadʌ dai quiaa biisapicatadai noonovidʌ dai ʌʌcasodʌ ʌmo icusi tʌvʌʌducamicʌdʌ. Daidʌ vuivasadʌ ʌʌpʌ quiaa biisapi ʌmo icusicʌdʌ. Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Uupanavurai vaidʌ istuidʌ aimʌraiña —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

45 Dai muidutai ʌjudidíu ismaacʌdʌ oidatucuitadai ʌMaría vaavoitu ʌSuusi nʌiditai isʌpan duaacali ʌSuusi Lázaru.
46 Dʌmos ʌʌmoco ʌjudidíu ismaacʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ ʌSuusi iji dai nʌida agai ʌfariseo dai aagidi istumaasi idui ʌSuusi.
47 Amaasi ʌfariseo ʌʌmadu ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali gʌnʌmapagi ʌjudidíu dudunucami daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuma duuna aatʌmʌ? Idi cʌʌli ivueeyi mui naana maasi gʌgʌrducami.
48 Ismosdagitu aatʌmʌ dai maitiduñiagi tomali ʌmo istumaasi muidutai vaavoituda agai ʌgai daidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌromamanu dadimu dai daitudamu gʌrquiuupaiga gʌducʌdʌ dai gʌrcoodamu —tʌtʌdai ʌjudidíu.
49 Dʌmos ʌmoco ʌvaamioma tʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu saagida ismaacʌdʌ Caifási tʌʌgidu dai aidʌ uumiʌrʌ ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Vupuiirugami aapimʌ, maimaatʌ tomali ʌmo istumaasi.
50 Maimaatʌ aapimʌ isvaamioma ʌrcʌʌgai aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ ismuuquiagi ʌmo cʌʌli vʌʌsi oodami vʌʌtarʌ dai poduucai maiugitimu vʌʌsi ʌoodami —astʌtʌdai Caifási.
51 Dʌmos Caifási pocaiti maisiu poduucai tʌgitoitai ʌʌgi ʌgai baiyoma ʌgai ʌrʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali cascʌdʌ Diuusi poduucai tʌgitoli ʌgai ismuuquiagi ʌSuusi ʌjudidíu vʌʌtarʌ.
52 Dai maisiu mosʌcaasi ʌjudidíu vʌʌtarʌ muuquia agaitadai ʌSuusi baiyoma vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ aipa oidaga vʌʌsi oidigʌrʌ.
53 Aidʌ tasʌrʌ abiaadʌrʌ tʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu gagaagaimi isducatai muaagi ʌSuusi.
54 Cascʌdʌ ʌSuusi camaiaimʌrai caayana ʌjudidíu saagida. Baiyoma ii ʌgai Judeeaiñdʌrʌ mʌʌ Efraiinamu ʌmo ali quiiyʌrʌ oidigana ugidana. Dai movaasi daraaja aatʌmʌ ʌʌmadu ʌSuusi.
55 Aidʌ camiaadimitadai ʌsiaa duudagai istuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu cajiudadʌ Ejiipituaiñdʌrʌ. Ʌsiaa duudagai

pascua tʌʌgidu. Dai mui oodami ʌaali quiiquiaiñdʌrʌ iji Jerusaleenamu dai
ami iduñi agai istumaasi gʌaagaitadai siduñiagi maiquiaa aʌcai ʌgʌʌ siaa
duudagai.
56 Gagaagaimi ʌoodami ʌSuusi dai ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ guucacatadai dai
aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Tumaasi tʌtʌgitoi aapimʌ? ¿Bais divimu ʌSuusi sivi siaa duudagʌrʌ?
—ascaiti.
57 Ʌfariseo ʌʌmadu ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali gaaagidi sai sioorʌ matiagi
siaaco daja ʌSuusi sai aagidaña vaidʌ ʌjudidíu bʌʌjiagi ʌSuusi.

12

———

1 Quiaa viʌʌgacatadai naadami tasai isaayagi ʌsiaa duudagai taidʌ ʌSuusi
ii Betaaniamu. Ami oidacatadai ʌLázaru ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌSuusi ʌpamu
duaacali ʌcoidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
2 Tai ami ʌoodami vaí ʌSuusi sai gauugana. Taidʌ ʌMaaruta gabibi dai
ʌLázaru meesa vuidʌrʌ daiva ʌSuusi ʌʌmadu.
3 Amaasi ʌMaría vuaa parʌ taucami litro asaiti sigian uvadami sʌʌlicʌdʌ
namʌacami. Dai tʌi ʌgai ʌasaiti ʌSuusi ʌʌcasodʌ dai gʌcuupacʌdʌ gaqui. Tai
sʌʌlicʌdʌ sigian uvaitu vʌʌsi ʌquiiʌrʌ.
4 Amaasi ʌUudasi Iscaliote ʌmo maatʌrdamigadʌ ʌSuusi ñiooqui ʌSuusi.
Ʌgai vaa Uudasi ʌrSimuñi maradʌ daidʌ gatʌʌgida agaitadai ʌSuusi daidʌ
potʌtʌdai:
5 —¿Tuisi maitʌgagaara idi asaiti sigian uvadami? Cʌʌga gʌvuiimudai parʌ
vaic siento piisu dai ʌgaicʌdʌ soiñamudai aatʌmʌ ʌsoitutuigami —tʌtʌdai
ʌUudasi.
6 Dʌmos ʌUudasi potʌtʌdai maisiu soigʌʌliditai ʌgai ʌsoitutuigamicʌdʌ
baiyoma ʌrʌʌsivogami ʌgai cascʌdʌ pocaiti. Ʌgai ʌrgʌrtumiñsiga nuucada-
camicatadai dai gʌrʌʌsidiña.
7 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Daigitoñi goooqui. Dagitoñi vai bai daasana goovai gogaa asaiti is-
maacʌdʌ vii asta mʌsiʌʌscadʌ giñyaasagi.
8 Vʌʌscʌrʌ oidaca agai soitutuigami gʌnsaagida vʌrai soicʌda dʌmos aanʌ
maivʌʌscʌrʌ oidacamu aapimʌ gʌnsaagida —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

9 Muidutai ʌjudidíu maí isʌSuusi Betaaniʌrʌ daacatadai. Dai mʌʌca iji
maisiu mosʌcaasi nʌidi ʌliditai ʌSuusi dʌmos nʌidi ʌliditadai ʌLázaru ʌʌpʌ.
Ʌgai vaa Lázaru ismaacʌdʌ ʌSuusi duaacali coidʌ saagidiaiñdʌrʌ.
10-11 Dai muidutai judidíu maí isʌSuusi duaacali ʌLázaru dai cascʌdʌ gaji-
aadʌrʌ viaa ʌjudidíu vaavoidaragadʌ dai vaavoitudaimi ʌSuusi. Cascʌdʌ
ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali bai idui ismuaagi ʌLázaru ʌʌpʌ.

———

12 Mui oodami Jerusaleenʌrʌ dada gosiaa duudagʌrʌ. Dai cajioma ʌoodami
sai siaadico divia agaitadai ʌSuusi Jerusaleenʌrʌ.
13 Amaasi ʌoodami guicuma souvali maamaradʌ dai iji dai mʌʌ vuidʌrʌ
aayi ʌSuusi dai iiñaquimi daidʌ icaiti:
—Aliʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi. Aatʌmʌ ipʌlidi sai Diuusi
aliʌ cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi ʌraígadʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ divia Diuusi
guvucadadʌcʌdʌ —caiti ʌoodami.
14 Taidʌ ʌSuusi tʌʌ ʌmo asñiitu dai dan daiva poduucai isduucai gaaagidi
Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ dai podu ooja:

15 Maitavʌr duduaadicuda aapimʌ Jerusaleenʌrʌ oidacami.
Dañi bʌrimʌi gʌraíga ʌmo asñiitu dan daitugai.
Asduu ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ.
16 Aidʌ ʌpʌdui gomaasi maimaí aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi istuisi podui. Dʌmos gooquiʌrʌ aidʌsi ʌSuusi ʌpamu nora tʌvaagiamu aidʌ gia tʌgitu aatʌmʌ isDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ aagaitai ʌCristo dai sai poduucai ʌpʌduñia agaitadai.
17 Ʌoodami ismaacʌdʌ moguucacatadai ʌSuusi ʌʌmadu aidʌsi ʌgai vaí ʌLázaru quiaa yaasapicatai ʌgai dai nʌidi ʌgai isʌSuusi duaacali ʌLázaru coidadʌ saagidíaiñdʌrʌ aagidi aa oodami istumaasi nʌidi.
18 Cascʌdʌ iji ʌoodami dai mʌʌ vuidʌrʌ aayi ʌSuusi. Cʌʌ maatʌ ʌoodami isʌSuusi idui ʌmo istumaasi gʌducami.
19 Amaasi ʌfariseo aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:
—Dañi. Maitistutuidi aatʌmʌ isbʌiyagi ʌSuusi sivi. Vʌʌscatai oidátucui ʌgai cascʌdʌ —ascaiti ʌfariseo.

———

20 Ʌoodami saagida ajioopaitadai ʌʌmo giliego. Ʌgai dada Jerusaleenʌrʌ sai siaa duutuda agai Diuusi ʌsiaa duudagʌrʌ.
21 Dai ʌgai miaadʌrʌ guuquiva ʌPiili ismaacʌdʌ ʌrBetasaidʌrʌ oidacami. Betasaida ʌrʌmo ali quii Galilea dʌvʌʌriʌrʌ. Daidʌ ʌoodami giliego itʌtʌdai ʌPiili:
—Aapi cʌʌli, aatʌmʌ nʌida ʌrʌlidi ʌSuusi —astʌtʌdai ʌgiliego.
22 Taidʌ ʌPiili ii dai aagidi ʌAandʌrʌsi. Taidʌ vʌgoocatai iji dai aagidi ʌSuusi.
23 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai caaayi istuigaco matiagi oodami isvaamioma namʌga giñsʌʌlicamiga sitomasmaascʌdʌ sʌʌlicami.
24 Vaavuava isʌmo caidʌ tʌligi vʌʌscʌrʌ mosaliʌmaduacana asta mʌsiʌʌscadʌ ʌsiagi vai vusacʌi vupusiadʌ dai gʌʌrai vai uugiatʌi ʌʌstucai dai muuratai vai muidarʌi tʌligi.
25 Sioorʌ ivuaadagi ʌʌgi istumaasi ipʌlidi, ʌgai gia iimimu ʌDiaavora ʌʌmadu, dʌmos sioorʌ maiivuaadagi ʌʌgi istumaasi ipʌlidi tami oidigi daama ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuusaimu dai tomastuigaco oidacamu tʌvaagiʌrʌ.
26 Isʌmaadutai giñsoicʌda ʌliadagi gʌaagai isgiñoidátucudagi dai tomasiaaco aimʌrda aanʌ movaasi aimʌradagi ʌgai ʌʌpʌ. Dai sioorʌ giñsoicʌi, giñooga cʌʌgacʌrʌ nʌijada agai, ʌgai.

———

27 Camuquiadan tada aanʌ soigiñʌliditai. Dʌmos vʌʌscʌrʌ maiaagidamu aanʌ giñooga sai giñsoiñana ismaisii soimaasi taatagi aanʌ. Aanʌ divia tami oidi daama dai soimaasi taata iñagai dai muuquia iñagai oodami vʌʌtarʌ, cascʌdʌ maiaagidamu aanʌ giñooga sai giñsoiñana nai maisoimaasi taata aanʌ.
28 Baiyoma aagidamu aanʌ giñooga sai vʌʌsi oodami maatʌna sai Diuusi ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ vʌʌsi oidigi dama oidacami dai sai vʌʌscatai siaa duutuadagi Diuusi —tʌtʌdai ʌSuusi.
Amaasi ñioo Diuusi tʌvaagiaiñdʌrʌ daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Ʌoodami gia maatʌ isaapi siaa giñduutudai soimaasi taatamai aapi cascʌdʌ —tʌtʌdai Diuusi.
29 Taidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ novaasi guucacatadai daidʌ cai isDiuusi ñioo icaiti sai covoi oidigi dai aa oodami icaiti:
—Ʌmo tʌaañicarudʌ Diuusi ñiooqui —caiti.

30 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai ʌoodami:
—Pocaiti giñooga sai aapimʌ maatʌna isʌgai cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi.
31 Camiaadimi istuigaco camainamʌaca agai ʌDiaavora sʌʌlicamigadʌ tami oidigi daama baiyoma aanʌ iñsʌʌlicamiga namʌaca agai.
32 Dai mʌsiʌʌscadʌ giñsiisagi curusiaba Diuusi soiña agai muidutai vʌʌsi oidigi daama sai giñvaavoitudana —tʌtʌdai ʌSuusi.
33 Potʌtʌdai ʌSuusi sai maatʌna ʌoodami isducatai muuquia agai ʌgai.
34 Taidʌ ʌoodami aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti saidʌ ʌCristo tomastuigaco oidaca agai. ¿Ducatʌ caiti aapi saidʌ ʌoodami siisapa agai ʌmo curusiaba ʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami? ¿Sioorʌ ʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami? —tʌtʌdai ʌoodami.
35 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ quiaa daacamu aapimʌ ʌʌmadu ʌʌpʌ chiʌʌqui tasai dai gʌnmamaatulda iñagai aanʌ. Cʌʌgavʌr giñcaʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ vai poduucai cʌʌgacʌrʌ oidacagi dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi. Sioorʌ maicʌʌgacʌrʌ oidaga maimaata siaaco iimia agai coocai.
36 Aliʌsi gʌaagai isvaavoitudadagi aapimʌ istumaasi gʌnmamaatʌtuldi aanʌ quiaa daacatai aanʌ aapimʌ gʌnʌʌmadu vai poduucai cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
Caaagidacai ʌSuusi imaasi ii abiaadʌrʌ dai gʌʌʌsto taidʌ ʌoodami camaitʌʌ.

———

37 ʌSuusi idui mui naana maasi istumaasi gʌrgʌrducami ʌoodami vuitapi dʌmos vʌʌscʌrʌ maivaavoitu ʌgai.
38 Poduucai ʌpʌdui istumaasi gaaagidiña Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ Isaíacaru potʌtʌdai ʌgai Diuusi:
GiñDiuusiga baitoma tomali ʌmaadutai maivaavoitu aidʌsi aagidi aatʌmʌ gʌñiñiooquituldiadamiga gʌñiooqui ʌoodami.
Tomasi ʌoodami nʌidi issʌʌlicʌdʌ viaa aapi giñDiuusi guvucadagai vʌʌscʌrʌ maimaatʌ nʌidi istumaasi ʌpʌdui.
Astʌtʌdai Isaíacaru.
39 Dai Isaíacaru ooja ʌʌpʌ istuisi maitistutuidi ʌoodami isvaavoitudagi dai podu ooja:
40 Nʌijadamu ʌgai istumaasi ivueeyi Diuusi dʌmos Diuusi maidagito ismaatʌ nʌijadagi.
Ducami iscuupicagi vuupuidʌ.
Caʌ ʌgai Diuusi ñiooquidʌ dʌmos Diuusi maidagito ismaatʌ caʌcagi.
Dai Diuusi pocaiti: “ʌgai maiʌma duucai gʌntʌtʌgito ʌlidi dai maitʌnvaavoitu vai poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidan aanʌ”, ascaiti Diuusi.
Asduucai ooja Isaíacaru.
41 Pocaiti Isaíacaru aagaitai ʌCristo. Isaía nʌidi ʌCristo gʌcoosigʌrʌ dai poduucai maí issʌʌlicʌdʌ vaamioma viaa guvucadagai ʌCristo sitomasioorʌ dai isvaamioma tʌaanʌi sitomasioorʌ.
42 Dʌmos vʌʌscʌrʌ muidutai ʌjudidíu tʌaanʌdamigadʌ vaavoitu ʌSuusi dʌmos maiaagidi vʌʌsi oodami. ʌgai ʌʌbʌidi ismaatʌmudai ʌfariseo. ʌgai camaidagitu isvaapaquiagi ʌquiuupaigadʌrʌ.
43 Vaamioma oojoidi ʌgai isʌoodami cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi siʌDiuusi.

———

44 ʌsuusi cavami iiña daidʌ icaiti:
—Tomasioorʌ sioorʌ iñvaavoitudagi ʌgai vaavoitudai ʌʌpʌ Diuusi giñooga. ʌgai ʌgai daidʌ giñootoi.

45 Dai tomasioorʌ sioorʌ maatʌ istuiga aanʌ cʌʌga maatʌ istuiga ʌgai
ismaacʌdʌ giñootoi.
46 Aanʌ andivia tami oidigi daama vai ʌoodami maatʌna istumaasi Diuusi
ipʌlidi isivuaadagi dai divia aanʌ sai sioorʌ giñvaavoitudagi camaisoimaasi
ivuaadagi.
47 Tomasioorʌ sioorʌ caʌcagi istumaasi gaaagiada aanʌ dai
maitiñʌʌgiadagi aanʌ maitʌrʌgai ismaacʌdʌ gaaagida iñagai isducatai
soimaasi taata agai ʌgai. Aanʌ divia tami oidigi daama sai cʌʌgacʌrʌ
vuuvacʌna oodami, dai maisiu aagida iñagai oodami isducatai soimaasi
taata agai ʌgai.
48 Tomasioorʌ sioorʌ gajiaadʌrʌ giñviaa aanʌ dai maivaavoitudai
giññiooqui ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ soimaasi taata agai siʌʌscadʌ caugitiʌgi oidigi.
Giñmamaatʌtuldiaragacʌdʌ cʌʌga gʌmaatʌmu isʌgai ʌrsoimaasi ivuaadami.
49 Istumaasi aagai aanʌ maitʌraan ʌʌgi giññiooqui baiyoma aanʌ aagai
mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi giñooga. Ʌgai giñootoi daidʌ giñaagidi istumaasi
gʌnaagida aanʌ dai istumaasi gʌnmaatʌtuldiagi aanʌ.
50 Dai cʌʌ maatʌ aanʌ sai istumaasi giñaagidi giñooga ansai gaaagidana
gomaasicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi oodami. Cascʌdʌ aanʌ angaaagidi mosʌcaasi
istumaasi giñtʌjai giñooga ansai gaaagidana —caiti ʌSuusi ʌoodami.

13

———

1 Dai cayoga aayitadai ʌsiaa duudagai istuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña
aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ, mosʌmo tasai viʌʌga. Ca-
maatʌcatadai ʌSuusi iscaaayi istuigaco daivunu imia agai ʌgai idi oidi-
giaiñdʌrʌ dai ʌpamu noragia agai mʌʌca siaaco daja oogadʌ. ʌSuusi
sʌʌlicʌdʌ oigʌdai vʌʌsi ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai tami oidi daama, vʌʌsi
gʌibʌdagacʌdʌ oigʌdai ʌgai.
2 Dai ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ gacueeyitadai tucara.
Taidʌ ʌʌquioma abiaadʌrʌ ʌDiaavora divia Simuñi maradʌ ʌUudasi Iscaliote
ʌʌmadu dai ipʌlitu isgatʌʌgida ʌgai ʌSuusi sai bʌʌna ʌgai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ
vʌʌtʌcatadai.
3 ʌSuusi maatʌcatadai isDiuusi oogadʌ ʌgai ootoi tami oidi daama
tʌvaagiaiñdʌrʌ dai isʌpamu gaamu aa gʌsiagi Diuusi ʌʌmadu. Dai ʌgai
maatʌcatadai ʌʌpʌ isʌoogadʌ camaa guvucadagai sai tʌaanʌiña vʌʌsiaʌcatai.
4 Daidʌ quiaa acueeyitadai ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ dai
cʌquiva ʌgai dai maigo daí gʌdaamanaga yuucusi dai bʌi ʌmo gaquidacarui
dai gʌpuraan vuu.
5 Amaasi toa suudagi ʌmo vaateejʌrʌ dai gʌaagacai gʌrvacuañimi
gʌrʌʌcaso aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ. Dai gaquigi gaquidacarucʌdʌ
ismaacʌdʌ gʌpuraana vuutadai.
6 Dai aidʌsi vacuaañda agaitadai ʌgai ʌSimuñi Piiduru ʌʌcasodʌ ʌgai
potʌtʌdai:
—¿Aanʌ iñʌʌcaso pʌsvacuaana agai ʌʌpʌ? —tʌtʌdai.
7 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Sivi maimaatʌ nʌidi aapi istuma vueeyi aanʌ dʌmos gooquiʌrʌ gia maatʌ
nʌidamu aapi —tʌtʌdai.
8 Dʌmos ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Aanʌ giñʌʌcaso gia tomali ʌmo imidagai maitiñvacuaañdamu aapi
—tʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ismaivacuaana aanʌ gʌʌʌcaso aidʌ gia aapia maitʌrgiñaduñi —tʌtʌdai.

9 Taidʌ ʌSimuñi Piiduru itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga aidʌ gia maisiu mosʌcaasi giñʌʌcaso vacuaanamu aapi, gʌaagai pʌsvacuaanagi aapi giñnoonovi daidʌ giñmoo ʌʌpʌ —tʌtʌdai.
10 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sioorʌ utudami gʌnvapaʌtʌviagi maitʌaagai isvʌʌsi tuucugadʌ vacuaanagi mosʌcaasi ʌʌcasodʌ gʌaagai isvacuaanagi. Dai aapimʌ cavuaañicam vii dʌmos maisiu vʌʌscatai —tʌtʌdai ʌSuusi.
11 Cʌʌ maí ʌSuusi sioorʌ tʌʌgida agaitadai, cascʌdʌ pocaiti sai maivʌʌscatai vuaañicam vii, poduucai tʌiya ʌlidi ʌSuusi isʌrsoimaasi ivuaadami ʌgai ismaacʌdʌ tʌʌgida agaitadai.
12 Dai canaato vacuaañdacai ʌSuusi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌʌcasodʌ ʌpamu gʌai gʌdaamanaga yuucusi dai ʌpamu daiva meesa vuidʌrʌ. Daidʌ itʌtʌdai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ:
—¿Maatʌmʌsi nʌidi aapimʌ istumaasi idui aanʌ aapimʌcʌdʌ?
13 Aapimʌ mamaatʌtuldiadami dai baitʌcʌaacami giñaagai didʌ ʌrvaavoi iñsaanʌ ʌrmamaatʌtuldiadami didʌ ʌrbaitʌcʌaacami cascʌdʌ poduucai cʌʌga aagai aapimʌ.
14 Dai aanʌ iñsmaacʌdʌ ʌrgamamaatʌtuldiadamiga didʌ ʌrgabaitʌcʌaacamiga cavacoi aanʌ aapimʌ gʌnʌʌcaso cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai mʌsiaipacoga gʌnvacuaañdiadagi aapimʌ gʌnʌʌcaso.
15 Aapimʌ aliʌsi gʌaagai mʌsivuaadagi ʌʌpʌ isducatai ivueeyi aanʌ.
16 Vaavuava istumaasi gʌnaagidi aanʌ sai tomali ʌmo piooñi maivaamioma nʌmʌga isgaaamu dai tomali ʌmo ootosicami maivaamioma namʌga siʌ ʌgai ismaacʌ ootoi.
17 Mʌsimaatʌ caʌ aapimʌ vʌʌsi imaasi dai ʌʌgiditai caʌ sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliadamu aapimʌ.
18 Dai aanʌ maivʌʌscatai gʌnaagai aagaitai mʌsaidʌ ʌrsoimaasi ivuaadami. Cʌʌ maatʌ ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaitu aanʌ. Dai vʌʌscʌrʌ aliʌsi gʌaagai isʌpʌduñiagai istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ dai poduucai aagai: “Ʌgai vaa ismaacʌdʌ giñʌʌmadu acueeyi casi giñvuidʌrʌ gʌi”, caiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
19 Gʌnaagidi aanʌ imaasi maiquiaa ʌpʌduucai vai poduucai siʌʌscadʌ ʌpʌduñiagi aapimʌ vaavoitudana iñsaanʌ ʌrʌgai iñsmaacʌdʌ aagai aanʌ.
20 Vaavuava istumaasi gʌnaagidi aanʌ sai sioorʌ miaadʌgidagi giñootosa ʌgai gia giñmiaadʌgi aanʌ ʌʌpʌ dai sioorʌ giñmiaadʌgidagi aanʌ ʌgai gia miaadʌgi ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

21 Caaagidacai ʌSuusi imaasi sʌʌlicʌdʌ soigʌʌʌli ʌgai dai sʌʌli aagidi dai potʌtʌdai:
—Vaavuava isʌmaadutai aapimʌ giñtʌʌgida agai saidʌ giñbʌʌna giñvuidʌrʌ vʌʌtʌcami —tʌtʌdai ʌSuusi.
22 Amaasi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai aipaco gʌrnʌnʌidimi vʌʌscatai maimaatʌcatai ismaacʌdʌ aagai ʌSuusi.
23 Aanʌ ʌSuusi abaana daivacai gauu. Aanʌ aliʌsi giñoigʌdaiña ʌSuusi.
24 Vaidʌ ʌSimuñi Piiduru gʌnoovicʌdʌ giñsisigidi ansai tʌcacana sioorʌ aagai ʌgai.
25 Amaasi aanʌ aabanion daiva ʌSuusi didʌ itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga. ¿Voorʌ aagai aapi? —tʌtʌdai aanʌ.
26 Taidʌ ʌSuusi giñaa noragi didʌ povaiñtʌtʌdai:
—Vadʌidamu aanʌ laachi paana dai sioor maaquia aanʌ ʌgiava ʌgai —iñtʌtʌdai.

Amaasi vadʌitu laachi paana dai maa ʌUudasi. Ʌgai ʌrmaradʌ Simuñi Iscaliote.
27 Dai mosbʌi ʌUudasi ʌpaana daidʌ ʌDiaavora vaa ibʌdagʌrʌ ʌgai. Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌUudasi:
—Istumaasi iduñia agai aapi, otoma iduuñi tuduidi —tʌtʌdai.
28 Dʌmos tomali ʌmaadutai ismaacʌdʌ mees vuidʌrʌ daraaja maimaatʌ caʌ istuisi potʌtʌdai ʌSuusi.
29 ʌUudasi ʌgai dai bai darasacana vʌʌscatai tumiñsigadʌ cascʌdʌ ʌʌmadutai poduucai gʌntʌtʌgito sai Suusi tʌaanʌi issavʌda ʌgai ʌmo istumaasi ʌtumiñsicʌdʌ ʌsiaa duudagʌrʌ vʌʌtarʌ siʌpʌ maaquiagi ʌmo istumaasi ʌsoituutuigami.
30 Dai mosgau ʌpaana ʌUudasi dai vuusai quiidigamu. Dai casi ʌrtucarʌcatadai.

———

31 Dai mosvuusai ʌUudasi taidʌ ʌSuusi potʌi:
—Sivi gia maatʌmu oodami issʌʌlicʌdʌ viaa aanʌ guvucadagai aanʌ iñsmaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Dai maatʌmu ʌʌpʌ issʌʌlicʌdʌ siaa duutudai aanʌ Diuusi giñooga muucucai aanʌ curusiaba sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami poduucai isduucai ʌgai ipʌlidi.
32 Siʌʌscadʌ aanʌ iñsmaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami tʌʌgidagi ʌoodami isDiuusi giñooga sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai aidʌ gia Diuusi giñooga tʌʌgidamu oodami issʌʌlicʌdʌ viaa aanʌ guvucadagai ʌʌpʌ. Dai otoma iduñimu ʌgai gomaasi.
33 Giñaaduñi camaitʌvʌpi daacamu aanʌ aapimʌ gʌnʌʌmadu. Aapimʌ giñgaagamu dai maitiñtʌʌgimu. Dai aanʌ angʌnaagidi aapimʌ ʌpan duucai aagidi aanʌ ʌjudidíu sai mʌʌca siaaco imiagi aanʌ, aapimʌ maitistutuidi isiimiagi.
34 Dai aanʌ gʌnaagidi idi ñiooqui utudui sai aapimʌ aipacoga gʌnoigʌdaiña. Poduucai isduucai gʌnoigʌdai aanʌ poduucai ʌʌpʌ aliʌsi gʌaagai mʌsiaapimʌ aipacoga gʌnoigʌdagi.
35 Vai poduucai vʌʌsi oodami oidi daama cʌʌga maatʌmu mʌsiaapimʌ ʌrgiñmamaatʌrdamiga —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

36 Taidʌ ʌSimuñi Piiduru itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga, ¿pa imia agai aapi? —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Mʌʌca siaaco imia iñagai aanʌ aapi maitistutuidi isiñoidági sivi, dʌmos gooquiʌrioma giñoidámu aapi —tʌtʌdai ʌSuusi.
37 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga, ¿tuisi maitistutuidi aanʌ isʌoidá sivi? Aanʌ baigiñduu iñsmuuquiagi aapi gʌvʌʌtarʌ —tʌtʌdai.
38 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Mospocaiti aapi isbaigʌduu pʌsmuuquiagi aanʌ giñvʌʌtarʌ. Baiyoma sivi tucarʌ maiquiaa cucuicai ʌtacucu potʌimu aapi vaicojo ismaitʌgiñmaatʌ.

14

———

1 Maitavʌrvuaamʌ ʌnʌliada aapimʌ. Cʌʌgavʌr vaavoitudada Diuusi dai cʌʌgavʌr giñvaavoitudada aanʌ ʌʌpʌ.

2 Mʌʌca siaaco daja giñooga muidu baabaqui. Dai mʌʌca imia iñagai aanʌ
dai movai duuñimu aanʌ siaaco oidaca aapimʌ. Ismaitʌrvaavoicamudai
imaasi aanʌ gia maitʌnaagidamudai.
3 Dai caimʌcai aanʌ bai duuñimu siaaco oidaca aapimʌ aidʌ gia ʌpan
divimu aanʌ daidʌ gʌnvaidacamu aanʌ vai aapimʌ oidacagi aan iñʌʌmadu.
4 Aapimʌ gia cʌʌ maatʌ siaaco imia iñagai aanʌ dai maatʌ ʌʌpʌ voi —tʌtʌdai
ʌSuusi.
5 Taidʌ ʌTomás itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga aatʌmʌ maimaatʌ siaaco imia agai aapi. ¿Duucatʌ
maatʌna aatʌmʌ voi? —tʌtʌdai.
6 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ voi iñducami aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ cascʌdʌ aanʌcʌdʌ aimu aapimʌ
mʌʌca siaaco daja Diuusi. Dai aanʌcʌdʌ maatʌmu istumaasi ʌrvaavoi. Dai
aanʌ gʌnmaacai ibʌdagai utudui. Mosʌcaasi sioorʌ giñvaavoitudagi aimu
mʌʌca siaaco daja giñooga.
7 Iscʌʌga maatʌmudai aapimʌ iñsioorʌ aanʌ aidʌ gia maatʌmudai aapimʌ
giñooga ʌʌpʌ. Dʌmos sivi maatʌ aapimʌ ʌgai canʌidi ʌgai cascʌdʌ —tʌtʌdai
ʌSuusi.
8 Taidʌ ʌPiili itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga, gʌrdagitoñi tʌsnʌida aatʌmʌ Diuusi gʌrooga.
Mosʌcaasi gomaasi ipʌlidi aatʌmʌ —tʌtʌdai ʌPiili.
9 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Piili, mosʌʌ tʌvʌpi daja aanʌ gʌnʌʌmadu. ¿Ducatai maitiñmaatʌ aapimʌ
quiaa? Sioorʌ giñnʌidi ʌgai nʌidi giñooga ʌʌpʌ. ¿Tuipʌsi giñaagidi iñsaanʌ
gʌndagituagi mʌsnʌidagi aapimʌ Diuusi gʌrooga?
10 ¿Maitapʌsvaavoitudai aapi ismosʌmadugan tuutuiga aanʌ ʌʌmadu
gʌrooga? Idi ñiooqui ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ maisiu ʌʌgi giñtʌgitoidacʌdʌ
aagi aanʌ. Gʌrooga ʌgai daidʌ giñʌʌmadu daja daidʌ giñmaa guvucadagai
isiduuna aanʌ aa duiñdagadʌ ʌgai.
11 Giñvaavoitudavurai aapimʌ isʌmadugan tuutuiga aanʌ ʌʌmadu gʌrooga.
Ismaitiñvaavoitudai mosʌcaasi giññiooquicʌdʌ aidʌ gia giñvaavoitudavurai
aapimʌ ʌnaana maasi gʌgʌrducamicʌdʌ iñsmaacʌdʌ ivuaadana aanʌ.
12 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isʌgai ismaacʌdʌ giñvaavoitudai iduuñimu ʌʌpʌ naana
maasi gʌgʌrducami poduucai isduucai ivueeyi aanʌ dai asta istumaasi
gʌgʌrducʌdioma iduñia agai ʌgai. Aanʌ noragimu mʌʌca siaaco daja gʌrooga
cascʌdʌ.
13 Dai siuu duucu daanʌda aapimʌ Diuusi giñvaavoitudacai taanʌdavurai
istumaasi ipʌlidi naidʌ gʌnmaaquimu aanʌ vai poduucai gʌmaatiagi isviaa
guvucadagai giñooga.
14 Sʌʌlicʌdʌ iduuñimu aanʌ tomastumaasi istumaasi ismaacʌdʌ taanʌdagi
aapimʌ giñvaavoitudacai.

———

15 Mʌsiaapimʌ iñoigʌdai ʌʌgiditai avʌrcaʌca ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ.
16 Siaanʌ daanʌdamu gʌrooga siʌgai gʌnootosdamu gʌibʌdaga vai ʌgai
gʌnsoicʌdagi mʌsai vaamioma cʌʌga vaavoitudaiña daidʌ baigʌnʌliatudagi
ʌpan duucai aanʌ gʌnsoicʌi daidʌ baigʌnʌliatudai sivi. Ʌgai vaa ʌgai
daidʌ gamaatʌtuldiamu mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi. Dai ʌgai vʌʌscʌrʌ
gʌnʌʌmadu daaca agai.
17 Ʌoodami maivaavoitudadami maimaatʌ Diuusi Ibʌadʌ tomali maimaatʌ
istan daja ʌgai cascʌdʌ maitistutuidi isdagituagi isʌʌmadu daacagi. Dʌmos
ʌgai cadaja aapimʌ gʌnʌʌmadu daidʌ gʌnʌʌmadu daaca ʌgai tomastuigaco
cascʌdʌ aapimʌ maatʌ Diuusi Ibʌadʌ.

18 Aanʌ gia maitʌndagitomu siʌʌgi daraaca aapimʌ. Ʌpan divimu aanʌ
daidʌ gʌnʌʌmadu daacamu.
19 Otoma ʌoodami tami oidi daama oidacami camaitiñnʌijadamu, dʌmos
aapimʌ gia giñtʌʌgimu ʌpamu. Aanʌ gia ʌpamu duaacamu cascʌdʌ aapimʌ
oidaca agai tomastuigaco.
20 Aidʌ gia aapimʌ maatʌmu iñsaanʌ vʌʌscʌrʌ daja Diuusi giñooga ʌʌmadu.
Dai aanʌ vʌʌscʌrʌ gʌnʌʌmadu daja.
21 Isʌmaadutai maatʌcagi istumaasi gatʌaanʌi aanʌ dai ʌʌgiditai caʌcagi
poduucai cʌʌ maatʌ aanʌ issʌʌlicʌdʌ iñoigʌdai ʌgai. Dai Diuusi giñooga
oigʌadamu vʌʌscatai ismaacʌdʌ giñoigʌdai. Dai aanʌ ʌʌpʌ oigʌadamu ʌgai.
Dai aanʌ maatʌtuldamu ʌgai iñsaanʌ daja ʌgai ʌʌmadu —tʌtʌdai ʌSuusi.
22 Aidʌ gia ñioo ʌUudasi (idi ʌrʌmai Uudasi maisiu Uudasi Iscaliote) dai
potʌtʌdai:
—Gʌrbaitʌcʌaacamiga, ¿ducatai aapi gʌrmaatʌtuldamu mosʌcaasi aatʌmʌ
pʌsgʌrʌʌmadu daja dai maimaatʌtulda agai ʌoodami maivaavoitudadami?
—tʌtʌdai.
23 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sioorʌ giñoigʌdai ʌgai gia ʌʌgiditai caʌcamu giññiooqui. Daidʌ gʌrooga
oigʌadamu ʌgai. Dai giñooga ʌʌmadu aanʌ daraajamu ʌgai ʌʌmadu.
24 Sioorʌ maitiñoigʌdai ʌgai gia maiʌʌgiditai caʌ giññiooqui. Idi ñiooqui
ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ maisiu mosʌʌgi gʌnaagidi aanʌ baiyoma gomaasi
ʌrñiooquidʌ Diuusi giñooga dai ʌgai giñootoi.
25 Aanʌ gʌnaagidi vʌʌsi imaasi quiaa aimʌraitai tami oidi daama aapimʌ
gʌnʌʌmadu.
26 Dai daañidamu aanʌ Diuusi giñooga sai ʌgai ootosana gʌIbʌdaga
sai ʌgai gʌnnuucadacana daidʌ baigʌnʌliatudana. Ʌgai ʌgai daidʌ
gʌnmaatʌtuldiamu vʌʌsiaʌcatai dai ʌgai gʌntʌgitotulda vʌʌsi istumaasi
gʌnaagidi aanʌ.
27 Canoragimu aanʌ dʌmos aapimʌ daraajamu dai gʌniibʌstacan tada-
camu gʌniibʌdaga. Vʌʌscʌrʌ aanʌ gʌniibʌstudan tadatudamu gʌniibʌdaga
maisiu ʌpan duucai oodami caiti isiibʌstudan tadacana. Maitavʌr vuaamʌ
ʌnʌliada aapimʌ tomali maiʌʌbiada tomali ʌmo istumaasi.
28 Aapimʌ casi giñcai iscaiti aanʌ isimia iñagai mʌʌca siaaco daja gʌrooga
dai iñsʌpamu divimu aanʌ dai ʌmapai daraajamu aatʌmʌ. Issʌʌlicʌdʌ
giñoigʌadamudai aapimʌ aidʌ gia baigʌnʌliadamudai caʌcai iñsimia iñagai
aanʌ. Giñooga vaamioma viaa guvucadagai iñsaanʌ cascʌdʌ.
29 Aanʌ gʌnaagidi imaasi sivi maiquiaa ʌpʌdui vai poduucai siʌʌscadʌ
ʌpʌduñiagi aapimʌ cʌʌga vaavoitudamu istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
30 Camaitʌvʌpi gʌnaatagidamu aanʌ aapimʌ. Casi bʌrimui ʌDiaavora.
Ʌgai ʌgai dai tʌaanʌi ʌoodami ismaacʌdʌ maitiñvaavoitudai. Dʌmos ʌgai
maitistutuidi aanʌcʌdʌ.
31 Dʌmos vʌʌscʌrʌ gʌaagai ispoduucai ʌpʌduñiagi vai ʌoodami maatiagi
iñsaanʌ oigʌdai gʌrooga daidʌ iñsaanʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi giñtʌaanʌi ʌgai.
Guuquivavurai aapimʌ. Timʌda tabʌrʌ.

15

———

1 Uuvasi dʌʌdʌ iñducami aanʌ. Dai uuvasi dʌʌdʌ nuucadacami ducami
Diuusi gʌrooga.

2 Λmaamaradʌ ismaacʌdʌ maiiibiatai guicumai ʌnuucadacami daidʌ
ʌgaquiadʌ maamaradʌ guicumai ʌʌpʌ vai poduucai vaamioma cʌʌga iibiatai
ʌuuvasi dʌʌdʌ.
3 Daidʌ ʌmaamaradʌ ismaacʌdʌ cʌʌga iibiatai gʌnducami aapimʌ cʌʌga
giñvaavoitudaitai.
4 Maitavʌr gajiaadʌrʌ giñviaa aapimʌ dai aanʌ maigajiaadʌrʌ gʌnviaa ʌʌpʌ.
Λuuvasi maamaradʌ maisiu ʌʌgi iibiatai. Mosʌcaasi ʌmaamaradʌ ismaacʌdʌ
quiaa arasaca ʌuuvasi dʌʌdʌ istutuidi isiibiatagi. Dai poduucai aapimʌcʌdʌ
ʌʌpʌ. Mosʌcaasi sioorʌ apiavaavoitudada giññiooqui istutuidi iscʌʌgacʌrʌ
oidacagi.
5 Uuvasi dʌʌdʌ iñducami aanʌ dai aapimʌ maamaradʌ gʌnducami. Sioorʌ
maigajiaadʌrʌ giñviaagi ʌgai vaamioma cʌʌga istutuidi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi.
Aatʌmʌ ʌmapai daraaja cascʌdʌ. Aapimʌ ʌʌgi maitistutuidi isiduñiagi tomali
ʌmo istumaasi cʌʌgaducami.
6 Sioorʌ gajiaadʌrʌ viaa giññiooqui gajiaadʌrʌ viaamu aanʌ ʌʌpʌ, podu-
ucai isduucai gʌguicomai ʌuuvasi maamaradʌ ismaacʌdʌ maiiibiatai dai
gaquisarʌi. Dai gooquiʌrʌ gʌʌmpaidi ʌmaamaradʌ gaquiadʌ daidʌ mʌmʌidi.
7 Isaapimʌ maitiñdagitu dʌmos baiyoma apiavaavoitudada
giñmamaatʌtuldaraga aidʌ gia giñtaañimu istumaasi ipʌliadagi dai aidʌ
gia aanʌ gʌnmaaquimu.
8 Siʌʌscadʌ aapimʌ cʌʌgacʌrʌ oidacagi poduucai siaa duutuda aapimʌ
Diuusi, dai poduucai cʌʌga gʌmaatʌ isaapimʌ ʌrgiñmamaatʌrdamiga.
9 Poduucai isduucai giñoigʌdai giñooga poduucai aanʌ ʌʌpʌ gʌnoigʌdai
aapimʌ. Apiavʌr tʌtʌgitoda aapimʌ iñsgʌnoigʌdai aanʌ.
10 Isʌʌgiadagi aapimʌ giñmamaatʌtuldaraga poduucai tʌtʌgitodamu
aapimʌ iñsgʌnoigʌdai aanʌ. Dai aanʌ ʌʌpʌ ʌʌgidi vʌʌsi istumaasi giñaagidi
giñooga dai baigiñʌlidi aanʌ giñoigʌdaitai ʌgai.
11 Gʌnaagidi aanʌ idi ñiooqui vai poduucai aapimʌ baigʌnʌliadagi aanʌ
iñʌʌmadu dai isvʌʌsi gʌniibʌdacʌdʌ baigʌnʌliada aapimʌ.
12 Dai aanʌ gʌntʌjai mʌsiaipacoga gʌnoigʌada aapimʌ poduucai isduucai
gʌnoigʌdai aanʌ.
13 Sioorʌ aliʌsi oigʌadagi ʌmoco gʌaduñi ʌgai gia bai gʌduu ismuuquiagi
ʌgai vʌʌtarʌ.
14 Dai aapimʌ ʌrgiñaaduñicamu mʌsivuaadagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
15 Aanʌ camaigiñpipiooñiga gʌnaagai. Λpiooñi maimaatʌ istuma vueeyi
aamudʌ cascʌdʌ. Baiyoma aanʌ giñaaduñi gʌnaagai. Aanʌ casi gʌnaagidi
vʌʌsi istumaasi giñaagidi giñooga cascʌdʌ.
16 Aapimʌ maiʌcovai giñvusaitu baiyoma aanʌ ʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ.
Dai aanʌ gʌnootoi aapimʌ sai aagidana giññiooqui aa oodami vʌʌscʌrʌ
cʌʌgacʌrʌ oidacatai aapimʌ. Daidʌ giñooga gʌnmaaquimu vʌʌsi istumaasi
taañʌdagi aapimʌ giñvaavoitudaitai.
17 Dai aanʌ gʌntʌaanʌi siaipacoga gʌnoigʌada aapimʌ.

———

18 Isʌoodami gʌncʌʌdadagi aapimʌ gʌntʌgitovurai isaanʌ giñcʌʌdaina ʌgai
ʌpʌga.
19 Isaapimʌ uurapʌcʌdamudai ʌoodami maivaavoitudadami aidʌ gia ʌgai
gʌnoigʌadamudai poduucai isduucai gʌnoigʌdai ʌgai aipacoga. Dʌmos aanʌ
ʌcovai gʌnvuvaitu ʌoodami maivaavoitudadami saagidiaiñdʌrʌ dai sivi ca-
maiuurapʌcʌi aapimʌ ʌgai. Cascʌdʌ ʌgai gʌncʌʌdai.
20 Gʌntʌtʌgitovurai aapimʌ isgʌnaagidi aanʌ sai tomali ʌmo piooñi
maivaamioma namʌga siʌaamudʌ. Λoodami soimaasi giñtaatatuli aanʌ

ismaacᴧdᴧ gaaamu cascᴧdᴧ soimaasi gᴧntaatatuldamu ismaacᴧdᴧ giñpipiooñiga gᴧnducami. Λᴧmo oodami ᴧᴧgiditai caᴧ giññiooqui poduucai ᴧᴧpᴧ ᴧᴧmo oodami ᴧᴧgiditai caᴧcamu gᴧnñiooqui.

21 Vᴧᴧsi gomaasi iduuñimu ᴧgai giñvaavoitudacai aapimᴧ. Λgai maimaatᴧ ᴧgai ismaacᴧdᴧ giñootoi cascᴧdᴧ.

22 Iñsaanᴧ maidivimudai dai maiñiooquidamudai ᴧgai aidᴧ gia ᴧgai maigajiaadᴧrᴧ giñviaamudai. Dᴧmos aliᴧsi soimaasi idui ᴧgai gajiaadᴧrᴧ giñviaacai maitiipucatai istui.

23 Sioorᴧ giñcᴧᴧdada ᴧgai gia cᴧᴧdai Diuusi gᴧrooga ᴧᴧpᴧ.

24 Iñsaanᴧ maitiduuñimudai ᴧgai saagida naana maasi gᴧgᴧrducami ismaacᴧdᴧ maitidui tomali ᴧmo ᴧmai ᴧgai maisoimaasi iduuñimudai gajiaadᴧrᴧ giñviaacai. Dᴧmos tomasi ᴧgai nᴧidi vᴧᴧsi gomaasi vᴧᴧscᴧrᴧ giñcᴧᴧdai daidᴧ ᴧgai cᴧᴧdai giñooga ᴧᴧpᴧ.

25 Aidᴧsi ᴧpᴧdui imaasi aidᴧ ᴧpᴧdui istumaasi caoojisi ᴧjudidíu sᴧᴧlicamigadᴧrᴧ dai pocaiti: “Giñcᴧᴧdai ᴧgai maitiipucatai istucudᴧ”, ascaiti.

26 Dᴧmos daañimu aanᴧ giñooga vai ᴧgai ootosana gᴧIbᴧdaga. Dai siᴧᴧscadᴧ diviagi ᴧgai gᴧnsoicᴧdamu mᴧsai cᴧᴧga vaavoitudaiña daidᴧ baigᴧnᴧliatudamu ᴧgai. Dai ᴧgai gia gᴧnaagidamu mosᴧcaasi istumaasi ᴧrvaavoi. Dai ᴧgai gᴧnaagidamu naana maasi istumaasi giñaagaitai aanᴧ.

27 Dai aapimᴧ ᴧᴧpᴧ aagidamu aa oodami naana maasi istumaasi cᴧcᴧᴧgaducami giñaagaitai aanᴧ. Aapimᴧ aanᴧ iñᴧᴧmadu ajioopaitadai tucamidᴧrᴧ abiaadᴧrᴧ cascᴧdᴧ.

16

1 Vᴧᴧsi imaasi gᴧnaagidi aanᴧ mᴧsai apiacᴧᴧga vaavoitudaiña.

2-3 Daidᴧ ᴧjudidíu ismaacᴧdᴧ maisᴧᴧlicᴧdᴧ maatᴧ Diuusi gᴧrooga tomali maisᴧᴧlicᴧdᴧ giñmaatᴧ maitᴧndagitamu isaapimᴧ vapaaquiagi quiquiuupaigᴧdᴧrᴧ. Dai aimu istuigaco ᴧgai vaa gᴧncoodamu poᴧliditai ispoduucai ivueeyi istumaasi Diuusi ipᴧlidi.

4 Poduucai gᴧnaagidi aanᴧ vai siᴧᴧscadᴧ ᴧpᴧduuñiagi gomaasi ismaacᴧdᴧ gᴧnaagidi aanᴧ aidᴧ gia tᴧgitomu aapimᴧ iscasi gᴧnaagidi aanᴧ.

———

Aanᴧ gᴧnᴧᴧmadu aimᴧraitadai cascᴧdᴧ maitᴧnaagidi aanᴧ imaasi ᴧᴧquioma.

5 Dᴧmos sivi caᴧpamu imimu aanᴧ mᴧᴧca siaaco daja giñooga. Λgai ᴧgai dai giñootoi tami oidi daama. Dai tomali ᴧmaadutai maitiñtᴧcacai aapimᴧ iñsiaaco imia iñaagai.

6 Baiyoma soigᴧnᴧᴧli aapimᴧ gᴧnaagidacai aanᴧ imaasi.

7 Dᴧmos sᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrvaavoi isvaamiomᴧ ᴧrcᴧᴧgai aapimᴧ gᴧnvᴧᴧtarᴧ iñsimi aanᴧ. Iñsmaiimia aanᴧ aidᴧ gia maidivimu ᴧgai ismaacᴧdᴧ gᴧnsoicᴧda agai mᴧsai vaamioma cᴧᴧga vaavoitudaiña dai baigᴧnᴧliatudagi. Dᴧmos iñsimia aanᴧ aidᴧ gia baigovai ootosamu aanᴧ ᴧgai.

8-11 Siᴧᴧscadᴧ divia ᴧgai maatᴧtuldiadamu oodami isᴧrsoimaasi ivuaadami maitiñvaavoitudacai ᴧgai. Daidᴧ Diuusi Ibᴧadᴧ maatᴧtuldiadamu ᴧoodami ᴧᴧpᴧ iñsaanᴧ sᴧᴧlicᴧdᴧ cᴧᴧga giñtᴧgito dai tomali ᴧmo imidagai maisoimaasi idui aanᴧ. Vᴧᴧsi imaasi cᴧᴧga maatᴧmu ᴧgai imᴧcai aanᴧ mᴧᴧca siaaco daja giñooga dai aapimᴧ camaitiñᴧijadamu. Daidᴧ Diuusi Ibᴧadᴧ maatᴧtuldiadamu ᴧoodami isᴧmo imidagai Diuusi soimaasi taatamituldiamu ᴧoodami maivaavoitudadami. Dai aidᴧ gia Diuusi soimaasi taatamituldiamu ᴧDiaavora ᴧᴧpᴧ.

12 Quiaa oidaga naana maasi istumaasi gᴧnaagida iñᴧlidi aanᴧ dᴧmos aapimᴧ maitistutuidi ismaatᴧ caᴧcagi sivi.

13 Siʌʌscadʌ diviagi Diuusi Ibʌadʌ ʌgai gʌnmaatʌtuldiamu vʌʌsi istumaasi ʌrvaavoi. Vʌʌsi istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi. Ʌgai gʌnmaatʌtuldiamu maisiu istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi, baiyoma ʌgai gʌnmaatʌtuldiamu mosʌcaasi istumaasi aagidi aanʌ. Dai ʌgai gʌnaagidamu istumaasi ʌpʌduñia agai.
14 Dai ʌgai soicʌda agai oodami sai siaa giñduutudaiña mamaatʌtulditai ʌgai istumaasi aanʌ aagidi.
15 Vʌʌsi istumaasi aagai giñooga ʌgai vaa ñiooqui aagai aanʌ ʌʌpʌ cascʌdʌ pocaiti aanʌ sai Diuusi Ibʌadʌ gʌnmaatʌtuldiamu istumaasi aagai aanʌ.

———

16 Caotoma maitiñnʌijadamu aapimʌ dai gooquiʌrʌ maitʌvʌpicʌdʌ ʌpamu giñtʌʌgimu. Aanʌ imimu tʌvaagiamu siaaco daja giñooga cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
17 Amaasi ʌʌmoco aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi aipaco gʌrtʌcacaimi dai pocaitimi:
—Istʌiya ʌlidi goovai dai pocaiti tʌsai caotoma mainʌijada ragai aatʌmʌ dai gooquiʌrʌ maitʌvʌpicʌdʌ ʌpamu tʌʌgia ragai. Dai sai imia agai tʌvaagiamu siaaco daja oogadʌ.
18 Istuisi pocaiti goovai tʌsai otoma camaitʌʌgia ragai. Aatʌmʌ maimaatʌ caʌ istʌiya ʌlidi goovai —caiti aatʌmʌ.
19 ʌSuusi maatʌcatadai isaatʌmʌ tʌcaca ipʌliditadai ʌmo istumaasi cascʌdʌ povʌrtʌtʌdai:
—Casi gʌnaagidi aanʌ sai caotoma maitiñnʌijadamu aapimʌ dai gooquiʌrʌ maitʌvʌpicʌdʌ ʌpamu giñtʌʌgimu. ¿Gomaasi mʌsaagai aapimʌ?
20 Sʌʌlicʌdʌ aapimʌ soigʌnʌliadamu dai suaanʌdamu dʌmos ʌoodami maivaavoitudadami baigʌnʌliadamu. Dʌmos gʌnsoiʌliaraga ugitimu sibaigʌnʌliadamu aapimʌ.
21 Siʌʌscadʌ ʌmo ooqui cacoocoagi duaaidia agaitai ali oodami aliʌ soimaasi taatacana ʌgai dʌmos siʌʌscadʌ cavuusai ʌali oodami camaitʌgito iscavami cooco baigʌʌliatugaitai iscavuusai ʌmo ali oodami.
22 Poduucai aapimʌ soigʌnʌlidi sivi dʌmos ʌpan divimu aanʌ dai gʌnnʌidamu dai aidʌ gia sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliadamu aapimʌ dai maitiipucamu sioorʌ soigʌnʌʌliatudagi.
23 Aidʌ tasʌrʌ camaitiñtʌcacamu aapimʌ tomali ʌmo istumaasi. Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi mʌsiaapimʌ tañiagi Diuusi gʌrooga tomastumaasi giñvaavoitudacai ʌgai gia gʌnmaaquimu istumaasi tañiagi aapimʌ.
24 Ʌʌquioma daanʌiña aapimʌ Diuusi maisiu giñsʌʌlicamigacʌdʌ. Sivi gia taanʌdavurai aapimʌ Diuusi istumaasi tʌgitocagi giñsʌʌlicamigacʌdʌ dai Diuusi gʌnmaaquimu vai poduucai sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliadamu aapimʌ.

———

25 Aanʌ gʌnaagidi ʌʌmo istumaasi gʌnmaatʌtulda iñʌliditai ʌma maasi. Dʌmos aimu istuigaco aanʌ camaipoduucai gʌnmamaatʌtuldiadamu baiyoma sʌʌli gʌnaagiadamu aanʌ naana maasi istumaasi aagaitai Diuusi gʌrooga.
26 Dai aidʌ tasʌrʌ daañidamu aapimʌ Diuusi gʌrooga giñsʌʌlicamigacʌdʌ. Dai camaitʌgitocamu aapimʌ iñsaanʌ daanʌdagi gʌrooga aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ.
27 Diuusi gʌrooga sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdai giñoigʌdaitai aapimʌ dai vaavoitudaitai iñsaanʌ divia mʌʌcadʌrʌ siaaco oidaga Diuusi gʌrooga.
28 Vaavuava iñsaanʌ divia mʌʌcadʌrʌ siaaco oidaga Diuusi giñooga dai divia aanʌ tami oidi daama. Dai sivi caimʌdamu aanʌ ʌpamu gaamucu siaaco daja gʌrooga —tʌtʌdai ʌSuusi.
29 Taidʌ aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ potʌtʌdai:

—Sivi gia casʌʌli gʌraagidi dai maisiu gʌraagidi ʌmo istumaasi gʌrmaatʌtulda ʌliditai ʌma maasi.

30 Sivi gia cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isaapi maatʌ vʌʌsiaʌcatai. Aapi maitʌgito isʌmo oodami gʌtʌcaca ʌmo istumaasi. Aapi camaatʌ vʌʌsi istumaasi tʌtʌgitoi oodami cascʌdʌ. Imaasicʌdʌ cavaavoitu aatʌmʌ isaapi divia mʌʌcadʌrʌ siaaco daja Diuusi —tʌtʌdai aatʌmʌ.

31 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:

—¿Sʌʌlicʌdʌ mʌsgiñvaavoitudai aapimʌ?

32 Otoma aimu istuigaco aapimʌ aipacoga voopoimu dai ʌʌgi ginviaamu. Dʌmos vʌʌscʌrʌ maiʌʌgi daacamu aanʌ. Diuusi giñooga giñʌʌmadu daacamu cascʌdʌ.

33 Vʌʌsi imaasi gʌnaagidi aanʌ vai aapimʌ gʌniibʌstacan tadaca giñvaavoitudacai. Tami oidigi daama sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatamu aapimʌ. Dʌmos maitavʌrvuaam ʌnʌliada aapimʌ aanʌ gia vaamioma istutuidi siʌgai ismaacʌdʌ viaa guvucadagai tami oidi daama —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

17

———

1 Caaagidacai ʌSuusi imaasi dai tai nʌnʌaava tʌvaagi amacoga daidʌ itʌtʌdai:

—Giñooga caaayi siuu duucu aapi tʌʌgidagi oodami iñsaanʌ gʌmara viaa guvucadagi dai tʌʌgidamu aanʌ oodami issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai aapi.

2 Aapiapa ʌgai daidʌ giñmaa sʌʌlicami ansai aanʌ tʌaanʌiña vʌʌsi oodami oidi daama oidacami. Dai ansai aanʌ maacana ibʌdagai utudui vʌʌsi ismaacʌdʌ aapi ʌco vuvaitu vai ʌgai vʌʌscʌrʌ oidacamu aatʌmʌ gʌrʌʌmadu.

3 Dai sioorʌ viaacamu idi ibʌdagai utudui poduucai ʌgai gʌmaatʌ aapi daidʌ giñmaatʌ aanʌ ʌʌpʌ. Daidʌ maatʌ ʌgai isʌʌgi aapi sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi, dai isaapi giñootoi tami oidigi daama.

4 Camamaatʌtuli aanʌ ʌoidacami tami oidi daama isaapi vaamioma viaa guvucadagai sitomasioorʌ. Canaato aanʌ aa duiñdagai ismaacʌdʌ giñtʌjai aapi.

5 Sivi gia giñooga ʌpamu igiñmaaca ʌgai vaa guvucadagai ismaacʌdʌ viaacatadai aanʌ aapi ʌʌmadu maiquiaa tiipucatai oidigi abiaadʌrʌ.

6 Camaatʌtuli aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu aapi oidigi daama oidajami saagidiaiñdʌrʌ istuiga aapi. Aapi ʌco vuvaitu ʌgai vaidʌ giñoidátucuiña dai ʌʌgiditai caʌcana gʌñiooqui ismaacʌdʌ aagidi aanʌ.

7 Dai sivi ʌgai cʌʌ maatʌ ismosʌcaasi istumaasi giñaagidi aapi ʌgai vaa ñiooqui aagidi aanʌ ʌgai.

8 Poduucai aanʌ aagidi ʌgai gʌñiooqui ismaacʌdʌ giñmaa aapi dai ʌgai vaavoitu giñiooqui. Dai ʌgai vaavoitudai ʌʌpʌ iñsaanʌ divia mʌʌcadʌrʌ siaaco daja aapi daidʌ isaapi giñootoi tami oidi daama.

9 Gʌdaañʌi aanʌ pʌsai nuucadacana ʌgai ismaacʌdʌ giñoidatucui ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu aapi dai maisiu gʌdaanʌi pʌsai nuucadacana aapi ʌmaivaavoitudadami.

10 Vʌʌsi istumaasi viaa aapi ʌraanʌ iñtuidaga ʌʌpʌ dai vʌʌsi istumaasi viaa aanʌ ʌraapi gʌtuidaga ʌʌpʌ. Dai vʌʌsi aapi gʌmaamara ʌraanʌ giñmaamara ʌʌpʌ. Sʌʌlicʌdʌ siaa giñduutuadamu oodami nʌiditai isducatai ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ giñvaavoitudai.

11 Aanʌ gia camaiviimu tami oidi daama baiyoma imimu aanʌ mʌʌca siaaco daja aapi. Dʌmos ʌgai gia viimu tami oidi daama. Giñooga aapi tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi sʌʌlicʌdʌ cʌʌga tʌgito aapi. Nuucadañi

aapi gʌguvucadacʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu aapi vai ʌgai viaacagi ʌmo tʌgitoidagai ʌpan duucai aatʌmʌ viaa ʌmo tʌgitoidagai.

12 Aidʌsi quiaa aimʌraitadai aanʌ ʌgai ʌʌmadu tami oidi daama cʌʌga nuucadatadai aanʌ gʌguvucadacʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu aapi dai soicʌitadai aanʌ sai apiavaavoitudaiña. Tomali ʌmoco maigajiaadʌrʌ giñviaa mosʌca ʌmoco ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja ʌDiaavora dai poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ casi ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ.

13 Dai sivi caimia iñagai aanʌ mʌʌca siaaco daja aapi. Dʌmos quiaa daacatai aanʌ tami oidi daama aagidi aanʌ vʌʌsi imaasi giñmamaatʌrdamiga vai ʌgai baigʌnʌliada poduucai isduucai baigiñʌlidi aanʌ.

14 Camaa aanʌ gʌñiooqui ʌgai. Daidʌ ʌmaivaavoitudadami sʌʌlicʌdʌ cʌʌdai ʌvaavoitudadami. Ʌvaavoitudadami camaisoiduucai oidaga cascʌdʌ. Ʌvaavoitudadami cʌʌgacʌrʌ oidaga giñʌʌpan duucai.

15 Aanʌ maitʌdaanʌi pʌsai vuvaidana ʌvaavoitudadami oidigi daamaiñdʌrʌ mosʌcaasi gʌdaanʌi aanʌ pʌsai sobicʌdana ʌDiaavora vai ʌgai maisoimaasi duiñtuldana.

16 Aanʌ gia maisoiduu oidaga daidʌ giñmamaatʌrdamiga maisoiduu oidaga poduucai isduucai soiduu oidaga ʌmaivaavoitudadami.

17 Soicʌdañi aapi giñmamaatʌrdamiga vai ʌgai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga gʌntʌtʌgitocana dai cʌʌga oidacagi vaavoitudacai ʌgai gʌñiooqui. Gʌñiooqui sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi cascʌdʌ.

18 Poduucai isduucai aapi giñootoi tami oidi daama aanʌ ʌʌpʌ ootosa giñmamaatʌrdamiga vai aagidiana ʌgai gʌñiooqui ʌoodami tami oidi daama oidacami.

19 Dai aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ gʌʌʌgidi vʌʌsi istumaasi giñtʌaanʌi aapi vai poduucai ʌgai ʌʌpʌ sʌʌlicʌdʌ gʌʌʌgiadagi dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi.

20 Maisiu mosʌcaasi gʌdaanʌi aanʌ pʌsai soicʌiña giñmamaatʌrdamiga baiyoma gʌdaanʌi aanʌ pʌsai soicʌiña ʌgaa ismaacʌdʌ vaavoituda agai aagidacai giñmamaatʌrdamiga gʌñiooqui.

21 Dai gʌdaanʌi aanʌ giñooga isʌgai vʌʌscatai mosʌmadugan duucai tʌtʌgitoiña ʌpan duucai aatʌmʌ mosʌmadugan duucai tʌtʌgitoi. Mosʌmadugan duucai tʌtʌgitodacai ʌgai poduucai ʌoodami oidi daama oidacami vaavoituda agai pʌsigiñootoi aapi tami oidi daama.

22 Poduucai isduucai aapi giñooga giñsiaa duutudai iñʌʌmadu aimʌraitai poduucai ʌʌpʌ aanʌ siaa duutudai giñmamaatʌrdamiga ʌʌmadu aimʌraitai aanʌ.

23 Ʌgai ʌʌmadu daja aanʌ. Dai aapi giñʌʌmadu daja. Dai poduucai ʌmadugan duucai tʌtʌgitoi ʌgai daidʌ poduucai ʌmaivaavoitudadami maatʌmu isaapi giñootoi daidʌ isaapi oigʌdai giñmamaatʌrdamiga poduucai isduucai giñoigʌdai aapi.

24 Giñooga, aapi ʌco vuvaitu ʌgai aanʌ iñvʌʌtarʌ. Dai aanʌ ipʌlidi isʌgai giñʌʌma daraajagi dai nʌidagi iñsaanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ giñmaa aapi dai iñsaanʌ ʌrʌmo gʌʌ tʌaanʌdami mʌʌca siaaco daja aapi. Maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ giñoigʌdai aapi cascʌdʌ giñmaa ʌsʌʌlicami.

25 Giñooga aapi ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌrsʌʌlicami. Ʌoodami maivaavoitudadami maitʌmaatʌ dʌmos aanʌ gia gʌmaatʌ. Daidʌ giñmamaatʌrdamiga cʌʌ maatʌ isaapi giñootoi ansai diviana tami.

26 Aanʌ casi aagidi ʌgai istuiga aapi. Dai quiaa aagidimi aanʌ ʌgai istuiga aapi, vai poduucai ʌgai giñoigʌdagi poduucai isduucai aapi giñoigʌdai, ʌʌmadu daacatai aanʌ ʌgai —tʌtʌdai ʌSuusi gʌooga.

18

———

1 Dai casi aagidacai ʌSuusi imaasi ii ʌgai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ
ʌʌmadu mʌʌmocoradʌrʌ ʌaqui Sedʌróñi mʌʌca siaaco muidu oliivosi
dʌʌdʌdʌ. Dai movaapa ʌgai uusi saagida.
2 Daidʌ ʌUudasi cʌʌga maatʌcatadai ami, ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ ma-
maatʌrdamigadʌ ʌgai duudatai ami gʌrʌmpaidiña cascʌdʌ. ΛUudasi ʌgai dai
ami gatʌʌgida agaitadai ʌSuusi mʌsai bʌʌcaiña dai muaana.
3 Taidʌ ʌUudasi ami divia siaaco daacatadai ʌSuusi dai vaidati mui san-
daaru. Siʌʌsi guviernu sandaarugadʌ icaasi ʌjudidíu quiuupaigadʌ san-
daarugadʌ ismaacʌdʌ ootoi ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali daidʌ ʌfariseo.
Λsandaaru vucati mamaastai dai cuudagi.
4 Dʌmos ʌSuusi camaatʌcatai vʌʌsi istumaasi ʌpʌduñia agaitai vuidʌrʌ
cʌquiva ʌsandaaru dai tʌcacai dai potʌtʌdai:
—¿Moor gaagai aapimʌ? —tʌtʌdai.
5 Taidʌ ʌsandaaru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Gaagai aatʌmʌ ʌSuusi Nasareetʌrʌ oidacami —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌava —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌsandaaru saagida cʌʌca ʌUudasi. Λgai vaa ʌgai daidʌ gatʌʌgi ʌSuusi.
6 Aidʌsi ʌSuusi itʌtʌdai: “Aanʌanʌ”, taidʌ ʌsandaaru taí suuli dʌvʌʌrapi.
7 Taidʌ ʌSuusi mostʌcacai ʌʌpʌpʌ ʌsandaaru daidʌ itʌtʌdai:
—¿Moor gaagai aapimʌ? —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌsandaaru itʌtʌdai:
—Gaagai aatʌmʌ ʌSuusi Nasareetʌrʌ oidajami —tʌtʌdai.
8 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casi gʌnaagidi aanʌava. Isgiñgaagaimi aapimʌ, dagitavurai vai iimʌna idi
ismaacʌdʌ giñʌʌmadu guuca —tʌtʌdai.
9 Dai mopovʌdui dai ʌpʌdui istumaasi caaagaitaidai ʌSuusi: “Ismaacʌdʌ
ʌco vuvaitu giñooga tomali ʌmaadutai maitiñvoopoji”, caititadai ʌSuusi.
10 Amaasi Simuñi Piiduru vusaitu gʌcusiru dai ʌgaicʌdʌ iquitʌ naacadʌ
sʌʌlisa padʌrʌ Malico. Λgai ʌrpiooñigadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali.
11 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai Piiduru:
—Λpamu igʌcubiertagʌrʌ cʌʌsa gʌcusiru. Aliʌsi gʌaagai iñsaanʌ soimaasi
taatagi poduucai isduucai aagai giñooga issoimaasi taata iñagai aanʌ
—tʌtʌdai ʌSuusi.

———

12 Amaasi ʌguviernu sandaarugadʌ ʌʌmadu ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌgai
ʌʌmadu ʌjudidíu sandaarugadʌ bʌi ʌSuusi dai vuu.
13 Dai otoma vaidacai ʌAanási quiidiamu Aanási ʌrtuubadʌ Caifási. Aidʌ
uumirʌ Caifási ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali.
14 Λgai vaa Caifási caaagiditadai ʌjudidíu isvaamioma ʌrcʌʌgai ʌgai vʌʌtarʌ
ismuuquiagi ʌmo cʌʌli vʌʌsi oodami vʌʌtarʌ.

———

15 Simuñi Piiduru ʌʌmadu aanʌ oí ʌSuusi. Λbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali
giñmaatʌcatadai cascʌdʌ vaa aanʌ Suusi ʌʌmadu tuisicana quiidʌrʌ
ʌbaitʌcʌaacamigadʌ.
16 Dʌmos Piiduru quiidigana vii cuuparagai abaana. Cascʌdʌ aagidi aanʌ
ʌali ooqui ismaacʌdʌ nuucada quitaagiña sai maacana oigaragai isvaaquiagi
Piiduru. Dai mosai vaaquimi ʌPiiduru
17 taidʌ ʌali ooqui tʌcacai ʌPiiduru daidi itʌtʌdai:

—¿Maitasi ʌrvaavoi isaapi ʌrmamaatʌrdamigadʌ gomaisapicʌdʌ? —tʌtʌdai ʌali ooqui.
Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Chuava. Angia chu —tʌtʌdai.
18 Ʌpidicatadai aidʌpʌrʌ cascʌdʌ ʌpipiooñi ʌʌmadu ʌsandaaru ganai daidʌ gʌuucadaca taí. Vaidʌ ʌPiiduru ami gasaagida cʌʌcʌ ʌʌpʌ daidʌ uucadacai ʌʌpʌ.

———

19 Ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali tʌcacaimi ʌSuusi soorʌ ʌrmamaatʌrdamigadʌ ʌgai dai astumaasi mamaatʌtuli ʌgai.
20 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ gaaagidi giññiooqui ʌoodami vuitapi dai vʌʌscʌrʌ gamamaatʌtulitadai ʌaali quiquiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daidʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu siaaco gʌnʌmpaidi ʌgai. Dai aanʌ maisiu ʌʌstocai gaaagidi tomali ʌmo istumaasi.
21 ¿Tuipʌsi giñtʌcacai? Tʌcacañi aapi ʌgai ismaacʌdʌ giñcaʌ vai ʌgai gʌaagidana istumaasi gaaagidi aanʌ. Cʌʌ maatʌ ʌgai istumaasi gaaagidi aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
22 Potʌʌdacai ʌSuusi tai ʌmo sandaaru ʌgʌʌ quiuupiaiñdʌrʌ mocʌaacatadai dai gʌʌgʌ ʌgai ʌSuusi vuivasadʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Maitiñiooquiada ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali —tʌtʌdai ʌsandaaru.
23 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Isaagai aanʌ ʌmo istumaasi maicʌʌgaducami iñaagidañi aapi istumaasi maicʌʌgaducami aagai aanʌ. Dʌmos iscʌʌgadu istumaasi aagidi aanʌ, ¿tuipʌsi giñgʌʌgʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
24 Amaasi ʌsandaaru vuu ʌSuusi tai Aanási ootoi ʌSuusi Caifási quiidiamu. Caifási ʌrʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali.

———

25 Vaidʌ Piiduru quiaa taíco cʌaacatadai dai gʌuucada. Daidʌ ʌgaa ismaacʌdʌ moguucacatadai itʌtʌdai:
—¿Maitasi ʌrvaavoi isaapi ʌrmamaatʌrdamigadʌ gomaisapicʌdʌ? —tʌtʌdai ʌgai.
Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Chu, angia chu —tʌtʌdai.
26 Vai ami cʌaacatadai ʌmo piooñigadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali. Ʌpiooñi ʌraduñdʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Piiduru iquitʌ naacadʌ. Daidʌ ʌpiooñi itʌtʌdai ʌPiiduru:
—¿Maitasi ʌrvaavoi isgʌnʌidi aanʌ mʌʌca siaaco muidu oliivosi dʌʌdʌdʌ ʌmaisapicʌdʌ ʌʌmadu? —tʌtʌdai.
27 Dai Piiduru ʌʌpʌpʌ itʌtʌdai ismaitʌrvaavoi. Pocaitimi Piiduru tai cuujui ʌmo tacu cʌliadʌ.

———

28 Dai camaasidatai oidigi ʌsandaaru vaidacai ʌSuusi ʌgʌʌ quiiyamu siaaco daacatadai ʌcaigi. Dʌmos ami siaaco daacatadai ʌcaigi maivaapa ʌjudidíu. Camiaadimitadai istuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ cascʌdʌ. Ʌjudidíu daidarsi isvaapaquiagi quiidʌrʌ ʌmoco ismaacʌdʌ ʌmaitʌrjudidíu siaa duutudaitai ʌsiaa duudagai.
29 Cascʌdʌ ʌcaigi ismaacʌdʌ Pilaato tʌʌgidu vuusai dai ñiooquida agai ʌjudidíu dai potʌtʌdai:
—¿Tumaasicʌdʌ gʌpiʌr vuupai aapimʌ idi cʌʌli? —tʌtʌdai ʌcaigi.
30 Tai ʌgaa aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Isgoovai maitʌrsoimaasi ivuaadamicamudai maivuaapamudai aatʌmʌ
—tʌtʌdai ʌjudidíu.
31 Amaasi ʌPilaato tʌtʌdai:
—Bʌcavuraiaapimʌgocʌʌliidaiʌʌgiaapimʌnʌidaissʌʌlicʌdʌgʌpiʌr
caatʌcamiischuʌʌpʌaapimʌgʌnsʌʌlicamigacʌdʌ —tʌtʌdai ʌPilaato.
Taiaanoragi ʌjudidíudaipotʌtʌdai:
—Dʌmosaatʌmʌʌjudidíumaiviaaoigaragaiismuaagitomaliʌmaadutai
—tʌtʌdai.
32 AidʌsiʌpʌduigomaasiaidʌʌpʌduiismaacʌdʌaagaiʌSuusiaagaitai
isducatai muuqui agai.
33 TaidʌʌPilaato aa gʌi dai vaa ʌgʌʌ quiiyʌrʌ. Dai vaí ʌgai ʌSuusi daidʌ
tʌcacai dai potʌtʌdai:
—¿Aapipʌsi ʌrraígadʌʌjudidíu chu sio? —astʌtʌdai ʌPilaato.
34 TaidʌʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Aapi ʌʌgipʌsi giñtʌcacai gomaasi aa isgʌaagidio? —astʌtʌdai ʌSuusi.
35 TaidʌʌPilaato aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Povaipʌs ʌlidi aapi iñsaanʌʌrjudíu? Gʌaaduñiʌjudidíuʌʌmadu
ʌbaitʌguucacamigadʌʌpapaali gʌvuaa tami. ¿Tuma dui aapi? —astʌtʌdai
ʌPilaato.
36 AmaasiʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñsʌʌlicamigamaisiuʌpanducamisʌʌlicamigadʌbaitʌguucacamitami
oidi daama. Isʌrraícamudaiaanʌʌpanduucaiʌmo raí tami oidi daama
aidʌgia giñoidatucudamigacocodamudaiʌjudidíusaimaitimbʌʌnadaitomali
ʌUudasi maitiñtʌʌgidamudaiʌjudidíu. Dʌmosaanʌʌrraímaisiuʌpanduucai
ʌmo raí tami oidigi daama —astʌtʌdai ʌSuusi.
37 AmaasiʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Aidʌgiaʌrvaavoiisaapiʌrraígadʌʌjudidíu? —astʌtʌdai.
TaidʌʌSuusi itʌtʌdai:
—AanʌʌrraípoduucaiisduucaiiñaagidiaapiAanʌdivia tami oidi
daama dai oodami duucai vuusai daidʌgaaagida iñagaiistumaasiʌrvaavoi.
Tomasioorʌsioorʌcaʌcaʌlidiistumaasiʌrvaavoiʌgaigiaʌʌgiditaicaʌcana
istumaasi aagidi aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
38 TaidʌʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ʌrvaavoi? —astʌtʌdai.

———

Dai mospotʌʌdacai ʌʌpʌpʌvuusaiʌgai quiidigamu dai ñiooquida agai
ʌjudidíu daidʌ potʌtʌdai:
—Aanʌmaitʌtʌʌgaiistumaasicʌdʌgʌpiʌr vuupai aapimʌ idi cʌʌli.
39 Dʌmosaapimʌpoduucaigʌnviidavʌʌsiuumigiidisiaaduudagʌrʌisdag-
ituagi isimiagi ʌmo maisapicami. ¿Ipʌlidimʌsiaapimʌiñsdagituagi isimiagi
ʌraígadʌʌjudidíu? —tʌtʌdai ʌPilaato.
40 Amaasivʌʌscatiicavamiijiñadaidiitʌtʌdai:
—Googia chu. Daigitoñivai imʌna Baraavási —tʌtʌdai ʌjudidíu.
ΛBaraavási ʌrʌʌsivogamicana.

19

1 AmaasiʌPilaato gatʌjai mʌsai gʌgʌʌna ʌSuusi iquisanaicʌdʌ.
2 DaidʌʌsandaaruiduiʌmocooronaiuuparaicʌdʌdaiʌSuusimoodʌ
daama daí. Dai aadi yuucusi moraducami sai ʌpʌa maascana raí.
3 Dai sicoli guuquiva daidʌicaiti:
—Tan cʌʌca ʌraígadʌʌjudidíu —ascaiti ʌsandaaru parunaitai ʌSuusi.

Daidʌ ʌsandaaru capiji ʌSuusi.
4 Amaasi ʌPilaato ʌpamu vuusai quiidigamu daidi itʌtʌdai ʌjudidíu:
—Vuaapamu aanʌ gomaisapicʌdʌ baigovai vai nʌida aapimʌ ismaitʌʌ aanʌ isducatai ʌrsoimaasi ivuaadami goovai —tʌtʌdai ʌPilaato.
5 Tai vuusai ʌSuusi dai quiaa gʌmoo dan daasa ʌuuparai cooronai dai apiaquiaa gʌaada ʌyuucusi moraduacʌdʌ. Aidʌ ʌPilaato itʌtʌdai ʌjudidíu:
—Tan cʌʌca gocʌʌli —tʌtʌdai.
6 Mostʌʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu sandaaruga ʌSuusi dai iiñaquimi daidʌ icaiti:
—Siisañi curusiaba, siisañi curusiaba vai poduu muucuna —caiti ʌoodami.
Taidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:
—Vaidacaivurai aapimʌ idi cʌʌli dai siisa curusiaba. Aanʌ gia maitʌtʌʌgai isducatai ʌrsoimaasi ivuaadami idi —tʌtʌdai ʌPilaato.
7 Daidʌ ʌjudidíu aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌrsʌʌlicamigadʌcʌdʌ aliʌsi gʌaagai ismuuquiagi gocʌʌli. Goovai gaagidi saidʌ ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ divia tʌvaagiaiñdʌrʌ daidʌ isʌpan tuiga Diuusi. Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai ismuquiagi —tʌtʌdai ʌjudidíu.
8 Moscaʌcai imaasi ʌPilaato dai vaamioma duaadimu ʌgai.
9 Dai ʌpa aa gʌi dai vaa ʌgʌʌ quiiʌrʌ dai tʌcacai ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—¿Paaco oidacami aapi? —astʌtʌdai.
Dʌmos ʌSuusi maiaa noragi tomali ʌmo ñiooqui.
10 Amaasi ʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Maitiñaa noragi aapi? ¿Maitapʌsmaatʌ aapi iñsaanʌ viaa sʌʌlicami isgʌsiisagi curusiaba? Dai aanʌ viaa sʌʌlicami ʌʌpʌ isgʌdagituagi pʌsai imʌna —tʌtʌdai ʌPilaato.
11 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aapi gia maiviaacamudai toma lʌʌchi sʌʌlicami pʌsigiñmuaagi isgiñooga maitʌmaaquimudai sʌʌlicami. Cascʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ giñtʌʌgi aapi vuitapi vaamioma ʌrsoimaasi ivuaadami isaapi —astʌtʌdai ʌSuusi.
12 Aidʌ abiaadʌrʌ ʌPilaato gaagaimi isducatai dagituagi isimiagi ʌSuusi. Dʌmos ʌjudidíu iiñaquimi dai potʌtʌdai:
—Isaapi dagituagi isimiagi goovai aidʌ gia aapi maitʌramiigugadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌRoomʌrʌ oidacami. Tomasioorʌ sioorʌ raíca ʌʌliadagi ʌgai ʌrsaayudʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano —tʌtʌdai ʌjudidíu.
13 Moscaʌcai ʌPilaato imaasi gatʌjai sai vusaidana ʌSuusi. Daidʌ ʌPilaato daiva ami siaaco gatʌcacai ismaacʌdʌ gʌpiʌr vuupai sabai isgʌpiʌr caatʌcami ischu ʌʌpʌ. Ami Gabatʌrʌ tʌʌgidu ismaacʌdʌ evreo ñiooquidʌcʌdʌ itʌiya ʌlidi odai daapacami.
14 Aidʌ ʌrʌmo tasai ʌbʌidʌrʌ ʌsiaa duudagai istuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ daidʌ cayoga dan duitadai. Amaasi ʌPilaato itʌtʌdai ʌjudidíu:
—Tan cʌʌca gʌnraíga —tʌtʌdai.
15 Dʌmos cavami ijiiña ʌjudidíu:
—Muucuna, muucuuna, siisañi curusiaba —tʌtʌdai ʌjudidíu.
Taidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Ipʌlidimʌsi aapimʌ iñsaanʌ siisana curusiaba gʌnraíga? —tʌtʌdai ʌPilaato.
Dʌmos ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Mosaliʌʌmaduga aatʌmʌ gʌrraíga. Mosʌʌgi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano —tʌtʌdai.

16 Gomaasicʌdʌ ʌPilaato tʌʌgi ʌSuusi ʌjudidíu sai gatʌaanʌna siisaragai
curusiaba. Tai ʌgai vaidacai ʌSuusi.

———

17 Tai vuusai ʌSuusi dai bʌcati gʌcurusiga. Dai imʌi mʌʌ oodami
moodʌamu ismaacʌdʌ tʌʌgidu Gólgotʌrʌ evreo ñiooquidʌcʌdʌ.
18 Dai ami siisa ʌsandaaru ʌSuusi curusiaba. Dai abaana ʌSuusi siisisa ʌpʌ
gooca. Ʌmoco sʌʌlisa padʌrʌ ʌmai curusiaba dai ʌgʌmai ogisa padʌrʌ ʌmai
curusiaba dai ʌSuusi ʌraana.
19 Dai curusiaba moo daama daí ʌmo oojai ismaacʌdʌ gatʌjai ʌPilaato
daidʌ icaiti: “Idiavʌr ʌSuusi Nasareetʌrʌ oidacami raígadʌ ʌjudidíu”, caiti
ʌoojai.
20 Dai ooja ʌñiooqui evreo ñiooquicʌdʌ dai giliego ñiooquicʌdʌ dai latiñi
ñiooquicʌdʌ. Dai mʌʌca siaaco siisa ʌgai ʌSuusi miaaga ʌbaabaqui cascʌdʌ
muidutai ʌjudidíu nʌidi gooojai.
21 Cascʌdʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu, itʌtʌdai ʌPilaato.
—Maitiooja aapi “Raígadʌ ʌjudidíu”, baiyoma poduu ooja. “Ʌʌgi pocaiti idi
cʌʌli saidʌ ʌrraígadʌ ʌjudidíu” —astʌtʌdai.
22 Dʌmos ʌPilaato aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Isduu ooja aanʌ poduu viimu goo —astʌtʌdai ʌPilaato.
23 Dai casiisacai ʌsandaaru ʌSuusi curusiaba dai ʌmpagi yuucusidʌ ʌSuusi
dai gʌntaacogi ʌʌgi vʌʌtarʌ ʌmaacova sandaaru. Daidʌ bʌi ʌSuusi vaasara-
gadʌ tʌvʌʌducʌdʌ. Maisoomi ʌgai mosʌran dʌga.
24 Daidʌ ʌsandaaru aipacoga gʌaagidi dai pocaiti:
—Maisaranamu aatʌmʌ govaasaragai. Baiyoma nʌʌnʌituda aatʌmʌ volao
dai poduucai nʌida agai isioorʌ ajiagi govaasaragai —caiti ʌsandaaru.
Aidʌsi ʌpʌdui imaasi aidʌ ʌpʌdui istumaasi aagai Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ daidʌ poduu ooja: “Gʌntaacogi ʌgai giñyuucusi
ʌʌgi ʌgai gʌnvʌʌtarʌ nʌʌnʌitudacai volao giñyuucusi vʌʌtarʌ”, asduu oojisi.
Poduucai idui ʌsandaaru.
25 Suusi curusigadʌ abaana guucacatadai Suusi dʌʌdʌ ʌʌmadu Suusi du-
usulidʌ ʌʌmadu María Cʌliopasi ooñigadʌ, ʌʌmadu María Madaliña.
26 Daidʌ ʌSuusi tʌʌ gʌdʌʌ dai aanʌ abaana cʌaacatadai. Dai aliʌsi
giñoigʌdaiña. Daidi itʌtʌdai ʌSuusi gʌdʌʌ.
—Giñdaada, mocʌʌca gʌmaara —tʌtʌdai ʌSuusi giñaagaitai.
27 Amaasi povaiñtʌtʌdai ʌSuusi.
—Mocʌʌca gʌdaada, iñtʌtʌdai.
Dai aidʌ abiaadʌrʌ ʌSuusi ʌdʌʌdʌ giñquiiyʌrʌ oidatu.

———

28 Daidʌ maí ʌSuusi iscaʌpʌdui vʌʌsi istumaasi gʌaagaitadai isʌpʌduñiagi
vai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi oodami. Daidʌ ʌSuusi icaiti.
—Tonomo aanʌ —caiti.
Daidʌ gomaasicʌdʌ ʌpʌdui istumaasi oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ isʌpʌduuñi
agaitadai.
29 Dai ami daacatadai ʌmo aayi suudacami uuvasi varagadʌ ʌʌcocami.
Daidʌ ʌsandaaru bʌi ʌmo visiocoli dai vadʌitu ʌuuvasi varagadʌcʌdʌ dai ʌmo
tootoicami cuugʌrʌ daí ʌvisiocoli dai miaadʌrʌ dadasdi ʌSuusi sai visiusuna.
30 Taidʌ ʌSuusi visiusu ʌuuvasi varagadʌ ʌʌcocʌdʌ daidʌ icaiti:
—Caʌpʌdui vʌʌsi istumaasi ʌpʌduñia agaitadai —caiti ʌSuusi.
Amaasi coidamacoga cuiqui ʌSuusi dai muu.

———

31 Aidʌ ʌrʌmo tasai ʌbʌidʌrʌ ʌsiaa duudagai istuigaco ʌjudidíu
tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ. Daidʌ ʌjudidíu
maitipʌliditadai iscurusiaba viiagi ʌcoidadʌ ibʌstaragai tasʌrʌ. Vaamioma
siaa gʌduu aidʌ tasʌrʌ cascʌdʌ. Dai cascʌdʌ daanʌitadai ʌgai ʌPilaato sai
gatʌaanʌna omisaragai nonoosacadʌ ʌgai ismaacʌdʌ cucurusiaba siisisapi
dai istʌaapaiñdagi tuutucugadʌ cucurusiaiñdʌrʌ.
32 Amaasi ʌsandaaru iji dai oomi nonoosacadʌ ʌpʌgadadʌ daidʌ ʌgʌmai
ʌʌpʌ ismaacʌdʌ ʌSuusi abaana siisapi ʌmai curusiaba.
33 Dʌmos aidʌsi miaadʌrʌ nʌnʌidi ʌgai ʌSuusi tʌʌ ʌgai iscasi ʌrmuuquiadʌ
dai cascʌdʌ maioomi nonoosacadʌ ʌSuusi.
34 Vʌʌscʌrʌ ʌmo sandaaru bʌi ʌmo uusi tʌvʌʌducami muucacami cuugadʌ
dai ʌgaicʌdʌ sʌi oonomadʌ uuta tai vuusai ʌʌradʌ ʌʌmadu suudagi abaidʌrʌ.
35 Idi ismaacʌdʌ ooja aanʌ, aanʌ gia ñʌidi dai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Dai
cʌʌ maatʌ aanʌ vaidʌ ʌrvaavoi daidʌ poduu ooja aanʌ mʌsai vaavoitudana
aapimʌ ʌʌpʌ.
36 Aidʌsi ʌpʌdui vʌʌsi gomaasi aidʌ ʌpʌdui istumaa ooja Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ dai poduu ooja: “Maimuuliña agai tomali ʌmo odʌ
ʌgai”.
37 Dai ooja ʌʌpʌ Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai poduu ooja: “Dai nʌidamu
ʌoodami mʌssʌi tuucugadʌ ʌgai”, asduu ooja.

———

38 Amaasi ʌmo cʌʌli Osee tʌʌgiducami Arimateeʌrʌ oidacami ii dai taí
oigaragai ʌPilaato sai dagitona isbʌʌquia ʌgai ʌSuusi tuucugadʌ. Daidʌ
ʌOse ʌrvaavoitudadamicatadai, tomasi ʌsto vaavoitudai ʌgai. Ʌʌbʌidi ʌgai
ʌjudidíu cascʌdʌ. Taidʌ ʌPilaato maa oigaragai isbʌʌquiagi ʌgai ʌSuusi
tuucugadʌ. Taidʌ ʌOsee ii dai bʌcai tuucugadʌ ʌSuusi.
39 ʌOsee ʌʌmadu ii Nicodemo. ʌNicodemo ʌgai dai tucarʌ diviji ʌSuusi. Dai
bʌcati ʌgai ʌmo coobai dan baivustaama kilo chigian uuvadami. ʌchigian
uuvadami mirracʌdʌ ʌʌmadu áloesicʌdʌ duñisicatadai. Mirra ʌrʌsabai daidʌ
áloesi ʌrʌmo uusi.
40 Daidʌ ʌOsee ʌʌmadu ʌNicodemo bʌʌcai ʌtuucugadʌ ʌSuusi dai biisa
yuucusicʌdʌ ismaacʌdʌ sarabi ʌgai ʌchigian uuvadami poduucai isduucai
gʌnviidacana ʌjudidíu yaasapaitai ʌcoidadʌ.
41 Mʌʌca siaaco siisa ʌoodami ʌSuusi curusiaba ami oidacatadai mui uusi
ismaacʌdʌ iibiatai. Dai ami oidacatadai ʌmo tʌjoi ismaacʌdʌ idui ʌoodami
aitʌrʌ dai ami yaasa agai ʌmo muuquiadʌ. Dʌmos maiquiaa yaasa tomali
ʌmaadutai tʌjoviʌrʌ.
42 Dai ami ʌsto ʌgai ʌSuusi tuucugadʌ. Aliʌ miaaga ʌtʌjoi cascʌdʌ dai
cayoga aayi siuu duucu abiaadʌrʌ siaa duutudaiña ʌjudidíu ʌibʌstaragai
tasai.

20

———

1 Dai tumiñoco maiquiaa maasicai María Madaliña ii mʌʌca siaaco
caatʌcatadai ʌSuusi tuucugadʌ. Dai aidʌsi aayi ʌgai tʌʌ isʌodai ismaacʌdʌ
ʌcʌdʌ cuupicatadai ʌtʌjoi camaianaasi daacatadai.
2 Amaasi mʌʌ ʌMaría mʌʌca siaaco daraacatadai ʌSimuñi Piiduru ʌʌmadu
aanʌ. ʌSuusi aliʌsi giñoigʌdaiña aanʌ. Daidʌ ʌMaría povʌrtʌtʌdai:
—Casi mʌtibʌcai gʌrbaitʌcʌaacamiga ʌtʌjooviaiñdʌrʌ dai maimaatʌ
aatʌmʌ mʌsiaaco ʌsto —gʌrtʌtʌdai ʌMaría.
3 Amaasi ʌPiiduru ʌʌmadu aanʌ vuvaja dai iji.

4 Λmapai voopoigi aatʌmʌ vʌgoocatai. Dʌmos vaamioma mʌldaga aanʌ
siʌPiiduru dai ʌpʌga aayi mʌʌ tʌjoovai.
5 Dai gai nʌnʌaava aanʌ tuucavi. Dai tʌʌ ʌyuucusi ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ
biisapicatadai ʌSuusi tuucugadʌ ismodaraaja dʌmos maivaa aanʌ.
6 Gooquiʌrʌ aayi ʌPiiduru dai tuucavi vaa. Dai Piiduru tʌʌ ʌʌpʌ ʌyuucusi
ismodaraaja.
7 Dai tʌʌ ʌʌpʌ ʌicuusi isaacʌdʌ ʌcʌdʌ biisapicatadai ʌSuusi moodʌ isma-
iabaana daja ʌgaa yuucusi baiyoma ʌcovai daacatadai dai biisapica daja.
8 Amaasi vaa aanʌ ʌʌpʌ dai tʌʌ istumaasi ʌpʌduitadai dai vaavoitu.
9 Aatʌmʌ maiquiaa maatʌ caʌcatadai istumaasi ooja Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ dai pocaiti sai aliʌsi gʌaagai
isʌSuusi ʌpamu duaacagi coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ.
10 Amaasi aa suuli aatʌmʌ quiiyamu.

———

11 Dʌmos ʌMaría anaasi quiidigana vii ʌtʌjoi abaana dai suaacai
soigʌʌʌldacai maitʌʌgacai ʌSuusi tuucugadʌ. Daidʌ quiaa suaacaitai gai
nʌnʌaava tucavi tʌjovai.
12 Dai tʌʌ gooca Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tooto yuucuscami vai daraaja ami
siaaco caatʌcatadai ʌtuucugadʌ ʌSuusi. Λmo Diuusi tʌaañicarudʌ moovasa
amadʌrʌ daacatadai dai ʌgʌmai taatapʌsi amadʌrʌ.
13 Taidʌ ʌDiuusi tʌtʌaañicarudʌ itʌtʌdai ʌMaría:
—¿Tuipʌsi suaacai? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌMaría itʌtʌdai:
—Bʌʌquiamʌta giñbaitʌcʌaacamiga dai maimaatʌ aanʌ mʌsiaaco imitu
—astʌtʌdai ʌMaría.
14 Mospotʌtʌdai ʌMaría dai aa nʌnʌaava dai tʌʌ ʌSuusi vai ami cʌʌca dʌmos
maimaí ʌgai siʌrSuusi.
15 Amaasi ʌSuusi tʌcacai dai potʌtʌdai:
—¿Tuipʌsi suaacai? ¿Poorʌ gaagai aapi? —astʌtʌdai ʌSuusi.
Daidʌ ʌMaría povʌlidi siʌgai ʌrʌʌsicami nuucadacami daidʌ itʌtʌdai:
—Aapi cʌʌli, pʌsbʌʌcai ʌmuuquiadʌ iñaagidañi pʌsiaaco daí nai aanʌ
bʌʌquiagi —astʌtʌdai.
16 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—María —astʌtʌdai.
Taida ʌMaría aa nʌnʌaava daidʌ itʌtʌdai evreocʌdʌ:
—Raboñi —astʌtʌdai.
Ismaacʌdʌ itʌiya ʌlidi mamaatʌtuldiadami.
17 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casi maitiñtaatamada. Maiquiaa tʌsai aanʌ mʌʌca siaaco daja giñooga.
Baiyoma imʌdañi dai aagidañi giñaaduñi iñscaimia iñagai aanʌ mʌʌca siaaco
daja Diuusi gʌrooga —astʌtʌdai ʌSuusi.
18 Amaasi ii ʌMaría Madaliña dai gʌraagida agai iscatʌʌ ʌSuusi dai istu-
maasi aagidi ʌgai.

———

19 Λgai vaa tasʌrʌ tucarʌ gʌrʌʌmapagi aatʌmʌ ʌmo quiiyʌrʌ. Dai cucuu-
pacatadai cucuuparagai. Λbʌiditadai aatʌmʌ ʌjudidíu cascʌdʌ. Tai todian
duucai vaa ʌSuusi dai ʌran cʌquiva ʌgai. Dai gʌrviaatuli dai povʌrtʌtʌdai:
—Gʌniibʌstacan tadacavurai gʌniibʌdaga —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
20 Gʌraagidacai gomaasi ʌSuusi gʌrtʌʌgi gʌnoovovi daidʌ gʌoonomaba
gʌrtʌʌgi ʌʌpʌ siaaco sʌʌsiñi. Tʌtai aatʌmʌ sʌʌlicʌdʌ baigʌrʌʌli tʌʌgacai ʌSuusi.
21 Amaasi ʌSuusi ʌpamu povʌrtʌtʌdai:

—GΛniibΛstacan tadacavurai gΛniibΛdaga. Poduucai isduucai giñootoi giñooga tami oidi daama saidΛ iduuna aanΛ istumaasi Λgai ipΛlidi poduucai gΛnootoi aanΛ aapimΛ saidΛ iduuna aapimΛ istumaasi Λgai ipΛlidi —gΛrtΛtΛdai Λgai.

22 Amaasi ΛSuusi gΛrvuijago vusiji dai povΛrtΛtΛdai:

—Diuusi IbΛadΛ gΛnΛΛmadu daacana.

23 IsaapimΛ oigΛldi ΛsoimaascamigadΛ ΛoodamI casiatgΛoigΛldi ΛsoimaascamigadΛ Λgai. Dai isaapimΛ maioigΛldi ΛsoimaascamigadΛ ΛoodamI casiatamaigΛoigΛldi ΛsoimaascamigadΛ Λgai —gΛrtΛtΛdai ΛSuusi.

———

24 DΛmos Tomás ΛmoCo aatΛmΛ gΛraduñi ΛbaivΛstaama dan gooca mamaatΛrdamigadΛ ΛSuusi maitΛrΛma daacatadai aidΛsi divia ΛSuusi. Cuatai aagaiña oodami ΛTomás.

25 Dai gooquiΛrΛ aatΛmΛ potΛtΛdai ΛTomás:

—TΛΛ aatΛmΛ gΛrbaitΛcΛaacamiga —tΛtΛdai aatΛmΛ.

DΛmos ΛTomás povΛrtΛtΛdai:

—IsmaitΛΛgi aanΛ mΛsiaaco dΛΛdΛgarai ΛclaavocΛdΛ noonovidΛrΛ dai ismaivaasa aanΛ giñmaasaviga siaaco dΛΛdΛga noonoviΛrΛ ΛclaavocΛdΛ dai ismaivaasa aanΛ giñoovi siaaco sΛΛsiñi oonomaba maitistuidi antada aanΛ isvaavoitudagi —gΛrtΛtΛdai ΛTomás.

26 Bomamaco tasaicΛdΛ Λpamu gΛrΛΛmapagi aatΛmΛ mamaatΛrdamigadΛ ΛSuusi Λmo quiiyΛrΛ. Dai aidΛ ΛTomás modaacatadai aatΛmΛ gΛrΛΛmadu. Vai cucuupicatadai cucuuparagai tai vΛΛscΛrΛ vaa ΛSuusi dai Λran cΛquiva. Dai gΛrviaatuli Λgai dai povΛrtΛtΛdai:

—GΛnibΛstacan tadacavurai gΛniibΛdaga —gΛrtΛtΛdai ΛSuusi.

27 DaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai ΛTomás:

—Vaasañi tami gΛmasaviga dai nΛida giñmaataca. Dai vaasañi gΛnoovi dΛgacΛrΛ giñoonoma. CascΛdΛ camaipoΛliada aapi ismaitΛrvaavoi, baiyoma vaavoitudañi —tΛtΛdai ΛSuusi.

28 AidΛ gia aa noragi Tomás daidΛ itΛtΛdai:

—GiñbaitΛcΛaacamiga, giñDiuusiga —tΛtΛdai ΛTomás.

29 TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—Tomás sivi gia vaavoitudai aapi giñtΛΛgacai. SΛΛlicΛdΛ baigΛnΛlidi Λgai ismaacΛdΛ vaavoitudai tomasi maitiñnΛidi —tΛtΛdai ΛSuusi.

———

30 DaidΛ ΛSuusi idui mui naana maasi gΛgΛrducami aatΛmΛ gΛrvuitapi ismaacΛdΛ maioojisi idi liivruΛrΛ.

31 DΛmos vΛΛsi istumaasi oojisi idi liivruΛrΛ casi gΛooja vai poduucai vaavoitudana aapimΛ isSuusi ΛrΛCristo daidΛ ΛrDiuusi maradΛ ismaacΛdΛ tΛvai tΛvaagiaiñdΛrΛ. DaidΛ isvΛΛscΛrΛ oidaca agai aapimΛ Diuusi ΛΛmadu vaavoitudacai Suusi Cristo.

21

———

1 Dai ΛΛpΛ ΛmO imidagai ΛSuusi Λpamu gΛmaasitu aatΛmΛ gΛrvuitapi mΛΛca ugidana ΛgΛΛ suudagi Tiveriiasi. Dai poduucai idui Λgai:

2 Λmapai daraaja ΛSimuñi Piiduru ΛΛmadu ΛTomás ismaacΛdΛ Cuatai aagaiña oodami ΛΛmadu Nataniel CanaaΛrΛ oidacami. Canaa ΛrΛmO ali quii Galilea dΛvΛΛriΛrΛ. DaidΛ modaraaja ΛΛpΛ Sevideo maamaradΛ dai ΛΛpΛ gooca gΛraaduñi ΛSuusi mamaatΛrdamigadΛ.

3 TaidΛ ΛSimuñi Piiduru povΛrtΛtΛdai:

—Mʌʌca vuvaida iñagai aanʌ vatopa —tʌtʌdai.
Tʌtai aatʌmʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aatʌmʌ ʌʌpʌ imia ragai aapi gʌʌʌmadu —tʌtʌdai.
Amaasi iji aatʌmʌ dai tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ. Dai ʌmo tucagi gaagai aatʌmʌ vatopa dai tomali ʌmoco maivuusaitu.
4 Dai camaasidatai gʌmaasitu ʌSuusi ʌgʌʌ suudagi ugidana dʌmos maimaí aatʌmʌ isʌrSuusi ʌgai.
5 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Giñaaduñi, ¿maitamʌsi vuusaitu tomali ʌmoco? —gʌrtʌtʌdai ʌgai.
Tʌtai aatʌmʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tomali ʌmoco —tʌtʌdai aatʌmʌ.
6 Taidʌ ʌSuusi tʌtʌdai:
—Daitudavurai ʌvatop vuicaru sʌʌlisa apadʌrʌ govaarcu dai poduucai vuvaidamu aapimʌ vatopa —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
Dai podui aatʌmʌ dai camaitistui isvusaidagi ʌvatop vuicarui mui vatopa vuucaticatai.
7 Amaasi aanʌ itʌtʌdai ʌPiiduru:
—Goovai ʌrgʌrbaitʌcʌaacamiga —tʌtʌdai aanʌ.
Moscaʌ ʌSimuñi Piiduru isʌrgʌrbaitʌcʌaacamiga ʌgai dai otoma gʌai gʌyuucusi dai suudarʌ gʌi. Ʌʌquiapioma Piiduru uupai gʌyuucusi vuvaidacai vatopa.
8 Ʌvaarcu maisi mʌʌcasi daja ʌgʌʌ suudagi ugidiaiñdʌrʌ ʌmo sien metro ʌʌsi. Dai aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaarcuʌrʌ vii vaiñstugai aatʌmʌ ʌvatopa vuicarui suudacami vatopa dai uugidiʌrʌ vuusaitu.
9 Amaasi mostʌaapai aatʌmʌ dʌvʌʌrapi dai tʌʌ tutupali mʌʌcami dai dan caatʌ ʌmo vatopa dai an vʌʌtʌ paana ʌʌpʌ.
10 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Baigovai avʌrgimvuida chiʌʌqui vatopa ismaacʌdʌ utudami vuvaitu aapimʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
11 Taidʌ ʌSimuñi Piiduru tʌsai ʌvaarcuʌrʌ dai tʌvaimʌ ʌvatopa vuicarui ʌgʌʌ suudagi ugidana. Cʌʌ suudacami vatopa gʌgʌrducami ʌvatop vuicarui asta ʌmo siento dan goo coobai dan baivʌstaama dai vaica ajʌga vatopa. Dai tomasi muidu ʌvatopa vʌʌscʌrʌ maiʌʌcai ʌvatop vuicarui.
12 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Baigovʌr iimi tʌtaida uuga —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
Dai tomali ʌmaadutai aatʌmʌ maitʌpʌrʌʌli istʌcacagi ʌSuusi sioorʌ ʌgai cʌʌga maatʌcatai isʌgai ʌrSuusi.
13 Amaasi ʌSuusi taicovai cʌquiva dai vui ʌpaana dai ʌvatopa gaicami dai gʌrtaacogi ʌgai.
14 Aidʌcʌdʌ casi ʌrvaicojo isʌSuusi gʌmaasitu gʌrvuitapi duaacai abiaadʌrʌ.

———

15 Cauugitocai aatʌmʌ taidʌ ʌSuusi tʌcacai ʌSimuñi Piiduru dai potʌtʌdai:
—Simuñi, Joonasi maradʌ, ¿vaamiomapʌsi giñoigʌdai aapi isgogaa? —tʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ, giñbaitʌcʌaacamiga cʌʌ maatʌ aapi iñsaanʌ gʌoigadai —tʌtʌdai ʌPiiduru.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aidʌ gia nuucadacañi aapi ʌoodami ismaacʌdʌ giñvaavoitudai. Aapi ʌrʌpan ducami ʌmo pastuuru.
16 Dai ʌʌpʌpʌ tʌcacai ʌSuusi ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai:

—Simuñi, Joonasi maradʌ, ¿giñoigʌdaipʌsi aapi? —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ giñbaitʌcʌaacamiga cʌʌ maatʌ aapi iñsaanʌ gʌoigʌdai —tʌtʌdai ʌgai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aidʌ gia nuucadacañi aapi ʌoodami ismaacʌdʌ giñvaavoitudai —tʌtʌdai ʌgai.
17 Tai ʌpamu tʌcacai ʌSuusi ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai:
—Simuñi, Joonasi maradʌ, ¿giñoigʌdaipʌsi aapi? —tʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ soigʌʌli ʌPiiduru catʌcacaitai ʌSuusi vaicojo isbai oigʌdai ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga cʌʌ maatʌ vʌʌsi istumaasi. Cʌʌ maatʌ aapi iñsaanʌ gʌoigʌdai —tʌtʌdai ʌPiiduru.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aidʌ gia nuucadacañi aapi ʌgai ismaacʌdʌ giñvaavoitudai.
18 Aanʌ gʌaagidi sai sʌʌlicʌdʌ aidʌsi vaamioma ʌrgʌʌli aapi ʌʌgi gʌaada gʌyuucusi dai aimʌrai tomasiaaco imia ʌliadagi. Dʌmos siʌʌscadʌ cacʌʌlimu aapi sʌʌliñamu gʌʌʌca vai ʌmai gʌaadidamu gʌyuucusi dai gʌvaidacamu mʌʌca siaaco maitipʌlidi aapi siimiagi —tʌtʌdai ʌSuusi.
19 Potʌtʌdai ʌSuusi ʌPiiduru vai poduucai maatʌna isducatai muuquia agai ʌgai vaidʌ poduucai oodami cʌʌga siaa duutuadagi Diuusi. Daidʌ gooquiʌrʌ potʌtʌdai:
—Iñoidáñi —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

20 Tai aa nʌnʌaava ʌPiiduru dai giñtʌʌ isgooquiʌrʌ imʌitadai aanʌ. ʌSuusi aliʌsi giñoigʌdaiña aanʌ. Dai aanʌ abaana daivacai gauu ʌSuusi aidʌ tucarʌ mʌsigatʌʌgida agaitadai. Dai aanʌ tʌcacai asmaacʌdʌ ʌgai dai tʌʌgida agai.
21 Aidʌsi ʌPiiduru giñtʌʌ tʌcaca ʌgai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga, ¿tumaasi ʌpʌduñi agai idi cʌʌlicʌdʌ? —tʌtʌdai ʌPiiduru.
22 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Iñsaanʌ ipʌliadagi isgoovai oidacagi asta siʌʌsca ʌpamu divia aanʌ, ¿tumaasi ʌrgʌvʌʌtarʌ aapi? Mosai apiacʌʌga giñvaavoitudada aapi —tʌtʌdai ʌSuusi.
23 Amaasi ʌvaavoitudadami aipaco aagaiña ansai aanʌ maimuuquiaa iñagai. Dʌmos ʌSuusi maiaagai ismaimuuquia iñagai aanʌ baiyoma potʌtʌdai ʌgai ʌPiiduru: “Iñsaanʌ ipʌliadagi isgoovai oidacagi astʌ siʌʌsca ʌpamu divia aanʌ, ¿tumaasi ʌrgʌvʌʌtarʌ aapi?” —tʌtʌdai ʌSuusi.
24 Dai aanʌ ooja vʌʌsi gomaasi idi liivruʌrʌ. Dai vʌʌsi istumaasi ooja aanʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi.
25 Dai oidaga mui vaamioma istumaasi ismaacʌdʌ idui ʌSuusi. Daidʌ isgʌoojamudai vʌʌsi gomaasi liliivruʌrʌ aanʌ piñʌlidi ismaiaajiacamudai vʌʌsi oidigʌrʌ ʌliliivru ismaacʌdʌ ʌpʌduuñimudai.
Mosʌcaasi.

Ruucasi ooja istumaasi ivuaadana Suusi Cristo ojootosadʌ caimʌcai Suusi Cristo tʌvaagiamu

1 Giñaduñi Teoopilo aanʌ ʌrRuucasi dai casiant gʌooji aanʌ dai gʌaagidi
vʌʌsi istumaasi idui ʌʌmadu istumaasi mamaatʌtuldiña ʌSuusi oodami. Dai
gʌaagidi aanʌ isducatai gʌaaga ʌSuusi gʌaa duiñdaga dai isducatai ivuaadana
2 asta aidʌsi tʌsai ʌgai tʌvaagiamu. Aidʌsi maiquiaa ii ʌSuusi tʌvaagiamu
aagidi ʌgai guvucadadʌcʌdʌ Diuusi Ibʌadʌ gʌojootosa istumaasi gʌaagai
isiduñiagi. Ʌgai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu ʌSuusi ʌʌquioma abi-
aadʌrʌ.
3 Aidʌsi muu ʌSuusi ʌpamu duaaca dai ʌgai vaa divia dai vuidʌrʌ cʌquiva
gʌojootosa dai goo coobai tasai aitu didividitai. Poduucai maasitu ʌSuusi
isduaaca. Dai aagadi ʌSuusi gʌojootosa ismaasi siaaco tʌaanʌi Diuusi.
4 Aidʌsi quiaa daacatadai ʌSuusi gʌojootosa ʌʌmadu aagidi sai maiiimʌna
Jerusaleenaiñdʌrʌ, dai potʌtʌdai:
—Nʌnʌracavurai aapimʌ asta siʌʌscadʌ ʌpʌdui ismaacʌdʌ gʌnaagidi Diu-
usi giñooga isiʌpʌduñiagi, ʌgai vaa ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ.
5 Sʌʌlicʌdʌ ʌVuaana gʌnvapacoi suudagicʌdʌ mosʌʌpʌ chiʌʌqui tasaicʌdʌ
vapacoñicamu aapimʌ Diuusi Ibʌadʌcʌdʌ sai ʌgai gʌñʌʌmadu daaca agai.
Poduucai divimu Diuusi Ibʌadʌ dai vʌʌscʌrʌ gʌnʌʌmadu aimʌrdamu
—astʌtʌdai ʌSuusi.

———

6 Dai aidʌsi gʌnʌmpaidacatadai ʌgai Oliivosi giidiʌrʌ taidʌ ʌojootosicami
itʌtʌdai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿sivisi ʌrsiʌʌscadʌ vuvaida agai aapi ʌromamano
vai camaitatʌaanʌiña ʌgai tanai Isireli dʌvʌʌriʌrʌ dai baiyoma aapi
tʌaanʌdagi? —astʌtʌdai ʌojootosicami.
7 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ maitʌrʌnvʌʌtarʌ mʌsmaatʌcagi siʌʌscadʌ tomali istuigaco
iduñiagi giñooca istumaasi ʌʌgi ʌgai viaa sʌʌlicami siduñiagi.
8 Siʌʌscadʌ tʌvañiagi Diuusi Ibʌadʌ aapimʌ gʌnʌʌmadu viaacamu aapimʌ
guvucadadʌ dai ñiooquimu giñvʌʌtarʌ siʌʌsi tami Jerusaleenʌrʌ ʌcaasi
aipacoga sicooli Jerusaleena, siaaco Judeea tʌʌgidu, dai gʌmai dʌvʌʌriʌrʌ
vʌʌsi siaaco Samaalia tʌʌgidu dai asta mʌʌcasi oidigi ugidʌrioma —astʌtʌdai
ʌSuusi.
9 Aidʌsi caaagidi ʌSuusi imaasi tʌsai tʌvaagiamu. Dai quiaa tʌʌgigi
ʌojootosicami tai divia ʌmo icomai dai iiña ʌSuusi tai camaivaamioma tʌʌ
ʌgai.
10 Dai quiaa tʌʌgigi ʌgai tʌvaagiamu dai todian duucai tʌʌ gooca cʌcʌʌli
tooto yuucuscami vai abaana guuca. Ʌgai dada aidʌsi quiaa tʌsadimi ʌSuusi
tʌvaagiamu.
11 Dai potʌtʌdai:
—Cʌcʌʌli Galileeʌrʌ oidacami, ¿tuimʌsi mosguucacatai tʌvaagiamu nʌeeyi?
ʌgai vaa Suusi ismaacʌdʌ tʌsai tʌvaagiamu aapimʌ gʌnsaagidaiñdʌrʌ ʌpamu
divimu poduucai isducatai tʌʌgigi aapimʌ aidʌsi tʌsai ʌgai tʌvaagiamu
—astʌtʌdai ʌcʌcʌʌli.

———

12 Tai iji ʌojootosicami ami giidiaiñdʌrʌ Jerusaleenamu. Ʌgiidi miaanai
cʌʌca Jerusaleena parʌ goo miil vaan cʌisapi ʌʌsi.
13 Aidʌsi caaayi ʌgai Jerusaleenʌrʌ goocua daama vaaquiʌrʌ tʌcaviaco
tʌʌtʌsai. Ami gʌnuuliñacatadai ʌPiiduru, Jacovo, Vuaana, Aandʌrʌsi, Piili,
Tomás, Bartolomé, Mataivo, ʌʌmadu Jacovo Alfeo maradʌ, ʌʌmadu Simuñi
ismaacʌdʌ vuvaida ʌliditadai ʌromamano, ʌʌmadu Uudasi Jacovo suculidʌ.
14 Vʌʌscatai ʌgai gʌnʌmpaidiña mamaadaragai vʌʌtarʌ, Suusi susuuculidʌ
ʌʌmadu dai María Suusi dʌʌdʌ ʌʌmadu dai aa ooqui ʌʌpʌ.
15 Ʌmo imidagai aidʌsi gʌnʌmpagi ʌvaavoitudadami tai saagida cʌquiva
ʌPiiduru, ami daraajatadai ʌmo siento dan ʌmo coobai oodami. Taidʌ
ʌPiiduru potʌtʌdai:
16 —Giñaaduñi, poduucai gʌaagaitadai siʌpʌduñiagi ismaacʌdʌ ʌʌquioma
aagai Davicaru guvucadadʌcʌdʌ Diuusi Ibʌadʌ. Davicaru aagai Uudasi-
caru. Uudasicaru ʌrʌgai ismaacʌdʌ vuaa ʌgai ismaacʌdʌ maisapicami bʌʌcai
ʌSuusi.
17 Daidʌ ʌrʌmoco gʌraduñicatadai dai viaacatadai sʌʌlicami gʌraa
duiñdagʌrʌ.
18 Dai gasavʌʌli ʌmo dʌvʌʌrai ʌtumiñsicʌdʌ ismaacʌdʌ aa namʌqui
ʌbaitʌguucacami ʌUudasicaru soimaasi iduucai ʌgai. Tai Uudasicaru
gʌsagia dai vaiguugu dai taapai voocadʌ tai vuvaaja ijidʌ.
19 Aidʌsi maí Jerusaleenʌrʌ oidacami Aselidama tʌʌtʌi ʌdʌvʌʌrai is-
maacʌdʌ itʌiya ʌlidi oodamicʌdʌ Dʌvʌʌrai ʌʌracʌrʌ.
20 Poduucai ooja Davicaru liivruʌrʌ Salmosi tʌʌgiducʌrʌ aagaitai Uudasi-
caru:
Ʌʌgi viʌʌna vaaquidʌ. Maitiipucana siooʌ ami oidacagi.
Dai siʌmai bʌimu sʌʌlicamigadʌ.
Asduucai ooja Davicaru.
21 Tanai aatʌmʌ gʌrsaagida oidaga ʌʌmoco cʌcʌʌli ismaacʌdʌ gʌrʌʌmadu
ajioopaiña vʌʌs tasai aidʌsi daacatadai ʌSuusi aatʌmʌ gʌrʌʌmadu.
22 Aidʌsi abiaadʌrʌ ʌVuaana vacoi ʌSuusi gʌrʌʌmadu ajioopaiña goovai
asta aidʌsi tʌsai ʌgai tʌvaagiamu aatʌmʌ gʌrsaagidaiñdʌrʌ. Aliʌsi gʌaagai
isgaaga aatʌmʌ ʌmoco goovai saagidaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ nʌidi isduaaca Suusi
vaidʌ ʌraagiadamicana Suusi duaacaradʌ aatʌmʌ gʌrʌʌmadu —astʌtʌdai
Piiduru.
23 Amaasi ʌco vuvaitu gooca. Ʌmoco Osee Barsavasi tʌʌgidu mai Justo
aagaiña ʌʌpʌ. Dai ʌgʌmai Matiia tʌʌgidu.
24 Dai aduucai gamamagi:
—Aapi cʌliodami Diuusi gʌrooga, cʌʌ maatʌ vʌʌscatai iibʌadʌ.
Gʌrtʌʌgidañi ismaacʌdʌ idi vʌgoocai ʌco vuusaitu aapi
25 sai bʌʌna sʌʌlicamigadʌ Uudasicaru dai gʌrsoicʌiña idi aa duiñdagiʌrʌ
ismaacʌdʌ gʌrmaa aapi. Ʌgai ʌrDiuusi ootosadʌcatadai dai dagito
gʌsʌʌlicamiga dai ii ami siaaco aʌcatadai aliʌ soimaasi iduucai —asduucai
gamamagi.
26 Dai tʌcavi daitu ʌmo tumiñsi tai gamaitʌ Matiia. Dai otoma vʌʌna
ʌbaivustaama dan ʌmoco ojootosicami.

2

1 Aidʌsi aayi ʌgʌʌ siaa duudagai Pentecostési tʌʌgiducʌdʌ mosʌmapʌcʌrʌ
daraajatadai ʌvaavoitudadami vʌʌscatai ʌmapai.
2 Tai todian duucai gʌʌ caidatu tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌpan caiti siʌʌscadʌ cavami
ʌvʌʌrdagi dai vʌʌsiaʌcatai gigiduli ami quiiyʌrʌ siaaco daraajatadai ʌgai.

3 Amaasi gʌmaasitu ʌmo istumaasi taí maascami dai aipaco daama
daraiva ismaacʌdʌ ami daraajatadai.
4 Tai divia Diuusi Ibʌadʌ dai vʌʌscatai ʌvaavoitudadami ʌʌmadu daaca
agai tai ʌgai gʌnaagacai ñiñio ʌma maa ñiooqui. Vʌʌscatai ñiñio ʌʌmo ñiooqui
ismaacʌdʌ maimaatʌcatadai ismaacʌdʌ maa Diuusi Ibʌadʌ.
5 Aidʌ Jerusaleenʌrʌoidacatadai judidíu vʌʌsi aipadʌrʌ dai maiʌmo ñiooqui
ñioocaitadai dai aliʌ siaa duutudai Diuusi.
6 Aidʌsi caʌ ʌgai isgʌʌ caidatu gʌnʌmpagi ami siaaco daraajatadai
ʌvaavoitudadami dai maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌʌgituagi caʌcatai isʌʌmadutai
ñioocai ñiooquidʌcʌdʌ.
7 Dai vʌʌscatai vupuiirutuan tada dai aipaco gʌnaagidi:
—Goovai ismaacʌdʌ pomaa ñioocai ʌrGalileeʌrʌ oidacami.
8 ¿Dai ducatai aatʌmʌ ʌʌmadutai caʌ ʌʌgi gʌrñiooqui?
9 Tami daraaja oodami Partiaiñdʌrʌ, dai Meediaiñdʌrʌ, dai Elamaiñdʌrʌ,
dai Mesapotaamiaiñdʌrʌ, dai Judeeaiñdʌrʌ, dai Capadusiaiñdʌrʌ, dai Poon-
toaiñdʌrʌ, dai Aasiaiñdʌrʌ,
10 dai Filijiaiñdʌrʌ, dai Panfiiliaiñdʌrʌ, dai Ejiipituaiñdʌrʌ, dai
ʌʌmapʌcʌrʌaiñdʌrʌ Apilica vaasoñiomaiñdʌrʌ Sireñi. Tami daraaja ʌʌmoco
Romaiñdʌrʌ ʌʌpʌ dai ʌʌmoco ʌrjudidíu vaavoitudaitai vaavoidaragadʌ
ʌjudidíu dai aa gia ʌrjudidíu dʌʌdʌdʌ cascʌdʌ ʌrjudidíu goovai.
11 Tami daraaja ʌʌpʌ oodami Cʌrʌtʌaiñdʌrʌ, dai Araaviaiñdʌrʌ dai
vʌʌscatai aatʌmʌ caʌ isgʌrñiooquicʌdʌ aagai gocʌcʌʌli istumaasi gʌgʌrducami
istumaasi ʌʌgi Diuusi ivueeyi —ascaiti ʌjudidíu ismaacʌdʌ ami dada.
12 Dai vupuiirutuan tada dai aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Istuisi ʌpʌdui gomaasi? —ascaiti.
13 Dai aa mosparunai daidʌ icaiti:
—Aliʌ navaacoñi goovai cascʌdʌ pomaa ñioocai —ascaiti ʌoodami.

———

14 Amaasi guuquiva ʌbaivustaama dan gooca ojootosicami taidʌ ʌPiiduru
gʌgʌrʌ ñioo daidʌ itʌtʌdai:
—Judeeʌrʌ oidacami ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ oidaga
maatʌvurai aapimʌ idi dai cʌʌgavʌr caʌca ismaacʌdʌ gʌnaagida iñaagai aanʌ.
15 Aatʌmʌ maitʌrnavaacoidadʌ mʌsducatai gʌntʌtʌʌgitoi aapimʌ. Tami
oidacami mainavaacorʌi ʌʌqui quiaamoco tuustaamʌrʌ.
16 Idi ʌrʌgai ismaacʌdʌ aagidi Joeelicaru gʌrʌʌqui aaduñicaru. Ʌgai
ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌcatadai dai pocaiti:
17 Pocaiti Diuusi: “Cayoga ugitʌcai oidigi divimu giñIbʌdaga dai ʌʌmadu
daacamu vʌʌsi oodami aipaco oidacami.
Vʌʌsi gʌnmaamara ñiooquimu aanʌ giñvʌʌtarʌ.
Dai gʌnmaamara cʌcʌʌli tʌʌgimu mui naana maasi istumaasi mainʌidi aa
oodami.
Dai ñiooquida iñagai aanʌ ʌcʌcʌʌliocoidadʌ coosigadʌrʌ.
18 Amaasi ootosamu aanʌ giñIbʌdaga vai ʌʌmadu daacana giñpipiooñiga.
Siʌgai ñiooquimu aanʌ giñvʌʌtarʌ.
19 Tʌcavi tʌvaagiana gʌntʌʌgidamu aanʌ mui naana maasi istumaasi.
Dai oidigi daama gʌntʌʌgidamu aanʌ mui naana maasi ʌʌrai ʌʌmadu taí,
ʌʌmadu gʌpi cuubusi dai poduucai maatʌmu aapimʌ iscaugitia agai
oidigi.
20 Tucaagamucamu gotasai. Dai masaadai moʌʌrai gʌduuñimu dai gooquiʌrʌ
aimu istuigaco divia agai ʌtʌaanʌdami.
Dai vʌʌscatai siaa duutuada agai.

21 Amaasi vʌʌscatai ismaacʌdʌ giñdaanʌdagi cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu aanʌ”,
ascaiti Diuusi.
Ascaiti Joeelicaru.
22 Caʌcavurai aapimʌ judidíu ismaacʌdʌ gʌnaagida iñagai aanʌ. Suusi
ʌrNasareetʌrʌ oidacamicatadai dai ʌgai ʌrʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maa Diu-
usi gʌʌ guvucadagai saidʌ iduuna mui naana maasi gʌgʌrducami aapimʌ
gʌnvuitapi dai idi maasicʌdʌ Diuusi gʌntʌʌgi isootoi ʌSuusi. Vʌʌsi imaasi cʌʌ
maatʌ aapimʌ.
23 Vʌʌscʌrʌ aidʌmʌsi gʌntʌʌgi ʌSuusi maisatugai aapimʌ dai tʌʌgi ʌcʌcʌʌli
ismaacʌdʌ maisiaa duutudai Diuusi sai curusiaba siisana dai poduucai
gatʌjai aapimʌ muaaragai. Vʌʌsi imaasi camaatʌcatadai Diuusi. Ʌʌgi ʌgai
capomaasi gʌtʌgito ʌʌqui abiaadʌrʌ sai poduucai ʌpʌduuna.
24 Ʌgai vaa Diuusi ʌpamu duaacali ʌSuusi. Tomali ʌmo istumaasi maitistui
issoobidagi ʌSuusi isduaacagi, tomali muuquigami.
25 Dai aagai Davicaru ʌSuusi dai poduucai ooja:
Vʌʌscʌrʌ nʌidi aanʌ ʌcʌliodami Diuusi aanʌ giñʌʌmadu daja giñsʌʌlisa
padʌrʌ.
Giñnuucada ʌgai vai tomali ʌmaadutai maisoimaasi giñvuiididi.
26 Cascʌdʌ aliʌ baigiñʌlidi aanʌ dai aagai ansai baigiñʌlidi.
Cascʌdʌ maiduaadicui aanʌ istuma daivuñiagi giñtuucugacʌdʌ siʌʌscadʌ
muuquia aanʌ.
27 Dʌmos aapi giñDiuusiga maiviaamu giñibʌdaga aa coidadʌ ibʌadʌ saagida.
Dai maitidagito issiaa tuidiagi giñtuucuga.
Aanʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ oigʌdai aapi.
28 Giñduaacaldamu aapi.
Aanʌ giñʌʌmadu aimʌrai aapi cascʌdʌ aliʌ baigiñʌlidi aanʌ.
Asduucai ooja Davicaru.
29 Giñaaduñi cʌʌga maatʌ aapimʌ siʌʌqui muu gʌraduñi Davicaru dai quiaa
maasi mʌsiaaco yaasa.
30 Davicaru ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌcatadai dai cʌʌga maatʌcatadai
isDiuusi aagidi vʌʌsi gʌibʌdacʌdʌ sai ʌmaadutai cajiudadʌ ʌrCristoca agai
dai bʌjia agai Davicaru sʌʌlicamigadʌ.
31 Idi vaa cʌʌga maatʌcatadai Davicaru nʌijadacan caitiña ʌʌquioma abi-
aadʌrʌ cascʌdʌ aagaitadai ʌgai ʌSuusi duaacaradʌ daidʌ icaiti maiviimu
Cristo Ibʌadʌ coidadʌ saagida tomali maisiaa tuidimu tuucugadʌ.
32 Diuusi duaacali ʌgai vaa Suusi dai vʌʌscatai aatʌmʌ ʌrnʌijadami vʌʌsi
imaasi.
33 Diuusi vaidacai ʌSuusi tʌvaagiamu sai sonuana daacana dai poduucai
maa ʌmo gʌʌ sʌʌlicami. Dai sivi ootoi ʌSuusi Diuusi Ibʌadʌ, poduucai
isducatai gʌnaagidi ʌSuusi oogadʌ. Vʌʌsi idi ismaacʌdʌ nʌidi aapimʌ dai caʌ
Diuusi Ibʌadʌ idui.
34 Davicaru maitʌrʌgai ismaacʌdʌ tʌsai tʌvaagiamu. Ʌʌgi Davicaru icaiti:
Ʌcʌliodami Diuusi itʌtʌdai giñtʌaanʌdamiga:
“Daacañi giñsʌʌlisa padʌrʌ
35 asta siʌʌscadʌ cabaidui aanʌ vai camaitistuidiagi vaamioma gʌsasaayu”.
Ascaiti Davicaru.
36 Vʌʌsi judidíu sʌʌlicʌdʌ gʌaagai ismaatʌcamudai isʌgai vaa Suusi is-
maacʌdʌ siisa aapimʌ curusiaba cadaí Diuusi ʌgai saidʌ ʌrCristocana is-
maacʌdʌ vaamioma tʌaanʌda agai oidigi daama —astʌtʌdai Piiduru.
37 Aidʌsi caʌ ʌgaa gomaasi aayi soiʌliaragai dai tʌcacai ʌgai ʌPiiduru
ʌʌmadu ʌgaa ojootosicami:
—¿Tʌtumaa duuna? —ascaiti ʌoodami.

38 Amaasi ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌma duucaiavʌr gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada vai Diuusi
gʌnoigʌldana vʌʌsi gʌnsoimaascamiga. Gʌnvapaconavurai aapimʌ
vʌʌscatai Suusi sʌʌlicamigadʌcʌdʌ siDiuusi ootosamu gʌIbʌdaga vai
gʌnʌʌmadu daacana.
39 Idi ñiooqui ʌraapimʌ gʌnvʌʌtarʌ ʌʌmadu gʌnmaamara dai ʌgai is-
maacʌdʌ mʌʌcasi daraaja dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌcʌliodami gʌrDiuusiga
vapaida ʌlidio —astʌtʌdai ʌPiiduru.
40 Idi ñiooquicʌdʌ ʌʌmadu vaamioma aa ñiooquicʌdʌ ñioo ʌPiiduru dai cʌʌga
maa ñiooqui dai potʌtʌdai:
—Cʌʌgacʌrʌavʌr vuvaaqui gʌʌgʌvituldaragadʌaiñdʌrʌ ʌoodami soimaasi
ivuaadami —astʌtʌdai ʌPiiduru.
41 Poduucai tudo vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌʌgi ñiooquidʌ gʌnvapacoi. Aidʌ
tasʌrʌ urava parʌ vaica miil oodami ʌgaa ismaacʌdʌ vaavoitudai.
42 Dai vʌʌscatai apiavaavoitudai istumaasi mamaatʌtuldiña
ʌojootosicami. Dai ʌmo tʌgitoidagai viaacana dai gamamadaiña
gʌnʌʌmpaiditai siuu duucu gaugia agadagi.

———

43 Daidʌ ivuaadana ʌojootosicami mui naana maasi gʌgʌrducami vai
vʌʌscatai duduaadicuiña.
44 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudaitadai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga
gʌnuraavacatadai dai ʌmapai viaacatadai gʌnvustuidaga.
45 Dai gaagaraiña gʌnvustuidaga dai ʌtumiñsi ʌrvʌʌscatai vʌʌtarʌcana.
Isʌmaadutai vaamioma tʌgitocagi vaamioma maacaiña ʌgai.
46 Dai vʌʌs tasai gʌnʌmpaidiña ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ jididíu. Dai ʌmapai
gacuaadana quiiquiʌrʌ baigʌnʌliaracʌdʌ dai tomali ʌmoco maivaamioma
gʌducʌdʌ gʌʌlidiña.
47 Dai vʌʌscatai siaa duutudaiña Diuusi dai vʌʌsi oodami cʌʌgacʌrʌ nʌidiña
dai vʌʌs tasai ʌmpaidimi Diuusi ismaacʌdʌ cacʌʌgacʌrʌ vuvaidimi ʌʌmadu
ʌgaa ismaacʌdʌ cavaavoitudai.

3

———

1 Ʌmo imidagai coi gʌʌsʌco tasai tʌʌtʌidimitadai Piiduru ʌʌmadu Vuaana
ʌmapai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ jididíu. Caaayi siuu duucu gamamadaiña ʌgai.
2 Vʌʌs tasai ami dadaʌjʌiña ʌmo cʌʌli. Ʌgai maitistutuidiña isaimʌrdagi
poduucai vuusai ʌgai. Ʌgʌʌ quiuupaigadʌamu jididíu bʌʌ ajioopaiña aa,
dai dadaasaiña quitaagiña cʌʌ tioodicʌrʌ tʌʌgiducana sai gataanʌiña tumiñsi
oidicami ismaacʌdʌ vaapaquidagi ami.
3 Aidʌsi tʌʌ ʌcʌʌli soimaascʌdʌ ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana aidʌsi vaapaquia
agaitadai ʌgai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ jididíu taí ʌmo oidicami.
4 Amaasi vui nʌnʌaava ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana ʌcʌʌli taidʌ ʌPiidiru
potʌtʌdai:
—Gʌrvuidʌrʌ iñʌnʌaava —astʌtʌdai.
5 Amaasi vui nʌnʌaava ʌcʌʌli poʌliditai isoida agai istumaasi.
6 Dʌmos ʌPiiduru potʌtʌdai:
—Maitan viaa tumiñsi vʌʌscʌrʌ gʌoidamu aanʌ istuma viaa. Suusi Cristo
ismaacʌdʌ Nasareetʌrʌ oidacatadai guvucadadʌcʌdʌ cʌquivañi dai aimʌrda
—astʌtʌdai ʌPiiduru.
7 Amaasi bʌi ʌPiiduru ʌcoocoadʌ novidʌ sʌʌlisa padʌrʌ dai vañigi. Tai
bovasdʌrʌ guupucatu ʌʌcasodʌ ʌʌmadu tʌtʌaanasigadʌ.

8 Amaasi tʌca tual daa ʌgai dai cʌquiva. Dai gʌaagacai aimʌrai dai vaa
ʌgaa ʌʌmadu ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu. Dai tuali dadaimi. Dai aliʌ cʌʌga
ñiooquimi Diuusi vui.
9 Dai canʌiditai vʌʌscatai iscaaimʌrai dai cʌʌga ñioocai Diuusi vui aliʌ
duduaadimu,
10 dai camaitʌʌ isducatai gʌntʌtʌʌgituagi tomali istʌiyagi nʌiditai is-
cadueeyi ʌcoocoadʌ. Cʌʌga maatʌcatadai ʌgai isʌgai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ
dadaʌjʌiña daida taanʌiña oidicami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu quitaagiña
tioodicʌrʌ.

———

11 Caduaadʌcai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isaimʌrdagi
mosʌʌmadu aimʌraiña ʌgai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana. Dai vʌʌsi ʌoodami
camaitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌʌgituagi dai voopoi ami ʌgʌʌ quiuupaigadʌamu
judidíu siaaco Solomoñi portaaligadʌ tʌʌgidu.
12 Dai tʌʌgacai ʌPiiduru isgʌnʌmpagi vʌʌscatai potʌtʌdai:

—Aapimʌ judidíu, ¿tuimʌsi gʌrnʌnʌidi ducami isaatʌmʌ ʌʌgi duaaidamu-
dai idi cʌʌli dai imitu gʌrguvucadagacʌdʌ siʌpʌ cʌʌ tuutiacatai?
13 Baiyoma Suusi guvucadadʌcʌdʌ atdueeyi idi cʌʌli. Diuusi maa gʌmara
Suusi ʌdaasicami ismaacʌdʌ vaamioma viaa guvucadagai. Dai ʌgai vaa
Diuusi ʌrDiuusigadʌcatadai ʌʌpʌ gʌraduñi Avraañicaru dai Isaacaru dai Jaco-
caru. Dai Suusi ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ tʌʌgi aapimʌ dudunucami. Dai aidʌsi
dagitua agaitadai Pilaato ʌSuusi mosgajiaadʌrʌ vipieeyi aapimʌ.
14 Maiaagidi aapimʌ isdagitomudai ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌ tuiga dai
maitʌrgʌpiʌr caatʌcami baiyoma aagidi aapimʌ isdagitua ʌgai ʌmo
gamuaacami.
15 Poduucai muaa aapimʌ ismaacʌdʌ gamaacai ibʌdagai utudui. Taidʌ
Diuusi duaacali ʌgai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ, vʌʌsiaʌcatai idi aatʌmʌ daraaja
nʌijadami.
16 Ʌgai vaa Suusi guvucadadʌcʌdʌ bʌi guvucadagai idi cʌʌli ismaacʌdʌ
nʌidi dai maatʌ aapimʌ. Vaavoitudai aatʌmʌ dai idi cʌʌli Suusi guvucadadʌrʌ
cascʌdʌ cacʌʌga dueeyi goovai. Canʌidi aapimʌ iscadueeyi.
17 Giñaaduñi judidíu cʌʌga maatʌ aanʌ isaapimʌ ʌʌmadu
gʌnbaitʌguucacamiga muaa ʌSuusi maicʌʌga maatʌcatai mʌstuma vueeyi.
18 Poduucai baidui Diuusi ismaacʌdʌ ʌʌquiacoga aagai
ñiñiooquituldiadamigadʌ. Ʌgai vaa aagaitadai isaliʌ soimaa taata agaitadai
ʌCristo.
19 Cascʌdʌ ʌma duucaiavʌr gʌntʌtʌʌgito aapimʌ dai aagoavʌr suuligi
gosoimaa voiyaiñdʌrʌ. Vaavoitudavurai Diuusi vai ʌgai gʌnoigʌldana vʌʌsi
gʌnsoimaascamiga amaasi ʌcʌliodami Diuusi baigʌnʌʌliatudamu.
20 Dai gʌnootosdamu Diuusi Suusi ʌpamu. Ʌgai vaa ʌrCristo ismaacʌdʌ
ʌʌquiacoga ʌco vuusaitu Diuusi aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ.
21 Vʌʌscʌrʌ tʌvaagiʌrʌ viimu Suusi Cristo asta siʌʌscadʌ baidui
Diuusi vʌʌsiaʌcatai istumaasi isducatai aagaitadai ʌʌquiacoga
ʌñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ ʌʌgi ʌgai ʌco vuvaitu.
22 Poduucai tudu ʌʌquiacoga potʌtʌdai Moseesacaru gʌraaduñicaru:
“Ootosamu Diuusi ʌmo ñiooquituldiadami aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ vʌʌscatai
aapimʌ gʌnaadunumʌ saagidaiñdʌrʌ poduucai isducatai giñootoi ʌgai aanʌ.
Ʌʌgiadavurai vʌʌsiaʌcatai istumaasi ʌgai gʌnaagiadagi.
23 Vʌʌscatai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ ugititudamu
Diuusi dai ʌco vuvaidamu judidíu saagidaiñdʌrʌ”, astʌtʌdai Moseesacaru.

24 Poduucai tudu vʌʌsi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ Samueli baigovacoga
aagai istumaasi daivuñia agaitadai sivi.
25 Aapimʌ ʌrcajiuddadʌ vʌʌsi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ. Dai vʌʌsi
ʌñiooqui ismaacʌdʌ ootoi Diuusi gʌñiñiooquituldiadamigacʌdʌ ʌraapimʌ
gʌnvʌʌtarʌ. Dai vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ Diuusi baidui gʌnaaduñicaru
ʌʌmadu ʌraapimʌ gʌnvʌʌtarʌ. Dai asta ismaacʌdʌ aagidi Diuusi gʌraduñi
Avraañicaru aidʌsi potʌtʌdai: “Aanʌ baiʌʌliatudamu vʌʌsi oodami oidigi
daama oidacami aapi gʌcajiudagacʌdʌ”.
26 Aidʌsi duaacali Diuusi gʌmara ʌʌpʌga gʌnootosi aapimʌ sai
baigʌnʌʌliatudana mʌsai aapimʌ camaisoimaasi ivuaadana —astʌtʌdai
Piiduru.

4

———

1 Quiaa ñiooquiditadai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana ʌoodami tai dada ʌpapaali
judidíu ʌʌmadu ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ sandaaru ʌʌmadu
ʌsaduseo. Λsaduseo ʌrʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai duaacaragai.
2 Dai aliʌ baacoi vʌʌscatai mamaatʌtulditai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana
ʌoodami isduaacaradʌcʌdʌ ʌSuusi camaatʌ vʌʌscatai isoidaga duaacaragai
coidadʌ vʌʌtarʌ.
3 Amaasi vui ʌgai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana dai casi ʌrurunococatadai dai
camaiaʌcatadai uruñi isbai duñiagi dudunucamiʌrʌ cascʌdʌ cuu ʌgai asta
siaadiqui.
4 Muidutai ʌgai ismaacʌdʌ gʌntʌgito caʌ ʌñiooqui vaavoitu. Vʌʌsi is-
maacʌdʌ vaavoitu baitoma aayi taan miil, gocaaqui aayi goʌʌ cʌcʌʌli.
5 Dai siaadiqui gʌnʌmpagi Jerusaleenʌrʌ vʌʌsi ʌdudunucamigadʌ ʌjudidíu
ʌʌmadu ʌpipiscali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ.
6 Dai ami daacatadai ʌʌpʌ Aanasi baitʌcʌaacamigadʌ papaali, judidíu
ʌʌmadu Caifási, ʌʌmadu Vuaana, ʌʌmadu Alijandʌro, ʌʌmadu vʌʌsi is-
maacʌdʌ ʌraaduñdʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali.
7 Dai vaí ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana dai ʌraana tuutui dai tʌcacai:
—¿Tuma guvucadagaicʌdʌ dai voorʌ sʌʌlicamigadʌcʌdʌ ivueeyi aapimʌ
gomaasi? —astʌtʌdai ʌgai.
8 Amaasi Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai ʌPiiduru taidʌ ʌPiiduru
itʌtʌdai:
—Dudunucamigadʌ dai pipiscaligadʌ judidíu
9 sivi casi gʌrtʌcacai aapimʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ vuusai idi cʌʌli coocoadʌ
dai isducatai dueeyi goovai.
10 Aapimʌ gʌnvuitapi aagamu aatʌmʌ vai maatʌna vʌʌscatai Isireliʌrʌ
oidacami. Idi cʌʌli vʌʌscatai aapimʌ gʌnvuitapi cʌʌca caduaadʌcatai Suusi
Cristo guvucadadʌcʌdʌ. Λgai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ Nasareetʌrʌ oidacatadai
dai aapimʌ siisa curusiaba tai Diuusi duaacali coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
11 ΛSuusi ʌpan ducami ʌodai ismaacʌdʌ siooma gʌaagai ʌmo vaaqui vʌʌtarʌ
dai aapimʌ ʌpan ducami ʌbaabaquitadami ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ viaa ʌodai.
12 Diuusi ootoi ʌSuusi Cristo oidi daama sai ʌʌgi ʌgai viaacana guvucadagai
iscʌʌgacʌrʌ vuviaadagi vʌʌsi oodami oidi daama oidacami. Maitiipu ʌmai
vʌʌsi oidigʌrʌ ismaacʌdʌ viaa guvucadagai iscʌʌgacʌrʌ vuviaadagi oodami
—astʌtʌdai ʌPiiduru.
13 Amaasi tʌʌ ʌdudunucami ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana dai maatʌ tʌʌ
isʌcʌcʌʌli maitʌvʌpi daraiva oojiʌrʌ dai maitʌrmamaatʌtuldiadami dai
vʌʌscʌrʌ maiduduaadimu ñiñio. Daidʌ ʌdudunucami maitʌʌ istumaasi

gʌntʌtʌgituagi. Dai amaasi maatʌ tʌʌ sidi ʌrʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu ajioopaiña ʌSuusi.

14 Dai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ cadueeitadai ami ʌʌmadu cʌaacatadai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana cascʌdʌ maitistutuiditadai ʌdudunucami isvuidʌrʌ ñioocada tomali ʌmo ñiooqui.

15 Daidʌ ʌdudunucami ʌʌgi gaaataga ʌliditadai cascʌdʌ ootoi ʌojootosicami sai vuvaacʌna ʌmpaidaragiaiñdʌrʌ,

16 daidʌ icaiti:

—¿Tʌduuna gocʌcʌʌli? Cʌʌ maatʌ vʌʌscatai Jerusaleenʌrʌ oidacami sidʌ idui gocʌcʌʌli idi istumaasi gʌducami dai maitistutuidi aatʌmʌ ispotʌiyagi ismaitʌrvaavoi.

17 Ʌbʌʌcatamu aatʌmʌ vai sivi abiaadʌrʌ camaiaagidiña goovai tomali ʌmaadutai istumaasi ivuaadana ʌSuusi dai istumaasi gamamaatʌtuldiña ʌgai vai camaivaamioma aipaco imʌna idi maasi —ascaiti ʌdudunucami.

18 Amaasi vaí ʌdudunucami ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana dai aagidi sai camaiaagaiña istumaasi ivuaadana ʌSuusi dai mamaatʌtuldiña.

19 Dʌmos aa noragi ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana daidʌ itʌtʌdai:

—¿Tuma tʌtʌgitoi aapimʌ baisi ʌrcʌʌgai Diuusi vʌʌtarʌ isgʌnʌʌgida aatʌmʌ aapimʌ dai maiʌʌgidagi Diuusi?

20 Mosmaibaiga ismaiaaga aatʌmʌ tʌstuma nʌidi aatʌmʌ dai caʌ —astʌtʌdai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana.

21 Baitoma vʌʌsi ʌoodami cʌʌga ñiñio Diuusi vʌʌtarʌ duaadʌcai ʌcoocoadʌ cascʌdʌ ʌdudunucami aliʌ ʌʌbʌiditadai ʌoodami cascʌdʌ maitʌpʌnʌʌlidi isgʌviaarsagi ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana dai mosʌbʌqui dai dagito sai iimʌna.

22 Ʌcʌʌli ismaacʌdʌ cadueeyi Diuusi guvucadadʌcʌdʌ viaacatadai vaamioma isgoo coobai uumigi.

———

23 Amaasi cadagitocai ʌgai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana ʌgai mosiji mʌʌca siaaco daraajatadai ʌaaduñdʌ dai vʌʌsi aagidi istʌtʌdai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu judidíu pipiscali.

24 Aidʌsi caʌ ʌgai imaasi vʌʌscatai ʌmapai daanʌi Diuusi daidʌ icaiti:

—GʌrcʌliodamigaDiuusi, aapiapʌ ʌrDiuusi ismaacʌdʌ idui tʌvaagi dai dʌvʌʌrai dai gʌʌ suudagi dai vʌʌsi istumaasi.

25 GʌpiooñigaDavicaru aagai istumaasi aagidi aapi sai aagana dai pocaiti:

¿Tuisidʌ bacocoi vʌʌsi oodami naana maasi ñioocadami Diuusi vui?

¿Dai tuisi tʌtʌgitoi ʌoodami mui naana maasi maicʌcʌʌgaducami?

26 ʌraraí oidigi daama oidacami ʌʌmadu aa baitʌguucacami gʌnʌmpagi dai ñiooquiada agai Diuusi ʌʌmadu Cristogadʌ.

27 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istanai Jerusaleenʌrʌ gʌnʌmpagi Eroodʌsi ʌʌmadu Ponsio Pilaato ʌʌmadu judidíu dai aa ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai vuidʌrʌ suuli gʌmara Suusi ismaacʌdʌ maisoimaasi idui dai ʌco vuusaitu aapi gʌrDiuusiga.

28 GomaasicʌdʌIdui ʌgai vʌʌsiaʌcatai ismaacʌdʌ ipʌli aapi gʌrDiuusiga siʌpʌduñiagi.

29 Sivi gʌrgʌviarsa agaitadai ʌdudunucami cascʌdʌ gʌrmaacañi aatʌmʌ gʌpipiooñiga guvucadagai tʌtai ñioocadagi gʌñiooqui maisiu duaadimudacʌdʌ.

30 Dai duduaaididagi ʌcoocococidadʌ gʌguvucadagacʌdʌ daidʌ ivuaadagi istumaasi gʌgʌrducami gʌmara Suusi guvucadadʌcʌdʌ. Ʌgai vaa Suusi ʌrgʌʌco vuusaida aapi —ascaiti ʌaaduñdʌ vaavoitudadami.

31 Aidʌsi canaato mamagi ʌgai gigivuli ʌquii siaaco daraajatadai ʌgai
tai divia Diuusi Ibʌadʌ vʌʌscatai ʌʌmadu dai poduucai maiduduaadicuitai
aagaiña ʌgai Diuusi ñiooquidʌ.

———

32 Dai camuiducatadai vaavoitudadami dai vʌʌscatai viaacatadai ʌmo
tʌgitoidagai. Dai vʌʌscatai ʌmapai viaacatadai gʌnvustuidaga cascʌdʌ
tomali ʌmaadutai maiaagaiña siʌgai ʌrtuidadʌ ʌmo istumaasi.
33 Vʌʌscatai ʌojootosicami apiaaagaiña siooma guvucadagaicʌdʌ Suusi
duaacaragadʌ vai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña vʌʌscatai.
34-35 Vʌʌscatai ismaacʌdʌ viaacatadai dʌdʌʌvʌrai isbaabaqui ʌʌpʌ gaa-
garaiña ʌgai dai vuaapaiña ʌtumiñsi. Dai maacaiña ʌgai ʌojootosicami
ʌtumiñsi. Ʌtumiñsi ʌrvʌʌscatai vʌʌtarʌcana. Isʌmaadutai vaamioma
tʌgitocagi vaamioma maacaiña ʌgai cascʌdʌ vʌʌscatai viaacana istumaasi
tʌgito.
36 Dai ami ʌgai ʌʌmadu daacatadai ʌmo cʌʌli Levícaru cajiudadʌ ʌgai Osee
tʌʌgiducatadai. Ʌgai ʌrSipiliʌrʌ vuusaicami. Taidʌ ʌojootosicami Bernabé
tʌʌtʌi ismaacʌdʌ itʌiya ʌlidi ʌmo baiʌliatudadami.
37 Ʌgai gagaara ʌmo dʌvʌʌrai ismaacʌdʌ viaacatadai ʌgai dai vuaapi
ʌtumiñsi ʌojootosicami.

5

———

1 Dai ami daacatadai ʌʌpʌ ʌmai cʌʌli Ananiiasi tʌʌgiducami dai Safira
tʌʌgiducatadai ooñigadʌ. Dai vʌgoocatai viaacatadai ʌgai ʌmo dʌvʌʌrai dai
gagaara.
2 Ʌcʌʌli aa maa ʌtumiñsi ʌojootosicami ducami iscavʌʌsi tʌʌgidamudai dai
viidadʌ viaa ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ. Dai ʌooñigadʌ maatʌcatadai ʌʌpʌ.
3 Amaasi itʌi ʌPiiduru:
—¿Ananiiasi tuipʌsi dagito isvaquiagi ʌDiaavora gʌibʌdagʌrʌ dai
gʌyaatagitu Diuusi Ibʌadʌ vui? Aapi aa viaa tumiñsi ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ
mʌsmaacʌdʌ gʌaa namʌqui gʌdʌvʌʌragacʌdʌ.
4 ¿Maitisi ʌrvaavoi isaapi ʌrgʌtuidacatadai ʌdʌvʌʌrai? Dai aidʌpʌsi gagaara
ʌdʌvʌʌrai ¿maitisi ʌrvaavoi isaapi ʌrgʌtuidacatadai ʌtumiñsi? ¿Tuipʌsi podui?
Yaatagi aapi Diuusi maisiu oodami —astʌtʌdai ʌPiiduru.
5 Moscaʌ ʌAnaniiasi gomaasi dai muucucatai gʌi. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ
maí gomaasi sʌʌlicʌdʌ duduaadimu.
6 Amaasi dada ʌʌmoco gʌgʌʌli dai cʌʌga biisa ʌmuuquiadʌ dai bʌʌcai dai
yaasa.
7 Vaica ooracʌdʌ vaa Ananiiasi ooñigadʌ maimaatʌcatai ʌgai istumaasi
ʌpʌdui cunaadʌcʌdʌ.
8 Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Giñaagidañi, ¿ʌcaaquicʌdʌ mʌsgagaara ʌdʌvʌʌrai? —astʌtʌdai ʌPiiduru.
—Ʌjʌ, ʌcaaquicʌdʌ —astʌtʌdai ʌooqui.
9 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi pomaasi gʌntʌtʌgito aapimʌ isyaatagidagi Diuusi Ibʌadʌ? Qui-
idigaiñdʌrʌ iimʌi ismaacʌdʌ bʌʌcai dai yaasa gʌcuna. Dai sivi aapi gʌbʌʌquia
agai ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌPiiduru.
10 Tai ʌgai otoma muu dai ʌʌcasodʌ abaana gʌi ʌgai ʌPiiduru. Amaasi
vaapa ʌgʌgʌʌli dai tʌʌ ʌooqui muuquiadʌ dai vuusaitu dai mʌʌ yaasa cunadʌ
abaana.

11 Tai aliʌ duduaadimu ʌvaavoitudadami ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ maí
gomaasi.

———

12 Mui istumaasi gʌgʌrducami ivuaadana ʌojootosicami ʌoodami saagida
dai vʌʌscatai gʌnʌmpagi ami ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ siaaco Salomoñi portaaligadʌ
tʌʌgidu.
13 Tomasi tomali ʌmaadutai maitipʌliditadai isgʌnʌmpaidagi
ʌvaavoitudadami ʌʌmadu vʌʌscʌrʌ cʌʌga ñioocaitadai ʌgai vʌʌtarʌ.
14 Muidutai cʌcʌʌli ʌʌmadu ooqui vaavoitu isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviaadami.
15 Amaasi vuvaitu ʌoodami coococoidadʌ caayana dai vopoicariʌrʌ tuaa
dai vapaacosiʌrʌ sai siuu duucu daivuñiagi ʌPiiduru sai tomasi mosʌcaasi
ʌʌcagidʌ aʌna tomasi ʌmaadutai daama.
16 Vʌʌsi miimianai aali quiiquiaiñdʌrʌ daivimi muidutai Jerusaleenʌrʌ
vuucati coococoidadʌ ʌʌmadu aa ismaacʌdʌ aliʌ soimaa taatamituldi
ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ tai vʌʌscatai dudueeyi Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.

———

17 Amaasi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu ʌʌmadu vʌʌsi ʌsaduseo
ismaacʌdʌ uraavacatadai ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali vui baacoi
ʌojootosicami.
18 Dai vui ʌgai dai maamaisa.
19 Dʌmos tucarʌ divia ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ dai cuucupioco cuucupara-
gadʌ ʌmaisacarui dai vuvaitu ʌojootosicami daidʌ itʌtʌdai:
20 —Iimivurai dai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu guuquiva dai ami aagida
ʌoodami isducatai istutuidi ʌgai isoidacagi vʌʌscʌrʌ Diuusi ʌʌmadu
—astʌtʌdai.
21 Amaasi caʌcai ʌojootosicami imaasi, siaadiqui ʌʌqui vaapa ʌgʌʌ quiuu-
paigadʌrʌ judidíu dai aagidi ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ.

———

Vaidʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali ʌʌmadu ismaacʌdʌ uraavacatadai
poʌliditadai isquiaa maisacariʌrʌ daraajatadai ʌojootosicami cascʌdʌ
ʌmpagi ʌgai ʌvaamioma tʌtʌaanʌdami. Ʌgai ʌrpipiscali judidíu. Dai
gooquiʌrʌ ootoi sandaaru sai vuaapana maisacaruiñdʌrʌ ʌojootosicami.
22 Aidʌsi aayi ʌsandaaru maisacariʌrʌ maitʌʌ ʌojootosicami,
23 dai ʌpamu aa suuli dai mʌʌ potʌtʌdai:
—Cʌʌga cuucupi vʌʌsi cuucuparagadʌ ʌmaisacarui dai vuidʌrʌ guuca
ʌsandaaru dai nuucada. Amaasi cupioco ʌgai tʌtai tomali ʌmoco maitʌʌ
tuucavi —astʌtʌdai ʌsandaaru.
24 Amaasi caʌcai imaasi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ sandaaru
ʌʌmadu ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu ʌʌmadu aa papaali
tʌtʌaanʌdami aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Istumaasi daivuñia agai vʌʌsi gomaasicʌdʌ? —ascaiti.
25 Tai amaasi divia ʌmo cʌʌli dai potʌtʌdai:
—Ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ maamaisa aapimʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu guu-
cacatai mamaatʌtuldi ʌoodami —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
26 Amaasi ii ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ sandaaru ʌʌmadu san-
daaru dai vuaa. Dʌmos aliʌ ʌʌbʌliditadai ʌsandaaru ʌoodami ismaicarsagi
ʌgai cascʌdʌ maisoi vuimi ʌojootosicami.
27 Amaasi vuaa dai vuitapi tuutui ʌvaamioma tʌtʌaanʌdami taidʌ
ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu potʌtʌdai:

28 —Sʌʌlicʌdʌ gʌndaí aatʌmʌ mʌsai camaitaaagidiña Suusi Cristo
mamaatʌtuldaragadʌ. ¿Mostuma dui aapimʌ? Camaatʌtuli aapimʌ vʌʌsi
Jerusaleenʌrʌ oidacami gʌnmamaatʌtuldaraga. Dai aatʌmʌ gʌpiʌrʌ
gʌrsusuuligai gʌmuaatudacai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Suusi aagai aapimʌ
—astʌtʌdai ʌbaitʌcʌaacami.
29 Amaasi ʌPiiduru ʌʌmadu aa ojootosicami ismaacʌdʌ oi ʌgʌʌ quiuupi-
aiñdʌrʌ ñiñio daidʌ itʌtʌdai:
—Aliʌsi gʌaagai isʌʌgida aatʌmʌ Diuusi ʌʌpʌga sioodami.
30 Aatʌmʌ quiaa vaavoitudai gʌraaduñicaru Diuusigadʌ. Ʌgai ʌpamu duaa-
cali ʌSuusi. ʌSuusi ʌrʌgai ismaacʌdʌ gatʌjai aapimʌ curusiaba siisaragai dai
muaaragai.
31 Tai tʌvaagiamu vañigi Diuusi ʌSuusi dai sʌʌlisa padʌrʌ daí saidʌ
ʌrtʌaanʌdamicana daidʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadamicana vaidʌ istuidʌna
aatʌmʌ judidíu isʌma duucai gʌrtʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi
dai poduucai gʌroigʌldamu Diuusi gʌrsoimaascamiga.
32 Dai vʌʌsi imaasi ʌrnʌijadami aatʌmʌ ʌʌmadu Diuusi Ibʌadʌ ismaacʌdʌ
ootoi Diuusi sai vʌʌscatai ʌʌmadu daacana ismaacʌdʌ ʌʌgiditai caʌ
—astʌtʌdai ʌPiiduru.
33 Amaasi caʌcai ʌgaa gomaasi aliʌ baacoi dai cooda ʌliditadai.
34 Amaasi cʌquiva ʌmo sonʌrʌ cʌaacami Gamalieli tʌʌgiducami. Ʌgai
ʌrʌmo fariseo daidʌ ʌrmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Dai vʌʌsi
ʌoodami aliʌ siaa duutudaiña. Dai ʌgai gatʌjai mʌsai vuvaidana laachi
ʌojootosicami.
35 Dai otoma potʌtʌdai ʌgai ʌgaa tʌtʌaanʌdami:
—Giñaaduñi, aatʌmʌ ʌrjudidíu, gʌntʌgitovʌr nʌida mʌsduñiagi gocʌcʌʌli.
36 Gʌntʌgitovurai aapimʌ catʌvʌpi ʌpʌdui isoidacatadai ʌmo cʌʌli Teudasi
tʌʌgiducami. Dai pocaititadai saidʌ ʌrʌmo cʌʌli gʌʌ guvucadagai viaacami tai
oí maaco siento cʌcʌʌli. Mʌtai muaa. Tai vʌʌscatai ismaacʌdʌ oidatucuitadai
vʌʌsi aipaco iji. Dai vʌʌsi ugidagai.
37 Dai gooquiʌrʌ aidʌsi gatʌjai ʌgʌʌ tʌaanʌdami ʌcaldaragai oodami oida-
catadai ʌmai cʌʌli Uudasi tʌʌgiducami ʌgai ʌrGalileeʌrʌ oidacamicatadai.
Tai muidutai oí. Mʌtai muaa ʌʌpʌ. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ oidatucuitadai
aipaco iji.
38 Cascʌdʌ aanʌ angʌnaagidi mʌsai dagitona idi cʌcʌʌli. Maitavʌr
oiñiada. Siʌduñiada gomaasi ʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌ ivueeyi oodami
vʌʌsi ugitimu goovai.
39 Siʌduñiaada gomaasi ʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌ ivueeyi Diuusi
siaadʌrʌ istuidʌcai ugititudana aapimʌ. Gʌntʌgitovʌr nʌida maisiu soimaasi
ivuaada Diuusi vui —ascaiti Gamalieli.
40 Tai vʌʌscatai bai aa isducatai aagidi ʌGamalieli. Amaasi vaí ʌgai
ʌojootosicami. Dai gʌviaacarai sai camaivaamioma ñioocaiña Suusi vʌʌtarʌ.
Dai gooquiʌrʌ dagito sai iimʌna.
41 Ʌojootosicami vuvaacʌcai vuitapiaiñdʌrʌ ʌvaamioma tʌtʌaanʌdami
baigʌnʌliatugai dagitocai Diuusi issoimaa taatagi ʌgai gaaagiditai ʌSuusi
mamaatʌtuldaragadʌ.
42 Dai vʌʌs tasai gamamaatʌtuldiña ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai qui-
iquiʌrʌ dai gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌco vuusaitu
saidʌ ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadamicana.

6

———

1 Amaasi tuigaco vaamioma muidaimi ʌvaavoitudadami dai ʌgai is-
maacʌdʌ ñioocaitadai giliego ñiooquidʌ aagidi ʌojootosicami sai ʌgai is-
maacʌdʌ ñioocaitadai judidíu ñiooquidʌ maicʌʌga oidi cuaadagai ʌvipiuudu
giliego gataacogiditai cuaadagai vʌʌs tasai.
2 Taidʌ ʌbaivustaama dan gooca ojootosicami aagidi ʌvaavoitudadami sai
gʌnʌmpaidana dai potʌtʌdai:
—Maitʌaagai isdagitocai gaaagiada aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ, cascʌdʌ
maitistutuidi aatʌmʌ isgʌntaacogiadagi cuaadagai.
3 Cascʌdʌ gʌraaduñi, gaagavurai aapimʌ cuvaracami cʌcʌʌli
gʌnsaagidaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ sastuduga dai ʌʌgiadagi Diuusi Ibʌadʌ dai
vʌʌscatai siaa duutuadagi dai nuucatulda idi aa duiñdagai.
4 Aatʌmʌ apiagamamadada ragai dai apiagamamaatʌtuldiada ragai Diu-
usi ñiooquidʌ —astʌtʌdai ʌgai.
5 Tai vʌʌscatai bai aa dai nʌidacai ʌco vuusaitu Tiivañi ʌgai aliʌ cʌʌga
vaavoitudai dai ʌʌgidi Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu Piili, ʌʌmadu Porocoro,
ʌʌmadu Nicanoro, ʌʌmadu Tiimoñi, ʌʌmadu Parameenasi, ʌʌmadu Micu-
raasi ʌmo cʌʌli Antioquiiʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ ʌʌquioma vaavoitudaiña
judidíu vaavoidaragadʌ dai sivi cavaavoitudai Suusi Cristo.
6 Mʌtai vʌʌscatai vaidacai siaaco daraajatadai ʌojootosicami tai ʌgai gama-
maagi dai daama darai gʌnnoonovi.
7 Dai vʌʌsi aipaco ii Diuusi ñiooquidʌ. Jerusaleenʌrʌ vaamioma muidaimi
ʌvaavoitudadami dai muidutai ʌpapaali judidíu vaavoitu ʌʌpʌ.

———

8 Tiivañi ʌrʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌiditadai. Dai ʌgai
viaacatadai guvucadadʌ Diuusi Ibʌadʌ. Cascʌdʌ ivuaadana ʌgai mui naana
maasi gʌgʌrducami ʌoodami saagida.
9 Amaasi dada ʌʌmoco cʌcʌʌli ʌmo judidíu quiuupaigadʌaiñdʌrʌ. Ʌquiuupai
ʌrcʌcʌʌli vʌʌtarʌcatadai ismaacʌdʌ ʌʌquioma aa oodami gʌnsosoiga duucai
viaacana dai sivi camosajioopaitadai ʌgai, dai aa Sireñiaiñdʌrʌ, dai Ali-
jandʌriaiñdʌrʌ dai Silisiaiñdʌrʌ, dai Aasiaiñdʌrʌ dai aliʌ ñiñio ʌTiivañi vui.
10 Tiivañi ñioocaitadai maatʌdagaicʌdʌ ismaacʌdʌ maa Diuusi Ibʌadʌ,
cascʌdʌ camaitistutuiditadai ʌgaa isvaamioma vuidʌrʌ suuligiagi.
11 Amaasi ʌgaa aa namʌqui aa sai potʌʌna sai caʌ ʌgai isTiivañi soimaa
ñioocai Moseesacaru mamaatʌtuldaragadʌ vui dai Diuusi vui.
12 Dai poduucai sisiolitu ʌgai ʌoodami ʌʌmadu ʌpipiscali, ʌʌmadu
ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Dai vʌʌscatai vuidʌrʌ suuli
ʌTiivañi. Dai bʌi. Dai bʌʌcai ʌvaamioma tʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu vuidʌrʌ.
13 Amaasi ʌʌpʌpʌ gaa ʌgai aa yaatavogami saidʌ itʌʌna:
—Idi cʌʌli vʌʌscʌrʌ vui ñioocaiña ʌgʌʌ quiuupai siaaco siaa duutudai
aatʌmʌ Diuusi. Dai vʌʌscʌrʌ vuidʌrʌ caatʌcana Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
14 Caʌatʌta aatʌmʌ iscaiti Tiivañi sai ʌSuusi ismaacʌdʌ Nasareetʌrʌ oida-
catadai daituda agaitadai ʌgʌʌ quiuupai. Dai gʌrmaatʌtulda ʌlidi ʌmamaasi
vaavoidaragai ismaacʌdʌ maiʌpa maasi ismaacʌdʌ gʌrvii Moseesacaru —as-
caiti ʌyaatavogami.
15 Amaasi ʌtʌtʌaanʌdami ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami daraajatadai
tʌʌgacai ʌTiivañi gʌntʌgito tʌʌ isʌpa maasi vuivasadʌ ʌmo Diuusi
tʌaañicarudʌ.

7

———

1 Amaasi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu itʌtʌdai ʌTiivañi:
—¿Baisi ʌrvaavoi vʌʌsiʌcatai imaasi? —astʌtʌdai.

2 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Cʌʌga baigiñʌliaracʌdʌ gʌnnʌidi aanʌ aapimʌ giñaaduñi ʌʌmadu tʌtʌaanʌdami. Giñcaʌcavurai. Diuusi gʌrooga ʌrʌgai ismaacʌdʌ vaamioma viaa guvucadagai istomali ʌmo ʌmai. Dai gʌmaasitu gʌraduñi Avraañicaru vuitapi aidʌsi quiaa oidacatadai ʌgai Mesopotaamiʌrʌ aidʌsi maiquiaa ii ʌgai Araanamu dai mʌʌca oidaca agai.

3 Dai potʌtʌdai: “Dagitoñi gʌdʌvʌʌraga ʌʌmadu vʌʌsi gʌaaduñi dai imi nai aanʌ gʌtʌʌgidana oidigi pʌsiaaco oidacagi”, astʌtʌdai Diuusi ʌAvraañicaru.

4 Taidʌ ʌAvraañi vuusaidʌ Calideeaiñdʌrʌ dai ii Araanamu dai ami oidaca agai. Tai gooquiʌrʌ muuidʌ oogadʌ. Tai vuaa Diuusi ʌAvraañi tami idi dʌvʌʌriʌrʌ siaaco oidaga aapimʌ sivi.

5 Dai maioi tomalaachi dʌvʌʌrai tami tomali siaaco cʌisa ʌgai. Dai vʌʌscʌrʌ caaagiditadai Diuusi isoida agai. Sai siʌʌscadʌ muquiaa ʌgai saidʌ ʌrcajiudadʌ vʌʌtarʌca agai. Aidʌ ʌAvraañi maiquiaa maamaracatadai.

6 Dai aagidi ʌʌpʌ Diuusi ʌAvraañi sai cajiudadʌ oidaca agai mʌʌcasdʌrʌ oidacami duucai gadʌvʌʌragana dai sai soiduucai oidaca agai dai mʌsai soiduucai nʌijada agai ʌgai maaco siento uumigi.

7 Dai potʌtʌdai Diuusi ʌʌpʌ: “Soimaa taatatuldamu aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ tʌaañia agai aa duiñdagai gʌnsosoiga duucai dai gooquiʌrʌ vuvaaquimu gʌcajiudaga abiaadʌrʌ dai giñsiaa duutuadamu ʌgai idi dʌvʌʌriʌrʌ”, astʌtʌdai Diuusi.

8 Diuusi baidui ʌmo ñiooqui Avraañicaru ʌʌmadu. Dai tʌjai sai iquiitʌna gʌtuucuga dai poduucai tʌgitocana ismaacʌdʌ aagidi Diuusi. Cascʌdʌ aidʌsi vuusai Isaacaru Avraañicaru maradʌ bo mamacova tasaicʌdʌ poduucai iquiitʌ Avraañicaru Isaa ʌʌpʌ, dai poduucai idui ʌʌpʌ Isaacaru gʌmara Jacocaru dai Jacocaru podui ʌʌpʌ ʌbaivustaama dan gooca gʌmaamara ismaacʌdʌaiñdʌrʌ vuvaaja vʌʌsi judidíu.

9 Gʌraduñi Jacocaru maamaradʌ aliʌ cʌʌdai gʌnsuculi Osee cascʌdʌ gagaali ʌgai ʌOsee aa cʌcʌʌli sibʌaadʌrʌ oidacami tai ʌgai bʌʌcai ʌOsee Ejiipitu dʌvʌʌriamu dai gagaali Potifara.

10 Dai ʌgai aliʌ soimaa taatamituldiña ʌOsee dai maisa. Dai vʌʌscʌrʌ Diuusi ʌʌmadu daacatadai ʌOsee dai cʌʌgacʌrʌ vuusaitu maisacaruaiñdʌrʌ, dai maa saituducami tʌgitoidagai. Paraoñi cʌʌgacʌrʌ nʌiditadai ʌOsee, Diuusi poduucai ipʌli cascʌdʌ. Paraoñi ʌrraí Ejiipitʌrʌ dai daí ʌgai ʌOsee ali mooyi sai soiña tʌaanʌiña ami dʌvʌʌriʌrʌ dai Paraoñi quiidiʌrʌ ʌʌpʌ.

11 Amaasi divia gʌʌ biuugigai tai aliʌ soimaa taata Ejiipitʌrʌ oidacami ʌʌmadu Canaanʌrʌ oidacami. Dai gʌraaduñicaru ʌʌqui oidacami ismaacʌdʌ Canaanʌrʌ oidacatadai camaitʌtʌgaitadai istumaa ugiagi.

12 Aidʌsi maí Jacocaru isoidacatadai tʌligi Ejiipitʌrʌ gaamucu ootoi gʌmaamara. Ʌgai ʌrgʌrʌʌqui aaduñicaru. Dai ʌgai tomali ʌmo imidagai maiquiaa ajioopaiña Ejiipituamu. Dai aidʌsi tʌʌ ʌgai ʌOsee Ejiipitʌrʌ maimaí sidʌ ʌrsuculidʌcatadai.

13 Dai gooquiʌrʌ ʌpaamu iji ʌgai taida aagidi ʌOsee sioorʌ ʌgai. Dai poduucai maí ʌParaoñi istuma oodamicatadai ʌOsee.

14 Amaasi ʌOsee ootosi ñiooqui gʌooga Jaco sai dividana vʌʌsi maamaradʌ ʌʌmadu, vʌʌsicʌdʌ ʌrvai coobai dan baivustaama dan taamacatadai ʌgai.

15 Poduucai ii Jaco Ejiipitʌrʌ oidatu. Dai gooquiʌrʌ movaasi muu. Dai movaasi coi ʌʌpʌ aa gʌraaduñicaru.

16 Tai gooquiʌrʌ ʌcajiudadʌ vuucai gʌnaaduñicaru oodʌ Siqueemamu dai yaasa ʌtʌjoovai ismaacʌdʌ savʌʌli ʌAvraañicaru ʌAmori maamaradʌ Siqueemʌrʌ.

17 Aidʌ tuigaco cayooga aayitadai istumaasi ismaacʌdʌ bai duitadai Diuusi
Avraañicaru ʌʌmadu vʌʌsi gʌtʌgitoidacʌdʌ. Dai ʌjudidíu ismaacʌdʌ Ejiipitʌrʌ
oidacatadai aliʌ muidaimi dai sʌʌlicʌdʌ muida.
18 Aidʌ utuudama daiva Ejiipitʌrʌ ʌmo baitʌcʌaacami dai ʌgai
maimaatʌcatadai ʌOsee.
19 Dai idi baitʌcʌaacami naana duucai vupuiirumada ʌliditadai
gʌraaduñicaru dai aliʌ soimaasi ivuiididitadai dai dadaagitoldi cʌcʌʌli
maamaradʌ dʌʌdʌdʌaiñdʌrʌ utu vuvaaquiadʌ sai coona.
20 Aidʌsi gatʌaanʌitadai ʌbaitʌcʌaacami maicʌʌ tuigacʌdʌ aidʌ vuusai
Moseesa. Aliducatai abiaadʌrʌ baigʌʌldacai tʌʌ Diuusi. Taidʌ ʌdʌʌdʌdʌ
nuucagi gʌnquiiyʌrʌ vaica masaadai.
21 Aidʌsi caviaacatadai ʌdʌʌdʌdʌ isvuusaidagi ʌMoseesa quiidiaiñdʌrʌ
camaitistutuiditai isʌstuagi taidʌ ʌooqui Paraoñi maradʌ bʌi dai gʌʌli gʌmara
duucai.
22 Cascʌdʌ mamaatʌtuldiña Ejiipitʌrʌ mamaatʌtuldiadami ʌMoseesa vʌʌsi
istumaasi mamaatʌcatadai Ejiipitʌrʌ oidacami. Dai cʌʌga maatʌ ñioocai
ʌMoseesa dai aliʌ saituduga ʌʌpʌ.
23 Aidʌsi caviaacatadai ʌMoseesa goo coobai uumigi diviji ʌgai ʌjudidíu
Goosiena, ʌgai ʌrjudíucatadai ʌʌpʌ cascʌdʌ.
24 Dai ami tʌʌ ʌMoseesa ʌmo cʌʌli Ejiipitʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ soi
vuaadatadai ʌmo judíu. Dai soiña ʌliditadai ʌMoseesa ʌjudíu cascʌdʌ muaa
ʌgai ʌcʌʌli Ejiipitʌrʌ oidacami tai aduucai aa noragi ismaacʌdʌ soimaasi
ivuaadatadai ʌgai.
25 Moseesa poʌliditadai isʌjudidíu camaatʌcatadai isDiuusi ootosa agai
ʌgai sai vuvaidana ʌoodami Ejiipituaiñdʌrʌ dai vʌʌscʌrʌ maimaatʌcatadai
ʌgai.
26 Dai siaadiqui tʌʌ ʌMoseesa gooca judidíu vai aliʌsi gʌncocoodaitadai dai
ʌgai baiʌʌliatuda ʌlidi cascʌdʌ itʌtʌdai: “Aapimʌ ʌrʌmo oodami ¿tuimʌsi soi
gʌnvueeyi?” astʌtʌdai.
27 Amaasi ʌgai ismaacʌdʌ soi vueeyi ʌgʌmai nuituca Moseesa daidʌ
itʌtʌdai: “¿Toorʌ gʌdaí aapi tʌaanʌdami duucai dai dunucami duucai aatʌmʌ
gʌrvʌʌtarʌ?
28 ¿Giñmuaa pʌsiʌlidi aanʌ ʌʌpʌ poduucai pʌsduucai muaa aapi tacavo
ʌEjiipitʌrʌ oidacʌdʌ?” astʌtʌdai.
29 Tai mʌʌidʌ ʌMoseesa caʌcai iscaiti ʌcʌʌli. Dai vuusai Ejiipituaiñdʌrʌ dai
mʌʌcasi ii Madianamu. Dai ami oidacatu mʌʌcasdʌrʌ oidacami duucai. Dai
maamarai gooca.
30 Dai cadaivunucai goo coobai uumigi, ami oidigana miaanai ʌgiidi siaaco
Siñaí tʌʌgidu, gʌmaasitu ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ ʌMoseesa vuitapi taiyʌrʌ
ismaacʌdʌ mʌʌcatadai ʌmo uusi iipuadʌrʌ.
31 Taidʌ ʌMoseesa maitʌʌ isducatai gʌtʌgituagi tʌʌgacai gomaasi. Dai aidʌsi
miaadʌrʌ cʌquiva ʌgai dai cʌʌgioma nʌida agai, caʌ ʌgai Diuusi ñiooquidʌ
ismaacʌdʌ itʌtʌdai:
32 “Aanʌanʌ ʌrDiuusigadʌ gʌʌʌqui aaduñicaru Avraañicaru ʌʌmadu
ʌIsaacaru ʌʌmadu Jacocaru”, ascaiti ʌñiooqui. Amaasi ʌMoseesa gigivuquimi
duaadimucai dai camaitʌpʌʌli isvui nʌnʌavagi vaamioma.
33 Taidʌ Diuusi itʌtʌdai ʌMoseesa: “Movai pʌsiaaco cʌʌca aapi godʌvʌʌrai
ʌrʌcovai giñvuusaida cascʌdʌ uupasañi gʌsusuusaca dai poduucai siaa
giñduutuda.
34 Aanʌ cʌʌ maatʌ siʌʌ soimaa taataca vʌʌsi giñmaamara Ejiipitʌrʌ oidacami,
aanʌ caʌ isaijigʌi ʌgai cascʌdʌ tʌvai aanʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida iñagai. Imiñi
tudu gʌootosamu aanʌ Ejiipituamu”, astʌtʌdai Diuusi ñiooquidʌ ʌMoseesa.

35 Tomasi ʌMoseesa aaduñdʌ maicʌʌgacʌrʌ nʌiditadai ʌMoseesa dai
potʌtʌdai: “¿Toorʌ dunucami dai tʌaanʌdami duucai gʌdaí?” astʌtʌdai.
Vʌʌscʌrʌ Diuusi ootoi ʌMoseesa tʌaanʌdami duucai dai cʌʌgacʌrʌ vuvi-
adami, poduucai ootosi ʌgai ñiooqui gʌtʌaañicarucʌdʌ ismaacʌdʌ gʌmaasitu
ʌtaiyʌrʌ.
36 Dai Moseesa ʌrʌgai ismaacʌdʌ vuvaitu gʌraaduñicaru Ejiipituaiñdʌrʌ dai
idui mui naana maasi gʌgʌrducami Diuusi guvucadadʌcʌdʌ ami dʌvʌʌriʌrʌ
dai siaaco GʌʌSuudagi Vʌgicʌrʌtʌʌgidu ʌʌpʌ dai oidigana ʌʌpʌ goo coobai
uumigi pomaasi ivueeyi ʌgai.
37 Dai ʌMoseesa ʌgai daidʌ itʌtʌdai ʌjudidíu: “Diuusi gʌnootosda agai
ʌmoco ismaacʌdʌ ñioocada agai ʌgai vʌʌtarʌ ʌʌgi aapimʌ gʌnaadunumʌ
saagidaiñdʌrʌ, poduucai isduucai giñootoi ʌgai aanʌ. Dai ʌʌgiadavurai ʌgai”,
astʌtʌdai Moseesa.
38 Dai ʌMoseesa ʌgai ismaacʌdʌ oidigana aimʌraitadai ʌʌmadu ʌoodami,
dai ʌgai ñiooqui Diuusi tʌaañicarudʌ ʌgiidi Siñaíʌrʌ dai ʌʌmadu daacatadai
gʌraaduñicaru ʌʌpʌ dai Diuusi aagidi Moseesa ñiooqui sai gʌraagidana isdu-
catai gʌaagai isoidaca aatʌmʌ.
39 DʌmosgʌraaduñicaruMaitipʌli isʌʌgidagi, baiyoma mosgajiaadʌrʌ vip-
ieeyi ʌgai ismaacʌdʌ mamaatʌtuldi Moseesa dai ʌpamu noonoigia ʌliditadai
Ejiipituamu.
40 Amaasi itʌtʌdai ʌgai ʌAaróñi: “Aatʌmʌipʌlidipʌsgʌrduiñdagi didiu-
usi vai gʌrnuucadacana aatʌmʌ maimaatʌ siaaco dui ʌMoseesa ismaacʌdʌ
gʌrvuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ”, ascaiti ʌoodami.
41 Amaasi idui ʌgai ʌmo ali cʌisi vaaca mara maasi, dai coi vustaaqui dai
dadasdiña ʌvaaca mara ismaacʌdʌ idui ʌgai dai diuusi aagaiña. Dai aliʌ
baigʌnʌliditadai ʌgai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ idui ʌgai gʌnnoonovicʌdʌ.
42 Amaasi Diuusi ʌcovai ii ʌgai saagidaiñdʌrʌ, dai dagito sai siaa
duutudaiña ʌgai sisiaavugai gʌndiuusiga duucai, dai ʌmo Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ ooja iscaiti Diuusi sai pocaiti:
¿Coimʌsiaapimʌjudidíuvustaaqui dai giñdadasdiña aidʌsi goo coobai uumigi
oidigana ajioopaitadai aapimʌ?
43 Baiyoma bʌʌ ajioopaiña aapimʌ gʌndiuusiga Moloqui ʌmo icuusi
vaaquiʌrʌ daidʌ idui aapimʌ ʌmo istumaasi ʌmo siaavugai maasi
dai Rempañi tʌʌtʌi, ʌgai ʌrdidiuusi ismaacʌdʌ aapimʌ ʌʌgi idui dai
siaa duutudaiña.
Cascʌdʌgʌnvuvaidamuaanʌgʌndʌvʌʌragaiñdʌrʌ dai gʌnootosamu mʌʌcasi
Bavilonia baitʌqui.
Ascaiti Diuusi.
44 Gʌraaduñicaruviaacatadaioidiganaʌmo icuusi vaaqui siaaco bai
daraasacana ʌgai ʌojoodai caacaparacʌdʌ ismaacʌdʌrʌ ooja Diuusi is-
maacʌdʌ ʌrsʌʌlicami. Diuusi tʌjai ʌMoseesa ʌicuusi vaaqui sai poduucai
iduuna isducatai nʌiditadai ʌgai ʌmai sibʌacoga siaaco tʌʌgi Diuusi.
45 Dai gʌraaduñicaruvii ʌicuusi vaaqui ismaacʌdʌ idui Moseesacaru
aa gooquiʌrdadioma gʌraaduñicaru, dai ʌgai ismaacʌdʌ oiditadai ʌJosue
bʌʌcaticatadai ʌicuusi vaaqui aidʌsi voopoji ʌgai dʌvʌʌragadʌ aa ʌma maa
ñioocadami. Diuusi vuvaitu ʌgai ismaacʌdʌ ami oidacatadai sai ami oidacana
ʌJosue ʌʌmadu ʌgaa oodami. Daidʌ ʌicuusi vaaqui movaasi viaacatadai
ʌoodami dai ami siaa duutudaiña Diuusi asta aidʌsi gatʌjai ʌbaitʌcʌaacami
Davicaru.
46 Diuusi aliʌ cʌʌgacʌrʌ nʌiditadai Davicaru vaidʌ ʌDavicaru iduñia
ʌliditadai ʌmo vaaqui Diuusi vʌʌtarʌ. GʌraduñiJacocaruvaavoitu Diuusi
gʌrooga ʌʌpʌ.
47 DʌmosʌSalomoñi ʌgai daidʌ idui Diuusi vaaquidʌ.

48 Tomasi Diuusi ismaacʌdʌ ʌrʌbaitʌcʌaacami maioidaga quiquiuupiʌrʌ
ismaacʌdʌ ivueeyi oodami. Poduucai isducatai aagai Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ sai pocaiti Diuusi:
49 Aanʌana ʌgai ismaacʌdʌ tʌaanʌi tʌvaagi dai vʌʌsi oidigi ʌʌpʌ.
¿Maasca agai ʌvaaqui ismaacʌdʌ giñduiñda agai aapimʌ?
Aanʌ anmaitʌgito siaaco giñibʌstagi.
50 ¿Maitansi ʌʌgi idui aanʌ vʌʌsi gomaasio?
Ascaiti Diuusi.
51 Daidʌ ʌTiivañi apiañiooquidi ʌoodami daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ aasñiñitu gʌnducami maitʌtʌʌcaidaga ʌpan ducami aapimʌ is-
maacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi. Dai vʌʌscʌrʌ vuidʌrʌ vʌʌtacana aapimʌ
Diuusi Ibʌadʌ ʌpan tuutuiga aapimʌ gʌnʌʌqui aaduñicaru.
52 Gʌnaaduñicaru soimaa taatatuli dai asta coi vʌʌsi Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ ʌʌquioma dada dai aagidi Diuusi
ñiooquidʌ. Ʌgai vaa ñiñiooquituldiadami aagai isdivia agai ʌcʌʌ tuigacʌdʌ
ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi. Dai aidʌsi divia ʌgai
aapimʌ gatʌʌgi mʌsai muaana.
53 Diuusi gʌnaagidi gʌtʌtʌaañicarucʌdʌ isducatai gʌaagai mʌsoidacagi mai
aapimʌ maiʌʌgidi —astʌtʌdai Tiivañi.

———

54 Dai aidʌsi caʌ ʌoodami imaasi sʌʌlicʌdʌ baacoi ʌTiivañi vui dai
cʌcʌrʌñdimi gʌntaatamu.
55 Dʌmos Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai ʌTiivañi tai ʌgai tʌvaagiamu
nʌnʌava dai tʌʌ Diuusi isvaamioma dadadacʌi sitasai dai ʌSuusi sʌʌlisa
padʌrʌ cʌʌca Diuusi.
56 Amaasi itʌtʌdai ʌTiivañi ʌoodami:
—Dañi nʌidi aanʌ tʌvaagi vai cupioquiñi dai ʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo
sʌʌlicami sʌʌlisa padʌrʌ cʌʌca Diuusi —astʌtʌdai Tiivañi.
57 Amaasi ʌoodami cuu gʌnnaanaca maicaʌca ʌliditai, dai vʌʌscatai gʌgʌrʌ
iiñaquimi dai vui voopoi ʌTiivañi
58 dai bʌi dai vuusaitu ami Jerusaleenaiñdʌrʌ dai maicacarai. Dai ʌgai
ismaacʌdʌ maisai nuucatuli gʌnsosoa ʌmo gʌʌli Saulo tʌʌgiducami.
59 Dai aidʌsi quiaa maisaitadai ʌoodami taidʌ ʌTiivañi aduucai daanʌgi
ʌSuusi:
—Suusi bʌʌcaiñi giñiibʌdaga —ascaiti.
60 Dai gooquiʌrʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai gʌgʌrʌ iiña daidʌ icaiti:
—Tʌaanʌdami maiti gʌpiʌrʌ vuupada gooodami idi soimaascamicʌdʌ
—ascaiti.
Dai mospotʌi dai muu.

8

———

1 Daidʌ ʌSaulo baiaa ʌʌpʌ mʌsmuaagi ʌTiivañi. Dai aidʌ ʌcʌrʌ sigʌmuaatu
ʌTiivañi ʌJerusaleenʌrʌ oidacʌdʌ vui suuli ʌvaavoitudadami dai soimaa
taatatuli. Tai vʌʌsi ʌvaavoitudadami aipaco iji Judeeamu dai Samaaliamu
mosʌcaasi ʌojootosicami maiiji abiaadʌrʌ.
2 Dai ʌʌmoco cʌcʌʌli ismaacʌdʌ siaa duutudaitadai Diuusi yaasa ʌTiivañi
dai sʌʌlicʌdʌ sosuaañi ʌgaicʌdʌ.
3 Vaidʌ ʌSaulo apiasoi vuaadatadai ʌvaavoitudadami, dai vʌʌsi quiiquiʌrʌ
vapaacʌiña dai tʌvaimʌticatai vuvaidiña cʌcʌʌli dai ooqui gatʌaañia ʌliditai
maamaisaragai.

———

4 Dʌmos ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ iji Jerusaleenaiñdʌrʌ tomasiaaco
siaaco ajioopaitadai ʌgai gaaagidimi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami.
5 Ʌmaadutai ʌvaavoitudadami Piili tʌʌgiducatadai dai ii ʌmapʌcʌrʌ
Samaalia dʌvʌʌriʌrʌ. Dai ami gaaagidi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviaadami.
6 Vaidʌ ʌoodami gʌnʌmpaidiña dai cʌʌga gʌntʌgito caʌcana istumaasi
aagidiña ʌPiili. Dai nʌidi ʌgai ʌʌpʌ istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivuaa-
datadai ʌPiili Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.
7 Muidutai ʌgai ismaacʌdʌ viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ duduaadi
ʌPiili vaidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vuvacʌiña oodamiaiñdʌrʌ iiñaquidatai,
dai muidutai ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isoiñiadagi ʌʌmoco gʌnʌʌca siʌʌpʌ
ʌʌmoco gʌncaacaji vʌʌsi duduaadi ʌgai. Dai ʌʌmoco ismaacʌdʌ maitistutuid-
itadai isajioopadagi vʌʌsi duduaadi ʌgai.
8 Dai poduucai vʌʌsi ʌoodami baigʌnʌʌli.
9 Dai ami oidacatadai ʌmo cʌʌli Simuñi tʌʌgiducami, ismaacʌdʌ ʌʌquioma
ʌrcʌʌdaracamicatadai dai mosyaatagidiña ʌgai ʌoodami potʌtʌdaitadai
saidʌ ʌrmaatʌcami.
10 Vai vʌʌsi ʌoodami ʌmaduga mʌʌsi aaliducami dai gʌgʌrducami vʌʌsi
gʌntʌgito caʌcana istumaasi aagaiña ʌgai daidʌ icaitiña:
—Goovai gia viaa Diuusi guvucadadʌ —ascaitiña ʌoodami.
11 Tʌvʌpi yaatagidiña ʌSimuñi gʌcʌʌdaragacʌdʌ cascʌdʌ gʌntʌgito caʌcana
ʌoodami dai ʌʌgidiña.
12 Dai aidʌsi vaavoitu ʌoodami aagiditai ʌPiili isDiuusi soicʌi oodami sai
cʌʌgacʌrʌ oidacana dai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami, muidutai
ooqui dai cʌcʌʌli gʌnvapacoi.
13 Dai asta ʌSimuñi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌdaracamicatadai vaavoitu dai gʌvacoi,
dai ʌʌmadu aimʌraiña ʌPiili dai maitʌtʌgaiña isducatai gʌtʌgituagi nʌiditai
ʌPiili isivuaadana naana maasi gʌgʌrducami Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.
14 Aidʌsi maí ʌojootosicami ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ daraajatadai is-
Samaaliʌrʌ oidacami vaavoitu Diuusi ñiooquidʌ, gaamucu ootoi ʌPiiduru
ʌʌmadu ʌVuaana.
15 Dai aidʌsi aayi ʌgai Samaaliʌrʌ gamamagi ʌvaavoitudadami vʌʌtarʌ, sai
Diuusi Ibʌadʌ diviana ʌvaavoitudadami ʌʌmadu.
16 Tomali ʌmaadutai ʌgai maiquiaa ʌʌmadu daacatadai Diuusi Ibʌadʌ.
Mosvapacoñicatadai ʌgai Suusi sʌʌlicamigadʌcʌdʌ.
17 Cascʌdʌ ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana daama darai gʌnnoonovi tai poduu-
cai divia Diuusi Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami ʌʌmadu.
18 Dai aidʌsidʌ ʌSimuñi tʌʌ isdivia Diuusi Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami ʌʌmadu
aidʌsi daama darai ʌojootosicami gʌnnoonovi,
19 amaasi ʌSimuñi itʌtʌdai:
—Aanʌ gʌnmaquiaagi tumiñsi vʌrai aapimʌ giñmaaca guvucadagai nai
siʌʌscadʌ aanʌ daama darasadagi giñnoonovi tomastuma oodami vai didi-
vadagi Diuusi Ibʌadʌ ʌgai ʌʌmadu —astʌtʌdai ʌSimuñi.
20 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Poʌlidi aapi sai istumaasi gaoidi Diuusi gʌsaapʌdai tumiñsicʌdʌ cascʌdʌ
ugitʌna gʌtumiñsiga aapi gʌʌmadu.
21 Aapi maiviaa tomalaachi sʌʌlicami idi guvucadagiʌrʌ maitacʌʌgadu
gʌibʌdaga Diuusi vuitapi.
22 Dagitoñi vʌʌsi gʌsoimaascamiga dai daañi Diuusi sabai gʌoigʌldana ʌgai
gʌsoimaascamiga ismaacʌdʌ viaa aapi gʌibʌdagʌrʌ.
23 Giñtʌgito nʌidi aanʌ isaliʌsi ʌrsoimaasi iducami aapi dai
gʌsoimaascamiga gʌmaisacan duu —astʌtʌdai ʌPiiduru.

24 Amaasi ʌSimuñi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Daanʌdavurai aapimʌ Diuusi aanʌcʌdʌ nai maipovai iñduñia aanʌ mʌsducatai aagai aapimʌ —astʌtʌdai ʌSimuñi.
25 Amaasi ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana aatagi ʌoodami dai aagidi ʌʌpʌ Diuusi
ñiooquidʌ, dai gooquiʌrʌ iji muiyapʌrʌ Samaalia dʌvʌʌriʌrʌ dai gaaagidimi is-
Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami dai gooquiʌrʌ noonora Jerusaleenamu.

———

26 Amaasi cadaivunucai imaasi ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ ñiooqui ʌPiili daidʌ itʌtʌdai:
—Cʌquivañi dai imi govoiyamu ismaacʌdʌ Jerusaleenaiñdʌrʌ caatʌ Gaasamaco dai idi vaa voi ʌgai dai oidigana daivunuga siaaco maitiipu oidacami —astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
27 Taidʌ ʌPiili cʌquiva dai ii dai voiyʌrʌ aayi ʌmo cʌʌli Etiopiiʌrʌ oidacami. Ʌgai ʌrtʌaanʌdamicatadai daidʌ ʌrnuucadacamicatadai ʌCandaasi tumiñsigadʌ. ɅCandaasi ʌrʌmo ooqui daidʌ ʌrbaitʌcʌaacamicatadai Etiopiiʌrʌ dai vʌʌsi cʌcʌʌli ismaacʌdʌ aata vuaadana Candaasi vʌʌtarʌ cacaapuñicatadai cascʌdʌ ʌcʌʌli capuuñicatadai ʌʌpʌ. Daidʌ ʌcʌʌli cagʌquiiyamaco imʌitadai Jerusaleenaiñdʌrʌ siaaco siaa duutudaitadai ʌgai Diuusi.
28 Vaidʌ ʌcʌʌli ʌmo careeta ʌraana daitugaitadai dai aagaimi oojai ismaacʌdʌ ooja Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ.
29 Amaasi Diuusi Ibʌadʌ itʌtʌdai ʌPiili:
—Imiñi dai abaan cʌquiva gocareeta —astʌtʌdai.
30 Dai aidʌsi miaadʌrʌ cʌquiva ʌPiili caʌ ʌgai ʌcʌʌli isaagaimi oojai ismaacʌdʌ ooja Isaía tai ʌgai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Maatʌpʌs caʌ gooojai pʌsmaacʌdʌ aagai? —astʌtʌdai ʌPiili.
31 Taidʌ ʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Ducatai maatʌ caʌcana aanʌ maitiipucatai sioorʌ giñaagidagi istʌiya ʌlidi goovai? —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
Dai vaí ʌPiili sai abaana daivana.
32 Vaidʌ ʌcʌʌli aagaitadai ʌoojai Diuusi ñiooquidʌrʌ siaaco icaiti:
Aidʌmʌsi bʌʌcai dai muaa agai maiaijigʌi ʌpan duucai ʌmo cañiiru ismaacʌdʌ maisuaacai mʌsiuu duu muaagi.
Dai ʌpan duucai cañiiru mara ismaacʌdʌ maisuaacaiña mʌsiuu duuca iicadagi,
Poduucai ʌgai maisosua dai muu.
33 Soi dui ʌgai maiviaacatai ʌgai istuisi soimaa taatagi. ¿Sioorʌ istuidʌcai ʌcaldana siʌʌquiatai vaavoituda agai?
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
34 Taidʌ ʌtʌaanʌdami tʌcacai ʌPiili daidʌ itʌtʌdai:
—Giñoigʌdacai giñaagida, ¿voorʌ aagai goDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ ʌʌgi ʌgai ʌmai sio? —astʌtʌdai.
35 Amaasi ʌPiili gʌaagacai aagidi ʌñiooqui ismaacʌdʌ aagai ʌcʌʌli oojiʌrʌ dai aagidi ʌma maasi ʌʌpʌ aagaitai ʌSuusi.
36 Dai aidʌsi aayi ʌgai ʌmapʌcʌrʌ siaaco daacatadai suudagi, taidʌ ʌtʌaanʌdami itʌi:
—Tami daja suudagi. ¿Baisi ʌrcʌʌgai isvacuañica aanʌ? —astʌtʌdai ʌgai ʌPiili.
37 Taidʌ ʌPiili itʌtʌdai:
—Pʌssʌʌlicʌdʌ vaavoitudadagi aidʌ gia istutuidi aapi —astʌtʌdai ʌPiili.
Taidʌ ʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ angia vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrDiuusi maradʌ —ascaiti ʌcʌʌli.

38 Amaasi ʌcʌʌli gatʌjai cʌʌsaragai ʌcareeta, dai vʌgoocatai tʌaapai siaaco
daacatadai ʌsuudagi, taidʌ ʌPiili vacoi ʌcʌʌli.
39 Dai aidʌsi ʌpaamu tʌʌtʌsai ʌgai abiaadʌrʌ taidʌ Diuusi Ibʌadʌ vaida-
cai ʌPiili, taidʌ ʌtʌaanʌdami camaitʌʌ vaamioma, dʌmos apiaimʌi ʌgai
gʌvoogʌamu baigʌʌliatugaitai.
40 Amaasi ʌPiili aayi Asootʌrʌ dai vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ aijimi dai gaaagidimi
ʌcʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai mospovuimi dai aayi Sesareeʌrʌ.

9

———

1 ΛSaulo maidagitocai soi vueeyi ʌvaavoitudadami. Dai pocaitiña sai coodia
agai cascʌdʌ nʌidamu ʌgai ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu
2 dai taí oojai ismaacʌdʌrʌ maa ʌgai oigaragai sai imʌna ʌgai judidíu
quiquiuupaigadʌamu Damascʌrʌ dai gaagana ismaacʌdʌ apiavaavoitu-
dai Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ dai sai maamaisapicamu vuaapana
Jerusaleenʌrʌ vʌʌsi ʌmaduga mʌʌsi ooqui dai cʌcʌʌli.
3 Dʌmos aidʌsi voiyamu imʌitadai ʌgai camiaadʌrʌ Damasco, tai todian
duucai vʌpʌdoli sicoli ʌgai ʌmo cuudagi tʌvaagiaiñdʌrʌ.
4 Taidʌ ʌSaulo dʌvʌʌrapi gʌi, dai caʌ ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ itʌtʌdai:
—Saulo, Saulo, ¿tuipʌsi soi giñvueeyi? —astʌtʌdai.
5 Amaasi ʌSaulo itʌtʌdai:
—¿Poorʌ aapi tʌaanʌdami? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌñiooqui aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌanʌ ʌrSuusi ʌgai vaa ismaacʌdʌ soi vueeyi aapi. Λʌgi gʌtomitʌscʌi
aapi ʌpan duucai ʌmo vooyisi ismaacʌdʌ cuituscʌi tootoicami cuugadʌ
—astʌtʌdai ʌñiooqui.
6 Amaasi ʌSaulo gigivuquimi duaadimucai daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami, ¿tumaasi ipʌlidi aapi isiduñia aanʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌtʌaanʌdami itʌtʌdai:
—Cʌquivañi dai ai Damascʌrʌ mʌsimʌʌca gʌaagidamu istumaasi gʌaagai
pʌsiduñiagi —astʌtʌdai ʌtʌaanʌdami.
7 Λcʌcʌʌli ismaacʌdʌ ʌʌmadu iimʌitadai ʌSaulo aliʌ duduaadimu caʌcacai
ʌñiooqui dai maitʌʌgacai tomali ʌmaadutai.
8 Amaasi ʌSaulo cʌquiva dʌvʌʌrapidʌrʌ, dʌmos maitistui isnʌnʌavagi
tomalaachi. Taidʌ ʌaaduñdʌ vaidacai Damascoamu.
9 Daidʌ ʌSaulo vaica tasai maitistui isnʌnʌavagi dai maitauu dai maitaii
tomalaachi istumaasi.
10 Dai ami Damascʌrʌ oidacatadai ʌmo vaavoitudadami Ananiiasi
tʌʌgiducami tai ʌgai vuitapi gʌmaasitu ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Ananiiasi —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami tami andaja —astʌtʌdai Ananiiasi.
11 Amaasi ʌtʌaanʌdami itʌtʌdai:
—Cʌquivañi dai imi siaaco caayi Sʌʌliñicʌrʌ tʌʌgidu dai Uudasi quiidiʌrʌ
nʌida ʌmo cʌʌli Tarsuaiñdʌrʌ Saulo tʌʌgiducami gamamadiava.
12 Gʌtʌʌtʌquiʌrʌ tʌʌ ʌgai ʌmo cʌʌli Ananiiasi tʌʌgiducami sai vaa dai daama
darai gʌnoonovi saidʌ istui ʌgai isnʌnʌavagi ʌpamu —astʌtʌdai ʌSuusi.
13 Taidʌ ʌAnaniiasi moscaʌ imaasi daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami muidutai giñaagidiña gocʌʌli dai vʌʌsi soimaascami is-
maacʌdʌ ivuiididiña goovai ismaacʌdʌ gʌvaavoitudai Jerusaleenʌrʌ.

14 Dai sivi divia goovai tami ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ
sʌʌlicamigadʌcʌdʌ, dai maamaisapicami vuuquia agai vʌʌscatai ismaacʌdʌ
gʌvaavoitudai aapi —astʌtʌdai Ananiiasi.
15 Amaasi ʌtʌaanʌdami itʌtʌdai:
—Imiñi casiant ʌco vuusaitu aanʌ ʌSaulo vai aagidana ʌgai aa ʌma maasi
ñioocadami dai raraí dai judidíu ʌʌpʌ iñsaanʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami.
16 Aanʌ tʌʌgidamu isaliʌ viaa ʌgai issoima taatagi giñvaavoitudaitai —ascaiti
ʌSuusi.
17 Amaasi ii Ananiiasi ʌquiiyamu siaaco daacatadai ʌSaulo dai ami
vaacʌcai daama darai gʌnoonovi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñaduñi Saulo, ʌSuusi ismaacʌdʌ gʌmaasitu aapi gʌvuitapi voiyaiñdʌrʌ
ʌgai atgiñootoi pʌsai ʌpamu nʌnʌavana dai sai Diuusi Ibʌadʌ gʌʌmadu daaca
agai —astʌtʌdai Ananiiasi.
18 Tai otoma suuli vatopa coocomidʌ maasi vuupujiaiñdʌrʌ dai casi istui
ʌgai isnʌnʌavagi. Dai otoma cʌquiva dai gʌvacoi sai nʌidiña ʌoodami
iscaʌma duucai gʌtʌgito ʌgai dai camaisoimaasi ivuaada agai.
19 Dai gooquiʌrʌ gauu dai bʌi gʌguvucadaga ʌpamu dai anaasi daja
chiʌʌqui tasai ʌvaavoitudadami ʌʌmadu Damascʌrʌ.

———

20 Otoma gʌaagacai gamamaatʌtuldimi ʌSaulo judidíu quiquiuupaigadʌrʌ
Diuusi ñiooquidʌ dai gaaagidi sai Suusi ʌrDiuusi maradʌ.
21 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ caʌ maitʌtʌgaitadai isducatai gʌntʌtʌgituagi
daidʌ icaiti:
—¿Maitasi ʌrʌcʌʌli goovai ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ aimʌraiña dai gaagaiña
ʌvaavoitudadami dai soi vuaadana? ¿Dai maitasi ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ
tami divia dai maamaisapicami vuuquia agaitadai vaavoitudadami ʌʌpʌ
dai tʌʌgida agai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali Jerusaleenʌrʌ? —ascaiti
ʌoodami.
22 Dʌmos ʌSaulo vaamioma maiduaadicuitai gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ dai
gaaagidiña ʌʌpʌ saidʌ ʌSuusi ʌrʌCristo, taidʌ ʌjudidíu Damascʌrʌ oidacʌdʌ
camaitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi.

———

23 Dai bai tʌvʌpicʌdʌ ʌjudidíu gʌnaagi dai muaa agai ʌSaulo.
24 Dʌmos ʌSaulo maí. Dai Damasco sicoli cuupicatadai gʌʌ bidaaviquicʌdʌ
vaidʌ ʌjudidíu ʌbidaaviqui cuucuparagadʌrʌ soobidacana tasʌrʌ dai tucarʌ
siaaco vuusiagi sai muaa agaitadai.
25 Dʌmos ʌvaavoitudadami gʌʌ asaarai ʌraana daí ʌSaulo dai bidaav-
iquiamu sʌʌli tʌvaañi ʌmo imidagai tucarʌ tai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuusai
ʌSaulo.

———

26 Aidʌsi aayi ʌSaulo Jerusaleenʌrʌ ʌgai urava ʌliditadai ʌvaavoitudadami
dʌmos ʌvaavoitudadami ʌʌbʌidiña vʌʌscʌrʌ maivaavoitudaiña ʌgai siʌSaulo
casi ʌrvaavoitudadami ʌʌpʌ cascʌdʌ.
27 Dʌmos ʌBernabé gia vaidacai dai vaan cʌʌsi ʌojootosicami dai aagidi
isducatai tʌʌ ʌSaulo ʌSuusi Cristo voiyʌrʌ, dai isducatai ñiooqui ʌSuusi, dai
isducatai ʌSaulo maiduaadimudacʌdʌ aagidi Diuusi ñiooquidʌ Damascʌrʌ
oidacami.
28 Taidʌ ʌSaulo anaasi Jerusaleenʌrʌ vii dai ʌʌmadu aimʌraiña
ʌvaavoitudadami.
29 Dai maiduaadicuitai gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ, dai ʌʌmadu gaaata-
gaiña ʌgai ʌjudidíu ismaacʌdʌ ñioocaitadai giliego ñiooquidʌ, dʌmos ʌjudidíu
gaagaitadai isducatai muaagi ʌSaulo.

30 Dai aidʌsidʌ ʌvaavoitudadami maí gomaasi otoma vaidacai ʌgai ʌSaulo
Sesareeamu dai abiaadʌrʌ ootoi Tarsuamu.
31 Aidʌ camaitiipucatadai sioorʌ soi duucai nʌijadagi ʌvaavoitudadami
Judeeʌrʌ dai Galileeʌrʌ dai Samaaliʌrʌ oidacami cascʌdʌ baigʌnʌliditai
oidaga ʌgai dai vaamioma cʌʌga vaavoitudaimi dai siaa duutudaiña Diuusi.
Dai Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai vai vaamioma muidaimi vaavoitu-
dadami.

———

32 Aidʌsidʌ ʌPiiduru divididitadai ʌvaavoitudadami diviji ʌgai ʌʌpʌ
ʌvaavoitudadami Liidiʌrʌ oidacʌdʌ.
33 Vai ami oidacatadai ʌʌpʌ ʌmo cʌʌli Eneeasi tʌʌgiducami ismaacʌdʌ
caparʌ mamacova uumigi moscaatʌcatadai maitistutuidiña ʌgai isaimʌrdagi
cascʌdʌ.
34 Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Eneeasi casiapʌtdueeyi Suusi Cristo guvucadadʌcʌdʌ, vañigiñi dai bai
duuñi gʌvaacosi —astʌtʌdai ʌPiiduru.
Taidʌ Eneeasi otoma vañi.
35 Dai vʌʌscatai Liidiʌrʌ oidacʌdʌ dai Saroñiʌrʌ oidacʌdʌ tʌʌgacai imaasi
dagito ʌʌquidʌ gʌnvaavoidaraga dai vaavoitu Diuusi.

———

36 Aidʌ Jopʌrʌ oidacatadai ʌmo ooqui vaavoitudadami Tavita tʌʌgiducami
dai giliego ñiooquicʌdʌ ʌrDoorcasi. Idi ooqui vʌʌscʌrʌ cʌʌga ivuaadana dai
soicʌiña ʌsoituutuigami.
37 Dai ʌmo imidagai aliʌ cooco ʌooqui dai muu, mʌtai vaʌtʌsi dai gooquiʌrʌ
goocua daama vaaquiʌrʌ tʌcaviaco tʌʌ.
38 Dai Jopaiñdʌrʌ miaaga Liidiamu siaaco daacatadai ʌPiiduru, taidʌ
ʌvaavoitudadami maí isami daacatadai ʌPiiduru dai ootoi gooca cʌcʌʌli sai
mʌʌ aagidana ʌPiiduru sai otoma diviana.
39 Taidʌ ʌPiiduru otoma oí ʌcʌcʌʌli. Aidʌsi aayi ʌgai mʌtai otoma vaidacai
siaaco caatʌcatadai ʌmuuquiadʌ, tai vʌʌsi ʌvipiuudu sicoli guuquiva dai
suaañimi dai vuvaitu yuupurui dai vaapasaragai ismaacʌdʌ idui ʌDoorcasi
maiquiaa muucucai dai tʌtʌgidi ʌPiiduru.
40 Amaasi ʌPiiduru quiidigamu ootoi vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami daraa-
jatadai dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai gamamagi, dai vui nʌnʌava ʌgai
ʌooqui muuquiadʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Tavita vañigiñi —astʌtʌdai ʌPiiduru ʌooqui.
Tai ʌgai cupioco gʌvuupuji dai tʌʌ ʌPiiduru dai sʌʌli daiva.
41 Taidʌ ʌPiiduru noviaiñdʌrʌ bʌi dai vañigi, dai otoma vaí ʌaaduñdʌ
ʌʌmadu ʌvipiuudu dai vaan cʌʌsi duaacami.
42 Vʌʌsi gomaasi maí vʌʌscatai Jopʌrʌ oidacami dai muidutai vaavoitu
Suusi Cristo.
43 Taidʌ ʌPiiduru anaasi Jopʌrʌ vii bai tʌvʌpi ʌmo vaqueetatadami qui-
idiʌrʌ Simuñi tʌʌgiducami.

10

———

1 Sesareeʌrʌ oidacatadai ʌmo cʌʌli Cornelio tʌʌgiducami ismaacʌdʌ
tʌaanʌitadai ʌmo siento sandaaru mʌsmaacʌdʌ Italianu aagaiña.
2 Dai Cornelio ʌʌmadu vʌʌsi aaduñdʌ aliʌ siaa duutudaiña Diuusi, dai ʌgai
soicʌiña mui tumiñsicʌdʌ ʌjudidíu dai vʌʌscʌrʌ gamamadaiña.

3 Dai ʌmo imidagai coi gʌʌsʌco tasai cʌʌga tʌʌ ʌCornelio ʌmo Diuusi
tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ vaa siaaco daacatadai ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—Cornelio —astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
4 Vaidʌ ʌCornelio mosnʌidi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ duaadimucai. Dai amaasi
tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi tʌgito aapi? —astʌtʌdai Cornelio.
Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ itʌtʌdai:
—Diuusi aliʌ baigʌʌlidi gʌmamadaragacʌdʌ dai vʌʌsicʌdʌ ismaacʌdʌ
ivueeyi aapi soicʌitai soituutuigami.
5 Ootosañi cʌcʌʌli Jopamu vai vaidana Simuñi Piiduru,
6 ismaacʌdʌ ʌmai Simuñi quiidiʌrʌ gʌuuliñaca. Ʌgai ʌrvaqueetatadami
dai gʌʌ suudagi ugidiana oidaga. ʌPiiduru gʌaagidamu istumaasi gʌaagai
pʌsiduñiagi —astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
7 Aidʌsi ii ʌDiuusi tʌaañicarudʌ taidʌ ʌCornelio vaí gooca gʌpipiooñiga dai
ʌmo sandaaru ismaacʌdʌ siaa duutudai Diuusi vaidʌ ʌCornelio baigʌʌliditai
nʌidiña.
8 Dai aagidi vʌʌsi istumaasi tʌʌ ʌgai. Dai gooquiʌrʌ ootoi Jopamu.
9 Dai siaadiqui aidʌsi camiaadimitadai ʌgai Jopʌrʌ dan duucu ʌʌsi tʌsai
ʌPiiduru vaaqui daama daida mamada agai.
10 Dai ʌgai aliʌ biuugimucatadai dʌmos quiaa bai vuiididitadai cuaadagai,
tai gʌmaasitu ʌgai vuitapi ʌmo istumaasi.
11 Tʌʌ ʌgai isgʌcupioco tʌvaagi dai dʌvʌʌrapi uucami tʌaapanʌi ʌmo istu-
maasi ʌpa maasi ʌmo gʌʌ tua icuusi vʌmaacova siisisodʌ vuupuli.
12 Dai ami tua icuusiʌrʌ daraitugai naana maasi cʌcʌisi maaco taataracami
dai gʌgʌr coocoyi dai ujuurugi ʌʌpʌ.
13 Dai amaasi caʌ ʌgai ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ itʌtʌdai:
—Cʌquivañi Piiduru dai cooda dai uga —astʌtʌdai ʌñiooqui.
14 Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Chio tʌaanʌdami, tomali ʌmo imidagai maitʌrugacami aanʌ istumaasi
judidíu maiviaa oigaragai iscuaadagi —astʌtʌdai ʌPiiduru.
15 Taidʌ ʌñiooqui ʌpamu ñioo daidʌ itʌtʌdai:
—Istumaasi Diuusi aagai saidʌ ʌrcuaadagai maitʌaagai pʌspocaitiadagi
sai maicʌʌgadu —astʌtʌdai ʌñiooqui.
16 Ʌtua icuusi vaicojo tʌvai daida tʌsai tʌvaagiamu ʌpamu.
17 Aidʌsidʌ ʌPiiduru tʌtʌgitoitadai istʌiya ʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ gʌmaasitu
vuitapi, tai quitaagiña aayi ʌcʌcʌʌli Cornelio ojootosadʌ gatʌcacaimi ʌgai
siaaco oidaga Simuñi daida aayi.
18 Dai aʌcai gʌgʌrʌ gatʌcacai sabai ami gʌuuliñacatadai ʌmo cʌʌli Simuñi
Piiduru tʌʌgiducami.
19 Dai quiaa tʌtʌgitoitadai ʌPiiduru ʌgiʌrʌ ismaacʌdʌ vuitapi gʌmaasitu,
taidʌ Diuusi Ibʌadʌ itʌtʌdai:
—Dañi gʌgaagiava vaica cʌcʌʌli.
20 Tʌvañiñi dai oida dai maivuaamʌ ʌliatugada aanʌanta ootoi —astʌtʌdai
Diuusi Ibʌadʌ.
21 Taidʌ ʌPiiduru tʌvai dai ii siaaco guucacatadai ʌcʌcʌʌli Cornelio ojooto-
sadʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌana ʌgai mʌsmaacʌdʌ gaagai aapimʌ. ¿Mʌtumaasi aagaimi?
—astʌtʌdai.
22 Taidʌ ʌcʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌrbaitʌcʌaacamiga Cornelio atgʌrootoi. Ʌgai ʌrʌmo cʌʌli cʌʌ tuigacami
dai siaa duutudai Diuusi. Dai vʌʌsi ʌjudidíu cʌʌgacʌrʌ nʌidi dai oigʌdai. Tai

ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ aagidi ʌCornelio sai gʌvaidana pʌsai aapi imʌna quiidiamu sai ʌgai caʌcana pʌstumaasi viaaca isaagidagi —astʌtʌdai ʌcʌcʌʌli.

23 Taidʌ ʌPiiduru miaadʌgi, tai ʌgai anaasi vii aidʌ tucarʌ ʌPiiduru ʌʌmadu. Dai siaadiqui iji tai oí ʌPiiduru dai oí ʌʌpʌ ʌʌmoco ʌvaavoitudadami Jopʌrʌ oidacami.

24 Dai siaadiqui aayi ʌgai Sesareeʌrʌ siaaco nʌnʌracatadai ʌCornelio ʌʌmadu muidutai aaduñdʌ dai aa ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌmaducatadai ʌgai vʌʌsi vapai.

25 Aidʌsi aayi ʌPiiduru quiiyʌrʌ tai vuusai ʌCornelio dai miaadʌgida agai dai vuidʌrʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai siaa duutuda agaitadai.

26 Dʌmos ʌPiiduru cʌquivatu daidʌ itʌtʌdai:

—Cʌquivañi. Aanʌ anʌʌpʌ ʌrcʌʌli gʌʌpan duucai —astʌtʌdai.

27 Dai apiaaatagaimi ʌgai ʌCornelio ʌʌmadu dai vaa tuucavi dai ami tʌʌ mui oodami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidacatadai.

28 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai ʌoodami:

—Aapimʌ cʌʌga maatʌ isjudidíu vaavoidaragadʌ maitamaacai oigaragai isuurapʌcʌdagi ʌma maa ñioocadami tomali isvapacʌdagi quiidiʌrʌ. Dʌmos Diuusi giñmaatʌtuli ansai dagitona aanʌ govaavoidaragai. Dai sioorʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi aanʌ maiviaa istuisi gajiaadʌrʌ vipiaadagi.

29 Cascʌdʌ mosgiñvaí antai maiñioocacai mʌʌcadʌrʌ ii. Dai maatʌca iñʌlidi aanʌ tʌimʌsidʌ giñvaí —astʌtʌdai ʌPiiduru.

30 Taidʌ ʌCornelio aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Casi ʌpʌdui maacova tasai icaduucu lienʌ coi gʌʌsʌco tasai tanasi giñquiiyʌrʌ daacatadai aanʌ dai gamamadaitadai maitaugacai, dai tʌʌ aanʌ ʌmo cʌʌli vai dadadacʌi yuucusidʌ.

31 Vaidʌ ipiñtʌtʌdai: “Cornelio, Diuusi caʌ gʌmamadaraga dai maatʌ ʌʌpʌ istumaasi ivueeyi aapi soicʌital soituutuigami.

32 Ootosañi tudu Jopamu sioorʌ vaidagi ʌSimuñi Piiduru ʌmai Simuñi quiidiʌrʌ avʌuuliñaca. Ʌgai ʌrvaqueetatadami dai gʌʌ suudagi ugidiana oidaga. Dai siʌʌscadʌ divia ʌgai gʌaagidamu ʌmo istumaasi iñtʌtʌdai ʌcʌʌli”, ascaiti ʌCornelio.

33 Cascʌdʌ otoma ootoi aanʌ mʌsai gʌgaagana, dai aapi cʌʌga dui diviacai. Dai sivi tami daraaja aatʌmʌ dai siaa duutudai Diuusi dai caʌca ʌrʌlidi ʌñiooqui ismaacʌdʌ gʌrootosi Diuusi aapicʌdʌ —astʌtʌdai ʌCornelio.

———

34 Amaasi gʌaagacai ñioo ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai:

—Sivi camaatʌ nʌidi aanʌ isDiuusi maivaamioma cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌʌmoco, ʌgai vʌʌscatai ʌmadugan duucai nʌidi.

35 Diuusi aliʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi tomastuma oodami ismaacʌdʌ siaa duutudai dai maisoimaasi ivuaadagi.

36 Diuusi ootosi ʌmo ñiooqui ʌjudidíu Suusi Cristocʌdʌ sai cʌʌgacʌrʌ oidacana Diuusi vuitapi dai oodami vuitapi daidʌ Suusi Cristo ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ vʌʌsi oidi daama oidacami.

37 Aapimʌ cʌʌga maatʌ istumaasi ʌpʌdui judidíu dʌvʌʌragadʌrʌ, aidʌsi casi gaaagidi ʌVuaana Diuusi ñiooquidʌ dai casi gavapaconacai vʌʌsi gomaasi Galileeaiñdʌrʌ gʌaaga.

38 Dai cʌʌga maatʌ aapimʌ ʌʌpʌ isducatai maa Diuusi ʌSuusi ismaacʌdʌ Nasareetʌrʌ oidacatadai guvucadadʌ Diuusi Ibʌadʌ, dai isducatai aimʌraitai cʌʌga ivuaadana ʌgai dai duduaaidiña vʌʌscatai ismaacʌdʌ soimaa taatacana Diaavora tʌtʌaañicarudʌcʌdʌ. Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai ʌSuusi cascʌdʌ pomaasi ivuaadana ʌgai.

39 Dai aatʌmʌ ʌrnʌijadami vʌʌsi istumaasi ivuaadana ʌSuusi siʌʌsi Judeea
dʌvʌʌriʌrʌ ʌcaasi Jerusaleenʌrʌ ʌʌpʌ mʌtai gooquiʌrʌ curusiaba siisa dai
muaa.
40 Dʌmos Diuusi bo vaica tasaicʌdʌ duaacali ʌpamu, dai gʌrmaa oigaragai
tʌstʌgiagi.
41 Dʌmos maisiu vʌʌsi oodami maa ʌgai oigaragai istʌgiagi mosʌca
aatʌmʌ ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu ʌʌquioma abiaadʌrʌ tʌsaidʌ
ʌrnʌijadamicana dai aatʌmʌ ʌʌmadu gauu dai gaii caduaacacai ʌgai coidadʌ
saagidaiñdʌrʌ.
42 Dai ʌgai gʌrtʌjai tʌsai aagidana oidigi daama oidacami Diuusi ñiooquidʌ
dai aagidana ʌʌpʌ tʌstumaasi nʌidiña dai tʌstumaa caʌcana sai Diuusi
aagidi ʌSuusi sai ʌgai nʌidana ʌcoidadʌ dai ʌduduaacʌdʌ ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga
ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
43 Ʌʌquioma abiaadʌrʌ aagai vʌʌsi ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌSuusi
dai pocaiti sai sioorʌ vaavoitudagi isʌSuusi ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami Diuusi
oigʌlda agai vʌʌsi soimaascamigadʌ.

———

44 Quiaa ñioocaitadai ʌPiiduru, tai divia Diuusi Ibʌadʌ dai ʌʌmadu daaca
agai vʌʌscatai ismaacʌdʌ caʌ istumaasi aagaitadai ʌPiiduru.
45 Taidʌ ʌjudidíu vaavoitudadami ismaacʌdʌ oiditadai ʌPiiduru camaitʌʌ
isducatai gʌntʌtʌgituagi nʌiditai isDiuusi Ibʌadʌ divia dai ʌʌmadu daaca agai
ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
46 Dai caʌ ʌgai isnaana maasi ñiooqui ñioocai ʌgai dai siaa duutudai Diuusi.
47 Amaasi ʌPiiduru itʌi:
—¿Baigas potʌʌna aapimʌ isidi oodami maitistutuidi isvapacoñicagi canʌidi
aapimʌ isdivia Diuusi Ibʌadʌ vʌʌscatai ʌʌmadu poduucai isduucai divia
aatʌmʌ gʌrʌʌmadu? —ascaiti ʌPiiduru.
48 Amaasi tʌjai ʌPiiduru ʌoodami sai gʌnvapaconana isduucai gatʌjai
Suusi Cristo. Dai gooquiʌrʌ ʌgai goguaama oi ʌPiiduru sai anaasi viʌʌna
chiʌʌqui tasai.

11

———

1 Amaasi ʌojootosicami ʌʌmadu ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ Judeeʌrʌ
daraajatadai maí isʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vaavoitu Diuusi ñiooquidʌ
ʌʌpʌ.
2 Dai aidʌsi ʌpamu ii ʌPiiduru Jerusaleenamu vaidʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ
ʌrvaavoitudadami ñiooquidi,
3 daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuipʌsi diviji ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai ʌʌmadu gauu? —astʌtʌdai
ʌjudidíu vaavoitudadami ʌPiiduru.
4 Taidʌ ʌPiiduru aagidi vʌʌsi isducatai ʌpʌdui daidʌ itʌtʌdai:
5 —Aanʌ Jopʌrʌ daacatadai, dai aidʌsi gamamadaitadai aanʌ tʌʌ aanʌ ʌmo
istumaasi ʌpa maasi ʌmo gʌʌ tua icuusi, vai tʌvaagiaiñdʌrʌ tʌaapanʌi dai
aajʌi mʌʌca siaaco daacatadai aanʌ dai vʌʌ maacova siisisodʌ vuupuli ʌtua
icuusi.
6 Dai aidʌsi cʌʌga nʌnʌidi aanʌ astumaasi oidaga ʌraana, vai ami daraa-
jatadai cʌcʌisi maaco taataracami, dai coocoyi dai ujuurugi ʌʌpʌ.
7 Dai caʌ aanʌ ʌmo ñiooqui vaidʌ ipiñtʌtʌdai: “Cʌquivañi Piiduru dai cooda
dai uga”.

8 Dʌmos aanʌ itʌtʌdai: “Chio tʌaanʌdami tomali ʌmo imidagai anmaiva-
pasai aanʌ giñtʌñiʌrʌ istumaasi judidíu maiviaa oigaragai iscuaadagi”,
antʌtʌdai aanʌ.
9 Tai amaasi ʌñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌpamu giññiooqui daidʌ ipiñtʌtʌdai:
“Istumaasi Diuusi aagai saidʌ ʌrcuaadagai maitʌaagai pʌspocaitiadagi sai
maicʌʌgadu”, caiti ʌñiooqui.
10 Taidʌ ʌtua icuusi vaicoojo tʌvai dai ʌpamu tʌsai tʌvaagiamu.
11 Dai quiaa vaaqui daama daacatadai aanʌ tai ami dada vaica cʌcʌʌli
daidʌ giñgaagaimi ʌgai ʌrojootosicami Sesareeaiñdʌrʌ.
12 Taidʌ Diuusi Ibʌadʌ giñaagidi ansai oidana maivuaam iñʌliatugaitai, tai
idi naadami vaavoitudadami giñoí ʌʌpʌ dai vʌʌscatai aatʌmʌ vaapa ʌmo cʌʌli
quiidiʌrʌ,
13 ismaacʌdʌ gʌraagidi isducatai tʌʌ ʌgai ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ sai cʌʌca
daidʌ itʌtʌdai: “Ootosañi cʌcʌʌli Jopamu vai mʌʌ vaidana Simuñi Piiduru.
14 Siʌgai gʌaagidamu isducatai cʌʌgacʌrʌ vuusia aapi ʌʌmadu vʌʌsi
gʌaaduñi”, astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
15 Dai aidʌsi giñaagacai ñiooqui aanʌ divia Diuusi Ibʌadʌ vʌʌscatai ʌgai
ʌʌmadu poduucai isducatai divia aatʌmʌ gʌrʌʌmadu tuucamidʌrʌ.
16 Amaasi antai tʌgito aanʌ iscaiti gʌrtʌaanʌdami: “Vaavuava sidʌ ʌVuaana
suudagicʌdʌ gavapacoi dʌmos vapacoñicamu aapimʌ Diuusi Ibʌadʌcʌdʌ sai
ʌgai gʌnʌʌmadu daaca agai”.
17 IsDiuusi maa ʌgai ʌʌpʌ istumaasi gʌrmaa aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitu
Suusi Cristo ¿noorʌ aanʌ sivuidʌrʌ ñioocaiña Diuusi? —astʌtʌdai ʌPiiduru.
18 Aidʌsi caʌ imaasi ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ daraa-
jatadai camaiñiñio ʌPiiduru vui. Mossiaa duutudaimi Diuusi daidʌ icaiti:

—Iscapovʌdui di isDiuusi maa oigaragai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ
isʌma duucai gʌntʌtʌgituagi ʌgai dai poduucai vʌʌscʌrʌ oidacagi Diuusi
ʌʌmadu —ascaiti ʌjudidíu.

———

19 Aidʌsi muaa ʌoodami ʌTiivañi, gʌnaagacai soi vuimi ʌʌpʌ ʌgaa vaavoitu-
dadami, tai ʌʌmoco dʌgavunu voopoi asta Penisiʌrʌ uucami dai aa Sipiliamu
dai aa Antioquiiʌrʌ uucami dai ami aagidi Diuusi ñiooquidʌ mosʌca ʌjudidíu
dai aa oodami gia chio.
20 Dʌmos ami Antioquiiʌrʌ dada aa vaavoitudadami Sipiliaiñdʌrʌ dai
Sireñiaiñdʌrʌ dai aagidi ʌoodami dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ isSuusi
Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
21 Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai ʌvaavoitudadami dai poduucai
muidutai ʌgaa dagito gʌnʌʌqui vaavoidaraga dai vaavoitu isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
22 Dai aidʌsi maí ʌvaavoitudadami Jerusaleenʌrʌ imaasi ootoi ʌBernabé
asta Antioquiiʌrʌ uucami.
23 Dai aʌcai Bernabé tʌʌ isducatai Diuusi aliʌ cʌʌgacʌrʌ nʌiditadai
ʌvaavoitudadami dai aliʌ baigʌʌli, dai maa ñiooqui daidʌ itʌtʌdai sai vʌʌsi
gʌnibʌdacʌdʌ apiavaavoitudaiña Diuusi.
24 Bernabé ʌrʌmo cʌʌli cʌʌ tuigacami dai vʌʌsi gʌibʌdacʌdʌ vaavoitudaiña
ʌgai vai Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai dai poduucai muidutai vaavoituli
ʌgai Diuusi ñiooquidʌ.
25 Dai gooquiʌrʌ ii Bernabé Tarsuamu dai gaaga agai ʌSaulo, dai tʌʌgacai
vaidacai Antioquiiamu.

26 Dai anaasi daraaja ʌgai ʌvaavoitudadami ʌʌmadu ʌmo uumigi suudacami dai gamamaatʌtuldi Diuusi ñiooquidʌ. Antioquiiʌrʌ ʌgai siaaco ʌʌpʌga gʌaaga goñiooqui iscristianu aagadagi vaavoitudadami.
27 Aidʌ tuigaco iji ʌʌmoco Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ Jerusaleenaiñdʌrʌ Antioquiiamu.
28 Tai ʌmoco Agavo tʌʌgiducami cʌquiva ʌvaavoitudadami saagida daidʌ itʌtʌdai sai imia agai ʌmo gʌʌ biuugigai vʌʌsi oidigi daama. Gomaasi maatʌcatadai ʌgai aagiditai Diuusi Ibʌadʌ, tai sʌʌlicʌdʌ povʌdui aidʌsidʌ ʌrbaitʌcʌaacamicatadai ʌClaudio.
29 Taidʌ ʌvaavoitudadami Antioquiiʌrʌ gʌnaagi dai ootosda agai soiñi ʌgaa vaavoitudadami Judeeʌrʌ, dai ʌmpagi vʌʌscatai siʌʌjʌsi istui.
30 Dai ootosi ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami Judeeʌrʌ Bernabécʌdʌ dai Saulocʌdʌ.

12

———

1 Aidʌ tuigaco ʌraí Eroodʌsi gʌaagacai soi vuaadatadai ʌvaavoitudadami.
2 Dai gatʌjai muaaragai ʌJacovo Vuaana siʌʌgidʌ ʌmo mastaicʌdʌ.
3 Dai aidʌsi tʌʌ ʌgai isaliʌ baigʌnʌʌli ʌjudidíu pomaasi iduucai ʌgai maisapicami bʌi ʌʌpʌ ʌPiiduru. Gomaasi ʌpʌdui siaa duudagʌrʌ istuigaco tʌtʌgitoiña ʌjudidíu aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ.
4 Aidʌsi cabʌi ʌgai ʌPiiduru maisacariʌrʌ cuu siaacoga sʌʌlicʌdʌ cʌʌga nuucadicatadai maamacova ʌmapai ajioopaitadai ʌsandaaru maacovapʌrʌ dai nuucada ʌmaamaisapicʌdʌ. Cadaivunucai ʌsiaa duudagai ʌEroodʌsi vuusaida ʌliditadai ʌPiiduru maisacaruaiñdʌrʌ dai vʌʌsi ʌoodami vuitapi gatʌaañia agaitadai muaaragai.
5 Vaidʌ ʌPiiduru maisapicatadai dai cʌʌga nuucadicatadai. Vaidʌ ʌvaavoitudadami sʌʌlicʌdʌ gamamadaitadai ʌgai vʌʌtarʌ.

———

6 Aidʌsi vuusaida agaitadai ʌEroodʌsi ʌPiiduru ʌoodami vuitapi aidʌ tacavioma tucarʌ coosocatadai ʌPiiduru vai aipadʌrʌ guucacatadai gooca sandaaru nuucadacami vaidʌ ʌPiiduru vulicatadai gooca cadeenacʌdʌ ʌvʌgoocai sandaaruaiñdʌrʌ, dai aa sandaaru quiidigamadʌrʌ guucacatadai dai nuucadacatadai ʌmaamaisapicʌdʌ.
7 Tai todian duucai gʌmaasitu ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ ʌPiiduru vuitapi dai vʌʌsi maasiuli ʌmaisacarui daidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ taata ʌPiiduru ʌmaapiadʌrʌ dai nʌnʌitu daidʌ itʌtʌdai:
—Otoma ivañigi —astʌtʌdai.
Tai otoma uupai ʌcadeena ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ vulicatadai ʌPiiduru noonovidʌ.
8 Taidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ itʌtʌdai:
—Gʌisatudañi gʌgivuura dai gʌaada gʌsusuusaca —astʌtʌdai.
Dai aidʌsi capodui ʌPiiduru taidʌ itʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ:
—Gʌtuiñi gʌsuaa daidʌ iñoida —astʌtʌdai.
9 Amaasi vuusai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ vaidʌ ʌPiiduru oidi maimaatʌcatai siʌrvaavoi ischio ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ ivuiididi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ. Baiyoma tʌʌtʌqui ʌliditadai ʌgai.
10 Dʌmos dʌgavusai ʌgai siaaco guucacatadai ʌtuucamidʌrʌ nuucadacami dai gooquiʌrʌ siaaco guucacatadai ʌgaa nuucadacami dai aidʌsi aayi ʌgai siaaco cʌʌca ʌmo gʌʌ vaiñomi cuuparagai caayamacoga cʌacʌdʌ ʌcuuparagai ʌʌgi gʌcupioco, tai vuvaja ʌgai dai ʌmapai iji laachi dai amaasi ʌʌgi viaa ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ʌPiiduru.

11 Amaasi ʌPiiduru maí siʌrvaavoi daidʌ itʌi:
—Sivi gia camaí aanʌ siʌrvaavoi isootoi Diuusi gʌtʌaañicaru sai cʌʌgacʌrʌ giñvuusaidana ʌErroodʌsi maisacarduaiñdʌrʌ dai vʌʌsi ʌsoimaascamiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ iduñia agaitadai ʌjudidíu aanʌcʌdʌ —ascaiti ʌPiiduru.
12 Amaasi quiaa povʌʌliditadai ʌgai dai ii ʌMaría quiidiamu dʌʌdʌ ʌVuaana Marcusi. Vai ami mui gʌnʌmpaidacatadai oodami dai gamamadaitadai ʌPiiduru vʌʌtarʌ.
13 Dai aidʌsi aayi ʌPiiduru soosoi ʌcuuparagai caayamadʌrʌ cʌacʌdʌ tai vuusai ʌmo ali tʌjí Rooda tʌʌgiducami dai nʌida agai soorʌ ʌgai.
14 Dai maatʌcai ʌPiiduru ñiooquidʌ maicupioqui baigʌʌldacai baiyoma ʌpamu tuucavi mʌʌ dai aagida agai ʌgaa sai quitaagiña cʌʌca ʌPiiduru.
15 Amaasi ʌgai itʌtʌdai:
—Vuiirutupʌtiqui aapi —astʌtʌdai.
Dʌmos ʌali tʌji apiaaagidi saidʌ ʌrvaavoi. Amaasi ʌgai icaiti:
—Siaadʌrʌ ʌrPiidurucana goovai, ibʌadʌ lienʌ goovai —ascaiti.
16 Vaidʌ ʌPiiduru apiasooñiditadai amaasi cupioco ʌgai dai tʌʌgacai sidʌ ʌrPiiduru aliʌ duduaadimu.
17 Dʌmos ʌPiiduru gʌnovicʌdʌ aagidi sai dodoligicana dai aagidi isducatai vuusaitu Diuusi maisacaruaiñdʌrʌ daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌoodami:
—Aagidavurai imaasi ʌJacovo dai ʌgaa vaavoitudadami ʌʌpʌ —astʌtʌdai.
Dai amaasi ii abiaadʌrʌ sibʌacoga.
18 Dai camaasicai ʌsandaaru camaitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi maimaatʌcai siʌdui ʌPiiduru.
19 Amaasi ʌErroodʌsi tʌjai ʌsandaaru sai gaagana ʌPiiduru dai aidʌsi camaitʌʌ ʌgai taidʌ ʌErroodʌsi vapai ʌsandaaru ismaacʌdʌ nuucadacatadai ʌmaamaisapicʌdʌ dai tʌcacai istuma dui dai gooquiʌrʌ gatʌjai coodaragai. Dai gooquiʌrʌ ii ʌErroodʌsi Judeeaiñdʌrʌ dai Sesareeʌrʌ oidaca agai.

———

20 ΛErroodʌsi vui baamucatadai ʌTiiroʌrʌ oidacami, amaasi ʌgai gʌnaagi dai vaan guuquiva agai ʌErroodʌsi vuidʌrʌ, dʌmos ʌʌpʌga aa namʌqui ʌgai tumiñsicʌdʌ ʌmo sonʌrʌ cʌaacamigadʌ ʌErroodʌsi sai aagidana ʌgai ʌErroodʌsi sai camaibaamucana vui, ʌgai cucuuspʌiña cuaadagai ʌErroodʌsi dʌvʌʌragadʌaiñdʌrʌ cascʌdʌ ipʌliditadai isbai duñiagi ñiooqui.
21 Taidʌ ʌErroodʌsi ootosi ñiooqui dai aagidi ismaa tasʌrʌ iimia ʌgai. Daidʌ ʌErroodʌsi aidʌ tasʌrʌ gʌai cʌcʌʌgaducʌdioma gʌyuucusi dai raí daicarduʌrʌ daiva. Dai sidʌ tʌvʌpi aatagi.
22 Taidʌ ʌoodami gʌnaagacai ijiña daidʌ icaiti:
—Idi ismaacʌdʌ ñiioocai maitavʌrʌmo cʌʌli, ʌmo diuusiava —ascaiti ʌoodami.
23 Dʌmos aidʌsi quiaa iiñacaitadai ʌgai tai divia ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ dai coocotuli ʌErroodʌsi maisiaa duutudacai ʌgai Diuusi cascʌdʌ vatopadagai ʌgai dai muu.
24 Muiyapʌrʌ gaaagidi ʌvaavoitudadami Diuusi ñiooquidʌ dai muidutai vaavoitudaimi.
25 Aidʌsidʌ ʌBernabé ʌʌmadu ʌSaulo canaato gʌnaa duiñdaga iji Jerusaleenaiñdʌrʌ Antioquiiamu dai vaidaticatadai ʌʌpʌ ʌVuaana Marcusi.

13

———

1 Antioquiiʌrʌ ʌvaavoitudadami saagida oidacatadai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai aa ʌrmamaatʌtuldiadamicatadai. Λgai ʌrBernabé

dai Simuñi tucucʌdʌ, dai Luusio Sireeñiʌrʌ oidacami, dai Manameena
ismaacʌdʌ ʌʌmadu gʌʌ ʌEroodʌsi ismaacʌdʌ ʌrcaigi Galileeʌrʌ, dai Saulo.
2 Dai ʌmo imidagai siaa duutudaitadai ʌgai Diuusi maitaugacai taidʌ
Diuusi Ibʌadʌ itʌtʌdai:
—Ʌcovai avʌr giñvuusaitulda Bernabé ʌʌmadu Saulo vaidʌ iduuna goovai
ʌaa duiñdagai ismaacʌdʌ viaa aanʌ goovai vʌʌtarʌ —ascaiti ʌDiuusi Ibʌadʌ.
3 Amaasi ʌgai gamamagi maitaugacai dai daama darai gʌnnoonovi dai
diosagi dai ootoi.

———

4 Dai gooquiʌrʌ Diuusi Ibʌadʌ ootoi ʌBernabé ʌʌmadu ʌSaulo Seliisiamu
tai ʌgai iji. Dai ami tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ dai iji Sipiliamu ʌgai ʌrʌmo
ʌmapʌcʌrʌ sicolimadicami gʌʌ suudagi.
5 Amaasi aʌcai ʌdʌvʌʌrai ugidiana siaaco Salamiña tʌʌgidu,
ʌgai gʌnaagacai mamaatʌtuldi ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ judidíu
quiquiuupaigadʌana, vaidʌ ʌVuaana ʌʌpʌ oiditadai ʌmo pioo̜ñi duucai.
6 Dai vʌʌsi aipacoga iji ʌgai ʌdʌvʌʌriʌrʌ siaaco sicolimadi ʌsuudagi dai
aayi ʌmapʌcʌrʌ siaaco Pafosi tʌʌgidu dai ami tʌʌ ʌmo judidíu Barsuusi
tʌʌgiducami dai ʌgai ʌrʌmo cʌʌdaracami. Dai ʌgai mosyaatagidiña ʌoodami
dai pocaitiña saidʌ ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ.
7 Daidʌ ʌcʌʌdaracʌdʌ ʌʌmadu daacatadai ʌcaigi Serjio Paulo, ismaacʌdʌ
ʌrʌmo cʌʌli saitudugami gʌtʌgitoidagʌrʌ. Daidʌ ʌcaigi ootosi ñiooqui
ʌBernabé ʌʌmadu ʌSaulo sai iimʌna quiidiamu caʌca ʌliditadai ʌgai Diuusi
ñiooquidʌ cascʌdʌ.
8 Amaasi ʌcʌʌdaracʌdʌ Barsuusi Elimasi vui ñiooquimi Bernabé ʌʌmadu
Saulo daida ʌliditai ʌcaigi isvaavoituda ʌgai.
9 Amaasi ʌSaulo mʌsmaacʌdʌ Paavora aagaiña ʌʌpʌ Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu
daacatadai ʌgai, vai ʌgai gʌtʌgito nʌnʌidi ʌcʌʌdaracʌdʌ
10 daidʌ itʌtʌdai:
—Yaatagidaracami maicʌʌga ivuaadami, Diaavora aduñdʌ dai vuidʌrʌ
caatʌcami vʌʌsi gocʌʌgaducʌdʌ. ¿Dai tuipʌsi sobicʌi oodami sai maivaavoi-
tudana Diuusi?
11 Sivi Diuusi gʌgʌʌgʌmu simainʌijadamu aapi tomali tasai cuudagidʌ
—astʌtʌdai ʌSaulo.
Mospotʌi ʌgai taidʌ ʌcʌʌdaracʌdʌ mainʌnʌava mostuca oidigi ʌgai vʌʌtarʌ,
dai gaagaiña ʌgai sioorʌ bʌʌ aimʌrdagi noviaiñdʌrʌ mainʌaadana ʌgai
cascʌdʌ.
12 Aidʌsi tʌʌ ʌcaigi imaasi vaavoitu Diuusi ñiooquidʌ maitʌtʌgaitadai ʌgai
siʌʌldagi caʌcatai istumaasi gamamaatʌtuldi ʌcʌcʌʌli.

———

13 Amaasi ʌPaavora ʌʌmadu ʌaaduñdʌ tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ Pafosiʌrʌ
dai iji Perjiamu, Panfilia dʌvʌʌriʌrʌ, taidʌ ʌVuaana anaasi viaa gʌaaduñi dai
aagʌi Jerusaleenamu.
14 Tai gooquiʌrʌ ʌgai iji Perjiaiñdʌrʌ Antioquiiamu Pisidia dʌvʌʌriʌrʌ. Dai
ami ʌmo imidagai ibʌstaragai tasʌrʌ vaapa ʌgai judidíu quiuupaigadʌrʌ dai
ami daraiva.
15 Amaasi casi gʌaagacai oojai siaaco ooja Moseesacaru gʌsʌʌlicamiga
dai ismaacʌdʌ ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ taidʌ ʌbaitʌguucacami
quiuupaigadʌrʌ judidíu ootosi ñiooqui ʌdadidacami ami quiuupiʌrʌ mʌsaidʌ
itʌʌdana:
—Gʌraaduñi mʌsmaquia ʌliada aapimʌ gooidacami ñiooqui istutuidiana
ismaquiagi —astʌtʌdai.

16 Tai otoma cʌquiva ʌPaavora dai gʌnovicʌdʌ aagidi sai dodoligicana
daidʌ itʌtʌdai:
—Giñcaʌcavurai aapimʌ judidíu dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ siaa duutudai
Diuusi.
17 Diuusigadʌ ʌjudidíu ʌcovai vuvaitu gʌrʌʌqui aaduñicaru dai muidali
aidʌsi quiaa Ejiipitʌrʌ oidacatadai ʌgai mʌʌcasdʌrʌ oidacami duucai dai
gooquiʌrʌ vuvaitu ʌgai ami dʌvʌʌriaiñdʌrʌ gʌguvucadacʌdʌ.
18 Dai goo coobai uumigi oidigana oidacatadai ʌgai tomasi soimaasi
ivuaadana ʌgai Diuusi vʌʌscʌrʌ maioojogi.
19 Dai Diuusi ugititu cuvaracami naana maasi ñioocadami ismaacʌdʌ
Canaanʌrʌ oidacatadai dai maa ʌdʌvʌʌrai gʌrʌʌqui aaduñicaru.
20 Dai gooquiʌrʌ maaco siento uumigi dan taajucami Diuusi daras-
diña dudunucami gʌraaduñicaru asta aidʌ uucami sioidacatadai ʌDiuusi
ñiooquituldiadamigadʌ Samueli.
21 Tai aidʌ uumiʌrʌ gʌraaduñicaru gataí sai Diuusi daasagi ʌmoco saidʌ
ʌrraícana dai tʌaanʌiña ʌgai, dai sai camaitʌaanʌiña ʌdudunucami. Tai
Diuusi daí ʌSaul saidʌ ʌrraícana dai gatʌaanʌiña goo coobai uumigi ʌgai ʌrSisi
maradʌ Benjamín cajiudadʌ.
22 Dai gooquiʌrʌ Diuusi vuusaitu Saúl sai camaitatʌaanʌiña dai maa
ʌsʌʌlicami ʌDavi dai ʌgai gatʌaanʌiña daidʌ icaiti Diuusi: “Baigiñʌliditai
nʌidi aanʌ goDavi Isaí maradʌ dai goovai ivuaadamu istumaasi ipʌlidi aanʌ”,
ascaiti Diuusi.
23 Dai Suusi ʌrcajiudadʌ ʌgai vaa Davicaru, ʌSuusi ismaacʌdʌ ʌcovai
vuusaitu Diuusi sai cʌʌgacʌrʌ vuvaidana ʌjudidíu poduucai isducatai bai dui
ʌgai ñiooqui gʌraaduñicaru ʌʌmadu.
24 Dai aidʌsi maiquiaa divia ʌSuusi, ʌVuaana aagidi vʌʌsi judidíu dai
potʌtʌdai sai gʌaagai isvapacoñicagi dai ʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai ca-
maisoimaasi ivuaadagi.
25 Aidʌsi cayoga aayi istuigaco muquia agai ʌVuaana ʌgai itʌtʌdai ʌoodami:
“Aanʌan maitʌrʌgai mʌsmaacʌdʌ aapimʌ tʌtʌgitoi, giñgooquiʌrʌ divia agai
ʌmai ismaacʌdʌ aanʌ tomali maiviaa sʌʌlicami isuupasdagi susuusacadʌ
gigiaragadʌ”, astʌtʌdai ʌVuaana.
26 Aapimʌ giñaaduñi Avraañicaru cajiudadʌ ʌʌmadu aapimʌ mʌsmaacʌdʌ
siaa duutudai Diuusi, aapimʌ gʌnvʌʌtarʌava idi ñiooqui cʌʌgacʌrʌ vuvaidara-
gai.
27 Ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ oidacatadai ʌʌmadu dudunucamigadʌ
maimaatʌcatadai sioorʌ ʌrSuusi. Dai tomali maimaatʌ caʌcana ʌñiooqui
ismaacʌdʌ gʌaagaiña quiquiuupiana vʌʌscʌrʌ ibʌstaragai tasʌrʌ oojai
ismaacʌdʌ ooja ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, dai poduucai aidʌsi gatʌjai
ʌdudunucamigadʌ ʌJerusaleenʌrʌ oidacami muaaragai ʌSuusi poduucai
ʌpʌdui isducatai aagaitadai ʌʌquidʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.
28 Tomasi maitʌʌ ʌgai tomali ʌmo istumaasi soimaascami ʌSuusi vui,
vʌʌscʌrʌ aagidi ʌgai ʌPilaato sai gatʌaanʌna muaaragai.
29 Dai aidʌsi casi idui ʌgai vʌʌsi isducatai ooja ʌDiuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ aagaitai ʌSuusi, tʌvañi ʌgai curusiaiñdʌrʌ dai yaasa.
30 Dʌmos Diuusi duaacali coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
31 Daidʌ ʌSuusi caduaacacai mui tasai gʌmamasdiña vuitapi ʌgai is-
maacʌdʌ oidatucuiña Galileeaiñdʌrʌ Jerusaleenamu, dai sivi ʌgai vaa ma-
maatʌrdamigadʌ aagidi ʌoodami istumaasi ivuaadana dai mamaatʌtuldiña
ʌSuusi.
32 Dai poduucai ʌʌpʌ aatʌmʌ gʌnaagidi ʌcʌʌgaducʌdʌ ñiooqui ismaacʌdʌ
aagidi Diuusi gʌrʌʌqui aaduñicaru.

33 Dai aatʌmʌ ʌrcajiudadʌ ʌgai. Dai aidʌsi Diuusi duaacali ʌSuusi aidʌ casi
idui ʌgai aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ ismaacʌdʌ aagidi ʌgai gʌrʌʌqui aaduñicaru po-
duucai isducatai oojisi Salmosi gooc ʌrʌ siaaco icaiti: “Aapiapʌ ʌrgiñmara dai
sivi vaamʌ cʌi aanʌ vʌʌsi oodami vuitapi vai maatʌcana isaapi ʌrgiñmara”,
ascaiti Diuusi.
34 Diuusi aagidi ʌSuusi sai duaacalda agai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ
sai maiduvana tuucugadʌ, daidʌ icaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ:
“GʌnmaaquimU aanʌ ʌistumaasi cʌʌgaducʌdʌ ismaacʌdʌ aagidi aanʌ
Davicaru”, ascaiti.
35 Cascʌdʌ poduucai aagai Cristo ʌmai Salmosiʌrʌ: “Maidagitomu aapi
isduvagi tuucugadʌ gʌpiooñiga ismaacʌdʌ aliʌ oigʌdai aapi”.
36 ΛDavicaru gia soi ismaacʌdʌ oidacatadai aidʌsi oidacatadai ʌgai, poduu-
cai isducatai tʌjai Diuusi, dai gooquiʌrʌ muucucai ʌgai taidʌ ʌibʌadʌ ii mʌʌca
siaaco daraajatadai ʌaaduñdʌcardu dʌmos tuucugadʌ gia duva.
37 DʌmOs ʌgai ismaacʌdʌ duaacali Diuusi ʌgai gia maiduva tuucugadʌ.
38 Giñaaduñi aapimʌ gʌaagai ismaatʌcagi isSuusi Cristocʌdʌ ismaacʌdʌ
muu curusiaba ʌgaicʌdʌ Diuusi oigʌldi vʌʌsi oidigi daama oidacami soimaas-
camigadʌ.
39 Λgaicʌdʌ ʌgai vai Diuusi oigʌldi soimaascamigadʌ sioorʌ vaavoitudagi
isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ maiti-
ipucatadai oigʌldaragai.
40 GʌnnuucadacavUrai aapimʌ, vai maipoduucai ʌpʌduuna aapimʌcʌdʌ
isducatai ooja ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aidʌsidʌ icaiti:
41 Dañi aapimʌ parunadami, gʌntʌgitovʌr nʌijada ugitivurai.
Aanʌanʌ ʌrDiuusi daidʌ iduuñimu aanʌ mui naana maasi gʌgʌrducami quiaa
oidacatai aapimʌ.
Dai maitʌʌgimu aapimʌ istʌiyagi dai vʌʌscʌrʌ maivaavoitudamu tomamʌsi
gʌnaagidi.
Ascaiti ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ —astʌtʌdai ʌPaavora ʌoodami quiu-
upiʌrʌ.
42 Dai aidʌsi vuvaja ʌPaavora ʌʌmadu ʌaaduñdʌ judidíu quiuu-
paigadʌaiñdʌrʌ, tai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu aagidi sai ʌgʌmai
ibʌstaragai tasʌrʌ aagidana Paavora ʌpamu gomaasi ñiooqui.
43 Aidʌsi caugidagai ʌmpaidaragai quiuupiʌrʌ tai muidutai
judidíu ʌʌmadu aa ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dʌmos vaavoitu judidíu
vaavoidaragadʌ oí ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé, vai ʌgai mamaacaiña ñiooqui
dai aagidiña sai gʌaagai isapiavaavoitudadagi isDiuusi aliʌ oigʌdai.
44 Dai ʌgʌmai ʌcaldiʌrʌ ibʌstaragai tasʌrʌ baitoma vʌʌsi Antioquiiʌrʌ oida-
cami gʌnʌmpagi dai caʌca agai Diuusi ñiooquidʌ.
45 DʌmOs aidʌsi tʌʌ ʌjudidíu isgʌnʌmpagi mosʌʌqui oodami aliʌ ʌʌgacoi dai
vui ñiooquimi ʌgai ʌPaavora dai sigalnaasi ñiooqui suuligidimi.
46 Tai amaasi ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé maiduduaadicuitai ñiñio daidʌ
itʌtʌdai:
—Aliʌsi gʌaagaitadai isgʌnaagida aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ ʌʌpʌga aapimʌ
ismaacʌdʌ ʌrjudidíu, dʌmos aapimʌ sivi caʌmapiadʌrʌ vipieeyi Diuusi
ñiooquidʌ cascʌdʌ camaiviaa aapimʌ sʌʌlicami isvʌʌscʌrʌ oidacagi Diuusi
ʌʌmadu, sivi iimimu aatʌmʌ ʌgai ʌʌmadu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
47 ΛʌgI poduucai gʌrtʌjai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo daidʌ ʌpʌrtʌtʌdai:
Aanʌant gʌnootoi ʌmo cuudagi duucai ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu
Mai mamaatʌtulda isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaquia ʌgai vʌʌscatai
Asta oidigi ugidiʌrioma oidacami vʌʌsi.
AstʌtʌdAi gʌrtʌaanʌdamiga —astʌtʌdai ʌPaavora.

48 Dai aidʌsi caʌ imaasi ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu aliʌ baigʌnʌʌli daidʌ
icaitimi sai Diuusi ñiooquidʌ aliʌ cʌʌgadu, dai vʌʌscatai vaavoitu ismaacʌdʌ
Diuusi ʌcovai vuvaitu sai vʌʌscʌrʌ oidacana ʌgai ʌʌmadu.
49 Dai poduucai vʌʌsi ʌgai dʌvʌʌriʌrʌ gʌaa Diuusi ñiooquidʌ.
50 Dʌmos ʌjudidíu aataga ʌʌmadu ʌmo ooqui ismaacʌdʌ cʌʌga vaavoitu-
dai ʌjudidíu vaavoidaragadʌ dai vʌʌsi ʌoodami siaa duutudaiña ʌgai dai
aataga ʌʌpʌ ʌcʌcʌʌli ʌʌmadu ismaacʌdʌ tʌaanʌi ami Antioquiiʌrʌ. Ʌjudidíu
aapʌnaquidi sai soimaasi taatatuldana ʌgai ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé dai
sai adaiña abiaadʌrʌ.
51 Amaasi ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé gigigi dʌvʌʌrai gʌnʌʌcasoaiñdʌrʌ
sai maatʌcana ʌoodami ismaacʌdʌ adaji ismaicʌʌga idui ʌʌgi poduucai
gʌnviidacatadai ʌgai. Dai iji Iconiamu.
52 Dʌmos ʌvaavoitudadami Antioquiiʌrʌ aliʌ baigʌnʌliditai vii ʌʌmadu
daacatai Diuusi Ibʌadʌ.

14

———

1 Amaasi ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé vaapa judidíu quiuupaigadʌrʌ
Iconiʌrʌ, dai aliʌ cʌʌga ñiñio ʌgai tai muidutai vaavoitu vʌʌsi mosʌmaduga
mʌʌsi judidíu ʌʌmadu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
2 Dʌmos ʌjudidíu ismaacʌdʌ maivaavoitu soimaasi aapʌnaquidi ʌgai is-
maacʌdʌ maitʌrjudidíu dai soimaasi tʌtʌgitoituldiña vui ʌvaavoitudadami.
3 Cascʌdʌ ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé anaasi vii bai tʌvʌpi. Dai maidud-
uaadicuitai ñioocaiña ʌgai vaavoitudaitai Diuusi. Dai Diuusi apiamaacaiña
guvucadagai saidʌ ivuaadana mui naana maasi gʌgʌrducami. Dai poduu-
cai Diuusi tʌtʌgidi ʌoodami siʌrvaavoi ismaacʌdʌ aagidi ʌPaavora ʌʌmadu
Bernabé isDiuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida ʌlidi.
4 Dʌmos Iconiʌrʌ oidacami aipaco gʌnvupui vʌʌtʌcatadai. Ʌʌmoco vuidʌrʌ
vʌʌtʌcatadai ʌjudidíu dai cʌʌga ñioocaiña ʌojootosicami vʌʌtarʌ vai aa
vuidʌrʌ vʌʌtʌcana ʌojootosicami dai cʌʌga ñioocaiña ʌjudidíu vʌʌtarʌ.
5 Amaasi ʌjudidíu ʌʌmadu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vʌʌscatai ismaacʌdʌ
vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai ʌojootosicami gʌnaagi ʌʌmadu ʌbaitʌguucacami dai
soimaasi ñiooqui aagida agai dai maicarsa agai ojoodaicʌdʌ.
6 Dʌmos aidʌsi maí ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé voopoi abiaadʌrʌ Listiramu
dai Derviamu, Licaonia dʌvʌʌriʌrʌ, dai vʌʌsi sicolo
7 siaaco gʌaagaiña ʌʌpʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.

———

8 Listʌrʌ oidacatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isaimʌrdagi.
Ʌʌgi poduucai vuusai ʌgai dai mosdaacana. Dai tomali ʌmo imidagai
maitʌrimʌcami ʌgai.
9 Dai ʌgai daacatai caʌcatadai istumaasi aagai ʌPaavora. Amaasi ʌPaavora
gʌtʌgito tʌʌ isvaavoitudai ʌgai isDiuusi istutuidi isduaaidagi.
10 Dai amaasi gʌgʌrʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌli cʌquiva —astʌtʌdai ʌPaavora.
Taidʌ ʌcʌʌli tʌcavi tuali tuudai dai cʌquiva dai gʌaagacai aimʌrai.
11 Dai aidʌsi tʌʌ ʌoodami ismaacʌdʌ idui ʌPaavora iiñaquimi gʌnñiooquicʌdʌ
daidʌ icaitimi:
—Didiuusi ʌpa maasi cʌcʌʌli titʌapai aatʌmʌ gʌrsaagida —ascaiti
ʌoodami.

12 Daidʌ icaiti saidʌ ʌBernabé ʌrdiuusi ismaacʌdʌ Upiteli aagaiña ʌgai,
daidʌ ʌPaavora ʌrʌdiuusi ismaacʌdʌ Mercurio aagaiña ʌgai. ΛPaavora
ñiooquiditadai ʌoodami cascʌdʌ Mercurio tʌʌtʌi ʌgai.
13 Taidʌ ʌUpiteli paaligadʌ ismaacʌdʌ mosvaacʌcʌrʌ Listirʌrʌ cʌacatadai
quiuupaigadʌ, ʌgai vuaa tuturu ʌʌmadu yoosigai dai ʌgai ʌʌmadu ʌoodami
cooda agaitadai ʌtuturu ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé vʌʌtarʌ dai poduucai
siaa duutuda agaitadai.
14 Dʌmosaidʌsidʌ ʌojootosicami ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé maí gomaasi,
saasasaimi gʌnyuucusi ʌʌgi poduucai ivuaadana ʌgai sai nʌidiña ʌoodami
ismaitʌrcʌʌgai issiaa duutuadagi oodami didiuusi duucai, dai vaapa ʌgai
ʌoodami saagida dai iiñaquimi daidʌ icaitimi:
15 —¿CʌcʌʌʌIi, tuimʌsi povueeyi? AatʌmʌʌrcʌcʌʌʌIi ʌʌpʌ gʌnʌpan duucai, dai
cascʌdʌ dada aatʌmʌ dai gʌnaagida ragai sai gʌaagai mʌsdagituagi gomaasi
ismaacʌdʌ maitʌrsoiñi, dai gʌaagai mʌsvaavoitudagi ʌDiuusi ismaacʌdʌ
duaaca ʌgai ismaacʌdʌ idui tʌvaagi ʌʌmadu dʌvʌʌrai ʌʌmadu ʌgʌʌ suudagi
dai vʌʌsi istumaasi oidaga.
16 ΛʌquiomaDiuusi dagito ʌoodami saidʌ ivuaadana istumaasi ipʌlidi.
17 Tomasi vʌʌscʌrʌ tʌtʌgidiña ʌgai sioorʌ ʌistumaasi cʌcʌʌgaducamicʌdʌ
ismaacʌdʌ ivuaadana ʌgai ʌoidacami vʌʌtarʌ, ʌgai gʌrootosdi duuqui dai
cʌʌga gʌrmaacai cuaadagai dai tʌstuucʌdʌ vagiam ʌrʌliadagi —ascaitimi.
18 Dʌmostomasiaagidiʌgaivʌʌsi imaasi maitistui isdaidagi ʌoodami
iscoodagi ʌgai ʌtuturu ismaacʌdʌcʌdʌ siaa duutuda agaitadai ʌgai ʌPaavora
ʌʌmadu Bernabé.
19 Tai amaasi ami dada ʌʌmoco judidíu Antioquiiaiñdʌrʌ dai Iconiaindʌrʌ
dai avʌnaqui ʌoodami dai maicacarai ʌPaavora. Dai aidʌsi poʌliditadai ʌgai
iscamuaa tʌvaimʌcai mʌʌcasi dai Listira ugidiana viaa.
20 Dai aidʌsidʌ ʌvaavoitudadami gʌnʌmpagi ʌPaavora sicoli tai ʌgai vañi
dai ii ʌpamu Listiramu dai siaadiqui iji abiaadʌrʌ ʌgai ʌʌmadu Bernabé
Derviamu.
21 Dai ami gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ dai sioorʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami tai
muidutai vaavoitu, tai ʌgai ʌpamu iji Listiramu dai Iconiamu dai Antioqui-
iamu.
22 Dai vʌʌsi amui vaamioma baiʌʌliatudaimi ʌgai ʌvaavoitudadami dai
maacaimi ñiooqui daidʌ itʌtʌdaimi sai gʌaagai isapiavaavoitudadagi dai
sai viaacatadai issoimaa taatagi mui naana maasi dai poduucai istuidʌcai
iimiagi siaaco gatʌaanʌi Diuusi.
23 Dai vʌʌsi aipacoga siaaco ajioopaitadai ʌgai ʌvaavoitudadami saagida
daraasaimi ʌʌmoco tʌtʌaanʌdami ʌvaavoitudadami vʌʌtarʌ dai aidʌsi dara-
saiña ʌgai maitaugacai gadaanʌiña Diuusi dai potʌtʌdaiña saidʌ ivuaadana
istumaasi Diuusi ipʌlidi.

———

24 Dai gooquiʌrʌ iji dai Pisidia dʌvʌʌriamu sʌʌli dʌgavusai dai aayi Panfilia
dʌvʌʌriʌrʌ.
25 Dai gaaagidimi Diuusi ñiooquidʌ Pelijiʌrʌ, dai amaasi iji Ataliamu.
26 Dai ami tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ dai iji Antioquiiamu Siria dʌvʌʌriʌrʌ,
siaadʌrʌ vuvaaja ʌgai aidʌsi iji taidʌ ʌvaavoitudadami gadaanʌdagi Diuusi
sai nuucaticana aa duiñdadʌrʌ vai sivi canaatoli.
27 Dai aidʌsi aayi ʌgai Antioquiiʌrʌ ʌmpagi vʌʌsi vaavoitudadami dai
aagidi vʌʌsi istumaa dui Diuusi ʌgaicʌdʌ aidʌsi gamamaatʌtulditadai ʌgai
Diuusi ñiooquidʌ, dai isducatai Diuusi soi isaagida ʌgai Diuusi ñiooquidʌ ʌgai
ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai isducatai ʌgai vaavoitu ʌʌpʌ.

28 Daidʌ ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé anaasi vii ʌvaavoitudadami ʌʌmadu tʌvʌpi.

15

———

1 Aidʌ tuigaco ʌʌmoco cʌcʌʌli ismaacʌdʌ iji Judeeaiñdʌrʌ Antioquiiamu aagidimi ʌvaavoitudadami sai sioorʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaaquia ʌliada sai gʌaagaitadai isiquitʌagi gʌntuucuga poduucai isducatai viituli Moseesacaru.
2 Taidʌ ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé aliʌ ñiñio ʌcʌcʌʌli ʌʌmadu aagaitai gomaasi, dai aagidi sai camaipoduucai gʌntʌtʌgitoiña, mʌtaita ʌcovai vuvaitu Paavora ʌʌmadu Bernabé dai aa sai iimʌna Jerusaleenamu dai mʌʌ bai duuna idi ñiooqui ʌojootosicami dai ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌvaavoitudadami ʌʌmadu.
3 Ʌvaavoitudadami Antioquiiʌrʌ ʌgai dai ootoi, dai voiyamu iimʌitai Penisia sai Samaalia dʌdʌʌvʌriamu sʌʌli dʌgavusai ʌgai dai aagidimi ʌvaavoitudadami isducatai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dagito gʌnʌʌqui vaavoidaraga dai vaavoitu Diuusi, tai vʌʌscatai ʌvaavoitudadami aliʌ baigʌnʌʌli caʌcai gomaasi.
4 Aidʌsi aayi ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé Jerusaleenʌrʌ taidʌ ʌvaavoitudadami ʌʌmadu ʌojootosicami ʌʌmadu ʌbaitʌguucacami baigʌnʌliaracʌdʌ miaadʌgi, daidʌ ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé aagidi vʌʌsi istumaasi idui Diuusi aipaco siaaco ajioopaitadai ʌgai.
5 Dʌmos ʌʌmoco ʌfariseo ismaacʌdʌ vaavoitu guuquiva daidʌ itʌi:
—Gʌaagiava isiquitʌagi tuutucugadʌ vʌʌscatai vaavoitudadami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai gʌaagai istʌaañiagi vai ʌʌgidiña vʌʌsi istumaasi viituli Moseesacaru —ascaiti ʌfariseo.
6 Tai gʌnʌmpagi ʌojootosicami ʌʌmadu ʌbaitʌguucacami dai bai duñia agai ʌñiooqui.
7 Dai catʌvʌpi gaaataga ʌgai tai cʌquiva ʌPiiduru daidʌ itʌi:
—Giñaaduñi cʌʌga maatʌ aapimʌ sai bai ʌʌqui Diuusi ʌcovai giñvuusaitu aanʌ aapimʌ gʌnsaagidaiñdʌrʌ ansai aagidana aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu Diuusi ñiooquidʌ sai ʌgai vaavoitudana ʌʌpʌ.
8 Dai Diuusi maatʌ vʌʌscatai iibʌadʌ dai ootoi gʌIbʌdaga sai ʌʌmadu daacana ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ poduucai isduucai gʌrootosi ʌgai aatʌmʌ vʌʌscatai dai poduucai Diuusi gʌrtʌʌgi isoigʌdai ʌgai ʌʌpʌ.
9 Diuusi mosʌmadugan duucai gʌrnʌidi aatʌmʌ ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu cascʌdʌ oigʌldi ʌgai soimaascamigadʌ ʌʌpʌ vaavoitudacai ʌgai.
10 Sivi tuimʌsi maivaavoitudai aapimʌ ismaacʌdʌ idui Diuusi, dai tuimʌsi poduucai tʌaanʌi aapimʌ ʌgai istumaasi tomali aatʌmʌ maitistutuidi isgʌnʌʌgidagi tomali gʌrʌʌqui aaduñicaru maitistui.
11 Maitavʌr poduucai. Aatʌmʌ vaavoitudai isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi dai Suusi gʌroigʌdai ʌpan duucai ʌgai —astʌtʌdai ʌPiiduru.
12 Tai vʌʌscatai ʌgaa mosdodoli vii, vaidʌ ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé aagidi vʌʌsi istumaasi idui ʌgai Diuusi guvucadadʌcʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida.
13 Dai aidʌsi canaato ñioo ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé taidʌ ʌJacovo itʌi:
—Giñaaduñi, giñcaʌcavurai.
14 Casi gʌraagidi goSimuñi Piiduru siʌʌquidʌ abiaadʌrʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai ʌcovai vuvaitu ʌʌmoco ʌgai saagidaiñdʌrʌ sai siaa duutudaiña Diuusi daidʌ ʌrmaamaradʌcana.

15 Bai ʌʌqui poduucai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ cascʌdʌ
gʌaagaitadai siʌpʌduñiagi caʌcavurai aapimʌ isducatai ooja ʌmaadutai
Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ:
16 Pocaiti Diuusi:
Ʌʌpʌga naana maasi dʌgavuñia agai dai gooquiʌrʌ ʌpamu divimu aanʌ
judidíu saagida.
Ʌgai ʌrismaacʌdʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ ʌcovai vuvaitu aanʌ.
Dai gooquiʌrʌ mui uumigicʌdʌ camaitiñsiaa duutudaiña ʌgai cascʌdʌ aagi-
damu aanʌ sai ʌpamu giñsiaa duutudaiña poduucai isducatai giñsiaa
duutudaiña ʌgai aidʌsi oidacatadai Davicaru.
17 Ʌpamu divimu aanʌ dai aagidamu sai giñʌʌgidiña.
Poduucai iduñimu aanʌ vai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu
giñtʌtʌgitoiña daidʌ ʌrgiñmaamaracana dai giñʌʌgidiña.
18 Pocaiti Diuusi ismaacʌdʌ gʌrmaatʌtuli vʌʌsi idi istumaasi ʌʌqui abiaadʌrʌ.
Ascaiti Diuusi.
19 Cascʌdʌ aanʌ pocaiti maitʌaagai issoi vuaadagi ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu. Ʌgai cadagito ʌʌquidʌ gʌnvaavoidaraga dai vaavoitu Diuusi.
20 Mosʌcaasi gʌaagai tʌsoojidagi sai camaicuaadana baabaidi ismaacʌdʌ
dadasdi ʌmoono ismaacʌdʌ siaa duutudai oodami Diuusi duucai, dai sai mai-
googosi gʌnducamicana, dai camaicuaadana baabiadʌ vustaaqui baicuadʌ
ismaacʌdʌ maivuusanʌi ʌʌradʌ siʌʌscadʌ coiyagi, dai tomali maicuaadana
ʌʌradʌ.
21 Ʌʌqui abiaadʌrʌ aipacoga oidaga sioorʌ gamamaatʌtuldi Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ vʌʌscʌrʌ ibʌstaragai tasʌrʌ judidíu quiquiuupaigadʌrʌ
gʌaagaiña gomaasi —astʌtʌdai Jacovo.
22 Amaasi ʌojootosicami ʌʌmadu ʌbaitʌguucacami ʌʌmadu vʌʌscatai
ʌvaavoitudadami ʌpʌnʌʌli isʌcovai vuvaidagi ʌʌmoco ʌʌgi gʌnsaagidaiñdʌrʌ
dai ootosagi Antioquiiamu ʌʌmadu Paavora dai Bernabé. Dai ʌco vuusaitu
Uudasi mʌsmaacʌdʌ Barsavasi aagaiña ʌʌpʌ, dai ʌco vuusaitu Siilasi ʌʌpʌ
ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ ʌvaavoitudadami.
23 Dai ʌgaicʌdʌ ootoi ʌmo oojai ismaacʌdʌ icaiti:
“Aatʌmʌ ojootosicami ʌʌmadu baitʌguucacami ʌʌmadu gogaa vaavoitu-
dadami gʌnviaatuldi aapimʌ gʌraaduñi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ismaacʌdʌ
Antioquiiʌrʌ oidaga dai Siria dai Silisia dʌdʌʌvʌriʌrʌ oidaga.
24 Maí aatʌmʌ sai ʌʌmo oodami iji tabiaadʌrʌ ismaacʌdʌ aatʌmʌ
maiootoi. Dai ʌgai gʌnsoobi gʌnñiooquicʌdʌ mʌsi aapimʌ maimaatʌ isducatai
gʌntʌtʌgituagi. Ʌgai povai gʌntʌtʌdai sai gʌaagai mʌsiquitʌagi gʌntuutucuga
dai ʌʌgidagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
25 Cascʌdʌ cʌʌgadu ʌʌli aatʌmʌ isʌco vuvaidagi ʌʌmoco aatʌmʌ
gʌrsaagidaiñdʌrʌ sai mʌʌca gʌnnʌidana aapimʌ ʌʌmadu gʌraaduñi Paavora
dai Bernabé ismaacʌdʌ aliʌ oigʌdai aatʌmʌ.
26 Paavora dai Bernabé muiyapʌrʌ ajioopaiña mʌsiaaco cooda agaiña
gamamaatʌtulditai goovai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
27 Cascʌdʌ gʌnootosi aatʌmʌ Uudasi ʌʌmadu Siilasi vai ʌʌgi goovai
gʌnaagidana vʌʌsi idi ismaacʌdʌ gʌnooji aatʌmʌ.
28 Gʌraagidi Diuusi Ibʌadʌ tʌstuma duñiagi. Aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ ʌʌpʌ
cʌʌgadu cascʌdʌ maitʌntʌaanʌi aatʌmʌ mui naana maasi, mosʌcaasi
chiʌʌqui istumaasi ismaacʌdʌ gʌaagai.
29 Mʌsai maicuaadana baabaidi ismaacʌdʌ gʌdadasdi ʌmoono ismaacʌdʌ
siaa duutudai oodami Diuusi duucai, tomali maicuaadagi ʌʌradʌ, tomali
baabiadʌ vustaaqui baicuadʌ ismaacʌdʌ maivuusanʌi ʌʌradʌ siʌʌscadʌ
coiyagi, dai tomali maigoogosi gʌnducamicagi. Mʌsʌʌgiadagi vʌʌsi idi

istumaasi aidʌ gia cacʌʌga ivueeyi aapimʌ. GʌrtʌʌgadamuΛ”, ascaiti ʌbaitʌcʌaacamigadʌ.
30 MʌΛtai ootoidʌ tai iji vʌmaacova Antioquiiamu. Dai ami ʌmpagi vʌʌsi
ʌvaavoitudadami dai maa ʌoojai.
31 Taidʌ ʌvaavoitudadami aliʌ baigʌnʌʌli nʌidacai ʌoojai.
32 Uudasi ʌʌmadu Siilasi ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai baiʌʌliatu
ʌvaavoitudadami gʌnñiooquicʌdʌ tai ʌgai vaamioma vaavoitu.
33 Bai tʌvʌpi anaasi daraaja vʌmaacova dai aidʌsi caiimia agaitadai ʌgai
taidʌ ʌvaavoitudadami diosagi dai potʌtʌdai: “DiuuscʌdΛ avΛr viaatulda
JerusaleenΛrΛ oidacami ʌgai ismaacʌdʌ gʌnootoi”, astʌtʌdai.
34 DΛmos ʌSiilasi ipʌli isviiagi.
35 Daidʌ ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé ʌʌpʌ anaasi vii AntioquiiΛrΛ. Dai
muidutai aa ʌʌmadu anaasi gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ.

———

36 Cabai tʌvʌpicʌdʌ Paavora potʌtʌdai ʌBernabé:
—Tinda ʌpamu mʌʌ dadida gΛraaduñi aipacoga tʌsiaaco casi gaaagidi
Diuusi ñiooquidʌ. Dai nΛida asducatai daraaja —astΛtΛdai.
37 Bernabé vaidaquia ʌliditadai ʌVuaana Marcusi
38 ʌgai ismaacʌdʌ oí aidʌsi tuucamidΛrΛ iji ʌgai aipacoga dai gaaagidimi
Diuusi ñiooquidʌ dai PanfiliaiñdΛrΛ aa gΛi dai camaisoicΛiña cascʌdʌ ʌPaavora
maitipʌliditadai isvaidaquiagi.
39 Dai aliʌ cavaami ñiñio dai maibai dui dai ʌjʌcovai iji. Bernabé vaidacai
Marcusi dai tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuΛrΛ dai iji Sipiliamu.
40 Taidʌ ʌPaavora vaidacai Siilasi. Taidʌ ʌvaavoitudadami gadaanΛi Diuusi
sai nuucaticana taida iji.
41 Dai Siiliana dai Silisiana dʌgavusai dai vaamioma baiʌʌliatudaimi
ʌvaavoitudadami.

16

———

1 Paavora ʌʌmadu Siilasi DerviΛrΛ aayi dai ListirΛrΛ. Dai ami tʌʌ ʌmo
vaavoitudadami Timoteo tʌʌgiducami. Λgai ʌrmaradʌcatadai ʌmo ooqui
judíu daidʌ ʌrvaavoitudadami ʌʌpʌ daidʌ ʌoogadʌ ʌrgiliego.
2 Λvaavoitudadami ismaacʌdʌ ListirΛrΛ dai IconiΛrΛ oidacatadai cʌʌga
ñioocaitadai Timoteo vʌʌtarʌ.
3 ΛPaavora ipʌli isvaidaquiagi ʌTimoteo dΛmos tʌjai sai iquitʌna gΛtuucuga
maibaacoituda ʌliditai ʌjudidíu ismaacʌdʌ ami oidacatadai tomasi vʌʌscatai
maatʌcatadai siΛrgiliego oogadʌ.
4 Tomasiaaco siaaco dʌgavusquimi ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi aagidimi ʌgai
ʌvaavoitudadami isducatai ooji ʌojootosicami ʌʌmadu ʌbaitʌguucacami
JerusaleenaiñdΛrΛ ʌvaavoitudadami AntioquiiΛrΛ vʌʌtarʌ sai vʌʌscatai
ʌvaavoitudadami ʌʌgidiña.
5 Dai poduucai ʌvaavoitudadami siooma cʌʌga vaavoitu, dai vʌʌs tasai
vaamioma muidaimi ʌvaavoitudadami.

———

6 Dai Diuusi IbΛadʌ maidagito isgaaagida ʌgai Diuusi ñiooquidʌ Aasia
dΛvʌʌriΛrΛ. CascʌdΛ mosdʌgavusai ʌgai Pilijia dai Galasia dʌdʌʌvΛriamu.
7 Dai ugidiana Misia aayi dai abiaadΛrΛ Bitiñiamaco iimia ʌliditadai dΛmos
Diuusi IbΛadʌ maidagito isgaamu iimia ʌgai.
8 Dai Misia ugidiana sʌʌli dʌgavusai, dai tʌaapai siaaco Troasi tʌʌgidu gʌʌ
suudagi ugidiana siaaco aajʌi vaarcu.

9 Dai ami ʌmo imidagai tucarʌ tʌʌtʌquimi ʌPaavora ʌmo cʌʌli Masedoniaiñdʌrʌ sai vuidʌrʌ cʌʌca dai daanʌi daidʌ itʌtʌdai: “Diimi Masedoniamu dai gʌrsoiña”, astʌtʌdai.

10 Cascʌdʌ otoma bai gʌrdui aatʌmʌ dai iimia ragai Masedoniamu, cacʌʌga vaavoitu aatʌmʌ isgʌrvaidi Diuusi tʌsai gaaagidana ami dʌvʌʌriʌrʌ ñiooquidʌ.

———

11 Anaasi Troasiʌrʌ ʌmo vaarcuʌrʌ tʌʌtʌsai aatʌmʌ dai sʌʌli iji Samotrasia dʌvʌʌriamu siaaco sicolimadi suudagi. Dai gʌn siaadiqui Neápolisiʌrʌ aayi aatʌmʌ dai ami tʌapai vaarcuaiñdʌrʌ.

12 Dai abiaadʌrʌ iji aatʌmʌ Pilipoosiamu ami ʌrromamanu dʌvʌʌragadʌ, ʌgai ʌrʌmapʌcʌrʌ Masedoniʌrʌ siaaco oidaga mui quiiqui. Dai ami daraaja aatʌmʌ chiʌʌqui tasai.

13 Ʌmo imidagai ibʌstaragai tasʌrʌ vuvaaja aatʌmʌ Pilipoosiaiñdʌrʌ maisi mʌʌcasi gʌʌ aqui ugidiana, siaaco duudatai gamamadaiña ʌoodami anaasi daraiva aatʌmʌ dai aagidi aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ ʌooqui ismaacʌdʌ gʌnʌmpagi ami.

14 Ʌmoco Lidia tʌʌgiducatadai. Ʌgai ʌrTiatiirʌrʌ oidacami daidʌ ʌrgaagardami yuucusi moraduacami. Dai idi ooqui aliʌ siaa duutudai Diuusi. Dai caʌcatadai ʌgai ʌñiooqui tai Diuusi soi sai ʌʌgidana ʌgai ismaacʌdʌ aagidi Paavora.

15 Dai gʌvacoi ʌgai ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ quiidiʌrʌ oidacatadai dai gooquiʌrʌ gʌrdaañimi ʌgai dai povʌrtʌtʌdai:

—Mʌsi aapimʌ sʌʌlicʌdʌ vaavoitudadagi isvaavoitudai aanʌ Diuusi, vʌrai iimi dai giñquiiyana daraaja asta mʌsiʌʌscadʌ iji tabiaadʌrʌ —astʌtʌdai ʌgai.

Dai maitʌrdagito tʌscho tʌiyagi.

16 Ʌmo imidagai caiimʌitadai aatʌmʌ siaaco gamamadaiña dai vuidʌrʌ aayi aatʌmʌ ʌmo ali ooqui ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ dai ʌgai ʌʌquiasdʌrʌ maatʌcana istumaasi daivuñia agai. Dai viaacatadai ʌgai gʌtutuidacami dai ʌali ooqui mui gamaitʌcʌiña tumiñsi gʌtutuidacami vʌʌtarʌ.

17 Idi ali ooqui gʌroidatucuiña Paavora ʌʌmadu aatʌmʌ dai iiñaquidana daidʌ icaitidana:

—Idi cʌcʌʌli ʌrpipiooñigadʌ Diuusi ismaacʌdʌ ʌrʌbaitʌcʌaacami, dai goovai gʌnaagidi aapimʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi —caitidana ʌali ooqui.

18 Mui tasai povueeyi ʌgai tai ʌmo imidagai oojogi Paavora dai ajaco cʌquiva daidʌ itʌtʌdai ʌDiaavora tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaacatadai ʌali ooqui:

—Suusi Cristo guvucadadʌcʌdʌ angʌaagidi vuusaiñi goooquiaiñdʌrʌ —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ otoma vuusai.

19 Dai aidʌsi ʌali ooqui tutuidacami maatʌ tʌʌ iscamaitistutuidi isgamaitʌcʌdagi tumiñsi ʌgaicʌdʌ vui ʌgai ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi dai vuucai dai vaan tuutui dudunucamiʌrʌ plaasana.

20-21 Daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌdudunucami:

—Idi cʌcʌʌli ismaacʌdʌ ʌrjudidíu gʌrdʌvʌʌragana dada dai gʌraagidi tʌsviaa siduñiagi istumaasi aatʌmʌ maitistutuidi. Aatʌmʌ ʌrromamanu dai gʌrdaidi gʌrtʌtʌaanʌdamiga gomaasi. Dai poduucai baacoitudai goovai oodami gʌnñiooquicʌdʌ —astʌtʌdai.

22 Tai vʌʌsi ʌoodami vui baacoi, taidʌ ʌdudunucami gatʌjai sai uupasdana yuucusidʌ dai gʌviaarsana uusicʌdʌ.

23 Dai catʌvʌpi gʌviacarai dai maamaisa. Dai tʌjai ʌmaisacarui nuucadacami sai cʌʌga nuucadacana.
24 Aidʌmʌsi potʌtʌdai ʌmaisacarui nuucadacami ʌgai tuucavi vavaisanana uucami vaapai maisacariʌrʌ. Dai uusi maisacariʌrʌ vaapai ʌʌcasodʌ dai anaasi viaa.
25 Ʌran tucarʌ aidʌsi ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi gamamadai dai siaa duutudai Diuusi gʌnnʌidagacʌdʌ vaidʌ ʌgaa maamaisapicʌdʌ moscaʌcatadai.
26 Tai todian duucai cavami gigiduli dʌvʌʌrai dai oiñitu bibidaviqui ojoodagadʌ utioma daraajʌdʌ. Tai gocʌdʌ gʌcucupioco vʌʌsi cucuparagadʌ ʌmaisacarui, dai uupai vʌʌsi ʌmaamaisapicʌdʌ cadeenagadʌ ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ vuupulicatadai ʌgai.
27 Dai aidʌsi nʌnʌa ʌmaisacarui nuucadacami tʌʌ iscucupioquiñi ʌmaisacarui cucuparagadʌ vuusaitu gʌmastaga dai ʌcʌdʌ ʌʌgi gʌmuaa agaitadai poʌliditai isvuvaja ʌmaamaisapicʌdʌ.
28 Dʌmos ʌPaavora iiñoqui daidʌ itʌtʌdai:
—Maitigʌmuaa tamiatʌ daraaja vʌʌscatai —astʌtʌdai.
29 Taidʌ ʌmaisacarui nuucadacami gatai ʌmo cuudagi dai mʌraitai vaa duaadimutugaitai dai gigivuquimi dai vuidʌrʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌgai ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi.
30 Dai otoma vuvaitu dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿CʌcʌʌLi tuma duuna aanʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuusaiña? —astʌtʌdai.
31 Taidʌ ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Vaavoitudañi aapi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuusaimu aapi ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌquiiyʌrʌ oidaga —astʌtʌdai.
32 Daidʌ ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi aagidi Diuusi ñiooquidʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌmaisacarui nuucadacami quiidiʌrʌ oidacatadai.
33 Dai quiaa ʌrtucarʌcatadai vaidʌ ʌmaisacarui nuucadacami vacuañdi tuutucugadʌ mʌsiaaco saasarai uusicʌdʌ. Dai otoma ʌgai ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ quiidiʌrʌ oidacatadai gʌnvapacoi.
34 Dai gooquiʌrʌ vaidacai gʌquiiyamu dai bibi. Dai ʌgai ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ quiidiʌrʌ oidacatadai aliʌ baigʌnʌliditadai vaavoitudacai.
35 Siaadiqui quiaamoco ʌdudunucami ootosi ñiooqui sandaarucʌdʌ ʌmaisacarui nuucadacami sai dagitona ʌgai ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi.
36 Taidʌ ʌmaisacarui nuucadacami potʌtʌdai ʌPaavora:
—Ʌdudunucami casi giñootosi ñiooqui ansaidʌ gʌndagitona. Diuusi gʌnnuucaticana —astʌtʌdai.
37 Dʌmos ʌPaavora itʌtʌdai ʌsandaaru:
—Aatʌmʌ ʌrromamanu ʌʌpʌ mʌtai vʌʌscʌrʌ vʌʌsi oodami vuitapi gʌrgʌviaacarai maitʌrdagitocai tʌsñiooquia aatʌmʌ, dai gʌrmaamaisa. Dai sivi ʌstocai gʌrdagitua ʌlidi ʌgai poduucai gia cho. Vai ʌʌgi dadana ʌgai dai gʌrvuvaidana —astʌtʌdai ʌPaavora ʌsandaaru.
38 Taidʌ ʌsandaaru mʌʌ aagidi idi ñiooqui ʌdudunucami tai ʌgai aliʌ duduaadimu maatʌcai isʌgai ʌrromamanu ʌʌpʌ.
39 Dai cascʌdʌ iji ʌgai mʌʌca siaaco daraajatadai ʌcʌcʌʌli dai daañimi sai oigʌldana. Dai vuvaitu dai daañimi sai vuvacʌna Piliposiaiñdʌrʌ.
40 Tai ʌgai vuvaja maisacaruaiñdʌrʌ dai iji Lidia quiidiamu dai aagidi ʌvaavoitudadami isducatai vuvaitu ʌdudunucami maisacaruaiñdʌrʌ sai camaiduduaadicuiña ʌvaavoitudadami, dai gooquiʌrʌ iji ʌgai abiaadʌrʌ.

17

———

1 Dai iimʌcai ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi Ampipoliisiana dai Apolooniana
sʌʌli dʌgavusai dai boodʌrʌ aayi Tesalonicʌrʌ ami cʌaacatadai ʌmo judidíu
quiuupaigadʌ.
2 Taidʌ ʌPaavora ii ʌjudidíu quiuupaigadʌamu poduucai isduucai
ivuaadana ʌgai vʌʌscʌrʌ. Dai vaica ʌcaldi anaasi daraaja ʌgai. Dai vʌʌscʌrʌ
ibʌstaragai tasʌrʌ ʌʌmadu gaaatagaiña ʌgai ʌjudidíu isducatai icaiti Diuusi
ñiooquidʌrʌ
3 isʌCristo viaacatadai issoimaa taatagi, dai muquiaagi dai ʌpamu du-
aacagi. Dai potʌtʌdaiña ʌgai:
—Ʌgai vaa Suusi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrʌCristo, ʌgai vaa ismaacʌdʌ
ʌʌqui abiaadʌrʌ nʌnʌra aapimʌ —astʌtʌdai ʌPaavora.
Vai ʌʌmoco judidíu pocaitiña sai maitʌrvaavoi.
4 Tai ʌʌmoco vaavoitu dai uraava ʌPaavora dai Siilasi. Dai mui giliego is-
maacʌdʌ siaa duutudai Diuusi vaavoitu ʌʌpʌ, dai mui ooqui ʌʌpʌ ismaacʌdʌ
ʌoodami aliʌ siaa duutudaiña.
5 Cascʌdʌ aliʌ baacoi ʌjudidíu ismaacʌdʌ maivaavoitu. Dai ʌmpagi cʌcʌʌli
soimaasi ivuaadami ismaacʌdʌ mosajioopaiña caayana dai aliʌ siaa caitimi
ʌgai gʌnʌmpaidacai vaidʌ ʌoidacami maisiooma daraajatadai caʌcacai.
Taidʌ ʌcʌcʌʌli soimaasi ivuaadami ʌʌmadu ʌjudidíu Jasoñi quiidiʌrʌ dada
dai daitu cuuparagai dai vaapa dai gaagaimi ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi dai
vuvaida agaitadai abiaadʌrʌ dai tʌʌgida agaitadai ʌgai ʌoodami.
6 Dai maitʌʌ ʌgai ami dai cascʌdʌ tʌvaimʌcai Jasoñi ʌʌmadu aa vaavoitu-
dadami dai vuucai dudunucamiʌrʌ, dai ami ijiña daidʌ icaiti:
—Ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ naana dui vʌʌsi oidigi gʌnñiooquicʌdʌ caaayi tami
Tesalonicʌrʌ ʌʌpʌ.
7 Tai goJasoñi miaadʌgi gʌquiiyʌrʌ. Dai vʌʌsi ʌgai ivueeyi mui naana maasi
istumaasi ʌgʌʌ tʌaanʌdami romanu maitamaacai oigaragai. Ʌgai pocaiti sai
oidaga ʌmai gʌʌ baitʌcʌaacami Suusi tʌʌgiducami —ascaiti.
8 Taidʌ ʌoodami ʌʌmadu ʌdudunucami moscaʌ goñiooqui dai sisioli.
9 Dai taí ʌdudunucami Jasoñi ʌʌmadu ʌgaa vaavoitudadami tumiñsigadʌ
dai potʌtʌdai sai ʌpamu maquia agaitadai siʌʌscadʌ vuvaaquiagi abiaadʌrʌ
ʌPaavora dai Siilasi, tai ʌgai gamaa mʌtaida dagito isiimiagi.

———

10 Taidʌ ʌvaavoitudadami otoma vuvaitu ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi tucarʌ
dai ootoi Bereamaco. Tai ʌgai mosaayi Bereʌrʌ dai iji judidíu quiuu-
paigadʌamu.
11 Ʌjudidíu ami oidacʌdʌ vaamioma cʌʌga tuutuiga siʌgaa Tesalonicʌrʌ
oidacʌdʌ ʌgai mosbaigʌnʌliaracʌdʌ caʌcana istumaasi aagidiña ʌPaavora
ʌʌmadu Siilasi. Dai vʌʌs tasai gaagaiña Diuusi ñiooquidʌrʌ dai nʌida agaiña
sabaigʌ ʌrvaavoi ismaacʌdʌ aagidiña ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi.
12 Dai poduucai muidutai judidíu ʌʌmadu giliego vaavoitu, vʌʌsi ʌmaduga
mʌʌsi cʌcʌʌli ʌʌmadu ooqui ismaacʌdʌ ʌoodami aliʌ siaa duutudaiña.
13 Dai aidʌsi maí ʌjudidíu Tesalonicʌrʌ oidacami siʌPaavora gaaagidi Diu-
usi ñiooquidʌ Bereʌrʌ ʌʌpʌ, gaamu iji dai sisiolitu ʌoidacami.
14 Dʌmos ʌvaavoitudadami otoma ootoi ʌPaavora coostamu, taidʌ ʌSiilasi
ʌʌmadu Timoteo anaasi vii.
15 Ʌgai ismaacʌdʌ oí ʌPaavora Ateenasiʌrʌ uucami dagito dai aa suuli.
Taidʌ ʌPaavora ootosi ñiooqui ʌgaicʌdʌ ʌSiilasi ʌʌmadu Timoteo sai gaamu
iimʌna siʌotoma istutiadagi.

———

16 Dai aidʌsi Ateenasiʌrʌ daacatadai ʌPaavora dai nʌnʌracatadai ʌSiilasi
ʌʌmadu Timoteo ami nʌidi ʌgai mui ʌmoono ismaacʌdʌ siaa duutudai
oodami Diuusi duucai cascʌdʌ aliʌ soigʌʌliditadai ʌgai dai baamucan tada.
17 Cascʌdʌ ʌPaavora aagidiña Diuusi ñiooquidʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ
gʌnʌmpaidiña quiuupiʌrʌ dai aa ʌʌpʌ ismaacʌdʌ ami siaa duutudaiña
Diuusi. Dai vʌʌs tasai aagidiña ʌgai Diuusi ñiooquidʌ ʌgai ismaacʌdʌ plaasana
daraajagi.
18 Dai ʌʌmoco ʌgai ʌrepicureo mamaatʌrdamigadʌ dai aa ʌrʌgai ismaacʌdʌ
mamaatʌrʌi estotoico mamaatʌtuldaragadʌ. Dai gʌnaagacai ñiñio ʌgai
ʌʌmadu ʌPaavora dai ʌʌmoco icaiti:
—¿Istumaasi goovai ismaacʌdʌ aagai goaatagaracʌdʌ? —ascaiti.
Vai aa icaiti:
—Gʌraagiadan caiti goovai sibʌaadʌrʌ didiuusi —ascaiti.
ʌPaavora aagaiña ʌSuusi dai duaacaradʌ cascʌdʌ pocaiti ʌgai.
19 Dai bʌi ʌgai ʌPaavora dai bʌʌcai mʌʌca siaaco Aliopago tʌʌgidu, ami
siaaco bai vuaadana ñiooqui ʌdudunucami daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌPaavora:
—Maatʌca ʌrʌlidi aatʌmʌ istumaasi utuducami gʌrmaatʌtulda ʌlidi aapi.
20 Gʌraagidañi istumaasi maimaatʌ aatʌmʌ dai cascʌdʌ maatʌca ʌrʌlidi
aatʌmʌ istʌiya ʌlidi aapi goocʌdʌ —astʌtʌdai.
21 Vʌʌscatai Ateenasiʌrʌ oidacami dai sibʌadʌrʌ vuvacʌcami ismaacʌdʌ
anaasi oidacatadai, maitivuaadana ʌma maasi moscaʌcana istumaasi
utuducami dai gaaagidiña ʌʌpʌ.
22 Amaasi ʌPaavora cʌquiva vʌʌscatai saagida ami Aliopagʌrʌ daidʌ itʌi:
—Cʌcʌʌli Ateenasiʌrʌ oidacami vʌʌsiaʌcatai nʌidi aanʌ mʌsaliʌ siaa duu-
tudai aapimʌ gʌndidiuusiga.
23 Aidʌsi aimʌraiña aanʌ dai nʌnʌidiña vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ siaaco oidaga
moomono, tʌʌ aanʌ ʌmapʌcʌrʌ siaaco aduucai oojisi: “Tami ʌrʌDiuusi
vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ aatʌmʌ”. Idi vaa ismaacʌdʌ siaa duutudai
aapimʌ maimaatʌcatai gooviava ʌrʌDiuusi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ.
24 ʌgai ʌrʌDiuusi ismaacʌdʌ idui oidigi dai vʌʌsiaʌcatai istumaasi oidaga
ʌgai ʌrbaitʌcʌaacami ismaacʌdʌ tʌaanʌi tʌvaagi dai vʌʌsi oidigi. ʌgai
maiquiquiuupiana oidaga ismaacʌdʌ ivueeyi oodami.
25 ʌgai maitʌgito isivuaadagi oodami tomali ʌmo istumaasi ʌgai vʌʌtarʌ.
ʌgai vaa ʌrʌgai ismaacʌdʌ gʌrmaacai ibʌdagai dai ʌvʌʌli dai vʌʌsi istumaasi.
26 Vʌʌsi naana maasi oodami vuvaaja ʌoodamiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ idui
Diuusi ʌʌpʌga. Dai Diuusi tʌjai sai vʌʌsi oidigi daama oidacana, dai vʌʌscʌrʌ
aagaiña siaacoga dai siʌʌscadʌ.
27 Daidʌ icaiti Diuusi: “Aanʌ andarai ʌoodami oidigi daama sai matia
ʌlidiña sabai oidaga Diuusi”, ascaiti Diuusi. Vʌʌscʌrʌ maimʌʌcasi daja Diuusi
mosaliʌ miaanai daja ʌgai vʌʌscatai.
28 Diuusicʌdʌ duduaaca aatʌmʌ dai ajioopai dai oidaga. Gʌnʌʌqui
aaduñicaru sastuduacʌdʌ pocaiti: “Aatʌmʌ ʌrmaamaradʌ Diuusi”, ascaiti.
29 Vaavoava siʌrDiuusi maamaradʌ aatʌmʌ cascʌdʌ maitʌaagai
tʌspoduucai tʌtʌgitoda aatʌmʌ isʌmo moono istutuidi siʌrDiuusicagi
ismaacʌdʌ ivueeyi oodami isducatai gʌntʌtʌgitoi ʌgai oorocʌdʌ, isplaatacʌdʌ
isodaicʌdʌ.
30 ʌʌquioma pocaiti Diuusi: “Oidacatadai oodami ismaacʌdʌ maitiñmaatʌ
cascʌdʌ maitiñʌʌgidiña antai aanʌ vʌʌscʌrʌ maioojogi dai sivi tʌaanʌi aanʌ
vʌʌscatai aipaco oidacami sai ʌma duucai gʌntʌtʌgitona dai camaisoimaasi
ivuaadana”, ascaiti Diuusi.
31 ʌmo imidagai ʌmo dunucami nʌida agai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ
ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami gomaasi iduñia

agai ʌgai Diuusi vʌʌtarʌ dai cʌʌga iduñia agai. Diuusi aagai siʌʌscadʌ. Ʌgai ʌrSuusi ismaacʌdʌ ʌcovai vuusaitu Diuusi. Diuusi duaacali ʌSuusi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ dai poduucai cʌʌga maatʌ vʌʌscatai siʌrvaavoi ismaacʌdʌ aagai Diuusi —astʌtʌdai ʌPaavora.

32 Aidʌsi caʌ ʌgai coidadʌ duaacaradʌ ʌʌmoco mosparunai dai aa icaiti:
—Baiyoma isʌpʌdaamʌrʌ gʌraagida gomaasi —ascaiti ʌoodami.
33 Amaasi ʌPaavora anaasi viaa dai ii.
34 Tai ʌʌmoco cʌcʌʌli oí ʌPaavora dai vaavoitu. Dai ʌgai saagida imʌitadai Dionisio ismaacʌdʌ ʌrʌmo dunucami Aliopagʌrʌ, dai ʌmo ooqui Dámalisi tʌʌgiducami, dai aa ʌʌpʌ.

18

———

1 Dai gooquiʌrʌ ii ʌPaavora Ateenasiaiñdʌrʌ Coriintoamu.
2 Dai ami tʌʌ ʌgai ʌmo judidíu Aquilasi tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrPonto dʌvʌʌriʌrʌ oidacamicatadai. Aidʌ vaasʌquioma ami divia ʌAquilasi ʌʌmadu ooñigadʌ Prisiilasi Italiaiñdʌrʌ. Ʌgʌʌ baitʌcʌaacami Claudio tʌjai sai vuvacʌna vʌʌsi ʌjudidíu Roomaiñdʌrʌ cascʌdʌ ʌgai viaacatadai isvuvaquiagi ʌʌpʌ. Taidʌ ʌPaavora ii dai diviji.
3 Dai tʌʌ ʌPaavora isʌgai viaacatadai ʌgai vaa aa duiñdagai ismaa viaacatadai ʌPaavora isivuaadagi icuusi baabaqui cascʌdʌ anaasi ʌʌmadu vii ʌgai dai ʌʌmadu gaaata vuaada agai.
4 Daidʌ ʌPaavora vʌʌscʌrʌ ibʌstaragai tasʌrʌ aimʌraiña ʌjudidíu quiuupaigadʌamu. Dai ami gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ tai muidutai vaavoitu siʌʌsi judidíu ʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ.
5 Aidʌsi Siilasi ʌʌmadu Timoteo aayi Masedoniʌrʌ aidʌ abiaadʌrʌ ʌPaavora maiti vuaadana ʌma maasi mosgaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ. Dai sʌʌli aagidiña ʌPaavora ʌjudidíu daidʌ itʌtʌdaiña:
—ʌSuusi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrʌCristo ismaacʌdʌ nʌnʌra aapimʌ —astʌtʌdai ʌPaavora.
6 Tai ʌgai vui baacoi dai sigalnaasi ñiooqui aagidi taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai:
—Ʌgi aapimʌ ʌrgʌnduñi mʌsiʌʌscadʌ coiya aapimʌ maiiimimu Diuusi ʌʌmadu. Aanʌ gia camaitʌrgiñduñi —astʌtʌdai ʌPaavora.
Cascʌdʌ ʌPaavora gigigi gʌyuucusi ʌʌgi poduucai gaaagidiña ʌgai ismaitʌrduñidʌ. Dai ʌpamu ñioo ʌPaavora daidʌ itʌtʌdai:
—Sivi baitʌqui imimu aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌmadu —astʌtʌdai.
7 Daidʌ ʌPaavora vuusai ʌjudidíu quiuupaigadʌaiñdʌrʌ dai ii ʌmo cʌʌli quiidiamu Justo tʌʌgiducami ismaacʌdʌ aliʌ siaa duutudai Diuusi. Ʌgai quiuupai abaana oidacatadai.
8 Dai ʌmo cʌʌli Cʌlisipo tʌʌgiducami ismaacʌdʌ ʌrbaitʌcʌaacami quiuupiʌrʌ, vaavoitu isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ quiidiʌrʌ oidacatadai vaavoitu ʌʌpʌ. Dai muidutai Coriintoʌrʌ oidacami moscaʌ dai vaavoitu dai gʌnvapacoi.
9 Dai ʌmo imidagai tucarʌ ʌPaavora gʌcoosigʌrʌ nʌidi Diuusi saidʌ itʌtʌdai:
—Maitiduaadicuda apiaigaaagidida giññiooqui maitidagitocai aagada.
10 Aanʌ angʌʌmadu daja dai tomali ʌmaadutai maisoimaasi gʌtaatatuldamu, aanʌ viaa mui oodami tami Coriintoʌrʌ —astʌtʌdai Diuusi.
11 Tai cascʌdʌ ʌPaavora Coriintoʌrʌ vii ʌmo uumigi dan taajucami dai gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ ʌoodami saagida.
12 Aidʌsi Galioñi ʌrtʌaanʌdamicatadai Acaayʌrʌ ʌjudidíu vui baacoi ʌPaavora dai bʌʌcai ami siaaco daacatadai ʌtʌaanʌdami

13 daidʌ itʌtʌdai:
—Idi cʌʌli gaaagidiña sai gʌaagai issiaa duutuadagi Diuusi dʌmos daidarsi isducatai ivueeyi goovai —astʌtʌdai ʌgai ʌtʌaanʌdami.
14 Paavora cañiooquia agaitadai taidʌ ʌGalioñi itʌtʌdai ʌjudidíu:
—Dañi siʌrsoimaasi iducamicamudai goovai aidʌ gia bai gʌnduiñdamudai aanʌ.
15 Dʌmos aapimʌ aagai istumaasi aapimʌ ʌʌgi gʌndaidi, ʌʌgiavʌr bai duuñi aapimʌ. Aanʌ anmaivapacʌi gomaasiʌrʌ —astʌtʌdai.
16 Dai vuvaitu abiaadʌrʌ.
17 Tai vʌʌscatai ʌgiliego bʌi Sostiña ismaacʌdʌ baitʌcʌaacami judidíu quiuupaigadʌrʌ dai anaasi vuitapi ʌtʌaanʌdami gʌicacarai vaidʌ ʌtʌaanʌdami mosnʌidi dai maivuamʌ ʌlidi.

———

18 ʌPaavora quiaa anaasi vii mui tasai. Dai gooquiʌrʌ diosagi ʌgai ʌvaavoitudadami dai iji Paavora ʌʌmadu Prisiilasi dai Aquiilasi Sincʌʌliamu. Dai ami ivisu ʌPaavora gʌmoo sai nʌidiña ʌoodami isʌʌgidi ʌgai istumaasi bai dui vaasʌquioma Diuusi ʌʌmadu. Dai abiaadʌrʌ tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ dai iimia agai Siilia dʌvʌʌriamu.
19 Dai aidʌsi aayi ʌgai Efeesiʌrʌ taidʌ ʌPaavora anaasi viaa Prisiilasi ʌʌmadu Aquiilasi dai ii judidíu quiuupaigadʌamu dai aagidi Diuusi ñiooquidʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ ami gʌnʌmpaidiña dai ʌgai aliʌ ñiñio ʌPaavora ʌʌmadu aagaitai imaasi.
20 Daidʌ ʌjudidíu daañimi ʌPaavora sai viʌʌna tʌvʌpioma dʌmos ʌgai maivii.
21 Dai diosagi daidʌ itʌtʌdai:
—Viaa aanʌ isJerusaleenʌrʌ daacagi siaa duudagʌrʌ ismaacʌdʌ camiaadimi, vʌʌscʌrʌ ʌpamu divimu aanʌ dai gʌnnʌidamu isDiuusi ipʌliadagi —astʌtʌdai.
Dai tʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ dai Efeesiaiñdʌrʌ ii.
22 Dai aidʌsi aayi ʌgai Sesareeʌrʌ taidʌ ʌPaavora ii Jerusaleenamu dai viaatulda agai ʌvaavoitudadami, dai otoma tʌvai Antioquiiamu.
23 Dai anaasi vii ʌPaavora bai tʌvʌpi. Amaasi ʌpamu ii dai divida agai vʌʌsi ʌvaavoitudadami vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ Galaasiʌrʌ dai Pilijiʌrʌ. Dai aagidimi ʌpamu Diuusi ñiooquidʌ dai poduucai soiquimi sai vaamioma cʌʌga ʌʌgidiña Diuusi.

———

24 Aidʌ aayi Efeesiʌrʌ ʌmo judíu Apoolosi tʌʌgiducami. ʌgai ʌrAlejandʌʌliʌrʌ oidacami dai ʌgai cʌʌga maatʌ ñiioocai dai cʌʌga maatʌ Diuusi ñiooquidʌ.
25 Aliʌ cʌʌga maatʌtuldicatadai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ. Dai baiʌliaracʌdʌ ñiioocaiña. Dai sʌʌli aagaiña istumaasi idui ʌSuusi. Dai maimaatʌcatadai ʌgai ʌmai vacuanaragai mosʌcaasi ʌVuaana vacuanaragadʌ maatʌcatadai ʌgai.
26 Daidʌ ʌApoolosi maiduaadicuitai ñiioocaiña judidíu quiuupaigadʌrʌ. Aidʌsi caʌ Prisiilasi ʌʌmadu Aquiilasi ʌcovai vuusaitu dai siooma cʌʌga maatʌtuli Diuusi ñiooquidʌ.
27 Aidʌsi imia agaitadai Apoolosi Acaaya dʌvʌʌriamu taidʌ ʌvaavoitudadami soi dai ootosi ʌmo oojai ʌgaa vaavoitudadami dai potʌtʌdai sai baigʌnʌliaracʌdʌ miaadʌgidana ʌApoolosi. Dai aidʌsi ʌApoolosi aayi Acaayʌrʌ cʌʌga soi ʌgai ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ Diuusi aliʌ oigʌdai dai vaavoituli.
28 Daidʌ ʌApoolosi aagidi vʌʌscatai vuitapi isducatai maicʌʌga ivueeyi ʌjudidíu gʌnvaavoidaragʌrʌ. Dai aliʌ ñioo dai mamaatʌtuldi iscaiti Diuusi

ñiooquidʌrʌ isSuusi Cristo ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ nʌnʌracatadai ʌgai. Cascʌdʌ ʌgai maitistutuiditadai isvui ñioocadagi.

19

———

1 Apoolosi quiaa Coriintoʌrʌ daacatadai taidʌ ʌPaavora ʌʌmapʌcʌrʌ ucoidigana daivusai dai Efeesiʌrʌ aayi dai ami tʌʌ chiʌʌqui vaavoitudadami.
2 Daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌvaavoitudadami:
—¿Aidʌsi vaavoitu aapimʌ diviasi Diuusi Ibʌadʌ dai gʌnʌʌmadu daaca agai? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tomali maicajiomacatadai aatʌmʌ isoidaga Diuusi Ibʌadʌ —astʌtʌdai.
3 Taidʌ ʌPaavorai itʌtʌdai:
—¿Maacʌdʌ vacuanaragaicʌdʌ gʌnvapacoi aapimʌ? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—ΛVuaana vacuanaragadʌcʌdʌ —astʌtʌdai.
4 Taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai:
—ΛVuaana vapaconaiña oodami sai nʌidiña aa isʌgai caʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai. Dai ʌgai potʌtʌdaiña ʌʌpʌ sai gʌaagai isvaavoitudagi ismaacʌdʌ gooquiʌrioma divia agaitadai. Λgai ʌrSuusi Cristo —astʌtʌdai ʌPaavora.
5 Aidʌsi caʌ ʌgai gʌnvapacoi sai nʌidiña aa isʌgai vaavoitu Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ.
6 Aidʌsidʌ ʌPaavora daama darai gʌnoonovi divia Diuusi Ibʌadʌ ʌgai ʌʌmadu. Tai ʌgai gʌnaagacai ñiñio ʌma maasi ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌcatadai ʌgai dai aagai istumaasi aagidi Diuusi.
7 Vʌʌsicʌdʌ ʌrparʌ baivustaama dan gooca ʌgai.
8 Daidʌ ʌPaavora vaica masaadai aitu aimʌraitai judidíu quiquiuupaigadʌamu dai maiduaadicuitai gaaagidiña isDiuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Tai ʌʌmoco gia vaavoitu.
9 DʌmOs aa maivaavoitu maiʌma duucai gʌntʌtʌgitua ʌliditai. Dai sigalnaasi ñioocai idi mamaatʌtuldaragai vui ʌoodami vuitapi. Amaasi ʌPaavora ʌcovai ii dai vaidacai ʌvaavoitudadami ʌmo escueelamu siaaco gamamaatʌtuldiña Tirano. Dai vʌʌs tasai mosvusacʌiña Tirano vai amaasi ʌPaavora ʌʌmadu ʌgaa anaasi aatagaiña dai aagaiña Diuusi ñiooquidʌ.
10 Poduucai idui ʌgai goo uumigi dai poduucai vʌʌsi Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami caʌ Diuusi ñiooquidʌ vʌʌsi ʌmaduga mʌʌsi judidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
11 Dai Diuusi maa guvucadagai ʌPaavora saidʌ iduuna mui naana maasi gʌgʌrducami.
12 Taidʌ ʌoodami vuidacai ʌcoococoidadʌ gʌnpañiñituga dai gʌntaagiñagiacaru ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ taata ʌgai ʌPaavora tuucugadʌ tai mosʌgaicʌdʌ dudueeyi ʌcoococoidadʌ dai asta Diaavora tʌtʌaañicarudʌ vuvacʌiña oodamiaiñdʌrʌ.
13 Dai ʌʌmoco judidíu ismaacʌdʌ mosaipaco ajioopaiña vuvaidimi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ vuvaida ʌliditadai ʌgai Suusi guvucadadʌcʌdʌ dai potʌtʌdai ʌjudidíu ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ:
—GʌntʌaanʌI aatʌmʌ Suusi guvucadadʌcʌdʌ ʌgai vaa ismaacʌdʌ aagaiña ʌPaavora mʌsai vuvacʌna —astʌtʌdai.
14 Poduucai ivuaadana cuvaracami cʌcʌʌli ʌgai ʌrmaamaradʌ ʌmo cʌʌli Isiiquiva tʌʌgiducami. Λgai ʌrʌmo baitʌcʌaacamigadʌ tʌtʌaanʌdami judidíu quiuupaigadʌrʌ.

15 Aidʌsi potʌtʌdai ʌcʌcʌʌli ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ tai ʌgai aa noragi
daidʌ itʌtʌdai:
—Maatʌ aanʌ ʌSuusi dai maatʌ sioorʌ ʌrPaavora. ¿Dʌmos aapimo moorʌ?
—astʌtʌdai.
16 Cascʌdʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vuidʌrʌ
gʌi ʌcʌcʌʌli dai vaamioma istui isvʌʌscatai dai cavami capiacarai ʌgai taidʌ
ʌcʌcʌʌli maiyuucustugaitai voopoi ami quiiyaiñdʌrʌ dai saasaquitugai tuu-
tucugadʌ.
17 Dai vʌʌsi Efeesiʌrʌ oidacami maí gomaasi judidíu dai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu ʌʌpʌ cascʌdʌ vʌʌscatai aliʌ duduaadimu, dai aliʌ siaa duutu-
daimi Suusi Cristo.
18 Dai muidutai ismaacʌdʌ vaavoitu dada dai gaaagidimi istumaasi
soimaascami ismaacʌdʌ ivuaadana ʌgai ʌʌquioma.
19 Dai muidutai ismaacʌdʌ ʌrcʌcʌʌdaracamicana vuaa gʌnlilivruga dai
vʌʌscatai vuitapi mʌmʌʌji. Dai gooquiʌrʌ ʌʌsitu ʌlilivru namʌgadʌ sai aayi
parʌ taajucami siento miil piisu.
20 Dai poduucai muidutai tʌʌ gomaasi dai muiyapʌrʌ maí oodami Diuusi
ñiooquidʌ.
21 Cadaivunucai vʌʌsi gomaasi taidʌ ʌPaavora ʌpʌʌli isimiagi Masedo-
niamu dai Acaayamu dai abiaadʌrʌ Jerusaleenamu. Daidʌ icaiti:
—Cadaivunucai amui gʌaagai isimia aanʌ Roomamu ʌʌpʌ —ascaiti.
22 Dai caootosacai gooca gʌaaduñi ismaacʌdʌ soicʌiña aa duiñdadʌrʌ Mase-
doniamu ʌgai ʌrTimoteo ʌʌmadu Erastusi, dai ʌgai anaasi vii Aasiʌrʌ bai
tʌvʌpi.

———

23 Aidʌ aliʌ sisioli Efeesiʌrʌ oidacami Diuusi ñiooquidʌcʌdʌ.
24 Ʌmo cʌʌli Demetrio tʌʌgiducami sisiolitu ʌoodami. Ʌgai ivuaadana
plaata quiquiuupai aaliducami ʌpa maasi ismaasi Diana quiuupaigadʌ dai
ʌraana daasaca Diana. Diana ʌrʌmo odai uvisi ismaacʌdʌ siaa duutudai
Efeesiʌrʌ oidacami Diuusi duucai. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌʌmadu gaaata
vuaadana ʌcʌʌli aliʌ mui gamaitʌcʌiña tumiñsi.
25 Dai ʌgai ʌmpagi vʌʌsi gʌpipiooñiga ʌʌmadu aa ismaacʌdʌ viaacatadai
pomaasi aa duiñdagai ʌʌpʌ, daidʌ itʌtʌdai:
—Giñaaduñi, cʌʌga maatʌ aapimʌ isaliʌ cʌʌgacʌrʌ oidaga aatʌmʌ idi aa
duiñdagaicʌdʌ.
26 Dai cʌʌga nʌidi aapimʌ dai caʌ siʌPaavora gaaagidiña sai idi moono
ismaacʌdʌ ivueeyi oodami maitʌrdidiuusi. Dai poduucai vaavoituldi ʌgai
muidutai, maisiuu mosʌca tami Efeesiʌrʌ oidacami vʌʌsi Aasia dʌvʌʌriʌrʌ
oidacami ʌʌpʌ.
27 Vʌʌsi idi aliʌsi ʌrduaadimudagai maisiuu mosʌca gʌraa duiñdaga siaa
gʌduuñian tada dai vʌʌsi oodami camaitʌgitomu goquiuupaigadʌ gʌducʌdʌ
gʌrdiuusiga Diana. Vʌʌsi Aasiʌrʌ oidacami ʌʌmadu vʌʌscatai vʌʌsi oidigi
daama oidacami siaa duutudai idi gʌducʌdʌ gʌrdiuusiga Diana. Dai sivi siaa
gʌduñian tada gogʌducamigadʌ goovai —astʌtʌdai Demetrio gʌaaduñi.
28 Dai moscaʌcacai ʌoodami gomaasi aliʌ baacoi dai iiñaquimi daidʌ
icaitimi:
—Gʌducʌdʌ gʌrdiuusiga Diana, gʌducʌdʌ —ascaiti.
29 Dai vʌʌsi Efeesiʌrʌ oidacami aliʌ siaa caitimi. Dai vui Gaayo ʌʌmadu
Aristarco ʌgai ʌrgooca cʌcʌʌli ismaacʌdʌ Masedoniʌrʌ oidaga dai oiditadai
ʌPaavora. Taidʌ ʌoodami cavami gʌnaagacai tʌvaimʌcai mʌʌca uucami
siaaco gʌnʌmpaidiña ʌoodami.

30 Daidʌ ʌPaavora vaquia ʌliditadai dai ñiooquida agaitadai ʌoodami dʌmos
ʌvaavoitudadami maidagito.
31 ʌʌmoco ismaacʌdʌ ʌrdudunucami Aasiʌrʌ ismaacʌdʌ amiigugadʌ
ʌPaavora ʌgai ʌʌpʌ ootosi ñiooqui dai daañimi sai maivaacʌna ami.
32 Dai ami siaaco gʌnʌmpagi ʌoodami ʌʌmoco iiñacai ʌmo istumaasi
vai aa ʌma maasi dai aliʌ siaa caiti vʌʌsi oodami dai baitoma vʌʌscatai
maimaatʌcatadai istuisidʌ gʌnʌmpagi.
33 Dʌmos ʌʌmoco ismaacʌdʌ ʌoodami saagida guucacatadai aagidi
ʌAlejandro astuisidʌ ami gʌnʌmpagi. Taidʌ ʌjudidíu baitʌqui cʌi ʌAlejandro.
Vai ʌgai ñiooquia agaitadai cascʌdʌ vañigi gʌnovi sai dodoligicana vʌʌscatai.
34 Dai aidʌsi maí ʌgai isAlejandro ʌrjudíu vʌʌscatai ijiña parʌ goo oora
didʌ icaiti:
—Gʌducʌdʌ gʌrdiuusiga Diana, gʌducʌdʌ —ascaiti.
35 Amaasi ʌmo dunucami anaasi Efeesiʌrʌ oidacami cadodoligitudacai
vʌʌscatai itʌtʌdai:
—Giñaaduñi Efeesiʌrʌ oidacami, cʌʌga maatʌ vʌʌsi oidi daama oidacami
isaatʌmʌ nuucada goodai moono ismaacʌdʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ gʌi. Ʌgai is-
maacʌdʌ Diana tʌʌgidu. Ʌgai ʌrgʌrdiuusiga. Dai nuucada aatʌmʌ quiuu-
paigadʌ ʌʌpʌ.
36 Cʌʌga maatʌ aapimʌ istomali ʌmaadutai maitistutuidi ispotʌiyagi is-
maitʌrvaavoi vʌʌsi gomaasi, cascʌdʌ dodoligivurai. Maitavʌr istuma vuaada
mʌsmaicʌʌga gʌntʌtʌgitodagi ʌʌpʌga.
37 Idi cʌcʌʌli mʌsmaacʌdʌ vuaa aapimʌ maitagaʌʌsidi goovai tomali ʌmo
istumaasi goquiuupiaiñdʌrʌ dai tomali maisigalnaasi ñiioocai gʌrdiuusiga
vui.
38 Siʌ Demetrio ʌʌmadu ʌgaa aata vuaadami viaacagi ʌmo istumaasi ʌmo
oodami vui cascʌdʌ oidaga dudunucami sioorʌ bai duñiagi gomaasi. Dai
cʌʌga istutuidi isvan cʌʌsagi. Dai ami dudunucamiʌrʌ istutuidi isaipaco
gʌpiʌrʌ gʌnvuupadagi.
39 Dai siʌrʌma maasicagi ismaacʌdʌ tʌgito aapimʌ ʌʌpʌdaamʌrʌ avʌr bai
duuñi ʌoodami ʌmpaidaragadʌrʌ.
40 Mʌsgʌrtʌcacagi istuisidʌ siaa caitimi aatʌmʌ sivi maitiipu istumaasi
gaaagida aatʌmʌ cascʌdʌ aliʌsi ʌrduaadimudagai. Daidʌ ʌdudunucami
cʌʌga istutuidi isvaama gʌrtuutusagi dai potʌiyagi tʌsai aatʌmʌ vui baacoi
—astʌtʌdai ʌdunucami.
41 Dai capotʌʌcai ootoi vʌʌscatai sai noonoigʌna.

20

———

1 Mosugitʌcai ʌsisioligai taidʌ ʌPaavora ootosi ñiooqui ʌvaavoitudadami sai
gʌnʌmpaidana sai ʌgai maquia agai ñiooqui. Dai gooquiʌrʌ coocomitu dai
dioosagi dai ii ʌʌmapʌcʌrʌ Masedoniʌrʌ.
2 Dai gadiviji muiyapʌrʌ Masedonia dʌvʌʌriʌrʌ dai aagidimi
ʌvaavoitudadami ʌpamu Diuusi ñiooquidʌ dai poduucai soiquimi sai
vaamioma cʌʌga ʌʌgidiña Diuusi. Dai abiaadʌrʌ Gilisia dʌvʌʌriʌrʌ aayi.
3 Dai anaasi daja vaica masaadai dai gooquiʌrʌ catʌsadia agaitadai ʌmo
vaarcuʌrʌ dai imia agaitadai Siriamu, dʌmos maí isʌjudidíu cabai duitadai
ñiooqui dai soobida agai cascʌdʌ ʌpʌʌli ʌgai isaa gʌsiagi dʌvʌʌrapi sʌʌli ʌpamu
Masedoniamu sʌʌli.
4-5 Dʌmos ʌʌmoco ismaacʌdʌ oiditadai Paavora baitʌqui iji dai Trooasiʌrʌ
gʌrnʌnʌracatadai. Ʌgai ʌrSópatera Bereeʌrʌ oidacami, ʌʌmadu Aristarco, dai

Segundo, Tesalonic∧r∧ oidacami, ∧∧madu Gaayo Deliv∧r∧ oidacami, ∧∧madu Timoteo, ∧∧madu Tíquico, dai Trófimo ∧∧p∧ ∧gai ∧rAasia d∧v∧∧ri∧r∧ oidacami.

6 Cadaivunucai ∧siaa duudagai istuigaco g∧cuaadana ∧paana maicopodatudicami t∧∧t∧sai aat∧m∧ vaarcu∧r∧ dai Pilipoosiaiñd∧r∧ iji. Dai bo taama tasaic∧d∧ aayi aat∧m∧ ∧gaa Trooasi∧r∧ dai anaasi daraaja aat∧m∧ cuvaracami tasai.

———

7 Dai tumiñoco g∧n∧mpagi ∧vaavoitudadami dai gaugia agai. Aid∧ ∧ristuigaco t∧t∧gitoiña ∧gai isducatai muu Suusi Cristo curusiaba. Vaid∧ ∧Paavora mamaat∧tuldi Diuusi ñiooquid∧. Ali∧si g∧aagaitadai isimiagi ∧gai siaadiqui casc∧d∧ apiañioocai ∧gai ∧ran tucar∧ uucami.

8 Dai ∧mo vaaqui vaico daama tuutucaviacami∧r∧ t∧caviaco g∧n∧mpaidacatadai ∧vaavoitudadami dai muiducatadai cuucudagi.

9 Dai ∧mo g∧∧li Eutico t∧∧giducami ∧mo ali quitaagiña daacatadai dai ali∧ t∧v∧pi gañiooqui ∧Paavora vaid∧ ∧g∧∧li ali∧ coosimucatadai dai coi dai abiaad∧r∧ m∧tan g∧i. Dai aid∧m∧si vañigi ∧gai camuucucatadai.

10 Tai otoma t∧vai ∧Paavora dai cuiqui ∧g∧∧li daama dai coomitu dai pot∧t∧dai ∧gai ∧oodami:

—Maitav∧r duduaadicuda duaacava —ast∧t∧dai ∧Paavora.

11 Dai ∧pamu t∧sai t∧cavi dai gasaasasi paana dai gauu dai apiañioocai maasico uucami daida ii.

12 M∧tai b∧∧cai ∧g∧∧li duaacami dai ali∧ baig∧n∧ldacai vii ∧oodami.

13 T∧tai aat∧m∧ bait∧qui iji ∧mo vaarcu∧r∧ Asoon∧r∧ uucami. Dai ami v∧∧na ragai aat∧m∧ ∧pamu ∧Paavora. ∧gai ∧p∧∧li isd∧v∧∧rapi s∧∧li imiagi casc∧d∧ ∧∧gi poduucai g∧raagidi ∧gai.

14 Dai aid∧si aayi aat∧m∧ Asoon∧r∧ ami daacatadai ∧Paavora dai g∧r∧∧madu t∧sai vaarcu∧r∧ t∧tai iji Mitiliiñiamu.

15 Dai iji aat∧m∧ abiaad∧r∧ dai siaadiqui miaanai d∧gavusai aat∧m∧ Quiiyosi. Dai g∧n siaadiqui aayi aat∧m∧ Samoosi∧r∧ dai Trojiili∧r∧ g∧riib∧si. Dai g∧n siaadiqui Mileet∧r∧ aayi aat∧m∧.

16 Ali∧ otoma aiya ∧liditadai ∧Paavora Jerusaleen∧r∧ dai ami daaca ∧liditadai Pentecosteesico sistuidiagi. Amaasi ∧r∧mo siaa duudagad∧ judidíu. Casc∧d∧ maitip∧liditadai ∧Paavora ist∧v∧pi daacagi Aasi∧r∧ dai maiaayi Efeesi∧r∧.

———

17 Aid∧si quiaa Mileet∧r∧ daacatadai ∧Paavora ootosi ∧gai ñiooqui Efeesi∧r∧ vaavoitudadami bait∧guucacamigad∧ sai dadana.

18 Dai aid∧si dada ∧gai taid∧ ∧Paavora it∧t∧dai:

—C∧∧ga maat∧ aapim∧ isducatai daacatadai aan∧ v∧∧scatai oidacami ∧∧madu, aid∧si tuucamid∧r∧ abiaad∧r∧ divia aan∧ Aasi∧r∧.

19 V∧∧sc∧r∧ aid∧si g∧nsaagida daacatadai aan∧ ∧rpiooñigad∧catadai Diuusi. Dai maig∧duc∧d∧ giñ∧lidiña aan∧. Dai ali∧ suaacaiña aan∧ n∧iditai oodami ismaivaavoitudai. Dai tomasiaacoga siaaco aim∧raiña aan∧ giñsobic∧iña ∧judidíu casc∧d∧ ali∧ soimaa taatacana aan∧.

20 Dai maidagitocai aagaiña aan∧ v∧∧si istumaasi ismaac∧d∧ ∧rc∧∧gaducami aapim∧ g∧nv∧∧tar∧. Dai gamamaat∧tuldiña aan∧ v∧∧si oodami vuitapi dai g∧nquiiquiana v∧∧si ∧maduga m∧∧si judidíu dai ismaac∧d∧ mait∧rjudidíu.

21 Dai aan∧ g∧naagidiña sai g∧aagai is∧ma duucai g∧nt∧t∧gituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi dai vaavoitudagi isSuusi Cristo ∧rc∧∧gac∧r∧ vuviadami.

22 Sivi imimu aanʌ Jerusaleenamu. Giñootosai Diuusi Ibʌadʌ. Dai
maimaatʌ aanʌ istumaasi iñduñiagi.
23 Mosʌcaasi maatʌ aanʌ istomasiaaco iñsiaaco aimʌrdagi giñaagidiña Diu-
usi Ibʌadʌ mʌsai giñmaisa agai Jerusaleenʌrʌ dai sai aliʌ soimaa taata iñagai
aanʌ.
24 Dʌmos aanʌ gia maivuam iñʌlidi gomaasicʌdʌ. Aanʌ gia maisoigiñʌlidi
giñtuucugacʌdʌ. Mosʌcaasi istumaasi ʌrgiñvʌʌtarʌ ʌrnaatuagi ʌaa duiñdagai
ismaacʌdʌ giñmaa gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo daidʌ iduñiagi vʌʌsi is-
tumaasi giñvii ʌgai ansaidʌ iduuna. Ʌaa duiñdagai ismaacʌdʌ giñvii ʌgai
ʌrgaaagidagi cʌʌgaducʌdʌ ñiooqui isDiuusi oigʌdai vʌʌscatai.
25 Casi gaaagidi aanʌ aapimʌ gʌnsaagida idi ñiooqui isDiuusi soicʌi oodami
sai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai sivi cʌʌga maatʌ aanʌ sai tomali ʌmaadutai
aapimʌ camaitiñtʌgia agai ʌpamu.
26 Cascʌdʌ angʌnaagida iñʌlidi aanʌ sivi sai camaitʌrgiñduñi
mʌsmaiiimiagi Diuusi ʌʌmadu mʌsiʌʌscadʌ coiyagi.
27 Casi gʌnaagidi aanʌ maiʌstocai tomali ʌmo istumaasi mosvʌʌsi
gʌnaagidi aanʌ istumaasi ipʌlidi Diuusi tʌsmaatʌcagi daidʌ ivuaadagi.
28 Cascʌdʌ gʌnnuucadacavurai aapimʌ ʌʌgi dai nuucadacavurai vʌʌscatai
ʌvaavoitudadami ʌʌpʌ ʌpan duucai cañiiru pastuurugadʌ cʌʌga nuucada-
cana gʌsosoiga. Cʌʌga maatʌ aapimʌ isDiuusi Ibʌadʌ gʌndarai mʌsai
nuucadacana ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaitu Diuusi cascʌdʌ
cʌʌgavʌr mamaatʌtulda. Suusi Cristo Diuusi maradʌ muu dai aasi ʌʌradʌ
ʌgai vʌʌtarʌ dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaitu saidʌ ʌrʌmo siʌʌgʌmʌ ducam-
icana.
29 Cʌʌga maatʌ aanʌ sai iñsiʌʌscadʌ imiagi dadimu aa dai siaa duñia
agadamu ʌgai vaavoidaragadʌ ʌpan duucai sʌʌsʌyi omaligami daivʌi dai
maivieeyi cañiiru.
30 Todian duucai aapimʌ gʌnsaagidaiñdʌrʌ baitʌqui guuquivamu ʌʌmoco
dai gamamaatʌtuldiadamu yaatagi baiyoma siismaacʌdʌ ʌrvaavoi. Dai po-
duucai iduuñimu ʌgai sai oidatucuiña aa daidʌ ʌrmamaatʌrdamigadʌcana.
31 Gʌnnuucadacavurai tudu. Gʌntʌgitovurai aapimʌ iñsaanʌ aitu vaica
uumigi gʌnmaacaitai ñiooqui tasʌrʌ dai tucarʌ. Maidagitocai gʌnmaacaiña
aanʌ ñiooqui vʌʌscatai ʌʌmadutai dai suaacaiña aanʌ aapimʌcʌdʌ.
32 Sivi giñaaduñi gʌnviaamu aanʌ Diuusi ʌʌmadu vai ʌgai gʌnnuucadacana
dai Diuusi ñiooquidʌ ʌʌmadu ʌʌpʌ ismaacʌdʌ gʌraagidi isgʌroigʌdai Diuusi.
Idi vaa ñiooqui guvucadaliga dai ʌgaicʌdʌ siooma cʌʌga ʌʌgidi aapimʌ Diuusi.
Dai ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ viaa aatʌmʌ mui naana maasi cʌcʌʌgaducami ismaacʌdʌ
maacai Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaidi ʌgai.
33 Aidʌsi gʌnʌʌmadu aimʌraiña aanʌ maitataanʌiña aanʌ tumiñsi tomali
yuucusi.
34 Baiyoma cʌʌga maatʌ aapimʌ iñsaanʌ ʌʌgi gaaata vuaadana dai gaagaiña
istumaasi tʌgito aanʌ giñvʌʌtarʌ dai ismaacʌdʌ giñʌʌmadu ajioopaiña ʌʌpʌ.
35 Vʌʌscʌrʌ gʌnmamaatʌtuldiña aanʌ ispoduucai gʌaagai isgaaata
vuaadagi dai soicʌdagi soituutuigami. Vʌʌscʌrʌ avʌr tʌtʌgitoda istumaasi
caiti Suusi Cristo: “Siooma baigʌʌlidiña ismaacʌdʌ gamaacai siismaacʌdʌ
bʌʌjʌi mʌstumaasi oidi”, ascaiti Suusi Cristo —astʌtʌdai Paavora.
36 Mosaagacai ʌPaavora gomaasi gʌtootonacʌdʌ cʌquiva vʌʌscatai ʌʌmadu
dai gamamagi.
37 Dai vʌʌscatai suaañimi dai cocomituquimi dai uusupigaimi diosaidacai.
38 Dai aliʌ soigʌnʌʌli potʌʌdacai ʌPaavora sai camainʌijada agai
vaamioma. Dai oí asta siaaco cʌʌca ʌvaarcu.

21

———

1 Dai anaasi viaacai ʌvaavoitudadami tʌʌtʌsai aatʌmʌ vaarcuʌrʌ dai sʌʌli
iji Coosiamu. Dai siaadiqui iji aatʌmʌ Roodasiamu dai abiaadʌrʌ Paataramu.
2 Paatarʌrʌ tʌʌ aatʌmʌ ʌmai vaarcu Penisiamaco imʌdami tʌtai ʌgiʌrʌ
tʌʌtʌsai aatʌmʌ dai iji.
3 Dai dʌgavusai aatʌmʌ ʌmapʌcʌrʌ siaadʌrʌ maasi Sipiliamu, Sipili
ʌrʌmapʌcʌrʌ siaaco sicolimadi suudagi. Dai dʌgavusai aatʌmʌ tai Sipili
oogisa padʌrʌ vii. Dai apiaiimʌi aatʌmʌ Siiliʌrʌ uucami. Tiiroana viaa
agaitadai istumaasi cusuvuti ʌvaarcu cascʌdʌ ami aayi ʌgai.
4 Tʌtai anaasi tʌapai aatʌmʌ dai tʌʌ ʌʌmoco vaavoitudadami. Dai anaasi
vii aatʌmʌ cuvaracami tasai. Tai Diuusi Ibʌadʌ ñiooqui ʌvaavoitudadami tai
ʌgai potʌtʌdai ʌPaavora sai maitʌaagai isimia ʌgai Jerusaleenamu.
5 Dai mosaʌcai cuvaracami tasai iji aatʌmʌ. Tai vʌʌsi ʌvaavoitudadami
dai ooñigadʌ dai maamaradʌ gʌroi gʌʌ suudagi ugidiʌrʌ uucami dai anaasi
ooratana gʌrtootonacʌdʌ guuquiva aatʌmʌ dai gamamagi.
6 Amaasi coocomitu aatʌmʌ ʌvaavoitudadami dai dioosagi dai tʌʌtʌsai
aatʌmʌ vaarcuʌrʌ tai ʌgai iji gʌnquiiquiamu.
7 Dai Tiiroaiñdʌrʌ apiaiimʌi aatʌmʌ vaarcuʌrʌ Tolemaidʌrʌ uucami dai
ami tʌapai aatʌmʌ dai viaatuli gʌraaduñi dai anaasi daraaja ʌmo tasai ʌgai
ʌʌmadu.
8 Dai siaadiqui Paavora ʌʌmadu aatʌmʌ ismaacʌdʌ oiditadai iji abi-
aadʌrʌ dai aayi Sesareeʌrʌ. Dai ami iji Piili quiidiamu ʌgai ʌrʌmoco
ismaacʌdʌ gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ. Dai ʌgai ʌrʌmoco tatacogiadami
ʌcuvaracamiaiñdʌrʌ ʌʌpʌ. Tʌtai anaasi vii aatʌmʌ ʌgai ʌʌmadu.
9 Daidʌ ʌPiili maamaracatadi maacova ooqui. Dai ʌgai maiquiaa
ʌrcuucunacami. Daidʌ ʌooqui aagaiña istumaasi aagidiña Diuusi.
10 Cadaraajatadai aatʌmʌ chiʌʌqui tasai tai ami divia ʌmo cʌʌli Agavo
tʌʌgiducami. Ʌgai Judeeaiñdʌrʌ divia dai ʌgai aagai istumaasi aagidiña
Diuusi.
11 Dai ʌgai bʌi Paavora givuradʌ dai ʌcʌdʌ vuupu gʌʌʌcaso dai gʌnoonovi
daidʌ itʌi:
—Pocaiti Diuusi Ibʌadʌ sai Jerusaleenʌrʌ ʌjudidíu aduucai vulia agai idi
givurai tuidacami dai tʌʌgida agai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu —ascaiti ʌAgavo.
12 Dai moscaʌcai aatʌmʌ ʌʌmadu Sesareeʌrʌ oidacami gomaasi vʌʌscatai
daañimi aatʌmʌ ʌPaavora sai maiimʌna Jerusaleenamu.
13 Dʌmos ʌPaavora gʌraa noragi dai povai gʌrtʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi suaanʌi dai soigʌñʌʌliatudai? ¿Ducatai ipʌlidi aapimʌ isʌma du-
ucai giñtʌgitoituldagi? Mʌsiñvuliagi isgiñmuaagi ʌʌpʌ Jerusaleenʌrʌ gaaagid-
itai aanʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Aanʌ gia maivuam iñʌlidi
—ascaiti ʌPaavora.
14 Aidʌsi tʌʌ aatʌmʌ ismaitistui isʌma duucai tʌgitoituldagi dagito aatʌmʌ
daidʌ icaiti:
—Ʌpʌduuna istumaasi ipʌliadagi Diuusi —caiti aatʌmʌ.
15 Cadaivunucai chiʌʌqui tasai bai gʌrdui aatʌmʌ dai iji Jerusaleenamu.
16 Tai gʌroí ʌʌmoco vaavoitudadami Sesareeaiñdʌrʌ. Dai ʌmaadutai ʌgai
ʌrʌmo cʌʌli Nasooñi tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrSipiliʌrʌ oidacami dai ʌʌqui abi-
aadʌrʌ ʌrvaavoitudadami. Dai ʌgai quiidiʌrʌ viiya ragaitadai aatʌmʌ.

———

17 Aidʌsi aayi aatʌmʌ Jerusaleenʌrʌ gʌraaduñi baigʌnʌliaracʌdʌ
gʌrviaatuli.

18 Siaadiqui Paavora gʌroí aidʌsi dividamu aatʌmʌ Jacovo. Ami daraa-
jatadai vʌʌsi baitʌguucacamigadʌ ʌvaavoitudadami ʌʌpʌ.
19 Taidʌ ʌPaavora viaatuli dai aagidi vʌʌsi istumaasi idui ʌgai Diuusi
guvucadadʌcʌdʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida.
20 Dai aidʌsi caʌ ʌgai gomaasi cʌʌga ñioocai Diuusi vʌʌtarʌ. Tai amaasi
ʌbaitʌguucacami potʌtʌdai ʌPaavora:

—GʌraduñI, dʌmos cʌʌga maatʌ aapi siʌʌquidu vaavoitudadami judidíu
saagida dai vʌʌscatai pocaiti sai aliʌsi gʌaagai isvʌʌsi vaavoitudadami
apiaʌʌgiadagi vʌʌsi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
21 Dai ʌʌmo oodami aspocaitiña pʌsai aapi mamaatʌtuldi vʌʌsi judidíu
ismaacʌdʌ sibʌaco oidaga sai maiʌʌgidiña Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ, dai
poviapʌs caitiña ʌʌpʌ sai maitʌaagai isiquiacadagi gʌnmaamara cʌcʌʌli tuu-
tucugadʌ, tomali maiʌʌgidiña gʌrviituldaraga.
22 ¿Istumaasi ʌpʌduuñimu? Mosmaatʌmʌ ʌoodami iscadivia aapi dai
gʌnʌmpaidamu ʌgai dai maatʌca ʌliadamu isducatai gamamaatʌtuldiña
aapi.
23 Sivi mosgʌaagidamu aatʌmʌ istumaasi gʌaagai pʌsiduñiagi. Tanai
daraaja gʌraaduñI saagida maacova cʌcʌʌli ismaacʌdʌ bai dui ʌmo ñiooqui
Diuusi ʌʌmadu dai maiquiaa naatocai idui.
24 Vaidacaiñi aapi judidíu quiuupaigadʌamu daidʌ iduuñi istumaasi
gʌaagai isiduñiagi siʌʌscadʌ bai duñiagi ʌmo istumaasi Diuusi ʌʌmadu po-
duucai isduucai gʌrmaatʌtuli Moseesacaru dai gaaata iñamʌquida aapi ʌgai
vʌʌtarʌ quiuupiʌrʌ. Dai gooquiʌrʌ casi iduucai gomaasi casi istutuidi ʌgai
isiicagi gʌncuucupa poduucai tʌsduucai ivueeyi aatʌmʌ. Dai casi iduucai
aapi gomaasi maatʌmu vʌʌscatai ismaitʌrvaavoi mʌscaiti gʌnʌidi, baiyoma
mosaapi ʌʌpʌ ʌʌgida mamaatʌtuldaragadʌ Moseesacaru.
25 Moscaooji aatʌmʌ ʌmo oojai ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu dai poduucai ooji aatʌmʌ sai camaivuam ʌnʌlidiña
mamaatʌtuldaragadʌcʌdʌ Moseesacaru tomali judidíu viituldaragadʌcʌdʌ,
dai sai maicuaadana ʌʌpʌ baabaidi ismaacʌdʌ gʌdadasdi uuvisi ismaacʌdʌ
siaa duutudai oodami Diuusi duucai, tomali ʌʌradʌ, dai tomali ʌmo cʌisi
baabiadʌ baimuadʌ ismaacʌdʌ gʌcueeyi dai sai maigoogosi gʌnducamicana
—astʌtʌdai ʌbaitʌguucacami ʌPaavora.

———

26 Taidʌ ʌPaavora vaidacai ʌmaacova cʌcʌʌli judidíu quiuupaigadʌamu
dai siaadiqui Paavora ʌʌmadu ʌgaa maacova idui istumaasi gʌaagaitadai
siduñiagi siʌʌscadʌ bai duñiagi ʌmo istumaasi Diuusi ʌʌmadu. Dai gooquiʌrʌ
vaa Paavora ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai aagida agai ʌtʌaanʌdami ʌgʌʌ
quiuupaigadʌrʌ judidíu istuigaco naatocai iduñia agai ismaacʌdʌ bai dui
ʌgai Diuusi ʌʌmadu, dai amaasi vuaapa agai ʌgai ʌʌpʌ ʌʌmadutai istumaasi
daasda agai Diuusi.
27 Dai cayoga aʌcai cuvaracami tasai tai ʌʌmoco judidíu Aasia dʌvʌʌriʌrʌ
oidacami tʌʌ ʌPaavora ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai sisiolitu vʌʌsi
oodami dai bʌi ʌPaavora.
28 Dai ijiña daidʌ icaitimi:

—Aapimʌ judidíu, gʌrsoiñavurai. Idi ʌrʌcʌʌli ismaacʌdʌ aipaco aimʌraiña
dai vui ñioocaiña judidíu dai mamaatʌtuldaragadʌ Moseesacaru dai idi ju-
didíu quiuupaigadʌ vui ʌʌpʌ dai sivi asta vaapai goovai aa oodami ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai poduucai maisiaa duutuli idi
quiuupai siaaco siaa duutudai judidíu Diuusi —ascaiti ʌjudidíu.

29 Λjudidíu Aasia dʌvʌʌriıʌrʌ oidacami Jerusaleenʌrʌ nʌiditadai ʌPaavora
vaasʌquioma Trófimo ʌʌmadu. Trófimo ʌrEfeesiʌrʌ oidacami. Λjudidíu Aasia
dʌvʌʌriıʌrʌ oidacami poʌliditadai isʌPaavora vaidacai cascʌdʌ pocaiti.
30 Tai vʌʌsi oidacami sisioli dai voopoigitai dada ami dai bʌi ʌPaavora dai
tʌvaimʌcai quiidigamu dai otoma cuu cuucuparagadʌ quiuupai.
31 Dai camuaa agaitadai sai ʌmaadutai aagidi ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ san-
daaru sai vʌʌsi Jerusaleenʌrʌ oidacami siaa caiti.
32 Tai ʌgai otoma vaidacai gʌsandaaruga ʌʌmadu ʌtʌtʌaanʌdami dai
voopoigitai tʌapai ami siaaco daraajatadai ʌoodami. Dai aidʌsidʌ ʌoodami
tʌʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami ʌʌmadu sandaarugadʌ camaigʌʌgʌ vaamioma
ʌPaavora.
33 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami mʌʌ dai maisapicami bʌi ʌPaavora dai gatʌjai
mʌsai vurana gooca cadeenacʌdʌ dai gooquiʌrʌ gatʌcacai sioorʌ ʌgai dai
astuma dui.
34 Vaidʌ ʌoodami aliʌ sisiocai dai ʌʌmoco aagai ʌmo istumaasi vai aa ʌma
maasi dai poduucai maitistutuidi ʌgʌʌ tʌaanʌdami iscaʌcagi dai matiagi as-
tuma siʌdui cascʌdʌ tʌjai ʌgai gʌsandaaruga sai bʌʌcaiña ʌPaavora mʌdana
siaaco oidaga ʌgai.
35-36 Dai mosaʌcai tʌsadicarudʌ sandaaru quiidʌ, aliʌ muidutugaitai
oodami dai bʌiya agai Paavora dai iiñaquimi daidʌ icaitimi:
—Muaavurai, muaavurai —ascaitimi vʌʌscatai.
Cascʌdʌ ʌsandaaru viaacatadai ismootiadagi ʌPaavora sai maibʌʌna ʌgaa.

———

37 Dai aidʌmʌsi cavaasa agaitadai ʌPaavora tuucavi ʌgai itʌtʌdai ʌgʌʌ
tʌaanʌdamigadʌ ʌsandaaru:
—¿Giñmaquiagipʌsi oigaragai isñiooquia aanʌ? —astʌtʌdai ʌPaavora.
Taidʌ ʌtʌaanʌdami itʌtʌdai:
—¿Ñioocaipʌsi aapi giliego?
38 ¿Aidʌ gia aapi maitʌrʌcʌʌli Ejiipitʌrʌ oidacʌdʌ ismaacʌdʌ ʌʌquioma
gʌaagacai cocoda dudunucami dai gooquiʌrʌ vaidacai maaco miil gacooda-
cami oidigamu? —astʌtʌdai ʌgʌʌ tʌaanʌdami.
39 Taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai:
—Aanʌ ʌrjudíu. Tarsʌrʌ vuusaicami aanʌ dai anaasi ʌroidacami. Λgai
ʌrʌmapʌcʌrʌ gʌducami Silisia dʌvʌʌriıʌrʌ. Dʌmos giñmaacañi oigaragai nai
ñiooquida aanʌ gooodami —astʌtʌdai ʌPaavora.
40 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami maa oigaragai. Taidʌ ʌPaavora cʌquiva
tʌsadicariıʌrʌ. Dai vañigi gʌnovi sai dodoligicana vʌʌscatai. Dai aidʌsi
cadodoli vii ʌgai taidʌ ʌPaavora ñioo evreocʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:

22

1 —Giñaaduñi, caʌcavurai aapimʌ istumaasi gʌnaagida iñagai aanʌ dai
poduucai giñsoiña iñagai —astʌtʌdai Paavora.
2 Dai moscaʌcai ʌoodami isñiooquidi ʌgai evreocʌdʌ vaamioma dodoli vii
taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai:
3 —Aanʌ ʌrjudíu. Tarsʌrʌ vuusaicami aanʌ. Λgai ʌrʌmapʌcʌrʌ
Silisia. Dʌmos tanai Jerusaleenʌrʌ gʌʌ aanʌ. Gamalieli
ʌrgiñmamaatʌtuldiadamicatadai. Λgai cʌʌ sʌʌli giñmaatʌtuli sʌʌlicamigadʌ
gʌrʌʌqui aaduñicaru. Dai aanʌ vʌʌscʌrʌ giñaajagʌi isiduñiagi vʌʌsi
giñguvucadacʌdʌ istumaasi ipʌlidi Diuusi, poduucai isducatai gʌnaajagʌi
aapimʌ siduñiagi sivi.
4 Aanʌ ʌʌquioma aliʌ soi vuaadana vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai isSu-
usi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dai coodaiña aanʌ ʌʌmoco dai aa vuuyiña

aanʌ dai vupuraiña cadeenacʌdʌ dai maamaisapaiña vʌʌsi ʌmaduga mʌʌsi ooqui dai cʌcʌʌli.
5 Dai cʌʌga maatʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu dai vʌʌsi ʌdudunucami quiuupiʌrʌ dai ʌgai ʌrnʌijadami isʌgai vaa giñmaa oojai gʌraaduñi judidíu Damascʌrʌ oidacami vʌʌtarʌ. Ʌoojiʌrʌ giñmaa ʌgai oigaragai ansai imʌna Damascamu dai gaagana vaavoitudadami dai vuaapa iñagaitadai aanʌ tanai Jerusaleenʌrʌ mʌsai soimaa taatatuldana.

———

6 Mosimʌitadai aanʌ dai camiaadimi Damascʌrʌ dai cayoga danduucu tai todian duucai giñsicoli vʌpʌdolian dui ʌmo gʌʌ cuudagi tʌvaagiaiñdʌrʌ.
7 Antai aanʌ dʌvʌʌrapi gʌi dai cai aanʌ ʌmo ñiooqui vai povaiñtʌtʌdai: “Saulo, Saulo, ¿tuipʌsi soi giñvueeyi?” iñtʌtʌdai ʌñiooqui.
8 Antai tʌcacai aanʌ daidʌ itʌtʌdai: “¿Poorʌ aapi?” Tai ʌgai povaiñtʌtʌdai: “AanʌanʌrSuusi Nasareetʌrʌ oidacami ʌgai vaa ismaacʌdʌ soi vueeyi aapi”, iñtʌtʌdai ʌtʌaanʌdami.
9 Ʌgai ismaacʌdʌ giñʌʌmadu iimʌitadai tʌʌ ʌcuudagi dai aliʌ duduaadimu dʌmos maimaatʌ cai ʌgai ʌñiooqui ismaacʌdʌ giñaagidi ʌgai.
10 Antai aanʌ potʌi: “¿Tumaa duuna aanʌ?” Taidʌ ʌtʌaanʌdami ipiñtʌtʌdai: “Vañigiñi dai apiaimʌda Damascamu siami gʌaagidamu aa vʌʌsi pʌstumaasi viaa siduñiagi”, iñtʌtʌdai.
11 Daidʌ ʌgʌʌ cuudagicʌdʌ mainʌaadatai vii aanʌ cascʌdʌ giñaaduñi viaacatadai isgiñnoviana bʌʌcaticagi Damascʌrʌ uucami.
12 Dai ami oidacatadai ʌmo cʌʌli Ananiiasi tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌgidi Moseesacaru mamaatʌtuldaragadʌ. Dai vʌʌsi ʌjudidíu ismaacʌdʌ Damascʌrʌ oidacatadai aliʌ cʌʌga ñioocaiña ʌgai vʌʌtarʌ.
13 Ananiiasi divia dai giñnʌida agai. Dai mosaayi dai povaiñtʌtʌdai: “Giñaduñi Saulo casi istutuidi aapi isnʌaadagi ʌpamu”, mospotʌi ʌgai antai otoma nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ giñaagiditadai.
14 Tai ʌgai povaiñtʌtʌdai: “Ʌgai vaa Diuusi ismaacʌdʌ siaa duutuli gʌrʌʌqui aaduñicaru ʌʌqui abiaadʌrʌ ʌcovai gʌvuusaitu aapi pʌsai maatʌcana istumaasi ʌgai iduñia ʌlidi tanai oidigi daama, dai pʌsai nʌidana ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi idui, dai pʌsai caʌcana ʌʌpʌ isʌgai vaa gʌñiooqui.
15 Dai sivi catʌʌ aapi dai cacaʌ dai sivi cʌʌga ñiooquimu aapi ʌgai vʌʌtarʌ vʌʌsi oodami vuitapi dai aagidamu aapi pʌstuma tʌʌ dai pʌstuma caí.
16 ¿Dai sivi tʌtumaa nʌnʌra aatʌmʌ? Cʌquivañi dai vaavoituda Suusi Cristo vai ʌgai gʌoigʌldana gʌsoimaascamiga nai gʌvacuanana”, iñtʌtʌdai ʌcʌʌli.

———

17 Dai aidʌsi divia aanʌ tami Jerusaleenʌrʌ ii aanʌ quiuupiamu dai gamamagi tai ami Diuusi giñtʌʌgi ʌmo istumaasi.
18 Tʌʌ aanʌ ʌtʌaanʌdami Suusi vaidʌ ipiñtʌtʌdai: “Siʌʌscadʌ cʌʌga ñiooquia aapi aanʌ giñvʌʌtarʌ tanai Jerusaleenʌrʌ maivaavoituda agai ʌoodami cascʌdʌ otoma cavami gʌaagacai vuusai tanai Jerusaleenaiñdʌrʌ”, iñtʌtʌdai ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo.
19 Antai aanʌ potʌtʌdai: “Dañi tʌaanʌdami cʌʌga maatʌ ʌgai iñsaanʌ vʌʌsi quiquiuupaigadʌana judidíu aimʌraiña dai maamaisapicami vuudana ismaacʌdʌ gʌvaavoitudai dai gʌvaiña aanʌ.
20 Dai aidʌmʌsi mumueeyi gʌñiooquituldiadamiga Tiivañi ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga ñioocaiña aapi gʌvʌʌtarʌ aanʌ ʌʌpʌ ami daacatadai dai bai aagaitadai aanʌ mʌsmuaagi dai asta nuucada aanʌ sosoadʌ ʌgai ismaacʌdʌ mumueeyitadai”, antʌtʌdai aanʌ.

21 Dʌmos ʌtʌaanʌdami povaiñtʌtʌdai: “Imiñi aapi gʌootosana iñagai
aanʌ mʌʌcasi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida”, iñtʌtʌdai ʌtʌaanʌdami
—astʌtʌdai ʌPaavora.

———

22 Cʌʌga caʌcatadai ʌoodami asta aagacai ʌgai isDiuusi ootosa agai is-
maacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida taida gʌnaagacai ijiiña daidʌ icaitimi:
—Muaavurai gocʌʌli. Sioomʌ ʌrcʌʌgai ismaioidaca goovai —ascaiti
ʌoodami.
23 Dai aliʌ baacoicatadai ʌgai cascʌdʌ apiaiiñacai dai tʌcavi susuligai
gʌnvaapasaraga dai tʌcavi daitudai dʌvʌʌrai.
24 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru gatʌjai mʌsai tuucavi vaasana
ʌPaavora dai gʌicarsana sai ñioocana dai aagana istuisidʌ vui baacoi
ʌoodami.
25 Dʌmos aidʌsi cavuracatadai ʌgai dai gʌicarsa agaitadai taidʌ ʌPaavora
itʌtʌdai ʌmai tʌaanʌdamigadʌ ʌsandaaru ismaacʌdʌ ami cʌaacatadai:
—Viaamʌsi aapimʌ sʌʌlicami isgʌicarsagi ʌmo romano dai tomali
maitʌcacacai dudunucamiʌrʌ istuma dui —astʌtʌdai ʌPaavora.
26 Dai moscaʌcacai ʌtʌaanʌdami gomaasi ii dai mʌʌ aagidi ʌgʌʌ tʌaanʌdami
daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌnuucadacañi gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ iduñia agai. Idi cʌʌliava
ʌrromano —astʌtʌdai.
27 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami divia siaaco daacatadai ʌPaavora daidʌ itʌtʌdai:
—¿Vaavoisi siʌrromano aapi? —astʌtʌdai ʌgʌʌ tʌaanʌdami.
Taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai:
—Ʌjʌ —astʌtʌdai ʌPaavora.
28 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami potʌtʌdai:
—Gaaa namʌqui aanʌ mui tumiñsi dai romanutu —astʌtʌdai ʌgʌʌ
tʌaanʌdami.
Taidʌ ʌPaavora aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ gia ʌrromamano giñdʌʌdʌ —astʌtʌdai ʌPaavora.
29 Gomaasicʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ gʌicarsa agaitadai ʌPaavora dagito dai
maigovioma iji. Dai camaatʌcai ʌgʌʌ tʌaanʌdami isvuu ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ
ʌrromano aliʌ duaadimu.

———

30 Siaadiqui ʌgʌʌ tʌaanʌdami cʌʌga maatʌca ʌliditadai istucʌdʌ gʌpiʌrʌ vu-
upai ʌjudidíu ʌPaavora cascʌdʌ uupai cadeena ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ vuracatadai
dai tʌjai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali judidíu ʌʌmadu vʌʌsi ismaacʌdʌ
vaamioma tʌaanʌi sai gʌnʌmpaidana dai vuusaitu ʌPaavora dai vʌʌscatai
vuitapi cʌi.

23

1 Taidʌ ʌPaavora vui nʌnʌava vʌʌsi ʌbaitʌguucacami ismaacʌdʌ
gʌnʌmpagi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñaaduñi, ʌʌqui abiaadʌrʌ oidaga aanʌ dai cʌʌga ivueeyi Diuusi vuitapi
asta sivi uucami cascʌdʌ cʌʌga bai tadaga giñibʌdaga —astʌtʌdai ʌPaavora.
2 Taidʌ ʌAnaniiasi ismaacʌdʌ ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu tʌjai
ʌgai ismaacʌdʌ miaadʌrioma guucacatadai ʌPaavora sai tʌñiana gʌʌgʌna.
3 Dʌmos ʌPaavora itʌtʌdai:
—Diuusi soimaasi gʌtaatatuldamu aapi. Aapi aagai ʌmo istumaasi dai
ʌma maasi ivueeyi. Mosdaja aapi dai nʌida agai isbai maicʌʌga idui aanʌ
isducatai aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ dai vʌʌscʌrʌ gatʌaanʌi aapi
mʌsaidʌ giñgʌʌgʌna dai gomaasi daidarsi sʌʌlicamiʌrʌ —astʌtʌdai ʌPaavora.

4 Tai ʌgai ismaacʌdʌ ami guucacatadai potʌtʌdai:
—¿Ducatai vui ñioocai aapi baitʌcʌaacamigadʌ papaali ismaacʌdʌ ivueeyi
Diuusi aa duiñdadʌ? —astʌtʌdai.
5 Taidʌ ʌPaavora potʌtʌdai:
—Giñaaduñi, maimaatʌcatadai aanʌ isgoovai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ
papaali judidíu mospocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Maitavʌr vui ñioocada
gʌndudunucamiga”, caiti Diuusi —astʌtʌdai ʌPaavora.
6 Daidʌ ʌPaavora maatʌ tʌʌ isʌʌmoco ʌdudunucami ʌrsaduseo dai aa
ʌrfariseo, dai gʌgʌrʌ ñioo daidʌ itʌi:
—Giñaaduñi, aanʌ ʌrfariseo aanʌ vaavoitudai fariseo vaavoidaragadʌ
cascʌdʌ. Dai giñdʌʌdʌ ʌrfariseo. Dai aanʌ vaavoitudai coidadʌ duaacaradʌ
cascʌdʌ giñvuaa aapimʌ tanai dai vaama giñcʌi —astʌtʌdai ʌPaavora.
7 Aidʌsi potʌi ʌgai ʌfariseo ʌʌmadu ʌsaduseo ʌʌgi gʌnvupui ñiooquimi.
8 Ʌsaduseo pocaiti sai maioidaga duaacaragai, dai maitiipu Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ dai ismaiiibʌdaga oodami. Dʌmos ʌfariseo vaavoitudai
vʌʌsi gomaasi cascʌdʌ ʌʌmoco aagai ʌmo istumaasi vai aa ʌma maasi.
9 Dai vʌʌscatai iiñacai. Tai guuquiva ʌʌmoco mamaatʌtuldiadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai vaa vaavoidaragai ismaacʌdʌ
vaavoitudai ʌfariseo, daidʌ icaiti.
—Idi cʌʌli maitʌrsoimaasi iducami siʌrvaavoi isñiooqui ʌmo Diuusi
tʌaañicarudʌ isʌmo ibʌadʌ ʌʌpʌ maitʌrcʌʌgai tʌsvuidʌrʌ vʌʌtʌcagi Diuusi
—ascaiti ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ.
10 Dai idi aatagiʌrʌ aliʌ baacoicatadai ʌoodami cascʌdʌ ʌgʌʌ
tʌaanʌdamigadʌ sandaaru aliʌ duaadicuitadai mʌssoi duñiagi ʌPaavora,
cascʌdʌ ootosi ʌgai ñiooqui sandaaru sai dadana dai vuusaidana ʌPaavora
ʌoodami saagidaiñdʌrʌ dai bʌʌcaiñi ʌpamu sandaaru quiidiamu.
11 Siaadiqui tucarʌ divia Diuusi dai sonuana cʌquiva ʌPaavora dai
potʌtʌdai:
—Maitiduaadicuda Paavora poduucai pʌsduucai cʌʌga ñioo aapi aanʌ
giñvʌʌtarʌ tanai Jerusaleenʌrʌ poduucai ʌʌpʌ pʌñiooquia agai Roomʌrʌ
—astʌtʌdai Diuusi.

———

12 Siaadiqui ʌʌmoco judidíu bai dui ñiooqui dai muaa agai ʌPaavora. Dai
poduucai bai dui sai maidʌʌca agai cuaadagai tomali suudagi asta siʌʌscadʌ
muaa ʌPaavora sai Diuusi gʌʌgʌvia agai ismaipoduñia ʌgai.
13 Ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ poduucai bai dui ʌrvaamioma isgoo coobai.
14 Dai ʌgai iji siaaco daraajatadai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu aa
tʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu daidʌ itʌtʌdai:
—Cabai dui aatʌmʌ tʌsai maidʌʌca ragai cuaadagai asta tʌsiʌʌscadʌ muaa
ʌPaavora sai Diuusi gʌrgʌʌgʌna tʌsmaipoduñiagi.
15 Daidi sivi aapimʌ ʌʌmadu aa ismaacʌdʌ ʌrvaamioma tʌtʌaanʌdamigadʌ
judidíu aagidavurai ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ romamano sai baigovai vuaapana
Paavora dai poviavʌr tʌʌda mʌsai vaamioma cʌʌga maatʌca agai istuma
dui ʌgai. Tʌtai aatʌmʌ soobidaca ragai maiquiaa aʌna tʌtai muaa ragai
—astʌtʌdai ʌcʌcʌʌli.
16 Dʌmos ʌmaradʌ Paavora siʌʌgidʌ maí gomaasi dai ii sandaaru quiidi-
amu dai aagida agai ʌPaavora.
17 Taidʌ ʌPaavora vai ʌmo sandaaru tʌaanʌdamigadʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Vaidacaiñi idi ali gʌʌli mʌʌca siaaco daja ʌgʌʌ tʌaanʌdami aagidasa agai
goovai ʌmo ñiooqui —astʌtʌdai ʌPaavora.
18 Taidʌ ʌtʌaanʌdami vaidacai siaaco daacatadai ʌgʌʌ tʌaanʌdami daidʌ
itʌtʌdai:

—Paavora maisapicʌdʌ giñaagidi ansai gʌvuapidana idi ali gʌʌli gʌaagidasa ʌlidi goovai ʌmo ñiooqui —astʌtʌdai.

19 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami noviaiñdʌrʌ bʌi ʌali gʌʌli dai ʌcovai vaidacai daidʌ itʌtʌdai:

—¿Tumaasi giñaagida ʌlidi aapi? —astʌtʌdai ʌgʌʌ tʌaanʌdami.

20 Taidʌ ali gʌʌli itʌtʌdai:

—Ʌjudidíu cabai dui sai gʌaagida agai pʌsai sioroco bʌʌcaiña goPaavora mʌʌca siaaco daraaja ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu sai siooma cʌʌga maatʌca agai istuma dui ʌgai.

21 Dʌmos maitivaavoituda. Vaamioma isgoo coobai cʌcʌʌli assoobidaca agai voiyʌrʌ dai maiquiaa aʌna sai muaa agai dai poduucai bai dui sai maidʌʌca agai cuaadagai tomali suudagi asta siʌʌscadʌ muaa sai Diuusi gʌʌgʌvia agai ismaipoduñia ʌgai. Dai sivi cabai gʌnduuduna dai mosnʌnʌra istʌiya aapi —astʌtʌdai ʌali gʌʌli.

22 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami dioosagi ʌali gʌʌli dai potʌtʌdai sai maiaagidiña tomali ʌmaadutai iscaaagidi gomaasi.

———

23 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami vaí gooca sandaaru tʌtʌaanʌdamigadʌ dai tʌjai sai bai duuna gooca siento sandaaru gʌntaataracʌdʌ ajioopadami, dai vaicoobai dan baivustaama sandaaru caapayu daama ajioopadami, dai goo siento sandaaru ismaacʌdʌ vuu ajioopai lalansa sai iimʌna ʌʌmadu ʌPaavora Sesareeamu aidʌ tucarʌ tustaamʌrʌ.

24 Dai gatʌjai ʌʌpʌ sai bai duuna caapayu sai daitugaiña ʌPaavora dai tʌjai ʌʌpʌ sai cʌʌgaducami tʌʌgidana ʌgʌʌ dunucami Pailisi.

25 Dai ʌgaicʌdʌ ootoi ʌmo oojai dai oojiʌrʌ itʌtʌdai:

26 “Gʌʌ dunucami Pailisi, aanʌ ʌrCʌlaudio Liisiasi dai aanʌ aliʌsi siaa gʌduutudai dai gʌviaatuldi.

27 Ʌjudidíu camaisapicami bʌi idi cʌʌli dai muaa agaitadai antai maí aanʌ isgoovai ʌrromano cascʌdʌ otoma ii aanʌ ʌʌmadu giñsandaaruga dai mʌʌ soi.

28 Dʌmos aanʌ maatʌca iñʌliditadai mʌstuucʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupai cascʌdʌ vaidacai aanʌ dudunucamigadʌ judidíu ʌmpaidaragadʌamu,

29 dai mosotoma maí aanʌ mʌsai gʌpiʌrʌ vuupai maivaavoitudaitai goovai viituldaragadʌ, dai mosmaitiipucatadai istuisi muaagi tomali istuisi maisagi.

30 Dʌmos maí aanʌ isʌjudidíu cabai dui dai muaa agai cascʌdʌ antotoma gʌootosi, dai caaagidi aanʌ ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupai sai gaamu iimʌna dai gʌaagidana istuma viaaca ʌgai goPaavora vui. Mosʌcaasi”, astʌtʌdai oojiʌrʌ.

31 Taidʌ ʌsandaaru bʌi ʌPaavora tucarʌ poduucai mʌsduucai aagidi dai bʌʌcai Antipatrisiʌrʌ uucami.

32 Siaadiqui ʌsandaaru gʌntaataracʌdʌ ajioopadami ʌpamu dada gʌnquiiʌrʌ daidʌ ʌcaapayu daama iimʌicʌdʌ apiavaidaticatadai ʌPaavora.

33 Dai aʌcai Sesareeʌrʌ maa ʌoojai ʌdunucami dai bo tʌʌgi ʌPaavora ʌʌpʌ.

34 Taidʌ ʌdunucami ʌʌpʌga nʌnʌidi ʌoojai dai gooquiʌrʌ tʌcacai ʌPaavora saaco oidacami, dai camaatʌcai isiʌrSiliisiʌrʌ oidacami

35 potʌtʌdai:

—Gʌcaʌcamu aanʌ siʌʌscadʌ dadiagi ʌgai ismaacʌdʌ gʌpiʌrʌ gʌvuupai —astʌtʌdai ʌdunucami.

Dai gatʌjai mʌsai nuucadacana ʌgʌʌ raí Eroodʌsi quiidiʌrʌ.

24

———

1 Bo taama tasaicʌdʌ ami divia Ananiiasi ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu. Dai ʌʌmadu iimʌitadai ʌʌpʌ ʌʌmoco ʌjudidíu baitʌguucacamigadʌ dai ʌmai ismaacʌdʌ ʌrñiooquituldiadami ʌgai Tértulo tʌʌgidu. Dai vʌʌscatai vuidʌrʌ guuquiva ʌgʌʌ tʌaanʌdami dai gʌpiʌrʌ vuaaja agai ʌPaavora.

2 Mʌtai mosvuaa ʌPaavora vaidʌ ʌTértulo gʌpiʌrʌ vuupaimi dai potʌtʌdai Tértulo ʌPailisi:

—Aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ aapi gʌrbaitʌcʌaacamigacʌdʌ aliʌ saituduga aapi cascʌdʌ cʌʌgaʌcʌrʌ oidaga aatʌmʌ, dai vʌʌsiaʌcatai siooma cʌʌgadu vʌʌsi oodami vʌʌtarʌ tʌaanʌdamicatai aapi,

3 cascʌdʌ sʌʌlicʌdʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ vʌʌscatai aipaco oidacami.

4 Maisi tʌvʌpi gʌsoobida ʌrʌlidi aatʌmʌ, cascʌdʌ gʌdaanʌi aanʌ pʌsai gʌroigʌdana dai gʌrcaʌcana laachi.

5 Moscamaí aatʌmʌ isidi cʌʌli ʌrcʌisi imisʌliacami gʌducami dai vʌʌsi aipaco sisioquitudai judidíu. Dai goovai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ ʌoodami ismaacʌdʌ vaavoitudai mamaatʌtuldaragadʌ ʌSuusi Cristo Nasareetʌrʌ oidacʌdʌ cascʌdʌ nasareno aagai ʌgai.

6 Dai gocʌʌli vaapasa ʌliditadai ʌʌmoco ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai poduucai maisiaa duutuli goovai gʌrquiuupaiga, tʌtai aatʌmʌ bʌi dai van cʌʌsa ragaitadai gʌrdudunucamiga vuidʌrʌ.

7 Dʌmos ʌLiisiasi ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru anai divia dai guvucadagaicʌdʌ gʌrvoopoji.

8 Daidʌ icaiti sai sioorʌ gʌpiʌrʌ vuupadagi sai dadana aapi gʌʌmadu. Mostʌcacañi aapi ʌʌgi dai poduucai cʌʌga maatʌcamu aapi isiʌrvaavoi vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌaagidi aatʌmʌ —astʌtʌdai Tértulo.

9 Taidʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ ami guucacatadai potʌtʌdai ʌʌpʌ sai vʌʌsi gomaasi ʌrvaavoi.

10 Amaasi ʌgʌʌ tʌaanʌdami sisigi ʌPaavora sai ñiioocana taidʌ ʌPaavora potʌi:

—Cʌʌga maatʌ aanʌ isaapi ʌrdunucamigadʌ idi oodami ʌʌqui abiaadʌrʌ cascʌdʌ baigiñʌliaracʌdʌ ʌʌgi giñsoiñamu aanʌ aapi gʌvuitapi.

11 Cʌʌga istutuidi aapi ismatiagi ismaiquiaa baivito baivustaama dan gooca tasai isaayi aanʌ Jerusaleenʌrʌ dai siaa duutuda iñagai Diuusi.

12 Dai aanʌ maivui ñiioocai tomali ʌmaadutai tomali maisisiolitudai aanʌ oodami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu tomali aali quiquiuupiʌrʌ tomali ʌmapʌcʌrʌ Jerusaleenʌrʌ.

13 Idi oodami maitistutuidi isvuusaidagi tomali ʌmo nʌijadami ispotʌiyagi sidʌ ʌrvaavoi gomaasi istucʌdʌ gʌpiʌrʌ giñvuupai goovai.

14 Dʌmos ʌmo istumaasi sʌʌlicʌdʌ gʌnaagidi aanʌ. Aanʌ anʌʌgidi Diuusi ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌʌgidiña giñʌʌqui aaduñicaru. Ʌʌgidi aanʌ Diuusi ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ. Ʌjudidíu pocaiti sai maitʌrvaavoi idi vaavoidaragai. Aanʌ vaavoitudai ʌʌpʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru dai ismaacʌdʌ ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.

15 Aanʌ ʌʌpʌ vaavoitudai ʌpan duucai ʌjudidíu isduduaaca agai vʌʌsi coidadʌ cʌʌga tuutiacʌdʌ dai maicʌʌga tuutiacʌdʌ ʌʌpʌ.

16 Cascʌdʌ gaagai aanʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ oidacagi dai maisiaa ʌradagi Diuusi vuitapi dai oodami vuitapi.

17 Chiʌʌqui uumigi sibʌaco aimʌraiña aanʌ dai ʌpamu divia giñdʌvʌʌragana dai vuaapida iñagai ʌoidacami tumiñsi ismaacʌdʌ ootosi aa sibʌadʌrʌ oidacami dai aanʌ ʌʌpʌ gamaquia iñagai soiñi.
18 Gomaasi ivuaadatadai aanʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu aidʌsidʌ giñtʌʌ ʌʌmoco judidíu Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami. Dai casi iduitadai aanʌ istumaasi gʌaagai siduñiagi siʌʌscadʌ bai duñiagi ʌmo istumaasi Diuusi ʌʌmadu poduucai isduucai gʌrviituli Moseesacaru. Dai maitiipucatadai mui oodami giñʌʌmadu dai tomali maisisiocaitadai oodami.
19 Ʌgai vaa Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ pocaiti ansai aanʌ maisiaa duutuli ʌgʌʌ quiuupai tudu gʌaagai isdadimudai dai gʌpiʌrʌ giñvuajamudai tami isviaacagi ʌgai ʌmo istumaasi giñvui.
20 Mʌʌca Jerusaleenʌrʌ vaama giñcʌi ʌjudidíu gʌnbaitʌguucacamiga vuidʌrʌ. Dai sivi vai aagana idi ismaacʌdʌ Jerusaleenaiñdʌrʌ dada sabai tʌʌ nʌijadami issoimaasi idui aanʌ.
21 Maatʌs pocaiti ʌgai ʌʌpʌ issoimaasi idui aanʌ aidʌsi gʌgʌrʌ ñioo aanʌ dai potʌi: “Aanʌ anvaavoitudai coidadʌ duaacaradʌ cascʌdʌ vaama giñcʌcʌsai aapimʌ sivi”, antʌtʌdai aanʌ —caiti Paavora.
22 ʌPailisi cacʌʌga maatʌcatadai vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo cascʌdʌ aidʌsi moscaʌ istumaasi aagai ʌPaavora camaivaamioma tʌcacai dai potʌtʌdai:
—Siʌʌscadʌ diviagi ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru Liisiasi bai gʌnduiñdamu aanʌ idi ñiooqui —astʌtʌdai.
23 Daidʌ ʌPailisi tʌjai ʌmo sandaaru tʌaanʌdamigadʌ sai apianuucadacana ʌPaavora dai vʌʌscʌrʌ dagitona saidʌ ivuaadana istumaasi ipʌliada ʌgai dai dagitona ʌʌpʌ sai daividiña aaduñdʌ dai soicʌiña istumaasicʌdʌ tʌgitocagi ʌPaavora.
24 Dai bo chiʌʌqui tasaicʌdʌ ʌpamu divia ʌPailisi dai vaidati gʌooñiga Durusila. Ʌgai ʌrjudíu. Daidʌ ʌPailisi ootosi ñiooqui ʌPaavora sai diviana dai aagidana Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ.
25 Aidʌsi Paavora aagidi isducatai gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi sai gʌnnuucadacana dai maisoimaasi ivuaadana, dai aagidi ʌʌpʌ sai ʌmo imidagai Diuusi nʌida agai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Taidʌ ʌPailisi aidʌsi caʌ ʌgai gomaasi aliʌ duaadimu daidʌ itʌtʌdai:
—Imʌdañi, ʌʌpʌ daamʌrʌ iñsiʌʌscadʌ istutiadagi nai gʌootosdagi ñiooqui —astʌtʌdai ʌPailisi.
26 Daidʌ ʌPailisi povʌʌliditadai ʌʌpʌ siʌPaavora maquia agai tumiñsi sai dagitona isimiagi cascʌdʌ duudatai vapaidiña ʌgai dai aatagidiña.
27 Dai poduucai aitu goo uumigi. Taida aayi istuigaco gatʌʌgi ʌPailisi gʌsʌʌlicamiga mʌtai daí Poolisio Festo. Daidʌ ʌPailisi ipʌliditadai iscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi ʌjudidíu cascʌdʌ maisapicami viaa ʌgai ʌPaavora.

25

———

1 Taidʌ ʌFesto aayi Judeeʌrʌ dai bʌiya agai gʌsʌʌlicamiga. Dai bo vaica tasaicʌdʌ Sesareeaiñdʌrʌ tʌsai Jerusaleenamu.
2 Dai ami ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali judidíu ʌʌmadu ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu aagidi Festo sai Paavora ʌrgʌpiʌrʌ caatʌcami.
3 Dai daañimi dai potʌtʌdai sai oigʌdana dai ootosana sioorʌ vuaapagi ʌPaavora ami Jerusaleenʌrʌ. Ʌgai cabai duitadai dai soobida agai ʌPaavora voiyʌrʌ dai muaa agai cascʌdʌ potʌtʌdai ʌgai ʌFesto.

4 Taidʌ ʌFesto aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Paavora maisapi Sesareeʌrʌ dai aanʌ gaamucu imia iñʌlidi chiʌʌqui tasaicʌdʌ,
5 cascʌdʌ aapimʌ mʌsmaacʌdʌ viaa sʌʌlicami gʌaagai mʌsgiñoidagi Sesareeamu. Dai siʌ Paavora ʌrsoimaasi iducami ami istutuidi aapimʌ isgʌpiʌrʌ vuaajagi —astʌtʌdai Festo.
6 Daidʌ ʌFesto anaasi Jerusaleenʌrʌ vii parʌ mamacova tasai dai ʌpamu ii Sesareeamu dai siaadiqui vaa dudunucami quiidiʌrʌ siaaco gatʌaanʌda agai ʌgai dai gatʌjai mʌsai vuaapana ʌPaavora.
7 Aidʌsi ʌPaavora vaa ami taidʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ dada Jerusaleenaiñdʌrʌ miaadʌrʌ guuquiva dai gʌpiʌrʌ vuupaimi sai naana maasi idui aliʌ soimaascami. Dʌmos maitiipucatadai tomali ʌmo nʌijadami.
8 Taidʌ ʌPaavora cʌquiva dai ʌʌgi gʌsoiña agai dai pocaiti:
—Aanʌ gia maisoimaasi ivueeyi sʌʌlicamigadʌ judidíu vui tomali ʌgʌʌ quiuupaigadʌ judidíu vui, tomali ʌbaitʌcʌaacamigadʌ romamano vui —astʌtʌdai ʌPaavora.
9 Vaidʌ ʌFesto ipʌliditadai iscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi ʌjudidíu cascʌdʌ itʌtʌdai ʌgai ʌPaavora:
—¿Imiapʌsi ʌlidi Jerusaleenamu nai mʌʌca gʌtʌcaca naana maasi istumaasi dai nʌidamu aanʌ isgʌpiʌr gʌduñi ischo ʌʌpʌ? —astʌtʌdai ʌFesto.
10 Taidʌ ʌPaavora aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tamian cʌʌca siaaco gatʌaanʌi dudunucami ismaacʌdʌ daraasai ʌbaitʌcʌaacamigadʌ romamano dai tami ʌgai mʌsiaaco istutuidi isgiñtʌcacagi. Cʌʌga maatʌ aapi iñsaanʌ maitivueeyi tomali ʌmo istumaasi soimaascami ʌjudidíu vui.
11 Siʌduñiada ʌrvaavoica issoimaasi idui aanʌ mʌscascʌdʌ giñmuaa ʌliada tomamʌs giñmuaa. Dai ismaitʌrvaavoicagi gomaasi istumaasi gʌpiʌrʌ giñvuupai tomali ʌmaadutai maiviaa sʌʌlicami isgiñtʌʌgidagi ʌjudidíu. Aanʌ ipʌlidi mʌsvaama giñcʌʌsagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ romamano vuidʌrʌ —astʌtʌdai ʌPaavora.
12 Taidʌ ʌFesto gaaataga ʌʌmadu gʌmaacadamiga ñiooqui daida aa noragi ʌPaavora daidʌ itʌtʌdai:
—Capocaiti aapi pʌsaidʌ ipʌlidi isgʌtʌcacagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacami ʌgai ʌʌmadu tudu imimu aapi —astʌtʌdai.

———

13 Cadaivunucai chiʌʌqui tasai tai ii ʌmai raí ʌʌmadu ooñigadʌ Berenisa Sesareeamu dai viaatulda agai Festo.
14 Dai anaasi daraaja bai tʌvʌpi taidʌ ʌraí Festo aagidi Agilipo sai maisaca ʌmo cʌʌli Paavora tʌʌgiducami dai potʌtʌdai:
—Govaa cʌʌli ʌrʌgai ismaacʌdʌ maisapicami viaa ʌPailisi.
15 Aidʌsi Jerusaleenʌrʌ daacatadai aanʌ taidʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali ʌʌmadu ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu giñaagidi sai Paavora ʌrgʌpiʌrʌ caatʌcami dai giñaagidi ansai gatʌaanʌna muaaragai.
16 Antai aanʌ aa noragi dai potʌtʌdai sai ʌdudunucamigadʌ romamano maita maacai oigaragai ismuaagi ʌmo gʌpiʌrʌ caatʌcami asta siʌʌscadʌ vupuidʌrʌ guuquiva ʌgʌpiʌrʌ caatʌcʌdʌ ʌʌmadu ismaacʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupai, dai poduucai ʌgʌpiʌrʌ caatʌcʌdʌ ʌʌgi istutuidi isgʌsoiñagi.
17 Cascʌdʌ aidʌsi dada ʌgai mainʌnʌra aanʌ vaamioma mossiaadiqui vaa aanʌ dudunucami quiidiʌrʌ dai gatʌjai aanʌ mʌsai vuaapana ʌcʌʌli.
18 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ dada dai gʌpiʌrʌ vuaaja agai maigʌpiʌrʌ vuaa tomali ʌmo istumaasi poduucai isduucai tʌtʌgitoitadai aanʌ.

19 Mos∧caasi ismaac∧d∧ aagaitadai ∧gai mos∧∧gi g∧nvaavoidaraga sai Paavora maisiaa duutuli vaavoidaragad∧ judidíu. Dai mosaagaitadai ∧∧p∧ ∧c∧∧
Suusi ismaac∧d∧ camuu sai Paavora pocaiti sai duaaca.
20 Dai camaimaí aan∧ isducatai iduñiagi ∧mo istumaasi pomaasi, dai t∧cacai aan∧ ∧Paavora sabai imia ∧lidi Jerusaleenamu ansai m∧∧ca t∧cacana aan∧ gomaasi.
21 D∧mos ∧gai ip∧lidi m∧svan c∧∧sagi ∧g∧∧ bait∧c∧aacami Augusto vuid∧r∧, casc∧d∧ gat∧jai aan∧ m∧sai apiamaisacana asta si∧∧scad∧ istui aan∧ isootosdagi ∧g∧∧ bait∧c∧aacami —ast∧t∧dai Festo.
22 Taid∧ ∧Agilipo pot∧t∧dai Festo:
—Aan∧ ∧∧p∧ ca∧ca iñ∧lidi ∧c∧∧li —ast∧t∧dai ∧Agilipo.
Taid∧ ∧Festo aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Sioroco ca∧camu aapi —ast∧t∧dai Festo.
23 Dai siaadiqui aid∧si aayi Agilipo ∧∧madu Berenisa dai dudunucami quiidi∧r∧ vaapa dai g∧g∧r raí g∧ntuidigi. Dai ∧gai ∧∧madu iim∧itadai ∧∧p∧ ∧bait∧guucacamigad∧ sandaaru dai ∧vaamioma t∧t∧aan∧dami Sesaree∧r∧. Taid∧ ∧Festo gat∧jai m∧sai vuaapana ∧Paavora
24 dai pot∧i:
—Aapi g∧∧ raí Agilipo dai v∧∧si c∧c∧∧li ismaac∧d∧ tanai g∧r∧∧madu g∧n∧mpagi, tami n∧idi aapim∧ idi c∧∧li. Idi ∧r∧gai ismaac∧d∧ g∧pi∧r∧ vuupai muidutai ∧judidíu v∧∧si ∧pan∧∧si Jerusaleen∧r∧ si∧∧si tanai Sesaree∧r∧ dai maidagitocai giñaagidi sai idi c∧∧li casi g∧aagai ismuquiagi.
25 D∧mos aan∧ po∧lidi istiipu istuisi muaagi. Dai ∧∧gi goovai ip∧li m∧svan c∧∧sagi ∧g∧∧ bait∧c∧aacami Augusto vuid∧r∧, casc∧d∧ capoduucai t∧gito aan∧ iñsiootosdagi.
26 Dai aan∧ maimaat∧ istumaasi oojidagi ∧bait∧c∧aacami casc∧d∧ gat∧jai aan∧ m∧sai vuaapana tami aapim∧ g∧nvuitapi. Siooma c∧∧ga aapic∧d∧ raí Agilipo pai aapi t∧cacа istuma dui goovai dai poduucai viaacamu aan∧ istumaasi oojidagi ∧g∧∧ bait∧c∧aacami.
27 Ali∧ vuiirugami ∧lidi aan∧ ismosapiaduucai ootosagi ∧mo maisapicami dai maiaagidagi m∧stuisi g∧pi∧r∧ vuupai —ast∧t∧dai Festo.

26

———

1 Taid∧ Agilipo pot∧t∧dai Paavora:
—Casi istutuidi aapi isñiooquiagi ∧∧gi g∧v∧∧tar∧ —ast∧t∧dai Agilipo.
Taid∧ ∧Paavora vañigi g∧novi dai g∧aagacai ñioo dai pocaiti:
2 —Ali∧ baigiñ∧lidi aan∧ istutuiditai isg∧∧madu gaaatagagi aapi raí. Dai giñsoiñagi v∧∧sia∧catai istumaasi g∧pi∧r∧ giñvuupai ∧judidíu.
3 Dai c∧∧ga maat∧ aapi ∧∧p∧ v∧∧si viituldaragad∧ judidíu dai v∧∧si t∧stuuc∧d∧ g∧rvupui ñioocaiña, casc∧d∧ g∧daan∧i aan∧ p∧sai maioojodaitai giñca∧cana.

———

4 V∧∧si ∧judidíu maat∧ isducatai oidacatadai aan∧ aliducatai abiaad∧r∧ ∧∧gi ∧gai saagida giñd∧v∧∧ragana dai Jerusaleen∧r∧.
5 Dai maat∧ v∧∧si isg∧∧licatai abiaad∧r∧ ∧rfariseo aan∧. Gomaa fariseo vaamioma c∧∧ga ∧∧gidi judidíu vaavoidaragad∧. Dai v∧∧si ∧judidíu c∧∧ga istutuidi isaagagi v∧∧si gomaasi isip∧liadagi.
6 Dai Diuusi bai ∧∧qui aagidi g∧r∧∧qui aaduñicaru sai duduaacalda agai coidad∧ nai aan∧ vaavoitudai gomaasi casc∧d∧ g∧pi∧r∧ giñvuupai sivi.

7 Dai vʌʌsi ʌcajiudadʌ ʌbaivustaama dan gooca cʌcʌʌli maamaradʌ Isirelicaru ʌgai vaa ʌrgʌrʌʌqui aaduñicaru dai ʌgai quiaa nʌnʌra ispoduucai iduñiagi Diuusi cascʌdʌ siaa duutudai ʌgai dai ʌʌgidi Diuusi tasʌrʌ dai tucarʌ. Dañi tudu aapi raí Agilipo gomaasi vaavoidaragaicʌdʌ gʌpiʌrʌ giñvuupai ʌgai vaa judidíu.

8 Tuimʌsi poduucai tʌtʌgitoi aapimʌ ismaibaiga isvaavoitudagi isDiuusi istutuidi isduduaacaldagi coidadʌ.

———

9 ʌʌquioma aanʌ ʌʌpʌ poduucai tʌtʌgitoiña isgʌaagai isiduñiagi mui naana maasi Suusi Nasareetʌrʌ oidacami vui.

10 Dai poduucai idui aanʌ Jerusaleenʌrʌ. Sʌʌlicamigadʌcʌdʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali maamaisa aanʌ mui vaavoitudadami. Dai aidʌmʌsi coodaiña aanʌ cʌʌga bai aagaiña.

11 Dai muiyoco imidagai aanʌ soi vuaadana ʌvaavoitudadami sai potʌʌna sai camaivaavoitudai. Gomaasi ivuaadana aanʌ judidíu quiquiuupaigadʌrʌ. Dai aliʌ oomaliacana aanʌ ʌgai vui dai asta aimʌraiña aanʌ aa dʌdʌʌvʌriamu dai soi vuaadana.

———

12 Gomaasiʌrʌ imʌitadai aanʌ Damascamu. Ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali giñmaa oojai asta ʌʌgi ʌgai giñootoi.

13 Dañi aapi raí, voiyʌrʌ imʌitadai aanʌ dan duucu tʌʌ aanʌ ʌmo gʌʌ cuudagi vaamioma dadadacʌdami sitasai vai gʌrsicoli dadadacʌi aanʌ ʌʌmadu ismaacʌdʌ giñʌʌmadu iimʌitadai.

14 Tʌtai vʌʌscatai dʌvʌʌrapi suuli aatʌmʌ antai aanʌ caʌ ʌmo ñiooqui evreocʌdʌ vai povaiñtʌtʌdai: “Saulo, Saulo, ¿tuipʌsi soi giñvueeyi? gʌtomitʌscʌi aapi ʌʌgi ʌpan duucai ʌmo vooyisi ismaacʌdʌ cuituscʌi tootoicami cuugadʌ”, iñtʌtʌdai ʌñiooqui.

15 Antai aanʌ potʌi: “¿Poorʌ aapi?” antʌtʌdai aanʌ. Tai ʌgai poviñtʌtʌdai: “Aanʌ anʌrSuusi ʌgai vaa ismaacʌdʌ soi vueeyi aapi.

16 Vañiñi tudu. Divia aanʌ aapi gʌʌmadu pai giñsoiña dai aagada pʌstumaasi tʌʌ sivi dai pʌstuma tʌgiagi siʌʌscadʌ divia aanʌ ʌpamu gʌʌmadu.

17 Sivi angʌootosai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida dai mʌsiʌʌscadʌ gʌmuaa agadagi aanʌ gʌsoiñamu dai siʌʌscadʌ judidíu saagida aimʌrda aapi gʌnuucadacamu aanʌ ʌʌpʌ.

18 Gʌootosai aanʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida pai maatʌtulda sai camaisoi duucai oidacana vai baiyoma cʌʌgacʌrʌ oidacana, vai camaitivuaadana isducatai gatʌaanʌi Diaavora vai baiyoma ivuaadana isducatai gatʌaanʌi Diuusi. Vai ʌgai vaavoitudana iñsaanʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai poduucai Diuusi oigʌldamu soimaascamigadʌ dai maaquimu sʌʌlicami vai ʌʌmadu daraajana ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu”, iñtʌtʌdai ʌSuusi.

———

19 Dañi aapi raí Agilipo, poduucai ʌʌgi aanʌ istuma caʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ aidʌsi divia Suusi aanʌ giñʌʌmadu.

20 Dai ʌpʌga aagidi aanʌ gomaasi Damascʌrʌ oidacami dai gooquiʌrʌ Jerusaleenʌrʌ oidacami, dai vʌʌsi Judeea dʌvʌʌriʌrʌ dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ. Aagidiña aanʌ sai gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi dai ʌʌgidagi Diuusi, dai sai cʌʌgacʌrʌ oidacana sai nʌidiña aa iscaʌma duucai gʌntʌtʌgito ʌgai dai camaisoimaasi ivuaada agai.

21 Mosgomaasic∧d∧ giñb∧i ∧judidíu ∧g∧∧ quiuupaigad∧r∧ judidíu dai giñmuaa agaitadai.
22 Diuusi giñsoic∧i nai apiaquiaa aagidi aan∧ v∧∧scatai istumaasi Diuusi giñmaat∧tuli v∧∧si ∧t∧t∧aan∧dami dai ismaac∧d∧ mait∧rt∧t∧aan∧dami. Aan∧ mos∧caasi aagai ismaac∧d∧ ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigad∧ ∧∧madu Moseesacaru istuma daivuñia agai.
23 ∧gai poduucai ooja sai g∧aagaitadai issoimaa taatagi Suusi, dai muquiagi dai said∧ ∧r∧p∧gadad∧ca agai ismaac∧d∧ duaaca agai coidad∧ saagidaiñd∧r∧, dai gaaagida agai sai c∧∧gac∧r∧ vuvaidaragai ∧rv∧∧scatai v∧∧tar∧ v∧∧si ∧maduga m∧∧si g∧raaduñi ∧∧madu aa oodami —ast∧t∧dai ∧Paavora.

———

24 Mospot∧i Paavora ∧∧gi g∧soic∧itai, taid∧ ∧Festo g∧g∧r∧ ñioo daid∧ it∧t∧dai:
—Vuiirutup∧tiqui aapi Paavora. Mos∧∧si mamaat∧r∧i aapi casc∧d∧ cavuiirutu —ast∧t∧dai Festo.
25 D∧mos ∧Paavora aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Maitant vuiirutu aan∧ baiyoma goovai ismaac∧d∧ aagai aan∧ s∧∧lic∧d∧ ∧rvaavoi.
26 Tami daja goraí Agilipo dai goovai c∧∧ga maat∧ v∧∧si gomaasi casc∧d∧ maiduaadicuitai aagai aan∧ goovai vuitapi. Aan∧ s∧∧lic∧d∧ vaavoitudai isgoovai c∧∧ga maat∧ v∧∧si gomaasi. Goovai mait∧r∧mo istumaasi ∧stoquicami.
27 Raí Agilipo, ¿vaavoitudaip∧si aapi ismaac∧d∧ aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigad∧? C∧∧ga maat∧ aan∧ isvaavoitudai aapi —ast∧t∧dai Paavora.
28 Taid∧ ∧Agilipo pot∧t∧dai:
—Moschi∧∧qui ñiooquic∧d∧ baitoma giñvaavoituli aapi isSuusi Cristo ∧rc∧∧gac∧r∧ vuviadami —ast∧t∧dai Agilipo.
29 Taid∧ ∧Paavora pot∧t∧dai:
—Chi∧∧qui ismuic∧d∧ daan∧da iñ∧lidi aan∧ Diuusi sai maisiu mos∧ca aapi vaavoitudadana isducatai vaavoitudai aan∧ mosv∧∧scatai ismaac∧d∧ giñca∧ sivi poduucai vaavoitudana ∧∧p∧, d∧mos maivuupulicagi cadeenac∧d∧ giñ∧pan duucai —ascaiti ∧Paavora.
30 Aid∧si pot∧i ∧Paavora c∧quiva ∧raí ∧∧madu Festo ∧∧madu Berenisa ∧∧madu v∧∧scatai ismaac∧d∧ ami daraajatadai.
31 Dai ∧covai iji dai ∧∧gi gaaataga agai dai pocaiti:
—Idi c∧∧li mait∧rsoimaasi iducami maitiipu m∧stuisi muaagi, tomali mait∧aagai ismaisapica goovai —ascaiti.
32 Taid∧ ∧Agilipo pot∧t∧dai Festo:
—Idi c∧∧li c∧∧ga baigacamudai m∧sdagituagi ismaipot∧imudai goovai said∧ ip∧lidi m∧svan c∧∧sagi ∧g∧∧ bait∧c∧aacami vuid∧r∧ —ast∧t∧dai.

27

———

1 Aid∧si pov∧n∧∧li ∧gai isg∧rootosagi Italiamu m∧tai t∧∧gi ∧Paavora ∧∧madu ∧gaa maamaisapic∧d∧ ∧mo t∧aan∧damigad∧ sandaaru Julio t∧∧giducami. ∧gai ∧rt∧aan∧damigad∧ sandaarugad∧ ∧g∧∧ bait∧c∧aacami Augusto.
2 Dai t∧∧t∧sai aat∧m∧ ∧mo vaarcu∧r∧ ismaac∧d∧ ∧rAdaramit∧r∧ oidacami dai casi ∧rim∧damicatadai muiyap∧r∧ Aasia. Dai Aristarco g∧roiditadai ∧∧p∧, ∧gai Tesalonic∧r∧ oidaga.
3 Siaadico Sidooni∧r∧ g∧ruuli aat∧m∧. Dai Julio c∧∧gac∧r∧ n∧idi Paavora dai dagito sai m∧∧ n∧idana g∧aaduñi. Daid∧ ∧aaduñd∧ baig∧n∧liarac∧d∧ miaad∧gi tai ami g∧ib∧∧si ∧gai.

4 ΛVaarcu ʌvʌʌlicʌdʌ aimʌrai. Dai abiaadʌrʌ iimʌcai gʌrvuidʌrʌ vustaimi
ʌvʌʌli cascʌdʌ Sipili ʌʌbʌgi dʌgavusai aatʌmʌ. Λgai ʌrʌmapʌcʌrʌ sicoli-
madicami suudagi.
5 Dai dʌgavunucai aatʌmʌ ʌgʌʌ suudagi Silisia abaana dai Panfilia abaana
sʌʌli dai Miriʌrʌ aayi Lisia dʌvʌʌriʌrʌ.
6 Tai ami ʌtʌaanʌdamigadʌ sandaaru tʌʌ ʌmai vaarcu Alijandʌliaiñdʌrʌ
imʌdami dai Italia amaco imʌitadai. Dai ami gʌrtʌʌtʌitu tʌsai apiaiimʌiña.
7 Bai mui tasai moscʌʌ duucai iimʌi aatʌmʌ dai aliʌ sijaitai aayi Gʌnido
abaana. Vai quiaa gʌrvuidʌrʌ vustai ʌvʌʌli cascʌdʌ dʌgavusai aatʌmʌ Salo-
moñi dai Cʌlieta ʌʌbʌgi sʌʌli iji. Λgai ʌrʌmapʌcʌrʌ sicolimadicami suudagi.
8 Dai apiaquiaa sijaitai iimʌi Cʌlieta abaana aayi aatʌmʌ ʌmapʌcʌrʌ siaaco
Cʌʌga Uuliñacarui tʌʌgidu Lasea abaana.
9 Camui tasai ʌpʌdui tʌsi mosiimʌitadai dai camiaadimi toomoco cascʌdʌ
aliʌsi ʌrduaadimudagai isapiaiimʌdagi, cascʌdʌ Paavora maa ñiooqui,
10 dai potʌtʌdai:
—Cʌcʌʌli aanʌ poʌlidi isgʌrimidaga aliʌsi ʌrduaadimudagaica agai dai siaa
gʌduuñimu siʌʌsi govaarcu moduucai cusuuvidʌ, dai asta aatʌmʌ istutuidi
iscoiyagi —astʌtʌdai Paavora.
11 Dʌmos ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ vaamioma ʌʌgi ʌvaarcu soigacami
dai ʌvaarcu tʌaanʌdamigadʌ siʌPaavora.
12 Dai ami maicʌʌgaducatadai isdaivuñdagi toomoco dai baitoma vʌʌscatai
povʌnʌliditadai issiooma ʌrcʌʌgai isiimiagi abiaadʌrʌ dai nʌida agai sabaig
istuidʌcai aʌna Peiñisiʌrʌ dai ami daivuñdagi toomoco. Ami ʌrʌmai
ʌmapʌcʌrʌ siaaco gugucai vaarcu Cʌlieta dʌvʌʌriʌrʌ. Dai ami maisi aajʌi
ʌvʌʌli.

———

13 Caʌvʌ ʌpamu maisi cavami sur amacoaiñdʌrʌ vai cascʌdʌ
povʌnʌliditadai ʌgai issistutuidi isapiaiimʌdagi. Tʌtai iji dai Cʌlieta dʌvʌʌrai
abaana sʌʌli iimʌi.
14 Dʌmos otoma aliʌ cavami ʌvʌ dʌvʌʌri amadʌrʌ.
15 Dai gʌʌ suudagi amaco gʌrnuituscʌi. Dai camaitʌrdagito tʌsbaitʌaco
iimiagi cascʌdʌ mosdagito ʌgai sai gʌrbʌʌcaiña.
16 Dai ʌmapʌcʌrʌ sicolimadi suudagi Cʌlauda tʌʌgidu tʌtai ʌʌbʌgi
dʌgavusai aatʌmʌ. Dai aliʌ sijaita tʌsagi aatʌmʌ ʌali vaarcu ismaacʌdʌ
tʌvaimʌticatadai ʌvaarcu gʌducʌdʌ.
17 Aidʌtʌsi cacʌʌga vuu ʌali vaarcu gooquiʌrʌ gʌgʌr tʌʌtʌropiñdicʌdʌ
vuu ʌgʌʌ vaarcu sai maisiaa gʌduuna. Dai duduaadicuitadai aatʌmʌ
isgʌrbʌʌquiagi ʌvʌʌli Silite amacoga siaaco oidaga oorai duupiacami cascʌdʌ
tʌvañi aatʌmʌ ʌicuusi ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ nuituscʌi ʌvʌʌli ʌvaarcu. Dai
mosapiaduucai dagito aatʌmʌ sai gʌrbʌʌcaiña ʌʌvʌʌli.
18 Dai siaadico apiaquiaa aliʌ cavami vustai ʌʌvʌʌli cascʌdʌ gʌʌ suudagi
ʌrana suuligaimi ʌgai cuaadagai sai maisi vʌʌtʌtugaiña ʌvaarcu dai camaid-
upiquidana suudarʌ.
19 Dai gʌnsiaadico vʌʌscatai aatʌmʌ suudarʌ suuli vʌʌsi istumaasi oida-
catadai vaarcu ʌrana.
20 Dai catʌvʌpi ʌpʌdui tʌsi mainʌidi tasai tomali sisiaavugai. Dai aliʌ
cavami ʌvʌrai quiaa cascʌdʌ camaitʌgitocatadai aatʌmʌ isvuvaquiagi.
21 Dai catʌvʌpi ʌpʌdui tʌsi maitacueeyi aatʌmʌ taidʌ ʌPaavora cʌquiva
vʌʌscatai saagida daidʌ itʌi:
—Cʌcʌʌli siooma ʌrcʌʌgaicamudai isgiñʌʌgidamudai aapimʌ dai maivu-
vaquimudai Cʌlietaiñdʌrʌ simaisoi gʌduuñimudai govaarcu dai tomali

aatʌmʌ maisoimaa taatamudai dai maisiaa gʌduuñimudai mosʌʌqui istumaasi.
22 Dai sivi aanʌ gʌnaagidi mʌsai maisoigʌnʌlidiña. Tomali ʌmaadutai aapimʌ maimuquiaa agai. Tomasi govaarcu siaa gʌdui.
23 Aanʌ ʌrDiuusi maradʌ dai ʌʌgidi aanʌ, dai tucarʌ tʌʌ aanʌ ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ
24 vai povaiñtʌtʌdai: “Paavora maitiduaadicuda viaapa isvuidʌrʌ cʌquivagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ romamano. Cascʌdʌ aapi ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌʌʌmadu iimʌi cʌʌgacʌrʌ vuvaquia agai”, iñtʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
25 Cascʌdʌ baigavʌr gʌnʌliada aapimʌ vʌʌscatai. Aanʌ gia vaavoitudai Diuusi dai cʌʌga maatʌ aanʌ ispovai gʌduñia agai isducatai giñaagidi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
26 Siaa gʌduuñimu govaarcu dai aatʌmʌ ʌmapʌcʌrʌ sicolimadicamiʌrʌ suudagi viimu —astʌtʌdai Paavora.
27 Dai cagooca ʌcaldi gʌʌ suudarʌ iimʌitadai aatʌmʌ dai Adʌliana iimʌitadai aatʌmʌ gʌʌ tucarʌ vai aipaco gʌrbʌʌ ajioopai ʌvʌʌli. Dai ʌran tucarʌ maatʌ tʌʌ ʌgai ismaacʌdʌ nuucati ʌvaarcu iscayoga aayi dʌvʌʌrai.
28 Dai ʌpavi ʌgai suudagi sʌʌ tuucavaga saidʌ ʌrʌmo coobai dan baivustaama dan naadami metro dai baitʌquioma ʌpamu ʌpavi sai casi ʌrʌmo coobai dan cuvaracami metro.
29 Dai ʌgai duduaadicuitadai isʌvaarcu gʌʌgʌviagi ojoodai gʌʌ suudagi ugidiana cascʌdʌ gooquiamadʌrʌ ʌvaarcu tʌaapañi maacova gʌgʌr vapaiñomi vʌpʌtʌcami suudarʌ sai cʌquivana. Dai aliʌsi ipʌliditadai isotoma masiagi.
30 Dai ʌʌmoco ʌgai ismaacʌdʌ nuucati ʌvaarcu vuvaquia ʌliditadai ʌvaarcuaiñdʌrʌ cascʌdʌ catʌvañdimi ʌali vaarcu suudarʌ, duucami istuvañda agadagi ʌgʌgʌr vapaiñomi vʌpʌtʌcʌdʌ baitʌadʌrʌ.
31 Dʌmos ʌPaavora aagidi ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru ʌʌmadu ʌsandaaru dai potʌtʌdai:
—Ismaiviiyagi idi cʌcʌʌli vaarcuʌrʌ aapimʌ maitistuidimu iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi —astʌtʌdai Paavora.
32 Taidʌ ʌsandaaru iquiaca ʌali vaarcu tʌʌtʌropiñdadʌ dai dagito sai suudarʌ gʌʌsʌna.
33 Dai sialimadʌ ʌPaavora daañimi vʌʌscatai saida ugaana dai potʌtʌdai:
—Caaayi gooca ʌcaldi ismaicʌʌga gacueeyi aapimʌ nuucaticatai govaarcu.
34 Gʌndaanʌi aanʌ mʌsai ugaana tomasi laachi. Aliʌsi gʌaagai isgaugiagi dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi. Maitavʌr vuam ʌnʌliada tomali ʌmaadutai maitʌsiʌduuñimu —astʌtʌdai Paavora.
35 Dai mospotʌi dai bʌi ʌmo paana dai gamamagi vʌʌscatai vuitapi dai saasarai dai gauu.
36 Dai vʌʌscatai bai gʌnʌʌli dai gauu ʌʌpʌ.
37 Vʌʌscatai aatʌmʌ ʌrgoo siento dan vaicoobai dan baivustaama dan naadamicatadai vaarcuʌrʌ.
38 Dai aidʌsi gauu vʌʌscatai gʌʌ suudarʌ suuli ʌtʌligi ismaacʌdʌ baivito sai vaamioma maivʌʌtʌtuna ʌvaarcu.

———

39 Dai aidʌsi camaasi ʌnuucadacami vaarcu camaimaí tʌsiaaco daraajatadai. Dʌmos nʌidi ʌgai ʌmo aqui maasi dai ooraga ugidiana dai ami imituda agaitadai ʌvaarcu isistuidiagi.
40 Dai iquiaca ʌgʌgʌr tʌʌtʌropiñdadʌ ʌgʌgʌr vapaiñomi vʌpʌtʌcʌdʌ ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ cʌʌcai ʌvaarcu dai anaasi suudarʌ viaa. Dai uupai ʌtʌʌtʌropiñdi ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ vupurai ʌtavla ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ imitudai ʌgai

ʌvaarcu siajacoga ipʌliadagi. Dai vañigi ʌgʌʌ icuusi baitʌadʌrʌ saidʌ ʌʌvʌʌli imitudana dʌvʌʌri amacoga. Daidʌ ʌvaarcu dʌvʌʌri amacoga imimi.

41 Dai todian duucai aayi ʌmapʌcʌrʌ siaacoga goocapadʌrʌ imʌi suudagi dai ooratana saí baitʌadʌrʌ dai anaasi vii dai camaitistui isoiñiagi dai gooquiamadʌrʌ cataataquimi guvuacatai ʌsuudagi.

42 Vaidʌ ʌsandaaru cooda agaitadai ʌmaamaisapicʌdʌ sai maicʌʌgacʌrʌ vuvacʌna susuligidatai suudarʌ dai noonoigʌna.

43 Dʌmos ʌgʌʌ tʌaanʌdami cʌʌgacʌrʌ vuusaida ʌliditadai ʌPaavora cascʌdʌ maidagito mʌscoodagi. Dai tʌjai vʌʌscatai ismaacʌdʌ susuligicui sai ʌʌpʌga suudarʌ suuligʌna dai aʌna dʌvʌʌrai.

44 Sai ʌgaa tavla daama iimʌna siʌpʌ laalachi vaarcu oomiquigadʌ daama. Dai poduucai vʌʌscatai cʌʌgacʌrʌ aayi dʌvʌʌrai.

28

———

1 Dai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌcai maí aatʌmʌ isami sicolimadicʌrʌ suudagi Malta tʌʌgidu.

2 Dai ami oidacami cʌʌga tuutuiga. Dai aliʌ ʌʌpidicatadai dai duucui cascʌdʌ gʌʌpi ganai ʌgai dai gʌrmiaadʌgi tʌsai gʌruucadana.

3 Taidʌ ʌPaavora vui chiʌʌqui cuaagi gaquiadʌ dai taiyʌrʌ tuaajaimi tai vuusai ʌmo cooyi cuaagiaiñdʌrʌ toñdacai dai noviana bʌi ʌPaavora.

4 Aidʌsi tʌʌ ʌoodami isnoviaiñdʌrʌ sagigi ʌcooyi aipaco gʌnaagidimi daidʌ icaiti:

—Idi cʌʌli gia sʌʌlicʌdʌ ʌrgamuaacami. Tomasi cʌʌgacʌrʌ vuusai goovai suudagiaiñdʌrʌ vʌʌscʌrʌ Diuusi maidagitomu isoidaca goovai —ascaiti ʌoidacami.

5 Taidʌ ʌPaavora taiyʌrʌ gigigi gʌnovi sai gʌʌsʌna ʌcooyi dai maitʌsiʌdui.

6 Vʌʌscatai nʌnʌracatadai isvaiguuguagi siʌpʌ todian duucai muquiaagi. Dai catʌvʌpi nʌnʌracadatai tai maitʌsiʌdui tai cascʌdʌ vʌʌscatai ʌma duucai gʌntʌtʌgito dai pocaiti sai Paavora ʌrʌmo diuusi.

7 Dai maisi mʌʌcasi abiaadʌrʌ oidacatadai ʌgʌʌ tʌaanʌdami Maltʌrʌ. Ʌgai Puvulio tʌʌgidu. Ʌgai cʌʌga gʌrmiaadʌgi tʌtai siooma daraaja aatʌmʌ vaica tasai anaasi.

8 Vaidʌ Puvulio oogadʌ coococatadai dai caatʌcatadai oiditai toñdagai dai ʌʌrai bitavigai. Taidʌ ʌPaavora dividamu dai ʌʌpʌga gamamagi dai daama darai gʌnoonovi tai ʌgai dueeyi.

9 Dai aidʌsi capovʌdui tai ʌgaa coococoidadʌ ismaacʌdʌ anaasi Maltʌrʌ oidacatadai dada dai vʌʌsi dudueeyi.

10 Dai aliʌsi gʌrsiaa duutuli dai gooquiʌrʌ aidʌtʌsi caiimia ragaitadai gʌrmaa ʌgai vʌʌsiaʌcatai istumaasi gʌaagai voiyʌrʌ.

———

11 Dai cavaica masaadai daraaja aatʌmʌ Maltʌrʌ daida tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ ismaacʌdʌ anaasi daivuñtu toomoco. Ʌvaarcu Alejandʌliaiñdʌrʌ divia dai Cocoatai tʌʌgidu.

12 Dai aayi aatʌmʌ Siracuusiana dai ami daraaja vaica tasai.

13 Dai abiaadʌrʌ apiaiimʌi aatʌmʌ dʌvʌʌrai sonuana daida aayi Rejiʌrʌ. Dai siaadico cacʌʌga ʌvʌ dai gʌrgooquiamadʌrʌ vustai ʌʌvʌʌli, dai gʌn siaadiqui aayi aatʌmʌ Puteoliʌrʌ.

14 Dai ami tʌʌ aatʌmʌ chiʌʌqui vaavoitudadami tai ʌgai gʌrvaí tʌsai ʌʌmadu daraajana ʌmo ʌcaldi. Dai gooquiʌrʌ abiaadʌrʌ iji aatʌmʌ Roomamu.

15 Aidʌsi maí gʌraaduñi Roomʌrʌ tʌsaajimi, vuvaja dai voiyʌrʌ gʌraayi.
Dai Apiporʌrʌ tʌʌgidu ʌmapʌcʌrʌ tai ami gʌraayi ʌʌmoco dai aa gʌraayi
siaaco Vaica Tavernasi tʌʌgidu. Taidʌ ʌPaavora alíʌ baigʌʌli tʌʌgacai dai siaa
duutuli Diuusi.
16 Dai aidʌtʌsi aayi Roomʌrʌ taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru tʌʌgi
ʌmaamaisapicʌdʌ ʌmai sandaaru tʌaanʌdamigadʌ. Dai Paavora gia dagito
sai ʌcovai oidacana ʌʌmadu ʌmo sandaaru ismaacʌdʌ nuucada.

———

17 Dai bo vaica tasaicʌdʌ ʌPaavora ootosi ñiooqui ʌbaitʌguucacamigadʌ
judidíu sai gʌnʌmpaidana. Dai aidʌsi casi gʌnʌmpagi ʌgai taidʌ ʌPaavora
ñiooqui dai potʌtʌdai:
—Giñaaduñi, tomasi maitistuma dui aanʌ ʌjudidíu vui tomali gʌrʌʌqui
aaduñicaru viituldaragadʌ vui taidʌ ʌjudidíu vʌʌscʌrʌ giñtʌʌgi romamano
Jerusaleenʌrʌ, dai vaama giñcʌi.
18 Taidʌ ʌtʌtʌaanʌdami maitʌʌ tomali ʌmo soimaascami istuisidʌ giñmuaagi
cascʌdʌ giñdagitua ʌliditadai.
19 Dʌmos ʌjudidíu vui baacoi dai viaacatadai aanʌ ispotʌʌdagi sai ʌgʌʌ
baitʌcʌaacamigadʌ romamano giñtʌcacana, tomasi maiviaa aanʌ istuisidʌ
gʌpiʌrʌ vuupadagi giñaaduñi.
20 Cascʌdʌ gʌnvaí aanʌ sivi dai gʌnnʌida iñagai dai gʌnaatagida iñagai.
Aanʌ anvaavoitudai gʌnʌpan duucai ʌʌmadu vʌʌsi gʌraaduñi judidíu isʌʌqui
abiaadʌrʌ Diuusi pocaiti sai ootosa agai ʌmo cʌʌgacʌrʌ vuviadami dai
vaavoitudai aanʌ vʌʌsi isDiuusi duduaacalda agai coidadʌ cascʌdʌ vuli aanʌ
idi cadeenacʌdʌ —astʌtʌdai Paavora.
21 Tai ʌgai potʌtʌdai:
—Tami maididivai tomali ʌmo oojai Judeeaiñdʌrʌ isgʌaagadagi
aapi, tomali ʌmaadutai gʌraaduñi judidíu ismaacʌdʌ daivʌi mʌʌcadʌrʌ
maitʌraagidiña tomali ʌmo istumaasi soimaasi aapi gʌvui.
22 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ istomasiaacoga ñiooquidiña oodami idi utuducʌdʌ
vaavoidaragai cascʌdʌ ʌmo imidagai gʌcaʌca ʌrʌlidi aatʌmʌ pʌsiʌʌlidi aapi
—astʌtʌdai ʌjudidíu.
23 Dai poduucai tudu bai dui istuigaco gʌnʌmpaidagi. Dai aidʌsi aayi
istuigaco bai dui ʌgai tai gʌnʌmpagi mui oodami ami siaaco gʌuuliñacatadai
ʌPaavora. Tai ʌgai ñiooqui quiamoco abiaadʌrʌ urunoco uucami. Dai
aagidi isducatai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana Paavora aagidi
ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru ʌʌmadu aa Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai
gomaasicʌdʌ ipʌliditadai isvaavoituldagi isSuusi ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
24 Dai ʌʌmoco vaavoitu ismaacʌdʌ aagidi ʌPaavora dai aa gia maivaavoitu.
25 Dai maiʌmo tʌgitoidagai viaacatadai dai iimimi. Taidʌ ʌPaavora
potʌtʌdai:
—Aliʌsi ʌrvaavoi ismaacʌdʌ aagidi Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ Isaía
gʌrʌʌqui aaduñicaru. Ʌgai aagidiña istumaasi Diuusi Ibʌadʌ aagidiña is-
maacʌdʌ pocaiti:
26 Imʌdañi aapi dai potʌʌda ʌoodami:
Caʌcamu aapimʌ dai maimaatʌ caʌcamu.
Nʌijadamu aapimʌ dai maimaatʌ nʌijadamu ducami iscuupicagi
gʌnvuupuji.
27 Maitʌntʌgito caʌ aapimʌ.
Mainʌijada ʌlidi aapimʌ tomali maicaʌca ʌlidi,
Tomali maiʌma duucai gʌntʌtʌgitua ʌlidi iñsaanʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidana.
Ascaiti Diuusi Ibʌadʌ Isaía sai potʌʌna.

28 Ipʌlidi aanʌ mʌsmaatʌcagi —ascaiti Paavora—, sai sivi baitʌqui ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu viaacamu isducatai maatiagi isDiuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida ʌlidi ʌgai ʌʌpʌ dai ʌgai gia cʌʌga gʌntʌgito caʌcamu —ascaiti Paavora.
29 Aidʌsi potʌi ʌPaavora taidʌ ʌjudidíu iji dai aipaco gʌnaatagidimi.
30 Taidʌ ʌPaavora anaasi vii gooca uumigi ʌmo quii rentagidicamiʌrʌ. Dai ami miaadʌgidiña vʌʌscatai sioorʌ daividiña.
31 Tomali ʌmaadutai maidaidiña isgaaagiada ʌgai isDiuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami cascʌdʌ maiduaadicuitai gaaagidiña ʌgai gomaasi.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Paavora ʌvaavoitudadami Roomʌrʌʌoidacamiʌ

1 Aanʌ ʌrPaavora Suusi Cristo piooñigadʌ. Dai gʌnoojidi aanʌ aapimʌ
vaavoitudadami Roomʌrʌʌoidacamiʌ. Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ
ʌrootosicamicana aanʌ dai ʌcovai giñvusaitu ansaidʌ gaaagidiña aanʌ sai
Diuusi cʌʌgacʌrʌʌgavuvaidi.
2 ʌʌquioma Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ sai Diu-
usi aagai sai poduucai ʌpʌduñia agaitadai.
3 ʌgai aagai sai divia agai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo Diuusi maradʌ
ismacʌdʌ tʌvai tʌvaagiañdʌrʌ. ʌgai oodami duucai vuusai daidʌ ʌrʌraí
Davicaru cajiudadʌ.
4 Suusi Cristo muu dai ʌpamu duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ. Gomaasicʌdʌ
cʌʌga gʌmaí issʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi maradʌ dai viaa guvucadagai dai tomali
ʌmo imidagai maisoimaasi idui.
5 Cristo cʌʌgacʌrʌ giññʌidi cascʌdʌ giñaagidi ansaidʌ ʌrootosicamicana
aanʌ, Diuusi ipʌli cascʌdʌ. Dai giñootoi ʌgai ansaidʌ gaaagidiña Diuusi
ñiooquidʌ sai poduucai vʌʌsi naana maasi oodami saagida oidacana sioorʌ
vaavoitudadagi dai ʌʌgiadagi.
6 Dai aapimʌ ʌrʌmo oodami ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu mʌsaidʌ
ʌrmamaatʌrdamigadʌcana Suusi Cristo.
7 Diuusi gʌnoigʌdai daidʌ ʌcovai gʌnvuvaitu mʌsaidʌ ʌrmaamaradʌcana.
Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo
cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan taadacagi.

———

8 Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ giñvusaitu cascʌdʌ viaa aanʌ sʌʌlicami isñiioocadagi
Diuusi ʌʌmadu. Dai aagidi aanʌ Diuusi isaliʌ baigiñʌlidi aanʌ vʌʌsi
aapimʌcʌdʌ. Tomasiaaco siaaco aimʌrai aanʌ gʌaagai gʌnvaavoidaraga
cascʌdʌ.
9 Aanʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌsi giñguvucadagacʌdʌ maioojodaitai
gaaagidi aanʌ isSuusi Cristo Diuusi maradʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Diuusi
cʌʌ maatʌ iñsaanʌ aliʌsi gʌntʌtʌgitoi vʌʌscʌrʌ siuu duucu gamamadadagi.
10 ʌʌqui abiaadʌrʌ daanʌi aanʌ Diuusi sai giñmaacana oigaragai isʌgai
ipʌliadagi sai aanʌ istuidʌna ismʌʌca gʌndividagi.
11 Gʌnnʌida iñʌlidi aanʌ, dai vaamioma gʌnsoiña iñʌlidi mai vaamioma
cʌʌga oidaca isducatai Diuusi ipʌlidi mai vaamioma cʌʌga vaavoituda
aapimʌ.
12 Siʌʌscadʌ nʌida aanʌ mʌsʌʌ cʌʌga vaavoitudai aapimʌ dai aapimʌ nʌida
siʌʌ cʌʌga vaavoitudai aanʌ aipaco baigʌrʌʌliatudamu aatʌmʌ.
13 Giñaaduñi aanʌ ipʌlidi ismaatʌca aapimʌ ismuiyoco imidagai
gʌnnʌidamua iñʌlidiña aanʌ dʌmos maiquia istui. Aanʌ ipʌlidi ismuidutai
aapimʌ Roomʌrʌʌoidacamiʌ vaavoitudagi Suusi Cristo dai ʌʌgiadagi ʌpan
duucai sibʌacoga oidacami siaaco gaaagidiña aanʌ Diuusi ñiooquidʌ ʌʌpʌ,
cascʌdʌ imia iñʌlidi aanʌ dai gʌnnʌida iñʌlidi.
14 Aanʌ viaa isaagidagi Diuusi ñiooquidʌ ʌgiliego dai aa ʌma maasi
ñioocadami, dai sastuduacami dai maisastuduacami.
15 Poduucai ʌʌpʌ sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ isgʌnaagidagi aapimʌ Roomʌrʌʌoidacamiʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.

———

16 Aanʌ maisiaa ʌrai isgaaagiadagi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuvi-
adami. Siʌʌscadʌ gaaagiadagi aanʌ gomaasi vʌʌscatai sioorʌ vaavoitudai
cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi Diuusi guvucadadʌcʌdʌ. Ʌpʌga Diuusi ñiooquidʌ ʌrjudidíu
vʌʌtarʌcatadai dʌmos sivi ʌrvʌʌscatai vʌʌtarʌ.
17 Diuusi ñiooquidʌrʌ aagai sai sioorʌ vaavoitudagi isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ducami istomali
ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Ʌʌquioma poduucai ooja
Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai pocaiti: “Sioorʌ vaavoitudagi Diuusi,
Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi
ivuaadamudai, dai ʌgai vʌʌscʌrʌ oidacamu Diuusi ʌʌmadu”.

———

18 Cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi aliʌ soimaa taatamituldi vʌʌsi soimaasi
ivuaadami. Ʌgai soimaasi ivueeyi dai poduucai maidadagitoi aa
isvaavoitudagi istumaasi ʌrvaavoi.
19-20 Ʌsoimaasi ivuaadami cʌʌga maatʌ isoidaga Diuusi. Tomasioorʌ nʌidi
vʌʌsi istumaasi oidaga oidi daama dai poduucai cʌʌ maatʌ isoidaga Diuusi
tomasi mainʌidi oodami Diuusi. Aidʌsi abiaadʌrʌ Diuusi idui oidigi cʌʌga
gʌmaatʌ isoidaga Diuusi, dai isʌgai tomastuigaco viaa guvucadagai, cascʌdʌ
ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai ʌgai ʌʌgi ʌrduñidʌ isDiuusi soimaasi taatat-
uldagi.
21 Tomasi cʌʌga maatʌ ʌsoimaasi ivuaadami isoidaga Diuusi vʌʌscʌrʌ
maisiaa duutudaiña isducatai gʌaagai, tomali maipocaitiña ʌgai sai
baigʌnʌlidi Diuusicʌdʌ. Baiyoma ʌgai tʌtʌgitoi istumaasi maicʌcʌʌgaducami
dai vaamioma maimaatʌ caʌcana istumaasi cʌcʌʌgaducami.
22 Tomasi poʌlidi ʌgai isaliʌ sastuduga dʌmos vaamioma vupuiirutu.
23 Dai ʌgai gʌaagai isiaa duutudagi Diuusi ismaacʌdʌ tomastuigaco
oidaga dai vʌʌscʌrʌ maisiaa duutudai baiyoma idui ʌgai momoono uusicʌdʌ
dai ojoodaicʌdʌ ʌʌpa maasi oodami, dai ʌʌpa maasi ujuurugi, dai ʌʌpa
maasi cʌcʌisi, dai ʌʌpa maasi coocoyi, dai siaa duutudaiña poʌliditai isʌgai
ʌrdidiuusi.
24 Cascʌdʌ Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌgai dai dagito saidʌ ivuaadana ʌgai
istumaasi sigal nanaascami istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌli isivuaadagi, dai sai
googosi gʌnducamicana.
25 Ʌgai maivaavoitudai istumaasi aagai Diuusi tomasi cʌʌ maatʌcatadai
isiʌrvaavoi. Baiyoma vaavoitudai istumaasi maitʌrvaavoi. Diuusi idui
oodami, dai ujuurugi, dai coocoyi, dʌmos ʌoodami idui moono ismaacʌdʌ
ʌʌpa maasi oodami dai ujuurugi dai coocoyi dai siaa duutudaiña. Dai
maisiaa duutudaiña Diuusi sioorʌ aliʌsi gʌaagai issiaa duutuadagi vʌʌscʌrʌ.
26 Cascʌdʌ Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌgai dai dagito sai googosi
gʌnducamicana. Asta ooqui dagito cʌcʌʌli dai ʌʌgi googosi gʌnducamicana.
27 Dai cʌcʌʌli ʌʌgi poduucai ivueeyi ʌʌpʌ dai Diuusi aliʌ soimaasi taatami-
tuldi cascʌdʌ coocorʌi poduucai ivuaadatai.
28 Aidʌsidʌ ʌsoimaasi ivuaadami camaitipʌli isvaavoitudagi Diuusi tai Diu-
usi gajiaadʌrʌ viaa dai dagito sai tʌtʌgitoiña naana maasi maicʌcʌʌgaducami
daidʌ ivuaadana mui naana maasi istumaasi maitʌaagai isivuaadagi.
29 Ʌgai ʌrsoimaasi ivuaadami dai googosi gʌnducami dai maicʌʌ tuutuiga
dai viaaca ʌlidiña mui naana maasi istumaasi viaa aa dai coimudadʌ tuu-
tuiga, daidʌ ʌrgacoodacami, dai oomaliga, dai yaatavoga, dai naana caiti
nʌidiña aa
30 dai aagatʌraga istumaasi maitʌrvʌʌtarʌ, dai cʌʌdai ʌgai Diuusi, dai
gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidiña, dai maisiaa duutudaiña aa, dai vʌʌscʌrʌ tʌtʌgitoiña
isducatai soimaasi ivuaadagi, dai maisiaa duutudaiña gʌndʌʌdʌ,

31 dai maimaatʌ caʌ istumaasi cʌcʌʌgaducami, dai maitivueeyi istumaasi
aagai, dai maioigʌdai oodami, dai maioigʌldi aa, dai maisoigʌnʌlidi aacʌdʌ.
32 Tomasi cʌʌ maatʌ ʌgai istumaasi Diuusi tʌjai oodami saidʌ ivuaadana
dai maatʌ ʌgai sai sioorʌ soimaasi ivuaadagi maitistutuidi isiimiagi Diuusi
ʌʌmadu dai vʌʌscʌrʌ apiasoimaasi ivueeyi dai baigʌnʌlidiña ʌgai siʌʌscadʌ
aa pomaasi ivuaadagi ʌʌpʌ.

2

———

1 Cascʌdʌ isʌmaadutai pocaitiadagi sai aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami
ʌoodami ismaacʌdʌ gʌaagai tami sai gʌaagai issoimaasi taatagi ducami
ispocaitiadagi sai ʌgai ʌʌpʌ gʌaagai issoimaasi taatagi. Ʌgai ʌrsoimaasi
ivuaadami ʌʌpʌ ʌpan duucai ʌgai cascʌdʌ.
2 Dai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ iscʌʌga ivueeyi Diuusi siʌʌscadʌ soimaasi taatami-
tuldiadagi ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi.
3 Sioorʌ pocaitiadagi sai aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami aa dai vʌʌscʌrʌ ʌpan
duucai ivueeyi maitʌaagai ispoʌliadagi sai Diuusi maisoimaasi taatatulda
agai ʌgai ʌpan duucai soimaasi taatatulda agai ʌgaa soimaasi ivuaadami.
4 Oodami maitʌaagai istʌtʌgitodagi ismaicʌʌga ivueeyi Diuusi baiyoma
aliʌsi gʌaagai istʌtʌgitodagi isDiuusi maiquia soimaasi taatatuli dai aliʌ cʌʌ
tuiga vui sai ʌma duucai tʌtʌgitona.
5 Dʌmos iscatʌvʌpi daivuñiagi vai ʌgai vʌʌscʌrʌ ʌma duucai gʌntʌtʌgitua
Diuusi vaamioma soimaasi taatatuldamu, siʌʌscadʌ diviagi ʌgai dai nʌidagi
ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
6 Siʌʌscadʌ diviagi Diuusi ʌgai baiduñia agai vʌʌscatai ʌʌmadu.
7 Sioorʌ apiaivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi ipʌliditai isDiuusi
baigʌʌliadagi ʌgai vui dai isvʌʌscʌrʌ oidaca agai Diuusi ʌʌmadu, Diuusi
maaquia agai oigaragai sai vʌʌscʌrʌ oidacana ʌgai ʌʌmadu.
8 Dʌmos Diuusi aliʌsi soimaasi taatatuldamu ʌgai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ
Diuusi dai maivaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ baiyoma soimaasi ivueeyi ʌgai.
9 Sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatamu vʌʌscatai ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi, ʌpʌga
ʌjudidíu dai gooquiʌrʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
10 Dʌmos ʌgai ismacʌdʌ ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi, Diuusi
baigʌʌliadamu ʌgaicʌdʌ dai iibʌstudacan tadacamu, ʌpʌga ʌjudidíu dai
gooquiʌrʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
11 Diuusi nʌida agai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai is-
maacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Dai Diuusi soimaasi taatamitulda agai
vʌʌsi ʌsoimaasi ivuaadami.
12-15 Diuusi soimaasi taatatuldamu ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu soimaasi
ivuaadamicatai ʌgai tomasi maimaí ʌgai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ is-
maacʌdʌ maa Diuusi. Cʌʌ maatʌ ʌgai istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai istu-
maasi ʌrmaicʌʌgaducami, vʌʌsi oodami cʌʌga maatʌcana siʌʌscadʌ soimaasi
ivuaadagi. Dai Diuusi soimaasi taatatuldamu ʌjudidíu soimaasi ivuaadami-
catai ʌgai. Ʌgai maatʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ maa Diuusi dai
vʌʌscʌrʌ maiʌʌgidi cascʌdʌ. Cʌʌga maatʌ ʌgai istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai
vʌʌscʌrʌ maitivueeyi. Ismaacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ
vuvaidi Diuusi. Dai ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ tomasi maatʌ
ʌgai gia maicʌʌgacʌrʌ vuvaidamu Diuusi.
16 Ʌmo imidagai Diuusi otosa agai Suusi Cristo sai nʌidana ismaacʌdʌ
ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Ʌgai maatʌ asta
istumaasi tʌtʌgitoiña oodami. Vʌʌsi gomaasi ʌgai ismaacʌdʌ gaaagidi aanʌ.

———

17 Diuusi maa Moseesacaru judidíu aduñdʌ gʌsʌʌlicamiga cascʌdʌ ʌjudidíu povʌnʌlidi sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi dai cascʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi.
18 Ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru cʌʌ maatʌ ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi oodami dai cʌʌ maatʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi ʌrmaicʌʌgaducami.
19-20 Ʌgai maatʌ vʌʌsi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ cascʌdʌ poʌlidi ʌgai saidʌ istutuidi ismamaatʌtuldagi ʌgai ismaacʌdʌ maimaatʌ Diuusi ñiooquidʌ.
21 Dai ismaacʌdʌ poʌlidi saidʌ istutuidi ismamaatʌtuldiagi aa ʌgai gʌaagai isivuaadagi poduucai isducatai gamamaatʌtulda ʌliadagi. Ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi sai maitʌaagai isgaʌʌsiadagi ʌgai maitʌaagai isgaʌʌsiadagi ʌʌpʌ.
22 Dai ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi sai maitʌaagai isgoogosi gʌnducamicagi ʌgai maitʌaagai isgoogosi gʌnducamicagi ʌʌpʌ. Dai ismaacʌdʌ cʌʌdai momoono ismaacʌdʌ siaa duutuadagi oodami maitʌaagai isgaʌʌsiadagi istumaasi oidaga quiquiuupiʌrʌ siaaco oidaga ʌmomoono.
23 Dai ʌgai ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi pocaititai sai Diuusi aagidi aduñdʌ Moseesacaru istumaasi ooja ʌgai dai cʌʌ maatʌ ʌgai istumaasi aagai sʌʌlicamiʌrʌ dai vʌʌscʌrʌ maiʌʌgidi poduucai aliʌ soiduucai nʌidi Diuusi.
24 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Aapimʌ ismaacʌdʌ ʌrjudidíu soimaasi ivueeyi cascʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vui ñioocai Diuusi”.
25 Vaavoava saidʌ ʌrcʌʌgai isiʌrjudidíucagi isʌʌgiadagi ʌgai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dʌmos ismaiʌʌgiada ʌgai aidʌ gia ducami ismaitʌrjudidíucagi ʌgai.
26 Dʌmos isʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu ʌgai ducami isiʌrjudidíucagi.
27 Siʌʌscadʌ ʌjudidíu maiʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ tomasi caoojisicami viaa ʌgai dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ poduucai gʌmaatʌ isʌjudidíu maicʌʌga ivueeyi.
28 Maisiu vʌʌsi ʌjudidíu ʌrDiuusi maamaradʌ tomasi iquitʌqui ʌgai tuutucugadʌ poduucai isduucai aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ.
29 Baiyoma Diuusi maamaradʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ Diuusi maacai ibʌdagai utudui dai poduucai ʌgai camaitivuaada ʌlidi istumaasi soimaasi dai Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daja ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai dai ʌʌgidi Diuusi. Dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu ʌgai tomasi oodami maicʌʌgacʌrʌ nʌidi.

3

1 Vʌʌscʌrʌ aliʌsi ʌrsoiñi isʌrjudidíucagi oodami daidʌ ʌrsoiñi isʌjudidíu iquitʌquicagi tuutucugadʌ.
2 Diuusi ʌcovai vuvaitu ʌjudidíu sai ʌgai oojana ñiooquidʌ dai nuucadacana ʌoojai.
3 Vaavoava sai ʌʌmadutai ʌjudidíu maivaavoitu Diuusi, dʌmos Diuusi gia vʌʌscʌrʌ iduuñimu istumaasi aagai.
4 Ʌgai vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi aagai, tomasi vʌʌsi oodami yaatavoga. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Tomasi oodami poʌlidi ismaitʌrvaavoi istumaasi aagai Diuusi,
Vʌʌscʌrʌ nʌidamu ʌgai isiʌrvaavoi istumaasi aagai Diuusi.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
5-6 Dʌmos isʌmaadutai pocaitiadagi sai siʌʌscadʌ soimaasi ivuaadagi oodami sai poduucai gʌmaatʌ isDiuusi cʌʌ tuiga dai cascʌdʌ maitʌaagai issoimaasi gʌrtaatamituldiada ʌgai, tomasi pocaiti ʌʌmoco vʌʌscʌrʌ

maitʌrvaavoi. Diuusi vʌʌscʌrʌ cʌʌga ivueeyi siʌʌscadʌ soimaasi taatatuldi oodami.

7-8 ΛʌmO oodami giñiooquidi dai pocaiti ansai gamamaatʌtuldi aanʌ sai gʌaagai issoimaasi ivuaada oodami sai poduucai siooma cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi maitʌrsoimaasi ivuaadami. Λgai pocaiti ansai gamamaatʌtuldi aanʌ sai isyaatagʌda ʌmoco poduucai siooma cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi maitʌrsoimaasi ivuaadami. Diuusi maiyaatagʌi cascʌdʌ. Sai cascʌdʌ Diuusi maitʌaagai issoimaasi taatamituldiagi ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi. DʌmOs Diuusi cʌʌga iduuñimu siʌʌscadʌ soimaasi taatatuldiagi ʌgai ismaacʌdʌ pocaitiadagi.

———

9 Aatʌmʌ judidíu maivaamioma cʌʌga tuutuiga siaa oodami. Camaatʌ aatʌmʌ isvʌʌsi oodami oidigi daama oidacami ʌrsoimaasi ivuaadami.

10 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Tiipu tomali ʌmaadutai maisoimaasi ivuaadami.

11 Tiipu tomali ʌmaadutai ismaacʌdʌ maatʌ caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ.
Dai tomali ʌmaadutai maimaatʌca ʌlidi iscaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

12 VʌʌscatAi gajiaadʌrʌ vipieeyi Diuusi,
Dai vʌʌscatai ʌrsoimaasi ivuaadami.
Tomali ʌmaadutai maitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi.

13-14 VʌʌscatAi ʌryaatavogami daidʌ ʌroomaligami.
Dai mosʌʌgi soimaasi ñiooqui aagaiña ʌgai.

15 Tomastucʌdʌgʌncoodaiña oodami.

16 Gomaasicʌdʌsoiduucaigʌnnʌidiña oodami aipacoga.

17 Dai mosgʌncocoda ʌlidiña ʌgai.

18 MaiʌʌbʌidiʌgaiDiuusi.
Ascati Diuusi ñiooquidʌrʌ.

19 CʌʌmaatʌaatʌmʌisDiuusi maa Moseesacaru ʌsʌʌlicami sai oodami ʌʌgiditai caʌcana. Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatulda agai sioorʌ maiʌʌgiadagi dai ʌgai maiviaacamu isducatai gʌnsoiñagi. Dai poduucai ʌʌpʌ vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami ʌrsoimaasi ivuaadami Diuusi vuitapi.

20 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌcʌdʌ maatʌ aatʌmʌ isiʌrsoimaasi ivuaadami. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudaitai ʌgai Suusi Cristo maisiu ʌʌgiditai caʌcatai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.

———

21 AidʌSi maiquiaa divia ʌCristo tami oidigi daama ʌjudidíu gʌnaajagʌiña iscʌʌgacʌrʌ oidacagi dai ʌʌgiadagi vʌʌsi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ, ʌgai poʌlidiña sai poduucai istutuidi isiimiagi Diuusi ʌʌmadu. Dai gooquiʌrʌ Diuusi ootoi ʌCristo tami oidigi daama sai ʌgai maatʌtuldana ʌoodami isducatai istutuidi Diuusi iscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ casi gaaagiditadai isDiuusi poduucai iduñia agaitadai.

22 Tomasioorʌismaacʌdʌvaavoitudai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.

23 Tomali ʌmo oodami maitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi vʌʌscatai soimaasi ivueeyi cascʌdʌ.

24 Diuusi oigʌldi ʌgai ismaacʌdʌvaavoitudai isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Diuusi poduucai ivueeyi oigʌdaitai ʌgai. Diuusi maitataanʌi namʌgadʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai.

25 Vʌʌsi oodami aliʌsi soimaasi ivueeyi cascʌdʌ gʌaagaitadai isDiuusi soimaasi taatatuldagi dʌmos Diuusi ootoi ʌSuusi Cristo tami oidigi daama sai muucuna curusiaba dai soimaasi taatatuli dai poduucai ʌoodami camaitʌaagai issoimaasi taatagi soimaasi ivuaadatai. Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai gomaasi. Vʌʌsi gomaasi idui Diuusi sai poduucai maatʌna ʌoodami isDiuusi cʌʌga idui oigʌldacai ʌʌquidʌ soimaasi ivuaadami.

26-28 Dai isDiuusi apiacʌʌga ivueeyi sivi oigʌlditai dai cʌʌgacʌrʌ nʌiditai vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami maisiu ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti sai cʌʌga ʌʌgidi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ cascʌdʌ maitiipu istuisidʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi tomali ʌmaadutai.

29 Diuusi ʌrDiuusigadʌ ʌjudidíu dai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ.

30 Mosali ʌmo Diuusi oidaga dai ʌgai oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami tomasi ʌrʌmoco ismaacʌdʌ iquitʌa gʌtuucuga ischo ʌʌpʌ.

31 Tomasi ʌrvaavoi iscʌʌgacʌrʌ vuvacʌi oodami vaavoitudaitai isʌSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami vʌʌscʌrʌ aliʌsi gʌaagai isʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigadʌ.

4

———

1 Avraañicaru ʌrgʌrʌʌqui aduñicaru. Sivi nʌidamu aatʌmʌ isducatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.

2-3 IsAvraañi iduuñimudai ʌmo istumaasi cʌʌgaducami sicascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌijadamudai Diuusi aidʌ gia viaacamudai Avraañi istuisidʌ gʌducʌdʌ gʌʌliadagi. Dʌmos Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Avraañi vaavoitu Diuusi cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai”. Cascʌdʌ Avraañi maiviaa istuisidʌ gʌducʌdʌ gʌʌliadagi.

4 Isʌmoco iduuñiagi ʌmo aa duiñdagai aamudʌ gʌaagai isaa namʌquidagi, mʌstumaasi aa namʌquidagi maitʌroidicami.

5 Diuusi ipʌlidi isʌoodami cʌʌgacʌrʌ oidacagi dʌmos maisiu poduucai oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi Diuusi ʌoodami baiyoma Diuusi oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌmo soimaasi ivuaadami ismaacʌdʌ vaavoitudagi Diuusi.

6 Davicaru aagai sai aliʌ baigʌʌlidiña ʌmo oodami siʌʌscadʌ Diuusi oigʌldagi dai cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi vaavoitudacai ʌgai Diuusi. Dai pocaiti Davicaru:

7 Baigʌnʌlidi ʌoodami ismaacʌdʌ Diuusi oigʌldi soimaascamigadʌ.

8 Baigʌnʌlidi ʌoodami ismaacʌdʌ Diuusi camaisoimaasi taatatulda agai. Ascaiti Davicaru.

9-10 Avraañi sʌʌlicʌdʌ baigʌʌli aidʌsi Diuusi oigʌli ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudacai ʌgai Diuusi maiquiaa iquitʌcai ʌgai gʌtuucuga. Pouduucai cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ iquitʌcʌi gʌtuucuga siʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ maiiquitʌcʌi gʌntuucuga.

11 Avraañicaru cavaavoitu Diuusi dai gooquiʌrʌ iquitʌ gʌtuucuga sai poduucai nʌidiña aa isDiuusi cacʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai, vaavoitu ʌgai Diuusi cascʌdʌ. Dai poduucai Avraañicaru ʌraduñdʌcatadai ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi maiiquitʌcai gʌtuucuga dai poduucai ʌʌpʌ gʌmaatʌ isDiuusi oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai.

12 Avraañicaru ʌraduñdʌcatadai ʌgai ismaacʌdʌ iquitʌcʌi gʌntuucuga vaavoitudacai Diuusi ʌpan duucai Avraañicaru vaavoitudaitadai.

———

13 Diuusi aagidi ʌAvraañicaru sai vʌʌsi oidigi ʌrtuidadʌca agaitadai, ʌgai
ʌʌmadu cajiudadʌ, Diuusi poduucai aagidi Avraañicaru vaavoitudacai ʌgai
dai maisiu ʌʌgidacai Diuusi sʌʌlicamigadʌ.
14 Ʌmoco pocaiti sai vʌʌsi oidigi ʌrtuidadʌca agai ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgidi
Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai maisiu ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi dʌmos
gomaasi maitʌrvaavoi. Isiʌrpoduucaicamudai aidʌ gia maitʌrsoiñicamudai
vaavoidaragai, tomali maitʌrsoiñicamudai ismaacʌdʌ aagai Diuusi.
15 Siʌʌscadʌ aatʌmʌ gʌraajagʌdagi isʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigadʌ sai
ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidiña dai sai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidana ʌgai viaa is-
soimaasi gʌrtaatamituldiadagi maicʌʌga ʌʌgiditai aatʌmʌ. Ismaitiipucamu-
dai sʌʌlicami aidʌ gia maitiipucamudai oodami maiʌʌgidaracami.
16 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌoodami vaavoitudacai ʌgai daidʌ ʌoodami
maigamaitʌcʌi cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai. Cʌʌga maatʌ aatʌmʌ isDiuusi
cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi tomasi ivueeyi aatʌmʌ judidíu viituldaragadʌ ischo ʌʌpʌ,
isvaavoitudada aatʌmʌ Diuusi ʌpan duucai Avraañicaru. Poduucai ʌgai
ʌrgʌraduñicaru,
17 cascʌdʌ pocaiti Diuusi sai Avraañicaru ʌroogadʌ ducami mui oodami
naana maasi ñioocadami. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi tomastuma oodami is-
vaavoitudagi Diuusi ʌpan duucai Avraañicaru. Diuusi aliʌ viaa guvu-
cadagai dai ʌgai duduaacaldi coidadʌ dai siʌʌscadʌ Diuusi aagadagi saidʌ
ʌpʌdunia agai ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ maiquiaa ʌpʌdui ducami iscaasi
ʌʌpʌ duuñimudai.
18 Cascʌdʌ aidʌsi Diuusi aagidi Avraañicaru sai ooñigadʌ marata agaitadai
saidʌ ʌmaradʌ cajiudadʌ sʌʌlicʌdʌ muiduca agaitadai taidʌ Avraañicaru
cʌʌga vaavoitu tomasi maibaigaca maascatadai gomaasi.
19 Tomasi Avraañicaru viaacatadai ʌmo siento uumigi daidʌ Saara
ʌrooñigadʌ dai viaacatadai maaco coobai dan baivustaama uumigi
aliʌsi ʌrcʌcʌʌliocoidadʌcatadai ʌgai dai camaibaigaca maascatadai
ismaamaracagi.
20 Dʌmos Avraañicaru apiacʌʌga vaavoitudaitadai Diuusi dai asta
vaamioma vaavoitu. Dai tomasi maiquiaa viaacatadai ʌgai istumaasi
aagidi Diuusi vʌʌscʌrʌ cʌʌga ñioo ʌgai Diuusi vʌʌtarʌ.
21 Sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoitudai ʌgai isDiuusi istutuidi isiduñiagi istumaasi
aagai.
22 Cascʌdʌ Diuusi oigʌldi Avraañicaru soimaascamigadʌ dai Diuusi pocaiti
sai camaitʌrsoimaasi iducami Avraañicaru.
23 Aidʌsi Diuusi aagidi Avraañicaru sai oigʌli ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi
ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai mosvaavoitudacai
ʌgai Diuusi, maisiu mosʌcaasi Avraañicaru aagidi ʌgai gomaasi.
24 Diuusi gʌraagidi aatʌmʌ ʌʌpʌ. Diuusi gʌroigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ
gʌrnʌidi aatʌmʌ ʌʌpʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi ismaacʌdʌ duaacali
gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
25 Ʌgai muu dai poduucai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga dai duaaca dai
poduucai Diuusi pocaiti sai camaitʌrsoimaasi iducami aatʌmʌ.

5

———

1 Poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi ducami istomali ʌmo imidagai
maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudacai aatʌmʌ dai poduucai
gʌniibʌstacan tadacagi gʌriibʌdaga. Suusi Cristo muu dai poduucai
gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga cascʌdʌ.

2 Dai poduucai istutuidi aatʌmʌ ismamadadagi dai poduucai
apiacʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi Diuusi. Dai aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ nʌnʌracatai
siʌʌscadʌ Diuusi gʌrvaidaquiagi tʌvaagiamu tʌsai ʌʌmadu daraajana.
3 Dai gʌaagai isbaigʌrʌliadagi aatʌmʌ siʌʌscadʌ soimaa taatamadagi, go-
maasi gʌrsoicʌi aatʌmʌ issoimaa taatamadagi dai maivui ñioocadagi Diuusi
dai tʌsai vaamioma ivuaada ʌrʌlidiña istumaasi Diuusi ipʌlidi.
4 Dai siʌʌscadʌ soimaasi taatamadagi dai maivui ñioocadagi poduucai
baigʌʌlidi Diuusi aatʌmʌcʌdʌ. Dai siʌʌscadʌ Diuusi baigʌliadagi aatʌmʌcʌdʌ
gomaasi gʌrsoicʌi tʌsai nʌnʌracana aatʌmʌ siʌʌscadʌ Diuusi gʌrvaidaquiagi
tʌvaagiamu dai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai aatʌmʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ iduñia agai
istumaasi aagai ñioocquidʌrʌ.
5 Dai siʌʌscadʌ vaavoitudai aatʌmʌ Diuusi tomali ʌmo imidagai maisiaa
gʌrʌʌratudadamu ʌgai, ʌgai vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi aagai cascʌdʌ. Diuusi
ootoi gʌIbʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana dai Diuusi Ibʌadʌgʌrmamaatʌtuldi
sai Diuusi aliʌsi gʌroigʌdai.
6 Aatʌmʌ maitistutuiditadai isʌʌgi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidagi. Tai Suusi
Cristo divia aidʌsi Diuusi ipʌli dai muu sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna soimaasi
ivuaadami.
7 Baitoma maitiipu tomali ʌmaadutai oidigi daama sioorʌ muquia ʌliadagi
sai cʌʌgacʌrʌ vuusaiña ʌmai tomasi cʌʌ tuiga ismaacʌdʌ gʌmuaatuda
agadagi. Dʌmos isaliʌ cʌʌ tuigacagi ʌmo oodami ismaacʌdʌ gʌmuaatuda
agadagi aidʌ gia oidacan tada ʌmaadutai sioorʌ muquia ʌliadagi ʌgai
vʌʌtarʌ.
8 DʌmosCristo muu tʌsai aatʌmʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna tomasi quiaa
ʌrsoimaasi ivuaadamicatadai aatʌmʌ
9 dai poduucai Diuusi gʌrtʌʌgi isaliʌsi gʌroigʌdai dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi
ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascʌdʌ aatʌmʌ
camaiviaa issoimaa taatagi Diaavora ʌʌmadu.
10 Aidʌsi maiquiaa vaavoitu aatʌmʌ Diuusi, ʌgai gʌrvuidʌrʌ caatʌcatadai
soimaasi ivuaadatai aatʌmʌ dʌmos Suusi Cristo muu tʌsai aatʌmʌ cʌʌgacʌrʌ
vuvacʌna dai poduucai Diuusi camaitʌrvuidʌrʌ caatʌ. Sivi siooma cʌʌga
istutuidi Diuusi iscʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidagi duaacacai Suusi Cristo dai ca-
maivuidʌrʌ vʌʌtʌ aatʌmʌ Diuusi.
11 Cascʌdʌaliʌbaigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusi vui.

———

12 Adánacaru ʌrʌpʌgadadʌ oodami ismaacʌdʌ oidacatadai oidigi daama dai
soimaasi idui ʌgai dai cascʌdʌ muu cascʌdʌ vʌʌsi oodami soimaasi ivueeyi
dai cooyi.
13 Ismaitiipucamudai sʌʌlicami tomali ʌmaadutai maitistutiadamudai is-
pocaitiadagi ismaiʌʌgidi sʌʌlicami vʌʌscʌrʌ aidʌsi maiquiaa maa Diuusi
gʌsʌʌlicamiga Moseesacaru ʌoodami casoimaasi ivuaadatadai.
14 Dʌmos ʌoodami vʌʌscʌrʌ coodana ʌʌpʌ aidʌsi abiaadʌrʌ oidacatadai
Adánacaru asta aidʌ uucami sioidacatadai Moseesacaru poduucai isduu-
cai cooyi Moseesacaru abiaadʌrʌ dai sivi quiaa cooyi cascʌdʌ gʌmaatʌ is-
soimaasi ivuaadana ʌgai tomasi maiʌpan duucai soimaasi ivuaadana ʌgai
Adánacaru. Maiʌʌpan tuutuiga Adánacaru ʌʌmadu Cristo ismaacʌdʌ divia
agaitadai.
15 Adánacaru soimaasi idui dai cascʌdʌ muu ʌgai dai vʌʌsi cajiudadʌ coi
ʌʌpʌ dʌmos Suusi Cristo muu dai poduucai Diuusi oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi
muidutai. Poduucai maiʌpan dui Suusi Adán.
16 ʌsoimaascami ismaacʌdʌ idui Adán maiʌpa maasi cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai
ismaacʌdʌ gʌrmaacai Diuusi. Adánacaru soimaasi idui dai cascʌdʌ soimaasi

ivueeyi vʌʌsi oodami vai Diuusi soimaasi taatamituldi dʌmos Cristo muu vai cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, dai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi tomasi ʌoodami aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami.

17 Adánacaru soimaasi idui dai cascʌdʌ vʌʌsi oodami viaa iscoiyagi, Suusi Cristo muu dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai ʌgai oidacamu Suusi Cristo ʌʌmadu tʌvaagiʌrʌ tomastuigaco.

18 Adánacaru soimaasi idui dai cascʌdʌ soimaasi ivueeyi vʌʌscatai vai Diuusi soimaasi taatamituldi. DʌmosSuusi Cristo idui ʌmo istumaasi cʌʌgaducami vai cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌoodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai dai poduucai tomastuigaco oidacamu Diuusi ʌʌmadu.

19 Adánacaru maiʌʌgi Diuusi vai cascʌdʌ vʌʌscatai soimaasi ivueeyi dʌmos Suusi Cristo ʌʌgi Diuusi vai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.

20 Diuusi maa oodami gʌsʌʌlicamiga sai poduucai maatʌna oodami isaliʌ maiʌʌgidi Diuusi. Dʌmosaidʌsiʌoodamiʌvaamioma soimaasi ivuaadatadai vaamioma oigʌldi Diuusi ʌgai dai oigʌdai.

21 Ʌoodami apiasoimaasi ivuaadatadai dai cascʌdʌ viaacatadai iscoiyagi. DʌmosSuusi Cristo muu sai poduucai ʌoodami cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna dai tomastuigaco oidacana Diuusi ʌʌmadu dai cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌoodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai dai poduucai tʌʌgi ʌgai oodami isaliʌ oigʌdai.

6

———

1-3 Dʌmosmaitʌaagaiisapiasoimaasiivuaadagi vai poduucai Diuusi oigʌldiadagi dai poduucai gʌmaatʌ issʌʌlicʌdʌ oigʌdai ʌgai oodami. Gʌntʌgitovuraiisvʌʌscatai aatʌmʌ ismaacʌdʌ casi gʌrvapacoi Suusi Cristo guvucadadʌcʌdʌ poduucai ʌrʌpan ducami iscoimudai aatʌmʌ ʌgai ʌʌmadu dai viaa aatʌmʌ guvucadadʌ ʌgai dai istutuidi aatʌmʌ iscamaisoimaasi ivuaadagi. Suusi Cristo vaamioma viaa guvucadagai isʌDiaavora, cascʌdʌ maitʌaagai issoimaasi ivuaadagi.

4-5 Aatʌmʌquiaaʌrsoimaasiivuaadamicatadai dai aidʌsi gʌrvapacoi aatʌmʌ ducami isyaasapicamudai ʌʌmadu Cristo dai ducami isduduaacamudai aatʌmʌ coidadʌ saagidaiñdʌrʌ ʌʌmadu Cristo Diuusi guvucadadʌcʌdʌ dai poduucai viaa aatʌmʌ ibʌdagai utudui.

6 Dai ducami iscoi aatʌmʌ curusiaba Suusi Cristo ʌʌmadu dai poduucai camaitivueeyi aatʌmʌ mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi aatʌmʌ poduucai isduucai ivuaadana ʌʌquioma,

7 ʌmo muuquiadʌ camaisoimaasi ivueeyi cascʌdʌ.

8 Ducami iscacoi aatʌmʌ Cristo ʌʌmadu sʌʌlicʌdʌ ducami iscaduduaaca Cristo ʌʌmadu dai caviaa ibʌdagai utudui.

9 Cʌʌmaatʌaatʌmʌ sai Cristo duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ dai camaimuquia agai tomali ʌmo imidagai cascʌdʌ.

10 Oodami soimaasi ivueeyi cascʌdʌ Cristo curusiaba muu poduucai Diuusi soimaasi taatatuli Suusi Cristo dai camaiviaa isʌpamu muquiagi. DʌmossivisuusiCristo tomastuigaco oidaga Diuusi ʌʌmadu ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ.

11 SiʌʌscadʌsoimaasiiduñiaʌliadaapimʌgʌaagaimʌspoʌliadaapimʌmʌsaidʌʌrcoidadʌducamidʌmosisiduñiaʌliadaapimʌDiuusiaaduiñdadʌSuusiCristoʌʌmadugʌaagaimʌspoʌliadagimʌsaimaitʌrcoidadʌ.

12 Casiavʌr maitʌndadagitoda isʌDiaavora soimaasi gʌnduiñtuldagi dai
poduucai camaisoimaasi ivuaadamu aapimʌ.
13 Maitavʌr ivuaada istumaasi ʌDiaavora ipʌliadagi baiyomavʌr ivuaada
istumaasi Diuusi ipʌliadagi ducami iscacoimudai aapimʌ dai ʌpamu dudu-
aaca.
14 ΛDiaavora camaitʌntʌaanʌdamu. Aapimʌ camaiviaa isʌʌgiadagi vʌʌsi
ismaacʌdʌ aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi,
mosgʌaagai isvaavoitudagi Suusi Cristo vai poduucai Diuusi gʌnoigʌldi dai
cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi.

———

15 Vʌʌscʌrʌ maitʌaagai isapiasoimaasi ivuaadagi tomasi maiviaa
isʌʌgiadagi vʌʌsi ismaacʌdʌ aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ.
16 Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai isʌmaadutai baiduñiagi dai gaaata duñia agadagi
ʌmo piooñi duucai ʌgai gia viaa isʌʌgiadagi gʌaamu. Poduucai ʌʌpʌ sioorʌ
ʌʌgiadagi ʌDiaavora gʌaamu duucai tomali ʌmo imidagai maiimia agai
Diuusi ʌʌmadu. Dʌmos sioorʌ ʌʌgiadagi Diuusi cʌʌgacʌrʌ oidacamu dai imi
agai Diuusi ʌʌmadu.
17 Dʌmos baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ isaapimʌ ismaacʌdʌ ʌʌquioma
ʌʌgidiña ʌDiaavora gooquiʌrʌ cavaavoitu Diuusi dai sivi ʌʌgiditai caʌ Diuusi
ñiooquidʌ.
18 Dai sivi camaitʌrpipiooñigadʌ aapimʌ ʌDiaavora baiyoma
ʌrpipiooñigadʌ aapimʌ Diuusi dai cʌʌgacʌrʌ oidaga.
19 Aagai aanʌ gapipiooñiga dai gaaamu mai poduucai siooma cʌʌga maatʌ
caʌca aapimʌ. Λʌquiomaʌʌgidiñaaapimʌ ʌDiaavora daidʌ ivuaadana mui
naana maasi soimaascami dʌmos sivi gʌaagai isʌʌgiada aapimʌ Diuusi daidʌ
ivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami.
20 Aidʌsi quiaa ʌʌgidiña aapimʌ ʌDiaavora maiviaacana aapimʌ
isivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami.
21 Istumaasi ivuaadana aapimʌ maitʌrsoiñi poduucai baiyoma mosmaitis-
tutuiditadai aapimʌ isiimiagi Diuusi ʌʌmadu mossiaa ʌʌrai aapimʌ sivi
ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ivuaadana.
22 Dʌmos sivi camaiʌʌgidi aapimʌ ʌDiaavora baiyoma ʌʌgidi aapimʌ Diu-
usi gomaasi gia ʌrsoiñi dai poduucai aapimʌ ʌrʌcovai vuvaidadʌ Diuusi dai
tomastuigaco oidacamu aapimʌ Diuusi ʌʌmadu.
23 Λgai ismaacʌdʌ ʌʌgidi ʌDiaavora maiimia agai Diuusi ʌʌmadu dʌmos
ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi, Diuusi maaquimu ʌgai oigaragai istomastu-
igaco oidacamu Diuusi ʌʌmadu vaavoitudaitai ʌgai Suusi Cristo.

7

———

1 Giñaaduñi aapimʌ cʌʌga maatʌ isʌmo oodami istutuidi isivuaadagi istu-
maasi aagai sʌʌlicamiʌrʌ siʌʌsi uucami oidacagi siʌʌscadʌ coiyagi amaasi gia
cho.
2 Λmo ooqui cunacami viaa isʌʌmadu oidacagi gʌcuna siʌʌsi uucami
oidacagi cunadʌ, poduucai aagai sʌʌlicamiʌrʌ cascʌdʌ. Dʌmos siʌʌscadʌ
muquiagi cunadʌ ʌooqui camaiviaa isʌʌgiadagi gosʌʌlicami ismaacʌdʌ po-
duucai aagai sai ʌmo ooqui cunacami viaa isʌʌmadu oidacagi gʌcuna.
3 Dʌmos isʌooqui vʌʌnagi ʌmai cʌʌli quiaa oidacatai cunadʌ ʌgai soimaasi
ivueeyi. Dai ismuquiagi cunadʌ ʌgai istutuidi isvʌʌnagi ʌmai cʌʌli dai
maisoimaasi ivueeyi.
4 Giñaaduñi poduucai ʌʌpʌ aidʌsi muu Suusi Cristo camaiviaa isivuaadagi
istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai aidʌsi vaavoitudai Suusi

Cristo poduucai ʌrducami iscoimudai aapimʌ Suusi Cristo ʌʌmadu cu-
rusiaba dai cascʌdʌ maiviaa isivuaadagi istumaasi aagai Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi, dai ducami isduduaacamudai
aapimʌ coidadʌ saagidaiñdʌrʌ ʌʌmadu Cristo Diuusi guvucadadʌcʌdʌ dai
poduucai viaa ibʌdagai utudui dai Cristo ʌʌmadu oidaga daidʌ ivueeyi
Diuusi aa duiñdadʌ.
5 Aidʌsi quiaa ivuaadatadai aapimʌ istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi aidʌsi maí
aapimʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ vaamioma soimaasi ivuaada ʌliditadai
dai poduucai camaiiimia agaitadai aapimʌ Diuusi ʌʌmadu.
6 Dʌmos sivi ducami iscacoimudai Cristo ʌʌmadu cascʌdʌ maiviaa
isivuaadagi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Ʌʌquioma ivuaa-
datadai aapimʌ Diuusi aa duiñdadʌ ʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
Ʌgai ʌrcʌʌlimudadʌ sʌʌlicami. Dʌmos sivi ivueeyi aapimʌ Diuusi aa duiñdadʌ
viaacatai ibʌdagai utudui Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ.

———

7 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isMoseesacaru sʌʌlicamigadʌ maitʌrsoimaascami.
Vʌʌscʌrʌ ismaioidacamudai sʌʌlicami maimaatʌcamudai aanʌ istumaasi
ʌrsoimaascami. Issʌʌlicamiʌrʌ maiaagadamudai sai maitʌaagai isviaaca
ʌliadagi gavustuidaga aidʌ gia maimaatʌcamudai aanʌ gomaasi.
8 Aidʌsi maiquiaa maatʌcatadai aanʌ ʌsʌʌlicami maimaatʌcatadai aanʌ
istumaasi ʌrsoimaascami dʌmos aidʌsi maí aanʌ ʌsʌʌlicami aidʌ gia
aanʌ viaaca iñʌliditadai gavustuidaga aanʌ ʌrsoimaasi ivuaadamicatadai
cascʌdʌ. Ismaioidacamudai sʌʌlicami maimaatʌcamudai oodami istumaasi
ʌrsoimaascami.
9 Aidʌsi maiquiaa maatʌ caʌcatadai aanʌ ʌsʌʌlicamigadʌ Moseesacaru
aanʌ aliʌ baigiñʌlidiña dʌmos aidʌsi camaí aanʌ istumaasi aagai
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ aidʌ gia maí aanʌ ismaiʌʌgiditadai ʌsʌʌlicami
daidʌ ʌrsoimaasi ivuaadamicatadai, dai poduucai maiimia iñagaitadai aanʌ
Diuusi ʌʌmadu.
10 Dai poduucai ʌsʌʌlicamiʌrʌ gʌaagaitadai ismaatʌmudai aanʌ isducatai
cʌʌgacʌrʌ oidacagi baiyoma maí aanʌ ismaiimia iñagaitadai Diuusi ʌʌmadu.
11 Poduucai ʌDiaavora giñyaatagi giñtʌgitoli ansaidʌ istutuidi aanʌ
isʌʌgiadagi vʌʌsi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuusiagi dʌmos
maitistui aanʌ isʌʌgidagi vʌʌsi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai cascʌdʌ
maiimia iñagaitadai Diuusi ʌʌmadu.
12 Sʌʌlicamiʌrʌ maiaagai tomali ʌmo istumaasi soimaascami vʌʌsi istu-
maasi gʌaagai ami ʌrcʌʌgaducami.
13 Ʌsʌʌlicami maitʌrduñidʌ ismaiimi iñagaitadai aanʌ Diuusi ʌʌmadu,
ʌDiaavora ʌrduñidʌ, ʌgai soimaasi iduiñtuldi oodami cascʌdʌ. Ʌoodami
maiʌʌgidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai poduucai soimaasi ivueeyi dai maii-
imia agai Diuusi ʌʌmadu dai poduucai gʌmaatʌ ismaicʌʌgadu issoimaasi
ivuaadagi.
14 Diuusi maa ʌsʌʌlicami Moseesacaru dai ʌsʌʌlicami aliʌ cʌʌgadu. Dʌmos
aanʌ pioonigadʌ giñducami ʌDiaavora dai cascʌdʌ soimaasi ivuaada iñʌlidi
aanʌ.
15 Aanʌ sʌʌlicʌdʌ ivuaada iñʌlidi istumaasi cʌʌgaducami, dʌmos maitistu-
tuidi, baiyoma ivueeyi aanʌ istumaasi maioojoidi.
16 Cʌʌ maatʌ aanʌ ismaicʌʌga ivueeyi dai maatʌ aanʌ isʌsʌʌlicami aliʌ
cʌʌgadu tomasi maiʌʌgidi aanʌ.
17 Poduucai aanʌ maisoimaasi ivuaada iñʌlidi dʌmos ʌDiaavora soimaasi
giñduiñtuldi cascʌdʌ maitʌrgiñduñi aanʌ.

18 Dai cʌʌ maatʌ aanʌ iñsaanʌ ʌrsoimaasi ivuaadami maitiñʌʌmadu daacatai Diuusi. Aanʌ cʌʌga ivuaada iñʌlidi dʌmos maitistutuidi.
19 Aanʌ maitivueeyi istumaasi cʌʌgaducami tomasi cʌʌga ivuaada iñʌlidi baiyoma apiasoimaasi ivueeyi aanʌ tomasi maisoimaasi ivuaada iñʌlidi.
20 Poduucai isivuaada aanʌ istumaasi maitipʌlidi, ʌDiaavora ʌgai dai soimaasi giñduiñtuldi.
21 Gomaasi ʌpʌvueeyi aanʌcʌdʌ siʌʌscadʌ cʌʌga ivuaada iñʌliada aanʌ baiyoma soimaasi ivueeyi.
22 Aanʌ oojoidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ
23 dʌmos oidaga ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ giñsobicʌi isʌʌgiada aanʌ Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Ʌgai ʌrʌDiaavora ismaacʌdʌ soimaasi giñduiñtuldi dai giñmaisacan duu.
24 Sʌʌlicʌdʌ soigiñʌlidi aanʌ. Sioorʌ ʌrpipiooñigadʌ Diaavora maiajioopai Diuusi ʌʌmadu cascʌdʌ aliʌsi tʌgito aanʌ sioorʌ cʌʌgacʌrʌ giñvusaidagi vai giñdagituagi ʌDiaavora nai camaisoimaasi ivuaada aanʌ.
25 Baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ isSuusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga istutuidi iscʌʌgacʌrʌ giñvuusaidagi. Aanʌ ʌʌgiada iñʌlidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dʌmos ʌDiaavora soimaasi giñduiñtuldi.

8

———

1 Sioorʌ vaavoitudai Suusi Cristo dai camaisoimaasi ivueeyi isduucai ivuaadana maiquiaa vaavoitudacai Suusi Cristo baiyoma ivueeyi istumaasi Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi, ʌgai gia Diuusi caoigʌli dai maisoimaasi taatatuldamu.
2 Sioorʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌgai viaa guvucadadʌ Diuusi Ibʌadʌ ismaacʌdʌ gʌrmaacai ibʌdagai utudui. Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌ cʌʌgacʌrʌ giñvusaitu taidʌ ʌDiaavora giñdagito nai imia iñagai aanʌ Diuusi ʌʌmadu cascʌdʌ camaitʌaagai issoimaasi ivuaada aanʌ.
3 Ʌoodami maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌcʌdʌ, maiʌʌgidi ʌgai sʌʌlicami cascʌdʌ. Dʌmos Diuusi ootoi gʌmara sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaidana ʌoodami. Suusi Cristo ʌrDiuusi maradʌ dai oodami duucai vuusai dʌmos tomali ʌmo imidagai maisoimaasi idui ʌgai. Oodami ʌrsoimaasi ivuaadami cascʌdʌ Suusi Cristo curusiaba gʌmuaatu ducami isʌgai ʌrsoimaasi ivuaadamicamudai dai oodami camaisoimaasi ivuaadami duucai vii.
4 Diuusi idui gomaasi tʌsai poduucai istutuidiña aatʌmʌ isʌʌgiadagi istumaasi aagai sʌʌlicamiʌrʌ camaitivueeyi aatʌmʌ istumaasi aatʌmʌ ʌʌgi ipʌlidi baiyoma ivueeyi aatʌmʌ istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ.
5-6 Sioorʌ ivueeyi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi ʌgai mostʌtʌgitoiña istumaasi iduñia ʌlidi. Ʌgai maiviaa ibʌdagai utudui. Dʌmos sioorʌ ivueeyi istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ ʌgai mostʌtʌgitoiña istumaasi Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi isivuaada ʌgai. Dai ʌgai gia viaa ibʌdagai utudui dai gʌniibʌstacan taadacana.
7-8 Sioorʌ ivueeyi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi vui vʌʌtʌ Diuusi. Ʌgai maitipʌlidi tomali maitistutuidi isʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigadʌ cascʌdʌ Diuusi maitistutuidi isbaigʌliadagi ʌgaicʌdʌ.
9 Dʌmos Diuusi Ibʌadʌ aapimʌ gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ maitivueeyi aapimʌ istumaasi ʌʌgi ipʌlidi baiyoma ivueeyi aapimʌ istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ. IsDiuusi Ibʌadʌ maiʌʌmadu daacagi oodami ʌgai maivaavoitudai Suusi Cristo.

10 Dʌmos isʌCristo ʌʌmadu daacagi oodami Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu
ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascʌdʌ
tomastuigaco oidacamu ibʌadʌ.
11 Diuusi duaacali Suusi Cristo coidadʌ saagidaiñdʌrʌ daidʌ isDiuusi
Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daacagi aidʌ gia siʌʌscadʌ coiya aapimʌ Diuusi
gʌnduduaacaldamu. Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ.
12 Giñaaduñi aatʌmʌ viaa isivuaadagi istumaasi Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi dai
maisiu istumaasi aatʌmʌ ʌʌgi ipʌliadagi.
13 Dʌmos isaapimʌ ivuaadagi istumaasi aapimʌ ʌʌgi ipʌliadagi aidʌ
gia maiiimimu aapimʌ Diuusi ʌʌmadu. Baiyoma isDiuusi Ibʌadʌ guvu-
cadadʌcʌdʌ ivuaada aapimʌ istumaasi Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi aidʌ gia ca-
maisoimaasi ivuaadamu aapimʌ.
14 Sioorʌ vaavoitudadagi isDiuusi Ibʌadʌ soicʌi sai cʌʌga tʌtʌgitoiña, ʌgai
ʌrDiuusi maamaradʌ.
15 Diuusi Ibʌadʌ divia dai gʌnʌʌmadu daaca agai cascʌdʌ maitʌaagai
isʌʌbiada aapimʌ Diuusi ʌpan duucai ʌmo piooñi ʌʌbʌidiña gʌaamu. Aapimʌ
ʌrmaamaradʌ Diuusi, Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi cascʌdʌ. Cascʌdʌ gʌaagai
isgʌrooga aagada aatʌmʌ Diuusi.
16 Dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrmaatʌtuli sai aatʌmʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi maama-
radʌ.
17 Aatʌmʌ ʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ gʌrmaaquimu ʌgai istumaasi viaa
poduucai isduucai maacai ʌgai Suusi Cristo. Aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ oidaca ragai
Suusi Cristo ʌʌmadu tʌvaagiʌrʌ cascʌdʌ viaa aatʌmʌ issoimaa taatamadagi
poduucai isduucai soimaa taata ʌgai.
18 Vʌʌscʌrʌ siʌʌscadʌ tʌtʌgitoda aatʌmʌ isDiuusi gʌrmaquia agai mui
naana maasi cʌcʌʌgaducami dai istumaasi soimaa taatamai aatʌmʌ sivi
maitʌristumaasi.
19-21 Aidʌsi Adánacaru soimaasi idui Edeenʌrʌ aidʌ abiaadʌrʌ divia
ʌDiaavora oidigʌrʌ dai Diuusi soimaa taatatuli Adánacaru dai ootoi
oidigʌrʌ muuquigami dai darai uuparai dai mui naana maasi istumaasi
maicʌcʌʌgaducami. Siʌʌscadʌ Suusi Cristo diviagi ʌpamu tami oidigi
daama dai vʌʌsi vaavoitudadami ʌʌmadu daraajamu poduucai gʌmaatʌmu
isʌvaavoitudadami sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi maamaradʌ amaasi ugitimu
uuparai, dai vʌʌsi soimaascami, dai muuquigami dai vʌʌsi istumaasi
maicʌʌgadu oidigi daama, ʌDiaavora camaitʌaanʌda agai cascʌdʌ. Daidʌ
ʌvaavoitudadami camaisoimaasi ivuaadamu tomali ʌmo imidagai.
22 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ iscoocodagai, dai soimaa taataragai, dai muuquigami
dai vʌʌsi istumaasi soimaascami oidaga oidigi daama.
23 Dai aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo soimaa taatamai ʌʌpʌ
tomasi Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daja dai apiasoimaasi taatamai dai nʌnʌra
siʌʌscadʌ gʌmaatʌmu isvʌʌsi vaavoitudadami sʌʌlicʌdʌ ʌrmaamaradʌ
tʌvaagiʌrʌ dai aatʌmʌ casi ipʌlidi isajiagi siʌʌscadʌ Diuusi gʌrmaaquiagi
ibʌdagai utudui dai camaicoocorda ragai dai camaicoodamu aatʌmʌ.
24 Sioorʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaquia ʌliadagi gʌaagai isvaavoitudadagi
dai nʌnʌracagi siʌʌscadʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidagi soimaasi
ivuaadami saagidaiñdʌrʌ dʌmos istumaasi canʌijada oodami maitʌaagai
isapianʌnʌracagi.
25 Baiyoma istumaasi mainʌijada ʌgai gia gʌaagai isnʌnʌracagi dai
isnʌnʌracagi vaavoitudaitai ʌmo istumaasi gomaasi gʌrsoicʌi isnʌnʌracagi
maivui ñioocaitai Diuusi.
26 Dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrsoicʌi ʌʌpʌ ismamadadagi aatʌmʌ maimaatʌ isdu-
catai dai maimaatʌ istumaasi aagidagi Diuusi. Diuusi Ibʌadʌ daanʌi Diuusi
aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ maiñiooquicʌdʌ mosaijigʌi ʌgai.

27 Diuusi cʌʌ maatʌ istumaasi tʌtʌgitoi oodami dai cʌʌ maatʌ istʌiya ʌlidi
Diuusi Ibʌadʌ siuu duucu ʌgai daanʌi Diuusi ʌvaavoitudadami vʌʌtarʌ istu-
maasi Diuusi ipʌlidi.

———

28 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai isoigʌada aatʌmʌ Diuusi dai isivuaada istumaasi
Diuusi ipʌlidi aidʌ gia vʌʌsi istumaasi ʌpʌvuaadagi aatʌmʌcʌdʌ ʌrsoiñi
aatʌmʌ ʌʌgi gʌrvʌʌtarʌ. Diuusi poduucai ipʌlidi saidʌ ʌrsoiñicana aatʌmʌ
gʌrvʌʌtarʌ cascʌdʌ.
29 Tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ Diuusi maatʌ sioorʌ ʌcovai vuvaituda agai saidʌ
ʌrʌmaamaradʌcana. Diuusi ʌʌqui abiaadʌrʌ aagai sai sioorʌ vaavoitudagi
ʌpan tuutiaca agai Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai podu-
ucai Diuusi maradʌ ʌrsiʌʌgidʌ ducamica agai.
30 Dai ʌcovai vuvaidacai aagidi sai ʌʌgiditai caʌcana istumaasi aagiadagi
ʌgai dai sioorʌ ʌʌgiditai caʌca istumaasi aagai Diuusi. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi
ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Dai Diuusi
aagai sai ʌmo imidagai oidacamu ʌgai ʌʌmadu tʌvaagiʌrʌ tomastuigaco.
31 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ gʌrsoicʌi dai
tomali ʌmaadutai maivaamioma istutuidi isDiuusi.
32 Diuusi ootoi gʌmara tami oidigi daama dai dagito sai soimaa taatana
muucucai curusiaba tʌsai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna aatʌmʌ dai Diuusi
sʌʌlicʌdʌ gʌrmaquia agai vʌʌsi istumaasi tʌgito aatʌmʌ poduucai isduucai
ootoi ʌgai gʌmara sai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidana.
33 Diuusi casi ʌcovai gʌrvuvaitu dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi ducami istomali
ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai aatʌmʌ cascʌdʌ maitiipu sioorʌ
istutiadagi isgʌpiʌrʌ gʌrvuupiadagi Diuusi vuitapi tʌssoimaasi ivueeyi.
34 Cascʌdʌ maitiipu sioorʌ gatʌaañiagi mʌsai soimaasi gʌrtaatatuldana.
Suusi Cristo muu dai gooquiʌrʌ ʌpamu duaaca dai sivi sʌʌlisa padʌrʌ daja
Diuusi dai daanʌi Diuusi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ.
35 Aliʌsi gʌroigʌdai Suusi Cristo dai tomastuigaco gʌroigʌada agai, tomasi
soigʌrʌlidi aatʌmʌ, siʌpʌ coococoñicagi, siʌpʌ soimaa taatamadagi, siʌpʌ
ʌrsoituutuigamicagi siʌpʌ gʌrgʌgʌvia agadagi aa, siʌpʌ gʌrcooda agadagi aa,
36 poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Sioorʌ ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi aa ʌoodami cooda agaiña.
Ʌgai poʌlidiña saidʌ ʌrcʌʌgai iscoodadagi ʌpan duucai vustaqui.
Asduu oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ.
37 Dʌmos vʌʌscʌrʌ vʌʌsi gomaasi maitʌrsobicʌi isvaavoitudadagi aatʌmʌ
baiyoma gʌrsoicʌi isvaamioma cʌʌga vaavoituda aatʌmʌ dai Suusi Cristo
gʌroigʌdai daidʌ gʌrsoicʌi ʌʌpʌ.
38 Tomali ʌmo istumaasi maisobicʌi Diuusi isgʌroigʌadagi tomali Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ, tomali ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ, tomali istumaasi ʌpʌvueeyi
sivi tomali istumaasi ʌpʌduñia agai gooquiʌrʌ, tomali ʌDiaavora
39 tomali ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ oidaga tʌvaagiʌrʌ tomali ʌmo istu-
maasi ismaacʌdʌ oidaga oidigi daama, tomasi coi aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ Diuusi
gʌroigʌdai cascʌdʌ ootoi gʌmara Suusi Cristo tami oidigi daama sai ʌgai
cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidana.

9

———

1-3 Giñaaduñi judidíu aliʌsi ipʌlidi aanʌ isvaavoitudagi aapimʌ Suusi Cristo.
Tucarʌ dai tasʌrʌ aliʌ soigiñʌlidiña aanʌ aapimʌcʌdʌ. Suusi Cristo ʌʌmadu
Diuusi Ibʌadʌ cʌʌga maatʌ issʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi ansai aanʌ ipʌlidi isDiuusi
gajiaadʌrʌ giñviaagi isgomaasi ʌrsoiñicagi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquia aapimʌ.

4 Aapimʌ ʌrjudidíu dai Diuusi gʌmaamara duucai gʌnnʌidi dai
gʌnaaduñicaru nʌidiña isducatai Diuusi dadadacʌi gʌnsaagida. Diuusi
aagidi gʌnaduñi Avraañicaru dai Davicaru saidʌ iduñia agai mui naana maasi
cʌcʌʌgaducami cajiudadʌ vʌʌtarʌ, dai Diuusi maa sʌʌlicami Moseesacaru,
dai Diuusi aagidi isducatai gʌaagai issiaa duutuadagi Diuusi, dai Diuusi
aagidi isʌmo imidagai ootosa agaitadai ʌmo cʌʌgacʌrʌ vuviadami.
5 Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocaru ʌrgʌnaaduñicaru. Ʌgai ismaacʌdʌ
Diuusi ootoi saidʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadamicana ʌgai ʌrjudíu ʌʌpʌ daidʌ
ʌrDiuusi dai ʌgai tʌaanʌi vʌʌsi istumaasi oidaga oidigi daama dai tʌvaagiʌrʌ.
Dai aanʌ ipʌlidi isoodami cʌʌga ñioocadagi Diuusi vʌʌtarʌ tomastuigaco.

6 Tomasi maivaavoitudai muidutai judidíu dai maitʌrDiuusi maamaradʌ,
vʌʌscʌrʌ vʌʌsi istumaasi aagadagi Diuusi vʌʌsi ʌpʌvueeyi.
7 Maisiu vʌʌsi Avraañicaru cajiudadʌ vaavoitudai ʌpan duucai ʌgai dai
maisiu vʌʌscatai viaaca agai istumaasi Diuusi aagidi Avraañicaru sai maquia
agai, mosʌca Avraañicaru cajiudadʌ ismaacʌdʌ vuvaja Isaaiñdʌrʌ.
8 Poduucai gʌmaatʌ sai maisiu vʌʌsi Avraañicaru cajiudadʌ ʌrDiuusi maa-
maradʌ mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai ismaacʌdʌ Diuusi aagidi
Avraañicaru, ʌgai ʌrDiuusi maamaradʌ.
9 Diuusi aagidi Avraañicaru sai ʌmo uumigicʌdʌ divia agaitadai ʌpamu sai
amaasi Saara marata agaitadai.

10-13 Aidʌsi Reveca nonoacatadai Diuusi aagidi sai cucuatai maamaraca
agai sai ʌmoco Esaú tʌʌgiduca agai dai ʌgʌmai Jaco daidʌ ʌgʌducʌdioma
ʌrpiooñigadʌca agaitadai aliducʌdʌ tomasi maiquiaa vuvaja dai maiquiaa
ivuaadana tomali ʌmo istumaasi cʌʌgaducami tomali soimaascami. Daidʌ
Isaa ʌroogadʌ ʌaali. Dai Diuusi aagidi sai oigʌdai Jaco dai cʌʌdai Esaú.
Poduucai gʌmaatʌ isDiuusi istutuidi isʌcovai vuvaidagi sioorʌ ipʌliadagi.

14 Vʌʌscʌrʌ vʌʌsi gomaasicʌdʌ maitʌaagai isaatʌmʌ pocaitiadagi sai Diuusi
maicʌʌga ivueeyi.
15 Diuusi potʌtʌdai Moseesacaru: “Aanʌ soigiñʌliadamu dai cʌʌgacʌrʌ
nʌijadamu sioorʌ ipʌliada aanʌ”.
16 Poduucai gʌmaatʌ isDiuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami maisiu mosipʌliditai
oodami sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña tomali cʌʌgacʌrʌ oidacatai baiyoma Diuusi
soigʌʌlidi oodamicʌdʌ cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi.
17 Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti sai Diuusi potʌtʌdai ʌraígadʌ Ejiipitʌrʌ oida-
cami: “Aanʌ gʌdagito isiʌrraíca aapi vai poduucai gʌmaatʌna iñsaanʌ aliʌ
viaa guvucadagai dai poduucai gʌmaatʌna vʌʌsi oidigi daama sioorʌ aanʌ”.
18 Dai Diuusi soigʌʌlidi sioorʌcʌdʌ ipʌlidi ʌgai dai Diuusi maidadagitoi
isʌʌgiadagi sioorʌ ipʌliada ʌgai.

19 Isʌmaadutai giñtʌcacagi: “IsDiuusi maidadagitoi isʌʌgiadagi oodami
tuisi gʌpiʌrʌ vuupai Diuusi oodami ismaiʌʌgiadagi”.
20-21 Ducami isajaayi ñioocadamudai vʌʌscʌrʌ maitʌaagai ispotʌtʌada ʌgai
ʌajaatadami: “¿Tuipʌsi poduucai idui giñuusu?” Dʌmos oodami maitʌaagai
isñiooquiadagi Diuusi. Diuusi idui oodami cascʌdʌ viaa sʌʌlicami isivuaadagi
oodamicʌdʌ isducatai ipʌliadagi. Cʌʌ maatʌ vʌʌscatai isDiuusi idui oodami
cascʌdʌ oodami maiviaa sʌʌlicami ispotʌtʌadagi Diuusi: “¿Tuipʌsi poduucai
giñdui?”

22 Tucamidʌrʌ cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ Diuusi maivui baamucui is-
maacʌdʌ soimaasi ivueeyi dai maisoimaasi taatamituldi vʌʌscʌrʌ ʌmo im-
idagai soimaa taatatuldamu poduucai gʌmaatʌ isDiuusi aliʌ viaa guvucada-
gai.

23 Vai poduucai gʌmaatʌ isaliʌsi gʌroigʌdai Diuusi aatʌmʌ ismaacʌdʌ
ʌcovai gʌrvuvaitu ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi daidʌ gʌrvuuquia agai
tʌvaagiamu.
24 Diuusi ʌcovai vuvaitu ʌʌmoco ʌjudidíu saagidaiñdʌrʌ dai aa ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu saagidaiñdʌrʌ.
25 Osea ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ istumaasi aagai Diuusi sai pocaiti:
Ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida gaagamu aanʌ aa vaidʌ ʌrgiñmaamaracana.
Dai oigʌadamu aanʌ ʌgai tomasi ʌʌquioma tomali ʌmaadutai maioigʌdaiña.
26 Dai ismaacʌdʌ ʌʌquioma potʌtʌdai aapimʌ maitʌrgiñmaamara.
Sivi povʌntʌʌdamu aanʌ aapimʌ ʌrgiñmaamara. Aanʌ ʌrʌgai dai tomastu-
igaco oidaga.
Ascaiti Diuusi.
27 Isaía pocaiti aagaitai ʌjudidíu: “Tomasi judidíu aliʌ muidu vʌʌscʌrʌ
chiʌʌqui cʌʌgacʌrʌ vuvaquimu. Poduucai isduucai maibaiga isʌcaldi ʌorai
poduucai ʌʌpʌ maitistutuidi isʌcaldi ʌjudidíu ismaacʌdʌ oidaga oidigi daama
sʌʌlicʌdʌ muidu ʌgai cascʌdʌ.
28 Siʌʌscadʌ Diuusi gʌaagacai soimaa taatatulda agadagi oodami oidigi
daama ʌgai otoma naatomu”.
29 Dai ʌʌquioma pocaiti ʌʌpʌ Isaía:
Diuusi ʌgai dai tʌaanʌi vʌʌsiaʌcatai.
Isʌgai maicʌʌgacʌrʌ vuvaidamudai chiʌʌqui aidʌ gia aatʌmʌ ʌpan
duuñimudai Sodoomʌrʌ oidacami dai Gomorʌrʌ oidacami.
Ascaiti Isaía.

———

30 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ gʌmaatʌ sai tomasi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu
maivuam ʌnʌlidiña isvaavoitudagi Diuusi sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña dai
todian duucai vaavoitu vai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi.
31 Vaidʌ ʌjudidíu gʌnaajagʌiña isʌʌgiadagi vʌʌsi Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ sai poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ʌgai ducami istomali
ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vʌʌscʌrʌ ʌgai maitistui iscʌʌga
ʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
32 Ʌgai maitʌtʌgitoiña ismosvaavoitudacai Suusi Cristo Diuusi cʌʌgacʌrʌ
nʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, baiy-
oma poʌlidiña ʌgai sai ʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ
nʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascʌdʌ
vui baacoi ʌgai Suusi Cristo.
33 Dai Isaía ooja isduucai aagidi Diuusi:
Ootosdamu aanʌ ʌCristo ʌjudidíu dai muidutai ʌgai vui baacoimu ʌCristo.
Dʌmos sioorʌ vaavoitudagi maiviaacamu istuisi siaa ʌradagi.
Poduu ooja Isaía isduucai aagidi Diuusi.

10

1 Giñaaduñi sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ʌjudidíu cascʌdʌ
mamadai aanʌ sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidana.
2 Cʌʌ maatʌ aanʌ isʌgai sʌʌlicʌdʌ siaa duutudai Diuusi dai gʌnaajagʌi
isivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi dʌmos maimaatʌ.
3 Ʌgai maimaatʌ caʌ isCristo muu curusiaba sai Diuusi oigʌldana soimaas-
camigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi
ivuaadamudai cascʌdʌ maivaavoitudai Suusi Cristo. Baiyoma gʌnaajagʌi
isʌʌgiadagi vʌʌsi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ poʌliditai sai poduucai Di-
uusi cʌʌgacʌrʌ nʌijada agai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi
ivuaadamudai.

4 Maiquiaa diviacai Cristo ʌjudidíu gʌnaajagʌitadai isʌʌgiadagi vʌʌsi Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌgai poʌlidiña isʌʌgiditai sʌʌlicamigadʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Dʌmos Diuusi ootoi Cristo tami oidigi daama sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai dai sivi gʌaagai isvaavoitudagi Cristo maisiu sʌʌlicami.

5 Moseesacaru poduucai ooja sai isʌmaadutai istutiadagi isʌʌgiadagi vʌʌsi sʌʌlicami dai maisoimaasi ivuaadagi tomali ʌmo imidagai sai poduucai istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.

6 Dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami mosvaavoitudacai Suusi Cristo. Gʌntʌgitovurai isSuusi Cristo cadivia tʌvaagiaiñdʌrʌ,

7 daidʌ ismuu ʌgai dai ʌpan duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.

8 Dai aanʌ gaaagidi aipacoga sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami mosvaavoitudacai Suusi Cristo dai tomasioorʌ istutuidi isvaavoitudagi siuu duucu ipʌliadagi.

9 Sioorʌ pocaitiadagi sai Suusi Cristo ʌrtʌaanʌdamigadʌ daidʌ isvaavoitudadagi sai Diuusi duaacali Suusi Cristo coidadʌ saagidaiñdʌrʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi.

10 Mosvaavoitudacai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, dai sioorʌ aagiadagi aa sai vaavoitudai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi.

11 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ sai sioorʌ vaavoitudagi Suusi Cristo maiviaacamu istuisi siaa ʌradagi. Cristo ivueeyi istumaasi aagai cascʌdʌ.

12 Diuusi ʌmadugan duucai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi ʌjudidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Diuusi ʌmadugan duucai tʌaanʌi dai nuucada ʌjudidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai soigʌʌlidi vʌʌsicʌdʌ sioorʌ aagiadagi sai oigʌldana soimaascamigadʌ.

13 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Vʌʌscatai sioorʌ vaavoitudagi dai daanʌdagi Diuusi, Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu”.

14 Dʌmos ismaacʌdʌ maiquia vaavoitudai Diuusi siaadʌrʌ aagidiña sai oigʌldana soimaascamigadʌ. Dai ismaacʌdʌ maiquia caʌ Diuusi ñiooquidʌ siaadʌrʌ vaavoitudana. Dai ismaitiipucagi sioorʌ aagiadagi Diuusi ñiooquidʌ, ¿ducatai caʌcana ʌgai?

15 Dai ismaitiipucagi sioorʌ ootosagi oodami saidʌ gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ poduucai tiipu sioorʌ gaaagiadagi. Dʌmos Diuusi gia caootoi gʌñiñiooquituldiadamiga. Cascʌdʌ pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Baigʌnʌlidiña oodami siʌʌscadʌ tʌʌgiagi ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ gaaagiadagi sai Diuusi iibʌstudacan tadatuda ʌlidi oodami iibʌadʌ”.

16 Dʌmos maisiu vʌʌscatai vaavoitu Diuusi ñiooquidʌ. Isaíacaru potʌtʌdai Diuusi: “GiñDiuusiga baitoma tomali ʌmaadutai maivaavoitu aidʌsi aagidi aatʌmʌ gʌñiñiooquituldiadamiga gʌñiooqui ʌoodami”, astʌtʌdai Isaíacaru.

17 Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isvaavoitudagi Suusi Cristo asta siʌʌscadʌ caʌ isDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aagiadagi isSuusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gavuvaidi.

18 Dʌmos ʌjudidíu gia caʌ Diuusi ñiooquidʌ. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: Tomasiaacoga gʌaagai Diuusi ñiooquidʌ.

19 Daidʌ ʌjudidíu sʌʌlicʌdʌ maatʌ Diuusi ñiooquidʌ pocaiti Moseesacaru: Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai maimaatʌcatadai Diuusi ñiooquidʌ vai poduucai baacoiña ʌjudidíu.

20 Dai Isaía maiduaadicuitai ñioo dai aagai istumaasi aagidi Diuusi:

Tomasi maitatʌcacai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu isducatai istutuidi isgiñmatiagi
vʌʌscʌrʌ ootoi aanʌ giññiooquituldiadamiga sai aagidana isducatai istutuidi isgiñmatiagi tai ʌgai giñmaí.
Ascaiti Diuusi.
21 Dai aagai Isaía istumaasi aagidi Diuusi aagaitai ʌjudidíu:
Vʌʌscʌrʌ oigʌdai aanʌ giñmaamara dai daanʌi sai ʌma duucai gʌntʌtʌgitona
sai camaisoimaasi ivuaada agai dai siaa giñduutudana.
Dʌmos ʌgai gajiaadʌrʌ giñviaa dai maitiñʌʌgi.
Ascaiti Diuusi.

11

———

1 Aanʌ maipocaiti sai Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌjudidíu. Siaadʌrʌ pocaitiña aanʌ. Aanʌ ʌʌpʌ ʌrjudíu di. Dai aanʌ ʌrcajiudadʌ giñaaduñicaru Avraañi dai Benjamín.
2 Diuusi ʌʌqui abiaadʌrʌ ʌcovai vuvaitu ʌjudidíu cascʌdʌ maigajiaadʌrʌ vipieeyi. Tʌgitovurai isducatai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ. Eliiasi gamamadai dai pocaiti:
3 “GiñDiuusiga ʌjudidíu aliʌ soimaasi ivueeyi. Ʌgai coi gʌñiñiooquituldiadamiga dai suuli ʌaltar siaaco siaa gʌduutudaiña ʌgai dai mosʌca aanʌ vii dai giñmuaa ʌlidi ʌgai aanʌ ʌʌpʌ”, ascaiti Eliiasi.
4 Dʌmos Diuusi potʌtʌdai: “Quiaa oidaga cuvaracami mil oodami ismaacʌdʌ giñsiaa duutudai. Aanʌ nuucada ʌgai dai ʌgai maisiaa duutudai ʌmoono ismaacʌdʌ Baal tʌʌgidu”, ascaiti Diuusi.
5 Dai sivi ʌʌpʌ oidaga ʌʌmoco ismaacʌdʌ siaa duutudai Diuusi. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai cascʌdʌ ʌcovai vuvaitu.
6 Ʌgai maitivueeyi tomali istumaasi cʌʌgaducami istucʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi Diuusi. Baiyoma Diuusi ipʌli cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi.
7 Gʌnaagidamu aanʌ istumaasi ʌpʌdui. Ʌjudidíu matia ʌliditadai isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dʌmos chiʌʌquiatai maí, mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu. Dai Diuusi dagito isʌgaa maimaatʌ caʌcana dai cascʌdʌ maimaí ʌgai.
8 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Diuusi dagito sai ʌgai maimaatʌ caʌcana istumaasi aagai ñiñiooquituldiadamigadʌ cascʌdʌ maimaí ʌgai dai sivi maiquiaa maatʌ caʌ ʌgai”, ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
9-10 Pocaiti Davicaru ʌʌpʌ:
Ʌgai cueeyi cʌʌgaducami cuaadagai cascʌdʌ poʌlidi sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ
nʌidi, dʌmos maitʌrvaavoi.
Dai ʌgai maimaatʌ isDiuusi soimaa taatatulda agai. Ʌgai soimaasi ivueeyi
cascʌdʌ.
Dai tomastuigaco soimaa taatacamu ʌgai.
Ascaiti Davicaru.

———

11 Dai vʌʌscʌrʌ Diuusi maigajiaadʌrʌ viaa ʌjudidíu, tomasi soimaa taatamai. Dʌmos ʌjudidíu gia gajiaadʌrʌ viaa Suusi Cristo aidʌsi divia ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida agaitadai dai cascʌdʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida gʌaagai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai muidutai vaavoitudai saidʌ ʌjudidíu nʌiditai gomaasi vaavoituda ʌlidiña ʌʌpʌ.
12 Aidʌsi ʌjudidíu soimaasi ivuaadatadai dai gajiaadʌrʌ viaa Suusi Cristo poduucai aidʌ abiaadʌrʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vʌʌsi oidigʌrʌ oidacami dai siʌʌscadʌ ʌpamu vaavoitudagi

ʌjudidíu Diuusi sʌʌlicʌdʌ aliʌsi cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami.
13 Sivi gʌnaagidamu aanʌ ʌmo ñiooqui aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Cʌʌ maatʌ aapimʌ isDiuusi giñootoi ansai aanʌ aagidana ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Istumaasi gʌnaagidi sʌʌlicʌdʌ gʌaagai mʌsmaatʌcagi.
14 Dai sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ isgiñaaduñi judidíu vaavoitudagi Suusi Cristo dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi nʌiditai isaapimʌ vaavoitudai.
15 Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌjudidíu ismaacʌdʌ maivaavoitudai dai aidʌ abiaadʌrʌ ootoi gʌñiñiooquituldiadamiga ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida cascʌdʌ ʌgai casi istutuidi isʌrmaamaradʌcagi Diuusi. Dai siʌʌscadʌ ʌjudidíu ʌpamu vaavoitudagi Diuusi vai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi ducami isduduaacamudai ʌgai.
16 Diuusi ʌcovai vuvaitu ʌjudidíu aaduñdʌcardu cascʌdʌ vʌʌsi ʌjudidíu ʌrʌcovai vuvaidadʌ Diuusi ʌʌpʌ.
17 Diuusi cagajiaadʌrʌ viaa ʌʌmoco judidíu cajiudadʌ ismaacʌdʌ maivaavoitu dai ʌʌmoco aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ismaacʌdʌ cavaavoitudai casi ʌrDiuusi maamaradʌ vai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi poduucai isduucai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ʌjudidíu ismaacʌdʌ vaavoitudai.
18 Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ ʌrjudidíu daidʌ ʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami ʌrjudíu ʌʌpʌ cascʌdʌ aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu maitʌaagai issoiduucai nʌijadagi ʌjudidíu.
19 Dʌmos isaapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu pocaitiadagi sai Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌjudidíu sai poduucai aapimʌ ʌrmaamaradʌcana Diuusi
20 gʌaagai istʌtʌgitodagi aapimʌ sai ʌjudidíu maivaavoitudai sai cascʌdʌ Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌgai. Dʌmos aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ vaavoitudaitai. Cascʌdʌ aapimʌ maitʌaagai isgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi. Baiyoma gʌaagai issiaa duutuadagi Diuusi vai ʌgai maigajiaadʌrʌ gʌnviaagi aapimʌ.
21 Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌjudidíu daidʌ istutuidi isgajiaadʌrʌ gʌnviaagi aapimʌ ʌʌpʌ.
22 Sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga Diuusi dʌmos vʌʌscʌrʌ soimaa taatamituldi oodami. Diuusi soimaa taatamituldi ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai dʌmos Diuusi cʌʌ tuiga aapimʌ gʌnvui. Dʌmos aapimʌ aliʌsi gʌaagai isapiavaavoitudadagi Diuusi vai poduucai ʌgai maigajiaadʌrʌ gʌnviaagi.
23 Dai isaa judidíu vaavoitudagi Diuusi aidʌ gia ʌrmaamaradʌcamu Diuusi ʌʌpʌ. Diuusi istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaidagi tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi.
24 Isaapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu cʌʌga istutuidi isʌrmaamaradʌcagi Diuusi tomasi ʌʌquioma maitʌrmaamaradʌcatadai Diuusi, vaamioma cʌʌga istutuidi ʌjudidíu Diuusi ʌco vuvaidadʌ siʌrmaamaradʌcagi Diuusi.

———

25 Giñaaduñi, aanʌ ipʌlidi ismaatʌca aapimʌ ʌmo istumaasi istumaasi maiquiaa maatʌ tomali ʌmaadutai vai poduucai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada aapimʌ poʌliditai sai vaamioma sastuduga aapimʌ siʌjudidíu. Ʌʌmoco ʌjudidíu saagida vupuiirutu dai momaascamu ʌgai asta siʌʌscadʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu vʌʌsi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai Diuusi.
26 Siʌʌscadʌ poduucai ʌʌpʌ duñiagi amaasi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai vʌʌsi ʌjudidíu. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌʌpʌ:
Ʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami vuusia agai ʌjudidíu saagidaiñdʌrʌ.
Dai ʌgai ʌma duucai tʌtʌgitoitulda agai ʌjudidíu sai camaisoimaasi ivuaadana.

27 Dai oigʌldamu ʌgai vʌʌsi soimaascamigadʌ poduucai isduucai aagidi
Diuusi ʌjudidíu.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
28 Muidutai ʌjudidíu maioojoidi iscaʌcagi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviadami dai ʌgai vui vʌʌtʌ Diuusi dai poduucai aapimʌ ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi. Dʌmosvʌʌscʌrʌ Diuusi
quiaa oigʌdai ʌjudidíu, Diuusi ʌco vuvaitu aaduñdʌcardu cascʌdʌ.
29 Ʌʌquioma Diuusi ʌco vuvaitu ʌjudidíu sai ʌgai ʌrmaamaradʌcana. Dai
aagai sai cʌʌgacʌrʌ nʌijada agai vʌʌsi ʌjudidíu tomastuigaco dai Diuusi
vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi aagai.
30 Ʌʌquioma aapimʌ maiʌʌgidiña Diuusi dʌmos sivi ʌjudidíu maiʌʌgidi
Diuusi dai poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi vaavoitudaitai aapimʌ.
31 Dai Diuusi soigʌliadamu ʌjudidíucʌdʌ dai oigʌldamu soimaascamigadʌ
ʌgai ʌʌpʌ siʌʌscadʌ ʌgai ʌma duucai gʌntʌtʌgitoi.
32 Dai Diuusi ñiooquidʌ pocaiti isvʌʌsi oodami ʌrsoimaasi ivuaadami dai
ʌʌgi oodami cʌʌ maatʌ isʌrsoimaasi ivuaadami dai poduucai cʌʌ maatʌ
oodami isaliʌsi tʌgito isDiuusi oigʌli soimaascamigadʌ.
33 Sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga Diuusi. Aliʌsi saituduga ʌgai dai maatʌ vʌʌsiaʌcatai.
Oodami maimaatʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi Diuusi dai istumaasi tʌtʌgitoi.
34 “Tomali ʌmaadutai maitistutuidi ismaatiagi istumaasi tʌtʌgitoi Diuusi.
Tomali ʌmaadutai maimaatʌtuli Diuusi tomali ʌmo istumaasi.
35 Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isoidagi Diuusi ʌmo istumaasi sai podu-
ucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña”.
36 Diuusi idui vʌʌsiaʌcatai dai Diuusi guvucadʌcʌdʌ quiaa cʌʌca oidigi.
Vʌʌsi oodami aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi Diuusi vui tomastuigaco.

12

———

1 Giñaaduñi Diuusi casoigʌʌli aapimʌcʌdʌ dai oigʌli gʌnsoimaascamiga
cascʌdʌ aanʌ gʌndaanʌi mʌsai potʌtʌdaiña Diuusi mʌsaidʌ ivuaada ʌlidi
istumaasi ʌgai ipʌlidi. Dai cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca dai camaisoimaasi ivuaada.
Cʌʌgadu ispoduucai tʌtʌgitodagi aapimʌ dai poduucai ivuaadagi. Poduucai
gʌaagai issiaa duutuada aapimʌ Diuusi.
2 Maitavʌr ʌpan duucai oidaca ʌsoimaasi ivuaadami baiyomavʌr ʌma
duucai gʌntʌtʌgito dai poduucai ʌma duucai oidacamu aapimʌ. Dai podu-
ucai maatʌcamu aapimʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaada aapimʌ. Diuusi
baigʌʌlidi ispoduucai ivuaada aapimʌ daidʌ ʌrcʌʌgai aapimʌ gʌmvʌʌtarʌ
poduucai vaamioma cʌʌga vaavoitudamu aapimʌ. Gomaasi ʌrvaamioma
cʌʌga ducami siʌ tomastumaasi istumaasi isivuaadagi aapimʌ.
3 Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi dai giñmaa sʌʌlicami ansai gamamaatʌtuldiña
istumaasi ʌgai ipʌlidi cascʌdʌ gʌnaagidi aanʌ sai maitʌaagai isgʌgʌrducʌdʌ
gʌnʌliadagi. Cʌʌgavʌr gʌntʌtʌgitoda. Tʌtʌgitodavurai istumaasi ʌrvaavoi is-
tumaasi istutuidi aapimʌ isivuaadagi dai tʌtʌgitodavurai siʌʌsi vaavoitudai
aapimʌ Diuusi.
4 Ʌmo oodami moo dai noonovʌ dai ʌʌcaso dai maisiu mosʌcaasi go-
maasi. Gʌmoocʌdʌ maitivueeyi istumaasi ivueeyi gʌnoonovicʌdʌ dai
gʌnoonovicʌdʌ maitivueeyi istumaasi ivueeyi gʌʌʌcasocʌdʌ.
5 Poduucai ʌʌpʌ aatʌmʌ vaavoitudadami tomas muidu vʌʌscʌrʌ aatʌmʌ
ʌrʌmo adunumʌ ducami vaavoitudaitai Suusi Cristo dai Suusi Cristo
ʌrgʌrtʌaanʌdamiga.
6 Vʌʌscatai istutuidi isivuaadagi ʌmo istumaasi Diuusi gʌrmaacai gu-
vucadagai isducatai ʌgai ipʌlidi. Istumaasi istutiada aatʌmʌ isivuaadagi

gʌaagai iscʌʌga ivuaadagi. IsDiuusi maaquiagi guvucadagai ʌʌmadutai aapimʌ sai aagiña istumaasi ʌgai gʌnaagiadagi, gʌaagai mʌsaagadagi poduucai isduucai gʌnmamaatʌtuli aatʌmʌ.

7 IsDiuusi maaquiagi guvucadagai aa sai soicʌiña oodami, gʌaagai iscʌʌga soicʌdagi. IsʌmaadutaiMaatʌtai gamamaatʌtuldiadagi Diuusi ñiooquidʌ, gʌaagai iscʌʌga gamamaatʌtuldiadagi.

8 Sioorʌ maatʌ soicʌdagi aa sai vaamioma vaavoitudana ʌgai, gʌaagai ispovuaadagi. Sioorʌ mui gamaacadagi tumiñsi Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ maitʌaagai isgʌducʌdʌ ʌliadagi mui gamaacaitai. Sioorʌ gatʌaanʌdagi gʌaagai iscʌʌga gatʌaanʌdagi isduucatai baigʌliadagi Diuusi sioorʌ daiviadagi ʌcococoidadʌ daidʌ ʌsoituutuigami gʌaagai isbaigʌnʌliadagi.

———

9 Sʌʌlicʌdʌ avʌr gʌnoigʌada aipacoga. Dai gajiaadʌrʌ avʌr viaa vʌʌsi istumaasi soimaascami dai mosʌcaasi istumaasi cʌʌgaducami ivuaada.

10 GʌnoigʌadavuraiAapimʌ gʌnsiʌʌgʌmʌ duucai. GʌaagaiIssiooma gʌgʌrducʌdʌ duucai nʌijada aapimʌ aa isaapimʌ ʌʌgi.

11 Maitavʌr paparʌaca. Ivuaadavurai istumaasi Diuusi ipʌlidi baigʌnʌliaragacʌdʌ.

12 Baigavʌr ʌnʌliada aapimʌ nʌnʌracatai mʌsiʌʌscadʌ iimi agai tʌvaagiamu dai ʌʌmadu oidaca agai Diuusi. Maitavʌr vui ñioocada Diuusi mʌsiʌʌscadʌ soimaa taatamadagi. Vʌʌscʌrʌ avʌr daanʌda Diuusi.

13 Oidadavurai aa vaavoitudadami soituutuigami mʌstumaasi viaacagi. Dai cʌʌgavʌr miaadʌgiada iimʌdami ismaacʌdʌ gʌndaiviadagi.

14 SiʌʌscadʌSoimaasi gʌntaatamituldiadagi aa, daanʌdavurai aapimʌ Diuusi sai ʌgai oigʌldiana soimascamigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvaidana. Dai maigalnaasi ñioocada aapimʌ ʌgai vui.

15 Siʌʌscadʌgʌnaaduñi baigʌnʌliadagi aapimʌ ʌʌpʌ gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi, dai siʌʌscadʌ gʌnaaduñi soigʌnʌliadagi aapimʌ ʌʌpʌ gʌaagai mʌssoigʌnʌliadagi.

16 Cʌʌgacʌrʌ avʌr gʌnnʌijada aipacoga. Maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada. Cʌʌgacʌrʌ avʌr nʌijada soituutuigami. Maitavʌr povʌnʌliada aapimʌ mʌsialiʌ sastudaga.

17 Maitavʌr soimaasi ivuiidiada sioorʌ soimaasi gʌnvuiidiada aapimʌ. Mosgoʌʌgi istumaasi cʌʌgaducami avʌr ivuaada aapimʌ vʌʌscatai vuitapi.

18 Maitavʌr vuidʌrʌ vʌʌtʌca aa oodami tomasi ʌgai gʌnvuidʌrʌ vʌʌtʌ.

19 Giñaaduñi isʌmaadutai soimaasi gʌnduiñdagi aapimʌ maitʌaagai issoimaasi taatatuldiagi. Diuusi soimaasi taatatuldiamu. Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Aanʌ ʌgai dai soimaasi taatamituldi soimaasi ivuaadami”, ascaiti Diuusi.

20 Dai pocaiti ʌʌpʌ: “Isgʌnsasaayu biuugicoñicagi, bibiadavurai aapimʌ, dai istonocoñicagi, oidavurai suudagi. Ispoduucai ivuaada aapimʌ siaa ʌratudamu aapimʌ”, ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

21 Maitavʌr vuidʌrʌ vʌʌtʌca aa oodami baiyoma cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ dai poduucai ʌDiaavora camaitistuidimu issoimaasi gʌnduiñtuldiagi.

13

1 Vʌʌscatai aliʌsi gʌaagai isʌʌgiadagi ʌtʌtʌaanʌdami. Diuusi darai vʌʌsi tʌtʌaanʌdami, tomali ʌmaadutai maiviaa sʌʌlicami ʌʌgi, Diuusi ʌgai dai maacai.

2 Poduucai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi ʌtʌtʌaanʌdami ʌgai vuidʌrʌ vʌʌtʌ istumaasi gatʌaanʌi Diuusi, dai Diuusi soimaasi taatatuldiamu.

3 Tʌtʌaanʌdami maiʌʌbʌcatai sioorʌ maisoimaasi ivueeyi mosʌcaasi ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi. Sioorʌ maiʌʌbiada ʌliadagi ʌtʌtʌaanʌdami maitʌaagai issoimaasi ivuaadagi, sidʌ ʌtʌtʌaanʌdami cʌʌga ñioocadamu gʌvui.
4 Ʌgai ʌrpipiooñigadʌ Diuusi daidʌ ivueeyi istumaasi cʌʌgaducami aapimʌ gʌmvʌʌtarʌ. Dʌmos sioorʌ soimaasi ivuaadagi gʌaagai isʌʌbiada ʌtʌtʌaanʌdami. Ʌgai viaa sʌʌlicami issoimaasi taatatuldiagi ʌsoimaasi ivuaadami.
5 Cascʌdʌ gʌaagai isʌʌgiadagi ʌtʌtʌaanʌdami maisiu mosmaisoimaasi taatamada ʌliditai gomaasi gʌaagai isipʌliadagi isivuaadagi cascʌdʌ.
6 Ʌtumiñsi vuudami ʌrpipiooñigadʌ ʌtʌtʌaanʌdami cascʌdʌ maacai aapimʌ tumiñsi, vʌʌsi uumigi istuigaco gataanʌi ʌgai.
7 Anamʌquidavurai istumaasi vuaatuldi. Siaavʌr duutuada ʌtʌtʌaanʌdami ʌʌpʌ.
8 Maitʌaagai isapiagʌvuaatuliadagi. Gʌnoigʌadavurai aipacoga. Sioorʌ oigʌada aa ʌgai ivueeyi istumaasi gatʌaanʌi Diuusi.
9 Diuusi aagidi gʌsʌʌlicamiga Moseesacaru dai potʌtʌdai: “Maitavʌr googosi gʌnducamica, dai maitavʌr gacoodada, dai maitavʌr ʌʌsivuaca, maitavʌr yaatagʌda tomali ʌmaadutai, maitavʌr viaaca ʌliada gavustuidaga”. Sioorʌ aliʌsi oigʌada aa oodami dai sʌʌlicʌdʌ ipʌliadagi sai Diuusi soicʌiña isoigʌada aa oodami ʌpan duucai ʌʌgi ʌgai gʌoigʌada, poduucai ʌgai gia ʌʌgidi vʌʌsi istumaasi gatʌaanʌi Diuusi.
10 Sioorʌ oigʌadagi aa oodami ʌgai maisoimaasi ivueeyi baiyoma ivueeyi vʌʌsi istumaasi Diuusi gatʌaanʌi.
11 Dai vʌʌsi gomaasi ivuaada aapimʌ tʌtʌgitoitai isotoma dʌgavuscʌi gotasai dai sivi cavaamioma miaadimi istuigaco iimia ragai aatʌmʌ tʌvaagiamu cascʌdʌ gʌaagai isvaamioma cʌʌga ivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ.
12 Cayoga ugidagai siʌʌsi oidaca ragai aatʌmʌ tami oidigi daama siaaco aliʌsi soimaasi ivueeyi oodami. Dai miaadimi istuigaco oidaca ragai aatʌmʌ Diuusi ʌʌmadu siaaco tomali ʌmaadutai maisoimaasi ivueeyi. Cascʌdʌ gʌaagai isgajiaadʌrʌ viaagi vʌʌsi soimaascami. Daidʌ ivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami.
13 Maitavʌr navacorʌda, dai maitavʌr googosi gʌnduucamica dai maitavʌr oomaliaca, maitavʌr ʌʌgacoitʌraca, baiyoma cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ duucami iscaʌʌmadu oidacamudai Diuusi.
14 Ʌpan duucai avʌr oidaca aapimʌ Suusi Cristo maitavʌr ivuaada ʌliada istumaasi soimaascami tomali maitʌtʌgitoda gomaasi.

14

———

1 Isʌmo vaavoitudadami maicʌʌ maatʌ caʌcagi vʌʌsi istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ ʌʌmadu aa ojootosadʌ Suusi Cristo vʌʌscʌrʌ cʌʌgavʌr miaadʌgiada. Dʌmos maitavʌr gʌnvupui ñioocada aagaitai ismaicʌʌga maatʌ caʌ ʌgai ʌʌmo istumaasi.
2 Ʌʌmoco vaavoitudai saidʌ istutuidi iscuaadagi tomastuma cuaadagai vai aa ismaacʌdʌ maicʌʌga maatʌ caʌ istumaasi gamamaatʌtuldi aatʌmʌ maicueeyi baabaidi.
3 Ismaacʌdʌ cueeyi baabaidi maitʌaagai issoiduucai nʌijadagi ʌgai ismaacʌdʌ maicueeyi. Dai ismaacʌdʌ maicueeyi baabaidi maitʌaagai ispotʌtʌadagi ʌgai ismaacʌ cueeyi sai maicʌʌga ivueeyi, Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi vʌʌscatai cascʌdʌ.

4 Tomali ʌmaadutai maiviaa sʌʌlicami ispotʌtʌadagi gapipiooñiga sai
maicʌʌga ivueeyi. Ʌʌgi aamudʌ viaa sʌʌlicami isaagiadagi iscʌʌga ivueeyi
ismaicʌʌga ʌʌpʌ. Vʌʌsi ʌvaavoitudadami ʌrDiuusi pipiooñigadʌ dai Diuusi
istutuidi iscʌʌga iduiñtuldiagi.
5 Ʌʌmoco vaamioma siaa duutudai ʌmo tasai siaa tasai dai aa poʌlidi sai
vʌʌs tasai ʌrʌgai vaa. Vʌʌscatai gʌaagai iscʌʌga maatʌcagi istumaasi ipʌlidi
isivuaadagi sai gʌaagai isivuaadagi.
6 Sioorʌ siaa duutudai ʌmo tasai ʌgai povueeyi siaa duutuada ʌliditai
Diuusi. Dai sioorʌ maisiaa duutudai tomali ʌmo tasai ʌgai povueeyi siaa
duutudai ʌliditai Diuusi. Dai sioorʌ cueeyi baabaidi ʌgai povueeyi siaa
duutuada ʌliditai Diuusi dai baigʌlidi ʌgai Diuusi vui. Dai sioorʌ maicueeyi
baabaidi ʌgai povueeyi siaa duutuada ʌliditai Diuusi dai baigʌlidi ʌgai Diuusi
vui.
7 Ʌvaavoitudadami maitivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ipʌlidi tomali
maimaatʌ siʌʌscadʌ tomali isduucatai coi agai.
8 Vʌʌsi vaavoitudadami ʌrpipiooñigadʌ Suusi Cristo quiaa oidacatai tami
oidi daama dai coocai ʌʌpʌ.
9 Suusi Cristo muu tai Diuusi duaacali saidʌ ʌrtʌaanʌdamigadʌcana
vaavoitudadami ismaacʌdʌ quiaa oidaga dai ismaacʌdʌ cacoi.
10 Dʌmos aapimʌ maitʌrtʌtʌaanʌdami cascʌdʌ maitʌaagai ispotʌtʌdagi aa
ismaicʌʌga ivueeyi, tomali maitʌaagai issoiduucai nʌijadagi. Vʌʌscatai viaa
aatʌmʌ isvuidʌrʌ quiquivagi Suusi Cristo siʌgai aagamu istumaasi cʌʌga
ivuaadana aatʌmʌ dai istumaasi maicʌʌga ivuaadana aatʌmʌ.
11 Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti:
Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isʌmo imidagai vʌʌscatai maatʌmu iñsaanʌ ʌrʌgai is-
maacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi daidi giñsiaa duutuadamu.
Dai vʌʌscatai cʌʌga ñioocadamu aanʌ gimvʌʌtarʌ.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
12 Poduucai vʌʌscatai aatʌmʌ aagidamu Diuusi istumaasi ivuaadana.

———

13 Amaasi camaitʌrñiooquiadamu aatʌmʌ aipacoga baiyoma maitʌaagai
isivuaadagi aatʌmʌ tomali ʌmo istumaasi istucʌdʌ soimaasi duiñtuldiagi aa.
14 Cʌʌ maatʌ aanʌ istomali ʌmo cuaadagai maidaidarsi vaavoitudacai
Suusi Cristo. Dʌmos sioorʌ poʌliadagi sai daidarsi ʌmo cuaadagai ʌgai gia
maitʌaagai iscuaadagi.
15 Isʌmaadutai cuaadagi ʌmo istumaasi vuitapi ʌgai ismaacʌdʌ poʌlidi
sai daidarsi dai vʌʌscʌrʌ uugiagi ʌʌpʌ, ismaacʌdʌ ʌpʌga uugiagi ducami
ismaioigʌadagi ʌgaa. Maitʌaagai mʌssoimaasi iduiñtuldiadagi aa mosugia
ʌliditai ʌmo istumaasi. Suusi Cristo muu ʌgai vʌʌtarʌ vʌʌsi.
16 Maitavʌr dagitu aa ispocaitiadagi mʌsai maicʌʌga ivueeyi tomasi
aapimʌ gimvʌʌtarʌ maitʌrsoimaascami.
17 Diuusi ʌrʌgai dai tʌaanʌi vʌʌsi vaavoitudadami. Diuusi maisi vuaamʌ
ʌlidi istumaasi cuaadagi oodami tomali istumaasi yʌʌdagi vaamioma
ipʌlidi ʌgai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi oodami, dai maitʌncoocoadagi dai sai
baigʌnʌlidiña. Diuusi Ibʌadʌ gʌrsoicʌi sai poduucai ivuaadana.
18 Ismaacʌdʌ poduucai oidaga ʌʌgiditai Suusi Cristo, ʌgai ivueeyi istumaasi
Diuusi ipʌli vaidʌ ʌoodami cʌʌga ñioocada ʌgai vʌʌtarʌ.
19 Cascʌdʌ gʌraajagʌi aatʌmʌ isivuaadagi ʌʌgi istumaasi gʌrsoicʌi is-
maitʌrcoocoadagi dai vaamioma cʌʌga maatʌcagi dai ʌʌgiadagi Diuusi
ñiooquidʌ.
20 Sʌʌlicʌdʌ maitʌaagai iscuaadagi baabaidi ispoduucai soimaasi
iduiñtuldi aapimʌ aa vaavoitudadami vai ʌgai vaamioma maicʌʌga maatʌ

caʌcagi dai vaamioma maicʌʌga ʌʌgiadagi Diuusi ñiooquidʌ. Vaavuava sai tomali ʌmo cuaadagai maidaidarsi. Dʌmosvʌʌscʌrʌ maicʌʌgadu isʌmaadutai cueeyi baabaidi ispoduucai soimaasi iduiñtuldiadagi aa.

21 Aliʌsi ʌrcʌʌgai ismaicuaadagi baabaidi, tomali maitayʌʌdagi, tomali maitivuaadagi tomali ʌmo istumaasi istucʌdʌ soimaasi iduiñtuldiagi aa vai ʌgai vaamioma maicʌʌga maatʌ caʌcagi dai vaamioma maicʌʌga ʌʌgiadagi Diuusi ñiooquidʌ.

22 Ismaacʌdʌ vaavoitudai sai maidaidarsi tomali ʌmo cuaadagai maitʌaagai isaagiadagi oodami mosʌcaasi Diuusi. Aliʌsi baigʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ ivuaadatai istumaasi ʌlidi ʌgai isʌrcʌʌgaducami maivuaamʌ ʌlidi tomasi aa ʌlidi ismaitʌrcʌʌgaducami.

23 Dʌmossioorʌ cuaadagi baabaidi maicʌʌga vaavoitudaitai ismaidaidarsi baabaidi soimaasi ivueeyi. Vʌʌsiistumaasi ivuaadagi gʌaagai isivuaadagi isduucatai vaavoitudadagi. Ismaacʌdʌ maipovueeyi ʌgai soimaasi ivueeyi.

15

———

1 Aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai sai maidaidarsi tomali ʌmo cuaadagai aliʌsi gʌaagai ismaivui ñiioocada ʌgaa ismaacʌ vaavoitudai sai daidarsi ʌʌmo cuaadagai, dai maisiu ivuaadagi mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi aatʌmʌ maitʌtʌgitoitai istumaasi vaavoitudai ʌgaa.

2 Vʌʌscatiaatʌmʌ aliʌsi gʌaagai isivuaadagi istumaasi oojoidi gʌraaduñi vaavoitudadami vai poduucai soicʌida aatʌmʌ ʌgaa sai vaamioma cʌʌga maatʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai vaamioma cʌʌga oidacagi.

3 Poduucai idui ʌCristo. Ʌgai maitidui mosʌcaasi istumaasi oojoidi cascʌdʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Vʌʌscatiismaacʌ gʌcʌʌdai aapi giñcʌʌdai aanʌ ʌʌpʌ”, astʌtʌdai ʌCristo Diuusi.

4 Vʌʌsiistumaasi gʌooja ʌʌquioma Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌraatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ, tʌsai poduucai maatʌna istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaada aatʌmʌ. Siʌʌscadʌnʌʌniada aatʌmʌ oojai istumaasi oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ maamatʌrʌi aatʌmʌ isducatai nuucada Diuusi ʌoodami ʌʌquidʌ dai isducatai soimaa taatamaiña ʌgai dai maiñiioocaiña Diuusi vui. Gomaasi gʌrsoicʌi isapiavaavoitudada isDiuusi gʌrsoicʌi.

5 Diuusi ʌrʌgai dai gʌrsoicʌi sai maiñiioocaiña ʌgai vui tomasi soimaasi taatamai daidʌ gʌrsoicʌi isapiavaavoitudadagi isʌgai gʌrnuucada. Dai aanʌ ipʌlidi isʌgai gʌnsoicʌda mai maitʌncoocoada aapimʌ aipacoga baiyoma siaa gʌnduutuada aapimʌ aipacoga. Suusi Cristo ipʌlidi ispovuaada aapimʌ cascʌdʌ.

6 Vai poduucai aapimʌ ʌmo tʌgitoidagai viaacagi dai cʌʌga ñiioocada Diuusi vui. Diuusi ʌroogadʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.

———

7 Cʌʌgacʌrʌ avʌr gʌnnʌijada aapimʌ aipacoga poduucai isduucai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi aatʌmʌ vai poduucai cʌʌga ñiioocadagi aa Diuusi vui.

8 ʌCristo divia dai ʌjudidíu saagida oidaga cʌʌgacʌrʌ vuvaida ʌliditai ʌjudidíu. Poduucai ʌpʌdui istumaasi aagidi Diuusi ʌjudidíu ʌʌqui aaduñdʌcardu sai ʌmo imidagai divi agaitadai ʌmo cʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dai poduucai maatʌtuldi Diuusi ʌgai sai istumaasi aagai Diuusi sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi.

9 DaidʌʌCristo divia vaidʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu cʌʌga ñiioocaiña Diuusi vui. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi ʌgai cascʌdʌ. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:

Cascʌdʌ cʌʌga ñioocadamu aanʌ aapi gʌvʌʌtarʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida.
Dai ganʌʌdamu aanʌ siaa gʌduutudaitai.
Potʌtʌdai Davicaru Diuusi.
10 Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Baigavʌr ʌnʌliada aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌpan duucai aa ismaacʌdʌ ʌrDiuusi maamaradʌ.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
11 Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Cʌʌgavʌr ñioocada Diuusi vui vʌʌscatai aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
Dai vʌʌsi oodami gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi Diuusi vui.
Dai gʌaagai ispocaitiadagi sai Diuusi sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
12 Dai pocaiti Isaía ʌʌpʌ aagaitai ʌCristo:
Dai ʌmoco ʌcajiudadʌaiñdʌrʌ Isaía divimu dai tʌaanʌdamu ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
Daidi ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vaavoitudamu isʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu.
Ascaiti Isaía.
13 Diuusi ʌrʌgai ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi isvaavoitudadagi istumaasi ʌrvaavoi.
Dai aanʌ ipʌlidi isʌgai baigʌnʌliatuda dai gʌnibʌstudacan tadacatuda vaavoitudacai aapimʌ Diuusi vai Diuusi Ibʌadʌ guvucadʌcʌdʌ aapimʌ sʌʌlicʌdʌ vaavoitudada isDiuusi gʌnnucada.
14 Giñaaduni cʌʌ maatʌ aanʌ isaapimʌ cʌʌ tuutuiga dai sastuduga dai cʌʌga istutuidi isgʌnmamaatʌtuldiadagi aipacoga istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi.
15-16 Dʌmos idi oojai maiduadicuitai gʌnoojidi aanʌ dai ʌpamu gʌnaagidi aanʌ naana maasi. Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ ʌrootosadʌcana Suusi Cristo cascʌdʌ. Diuusi cʌʌgacʌrʌ giññʌidi dai giñootoi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida ansai aagidana sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida ʌlidi. Ʌpapaali judidíu vuaapai naana maasi dai dadasdi Diuusi dai aanʌ ipʌlidi isDiuusi nʌijadagi ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌpan duucai istumaasi dadasdi aanʌ Diuusi. Diuusi Ibʌadʌ ʌco vuvaitu ʌgai cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai.
17 Suusi Cristo giñsoicʌi idi aa duiñdaga ismaacʌdʌ ivueeyi aanʌ Diuusi vʌʌtarʌ cascʌdʌ istutuidi aanʌ ispocaitiadagi sai cʌʌgadu.
18 Dai maisiaa ʌrai aanʌ isgaaagiadagi vʌʌsi istumaasi giñsoicʌi Suusi Cristo isivuaada aanʌ. Vʌʌsi istumaasi gaaagidi aanʌ ʌgai giñaagidi dai ʌgai giñmaa guvucadagai ansaidʌ ivuaadana naana maasi istumaasi sai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌgidiña Diuusi.
19 Siʌʌscadʌ ʌoodami nʌijadagi vʌʌsi istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌ ivueeyi aanʌ cʌʌga maatʌ ʌgai isDiuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ ivueeyi aanʌ gomaasi. Poduucai caaagidi aanʌ ʌoodami Jerusaleenaiñdʌrʌ abiaadʌrʌ asta Iliricooʌrʌ isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
20 Aanʌ giñaajagʌi isgaaagiadagi gomaasi siaaco maiquiaa caʌ oodami isoidaga Suusi Cristo. Maitaaagiada iñʌlidi aanʌ siaaco casi gaaagidi aa.
21 Vai poduucai ʌpʌduuna istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ siaaco pocaiti Isaía:
Maatʌmu ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maiquiaa caʌ isoidaga ʌCristo.
Dai maatʌ caʌcamu isʌgai ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
Ascaiti Isaía.

———

22 Λʌqui abiaadʌrʌ gʌnnʌida iñʌlidiña aanʌ dʌmos maitistutuidiña. Viaacatadai aanʌ isaagiadagi ismaacʌdʌ maiquiaa maatʌcatadai isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
23 Dʌmos sivi caaagidi aanʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ maimaatʌcatadai siaaco gaaata vuaadana aanʌ cascʌdʌ casistutuidi aanʌ ismʌʌca gʌnnʌidagi.
24 Modaivana iñʌlidi aanʌ siʌʌscadʌ imiagi Espaañiamu. Dai siʌʌscadʌ gʌndivida aanʌ baigiñʌliadamu aanʌ gʌntʌʌgacai. Aanʌ ipʌlidi isgiñsoiña aapimʌ istucʌdʌ imi aanʌ baitʌquioma.
25 Dʌmos quiaa imia iñagai Jerusaleenamu dai vuidaquia iñagai tumiñsi ʌvaavoitudadami Jerusaleenʌrʌ oidacami.
26 Λvaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidacami dai Acaayʌrʌ oidacami baigʌnʌlidi ʌmpaidacai tumiñsi dai ootosda agai ʌvaavoitudadami soituutuigami Jerusaleenʌrʌ oidacami.
27 Λgai soi ʌMasedooniʌrʌ oidacami dai ʌAcaayʌrʌ oidacami sai maatʌna isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami cascʌdʌ ʌMasedooniʌrʌ oidacami dai ʌAcaayʌrʌ oidacami gʌaagaitadai issoiñiagi tumiñsicʌdʌ dai vʌʌscʌrʌ baigʌnʌlidi caʌmpaidacai.
28 Cascʌdʌ siʌʌscadʌ vuidaquia aanʌ gotumiñsi ʌvaavoitudadami Jerusaleenʌrʌ oidacami casistutuidi aanʌ isimiagi Espaañiamu dai modaivunucai gʌndividagi.
29 Siʌʌscadʌ ai aanʌ mʌsiaaco daraaja aapimʌ cʌʌ maatʌ aanʌ isSuusi Cristo giñbaiʌliatuda agai. Aanʌ gʌnmamaatʌtulda iñagai vaamioma Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ.
30 Aapimʌ siaa duutudai Suusi Cristo daidʌ Diuusi Ibʌadʌ gʌrsoicʌi isgʌroigʌada aatʌmʌ cascʌdʌ gʌndaanʌi aanʌ mʌsai mamadaiña aanʌ imvʌʌtarʌ.
31 Vai Diuusi maidagitona Judeeʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ maivaavoitudai issoimaasi giñtaatatuldiagi. Dai daanʌdavurai Diuusi ʌʌpʌ vaidʌ ʌvaavoitudadami Jerusaleenʌrʌ oidacami baigʌrʌliaracʌdʌ vuuna ʌtumiñsi ismaacʌdʌ vuidiaquia iñagai aanʌ.
32 Vai poduucai isDiuusi ipʌlidagi baigiñʌliatugada aanʌ siʌʌscadʌ gʌndividagi dai giñibʌstagi gʌdividacai.
33 Diuusi gʌriibʌstudacan tadatudai dai aanʌ ipʌlidi isʌgai gʌnʌʌmadu daacagi.

16

———

1 Gaamucu imi agai Peve. Goovʌ ʌrgʌraduñi vaavoitudadami. Dai goovai soicʌi ʌooqui vaavoitudadami coococoidadʌ dai soituutuigami Sencreeʌrʌ oidacami.
2 Aanʌ ipʌlidi isaapimʌ cʌʌga miaadʌgiadagi siʌʌscadʌ ajia goovai, poduucai isduucai gʌaagai mʌsmiaadʌgiadagi vʌʌsi ʌvaavoitudadami. Dai maacadavurai istumaasi tʌgitoca goovai. Goovai soicʌiña muidutai dai aanʌ ʌʌpʌ giñsoicʌiña goovai cascʌdʌ.
3 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Prisila ʌʌmadu Aquila. Goovai ʌrgiñaaduñi ismaacʌ giñsoiñacai gaaagidi isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
4 Goovai baitoma gʌncooditu dai cʌʌgacʌrʌ gimvusaitu aidʌmʌsi giñmuaa aagaitadai cascʌdʌ aliʌsi baigiñʌlidi aanʌ goovaicʌdʌ. Dai maisiu mosʌcaasi aanʌ baigiñʌlidi vʌʌscatai vaavoitudadami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu baigʌnʌlidi ʌʌpʌ.

5 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda ʌʌpʌ vʌʌscatai ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ
gʌnʌmpaidi Prisila ʌʌmadu Aquila quiidʌrʌ. Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda
Epeneto goovai ʌrʌpʌgadadʌ ismaacʌdʌ vaavoitu Suusi Cristo Acaayʌrʌ.
6 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda María. Goovai aliʌsi aata vueeyi aapimʌ
gʌnsaagida.
7 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda giñaaduñi Andrónico ʌʌmadu Juniiasi. Goovai
giñʌʌmadu maisapicatadai. Daidʌ ʌojootosicami cʌʌga maatʌ goovai, dai aliʌ
siaa duutudai. Dai goovai ʌpʌga vaavoitu Suusi Cristo iñsaanʌ.
8 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Ampliiasi ʌgai ʌrʌmai vaavoitudadami dai aliʌ
oigʌdai aanʌ.
9 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Urvano goovai gʌrʌʌmadu aata vuaadana
Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ. Dai Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Estaaquisi. Goovai
aliʌ oigʌdai aanʌ.
10 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Apeelesi. Goovai aliʌ soimaa taatamai dai
apiavaavoitudai Suusi Cristo. Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Aristóbulo aaduiñdʌ.
11 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda giñaduñi Erodiono ʌʌmadu Narsiso aaduiñdʌ
ʌgai vaavoitudai Suusi Cristo.
12 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Tripena ʌʌmadu Triposa. Goovai aata vueeyi
Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ. Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda gʌraduñi Pérsida.
Goovai aliʌ oigʌdai aanʌ dai aliʌsi aata vueeyi Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ.
13 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Rupo. Goovai gia cʌʌga vaavoitudai dai
cʌʌgacʌrʌ oidaga. Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Rupo dʌʌdʌ. Goovai ʌrgiñdaada
ducami.
14 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Asíncrito ʌʌmadu Flegonte ʌʌmadu Ermasi
ʌʌmadu Patroovasi ʌʌmadu Ermesi ʌʌmadu ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ
ʌʌmadu daraaja.
15 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Filólogo ʌʌmadu Julia ʌʌmadu Nereo ʌʌmadu
suculidʌ ʌʌmadu Oliimpasi ʌʌmadu vʌʌscatai ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ
ʌʌmadu daraaja.
16 Cocomitucudavurai dai viaatuldiada gʌnaaduñi vaavoitudadami. Vʌʌsi
aipacoga siaaco aimʌrai aanʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo
Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi.
17 Gʌnnuucadacavurai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ daivui dai gamamaatʌtuldiña
istumaasi maitʌrvaavoi dai poduucai cocotuldi ʌvaavoitudadami dai
soimaasi iduiñtuldi. Maitavʌr urapʌcʌda ʌgai.
18 Ʌgai maitivueeyi istumaasi ipʌlidi Suusi Cristo. Ʌgai baiyoma ivueeyi
istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi. Ʌgai vuaamunaiña oodami ismaacʌdʌ poʌlidi
ismaitiipu yaatavogami dai poduucai vupuiirumadaiña.
19 Vʌʌscatai cʌʌ maatʌ isduucatai ʌʌgidiña aapimʌ istumaasi
gʌnmaatʌtuldi aanʌ cascʌdʌ baigiñʌlidi aanʌ. Dai aanʌ ipʌlidi issastuduaca
aapimʌ daidʌ ivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami dai maisiu istumaasi
maicʌʌgaducami.
20 Diuusi gʌrsoicʌi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi maitʌrcocodaitai aipacoga dai ʌgai
ootoma aadaimu ʌDiaavora vai camaisoimaasi gʌrtaatamituldiña. Aanʌ
ipʌlidi isSuusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi.
21 Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi Timoteo. Goovai giñsoiñacai ivueeyi iñaa
duiñdaga. Dai Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ Jasoñi ʌʌmadu Sosípater. Goovai
ʌrgiñaaduñi.
22 Aanʌ Tersio ivuiididi idi oojai Paavora dai Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ.
Aanʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌʌpʌ.

23 Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi Gaayo. Goovai quiidʌrʌ giñuuliñaca aanʌ. Dai
taañiupidiña goovai gʌquii ʌvaavoitudadami sai ami gʌnʌmpaidiña. Diu-
uscʌdʌ gʌmviaatuldi Erasto ʌʌpʌ. Goovai ʌrtumiñsi vuudami tanai. Diu-
uscʌdʌ gʌmviaatuldi Cuarto ʌʌpʌ.
24 Aanʌ ipʌlidi isSuusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi aapimʌ vʌʌscatai.

———

25 Diuusi istutuidi isgʌnsoiñagi mai vaamioma cʌʌga vaavoituda aapimʌ
istumaasi gʌnmaatʌtuldi aanʌ. Aanʌ gʌnmaatʌtuldi isSuusi Cristo
ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai naana maasi istumaasi Suusi Cristo ipʌlidi
ismaatʌca aapimʌ. Gomaasi maitʌmaatʌcatadai ʌʌquioma
26 dʌmos sivi Diuusi gʌrmaatʌtuldi vʌʌsi gomaasi vai aatʌmʌ istu-
tuidi isgʌnmaatʌtulda aapimʌ. Tomasi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ
ʌʌquioma ooja isdivia agaitadai ʌCristo dʌmos ʌoodami maicʌʌga maatʌ
caʌcatadai. Dai sivi cadivia Suusi Cristo dai gʌrmaatʌtuldi aatʌmʌ ismaacʌdʌ
ʌrojootosadʌ vʌʌsi gomaasi. Dai aatʌmʌ gʌnmaatʌtuldi istuiya ʌlidi is-
maacʌdʌ ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ. Diuusi poduucai gatʌjai vai
poduucai ʌoodami vʌʌsi oidigi daama oidacami vaavoitudana isSuusi Cristo
ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai ʌʌgidiña. Diuusi tomastuigaco oidagai.
27 Aanʌ ipʌlidi isaapimʌ dai vʌʌsi oodami siaa duutuadagi Diuusi dai cʌʌga
ñioocadagi giñʌpan duucai. Diuusi ʌgai dai maatʌ vʌʌsiaʌcatai. Poduucai
ivueeyi aatʌmʌ vaavoitudaitai isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
Mosʌcaasi.

Idi ʌrʌpʌgadadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora ʌvaavoitudadami Coriintoʌrʌ oidacami

1 Aanʌ ʌrPaavora dai Suusi Cristo ʌcovai giñvuusaitu ansaidʌ
ʌrootosadʌcana poduucai ipʌli Diuusi cascʌdʌ. Aanʌ ʌʌmadu gʌraduñi
Sóstenes
2 Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi aatʌmʌ aapimʌ vaavoitudadami mʌsmaacʌdʌ
gʌnʌmpaidiña Coriintoʌrʌ dai siaa duutudaiña Diuusi. Aapimʌ ʌrDiuusi
maamaradʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo. Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ
mʌsai gajiaadʌrʌ vipiaadana vʌʌsi soimaascami dai maisiu mosʌca aapimʌ
ʌgai ismaacʌdʌ vʌʌsi oidigʌrʌ siaa duutudai Suusi Cristo ʌʌpʌ. Suusi Cristo
ʌrtʌaanʌdamigadʌ ʌgai dai aatʌmʌ ʌʌpʌ.
3 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga
apiacʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai apiagʌniibʌstudacan tadacagi.

———

4 Vʌʌscʌrʌ baigiñʌlidiña aanʌ Diuusicʌdʌ. Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi
vaavoitudaitai aapimʌ Suusi Cristo.
5 Sʌʌlicʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ vai poduucai aapimʌ cʌʌ
maatʌ caʌ ñiooquidʌ dai cʌʌga aagidi aapimʌ aa istumaasi aagai Diuusi
ñiooquidʌrʌ.
6 Poduucai isduucai gʌnaagidi aanʌ sai Suusi Cristo istutuidi iscʌʌgacʌrʌ
gʌnvuvaidagi dai gʌnsoiñagi mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana, tai poduucai idui.
7 Dai poduucai aapimʌ maiviʌʌga tomali ʌmo istumaasi istumaasi Diuusi
maacai vaavoitudadami. Vʌʌsi gomaasi Diuusi gʌnmaacai nʌnʌracatai
aapimʌ isdiviagi gʌrtʌaanadamiga Suusi Cristo.
8 Dai Suusi Cristo gʌnsoiñamu isapiavaavoitudada aapimʌ dai cʌʌgacʌrʌ
oidacagi asta mʌsiʌʌscadʌ coiyagi vai poduucai tomali ʌmaadutai
maigʌʌpiʌrʌ gʌnvuupadagi siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo.
9 Diuusi vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi aagai. Dai ʌgai gʌraagidi isapia-
mamadaiña aatʌmʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo vuitapi ʌgai gʌroigʌdai
cascʌdʌ.

———

10 Giñaaduñi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo giñmaa sʌʌlicami ansai
gʌnaagidana mʌsai ʌmo tʌgitoidagai viaacana dai maitʌnvupui vʌʌtʌcana.
Baiyoma avʌr cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijada aipacoga.
11 Cloe aaduñdʌ giñaagidi mʌsai aapimʌ gʌncocodaiña cascʌdʌ poduucai
gʌnaagidi aanʌ.
12 Ʌgai giñaagidi mʌsai aapimʌ gʌnvupui vʌʌtʌcana pocaititai: “Aatʌmʌ
ʌrPaavora mamaatʌrdamigadʌ”. Dai sai aa pocaitiña: “Aatʌmʌ
ʌrApoolosi mamaatʌrdamigadʌ”. Dai sai aa pocaitiña: “Aatʌmʌ
ʌrSeefasi mamaatʌrdamigadʌ”. Dai sai aa pocaitiña: “Aatʌmʌ ʌrCristo
mamaatʌrdamigadʌ, dai aapimʌ gia cho”.
13 Ʌʌmoco viaaca ʌlidi ʌmo tʌaanʌdami dai aa viaaca ʌlidi ʌmai
tʌaanʌdami poduucai gia maitʌrcʌʌgai. Mosʌca Suusi Cristo tʌaanʌi vʌʌsi
vaavoitudadami. Aanʌ maimuu curusiaba mʌsai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna
aapimʌ. Aanʌ maitʌnvapacoi mʌsaidʌ ʌrgiñmamaatʌrdamicana.
14 Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ Diuusi vui ismaitʌnvapacoi aanʌ tomali ʌmaadutai
aapimʌ mosʌca Crispo dai Gaayo vapacoi aanʌ.

15 Cascᴧdᴧ tomali ᴧmaadutai aapimᴧ maitistutuidi ispotᴧiyagi sai aanᴧ
gᴧnvapacoi mᴧsaidᴧ ᴧrgiñmamaatᴧrdamicana.
16 Utudami tᴧgito aanᴧ isEstéfana aaduñdᴧ vapacoi aanᴧ ᴧᴧpᴧ, dᴧmos
maitᴧgito aanᴧ isvapaconai aa.
17 Suusi Cristo maitiñootoi ansai gavapaconana. ᴧgai giñootoi ansai gaaagi-
dana isᴧgai ᴧrᴧcᴧᴧgacᴧrᴧ vuviadami. Dai aanᴧ maiñioocai ᴧmo saitudugami
duucai. Siᴧᴧscadᴧ gᴧaagadagi sai Suusi Cristo muu curusiaba sai cᴧᴧgacᴧrᴧ
vuvacᴧna oodami, ᴧoodami cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvacᴧi Diuusi guvucadagacᴧdᴧ dai
maisiu cᴧᴧ maatᴧ ñioocaitai ᴧgai ismaacᴧdᴧ aagidi Diuusi ñiooquidᴧ.

———

18 Siᴧᴧscadᴧ gaaagiada aatᴧmᴧ isSuusi Cristo muu curusiaba dai poduucai
cᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧrvuvaidi, ᴧgai ismaacᴧdᴧ iimia agai ᴧDiaavora ᴧᴧmadu mosvui-
irugami duucai caᴧcana gomaasi, dᴧmos aatᴧmᴧ ismaacᴧdᴧ Diuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ
gᴧrvuvaidi vaavoitudai isgomaasi ᴧrDiuusi guvucadadᴧ.
19 Pocaiti Diuusi ñiooquidᴧ:
Aanᴧ maatᴧtuldamu oodami sai istumaasi aagai mamaatᴧcami maitᴧrsoiñi
cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaidaragai vᴧᴧtarᴧ.
Tomali istumaasi ivueeyi ᴧsastuduacᴧdᴧ maitᴧrsoiñi ᴧᴧpᴧ.
Ascaiti Diuusi.
20 Tomali mamaatᴧcami, tomali mamaatᴧtuldiadami tomali ᴧgai is-
maacᴧdᴧ cᴧᴧ maatᴧ ñioocai maitistutuidi iscᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧrvuvaidagi. Diuusi
gᴧrmaatᴧtuldi sai siᴧᴧscadᴧ ᴧmamaatᴧcami gamamaatᴧtuldiada ᴧliadagi is-
ducatai gatᴧaanᴧi Diuusi sai ᴧgai vupuiirugami duucai ñioocai.
21 Diuusi cᴧᴧ maatᴧ istumaasi ᴧᴧgi ᴧgai ivueeyi. Diuusi maidagito tomali
ᴧmo oodami isᴧᴧgi maatiagi isducatai gatᴧaanᴧi Diuusi tomali ᴧvaamioma
sastuduacᴧdᴧ, Diuusi baiyoma ipᴧli iscᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaquiagi sioorᴧ vaavoi-
tudagi, nᴧiditai ñiooquidᴧ ismaacᴧdᴧ oojisi tomasi aa vuiirugami duucai
nᴧijadagi Diuusi ñiooquidᴧ ismaacᴧdᴧ aagai cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaidaragai.
22 ᴧjudidíu ipᴧlidi istᴧᴧgiagi mui naana maasi gᴧgᴧrducami ismaacᴧdᴧ
ivueeyi Diuusi dai poduucai maatiagi isbaigᴧ ᴧrvaavoi Diuusi ñiooquidᴧ
ismaacᴧdᴧ aagai cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaidaragai, daidᴧ ᴧgiliego ismaacᴧdᴧ poᴧlidi
saliᴧ sastuduga vaavoitudai mosᴧcaasi istumaasi maivuidᴧrᴧ caatᴧ ma-
maatᴧtuldaragadᴧ.
23 Dᴧmos aatᴧmᴧ gamamaatᴧtuldi isᴧCristo ismaacᴧdᴧ nᴧnᴧra ᴧjudidíu
cadivia dai gᴧmuaatu curusiaba dᴧmos gomaasi aliᴧsi ᴧrsiaa ᴧraragai
ᴧjudidíu ismaacᴧdᴧ maivaavoitudai vᴧᴧtarᴧ, daidᴧ ᴧgiliego vuiirugami ᴧlidi
gomaasi.
24 Dᴧmos ᴧgai ismaacᴧdᴧ Diuusi ᴧco vuvaitu sai cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvacᴧna tomasi
ᴧrᴧjudidíu dai giliego ᴧgai maatᴧ isDiuusi aliᴧ viaa guvucadagai dai isDiuusi
aliᴧ cᴧᴧ tᴧtᴧgitoi dai isDiuusi ootoi ᴧCristo sai cᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧnvuvaidana.
25 Tomasi oodami vuiirugami ᴧlidi gomaasi ismaacᴧdᴧ ivueeyi Diuusi
dᴧmos Diuusi vaamioma cᴧᴧga tᴧtᴧgitoi sioodami. Tomasi oodami poᴧlidi
isDiuusi maiviaa guvucadagai dai dagito mᴧsmuaagi ᴧCristo curusiaba,
dᴧmos Diuusi vaamioma viaa guvucadagai sioodami.
26 Giñaaduñi gᴧaagai mᴧsmaatᴧcagi isDiuusi maiᴧcovai vuvaitu mui sas-
tudugami tomali mui tᴧtᴧaanᴧdami, tomali mui riricu.
27 Baiyoma Diuusi ᴧco vuvaitu mui ismaacᴧdᴧ ᴧoodami poᴧlidi
isiᴧrvupuiirugami vai poduucai siaa ᴧᴧrana sastuduacᴧdᴧ, dai Diuusi ᴧco
vuvaitu mui ismaacᴧdᴧ ᴧoodami poᴧlidi ismaitistutuidi isgatᴧaanᴧdagi vai
poduucai siaa ᴧᴧrana ᴧtᴧtᴧaanᴧdami.

28 Diuusi maidagitua agai ʌtʌtʌaanʌdami isgatʌaanʌdagi tʌvaagiʌrʌ baiyoma ʌco vuvaitu ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrtʌtʌaanʌdami dai ismaacʌdʌ ʌoodami soi duucai nʌidi sai ʌgai gatʌaanʌiña tʌvaagiʌrʌ.
29 Dai poduucai tomali ʌmaadutai maigʌducʌdʌ gʌʌliadamu Diuusi vuitapi.
30 Diuusi gʌrmaa iibʌdagai utudui vaavoitudaitai aatʌmʌ Suusi Cristo dai Diuusi ootoi Suusi Cristo tami oidigi daama sai poduucai maatʌna aatʌmʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi ʌgai oodami, dai Suusi Cristo muu curusiaba tʌsai aatʌmʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai aatʌmʌ, Suusi Cristo gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana maisoimaasi ivuaadatai, Suusi Cristo ʌrʌgai ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi.
31 Cascʌdʌ pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Tomali ʌmaadutai maitʌaagai isgʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ivueeyi baiyoma gʌaagai isbaigʌnʌliadagi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ivueeyi Diuusi”.

2

———

1 Dʌmos giñaaduñi aidʌsʌ ii aanʌ dai gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ aanʌ maiʌmo cʌʌ maatʌ ñioocadami duucai gʌnaagidi.
2 Aidʌsi gʌnʌʌmadu daacatadai aanʌ, aanʌ ipʌliditadai isgʌnaagidagi sioorʌ ʌrSuusi Cristo dai istumaasi ivuaadana dai vaamioma ipʌlidianʌ ismaatʌca aapimʌ isSuusi Cristo muu curusiaba cascʌdʌ muiyoco gʌnaagidiña aanʌ gomaasi.
3 Aidʌsi tucamʌrʌ aayi aanʌ gigivuquimi aanʌ duaadimutugaitai poʌliditadai aanʌ ismaicʌʌga iduñia iñagai giñaa duiñdaga.
4 Dai aidʌsi gʌnaagidi aanʌ Diuusi ñiooquidʌ aanʌ maiʌmo cʌʌ maatʌ ñioocadami duucai gʌnaagidi baiyoma Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ
5 vai poduucai aidʌsi vaavoitu aapimʌ Diuusi Ibʌadʌ gʌnvaavoituli dai maisiu oodami cʌʌ maatʌ ñioocadami.

———

6 Vʌʌscʌrʌ ʌgai saagida ismaacʌdʌ vaamioma cʌʌga ʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ mamaatʌtuldi aanʌ vʌʌsi istumaasi Diuusi giñmamaatʌtuli vai poduucai ʌgai vaamioma cʌʌga maatʌna Diuusi ñiooquidʌ. Gomaasi maimaatʌ ʌoodami ismaacʌdʌ pocaiti sai ʌgai ʌrsastudugami tomali ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi. Ʌgai maivʌʌscʌrʌ tʌaanʌda agai.
7 Baiyoma aagidiña aatʌmʌ istumaasi gʌrmamaatʌtulidi Diuusi istumaasi ʌʌgi ʌgai maatʌcatadai. Gomaasi gʌtʌtʌgitoitadai ʌgai maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ tʌtʌgitoitadai ʌgai isducatai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidagi, tʌsai tomastuigaco oidacana aatʌmʌ ʌgai ʌʌmadu.
8 Tomali ʌmaadutai tʌtʌaanʌdami oidigi daama maimaatʌ caʌ gomaasi. Maatʌ caʌcamudai ʌgai maicurusiaba siisamudai ʌSuusi Cristo ismaacʌdʌ vʌʌscatai gʌaagai issiaa duutuadamudai.
9 Dai Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti daidʌ ʌrvaavoi:
Diuusi bai duu mui naana maasi ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ oigʌdai.
Ʌgai ʌristumaasi istumaasi tomali ʌmaadutai mainʌidiña tomali maicajiomacana tomali maitʌtʌgitoiña.
10 Gomaasi ʌgai istumaasi Diuusi Ibʌadʌ gʌrmamaatʌtuldi dai gʌrsoicʌi tʌsai maatʌcana. Diuusi Ibʌadʌ cʌʌ maatʌ vʌʌsi istumaasi tʌtʌgitoi Diuusi.
11 Tomali ʌmo oodami maimaatʌ istumaasi tʌtʌgitoi ʌmai oodami mosʌjʌʌgi maatʌ istumaasi tʌtʌgitoi. Poduucai ʌʌpʌ tomali ʌmo oodami

maimaatʌ istumaasi tʌtʌgitoi Diuusi dʌmos Diuusi Ibʌadʌ maatʌ istumaasi tʌtʌgitoi Diuusi.
12 Diuusi gʌrootosi gʌIbʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana, tʌsai poduucai maatʌ caʌcana vʌʌsi istumaasi cʌcʌʌgaducami istumaasi Diuusi ivueeyi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ. Maisiu oodami sastudugami gʌrmamaatʌtulidi gomaasi.
13 Idi ñiooqui ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ Diuusi Ibʌadʌ giñmaatʌtuli maisiu oodami. Dai poduucai mamaatʌtuldiña aanʌ oodami ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja Diuusi Ibʌadʌ.
14-15 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌmadu daja Diuusi Ibʌadʌ maitistutuidi ismaatʌ caʌcagi tomali isvaavoitudagi istumaasi gamamaatʌtuldi Diuusi Ibʌadʌ gomaasi ʌrvuiirudagai ʌgai vʌʌtarʌ. Mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja Diuusi Ibʌadʌ ʌgai gia istutuidi ismaatʌ caʌcagi vʌʌsi. Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌmadu daja Diuusi Ibʌadʌ maitistutuidi ismaatiagi istuisi poduucai vaavoitudai aa.
16 Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Tomali ʌmaadutai maimaatʌ istumaasi gʌtʌtʌgitoi Diuusi. Dai tomali ʌmaadutai maitistutuidi ismaatʌtuldagi Diuusi”. Dʌmos Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daaca aatʌmʌ vaavoitudadami dai gʌrsoicʌi tʌsai maatʌna tomasi palʌpi istumaasi tʌtʌgitoi Suusi Cristo.

3

———

1 Aidʌsi gʌnʌma daacatadai aanʌ, aanʌ maitistui iscʌʌga gʌnmaatʌtuldagi ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja Diuusi Ibʌadʌ. Aapimʌ ivuaadana istumaasi ipʌlidiña maisiu istumaasi ipʌlidiña Suusi Cristo. Baiyoma gʌnmaatʌtuli aanʌ poduucai isduucai mamaatʌtuldiña aanʌ ismaacʌdʌ utudama vaavoitudai.
2 Aapimʌ maitistutuiditadai ismaatʌ caʌcagi istumaasi sijiacami ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ cascʌdʌ gʌnmaatʌtuli aanʌ istumaasi maisijiacami. Dai vʌʌscʌrʌ tomali sivi maiquiaa istutuidi aapimʌ ismaatʌ caʌcagi.
3 Aapimʌ quiaa ivueeyi istumaasi ipʌlidi. Aapimʌ coimudadʌ tuutuiga dai oomaliga ʌpan duucai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ maivaavoitudai. Poduucai ivueeyi aapimʌ istumaasi ipʌlidi maisiu istumaasi ipʌlidi Suusi Cristo.
4 Siʌʌscadʌ pocaitiada aapimʌ: “Aanʌ ʌrPaavora mamaatʌrdamigadʌ”. Dai aa pocaitiada: “Aanʌ ʌrApoolosi mamaatʌrdamigadʌ”. Aapimʌ ʌpan vueeyi ismaacʌdʌ maivaavoitudai.
5 Apoolosi dai aanʌ ʌroodami. ¿Dai tuma guvucadagai viaa aatʌmʌ? Aatʌmʌ mosʌrpipiooñigadʌ Diuusi. Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai gaaagidiña ñiooquidʌ dai aatʌmʌ gʌnaagidi aapimʌ mʌtai aapimʌ vaavoitu.
6 Aanʌ ʌpʌga gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ dai gooquiʌrʌ Apoolosi vaamioma gʌnmaatʌtuli dʌmos Diuusi ʌgai dai vaamioma gʌnvaavoituldi.
7 Aanʌ ismaacʌdʌ ʌʌpʌga gʌnaagidi tomali Apoolosi ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gʌnaagidi aatʌmʌ maiviaa guvucadagai mosʌʌgi Diuusi. Diuusi ʌrʌgai ismaacʌdʌ vaamioma gʌnvaavoituldi.
8 Dai vʌʌsi Diuusi pipiooñigadʌ ʌpan ducami dai Diuusi aa namʌquida agai gʌpipiooñiga tʌvaagiʌrʌ isʌmaadutai vaamioma cʌʌga iduñiagi aa duiñdadʌ tami oidigi daama vaamioma aa namʌquidamu ʌgai mʌʌca.
9 Aatʌmʌ ʌrDiuusi pipiooñigadʌ dai gʌnaagidi ñiooquidʌ dai Diuusi vaamioma gʌnvaavoituldi.
Aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ dai Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja.
10 Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ gaaagidiña aanʌ ñiooquidʌ Diuusi guvucadadʌcʌdʌ. Aidʌsi ʌʌpʌga gʌnaagidi aanʌ Diuusi ñiooquidʌ aanʌ gʌnaagidi

isSuusi Cristo muu curusiaba. Gomaasi gʌaagai isʌʌpʌga vaavoitudagi. Vai sivi ʌmai vaamioma gʌnmamaatʌtuldi Diuusi ñiooquidʌ. Tomasioorʌ sioorʌ gamamaatʌtuldiadagi gʌaagai isgamamaatʌtuldiadagi istumaasi ʌrvaavoi.

11 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai gʌaagacai gamamaatʌtuldiada ʌliadagi Diuusi ñiooquidʌ gʌaagai isʌpʌga gamamaatʌtuldiadagi isSuusi Cristo muu curusiaba.

12 Dai gooquiʌrʌ vaamioma gamamaatʌtuldiadagi mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi dai maisiu istumaasi maitʌrvaavoi.

13 Siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo dai nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami amaasi cʌʌga gʌmaatʌmu ismaacʌdʌ vaamioma cʌʌga idui gʌaa duiñdaga.

14 Ʌgai ismaacʌdʌ gaaagidi mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi ʌgai gia Diuusi aa namʌquidamu tʌvaagiʌrʌ.

15 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi istumaasi maitʌrvaavoi ʌgai gia maiaa namʌquidamu Diuusi, tomasi ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuusai.

16 Aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ dai Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja.

17 Dai Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu mʌsai camaisoimaasi ivuaadama. Cascʌdʌ isʌmaadutai gʌnmamaatʌtuldiadagi istumaasi maitʌrvaavoi, Diuusi aliʌ soimaa taatatuldamu ʌgai.

18-19 Tomali ʌmaadutai maitʌaagai isʌʌgi gʌnvupuiirumadadagi. Isʌmaadutai poʌliadagi isaliʌ saituduga aliʌsi gʌaagai istʌtʌgitodagi sai Diuusi vupuiirugami duucai nʌidi ʌoodami sastuduacʌdʌ. Sioomʌ ʌrcʌʌgai siaa oodami pocaitiadagi saidʌ ʌrvupuiirugami dai Diuusi vʌʌtarʌ gia sastuduga ʌgai. Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Ʌgai ismaacʌdʌ poʌlidi issastuduga, Diuusi dadagitoi sai ʌjʌʌgi gʌnvupuiirumadaiña”.

20 Dai pocaiti ʌpʌ: “Cʌʌ maatʌ Diuusi sai tʌtʌgitoidadʌ ismaacʌdʌ poʌlidi issastuduga maitʌrsoiñi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi”.

21 Cascʌdʌ maitʌaagai mʌsgʌncocoadagi sastuduacatai gʌnmamaatʌtuldiadamiga. Diuusi casi gʌnmaa vʌʌsi istumaasi tʌgito aapimʌ.

22-23 Aapimʌ ʌrCristo aaduñdʌ dai Cristo ʌrDiuusi maradʌ. Dai aanʌ dai Apoolosi dai Piiduru ʌrgʌnpipiooñiga aapimʌ. Dai oidigi ʌraapimʌ gʌntuidaga. Dai oidaga aapimʌ dai coiya agai aapimʌ, dai nʌidi aapimʌ mui naana maasi istumaasi ʌpʌvueeyi sivi, dai tʌʌgimu aapimʌ mui naana maasi istumaasi dʌgavuñia agai, vʌʌsi gomaasi ʌrsoiñi aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ.

4

———

1 Poduucai aapimʌ aliʌsi gʌaagai isCristo pipiooñigadʌ duucai gʌrnʌijadagi. Diuusi gʌrootoi tʌsai gʌnmamaatʌtuldana istumaasi ʌʌgi Diuusi maatʌcatadai.

2 Dai vʌʌscʌrʌ isʌmaadutai viaacagi ʌmo aa duiñdagai gʌaagai iscʌʌga ivuaadagi.

3 Dʌmos aanʌ maivuam iñʌlidi tomamʌs caiti giñnʌidi aapimʌ dai tomali maivuam iñʌlidi tomasi caiti giñnʌidi dudunucami. Dʌmos aanʌ maimaatʌ isbaig ʌrsoimaasi iducami aanʌ.

4 Vʌʌscʌrʌ poʌlidi iscʌʌgacʌrʌ oidaga dai maisoimaasi ivueeyi, maisiu gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ tʌtʌgitoi aanʌ potʌimu Diuusi ismaitʌrsoimaasi iducami. Mosʌʌgi ʌgai maatʌ isbaigʌ ʌrsoimaasi ivuaadami aanʌ ischo ʌʌpʌ.

5 Dai cascʌdʌ aapimʌ maitʌaagai isapiapocaitiadagi ansai aanʌ ʌrsoimaasi
ivuaadami asta siʌʌscadʌ divia Suusi Cristo amaasi ʌgai maasiuldamu istu-
maasi maitʌmaatʌ sivi, asta istumaasi tʌtʌgitoiña oodami, dai sioorʌ cʌʌga
ivuaadana Diuusi potʌʌdamu sai cʌʌga idui.
6 Dai casi gʌnaagidi aanʌ sai gʌaagai mʌsʌmaadugan duucai gʌrnʌijadagi
Apoolo ʌʌmadu aanʌ vai poduucai cʌʌga maatʌca aapimʌ sai maitʌaagai
ispocaitiadagi sai vaamioma cʌʌgadu gʌnmamaatʌtuldiadamiga siaa. Dai
poduucai ivuaada aapimʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi. Siʌʌscadʌ pocaitiada
aapimʌ gʌmaatʌ isgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliidi aapimʌ.
7 Aapimʌ maitʌaagai isgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi. Vʌʌsi istumaasi istutuidi
aapimʌ isivuaadagi Diuusi gʌnmaa guvucadagai cascʌdʌ istutuidi aapimʌ
isivuaadagi. ¿Tuimʌsi gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi aapimʌ ducami isʌʌgi aapimʌ
viaacagi guvucadagai isivuaadagi?
8 Aapimʌ poʌlidi iscamaatʌ vʌʌsiaʌcatai istumaasi aagai Diuusi
ñiooquidʌrʌ. Dai aapimʌ tʌtʌaanʌdami duucai oidaga. Dai gajiaadʌrʌ gʌrviaa
aapimʌ. Siʌʌsi ʌrcʌʌgaicamudai issʌʌlicʌdʌ ʌrtʌtʌaanʌdamicamudai aapimʌ
siaatʌmʌ ojootosicami ʌʌpʌ gʌnsoiñacai gatʌaanʌdamudai.
9 Ʌʌmo imidaga poʌlidi aanʌ sai Diuusi pipiooñi duucai gʌrnʌijada
cascʌdʌ. Ducami istomali ʌmo imidagai maitʌaanʌi aatʌmʌ tomali ʌmo
istumaasicʌdʌ. Dai ducami iscasi gʌrcoodia agadamudai oodami dai Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ dai oodami mosnʌijadamudai.
10 Dai ducami isoodami vupuiirugami ducai gʌrnʌijadamudai gaaagiditai
aatʌmʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Mai aapimʌ povʌnʌlidi mʌsi
aliʌ sastuduga vaavoitudaitai Suusi Cristo. Ducami isaatʌmʌ maicʌʌga
vaavoitudadagi Diuusi ñiooquidʌ mai aapimʌ poʌlidi mʌsai cʌʌga vaavoitu-
dai. Ducami isvʌʌsi oodami soi duucai gʌrnʌijadagi dai ducami mʌsaapimʌ
siaa gʌnduutuadagi.
11 Aatʌmʌ bibiuuguiña, dai tonocoñicana, dai maiyuucusucana, dai oodami
soi duucai gʌrnʌidiña, dai maivaacʌ aatʌmʌ.
12 Dai iibiocorʌi aatʌmʌ gaaata vuaadatai. Oodami soimaasi ñiooqui
gʌraagidiña dʌmos aatʌmʌ daanʌiña Diuusi sai ʌgai soicʌiña. Oodami
soimaasi gʌrtaatamituldiña tʌtai aatʌmʌ maivui ñioocaiña.
13 Dai oodami gʌrñiooquidiña dʌmos aatʌmʌ maacaiña ñiooqui ducami
siʌrgʌraaduñica ʌgai. Dai oodami voisiqui duucai gʌrnʌidi.
14 Aapimʌ giñmaamara gʌnducami nai aanʌ aliʌsi gʌnoigʌdai cascʌdʌ po-
duucai gʌnoojidi aanʌ gʌnmaquia iñʌliditai ñiooqui maisiu gʌnsiaa ʌʌratuda
iñʌliditai.
15 Tomamʌsi aapimʌ viaacagi baivustaama miil mamaatʌtuldiadami is-
maacʌdʌ gʌnmamaatʌtuldi istumaasi aagai Suusi Cristo dʌmos maimuidu
ismaacʌdʌ ʌpan ducami gʌnooga mosʌca aanʌ. Aanʌ gʌnaagidi isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami mʌtai aapimʌ vaavoitu cascʌdʌ gʌnooga giñducami
aanʌ.
16 Cascʌdʌ gʌndaanʌi aanʌ mʌsai giñʌpan duucai oidacana.
17 Cascʌdʌ gʌnotosda iñagai aanʌ goTimoteo dai goovai gʌaagidamu is-
duucatai gʌaagai isoidaca aapimʌ. Goovai giñmara gʌducami nai aanʌ aliʌ
oigʌdai dai goovai cʌʌga ivueeyi gʌaa duiñdaga. Dai goovai gʌnaagidamu isd-
ucatai ivueeyi aanʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo, dai istumaasi mamaatʌtuldi
aanʌ vʌʌsi aipacoga quiquiuupiʌrʌ.
18 Ʌʌmadutai aapimʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi poʌliditai iñsaanʌ gʌnʌbʌidi dai
cascʌdʌ maitʌndidividi aanʌ.
19 Dʌmos aanʌ otoma mʌʌca gʌnnʌida iñʌlidi isDiuusi ipʌldagi. Dai amaasi
nʌidamu aanʌ sʌʌ cʌʌga vaavoitudai dai sʌʌ cʌʌga oidaga ʌgai ismaacʌdʌ
gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi dai maisiu mosʌca istumaasi aagai ʌgai.

20 Dai ʌgai saagida ismaacʌdʌ iduñia ʌlidi istumaasi Diuusi ipʌlidi Diuusi
guvucadadʌ vaamioma gʌaagai sioodami ñiooquidʌ.
21 Cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca aapimʌ dai poduucai aanʌ maitʌnbagaidamu
siʌʌscadʌ gaamu imiagi dai poduucai baigiñʌliadamu aanʌ aapimʌcʌdʌ.

5

———

1 Sivi cajioma aatʌmʌ isʌmaadutai aapimʌ vʌʌna gʌooga ooñigadʌ.
Gomaasi ʌrʌmo istumaasi aliʌ soimaascami. Dai maitiipu oigaragai
isivuaadagi tomali ʌgai saagida ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi.
2 Dai vʌʌscʌrʌ quiaa gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi aapimʌ. Baiyoma gʌaagai
mʌssiaa ʌʌradamudai dai soigʌnʌliadamudai. Ʌcʌʌli ismaacʌdʌ pomaasi
idui maitʌaagai mʌsdadagitodagi isvapacʌda ʌgai gʌnʌmpaidaragʌrʌ.
3-4 Tomasi maigʌnʌʌmadu daja aanʌ vʌʌscʌrʌ gʌntʌtʌgitoiña aanʌ.
Ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo giñmaa sʌʌlicami cascʌdʌ gʌnaagidi aanʌ
istumaasi idui gocʌʌli aliʌsi ʌrsoimaascami. Aanʌ gʌnaagidamu istumaasi
gʌaagai isiduñiagi aapimʌ ducami isgʌnʌʌmadu daacamudai aanʌ.
Ʌmpaidavurai aapimʌ vʌʌsi vaavoitudadami dai Suusi Cristo guvucadadʌ
gʌnʌʌmadu daacamu.
5 Dai aagidavurai gocʌʌli sai camaivapacʌiña gʌnʌmpaidaragarʌ vai po-
duucai ʌʌmadu aimʌraiña oodami ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ʌDiaavora
ipʌlidi. ʌDiaavora aliʌ viaa guvucadagai. Poduucai sʌʌlicʌdʌ soimaa taatamu
ʌgai. Dai ʌgai soimaasi taatacai istutuidi siʌma duucai gʌtʌgituagi dai
camaisoimaasi ivuaadagi poduucai cʌʌgacʌrʌ vuusaiña siʌʌscadʌ diviagi
ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo.
6 Maitʌaagai mʌsgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi poʌliditai mʌscʌʌga ivueeyi. Cʌʌ
maatʌ aapimʌ sai ʌmo oodami soimaasi ivuaadami istutuidi issoimaasi
iduiñtuldagi mui oodami.
7 Cascʌdʌ gʌaaagai isaagidagi gocʌʌli sai camaivapacʌiña
gʌnʌmpaidaragʌrʌ. Ʌgai istutuidi issoimaasi iduiñtuldagi aa vaavoitudadami
tomasi maiquiaa soimaasi iduiñtuli aa. Suusi Cristo ʌrʌpan ducami ʌaali
cañiiru ismaacʌdʌ coodaiña gʌnaaduñicaru ʌgʌʌ siaa duudagʌrʌ ismaacʌdʌ
pascua tʌʌgidu vai poduucai Diuusi oigʌldiña soimaascamigadʌ.
8 Dai poduucai aatʌmʌ gʌaagai iscamaisoimaasi ivuaadagi dai cʌʌgacʌrʌ
oidaca.
9 Casi gʌnaagidi aanʌ ʌmai oojiʌrʌ dai maitʌaagai mʌsuurapʌcʌdagi ʌgai
ismaacʌdʌ googosi gʌnducami.
10 Dʌmos aanʌ maitʌnaagida iñʌliditadai mʌsai gajiaadʌrʌ vipiadana
vʌʌscatai ismaacʌdʌ googosi gʌnducami, dai ismaacʌdʌ coimudadʌ tuutu-
iga, dai ismaacʌdʌ ʌʌsivoga, dai ismaacʌdʌ siaa duutudai momoono. Is-
maiñiooquiada agadamudai aapimʌ gooodami avʌnacai isiimia aapimʌ idi
oidigi daamadʌrʌ.
11 Baiyoma gʌnagida iñʌliditadai aanʌ mʌsai maiuurapʌcʌiña ʌgai
ismaacʌdʌ pocaitiada saidʌ ʌrvaavoitudadami dai vʌʌscʌrʌ googosi
gʌnducamicagi, dai coimudadʌ tuutiacagi, dai ñiooquiadagi aa oodami,
dai navacoitʌracagi, dai ʌʌsivoacagi, tomali maitʌaagai mʌsgacuaadagi ʌgai
ʌʌmadu.
12-13 Aanʌ maiviaa sʌʌlicami isaagadagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai
ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami, ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami
mosʌʌgi Diuusi viaa sʌʌlicami. Dʌmos aapimʌ vaavoitudadami ʌʌgi
gʌnsaagida gʌaagai isaagadagi ismaacʌdʌ maicʌʌga ivuaadagi. Maitavʌr
dadagitoda gocʌʌli soimaasi ivuaadami isgʌnsaagida vapacʌdagi siuu duucu
siaa duutuadagi aapimʌ Diuusi.

6

———

1 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai aapimʌ viaacagi ʌmo istumaasi gʌaduñi vaavoitudadami vui maitʌaagai isvan cʌcʌsadagi dudunucamiʌrʌ ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami.
2 Maitamʌs maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi nʌida agai ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Poduucai ʌʌpʌ gʌaagai mʌsʌʌgi baivuaadagi istumaasi tʌgitocagi gʌnaaduñi.
3 Maitamʌsmaatʌ aapimʌ tʌsai asta Diuusi tʌtʌaañicarudʌ nʌida ragai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Vaamioma cʌʌga istutuidi aatʌmʌ isnʌidagi gʌaaduñi vaavoitudadami saagida ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami tami oidigi daama.
4 Siʌʌscadʌ gʌncocoda aapimʌ, ¿tuimʌsi ajioopaiña aapimʌ sai baigʌnduiñdana dudunucami ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami?
5 Gomaasi gia gʌnaagidi aanʌ mʌsai siaa ʌʌrana. Siaadʌrʌ maioidacana ʌmaadutai aapimʌ gʌnsaagida ismaacʌdʌ istutiadagi isbaigʌnvuiidiadagi ñiooqui aapimʌ vaavoitudadami gʌnsaagida.
6 Ʌmo vaavoitudadami maitʌaagai isvan cʌʌsagi gʌaduñi dudunucami vuidʌrʌ ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami.
7 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi sai isgʌncocoada aapimʌ poduucai aliʌ soimaasi ivueeyi aapimʌ. Baiyoma maitʌaagai mʌsvui ñiioocadagi sioorʌ gʌncocoada ʌliadagi. Dai baiyoma maitʌaagai mʌsvui ñiioocadagi sioorʌ gʌnʌʌsiadagi.
8 Dʌmos aapimʌ maicʌʌga ivueeyi dai ʌʌsidiña asta gʌnaaduñi vaavoitudadami.
9-10 ¿Maitamʌs maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadami maiiimia agai siaaco gatʌaanʌi Diuusi? Maitavʌr gʌndadagitoda mʌsgʌnvupuiirumadadagi. Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isʌgai ismaacʌdʌ googosi gʌnducami, dai ismaacʌdʌ siaa duutudai ʌmomoono ismaacʌdʌ ivueeyi oodami dai diuusi aagai dai cʌcʌʌli ismaacʌdʌ maiaaban voopoi ooqui baiyoma cʌcʌʌli ʌʌgi aipacoga gʌnvuudana, dai ismaacʌdʌ ʌʌsivoga, dai ismaacʌdʌ coimudadʌ tuutuiga, dai ismaacʌdʌ navacoitʌraga, dai ismaacʌdʌ oojoidi isñiooquiadagi aa oodami, maitatʌaanʌda agai mʌʌ tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu.
11 Poduucai oidacatadai ʌʌmadutai aapimʌ dʌmos sivi Diuusi casi gʌnoigʌli gʌnsoimaascamiga dai casi ʌcovai gʌnvuvaitu dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai aapimʌ Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu dai Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ.

———

12 Ʌʌmo oodami pocaiti: “Oodami istutuidi isivuaadagi vʌʌsiaʌcatai istumaasi ipʌlidi”. Dʌmos aanʌ pocaiti: sai maisiu vʌʌsi istumaasi ivueeyi oodami ʌrsoiñi. Dai maitʌaagai isivuaadagi tomali ʌmo istumaasi soimaascami tomasi iduñia ʌlidi.
13 Aliʌsi ʌrvaavoi istumaasi aagai oodami: “Cuaadagai ʌrugidagai vʌʌtarʌ dai gavoocʌrʌ vaacʌi cascʌdʌ vooca oodami”. Dʌmos Diuusi ugitituda agai vʌʌsi gomaasi. Dʌmos tuucuga oodami maisiu isgaʌma voopoda tomasmaascʌdʌ, baiyoma tuucuga oodami vai poduucai ivuaadana Diuusi aa duiñdagadʌ dai Diuusi nuucada oodami tuucugadʌ.
14 Poduucai isduucai Diuusi duaacali gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo poduucai gʌrduduaacalda agai aatʌmʌ ʌʌpʌ gʌguvucadagacʌdʌ.

15 ¿Maitamʌsmaatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌrʌpan
ducami ʌgai daidʌ ʌraduñdʌ? Aatʌmʌ ʌrSuusi Cristo aaduñdʌ cascʌdʌ
maitʌaagai tʌsvʌpʌnagʌdagi ooqui taatacaligami.
16 ¿Maitamʌsmaatʌ aapimʌ sai siʌʌscadʌ ʌmo cʌʌli vʌʌnagi ʌmo ooqui
tatacaligami vʌgoocatai ʌrʌmo oodamicana? Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
“Vʌgoocatai ʌrʌmo oodamicana ʌgai”.
17 Dʌmos siʌʌscadʌ ʌmo oodami vaavoitudagi Suusi Cristo ʌgai ʌmo
tʌgitoidagai viaacana Suusi Cristo ʌʌmadu.
18 Aapimʌ gʌaagai isgajiaadʌrʌ vipiaadagi vʌʌsi goomaasi. Diuusi idui
oodami sai siaa duutudaiña ʌgai dai maisiu isivuaadana mosʌcaasi istu-
maasi ipʌliadagi. Mui naana maasi soimaascami ivueeyi oodami dʌmos ʌgai
ismaacʌdʌ googosi gʌnducami ʌgai soimaasi ivueeyi gʌtuucuga vui.
19 ¿Maitamʌs tʌgito aapimʌ sai Diuusi ootoi gʌIbʌdaga sai gʌnʌʌmadu
daacana? Poduucai aapimʌ camaiʌʌgi gʌntʌaanʌi.
20 Diuusi aliʌ cʌʌga idui aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ ootosacai gʌmara Suusi Cristo
mʌsai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai issiaa duutuada
aapimʌ Diuusi siʌʌsi gʌntuucugacʌdʌ ʌcaasi gʌnibʌdagacʌdʌ Diuusi tʌaanʌi
gʌntuucuga dai gʌnibʌdaga cascʌdʌ.

7

———

1 Sivi gia gʌnaa noragidamu aanʌ istumaasi giñtʌcacai aapimʌ giñoojidacai.
Cʌʌgaduava ismaiooñtadagi cʌcʌʌli.
2 Dʌmos aliʌ muidu ismaacʌdʌ googosi gʌnducami cascʌdʌ aliʌsi gʌaagi
iscʌcʌʌli viaacagi gʌnooñiga dai ooqui viaacagi gʌncuucuna dai poduucai
maisoimaasi ivuaadagi googosi gʌnduucamicatai.
3 Ʌcʌʌli gʌaagai isʌma voopodagi gʌooñiga siuu duucu ʌooñigadʌ ipʌliadagi
dai ooqui gʌaagai isʌma voopodagi gʌcuna siuu duucu ʌcunadʌ ipʌliadagi.
4 Siʌʌscadʌ cunatagi ʌmo ooqui camaiʌʌgi tʌaanʌi gʌtuucuga ʌcʌʌli ʌgai
dai tʌaanʌi. Dai siʌʌscadʌ ooñtagi ʌmo cʌʌli camiʌʌgi tʌaanʌi gʌtuucuga ʌʌpʌ
ʌooqui ʌgai dai tʌaanʌi.
5 Cascʌdʌ maitʌaagai ischo gʌntʌtʌadagi aipacoga. Siʌgis gia gʌnaagida
ʌgai dai maiʌmapai voopodagi chiʌʌqui tasai gamamadada ʌliditai.
Dai vʌʌscʌrʌ gooquiʌrʌ gʌaagai isʌmapai voopodagi ʌgai vai ʌDiaavora
maisoimaasi iduiñtuldagi ʌooqui ʌmai cʌʌli ʌʌmadu tomali ʌcʌʌli ʌmai ooqui
ʌʌmadu.
6 Aanʌ maitʌntʌaanʌi mʌsooñtadagi mʌsmaiooñtadagi ʌʌpʌ baiyoma istutu-
idi aapimʌ isiduñiagi istumaasi ipʌliadagi.
7 Aanʌ ʌʌgi ipʌlidi isvʌʌscatai maiooñtagi giñʌpan duucai, dʌmos ʌʌmoco
istutuidi isivuaadagi ʌmo istumaasi dai aa ʌma maasi. Diuusi maacai
guvucadagai cascʌdʌ.
8 Ismaacʌdʌ maiquiaa ooñiga dai ismaacʌdʌ maiquiaa cuucuna dai vipiu-
udu cʌʌgaicamudai isʌʌgi viiyagi ʌgai giñʌpan duucai.
9 Dʌmos ismaitistutiada ʌgai isʌʌgi oidacagi vai ooñtana. Vaamioma
ʌrcʌʌgai isooñiacagi dai maisoimaa taatamadagi ʌma voopoda ʌliditai ooqui.
10 Dʌmos ismaacʌdʌ caooñigai dai ismaacʌdʌ cacuucuna aanʌ gʌntʌaanʌi
sai ooqui maidadagitoiña gʌncuucuna. Idi ñiooqui aagaiña gʌrtʌaanʌdamiga
Suusi Cristo ʌʌpʌ.
11 Dʌmos isʌmo ooqui dagituagi gʌcuna ʌgai maitʌaagai iscunatagi ʌpamu
baiyoma gʌaagai isbaiduñia ʌgai ñiooqui gʌcuna ʌʌmadu. Poduucai ʌʌpʌ
ʌcʌʌli maitʌaagai isdagituagi gʌooñiga.

12 Dai ʌma maasi aagida iñʌlidi aanʌ ismaacʌdʌ ooñiga maivaavoitudadami ʌʌmadu dai ismaacʌdʌ cuucuna maivaavoitudadami ʌʌmadu. Oidaga ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ maiaagaiña gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo dʌmos aanʌ gia gʌnaagidamu sivi. Isʌmaadutai ooñigadʌ maitʌrvaavoitudadamicagi dai vʌʌscʌrʌ ʌʌmadu oidaca ʌliadagi gʌcuna, cunadʌ maitʌaagai isdagituagi saibai poduucai vaavoitudana ooñigadʌ.

13 Dai isʌmaadutai cunadʌ maitʌrvaavoitudadamicagi dai vʌʌscʌrʌ ʌʌmadu oidaca ʌliadagi gʌooñiga, ooñigadʌ maitʌaagai isdagituagi sabai poduucai vaavoitudana cunada.

14 Ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadamicagi Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai vʌʌnacai ʌgai ʌmo ooqui vaavoitudadami daidʌ ʌooqui ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadamicagi Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai vʌʌnacai ʌgai ʌmo cʌʌli vaavoitudadami. Dai ismaitʌrpoduucaicamudai maamaradʌ ʌrʌpan ducamicamudai maamaradʌ ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai, dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi maamaradʌ ʌʌpʌ.

15 Dʌmos isʌcʌʌli maivaavoitudadamicagi dagitua ʌliadagi gʌooñiga vai dagitona daidʌ ʌooqui camaiviaa isʌʌmadu oidacagi dai isʌooqui maivaavoitudadamicagi dagitua ʌliadagi gʌcuna vai dagitona daidʌ ʌcunadʌ camaiviaa isʌʌmadu oidacagi. Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai maitʌrcocodaiña.

16 Dai vʌʌscʌrʌ maimaatʌ ʌmo cʌʌli siʌ ʌmo ooqui iscʌʌgacʌrʌ vusaidagi gʌaduñi siʌ ismaicʌʌgacʌrʌ vusaidagi ʌʌpʌ quiaa ʌʌmadu oidacatai ʌgai.

17 Dai gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ Diuusi ipʌlidi isivuaada aapimʌ. Dai aliʌsi ʌrcʌʌga ismaidagituagi gʌnaa duiñdaga ismaacʌdʌ viaacatadai aidʌsi Diuusi ʌcovai vusaitu sai vaavoitudana. Gomaasi ʌgai istumaasi tʌaanʌi aanʌ vʌʌsi vaavoitudadami aipaco oidacami.

18 IsDiuusi ʌʌcovai vuusaidagi ʌmaadutai ismaacʌdʌ iquitʌquicagi tuucugadʌ isducatai gʌmviidacatadai ʌjudidíu ʌgai gʌaagai ismoduucai viiyagi dai isDiuusi ʌcovai vuusaidagi ʌmaadutai ismaacʌdʌ maiiquitʌquicagi tuucugadʌ ʌgai maitʌaagai isiquitʌagi.

19 Tomasmaasi oodami isiquitʌquicagi tuucugadʌ ischo ʌʌpʌ mosgʌaagai isivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi.

20 Aliʌsi ʌrcʌʌga isvʌʌsi oodami maidagituagi gʌnaa duiñdaga ismaacʌdʌ viaacatadai aidʌsi Diuusi ʌcovai vuusaitu sai vaavoitudana.

21 Isʌmaadutai ʌrpiooñicatadai aidʌsi Diuusi ʌcovai vusaitu maitʌaagai isvuamʌ ʌliada ʌgai. Dʌmos isviaacagi ʌgai isducatai vuusiagi dai camaitʌrpiooñicagi gʌaagai isvuusiagi.

22 Pipiooñi ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu sai vaavoitudadana gʌaagai istʌtʌgitodagi isʌraaduñdʌ Cristo dai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrgapipiooñiga ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu sai vaavoitudana gʌaagai istʌtʌgitodagi isʌrpipiooñigadʌ Suusi Cristo.

23 Diuusi aliʌ cʌʌga idui aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ ootosacai gʌmara dai sivi gʌaagai mʌsʌʌgiadagi Diuusi maisiu oodami.

24 Poduucai tudo giñaaduñi tomali ʌmaadutai maitʌaagai isdagituagi gʌnaa duiñdaga ismaacʌdʌ viaacatadai aidʌsi Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu sai vaavoitudana, Diuusi gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ.

25 Dai sivi maaquimu aanʌ ñiooqui ismaacʌdʌ maitʌrooñiacami dai ismaacʌdʌ maitʌrcuucunacami. Suusi Cristo maipoduu aagai dʌmos aanʌ angʌnaagida iñagai. Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi daidʌ giñvaavoitudai cascʌdʌ aapimʌ gʌaagai isgiñvaavoitudagi ʌʌpʌ cascʌdʌ gʌnaagidamu aanʌ istumaasi tʌtʌgitoi aanʌ.

26 Otoma aliʌsi soimaasi taatamituldi agai ʌdudunucami vʌʌsi
ʌvaavoitudadami cascʌdʌ poʌlidi aanʌ sai ismaacʌdʌ maitʌrooñiacami
dai ismaacʌdʌ maitʌrcuucunacami gʌaagai isapiaduu viiyagi.
27 Vʌʌscʌrʌ ismaacʌdʌ caooñiga maitʌaagai isdadagitodagi gʌnooñiga dai
ismaacʌdʌ maiquiaa ooñiga maitʌaagai isooñtagi.
28 DʌmosisʌmoCʌʌli ooñtagi maisoimaasi ivueeyi dai isʌmo ooqui cunatagi
maisoimaasi ivueeyi. Dʌmossioorʌ gavʌʌnacami vaamioma soimaasi taata
agai dai aanʌ ipʌlidi isotolioma soimaasi taata agai aapimʌ.
29-31 Giñaaduñi aanʌ gʌnaagidi sai chiʌʌqui tasai viʌʌga
mʌsicamaioidacamu tami oidi daama cascʌdʌ gʌaagai tʌsvaamioma
ivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ siʌma maasi sivi quiaa istutuiditai. Sioorʌ
ooñiacagi, dai sioorʌ soigʌnʌliadagi, dai sioorʌ baigʌnʌliadagi, dai sioorʌ
viaacagi tumiñsi dai tomasioorʌ ismaacʌdʌ tami oidigi daama oidaga
gʌaagai isvaamioma ivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ siʌma maasi. Idi oidigi
caugitimi cascʌdʌ.
32 Aanʌipʌlidiisaapimʌmaivuamʌnʌliadagi tomaliʌmo istumaasicʌdʌ.
ʌmo CʌʌliMaiooñiacami vaamioma tʌtʌgitoi Diuusi aa duiñdadʌ daidʌ
ivuaada ʌlidiña istumaasi Diuusi ipʌlidi.
33 Dʌmosisʌʌscadʌcaooñtaʌgai vaamioma tʌtʌgitoiña ʌgai istumaasi
gʌaagai quiiyʌrʌ, daidʌ ivuaada ʌlidiña istumaasi ipʌlidi ooñigadʌ.
34 Poduucai ʌʌpʌ ʌmo ooqui maicunacami vaamioma tʌtʌgitoi Diuusi
aa duiñdadʌ daidʌ ivuaada ʌlidiña istumaasi Diuusi ipʌlidi vai poduucai
vaamioma cʌʌga ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi siʌʌsi tuucugadʌ ʌcaasi
ibʌadʌ. Dʌmossiʌʌscadʌcacunata ʌgai vaamioma tʌtʌgitoiña istumaasi
gʌaagai quiiyʌrʌ daidʌ ivuaada ʌlidiña istumaasi ipʌlidi cunadʌ.
35 Aanʌgʌnaagidigomaasigʌnsoiñaiñʌliditai maisiu gʌndaida iñʌliditai
mui naana maasi, vʌrai poduucai cʌʌgacʌrʌ oidaca daidʌ ivuaada Diuusi aa
duiñdadʌ oigʌdaitai Diuusi.
36 Dʌmosisʌmaadutaipoʌliadagiiscaooquimuimi maradʌ dai poʌliadagi
issiooma ʌrcʌʌgai iscunata ʌgai, dai isʌooqui poʌliada ʌʌpʌ vai cunatana
gomaasi maitʌrsoimaascami.
37 Dʌmosisʌmaisʌʌlicʌdʌpoʌliadagi ismaitʌaagai iscunatagi maradʌ dai
ismaitiipu istuisi cunata ʌgai, oogadʌ viaa sʌʌlicami isiduñia istumaasi
ipʌliadagi, ʌgai cʌʌga ivueeyi.
38 Dʌmossioorʌdagituagigʌmarasaicunatanacʌʌgaivueeyidaisioorʌ
maidagituagi gʌmara sai cunatana vaamioma cʌʌga ivueeyi.
39 ʌmo ooqui cunacami viaa isʌʌmadu oidacagi gʌcuna asta siʌʌscadʌ muu
ʌgai. Dʌmossiʌʌscadʌmuquiagi cunadʌ ʌooqui viaa sʌʌlicami iscunatagi
ʌpamu sioorʌ ʌʌmadu ipʌliadagi, dʌmos ʌrvaavoitudamicagi ʌgai.
40 DʌmosʌooquivaamioMa baigʌʌliadan tada ismaicunata ʌpamu. Go-
maasi ʌgai istumaasi tʌtʌgitoi aanʌ. Dai Diuusi Ibʌadʌgiñʌmadaja aanʌ ʌʌpʌ
dai gomaasi ismaacʌdʌ aagai aanʌ poʌlidi aanʌ isDiuusi Ibʌadʌgiñaagidi.

8

———

1 Aapimʌgiñtʌcacaiisbaioidagaoigaragaiiscuaadagicuaadagiismaacʌdʌ
gʌdadasdi ʌmomoono ismaacʌdʌ ivueeyi oodami ischo ʌʌpʌ. Baiyomavʌr
maicuaada. Vʌʌscatiaatʌmʌmaatʌ isDiuusi maigʌpiʌr gʌrvuupai iscuaada
aatʌmʌ istumaasi gʌdadasdi ʌmomoono. DʌmossioorʌpocaitiadagisaiVaamioma
maatʌ siaa ʌgai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi. DʌmossioorʌoigʌdagiVʌʌsi oodami ʌgai poduucai vaamioma cʌʌga vaavoitudai Diuusi.

2 Sioorʌ poʌliadagi iscamaatʌ mui naana maasi ʌgai maicʌʌga maí isducatai gʌaagaitadai ismamaatʌmudai ʌgai.
3 DʌmOs Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi sioorʌ oigʌdai Diuusi. Ʌgai ʌrmaamaradʌ cascʌdʌ.
4 Ʌmomoono ismaacʌdʌ ivueeyi oodami dai diuusi aagai maitʌrdidiuusi mosaliʌmadugava Diuusi.
5 Oodami poʌlidi ismuidu didiuusi tʌvaagiʌrʌ dai oidi daama, ʌgai vʌʌtarʌ gia oidaga mui didiuusi.
6 DʌmOs cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai mosaliʌmaduga Diuusi, gʌrooga. Ʌgai idui vʌʌsiaʌcatai. AatʌmʌOidaga dai siaa duutuda ragai Diuusi daidʌ ivuaadaragai aa duiñdadʌ. Dai aliʌmaduga gʌrtʌaanʌdamiga ʌgai ʌrSuusi Cristo, dai ʌgai idui vʌʌsiaʌcatai. Dai ʌgai gʌrmaa ibʌdagai utudui.
7 Gomaasi maisiu vʌʌsi oodami maatʌ. ʌʌmadutai ismaacʌdʌ ʌʌquioma siaa duutudaiña ʌmoono quiaa vaavoitudai sai cuaadatai cuaadagai ismaacʌdʌ gʌdadasdi ʌmoono sai ʌgai siaa duutudai ʌmoono cascʌdʌ poʌlidi ʌgai sai maitʌrcʌʌgai iscuaadagi.
8 Vaavoava siDiuusi maivaamioma cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi tomali maivaamioma cʌʌgacʌrʌ oidacana aatʌmʌ cuaadatai cuaadagai.
9 Vʌʌscʌrʌ avʌrmaicuaada cuaadagai ismaacʌdʌ gʌdadasdi ʌmoono ismaacʌdʌ ivueeyi oodami dai diuusi aagai. Iscuaada aapimʌ ʌcuaadagai aidʌ gia ʌgai ismaacʌdʌ maicʌʌga maatʌ caʌ isducatai ipʌlidi Diuusi isoidacana ugian tada ʌʌpʌ dai gomaasi ʌrsoimaascami ʌgai vʌʌtarʌ.
10 DʌmOs isʌmaadutai aapimʌ ismaacʌdʌ cʌʌ maatʌ vʌʌsi gomaasi vʌʌscʌrʌ imiagi ʌmoono quiuupaigadʌamu dai gacuaadagi cuaadagai ismaacʌdʌ gʌdadasdi ʌmoono vai gʌntʌgiagi ʌmai ismaacʌdʌ maicʌʌga maatʌ caʌ isducatai ipʌlidi Diuusi isoidacana, ʌgai ugian tada ʌʌpʌ.
11 Dai poduucai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ iduñia aapimʌ ʌgai soimaasi iduñian tada, dai Suusi Cristo muu ʌgai vʌʌtarʌ ʌʌpʌ.
12 Poduucai isaapimʌ soimaasi iduiñtuldagi gʌnaduñi ismaacʌdʌ maicʌʌga maatʌ caʌ isducatai ipʌlidi Diuusi isoidacana, aapimʌ soimaasi ivueeyi Suusi Cristo vui.
13 Poduucai iñsaanʌ cuaadagi cuaadagai ismaacʌdʌ dadasdi ʌmoono dai poduucai soimaasi iduiñtuldagi giñaduñi vaavoitudadami baiyoma maicuaadan tada aanʌ cuaadagai ismaacʌdʌ dadaasdi momoono tomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduiñtulda iñʌliditai.

9

———

1-3 Sivi aagidamu aanʌ ʌmo ñiooqui ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai iñsaanʌ ʌrootosadʌ Suusi Cristo. Sʌʌlicʌdʌʌrvaavoi iñsaanʌ ʌrootosadʌ Suusi Cristo. Aanʌ tʌʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo. Dai aapimʌ vaavoitudai Suusi Cristo, aanʌ gʌnaagidi isʌgai ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami cascʌdʌ. Tomasi aa maivaavoitudai iñsaanʌ ʌrSuusi Cristo ootosadʌ, dʌmOs aapimʌ gia gʌaagai isvaavoitudagi dai aapimʌ ʌrvaavoitudadami cascʌdʌ gʌmaatʌ iñsaanʌ ʌrSuusi Cristo ootosadʌ.
4 Aanʌ viaa sʌʌlicami isgamaitʌcʌdagi cuaadagai gaaagiditai Diuusi ñiooquidʌ.
5 Dai viaa aanʌ sʌʌlicami isooñtagi ʌmo ooqui vaavoitudadami poduucai isduucai ivueeyi ʌgaa Suusi Cristo ojootosadʌ, dai Suusi Cristo susuuculidʌ dai Piiduru.

6 ¿Povai mʌsiʌnʌlidi aapimʌ ismosʌca aanʌ dai Bernabé maviaa sʌʌlicami
isdagituagi aa duiñdagai dai gaaagiadagi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuvi-
adami?
7 Sandaaru maiʌʌgi gaaa namʌquidi istumaasi siaa vueeyi. Dai sioorʌ
ʌsadagi uuvasi viaa sʌʌlicami iscuaadagi iibiadʌ. Dai sioorʌ nuucadacagi
sisivatu viaa sʌʌlicami isyʌʌdagi viibadʌ.
8 Aanʌ maitʌnaagidi istumaasi aagai oodami aanʌ gʌnaagidi istumaasi
aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ.
9-11 Aatʌmʌ gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ dai poduucai gʌnsoicʌi iscʌʌgacʌrʌ
oidaca aapimʌ cascʌdʌ viaa aatʌmʌ sʌʌlicami isgʌntaanʌdagi cuaadagai
aapimʌ poduucai soicʌi aa oodami cascʌdʌ gʌaagai isvaamioma gʌrsoicʌda
aapimʌ aatʌmʌ. Poduucai ooja Moseesacaru: “Maitavʌr dacamidacartu-
dada ʌtuturu mʌsiʌʌscadʌ cʌlivadagi tʌligi ʌgaicʌdʌ vai poduucai cuaajida
ʌgai tʌligi”, asduu ooja. Poduucai gʌmaatʌ isaata vuaadami viaa sʌʌlicami
isgamaitʌcʌdagi cuaadagai. Ʌgai ismaacʌdʌ gasicuaanai dai ismaacʌdʌ gay-
oovai ʌgai gʌaagai istʌgitocagi isajiagi aa yoovi.
12 Isaa viaacagi sʌʌlicami iscuaadagi gʌncuaadagaiga siooma cʌʌga
aatʌmʌ.
Vʌʌscʌrʌ maiuu aatʌmʌ tomasi viaacatadai sʌʌlicami. Baiyoma ʌʌgi gaaata
namʌquidiña aatʌmʌ vʌʌsi tʌstumaasi siaa vuaadana. Aanʌ ipʌliditadai
iscʌʌga gʌntʌgito caʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai maisiu
tʌtʌgitodagi iñsaanʌ gamaitʌcʌi gʌnaagiditai Diuusi ñiooquidʌ.
13 Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ gaaata vueeyi ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ
ʌjudidíu siaaco gʌcoodai vustaqui poduucai isduucai gatʌjai Diuusi ʌgai
istutuidi isaa cuaadagi ʌbaabaidi.
14 Dai poduucai Diuusi aagai sai sioorʌ gaaagiadagi isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami sai ismaacʌdʌ vaavoitudadagi gʌaagai ismaacadagi
vʌʌsi istumaasi tʌgito.
15 Dʌmos aanʌ tomali ʌmo imidagai maitataanʌi tomali ʌmo istu-
maasi tomasi viaa aanʌ sʌʌlicami isgataanʌdagi. Aanʌ gʌnoojidi maisiu
gʌntaanʌdami iñʌliditai istumaasi. Ʌʌpʌga muquian tada aanʌ biuugimucai
isgʌntaanʌdagi ʌmo istumaasi.
16 Aanʌ maitʌaagai isgʌducʌdʌ giñʌliadagi gaaagiditai isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami, gomaasi viaa aanʌ isivuaadagi cascʌdʌ. Siʌʌ soimaa
taatamu aanʌ ismaitaaagiadagi gomaasi.
17-18 Ismosʌcaasi baigiñʌliaracʌdʌ gʌnaagidamudai aanʌ isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami aidʌ gia baigiñʌlidi viiagi aanʌ ducami isaa
namʌquidamudai aapimʌ tumiñsicʌdʌ tomasi matiñmaa tomali ʌmo sintavo.
Dʌmos maisiu mosʌcaasi baigiñʌliaracʌdʌ gʌnaagidi aanʌ isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami baiyoma aliʌsi viaa aanʌ isgaaagidagi gomaasi.
Diuusi giñtʌjai ansaidʌ iduuna cascʌdʌ.
19 Aanʌ maitʌrpiooñigadʌ tomali ʌmaadutai dai vʌʌscʌrʌ vʌʌscatai pi-
ooñigadʌ duucai oidaga aanʌ vai poduucai vaamioma muidutai vaavoitu-
dana isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
20 Siʌʌscadʌ giñaaduni judidíu saagida daaca aanʌ ismaacʌdʌ ivueeyi vʌʌsi
istumaasi ooja Moseesacaru aanʌ ʌʌpʌ ʌpan duucai ivuaadana vai poduucai
vaamioma muidutai vaavoitudana isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami
tomasi maiviaa aanʌ isivuaadagi vʌʌsi istumaasi ooja Moseesacaru.
21 Dai siʌʌscadʌ saagida daaca aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi istumaasi
ooja Moseesacaru aanʌ ʌpan duucai ivuaadana ʌgai mosʌcaasi istumaasi
gʌrdaidi Diuusi gomaasi maitivuaadana aanʌ. Aanʌ viaa isivuuadagi istu-
maasi aagai Diuusi dai istumaasi aagai Suusi Cristo cascʌdʌ, vai poduucai
vaavoitudana ʌgai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.

22 Dai siʌʌscʌdʌ saagida daaca aanʌ ismaacʌdʌ maicʌʌga maatʌ caʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi aidʌ gia ivueeyi aanʌ istumaasi ivueeyi ʌgai vai poduucai istutuidi aanʌ issoiñagi ʌgai isvaamioma cʌʌga maatʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi. Tomasiaacoga daaca aanʌ ʌpan duucai ivuaadana aanʌ ʌoodami vai poduucai ʌʌmadutai vaavoitudana.

23 Poduucai ivuaadana aanʌ sai cʌʌga gʌntʌgito caʌcana ʌgai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai poduucai aliʌ baigiñʌlidiña aanʌ siʌʌscadʌ vaavoitudagi ʌʌmadutai.

24-27 Sioorʌ vopooyi aliʌsi gʌnaajagʌi gamaitʌa ʌliditai. Istumaasi gamaitʌcʌi ʌgai vʌʌsi uugiatʌi. Dʌmos aapimʌ gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vaavoitudaitai dai ʌʌgiditai Diuusi dai Diuusi gʌnmaaquimu ʌmo istumaasi tʌvaagiʌrʌ ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maiuugiatʌi. Utuisdami ʌʌquiasdʌrʌ vopooyiña vaida aajʌi utuiñaragai dai gajiaadʌrʌ vipieeyi ʌgai vʌʌsi istumaasi galvueeyi tuucugadʌ. Poduucai aanʌ ʌʌpʌ cʌʌgacʌrʌ oidaga vaavoitudaitai Suusi Cristo cʌʌ maatʌ aanʌ iñsiimia iñagai tʌvaagiamu. Aanʌ aliʌsi ipʌlidi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi poduucai isduucai aagaiña aanʌ ʌoodami tomasi poduucai oidacatai vʌʌscʌrʌ soimaa taatamai aanʌ. Maitipʌlidi aanʌ isDiuusi giñaagidagi sai maicʌʌgadu idui aanʌ cascʌdʌ.

10

———

1 Giñaaduñi aanʌ ipʌlidi isaapimʌ tʌtʌgitodagi siʌdui ʌʌqui gʌrʌʌqui aaduñicarucʌdʌ oidigana. Diuusi ootosi ʌmo icomai sai baitʌqui imʌiña sai poduucai maatʌcana ʌgai siaa sʌʌli iimʌdagi. Diuusi soi tai cʌʌga dʌgavusai ʌgai ʌgʌʌ suudagi siaaco Gʌʌ Suudagi Vʌʌgicʌrʌ tʌʌgidu.

2 Dai poduucai casi ipʌli ʌgai isoidagi Moseesacaru.

3-4 Cristo maacaiña cuaadagai dai suudagi mʌʌ oidigana. Ʌoodami yʌʌdana suudagi ismaacʌdʌ vuusanʌiña ʌmo odiaiñdʌrʌ. Dai Cristo ʌʌmadu daacana dai nuucadacana.

5 Dai baitoma vʌʌscatai soimaasi ivueeyi oidigana cascʌdʌ Diuusi maibaigʌʌlidi ʌgaicʌdʌ dai coi ʌgai oidigana.

6 Cascʌdʌ maatʌ aatʌmʌ ismaitʌaagai issoimaasi ivuaadagi ʌpan duucai ʌgai.

7 Cascʌdʌ maitʌaagai isaa duutuadagi ʌmoono poduucai isduucai idui ʌʌmadutai ʌgai. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ ispovuaadana ʌgai oidigana dai pocaiti: “Ʌoodami dadaarʌi dai gacueeyi dai gayʌʌyi dai gooquirʌ gatuutudacʌi”, siaa duutudaitai ʌmo moono gʌndiuusiga duucai.

8 Maitʌaagai tʌsgoogosi gʌrducamicagi poduucai isduucai idui ʌʌmadutai ʌgai dai coi ʌmo coobai dan vaica miil ʌmo tasʌrʌ.

9 Dai aatʌmʌ maitʌaagai isoojotuldiadagi Diuusi poduucai isduucai idui ʌʌmadutai ʌgai tai cʌquiacarai coocoyi dai coi.

10 Dai maitavʌr vui ñioocada Diuusi ʌpan duucai ʌʌmadutai ʌgai vui ñioocai Diuusi tai Diuusi ootoi gʌtʌaañicaru sai coodana.

11 Vʌʌsi gomaasi ʌpʌdui gʌraaduñicarucʌdʌ tʌsai poduucai maatʌna aatʌmʌ sai maitʌrcʌʌgai ispoduucai ivuaadagi. Dai cascʌdʌ vʌʌsi gomaasi gʌooja Diuusi ñiooquidʌrʌ tʌsai aatʌmʌ maatʌcana sivi cayoga ugitʌcai oidigi.

12 Sioorʌ poʌliadagi iscʌʌga vaavoitudai ʌgai gʌaagai isgʌnuucadacagi dai maisoimaasi ivuaadai.

13 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai soimaasi iduñia ʌliadagi gʌaagai istʌtʌgitodagi isvʌʌscatai poduucai tʌtʌgitoiña. Diuusi apiagʌnsoicʌdamu iscʌʌga ivuaada aapimʌ dai maitʌndadagitodamu istʌtʌgitoda istumaasi maitistutuidi

aapimʌ isgajiaadʌrʌ vipiadagi baiyoma gʌnsoiñamu mai gajiaadʌrʌ vipiada
aapimʌ istumaasi soimaascami iduñia ʌliadagi.
14 Cascʌdʌ giñaaduñi casiavʌr maisiaa duutuada aapimʌ momoono.
15 Aapimʌ cʌʌga maatʌ caʌ istumaasi. Dai cʌʌgavʌr tʌgitoca istumaasi
gʌnaagidi aanʌ sabaigʌ ʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducami ischo ʌʌpʌ.
16-17 Siʌʌscadʌ gʌrʌmpaidiada aatʌmʌ dai gacuaadagi paana dai gayʌʌdagi
uuvasi varagadʌ dai poduucai tʌtʌgitoiña aatʌmʌ isducatai muu Suusi Cristo
aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ dai poduucai Diuusi baigʌrʌliatudai. Dai poduucai
gatʌtʌgidiña aatʌmʌ tʌsvʌʌscatai ʌrgʌraadunumu vaavoitudadami.
18 Gʌntʌgitovʌr nʌida isducatai ivueeyi ʌjudidíu siʌʌscadʌ cuaada ʌgai
baabiadʌ cañiiru ismaacʌdʌ coodai ʌgai dai dadasdi Diuusi. Poduucai
gʌmaatʌ isvʌʌscatai ʌgai ʌrgʌnaadunumu siaa duutuadami Diuusi.
19 Aanʌ maitipʌlidi isaapimʌ poliadagi isʌmoono ismaacʌdʌ ivueeyi
oodami viaa guvucadagai tomali ispoʌliadagi aapimʌ isʌbaabaidi ismaacʌdʌ
gʌdadasdi ʌmoono maitʌrʌpan ducami tomastuma baabaidi.
20 Poduucai ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi dadasdi cuaadagai
Diaavora tʌtʌaañicarudʌ maisiu Diuusi. Aanʌ maitipʌlidi ispoduucai ivuaada
aapimʌ dai maitipʌlidi aanʌ ʌʌpʌ isgacuaada aapimʌ ʌgaa ʌʌmadu siʌʌscadʌ
gavaagimatada ʌgai dai poduucai ʌraaduñdʌcagi oodami ismaacʌdʌ vaavoi-
tudai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ.
21 Aapimʌ maitistutuidi isʌraaduñdʌcagi Suusi Cristo daidʌ ʌraaduñdʌcagi
Diaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌʌpʌ.
22 Maitʌaagai tʌsbaamutudagi Diuusi gʌnvui daraacatai ʌgai ʌʌmadu siu
duucu siaa duutuadagi ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ. Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi
vaamioma guvuca isaatʌmʌ.

———

23 Mui naana maasi istutuidi aatʌmʌ isivuaadagi dʌmos maisiu vʌʌsi
istumaasi gʌrsoicʌi iscʌʌgacʌrʌ oidaca aatʌmʌ Diuusi vuitapi.
24 Isʌmaadutai iduñia ʌliadagi ʌmo istumaasi gʌaagai isʌpʌga tʌtʌgitodagi
sabaigʌ ʌristumaasi soimaascami aaduñdʌ vʌʌtarʌ.
25 Sapʌadavurai tomastuma baabaidi ismaacʌdʌ oidacagi dai maitavʌr
gatʌcacada mʌsbai daasi ʌmo moono ischo ʌʌpʌ. Baiyoma maimaatʌca
aapimʌ dai maipoʌliadagi mʌssoimaasi ivueeyi cuaadatai.
26 Vʌʌsi oidigi dai vʌʌsi istumaasi oidaga ʌrDiuusi tuidadʌ cascʌdʌ gʌaagai
mʌscuaadagi vʌʌsi istumaasi oidacagi.
27 Isʌmaadutai ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadamicagi gʌnvaidagi
mʌsai quiidiʌrʌ gauugana dai mʌsiimia ʌliadagi, iimivurai dai ugavurai
mʌstumaasi gʌnbiidagi dai maitʌcacada isbai daasi ʌmo moono ischo ʌʌpʌ.
Baiyoma maimaatʌca aapimʌ dai maipovʌnʌliadagi mʌssoimaasi ivueeyi
cuaadatai.
28 Dʌmos isʌmaadutai povʌntʌʌdagi mʌsai gocuaadagai ismaacʌdʌ modaja
daasi ʌmo moono ismaacʌdʌ siaa duutudai oodami, vʌrai maiuga vai ʌgai
maipoʌldagi mʌsaapimʌ vaavoitudai ʌʌpʌ ʌmoono,
29 tomamʌs aapimʌ maatʌ mʌsmaivaavoitudai.
Dʌmos aanʌ ipʌlidi sai ʌmaadutai giñaagidamu: “¿Istuisi maitistutuidi is-
cuaadagi cuaadagai ismaacʌdʌ dadasdi moono mospocaititai aa saidʌ ʌrʌmo
istumaasi soimaascami,
30 dai sai iscuaadagi baigʌʌliditai Diuusi vui, tuisi potʌʌna ʌmai issoimaasi
ivueeyi?”
31 Dʌmos aanʌ gʌnaagidamu sai mʌsiuu duucu cuaadagi tomastuma
cuaadagai siʌʌpʌ tomastumaasi mʌstumaasi ivuaadagi gʌaagai
mʌsivuaadagi siaa duutudaitai Diuusi.

32 Maitʌaagai isivuaadagi istumaasi sobicʌdagi oodami isʌʌgiada Suusi
Cristo tomasi ʌrjudidíu ismaitʌʌrjudidíu ʌʌpʌ dai ismaacʌdʌ vaavoitudai
Suusi Cristo ʌʌpʌ.
33 Aanʌ vʌʌscʌrʌ giñaajagʌi isivuaadagi istumaasi istucʌdʌ baigʌnʌliadagi
aa. Dai aanʌ maitivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌrcʌʌgai aanʌ giñvʌʌtarʌ
baiyoma ivueeyi aanʌ istumaasi ʌrsoiñi aa vʌʌtarʌ, vai poduucai cʌʌgacʌrʌ
vuvaquia ʌgai.

11

1 Giñʌpan duucai vʌrivuaada aapimʌ poduucai isduucai ʌpan duucai
ivueeyi aanʌ Suusi Cristo.

———

2 Giñaaduñi aliʌ cʌʌga ivueeyi aapimʌ tʌtʌgitoitai daidʌ ivuaadatai istu-
maasi gʌnmaatʌtuli aanʌ.
3 Aanʌ ipʌlidi mʌsmaatʌcagi sai Cristo ʌgai dai tʌaanʌi cʌcʌʌli, dai cʌcʌʌli
tʌaanʌi gʌnooñiga, dai Diuusi tʌaanʌi Cristo.
4 Dai aapimʌ Coriintʌrʌ oidacami pocaiti sai isʌmo cʌʌli gʌcʌcʌsadʌ
gʌvanamu siuu duucu gamamadadagi siʌpʌ siuu duucu gaaagiadagi Diuusi
ñiooquidʌ gomaasi ʌrsiaa ʌʌraragai ʌgai vʌʌtarʌ.
5 Dʌmos isʌmo ooqui maivuracagi gʌmoo siuu duucu gamamadadagi
dai siuu duucu gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ gomaasi ʌrsiaa ʌʌraragai ʌgai
vʌʌtarʌ gomaasi ʌrʌpan ducami isivisumicamudai ʌgai moodʌ.
6 Isʌmo ooqui maivuraca ʌliadagi gʌmoo siooma ʌrcʌʌgai isbovasdʌrʌ
ivisua ʌgai gʌmoo. Dʌmos isgomaasi ʌrsiaa ʌʌraragaicagi ooqui vʌʌtarʌ
baiyoma gʌaagai isvuraca gʌmoo.
7-9 Diuusi idui ʌcʌʌli sai ʌpan tuigacana naana maasiʌrʌ. Dai cʌcʌʌli
viaa sʌʌlicami isgatʌaanʌdagi oidigi daama poduucai isduucai Diuusi
tʌaanʌi tʌvaagiʌrʌ, cascʌdʌ aapimʌ Coriintoʌrʌ oidacami pocaiti sai siuu
duucu gamamadadagi dai siuu duucu gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ cʌcʌʌli
maitʌaagai isgʌcʌcʌsada gʌvanamu dai poduucai cʌcʌʌli gatʌtʌʌgidi isʌgai
vaamioma viaa guvucadagai dai vaamioma tʌaanʌi isooqui, cascʌdʌ cʌcʌʌli
maitʌaagai istutusadagi gʌnvapanamu siuu duucu gamamadagi dai siuu
duucu gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ. Dʌmos Diuusi idui ʌooqui cʌʌliaiñdʌrʌ
maisiu ʌcʌʌli ooquiaiñdʌrʌ. Dai Diuusi idui ʌooqui dai soicʌiña ʌcʌʌli maisiu
ʌcʌʌli sai soicʌiña ʌooqui.
10 Poduucai Diuusi gatʌtʌgidi isvaamioma gatʌaanʌi ʌcʌʌli siooqui
cascʌdʌ ooqui gʌaagai isvuracagi gʌmoo. Asta Diuusi tʌtʌaañicarudʌ iiñapai
gʌnvupuivasa siuu duucu vuidʌrʌ gugucadagi Diuusi.
11 Vʌʌscʌrʌ ʌgai saagida ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo aliʌsi tʌgito
cʌʌli dai aliʌsi tʌgito ooqui vai gʌnsoicʌdagi aipacoga ivuaadatai Diuusi aa
duiñdadʌ.
12 Vaavoava sicʌʌliaiñdʌrʌ ʌpʌdui ʌooqui daidʌ ʌrvaavoi sicʌcʌʌli
ooquiaiñdʌrʌ vuvacʌi dai vʌʌsi gomaasi idui Diuusi.
13 Giñaagidavurai aapimʌ sabaigʌ ʌrcʌʌgai isʌmo ooqui gamamadadagi
maitʌvuracatai ʌmo pañitu.
14-15 Maitasi ʌrvaavoi sai vʌʌscatai povʌnʌlidi sai ooqui gʌaagai isvuracagi
gʌmoo dai oojoidi istʌtʌvʌducagi cuupadʌ dai cʌcʌʌli vʌʌtarʌ ʌrsiaa ʌʌraragai
istʌtʌvʌducagi cuupadʌ.
16 Isʌmaadutai giñvui ñiooqui ʌliada aagaitai gomaasi, ʌgai gʌaagai is-
maatʌcagi tʌsai aatʌmʌ tomali aa vaavoitadadami maiviaa ʌmai viituldara-
gai.

———

17 Sivi gʌnaagidamu aanʌ ʌma maasi dai gooc^dʌ maitistutuidi aanʌ ispotʌiyagi ansai baigiñʌlidi. Siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiada aapimʌ dai cuaada cuaadagai ismaacʌdʌ cueeyi aapimʌ tʌtʌgitoitai isducatai muu Suusi Cristo curusiaba vaamioma soimaasi ivueeyi aapimʌ isbai cʌʌga ivuaadagi.
18 Cajioma aanʌ mʌsai aapimʌ gʌnvupui ñioocaiña dai baitoma vaavoitudai aanʌ.
19 Aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai aagadagi isducatai vaavoitudai poduucai gʌmaatʌmu ismaacʌdʌ ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo.
20-21 Mʌsiʌʌscadʌ gʌnʌmpadiada aapimʌ dai cuaadagi cuaadagai ismaacʌdʌ cueeyi aapimʌ tʌtʌgitoitai isducatai muu Suusi Cristo curusiaba ʌʌmoco ʌʌpʌga cuaadana cuaadagai ismaacʌdʌ vuaa dai asta navacorʌiña gayʌʌdatai vai aa maitatasconʌrʌiña, dai chichiʌʌqui aipaco dadarʌiña poduucai sʌʌlicʌdʌ soimaasi ivueeyi aapimʌ maisiaa duutudai aapimʌ Suusi Cristo.
22 Maitamʌsviaa aapimʌ gʌnquiiqui mʌsiaaco gacuaadagi dai maigʌpi gacuaadagi mʌsiaaco gʌnʌmpaidiadagi. Aapimʌ soiduucai nʌidi ismaacʌdʌ Diuusi ʌco vuvaitu dai siaa ʌʌratudai aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ maiviaa cuaadagai. ¿Povai mʌsiʌnʌlidi aapimʌ iñsaanʌ baigiñʌlda iñagai? Siaadʌrʌ baigiñʌldana aanʌ.

———

23 Suusi Cristo ʌʌgi giñmaatʌtuli istumaasi gʌnaagidi aanʌ. Aidʌ ʌcʌrʌ tucarʌ mʌsigatʌʌgida agaitadai Suusi Cristo ʌgai bʌi ʌmo paana
24 dai gamamagi dai gooquiʌrʌ saasarai daidʌ itʌi: “Ugavurai, idi ʌrʌpan ducami giñtuucuga iñsmaacʌdʌ tʌʌgida agai aanʌ mʌsai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Mʌsiʌʌscadʌ poduucai ivuaadagi vʌrai giñtʌtʌgitoda”, astʌi ʌSuusi Cristo.
25 Poduucai ʌʌpʌ caugitocai bʌi ʌgai ʌmo tucayu uuvasi varagadʌ daidʌ itʌtʌdai gʌojootosa: “Idi uuvasi varagadʌ ismaacʌdʌ idi tucayuana daja ʌrʌpan ducami giñʌʌra ismaacʌdʌ astia agai vʌrai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaqui. Iñsiʌʌscadʌ muquiagi vai astia giñʌʌra aidʌ abiaadʌrʌ gʌaagamu goñiooqui utudui ismaacʌdʌ Diuusi ootosca agai ʌoodami. Vʌʌscʌrʌ mʌsiʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi dai yʌʌdagi uuvasi varagadʌ vʌrai giñtʌtʌgitoda”, astʌtʌdai Suusi Cristo.
26 Poduucai vʌʌscʌrʌ mʌsiʌʌscadʌ gacuaadagi dai yʌʌdagi uuvasi varagadʌ poduucai aapimʌ tʌtʌgidi aa mʌsvaavoitudai isSuusi Cristo muu curusiaba sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami dai aapimʌ gʌaagai ispovuaadagi asta siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo.

———

27 Poduucai tomasioorʌ sioorʌ cuaadagi ʌpaana dai yʌʌdagi ʌuuvasi varagadʌ poduucai isduucai giñmaatʌtuli Suusi Cristo dai maicʌʌga vueeyi navacorʌitai dai aliʌ soimaasi ivuaadagi maitʌtʌgitoitai isSuusi Cristo muu curusiaba vai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami, poduucai ʌgai soi duucai nʌidi Suusi Cristo.
28 Cascʌdʌ vʌʌscatai maiquiaa gaugacai dai maiquiaa yʌʌcai uuvasi varagadʌ aliʌsi gʌaagai istʌtʌgitodagi isSuusi Cristo muu curusiaba vai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami.
29 Isʌmaadutai cuaadagi ʌpaana dai gayʌʌdagi uuvasi varagadʌ dai maitʌtʌgitodagi isSuusi Cristo muu curusiaba vai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami Diuusi soimaasi taatatuldamu.
30 Ʌʌmadutai aapimʌ poduucai ivuaadana cascʌdʌ coococoñi dai maiguupuca dai ʌʌmoco asta cooyi.
31 Dʌmos isaatʌmʌ istʌtʌgitodagi isSuusi Cristo muu curusiaba aidʌ gia Diuusi maiviaacamudai issoimaasi gʌrtaatamituldiadagi.

32 Dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai
ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami ʌgai soimaasi taatatuldamu ismaacʌdʌ
ʌrmaicʌʌga ivuaadami vai poduucai maiiimia ʌgai Diaavora ʌʌmadu.
33 Poduucai tudo giñaaduñi mʌsiʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi dai gaugia aa-
gadagi ʌpaana dai gayʌʌdagi uuvasi varagadʌ vʌrai nʌnʌraca asta siuu
duucu gʌnʌmpagi vʌʌscatai vʌrai ʌmapai gauga.
34 Isʌmaadutai biuugimucagi gʌaagai isʌʌpʌga gaugiagi gʌquiiyʌrʌ vai
poduucai Diuusi maiviaacagi issoimaasi gʌntaatatuldagi gomaasicʌdʌ istu-
maasi ivueeyi aapimʌ gʌnʌmpaiditai. Gogaa istumaasi ismaacʌdʌ giñtʌcaca
aapimʌ oojiʌrʌ bai duuñimu aanʌ iñsiʌʌscadʌ mʌʌca gʌnnʌidagi.

12

———

1 Giñaaduñi gʌnaagida iñʌlidi aanʌ ʌmo istumaasi vʌrai maatʌca. Sai
Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai vaavoitudadami sai naana maasi
ivuaadana.
2 Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai aidʌmʌsi maiquiaa vaavoitudaiña Suusi Cristo
aapimʌ siaa duutudaiña mui moono ismaacʌdʌ maiñioocai.
3 Aapimʌ gʌnsaagida daivʌi ʌʌmoco ismaacʌdʌ pocaiti sai aagai istu-
maasi aagidi Diuusi. Dʌmos isʌgai ñiooquiadagi Suusi Cristo poduucai
gʌmaatʌ isʌgai maiaagai gomaasi Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ. Dai
isʌmaadutai cʌʌga vaavoitudadagi isSuusi Cristo ʌrDiuusi dai ʌʌgiadagi
poduucai gʌmaatʌ sai istumaasi aagai ʌgai, ʌgai aagai Diuusi Ibʌadʌ guvu-
cadadʌcʌdʌ.
4 Vaavoitudadami viaa guvucadagai isivuaadagi ʌʌmo istumaasi. Diuusi
Ibʌadʌ ʌgai dai maacai guvucadagai.
5 Vʌʌscatai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdadʌ isducatai istutuidi dʌmos
vʌʌscatai ivueeyi ʌgai vaa Suusi Cristo aa duiñdadʌ.
6 Vʌʌscatai ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ dʌmos maiʌmadugan duucai dʌmos
vʌʌscʌrʌ ʌgai vaa Diuusi ʌgai dai soicʌi vʌʌscatai.
7 Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai vʌʌsi vaavoitudadami saidʌ
ivuaadana ʌʌmo istumaasi vai poduucai gʌmaatʌ siDiuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu
daja vʌʌscatai, dai istumaasi ivueeyi ʌʌmadutai ʌrsoiñi vʌʌscatai vʌʌtarʌ.
8 Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai ʌʌmadutai sai cʌʌga maatʌ aagaiña
ismaacʌdʌ aagai Diuusi, dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai cʌʌga
maatʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ,
9 dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai vaamioma cʌʌga vaavoi-
tudaiña Diuusi dai poduucai ivuaadana naana maasi, dai Diuusi Ibʌadʌ
maacai guvucadagai aa sai duduaaidiña coococoidadʌ,
10 dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa saidʌ ivuaadana naana maasi
gʌgʌrducami, dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai cʌʌga maatʌ
gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ, dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai
maatʌ nʌidiña asmaacʌdʌ ñioocai Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ dai is-
maacʌdʌ ñioocai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ guvucadadʌcʌdʌ, dai Diuusi Ibʌadʌ
maacai guvucadagai aa sai ñioocaiña aa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ
ʌgai, dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai aagaiña istumaasi aagai
ʌgai ismaacʌdʌ aa ñiooquicʌdʌ ñioocai.
11 Vʌʌsi gomaasi ivueeyi ʌgai vaa Diuusi Ibʌadʌ. Ʌgai ʌgai dai maacai
guvucadagai vʌʌscatai saidʌ ivuaadana ʌʌmadutai istumaasi ʌʌgi Diuusi
Ibʌadʌ ipʌlidi.

———

12 Oodami ʌʌcaso dai noonova dai naanaca dai vuupuju dai vʌʌscʌrʌ
ʌrʌgai vaa tuucugadʌaiñdʌrʌ. Poduucai isduucai ismaacʌdʌ vaavoitudai
Suusi Cristo saagida oidaga ojootosicami dai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ
dai maamatʌtuldiadami dai vʌʌscʌrʌ ʌgai ʌrgʌnaadunumu.
13 Tomasi aatʌmʌ ʌrjudidíu isgiliego ʌʌpʌ, tomatʌsi ʌrpipiooñi ischo
ʌʌpʌ vʌʌscʌrʌ vʌʌscatai casi gʌrvapacoñica Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ
tʌsaidʌ ʌrgʌraadunumucana aatʌmʌ, dai ʌgai vaa Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌma daja
vʌʌscatai.
14 Poduucai isduucai caaagai aanʌ oodami ʌʌcaso dai noonovʌ dai naanaca
dai vuupuju dai vʌʌscʌrʌ ʌrʌgai vaa tuucugadʌiñdʌrʌ.
15 Isʌmo oodami potʌiyagi: “Giñʌcaso maitʌrgiñnovi cascʌdʌ
maitʌrgiñtuucuga”. Vʌʌscʌrʌ siaadʌrʌ maigovai gʌʌsʌna ʌcasodʌ.
16 Dai isʌmo oodami potʌiyagi: “Giñnaaca maitʌrgiñvuji cascʌdʌ
maitʌrgiñtuucuga”. Vʌʌscʌrʌ siaadʌrʌ maigovai gʌʌsʌna ʌnaacadʌ.
17 Isvʌʌsi gʌrtuucuga ʌrvujicamudai isducatai caʌcamudai aatʌmʌ. Siʌʌpʌ
isvʌʌsi gʌrtuucuga ʌrnaacaicamudai isducatai istutiadamudai aatʌmʌ isuu-
vapiadagi.
18 Diuusi darai oodami vuupuidʌ siaaco ʌgai ipʌli dai daacadʌ, naanacadʌ
dai vʌʌsi istumaasi viaa oodami.
19 Siʌmo oodami ʌrvujicamudai siaaco daacamudai ʌtuucugadʌ.
20 Dʌmos sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isʌmo oodami ʌʌcaso dai noonovʌ dai naanaca
dai vuupuju dai vʌʌscʌrʌ ʌrʌgai vaa tuucugadʌaiñdʌrʌ.
21 Vʌʌsi gʌrtuucuga aliʌsi gʌaagai. Aliʌ tʌgito aatʌmʌ gʌrvuupuji dai
gʌrnoonovi dai gʌrmoo dai gʌrʌʌcaso.
22 Dai ismaacʌdʌ maiguupuca ʌgai dai siooma gʌaagai.
23 Dai istuidaba siooma maitʌaagada maasi ʌgai tʌtai vaamioma
nunucadai aatʌmʌ dai ismaacʌdʌ siaa ʌraragai isnʌidi aa oodami ʌgai
gia iiñapai aatʌmʌ.
24 Poduucai gʌrdui Diuusi cascʌdʌ.
25 Oodami ʌʌcaso dai noonovʌ dai naanaca dai vuupuju. Dai vʌʌsi istu-
maasi viaa oodami abaana saasaʌ ʌgai. Dai vʌʌsi aliʌsi gʌaagai.
26 Isʌmo oodami coococagi ʌmapʌcʌrʌ tuucugadʌ maibai tadacana vʌʌsi
tuucugadʌ. Isʌmo cʌʌli maatʌ ñiioocadagi dai aa oodami aagidi sai cʌʌgadu
moodʌ aliʌ baigʌʌlidiña ʌcʌʌli.
27 Poduucai ʌʌpʌ aapimʌ muidu daidʌ ʌrʌmo aadunumu.
28 Dai vaavoitudadami saagida darai Diuusi ʌʌmoco saidʌ
ʌrojootosicamicana dai aa saidʌ ʌrñiñiooquituldiadamigadʌcana dai aa
saidʌ ʌrmamaatʌtuldiadamicana, dai aa saidʌ ivuaadana mui naana
maasi gʌgʌrducami, dai aa saidʌ duduaaidiña coococoidadʌ, dai aa sai
soicʌiña gʌnaaduñi, dai aa saidʌ ʌrtʌtʌaanʌdamicana, dai Diuusi maacai
guvucadagai aa sai ñiioocaiña aa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌʌgi ʌgai.
29 Maisiu vʌʌsi vaavoitudadami ʌrojootosicami, dai maisiu vʌʌsi ʌrDiuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ, dai maisiu vʌʌsi ʌrmaatʌtuldiadami, dai maisiu vʌʌsi
ivueeyi istumaasi gʌgʌrducami,
30 dai maisiu vʌʌsi duduaaidi coococoidadʌ dai maisiu vʌʌsi ñiioocai aa
ñiooquicʌdʌ, dai maisiu vʌʌscatai maatʌ aagai istʌiya ʌlidi ʌoodami aa
ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌgai.
31 Aagiadavurai Diuusi sai gʌnmaacana guvucadagai maidʌ ivuaada
aapimʌ istumaasi vaamioma gʌaagai. Dʌmos aanʌ gʌnaagidi iñʌlidi ʌmo
istumaasi ismaacʌdʌ vaamioma ʌrsoiñi isvʌʌsi gomaasi.

13

———

1 Isistutiadamudai aanʌ isñioocadagi aa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ
aanʌ tomasi ʌroodami ñiooquidʌ siʌʌpʌ Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ñiooquidʌ dai is-
maioigʌadʌ aanʌ oodami mosʌrʌpan ducami aanʌ ʌmo istumaasi imaacʌdʌ
moscaiti dai maitʌrsoiñi.
2 Dai isistutiadamudai aanʌ isaagadagi Diuusi ñiooquidʌ dai
ismaatʌcamudai aanʌ istumaasi ʌʌgi Diuusi maatʌcatadai dai
ismaatʌcamudai aanʌ mui naana maasi, iscʌʌga viaacamudai aanʌ
vaavoidaragai dai poduucai istutiadamudai issibʌaco tutusadagi gigidi,
mospocaititai aanʌ ismaigovai imʌdagi dai ismaioigʌada aanʌ oodami
ducami ismaitistutiadamudai aanʌ isistuma vuaadagi.
3 Isaanʌ gaoidagi vʌʌsi istumaasi viaa aanʌ, dai mʌsgiñmʌidagi gaaagiditai
aanʌ Diuusi ñiooquidʌ, dai ismaioigʌada aanʌ oodami gomaasi maitʌrsoiñi
giñvʌʌtarʌ.
4 Oodami ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ oigʌdai aa ʌgai maioomaliga, dai cʌʌ tuutu-
iga, dai maicoimudadʌ tuutuiga, dai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidiña,
5 dai maisoiduucai nʌidiña aa, dai maivupuiiruga oodami vui, daidʌ
ivuaadana istumaasi ipʌliadagi aa maisiu mosʌcaasi istumaasi ipʌliadagi
ʌgai, siʌʌscadʌ aa ñiooquiadagi ʌgai maita ñiooquidiña, dai maivuaamʌ ʌlidiña
tomasi soimaasi ivuiididi aa.
6 Dai maibaigʌnʌlidiña siʌʌscadʌ soimaasi ivuaadagi aa baiyoma
baigʌnʌlidiña siʌʌscʌdʌ cʌʌga ivuaadagi aa.
7 Oodami ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ oigʌdai aa maivui ñiioocai aa ismaacʌdʌ
soimaasi nʌidi, dai vʌʌscʌrʌ vaavoituda ʌlidi istumaasi aagidi aa,
dai vʌʌscʌrʌ vaavoitudai isaa ipʌlidi iscʌʌga ivuaadagi, dai vʌʌscʌrʌ
apiaoigʌadai aa ismaacʌdʌ soimaasi taatamitulda.
8 Tomastuigaco oidacamu ʌʌmadutai ismaacʌdʌ oigʌadagi aa, dʌmos
aimu istuigaco tiipuca agai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, dai tomali
maitʌñioocada agai aa ñiooquicʌdʌ, dai tomali maitʌaagada agai isDiu-
usi Ibʌadʌ maacai guvucadagai oodami sai cʌʌga maatʌ caʌcagi Diuusi
ñiooquidʌ.
9 Dʌmos sivi palʌpi maatʌ aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ dai maicʌʌga maatʌ
aagai aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ.
10 Aimu istuigaco vʌʌscatai maatʌ caʌca agai vʌʌsi Diuusi ñiooquidʌ
cascʌdʌ maitʌaagada agai isDiuusi Ibʌadʌ maacadagi guvucadagai oodami
isivuaadagi tomali ʌmo istumaasi.
11-12 Tami oidigi daama maimaatʌ aatʌmʌ vʌʌsi istumaasi Diuusi maatʌ
ʌpan duucai ʌmo ali maimaatʌ vʌʌsi istumaasi maatʌ ʌmo oodami
gʌducami. Poduucai ʌʌpʌ maimaatʌ caʌ aatʌmʌ vʌʌsi Diuusi ñiooquidʌ
ducami isnʌijadagi ʌmo nʌidacarui ismaacʌdʌ maicʌʌga maasi dʌmos aimu
istuigaco cʌʌga maatʌ caʌcamu aatʌmʌ vʌʌsi Diuusi ñiooquidʌ poduucai
isduucai Diuusi gʌrmaatʌ. Dai ʌmo oodami gʌducami camaitivueeyi
istumaasi ivuaadana aliducatai poduucai ʌʌpʌ siʌʌscadʌ iimia aatʌmʌ
Diuusi ʌʌmadu camaitivuaadamu istumaasi ivuaadana tami.
13 Vʌʌscʌrʌ oidacamu sioorʌ vaavoitudadagi Diuusi dai sioorʌ nʌnʌracagi
istumaasi Diuusi iduñia aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ, dai sioorʌ oigʌadagi aa. Dʌmos
vaamioma ʌrcʌʌgai isoigʌadagi aa.

14

———

1 Aliʌsi gʌaagai mʌsaipaco gʌnoigʌadagi. Daanʌdavurai aapimʌ Diuusi sai
ʌgai gʌnmaacana guvucadagai maidʌ ivuaada aapimʌ tomasi ʌmo istumaasi
ismaacʌdʌ ivueeyi aa vaavoitudadami, dʌmos siooma ʌrcʌʌgai isaagada
aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ.
2 Ʌgai ismaacʌdʌ ñioocai aa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ, ʌgai Diuusi
ʌʌmadu ñioocai maisiu oodami. Oodami maimaatʌ caʌ istumaasi aagai
ʌgai cascʌdʌ. Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai sai aagaiña istumaasi ʌʌgi
Diuusi maatʌ.
3 Baiyoma ʌgai ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquidʌ ʌgai gia oodami ʌʌmadu
ñioocai, dai poduucai soicʌi ʌgai vaavoitudadami sai vaamioma cʌʌga
vaavoitudana, maacatai ñiooqui dai baiʌʌliatudaitai.
4 Ʌgai ismaacʌdʌ ñioocai aa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌʌgi ʌgai
vaamioma vaavoitudai, dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquidʌ ʌgai
soicʌi aa vaavoitudadami sai vaamioma cʌʌga vaavoitudana.

5 Aanʌ ipʌlidi isvʌʌscatai aapimʌ istutiadamudai isñioocadagi ʌma
maasi ñiooqui dʌmos vaamioma ipʌlidi aanʌ isaapimʌ aagadagi Diuusi
ñiooquidʌ. Isñioocada aapimʌ ʌma maasi ñiooqui dai maiaagadagi istʌiya ʌlidi
maitʌrsoiñi vaavoitudadami vʌʌtarʌ cascʌdʌ siooma ʌrcʌʌgai isaagiadagi
Diuusi ñiooquidʌ siisñioocadagi ʌma maasi ñiooqui. Dʌmos isñioocada aapimʌ
ʌma maasi ñiooqui dai aagadagi istʌiya ʌlidi goovai gia ʌrsoiñi ʌpʌan duucai
isduucai ʌrsoiñi isaagadagi Diuusi ñiooquidʌ.
6 Cascʌdʌ giñaaduñi iñsaanʌ gʌndividagi dai ʌma maasi ñiooqui
gʌnñiooquiadagi poduucai maitʌnsoiñan tada aanʌ isvaamioma vaavoituda
aapimʌ. Dʌmos iñsaanʌ gʌnaagiadagi istumaasi Diuusi giñaagiadagi, dai
istumaasi maatʌ caʌca aanʌ, siʌʌpʌ isgʌnaagiada aanʌ istumaasi Diuusi
iduñia, siʌʌpʌ gʌnaagiada aanʌ Diuusi ñiooquidʌ poduucai gia gʌnsoiñan tada
aanʌ.

7 Sioorʌ iivadagi uusi gitarui gʌaagai iscʌʌga iivada ʌgai vai poduucai
maatʌ caʌcagi aa istuma iivaragai iivai ʌgai.
8 Sandaaru saagida oidaga ʌmoco ismaacʌdʌ iivai piito dai iivaiña ʌgai
ʌmo iivaragai dai poduucai aagidiña sandaaru sai vaapaigʌna dai iivaiña
ʌmai iivargai sai gacocodana goʌʌ iivaragaicʌdʌ aagidiña ʌgai sandaaru
istumaasi gʌaagai isiduñiagi cascʌdʌ gʌaagai iscʌʌga iivada ʌgai vai maatʌ
caʌcagi sandaaru daidʌ ivuaadagi istumaasi tʌgitocagi ʌgai.
9 Poduucai ʌpʌvueeyi aapimʌcʌdʌ. Isʌmaadutai ñioocadagi ʌma maasi
ñiooqui siaadʌrʌ maatʌ caʌcana aa iscaiti ʌgai. Ducami isʌʌgi ñioocadamudai
ʌgai.
10 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isoidaga mui naana maasi ñiooqui oidigi daama dai
vʌʌscatai ismaacʌdʌ ñioocai maatʌ caʌ.
11 Dai isʌmaadutai giññiooquiadagi ʌma maa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ
maimaatʌ aanʌ poduucai maitʌrcaʌcan tada aatʌmʌ aipacoga.
12 Cascʌdʌ aapimʌ ismaacʌdʌ ipʌlidi isDiuusi Ibʌadʌ gʌnmaaquiagi guvu-
cadagai isiduñiagi ʌmo istumaasi ismaacadʌ ivueeyi aa vaavoitudadami, aa-
giadavurai Diuusi sai ʌgai gʌnmaacana guvucadagai maidʌ ivuaada aapimʌ
istumaasi ʌrsoiñi vaavoitudami vʌʌtarʌ.

13 Poduucai sioorʌ ñioocadagi ʌma maasi ñiooqui ismaacʌdʌ maimaatʌ
ʌgai, gʌaagai isaagiada ʌgai Diuusi sai maacana guvucadagai vai gaaagiada
istʌiya ʌlidi ʌgai ʌñiooquicʌdʌ.
14 Isgamamadada aanʌ ʌmai ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ aanʌ, maatʌ
aanʌ issiaa duutudai Diuusi dʌmos maimaatʌ aanʌ iscaiti.

15 Gʌaagai isgamamadada aanʌ siaa duutudaitai Diuusi dai maatʌcagi
iscaiti aanʌ. Gʌaagai isganʌʌda aanʌ siaa duutudaitai Diuusi dai maatʌcagi
iscaiti aanʌ.
16 Dʌmos isʌmaadutai gamamadadagi ʌmai ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ
maimaatʌ ʌgai tomali aaduñdʌ, ʌaaduñdʌ siaadʌrʌ potʌʌna ʌgai vaavoava.
17 Tomasi aliʌ cʌʌga gamamadai ʌgai maitʌrsoiñi aaduñdʌ vʌʌtarʌ.
18 Aanʌ baigiñʌlidi Diuusicʌdʌ isvaamioma ñioocai aanʌ ʌma maasi ñiooqui
isvʌʌscatai aapimʌ.
19 Dʌmos siʌʌscadʌ gʌrʌmpaidiada aatʌmʌ vaavoitudadami aanʌ baiyoma
ipʌlidiña isaagadagi altaama ñiooqui dʌmos vʌʌscatai maatʌ caʌcagi maisiu
baivustan miil ñiooqui ʌmai ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ caʌcagi tomali
ʌmaadutai.
20 Giñaaduñi maitavʌr tʌtʌgitoda ʌpan ducai ʌgai ismaacʌdʌ maiquiaa
cʌʌga maatʌ istumaasi gʌaagai isivuaadagi baiyoma gʌaagai mʌscʌʌga
tʌtʌgitodagi. Siʌʌscadʌ iduñia ʌliada aapimʌ ʌmo istumaasi soimaascami
amaasi gia gʌaagai istʌtʌgitodagi aapimʌ ʌpan duucai ʌgai ismaacʌda
maiquiaa maatʌ ivueeyi istumaasi soimaascami.
21 Pocaiti liivruʌrʌ ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru sai pocaiti Diuusi:
“Aa oodami ʌma maasi ñioocadami giññiooquituldiadamu ʌjudidíu saagida
dʌmos vʌʌscʌrʌ maitiñʌʌgidamu ʌjudidíu”, caiti Diuusi, asduucai ooja
Moseesacaru.
22 Poduucai ʌʌpʌ siʌʌscadʌ ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi caʌcagi
ʌvaavoitudadami isñiooquiagi ʌmai ñiooquicʌdʌ poduucai gʌaagai ismaatiagi
isDiuusi guvucadadʌcʌdʌ ñioocai oodami, dai siʌʌscadʌ ʌmaadutai gaaa-
giadagi Diuusi ñiooquidʌ poduucai maatʌ ʌvaavoitudadami isDiuusi guvu-
cadadʌcʌdʌ ñioocai ʌgai.
23 Dai isgʌnʌmpaidagi ʌvaavoitudadami dai vʌʌscatai ʌma maasi ñiooqui
ñioocadagi vai vaapaquiagi aa ismaacʌdʌ maivaavoitudai potʌiyan tada ʌgai
sai vupuiirutu ʌvaavoitudadami.
24 Dʌmos isvʌʌscatai aagadagi Diuusi ñiooqidʌ vai vaapaquiagi ʌʌmadutai
ismaacʌdʌ maivaavoitudai, ʌgai maatʌmu isiʌrsoimaasi ivuaadami dai
cascʌdʌ ʌma duucai gʌtʌgitomu
25 dai siaa duutuadamu Diuusi dai potʌimu isDiuusi sʌʌlicʌdʌ ʌʌmadu daja
ʌvaavoitudadami.

———

26 Giñaaduñi siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiada aapimʌ vʌʌscatai ivueeyi istumaasi
istutuidi. Ʌmoco ganʌʌdana dai aa gamamaatʌtuldiña Diuusi ñiooquidʌ dai
aa aagaiña istumaasi aagidi Diuusi, dai aa ñioocaiña ʌma maasi ñiooqui, dai
aa aagadamu istʌiya ʌlidi ʌgai ʌñiooquicʌdʌ, vʌʌscʌrʌ mʌstumaasi ivuaadagi
gʌaagai isiʌrsoiñicagi ʌvaavoitudadami vʌʌtarʌ.
27 Siʌʌscadʌ ʌʌmadutai ñioocadagi ʌma maasi ñiooqui ali googocatai gʌaagai
isñioocadagi siʌʌpʌ vaavaicatai dʌmos vaamioma gia cho. Dʌmos ʌʌmadutai
gʌaagai isñioocadagi maisiu vʌʌscatai ʌʌpana. Dʌmos gʌaagai isoidacagi
sioorʌ aagadagi istʌiya ʌlidi ʌoodami ʌñiooquicʌdʌ.
28 Dʌmos ismaitiipucagi sioorʌ aagadagi istʌiya ʌlidi oodami ʌʌma
maa ñiooqui, siooma ʌrcʌʌgai ismaitʌñioocadagi ʌma maasi ñiooqui
mʌsiʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi siooma ʌrcʌʌgai isʌjʌgi ñiooquiada ʌgai Diuusi
mostʌgitoidadʌrʌ, gomaasi ʌrsoiñi ʌjʌʌgi ʌgai vʌʌtarʌ.
29 Poduucai ʌʌpʌ siʌʌscadʌ ʌʌmadutai aagadagi Diuusi ñiooquidʌ ali googo-
catai gʌaagai isaagadagi siʌʌpʌ vaavaicatai, dai aa gʌaagai isaagadagi sabaig
ʌrDiuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ aagai ʌgai.

30-32 Dʌmos isDiuusi aagidagi ʌmo istumaasi ʌmaadutai ismaacʌdʌ daacagi ʌgʌmai ismaacʌdʌ cañioocaitadai gʌaagai iscamaiñioocadagi vai ñiooquiagi ʌgʌmai. Cʌʌga istutuidi oodami iscamaiñioocadagi ismaiñiooquia ʌliadagi. Poduucai isDiuusi aagiadagi ʌmo istumaasi ʌmaadutai gʌaagai isaagadagi ʌpʌga ʌmoco dai gooquiʌrʌ ʌmai vai poduucai vʌʌscatai maatiagi dai baigʌnʌliadagi.

33 Diuusi maisisiolitudai oodami baiyoma soicʌi sai maisisiocaiña dai ibʌstudacan tadatudai. Vʌʌsi gomaasi ismaacʌdʌ caaagai aanʌ ivueeyi gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi tomasiaacoga.

34 Siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi ʌvaavoitudadami dai siaa duutuadagi Diuusi, ooqui maitʌaagai isñioocadagi, gomaasi daidarsi. Ooqui aliʌsi gʌaagai isʌʌgiadagi gʌncuucuna poduucai isduucai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ.

35 Dai isooqui maatʌca ʌliadagi ʌmo istumaasi gʌaagai isquiiyʌrʌ tʌcaca ʌgai gʌncuucuna. Aliʌsi ʌrsiaa ʌraragai isʌmo ooqui ñioocadagi siaaco gʌnʌmpaidacagi oodami dai siaa duutuadagi Diuusi.

36 Gʌntʌgitovurai mʌsai aapimʌ maitʌrʌpʌgadadʌ ismaacʌdʌ gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ, dai maisiu mosʌca aapimʌ vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ.

37 Isʌmaadutai poʌliadagi isʌgai istutuidi isaagadagi Diuusi ñiooquidʌ siʌʌpʌ poʌliadagi isDiuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daja gʌaagai istʌtʌgitodagi sai istumaasi gʌnooji aanʌ Diuusi poduucai gʌnootosdi ñiooqui.

38 Dʌmos isʌmaadutai maiʌʌgiadagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ aidʌ gia maitʌaagai mʌscaʌcagi istumaasi gʌnaagiada ʌgai.

39 Poduucai giñaaduñi gʌaagai mʌsdaanʌdagi Diuusi sai ʌgai gʌnmaacana guvucadagai mai aapimʌ aagadagi Diuusi ñiooquidʌ dai maitavʌr daidiada aa isñioocada ʌgai ʌma maasi ñiooqui.

40 Dai vʌʌsi istumaasi ivuaadagi gʌaagai mʌscʌʌga ivuaadagi isducatai gʌaagai isivuaadagi dai maitavʌr sisiocada.

15

———

1 Sivi giñaaduñi aanʌ ipʌlidi mʌstʌtʌgitodagi isducatai gʌnaagidi aanʌ sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Mʌtai aapimʌ vaavoitu gomaasi dai apiavaavoitudai.

2 Isiʌrvaavoi iscʌʌga vaavoitu aapimʌ tucamidʌrʌ dai apivaavoitudai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi aapimʌ.

3 Aanʌ gʌnmamaatʌtuli aapimʌ istumaasi giñmaatʌtuli Suusi Cristo. Aanʌ gʌnmaatʌtuli istumaasi vaamioma gʌaagai ismaatʌcagi. Aanʌ gʌnaagidi sai Suusi Cristo muu dai poduucai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga, poduucai isducatai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ.

4 Dai aanʌ gʌnaagidi ʌʌpʌ mʌsai yaasa Suusi Cristo tai ʌgai bo vaica tasaicʌdʌ ʌpamu duaaca, poduucai isduucai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌʌpʌ,

5 dai sai gʌmaasitu ʌgai Piiduru vuitapi, dai gooquiʌrʌ gʌmaasitu ʌgai ʌgaa ojootosicami vuitapi.

6 Dai gooquiʌrʌ gʌmaasitu ʌgai vaamioma istaama siento vaavoitudadami vuitapi bo vasdʌrʌ, dai muidutai ʌgai quiaa oidaga dai ʌʌmoco cacoi.

7 Dai gooquiʌrʌ gʌmaasitu ʌgai Jacobo vuitapi dai gooquiʌrʌ vʌʌsi ojootosicami.

8 Dai cuugatʌrʌ gʌmaasitu ʌgai aanʌ giñvuitapi, dai cʌʌgacʌrʌ giñvuusaitu aidʌsi tomali ʌmaadutai maitʌgitocatadai

9 ʌgaa ojootosicami vaamioma gatʌaanʌi iñsaanʌ dai aanʌ maitʌaagai mʌsootosicami giñaagadagi. Aanʌ soimaa taatatuli ʌvaavoitudadami cascʌdʌ.

10 DΛmos Diuusi cΛΛgacΛrΛ giñnΛidi cascΛdΛ ΛrootosadΛ aanΛ. Dai aanΛ
ivuaadana mui naana maasi Diuusi guvucadadΛcΛdΛ. Dai vaamioma aata
vuaadana aanΛ sivΛΛscatai Λgaa Diuusi vΛΛscΛrΛ giñsoicΛi cascΛdΛ.
11 DΛmos iñsaanΛ gΛnaagidiña Diuusi ñiooquidΛ siΛΛpΛ Λgaa ojootosicami
vΛΛscΛrΛ ΛrΛgai vaa Diuusi ñiooquidΛ ismaacΛdΛ vaavoitudai aapimΛ.

———

12 AanΛ gΛnaagidi sai Suusi Cristo duaaca coidadΛ saagidaiñdΛrΛ, mai
ΛΛmadutai aapimΛ pocaiti sai maioidaga duaacaragai coidadΛ vΛΛtarΛ.
13 IsiΛrvaavoicamudai ismaacΛ aagai aapimΛ sai maioidaga duaacaragai
coidadΛ vΛΛtarΛ aidΛ gia tomali Suusi Cristo maiduaacamudai.
14 DΛmos isiΛrvaavoicamudai isSuusi Cristo maiduaaca aidΛ gia vΛΛsi
istumaasi aagai aatΛmΛ maitΛrsoiñicamudai.
15-17 DΛmos isiΛrvaavoicamudai ismaioidaga duaacaragai aidΛ gia aatΛmΛ
ΛryaatavogamI. AatΛmΛ Λgai dai aagai sai Diuusi duaacali Suusi Cristo
cascΛdΛ. DΛmos ismaitΛrvaavoicamudai isoidaga duaacaragai aidΛ gia
maitΛrvaavoicamudai ΛΛpΛ isDiuusi duaacali Suusi Cristo, dai poduucai
gΛnvaavoidaraga maitΛrsoiñicamudai, quiaa Λrsoimaasi ivuaadamicamudai
aapimΛ.
18 DaidΛ ΛvaavoitudadamI ismaacΛdΛ cacoi maiiimimudai Diuusi ΛΛmadu.
19 IsmaitΛrvaavoicamudai isiimia ragai aatΛmΛ Suusi Cristo ΛΛmadu
siΛΛscadΛ coiyagi aidΛ gia vaamioma soigΛrΛliadamudai aatΛmΛ siaa oodami
oidigi daama.
20 DΛmos Λrvaavoi isSuusi Cristo duaaca coidadΛ saagidaiñdΛrΛ. Poduucai
cΛΛ maatΛ aatΛmΛ isDiuusi gΛrduduaacalda agai aatΛmΛ ΛΛpΛ.
21-22 Diuusi idui Λmo cΛΛli dai Adán tΛΛtΛ. Λgai maiΛΛgi Diuusi cascΛdΛ muu
dai cascΛdΛ vΛΛsi oodami oidigi daama cooyi. GooquiΛrΛ Diuusi ootoi gΛmara
oidigi daama. Λgai ΛΛgi Diuusi dai aidΛsi muu Λgai Diuusi duaacali coidadΛ
saagidaiñdΛrΛ cascΛdΛ vΛΛscatai ismaacΛdΛ vaavoitudai Diuusi, Diuusi dud-
uaacalda agai coidadΛ saagidaiñdΛrΛ.
23 Suusi Cristo ΛΛpΛga duaaca aidΛsi Diuusi ipΛli dai Λgai ismaacΛdΛ
vaavoitudai Suusi Cristo duduaacamu siΛΛscadΛ diviagi Suusi Cristo Λpamu,
siΛΛscadΛ Diuusi ipΛldagi.
24 Dai siΛΛscadΛ ugitiagi oidigi tiipuca agai tomali Λmo tΛaanΛdami
dai Suusi maidagitua agai isgatΛaanΛdagi ΛDiaavora tΛtΛaañicarudΛ tomali
ΛDiaavora amaasi Suusi tΛΛgida agai gΛsΛΛlicamiga Diuusi gΛrooga.
25 Cristo gΛaagai isapiaviaacagi gΛsΛΛlicamiga asta siΛΛscadΛ ugititu Diuusi
vΛΛsi ismaacΛdΛ vuidΛrΛ vΛΛtΛca.
26 Dai cuugatΛrΛ Diuusi duduaacalda agai vΛΛsi coidadΛ vai poduucai
gΛmaatΛna isvaamioma guvuca Λgai ismuuquigami.
27 Diuusi maa sΛΛlicami gΛmara Suusi Cristo sai Λgai tΛaanΛiña vΛΛsi
istumaasi oidaga. MosΛca Diuusi maitΛaanΛi Λgai.
28 Dai siΛΛscadΛ vΛΛscatai ΛΛgiadagi Cristo amaasi Cristo tΛΛgida agai
gΛsΛΛlicamiga Diuusi dai Diuusi tΛaanΛdamu vΛΛsi.
29 ΛΛmoco vaavoitudadami vaavoitudai saidΛ ΛrsoiñI isgΛnvapaconadagi
coidadΛ vΛΛtarΛ. ¿DΛmos ismaitΛrvaavoi isoidaga duaacaragai duucatai
ΛrsoiñI gomaasi?
30-31 AatΛmΛ ojootosicami vΛΛs tasai gΛrcooda agaiña oodami. ¿Dai ismaid-
uduaaca ragai aatΛmΛ coocai tumaasi Λrsoiñi gomaasi aatΛmΛ gΛrvΛΛtarΛ?
Gomaasi gia Λrvaavoi mΛsvΛΛs tasai gimuaa agaiña. IsaapimΛ vaavoitu-
dai isgΛnoigΛdai aanΛ poduucai ΛΛpΛ gΛaagai mΛsvaavoitudadagi istumaasi
gΛnaagidi aanΛ.

32 Efeesiʌrʌ giñcocoda oodami oomaliacami. ¿Tumaasi ʌrsoiñi gomaasi aanʌ giñvʌʌtarʌ ismaiduaaca iñaagai aanʌ camuucucai? Isiʌrvaavoi ismaitiipu duaacaragai gʌaagai tʌsgaiiyagi sivi dai vagiam ʌrʌliadagi, sioroco siʌʌpʌ vaasʌmacʌdʌ coiya ragai aatʌmʌ.

33 Maitavʌr gʌndadagitoda isaa gʌnvupuiirumadadagi gʌnmamaatʌtulditai ʌma maasi. Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai sioorʌ uurapʌcʌi oodami maicʌʌga ivuaadami ʌgai ʌpan duucai mamaatʌrʌi dai soimaasi ivuaadana ʌʌpʌ.

34 Gʌaagai mʌscʌʌgai gʌntʌtʌgituagi ʌpamu dai camaisoimaasi ivuaada. Ʌʌmadutai aapimʌ maivaavoitudai iscʌʌ tuiga Diuusi dai siʌʌsi viaa guvucadagai, cascʌdʌ gʌaagai mʌssiaa ʌʌradagi.

———

35 Ʌmaadutai aapimʌ giñtʌcacamu lienʌ. “¿Asducatai duduaacarʌi coidadʌ? ¿Dai asmaascana tuucugadʌ?”

36 Sioorʌ giñtʌcacagi gomaasi aliʌsi ʌrvuiirugami. Ʌstucai ismaacʌdʌ gʌʌsai vuvacai dai gʌʌrai dai gooquiʌrʌ ʌcaidʌ ismaacʌdʌ gʌʌi camaitiipucana.

37 Gʌʌsai uunui caidʌ vai vuvacʌi dai gʌʌrai dai camaiʌpa maascana ʌcaidʌ ismaacʌdʌ gʌʌi. Poduucai ʌpʌvueeyi tomastuma ʌstucaicʌdʌ.

38 Diuusi poduucai idui cascʌdʌ. Poduucai ʌʌpʌ oodami ismaacʌdʌ cooyi dai gʌyaasapai uugiatʌi tuucugadʌ dai siʌʌscadʌ duduaaca Diuusi gʌmaaquimu ʌtuucugadʌ imaacʌdʌ ʌʌgi ʌgai ipʌlidi.

39 Oodami tuutucugadʌ maiʌpa maasi cʌcʌisi tuutucugadʌ, tomali ujuurugi, tomali vatopadagai.

40 Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tʌvaagiʌrʌ oidaga dai oodami oidigi daama oidaga cascʌdʌ maiʌʌpa mamaasi tuutucugadʌ.

41 Tasai dai masaadai dai sisiaavugai maiʌʌpanʌʌsi dadadacʌi, vʌʌscʌrʌ ʌʌmo sisiaavugai vaamioma dadadacʌi siaa.

42 Poduucai idui Diuusi vʌʌsi gomaasi dai poduucai iduñia agai siʌʌscadʌ duduaacaldagi coidadʌ. Oodami tuutucugadʌ ismaacʌdʌ gʌyaasapai duvarʌi dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi duduaacaldagi camaicoodamu ʌgai.

43 Oodami tuutucugadʌ ismaacʌdʌ gʌyaasapai camaitʌrsoiñi dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi duduaacaldagi dadadacʌdamu ʌgai. Oodami tuutucugadʌ ismaacʌdʌ gʌyaasapai camaiguupuacana dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi duduaacaldagi amaasi gia guupuacamu ʌgai.

44 Oodami tuutucugadʌ ismaacʌdʌ gʌyaasapai oo dai tuucuga dai ʌʌra dai uugiatʌi dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi duduaacaldagi camaiugitimu ʌgai.

45 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ sai Adán ʌrtuucamidʌrʌ oodami ismaacʌdʌ idui Diuusi sai tami oidigi daama oidacana. Dʌmos ʌSuusi Cristo gooquiʌrioma divia. Ʌgai ʌrDiuusi dai maacai ibʌdagai utudui oodami.

46-49 Diuusi idui Adán dʌvʌʌraicʌdʌ dʌmos ʌSuusi Cristo tʌvaagiaiñdʌrʌ divia. Vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ oidigi daama oidaga dʌvʌʌraicʌdʌ duñisi ʌpan duucai Adán. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌpa mamaascamu Suusi Cristo siʌʌscadʌ duduaacagi dai tʌvaagiʌrʌ oidacamu. Suusi Cristo maidʌvʌʌraicʌdʌ duñisi.

50 Giñaaduñi aanʌ angʌnaagidi sai oodami tuutucugadʌ maiajioopai tʌvaagiamu istumaasi ismaacʌdʌ uugiatʌi maitistuidi isʌʌmadu daacagi istumaasi maiuugiatʌi.

51-52 Dʌmos gʌnaagidi aanʌ ʌmo istumaasi istumaasi Diuusi giñaagidi istumaasi ʌʌgi Diuusi maatʌcatadai. Maisiu vʌʌscatai aatʌmʌ coiya ragai dʌmos todian duucai gʌrnanatudamu dai ʌma maasi tuucuga viaacamu dai tomastuigaco oidacamu vʌʌsi coidadʌ dai duduaacʌdʌ. Siuu duucu

cacuugatʌrʌ iivagi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ piitocʌdʌ, duduaacamu coidadʌ dai tomali ʌmo imidagai camaicoimu.
53 Poduucai isduucai oidaga aatʌmʌ sivi maitistutuidi istomastuigaco oidacagi cascʌdʌ gʌaagai isʌpa mamaastua aatʌmʌ Diuusi dai amaasi camaicoodamu aatʌmʌ dʌmos ismaacʌdʌ cooyi gia duvarʌi tuutucugadʌ cascʌdʌ gʌaagai isʌpa mamaastua aatʌmʌ Diuusi dai amaasi camaicoodagi.
54 Siʌʌscadʌ ʌpʌduñiagi gomaasi amaasi casi ʌpʌduuñimu istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ. Dai aidʌ abiaadʌrʌ camaicoodamu oodami.
55 Cascʌdʌ maitʌaagai isʌʌbiadagi muuquigami.
56 Ʌoodami ismaacʌdʌ caoigʌli Diuusi soimaascamaigadʌ camaisoimaa taatamai siʌʌscadʌ coiyagi. Diuusi ñiooquidʌrʌ maatʌ aatʌmʌ isiʌrsoimaasi ivuaadami vʌʌscatai.
57 Dʌmos baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ. Ʌgai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga vaavoitudaitai aatʌmʌ Suusi Cristo cascʌdʌ camaisoimaasi taatamu aatʌmʌ siʌʌscadʌ coiyagi.
58 Cascʌdʌ giñaaduñi apiavʌr cʌʌga vaavoitudada dai apiacʌʌga ivuaada Diuusi aa duiñdadʌ. Aapimʌ cʌʌga maatʌ sai aa duiñdagai mʌsmaacʌdʌ ivueeyi Diuusi vʌʌtarʌ maitʌrmosʌʌgicʌdʌ.

16

———

1 Sivi gʌnaagidamu aanʌ ʌmo ñiooqui. Aanʌ caaagidi ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ Galaasiʌrʌ oidaga isduucatai gʌaagai isʌmpaidiada ʌgai tumiñsi gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ oidaga vʌʌtarʌ. Dai aapimʌ ʌʌpʌ gʌaagai ispoduucai ivuaadagi.
2 Vʌʌsi tumiñoco gʌaagai mʌsʌcovai darasadagi chichiʌʌqui tumiñsi mʌsmaacʌdʌ gamaitʌcʌi, dai bai darasaca poduucai maiviaaca aapimʌ isʌmpaidagi tumiñsi siʌʌscadʌ mʌʌ divia aanʌ.
3 Dai siʌʌscadʌ mʌʌ divia aanʌ ootosamu aanʌ sioorʌ ipʌliada aapimʌ sai vuidacaiña tumiñsi dai oojai gʌraaduñi Jerusaleenʌrʌ oidacʌdʌ.
4 Dai iñsaanʌ istutiadagi isimia ʌʌpʌ aidʌ gia giñoidamu goovai.

———

5 Siʌʌscadʌ imia aanʌ gamucu viaa aanʌ isMasedoniamu sʌʌli daivuñiagai, dai gooquiʌrʌ aimu aanʌ Coriintoʌrʌ.
6 Gʌnʌʌmadu daaca iñʌlidi aanʌ chiʌʌqui tasai isʌmo toomoco ʌʌpʌ. Dai siʌʌscadʌ imia iñagada aanʌ boodʌrʌ sibʌacoga aapimʌ istutuidi isgiñmaaquiagi istumaasi tʌgitoca aanʌ voiyʌrʌ vʌʌtarʌ.
7 Aanʌ maisiu mosdaivunucai gʌnnʌida iñʌlidi baiyoma ipʌlidi aanʌ isbai tʌvʌpi daacagi gʌnʌʌmadu, isDiuusi ipʌldagi.
8 Dʌmos tanasi Efeesiʌrʌ daaca iñagai aanʌ quiaa, siaa duudagʌrʌ uucami ismaacʌdʌ Pentecostési tʌʌgidu.
9 Sivi tami cʌʌga istutuidi aanʌ isgaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ dai vʌʌsi tasai muidutai vaavoitudai, dai muidutai gʌrvuidʌrʌ vʌʌtʌ.
10 Ismʌʌ diviagi Timoteo vʌrai cʌʌgacʌrʌ nʌida vai maiduaadicuda ʌgai. Ʌgai ʌʌpʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ ʌpan duucai aanʌ.
11 Cascʌdʌ vʌʌscatai aapimʌ gʌaagai mʌscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi. Dai siʌʌscadʌ baigovai imia ʌgai boodʌrʌ vʌrai maaca istumaasi tʌgitoca ʌgai voiyʌrʌ vʌʌtarʌ. Tami nʌnʌra aanʌ Timoteo ʌʌmadu ʌgaa vaavoitudadami ismaacʌdʌ oidi.

12 Aanʌ goguama oi gʌraduñi Apoolosi sai oidana gogaa vaavoitudadami
dai mʌʌca gʌnnʌidana, dʌmos sivi maitipʌli ʌgai isimiagi. Ʌgai imimu
siʌʌscadʌ istutiadagi.

———

13 GʌnnuucadacavuraI vai maisoimaasi gʌnduiñtuldana ʌDiaavora, dai
apiavʌr cʌʌga vaavoitudada. Maitavʌr ʌʌbiada ismaacʌdʌ gʌnvuidʌrʌ vʌʌtʌ.
Cʌʌgacʌrʌ avʌroidaca Diuusi gʌnmaacai guvucadagai cascʌdʌ.
14 Dai vʌʌscʌrʌ avʌr oigʌada vʌʌsi oodami.
15 Cʌʌga maatʌ aapimʌ giñaaduñi sai Acayʌrʌ ʌpʌga vaavoitu Tiivañi
ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ quiidiʌrʌ oidacatadai. Dai aidʌsi cavaavoitu-
daimi aa ʌgai soicʌiña vʌʌsiʌrʌ istumaasi tʌgitocana ʌgai.
16 Aanʌ gʌnaagidi mʌsai siaa duutudaiña dai ʌʌgidiña ʌgai ismaacʌdʌ
ʌpan tuutuiga Tiivañi dai aaduñdʌ dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌnsoicʌi dai
ismaacʌdʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ.
17 Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ giñdividacai Tiivañi dai Fortunato dai Acayo ʌgai aliʌ
baigiñʌliatu poduucai aapimʌ ʌʌpʌ aliʌ baigiñʌliatudamudai isdadimudai.
18 Dai casi giñiibʌstan tada aanʌ go ʌʌmadu gaaatagacai dai poʌlidi
aanʌ isaapimʌ ʌʌpʌ gʌniibʌstacan tada. Gʌaagai issiaa duutuadagi Tiivañi
ʌʌmadu Fortunato ʌʌmadu Acayo. Goovai gʌrsoicʌi cascʌdʌ.
19 Ʌvavoitudadami Asiʌrʌ oidacami dai Aquila ʌʌmadu Prisila dai ʌgaa
vaavoitudadami ismaacʌdʌ Aquila dai Prisila quiidiʌrʌ gʌnʌmpaidi Diu-
uscʌdʌ gʌnviaatuldi ʌʌpʌ.
20 Dai vʌʌsi ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ tanai daraaja Diuuscʌdʌ
gʌnviaatuldi. Dai casiavʌr maitʌncocoada baiyomavʌr gʌnviaatuldiada
aipaco.
21 Tami cuugatʌrʌ gia ʌʌgi ooja aanʌ dai Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi.
22 Sioorʌ maioigʌdai Suusi Cristo Diuusi gajiaadʌrʌ vipieeyi. Aanʌ ipʌlidi
isotoma diviagi gʌrtaanʌdamiga Suusi Cristo.
23 Aanʌ ipʌlidi isgʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi.
24 Aanʌ dai aapimʌ vaavoitudai Suusi Cristo cascʌdʌ aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ.
Mosʌcaasi.

Idi ʌrʌgotordadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora ʌvaavoitudadami Coriintoʌrʌ oidacami

1 Aanʌ ʌrPaavora dai Suusi Cristo ʌcovai giñvusaitu ansaidʌ
ʌrootosadʌcana. Poduucai ipʌli Diuusi cascʌdʌ. Aanʌ ʌʌmadu gʌraduñi
Timoteo gʌmviaatuldi. Dai aanʌ gʌnoojidi idi oojai aapimʌ gʌraaduñi
vaavoitudadami mʌsmaacʌdʌ Coriintoʌrʌ oidaga dai gʌnʌmpaidiña dai siaa
duutudaiña Diuusi. Dai idi oojai ʌrgʌraaduñi vaavoitudadami Acaayʌrʌ
oidacami vʌʌtarʌ ʌʌpʌ.
2 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga
apiacʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai apiagʌniibʌstudacan tadacagi.

———

3 Diuusi ʌgai dai vʌʌscʌrʌ soigʌʌlidi aatʌmʌcʌdʌ dai gʌrbaiʌʌliatudai
cascʌdʌ cʌʌga ñiioocai aatʌmʌ Diuusi vui. Ʌgai ʌgai daidʌ ʌroogadʌ
gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.
4 Siuu duucu soimaa taatamadagi aatʌmʌ Diuusi baigʌrʌʌliatudai dai po-
duucai istutuidi aatʌmʌ isbaiʌʌliatudadagi aa ismaacʌdʌ soimaasi taatamai.
5 Aatʌmʌ aliʌ soimaa taatamai vaavoitudaitai Suusi Cristo poduucai is-
duucai soimaasi taata Suusi Cristo. Dai ʌgai vaa Suusi Cristo sʌʌlicʌdʌ
baigʌrʌʌliatudai.
6 Aatʌmʌ soimaasi taatamai gʌnaagiditai sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviadami dai poduucai istutuidi aatʌmʌ isbaigʌnʌʌliatudadagi. Dai Diuusi
baigʌrʌʌliatudai aatʌmʌ dai poduucai aapimʌ baigʌnʌʌlidiña ʌʌpʌ. Dai
poduucai cʌʌga istutuidi aapimʌ issoimaa taatamadagi poduucai isduucai
soimaa taatamai aatʌmʌ maivui ñiioocaitai Diuusi.
7 Dai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai aanʌ isapiavaavoitudadamu aapimʌ. Cʌʌ
maatʌ aanʌ issoimaasi taatamu aapimʌ poduucai isduucai soimaasi taata-
mai aanʌ. Dai cʌʌ maatʌ aanʌ isDiuusi baigʌnʌʌliatudamu aapimʌ poduucai
isduucai baigiñʌʌliatudai ʌgai aanʌ.
8 Gʌraaduñi ipʌlidi aatʌmʌ ismaatia aapimʌ siʌʌsi soimaa taatamaiña
aatʌmʌ Aasia dʌvʌʌriʌrʌ. Aliʌsi cavami soimaasi taatamaiña aatʌmʌ dai
camaitistui isvaamioma soimaasi taatagi. Dai asta poʌliditadai aatʌmʌ
mʌsgʌrcooda agai.
9 Sʌʌlicʌdʌ poʌliditadai aatʌmʌ iscacoiya ʌragai aatʌmʌ. Diuusi dagito ispo-
duucai ʌpʌduuñiagi tʌsai aatʌmʌ maatʌna isducatai vaamioma cʌʌga vaavoi-
tudagi Diuusi dai maisiu poʌliada aatʌmʌ isʌʌgi istutuidi isgʌrsoicʌdagi.
Diuusi ʌgai dai ʌpan duduaacaldi ʌcoidadʌ.
10 Dai Diuusi gʌrsoi tʌtai camaitʌrcooditu aatʌmʌ dai Diuusi quiaa
gʌrsoicʌi. Daidʌ cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isvʌʌscʌrʌ gʌrsoicʌdamu ʌgai.
11 Aliʌsi gʌaagai isdaanʌda aapimʌ Diuusi sai gʌrsoicʌiña. Dai siʌʌscadʌ
muidutai daanʌdagi Diuusi sai gʌrsoicʌiña muidutai pocaitiada agai ʌʌpʌ sai
baigʌnʌlidi Diuusicʌdʌ maatʌcatai isDiuusi gʌrsoicʌi.

———

12 Aliʌsi baigʌrʌlidi aatʌmʌ maatʌcatai gʌrtʌgitoidagʌrʌ iscʌʌ tuutuiga
aatʌmʌ tomasiaacoga sioon cʌʌga aapimʌ gʌnsaagida vʌʌscʌrʌ ipʌlidiña
aatʌmʌ iscʌʌga ivuaadagi tomastumaasi. Aatʌmʌ ʌʌgi maitistutuidi
isivuaadagi gomaasi baiyoma Diuusi ʌgai dai gʌrsoicʌi cascʌdʌ cʌʌga ivueeyi
aatʌmʌ.
13-14 Dai gʌnoojidi aatʌmʌ mosʌcaasi istumaasi cʌʌga istutuidi ismaatʌ
nʌijadagi dai maatʌ caʌcagi aapimʌ. Dai aanʌ ipʌlidi sai siʌʌscadʌ

ajiagi istuigaco Suusi Cristo gʌrvaidaquiagi tʌvaagiamu baigʌnʌliadamu
aapimʌ aatʌmʌcʌdʌ poduucai isduucai aatʌmʌ baigʌrʌliadamu aapimʌcʌdʌ
ismaacʌdʌ vaavoitu ʌSuusi Cristo gʌnaagiditai aatʌmʌ isʌgai ʌrʌcʌʌgacʌrʌ
vuviadami.
15-16 Dai vaavoitudai aanʌ isaliʌ baigʌnʌlidi aapimʌ aanʌcʌdʌ, aanʌ
gʌndivida iñʌliditadai aidʌsi Masedooñia maacoga daivusai aanʌ dai ʌpan
baigo vacoga daivunucai dai poduucai goocoaja gʌndividamudai aanʌ dai
aapimʌ baigʌnʌliadamudai giñnʌiditai, dai aapimʌ cʌʌga istutiadamudai
isgiñsoiñiagi naana maasicʌdʌ istumaasi tʌgitocatadai aanʌ voiyʌrʌ Judeea
maacoga imʌitai. Dʌmos maí aanʌ isquiaa soimaasi ivuaadatadai aapimʌ
dai aanʌ maisoigʌnʌʌliatuda iñʌliditadai gʌnbagaidacai cascʌdʌ maiii.
17 Aidʌsi aagai aanʌ sai gʌndivida iñagaitadai aanʌ sʌʌlicʌdʌ gʌndivida
iñʌliditadai. Aanʌ maitʌrʌpan ducami ʌʌmoco ismaacʌdʌ pocaitiña sai
duuñiagi ʌmo istumaasi tomasi maatʌ ʌgai ismaitistutuidi.
18 Diuusi cʌʌ maatʌ iñsaanʌ gʌndivida iñʌliditadai cascʌdʌ aagaitadai aanʌ.
19 Aanʌ ʌʌmadu Timoteo ʌʌmadu Silvanu casi gʌnaagidi isSuusi Cristo
Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Ʌgai
maiaagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Ʌgai vʌʌscʌrʌ ivueeyi vʌʌsi
istumaasi aagai.
20 Dai Suusi Cristo ʌgai daidʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi saidʌ
iduñia agaitadai oodami vʌʌtarʌ. Dai Suusi Cristo gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌga
ñioocaiña aatʌmʌ Diuusi vui.
21 Dai Diuusi ʌgai daidʌ gʌrsoicʌi isapiacʌʌga vaavoitudada aatʌmʌ Suusi
Cristo. Dai Diuusi ootoi gʌIbʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana,
22 sai poduucai maatʌna aatʌmʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ iduñia agai vʌʌsi
istumaasi aagai saidʌ iduñia agai. Diuusi Ibʌadʌ ʌgai dai gʌrmaacai
gʌguvucadagai tʌsai cʌʌga ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ.
23 Dʌmos maatʌ Diuusi ismaiquiaa ii aanʌ Coriintoamu maitʌnbagaida
iñʌliditai soimaasi ivuaadatai aapimʌ.
24 Siʌʌscadʌ gʌndadida aatʌmʌ, aatʌmʌ maitipʌlidi isgʌnaagidiagi mʌsai
ʌma maasi vaavoitudana. Aapimʌ cacʌʌga vaavoitudai istumaasi ʌrvaavoi
cascʌdʌ. Baiyoma gʌnsoiña ʌrʌlidi aatʌmʌ mʌsai vaamioma baigʌnʌlidiña.

2

1 Dai povai iñʌlidi aanʌ iscamaiʌpamu soigʌnʌliatuda iñagai gʌndividacai.
2 Siuu duucu baigʌnʌliadagi aapimʌ baigiñʌlidiña aanʌ ʌʌpʌ dai
siuu duucu soigʌnʌliadagi aapimʌ soigiñʌlidiña aanʌ ʌʌpʌ. Poduucai
iñssoigʌnʌliatudagi aanʌ camaitiipucamu isducatai baigiñʌliatuda aapimʌ.
3 Cascʌdʌ casi gʌnooji aanʌ ʌʌquioma vai poduucai sioorʌ soimaasi
ivuaadatadai isʌma duuca tʌgitocagi sai camaisoimaasi ivuaadana naida
gʌndivida aanʌ. Vai poduucai siʌʌscadʌ aaji aanʌ maisoigiñʌliatudagi
aapimʌ. Aapimʌ ʌrʌgai daidʌ gʌaagai isbaigiñʌliatudagi. Aanʌ poʌlidi issiuu
duucu baigiñʌliadagi aanʌ poduucai aapimʌ ʌʌpʌ baigʌnʌlidiña.
4 Aidʌsi gʌnoojiditadai aanʌ sʌʌlicʌdʌ soigiñʌliditadai aanʌ gʌntʌtʌgitoitai
dai asta suaacaitadai aanʌ. Dʌmos aanʌ gia maitipʌlidi issoigʌnʌliatudagi
baiyoma ipʌlidi aanʌ ismaatiagi aapimʌ siʌʌsi gʌnoigʌdai aanʌ.

———

5 Gocʌʌli ismaacʌdʌ soigʌrʌliatu soimaasi ivuaadatai vaamioma
soigʌnʌliatu goovai aapimʌ tomasi aanʌ soigiñʌʌli ʌʌpʌ. Dʌmos
camaivaamioma bagai aanʌ ʌgai vai maivaamioma soigʌʌlidiña.
6 Casi aliʌ soimaa taatatuldi aapimʌ ʌgai casiavʌr maiñiooquiada
vaamioma.

7 Dai sivi gʌndaanʌi aanʌ mʌsai oigʌldana aapimʌ ʌgai dai baigavʌr
ʌliatuda vai poduucai maipovʌ ʌlidiña ʌgai iscamaitiipu oigʌldaragai ʌgai
vʌʌtarʌ.
8 Vai poduucai maatiagi ʌgai issʌʌlicʌdʌ oigʌdai aapimʌ.
9 ʌʌqui abiaadʌrʌ gʌnooji aanʌ mʌsai soimaasi taatatuldiana gocʌʌli dai
poduucai maatʌca iñagai sabai giñʌʌgidi aapimʌ ischo ʌpʌ.
10 Dai siʌʌscadʌ oigʌldadagi aapimʌ ʌmaadutai aanʌ oigʌldadamu ʌgai
ʌʌpʌ. Dai cʌʌ maatʌ Suusi Cristo iscaoigʌli aanʌ gocʌʌli dai poduucai
vʌʌscatai baigʌnʌliadamu aapimʌ.
11 Vai poduucai ʌDiaavora maitʌrmaitiagi moscʌʌ maatʌ aatʌmʌ isaliʌ
yaatavoga ʌgai.

———

12 Aidʌsi ii aanʌ Troaasiamu dai aagida iñagai ʌoidacami isSuusi Cristo
ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami, ʌgai vaa Suusi Cristo giñsoi sai maatʌ caʌcana dai
vaavoitudana mui oodami.
13 Dʌmos aidʌsi ai aanʌ maitʌʌ gʌraduñi Tito cascʌdʌ maitʌibʌstan tada
giñibʌdaga. Cascʌdʌ otoma ii aanʌ mʌcadʌrʌ Masedonio dʌvʌʌriamu.

———

14 Dʌmos sʌʌlicʌdʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ. ʌgai vaa ʌgai
didʌ gʌrsoicʌi isapiagaaagiadagi aatʌmʌ ñiooquidʌ dai gʌrsoicʌi sai
maitʌrsobicʌiña ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Suusi Cristo. Diuusi gʌrsoicʌi
ismamaatʌtuldi aatʌmʌ aa istumaasi idui ʌSuusi Cristo oodami vʌʌtarʌ.
Dai siʌʌscadʌ caʌca ʌoodami isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami
baigʌnʌliaracʌdʌ caʌcana idi ñiooqui poduucai isduucai baiʌliaracʌdʌ uvaida
oodami ʌmo chigian uvadami.
15 Dai baigʌlidi Diuusi gaaagiditai aatʌmʌ Suusi Cristo ñiooquidʌ. Siʌʌscadʌ
mʌmiadagi ʌjudidíu papaaligadʌ cubimidali quiuupiʌrʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ
ami daraajagi uvagidacana. Dai siʌʌscadʌ gaaagiadagi aanʌ Diuusi ñiooquidʌ
vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidiadagi caʌcana dai ʌʌmoco cʌʌgacʌrʌ vu-
vaquimu dai iimimu Diuusi ʌʌmadu dai aa maivaavoitudamu dai ʌDiaavora
ʌʌmadu iimimu.
16 Ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi. Dai
ismaacʌdʌ maivaavoitudai ʌgai gia, ʌrsibʌiimiadʌ ducami Diuusi vʌʌtarʌ.
Tomali ʌmaadutai maitistutiudi isʌʌgi gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ avʌnacai
Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.
17 Dʌmos aatʌmʌ maitʌrʌpan ducami muidutai ismaacʌdʌ gaaagidi Diuusi
ñiooquidʌ gamaitʌa ʌliditai tumiñsi dai istumaasi gamamaatʌtuldiña ʌgai
maisiu vʌʌsi ʌrDiuusi ñiooquidʌ. Dʌmos aatʌmʌ gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ
sʌʌlicʌdʌ maatʌcatai isʌrvaavoi dai maisiu gamaitʌa ʌliditai tumiñsi. Diuusi
gʌrootoi tʌsai gaaagidana ñiooquidʌ dai maatʌ ʌgai iscʌʌga igaaagidi aatʌmʌ
vaavoitudaitai Suusi Cristo. Aatʌmʌ ʌrCristo ojootosadʌ cascʌdʌ.

3

———

1 Gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ caaagai aatʌmʌ sioor maatʌ isbai poʌlidi aapimʌ
isaatʌmʌ moscʌʌga ñiioocai aatʌmʌ ʌʌgi gʌrvʌʌtarʌ. Tomasiaaco siaaco
ajioopadagi aatʌmʌ maitʌgito isbʌʌcaticagi ʌmo oojai siaaco aagadagi iscʌʌ
tuutuiga aatʌmʌ poduucai isduucai ivueeyi aa.
2 Sʌʌlicʌdʌ vaamioma ʌrsoiñi aapimʌ aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ siʌmo oojai.
Mosnʌiditai oodami isducatai cʌʌga vaavoitudai aapimʌ poduucai maatʌmu
iscʌʌga idui aatʌmʌ gʌraa duiñdaga aapimʌ gʌnsaagida. Vʌʌsi imaasi cʌʌ
maatʌ aatʌmʌ gʌribʌdagʌrʌ.

3 Suusi Cristo ʌgai daidʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu aapimʌ vaavoitudacai isʌgai
ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dai ʌgai gʌnsoicʌi mʌsai camaisoimaasi ivuaadana
ootosacai Diuusi Ibʌadʌ isgʌnʌʌmadu daacana. Ʌgai ʌgai dai tomastuigaco
oidaga. Dai aatʌmʌ ʌgai daidʌ gʌnaagidi Suusi Cristo ñiooquidʌ. Poduu-
cai tomasioorʌ sioorʌ nʌidi isducatai cʌʌga oidaga aapimʌ ʌgai gia cʌʌga
maatʌ isaatʌmʌ ʌrojootosadʌ Suusi Cristo. Poduucai ducami isSuusi Cristo
oojamudai ʌmo oojai dai ʌoojiʌrʌ aagidamudai vʌʌsi oodami tʌsi aatʌmʌ
ʌrojootosadʌ ʌgai. Ʌgai baiyoma ducami isgʌniibʌdagʌrʌ ooja maisiu oodiʌrʌ
isducatai idui Diuusi aidʌsi maa Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.

4 Sʌʌlicʌdʌ maatʌ aatʌmʌ isʌrDiuusi ojootosadʌ vaavoitudacai aapimʌ
Suusi Cristo.

5 Aatʌmʌ ʌʌgi maitistutuidi isivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ baiyoma Diuusi
ʌgai daidʌ gʌrmaacai guvucadagai tʌsaidʌ ivuaadana aatʌmʌ istumaasi ʌgai
ipʌlidi.

6 Ʌgai vaa ʌgai daidʌ gʌrsoicʌi isaagiadagi aatʌmʌ oodami sai oidaga
sʌʌlicami utudui. Aatʌmʌ maiaagidi oodami sai coiya agai ismaiʌʌgiadagi
vʌʌsi istumaasi gatʌjai Diuusi baiyoma gaaagidi aatʌmʌ sai Diuusi Ibʌadʌ
maacai ibʌdagai utudui tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi Suusi Cristo.

7 Dʌmos cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isʌʌquioma gia coodana oodami ismaacʌdʌ
maiʌʌgidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ Diuusi ooji odai daama.
Aidʌsi maa Diuusi gʌsʌʌlicamiga Moseesacaru aliʌsi dadadacʌitadai
Moseesacaru vuivasadʌ dai cascʌdʌ ʌjudidíu maitistutuiditadai isvui
nʌnʌavagi Moseesacaru tomasi camaisi dadadacʌitadai ʌgai.

8-9 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌiditadai Moseesacaru aidʌsi maa ʌgai gʌsʌʌlicamiga.
Ʌsʌʌlicamicʌdʌ coodana ismaacʌdʌ maiʌʌgidi.

Dai sivi vaamioma cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi Diuusi aatʌmʌ ismaacʌdʌ gaaagidi
goutu sʌʌlicami ismaacʌdʌ gʌrmaa Diuusi Ibʌadʌ. Goutu sʌʌlicamicʌdʌ
Diuusi Ibʌadʌ gʌrmaacai ibʌdagai utudui.

10-11 Goʌʌqui sʌʌlicami aliʌsi cʌʌgaducatadai tomasi maitʌvʌpi cavaca
agaitadai ʌgai dʌmos sivi camaiñamʌga ʌgai toma laachi casi gʌrmaacacai
Diuusi goutu sʌʌlicami ismaacʌdʌ vaamioma cʌʌgadu. Goovai tomastuigaco
namʌaca agai.

12 Cascʌdʌ gaaagidi aatʌmʌ vʌʌsi istumaasi Diuusi aagai. Dai aagidi
aatʌmʌ ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maisijaiga maatʌ caidagai. Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ
istomastuigaco namʌaca agai idi ñiooqui cascʌdʌ.

13-16 Aatʌmʌ maiʌpan duucai ivueeyi Moseesacaru. Istumaasi aagaiña ʌgai
maicʌʌ maatʌ caʌcana ʌoodami. Dai asta sivi maiquiaa cʌʌga maatʌ caʌ
ʌjudidíu goʌʌqui sʌʌlicami. Mosʌcaasi Suusi Cristo ʌgai dai soicʌi oodami
ismaatʌ caʌcagi goʌʌqui sʌʌlicami vaavoitudacai Suusi Cristo.

17 Suusi Cristo ʌgai daidʌ gʌrmaa ibʌdagai utudui. Tomasioorʌ sioorʌ
caviaacagi ibʌdagai utudui camaiviaa isʌʌgiadagi vʌʌsi istumaasi aagai
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ.

18 Dai sivi aatʌmʌ vʌʌscatai cʌʌga maatʌ isSuusi Cristo sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga.
Dai vʌʌscʌrʌ maatʌ aatʌmʌ isʌgai vaa Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga ʌrDiuusi
maradʌ, dai tʌvaagiaiñdʌrʌ tʌvai ʌgai tami oidigi daama, dai tomali ʌmo
imidagai maisoimaasi idui ʌgai. Dai Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ vʌʌs
tasai vaamioma cʌʌga oidacana aatʌmʌ poduucai isduucai oidacana Suusi
Cristo tami oidigi daama.

4

1 Cascʌdʌ baigʌrʌliaracʌdʌ gaaagidi aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ. Diuusi
gʌrmaa idi aa duiñdaga ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi cascʌdʌ.

2 Oidaga ʌʌmo oodami ismaacʌdʌ ʌstocai ivueeyi istumaasi siaa ʌraracami,
dai vupuiirumadaiña oodami, dai maicʌʌga gamamaatʌtuldiña Diuusi
ñiooquidʌ baiyoma aagai ʌgai istumaasi maitʌrvaavoi. DʌmOs aatʌmʌ
maitivueeyi gomaasi baiyoma aatʌmʌ gamamaatʌtuldi mosʌcaasi istumaasi
ʌrvaavoi, vai poduucai oodami cʌʌga istutuidi ismaatiagi iscʌʌga ivueeyi
aatʌmʌ.
3 ʌʌmoco maicʌʌ maatʌ caʌ istumaasi gamamaatʌutuldi aatʌmʌ. ʌgai ʌgai
dai maivaavoitudai Suusi Cristo dai cascʌdʌ iimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu.
4 ʌDiaavora ʌgai daidʌ ʌrtʌaanʌdamigadʌ ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai
Suusi Cristo, dai maidadagitoi ismaatʌ caʌcagi ʌgai siʌʌ cʌʌ tuiga Suusi Cristo
dai maidadagitoi ismaatiagi isSuusi Cristo ʌrDiuusi.
5 Aanʌ gia gaaagidi sai Suusi Cristo ʌrʌbaitʌcʌaacami vai poduucai siaa
duutuadagi oodami Suusi Cristo dai maisiu aanʌ Suusi Cristo ʌgai daidʌ
ʌrtʌaanʌdami dai aanʌ mosʌrpiooñigadʌ. ʌgai giñootoi ansai gʌnsoicʌiña
isvaavoituda aapimʌ ʌgai ñiooquidʌ.
6 Diuusi ʌgai daidʌ idui ʌcuudagi tuucamidʌrʌ. Dai Diuusi gʌrsoi iscʌʌga
maatiagi aatʌmʌ iscʌʌ tuiga ʌgai maatʌcatai aatʌmʌ istuiga Suusi Cristo.

———

7 Sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai Diuusi. ʌgai giñaagidi istumaasi gaaagida
aanʌ. Aanʌ ʌʌgi maiviaa guvucadagai baiyoma Diuusi ʌgai daidʌ giñmaacai
guvucadagai ansaidʌ gaaagidiña ñiooquidʌ.
8 Tomasiaaco siaaco ajioopai aatʌmʌ aliʌsi soimaasi taatamai dʌmos
vʌʌscʌrʌ gʌrsoicʌi Diuusi. Tomasi ʌʌmo imidagai maitʌtʌʌgaiña aatʌmʌ
istumaasi gʌrtʌtʌgituagi vʌʌscʌrʌ apiavaavoitudai aatʌmʌ Diuusi.
9 Tomasi soi duucai gʌrnʌidiña oodami vʌʌscʌrʌ Diuusi gʌrʌʌmadu daa-
cana. Dai gʌrcooda agaiña oodami dʌmos maitistutuidiña.
10-11 Tomasiaaco siaaco ajioopai aatʌmʌ gʌrcooda aagaiña oodami podu-
ucai isduucai muaa aagaiña ʌgai ʌSuusi quiaa aimʌraitai ʌgai tami oidigi
daama dai bai tʌvʌpicʌdʌ muaa dʌmos aatʌmʌ gia maiquiaa coi, Suusi Cristo
gʌrsoicʌi gʌguvucadacʌdʌ cascʌdʌ. Dai poduucai gʌmaatʌ isDiuusi duaacali
ʌgai.
12 Poduucai gʌrcooda aagaiña oodami gaaagiditai aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ
dʌmos aapimʌ caviaa ibʌdaga utudui vaavoitudacai Diuusi ñiooquidʌ.
13 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Vaavoitu aanʌ Diuusi ñiooquidʌ dai cascʌdʌ
aagidi aanʌ oodami Diuusi ñiooquidʌ”, ascaiti. Poduucai aatʌmʌ ʌʌpʌ vaavoi-
tuda Diuusi ñiooquidʌ dai cascʌdʌ gaaagidi aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ.
14 Dai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi duaacali gʌrtʌaanʌdamiga Suusi coidadʌ
saagidiaiñdʌrʌ dai poduucai ʌʌpʌ gʌrduduaacalia agai ʌgai aatʌmʌ coidadʌ
saagidaiñdʌrʌ. Dai amaasi gʌrvaidaquia agai vʌʌscatai ʌmapai tʌvaagiamu
Suusi Cristo ʌʌmadu.
15 Dai aatʌmʌ soimaasi taatamai naana maasi istumaasi dai gaaagidi
Diuusi ñiooquidʌ maatʌcatai ispoduucai vaamioma gʌnsoicʌi aatʌmʌ aapimʌ.
Dai poduucai vaamioma muidutai vaavoituda agai Diuusi ñiooquidʌ dai Diu-
usi cʌʌgacʌrʌ nʌijada agai dai ʌgai pocaitiada agai sai baigʌnʌlidi Diuusicʌdʌ
dai cʌʌga ñioocada agai ʌgai Diuusi vui.
16 Cascʌdʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ. Tomasi cʌʌlimuimi gʌrtuucuga vʌʌscʌrʌ
tiodian tada gʌribʌdaga.
17 Tami oidi daama maisi cavami soimaasi gʌtaatamai dai aliʌ otoma
daivuscʌi. Dai gomaasicʌdʌ Diuusi gʌrmaaquia agai naana maasi istumaasi
cʌcʌʌgaducami ismaacʌdʌ tomastuigaco maiuugiatʌi.
18 Dai vaamioma tʌtʌgitoi aatʌmʌ istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ sai
oidaga tʌvaagiʌrʌ siistumaasi oidaga tami oidigi daama. VʌʌSi istumaasi

oidaga oidi daama aliʌ otoma uugiatʌi dʌmos istumaasi oidaga tʌvaagiʌrʌ
go gia tomastuigaco maiuugiatʌi.

5

1 Gʌrtuucuga ʌrʌpan ducami ʌmo vaaqui daidʌ gʌribʌdaga gʌrtuucuga
ʌrana oidaga. Siʌʌscadʌ ugitiagi gʌrtuucuga cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi
gʌrmaaquia agai ʌmai utudui tʌvaagiʌrʌ siaaco tomastuigaco oidacamu
aatʌmʌ dai tomali ʌmo imidagai maiuugiatʌi ʌgai.
2 Aliʌsi aijigʌi aatʌmʌ ipʌliditai iscaiimiagi tʌvaagiamu dai viaacagi
gʌrtuucuga ismaacʌdʌ gʌrmaaquia agai Diuusi
3 poduucai gʌmaatʌ istuucuaca ragai tʌvaagiʌrʌ.
4 Quiaa oidacatai gʌribʌdaga tami oidi daama idi tuucugʌrʌ ismaacʌdʌ
ʌrʌpan ducami ʌmo quii aliʌ aijigʌi aatʌmʌ soimaasi taatamatai. Dai tomasi
maicoiya ʌrʌlidi aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ siooma ipʌlidi aatʌmʌ istʌvaagiʌrʌ oidacagi
dai viaacagi gʌrtuucuga ismaacʌdʌ maiuugiatʌi tomali ʌmo imidagai.
5 Diuusi ʌgai dai poduucai idui. Dai Diuusi caootoi gʌIbʌdaga sai
gʌrʌʌmadu daacana sai poduucai maatʌcana aatʌmʌ issʌʌlicʌdʌ gʌrmaaquia
agai tuutucuga uutudui.
6 Cascʌdʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ, tomasi cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isquiaa
oidacatai aatʌmʌ tami oidi daama maitistutuidi aatʌmʌ isoidaga tʌvaagiʌrʌ
Diuusi ʌʌmadu.
7 Dʌmos vʌʌscʌrʌ gʌrʌʌmadu daja Suusi Cristo vaavoitudaitai aatʌmʌ
ñiooquidʌ ʌgai tomasi maitiquiaa nʌidi aatʌmʌ ʌgai.
8 Vʌʌscʌrʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ. Dʌmos vʌʌscʌrʌ vaamioma ipʌlidi aatʌmʌ
isiimiagi tʌvaagiamu siaaco nʌidia ʌragai Suusi Cristo siapiaoidacagi tami
oidi daama idi tuucugiʌrʌ.
9 Cascʌdʌ ipʌlidi aatʌmʌ isivuaadagi istumaasi ipʌlidi Diuusi quiaa oida-
catai tami oidi daama dai siʌʌscadʌ tʌvaagiʌrʌ daraaja ʌʌpʌ.
10 Dai aimu istuigaco Suusi Cristo gʌrnʌida agai aatʌmʌ vaavoitu-
dadami ismaacʌdʌ cʌʌga ivuaadana aa duiñdadʌ dai ismaacʌdʌ maicʌʌga
ivuaadana quiaa oidacatai tami oidi daama. Sioorʌ cʌʌga ivuaadana Suusi
Cristo aa duiñdadʌ Suusi Cristo maaquimu ʌgai naana maasi istumaasi
cʌcʌʌgaducami dai sioorʌ maicʌʌga ivuaadana maimaaquimu ʌgai gomaasi.

———

11 Aliʌsi siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi, cascʌdʌ duudatai aagidi aanʌ
ʌoodami sai vaavoitudana Diuusi ñiooquidʌ. Cʌʌ maatʌ Diuusi istuutuiga
aatʌmʌ daidʌ isaatʌmʌ aagai mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi. Daidʌ ipʌlidi
aatʌmʌ isaapimʌ ʌʌpʌ cʌʌ maatʌcagi gomaasi.
12 Maitipʌlidi aatʌmʌ isʌʌgi gʌnaagiadagi iscʌʌ tuutuiga aatʌmʌ, dʌmos
vʌʌscʌrʌ ipʌlidi isbaigʌnʌliada aapimʌ aatʌmʌcʌdʌ. Vai poduucai viaacamu
aapimʌ isducatai gʌrsoicʌdagi siʌʌscadʌ gʌpiʌr gʌrvuupadagi ʌoodami is-
maacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi ivuaadatai gʌnviituldaraga, maitʌtʌgitoitai
istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi.
13 Tomasi poʌlidi ʌoodami ismaisi cʌʌgadu tʌtʌgitoi ischo ʌʌpʌ vʌʌscʌrʌ
ivuaadamu aanʌ mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi Diuusi ipʌliditai isgʌnsoicʌdagi
aapimʌ.
14 Aliʌsi giñoigʌdai Suusi Cristo cascʌdʌ povueeyi aanʌ. Suusi Cristo muu
vʌʌsi oodami vʌʌtarʌ. Diuusi soimaasi taatatuldi Suusi Cristo soimaasi
ivuaadatai oodami. Poduucai Diuusi oigʌldi oodami ducami isDiuusi ca-
soimaasi taatatuldiamudai oodami, cascʌdʌ ʌpan ducami isvʌʌsi oodami
cacoimudai.

15 Suusi Cristo muu dai ʌpan duaaca vʌʌsi oodami vʌʌtarʌ vai ismaacʌdʌ
viaa ibʌdaga utudui vaavoitudacai Suusi Cristo camaitivuaadaiña istumaasi
ʌʌgi ipʌlidi isivuaadagi baiyoma ivuaadagi istumaasi Suusi Cristo ipʌlidi
isivuaadagi.
16 Oodami maivaavoitudadami soi duucai nʌidi ʌʌmo oodami dai cʌʌga
nʌidi aa oodami. Aanʌ ʌʌpʌ poduucai nʌidiña oodami maiquiaa vaavoi-
tudacai Suusi Cristo dai asta Suusi Cristo soi duucai nʌidiña aanʌ. Dʌmos
sivi cavaavoitu aanʌ Suusi Cristo dai ʌmadugan duucai nʌidi aanʌ oodami.
Maiquiaa vaavoitudaitai aanʌ Suusi Cristo ʌpan duucai nʌidi aanʌ oodami
poduucai isduucai ʌmaivaavoitudadami nʌidi oodami. Ʌʌquioma poduu
nʌidi aanʌ ʌSuusi Cristo dʌmos sivi camaipoduu nʌidi aanʌ ʌgai.
17 Cascʌdʌ tomasioorʌ sioorʌ cavaavoitudagi Suusi Cristo camaiʌpan du-
ucai tʌtʌgitoi tomali maiʌpan duucai ivueeyi maiquiaa vaavoitudacai. Ʌgai
viaa ʌmo ibʌdagai utudui cascʌdʌ.
18 Diuusi ʌgai dai soicʌi ʌvaavoitudadami sai povuaadana vaavoitudacai
ʌgai Suusi Cristo. Dai camaivui vʌʌtʌcana aatʌmʌ Diuusi cavaavoitudacai
ismuu Suusi Cristo aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ soimaasi ivuaadatai aatʌmʌ. Dai
Diuusi gʌrtʌjai tʌsai aagidana oodami sai ʌma duucai tʌtʌgitona sai poduucai
camaivuidʌrʌ vʌʌtʌcana ʌgai Diuusi.
19 Diuusi ʌgai dai ootoi Suusi Cristo sai soiñana oodami sai ʌma duucai
gʌntʌtʌgitona sai poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña. Dai poduucai Diuusi
oigʌldi oodami soimaascamigadʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo. Dai
Diuusi gʌrtʌjai tʌsai aagidana oodami sai ʌgai sʌʌlicʌdʌ oigʌlda ʌlidi soimaas-
camigadʌ.
20 Cascʌdʌ Diuusi gʌrmaa sʌʌlicami tʌsaidʌ ʌrojootosadʌcana Suusi Cristo.
Dai aagidi aatʌmʌ oodami istumaasi Diuusi ipʌlidi isaagidiagi. Gʌndaanʌi
aatʌmʌ mʌsai ʌma duucai gʌntʌtʌgitona mʌsai camaivuidʌrʌ vʌʌtʌcana
aapimʌ Diuusi. ʌSuusi Cristo ipʌlidi ispovuaada aapimʌ.
21 Tomali ʌmo imidagai maisoimaasi idui ʌSuusi Cristo. Dʌmos aatʌmʌ
gia soimaasi ivuaadatai Diuusi soimaasi taatatuli ʌSuusi Cristo ducami
issoimaasi iducamicamudai ʌgai dai sivi camaisoimaasi gʌrtaatatulda agai
Diuusi aatʌmʌ vaavoitudacai aatʌmʌ Suusi Cristo. Dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ
gʌrnʌidi ducami ismaisoimaasi ivuaadamudai aatʌmʌ.

6

1 Aatʌmʌ ʌʌmadu aapimʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ cascʌdʌ gʌnaagidi
aatʌmʌ mʌsai apiavaavoitudaiña isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi.
2 Pocaiti Diuusi gʌñiooquiʌrʌ:
Aidʌsi abiaadʌrʌ casi ipʌli aanʌ iscʌʌgacʌrʌ vuviadagi oodami giñdaanʌitadai
aapimʌ dai aanʌ gia caʌ.
Dai aanʌ gia gʌnsoí mʌsai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna.
Ascaiti Diuusi. Sivi ʌrsiʌʌscadʌ caʌ Diuusi oodami ismaacʌdʌ daanʌi. Sivi
ʌrsiʌʌscadʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidi Diuusi oodami.
3 Sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aatʌmʌ ismaisoimaasi ivuaadagi vai tomali ʌmaadutai
maipocaitiadagi sai maicʌʌga ivueeyi aatʌmʌ Diuusi aa duiñdadʌ.
4 Baiyoma ipʌlidi aatʌmʌ iscʌʌga oidacagi ivuaadatai Diuusi aa duiñdadʌ
vai poduucai vaamioma cʌʌga vaavoitudagi oodami Diuusi ñiooquidʌ.
Cascʌdʌ soimaasi taatamai aatʌmʌ dai maivui ñioocai Diuusi, tomasi ʌʌmo
imidagai maitʌtʌʌgai aatʌmʌ istumaasi gʌrtʌtʌgitoagi tomali siaaco iimiagi.
5 Daidʌ cavami gʌrgʌvaiña oodami, dai gʌrmamaisapaiña. Daidʌ
ʌʌmapʌcʌrʌ gʌrcʌʌdaiña oodami dai siaa caitiña iiñaquidatai. Dai ʌʌmo
imidagai aliʌsi gaaata vuaadana aatʌmʌ dai ʌʌmo imidagai maicocoosʌiña
dai bibiuugʌiña aatʌmʌ.

6 Dai maigoogosi gʌrducamica aatʌmʌ. Dai cʌʌ maatʌ aanʌ Diuusi
ñiooquidʌ. Dai maibaacocoi aatʌmʌ tomasi aa oodami naana caiti gʌrnʌidi
gʌrñiooquidi. Dai cʌʌ tuutuiga aatʌmʌ. Dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daja.
Dai sʌʌlicʌdʌ oigʌadai aatʌmʌ vʌʌsi ʌvaavoitudadami.
7 Dai gaaagidi aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ. Dai Diuusi gʌrmaacai guvucada-
gai tʌsaidʌ ivuaadana vʌʌsi istumaasi ʌgai ipʌlidi. Dai Diuusi gʌrsoicʌi
tʌsaidʌ ivuaadana mosʌcaasi istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai poduucai istutu-
idi aatʌmʌ isʌʌgi gʌrsoicʌdagi siuu duucu ʌDiaavora soimaasi gʌrduiñtulda
ʌliadagi.
8 Ʌʌmo imidagai siaa gʌrduutudai oodami dai ʌʌmo imidagai maisiaa
gʌrduutudai. Ʌʌmo oodami gʌrñiooquidiña dai aa gia cho. Ʌʌmo oodami
yaatavogamu gʌraagaiña dai aa pocaitiña tʌsai aatʌmʌ aagai istumaasi
ʌrvaavoi.
9 Ʌʌmo oodami maicʌʌ tuutuiga gʌrvui ducami ismaitʌrmaatʌcamudai
tomasi cʌʌga gʌrmaatʌ dai ʌʌmoco cʌʌ tuutuiga gʌrvui tomasi maitʌrmaatʌ.
Ʌʌmo imidagai baitoma gʌrcoodaiña ʌʌmo oodami dʌmos apiaquiaa oidaga
aatʌmʌ. Ʌʌmoco aliʌsi soimaasi gʌrtaatamituldiña dʌmos maiquiaa gʌrcoi.
10 Tomasi ʌʌmo imidagai soimaasi taatamai aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ baigʌrʌlidiña.
Tomasi ʌrsoituutuigami aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ soicʌi aatʌmʌ mui oodami idi
ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ aagidi aatʌmʌ. Maiviaa aatʌmʌ tomali ʌmo istumaasi
dʌmos Diuusi gʌrmaacai vʌʌsi istumaasi tʌgito aatʌmʌ. Vʌʌsi gomaasicʌdʌ
cʌʌga gʌmaatʌ tʌsiaatʌmʌ ʌrDiuusi ojootosadʌ.
11 Aapimʌ gʌraaduñi Coriintoʌrʌ oidajami casi gʌnaagidi aatʌmʌ mui
naana maasi istumaasi aatʌmʌ maitʌnʌstoquidi tomali ʌmo istumaasi.
Aatʌmʌ gʌnoigʌdai cascʌdʌ.
12 Aatʌmʌ ipʌlidi iscʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dʌmos aapimʌ maitipʌlidi.
13 Aanʌ gʌndaanʌi giñmaamara duucai mʌsai cʌʌga tuutiacana giñvui podu-
ucai isduucai cʌʌ tuiga aanʌ gʌnvui.

———

14 Maitavʌr ʌpa maasi ivuaada urapʌcʌda aa ismaacʌdʌ maivaavoitudai.
Aapimʌ maiʌpan duucai oidaga ʌgai cascʌdʌ. Ʌgai oojoidi isivuaadagi naana
maasi istumaasi soimaascami dai aapimʌ gia cho.
15 Suusi Cristo maiʌpan duucai ivueeyi ʌDiaavora daidʌ ʌvaavoitudadami
maiʌpan duucai ivueeyi ʌmaivaavoitudadami.
16 Gogʌʌ quii vaaco siaa duutudai oodami Diuusi ismaacʌdʌ tomastuigaco
oidaga maiʌpan ducami gogʌʌ quii siaaco siaa duutudai oodami momoono
ismaacʌdʌ ivueeyi ʌgai. Dai aapimʌ ʌpan ducami ʌquii siaaco siaa duutudai
oodami Diuusi. Potʌtʌdai Diuusi gʌrʌʌqui aaduñicaru:

Aanʌ vaavoitudadami saagida oidaga.

Aanʌ ʌrDiuusigadʌ.

Dai ʌgai ʌrgiñmaamara.
Ascaiti Diuusi.
17 Cascʌdʌ pocaiti ʌʌpʌ:

Aapimʌ vaavoitudadami camaitʌaagai mʌsiʌpan duucai oidacagi ʌgai is-
maacʌdʌ maivaavoitudai,

Casiavʌr maitivuaada istumaasi soimaascami.

18 Dai aanʌ ʌrgʌnoogacamu,

Dai aapimʌ ʌrgiñmaamaracamu.

Dai aanʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu.
Pocaiti gʌrbaitʌcʌaacami ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.

7

1 Aapimʌ giñaaduñi aanʌ gʌnoigʌdai. Gomaasi aagai Diuusi maisiu
mosʌcaasi gʌrʌʌqui aaduñicaru vʌʌtarʌ, vʌʌsi gomaasi ʌraatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ
ʌʌpʌ. Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai tʌsigajiaadʌrʌ vipiaadagi vʌʌsi soimaascami
dai camaisoimaasi ivuaadagi. Dai siaa duutudaitai Diuusi aliʌsi gʌaagai
isivuaadagi mosʌcaasi istumaasi Diuusi ipʌlidi.

———

2 Cʌʌgavʌr tuutiaca aapimʌ gʌrvui. Aatʌmʌ maitʌnmamaatʌtuli
mʌsisoimaasi ivuaadagi aapimʌ tomali maiyaataidi aatʌmʌ.
3 Aagai aanʌ gomaasi maisiu soimaasi ivuaadatai aapimʌ. Aanʌ sʌʌlicʌdʌ
gʌnoigʌdai cascʌdʌ. Dai gʌnoigʌadamu aanʌ asta siʌʌscadʌ muu.
4 Vaavoitudai aanʌ mʌsiaapimʌ iduñia agai vʌʌsi istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
Dai sʌʌlicʌdʌ baigiñʌlidi aanʌ aapimʌcʌdʌ. Dai tomasi soimaasi taatamai
aanʌ vʌʌscʌrʌ sʌʌlicʌdʌ baigiñʌlidi.
5 Aidʌsi abiaadʌrʌ aayi aatʌmʌ tami Masedooniʌrʌ maiquiaa
gʌniibʌstacan tada gʌriibʌdaga aliʌ soimaa taatamai aatʌmʌ cascʌdʌ.
Tomasiaaco siaaco ajioopada aatʌmʌ gʌrcocoodai oodami dai vʌʌscʌrʌ
tʌtʌgitoi aanʌ giñaaduñi vaavoitudadami. Aanʌ maitipʌlidi isʌgai dagituagi
gʌnvaavoidaraga.
6 Dʌmos Diuusi ʌgai dai baiʌliatudai vaavoitudadami ismaacʌdʌ
soigʌnʌliadagi, cascʌdʌ baigʌrʌli aatʌmʌ diviacai Tito.
7 Maisiu mosʌcaasi diviacai ʌgai. Ʌgai aliʌ baigʌʌliatugai aapimʌcʌdʌ
cascʌdʌ. Ʌgai gʌraagidi sai aapimʌ sʌʌlicʌdʌ gʌrnʌida ʌlidi. Daidʌ gʌraagidi
ʌʌpʌ sai aapimʌ aliʌsi giñtʌtʌgitoi dai soigʌnʌlidi aanʌcʌdʌ. Gomaasicʌdʌ
vaamioma baigiñʌʌli aanʌ.
8 Tomasi soigʌnʌʌli aapimʌ nʌidacai ʌoojai ismaacʌdʌ gʌnootosi aanʌ
vʌʌscʌrʌ maivuaam iñʌlidi aanʌ sivi. Tomastuucamidʌrʌ soigiñʌʌli aanʌ
maatʌcai issoigʌnʌʌli aapimʌ chʌʌqui tasai nʌidacai gooojai
9 vʌʌscʌrʌ sivi baigiñʌlidi, maisiu soigʌnʌliacai aapimʌ, aapimʌ ʌma du-
ucai gʌntʌtʌgitoi aidʌsi soigʌnʌʌli cascʌdʌ. Diuusi aliʌ baigʌʌli nʌiditai
isducatai ivuaadana aapimʌ aidʌmʌsi soigʌnʌlidi. Cascʌdʌ maatʌ aanʌ
ismaisoimaasi gʌnduñi gʌnoojidacai.
10 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai soigʌʌliadagi dai maivui ñioocadagi Diuusi, po-
duucai Diuusi aliʌ baigʌʌlidiña dai poduucai ʌma duucai gʌtʌtʌgitoiña
oodami dai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi. Cascʌdʌ ʌrsoiñi issoigʌliadagi oodami
siʌʌscadʌ soimaasi ivuaadagi dai ʌma duucai gʌtʌtʌgitoiña. Dʌmos siʌʌscadʌ
soigʌʌliadagi ʌmo maivaavoitudadami dai maiʌma duucai gʌtʌtʌgitoi aidʌ
gia imi agai ʌgai ʌDiaavora ʌʌmadu.
11 Dʌmos aapimʌ aliʌ cʌʌga idui cascʌdʌ aliʌ baigʌʌli Diuusi dai canʌidi
aapimʌ istumaasi ʌpʌdui gooquiʌrʌ. Aliʌ baacoi aapimʌ ʌʌgi poʌliditai sai
Diuusi soimaasi gʌntaatatuldi agai dai giñʌʌbʌiditai iñsaanʌ gʌnbagaidagi.
Cascʌdʌ ipʌlidi aapimʌ iñsaanʌ gʌnoigʌldagi, dai otoma bagaimi aapimʌ
ʌcʌʌli ismaacʌdʌ soimaasi idui. Dai ipʌliditadai iñsaanʌ gʌndividiagi. Vʌʌsi
gomaasicʌdʌ cʌʌga gʌmaatʌ mʌsiaapimʌ maibaigʌnʌlidi ʌcʌʌli vui soimaasi
ivuaadatai ʌgai.
12 Aidʌsi gʌnooji aanʌ maisiu mosʌcaasi gocʌʌli tʌgitocatadai aanʌ is-
maacʌdʌ soimaasi idui tomali gʌmai ismaacʌdʌ soimaasi iduñi goovai. Baiy-
oma maatʌ Diuusi ispoduucai gʌnooji aanʌ aliʌsi gʌnoigʌdaitai.
13 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ.
Dai vaamioma baigʌrʌlidi aatʌmʌ nʌiditai isbaigʌʌlidi Tito aapimʌcʌdʌ.
Tito aliʌsi baigʌʌlidi nʌiditai isducatai ʌma duucai gʌntʌtʌgitoi dai gajiaadʌrʌ
vipiaada aapimʌ ʌsoimaascami.

14 Aidʌsi maiquiaa ii Tito Coriintoamu aanʌ aagidi mʌsai aapimʌ ʌʌgidia
agai istumaasi gʌnoojida iñaagaitadai aanʌ dai aapimʌ podui. Vʌʌsi istumaasi
gʌnaagidi aatʌmʌ ʌrvaavoi dai istumaasi aagidi aatʌmʌ Tito vʌʌsi ʌpʌdui.
15 Dai sivi vaamioma gʌnoigʌdai Tito tʌtʌgitoitai isaapimʌ cʌʌga ʌʌgi vʌʌsi
istumaasi gʌnaagidi ʌgai dai cʌʌga miaadʌgidacai aapimʌ dai cʌʌga siaa
duutudai aapimʌ ʌgai.
16 Cʌʌga vaavoitudai aanʌ mʌsiaapimʌ apiaʌʌgiada agai istumaasi
gʌnaagidi aanʌ cascʌdʌ baigiñʌlidi aanʌ.

8

———

1 Sivi giñaaduñi ipʌlidi aanʌ isgʌnaagidagi isduucatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ
nʌidi ʌvaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidajami dai ʌgai cʌʌga soicʌi aa
vaavoitudadami.
2-4 Tomasi aliʌsi soimaa taatamai ʌgai vʌʌscʌrʌ aliʌ baigʌnʌlidi. Tomasi
sʌʌlicʌdʌ ʌrsoituutuigami ʌgai vʌʌscʌrʌ mui ʌmpagi tumiñsi ducami isrir-
icuacamudai ʌgai daidʌ gʌrdaañimi tʌsai dagitona aatʌmʌ isootosda ʌtumiñsi
ʌvaavoitudadami Jerusaleenʌrʌ oidajami.
5 Aatʌmʌ maivaavoitudaitadai ismosʌʌ mui ʌmpaida ʌgai tumiñsi. Ʌʌpʌga
idui ʌgai vʌʌsi istumaasi Diuusi ipʌli dai gooquiʌrʌ duuñia ʌliditadai istu-
maasi aagidi aatʌmʌ.
6 Mosnʌiditai aanʌ isaliʌ mui ʌmpagi tumiñsi ʌvaavoitudadami
Masedooniʌrʌ oidacami aagidi aanʌ ʌTito sai ʌgai ʌpamu imʌna mʌʌca
siaaco daraaja aapimʌ dai gʌnaagidana mʌsai ʌpamu ʌmpaidiña tumiñsi
ʌvaavoitudadami soituutuigami Jerusaleenʌrʌ oidajami vʌʌtarʌ poduucai
isduucai ivuaadatadai aapimʌ ʌʌquioma.
7 Aapimʌ vʌʌsiaʌcatai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga ivueeyi, dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoi-
tudai aapimʌ. Dai aliʌsi cʌʌga gamamaatʌtuldiña. Dai istumaasi ivueeyi
aapimʌ baigʌnʌliaracʌdʌ ivueeyi. Dai aliʌsi gʌroigʌdai. Dai sivi aliʌsi gʌaagai
iscʌʌga soiña aapimʌ gʌraaduñi soituutuigami.
8 Aanʌ gʌnaagidi gomaasi maisiu gʌntʌaañia iñʌliditai baiyoma
gʌnaagidi aanʌ gomaasi mʌsai maatʌcana isducatai aa vaavoitudadami
baigʌnʌliaracʌdʌ ʌmpaidi tumiñsi gʌraaduñi vʌʌtarʌ. Dai siʌʌscadʌ aapimʌ
gaoidagi ʌʌpʌ vʌʌscatai maatʌmu isaapimʌ aliʌ oigʌdai gʌraaduñi.
9 Aapimʌ camaatʌ isSuusi Cristo aliʌ cʌʌ tuiga. Aidʌsi maiquiaa divia ʌgai
tami oidigi daama maiviʌʌgacatadai tomali ʌmo istumaasi tʌvaagiʌrʌ daa-
catai. Dʌmos diviacai tami oidigi daama soitigami gʌnaato ʌgai. Suusi aliʌsi
gʌnoigʌdai cascʌdʌ poduucai idui, vai poduucai istuidana aapimʌ isiimiagi
tʌvaagiamu dai ami viaacagi naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami.
10 Aanʌ gʌnaagidi saidʌ ʌrcʌʌga isotoma aitudagi ʌtumiñsi ismaacʌdʌ
baiʌliaracʌdʌ ʌmpaidi aapimʌ vasumirʌ abiaadʌrʌ.
11 Sivi istutuidi aapimʌ mʌsiaitudagi tumiñsi mʌssiʌʌqui aagai isaituda
agai. Vʌʌscatai gʌaagai isgamaacadagi siʌʌsi istutuidi.
12 Sioorʌ baigʌliaracʌdʌ gamaacadagi siʌʌsi istutuidi Diuusi baigʌlidiña
ʌgai vui ʌʌpʌ.
13 Aanʌ maitipʌlidi mʌsvʌʌsi gamaacadagi mʌsiʌʌjʌsi viaacagi
14 baiyoma ipʌlidi aanʌ mʌsiʌpan ʌʌjʌsi viaacagi. Sivi aapimʌ
gʌnbaivitocami viaa cascʌdʌ gʌaagai mʌsiaa oidagi gʌraaduñi
soituutuigami. Ʌn tasʌrʌ ʌgai gʌnbaivitocami viaacamu dai aapimʌ
maiviaacamu siʌgai gʌnoidamu ʌʌpʌ. Dai poduucai vʌʌscatai viaacamu
aapimʌ istumaasi tʌgito.

15 Poduucai isduucai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Sioorʌ naana maasi viaacatadai maibaivito, dai sioorʌ baitoma maiviaacatadai vʌʌscʌrʌ maiviʌʌgacatadai”, pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

———

16 Dai pocaiti aanʌ sai baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ isʌgai soí Tito isʌgai gʌnoigʌadagi aapimʌ poduucai isduucai gʌnoigʌdai aanʌ.
17 Tito aliʌsi ipʌlidiña isvʌʌscʌrʌ baigʌnʌliada aapimʌ cascʌdʌ imi agai goovai maisiu mosʌcaasi ootosaitai aanʌ baiyoma goovai ʌʌgi ipʌlidi isimiagi cascʌdʌ.
18 Dai ootosa ragai aatʌmʌ ʌmai gʌraduñi Tito ʌʌmadu. Vʌʌsi ʌvaavoitudadami cʌʌga ñioocai gocʌʌli vui, aliʌ cʌʌga gamamaatʌtulditai goovai Diuusi ñiooquidʌ.
19 Ʌʌgi ʌvaavoitudadami ʌcovai vusaitu gocʌʌli sai gʌroidana dai gʌrsoiña ʌmpaidana ʌtumiñsi ismaacʌdʌ ʌmpagi gʌraaduñi vaavoitudadami aipacoga oidacami. Aatʌmʌ ʌmpaidi gotumiñsi ʌvaavoitudadami soituutuigami vʌʌtarʌ dai poduucai maatʌmu aa oodami sialiʌ cʌʌ tuiga Diuusi, dai poduucai ʌʌpʌ gʌmaatʌmu isbaigʌrʌliaracʌdʌ ivueeyi aatʌmʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi.
20 Aatʌmʌ ootosa ʌragai idi cʌcʌʌli cʌʌga tuutiacʌdʌ sai ʌmpaidana ʌtumiñsi vai poduucai maitʌrñiooquidiña oodami.
21 Aatʌmʌ cʌʌga iduuñia ʌrʌlidi goaa duiñdagai Diuusi vuitapi dai oodami vuitapi ʌʌpʌ.
22 Dai ʌmai cʌʌli oida agai ʌʌpʌ Tito ʌʌmadu aduñdʌ dai idi cʌʌli camaatʌ aatʌmʌ ʌʌpʌ iscʌʌga ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ dai baigʌʌliaracʌdʌ oida agai gogaa vaavoitudaitai mʌsiaapimʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga soiña agai gʌraaduñi soituutuigami tumiñsicʌdʌ.
23 Isʌmaadutai gʌntʌcacagi istuisi ootoi aanʌ goTito aagidavurai sai goovai ʌrgiñaduñi dai giñsoicʌi giñaa duiñdagʌrʌ gʌnmamaatʌtulditai Diuusi ñiooquidʌ. Dai isʌmaadutai gʌntʌcacagi istuisi ootoi aanʌ gogaa vʌgoocai, aagidavurai sai govaavoitudadami tami oidacami ootoi. Dai aa oodami nʌiditai iscʌʌ tuutuiga goovai aliʌ cʌʌ ñioocaiña Suusi Cristo vʌʌtarʌ.
24 Siʌʌscadʌ mʌʌ dadia gocʌcʌʌli cʌʌgavʌr miaadʌgida dai cʌʌga ʌʌgiada dai poduucai maatʌmu ʌvaavoitudadami aipaco oidacami mʌsiaapimʌ aliʌ oigʌdai gʌnaaduñi vaavoitudadami. Aanʌ caaagidi gʌraaduñi vaavoitudadami aipaco oidacami mʌsai aapimʌ aliʌ oigʌdai gʌnaaduñi vaavoitudadami.

9

———

1 Aanʌ maiviaa isgʌnaagidagi idi oojiʌrʌ mʌsai ʌmpaidana tumiñsi gʌraaduñi soituutuigami vʌʌtarʌ.
2 Camaatʌ aanʌ mʌsiaapimʌ baiʌliaracʌdʌ soicʌi gʌnaaduñi soituutuigami. Aanʌ vʌʌscʌrʌ baigiñʌliaracʌdʌ aagidiña gʌraaduñi vaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidacami mʌsai aapimʌ Acaayʌrʌ oidacami vasumirʌ abiaadʌrʌ ʌmpaidi tumiñsi dai ootosda agai gʌraaduñi soituutuigami. Aidʌsi maí ʌvaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidajami mʌsduucatai ivueeyi aapimʌ baitoma vʌʌscatai vaamioma baigʌnʌliaracʌdʌ ʌmpaidi tumiñsi ʌsoituutuigami vʌʌtarʌ.
3 Vʌʌscʌrʌ ootosa iñagai aanʌ idi gʌraaduñi vai sʌʌlicʌdʌ vaavoi vuusaiña istumaasi aagai aanʌ gʌnaagaitai. Dai aanʌ ipʌlidi issʌʌlicʌdʌ bai duuca aapimʌ ʌtumiñsi poduucai isduucai caaagidi aanʌ gʌraaduñi Masedooñiʌrʌ oidacami.

4 Sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ isbai duuca aapimʌ ʌtumiñsi siduuñiadagi giñoidagi
ʌʌmoco gʌraaduñi tami Masedooniʌrʌ oidacami siʌʌscadʌ imiagi aanʌ. Siaa
ʌʌran tada aanʌ ismaibai duuca aapimʌ. Aanʌ vʌʌscʌrʌ vaavoitudai istu-
maasi aagada aapimʌ. Aapimʌ ʌʌpʌ siaa ʌʌran tada maibai duucacatai.
5 Cascʌdʌ aanʌ poʌlidi sai aliʌsi gʌaagai isʌpʌga iimiagi idi cʌcʌʌli dai
gʌnsoiña naato ʌmpaidagi ʌtumiñsi ismaacʌdʌ viʌʌga isaituda aapimʌ
siʌʌqui aagai. Poduucai ʌʌgi ʌmpaidamu aapimʌ mosʌcaasi siʌʌqui ipʌlidi
maisiu siʌʌqui aatʌmʌ ipʌliadagi.
6 Tʌgitovurai aapimʌ sioorʌ chʌʌqui gaoidadagi Diuusi maisicʌʌga
soicʌiña, dai sioorʌ mui gaoidadagi Diuusi cʌʌga soicʌi ʌʌpʌ.
7 Vʌʌscatai gʌaagai isgaoidadagi siʌʌjʌqui cʌʌgadu ʌliadagi. Mosgʌaagai
isbaigʌnʌliaracʌdʌ gaoidadagi maisiu guvucadacʌdʌ. Diuusi oigʌdai sioorʌ
baigʌʌliaracʌdʌ gaoidi.
8 Diuusi cʌʌga istutuidi isgʌnmaacadagi naana maasi istumaasi dai podu-
ucai viaacamu aapimʌ vʌʌsi istumaasi tʌgitocagi aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ. Dai
poduucai viaacamu aapimʌ istucudʌ soicʌdagi aa.
9 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Sioorʌ cʌʌ tuutuiga aliʌ cʌʌga soicʌi ʌsoituutuigami.
Dai Diuusi vʌʌscʌrʌ soicʌdamu sioorʌ cʌʌga soicʌi aa.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
10 Diuusi ʌgai dai maacai oodami ʌstocai ismaacʌdʌ ʌsai. Dai ʌgai vaa
Diuusi gʌnmaaquimu aapimʌ vʌʌsi mʌstumaasi tʌgitucagi. Dai aapimʌ
gʌnbaivitocami viaacamu dai poduucai cʌʌga soicʌdamu aa.
11-12 Siʌʌscadʌ vuidaquia aatʌmʌ ʌsoituutuigami gotumiñsi ismaacʌdʌ
ʌmpagi aapimʌ sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌldiamu ʌgai Diuusi vui viaacatai istumaasi
tʌgito.
13 Dai cʌʌga ñioocadamu ʌgai Diuusi vui maatʌcatai isaapimʌ cʌʌga ʌʌgidi
istumaasi aagai Suusi Cristo cascʌdʌ ootosdi aapimʌ gotumiñsi. Dai cʌʌga
ñioocadamu ʌgai Diuusi vui mui ootosdacai aapimʌ tumiñsi ʌgai vʌʌtarʌ dai
aa vʌʌtarʌ ʌʌpʌ.
14 Dai ʌgai vaamioma gʌnoigʌadamu cascʌdʌ daanʌdamu Diuusi sai ʌgai
vaamioma gʌnsoicʌiña. Ʌgai maatʌ isDiuusi gʌnsoicʌi iscʌʌ tuutiaca aapimʌ
cascʌdʌ mosʌʌ cʌʌga soicʌi aapimʌ dai cascʌdʌ aliʌsi gʌnoigʌdai ʌgai.
15 Sʌʌlicʌdʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ isʌgai mosʌʌsi gʌnsoicʌi. Maitis-
tutuidi aatʌmʌ iscʌʌga aagagi isʌʌsi gʌnsoicʌi Diuusi.

10

———

1 Aanʌ Paavora gʌnaagidamu ʌmo istumaasi. Cʌʌ maatʌ aapimʌ isSuusi
Cristo aliʌsi cʌʌ tuiga dai maioomaliga dai aanʌ ʌʌpʌ ipʌlidi ispotuigacagi.
Ʌʌmo oodami pocaiti sai siʌʌscadʌ gʌnʌʌmadu daaca aanʌ maioomaliga
aanʌ gʌnvui dʌmos siʌʌscadʌ gʌnoojiada aanʌ aliʌsi gʌnbagaiña.
2 Aanʌ gʌndaanʌi giñaaduñi mʌsai gajiaadʌrʌ viaana vʌʌsi gosoimaascami
poduucai siʌʌscadʌ gaamo imia aanʌ maiviaacamu isgʌnbagaidagi. Dʌmos
isʌʌmoco quiaa pocaitaidagi sai aanʌ ivueeyi mosʌcaasi istumaasi aanʌ ʌʌgi
ipʌlidi, ʌgai gia bagaidamu aanʌ.
3 Vaavuava isaatʌmʌ ʌʌpʌ ʌroodami dai quiaa oidi daama oidaga dʌmos
maiʌpan duucai ivueeyi aatʌmʌ ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi.
4 Diuusi ʌgai dai giñsoicʌi iscʌʌga ivuaada aanʌ aa duiñdadʌ maisiu aanʌ
ʌʌgi. Ʌmo oodami ʌʌgi maitistutuidi isgajiaadʌrʌ viaagi gosoimaascami
avʌnacai Diuusi guvucadadʌcʌdʌ. Cascʌdʌ Diuusi giñmaacai guvucadagai
ansai cʌʌga ivuaadana aa duiñdadʌ.

5 Idi guvucadagaicʌdʌ ismaacʌdʌ Diuusi giñmaacai vaamioma maatʌ
ñioocai aanʌ isʌgai ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi vui ñioocaitai Diuusi
ñiooquidʌ ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi aanʌ. Ʌgai maitipʌlidi isoodami maa-
tiagi istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi. Dai ʌgai vaa guvucadagaicʌdʌ
vaamioma istutuidi aanʌ isʌgai dai avʌnacai poduucai ʌgai ʌʌpʌ ʌʌgidi
Diuusi ñiooquidʌ.
6 Siʌʌscadʌ cacʌʌga ʌʌgiada aapimʌ vʌʌsiaʌcatai istumaasi aagai Diuusi
ñiooquidʌrʌ aidʌ gia casi istutiadamu aanʌ isbagaidagi ismaacʌdʌ maiʌʌgidi
Diuusi ñiooquidʌ.
7 Gʌaagai mʌscʌʌga gʌntʌgito nʌijadagi istumaasi ʌpʌvueeyi aapimʌ
gʌnsaagida. Dai ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrSuusi Cristo ojootosadʌ dai
giñvui ñioocai gʌaagai ismaatʌcagi iñsaanʌ ʌʌpʌ ʌrSuusi Cristo ootosadʌ.
8 Tomasi aliʌ aagai aanʌ sai Suusi Cristo giñmaa ʌmo sʌʌlicami vʌʌscʌrʌ
maisiaa ʌʌrai aanʌ. Suusi Cristo giñmaa gosʌʌlicami ansai gʌnsoicʌiña mʌsai
vaamioma cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi ñiooquidʌ, maisiu ansai gʌnsobicʌiña
isvaavoitudadagi aapimʌ.
9 Maitipʌlidi aanʌ isgʌnʌʌbʌcatadagi gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ gʌnaagidiña
aanʌ gʌnoojiditai.
10 Ʌʌmo oodami pocaitiña sai siʌʌscadʌ gʌnoojiada aanʌ gʌnbagadan
caitiña aanʌ dai sai siʌʌscadʌ gʌnʌʌmadu daaca aanʌ sai aidʌ gia doadicudan
duucai ñioocaiña aanʌ.
11 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ pocaitiña gʌaagai ismaatʌcagi sai poduucai isdu-
ucai gʌnoojidiña aanʌ istutuidi ismotuigacagi siʌʌscadʌ gʌndividagi.
12 Dʌmos maitipʌlidi aanʌ isʌpan tuigacagi ʌgai ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ
gʌnʌlidi giñvui ñioocaitai. Ʌgai poʌlidi sai vaamioma sastuduga siaa
oodami. Ʌgai aliʌ vupuiiruga cascʌdʌ poʌlidiña sai vaamioma cʌʌga gama-
maatʌtuldiña siaa aaduñdʌ mamaatʌtuldiadami.
13 Siʌʌscadʌ gʌnaagiada aanʌ ansai cʌʌga ivueeyi giñaa duiñdaga aanʌ
gʌnaagidiña mosʌcaasi istumaasi ivueeyi aanʌ. Aanʌ ivueeyi istumaasi
Diuusi giñtʌjai ansaidʌ ivuaadana, cascʌdʌ mosʌcaasi gomaasi gʌnaagidiña
aanʌ. Dai ʌgai giñtʌjai ansaidʌ gʌnmaatʌtuldana ñiooquidʌ aapimʌ
Coriiñtoʌrʌ oidacami.
14 Aanʌ ivueeyi mosʌcaasi istumaasi Diuusi giñaagidi. Aanʌ ʌgai dai ʌpʌga
gʌnaagidi Suusi Cristo ñiooquidʌ.
15 Aanʌ maiaagai istumaasi gamamaatʌtuldi aa mosʌcaasi istumaasi aanʌ
ʌʌgi gamamaatʌtuldi. Aliʌsi ipʌlidi aanʌ mʌsai vaamioma cʌʌga vaavoitu-
dana aapimʌ nai poduucai istutiada aanʌ isvaamioma naana maasi istu-
maasi gʌnmaatʌtuldiagi.
16 Dai poduucai casi istutuidi aanʌ isgamaatʌtuldiagi Diuusi ñiooquidʌ
sibʌacoga siaaco maiquiaa gamaatʌtuldi aa oodami.
17 Aliʌsi ʌrcʌʌgai iscʌʌga ñioocadagi oodami Diuusi vui dai maisiu ʌʌgi
gʌvʌʌtarʌ.
18 Diuusi maibaigʌʌlidi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ cʌʌga ñioocadagi ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ
baiyoma ʌʌgi Diuusi maatʌ sioorʌ baiʌliadagi.

11

———

1 Maitavʌr oojodacai caʌca istumaasi gʌnaagida iñagai aanʌ tomasi poʌlidi
aapimʌ ismaicʌʌgadu giñtʌgitoidaga.
2 Diuusi ipʌlidi sai baamucan tadacana aanʌ gomamaatʌtuldiadami
yaatavogami vui, goovai gʌnvupuiirumada ʌlidi cascʌdʌ. Aanʌ ʌgai dai
gʌnaagidi sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami mʌtai aapimʌ vaavoitu.

Dai sivi aliʌsi ipʌlidi aanʌ isaapimʌ apiavaavoitudadagi dai cʌʌga ʌʌgiadagi
Suusi Cristo.
3 Aanʌ maitipʌlidi mʌsgʌnyaatagiadagi tomali maitipʌlidi aanʌ
mʌsgʌnvupuiirumadadagi mʌsai gajiaadʌrʌ viaana Suusi Cristo poduucai
isduucai ʌDiaavora yaatagi dai vuiirumagi Eva Edeenʌrʌ.
4 Aanʌ maatʌ mʌsiaapimʌ cʌʌga miaadʌgidiña tomastuma
mamaatʌtuldiadami ismaacʌdʌ gʌndaividi dai cʌʌga gʌntʌgito caʌcana
istumaasi gʌnmamaatʌtuldiadagi aagaitai ʌCristo ʌgai, tomasi maitʌrʌgai
vaa mamaatʌtuldiaragai ismaacʌdʌ gʌnmaatʌtuli aanʌ. Aanʌ gʌnmaatʌtuli
sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai sai Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu
daja dai sai sioorʌ vaavoitudai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi. Dʌmos aa
ʌma maasi gʌnmamaatʌtuldi dai vʌʌscʌrʌ aapimʌ cʌʌga gʌntʌgito caʌcana.
5 Ʌgai poʌlidi sai vaamioma sastuduga siaa dʌmos aanʌ poʌlidi sai
maivaamioma sastuduga ʌgai iñsaanʌ.
6 Tomasi aanʌ maicʌʌga maatʌ ñiioocai vʌʌscʌrʌ cʌʌ maatʌ aanʌ istumaasi
gʌnmamaatʌtuldi ʌgai cascʌdʌ maatʌ aanʌ isgʌnyaatagidi ʌgai. Dai aapimʌ
cʌʌga giñmaatʌ dai cʌʌ maatʌ istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ.
7 Ʌʌmo oodami pocaitiña sai isʌmaadutai gamamaatʌtuldiadagi dai maita-
maitʌcʌdagi sai maitʌrsoiñi mamaatʌtuldiaragadʌ. Sioor maatʌ issiooma
ʌrcʌʌgaicamudai isgiñaa namʌquidamudai aapimʌ dai poduucai vaamioma
cʌʌga ʌʌgiadamudai istumaasi gʌnmamaatʌtuldiña aanʌ. Baiyoma gaaata
vuaadana aanʌ dai gaagaiña istumaasi tʌgito aidʌsi gʌndiviji aanʌ dai
gʌnmaatʌtuli Diuusi ñiiooquidʌ poduucai ivuaadana aanʌ gʌnsoiña iñʌliditai.
8 Dai aa vaavoitudadami sibʌa oidacami giñoidiña tumiñsi ʌʌpʌ ansai
ʌʌcʌdʌ giñsoicʌiña gʌnʌʌmadu daacatai.
9 Aidʌsi mʌʌ dada ʌvaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidajami ʌgai ʌgai
dai giñoi tumiñsi dai poduucai aapimʌ maisiaa doodai tomali ʌmo istu-
maasi aanʌ giñvʌʌtarʌ dai tomali ʌmo imidagai maiviaacamu aapimʌ issiaa
vuaadagi tomali ʌmo istumaasi aanʌ giñvʌʌtarʌ.
10 Aanʌ vaavoitudai Suusi Cristo cascʌdʌ istumaasi aagai aanʌ ʌrvaavoi.
Cascʌdʌ aagidi aanʌ vʌʌsi Acaaya dʌvʌʌriʌrʌ oidacami ansai maitʌntaanʌda
iñagai aapimʌ tomali ʌmo tumiñsi.
11 Maitavʌr povʌnʌliada ismaitʌnoigʌdai aanʌ dai cascʌdʌ pocaiti. Ʌʌgi
Diuusi maatʌ isaliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ.
12 Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami gʌntaanʌi tumiñsi
gʌnmamaatʌtulditai cascʌdʌ aanʌ maitipʌlidi mʌsiaapimʌ giñoidadagi
tumiñsi vai maipocaitiadagi ʌmamaatʌtuldiadami sai giñʌpan duucai
ivueeyi.
13 Ʌgai pocaitiña saidʌ ʌrSuusi Cristo ojootosadʌ dʌmos maitʌrvaavoi. Ʌgai
mosʌryaatavogami.
14-15 Dai ʌgai cʌʌ tuutiacami gʌnvuaadana dʌmos ivueeyi istumaasi
ʌDiaavora ipʌlidi isivuaadagi. ʌDiaavora aliʌ yaatavoga ʌʌpʌ cascʌdʌ. Dʌmos
Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatatuldamu soimaasi ivuaadatai ʌgai.

———

16 Aanʌ maitipʌlidi ispoʌliada aapimʌ ismaicʌʌgadu giñtʌgitoidaga.
Dʌmos ispoʌliada aapimʌ ismaicʌʌgadu giñtʌgitoidaga vʌʌscʌrʌ gʌaagai
mʌscaʌcagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ giñaagaitai aanʌ ʌʌgi isaliʌ cʌʌ tuiga
aanʌ ducami isgʌducʌdʌ giñʌliadamudai aanʌ.
17 Dʌmos Suusi Cristo maipoduucai gʌrmaatʌtuli ʌgai maigʌducʌdʌ
gʌʌlidiña, cascʌdʌ vuiirugan tada aanʌ poduucai ñiiooqaitai.
18 Muidutai mamaatʌtuldiadami aagaiña sai aliʌ cʌʌga ivueeyi gʌnaa
duiñdaga cascʌdʌ aanʌ ʌʌpʌ aagai ansai aliʌ cʌʌga ivueeyi giñaa duiñdaga.

19 Aapimʌ poʌlidi mʌsai aliʌ sastuduga cascʌdʌ cʌʌga istutuidi aapimʌ
mʌsmaitiñoojoadagi vuiirugami duucai ñioocaitai aanʌ
20 poduucai isduucai maioojodai aapimʌ ʌmamaatʌtuldiadami
yaatavogami tomasi ʌgai gʌntʌtʌaañicaru duucai gʌnnʌidi, dai
maiñamʌquidacai vuuyi gʌnvustuidaga, dai soi duucai gʌnnʌidi, dai
gʌngʌvaiña.
21 Dʌmos aanʌ maioojoidi ispoduucai ivuaadagi. Dai aliʌsi baigiñʌlidi aanʌ
ismaisoimaasi gʌnvuiididi.

Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami aagaiña sai cʌʌga ivueeyi gʌnaa
duiñdaga dai aanʌ aagadamu ʌʌpʌ tomasi vuiirugan tada aanʌ aagaitai.
22 Ʌgai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi judidíucatai. Aanʌ ʌʌpʌ ʌrjudíu. Dai ʌgai
gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi Isireliʌrʌ oidacamicatai. Aanʌ ʌʌpʌ ʌrIsireliʌrʌ oida-
cami. Dai ʌgai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi Avraañicaru cajiudadʌcatai. Aanʌ ʌʌpʌ
ʌrAvraañicaru cajiudadʌ.
23 Ʌgai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi pocaititai saidʌ ʌrSuusi Cristo ojootosadʌ.
Aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ ʌrSuusi Cristo ootosadʌ, tomasi vuiirugami duucai ñioocai
aanʌ. Aanʌ vaamioma gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ isʌgai. Dai aanʌ vaamioma
giñgʌvai oodami isʌgai. Dai aanʌ vaamioma muiyoco vaa giñmaisatu isʌgai.
Dai muiyoco giñmuaa aagaiña oodami.
24 Taama imidagai giñgʌʌgʌ ʌjudidíu iquisanaicʌdʌ dai vʌʌ taama imidagai
aitu ʌmo coobai dan baivʌstaama dan tuvustaamaojo.
25 Dai ʌʌpʌ vaica imidagai uusicʌdʌ giñgʌʌgʌ. Dai ʌʌpʌ ʌmo imidagai
giñmaicacarai. Vaica imidagai duupi ʌvaarcu suudarʌ ismaacʌdʌrʌ imʌliña
aanʌ. Dai ʌmo imidagai suudarʌ vii aanʌ ʌmo tasai dai ʌmo tucagi ʌmo
uusiaiñdʌrʌ iñdaagʌcatai mʌʌcasi dʌvʌʌrai uugidiaiñdʌrʌ.
26 Aanʌ aipaco aimʌraiña. Dai baitoma giñbʌʌ aimʌraiña suudagi.
Dai ʌʌsivogami giñsobicʌliña voiyʌrʌ. Dai giñaaduñi giñvui vʌʌtʌcana dai
sibʌacoga aa oodami giñvui vʌʌtʌcana ʌʌpʌ. Dai gʌʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami
giñvui vʌʌtʌcana ʌʌpʌ. Dai siʌʌscadʌ oidagana aimʌrda aanʌ giñaajʌiña
ʌʌsivogami. Dai siʌʌscadʌ vaarcuʌrʌ aimʌrda aanʌ ʌʌmo iimidagai du-
upicʌliña ʌvaarcu. Dai ʌgai ismaacʌdʌ yaatagʌi saidʌ ʌrvaavoitudadami
giñvui vʌʌtʌcana ʌʌpʌ.
27 Aliʌ soimaa taatamai aanʌ aata vuaadatai. Muiyoco maicocosʌliña aanʌ.
Dai muiyoco aliʌ bibiuugʌliña dai tonomocʌrʌliña. Dai aliʌsi gaaata vuaadana
aanʌ cascʌdʌ ʌʌmo imidagai maitiñaajʌi tasai ugidagai. Dai muiyoco imida-
gai ʌvamucʌrʌliña aanʌ. Dai muiyoco imidagai baitoma maiyuucusucana
aanʌ.
28 Dai vʌʌs tasai aanʌ ʌʌpʌ tʌtʌgitoi vʌʌsi vaavoitudadami vʌʌsi aipacoga
oidacami.
29 Isʌmaadutai maicʌʌga vaavoitudadagi ducami iñsaanʌ ʌʌpʌ maicʌʌga
vaavoitudadagi. Isaa oodami soimaasi duiñtuldagi ʌmo vaavoitudadami
aanʌ siaa ʌʌraiña dai baamucuiña aanʌ ʌDiaavora vui.
30 Aanʌ caaagai naana maasi istumaasi aagaitai isducatai soimaa taata-
maiña vai poduucai gʌmaatʌna iñsaanʌ sʌʌlicʌdʌ tʌgito isDiuusi giñsoicʌdagi.
31 Cʌʌ maatʌ Diuusi sai istumaasi aagai aanʌ ʌrvaavoi. Diuusi ʌroogadʌ
gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo dai aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai cʌʌga ñioocadagi
ʌgai vʌʌtarʌ tomastuigaco.
32 Damasco ʌrʌmo ʌmapʌcʌrʌ ʌdʌvʌʌriʌrʌ siaaco tʌaanʌi ʌraí Aretas. Dai
ʌmo imidagai Damascʌrʌ daacatadai aanʌ. Damasco sicoli cuupi gʌʌgʌr
bibiidaviquicʌdʌ. Taidʌ ʌsonʌr cʌaacami daarai nuucadacamio vʌʌs cuucu-
paragiʌrʌ sai giñsobidacana siuu duu vuusia aanʌ sai giñbʌji aagaitadai.

33 Dʌmos giñaaduñi ʌmo asarʌrʌ giñdaí dai bidaviqui an sʌʌli giñtʌvañi. Dai
poduucai cʌʌgacʌrʌ vuusai aanʌ.

12

———

1 Aanʌ poʌlidi sai maitʌrcʌʌgai isgʌducʌdʌ giñʌliada aanʌ gomaasicʌdʌ
ismaacʌdʌ ivueeyi aanʌ baiyoma aagamu aanʌ istumaasi giñtʌʌgi
gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo dai istumaasi ʌgai giñmaatʌtuli.
2-3 Camui uumigi vaa ʌpʌdui isvaavoitu aanʌ Suusi Cristo. Casiʌpʌdui
baivustaama dan maacova uumigi isgʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo
giñvaidacai tʌvaagiamu siaaco daja ʌgai. Dʌmos maimaatʌ aanʌ isbai ʌʌgi ii
giñibʌdaga ismoduucai giñtuucuga ʌʌpʌ. Ʌʌgi Diuusi maatʌ isducatai ʌpʌdui.
4 Dʌmos cʌʌga maatʌ aanʌ isii tʌvaagiamu dai mʌʌca caʌ aanʌ istumaasi
giñaagidi Diuusi. Dai Diuusi maitiñmaa oigaragai isaagida aanʌ tomali
ʌmaadutai istumaasi caʌ.
5 Cʌʌga istutuidi aanʌ isgʌducʌdʌ giñʌliadagi aanʌ imʌcai tʌvaagiamu,
dʌmos baiyoma aliʌ tʌgito aanʌ isDiuusi giñsoicʌdagi vʌʌs tasai.
6 Cʌʌga istutuidi aanʌ isgʌnaagidagi naana maasi istumaasi ismaacʌdʌ
ivuaadana aanʌ. Aanʌ gʌnaagiadamudai mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi dai
gomaasi maitʌrvuiirudagaicamudai. Dʌmos vʌʌscʌrʌ maiaagaiña. Dʌmos
casi giñmaatʌ aapimʌ nʌiditai isducatai ivuaadana aanʌ dai isducatai oida-
cana dai mosʌcaasi poduucai ipʌlidi aanʌ isgiñmaatʌcagi aapimʌ cascʌdʌ
maiaagaiña naana maasi istumaasi ismaacʌdʌ ivuaadana aanʌ.
7 Naana maasi istumaasi gʌgʌrducami tʌʌ aanʌ tʌvaagiana. Dʌmos Diuusi
maitipʌli isgʌducʌdʌ giñʌliada aanʌ tʌʌgacai gomaasi cascʌdʌ Diuusi dagito
ʌDiaavora sai soimaasi giñtaatatuldana coocodagaicʌdʌ. Sʌʌlicʌdʌ cooco
giñtuucuga ducami isgiñsʌʌsimudai ʌmo uusi muucacami.
8 Vaicojo daí aanʌ giñtʌaanʌdamiga sai maigovai imitudana ʌcoocodagai
9 dʌmos ʌgai poviñtʌtʌdai: “Aapi mosviaa ismaatiagi iñsaanʌ gʌoigʌdai.
Dʌmos maitan ʌduaaidagi vai poduucai gʌmaatʌna sai aapi ʌʌgi maiviaa
guvucadagai isivuaadagi giñaa duiñdaga. Aanʌ ʌgai daidʌ gʌmaacai guvu-
cadagai”, iñtʌtʌdai Cristo. Baigiñʌlidi aanʌ maiviaacatai guvucadagai vai po-
duucai gʌmaatʌna isSuusi Cristo giñmaacai guvucadagai ansaidʌ ivuaadana
aa duiñdadʌ.
10 Baigiñʌlidi aanʌ maiviaacatai guvucadagai poduucai vaamioma cʌʌga
maatʌ aanʌ isCristo ʌgai dai giñmaacai guvucadagai. Dai baigiñʌlidi aanʌ
maiviaacatai guvucadagai isivuaadagi Cristo aa duiñdadʌ, ʌgai giñmaacai
guvucadagai isivuaadagi aa duiñdadʌ cascʌdʌ, daidʌ oodami giññiooquidiña
vaavoitudaitai aanʌ Suusi Cristo, dai aliʌ soimaa taatamai aanʌ biuugigai,
dai soi duucai giñnʌidi oodami, dai aliʌ soimaa taatamai naana maasi
istumaasi.

———

11 Aanʌ ʌpan duucai ñioocai ʌmoco ismaacʌdʌ maicʌʌgadu tʌgitoidadʌ
aliʌsi giñaagaitai aanʌ ʌʌgi dʌmos aapimʌ ʌrgʌnduñi ispoduucai ñioocai
aanʌ, aapimʌ maicʌʌga ñioocai aan imvʌʌtarʌ cascʌdʌ. Ʌmamaatʌtuldiadami
yaatavogami pocaiti saidʌ ʌrojootosadʌ Suusi Cristo dai sai vaamioma
namʌga ʌgai istomasioorʌ. Dʌmos tomasi aanʌ ʌʌpʌ maiñamʌga vʌʌscʌrʌ
ʌpan ʌʌsi namʌga aanʌ ʌgai.
12 Aanʌ maioojodacai gʌnaagidiña Diuusi ñiooquidʌ dai Diuusi giñmaa
guvucadagai ansaidʌ iduuna aapimʌ gʌnsaagida naana maasi gʌgʌrducami
dai gomaasicʌdʌ cʌʌga gʌmaatʌ iñsaanʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrootosadʌ Suusi Cristo.

13 Aanʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ ʌpan duucai tomastuma vaavoitudadami ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo. Mosʌca soiñi maitʌntaí aanʌ poduucai isduucai taanʌi aanʌ aa. Dʌmos sioor maata isbai poʌlidi aapimʌ sai gʌaagai isgʌnaagida aanʌ mʌsai giñoigʌldana gocascʌdʌ.

14 Sivi cabai giñduu aanʌ ʌpamu dai gʌndivida iñagai sivicʌdʌ casi ʌrvaicojoca agai. Dai ʌpamu maitʌntaañimu aanʌ soiñi. Aanʌ maitʌgito gʌnvustuidaga, mosai ipʌlidi aanʌ isgiñoigʌada aapimʌ. Aanʌ gʌnooga giñducami cascʌdʌ maitʌntaanʌi aanʌ soiñi.

15 Baiyoma baigiñʌliaracʌdʌ siaa doadamu aanʌ istumaasi viaa. Aanʌ bai giñduu isapiagʌnsoicʌdagi vai vaamioma cʌʌga oidacana aapimʌ. Aanʌ gʌnsoicʌdamu asta siʌʌscadʌ ugitiagi giñguvucadaga, tomasi aanʌ aliʌsi gʌnoigʌdai poʌlidi aanʌ mʌsiaapimʌ maitiñoigʌdai.

16 Dʌmos ʌʌmoco aapimʌ gʌnsaagidaiñdʌrʌ tomasi cʌʌ maatʌ ʌgai ismaitʌntaí aanʌ soiñi gʌnʌʌmadu daacatai, vʌʌscʌrʌ pocaiti ansai aa vuuyi aanʌ tumiñsi ismaacʌdʌ ʌmpagi aapimʌ gʌraaduñi soituutuigami vʌʌtarʌ.

17 Dai pocaiti ʌʌpʌ ansai aanʌ ootoi Tito sai gʌnvupuiirumadana.

18 Vaavuava isootoi aanʌ Tito ʌʌmadu ʌmai gʌraduñi. Dʌmos ʌgai maitʌnvupuiirumagi iimʌcai. Cʌʌ maatʌ aapimʌ iñsaanʌ ʌʌmadu Tito ʌʌpan duucai oidacana aapimʌ gʌnsaagida.

19 Aanʌ maisiu mosʌcaasi aapimʌ gʌnaagidi gomaasi Diuusi giñcaʌ ʌʌpʌ. Aanʌ gʌnaagidi istumaasi Cristo ipʌlidi. Dai aanʌ ipʌlidi mʌsiaapimʌ vaamioma cʌʌga vaavoitudagi Diuusi ñiooquidʌ. Sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdai aanʌ cascʌdʌ.

20 Maimaatʌ aanʌ isducatai daraajamu aapimʌ siʌʌscadʌ mʌʌ divi aanʌ. Aanʌ maitipʌlidi isʌncocoada aapimʌ, dai maitipʌlidi iscoimudadʌ tuutiaca, dai maitavʌr baacoica, dai tʌtʌgitodavurai istumaasi viʌʌgacagi aa, maitavʌr yaatagʌda aa, maitavʌr gʌnñiooquiada aipacoga, maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada, dai maitavʌr gʌnvupui ñiioocada. Nai poduucai maiviaaca aanʌ isgʌnbagaidagi. Maitipʌlidi aanʌ issoigʌnʌʌliatudagi.

21 Maitipʌlidi aanʌ issiaa ʌragi Diuusi vui aapimʌcʌdʌ tomali maitipʌlidi aanʌ issusuaquiagi soimaasi ivuaadatai ʌʌmadutai aapimʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ. Ʌgai quiaa googosi gʌnducami.

13

———

1 Cagoocoaja gʌndiviji aanʌ sivicʌdʌ casi ʌrvaicojoca agai. Isʌmaadutai gʌpiʌr vuaaja ʌliada gʌaduñi sai soimaasi idui gʌaagai isoidacagi gooca isʌʌpʌ vaica nʌijadami.

2 Aidʌsi gʌnʌʌmadu daacatadai aanʌ gʌnaagidi vʌʌscatai aapimʌ ʌmo ñiooqui dai tomasi mʌʌcasi daja aanʌ ʌpamu gʌnaagidamu aanʌ ʌgai vaa ñiooqui. Sivi gia soimaasi gʌntaatatuldamu aanʌ isquiaa soimaasi ivuaada aapimʌ poduucai isduucai gʌnaagidi aanʌ.

3 Poduucai maatʌmu aapimʌ isSuusi Cristo guvucadadʌcʌdʌ ñiioocai aanʌ. Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai istumaasi aagai Suusi Cristo sʌʌlicʌdʌ ivueeyi ʌgai.

4 Vaavuava sai aidʌsi sisapicatadai Suusi Cristo curusiaba maiviaaca maascatadai guvucadagai dʌmos ʌpan duaaca ʌgai dai tʌvaagiʌrʌ daja Diuusi guvucadadʌcʌdʌ. Aatʌmʌ gia maiviaa guvucadagai dʌmos Diuusi ʌgai daidʌ gʌrmaacai guvucadagai tʌsai gʌnaagidiña mʌsai soimaasi ivueeyi.

5 Cʌʌgavʌr tʌtʌgitoda aapimʌ istumaasi ivueeyi mʌsabai cʌʌga vaavoitudai. Cʌʌ maatʌ aapimʌ isSuusi Cristo ʌʌmadu daja ismaacʌdʌ cʌʌga vaavoitudai.

6 Ipʌlidi aanʌ istʌtʌgitoda aapimʌ issʌʌlicʌdʌ vaavoitudai aanʌ Suusi Cristo. Aanʌ gia maitʌnyaatagidi.
7 Daanʌi aanʌ Diuusi mʌsai maisoimaasi ivuaadana aapimʌ, mʌsai baiyoma cʌʌgacʌrʌ oidacana. Aanʌ sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi ispoduucai oidaca aapimʌ dʌmos maisiu cascʌdʌ ipʌlidi aanʌ isʌoodami siaa giñduutuadagi.
8 Mosai ipʌlidi aanʌ isoodami vaavoitudadagi Diuusi ñiooquidʌ aatʌmʌ tomali ʌmo imidagai maivuidʌrʌ vʌʌtʌcana Diuusi ñiooquidʌ.
9 Cascʌdʌ baigiñʌlidiña aanʌ siʌʌscadʌ cʌʌga ʌʌgiadagi aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ vai poduucai maiviaaca aatʌmʌ isgʌnbagadagi tomasi aa poʌliadagi ismaiviaa aanʌ guvucadagai. Dai daanʌi aanʌ Diuusi mʌsai vaamioma cʌʌga ʌʌgidiña dai vaamioma cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi.
10 Aanʌ gʌnoojidi idi oojoi maiquiaa gʌndividacai vai poduucai siʌʌscadʌ mʌʌca divia aanʌ maiviaaca isgʌnbagaidagi tomasi viaa aanʌ sʌʌlicami. Gʌrtʌaanʌdamiga ʌgai daidʌ giñmaa idi sʌʌlicami ansai gʌnsoicʌiña isvaamioma cʌʌga vaavoituda dai vaamioma cʌʌga ʌʌgiadagi aapimʌ Diuusi. Diuusi maitipʌlidi issobicʌda aanʌ gʌnvaavoidaraga.
11 Otoma gʌrtʌʌgadamu aatʌmʌ giñaaduñi. Ivuaadavurai mosʌcaasi istumaasi ʌrcʌʌgaducami, dai baigavʌr ʌnʌliada, dai ʌmo tʌgitoidagai avʌr viaaca aapimʌ, dai casiavʌr maitʌncocoada. Daidʌ gʌrDiuusiga ismaacʌdʌ gʌriibʌstudan tadatudai dai gʌroigʌdai gʌnʌʌmadu daacamu.
12 Cʌʌgavʌr gʌnmiaadʌgiada aipacoga.
13 Vʌʌsi gʌraaduñi vaavoitudadami tami oidacami Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi.
14 Aanʌ ipʌlidi isSuusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi, dai sai Diuusi apiagʌnoigʌdaiña, dai sai Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daacana.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Paavora ʌvaavoitudadami Galaasiʌrʌ oidacami

1 Aanʌ ʌrPaavora Suusi Cristo ootosadʌ. Ʌgai giñootoi sai gaaagidiña
aanʌ Diuusi ñiooquidʌ. Suusi Cristo ʌʌmadu Diuusi gʌrooga giñootoi maisiu
oodami. Diuusi ʌgai dai duaacali Suusi Cristo coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ.
2 Aanʌ gʌnoojidi idi oojai dai aanʌ ʌʌmadu vʌʌsi govaavoitudadami is-
maacʌdʌ giñʌma daraaja gʌmviaatuldi aapimʌ vaavoitudadami Galaasiʌrʌ
oidacami.
3 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga
cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi.
4 Suusi Cristo ʌʌgi gʌdagitu mʌsmuaagi dai poduucai gʌroigʌldi
gʌrsoimaascamiga dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu sai camaiʌʌgidiña ʌDiaavora
dai camaisoimaasi ivuaadana poduucai isduucai ivueeyi oodami sivi tanai
oidigi daama. Vʌʌsi gomaasi ʌpʌdui poduucai isduucai Diuusi ipʌli.
5 Aanʌ ipʌlidi isvʌʌsi oodami cʌʌga ñiioocada Diuusi vui tomastuigaco.

———

6 Maitʌtʌgai aanʌ isducatai giñtʌgituagi mosʌʌ otoma gajiaadʌrʌ viaa-
cai aapimʌ Diuusi. Diuusi sʌʌlicʌdʌ soigʌʌlidi aapimʌcʌdʌ cascʌdʌ ootoi
Cristo sai muucuna curusiaba sai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami.
Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti sai sioorʌ vaavoitudagi Suusi Cristo ʌgai imia
agai tʌvaagiamu dai ami oidaca agai tomastuigaco Diuusi ʌʌmadu. Dʌmos
aapimʌ cavaavoitudai ʌma maasi.
7 Dʌmos maitiipu ʌmai vaavoidaragai ismaacʌdʌcʌdʌ istutuidi oodami
iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi mosʌca Cristo mamaatʌtuliaragadʌ. Dʌmos vʌʌscʌrʌ
ʌʌmadutai ipʌlidi isgʌnmaatʌtuldiagi ʌma maasi dai maisiu mosʌcaasi Suusi
Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ.
8 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ gʌnmamaatʌtuldiadagi ʌma maasi ismaacʌdʌ
maiʌpʌa maasi istumaasi gʌnmaatʌtuli aatʌmʌ gʌaagai isDiuusi soimaasi
taatatuldagi ʌgai tomasi ʌraanʌ isʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ diviagi
tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌʌpʌ.
9 Dai ʌpamu gʌnaagidi aanʌ sai ismaacʌdʌ gʌnmamaatʌtuldiadagi ʌma
maasi ismaacʌdʌ maiʌpʌa maasi istumaasi gʌnmaatʌtuli aatʌmʌ ʌgai
gʌaagai isDiuusi soimaasi taatatuldagi ʌgai.
10 Aanʌ aagai gomaasi dʌmos maitipʌlidi aanʌ sioodami pocaitiadagi sai
cʌʌga ivueeyi aanʌ baiyoma ipʌlidi aanʌ isDiuusi aagagi iscʌʌga ivueeyi
aanʌ. Iñsaanʌ ivuaadamudai istumaasi oodami ipʌlidi dai maisiu istumaasi
Diuusi ipʌlidi aidʌ gia maitʌrSuusi Cristo piooñigadʌcamudai aanʌ.

———

11-12 Dʌmos maatʌcavurai aapimʌ giñaaduñi sai istumaasi gamamaatʌtuldi
aanʌ Suusi Cristo giñmaatʌtuli maisiu oodami.
13 Aapimʌ camaatʌ isducatai ivuaadana aanʌ ʌʌquioma aidʌsi ʌʌgidiña
aanʌ ʌjudidíu vaavoidaragadʌ. Camaatʌ aapimʌ isaliʌ soimaasi taatamit-
uldiña aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudaiña Suusi Cristo. Aanʌ vʌʌsi coodai
iñʌliditadai.
14 Aanʌ vaamioma cʌʌga ʌʌgidiña ʌjudidíu vaavoidaragadʌ siaa giñaaduñi
ismaacʌdʌ ʌrgiñʌpanacami dai aanʌ vaamioma cʌʌga ʌʌgidiña giñaaduñicaru
viituldiaragadʌ.
15 Dʌmos Diuusi ʌcovai giñvuusaitu aidʌsi abiaadʌrʌ maiquiaa vuusai aanʌ.
Ʌgai sʌʌlicʌdʌ giñoigʌdai cascʌdʌ.

16 Dai aanʌ maí Suusi aidʌsi Diuusi ipʌli. Cascʌdʌ istutuidi aanʌ isaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai ʌgai ʌʌpʌ maatʌna isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi. Aidʌsi tʌʌ aanʌ Suusi Cristo aidʌ otoma maiaagidi aanʌ tomali ʌmaadutai,
17 tomali maiotoma ii aanʌ Jerusaleenamu dai nʌidamu ʌgai ismaacʌdʌ ʌrSuusi Cristo ojootosadʌ ʌpʌga isaanʌ. Baiyoma otoma ii aanʌ Araaviamu. Dai gooquiʌrʌ ʌpamu divia aanʌ Damaascʌrʌ.
18 Dai asta vaica uumigicʌdʌ ii aanʌ Jerusaleenamu. Aidʌ maí aanʌ Piiduru dai ʌʌmadu daja aanʌ goo ʌcaldi.
19 Dai tʌʌ aanʌ Jacovo ʌʌpʌ Suusi suculidʌ dai ʌgaa Suusi ojootosadʌ gia maitʌʌ aanʌ.
20 Maatʌ Diuusi sai istumaasi gʌnoojidi aanʌ ʌrvaavoi.
21 Dai gooquiʌrʌ ii aanʌ Siiriamu dai Siliisiamu.
22 Gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ Judeeʌrʌ oidacatadai maitiñmaatʌcatadai.
23 Moscajiomacana ʌgai sai aanʌ ʌʌquioma soimaasi taatamituldiña ʌvaavoitudadami dai cʌʌdaiña Suusi Cristo gooquiʌrʌ casi gaaagidi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
24 Dai cʌʌga ñioocaiña Diuusi vʌʌtarʌ cajiomacatai gomaasi.

2

———

1 Dai cadaivunucai baivʌstan dan maacova uumigi ʌpamu ii aanʌ Jerusaleenamu ʌʌmadu Bernabé. Dai vaidacai aanʌ Tito.
2 Diuusi giñaagidi sai gaamu iimʌna cascʌdʌ ii aanʌ. Dai Jerusaleenʌrʌ gʌnʌmpagi vʌʌsi ʌvaavoitudadami tʌaanʌdamigadʌ antai aanʌ aagidi istumaasi mamaatʌtuldi aanʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu aagaitai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviaadamiga, dai tʌcacai aanʌ sabai cʌʌgadu giñmamaatʌtuldaraga.
3 Vai ʌgai pocaiti sai cʌʌgadu cascʌdʌ maitʌjai ʌgai isʌTito iquitʌagi gʌtuucuga tomaasi ʌgai maitʌrjudíucatadai.
4 Ami vaapa ʌʌmoco yaatavogami. Ʌgai pocaiti saidʌ ʌrvaavoitudadami dʌmos maitʌrvaavoi. Ʌgai vaapa dai nʌida agai sabai gʌrvaavoi isaatʌmʌ ismaacʌdʌ cavaavoitu Suusi Cristo camaiʌʌgidi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Dai ʌgai ipʌliditadai isvʌʌscatai ʌʌgiada aatʌmʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Ʌgai gia ipʌliditadai isTito iquitiagi gʌtuucuga.
5 Dʌmos aatʌmʌ maiʌʌgi, ipʌliditai isaapimʌ apiavaavoitudadagi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai maisiu tʌtʌgitodagi isistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌcʌdʌ.
6 Dʌmos ʌvaavoitudadami tʌtʌaanʌdamigadʌ maitiñaagidi ansai ʌma maasi gamamaatʌtuldiña aanʌ. Aanʌ maivuaama iñʌlidi tʌtʌaanʌdamicatai ʌgai. Diuusi ʌmadugan duucai nʌidi vʌʌscatai cascʌdʌ.
7 Ʌgai maitiñaagidi isducatai gamamaatʌtuldiada aanʌ. Ʌgai maatʌ tʌʌ isDiuusi giñmaa ʌaa duiñdagai ansai mamaatʌtuldiana aanʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami poduucai isduucai maa ʌgai Piiduru ʌaa duiñdagai dai aagidiña ʌgai ʌjudidíu isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
8 Diuusi maa sʌʌlicami Piiduru saidʌ ʌrootosadʌcana Suusi Cristo dai aagidiña ʌjudidíu sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami, dai Diuusi giñmaa aanʌ ʌʌpʌ sʌʌlicami ansaidʌ ʌrootosadʌcana Suusi Cristo dai aagidiña ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.

9 Cascʌdʌ Jacovo ʌʌmadu Piiduru ʌʌmadu Vuaana, ismaacʌdʌ
ʌrvaavoitudadami baitʌguucacamigadʌcana, maatʌ tʌʌgacai isDiuusi
sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi aatʌmʌ, aanʌ ʌʌmadu Bernabé, ʌgai aliʌ
baigʌnʌʌli aatʌmʌcʌdʌ. Dai gʌraagidi tʌsai apiaaagidiña aatʌmʌ Diuusi
ñiooquidʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai ʌgai apiaaagida agai Diuusi ñiooquidʌ
ʌjudidíu.
10 Dai gʌraagidi ʌgai ʌʌpʌ tʌsai vʌʌscʌrʌ soicʌiña aatʌmʌ ʌsoitutuigami,
tomaasi aanʌ vʌʌscʌrʌ ivuaadana gomaasi.

———

11-12 Aidʌsi ii Piiduru Antioquiiamu siaaco daraajatadai aatʌmʌ, ʌgai
tucamidʌrʌ gacuaadana ʌgai ʌʌmadu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Dʌmos
aidʌsi ami dada ʌʌmʌco Jacovo aaduñdʌ, Piiduru camaitauu ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu ʌʌmadu. Ʌgai maitipʌliditadai isñiooquiadagi ʌjudidíu vaavoi-
tudadami ismaacʌdʌ apiaʌʌgiditadai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Cascʌdʌ
aanʌ bagaimi povuaadatai ʌgai.
13 Amaasi ʌvaavoitudadami judidíu uraava Piiduru tomasi ʌgai aa-
gaitadai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi idui. Dai asta Bernabé uraava
ʌgai tomasi Bernabé pocaititadai sai gʌaagaitadai isdagituagi Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ, gooquiʌrʌ vʌʌscʌrʌ ʌpamu ʌʌgida ʌliditadai.
14 Dʌmos aidʌsi tʌʌ aanʌ ismaicʌʌga ivuaadatadai ʌgai isducatai aagai
Diuusi ñiooquidʌrʌ, amaasi aanʌ potʌtʌdai Piiduru vʌʌsi vaavoitudadami
vuitapi: “Maicʌʌga ivueeyi aapi. Tomasi aapi ʌrjudíu vʌʌscʌrʌ ʌʌquioma
gajiaadʌrʌ viaa aapi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. ¿Dai ducatai sivi ipʌlidi
aapi isʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ”?
antʌtʌdai aanʌ.

———

15 Aatʌmʌ ʌrjudidíu, gʌrdʌʌdʌ dai gʌraaduñicaru ʌrjudidíu cascʌdʌ.
16 Dʌmos vʌʌscʌrʌ cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami
ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudatai
Suusi Cristo maisiu mosʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Aatʌmʌ
cʌʌgacʌrʌ vuvaquia ʌrʌlidi cascʌdʌ vaavoitu Suusi Cristo dai camaivaavoi-
tudai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
17 Aidʌsi aatʌmʌ mamaatʌrʌitadai sai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami
ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, amaasi maí
aatʌmʌ isaatʌmʌ ʌʌpʌ ʌrsoimaasi ivuaadami ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu. Dʌmos maitistutuidi aatʌmʌ ispotʌiyagi sai Suusi Cristo
soimaasi gʌrduiñtuldi.
18 Dai iñsaanʌ ʌpamu gʌmamaatʌtuldiadagi sai gʌaagai isʌʌgiadagi
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi aidʌ gia
gamamaatʌtuldiadamudai aanʌ istumaasi cagajiaadʌrʌ viaa aanʌ dai
poduucai sʌʌlicʌdʌ soimaasi ivuaadamudai aanʌ.
19 Aanʌ ʌʌgida iñʌliditadai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dʌmos maitistui
aanʌ cascʌdʌ maí aanʌ sai tomali ʌmaadutai maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ
vuusiagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌcʌdʌ. Cascʌdʌ gajiaadʌrʌ viaa aanʌ
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai vaavoitu Suusi Cristo dai poduucai
cʌʌgacʌrʌ oidaga isducatai Diuusi ipʌlidi.
20 Aidʌsi Suusi Cristo muu curusiaba aidʌ abiaadarʌ camainamʌga
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ cascʌdʌ aidʌsi vaavoitu aanʌ Suusi Cristo aanʌ
gajiaadʌrʌ viaa Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Dai sivi Suusi Cristo giñʌʌmadu
daja daidʌ aanʌ ivueeyi istumaasi ʌgai ipʌlidi maisiu istumaasi aanʌ ipʌlidi.

Suusi Cristo giñoigʌdai dai ʌgai muu curusiaba ansai aanʌ cʌʌgacʌrʌ vuusaiña.
21 Dai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai aanʌ ismosʌcaasi sioorʌ vaavoitudai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi dai Diuusi oigʌldi soimaascamigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña. Dʌmos sioorʌ pocaitiadagi sai gʌaagai isʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ʌgai gia gajiaadʌrʌ vipieeyi vʌʌsi istumaasi idui Suusi Cristo aidʌsi muu curusiaba. Aanʌ gia maitipʌlidi ispoduucai ivuaadagi.

3

———

1 Aliʌ vupuiiruga aapimʌ giñaaduñi vaavoitudadami Galaasiʌrʌ oidacami gʌndagitocai isgʌnvupuiirumadagi aa oodami gʌnyaatagi gʌnmamaatʌtulditai ʌma maasi ñiooqui mʌsai maiʌʌgidiña Diuusi ñiooquidʌ. Aanʌ cʌʌga gʌnmaatʌtuli isSuusi Cristo muu curusiaba sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami.
2 Tʌtʌgitodavurai aapimʌ sai Diuusi Ibʌadʌ divia dai gʌnʌʌmadu daaca agai vaavoitudacai aapimʌ Suusi Cristo dai maisiu ʌʌgidacai aapimʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
3 Sʌʌlicʌdʌ vupuiiruga aapimʌ. Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai aidʌsi gʌnaaga aapimʌ isoidacagi isducatai Diuusi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ gʌnsoi. Cascʌdʌ gʌaagai ismaatʌca aapimʌ sai maitistutuidi aapimʌ isivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi ʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
4 Aapimʌ aliʌsi soimaa taata vaavoitudacai Suusi Cristo cascʌdʌ aanʌ ipʌlidi isgomaasi gʌnsoiñagi mai apiavaavoitudada aapimʌ.
5 Diuusi ootoi gʌibʌdaga dai gʌnʌʌmadu daacana dai Diuusi ivueeyi naana maasi gʌgʌrducami aapimʌ gʌnsaagida vaavoitudacai aapimʌ Suusi Cristo maisiu ʌʌgidacai aapimʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
6 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isducatai Avraañicaru vaavoitu Diuusi dai poduucai istui isimiagi tʌvaagiamu.
7 Poduucai cʌʌga gʌmaatʌ sai sioorʌ vaavoitudai Diuusi ʌgai ʌrAvraañicaru cajiudadʌ ducami.
8 Diuusi camaatʌcatadai iscʌʌgacʌrʌ nʌijada agaitadai mui oodami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudacai ʌgai Suusi Cristo, cascʌdʌ Diuusi potʌtʌdai Avraañicaru: “Aanʌ baiʌʌliatudamu vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami aapi gʌcajiudagacʌdʌ”, astʌtʌdai Diuusi.
9 Poduucai Diuusi baiʌʌliatudai sioorʌ vaavoitudai Suusi Cristo poduucai isduucai Diuusi baiʌʌliatu Avraañicaru vaavoitudacai ʌgai Diuusi.
10 Sioorʌ vaavoitudai isistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ʌʌgidacai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ, Diuusi gajiaadʌrʌ viaa agai ʌgai. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Vʌʌscatai ismaacʌdʌ maivʌʌscʌrʌ ʌʌgiada vʌʌsi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ Diuusi sʌʌlicʌdʌ gajiaadʌrʌ viaa agai”.
11 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌʌpʌ: “Mosʌcaasi sioorʌ vaavoitudagi Diuusi, Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai dai ʌgai vʌʌscʌrʌ oidacamu Diuusi ʌʌmadu”. Poduucai cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudaitai Suusi Cristo maisiu cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi mosʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
12 Sioorʌ vaavoitudai isistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ʌʌgidacai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ maiʌpan duucai tʌtʌgitoi ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.

13 Diuusi gajiaadʌrʌ viaa Suusi Cristo curusiaba maisiu soimaasi
ivuaadatai Suusi dʌmos soimaasi ivuaadatai aatʌmʌ. Poduucai Suusi
Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai dai Diuusi
gʌroigʌli dai camaigajiaadʌrʌ gʌrviaa agai tomasi ʌʌquioma maiʌʌgidiña
aatʌmʌ Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Suusi Cristo casoimaasi taata aatʌmʌ
gʌrvʌʌtarʌ cascʌdʌ. Ʌjudidíu coodaiña ismaacʌdʌ aliʌ soimaasi ivuaadana
dai saigiaraiña sai maatʌna aa issoimaasi idui ʌgai. Cascʌdʌ pocaiti
Diuusi ñiooquidʌrʌ sai sʌʌlicʌdʌ gajiaadʌrʌ vipieeyi Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ
gʌsaigiatudai soimaasi ivuaadatai.
14 Dai poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai ʌgai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu vaavoitudaitai ʌgai Suusi Cristo poduucai isduucai Diuusi
cʌʌgacʌrʌ vusaitu Avraañicaru vaavoitudacai ʌgai Diuusi. Dai Diuusi Ibʌadʌ
ʌʌmadu daacamu vʌʌsi vaavoitudadami. Poduucai isduucai aagai Diuusi.

———

15 Giñaaduñi, siʌʌscʌdʌ ʌmo oodami iduñiagi ʌmo oojai siaaco aagai
sioorʌ vʌʌtarʌca agai vustuidadʌ siʌʌscadʌ muuquiagi ʌgai dai daasagi
gʌtʌtʌaaraga tomali ʌmaadutai maitistutuidi isʌma duucai iduñiagi.
16 Poduucai ʌʌpʌ Diuusi vʌʌscʌrʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi aagai saidʌ
iduñia agai. Ʌʌquioma Diuusi potʌtʌdai Avraañicaru: “Avraañi, aapi ʌʌmadu
ʌmaadutai gʌcajiudadʌaiñdʌrʌ baiʌʌliatuda agai mui oodami aipacoga oida-
cami”, astʌtʌdai Diuusi. Avraañicaru cajiudadʌ ismaacʌdʌ aagai Diuusi
sai baiʌʌliatuda agai mui oodami ʌrʌCristo. Dai maisiu mosʌcaasi ʌgai
baiʌʌliatuda agai mui oodami dʌmos Avraañi ʌʌpʌ baiʌʌliatuda agai mui
oodami.
17 Cadaivunucai maaco siento dan ʌmo coobai dan baivʌstama
uumigi aidʌsi abiaadʌrʌ aagidi Diuusi gomaasi Avraañicaru Diuusi maa
gʌsʌʌlicamiga Moseesacaru. Dʌmos vʌʌscʌrʌ maigajiaadʌrʌ viaa ʌgai
istumaasi aagidi Avraañicaru caaagidacai issʌʌlicʌdʌ iduñia agai istumaasi
aagidi.
18 Tomali ʌmaadutai maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ivuaadatai istu-
maasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Sioorʌ vaavoitudagi Diuusi ʌgai
dai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi poduucai isduucai vaavoitu Avraañicaru istumaasi
aagidi Diuusi.
19 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ vʌʌscʌrʌ soí ʌoodami sai maatʌna
isiʌrsoimaasi ivuaadami. Diuusi ootoi gʌtʌtʌaañicarudʌ sai maacana
sʌʌlicamigadʌ Moseesacaru taidʌ Moseesacaru aagidi oodami. Dai
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ namʌacatadai asta aidʌ uucami sidivia ʌCristo.
ʌCristo ʌrAvraañicaru cajiudadʌcatadai.
20 Diuusi ootosi ʌjudidíu gʌsʌʌlicamiga aacʌdʌ dʌmos Avraañicaru gia ʌʌgi
aagidi ʌgai.

———

21 Dʌmos maacacai Diuusi gʌsʌʌlicamiga ʌjudidíu vʌʌscʌrʌ maigaji-
aadʌrʌ viaa istumaasi aagidi ʌAvraañicaru. Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ
maimaa guvucadagai tomali ʌmaadutai saidʌ ivuaadana istumaasi aagai
sʌʌlicamiʌrʌ. Isʌsʌʌlicami gamaacadamudai guvucadagai istutiadamudai
oodami iscʌʌgacʌrʌ vuvacʌdagi ʌsʌʌlicamicʌdʌ.
22 Dʌmos ʌsʌʌlicamicʌdʌ cʌʌga maatʌ vʌʌsi oodami isʌrsoimaasi
ivuaadami dai istʌgito ʌgai sioorʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidagi poduucai siʌʌscadʌ
matiagi oodami sai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ vuvaidi sioorʌ vaavoitudai aidʌ
gia vaavoitudamu ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquimu.
23-24 Maiquiaa diviacai Suusi Cristo vʌʌscʌrʌ maatʌcatadai oodami
istumaasi gʌaagai isivuaadagi dai istumaasi maitʌaagai isivuaadagi

Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ. Dai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ
namʌacatadai asta aidʌ uucami sidivia Suusi Cristo. Diuusi ootoi Suusi
Cristo sai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidiña ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai
maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudaitai aatʌmʌ.
25 Aidʌsi abiaadʌrʌ divia Suusi Cristo casistutuidi oodami iscʌʌgacʌrʌ
vuvacʌdagi vaavoitudatai ʌgai, dai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ cagajiaadʌrʌ
vii.
26 Vʌʌscatai aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo.
27 Dai aapimʌ ismaacʌdʌ cavapacoñi vaavoitudacai Suusi Cristo ʌgai cadi-
via dai gʌnʌʌmadu daaca agai dai poduucai istutuidi aapimʌ iscʌʌ tutiacagi
ʌpan duucai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ oidacatadai tami oidi daama.
28 Vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌgai aaduñdʌ gʌnducami
Suusi Cristo tomasi ʌrjudidíucagi ismaitʌrjudidíucagi ʌʌpʌ, isʌrpiooñicagi
ischo ʌʌpʌ, tomasi ʌrcʌcʌʌli isooqui ʌʌpʌ.
29 Dai vʌʌsi vaavoitudadami ʌrAvraañicaru cajiudadʌ gʌnducami cascʌdʌ
vʌʌsi vaavoitudadami viaaca agai ʌʌpʌ vʌʌsi istumaasi aagidi Diuusi
Avraañicaru sai maaquia agai cajiudadʌ.

4

1-2 Siʌʌscadʌ muuquiagi ʌmo oodami dai viida gʌvustuidaga gʌmara ali
gʌʌli, aa oodami nuucadacana vustuidadʌ asta siʌʌscadʌ gʌʌ ʌgai. Oodami
tomastuma piooñi duucai nʌidiña tomasi ʌrgʌviidacami ʌgai. Ʌali gʌʌli
viaaca isʌʌgiadagi ʌoodami ismaacʌdʌ nuucada vustuidadʌ ʌgai.
3 Maiquiaa diviacai Suusi Cristo vʌʌsi oodami viaacatadai gʌnsʌʌlicamiga
dai poʌlidiña ʌgai sai ʌʌgiditai gʌnsʌʌlicamiga istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vu-
vaquiagi.
4 Aidʌsi caaayi istuigaco Diuusi ipʌlidi sai diviana Suusi Cristo tami oidigi
daama ʌgai oodami duucai vuusai dai dʌʌdʌ ʌrjudíu cascʌdʌ Suusi ʌʌpʌ
ʌʌgidiña judidíu sʌʌlicamigadʌ.
5 Aatʌmʌ maicʌʌga ʌʌgidiña Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ cascʌdʌ viaa-
catadai issoimaasi taatagi dʌmos Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu vai
poduucai aatʌmʌ istutuidi isiʌrmaamaradʌcagi Diuusi.
6 Dai cascʌdʌ Diuusi ootoi gʌibʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana cascʌdʌ
aatʌmʌ gʌrooga aagaiña.
7 Dai sivi Diuusi camaigʌpipiooñiga duucai gʌrnʌidi baiyoma gʌmaamara
duucai gʌrnʌidi dai aatʌmʌ ʌʌpʌ gʌrmaaquimu ʌgai istumaasi maacai ʌgai
gʌmaamara.

———

8 Ʌʌquioma aidʌsi maiquiaa maatʌcatadai aapimʌ Diuusi siaa duutudaiña
aapimʌ naana maasi istumaasi didiuusi ʌliditai.
9-10 Dʌmos sivi camaatʌ aapimʌ Diuusi dai Diuusi gʌmaamara duucai
gʌnnʌidi. Dʌmos aapimʌ poʌlidi mʌsaidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi
mosʌcaasi ivuaadatai naana maasi vagimi daidʌ maitaaata vuaadatai vʌʌsi
saapatoco poduucai isduucai gʌnviida ʌjudidíu. Aanʌ maimaatʌ istuisidʌ
ʌpamu vaavoituda ʌlidi aapimʌ ʌpan duucai ʌʌquioma.
11 Aanʌ poʌlidi sai giñaa duiñdaga maitʌnsoi.
12 Giñaaduñi aanʌ gʌndaanʌi mʌsai gajiaadʌrʌ viaana ʌjudidíu
sʌʌlicamigadʌ poduucai isduucai idui aanʌ. Dai aanʌ ʌpan duucai oidaga
ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Aidʌsi gʌnʌʌmadu daacatadai aanʌ aapimʌ
cʌʌgacʌrʌ giñnʌidiña.
13 Cʌʌ maatʌ aapimʌ iscoococatadai aanʌ aidʌsi tucamidʌrʌ gʌndiviji aanʌ
dai gʌnaagidi sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami.

14 Tomasi uuvadaraca maasi giñcoocodaga vʌʌscʌrʌ aapimʌ cʌʌgacʌrʌ
giñnʌidiña dai cʌʌga giñmiaadʌgi aapimʌ duucami iñsaanʌ ʌrʌmo Diuusi
tʌaañicarudʌcamudai dai ducami iñsaanʌ ʌrSuusi Cristocamudai.
15 ¿Tuimʌsi camaibaigʌnʌlidi aanʌ giñvui? Tucamidʌrʌ aliʌ baigʌnʌlidi
aapimʌ aanʌ giñvui dai asta gʌnvuupuji giñmaaquimudai lienʌ aapimʌ isbaiga-
camudai.
16 Dʌmos sivi gʌnsaayu duucai giñnʌidi aapimʌ gʌnaagidacai aanʌ istu-
maasi ʌrvaavoi.
17 Aa oodami yaatavogami gʌnmamaatʌtuldi naana maasi istumaasi. Ʌgai
cʌʌ tuutiacami gʌnvueeyi mʌsai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña dai gajiaadʌrʌ giñviaana
aanʌ.
18 Aliʌsi ʌrcʌʌgai isaipacoga gʌnoigʌada oodami dai maisiu
gʌnvupuiirumadadagi aipacoga. Cʌʌga tʌgito aanʌ issʌʌlicʌdʌ giñoigʌdaiña
aapimʌ aidʌsi gʌnʌʌmadu daacatadai aanʌ. Dai aanʌ ipʌlidi isquiaa
giñoigʌada aapimʌ tomasi maitʌnʌʌmadu daja.
19 Giñaaduñi sʌʌlicʌdʌ soigiñʌliatudai aapimʌ dai apiasoigiñʌliadamu aanʌ
asta siʌʌscadʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoitu aapimʌ Suusi Cristo dai cʌʌga
oidacagi poduucai isduucai oidacana Suusi Cristo tami oidigi daama.
20 Aanʌ ipʌlidi isgʌnʌʌmadu daacagi sivi dai poduucai maatʌcagi aanʌ
isducatai gʌaagai isgʌnñiooquiada aanʌ. Dai aanʌ maitʌtʌgai istumaasi
giñtʌtʌgituagi maicʌʌga gʌntʌtʌgitoitai aapimʌ.

———

21 Aapimʌ ismaacʌdʌ ivuaada ʌlidi istumaasi aagai Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌrʌ poʌliditai sai poduucai istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi
gʌaagai iscʌʌga maatʌcagi aapimʌ istumaasi gʌaagai sʌʌlicamirʌ.
22 Moseesacaru oojai ʌmo istumaasi aagaitai Avraañicaru dai pocaiti sai
Avraañicaru maamaracatadai gooca cʌcʌʌli. Ʌmoco ʌrmaradʌ Agaaracaru.
Agaar ʌrcusñirugadʌcatadai Avraañi. Dai ʌgʌmai ʌrmaradʌ Saracaru. Sara
ʌrAvraañi ooñigadʌ.
23 Diuusi aagidi Avraañi saidʌ Sara marata agaitadai cascʌdʌ marai
ʌgai tomasi casi ʌroquimudadʌcatadai ʌgai. Dʌmos ʌcusñiirugadʌ
maitʌroquimudadʌcatadai cascʌdʌ marai.
24-25 Vʌʌsi gomaasi gʌnaagidi aanʌ vai poduucai vaamioma cʌʌga
maatʌ caʌcagi aapimʌ vʌʌsi istumaasi Diuusi aagidi Moseesacaru ʌgiidi
Siñaiiʌrʌ aidʌsi maa ʌgai gʌsʌʌlicamiga, dai maatʌ caʌca aapimʌ ʌʌpʌ vʌʌsi
istumaasi Diuusi aagidi Avraañicaru aidʌsi aagidi saidʌ iduñi agaitadai
mui naana maasi cʌcʌʌgaducami ʌgai vʌʌtarʌ. Ismaacʌdʌ vaavoitudai
saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ
ʌtʌtʌaanʌdami soimaasi taatatuldi dai asta cooda sioorʌ maicʌʌga ʌʌgiadagi
ʌsʌʌlicami. Poduucai isduucai Avraañicaru istutuiditadai issoimaasi
taatatuldiagi Agaaracaru ismaicʌʌga ʌʌgiadagi. Ʌjudidíu ʌrʌgai ismaacʌdʌ
vaavoitudai saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ʌʌgiditai Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ. Ʌgai ʌrIsireliʌrʌ oidacami dai Jerusaleenʌrʌ oidaga ʌjudidíu
tʌtʌaanʌdamigadʌ.
26 Dʌmos aatʌmʌ vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai
cascʌdʌ aatʌmʌ ʌrmaamaradʌ Diuusi. Dai Suusi Cristo ʌrgʌrtʌaanʌdamiga.
Dai ʌgai oidaga tʌvaagiʌrʌ siaaco vʌʌscatai cagajiaadʌrʌ vii Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ, dai mʌʌca iimimu aatʌmʌ tʌsai oidacamu tomastuigaco Di-
uusi ʌʌmadu.
27 Dai pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ sai Diuusi potʌtʌdai Sara aidʌsi
Avraañicaru ʌʌmadu daacatadai gʌcusñiiruga:

Baigi gʌʌliada aapi Sara tomasi maiquiaa marai aapi, tomasi maitistutuidi aapi ismaamatagi.
Iiñacadañi baigʌʌliaracʌdʌ tomasi maiquiaa cooco duduaaiditai.
Vaamioma maamata agai aapi siʌ gʌcusñiiruga.
Ascaiti Diuusi.

28 Diuusi aagidi Avraañicaru ʌʌmadu Saracaru sai maarata agaitadai cascʌdʌ mara ʌgai dai Isaa tʌʌtʌi. Aatʌmʌ vaavoitudai Suusi Cristo poduucai isduucai Avraañicaru vaavoitu Diuusi cascʌdʌ aatʌmʌ Avraañicaru cajiudadʌ gʌrducami.

29 Agaar maradʌ Ismael tʌʌgiducatadai. Ismael soi duucai nʌidiña Isaa. Isaa ʌgai dai vuusai Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ. Poduucai ʌʌpʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ vaavoitudai saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ soimaasi gʌrtaatamituldi aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi vaavoitudaitai Suusi Cristo.

30 Dʌmos Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti sai Sara potʌtʌdai Avraañi: “Ootosañi gocusñiiru vai imʌna tabiaadʌrʌ ʌʌmadu gʌmara. Maradʌ maitistutuidi istʌaanʌdagi gʌvʌstuidaga ʌʌmadu giñmara”, astʌtʌdai Sara.

31 Giñaaduñi aatʌmʌ maiviaa isʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ baiyoma aatʌmʌ mosvaavoitudai Suusi Cristo vai ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi, dai aatʌmʌ ʌrDiuusi maamaradʌ.

5

———

1 Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu tʌsai camaitivuaadana vʌʌsi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ. Aliʌsʌ gʌaagai isapiavaavoitudada aapimʌ Suusi Cristo dai maisiu ʌpamu ʌʌgiadagi vʌʌsi Moseesacaru sʌʌlicamigʌdʌ. Aliʌ sijaiga iscʌʌga ʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.

2 Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca istumaasi gʌnoojidi aanʌ. Aanʌ ʌrPaavora daidʌ gʌnaagidi sai isaapimʌ vaavoitudai sai iiquititai gʌntuucuga poduucai isduucai aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi aidʌ gia Suusi Cristo maitʌnsoicʌi.

3 Ʌpamu gʌnaagidi aanʌ sai sioorʌ iiquitiagi gʌtuucuga ʌgai gia viaa isʌʌgiadagi vʌʌsi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.

4 Aapimʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai mosʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ cagajiaadʌrʌ viaa aapimʌ Suusi Cristo ʌʌmadu Diuusi ismaacʌdʌ gʌnoigʌdai.

5 Dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrsoicʌi isapiavaavoitudada aatʌmʌ Suusi Cristo. Ʌgai muu curusiaba sai Diuusi gʌroigʌldiña gʌrsoimaascamiga dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidiña duucami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai aatʌmʌ. Cascʌdʌ iimia ragai aatʌmʌ tʌvaagiamu siaaco daja Suusi Cristo.

6 Dai camaiviaa aatʌmʌ isiquitiagi gʌrtuucuga isduucai aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ ʌgai camainamʌga cascʌdʌ. Baiyoma gʌaagai tʌsvaavoitudada Suusi Cristo dai gʌroigʌadagi aipacoga.

7 Aidʌsi maiquiaa gʌnsaagida dada ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami aapimʌ cʌʌga vaavoitudaiña. ¿Tuimʌsi camaiʌʌgidi Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ?

8 Diuusi ipʌli isaapimʌ vaavoitudagi Suusi Cristo dʌmos aapimʌ camaitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi.

9 Maatʌcavurai sai tomasi ʌmaduga mamaatʌtuldiadami yaatavogami vʌʌscʌrʌ istutuidi isvupuiirumada mui oodami.

10 Aanʌ cʌʌga vaavoitudai sai Suusi Cristo gʌnsoiña agai mai aagiada
aapimʌ istumaasi gʌnmamaatʌtuldi aanʌ. Dai Diuusi soimaasi taatatul-
diamu tomasioorʌ sioorʌ gʌnvupuiirumadadagi.
11 Giñaaduñi iñsaanʌ quiaa aagiadamudai ʌoodami sai iquitʌcʌiña
gʌntuucuga dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi aidʌ gia ʌjudidíu
maisoimaasi giñtaatamituldiadamudai tomali maibacocodamudai giñvui.
Dʌmos aanʌ aagidi sai viaa ʌgai isvaavoitudadagi isSuusi Cristo
muu curusiaba dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi cascʌdʌ soimaasi
giñtaatamituldi ʌgai.
12 Aanʌ ipʌlidi sai iimʌna bodʌrʌ ʌyaatavogami ismaacʌdʌ
gʌnvupuiirumadai.
13 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu mʌsai camaiviaacana isʌʌgiadagi
vʌʌsi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ. Dʌmos maitʌaagai
mʌsivuaadagi mosʌcaasi istumaasi aapimʌ ʌʌgi ipʌliadagi. Baiyoma gʌaagai
mʌsigʌnsoicʌdagi aipacoga gʌnoigʌdaitai.
14 Poduucai isduucai aagai Suusi Cristo. Ʌgai pocaiti: “Oigʌadavurai aa
oodami poduucai isduucai gʌnoigʌdai aapimʌ ʌʌgi”, ascaiti Suusi Cristo.
Ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ oigʌada aa oodami ʌgai gia ivueeyi vʌʌsi istumaasi aagai
Diuusi sʌʌlicamigadʌrʌ.
15 Dʌmos isaapimʌ gʌnñiooquiada aipacoga dai gʌncʌʌdadagi poduucai
camaicʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadan tada aapimʌ aipacoga.

———

16 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi mʌsai ivuaadana vʌʌsi istumaasi Diuusi Ibʌadʌ
ipʌlidi dai maisiu mosʌcaasi istumaasi aapimʌ ʌʌgi ipʌliadagi.
17 Oodami ivuaada ʌlidi istumaasi maioojoidi Diuusi Ibʌadʌ. Ʌʌgi potuutu-
iga oodami cascʌdʌ. Dai poduucai maitivueeyi istumaasi maatʌ sai gʌaagai
isivuaadagi.
18 Ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ camaiviaa isʌʌgiadagi
ʌjudidíu sʌʌlicamigadʌ.
19 Cʌʌga gʌmaatʌ siʌʌscadʌ oodami ivuaadagi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi.
Ʌgai googosi gʌnducami.
20 Dai siaa duutudai naana maasi istumaasi Diuusi duucai. Dai ʌʌmoco
cʌcʌʌdaraga. Dai aipacoga gʌncocodaiña dai gʌncʌʌdaiña. Dai ʌʌgacoitaraga.
Dai oomaliga. Daidʌ ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi. Dai
gʌnvupui bacocoiña.
21 Dai coimudadʌ tuutuiga. Dai gʌncoodaiña aipacoga. Dai navacoitʌraga.
Dai aa naana maasi soimaascami. Aanʌ casi gʌnaagidi dai ʌpamu gʌnaagidi
sai sioorʌ ivuaadagi gomaasi ʌgai gia maiiimi agai mʌʌca siaaco Diuusi
gatʌaanʌi.
22 Dʌmos siʌʌscadʌ ʌmo vaavoitudadami ʌʌgiadagi Diuusi Ibʌadʌ aidʌ gia
Diuusi Ibʌadʌ soicʌi ʌgai sai oigʌdaiña aa oodami, dai soicʌi sai baigʌʌlidiña
dai soicʌi sai gʌibʌstacan tadacana, dai soicʌi sai maivui ñiooçaiña Diuusi
siʌʌscadʌ soimaasi taatamadagi, dai soicʌi sai cʌʌ tuigacana, dai soicʌi sai
soicʌiña aa oodami, dai soicʌi sai ivuaadana istumaasi aagada,
23 dai soicʌi sai maioomaliacana, dai soicʌi sai maibaamucuiña tomali mai-
gogoosi gʌducamicana. Vʌʌsi gomaasi maitʌrsoimaascami cascʌdʌ maidaidi
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ gomaasi.
24 Dai ʌgai ismaacʌdʌ cavaavoitudai Suusi Cristo cagajiaadʌrʌ viaa vʌʌsi
istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi isivuaadagi cascʌdʌ camaigogoosi gʌducamica
tomali maiomalica tomali maitivueeyi naana maasi istumaasi ismaacʌdʌ
ʌʌgi ʌgai ipʌlidi isivuaadagi.

25 Diuusi Ibʌadʌ gʌrmaa ibʌdagai utudui vaavoitudaitai Suusi Cristo,
cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isivuaadagi aatʌmʌ vʌʌsi istumaasi ipʌlidi Diuusi
Ibʌadʌ.
26 Dai aatʌmʌ maitʌaagai isgʌgʌrducʌdʌ gʌrʌliadagi poduucai
gʌnvupuidʌrʌ vʌʌtʌcana oodami. Dai maitʌaagai iscoimudadʌ tuutiacagi.

6

———

1 Isʌmo vaavoitudadami todian duucai soimaasi iduñiagi, aapimʌ is-
maacʌdʌ cʌʌga ʌʌgidi Diuusi Ibʌadʌ gʌaagai mʌsaagidiagi sai daanʌna Diuusi
sai oigʌldiana dai gʌaagai mʌsaagidiagi sai camaisoimaasi ivuaadana sai
baiyoma cʌʌga ʌʌgidiña Diuusi Ibʌadʌ. Dʌmos maitʌaagai mʌsbagadagi.
Gʌaagai mʌstʌtʌgitodagi isʌDiaavora istutuidi issoimaasi gʌnduiñtuldiagi
aapimʌ ʌʌpʌ.
2 Poduucaiavʌr gʌnsoicʌda aapimʌ aipacoga siʌʌscadʌ soimaasi taata-
mada aapimʌ dai poduucai ivuaadamu aapimʌ istumaasi aagai Suusi Cristo
mamaatʌtuldaragadʌrʌ.
3 Isʌmaadutai gʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai gia ʌʌgi gʌvuiirumadai dai maitis-
tutuidi issoicʌdagi aa.
4 Vʌʌscatai gʌaagai istʌtʌgitodagi sabai cʌʌga ivueeyi istumaasi Diuusi
ipʌlidi. Iscʌʌga ivuaada ʌgai poduucai baigʌʌlidiña. Maitavʌr gʌntʌgitu
nʌijada isducatai ivueeyi aa cascʌdʌ maipocaitiada aapimʌ mʌsai vaamioma
cʌʌga ivueeyi isʌgai.
5 Vʌʌscatai viaa isʌjʌʌgi ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi dai sioorʌ
maitivuaada istumaasi Diuusi ipʌlidi ʌʌgi ʌgai ʌrduñidʌ.
6 Sioorʌ ʌrmamaatʌrdami ʌgai viaa issoicʌdagi istucʌdʌ istuutiadagi sioorʌ
mamaatʌtuldiadagi.
7-8 Maitavʌr gʌnvupuiirumadada aapimʌ poʌliditai sai oodami istutuidi
isyaatagiadagi Diuusi. Diuusi maatʌ vʌʌsiaʌcatai cascʌdʌ tomali ʌmaadutai
maitistutuidi isyaatagiadagi. Sioorʌ ivuaadagi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi dai
maisiu istumaasi Diuusi ipʌlidi ʌgai gia maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi
dai maiiimimu Diuusi ʌʌmadu. Dʌmos sioorʌ ivuaadagi istumaasi ipʌlidi
Diuusi Ibʌadʌ ʌgai gia iimi agai tʌvaagiamu dai tomastuigaco oidacamu
Diuusi ʌʌmadu.
9 Cascʌdʌ maitʌaagai isoojoadagi ivuaadatai istumaasi ipʌlidi Diuusi
Ibʌadʌ. Poduucai Diuusi ʌmo imidagai gʌrmaaquimu mui naana maasi is-
tumaasi cʌcʌʌgaducami tʌvaagiʌrʌ isapiaivuaadagi istumaasi ipʌlidi Diuusi.
10 Cascʌdʌ siʌʌscadʌ istutiada aatʌmʌ gʌaagai tʌssoicʌdagi sioorʌ tʌgitu
ʌmo istumaasi siooma cʌʌga gʌaagai tʌssoicʌdagi gʌraaduñi vaavoitu-
dadami.

———

11 Sivi aanʌ ʌʌgi gʌnoojidi cascʌdʌ gʌgʌrdu idi oojai.
12 Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ʌgai dai gʌnaagidi mʌsai viaa isi-
iquitiagi gʌntuucuga dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi. Ʌgai poduucai
ivueeyi sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ʌjudidíu dai maisiu soimaasi taatamituldiña
vaavoitudaitai ʌgai sai Suusi Cristo muu curusiaba sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌiña
oodami.
13 Tomali ʌgai ismaacʌdʌ iquitʌcʌi gʌntuucuga maitivueeyi vʌʌsi
istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ. Dʌmos ʌmamaatʌtuldiadami
yaatavogami ipʌlidi isaapimʌ iquitiagi gʌntuucuga vai poduucai
gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada ʌgai ivuaadatai aapimʌ istumaasi ʌgai gʌntʌaanʌi.

14 Aan^ g^duc^d^ giñ^lidi muucucai g^rt^aan^damiga Suusi Cristo curusiaba sai c^^gac^r^ vuvac^iña oodami maisiu ^ma maasic^d^. Dai casc^d^ aan^ camaiioojoidi isivuaadagi istumaasi ivueeyi ^gai ismaac^d^ soimaasi ivueeyi.

15 Ismaac^d^ vaavoitudai Suusi Cristo mait^rsoiñi isiquit^quicagi tuucugad^ ischo ^^p^. Baiyoma ^rsoiñi isviaacagi ^mo ib^dagai utudui.

16 Aan^ ip^lidi sai Diuusi iib^studacan tadacana v^^si ismaac^d^ vaavoitudai Suusi Cristo dai camaivaavoitudai Moseesacaru s^^licamigad^. Dai aan^ ip^lidi ^^p^ sai Diuusi soig^^lidiña ^gaic^d^.

17 Sivi bait^qui camait^aagai m^svui ñiioocadagi istumaasi aan^ g^nmamaat^tuli. Aan^ gaaagidi sai Suusi Cristo ^rc^^gac^r^ vuviadami casc^d^ oodami soimaasi giñtaatamituldiña dai quiaa maasi siaaco saasarai ^gai giñtuucuga.

18 Giñaaduñi, aan^ ip^lidi sai g^rt^aan^damiga Suusi Cristo c^^gac^r^ g^nn^idiña.

Mos^caasi.

Idi oojai ooji Paavora ʌvaavoitudadami Efeesiʌrʌ oidacami

1 Aanʌ ʌrPaavora dai gʌnoojidi aanʌ aapimʌ Efeesiʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ
vaavoitudai Suusi Cristo. Aapimʌ ʌrDiuusi ʌcovai vuvaidadʌ. Aanʌ
ʌrootosadʌ Suusi Cristo. Diuusi ipʌli cascʌdʌ.
2 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga
cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi.

———

3 Diuusi ivueeyi naana maasi cʌcʌʌgaducami aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ.
Ootoi ʌgai Suusi Cristo sai ʌgai gʌrʌʌmadu daacana dai sai ʌgai
gʌroigʌldiña gʌrsoimaascamiga dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidiña dai gʌrmaacana
gʌguvucadaga vai poduucai ʌgai bai gʌrvueeyi tʌsai iimʌna tʌvaagiamu.
Vʌʌsi gomaasicʌdʌ aanʌ ipʌlidi isvʌʌsi vaavoitudadami aliʌsi baigʌnʌliadagi
Diuusicʌdʌ dai cʌʌga ñioocadagi Diuusi vui. Agai ʌroogadʌ Suusi Cristo
gʌrtʌaanʌdamiga.
4 Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu maiquiaa iduucai oidigi abiaadʌrʌ. Daidʌ
gʌrnʌidi ducami siCristo gʌrʌʌmadu daacagi. Suusi Cristo muuquia aa-
gaitadai curusiaba tʌsai aatʌmʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna dai vuidʌrʌ guuquivana
Diuusi maigʌpiʌr vʌʌtʌcatai gʌroigʌldacai Suusi Cristo gʌrsoimaascamiga.
Dai poduucai casi ʌrducamicana istomali ʌmo imidagai maisoimaasi
ivuaadamudai.
5 Aliʌsi gʌroigʌdai Diuusi cascʌdʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ ipʌli tʌsaidʌ
ʌrmaamaradʌcana aatʌmʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidacai Suusi Cristo. Diuusi
poduucai ipʌli cascʌdʌ.
6 Dai cascʌdʌ aliʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi dai cʌʌga ñioocai ʌgai
vui. Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌiditai
ʌgai siʌʌscadʌ ʌma duucai gʌrtʌtʌgitua aatʌmʌ dai camaisoimaasi ivuaadagi
vaavoitudacai Diuusi maradʌ Suusi Cristo. Diuusi sʌʌlicʌdʌ oigʌdai ʌgai.
7 Dai Diuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌiditai cascʌdʌ ootoi gʌmara
sai ʌgai muucuna curusiaba sai poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidiana dai
gʌroigʌldana gʌrsoimaascamiga.
8 Diuusi sʌʌlicʌdʌ gʌroigʌdai cascʌdʌ gʌrsoicʌi iscʌʌga maatʌ caʌcagi
aatʌmʌ vʌʌsi ñiooquidʌ dai cʌʌga maatʌcagi isducatai gʌaagai isoidacagi.
9 Dai Diuusi gʌrmaatʌtuli istumaasi iduñia ʌlidi ʌgai istumaasi
maimaatʌcatadai oodami ʌʌquiomʌ.
10 Vʌʌsi povʌduuñimu isducatai ʌgai ipʌlidi. Cascʌdʌ ootoi Diuusi gʌmara
oidi daama sai ʌgai ʌrCristocana daidʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadamicana. Dai
siʌʌscadʌ ʌpʌduñiagi vʌʌsi istumaasi Diuusi ipʌlidi siʌpʌduñiagi amaasi
Cristo gatʌaanʌdamu tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama.
11-12 Aatʌmʌ vaavoitudai Suusi Cristo dai ʌʌquioma Diuusi ʌcovai
gʌrvuvaitu daidʌ ʌroida agai istumaasi oidi ʌgai ʌvaavoitudadami. Vʌʌsi
gomaasi ʌpʌduñia agai poduucai isduucai ipʌlidi Diuusi. Diuusi ivueeyi
istumaasi ʌgai poʌlidi iscʌʌgadu. Poduucai idui Diuusi vaidʌ aatʌmʌ ʌjudidíu
ismaacʌdʌ ʌpʌga vaavoitu Cristo cʌʌgacʌrʌ oidacana vai poduucai cʌʌga
ñioocadagi oodami Diuusi vui.
13 Dai aapimʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu caʌ ʌñiooqui ismaacʌdʌ
ʌrvaavoi daidʌ ʌrcʌʌgaducami sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi tomasioorʌ
sioorʌ vaavoitudagi Suusi Cristo. Dai aapimʌ vaavoitu Suusi Cristo. Dai

Diuusi ootoi gʌibʌdaga sai gʌnʌʌmadu daacana poduucai isduucai aagai
ʌgai. Dai poduucai cʌʌga gʌmaatʌ isaatʌmʌ ʌrmaamaradʌ Diuusi.
14 Poduucai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ ʌʌmadu aapimʌ isDiuusi gʌrmaaqui agai
vʌʌscatai vʌʌsi istumaasi agai. Vai vʌʌsi gomaasicʌdʌ siaa duutuadagi dai
cʌʌga ñioocadagi oodami Diuusi vui. Ʌgai aliʌ cʌʌ tuiga cascʌdʌ.

———

15 Aanʌ cajioma sai cʌʌga vaavoitudai aapimʌ Suusi Cristo dai sʌʌlicʌdʌ
oigʌdai aapimʌ aa vaavoitudadami.
16 Cascʌdʌ aliʌ baigiñʌlidi aanʌ Diuusi vui aapimʌcʌdʌ gʌntʌtʌgitoitai siuu
duucu daanʌdagi aanʌ Diuusi sai gʌnsoicʌiña.
17-18 Siaa duutuada aanʌ Diuusi Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga oogadʌ.
Ʌgai ʌgai dai aliʌsi gʌaagai isvʌʌsi oodami siaa duutuadagi. Dai daanʌi
aanʌ Diuusi sai ʌgai gʌnsoiñana iscʌʌga maatʌ caʌca aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ
daidʌ vaamioma maatʌcagi istumaasi Diuusi ipʌlidi ismaatʌca aapimʌ. Vai
poduucai maatʌcagi aapimʌ vʌʌsi istumaasi Diuusi maatʌtuldia ʌlidi sioorʌ
vaavoitudai Suusi Cristo ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu. Dai ismaatʌcagi
aapimʌ ʌpʌ siʌʌ cʌcʌʌgaducami istumaasi Diuusi maacai vaavoitudadami,
19 dai isDiuusi aliʌ viaa guvucadagai dai isʌgai gʌrsoicʌi aatʌmʌ vaavoitu-
dadami gʌguvucadagacʌdʌ. Dai gʌguvucadagacʌdʌ
20 Diuusi duaacali Cristo coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ dai gʌabaana sʌʌlisa
padʌrʌ daí tʌvaagiʌrʌ.
21 Dai maa guvucadagai sai vaamioma gatʌaanʌiña sitomas tuma
sʌʌlicami viaacami vʌʌsi oidigi daama sivi dai tomastuigaco.
22 Vʌʌscatai gʌaagai isʌʌgiadagi Cristo. Dai Diuusi maa sʌʌlicami saidʌ
ʌrbaitʌcʌaacamigadʌcana vʌʌsi vaavoitudadami.
23 Daidʌ vʌʌsi vaavoitudadami ʌʌmadu Cristo ʌrʌmo adunumʌ gʌnducami.
Dai Cristo ʌʌmadu daacana vʌʌsi vaavoitudadami poduucai istutuidi vaavoi-
tudadami iscʌʌgacʌrʌ oidacagi.

2

———

1 Ʌʌquioma Diuusi maitʌnʌʌmadu daacatadai aliʌ soimaasi ivuaadana
aapimʌ cascʌdʌ. Dʌmos sivi Diuusi casi gʌnmaa ibʌdagai utudui mʌsai
cʌʌgacʌrʌ oidacana aapimʌ poduucai isduucai ʌgai ipʌlidi.
2 Ʌʌquioma ʌpan duucai oidacatadai aapimʌ aa oodami, daidʌ ivuaadana
istumaasi ʌDiaavora ipʌlidiña. ʌDiaavora ʌgai dai gatʌaanʌi oidigi daama, dai
soimaasi iduiñtuldi ismaacʌdʌ maiʌʌgiadagi Diuusi.
3 Vʌʌscatai aatʌmʌ poduucai oidacatadai ʌʌquioma ivuaadana istumaasi
ipʌlidiña dai istumaasi oojoidiña aatʌmʌ dai istumaasi tʌtʌgitoiña aatʌmʌ.
Cascʌdʌ gʌaagaitadai isDiuusi soimaasi gʌrtaatatuldiagi ʌpan duucai aa
ismaacʌdʌ maivaavoitudai Suusi Cristo.
4 Dʌmos Diuusi aliʌsi gʌroigʌdai dai soigʌʌli aatʌmʌcʌdʌ.
5 Cascʌdʌ aidʌsi Diuusi maigʌrʌʌmadu daacatadai, quiaa soimaasi
ivuaadana aatʌmʌ, amaasi Diuusi gʌrmaa ibʌdaga utudui vaavoitudacai
aatʌmʌ Suusi Cristo. Diuusi duaacali Cristo coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ sai
ʌpamu oidacana dai Diuusi gʌrmaa ibʌdaga utudui Suusi Cristo diviacai
sai gʌrʌʌmadu daacana. Diuusi soigʌʌli aapimʌcʌdʌ cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ
gʌmvuvaitu.
6 Diuusi duaacali Suusi dai gʌabaana daí sʌʌlisa padʌrʌ tʌvaagiʌrʌ. Dai
ʌʌquioma Diuusi maigʌrʌʌmadu daacatadai dʌmos sivi gʌrmaa ibʌdagai
utudui dai gʌrmaa sʌʌlicami tʌsai abaana daraajana tʌvaagiʌrʌ siʌʌscadʌ
coiyagi Suusi Cristo gʌrʌʌmadu daaca cascʌdʌ.

7 Dai poduucai Diuusi gatʌtʌgidi vʌʌscʌrʌ isaliʌ cʌʌ tuiga ʌgai gʌrvui dai issʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi vaavoitudacai aatʌmʌ Suusi Cristo.
8 Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami maisiu cʌʌga oidacatai ʌgai. Baiyoma Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami vaavoitudacai ʌgai Suusi Cristo. Gomaasi maiʌʌgi ivueeyi oodami Diuusi ʌgai daidʌ ivueeyi.
9 Cascʌdʌ maitʌaagai isgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi oodami.
10 Dai Diuusi ʌgai daidʌ gʌrmaa ibʌdagai utudui ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo sai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Poduucai isduucai Diuusi ipʌli ʌʌquioma abiaadʌrʌ.

———

11 Aapimʌ maitʌrjudidíu, gʌndʌʌdʌ maitʌrjudidíu cascʌdʌ. Ʌjudidíu iquitʌcʌi gʌnmaamara cʌcʌʌli tuucugadʌ cascʌdʌ iquitʌquicʌdʌ gʌnaagaiña ʌgai aipacoga. Dai aapimʌ ismaacʌdʌ maiiiquitʌquicʌdʌ gʌnaagaiña ʌgai.
12 Gʌntʌgitovurai aapimʌ isʌʌquioma maivaavoitudaiña Cristo dai aapimʌ maitʌraaduñicatadai ʌjudidíu dai maimaatʌcatadai aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi saidʌ iduñi agaitadai ʌgai vʌʌtarʌ. Aapimʌ maiñʌnʌracatadai isiimiagi Diuusi ʌʌmadu siʌʌscadʌ coiyagi tomali Diuusi maitʌnʌʌmadu daacatadai.
13 Ʌʌquioma maivaavoitudaiña aapimʌ Diuusi tomali maidaanʌiña aapimʌ ʌgai sai gʌnsoicʌiña dʌmos sivi vaavoitudai aapimʌ Diuusi dai daanʌi sai gʌnsoicʌiña vai ʌgai gʌnsoicʌi vaavoitudaitai aapimʌ Suusi Cristo. Ʌgai muu curusiaba dai aasi ʌʌradʌ vai poduucai tomasioorʌ istutuidi isʌrmaamaradʌcagi Diuusi.
14 Judidíu viaacatadai gʌnsʌʌlicamiga sai ʌʌgi ʌgai istutuidi isʌrmaamaradʌcagi Diuusi. Cascʌdʌ judidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌquioma ʌrgʌnsasaayumʌcana dai aidʌsi divia Cristo bai dui sai camaitʌrgʌnsasaayumʌcana sai baiyoma ʌrʌmo adunumʌ ducamicana.
15 Aidʌsi abiaadʌrʌ muu Suusi Cristo curusiaba camaiñamʌga sʌʌlicamigadʌ ʌjudidíu cascʌdʌ casi istutuidi ʌjudidíu ʌʌmadu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu isgʌnaadunumʌ gʌnducamicagi Suusi Cristo gʌrʌʌmadu daacatai. Poduucai Cristo bai dui sai camaitʌrgʌnsasaayumʌcana.
16 Aidʌsi abiaadʌrʌ muu Suusi Cristo curusiaba tomasioorai istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi vaavoitudacai ʌgai. Poduucai Suusi Cristo bai dui ʌjudidíu ʌʌmadʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai camaivui vʌʌtʌcana Diuusi dai sai camaitʌncocodaiña ʌgai aipacoga.
17 Suusi Cristo divia dai aipacoga gaaagidi naana maasi cʌcʌʌgaducami siʌʌsi aapimʌ ismaacʌdʌ maivaavoitudaiña Diuusi ʌcaasi ʌjudidíu ismaacʌdʌ cavaavoitudaiña Diuusi mʌsai camaivui vʌʌtʌcana Diuusi
18 vaavoitudacai Suusi Cristo. Diuusi Ibʌadʌ gʌrsoicʌi tʌsai vaavoitudana aatʌmʌ Suusi Cristo dai poduucai casi istutuidi ʌjudidíu ʌʌmadu ʌmaitʌrjudidíu isdaanʌdagi Diuusi sai soicʌiña.
19 Poduucai aapimʌ camaitʌrsibʌadʌrʌ oidacami gʌnducami baiyoma aapimʌ ʌʌmadu vʌʌsi vaavoitudadami ʌrʌmo adunumʌ gʌnducami. Vʌʌscatai ʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ.
20 Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai Cristo dai oojotosadʌ Cristo aagai Diuusi ñiooquidʌ poduucai maí aapimʌ. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ gamamaatʌtuli Cristo ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ.
21-22 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌrʌmo siʌʌgʌmʌ gʌnducami. Poduucai idui Diuusi vai Diuusi Ibʌadʌ diviagi dai gʌrʌʌmadu daacagi. Dai Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daja dai gʌrsoicʌi isvaamioma cʌʌga oidacagi dai vaamioma maatʌ caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ.

3

———

1 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ aanʌ Paavora gʌndaanʌi mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Aanʌ gʌnaagidiña aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami cascʌdʌ maisapi aanʌ.
2 Aapimʌ camaatʌ lienʌ isDiuusi giñaagidi sai gʌnaagidana aanʌ sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi ʌʌpʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Gomaasi ʌrʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ Diuusi giñmaa. Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ cascʌdʌ.
3 Aanʌ gʌnoojidi chiʌʌqui ñiooquicʌdʌ daidʌ gʌnaagidi isducatai Diuusi giñaagidi ʌmo istumaasi istumaasi ʌʌquioma ʌʌgi Diuusi maatʌcatadai.
4 Siʌʌscadʌ nʌida aapimʌ idi oojai maatʌmu aapimʌ iscamaatʌ aanʌ istumaasi ʌʌquioma ʌʌgi Diuusi maatʌcatadai sai Cristo iduuñia agai ʌmo istumaasi.
5 Ʌʌquioma Diuusi maiaagidi gomaasi tomali ʌmaadutai dʌmos sivi Diuusi Ibʌadʌ aagidi ojootosadʌ Suusi Cristo ismaacʌdʌrʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu.
6 Dai pocaiti sai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu viaaca agai ʌpan duucai judidíu istumaasi Diuusi maaqui agai vaavoitudadami vaavoitudacai ʌgai Suusi Cristo. Ʌjudidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrʌjudidíu ʌmo adunumʌ gʌnducami dai vʌʌsi istumaasi Diuusi aagidi judidíu sai iduuñi agai vaavoitudacai ʌgai Suusi Cristo sivi ʌrismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vʌʌtarʌ ʌʌpʌ.
7 Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ gʌnaagidiña idi ñiooqui sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Aanʌ maicʌʌ tuigacana dʌmos vʌʌscʌrʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi daidʌ giñmaa gʌguvucadaga sai gʌnaagidiña aanʌ ñiooquidʌ.
8 Aanʌ poʌlidi issiooma maiñamʌga aanʌ isvʌʌsi vaavoitudadami dʌmos Diuusi giñmaa sʌʌlicami sai aagidiña aanʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami daidʌ ivueeyi mui naana maasi vaavoitudadami vʌʌtarʌ. Tomali ʌmaadutai maitistutuidi ismaatiagi vʌʌsi istumaasi ivueeyi Cristo vaavoitudadami vʌʌtarʌ.
9 Dai Diuusi giñaagidi ansai aagidana aanʌ vʌʌsi oodami istumaasi Diuusi iduuñia ʌlidi ʌʌquioma abiaadʌrʌ istumaasi tomali ʌmaadutai maimaatʌcatadai. Diuusi idui vʌʌsiaʌcatai.
10 Poduucai ʌpʌdui vai nʌijadagi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ tʌaanʌi tʌvaagiʌrʌ istumaasi ivueeyi Diuusi vaavoitudadami vʌʌtarʌ sai poduucai maatʌna Diuusi tʌtʌaañicarudʌ siʌʌ saituduga Diuusi.
11 Vʌʌsi gomaasi ʌpʌdui poduucai isduucai ʌgai tʌtʌgitoiña tomastuigaco daidʌ idui ʌgai isducatai aagai ootosacai Suusi Cristo oidigi daama.
12 Dai vaavoitudai aatʌmʌ Suusi Cristo cascʌdʌ viaa aatʌmʌ sʌʌlicami isdaanʌdagi Diuusi sai gʌrsoicʌiña vaavoitudaitai isʌgai gʌrcaʌ.
13 Cascʌdʌ gʌndaanʌi aanʌ mʌsai maivuaam ʌnʌlidiña soimaa taatacatai aanʌ. Aanʌ aagidi Diuusi ñiooquidʌ aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu cascʌdʌ soimaa taataca aanʌ. Dai aapimʌ gʌaagai istʌtʌgitodagi siʌʌsi gʌnoigʌdai aanʌ cascʌdʌ aliʌ baigiñʌlidi soimaa taatacatai aanʌ aapimʌcʌdʌ.

———

14 Cascʌdʌ siaa duutudai aanʌ oogadʌ Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga.
15 Diuusi idui vʌʌscatai. Idui ʌgai oodami oidigi daama daidʌ idui ʌgai gʌtʌtʌaañicaru tʌvaagiʌrʌ. Vʌʌsi ʌrʌmo oodami gʌrducami aatʌmʌ cascʌdʌ gʌrooga aagaiña aatʌmʌ.

16 Diuusi sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai. Dai daanʌi aanʌ Diuusi sai ʌgai
gʌnmaacana guvucadagai gʌniibʌdagʌrʌ vai poduucai vaamioma cʌʌga tu-
tiacana aapimʌ, Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ.
17 Dai daanʌi aanʌ Diuusi sai Cristo gʌnʌʌmadu daacana vaavoitudaitai
aapimʌ ʌgai vai poduucai vaamioma cʌʌga oigʌada aapimʌ aa oodami.
18-19 Dai daanʌi aanʌ Diuusi mʌsai aapimʌ ʌʌmadu vʌʌsi vaavoitudadami
maatʌna siʌʌsi gʌroigʌdai Suusi Cristo tomasi maitistutuidi aatʌmʌ ismaati-
agi vʌʌsi siʌʌsi gʌroigʌdai ʌgai. Dai daanʌi aanʌ Diuusi sai ʌgai gʌnʌʌmadu
daacana dai sai aapimʌ oidacana isducatai Diuusi ipʌlidi.
20 Sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai Diuusi dai ʌgai gʌrʌʌmadu daja. Daidʌ
gʌrsoicʌi isivuaada aatʌmʌ istumaasi ʌgai ipʌlidi. Dai ʌgai cʌʌga istutu-
idi isivuaadagi vʌʌsi istumaasi aagiada aatʌmʌ dai istumaasi tʌtʌgitodagi
aatʌmʌ dai asta vaamioma istutuidi ʌgai isivuaadagi.
21 Aanʌ ipʌlidi sai vʌʌsi oodami cʌʌga maatʌ iscʌʌ tuiga Diuusi nʌiditai
istumaasi ivueeyi ʌgai vaavoitudadami vʌʌtarʌ dai maatʌcatai istumaasi
ivuaadana Suusi Cristo.

4

———

1 Cascʌdʌ gʌndaanʌi aanʌ aapimʌ mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana aapimʌ tomasi
maisapi aanʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga. Dai gʌndaanʌi
aanʌ mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana isducatai gʌaagai isoidacagi Diuusi ʌco vu-
vaidadʌ. Aapimʌ ʌrDiuusi ʌco vuvaidadʌ cascʌdʌ.
2 Maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada dai cʌʌgavʌr tuutiaca dai maitavʌr
bacocoda dai mosnʌijada istumaasi gʌnvuidadagi aa dai gʌnoigʌadavurai
aipacoga.
3 Ʌmo tʌgitoidagai avʌr viaaca cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌiditai aipacoga, Diuusi
Ibʌadʌ gʌnsoicʌi cascʌdʌ.
4 Dai vʌʌsi vaavoitudadami ʌrʌmo adunumʌ ducami dai vʌʌscatai viaa ʌgai
vaa Diuusi Ibʌadʌ. Dai Diuusi ʌco vuvaitu vʌʌsi vaavoitudadami dai maatʌ
aatʌmʌ isʌmo imidagai iimia ragai Diuusi ʌʌmadu dai tomastuigaco ʌʌmadu
daraaja ragai.
5 Mosaliʌ ʌmaduga gʌrtʌaanʌdamiga, vʌʌscatai aatʌmʌ vaavoitudadami
ʌmadugan duucai vaavoitudai, dai mosʌmadugan duucai gʌrvapaconai
aatʌmʌ,
6 mosʌmaduga Diuusi gʌrooga dai ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ vʌʌscatai dai
gʌrʌʌmadu daja dai gʌrnʌiditai ismaacʌdʌ maivaavoitudai istutuidi ismaa-
tiagi isDiuusi aliʌ viaa guvucadagai.
7 Cristo gʌrmaacai guvucadagai vʌʌscatai ʌʌmadutai saidʌ ivuaadana ʌmo
istumaasi poduucai isduucai ʌgai ipʌlidi.
8 Cascʌdʌ pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Tʌsadʌcai Cristo tʌvaagiamu gʌmaatʌ isvaamioma istui ʌgai isʌDiaavora.
Cascʌdʌ ʌDiaavora camaitistutuidi iscucupadagi vaavoitudadami iibʌadʌ.
Dai gotorʌ Cristo maa guvucadagai vaavoitudadami.
Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
9-10 Capocaititai Diuusi ñiooquidʌrʌ isSuusi Cristo tʌsai tʌvaagiamu poduu-
cai cʌʌga gʌmaatʌ isʌpʌga tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai divia tami oidigi daama.
Tʌsai Cristo siaaco vaamioma tʌcavaga tʌvaagiʌrʌ, dai sivi tomasiaacoga
daja ʌgai.
11 Dai Cristo maa guvucadagai vʌʌscatai ʌʌmadutai vaavoitudadami
saidʌ ivuaadana ʌmo istumaasi. Ʌʌmoco maa ʌgai guvucadagai saidʌ
ʌroojotosadʌcana, dai aa saidʌ ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌcana,
dai aa sai aagidiña oodami ismaacʌdʌ maiquiaa caʌ isSuusi Cristo

ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami, dai aa saidʌ ʌrvaavoitudadami tʌtʌaanʌdamigadʌcana, dai aa saidʌ ʌrvaavoitudadami mamaatʌtuldiadamigadʌcana.

12 Poduucai bai dui Suusi Cristo ʌgai saidʌ ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ vai poduucai vaavoitudadami vaamioma cʌʌga oidacana dai vaamioma cʌʌga vaavoitudana Diuusi ñiooquidʌ.

13 Vai poduucai vʌʌscatai aatʌmʌ ʌmaduga mʌʌsi vaavoitudaiña dai ʌmaduga mʌʌsi maatʌna aatʌmʌ mamaatʌtuldiaragadʌ Suusi Cristo. Dai poduucai aatʌmʌ vaavoitudadami bʌiyagi tʌgitoidagai daidʌ ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi, asta siʌʌsca cʌʌga oidaca aatʌmʌ isducatai oidacatadai Suusi Cristo.

14 Dai poduucai camaiʌpan ducamicamu aatʌmʌ aali ismaacʌdʌ tomasioorʌ vupuiirumadai aagiditai ʌma maasi vaavoidaragai. Dai camaitistutiadamu oodami sastuduacami isgʌrvupuiirumadadagi gʌmamaatʌtuldiaragacʌdʌ ismaacʌdʌ maitʌrvaavoi.

15 Baiyoma aatʌmʌ aagadagi mosʌʌgi istumaasi ʌrvaavoi poduucai gʌaagai isbʌiyagi tʌgitoidagai daidʌ ivuaadagi istumaasi Cristo ipʌlidi gʌroigʌdaitai aatʌmʌ aipacoga. Aatʌmʌ ʌmo adunumʌ gʌrducami dai Suusi Cristo ʌrgʌrtʌaanʌdamiga.

16 Dai ʌgai gʌrsoicʌi gʌguvucadagacʌdʌ iscʌʌgacʌrʌ gʌrnʌijadagi aatʌmʌ aipacoga daidʌ iscʌʌga ivuaada aatʌmʌ istumaasi ʌgai ipʌlidi dai poduucai vaamioma cʌʌga oidacamu aatʌmʌ gʌroigʌdaitai aipacoga.

———

17 Aanʌ gʌnaagidi istumaasi giñaagidi Suusi Cristo. Ʌgai pocaiti mʌsai camaioidacana aapimʌ isducatai oidaca ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi. Ʌgai tʌtʌgitoidadʌ maisoicʌi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi.

18 Ʌgai aliʌ soimaasi ivueeyi cascʌdʌ maitistutuidi iscʌʌga tʌtʌgitodagi. Dai ʌgai gajiaadʌrʌ viaa Diuusi maitipʌliditai istʌtʌgitodagi Diuusi cascʌdʌ camaitistutuidi ʌgai istʌtʌgitodagi Diuusi cascʌdʌ maiviaa ʌgai ibʌdagai utudui ismaacʌdʌ gamaacai Diuusi.

19 Dai camaisiaa ʌʌrai isgoogosi gʌnducamicagi baiyoma baigʌnʌlidiña pomaasi ivuaadatai.

20-21 Aidʌsi cajioma aapimʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai maí aapimʌ isducatai oidacatadai ʌgai dai isducatai gamamaatʌtuldiña ʌgai poduucai maí aapimʌ istumaasi ʌrvaavoi. Poduucai maí aapimʌ sai maitʌaagai isʌpan duucai oidacagi ʌmaivaavoitudadami.

22 Casiavʌr maioidaca isducatai oidacatadai aapimʌ maiquiaa vaavoitudacai Suusi Cristo. Ʌʌquioma ʌDiaavora gʌnvupuiirumadaiña cascʌdʌ aapimʌ poʌlidiña sai vaamioma siooma oidacana soimaasi ivuaadatai.

23 Baiyoma gʌndagitovurai vai Diuusi ʌma duucai gʌntʌtʌgitoituldiña vai camaitʌtʌgitoda aapimʌ isducatai tʌtʌgitoiña ʌʌquioma baiyoma tʌtʌgitoda aapimʌ isducatai Diuusi ipʌlidi.

24 Dai viaacamu aapimʌ ibʌdaga utudai ismaacʌdʌ gamaacai Diuusi vai poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu aapimʌ aipacoga poduucai isduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi dai ʌʌgiadamu aapimʌ Diuusi poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi.

25 Cascʌdʌ casiavʌr maiyaatavoaca, aatʌmʌ ʌmo adunumʌ gʌrducami cascʌdʌ.

26 Isbaamuagi ʌmaadutai aapimʌ maitavʌr soimaasi ivuaada dai maitʌaagai isʌmo tasai baamuca ʌgai

27 poduucai istutuidi ʌDiaavora issoimaasi iduiñtuldiagi cascʌdʌ.

28 Ismaacʌdʌ ʌʌsivuacatadai camaitʌaagai isʌʌsivuacagi baiyoma gʌaagai
isgaaata vuaadagi dai poduucai viaacagi istumaasi oidadagi soituutuigami.
29 Maitavʌr sigalnaasi ñiooqui aagada baiyomavʌr cʌʌga ñiioocada vai pod-
ucai sioorʌ gʌncaʌcagi cʌʌgacʌrʌ oidacana dai baigʌnʌlidiña.
30 Dai poduucai maisoiʌliatudai aapimʌ Diuusi Ibʌadʌ. Ducami is-
daasamudai Diuusi Ibʌadʌ gʌtʌpacaru vai poduucai gʌmaatʌ isʌmo imidagai
iimi agai aapimʌ tʌvaagiamu dai tomastuigaco Diuusi ʌʌmadu daraajamu.
31 Maitavʌr oomaliaca, maitavʌr bacocoda, maitavʌr gʌncocoada,
maitavʌr sigalnaasi ñiooqui aagada, maitavʌr vui ñiioocada aa, dai gajiaadʌrʌ
viaa vʌʌsi soimaascami.
32 Baiyomavʌr cʌʌ tuutiaca dai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijada aipacoga dai
gʌnoigʌldadavurai aipacoga poduucai isduucai Diuusi gʌnoigʌli aapimʌ
vaavoitudaitai aapimʌ Suusi Cristo.

5

———

1 Aapimʌ ʌrDiuusi gʌrooga maamaradʌ dai ʌgai sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌada.
Cascʌdʌ avʌr ʌpan duucai ivuaada aapimʌ ʌgai.
2 Gʌnoigʌadavurai aipacoga poduucai isduucai Cristo gʌroigʌdai cascʌdʌ
gʌmuaatu curusiaba sai poduucai Diuusi gaoigʌldiña gasoimaascamiga.
Dai Diuusi baigʌlidi Suusi Cristocʌdʌ poduucai iduucai ʌgai. Ʌjudidíu
coodaiña cañiru maamaradʌ ʌmo altar daama dai dadaasdiña Diuusi sai ʌgai
oigʌldiana soimaascamigadʌ. Istumaasi idui Cristo ʌrʌpan ducami isducatai
ivuaadana ʌjudidíu.
3 Aapimʌ casi ʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ maitʌaagai mʌsgoogosi
gʌnducamicagi tomali maiaagadagi gomaasi tomali maitʌaagai
mʌscoimudadʌ tuutiacagi.
4 Dai maitʌaagai isaagadagi gosoimaascami dai maitʌaagai isvupuiiruga
maasi ñiioocada gomaasi maitʌrcʌʌgai isaagadagi. Baiyoma gʌaagai is-
baigʌrʌliadagi Diuusicʌdʌ.
5 Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ googosi gʌnducami maiiimia agai siaaco
gatʌaanʌi Cristo ʌʌmadu Diuusi. Dai ismaacʌdʌ coimudadʌ tuutuiga, ʌgʌ
ʌrʌpan duucami ismaacʌdʌ siaa duutudai ʌmoomono, ʌgai maiiimia agai
siaaco gatʌaanʌi Cristo ʌʌmadu Diuusi.
6 Dai Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaa taatatuldiamu ismaacʌdʌ pomaasi
ivueeyi. Ʌgai maiʌʌgidi Diuusi cascʌdʌ. Diuusi maitavʌr gʌndadagitoda
isgʌnvupuiirumadadagi aa gʌnaagiditai sai maitʌrvaavoi istumaasi
gʌnaagidi aanʌ.
7 Maitavʌr urapʌcʌda sioorʌ pocaitadagi.
8 Ʌʌquioma aapimʌ maimaatʌcatadai Diuusi ñiooquidʌ dai aliʌ soimaasi
ivuaadana. Dʌmos sivi cavaavoitudai aapimʌ Suusi Cristo dai maatʌ Diuusi
ñiooquidʌ cascʌdʌ gʌaagai mʌscʌʌgacʌrʌ oidacagi poduucai isduucai Diuusi
ipʌlidi.
9 Ismaacʌdʌ maatʌ dai ʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ ʌgai gia cʌʌ tuutuiga dai
cʌʌgacʌrʌ nʌidi aa oodami dai ʌgai vaavoitudai sai vʌʌsi istumaasi aagai
Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌrvaavoi dai ʌʌgidi.
10 Gʌnajagʌdavurai ismaatiagi vʌʌsi istumaasi baiʌlidi Diuusi.
11 Maitavʌr urapʌcʌda ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi ʌgai ivueeyi istumaasi
maitʌrsoiñi dai aapimʌ maitʌaagai ispomaasi ivuaadagi. Baiyomavʌr aa-
giada aapimʌ ʌgai sai soimaasi ivueeyi.
12 Aliʌsi ʌrsiaa ʌraragai isaagadagi istumaasi ivueeyi ʌgai ʌstocai.

13 Dai siʌʌscadʌ aagiadagi aapimʌ ʌsoimaasi ivuaadami sai aliʌ soimaasi
ivueeyi, dai siʌʌscadʌ nʌijadagi ʌgai vaavoitudadami iscʌʌgacʌrʌ oidaga,
aidʌ gia maatʌmu ʌgai issʌʌlicʌdʌ soimaasi ivueeyi dai cʌʌga istutuidi isʌma
duucai gʌntʌtʌgituagi.
14 Cascʌdʌ pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Ismaacʌdʌ maimaatʌ Diuusi ñiooquidʌ dai ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi,
ʌʌgiditai avʌr caʌca Diuusi ñiooquidʌ
dai vaavoituda siCristo cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidamu.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
15 Cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca. Maitavʌr ʌpan duucai oidaca ismaacʌdʌ
maimaatʌ Diuusi ñiooquidʌ baiyomavʌr oidaca ʌpan duucai sastuducami
ismaacʌdʌ maatʌ Diuusi ñiooquidʌ.
16 Gʌnaagavurai dai cʌʌgacʌrʌ oidaca sʌʌlicʌdʌ soimaasi ivueeyi aa
oodami ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi cascʌdʌ.
17 Maitavʌr vupuiiruaca. Gʌnaajagʌdavurai ismaatiagi istumaasi Diuusi
ipʌlidi isivuaada aapimʌ.
18 Maitavʌr navacorʌda. Ismaacʌdʌ navacorʌi aliʌsi soimaasi ivueeyi.
Baiyomavʌr dagito Diuusi Ibʌadʌ vai ʌgai gʌnsoiñana iscʌʌga tʌtʌgitoda
aapimʌ.
19 Siʌʌscadʌ gʌndaiviada aapimʌ aipacoga gʌaagai isganʌdagi Diuusi
nʌidadʌ sʌʌlicʌdʌ siaa duutudaitai Diuusi.
20 Vʌʌscʌrʌ avʌr baigʌnʌliada Diuusi gʌroogacʌdʌ vʌʌsi istumaasicʌdʌ.
Daidavʌr tʌgituda isDiuusi gʌrooga gʌrcaʌca vaavoitudaitai aatʌmʌ Suusi
Cristo.

———

21 Gʌnsoicʌdavurai aipacoga, dai vuudavurai ñiooqui ismaacʌdʌ
gʌnmaacadagi aa vaavoitudadami, dai cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca isducatai
gʌnmamaatʌtuldiadagi aa vaavoitudadami. Aapimʌ siaa duutudai Cristo
cascʌdʌ.
22 Ooqui gʌaagai isʌʌgiadagi gʌncuucuna poduucai isduucai ʌʌgidi ʌgai
gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.
23 Ʌcʌʌli ʌgai dai tʌaanʌi gʌooñiga poduucai isduucai Suusi Cristo tʌaanʌi
vʌʌsi vaavoitudadami. Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ vuvaitu ʌvaavoitudadami
daidʌ ʌvaavoitudadami aaduñdʌ gʌnducami Suusi Cristo.
24 Poduucai isduucai ʌvaavoitudadami ʌʌgidi Suusi Cristo ooqui gʌaagai
isʌʌgiadagi gʌncuucuna vʌʌsi istumaasi tʌaanʌdagi cuucunadʌ.
25 Ʌcʌcʌʌli gʌaagai isoigʌadagi gʌnooñiga poduucai isduucai Cristo oigʌdai
ʌvaavoitudadami dai muu curusiaba sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna
26 saidʌ ʌvaavoitudadami camaisoimaasi ivuaadana baiyoma ivuaadana
Diuusi aa duiñdadʌ. Cristo oigʌli soimaascamigadʌ vaavoitudacai ʌgai Diu-
usi ñiooquidʌ sai poduucai camaigʌpiʌr vʌʌtʌcana.
27 Poduucai Cristo bai ivueeyi ʌvaavoitudadami sai ʌʌmadu oidacana
camaitʌrsoimaasi ducamicatai. Cristo caʌco vuvaitu ʌgai, siʌʌscadʌ iimia
vaavoitudadami tʌvaagiamu camaitiipucamu sioorʌ gʌpiʌr vuupadagi.
28 Poduucai isduucai oigʌdai Suusi Cristo ʌvaavoitudadami poduucai
gʌaagai isoigʌadagi cʌcʌʌli gʌnooñiga dai nuucadacagi poduucai isduu-
cai gʌnnuucada ʌgai ʌʌgi. Ismaacʌdʌ nuucada gʌooñiga ducami isʌʌgi
gʌnuucadacamudai ʌgai.
29 Tiipu sioorʌ ʌʌgi gʌcʌʌdadagi baiyoma gʌnuucada siʌʌscadʌ biuugimuca
ʌgai gacuaadana dai siʌʌscadʌ ʌvamuca ʌgai gʌuucadaiña poduucai isduucai
Cristo nuucada ʌvaavoitudadami.

30 Λgai ʌraaduñdʌ ducami cascʌdʌ. Dai aatʌmʌ ʌʌpʌ ʌrvaavoitudadami cascʌdʌ aaduñdʌ gʌrducami Cristo.
31 “Cascʌdʌcʌcʌʌli dadagitoi gʌndʌʌdʌ dai vʌpʌnagi ooqui, dai vʌʌ goocatai ʌrʌmo oodami gʌnducamicana ʌgai”.
32 Dai poduucai isduucai ʌmo cʌʌli ʌʌmadu ʌmo ooqui ʌrʌmo oodami gʌnducami poduucai Cristo ʌʌmado ʌvaavoitudadami ʌrʌmo oodami gʌnducami. Gomaasi ʌʌquioma maimaatʌcatadai oodami dʌmos sivi gʌnaagidi aanʌ dai gomaasi aliʌsi gʌaagai ismaatʌcagi vʌʌsi vaavoitudadami.
33 Dai aapimʌ aliʌsi gʌaagai istʌgituagi iscasi gʌnaagidi aanʌ sai vʌʌscatai gʌaagai isoigʌada gʌnooñiga dai nuucadacagi poduucai isduucai gʌnnuucada ʌgai ʌʌgi. Daidʌ ooqui gʌaagai issiaa duutuadagi gʌncuucuna.

6

1 Aapimʌ aali ʌʌgiadavurai gʌndʌʌdʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo, poduucai ʌgai daidʌ ʌrcʌʌgai.
2-3 Diuusi sʌʌlicamigadʌrʌ pocaiti ʌmo ñiooqui: “Sioorʌ siaa duutuadagi gʌndʌʌdʌ ʌgai gia baigʌliadamu dai mui uumigi oidacamu ʌgai tami oidigi daama”. Idiavʌr ʌʌpʌgadadʌ sʌʌlicamigadʌ Diuusi ismaacʌdʌcʌdʌ Diuusi aagidi isiduuñia agaitadai ʌmo istumaasi ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ ʌʌgidi ʌñiooqui.
4 Dai aapimʌ ismaacʌdʌ maamara maitavʌr bacoquitudada gʌnmaamara baiyomavʌr cʌʌga nuucadaca dai maacada ñiooqui dai cʌʌgavʌr maamatʌtuldiada vai vaavoitudana Suusi Cristo.
5 Aapimʌ pipiooñi ʌʌgiadavurai gʌnaamu siaa duutudaitai, dai cʌʌga soicʌda ducami isivuaada Cristo aa duiñdadʌ.
6 Cʌʌgavʌr gaaata vuaada maisiu mosʌcaasi siuu duucu gʌnnʌijada gʌnaamu ipʌliditai ispotʌiya ʌgai mʌsai aliʌ sastudaga baiyoma Cristo pipiooñigadʌ duucai sʌʌlicʌdʌ ivuaadatai istumaasi Diuusi ipʌlidi.
7 Baigʌnʌliaracʌdʌ vʌrai ivuaada gʌnaa duiñdaga ducami isivuaadamudai aapimʌ Suusi Cristo aa duiñdadʌ maisiu oodami.
8 Cʌʌmaatʌ aapimʌ isvʌʌscatai tomasi ʌrpipiooñi tomasi ʌrgaaamu Diuusi maaquimu istumaasi maacai ʌgai vaavoitudadami cʌʌga ivuaadatai ʌgai.
9 Dai aapimʌ gaaamu cʌʌgavʌr nuucadaca gʌnpipiooñiga dai maisoimaasi taatamituldiada. Gʌntʌtʌgitovurai sai Suusi Cristo tʌvaagiana daja dai ʌgai gʌntʌaanʌi vʌʌscatai. Dai ʌgai ʌʌmadugan duucai nʌidi vʌʌscatai.

———

10 Dadagitovurai aapimʌ sai Suusi Cristo gʌnmaacana gʌguvucadaga.
11 ΛDiaavora gʌrvuidʌrʌ caatʌ aatʌmʌ vaavoitudadami dai soimaasi gʌrduiñtuldiada ʌlidi ʌgai. Λgai aliʌ yaatavoga cascʌdʌ gʌaagai isgʌrnuucadacagi vʌʌsi istumaasicʌdʌ ismaascʌdʌ Diuusi gʌrmaacai, vaavoitudaitai Suusi Cristo vai poduucai ʌgai maidagituagi isʌDiaavora soimaasi gʌrduiñtuldadagi.
12 Ismaacʌdʌgʌrvuidʌrʌ vʌʌtʌ maitʌroodami. Λgai ʌrDiaavora ʌʌmadu tʌtʌaañicarudʌ. Λgai aliʌ soimaasi ivueeyi dai oidi daami ajioopai siaaco gatʌaanʌi ʌgai moomoyi dai dudunucami duucai. Λgai tʌaanʌi ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi.
13 Cascʌdʌgʌaagaiisgʌrnuucadacagi vaavoitudacai Suusi Cristo, vai poduucai maitʌrmaita ʌDiaavora siuu duucu soimaasi gʌrduiñtuldada ʌliada ʌgai. Dai ismaidadagituda aatʌmʌ issoimaasi gʌrduiñtuldada ʌDiaavora vʌʌscʌrʌ aliʌsi gʌaagai isapiagʌrnuucadacagi.

14 Aliʌsi gʌaagai isgʌrnuucadacagi vaavoitudaitai Diuusi ñiooquidʌ. Diuusi
ñiooquidʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi dai gʌrsoicʌi ismaiʌʌgiadagi ʌDiaavora. Dai
aliʌsi gʌaagai iscʌʌ tuutiacagi aatʌmʌ dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi.
15 Aliʌsi gʌaagai isbai gʌrduuca aatʌmʌ tomastuigaco isgaaagiadagi Diuusi
ñiooquidʌ ismaacʌdʌ soicʌi oodami sai gʌniibʌstacan tadacana.
16 Dai gʌaagai iscʌʌga vaavoitudada Suusi Cristo vai poduucai
maisoimaasi gʌrduiñtuldiada Diaavora.
17 Dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidacai Suusi Cristo poduucai sobicʌi ʌgai Diaa-
vora vai maisoimaasi gʌrduiñtuldiña. Dai aliʌsi gʌaagai iscʌʌga maatʌca
aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ. Diuusi ñiooquidʌcʌdʌ vaamioma istutuidi aatʌmʌ
isʌDiaavora.
18 Vʌʌscʌrʌ gʌaagai isdaanʌda aatʌmʌ Diuusi isduucatai ipʌlidi Diuusi
Ibʌadʌ. Gʌaagai ismaioojoada aatʌmʌ isdaanʌdagi Diuusi sai soicʌiña vʌʌsi
vaavoitudadami.
19 Dai daanʌdavurai aapimʌ Diuusi aanʌ giñvʌʌtarʌ ʌʌpʌ vai
Diuusi giñsoicʌdagi sai cʌʌga gaaagidiña aanʌ maiduaadicuitai Diuusi
ñiooquidʌ ismaacʌdʌ aagai cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai ismaacʌdʌ ʌʌquioma
maimaatʌcatadai oodami.
20 Aanʌ ʌrootosadʌ Suusi Cristo. Ʌgai giñootoi sai gaaagidiña aanʌ isʌgai
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami cascʌdʌ maisapi aanʌ. Vʌʌscʌrʌ daanʌdavurai
aapimʌ Diuusi sai maiduaadicuitai gaaagidiña aanʌ Diuusi ñiooquidʌ poduu-
cai isduucai gʌaagai isivuaada aanʌ.

———

21-22 Tiiquico ʌrgʌraduñi vaavoitudadami dai aanʌ aliʌ oigʌdai. Goovai
cʌʌga gʌrsoicʌi Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ. Cascʌdʌ gʌnootosda iñagai aanʌ
dai goovai gʌnaagidamu isduucatai daraaja aatʌmʌ dai istuma vueeyi aanʌ
ʌʌmadu aa vaavoitudadami ismaacʌdʌ giñʌma daraaja. Dai poduucai
baigʌnʌliadamu aapimʌ.
23 Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga
iibʌstudacan tadacana ʌvaavoitudadami dai sai ʌgai soicʌiña
ʌvaavoitudadami iscʌʌga gʌnoigʌadagi aipacoga vaavoitudaitai Suusi
Cristo.
24 Dai sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña aapimʌ ismaacʌdʌ cʌʌga siaa duu-
tudai tomastuigaco Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Paavora ʌvaavoitudadami Filipoosiʌrʌ oidacami

1 Aanʌ Paavora ʌʌmadu Timoteo ʌrpipiooñigadʌ Suusi Cristo dai gʌnoojidi
idi oojai vʌʌsi aapimʌ gʌraaduñi Filipoosiʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ vaavoi-
tudai Suusi Cristo ʌʌmadu tʌtʌaanʌdamigadʌ dai sonʌrguucacamigadʌ
tʌtʌaanʌdami.
2 Aatʌmʌ ipʌlidi siDiuusi gʌrooga ʌʌmadu gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo
cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi.

———

3 Aliʌ baigiñʌlidiña aanʌ giñDiuusigacʌdʌ siʌʌscadʌ gʌntʌtʌgitodagi.
4 Dai siuu duucu gamamadada aanʌ aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ vʌʌscʌrʌ aliʌ
baigiñʌlidiña aanʌ.
5 Aidʌsi abiaadʌrʌ vaavoitu aapimʌ aipaco gʌrsoicʌi aatʌmʌ Diuusi aa
duiñdadʌrʌ.
6-8 Aanʌ aliʌsi gʌnoigʌdai aapimʌ dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi poduucai
isduucai cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi aanʌ ʌʌpʌ dai Diuusi gʌnsoicʌi aapimʌ poduucai
isduucai giñsoicʌi aanʌ ʌʌpʌ tʌsai maivuí ñiioocaiña aatʌmʌ ʌgai siʌʌscadʌ
soimaa taatamadagi. Maisapi aanʌ cascʌdʌ aliʌ soimaa taataca aanʌ ʌʌmadu
aapimʌ ʌʌpʌ. Diuusi gʌrsoicʌi ʌʌpʌ tʌtai maiduduaadicuda aatʌmʌ siʌʌscadʌ
vaan guuquivagi dudunucamiʌrʌ gaaagiditai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vu-
viadami. Diuusi ʌrnʌijadami isaliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ aapimʌ vʌʌscatai.
Suusi Cristo aanʌ giñʌʌmadu daja cascʌdʌ gʌnoigʌdai aanʌ poduucai is-
duucai gʌnoigʌdai. Vʌʌsi imaasicʌdʌ sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai aanʌ isDiuusi
ismaacʌdʌ gʌnsoi mʌscʌʌgacʌrʌ oidacagi aidʌmʌsi utudama vaavoitu ʌgai
apiagʌnsoicʌdamu asta siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo. Dai cʌʌgadu ispodu-
ucai vaavoitudai aanʌ.
9 Daanʌi aanʌ Diuusi mʌsai vaamioma cʌʌga oigʌdaiña aapimʌ gʌnaaduñi
vaavoitudadami dai sai Diuusi gʌnmaacana vaamioma maatʌdagai vai
vaamioma maatʌ caʌca aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ.
10 Vai poduucai vaamioma cʌʌga maatʌca aapimʌ istumaasi
ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi ʌrmaicʌʌgaducami. Dai poduucai istutiadamu
aapimʌ iscʌʌgacʌrʌ oidacagi dai maitiipucamu istucʌdʌ gʌpiʌrʌ gʌnvupadagi
tomali ʌmo oodami siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo.
11 Dai Suusi Cristo gʌnsoiñamu mai cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ. Dai poduucai
aa nʌijadamu mʌsduucai oidaga aapimʌ dai ʌgai pocaitiada isDiuusi aliʌ cʌʌ
tuiga dai poduucai siaa duutuadamu ʌgai ʌʌpʌ.

———

12 Giñaaduñi aanʌ ipʌlidi iscʌʌga maatʌca aapimʌ isvʌʌsi istumaasi
ʌpʌvueeyi aanʌcʌdʌ sai gomaasi ʌpʌvueeyi aanʌcʌdʌ sai vaamioma mui
oodami maatʌna isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
13 Dai poduucai vʌʌsi idi sandaarugadʌ ʌgʌʌ raí ʌʌmadu vʌʌscatai is-
maacʌdʌ ʌraí quiidiʌrʌ oidaga maatʌna iñsaanʌ maisapi gaaagiditai isSuusi
Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
14 Dai cayoga vʌʌsi gʌraaduñi vaamioma cʌʌga vaavoitudai isgʌrDiuusiga
gʌrnuucada dai maiduduaadicuitai gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ nʌidi ʌgai
iñsaanʌ maiduaadicui tomasi maisapi cascʌdʌ ʌgai maiduduaadicui ʌʌpʌ.
15-17 Ʌʌmoco sʌʌlicʌdʌ giñʌʌgacoi aliʌ cʌʌgacʌrʌ giñnʌidiña ʌoodami
gamamaatʌtulditai aanʌ Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai vaa oodami ismaacʌdʌ

giñᴧᴧgacoi soigiñᴧliatuda ᴧlidi cascᴧdᴧ gaaagidiña isSuusi Cristo ᴧrcᴧᴧgacᴧrᴧ vuviadami. Povuaadana ᴧgai mᴧsai cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidiña ᴧᴧpᴧ dai ᴧᴧmoco sᴧᴧlicᴧdᴧ iduñia ᴧlidi Diuusi aa duiñdadᴧ cascᴧdᴧ gaaagidiña isSuusi Cristo ᴧrcᴧᴧgacᴧrᴧ vuviadami. Dᴧmos ᴧgaa gia choo, mospovuaadana ᴧgai mᴧsai cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidiña ᴧᴧpᴧ. Dᴧmos aa vaavoitudadami cᴧᴧga tutuiga dai cascᴧdᴧ gaaagidiña isSuusi Cristo ᴧrcᴧᴧgacᴧrᴧ vuviadami. ᴧgai aliᴧsi giñoigᴧdai dai cᴧᴧga maatᴧ iñsaanᴧ gaaagidiña isSuusi Cristo ᴧrcᴧᴧgacᴧrᴧ vuviadami dai cascᴧdᴧ maisapi aanᴧ.

18 Tuido, tomasioorᴧ aagai isSuusi Cristo ᴧrcᴧᴧgacᴧrᴧ vuviadami dᴧmos aagada istumaasi Diuusi ipᴧlidi. ᴧmoco sᴧᴧlicᴧdᴧ iduñia ᴧlidi Diuusi aa duiñdadᴧ cascᴧdᴧ gaaagidiña isSuusi Cristo ᴧrcᴧᴧgacᴧrᴧ vuviadami dᴧmos aa gia povuaadana mᴧsai cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidiña. Dᴧmos aagada ᴧgai Diuusi ñiooquidᴧ cascᴧdᴧ cabaigiñᴧlidi aanᴧ.

Dai apiabaigiñᴧliadamu aanᴧ.

19 Moscᴧᴧga maatᴧ aanᴧ isdaanᴧi aapimᴧ Diuusi aanᴧ giñvᴧᴧtarᴧ dai cᴧᴧga maatᴧ aanᴧ isgiñsoicᴧi Diuusi Ibᴧadᴧ ᴧgai vaa ismaacᴧdᴧ ᴧᴧmadu daja Suusi Cristo cascᴧdᴧ vᴧᴧsi istumaasicᴧdᴧ ᴧpᴧvueeyi aanᴧcᴧdᴧ Diuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ giñvusaida agai.

20 Aanᴧ maatᴧ ismaitivuaada iñagai istucᴧdᴧ siaa ᴧradagi aanᴧ dai maatᴧ aanᴧ ismaiduaadicuitai aagada iñaagai Diuusi ñiooquidᴧ vai sivi ᴧpan duucai ᴧᴧquioma vaamioma nᴧijadagi dai tᴧtᴧgitodagi ᴧoodami iscᴧᴧgacᴧrᴧ oidaga aanᴧ dai imaasicᴧdᴧ siaa duutuadagi ᴧoodami Suusi Cristo ᴧᴧpᴧ tomasi camuu aanᴧ isquiaa oidacagi ᴧᴧpᴧ.

21 Tami oidigi daama ipᴧlidi aanᴧ isivuaadagi mosᴧcaasi istumaasi ipᴧlidi Suusi Cristo dai siᴧᴧscadᴧ muquia aanᴧ vᴧᴧscᴧrᴧ ᴧgai ᴧᴧmadu daacamu aanᴧ dai goovai ᴧrᴧmo istumaasi cᴧᴧgaducami.

22 Dᴧmos isquiaa oidaca aanᴧ tami oidigi daama istutuidi aanᴧ isapi-aivuaadagi Diuusi aa duiñdadᴧ. Dai vᴧᴧscᴧrᴧ maimaatᴧ aanᴧ istumaasi ipᴧlidi ismuquiagi isoidacagi.

23 Aliᴧ sijaiga ismatia aanᴧ ismaacᴧdᴧ ipᴧlidi. Aanᴧ baiyoma ipᴧlidi ismuquiagi dai Suusi Cristo ᴧᴧmadu daacagi poduucai siooma ᴧrcᴧᴧgai aanᴧ giñvᴧᴧtarᴧ.

24 Dᴧmos aapimᴧ gᴧnvᴧᴧtarᴧ siooma ᴧrcᴧᴧgai isapiaoidaca aanᴧ tami oidigi daama.

25 Aanᴧ cᴧᴧga maatᴧ isgiñtᴧgito aapimᴧ cascᴧdᴧ poᴧlidi aanᴧ isquiaa oidaca iñagai aanᴧ gᴧnᴧᴧmadu, dai gᴧnsoiñagi mai vaamioma vaavoituda aapimᴧ Suusi Cristo dai vaamioma baigᴧnᴧliada.

26 Poduucai gᴧnᴧᴧmadu daacamu aanᴧ ᴧpamu vai poduucai aagida aapimᴧ aa siᴧᴧ cᴧᴧga ivueeyi Suusi Cristo aapimᴧcᴧdᴧ.

27 Dai vᴧᴧscᴧrᴧ avᴧr cᴧᴧgacᴧrᴧ oidaca aapimᴧ mᴧsducatai maí Suusi Cristo mamaatᴧtuldaragadᴧ. Aanᴧ ipᴧlidi iscajiomacagi mᴧsmoᴧᴧ cᴧᴧgacᴧrᴧ oidaga tomasi gᴧnᴧᴧmadu daja aanᴧ ismᴧᴧcasi ᴧᴧpᴧ, dai cajiomaca iñᴧlidi aanᴧ ᴧᴧpᴧ mᴧsai ᴧmadugan duucai tᴧtᴧgitoi dai mᴧsai vᴧᴧscatai apiaaagidiña aa oodami Suusi Cristo mamaatᴧtuldargadᴧ,

28 dai maitᴧndadagitoda isgᴧnᴧᴧbᴧcatada ismaacᴧdᴧ gᴧnvuidᴧru vᴧᴧtᴧ. Imaasicᴧdᴧ cᴧᴧga maatᴧcamu ᴧgai ismaiiimia agai Diuusi ᴧᴧmadu dᴧmos Di-uusi cᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧnvuvaidamu aapimᴧ. ᴧᴧgi Diuusi maatᴧtuldamu gomaasi.

29 Diuusi gᴧnmaa oigaragai mᴧsvaavoitudagi Suusi Cristo dai mᴧssoimaa taatagi ᴧgaicᴧdᴧ vuidᴧrᴧ vᴧᴧtᴧcatai vᴧᴧsi soimaascami ivuaadatai Diuusi aa duiñdadᴧ dai poduucai gia ᴧrcᴧᴧgai.

30 Aapimᴧ nᴧidi isducatai soimaa taatamaiña aanᴧ. Dai maatᴧ aapimᴧ ᴧᴧpᴧ isducatai soimaa taataca aanᴧ sivi. Dai aapimᴧ giñᴧpan duucai soimaa taatamai ᴧᴧpᴧ.

2

———

1 Camaatʌ aapimʌ isSuusi Cristo gʌnsoicʌi, dai isʌgai baigʌnʌliatudai
gʌnoigʌdaitai, dai maatʌ aapimʌ isDiuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja dai
soigʌʌlidi aapimʌcʌdʌ.
2 Mosʌmo tʌgitoidagai avʌr viaaca aapimʌ dai gʌnoigʌadavurai ʌmo
siʌʌgʌmʌ duucai, dai maicʌʌda tʌnnʌijada dai mainaana caiti ʌnnʌijada
aipaco dai poduucai vaamioma baigiñʌliatudadamu aapimʌ.
3 Soicʌdavurai aa maisiu ʌʌgi gʌntʌgitoca dai maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ
gʌnʌliada vʌʌscatai gʌaagai ispovʌnʌliadagi sai aaduñdʌ vaamioma
ʌrgʌgʌrducʌdʌ siʌʌgi ʌgai.
4 Vʌʌscatai aliʌsi gʌaagai istʌtʌgitodagi isducatai istutuidi issoicʌdagi aa
dai maisiu ʌʌgi gʌnsoicʌdagi.
5 Aapimʌ gʌaagai isʌpan duucai tʌtʌgitodagi Suusi Cristo.
6-7 Tomasi ʌgai ʌrDiuusi vʌʌscʌrʌ dagito gʌsʌʌlicamiga chiʌʌqui uumigi dai
oodami duucai vuusai dai gooquiʌrʌ ʌrpioоñigadʌcatadai vʌʌsi oodami.
8 Dai caoodamitucai maigʌducʌdʌ gʌʌlidiña dai gʌdagito mʌsmuaagi
curusiaba iduñia ʌliditai istumaasi oogadʌ ipʌlidi tomasi aliʌsi ʌrsiaa
ʌraragaicana mʌsmuaagi ʌmaadutai curusiaba.
9 Cascʌdʌ Diuusi maa Suusi Cristo vaamioma gʌducʌdʌ daasicami istomali
ʌmo ʌmai,
10 sai vaamioma siaa duutudaiña vʌʌscatai tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama dai
dʌvʌʌrai uta istomali ʌmo ʌmai.
11 Vai poduucai vʌʌsi naana maasi oodami matiagi dai pocaitiadagi isSuusi
Cristo ʌrtʌaanʌdami dai siaa duutuada ʌgai Diuusi gʌrooga.

———

12-13 Cascʌdʌ giñaaduñi gʌaagai isapiagiñʌʌgiditai caʌca aapimʌ tomasi
maitʌnʌʌmadu daja aanʌ poduucai isduucai giñʌʌgidiña aapimʌ aidʌsi
gʌnʌʌmadu daja aanʌ. Diuusi gʌnʌʌmadu daja aapimʌ ʌʌmadutai dai
gʌnsoicʌi maicʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ poduucai isduucai ipʌlidi ʌgai
cascʌdʌ gʌnaagavurai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi sʌʌlicʌdʌ ʌʌbʌiditai Diuusi
cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaididatai ʌgai.
14 Maitavʌr vui ñioocada Diuusi tomali maitʌnvupui ñioocada gʌnaaduñi
ʌʌmadu.
15-16 Vai tomali ʌmaadutai maitʌtʌgaiña tomali ʌmo istumaasi istucʌdʌ
gʌpiʌrʌ gʌnvupadagi baiyomavʌr cʌʌgacʌrʌ oidaca. Aapimʌ ʌrDiuusi
maamaradʌ dai mui oodami soimaasi ivuaadami saagida oidaga aapimʌ.
Dai cʌʌga gamamaatʌtuldiadagi ismaacʌdʌ aagai Suusi Cristo isducatai
gʌaagai isoidacagi dai isducatai vʌʌscʌrʌ oidaca aatʌmʌ ʌgai ʌʌmadu, vai
siʌʌscadʌ ʌoodami ismaacʌdʌ oidigi daama oidaga nʌijadagi isducatai
oidaga aapimʌ poduucai matia ʌgai ispoduucai gʌaagai isoidacagi. Dai
poduucai siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo aanʌ baigiñʌliadamu aapimʌcʌdʌ
maatʌcatai ismaimosʌʌgicʌdʌ aapimʌ gʌnsaagida aimʌraitadai gʌnaagidiña
aanʌ Diuusi ñiooquidʌ.
17 Isaapimʌ vaamioma vaavoitudagi dai vaamioma siaa duutuadagi Diu-
usi muucucai aanʌ, aanʌ gia ipʌlidi ismuquiagi. Dai vʌʌscʌrʌ baigiñʌlidi aanʌ
tomasi muu aanʌ aapimʌcʌdʌ.
18 Dai aapimʌ avʌr baigʌnʌliada ʌʌpʌ giñʌpan duucai.

———

19 Aanʌ poʌlidi isʌtʌaanʌdami Suusi Cristo ipʌlidi isotoma gaamucu
gʌnootosda aanʌ goTimoteo, dai aanʌ gia gʌnootosda iñʌlidi vai poduu-
cai siʌʌscadʌ ʌpamu diviagi goovai vaamioma baigiñʌliada aanʌ maatʌcai
mʌsduucai daraaja aapimʌ.
20 Maitiipu ʌmai tami ismaacʌdʌ giñʌpan duucai tʌtʌgitoi dai sʌʌlicʌdʌ
gʌnsoiña ʌlidiña.
21 Vʌʌscatai gogaa mosʌʌgi gʌntʌtʌgitoiña dai maivuamʌn ʌlidiña
isivuaadagi Suusi Cristo aa duiñdadʌ.
22 Camaatʌ aapimʌ isTimoteo cʌʌga tuiga goovai ivueeyi istumaasi aagai.
Dai cʌʌga maatʌ aapimʌ isducatai giñsoicʌi goovai gaaagidiña isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Goovai giñsoicʌi ʌpan duucai isduucai soicʌi ʌmo ali
gʌʌli gʌooga.
23 Cascʌdʌ gʌnootosda iñʌlidi aanʌ mosmaatʌcai mʌstumaasi iduñia agai
tami maisacarʌrʌ aanʌcʌdʌ.
24 Aanʌ poʌlidi isDiuusi giñmaquia agai oigaragai isʌʌgi mʌʌca gʌnnʌida
aanʌ otoma.
25 Aanʌ poʌlidi isgʌaagai isgʌnootosda aanʌ gʌraduñi Epafarodito is-
maacʌdʌ giñsoicʌi dai giñʌpan duucai soimaa taatamai gaaagiditai Diuusi
ñiooquidʌ. Aapimʌ giñootosi aidʌsi tʌgitocatadai aanʌ.
26 Goovai poʌlidi mʌsaapimʌ maibaigʌnʌlidi maatʌcai iscococatadai
goovai cascʌdʌ gʌnnʌida ʌlidi goovai aapimʌ vʌʌscatai.
27 Vaavoava issʌʌlicʌdʌ cococatadai goovai baitoma muu dʌmos Diu-
usi soigʌʌli goovaicʌdʌ dai aanʌcʌdʌ ʌʌpʌ ansai poduucai maivaamioma
soigiñʌlidiña.
28 Cascʌdʌ sʌʌlicʌdʌ gʌnootosda iñʌlidi aanʌ vai poduucai baigʌnʌlda
aapimʌ tʌʌgacai ʌpamu. Dai poduucai camaisii soigiñʌliadamu aanʌ.
29-30 Cascʌdʌ baigʌnʌliaragacʌdʌ avʌr miaadʌgida. Goovai ʌrgʌraduñi
vaavoitudadami. Gʌntʌgitovurai aapimʌ isgoovai baitoma muu gaaagiditai
Diuusi ñiooquidʌ. Baitoma muu goovai giñsoicʌitai istumaasiʌrʌ maitistutu-
idi aapimʌ isgiñsoiñagi mʌʌcasi daraajatai. Gʌaagai mʌsgʌgʌrducʌdʌ duucai
nʌijadagi vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌpan tuutuiga goEpafarodito.

3

———

1 Dai sivi giñaaduñi gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi. Aapimʌ ʌrDiuusi maama-
radʌ cascʌdʌ. Aanʌ maioojodai isgʌnoojiadagi ʌgai vaa ñiooqui ismaacʌdʌ
casi gʌnooji aanʌ dai aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ gia ʌrsoiñi goovai.
2 Gʌnnuucadacavurai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi ismaacʌdʌ
ʌrsoimaasi ivuaadami ismaacʌdʌ vaavoitudai sai gʌaagai isiquitʌagi
gʌntuucuga dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dai camaitʌrsoimaasi
iducamicagi.
3 Dʌmos aatʌmʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu.
Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daja dai gʌrsoicʌi issiaa duutuada aatʌmʌ
Diuusi. Dʌmos aatʌmʌ maivaavoitudai sai ivuaadatai ʌmo istumaasi
gʌrtuucugacʌdʌ ispoduucai istutuidi aatʌmʌ iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.
4 Isiʌrvaavoicamudai isivuaadatai aatʌmʌ ʌmo istumaasi gʌrtuucugacʌdʌ
cʌʌgacʌrʌ vuvacʌdamudai, aanʌ gia casiooma cʌʌga cʌʌgacʌrʌ vusaimudai
siaa.
5 Aidʌsi vuusai aanʌ bomamacova tasaicʌdʌ giñdʌʌdʌ iquitʌ giñtuucuga.
Aanʌ ʌrjudíu daidʌ ʌrcajiudadʌ Benjamín. Dai ebreo tʌʌgidu gʌrñiooqui antai
aanʌ cʌʌga maí ʌpan duucai giñdʌʌdʌ. Aanʌ ʌrfariseo aduñdʌcatadai, ʌgai
ʌrjudidíu ʌʌpʌ dʌmos cʌʌga ʌʌgidi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.

6 Dai baigiñʌliaragacʌdʌ soimaasi taatamituldiña aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ
vaavoitudaiña Suusi Cristo, dai cʌʌga ʌʌgidiña aanʌ vʌʌsi isducatai gʌrviituli
Moseesacaru dai maitiipucana sioorʌ gʌpiʌrʌ giñvuupadagi tomali ʌmo istu-
maasicʌdʌ.
7 Dʌmos ʌʌquioma poʌlidiña aanʌ sai gomaasicʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ
giñnʌidiña dai sivi camaatʌ aanʌ ismaitʌrvaavoi, cavaavoitudai aanʌ Suusi
Cristo cascʌdʌ.
8-9 Dʌmos vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ ivuaadatadai aanʌ maisoiñi ʌlidi.
Sʌʌlicʌdʌ vaamioma cʌʌgadu isvaavoitudai aanʌ giñtʌaanʌdamiga Suusi
Cristo ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ ʌrsoiñi. Aidʌsi vaavoitu aanʌ Suusi Cristo viaa aanʌ
vʌʌsiʌcatai istumaasi viaacatadai baiyoma ipʌliditadai aanʌ isSuusi Cristo
giñʌʌmadu daacagi dai iñsaanʌ imiagi ʌgai ʌʌmadu siʌʌscadʌ muuquiagi.
Dai sivi maivuam iñʌlidi aanʌ ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ viaa. Camaivaavoi-
tudai aanʌ iñsistutuidi isʌʌgi cʌʌgacʌrʌ vuusiagi aanʌ cʌʌgacʌrʌ oidacatai
tomali ʌʌgiditai vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌrviituli Moseesacaru, vaavoitu aanʌ Suusi
Cristo cascʌdʌ. Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi ducami istomali ʌmo imidagai
maisoimaasi iduñimudai aanʌ mosvaavoitudai aanʌ Suusi Cristo cascʌdʌ.
10-11 Mosdagito aanʌ vʌʌsi istumaasi ivuaadana vaavoituda iñʌlidi tai Su-
usi Cristo dai soimaa taata iñʌlidi aanʌ poduucai isduucai soimaa taata
Suusi Cristo. Ʌgai muu ansai aanʌ cʌʌgacʌrʌ vusaiña giñsoimaascamigaiñdʌrʌ
cascʌdʌ aanʌ ipʌlidi iscamaisoimaasi ivuaadagi dai viaaca iñʌlidi aanʌ ʌgai
vaa guvucadagai ismaacʌdʌ viaacatadai Suusi Cristo dai duaacagi ʌpan
duucai ʌgai.

———

12 Aanʌ gʌnaagidi sai maiquia vʌʌsi imaasi ʌpʌdui aanʌcʌdʌ. Aanʌ maatʌ
iñsquiaa ʌrsoimaasi ivuaadami aanʌ. Dʌmos aanʌ giñaajagʌi iscʌʌgacʌrʌ
oidacagi isduucai ipʌlidi Suusi Cristo ʌgai cʌʌgacʌrʌ giñvusaitu cascʌdʌ.
13 Giñaaduñi cʌʌga maatʌ aanʌ ismaiquiaa cʌʌga ivueeyi aanʌ vʌʌsi ca-
maitʌtʌgitoi aanʌ istumaasi ivuaadana mostʌtʌgitoi aanʌ istumaasi iduñia
iñagai.
14 Dai poduucai vaamioma cʌʌgacʌrʌ oidacamu aanʌ dai muucucai aanʌ
Diuusi giñvaidacamu tʌvaagiamu vaavoitudaitai aanʌ Suusi Cristo.
15 Vʌʌscatai aatʌmʌ ismaacʌdʌ cʌʌga vaavoitudai Suusi Cristo ma-
maatʌtuldaragadʌ dai cʌʌga ʌʌgidi Suusi Cristo gʌaagai isapiatʌtʌgitodagi
isaliʌsi gʌaagai isapiagʌrajagʌdagi iscʌʌgacʌrioma oidacagi. Dai isaapimʌ
maipoduucai tʌtʌgitodagi Diuusi gʌnmaatʌtuldamu.
16 Gʌaagai tʌsapiavaavoitudadagi tʌstumaasi camaatʌ dai oidacagi
tʌsducatai camaí.
17 Giñaaduñi giñʌpan duuquiavʌr oidaca. Dai gʌntʌgitovʌr nʌijada aa
vaavoitudadami ismaacʌdʌ ʌpan duucai oidaga Timoteo dai Epafarodito dai
aanʌ dai poduucai oidaca aapimʌ.
18 Camuiyoco gʌnaagidi aanʌ dʌmos ʌpamu gʌnaagida iñʌlidi asta suaa-
caitai sai oidaga mui oodami ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Suusi Cristo ma-
maatʌtuldaragadʌ dai maioojoidi mʌsaagiadagi isSuusi Cristo curusiaba
muu.
19 Dai siʌʌscadʌ coiya ʌgai, ʌgai gia Diaavora ʌʌmadu iimimu. Ʌgai gia
maivaavoitudai Diuusi tomali maitʌtʌgitoi. Ʌgai mosʌca cuaadagai tʌtʌgitoi
dai googosi gʌnducami dai oojoidi isaagadagi vʌʌsi istumaasi soimaascami
ismaacʌdʌ ivuaadana ʌgai baiyoma gʌaagai issiaa ʌʌradamudai ʌgai. Ʌgai
maitʌtʌgitoi Diuusi mosʌcaasi istumaasi oidaga tami oidigi daama.

20 Dʌmos aatʌmʌ maitʌroidacami tanai ʌmo imidagai noonoigimu aatʌmʌ
tʌvaagiamu. Dai tanai nʌnʌra aatʌmʌ isdiviagi gʌtʌaanʌdamiga Suusi Cristo
tʌvaagiañdʌrʌ.
21 Ʌgai bʌʌquia agai gʌrtuucuga ismaacʌdʌ otoma ugiatʌi dai dadadaqui-
tuda agai ʌpan duucai ismaasi ʌgai tuucugadʌ. Poduucai iduñia agai ʌgai ʌgai
vaa guvucadagaicʌdʌ ismaacʌdʌcʌdʌ tʌaanʌi ʌgai vʌʌsiaʌcatai istumaasi
oidaga.

4

———

1 Cascʌdʌ giñaaduñi apiavʌr vaavoitudada dai apiaʌʌgiada aapimʌ Suusi
Cristo. Aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ gʌnnʌida iñʌlidi aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ cascʌdʌ.
Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ aapimʌcʌdʌ vai tomasioorʌ sioorʌ nʌijadagi isducatai
oidaga aapimʌ cʌʌga matiagi ismaisiu mosʌʌgicʌdʌ gaaagidi aanʌ Diuusi
ñiooquidʌ aapimʌ gʌnsaagida.
2 Daanʌi aanʌ Evodia ʌʌmadu Síntique sai baiduuna ñiooqui ʌgai
ʌrvaavoitudadami cascʌdʌ.
3 Dai aapi giñaduñi ismaacʌdʌ giñsoicʌiña giñaa duiñdagʌrʌ gʌdaanʌi
aanʌ issoicʌda aapi goooqui goovai giñsoiñacai gaaagidiña isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami ʌʌmadu Quimiñtu dai aa ismaacʌdʌ giñsoicʌiña. Di-
uusi caooja vʌʌscatai goovai tʌʌtʌaradʌ gʌliivrugʌrʌ ismaacʌdʌrʌ oojai ʌgai
vʌʌscatai tʌʌtʌaradʌ ismaacʌdʌ vʌʌscʌrʌ oidaca agai ʌgai ʌʌmadu.
4 Vʌʌscʌrʌ avʌr baigʌnʌliada aapimʌ vaavoitudaitai gʌrtʌaanʌdamiga Su-
usi Cristo. Ʌpamu gʌnaagidi baigavʌr ʌnʌliada.
5 Cʌʌgavʌr tuutiaca vʌʌsi oodami vui. Ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo caotoma
divia agai.
6 Maitavʌr vuamʌ ʌnʌliada tomali ʌmo istumaasicʌdʌ. Baiyoma gʌaagai
mʌsvʌʌscʌrʌ apiamamadadagi dai taanʌdagi Diuusi vʌʌsi mʌstumaasi tʌgito.
Baigavʌrʌnʌliada Diuusicʌdʌ.
7 Ispoduucai ivuaada aapimʌ Diuusi gʌniibʌstudacan tadacamu dai podu-
ucai siooma cʌʌga istutuidi aapimʌ ismaivuamʌ ʌnʌliadagi tomali ʌmo istu-
maasicʌdʌ. Aatʌmʌ gʌrtʌtʌgitoidacʌdʌ ʌʌgi maitistutuidi isgʌriibʌstudacan
tadacagi. Suusi Cristo ivueeyi gomaasi tomasi maimaatʌ aatʌmʌ isducatai.

———

8 Tʌtʌgitodavurai ʌgiʌrʌ ismaacʌdʌ ʌrvaavoi, dai ʌgiʌrʌ ismaacʌdʌ
ʌrcʌʌgaducami, dai cʌʌgaducʌdʌ voiyʌrʌ ismaacʌdʌ Diuusi gʌnmamaacai.
9 Ivuaadavurai aapimʌ vʌʌsi istumaasi gʌnmaatʌtuli aanʌ dai istumaasi
gʌntʌjai aanʌ dai istumaasi aagaiña aanʌ dai istumaasi ivuaadana aanʌ
poduuquiavʌr ivuaada aapimʌ vai Diuusi gʌniibʌstudacan tadacana.

———

10 Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ ʌpamu giñsoiñacai aapimʌ. Aanʌ
maipotʌiya iñʌlidi mʌsai maitiñtʌtʌgitoitadai dʌmos maitiipucatadai isdu-
catai giñsoiña aapimʌ.
11 Poduucai gʌnaagidi aanʌ maisiu gʌntaanʌdami iñʌliditai ʌpua. Aanʌ
maatʌ isbaigiñʌliadagi istumaasicʌdʌ viaacagi.
12 Aanʌ ʌʌmo iimidagai maiviaacana istumaasi dai ʌʌmo iimidagai cʌʌga
viaacana aanʌ. Aanʌ istutuidi istomasduucai oidacagi, istasconʌcatai isbiu-
ugimucatai ʌʌpʌ.
13 Aanʌ tomasduucai istutuidi isbaigiñʌliadagi, Suusi Cristo giñsoicʌi
cascʌdʌ.
14 Dai aapimʌ aliʌ cʌʌga idui giñootosdacai soiñi aidʌsi soimaa taatacatadai
aanʌ.

15 Dai cʌʌga maatʌ aapimʌ aidʌsi ii aanʌ Masedoniamu dai giñaagacai
gaaagidi aanʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dai gooquiʌrʌ
ʌʌmapʌcʌrʌ gʌnʌmpaidiña ʌvaavoitudadami. Dai aidʌsi ii aanʌ Mase-
doniañdʌrʌ mosʌcaasi aapimʌ Filipoosiʌrʌ oidacami giñootosdiña istucʌdʌ
giñsoicʌda aanʌ.
16 Aidʌsi quiaa daacatadai aanʌ Tesalonicʌrʌ aapimʌ ʌʌmo iimidagai
giñootosdiña soiñi.
17 Aanʌ maitʌntaanʌdami iñʌlidi vaamioma mosaipʌlidi aanʌ isDiuusi
cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi.
18 Aapimʌ casi giñootosi mui naana maasi Epafaroditocʌdʌ dai sivi ca-
maitʌgito aanʌ vaamioma. Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ goovaicʌdʌ ismaacʌdʌ
giñootosi dai Diuusi baigʌʌlidi ʌʌpʌ.
19 Dai gʌrDiuusiga gʌnmaaquimu vʌʌsi istumaasi tʌgito aapimʌ. Ʌgai
naana maasi viaa tʌvaagiʌrʌ aapimʌ vaavoitudai Suusi Cristo cascʌdʌ.
20 Gʌaagai isvʌʌscatai siaa duutuadagi Diuusi gʌrooga vʌʌscʌrʌ.

———

21 Diuuscʌdʌ viaatuldi aanʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo.
Gʌraaduñi ismaacʌdʌ tanai daraaja aanʌ giñʌʌmadu Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi
ʌʌpʌ.
22 Dai vʌʌsi gogaa vaavoitudadami Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi ʌʌpʌ, siooma
cʌʌga ʌgai ismaacʌdʌ ʌgʌʌ raí quiidiʌrʌ oidaga Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi.
23 Vai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña dai gʌnʌʌmadu
daacana.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Paavora ʌvaavoitudadami Coloosasiʌrʌ oidacami

1-2 Aanʌ ʌrPaavora. Dai aanʌ ʌʌmadu Timoteo gʌmviaatuldi aapimʌ gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo. Dai aanʌ gʌnoojidi aapimʌ Coloosasiʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaida. Aanʌ ʌrootosadʌ Suusi Cristo, Diuusi ipʌlidi cascʌdʌ. Aatʌmʌ ipʌlidi sai Diuusi gʌrooga cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadana dai gʌniibʌstudacan tadacana. Diuusi ʌroogadʌ Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga.

———

3 Vʌʌscʌrʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ daanʌitai sai gʌnsoicʌiña aapimʌ mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana.

4 Baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ maatʌcatai isaapimʌ cʌʌga vaavoitudai Suusi Cristo dai issʌʌlicʌdʌ oigʌdai aapimʌ aa vaavoitudadami,

5 nʌnʌracatai aapimʌ istuigaco iimi agai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu oidaca agai tomastuigaco. Aidʌsi tucamidʌrʌ maí aapimʌ isʌrvaavoi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami, aapimʌ vaavoitu isʌmo imidagai iimi agai Diuusi ʌʌmadu.

6 Dai idi vaa ñiooqui cʌʌgaducʌdʌ ismaacʌdʌ maí aapimʌ gaaagidi Suusi Cristo ojootosadʌ vʌʌsi oidigʌrʌ dai muidutai vaavoitu dai aa quiaa vaavoitudaimi dai ʌma duucai gʌntʌtʌgitoimi vai camaisoimaasi ivueeyi poduucai isduucai ʌpʌdui aapimʌcʌdʌ. Aapimʌ maí isDiuusi sʌʌlicʌdʌ oigʌdai oodami.

7 Vʌʌsi gomaasi gʌnmamaatʌtuli gʌraduñi Epaafarasi. Ʌgai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdadʌ ʌpan duucai aatʌmʌ dai aliʌ oigʌdai aatʌmʌ ʌgai. Ʌgai sʌʌlicʌdʌ gʌnsoicʌiña mʌsai vaamioma cʌʌga maatʌna Diuusi ñiooquidʌ.

8 Ʌgai vaa Epaafarasi gʌraagidi mʌsai aapimʌ aliʌsi gʌnoigʌdai aipacoga gʌnʌʌmadu daacatai Diuusi Ibʌadʌ.

9 Cascʌdʌ aidʌ abiaadʌrʌ simaí aatʌmʌ gomaasi apiadaanʌiña Diuusi sai ʌgai gʌnsoicʌiña mʌsai cʌʌga maatʌna istumaasi ʌgai ipʌlidi isivuaada aapimʌ dai mʌsai cʌʌga maatʌ caʌcana vʌʌsi ñiooquidʌ dai mʌsai cʌʌga maatʌna isducatai gʌaagai isoidacagi.

10 Mai poduucai sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ oidacagi ivuaadatai istumaasi Diuusi ipʌlidi poduucai isduucai gʌaagai isivuaadagi vʌʌsi vaavoitudadami. Poduucai iduñia agai aapimʌ naana maasi cʌcʌʌgaducami dai vaamioma cʌʌga maatʌmu Diuusi.

11 Dai daanʌi aatʌmʌ Diuusi, ʌgai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai, sai ʌgai gʌnmaacana guvucadagadʌ vai poduucai siʌʌscadʌ oodami soimaasi gʌntaatamituldadagi istutiada aapimʌ issoimaasi taatamadagi dai apiacʌʌgacʌrʌ oidacagi.

12 Diuusi gʌroigʌli gʌrsoimaascamiga cascʌdʌ viaa aatʌmʌ sʌʌlicami ʌʌmadu vʌʌsi aa vaavoitudadami isiimiagi tʌvaagiamu dai isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌijadagi. Cascʌdʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusi gʌroogacʌdʌ.

13 Ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu saidʌ ʌDiaavora camaitʌaanʌiña gʌriibʌdaga vai poduucai camaiʌʌgidi aatʌmʌ ʌDiaavora baiyoma ʌʌgidi aatʌmʌ Suusi Cristo. Ʌgai ʌrDiuusi maradʌ dai Diuusi sʌʌlicʌdʌ oigʌdai ʌgai.

14 Suusi Cristo ʌgai daidʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu muucucai curusiaba vai Diuusi oigʌldi gʌrsoimaascamiga.

———

15 Tomali ʌmaadutai mainʌidi Diuusi. DʌmOs Diuusi ootoi gʌmara
tʌvaagiaiñdʌrʌ tami oidigi daama vai poduucai oodami maatʌna istuiga
Diuusi. Ʌgai ʌrSuusi Cristo dai ʌpan tuiga Diuusi gʌooga. Suusi Cristo ʌgai
dai vaamioma viaa guvucadagai sitomasioorʌ.
16 Suusi Cristo idui vʌʌsiaʌcatai tʌvaagiʌrʌ dai oidi daama siʌʌsi istumaasi
maasi, ʌcaasi istumaasi maimaasi poduucai isduucai Diuusi ipʌli. Dai Diuusi
maradʌ idui vʌʌsi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ sai ʌgai siaa duutudaiña.
17 Diuusi maradʌ tomastuigaco oidaga Diuusi ʌʌmadu. Dai ʌgai cʌʌga
nuucada vʌʌsiaʌcatai sai maiugitʌna tomali oidigi, tomali tasai, tomali
sisiaavugai, tomali ʌmo istumaasi.
18 Dai Cristo ʌrtʌaanʌdamigadʌ vʌʌsi vaavoitudadami. Ʌgai maa ibʌdagai
utudui ʌvaavoitudadami. Dai ʌgai ʌrʌbaitʌcʌaacamigadʌ vʌʌscatai is-
maacʌdʌ ʌpamu duduaaca agai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ dai ʌgai vaamioma
tʌaanʌda agai istomasioorʌ.
19 Ʌgai poduucai ivueeyi. Ʌgai ʌrDiuusi cascʌdʌ. Diuusi ipʌli isʌCristo ʌpan
tuigacagi ʌgai.
20 Diuusi ootoi gʌmara tami oidi daama tʌvaagiaiñdʌrʌ sai ʌgai muu-
cuna curusiaba sai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami dai Diuusi oigʌldi
soimaascamigadʌ. Dai muucucai Suusi Cristo poduucai vʌʌscatai oidigi
daama oidacami istutuidi iscamaivui vʌʌtʌcagi Diuusi. Dai vʌʌsiaʌcatai
oidigi daama dai tʌvaagiʌrʌ Diuusi utulda agai sai ʌpa maascana aidʌsi
tucamidʌrʌ idui ʌgai.
21 DʌmOs aapimʌ ʌʌquioma maitʌrmamaaradʌcatadai Diuusi baiyoma
vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai aapimʌ Diuusi soimaasi ivuaadatai.
22 DʌmOs sivi camaivuidʌrʌ vʌʌtʌ aapimʌ Diuusi muucucai Suusi Cristo
curusiaba dai poduucai Suusi Cristo gʌnvaidacaimu Diuusi vuitapi
caoigʌldacai gʌnsoimaascamiga dai camaisoimaasi duucamicamu dai
ʌcovai vuvaidadʌcamu mʌsaidʌ ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ.
23 Suusi Cristo iduñia agai gomaasi isaapimʌ apiavaavoitudadagi ʌgai
dai cʌʌga vaavoitudadagi ismaitiipu ʌmai vʌʌsi oidigʌrʌ ismaacʌdʌ viaa
guvucadagai iscʌʌgacʌrʌ vuviaadagi oodami dai apiavaavoitudadagi vʌʌsi
Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai vaa ñiooqui cʌʌgaducʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ gaaagidi
ʌvaavoitudadami vʌʌsi oidigi daama dai ismaacʌdʌ camaí aapimʌ dai is-
maacʌdʌ aanʌ Paavora gaaagidi tomasiaacoga.

———

24 Baigiñʌlidi aanʌ soimaasi taatamaitai aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ. Suusi Cristo
soimaa taata vaavoitudadami vʌʌtarʌ. Dai poduucai isduucai ʌgai soimaasi
taata aanʌ ʌʌpʌ soimaasi taatamai soicʌitai vaavoitudadami.
25 Diuusi giñmaa ʌmo sʌʌlicami ansai aanʌ gʌnsoicʌiña aapimʌ ʌʌmadu aa
vaavoitudadami mʌsai vaamioma cʌʌga maatʌna Diuusi ñiooquidʌ
26 ismaacʌdʌ ʌʌquioma maitʌmaatʌcatadai. DʌmOs sivi Diuusi
gʌrmaatʌtuli vʌʌsi gomaasi. Aatʌmʌ ʌrʌcovai vuvaidadʌ ʌgai.
27 Diuusi ipʌli isvʌʌsi vaavoitudadami maatʌcana isSuusi Cristo
gʌrʌʌmadu daja aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai, dai cascʌdʌ cʌʌ maatʌ
isiimia ragai Diuusi ʌʌmadu. Goñiooqui sʌʌlicʌdʌ cʌʌgadu daidʌ ʌrʌgai
vʌʌtarʌ ʌʌpʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Ʌʌquioma maimaatʌcatadai oodami
goñiooqui dʌmOs sivi casi gʌmaatʌ.
28 Tomasiaaco siaaco ajioopada aatʌmʌ aagidiña aatʌmʌ vʌʌsi oodami sai
Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami. Aagidiña aatʌmʌ oodami sai gʌaagai
isgajiaadʌrʌ viaagi vʌʌsi soimaascami dai cʌʌga mamaatʌtuldi aatʌmʌ
vʌʌscatai sai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ vuvaidi tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi.
Aatʌmʌ ipʌlidi issoicʌdagi oodami sai vaamioma cʌʌga vaavoitudana dai

sai vaamioma maatʌna Diuusi ñiooquidʌ dai sai vaamioma cʌʌga ivuaadana istumaasi Diuusi ipʌlidi vaavoitudaitai Suusi Cristo.

29 Gomaasi ʌrgiñaa duiñdaga naidʌ povueeyi aanʌ vʌʌsi giñguvucadagacʌdʌ ismaacʌdʌ giñmaacai Suusi Cristo.

2

1 Aanʌ ipʌlidi mʌsai maatʌna aapimʌ sai aanʌ duudatai gʌntʌtʌgitoi aapimʌ ʌʌmadu vʌʌsi ʌvaavoitudadami Laodiseeʌrʌ oidacami ʌʌmadu vʌʌsi ʌgaa ismaacʌdʌ maiquiaa giñmaatʌ. Dai sʌʌlicʌdʌ daanʌi aanʌ Diuusi sai ʌgai gʌnsoicʌiña aapimʌ ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ caaagai aanʌ mʌsai apiavaavoitudaiña ñiooquidʌ.

2 Dai aanʌ ipʌlidi mʌsai aapimʌ baigʌnʌʌliatudaiña aipaco gʌnoigʌadaitai, dai mʌsai cʌʌga maatʌ nʌidiña Diuusi ñiooquidʌ dai mʌsai cʌʌga maatʌna vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ aagaitai Suusi Cristo. Vʌʌsi gomaasi ʌʌquioma maimaatʌcatadai oodami.

3 Suusi Cristo ʌgai dai vaamioma cʌʌga tʌtʌgitoi sitomasioorʌ dai ʌgai gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌga maatʌna naana maasi istumaasi istumaasi maatʌ Diuusi dai poduucai aliʌ sastuduacamu aatʌmʌ.

4 Gomaasi gʌnaagidi aanʌ vai tomali ʌmaadutai maitʌnvupuiirumadaiña cʌʌ baimaasi ñiooqui gʌnaagidi mʌsai ʌʌgidi caʌcana.

5 Tomasi maigʌnʌʌmadu daja aanʌ vʌʌscʌrʌ gʌntʌtʌgitoi aanʌ aapimʌ dai baigiñʌlidi aanʌ maatʌcatai isaapimʌ vʌʌscatai viaa ʌmo tʌgitoidagai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoitudaitai Suusi Cristo.

6 Poduucai isduucai cavaavoitu aapimʌ Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidacai ʌgai poduucai gʌaagai isapiavaavoitudadagi aapimʌ sai ʌgai apiagʌnnuucada.

7 Dai gʌaagai isdaanʌdagi aapimʌ Suusi Cristo sai gʌnsoicʌiña mʌsai cʌʌga oidacana poduucai isduucai ʌgai ipʌlidi poduucai isduucai gʌnmamaatʌtuli aanʌ dai vʌʌscʌrʌ baigavʌr ʌnʌliada Diuusicʌdʌ vʌʌsi istumaasicʌdʌ istumaasi ʌgai idui aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ.

———

8 Maitavʌr dagitu aapimʌ isaa oodami gʌnvupuiirumadadagi vai poduucai maigajiaadʌrʌ vipiaa aapimʌ mamaatʌtuldiaragadʌ Suusi Cristo, gʌnmamaatʌtulditai ʌgai ʌmai mamaatʌtuldaragai ismaacʌdʌ maitʌrvaavoi. Istumaasi gʌnmamaatʌtuli ʌgai ʌroodami mamaatʌtuldaragadʌ dai oodami viituldaradʌ, gomaasi maitʌrSuusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ.

9 Suusi Cristo ʌrDiuusi daidʌ ʌroodami ʌʌpʌ ʌgai tami oidigi daama oidacatadai.

10 Dai Suusi Cristo gʌnʌʌmadu daja dai poduucai Diuusi gʌnʌʌmadu daja ʌʌpʌ. Poduucai aapimʌ viaa vʌʌsi istumaasi tʌgitu dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi. Suusi Cristo ʌgai dai tʌaanʌi vʌʌsiaʌcatai. Ʌgai vaamioma tʌaanʌi isDiuusi tʌtʌaañicarudʌ dai vaamioma tʌaanʌi siʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ.

11 Aidʌsi vaavoitu aapimʌ Suusi Cristo dai gʌnmaacacai ʌgai guvucadagai mʌsai camaisoimaasi ivuaadana gʌmaí isaapimʌ ʌrSuusi Cristo mamaatʌrdamigadʌ maisiu iquitʌcʌitai gʌntuucuga poduucai isduucai gʌmviituli ʌjudidíu.

12 Aidʌsi gʌnvapacoñi aapimʌ vaavoitudacai Suusi Cristo ʌpʌga vaapa aapimʌ suudarʌ. Gomaasi ʌrʌpan ducami isyaasapicamudai aapimʌ Suusi Cristo ʌʌmadu. Dai gooquiʌrʌ vuvaja suudagiaiñdʌrʌ. Gomaasi ʌrʌpan ducami isʌpan duduaaca vaavoitudaitai isDiuusi viaa guvucadagai dai ʌgai ʌgai dai duaacali Suusi Cristo coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ gʌguvucadagacʌdʌ.

13 Λʌquioma maiviaacatadai aapimʌ ibʌdagai utudui soimaasi ivuaadatai
dai vui vʌʌtʌcana Diuusi dʌmos sivi Diuusi gʌnmaa ibʌdagai utudui dai oigʌli
ʌgai gʌnsoimaascamiga vaavoitudacai aapimʌ Suusi Cristo.
14 Dai tomasi aapimʌ gʌpiʌr vʌʌtʌcatadai maiʌʌgiditai Diuusi
sʌʌlicamigadʌ vʌʌscʌrʌ Diuusi oigʌli gʌnsoimaascamiga, Suusi Cristo muu
curusiaba cascʌdʌ.
15 Aidʌsi Cristo muu curusiaba vaamioma istui isʌDiaavora ʌʌmadu
ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ dai poduucai vʌʌsi oodami istutuidi ismaatiagi
isvaamioma viaa guvucadagai Suusi Cristo siʌDiaavora.

———

16 Isʌmaadutai gʌnaagiadagi sai maitʌaagai mʌscuaadagi ʌʌmo cuaadagai
dai sai maitʌaagai isgayʌʌdagi ʌʌmo istumaasi dai sai aliʌsi gʌaagai issiaa
duutuadagi ʌmo tasai siaa duudagaicatai ʌgai siʌpʌ ʌmo ibʌstaraga tasʌrʌ
siʌpʌ tomastuma tasai maitavʌr ʌʌgiada aapimʌ ʌgai.
17 Vʌʌsi gomaasi ʌroodami ʌʌquidadʌ sʌʌlicamigadʌcatadai dai
camaiñamʌga aidʌsi abiaadʌrʌ divia Suusi Cristo. Suusi Cristo
mamaatʌtuldaragadʌ ʌgai dai namʌga sivi.
18 Maitavʌr vaavoitudada aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ gʌnaagiadagi sai
maicʌʌgacʌrʌ vuvaquia agai aapimʌ ismaisiaa duutuadagi Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ tomasi ʌgai gʌnaagiadagi sai nʌidi ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ
mainʌidi aa oodami. Λgai gaaagidi sai sioorʌ maisiaa duutuadagi Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ sai aliʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi. Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ
pocaitiadagi gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi tomasi maiviaa istuisidʌ gʌgʌrducʌdʌ
gʌnʌliadagi dai ʌgai ivuaada ʌlidi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi.
19 Λgai maicʌʌga vaavoitudai Suusi Cristo. Suusi Cristo
ʌrgʌrbaitʌcʌaacamiga daidʌ ʌgai soicʌi vʌʌsi ʌvaavoitudadami sai
vaamioma cʌʌga maatʌna istumaasi ipʌlidi Diuusi isivuaadagi dai sai
ʌmo tʌgitoidagai viaacana vʌʌscatai poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi.
20 Aidʌsi abiaadʌrʌ vaavoitu aapimʌ Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ
cagajiaadʌrʌ viaa aapimʌ oodami mamaatʌtuldaragadʌ ismaacʌdʌ gaaagidi
sai sioorʌ ʌʌgiadagi oodami sʌʌlicamigadʌ dai oodami viituldaragadʌ sai
ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuvaquia agai. Cascʌdʌ maitʌaagai isapiaʌʌgiadagi
ʌoodami viituldaragadʌ ismaacʌdʌ maitʌrsoiñi.
21 Λoodami pocaiti sai maitʌaagai iscuaadagi ʌʌmo cuaadagai sai tomali
maitʌaagai isdʌʌcadagi, tomali istaatamadagi.
22 Vʌʌsi gomaasi ʌroodami mamaatʌtuldaragadʌ maisiu Diuusi. Λcuaadagai
otoma uugiatʌi.
23 Λoodami ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi gomaasi poʌlidi isʌrsastudugami.
Λgai pocaiti sai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi vaamioma cʌʌga siaa
duutuadagi oodami Diuusi. Dai sai maicuaadatai ʌʌmo cuaadagai ʌrsoiñi
oodami vʌʌtarʌ sai vaamioma cʌʌga oidacana dai sai maigʌgʌrducʌdʌ
gʌnʌlidiña dʌmos maitʌrvaavoi. Gomaasi maitʌrsoiñi oodami vʌʌtarʌ isga-
jiaadʌrʌ viaagi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi isivuaadagi.

3

1 Aidʌsi abiaadʌrʌ vaavoitu aapimʌ Suusi Cristo, Diuusi gʌnmaa ibʌdagai
utudui ducami iscaduduaacamudai aapimʌ poduucai isduucai Suusi Cristo
duaaca, cascʌdʌ gʌaagai isvʌʌscʌrʌ tʌtʌgitodagi istumaasi aagai Diuusi
ñiooquidʌrʌ aagaitai ʌtʌvaagi siaaco daja Suusi Cristo Diuusi ʌʌmadu dai
tʌaanʌi.
2 Tʌtʌgitodavurai istumaasi ʌrcʌʌgaducami maisiu istumaasi
ʌrsoimaascami.

3 Dʌmos sivi gajiaadʌrʌ viaa aapimʌ soimaascami dai Diuusi gʌnnuucada
vaavoitudacai aapimʌ Suusi Cristo.
4 Dai ʌgai gʌrʌʌmadu daja cascʌdʌ tomastuigaco oidacamu aatʌmʌ. Dai
siʌʌscadʌ Suusi Cristo ʌpamu diviagi dai tʌaanʌdagi aatʌmʌ ʌʌpʌ tʌaanʌda
agai ʌgai ʌʌmadu.

———

5 Cascʌdʌ gajiaadʌrʌ avʌr vipiaada aapimʌ vʌʌsi istumaasi soimaascami.
Maitavʌr googosi gʌnducamica, dai maitavʌr coimudadʌ tuutiaca, dai
maitavʌr ipʌliada gavustuidaga. Sioorʌ ipʌliadagi gavustuidaga ʌgai gia
maisʌʌlicʌdʌ siaa duutudai Diuusi baiyoma siaa duutudai tumiñsi dai naana
maasi istumaasi.
6 Cascʌdʌ sʌʌlicʌdʌ baamucui Diuusi ʌgai vui ismaacadʌ maiʌʌgidi dai
soimaasi taatatuldia agai ʌgai.
7 Dai ʌʌquioma aapimʌ povuaadana,
8 dʌmos sivi gajiaadʌrʌ avʌr vipiaada vʌʌsi gomaasi. Maitavʌr baacocoda,
maitavʌr soimaasi taatamituldiada ʌliada aa, dai maitavʌr vui ñioocada aa,
dai maitavʌr sigal naasi ñioocada aa vui.
9 Dai maitavʌr gʌnyaatagiada aipacoga. Aapimʌ cagajiaadʌrʌ viaa vʌʌsi
gosoimaascami ismaacʌdʌ ʌʌquioma ivuaadana cascʌdʌ.
10 Sivi caviaa aapimʌ ibʌdagai utudui. Diuusi ʌgai daidʌ idui oodami dai
sivi Diuusi gʌnsoicʌi mʌsai vaamioma ʌpan tuutiacana aapimʌ ʌgai. Diuusi
ipʌlidi isaapimʌ cʌʌga maatʌ ʌgai cascʌdʌ.
11 Ʌvaavoitudadami ʌmadugan duucai gʌnnʌidi vʌʌscatai tomasi
ʌrjudidíu ismaitʌrjudidíu ʌʌpʌ, tomasi iquitʌquicagai tuucugadʌ ischo
ʌʌpʌ, tomasi ʌrtami oidacami siʌrsibʌacoga oidacami ʌʌpʌ, tomasi
ʌrpipiooñi siʌrtʌtʌaanʌdami ʌʌpʌ. Casiavʌr maitʌtʌgitoda gomaasi,
baiyomavʌr tʌtʌgitoda isSuusi Cristo ʌrgʌrbaitʌcʌaacamiga dai ʌgai vʌʌsi
vaavoitudadami ʌʌmadu daja.
12 Diuusi gʌroigʌdai daidʌ ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsaidʌ ʌrmaamaradʌcana.
Soigavʌr gʌnʌliada aacʌdʌ, dai cʌʌ tuutiaca, dai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada,
dai soicʌdavurai aa oodami, dai maioomaliaca.
13 Dai maitavʌr vui ñioocada aapimʌ aa ismaacʌdʌ soimaasi
gʌntaatamituldadagi baiyomavʌr oigʌldada ʌgai poduucai isduucai Suusi
Cristo gʌrtʌaanʌdamiga gʌroigʌldi.
14 Dai vʌʌscʌrʌ aliʌsi gʌnoigʌada aipacoga poduucai viaacamu aapimʌ ʌmo
tʌgitoidagai.
15 Diuusi ʌcovai vuvaitu vʌʌsi vaavoitudadami dai ʌgai ipʌlidi isvʌʌscatai
viaacagi ʌmo tʌgitoidagai. Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi dai
poduucai camaitʌncocoadamu. Dai baigavʌr ʌnʌliada Diuusicʌdʌ.
16 Aliʌsi gʌaagai istʌtʌgitoda Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ. Podu-
ucai vaamioma sastuduacamu aapimʌ gʌnmamaatʌtulditai aipacoga dai
gʌnmaacaitai ñiooqui aipacoga. Ganʌʌdavurai aapimʌ Diuusi nʌidadʌ dai
baigʌnʌʌliada Diuusicʌdʌ.
17 Vʌʌsi mʌstumaasi ivuaadagi siʌpʌ aagadagi vʌʌscʌrʌ avʌr ivuaada istu-
maasi oojoidi Suusi Cristo. Dai baigavʌr ʌnʌliada Diuusicʌdʌ Suusi Cristo
gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ.

———

18 Aapimʌ ooqui ʌʌgiadavurai gʌncuucuna, Diuusi ipʌlidi ispovuaadagi
vʌʌsi ooqui vaavoitudadami cascʌdʌ.
19 Aapimʌ cʌcʌʌli oigʌadavurai gʌnooñiga dai maioomaliaca ʌgai vui.
20 Aapimʌ aali ʌʌgiadavurai gʌndʌʌdʌ vʌʌscʌrʌ poduucai aliʌ baigʌʌlidiña
Diuusi.

21 Aapimʌ ismaacʌdʌ maamara maitavʌr oomaliaca ʌgai vui vai ʌgai cʌʌga
gʌnʌʌgidiña.
22 Aapimʌ pipiooñi ʌʌgiadavurai gʌnaamu maisiu mosʌcaasi siuu duucu
gʌnnʌijadagi gʌnaamu ipʌliditai ispotʌiya ʌgai mʌsai aliʌ sastuduga baiy-
omavʌr vʌʌscʌrʌ cʌʌga aata vuaada siaa duutudaitai Suusi Cristo.
23 Tomastuma aa duiñdagai ismaacʌdʌ ivuaadagi aapimʌ sʌʌlicʌdʌ avʌr
cʌʌga ivuaada ducami issoicʌdamudai aapimʌ Suusi Cristo dai maisiu
oodami,
24 maatʌcatai sai iimia agai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu oidaca agai
tomastuigaco, aapimʌ ivueeyi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo aa duiñdadʌ
cascʌdʌ.
25 Dʌmos sioorʌ soimaasi ivuaadagi, Diuusi soimaasi taatamituldia
agai ʌgai. Diuusi ʌgai dai vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami vʌʌsi
oodamicʌdʌ.

4

1 Aapimʌ gaaamu aliʌsi gʌaagai mʌscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi gʌnpipiooñiga
didʌ tʌaanʌdagi mosʌcaasi istumaasi ʌrsʌʌlicami. TʌtʌgitodavuraiI
isgʌntʌaanʌdamiga tʌvaagiʌrʌ daja.
2 Duudatai avʌr daanʌda Diuusi baigʌnʌliaracʌdʌ sai gʌnsoicʌiña mai
cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ, cʌʌga vaavoitudaitai Diuusi. Dai baigavʌr
gʌnʌliada aapimʌ Diuusicʌdʌ.
3 Dai daanʌdavurai aapimʌ Diuusi ʌʌpʌ sai ʌgai giñsoicʌiña nai gaaagiada
isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami gomaasi ʌʌquioma maimaatʌcatadai
oodami. Sivi maisapi aanʌ gaaagiditai gomaasi.
4 Dai daanʌdavurai aapimʌ Diuusi sai ʌgai giñsoicʌiña nai cʌʌga
gamamaatʌtuldadagi aanʌ Diuusi ñiooquidʌ poduucai isduucai gʌaagai
isivuaadagi.
5 Cʌʌgavʌr tuutiaca aapimʌ ʌgai vui ismaacʌdʌ maivaavoitudai Suusi
Cristo apiavʌr gaagada isducatai aagidagi aapimʌ ʌgai Diuusi ñiooquidʌ.
6 Dai cʌʌgavʌr ñiooquiada ʌgai vʌʌscʌrʌ dai aagiada istumaasi ʌrsoiñi dai
cʌʌgavʌr aa nonoragiada tomastumaasi istumaasi gʌnaagiada ʌgai.

———

7-8 Tiiquico ʌrgʌraduñi vaavoitudadami dai aanʌ aliʌ oigʌdai goovai.
Goovai cʌʌga gʌrsoicʌi Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ. Cascʌdʌ gʌnootosda iñagai
aanʌ dai goovai gʌnaagidamu isducatai daraaja aatʌmʌ aanʌ ʌʌmadu aa
vaavoitudadami ismaacʌdʌ giñʌma daraaja. Dai poduucai baigʌnʌliadamu
aapimʌ.
9 Onesimo oida agai goTiiquico. Onesimo ʌrgʌraduñi ʌʌpʌ dai aliʌ oigʌdai
aatʌmʌ. Goovai ʌʌmadu aapimʌ ʌrʌgai vaa dʌvʌʌriʌrʌ oidacami dai cʌʌga
gʌrsoicʌi Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ. Goovai vʌgoocatai gʌnaagidamu is-
tuma ʌpʌvueeyi aatʌmʌ gʌrsaagida.
10 Aristarco giñʌʌmadu maisapi dai goovai Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi. Dai
Marcusi, Bernabé suculidʌ, Diuusicʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ. Dai ismʌʌca
aiyagi Marcusi cʌʌgavʌr miaadʌgida.
11 Dai Suusi Justo Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ. Ʌvaavoitudadami judidíu
saagidiaiñdʌrʌ mosʌcaasi Aristarcu ʌʌmadu Marcusi ʌʌmadu Justo giñsoicʌi
Diuusi aa duiñdadʌrʌ. Goovai sʌʌlicʌdʌ baigiñʌʌliatudai.
12 Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ Epaafarasi. Goovai ʌrColoosasiʌrʌ oida-
cami daidʌ goovai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdadʌ. Epaafarasi duudatai
daanʌi Diuusi sai gʌnsoicʌiña mai vaamioma cʌʌga vaavoituda Diuusi

ñiooquidʌ dai mʌsai vaamioma cʌʌga ivuaadana vʌʌsi istumaasi Diuusi ipʌlidi.

13 Dai aanʌ gʌnaagidi sai ʌgai sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi isaapimʌ ʌʌmadu ʌvaavoitudadami Laodiseeʌrʌ dai Yerapoliisiʌrʌ oidacami cʌʌga ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi.

14 Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ Ruucasi ismaacʌdʌ ʌrdoaadigami. Dai Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi Deemasi ʌʌpʌ.

15 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda gʌraaduñi vaavoitudadami Laodiseeʌrʌ oidacami. Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Niinafas ʌʌpʌ ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi quiidʌrʌ dai siaa duutudai Diuusi.

16 Siʌʌscadʌ canʌidagi aapimʌ idi oojai vʌrai ootosda ʌvaavoitudadami Laodiseeʌrʌ oidacami vai ʌgai nʌidana ʌʌpʌ. Dai ʌgai ʌʌpʌ gʌnootosdamu ʌoojai ismaacʌdʌ ooji aanʌ vʌrai nʌida aapimʌ ʌʌpʌ.

17 Dai aagidavurai aapimʌ Arquipo ansai aanʌ ootosdi ñiooqui sai aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ivuaadagi ʌaa duiñdagai ismaacʌdʌ maa Diuusi vaavoitudaitai ʌgai Suusi Cristo.

18 Sivi aanʌ, Paavora ʌʌgi giñnoovicʌdʌ gʌnoojidi cacuugatʌrʌ dai Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi. Dai tʌtʌgitodavurai ismaisapi aanʌ. Sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña aapimʌ.

Mosʌcaasi.

Idi ʌrʌʌpʌgadadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora ʌvaavoitudadami Tesaloniicʌrʌ oidacami

1 Gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Tesaloniicʌrʌ siaa
duutudaragai vʌʌtarʌ Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga,
gʌmviaatuldi aanʌ ʌʌmadu Silvaano dai Timoteo. Aanʌ anʌrPaavora.
Aatʌmʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo
cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi.

———

2 Aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ aliʌ baigʌrʌlidiña Diuusicʌdʌ gʌntʌtʌgitoitai aapimʌ. Dai
siʌʌscadʌ gamamadada aatʌmʌ daanʌi aatʌmʌ Diuusi sai gʌnsoicʌiña.
3 Dai vʌʌscʌrʌ tʌtʌgitoiña aatʌmʌ isducatai ivueeyi aapimʌ Diuusi aa
duiñdadʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo, dai isducatai aipaco gʌnsoicʌi aapimʌ
gʌnoigʌdaitai, dai isducatai apianʌnʌra aapimʌ siʌʌscadʌ diviagi Suusi
Cristo ʌpamu.
4 Giñaaduñi Diuusi aliʌsi gʌnoigʌdai aapimʌ dai maatʌ aatʌmʌ isʌgai
ʌʌcovai gʌnvuvaitu.
5 Aidʌsi gʌnaagidi aatʌmʌ isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuuviadami, aatʌmʌ
maisiu tomasduucai gʌnaagidi, aatʌmʌ Diuusi guvucadadʌcʌdʌ gʌnaagidi.
Gʌrʌʌmadu daacatai Diuusi Ibʌadʌ dai cʌʌga maatʌ aatʌmʌ sai vʌʌsi is-
maacʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ ʌrvaavoi. Aapimʌ cʌʌga maatʌ isducatai daraa-
jatadai aatʌmʌ gʌnsaagida aidʌtʌsi gʌndadiji mʌsai poduucai oidacana
aapimʌ ʌʌpʌ.
6 Daidʌ ʌrvaavoi mʌspoduucai idui aapimʌ dai ʌpan duucai oidacana
aapimʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ʌʌpʌ. Diuusi Ibʌadʌ gʌnsoicʌiña
mai aapimʌ baigʌnʌliaracʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ tomasi aa soimaasi
gʌntaatamituldiña.
7 Aidʌsi maí ʌvaavoitudadami Masedooniʌrʌ dai Acaiyʌrʌ mʌsducatai
oidacatadai aapimʌ poduucai maí ʌgai isducatai gʌaagai isoidacagi.
8 Dai poduucai aapimʌcʌdʌ maí Masedooniʌrʌ oidacami dai Acaiyʌrʌ
oidacami ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo ñiooquidʌ, Dai maisiu mosʌca ami vʌʌsi
aipaco gʌaagai gʌnvaavoidaraga. Cascʌdʌ aatʌmʌ camaiviaa isgaaagiadagi
siaaco casi gʌmaatʌ gomaasi.
9 Baiyoma ʌgai vaa ismaacʌdʌ maí gomaasi aagaiña aidʌtʌsi gʌndadiji
mʌsai aliʌ cʌʌga gʌrmiaadʌgi, dai mʌsducatai dagito ʌmoomono dai vaavoitu
ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi dai duaaca daidʌ ivuaada agai istumaasi Diu-
usi ipʌlidi.
10 Dai isducatai nʌnʌra aapimʌ isdiviagi Suusi Diuusi maradʌ
tʌvaagiaiñdʌrʌ. Ʌgai vaa Suusi ismaacʌdʌ duaacali Diuusi coidadʌ
saagidaiñdʌrʌ. Dai ʌgai ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida agai soimaasi
ivuaadami gʌgʌvituldaragadʌaiñdʌrʌ.

2

———

1 Aapimʌ giñaaduñi ʌʌgi maatʌ isaatʌmʌ maimosʌʌgicʌdʌ gʌndadiji.
2 Tomasi ʌʌquioma Filipoosiʌrʌ aa soimaasi ñiooqui gʌraagidi dai soimaasi
gʌrtaatatuli poduucai mʌsduucai camaatʌ aapimʌ. Dai vʌʌscʌrʌ aidʌtʌsi aayi
aatʌmʌ gʌndʌvʌʌragʌrʌ Diuusi gʌrsoí tʌsai gʌnaagidana ñiooquidʌ maidu-
aadimudacʌdʌ tomasi ami oidacami ʌʌpʌ gʌrvui vʌʌtʌcatadai.

3 Aidʌsi gʌnaagidi aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ aatʌmʌ gʌnaagidi mosʌcaasi
ismaacʌdʌ ʌrvaavoi, dai maisiu soimaasi tʌgitoidacʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ dai
tomali maitʌnyaatagida ʌrʌliditai.
4 Baiyoma Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu dai gʌrootoi tʌsai gʌnaagidana Diuusi
ñiooquidʌ dai gomaasi ʌgai ismaacʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ. Aatʌmʌ ivueeyi
istumaasi Diuusi ipʌlidi dai maisiu istumaasi ʌoodami ipʌlidi. Diuusi ʌgai
dai maatʌ gʌriibʌdaga iscʌcʌʌgadu ischo ʌʌpʌ.
5 Cʌʌga maatʌ aapimʌ isaatʌmʌ maitʌnvuiirumadai cʌʌ baimaasi ñiooqui
gʌnaagidi mʌsai gʌrcaʌcana, dai aatʌmʌ gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ maisiu
gamaitʌa ʌrʌliditai tumiñsi. Diuusi cʌʌga maatʌ vʌʌsi gomaasi.
6 Tomali ʌmo imidagai maitʌnaagidi aatʌmʌ aapimʌ mʌsai sʌʌlicʌdʌ siaa
gʌrduutudaiña dai tomali aa, cʌʌga istuidimudai aatʌmʌ isgʌntʌaanʌdagi
tʌtʌaanʌdami duucai ojootosadʌcatai Suusi Cristo.
7 Baiyoma cʌʌga gʌrtaatacai ivuaadana aatʌmʌ istumaasi aidʌsi
gʌnsaagida daraajatadai poduucai isduucai cʌʌga gʌtaatacai nunuucadaiña
ʌmo ooqui gʌmaamara.
8 Aliʌsi gʌnoigʌdaitadai aatʌmʌ dai sʌʌlicʌdʌ ipʌliditadai isgʌnaagidagi
Diuusi ñiooquidʌ. Baiyoma ipʌliditadai aatʌmʌ mʌsgʌrcoodagi isdagitocai
gʌnaagidagi Diuusi ñiooquidʌ. Sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdaitadai aatʌmʌ cascʌdʌ.
9 Giñaaduñi cʌʌga tʌgito aapimʌ siʌʌsi gaaata vuaadana aatʌmʌ dai
gamaitʌcʌiña cuaadagai aidʌsi gʌnsaagida daraajatadai aatʌmʌ dai
gʌnaagidiña Diuusi ñiooquidʌ. Tasʌrʌ dai tucarʌ gaaata vuaadana aatʌmʌ
maisiaa gʌnduiñda ʌrʌliditai gʌnvustuidaga.
10 Aapimʌ ʌʌmadu Diuusi cʌʌga maatʌ siʌʌ cʌʌga daraajatadai aatʌmʌ
aapimʌ vaavoitudadami gʌnsaagida maisoimaasi ivuaadatai dai poduu-
cai tomali ʌmaadutai maitistui isgʌpiʌrʌ gʌrsuuligagi tomali ʌmo istumaa-
sicʌdʌ.
11 Dai maatʌ aapimʌ ʌʌpʌ isduucai cʌʌga gʌrtaatacai gʌnmamaatʌtuldiña
aatʌmʌ aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ, dai gʌnaapʌnaquidiña mʌsai apiavaavoi-
tudaiña, dai gʌnaagidiña ʌʌpʌ sai gʌaagai mʌsʌʌgiadagi Diuusi. Dai vʌʌsi
gomaasi idui aatʌmʌ ʌpan duucai ʌmo gaooga ivuuadana gʌmaamaracʌdʌ.
12 Dai gomaasi idui aatʌmʌ ʌʌpʌ mʌsai cʌʌga oidacana isducatai Diuusi
ipʌlidi. Diuusi gʌnvaí mʌsai ʌʌmadu oidacana mʌʌca siaaco gatʌaanʌi ʌgai
siaaco vʌʌscatai siaa duutudai Diuusi.
13 Aidʌsi aatʌmʌ gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ aapimʌ vaavoitu maisiu ʌʌgi
gʌrñiooqui duucai baiyoma Diuusi ñiooquidʌ duucai dai poduuquiava ʌgai.
Cascʌdʌ aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ. Dai govaa Diuusi ñiooquidʌ ʌgai
dai gʌnsoicʌi mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana aapimʌ ismaacʌdʌ vaavoitudagi.
14 Giñaaduñi aidʌmʌsi vaavoitu aapimʌ gʌnaaduñi soimaasi gʌntaatatuli,
ʌpan duucai ʌjudidíu ismaacʌdʌ Judeeʌrʌ oidaga ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi
siaa duutudaragai Diuusi vʌʌtarʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo. Ʌgai ʌgai vaa
aaduiñdʌ soimaa taatamituldi ʌʌpʌ.
15 Dai ʌgai vaa judidíu ismaacʌdʌ soimaasi taatatuli gʌnaaduñi ʌgai dai
muaa ʌSuusi dai soimaasi gʌrtaatatuli aatʌmʌ ʌʌpʌ. Poduucai idui ʌʌpʌ
aaduiñdʌcardu coi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ aagiditadai Di-
uusi ñiooquidʌ. Ʌgai gia maitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi. Baiyoma
mosvuidʌr vʌʌtʌcana ʌgai vʌʌscatai.
16 Siʌʌscadʌ aagida ʌrʌliada aatʌmʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai ʌgai
ʌʌpʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi vaidʌ ʌjudidíu gʌrsobicʌiña tʌsai ma-
iaagidana. Dai poduucai vaamioma soimaasi ivueeyi ʌgai. Dʌmos sivi gia
casoimaasi taatatuldamu Diuusi ʌgai.

———

17 Aidʌsi guvucadacʌdʌ gʌndagito aatʌmʌ chiʌʌqui tasai aliʌsi
gʌntʌtʌgitoiña aatʌmʌ. Otoma gʌraaga aatʌmʌ dai gʌnnʌidaragai dai
maiquiaa istui.
18 Aatʌmʌ gamu iimia ragaitadai dai gʌnnʌida ragaitadai, dai aanʌ gia
muiyoco gamu imia iñaagaiña dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌDiaavora gʌrsobicʌiña.
19 Siʌʌscadʌ ʌpamu diviagi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo aliʌ
baigʌrʌliadamu aatʌmʌ ʌmapai daraajatai, cʌʌga maatʌ aatʌmʌ isami
daraajamu aapimʌ ʌʌpʌ dai aliʌ baigʌrʌliadamu aatʌmʌ tʌtʌgitoitai
ismaimosʌʌgicʌdʌ ʌpʌdui gʌraa duiñdaga gʌnsaagida.
20 Muidutai cʌʌga ñioocai aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ idui
aatʌmʌ aapimʌ gʌnsaagida dai aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ aapimʌcʌdʌ.

3

1 Cascʌdʌ aidʌsi camaitistui aatʌmʌ isvaamioma nʌnʌracagi
maimaatʌcatai mʌsduucai daraajatadai aapimʌ, ʌpʌrʌʌli aatʌmʌ isʌʌgi
viiyagi tami Ateenasiʌrʌ
2 dai ootosagi gʌraduñi Timoteo sai gʌnnʌidana. Goovai ʌrʌmoco is-
maacʌdʌ gʌrsoicʌi Diuusi aa duiñdadʌrʌ. Goovai gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ.
Tʌtai cascʌdʌ gaamucu ootoi sai gʌnavʌnaquidana dai gʌnsoiñana mʌsai
vaamioma vaavoitudana aapimʌ.
3 Sai tomali ʌmaadutai maioojodaiña soimaa taatamaitai. Aapimʌ cʌʌga
maatʌ tʌsviaa issoimaa taatamadagi.
4 Dai aidʌsi quiaa gʌnʌʌmadu daraajatadai aatʌmʌ, aatʌmʌ gʌnaagidiña
tʌsai soimaa taata ragaitadai. Tai povʌdui mʌsducatai camaatʌ aapimʌ.
5 Cascʌdʌ aidʌsi camaitistui aanʌ isnʌnʌracagi vaamioma ipiñʌʌli aanʌ
isootosagi Timoteo maatʌca iñʌliditai mʌsabai moʌʌ cʌʌga vaavoitudai
aapimʌ. Poʌliditadai aanʌ isʌDiaavora istutuidi issoimaasi gʌnduiñtuldagi
isgʌraa duiñdaga aapimʌ gʌnsaagida mosʌʌgi duuñimudai.
6 Dai goTimoteo cadivia ʌpamu mʌʌcadʌrʌ dai cʌʌgaducami ñiooqui
gʌrvuaapi mʌsai aapimʌ moʌʌ cʌʌga vaavoitudai dai gʌnoigʌdai aipacoga.
Dai povʌrtʌtʌdai mʌsai aapimʌ gʌrtʌtʌgitoi dai quiaa gʌroigʌdai dai mʌsai
gʌrnʌida ʌlidi poduucai isduucai gʌnnʌida ʌrʌlidi aatʌmʌ.
7 Cascʌdʌ gʌraaduñi tomasi aliʌ soimaa taatama aatʌmʌ aliʌ baigʌrʌlidi
maatʌcai isaapimʌ quiaa cʌʌga vaavoitudai.
8 Cascʌdʌ vaamioma siooma daraaja aatʌmʌ maatʌcai
mʌsapiavaavoitudai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.
9 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ.
10 Tasʌrʌ dai tucarʌ daanʌi aatʌmʌ Diuusi sai gʌrmaacana oigaragai tʌtai
ʌpamu gʌnnʌida aatʌmʌ dai gʌnsoiñagi mai vaamioma cʌʌga vaavoituda
aapimʌ.
11 Daidʌ ipʌlidi aatʌmʌ isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu gʌrtʌaanʌdamiga Suusi
Cristo otoma gʌrootosagi gaamucu tʌtai gʌnnʌida aatʌmʌ.
12 Daidʌ ipʌlidi aatʌmʌ ʌʌpʌ isDiuusi gʌrsoiñagi mai vaamioma gʌnoigʌada
aapimʌ aipacoga dai aa ʌʌpʌ. Poduucai isduucai gʌnoigʌdai aatʌmʌ.
13 Vai Diuusi gʌnsoiñana mai vaamioma vaavoituda aapimʌ dai poduucai
camaisoimaasi ivuaadagi Diuusi vuitapi dai maitʌrsoimaasi iducamicagi
siʌʌscadʌ diviagi gʌrtʌaanadamiga Suusi Cristo ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ
vaavoitudai.

4

———

1 Sivi gia gʌraaduñi ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo gʌrmaa sʌʌlicami
isgʌnaagida aatʌmʌ ʌmo istumaasi. Casi gʌnaagidi aatʌmʌ isducatai gʌaagai
mʌsoidacagi vai Diuusi baigʌʌliadagi aapimʌcʌdʌ dai aapimʌ poduucai
oidaga dai sivi gʌndaanʌi aatʌmʌ dai gʌnaagidi mʌsai moduucai oidacana.
2 Cʌʌga maatʌ aapimʌ isducatai gʌnaagidi aatʌmʌ mʌsaidʌ ivuaadana
ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo gʌrmaa sʌʌlicami cascʌdʌ.
3 Diuusi ipʌlidi mʌsaidʌ ivuaadana mosʌcaasi istumaasi ʌgai ipʌlidi dai
mʌsai maigoogosi gʌnducamicana.
4 Dai cʌcʌʌli gʌaagai issiaa duutuadagi gʌnooñiga dai maisoimaa taatamit-
uldiadagi
5 dai maisiu ivuaadagi ʌgaicʌdʌ istumaasi ipʌlidi isducatai ivueeyi ʌgai
ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi mosʌcaasi isducatai gʌaagai.
6 Dai tomali ʌmaadutai maitʌaagai isʌʌsiadagi gʌaaduñi ooñigadʌ, Diuusi
aliʌ soimaa taatamituldi sioorʌ pomaasi ivuaadagi poduucai isducatai casi
gʌnaagidi aatʌmʌ.
7 Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu aatʌmʌ tʌsaidʌ ivuaadana istumaasi
cʌʌgaducami dai maisiu soimaasi.
8 Poduucai sioorʌ gajiaadʌrʌ viaagi idi maatʌtuldaragai gajiaadʌrʌ vip-
ieeyi Diuusi maisiu oodami. Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ gʌrmaacai ʌʌgi
gʌIbʌdaga.
9 Dʌmos aanʌ gia camaiviaa isgʌnaagidagi isgʌaagai mʌsoigʌadagi
gʌnaaduñi, Diuusi casi gʌnmaatʌtuli isducatai gʌaagai mʌsgʌnoigʌadagi
aipacoga.
10 Aapimʌ gia poduucai ivueeyi vʌʌsi vaavoitudadami Masedooniʌrʌ
oidacami ʌʌmadu. Dai gʌndaanʌi aatʌmʌ gʌraaduñi mʌsai vaamioma
gʌnoigʌdaiña.
11 Cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca, dai tʌgitocavurai ʌʌgi gʌnaa duiñdagʌrʌ, cʌʌgavʌr
gaaata vuaada tʌsduucai casi gʌnaagidi,
12 vai siaa gʌnduutudaiña ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami dai vai
maiviʌʌgacana istumaasi gʌnquiiyʌrʌ.

———

13 Gʌraaduñi aatʌmʌ ipʌlidi mʌsmaatʌcagi isducatai ʌpʌvueeyi
ʌcoidadʌcʌdʌ mai aapimʌ maisoigʌnʌʌliadagi ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ
maitʌgito isiimiagi Diuusi ʌʌmadu.
14 Poduucai isducatai vaavoitudai aatʌmʌ isSuusi muu dai ʌpamu duaaca
poduucai ʌʌpʌ gʌaagai tʌsvaavoitudadagi sai Diuusi duduaacalda agai is-
maacʌdʌ coiyagi vaavoitudaitai Suusi Cristo.
15 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo gʌrmaatʌtuli
sai aatʌmʌ ismaacʌdʌ maiquiaa coiyagi siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo
maibaitʌqui iimia ragai ʌgai ismaacʌdʌ cacoiyagi.
16 Ʌgai ʌʌgi divia agai tʌvaagiañdʌrʌ dai tʌaañia agai ʌmo tʌaanʌdamigadʌ
Diuusi tʌtʌaañicarudʌ sai iiñooquidana ʌvaavoitudadami trompeetagadʌcʌdʌ
Diuusi siotoma duduaacamu ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ coi
17 dai ʌmapai iimimu ismaacʌdʌ maiquiaa coiyagi ʌʌmadu iicomai saagida
dai vuidʌrʌ aimu ʌtʌaanʌdami siʌgai gʌrvaidacaimu tʌvaagiamu sivʌʌscʌrʌ
ʌʌmadu daraajamu aatʌmʌ.
18 Cascʌdʌ idi ñiooquicʌdʌ avʌr gʌnaapʌnaquiada aipacoga.

5

1 Dʌmos giñaaduñi aapimʌ maitʌgito isgʌnaagida aanʌ siʌʌscadʌ tomali
istuigaco ʌpʌduñia agai gomaasi.

2 Aapimʌ cʌʌga maatʌ sai ʌtʌaanʌdami divia agai siʌʌscadʌ siooma
mainʌnʌracagi poduucai isduucai didivai ʌmo ʌʌsivogami tucarʌ.
3-4 Siʌʌscadʌ ʌoodami ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi dai tomali
maiʌʌgidi istumaasi ipʌlidi pocaitiadagi: “Sivi gia cʌʌga gʌriibʌstacan tada
aatʌmʌ maitiipucatai istucʌdʌ vuaama ʌrʌliada aatʌmʌ”. Amaasi ʌgai sito-
dian duucai Diuusi ugititudamu ʌgai. Poduucai siʌtodian duucai coocorʌi
ʌmo ooqui siʌʌscadʌ duaadia agadagi. Poduucai ismaacʌdʌ maivaavoi-
tudai maiviaacamu oigʌldaragai. Dʌmosaapimʌgiñaaduñi maitʌrʌpan
ducami ʌgai ismaacʌdʌ mosʌcaasi soimaascami tʌtʌgitoiña dai mainʌnʌra
istuigaco divia agai ʌtʌaanʌdami poduucai isduucai ʌmo oodami ismaacʌdʌ
mainʌnʌra ʌmo ʌʌsivogami.
5 Vʌʌscataiaapimʌ gia vaavoitudai Diuusi dai ʌʌgidi istumaasi ʌgai ipʌlidi,
cascʌdʌ aapimʌ ʌrʌpan ducami ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ tasʌrʌ aimʌrai siʌʌscadʌ
cʌʌga maasi oidigi. Aatʌmʌmaitʌrʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai dai
maiʌʌgidi istumaasi Diuusi ipʌlidi ʌgai ʌrʌpan ducami ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ
tucapi aimʌrai.
6 Cascʌdʌaatʌmʌmaitʌaagai tʌsi ʌrʌpan ducamicagi ʌgai ismaacʌdʌ tomali
ʌmo imidagai maitʌtʌgitoi Diuusi ʌgai ʌrʌpan ducami ʌmo cʌʌli coosocami,
aliʌsi gʌaagai isapiatʌtʌgitoda aatʌmʌ Diuusi dai cʌʌga gʌrtʌtʌgitodagi mai-
siu ʌpan duucai ʌmo navamudadʌ.
7 Ismaacʌdʌ maitʌtʌgitoi Diuusi dai ismaacʌdʌ aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami
ducami istucapi ajioopadagi.
8 Dʌmosaatʌmʌismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo aliʌsi gʌaagai iscʌʌga
gʌrtʌtʌgitodagi maisiu ʌpan duucai ʌmo navamudadʌ. Gʌaagaitʌsvʌʌscʌrʌ
apiavaavoitudadagi Suusi Cristo dai oigʌadagi vʌʌscatai dai poduucai
gʌrsoicʌdagi vai maitʌrmaitʌagi ʌDiaavora ʌpan duucai ʌmo sandaaru
gʌaadai ʌmo tagiña giacarui covocami dai ʌgaicʌdʌ gʌsoicʌiña sai maituu-
cugadʌrʌ vaacʌna mastagadʌ ʌsaayudʌ. Dai gʌaagai tʌsapiavaavoitudadagi
isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida agai dai gʌrvaavoidaragacʌdʌ gʌrsoicʌdagi
ʌpan duucai ʌmo sandaaru gʌsoicʌi ʌmo vaiñomi vanamoicʌdʌ.
9 Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu dai maisiu gʌrgʌgʌvitulda agai baiyoma
cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida agai tʌsvaavoitudagi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.
10 Ʌgai ʌgai dai muu aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ dai poduucai siʌʌscadʌ diviagi
ʌgai gʌrvaidacaimu tʌsai ʌʌmadu daraajana tomatʌscoiyagi siʌʌpʌ quiaa
duduaacagi.
11 Cascʌdʌapiagʌnaapʌnaquiadavurai aipacoga dai apiaaipacoga
gʌnsoicʌda poduucai mʌsducatai casi ivueeyi.

———

12 Gʌraaduñigʌndaanʌiaatʌmʌmʌsai siaa duutudaiña ismaacʌdʌ aata
vueeyi aapimʌ gʌnsaagida dai vaamioma tʌaanʌi dai gʌnmaacai ñiooqui
isducatai gʌaagai mʌsoidacagi vaavoitudaitai.
13 Ʌgai ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ cascʌdʌ siaavʌr duutuada dai oigʌada.
Maitavʌr gʌnvupui ñioocada.
14 Gʌraaduñigʌnaagidiaatʌmʌmʌsai bagaiña ismaacʌdʌ maita aata
vueeyi, dai aapʌnaquiadavurai ismaacʌdʌ duduaadicui mosʌʌ soimaa
taatamitulditai ʌgai oodami dai aapʌnaquiadavurai ismaacʌdʌ camaicʌʌga
vaavoitudada dai maitavʌr oojoada tomali ʌmaadutai.
15 Gʌnnuucadacavuraidaimaisoimaasi ivuiidiada ismaacʌdʌ soimaasi
gʌnvuiidiadagi baiyoma avʌr vʌʌscʌrʌ cʌʌga ivuiidiada vʌʌscatai.
16 Dai vʌʌscʌrʌ avʌr baigʌnʌliada.
17 Dai vʌʌscʌrʌ avʌr gamamadada.

18 Dai vʌʌsicʌdʌ istumaasi ʌpʌvuaadagi gʌnsaagida gʌaagai
mʌsbaigʌnʌliadagi Diuusicʌdʌ. Poduucai ipʌlidi Diuusi mʌsivuaadagi
aapimʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo.
19 Dagitovurai Diuusi Ibʌadʌ vai gʌnsoiñana mai cʌʌga gʌnoigʌada aapimʌ.
20 Dai maitavʌr ʌmapiadʌrʌ vipiada ñiooquidʌ ʌmo Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ.
21 Dʌmos cʌʌga avʌr gʌntʌgito caʌca sabaigʌ ʌrDiuusi ñiooquidʌ mʌsmacʌdʌ
gʌnaagiadagi. SiʌrDiuusi ñiooquidʌcagi vʌrai vaavoituda.
22 Dai gajiaadʌrʌ avʌr viaa vʌʌsi soimaascʌdʌ.
23 Diuusi ʌgai dai gʌriibʌstudacan taadatudai. Dai sai Diuusi
maitʌndadagitoiña mʌssoimaasi ivuaadagi dai sai Diuusi nuucadacana
gʌniibʌdaga ʌʌmadu gʌntʌtʌgitoidaga ʌʌmadu gʌntuutucuga vai
maitʌrsoimaasi iducamica aapimʌ siʌʌscadʌ diviagi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi
Cristo.
24 Ʌgai ismaacʌdʌ ʌcovai gʌnvuvaitu vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi ʌgai aagai
dai sʌʌlicʌdʌ gʌnnuucadacamu ʌgai.

———

25 GʌraaduñI gamamadadavurai aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ.
26 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda vʌʌscatai gʌraaduñi.
27 Ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo sʌʌlicamigadʌcʌdʌ gʌndaanʌi aatʌmʌ mʌsai
vʌʌscatai vaavoitudadami vuitapi aagana idi oojai.
28 Gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña.
Mosʌcaasi.

Idi ʌrʌgotordadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora ʌvaavoitudadami Tesaloniicʌrʌ oidacami

1 GʌraaduñI vaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Tesaloniicʌrʌ siaa
duutudaragai vʌʌtarʌ Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga.
GʌnviaatuldI aanʌ ʌʌmadu Silvaano dai Timoteo. Aanʌ anʌrPaavora.
2 Aatʌmʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga
cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadatudacagi.

———

3 Tomasiuu duucu siuu duucu gamamadada aatʌmʌ viaa isvʌʌscʌrʌ aliʌ
baigʌrʌliadagi Diuusicʌdʌ gʌntʌtʌgitoitai aapimʌ, dai poduucai gʌaagai
tʌsivuaadagi, aapimʌ apiavaamioma vaavoitudai dai vaamioma gʌnoigʌdai
aipacoga cascʌdʌ.
4 Cascʌdʌ aatʌmʌ cʌʌga ñIoocaIña aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ ʌvaavoitudadami
ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu saagida. Dai potʌtʌdaIña aatʌmʌ mʌsai
aapimʌ apiavaavoitudai dai maiooJodai siʌʌscadʌ ʌoodami soimaasi
gʌntaatamituldadagi.
5 Poduucai ivueeyi aapimʌ gʌnsoicʌitai Diuusi. Poduucai Diuusi gatʌtʌgidi
iscʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi dai ʌgai gʌnvaidaquia agai mʌʌca siaaco tʌaanʌI ʌgai,
cascʌdʌ soimaasi taatamai aapimʌ.
6 Diuusi maatʌ isgʌaagai issoimaa taatatuldagi ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi
gʌntaatamituldi aapimʌ goovai ʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducami.
7 Dai aapimʌ ismaacʌdʌ soimaa taatamai sivi Diuusi gʌniibʌstudamu
aatʌmʌ gʌrʌʌmadu siʌʌscadʌ diviagi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo vʌʌsi go-
maasi ʌrcʌʌgaducami. Ʌgai tʌvaagiaiñdʌrʌ divimu gʌtʌtʌaañicaru gupuacʌdʌ
ʌʌmadu dai aliʌ dadadaquidamu.
8 Dai soimaa taatatuldamu ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi dai
tomali maiʌʌgidi Diuusi ñIooquidʌ ismaacʌdʌ aagai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviadami.
9 Dai Suusi ugititudamu ʌgai dai tomali ʌmo imidagai maimaaquimu
oigaragai isDiuusi ʌʌmadu iimia. Dai tomali maitʌʌgimu ʌgai Diuusi guvu-
cadadʌ tomali isduucai dadadacʌI ʌgai.
10 Siʌʌscadʌ diviagi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌgai
ʌcovai vuvaitu soimaasi ivuaadami saagidaiñdʌrʌ siaa duutuadamu. Dai
tomali maitʌʌgimu isducatai gʌntʌtʌgituagi nʌiditai ismaasi. Dai aapimʌ
ʌʌpʌ ami daraajamu vaavoitu aapimʌ Diuusi ñIooquidʌ aidʌsi gʌnaagidi
aatʌmʌ cascʌdʌ.
11 ApiadaanʌI aatʌmʌ Diuusi sai ʌgai gʌnsoiñana mai aapimʌ oidacagi isdu-
ucai ʌgai ipʌlidi. Ʌgai ʌgai ismaacʌdʌ gʌnvai mʌsai iimʌna ʌgai ʌʌmadu. Dai
daanʌI aatʌmʌ Diuusi ʌʌpʌ sai gʌnsoicʌIña gʌguvucadagacʌdʌ mai aapimʌ
ivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami ismaacʌdʌ aapimʌ ipʌliadagi, dai sai
gʌnsoicʌIña istumaasiʌrʌ ismaacʌdʌ ivuaada aapimʌ vaavoitudaitai Suusi
Cristo.
12 Vai poduucai aapimʌcʌdʌ mui oodami siaa duutudaIña
gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo, dai Suusi Cristo cʌʌga ñIoocadamu aapimʌ
gʌnvʌʌtarʌ. Gomaasi ʌpʌduñIa agai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌiditai Diuusi ʌʌmadu
gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.

2

———

1 Sivi gʌraaduñi gʌnaagidamu aatʌmʌ ʌmo ñiooqui. Suusi Cristo divia agai
dai gʌrʌmpaida agai tʌsai ʌʌmadu daraajana. GʌndaanʌI aatʌmʌ gʌraaduñi
2 mʌsai maitʌndadagitoiña isgʌnʌʌbʌcatadagi mosʌʌ otoma ʌgai
ismaacʌdʌ pocaiti sai cadivia gʌrtʌaanʌdamiga. Tomasi ʌʌmoco pocaitiadagi
isʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ tomasi ʌʌmadutai pocaitiadagi isaanʌ
aagidi, tomasi ʌʌmadutai pocaitiadagi isaatʌmʌ poduucai gʌnooji.
3 Maitavʌr gʌndadagitoda mʌsgʌnvupuiirumadadagi tomali ʌmo istumaa-
sicʌdʌ. Maiquiaa diviacai gʌrtʌaanʌdamiga muidutai vuidʌrʌ vʌʌtʌca agai
Diuusi. Dai divimu ʌcʌʌli ismaacʌdʌ mosʌca soimaasi ivueeyi, siDiuusi
ootosamu Diaavora ʌʌmadu.
4 ΛgaiʌʌgI tʌaanʌdami duucai gʌdaasa agai dai vuidʌrʌ caatʌca agai Diuusi
ʌʌmadu vʌʌsi istumaasi aagada ʌoodami siʌrDiuusi, ʌʌmadu vʌʌsi istumaasi
siaa duutuadagi ʌoodami. Dai ʌgai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu daiva agai
siaaco siaa duutudaiña ʌjudidíu Diuusi, dai pocaitiada agai sai ʌgai ʌrDiuusi.
5 ¿Casi mʌsmaitʌgito isvʌʌsi gomaasi gʌnaagidi aanʌ aidʌsi gʌnsaagida
daacatadai aanʌ?
6 Aapimʌ camaatʌ istumaasi ʌgai dai soobidaca sai maidiviana ʌgai
maiquiaa aʌcai istuigaco divia agai ʌgai.
7 Dai vʌʌscʌrʌ vʌʌsi aipacoga aliʌ soimaasi ivueeyi oodami ʌstocai
mui naana maasi istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi. Mosviʌʌga iscʌquivagi
taagiñaiñdʌrʌ sioorʌ soobidaca.
8 Vaida diviagi ʌsoimaasi ivuaadami vaida ʌtʌaanʌdami muaa agai
mosvustacai dai gʌdadadaquigacʌdʌ.
9 ΛDiaavora ʌgai dai ootosa agai ʌsoimaasi ivuaadami. Dai ʌgai aliʌ viaaca
agai guvucadagai. Daidʌ ivuaada agai mui naana maasi gʌgʌrducami
vupuiirumada ʌliditai oodami.
10 Mui naana maasi soimaascamicʌdʌ vupuiirumadada agai ʌgai is-
maacʌdʌ iimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu maioojoiditai ismaacʌdʌ ʌrvaavoi
ismaacʌdʌcʌdʌ istuidimudai ʌgai iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.
11 Cascʌdʌ Diuusi dagitua agai isʌcʌcʌʌli soimaasi ivuaadami
vupuiirumadadagi, dai Diuusi dagitua agai sai vaavoitudana ismaacʌdʌ
maitʌrvaavoi.
12 Dai poduucai vʌʌscatai ismaacʌdʌ maivaavoitudai ismaacʌdʌ ʌrvaavoi
oojoiditai issoimaasi ivuaadagi ʌgai Diaavora ʌʌmadu iimimu.

———

13 GʌraaduñI aliʌsi gʌnoigʌdai gʌrtʌaanʌdamiga. Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu
tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ dai cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaida agai. Aapimʌ cʌʌgacʌrʌ
vuvacʌi Diuusi Ibʌadʌcʌdʌ dai gʌnvaavoidaragacʌdʌ. Diuusi IbʌadʌI ʌgai
ismaacʌdʌ ʌcovai gʌnvuvaidi soimaasi ivuaadami saagidaiñdʌrʌ, cascʌdʌ
aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ DiuusicʌdʌI vʌʌsi imaasicʌdʌ.
14 Diuusi ñiooquidʌcʌdʌ ismaacʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ Diuusi gʌnvai mʌsai
cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna dai poduucai iimʌna ʌgai ʌʌmadu dai ʌʌmadu daraajana
ʌpan duucai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.
15 VʌʌsI gomaasicʌdʌ gʌaagai isapiavaavoitudada aapimʌ Suusi
Cristo. MosavʌI tʌgitoca aapimʌ vʌʌsi istumaasi gʌnmaatʌtuli aatʌmʌ
gʌrñiooquicʌdʌ dai oojaicʌdʌ.
16-17 Vai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ʌʌmadu Diuusi gʌrooga
baigʌnʌʌliatudaiña dai gʌnsoicʌiña mai aapimʌ ivuaadagi dai aagadagi
maiduduaadicuitai vʌʌsi istumaasi ʌrcʌʌgaducami. Diuusi gʌrooga ʌgai
ismaacʌdʌ gʌroigʌdai, dai vʌʌscʌrʌ gʌrsoicʌiña tʌsai maisoigʌrʌlidiña
dai maiduduaadicuiña. Dai Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌga
vaavoitudaiña nʌnʌracatai siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo. VʌʌsI gomaasi

ivueeyi Diuusi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ maisiu maitʌcʌitai aatʌmʌ mospoduucai ipʌlidi ʌgai cascʌdʌ.

3

———

1 Dai sivi gʌraaduñi gʌnaagidamu aatʌmʌ ʌʌpʌ ʌmo ñiooqui. Daanʌdavurai aapimʌ Diuusi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ vai ʌgai gʌrsoicʌiña tʌtai otoma gaaagida aatʌmʌ ñiooquidʌ aipacoga vai muidutai maatʌna isʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducami poduucai isduucai ʌpʌdui aapimʌ gʌnsaagida,
2 dai gʌrnuucadacana vai maisoimaasi gʌrvuiidiadagi oodami soimaasi ivuaadami, maisiu vʌʌscatai vaavoitudai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cascʌdʌ.
3 Diuusi gia vʌʌscʌrʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ aagai isiduñia agai. Ʌgai gʌnsoiñamu maicʌʌga vaavoituda aapimʌ dai ʌgai gʌnnuucadacamu vai maisoimaasi gʌnvuiididiña ʌDiaavora.
4 Dai aatʌmʌ cʌʌga maatʌ isDiuusi gʌnsoicʌi maiapiaivuaada istumaasi gʌntʌjai aatʌmʌ.
5 Vaidʌ Diuusi gʌnsoiñana mai aliʌsi tʌtʌgitoda isDiuusi gʌnsoicʌi dai isʌCristo aliʌ soimaa taata aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ dai vʌʌscʌrʌ maivui ñioo Diuusi.

———

6 Sivi gʌraaduñi gʌntʌaanʌi aatʌmʌ sʌʌlicamigadʌcʌdʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo mʌsai maisi urapʌcʌiña sioorʌ maitaaata vuaada ʌliada dai maiʌʌgiada ʌliada ʌgai ismaacʌdʌ gʌnmaatʌtuli aatʌmʌ.
7 Cʌʌga maatʌ aapimʌ isducatai gʌaagai isivuaadagi dai gʌrʌpan duucai oidacagi. Aatʌmʌ gaaata vuaadana aidʌtʌsi aapimʌ gʌnsaagida daraajatadai.
8 Dai vʌʌscʌrʌ aa namʌquidiña aatʌmʌ sioorʌ gʌrbibiadagi. Baiyoma aliʌsi gaaata vuaadana aatʌmʌ tasʌrʌ dai tucarʌ maisiaa gʌnvuiidiada ʌrʌliditai gʌnvustuidaga.
9 Tomasi aatʌmʌ viaacatadai sʌʌlicami isgʌnaagidamudai mʌsgʌrmaacadamudai istumaasi tʌgitocatadai aatʌmʌ, baiyoma gaaata vuaadana aatʌmʌ gʌnmaatʌtulda ʌrʌliditai isducatai gʌaagai isoidaca aapimʌ.
10 Aidʌsi gʌnsaagida daraajatadai aatʌmʌ, aatʌmʌ gʌnaagidi sai isʌmaadutai maitaaata vuaada ʌliada sai maitacuaadana.
11 Cajioma aatʌmʌ sai ʌʌmadutai aapimʌ maitaaata vueeyi dai vʌʌscʌrʌ gacueeyi dai sai aliʌsi gʌnvapasaiña aa aa duiñdadʌrʌ dai maitivuaadana ʌʌgi gʌnaa duiñdaga.
12 Ʌgai ismaacʌdʌ poduucai ivueeyi tʌaanʌi aatʌmʌ sʌʌlicamigadʌcʌdʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo saidʌ ivuaadana ʌʌgi gʌnaa duiñdaga dai gaagaiña istumaasi tʌgito dai maitʌvapasaiña aa aa duiñdadʌrʌ.
13 Gʌraaduñi maitavʌr iibiocorʌda ivuaadatai istumaasi ʌrcʌʌgaducami.
14 Isʌmaadutai maiʌʌgidagi istumaasi gʌnaagidi aatʌmʌ idi oojiʌrʌ, cʌʌgavʌr gʌntʌgito nʌijada sioorʌ ʌgai dai maisi urapʌcʌda vai siaa ʌrana.
15 Dʌmos maitavʌr gʌnsaayu duucai nʌijada, baiyomavʌr mamaacada ñiooqui gʌnsuculi duucai.

———

16 Gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ʌgai ismaacʌdʌ iibʌstudacan taadatudai vaavoitudadami. Dai ʌgai vʌʌscʌrʌ gʌniibʌstudacan taadatudai aapimʌ.

Vʌʌsiʌrʌ istumaasi ʌpʌvuaadagi vaidʌ Diuusi gʌnʌʌmadu daacana vʌʌscatai aapimʌ.
17 Aanʌ anʌrPaavora. Aanʌ angʌnviaatuldi ʌʌgi giñnovicʌdʌ oojacai. Ʌʌgi anpoduucai ivueeyi aanʌ vʌʌscʌrʌ siʌʌscadʌ oojagi ʌmo oojai.
18 Vaidʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña vʌʌscatai aapimʌ.
Mosʌcaasi.

Idi ʌrʌʌpʌgadadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora Timoteo

1 Aanʌ Paavora ʌrootosadʌ Suusi Cristo. Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviaadami
ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga giñtʌjai cascʌdʌ. Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ
isSuusi Cristocʌdʌ viaaca ragai naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami istu-
maasi nʌnʌra aatʌmʌ isDiuusi gʌrmaquia agai.
2 Gʌoojidi aanʌ aapi Timoteo. Aapi giñmara gʌducami vaavoitudaitai
aapi Suusi Cristo. Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo
gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnʌijadagi, dai soigʌnʌliadagi aapicʌdʌ, dai
ibʌstudacan tadacagi gʌibʌdaga.

———

3 Aidʌsi ii aanʌ Efeesoaiñdʌrʌ Masedonio dʌvʌʌriamu aanʌ gʌaagidi pʌsai
movaasi viʌʌna. Dai sivi ipʌlidi aanʌ isquiaa movaasi daaca aapi dai
aagiadagi ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami
4 sai camaitamamaatʌtuldiña cuentogadʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ gama-
maatʌtuldi ʌgai Diuusi ñiooquidʌ duucai. Gamamaatʌtuldi ʌgai mui naana
maasi istumaasi istumaasi ivuaadana ʌʌqui aaduñdʌcardu. Vʌʌsi gomaasi
maitʌrsoiñi ismaatʌcagi oodami isducatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami
baiyoma mosgʌnvupui ñioocaiña ʌgai.
5 Gomaasi gʌaagidi aanʌ ipʌliditai isʌgai aipacoga gʌnoigʌadagi gajiaadʌrʌ
viaacai vʌʌsi soimaascami, ivuaadatai mosʌcaasi istumaasi ʌrcʌʌgaducami
poduucai isduucai cʌʌga maatʌ isgʌaagai isivuaadagi, daidʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga
vaavoitudaitai Diuusi.
6 Dʌmos ʌʌmoco cagajiaadʌrʌ viaa istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai baiyoma
mosaatagaiña istumaasi maitʌrsoiñi.
7 Ʌgai ipʌlidi isʌoodami poʌliadagi isʌgai cʌʌga gamamaatʌtuldi
Moseesacaru mamaatʌtuldaragadʌ. Ʌgai guvucadagai viaacami
duucai ñioocai maimaatʌcatai tomali ʌgai ʌʌgi istʌiya ʌlidi istumaasi
gamamaatʌtuldi ʌgai.
8 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isMoseesacaru sʌʌlicamigadʌ aliʌ cʌʌgadu dʌmos
gʌaagai ismaatʌ caʌcagi istʌiya ʌlidi.
9 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai gomaa sʌʌlicami maitʌrʌcʌʌga ivuaadami
vʌʌtarʌ baiyoma ʌrʌmaicʌʌga ivuaadami vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ vuidʌrʌ
vʌʌtʌ dudunucami, dai maiʌʌgidi dudunucami tomali maiʌʌgidi Diuusi,
daidʌ ʌrsoimaasi ivuaadami, dai maisiaa duutudai Diuusi tomali Diuusi
mamaatʌtuldaragadʌ, dai coodai gʌdʌʌdʌ siʌpʌ aa oodami,
10 daidʌ ʌrgoogosi gʌnducami, dai gaʌʌsidi oodami, daidʌ ʌryaatavogami,
dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi ñiooquidʌ.
11 Diuusi ñiooquidʌ gʌraagidi cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai ismaacʌdʌ Diuusi
giñtʌjai sai aagidana aanʌ oodami. Diuusi ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucada-
gai dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga.

———

12 Baigiñʌlidi aanʌ Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamigacʌdʌ. Ʌgai cʌʌgacʌrʌ
giñnʌidi daidʌ giñmaacai guvucadagai ansai gaaagidiña ñiooquidʌ. Ʌgai ʌgai
dai ʌcovai giñvuusaitu ansaidʌ ʌrootosadʌcana

13 tomasi ʌʌquioma cʌʌdaiña aanʌ, dai galñaasi ñioocaiña aanʌ ʌgai vui, dai
soimaasi taatamituldiña aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgidiña ñiooquidʌ. DʌmOs Diu-
usi soigʌʌli aanʌcʌdʌ. Aanʌ maiquiaa vaavoitudaiña, cascʌdʌ maimaatʌcana
aanʌ istuma vueeyi.
14 Sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ giññʌidi Diuusi dai giñsoi ansai cʌʌga vaavoitudaiña
aanʌ dai cʌʌga oigʌdaiña Diuusi dai giñaaduñi vaavoitudadami vaavoituda-
cai aanʌ Suusi Cristo.
15 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai vʌʌscatai aliʌsi gʌaagai
isvaavoitudadagi. Suusi Cristo divia tami oidi daama dai cʌʌgacʌrʌ vu-
vaida agai soimaasi ivuaadami. Dai aanʌ vaamioma soimaasi ivuaadana
sivʌʌscatai.
16 DʌmOs Diuusi soigʌʌli aanʌcʌdʌ sai poduucai gʌmaatʌna sai Suusi Cristo
aliʌ cʌʌ tuiga dai maitiñoojogi tomasi aanʌ aliʌsi soimaasi ivuaadana ʌgai
vui. Dai poduucai gʌmaatʌ ʌʌpʌ sai Diuusi istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaidagi
tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi Suusi Cristo dai ʌgai istutuidi isiimiagi
tʌvaagiamu.
17 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai issiaa duutuadagi dai cʌʌga ñioocadagi Diuusi
vʌʌtarʌ tomastuigaco. Ʌgai tomastuigaco tʌaanʌi vʌʌsiaʌcatai dai tomastu-
igaco oidaga dai tomali ʌmaadutai mainʌidi. Tiipu tomali ʌmaadutai sioorʌ
ʌpan tuigacagi ʌgai. Dai ʌgai vaamioma cʌʌga tʌtʌgitoi sitomasioorai.
18 Timoteo, aapi giñmara gʌducami dai aapi Diuusi sandaarugadʌ
gʌducami. AliʌSi gʌaagai ismaiduaadicuitai ivuaada aapi Diuusi aa
duiñdadʌ. AliʌSi gʌaagai isapiacʌʌga vaavoitudadagi aapi Diuusi ñiooquidʌ
dai aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ivuaada aapi istumaasi cʌʌgadu ʌliada aapi
poduucai isduucai aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌʌquioma pʌsaidʌ
ivuaadana aapi.
19 ʌʌmoco maitivuaadana istumaasi maatʌ iscʌʌgadu cascʌdʌ camaicʌʌga
vaavoitudai.
20 Poduucai ʌpʌdui Imeneocʌdʌ dai Alejandrocʌdʌ. Dai aanʌ potʌtʌdai
saidʌ ʌDiaavora soimaasi taatatuldana sai poduucai camaigalñaasi ñioocaiña
Diuusi vui.

2

———

1 Gʌaagidaiñʌlidiaanʌisducatai gʌaagai mʌsivuaadagi mʌsiʌʌscadʌ
gʌnʌmpaidiadagi dai siaa duutuadagi Diuusi. AliʌSi gʌaagai isdaanʌdagi
aapimʌ Diuusi issoicʌdagi ʌgai oodami vʌʌsiaʌcataicʌdʌ, dai sai
baigʌnʌlidiña aapimʌ Diuusi vui nuucadatai ʌgai oodami.
2 AliʌSi gʌaagai isdaanʌdagi Diuusi sai soicʌiña gʌrtʌtʌaanʌdamiga dai
vʌʌsi tʌtʌaanʌdami vʌʌsi oidi daama oidacami vai maioidacana cocoodi dai
vai tiipucana sioorʌ gʌrsoobicʌdagi siʌʌscadʌ gʌrʌmpaidiada aatʌmʌ dai
siaa duutuadagi Diuusi dai poduucai istutuidi aatʌmʌ isvaamioma cʌʌga
oidacagi dai aipacoga gʌrsoicʌdagi.
3 AliʌSi ʌrcʌʌgai ispovuaada aatʌmʌ dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga
aliʌ baigʌʌlidiña gomaasicʌdʌ.
4 Dai ʌgai ipʌlidi sai vʌʌscatai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna dai cʌʌga maatʌcana
istumaasi ʌrvaavoi.
5 MosaliʌʌmO Diuusi oidaga. Dai mosaliʌmaduga ismaacʌdʌ soicʌi oodami
sai camaivuidʌrʌ vʌʌtʌcana Diuusi. Ʌgai ʌrSuusi Cristo ismaacʌdʌ oodami
duucai vusai.
6 Suusi Cristo ʌʌgi gʌdagito mʌsmuaagi sai poduucai Diuusi oigʌldana vʌʌsi
oodami soimaascamigadʌ. VʌʌSi gomaasi gʌmaí aidʌsi Diuusi ipʌli.

7 Cascʌdʌ Diuusi ʌcovai giñvusaitu ansaidʌ ʌrootosadʌcana Suusi Cristo ansai mamaatʌtuldana aanʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai aatʌmʌ. Vʌʌsi istumaasi gʌaagidi aanʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Aanʌ maiyaatavoga.

8 Tomasiaaco siaaco gʌnʌmpaidiadagi ʌvaavoitudadami ipʌlidi aanʌ isʌcʌcʌʌli daanʌdagi Diuusi sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña. Dai sioorʌ daanʌdagi Diuusi maitʌaagai isbaacoicagi, tomali maitʌaagai issoimaasi tʌtʌgitodagi gʌnaaduñi vui, baiyoma gʌaagai isgajiaadʌrʌ viaa gosoimaascami dai gamamadadagi tai vapañigitai gʌnoonovi.

9 Daidʌ ʌooqui maitʌaagai isvupuiiruacagi dai tomali maitʌaagai iscʌʌga bai gʌnvuaadagi oro nanacagicʌdʌ dai oro babaivucaicʌdʌ, dai yuucusi namʌacʌdʌ tomali maitʌaagai isnaana duucai gʌngagasiuvadagi mosai ipʌliditai siaa oodami cʌʌga gʌntʌgito nʌijadagi.

10 Baiyoma gʌaagai isivuaadagi naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami. Gomaasi aliʌsi gʌaagai isivuaadagi vʌʌsi ʌooqui ismaacʌdʌ siaa duutuadagi Diuusi.

11 Ʌooqui gʌaagai isdodoli daraajatai caʌcagi siʌʌscadʌ gamamaatʌtuldiadagi ʌcʌcʌʌli Diuusi ñiooquidʌ dai ʌʌgiditai caʌcagi.

12 Dai maitiipu oigaragai isooqui gamamaatʌtuldiadagi siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi ʌvaavoitudadami. Dai ʌooqui maitʌaagai istʌaanʌdagi ʌcʌcʌʌli baiyoma gʌaagai isdodoli daraajagi.

13 Diuusi ʌpʌga idui cʌʌli dai gooquiʌrʌ ooqui cascʌdʌ.

14 ʌDiaavora maivuiirumagi Adán, baiyoma vuiirumagi ʌgai Eva cascʌdʌ soimaasi idui ʌgai.

15 Daidʌ ʌooqui ʌgai dai maamatai. Diuusi ipʌli cascʌdʌ. Dai vʌʌscʌrʌ ooqui istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi vaavoitudaitai Diuusi, dai oigʌdaitai aa oodami, dai cʌʌgacʌrʌ oidacatai, dai maivupuiiruacatai.

3

———

1 Istumaasi gʌaagidamu aanʌ ʌrvaavoi. Isʌmaadutai ipʌliadagi isʌrbaitʌcʌaacamigadʌcagi vaavoitudadami ʌgai gia iduuñia ʌlidi ʌmo istumaasi cʌʌgaducami.

2 ʌvaavoitudadami baitʌcʌaacamigadʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vai poduucai tomali ʌmaadutai maigʌpiʌrʌ vuupadagi. Dai gʌaagai isʌmaaduacagi ooñigadʌ, dai maitʌaagai isvuiiruacagi, dai maitʌaagai ismosʌraimʌrdamicagi, dai gʌaagai isbaigʌʌliaracʌdʌ miaadʌgiadagi gʌdaividacami, dai gʌaagai iscʌʌga gamamaatʌtuldiadagi Diuusi ñiooquidʌ,

3 dai maitʌaagai isnavamutʌracagi, dai maitʌaagai isoomaliacagi, dai maitʌaagai isgamaitʌcʌdagi tumiñsi vupuiirumadaitai oodami. Baiyoma aliʌsi gʌaagai iscʌʌ tuigacagi, dai maitʌaagai iscocodatʌracagi, dai maitʌaagai ismuuquimudadʌ tuigacagi tumiñsiʌrʌ.

4 Aliʌsi gʌaagai iscʌʌga gatʌaanʌdagi gʌquiiʌrʌ, dai gʌaagai iscʌʌga mamaatʌtuldiada ʌgai gʌmaamara vai siaa duutuada ʌgai dai ʌʌgiadagi.

5 Sioorʌ maitistutiadagi isgatʌaanʌdagi gʌquiiyʌrʌ poduucai ʌʌpʌ maitistutiadamu ʌgai istʌaanʌdagi vaavoitudadami.

6 Sioorʌ utudama vaavoitudagi maitʌaagai isʌrbaitʌcʌaacamigadʌcagi vaavoitudadami ʌgai gʌducʌdʌ gʌʌliadan tada tʌaanʌdamicatai, vai Diuusi soimaasi taatatuldiagi poduucai isduucai soimaasi taatatuli ʌgai ʌDiaavora gʌducʌdʌ gʌʌliditai ʌgai.

7 Dai aliʌsi gʌaagai isʌmaivaavoitudadami siaa duutuadagi ʌʌpʌ vai maivi-
aacagi oodami istucʌdʌ gʌpiʌr vuupadagi dai maitʌaagai isgʌdagitu ʌgai
isʌDiaavora soimaasi iduiñtuldagi.

———

8 Daidʌ ʌsonʌrguucacamigadʌ ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami aliʌsi
gʌaagai isvʌʌsi oodami siaa duutuadagi, dai maitʌaagai isaagadagi ʌgai ʌmo
istumaasi dai ʌma maasi ivuaadagi, dai maitʌaagai isnavacoitʌracagi ʌgai,
dai maitʌaagai isgamaitʌcʌdagi ʌgai tumiñsi vupuiirumadaitai oodami.
9 Dai aliʌsi gʌaagai isapiavaavoitudadagi Suusi Cristo ma-
maatʌtuldiaragadʌ gomaasi ʌʌquioma maitʌmaatʌcatadai dai sivi gia
caasi gʌmaatʌ. Dai gʌaagai iscʌʌga maatʌcagi gʌtʌgitoidagʌrʌ ismaisoimaasi
ivueeyi.
10 Dai maitʌaagai mʌsmamaacadagi ʌmo cʌʌli ʌmo sʌʌlicami asta maatʌcai
isʌgai cʌʌgacʌrʌ oidacana poduucai isduucai gʌaagidi aanʌ isoidacagi.
11 Dai ʌooqui ʌʌpʌ ismaacʌdʌ gasoicʌdagi aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai siaa du-
utuadagi, dai maitʌaagai isñiñiooquidaracagi, dai maitʌaagai isvupuiiruacagi,
dai gʌaagai isvʌʌscʌrʌ cʌʌga ivuaadagi gʌaa duiñdaga.
12 Ʌmo sonʌrcʌaacami gʌaagai isʌmaaduacagi ooñigadʌ, dai gʌaagai
iscʌʌga tʌaanʌdagi gʌquiiyʌrʌ dai gʌaagai iscʌʌga mamaatʌtuldiada ʌgai
gʌmaamara vai siaa duutuada ʌgai.
13 Vʌʌsi sonʌrguucacami ismaacʌdʌ cʌʌga ivueeyi gʌnaa duiñdaga
vaamioma siaa duutudaiña oodami dai poduucai vaamioma cʌʌga
gaaagidiña ʌgai isducatai vaavoitudai.

———

14 Aanʌ ipʌlidi isotoma mʌʌca gʌnʌidagi. Dʌmos gʌoojidi aanʌ idi oojai,
15 siʌduñiada maiotoma imia aanʌ, camaatʌca aapi isducatai gʌaagai
pʌsoidacagi maradʌcatai Diuusi ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga. Aapi
ʌʌmadu aa vaavoitudadami ʌgai dai cʌʌga ñioocai Diuusi ñiooquidʌ vʌʌtarʌ.
16 Idi ñiooqui ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi aatʌmʌ ʌʌquioma
maitʌmaatʌcatadai dai goñiooqui aliʌ cʌʌgadu dai pocaiti:
Diuusi divia tami oidigi daama oodami duucai;
Dai aidʌsi ʌpan duaaca Diuusi Ibʌadʌ, guvucadadʌcʌdʌ poduucai cʌʌga
gʌmaí isʌgai ʌrDiuusi.
Dai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ nʌidi caduaacacai ʌgai.
Dai mui naana maasi oodami saagida gʌaagai isducatai ʌpʌdui Suusi
Cristocʌdʌ.
Dai vʌʌsi oidigi daama oidaga oodami ismaacʌdʌ cavaavoitudai.
Dai ʌpamu ii ʌgai tʌvaagiamu.
Ascaiti goñiooqui.

4

———

1 Dʌmos Diuusi Ibʌadʌ cʌʌga aagai sai cayoga ugitʌcai oidigi sai
ʌʌmoco gajiaadʌrʌ viaa agai gʌnvaavoidaraga, dai baiyoma ʌʌgiada agai
mamaatʌtuldiadami yaatavogami ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi istumaasi
ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ipʌlidi.
2 Ʌʌgiada agai ʌgai ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ismaacʌdʌ aagai
ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Tomasi ʌmamaatʌtuldiadami cʌʌ
maatʌ issoimaasi ivueeyi vʌʌscʌrʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgitua agai.

3 Λgai daidi oodami iscuucuntadagi. Dai daidi ΛΛpΛ iscuaadagi ΛΛmo
cuaadagai tomasi Diuusi idui cuaadagai sai baigΛΛliaracΛdΛ cuaadana is-
maacΛdΛ vaavoitudai Diuusi ñiooquidΛ.
4 VΛΛsi istumaasi idui Diuusi aliΛ cΛΛgadu dai maitΛaagai tΛsgajiaadΛrΛ vip-
iaadagi tomali Λmo istumaasi baiyoma gΛaagai isbaigΛrΛliaracΛdΛ cuaadagi.
5 Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidi oodami ismaacΛdΛ povuaadagi. Diuusi pocaiti
gΛñiooquiΛrΛ saidΛ idui cuaadagai sai oodami cuaadana cascΛdΛ. DaidΛ
Λoodami baigΛΛlidi Diuusi cascΛdΛ.

———

6 Isaapi Timoteo mamaatΛtuldiadagi gomaasi gΛraaduñi vaavoitudadami
aidΛ gia cΛΛga ivueeyi aapi Suusi Cristo aa duiñdadΛ, dai Diuusi
gΛsoicΛi isvaamioma cΛΛgacΛrΛ oidaca aapi duudatai tΛtΛgitoitai
gomamaatΛtuldaragai cΛΛgaducΛdΛ ismaacΛdΛ cavaavoitu aapi.
7 DΛmos maitΛaagai isΛΛgiditai caΛcagi aapi gocuentogadΛ Λjudidíu. Goovai
mosΛroodami cuentogadΛ maisiu Diuusi mamaatΛtuldaragadΛ cascΛdΛ
maitΛrsoiñi. TΛtΛgitodañi duudatai Diuusi dai poduucai vaamioma cΛΛga
vaavoitudada.
8 Aaduiñdagai gia Λrsoiñi gatuucuga vΛΛtarΛ poduucai vaamioma bΛbΛjΛi
oodami guvucadagai. Dai tΛtΛgitoda duudatai Diuusi, dai apiacΛΛga vaavoi-
tudai Diuusi dai oigΛadai Diuusi dai poduucai gia Λrsoiñi gaibΛdaga vΛΛtΛrΛ
tami oidigi daama dai sioorΛ povuaadagi imi agai tΛvaagiamu.
9 Gomaasi sΛΛlicΛdΛ Λrvaavoi dai vΛΛscatai aliΛsi gΛaagai isvaavoitudadagi.
10 Dai tomasi soi duucai gΛrnΛidi oodami vΛΛscΛrΛ ivueeyi aatΛmΛ Diuusi
aa duiñdadΛ vaavoitudaitai Diuusi. Λgai Λgai dai tomastuigaco oidaga. Dai
Λgai Λgai dai cΛΛga istutuidi iscΛΛgacΛrΛ vuvaidagi vΛΛsi oodami. Dai sioorΛ
vaavoitudagi Diuusi Λgai gia cΛΛgacΛrΛ vuvaquia agai.
11 VΛΛsi gomaasi mamaatΛtuldañi aapi Λvaavoitudadami dai tΛaanΛdañi
aapi Λgai saidΛ ivuaadana vΛΛsi istumaasi aanΛ gΛaagidi.
12 MaitigΛdagito issoiduucai gΛnΛijadagi aa gΛΛlicatai aapi quiaa. Baiyoma
aliΛsi gΛaagai iscΛΛga ñiioocadagi dai cΛΛga oidacagi, dai cΛΛga vaavoitu-
dadagi Diuusi, dai gΛaagai pΛssiaa duutuadagi vΛΛsi ooqui sipoduucai cΛΛga
maatΛmu Λvaavoitudadami isducatai gΛaagai isoidacagi.
13 SiΛΛscadΛ gΛnΛmpaidiadagi Λvaavoitudadami dai siaa duutuadagi Di-
uusi aagiadañi aapi Timoteo iscaiti Λoojai Diuusi ñiooquidΛrΛ dai ma-
maatΛtuldiadañi gomaasi asta siΛΛscadΛ mΛΛ diviagi aanΛ.
14 GΛtΛtΛgitodañi aapi Timoteo aidΛsi ΛcΛcΛΛli tΛtΛaanΛdamigadΛ
Λvaavoitudadami gΛmoo dan darai gΛnnoonovi dai gΛaagidi istumaasi
Diuusi ipΛlidi isivuaadagi aapi. Dai Diuusi gΛmaa gosΛΛlicami
pΛsaidΛ ΛrtΛaanΛdamigadΛcana Λvaavoitudadami dai pΛsaidΛ
ΛrmamaatΛtuldiadamigadΛcana. Dai sivi maitΛaagai pΛsgajiaadΛrΛ viaagi
gΛsΛΛlicamiga.
15 Baiyoma cΛΛga ivuaada aapi vΛΛsi istumaasi gΛaagidi aanΛ isivuaadagi
vai poduucai nΛijadagi Λvaavoitudadami siΛΛ cΛΛga ivueeyi aapi Diuusi aa
duiñdadΛ.
16 ΛΛgi gΛnuucadaca dai poduucai cΛΛgacΛrΛ oidacamu aapi. Dai apiacΛΛga
gamamaatΛtuldiada Diuusi ñiooquidΛ. Ispoduucai ivuaadagi aapi aidΛ gia
cΛΛgacΛrΛ vuusaimu aapi dai Λgai ismaacΛdΛ gΛΛΛgiditai caΛ, Λgai cΛΛgacΛrΛ
vuvaaquimu ΛΛpΛ.

5

———

1 Maitibaagada aapi ʌmo cʌliodami baiyoma cʌʌga ñiooqui aagiada dai cʌʌgacʌrʌ nʌijada ducami isʌgai ʌrgʌoogacagi. Dai cʌʌgacʌrʌ nʌijada aapi gʌgʌʌli ducami siʌgai ʌrgʌsisiʌʌgicagi.

2 Dai cʌʌgacʌrʌ inʌijada aapi oocodami poduucai isduucai nʌidi aapi gʌdaada. Dai cʌʌgacʌrʌ inʌijada aapi ʌaal tʌtʌji ducami siʌgai ʌrgʌsusuculicagi.

3 Soicʌdañi aapi ʌvipiuudu ismaacʌdʌ maiviaa sioorʌ soicʌdagi.

4 Dʌmos isʌmo viuudu viaacagi gʌmaamara siʌʌpʌ gʌujuuli aidʌ gia ʌgai aliʌsi gʌaagai issoicʌdagi ʌviuudu. Ʌgai nuucagi tai gʌʌ ʌgai cascʌdʌ. Poduucai aliʌ cʌʌgadu dai Diuusi ipʌlidi ispovuaadagi cascʌdʌ.

5 Ʌvipiuudu ismaacʌdʌ maitiipu sioorʌ soicʌdagi daanʌliña Diuusi tasʌrʌ dai tucarʌ sai soicʌliña. Ʌgai gia ʌvaavoitudadami aliʌsi gʌaagai issoicʌdagi.

6 Dʌmos isʌmo viuudu gogoosi gʌducamicagi maitʌaagai issoicʌdagi ʌgai. Ʌgai gia maiimimu Diuusi ʌʌmadu.

7 Aagidañi gomaasi vʌʌsi ʌvaavoitudadami vai cʌʌga maatʌcagi ʌgai istumaasi gʌaagai isivuaadagi dai poduucai ivuaadagi.

8 Isʌmaadutai vaavoitudadami maigaagiadagi gʌaaduñi ʌgai camaitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi dai poduucai ʌgai vaamioma soimaasi ivueeyi siaa ismaacʌdʌ maiquiaa vaavoitudai.

9 Ʌvipiuudu mʌsmaacʌdʌ ʌcovai vuvaidagi sai soicʌliña vaavoitudadami gʌaagai isviaacagi vaamioma isvaic coobai uumigi, daidʌ isʌmaaducatadai ʌgai cunadʌ.

10 Daidʌ oodami gʌaagai ismaatʌcagi ʌʌpʌ isʌgai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Dai gʌaagai ismaatʌ gʌʌliadagi aali, dai iscʌʌga miaadʌgiadagi gʌndaividacami, dai gʌaagai ismaigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada ʌgai soicʌitai vaavoitudadami, dai gʌaagai isgʌmaatʌcagi isbai soicʌliña ʌgai cococoidadʌ dai isbai givuaadana ʌgai ʌma maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami gasoicʌitai.

11-12 Dai ʌvipiuudu ootʌlioma iimʌdami maitʌaagai mʌsmaacadagi gomaasi aa duiñdagai. Ʌgai cucuuntan tada ʌpamu dai dagituagi gʌnaa duiñdaga, dai poduucai camaicʌʌga iduuñian tada ʌgai ʌaa duiñdagai ismaacʌdʌ aagai isivuaadagi Suusi Cristo vʌʌtarʌ.

13 Aipaco quiiquiʌrʌ ajioopadan tada ʌgai dai papartuagi dai ñiñiooquidaracagi, dai gʌnvapaasadan tada ʌgai siaaco maitʌrvʌʌtarʌ.

14 Cascʌdʌ ipʌlidi aanʌ isʌvipiuudu ootʌlioma iimʌdami cucuuntadagi ʌpamu dai maamaracagi dai nuucadacagi gʌnquii, vai poduucai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ maitʌrñiooquiadagi aatʌmʌ vaavoitudadami.

15 Ʌʌmoco vipiuudu ootʌlioma iimʌdami cagajiaadʌrʌ viaa gʌnvaavoidaraga daidʌ ivueeyi istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi.

16 Isʌmo cʌʌli siʌpʌ ʌmo ooqui aduñdʌ ʌrviuuducagi aidʌ gia ʌgai aliʌsi gʌaagai issoicʌdagi dai poduucai ʌgaa vaavoitudadami maiviaacagi issoicʌdagi ismaacʌdʌ aadunu dai poduucai vaamioma cʌʌga istutuidi ʌgai issoicʌdagi aa vipiuudu ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ tʌgitu soiñi.

17 Aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai siaa duutuadagi ʌcʌcʌʌliodami tʌtʌaanʌdamigadʌ vaavoitudadami dai gʌaagai mʌscʌʌga aa namʌquidagi, vaamioma cʌʌga ismaacʌdʌ ʌrtʌtʌaanʌdami daidʌ ʌrmamaatʌtuldiadami ʌʌpʌ.

18 Gʌaagai ispovuaadagi pocaititai Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Maitavʌr daacamidacartudada ʌvopoisi siuu duucu cʌitapagʌda ʌgai tʌligi vai cuaajida ʌgai”. Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Vʌʌscatai sioorʌ gaaata vuaadagi gʌaagai mʌsaa namʌquiadagi”. Gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ pocaiti Diuusi

ñiooquidʌrʌ cʌʌga gʌmaatʌ isaliʌsi gʌaagai isaa namʌquiadagi sioorʌ gamamaatʌtuldiadagi Diuusi ñiooquidʌ.

19 Isʌmaadutai gʌpiʌr vuupadagi ʌmo cʌliodami tʌaanʌdami maitiʌʌgiada asta siʌʌscadʌ oidacagi gooca siʌpʌ vaica nʌijadami.

20 Dʌmos isʌrvaavoicagi issoimaasi idui ʌgai aidʌ gia gʌaagai mʌsbagaidagi ʌgai vʌʌsi vaavoitudadami vuitapi vai poduucai duduaadimugi aa dai maisoimaasi ivuaadagi.

21 Vʌʌscʌrʌ aliʌsi gʌaagai pʌspoduucai ivuaadagi vʌʌscataicʌdʌ ismaacʌdʌ soimaasi ivuaadagi, tomasi ʌrgʌamiigugacagi siʌrgʌaduñicagi siʌrgʌsiʌʌgicagi tomasioorʌca ʌgai, Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga ʌʌmadu Diuusi tʌtʌaañicarudʌ gʌnʌidi cascʌdʌ.

22 Pʌsiʌʌscadʌ daasa ʌliadagi ʌmo vaavoitudadami tʌaanʌdamigadʌ maitimostodian duucai daasa tomasioorʌ tadu dai aapi ʌmo soimaasi ivuaadami dai ʌoodami potʌian tada sai aapi baiʌlidi issoimaasi ivuaada ʌgai baiyoma gʌaagai pʌscʌʌga maatiagi ʌʌpʌga istuiga ʌgai.

23 Aapi Timoteo aliʌ duudatai coocorʌi gʌvooca cascʌdʌ maitʌaagai pʌsgoʌʌ suudagi yʌʌdagi baiyoma gʌaagai pʌsyʌʌdagi laachi uuvasi varagadʌ duaadigami vʌʌtarʌ.

24 Dai ʌʌmoco otoma gʌmaatʌ isʌrsoimaasi ivuaadami dai aa maitʌmaatʌ tomasi ʌrsoimaasi ivuaadami avʌnacai asta siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadami.

25 Dai ʌʌmo oodami ivuaadana istumaasi cʌcʌʌgaducami soicʌitai aa vai otoma gʌmamaatʌi. Dʌmos ismaiotoma gʌmatiagi vʌʌscʌrʌ ʌmo imidagai gʌmaatʌmu.

6

1 Dai pipiooñi vaavoitudadami aliʌsi gʌaagai iscʌʌga siaa duutuadaga gʌaamu vai poduucai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi maiñiooquiadagi Diuusi tomali Diuusi mamaatʌtuldaragadʌ.

2 Isʌmo pioooñi ʌʌmadu aamudʌ vaavoitudadamicagi vʌʌscʌrʌ ʌpioooñi aliʌsi gʌaagai issiaa duutuadagi gʌaamu tomasi ʌrgʌnsiʌʌgʌmʌ ducami ʌgai vaavoitudaitai. Ʌpioooñi gʌaagai isvaamioma cʌʌga soicʌda ʌgai oigʌdaitai vaavoitudadamicatai ʌgai. Gomaasi gʌaagai pʌsgamamaatʌtuldiadagi.

———

3 Oidaga mamaatʌtuldiadami yaatavogami ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai aatʌmʌ dai Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ gia ʌrvaavoi.

4 Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami aliʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidiña dai maicʌʌ maatʌ istumaasi gamamaatʌtuldi. Dai ʌgai oojoidi isaipacoga gʌnvupui ñioocadagi. Gomaasiaiñdʌrʌ vusacʌi muuquimudagai, dai baamudagai dai ñiooquidaragai dai maivaavoitudaiña ʌgai istumaasi cʌcagi,

5 dai gʌnsasaayutaiña ʌgai aipacoga mosʌcaasi soimaasi aagaitai ʌgai maicʌcʌʌgadu tʌtʌgitoidadʌ cascʌdʌ, dai maimaatʌ ʌgai istumaasi ʌrvaavoi. Ʌgai poʌlidiña said ʌrcʌʌgai isgamaitʌcʌdagi ʌgai tumiñsi gamamaatʌtulditai gʌnvaavoidaraga. Maitiuurapʌcʌda aapi ʌgai.

6 Vaavuava issioorʌ tʌtʌgitoda duudatai Diuusi, dai apiacʌʌga vaavoitudai Diuusi, dai oigʌada Diuusi poduucai gia ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi, dai gomaasi ʌrsoiñi gaibʌdaga vʌʌtarʌ. Dai sioorʌ povuaadagi ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ baigʌʌlidi.

7 Aidʌsi dada aatʌmʌ tami oidigi daama maiviaacatadai aatʌmʌ tomali ʌmo istumaasi. Dai siʌʌscadʌ coiya aatʌmʌ maivuuquia ragai tomali ʌmo istumaasi.

8 Cascʌdʌ gʌaagai tʌsbai gʌrʌliadagi viaacatai cuaadagai dai yuucusi.
9 Ʌʌmo oodami ipʌliditai isriricutuagi soimaasi ivuaadana dai poduucai vaamioma vuudana tumiñsi. Dʌmos ʌgai vupuiirturʌiña ivuaadatai istumaasi maitʌrsoiñi baiyoma gomaasicʌdʌ Diuusi soimaasi taatatulda agai.
10 Sioorʌ mosgamaitʌcʌdʌ ʌliada mui tumiñsi ʌgai ivueeyi naana maasi istumaasi soimaasicami dai poduucai gamaitʌcʌi. Dai ʌʌmoco mosgamaitʌa ʌlidiña mui tumiñsi dai gajiaadʌrʌ vipieeyiña gʌnvaavoidaraga dai gooquiʌrʌ aliʌsi soimaasi taatamaiña.

———

11 Dʌmos aapi Timoteo cʌʌga vaavoitudai Diuusi cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai pʌsgajiaadʌrʌ viaagi vʌʌsi gomaasi soimaascami. Gʌaagai pʌsapiacʌʌgacʌrʌ oidacagi, dai pʌsapiasiaa duutuadagi Diuusi, dai apiavaavoitudada Diuusi, dai apiaoigʌada gʌaaduñi. Dai tomasi soimaasi gʌtaatamituldiadagi ʌgai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi maitivui baamucuda tomali maivui ñioocada Diuusi, dai maitiomaliaca.
12 Aapi Diuusi sandaarugadʌ gʌducami cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai pʌsvuidʌrʌ caatʌcagi ʌDiaavora cʌʌga vaavoitudaitai Diuusi dai poduucai tomastuigaco oidacamu aapi Diuusi ʌʌmadu. Diuusi ʌcovai gʌvuusaitu pʌsai poduucai ivuaadana. Dai aapi mui oodami vuitapi aagai pʌsai vaavoitudai Suusi Cristo.
13 Diuusi ʌgai dai maacai ibʌdagai oodami. Dai Suusi Cristo ʌgai dai sʌʌli aagidi Ponsio Pilaato istumaasi ʌrvaavoi. Dai Diuusi ʌʌmadu Suusi Cristo maatʌ iñsaanʌ gʌaagidi
14 pʌsai ʌʌgidiña vʌʌsi istumaasi gʌtʌaanʌi aanʌ poduucai isduucai gʌaagidi aanʌ vai poduucai maitiipucagi sioorʌ gʌbagaidagi asta siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo.
15 Suusi Cristo divia agai siʌʌscadʌ Diuusi ipʌldagi. Vʌʌsi oodami aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi Diuusi vʌʌtarʌ. Dai ʌgai ʌʌgi tʌaanʌi vʌʌsiaʌcatai dai ʌgai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai. Dai ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ vʌʌsi tʌtʌaanʌdami.
16 Diuusi tomastuigaco oidaga dai tomali ʌmo imidagai maimuquia agai. Diuusi vaamioma dadadacʌi sitasai cascʌdʌ tomali ʌmaadutai maitistutuidi isvui nʌnʌavagi tomali ismiaadʌrʌ cʌquivagi. Aanʌ ipʌlidi isvʌʌsi oodami cʌʌga ñioocadagi Diuusi vʌʌtarʌ tomastuigaco dai vaavoitudagi isDiuusi sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
17 Aagidañi ʌriricu vaavoitudadami sai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidiña. Dai maitʌaagai ispoʌliada ʌgai isʌʌgi istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaaquiagi ʌtumiñsicʌdʌ. Ʌtumiñsi uugiatʌi cascʌdʌ. Baiyoma gʌaagai isvaavoitudadagi Diuusi ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga. Ʌgai ʌgai dai gʌrmaacai vʌʌsi istumaasi tʌgito aatʌmʌ dai baigʌrʌliadagi.
18 Aagidañi sai cʌʌgacʌrʌ oidacana soicʌitai aa mui naana maasicʌdʌ. Ʌgai gʌaagai istaacogiadagi soituutuigami istumaasi viaa.
19 Sioorʌ poduucai ivuaadagi Diuusi maaquimu ʌgai mui naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami tʌvaagiʌrʌ dai ʌgai gia tomastuigaco oidacamu Diuusi ʌʌmadu.

———

20 Aapi Timoteo gʌaagai pʌscʌʌga gamamaatʌtuldiadagi Diuusi mamaatʌtuldaragadʌ. Maitiʌʌgiada aapi ʌgai ismaacʌdʌ oojoidi isaipacoga gʌvupui ñioocadagi tomali ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi naana maasi istumaasi ducami isʌrvaavoicagi.
21 Ʌʌmoco ismaacʌdʌ ʌʌgidi ʌgai cagajiaadʌrʌ viaa gʌnvaavoidaraga.
Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidiña.

Mos∧caasi.

Idi ʌrgotordadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora Timoteo

1 Aanʌ ʌrPaavora ootosadʌ Suusi Cristo. Poduucai ipʌlidi Diuusi cascʌdʌ.
Diuusi aagai sai maaqui agai iibʌdagai uutudui vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ
vaavoitudagi Suusi Cristo cascʌdʌ giñootoi ansai gaaagidana aanʌ gomaasi.
2 Gʌoojidi aanʌ aapi Timoteo. Aapi ʌrgiñmara gʌducami dai aliʌsi gʌoigʌdai
aanʌ. Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu gʌrtʌaanʌdamiga Suusi
Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnʌijadagi dai soigʌnʌliadagi aapicʌdʌ dai gʌiibʌstudacan
tadacagi.

———

3 Aanʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ cʌʌga ʌʌgiditai Diuusi ipʌliditai
isivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi poduucai isduucai ivuaadatadai
giñʌʌqui aaduñicaru. Dai baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ vʌʌscʌrʌ gʌtʌtʌgitoitai
aapi iñsiuu duucu gamamadadagi.
4 Vʌʌscʌrʌ tʌtʌgitoi aanʌ isducatai sosoa aapi aidʌsi gʌdiosagi aanʌ dai
vʌʌscʌrʌ gʌnʌida iñʌlidiña aanʌ dai poduucai baigiñʌliadagi.
5 Dai tʌtʌgitoiña aanʌ ʌʌpʌ siʌʌ cʌʌga vaavoitudai aapi. Ʌʌpʌga vaavoitu
gʌuuli Loida dai gooquiʌrʌ gʌdaada Eunise. Dai ʌgai cʌʌga vaavoitudaiña
cascʌdʌ maatʌ aanʌ isaapi cʌʌga vaavoitudai ʌʌpʌ.
6 Cʌscʌdʌ gʌtʌgitoñi isaidʌsi gʌdaama darai aanʌ giñoonovi Diuusi gʌsoi
iscʌʌga aagiada aapi oodami Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ gʌaagai pʌsapiacʌʌga
aagiada Diuusi ñiooquidʌ.
7 Diuusi maitʌrmaacai duaadimudagai baiyoma gʌrmaacai ʌgai guvu-
cadagai dai gʌrsoicʌi tʌsai aipaco gʌroigʌdaiña dai cʌʌga gʌrtʌtʌgitocana.
8 Maitisiaa ʌraitai gaaagiada istumaasi ivueeyi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi
Cristo aapicʌdʌ dai maitisiaa ʌrada maisapicatai aanʌ vaavoitudatai Suusi
Cristo, baiyoma baigʌduucai issoimaa taatamadagi giñʌpan duucai vaavoi-
tudaitai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌ aagai cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai. Dai tomasi
soimaa taatamai aapi vʌʌscʌrʌ Diuusi gʌmaaquimu guvucadagai sipoduucai
maidagitomu aapi gʌvaavoidaraga.
9 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu dai ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai camaisoimaasi
ivuaadana dai baiyoma ivuaadana mosʌcaasi istumaasi ʌgai ipʌlidi. Diuusi
idui gomaasi poduucai ipʌlidi ʌgai dai gʌroigʌdai cascʌdʌ, maisiu iduucai
aatʌmʌ ʌmo istumaasi cʌʌgaducami. Maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ
Diuusi gʌroigʌdai dai aagai sai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida agaitadai.
10 Dai sivi cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isgʌroigʌdai Diuusi. Ʌgai ootoi Suusi
Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadami cascʌdʌ. Suusi Cristo vaamioma istui
simuuquigami dai gʌrmaa ibʌdagai utudui ismaacʌ tomali ʌmo imidagai
maiugiatʌi. Suusi Cristo gʌraagidi isʌgai vaa cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida agai
poduucai maatʌ aatʌmʌ isgʌroigʌdai Diuusi.
11 Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ ʌrootosadʌcana dai aagidana is-
maacʌdʌ maitʌrjudidíu isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
12 Cascʌdʌ aliʌ soimaa taatamai aanʌ dai vʌʌscʌrʌ maisiaa ʌrai. Aanʌ
cʌʌ maatʌ Suusi Cristo dai vaavoitudai aanʌ iscʌʌga istutuidi ʌgai isnu-
ucadacagi giñibʌdaga asta siʌʌscʌdʌ Diuusi nʌidagi ʌoodami ismaacʌdʌ
ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
13 Moduucai ioidaca aapi isducatai gʌmaatʌtuli aanʌ dai apiagama-
maatʌtuliada isducatai gʌmaatʌtuli aanʌ, aliʌ cʌʌgadu gomaasi cascʌdʌ.

Pomaasi ivuaada aapi apiavaavoitudaitai Cristo dai apiaoigʌada Cristo dai vʌʌsi oodami.
14 Gamamaatʌtuldañi aapi Diuusi ñiooquidʌ istumaasi gʌmaatʌtuli aanʌ dai
Diuusi Ibʌadʌ ismaacʌdʌ gʌrʌma daja gʌsoicʌdamu.
15 Cʌʌ maatʌ aapi isbaitoma vʌʌsi ʌvaavoitudadami Aasiʌrʌ oidajami
giñdagito dai gooca ʌgai ʌrFigelo dai Ermogenes. Aidʌsi Oniseforo divia
Roomʌrʌ giñgaagaiña daida giñtʌʌ.
16-17 Dai aliʌ duudatai giñdidividiña nai aanʌ baigiñʌlidiña dai maisiaa
ʌraiña maisapicatai aanʌ. Cascʌdʌ aanʌ ipʌlidi isDiuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi
ʌgai aaduñdʌ.
18 Sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ isSuusi Cristo apiasoigʌʌliadagi Oniseforocʌdʌ
siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo. Cʌʌ maatʌ aapi siʌʌsi gʌrsoi Oniseforo aidʌsi
Efeesiʌrʌ daraacatadai aatʌmʌ.

2

———

1 Dai aapi giñmara gʌducami cʌʌga ivaavoitudada dai ʌʌgiada aapi Suusi
Cristo ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi cascʌdʌ.
2 Dai vʌʌsi ismaacʌ gʌmaatʌtuli aanʌ mui oodami vuitapi maatʌtuldañi
aapi aa ismaacʌ cʌʌ vaavoitudai dai sʌʌlicʌdʌ ivueeyi istumaasi aagai dai
istutuidi ismamaatʌtuliadagi gomaasi aa.
3 Mʌsiʌʌscadʌ soimaasi gʌtaatamituldadagi vaavoitudaitai aapi Suusi
Cristo vʌʌscʌrʌ iapiacʌʌga ivuaadagi Suusi Cristo aa duiñdadʌ. Aapi ʌrʌpan
ducami sandaaru dai Suusi Cristo ʌrgʌtʌaanʌdamiga. Vʌʌsi sandaaru
gʌaagai issoimaa taatamadagi.
4 Tomali ʌmo sandaaru maitivueeyi aa duiñdagai ismaacʌdʌ ivueeyi is-
maacʌdʌ maitʌrsandaaru. Ʌsandaaru gʌaagai isbaigʌduucagi daidi ivuaadagi
istuma tʌaanʌda tʌaanʌdamigadʌ cascʌdʌ.
5 Dai aapi Timoteo aliʌsi gʌaagai iscʌʌ ʌʌgiada vʌʌsi ismaacʌ aagai Di-
uusi ñiooquidʌrʌ ʌpan duucai ʌmo utuisdami aliʌsi cʌʌga mʌrai siaa sʌʌli
gʌvopooyi ipʌliditai isgamaitʌcʌdagi.
6 Dai aliʌsi gʌaagai iscavami aata vuaadagi aapi gʌaa duiñdagʌrʌ ʌpan
duucai ʌmo ʌsadami cʌʌga aata vueeyi dai Diuusi gʌmaaquimu aapi vʌʌsi
istumaasi maacai ʌgai gʌpiPiooñiga ismaacʌdʌ ivueeyi aa duiñdadʌ.
7 Tʌtʌgitodañi istumaasi gʌaagidi aanʌ daidʌ gʌrbaitʌcʌaacamiga
gʌsoiñamu pai maatʌ caʌca vʌʌsiaʌcatai.
8 Tʌgitoñi isSuusi Cristo duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ daidʌ
ʌrcajiudadʌcatadai ʌraí Davicaru. Gomaasi ʌgai istumaasi gaaagidiña
aanʌ. Gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
9 Dai cascʌdʌ soimaasi taataca dai asta vuli aanʌ cadeenacʌdʌ ducami
siʌrsoimaasi iduucamicamudai aanʌ. Dʌmos Diuusi ñiooquidʌ gia maivuli.
10 Dai aanʌ soimaasi taatamai mui naana maasi vai ʌgai ismaacʌ Diuusi
ʌco vuvaitu vaavoitudana Suusi Cristo dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna.
Ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudagi vʌʌscʌrʌ dadadacʌda agai tʌvaagiʌrʌ.
11 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi ismaacʌdʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ icaiti:
Isʌmo vaavoitudadami baiga duucagi ismuuquiagi vaavoitudaitai Suusi
Cristo,
sʌʌlicʌdʌ oidacamu ʌgai tʌvaagiʌrʌ Suusi Cristo ʌʌmadu.
12 Issoimaa taatamadagi vaavoitudadami dai maivui ñioocadagi Diuusi;
sʌʌlicʌdʌ tʌaanʌda agai Suusi Cristo ʌʌmadu siaaco tʌaanʌi ʌgai.

Isʌmaadutai gajiaadʌrʌ viaagi Suusi Cristo, Suusi Cristo gajiaadʌrʌ vipieeyi
ʌʌpʌ.
13 Isʌmaadutai camaivaavoitudada Suusi Cristo,
Suusi Cristo vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi aagai.
Ʌgai vʌʌscʌrʌ aagai istumaasi ʌrvaavoi.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

———

14 Tʌtʌgitoldañi ʌvaavoitudadami vʌʌsi gomaasi dai aagidañi sai maitʌncocodaiña aagaitai goʌʌgi vuiirudagai. Gomaasi maitʌrsoiñi cascʌdʌ, baiyoma soimaasi ivueeyi ʌgai dai gajiaadʌrʌ vipieeyi gʌnvaavoidaraga.
15 Gʌaagañi dai cʌʌga ivuaada gʌaa duiñdaga sipoduucai Diuusi potʌimo isaapi ʌraata vuaadami cʌʌgaducami. Dai poduucai maiviaacamu aapi istuisi siaa ʌradagi cʌʌga gamamaatʌtulditai Diuusi ñiooquidʌ. Diuusi ñiooquidʌ gia ʌrvaavoi.
16 Gajiaadʌrʌ ivipiaada govuiirudagai dai gocuentogadʌ ʌjudidíu vʌʌsi gomaasi sobicʌi oodami sai maitʌtʌgitoiña dai maiʌʌgidiña Diuusi.
17 Dai gomamaatʌtuldaragadʌ ʌmamaatʌtuliadami maicʌʌ tutiacʌdʌ vʌʌsi aipacoga aimʌrai ʌvaavoitudadami saagida dai gomaasicʌdʌ soimaasi ivueeyi ʌmamaatʌtuldadami. Gooca ʌmamaatʌtuldiadami maicʌʌ tuutiacʌdʌ ʌrImeneo dai Piletu
18 ismaacʌdʌ ʌʌquioma vaavoitudaiña dai sivi gajiaadʌrʌ vipieeyi ismaacʌdʌ ʌrvaavoi. Ʌgai pocaiti sai ʌcoidadʌ maiduduaacarʌi dai sai Diuusi maa oodami ibʌdagai utudui maisiuu tuucuga utudui.
19 Dʌmos Diuusi ñiooquidʌ vʌʌscʌrʌ ʌrʌgai vaa. Dai Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Cʌʌ maatʌ Diuusi gʌmaamara”, dai pocaiti ʌʌpʌ: “Vʌʌscatai ismaacʌ vaavoitudai Cristo gʌaagai isgajiaadʌrʌ vipiaadagi vʌʌsi soimaascami”.
20-21 Isʌmaadutai cʌʌga iduñia ʌliadagi Diuusi aa duiñdadʌ aliʌsi gʌaagai isgajiaadʌrʌ vipiaadagi vʌʌsi soimaascami mosʌʌgi poduucai istutuidi Diuusi isaa duiñtuldagi ʌgai. Ʌgai ismaacʌ poduucai ivueeyi ʌrʌpan ducami oro ajaasocoli dai plaata ajaasocoli ismaacʌdʌ vaamioma namʌga isuusi ajaasocoli dai bidai ajaasocoli.
22 Gajiaadʌrʌ ivipiaada vʌʌsi soimaascami ismaacʌdʌ ivueeyi gʌgʌʌli dai apiacʌʌgacʌrʌ oidaca dai apiacʌʌgʌ vaavoitudada dai apiaoigʌada vʌʌscatai dai apiagʌibʌstacan tadaca ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ gamamadai maisoimaasi ivuaadatai.
23 Dai gajiaadʌrʌ ivipiaada govuiirudagai cʌʌ maatʌ aapi isgomaasicʌdʌ gʌncocodaiña oodami.
24 Dai sioorʌ ivuaadagi gʌrbaitʌcʌaacamiga aa duiñdadʌ maitʌaagai isomaliacagi baiyoma gʌaagai iscʌʌ tuigacagi vʌʌscatai vui, dai gʌaagai iscʌʌga gamamaatʌtuldiadagi, dai maitʌaagai isoojoadagi tomali ʌmo istumaasi.
25 Dai gʌaagai pʌscʌʌga mamaatʌtuldiadagi ismaacʌdʌ gʌvui ñioocadagi oigʌdaitai sabai poduucai soiñana Diuusi vai ʌma duucai gʌntʌtʌgitona vai poduucai matia ʌgai istumaasi ʌrvaavoi,
26 vai poduucai cʌʌga gʌntʌtʌgituagi ʌgai ʌpamu dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dai camaitivuaadagi istumaasi ipʌlidi ʌDiaavora.

3

———

1 Dai gʌaagai pʌsmaatʌcagi ʌʌpʌ sai cayoga ugitʌcai oidigi aliʌ soimaasi taata agai vaavoitudadami.
2 Ʌoodami ismaacʌdʌ maivaavoitudadagi Diuusi ivuaada agai mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi, vaamioma oojiada agai tumiñsi isoigʌada Diuusi, dai

gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada agai, dai mainʌijada dan vuaada agai aa oodami dai vui ñioocada agai Diuusi, dai maiʌʌgiada agai gʌndʌʌdʌ, dai maicʌʌ tuutiaca agai, dai maisiaa duutuda agai Diuusi.

3 Dai maisoigʌnʌliada agai aacʌdʌ tomali maioigʌada agai, dai aagatʌraca agai istumaasi maitʌrvʌʌtarʌ, dai googosi gʌnducamica agai, dai oomaliaca agai dai cʌʌdada agai vʌʌsi istumaasi ʌrcʌʌgaducami,

4 dai oodami tʌtʌʌgiada agai gʌnaaduñi sasaayudʌ, dai maiduduaadicuitai soimaasi ivuaada agai, mosʌca tʌtʌvigai dai iidagai dai vʌʌsi istumaasi ʌrvagimi ipʌliadamu ʌgai isivuaadagi baiyoma isʌʌgiadagi Diuusi.

5 Ʌgai ivuaada agai istumaasi ivueeyi ismaacʌ vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ dʌmos vuidʌrʌ vʌʌtʌca agai Diuusi.

Maitiuurapʌcʌda sioorʌ potuutuiga.

6 Ʌgai saagida oidaga ʌʌmoco ismaacʌ vapacʌi ooqui vupuiirugami quiiquidʌrʌ dai mamaatʌtuldiña ʌooqui gʌnmamaatʌtuldiaraga utuducʌdʌ, dai poduucai vupuiirumadaiña ʌgai. Ʌooqui aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami dai aliʌ oojoidi tomastuma mamaatʌtuldiaragai utuducami.

7 Dai aliʌ oojoidi ismamaatʌrdagi tomastuma mamaatʌtuldiaragai utuducami dʌmos tomali ʌmo imidagai maiquiaa vaavoitu ʌgai istumaasi ʌrvaavoi.

8 Dai ʌpan duucai ʌcʌcʌʌdaracami Janesicaru ʌʌmadu Jambresicaru vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai istumaasi aagai Moseesacaru poduucai ʌgai ismaacʌ mamaatʌtuldi ʌooqui ʌʌpʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ istumaasi ʌrvaavoi. Aliʌ soimaasi gʌntʌtʌgitoiña ʌgai. Ʌgai maicʌʌga vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ Diuusi gajiaadʌrʌ viaa.

9 Dʌmos maitistuidimu ʌgai ismamaatʌtuldagi mui oodami, vʌʌsi oodami maatʌmu isʌgai ʌrvupuiirugami cascʌdʌ maiʌʌgidamu, ʌpan duucai ʌvʌʌ goocai ismaacʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai Moseesacaru.

———

10 Dʌmos aapi apiavaavoitudai giñmamaatʌtuldiaraga, dai aapi giñʌʌpan duucai ivueeyi, dai giñʌpan duucai tʌtʌgitoi, dai giñʌpan duucai vaavoitudai dai giñʌpan duucai soimaa taatamai dai apiaivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ giñʌpan duucai, dai aapi oigʌdai vʌʌscatai giñʌpan duucai.

11 Cʌʌ maatʌ aapi isducatai ʌpʌdui aanʌcʌdʌ Antioquiiʌrʌ dai Icooñiʌrʌ dai Liistirʌrʌ, isducatai soimaasi giñtaatatuli ʌoodami. Dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñvusaitu vʌʌsi gomaasiaiñdʌrʌ.

12 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isvʌʌscatai ismaaacʌdʌ ivuaada ʌliadagi istumaasi Suusi Cristo ipʌlidi ʌgai aliʌ soimaa taata agai.

13 Dʌmos ʌsoimaasi ivuaadami dai yaatavogami vaamioma soimaasi ivuiida agai, ʌgai apiavupuiirumadada agai oodami dai aa vupuiirumada agai ʌgai.

14 Dʌmos aapi maidagitu vʌʌsi pʌstumaasi camaí mosgʌaagai pʌsiapiavaavoitudadagi. Aapi maatʌ sioorai gʌmaatʌtuli.

15 Dai aapi aliducatai abiaadʌrʌ maatʌ Diuusi ñiooquidʌ. Diuusi ñiooquidʌrʌ mamaatʌrai aapi isducatai cʌʌgacʌrʌ vusiagi vaavoitudaitai Suusi Cristo.

16 Diuusi maa tʌgitoidagai oodami sai oojana ñiooquidʌ. Dai Diuusi ñiooquidʌrʌ gʌmamaatʌrʌi istumaasi gʌaagai isivuaadagi dai istumaasi maitʌaagai isivuaadagi dai gʌmamaatʌrʌi isducatai cʌʌgacʌrʌ oidacagai dai aata vueeyi Diuusi vʌʌtarʌ.

17 Poduucai tomastuma vaavoitudadami ismaacʌdʌ camaatiagi gomaasi istutuidi isivuaadagi vʌʌsi istumaasi cʌʌgaducami istumaasi Diuusi ipʌlidi.

4

1-2 GΛtΛaanΛi aanΛ aapi Timoteo pΛsai apiagaaagidiña Diuusi ñiooquidΛ. CΛΛ maatΛ Diuusi gΛrooga dai gΛrtΛaanΛdamiga Suusi Cristo istumaa vueeyi aatΛmΛ. Suusi Cristo divia agai tΛaanΛdami duucai dai nΛida agai ismaacΛdΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛdΛ ΛrmaicΛΛga ivuaadami. Λgai nΛida agai vΛΛsi oidadΛ dai duduaacΛdΛ. VΛΛscΛrΛ ibaigΛduuca dai gaaagiada Diuusi ñiooquidΛ siΛΛscadΛ oidacagi isducatai tomasi maicaΛca Λliadagi oodami. Dai mamaatΛtuldañi oodami ismaacΛdΛ ΛrΛistumaasi soimaascami ismaacΛdΛ ivueeyi Λgai, dai aagiadañi sai camaisoimaasi ivuaadana. Dai daanΛdañi oodami sai Λma duucai gΛntΛtΛgitona, dai maitioojoada Λoodami dai apiamamaatΛtuldiada oodami Diuusi ñiooquidΛ.

3 Aimu istuigaco Λoodami maicaΛca Λliadamu gomamaatΛtuldiaragai cΛΛgaducΛdΛ baiyoma ivuaada Λliadamu Λgai istumaasi ipΛlidi dai gaagadamu Λgai mui mamaatΛtuldiadami sai mamaatΛtuldiña mosΛca istumaasi caΛca Λliada Λgai.

4 Dai gajiaadΛrΛ vipiaadamu Λgai ismaacΛdΛ ΛrvaavoΛi, dai cΛΛga gΛntΛgito caΛcamu Λgai judidíu cuentogadΛ.

5 DΛmos aapi cΛΛga gΛtΛtΛgitoda dai pΛsiΛΛscadΛ soimaa taatamadagi apiaivuaadagi Diuusi aa duiñdadΛ apiagaaagiditai Diuusi ñiooquidΛ ismaacΛ aagai cΛΛgacΛrΛ vuvaidaragai dai cΛΛga ivuaada gΛaa duiñdaga.

6 PoΛlidi aanΛ iscayoga aayi istuigaco muuquia iñagai aanΛ. Dai imimu aanΛ tΛvaagiamu.

7 CatΛvΛpi aata dui aanΛ Diuusi aa duiñdadΛrΛ dai cayoga naato aanΛ giñaa duiñdaga dai apiaquia vaavoitudai aanΛ Diuusi dai Suusi Cristo.

8 GΛrbaitΛcΛaacami Suusi Cristo ΛrΛtΛaanΛdami cΛΛ tuigacΛdΛ dai siΛΛscadΛ divia agai Λgai giñmaaquimu istumaasi maacai Λgai sioorΛ cΛΛgacΛrΛ oidacana tami oidi daama. Dai maisiu mosΛca aanΛ giñmaaquimu Λgai. Λgai maaquimu ΛΛpΛ vΛΛscatai ismaacΛdΛ baigΛnΛliaracΛdΛ nΛnΛra istuigaco divia agai Λgai.

———

9 GΛaagañi dai otoma diviacai giñnΛida.

10 Deemasi vaamioma oojoidi istumaasi oidaga tami oidigi daama cascΛdΛ giñdagito dai ii Tesaloniicamu. Cresente ii Galaasia dΛvΛΛriamu. Dai Tito ii Dalmasia dΛvΛΛriamu.

11 MosΛca Ruucasi giñΛma daja. Gaagañi Marcusi dai vuaapa pΛsiΛΛscadΛ diviagi. Λgai istuidi isgiñsoiñagi giñaa duiñdagΛrΛ.

12 ΛTiiquico Efeesiamu ootoi aanΛ.

13 PΛsiΛΛscadΛ diviagi pai giñvuaapida giñvaasaraga ismaacΛdΛ TrooasiΛrΛ viaa aanΛ Carpo quiidΛrΛ. Dai vuaapañi ΛΛpΛ giñliliivruga dai siooma cΛΛga giñpapepeliga.

14 Alejandro ismaacΛ ivueeyi vapaiñomi aliΛ soimaasi giñvuiididiña. GΛrbaitΛcΛaacamiga bai duuñimu gomaasi Λgai ΛΛmadu.

15 Λgai vui caatΛ gΛrmamaatΛtuldiaraga cascΛdΛ gΛnuucadacana aapi ΛgaicΛdΛ.

16 AidΛmΛsi tucamidΛrΛ vaama giñcΛi dudunucamiΛrΛ vΛΛscatai giñdagito. Tomali Λmaadutai maitiñsoi. Antai anΛΛgi giñsoi. AanΛ ipΛlidi isDiuusi maigΛpiΛrΛ suuligagi Λgai ismaacΛ giñdagito.

17 DΛmos Diuusi giñsoi dai giñmaa guvucadagai antai aanΛ istui isnaatocai gaaagidagi isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛrΛ vuviadami sai poduucai maatΛna vΛΛscatai ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu. Dai Diuusi cΛΛgacΛrΛ giñvusaitu mΛtai maitiñmuaa.

18 Dai c∧∧gac∧r∧ giñvusaidamu ∧gai v∧∧si istumaasi soimaascamiaiñd∧r∧ dai giñvaidacaimu ∧gai t∧vaagiamu siaaco t∧aan∧i ∧gai. Aan∧ ip∧lidi isv∧∧scatai siaa duutuadagi Diuusi tomastuigaco. Angia siaa duutudai Diuusi v∧∧sc∧r∧.

———

19 Diuusc∧d∧ iviaatulda Prisca dai Aquila dai v∧∧scatai ismaac∧d∧ Onise-
foro quiid∧r∧ oidaga.
20 Erasto Coriinto∧r∧ vii. Dai Trofimo coco antai Mileet∧r∧ viaa.
21 G∧aagañi dai divia maiquiaa a∧cai toomoco. Diuusc∧d∧ g∧viaatuldi Euvulo, dai Pudente, dai Lino, dai Claudia, dai v∧∧scatai gogaa g∧raaduñi vaavoitudadami.
22 Aan∧ ip∧lidi isg∧rbait∧c∧aacamiga Suusi Cristo g∧∧∧madu daacagi dai g∧nnuucadacagi v∧∧scatai aapim∧.
Mos∧caasi.

Idi oojai ooji Paavora Tito

1 Aanʌ ʌrPaavora Diuusi pioo̱ñigadʌ dai Suusi Cristo ootosadʌ. Ʌgai giñootoi
ansai soiñana aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu sai vaamioma
cʌʌga vaavoitudana Diuusi ñiooquidʌ dai cʌʌga maatʌna Diuusi ñiooquidʌ
ismaacʌdʌ ʌrvaavoi ismaacʌdʌ gʌrmamaatʌtuldi isducatai ipʌlidi Diuusi
isoidaca aatʌmʌ.
2 Dai Diuusi giñootoi ansai soiñana aanʌ ʌʌpʌ ʌoodami sai nʌnʌracana
cʌʌga vaavoitudaitai istuigaco vʌʌscʌrʌ oidaca ragai aatʌmʌ Diuusi ʌʌmadu.
Ʌʌqui aagai Diuusi ispoduucai ʌpʌduñi agai dai Diuusi tomali ʌmo imidagai
maiyaatagʌi.
3 Dai sivi caaayi istuigaco Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga ipʌli ismatiagi
oodami ñiooquidʌ ismaacʌdʌrʌ aagai isʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai isSuusi
Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami vʌʌscʌrʌ oidaca agai Diuusi ʌʌmadu. Ʌgai
giñtʌjai sai gaaagidana aanʌ ñiooquidʌ sai maatʌna ʌoodami istumaasi aagai
ʌgai.
4 Aapi Tito angʌoojidi idi oojai. Aanʌ gʌaagidi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviadami pʌtai vaavoitu aapi cascʌdʌ giñmara gʌducami aapi. Aanʌ ipʌlidi
isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga cʌʌgacʌrʌ
gʌnʌijadagi dai gʌibʌstudacan tadacagi.

———

5 Aanʌ Cʌrʌtʌrʌ gʌviaa pʌsai bai duuna aapi istumaasi viʌʌgacatadai
ʌvaavoitudadami saagida dai pʌsai darasana vaavoitudadami
tʌtʌaanʌdamigadʌ vʌʌsi ʌmapʌcʌrʌ poduucai isducatai gʌaagidi aanʌ.
6 Ʌmo tʌaanʌdami aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vai tomali
ʌmaadutai maigʌpiʌrʌ vuupadagi tomali ʌmo istumaasicʌdʌ. Dai ʌgai
gʌaagai isaliʌ ʌmaaduacagi ooñigadʌ. Dai aliʌsi gʌaagai ismaamaradʌ
ʌrvaavoitudadamicagi dai cʌʌga ʌʌgiadagi gʌndʌʌdʌ, dai maisoimaasiʌrʌ
siaa vuaadagi gʌntumiñsiga vai tomali ʌmaadutai maiñiooquiadagi.
7 Ʌmo tʌaanʌdamigadʌ vaavoitudadami ʌrDiuusi pioo̱ñigadʌ cascʌdʌ
aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vai tomali ʌmaadutai maitistutuidiña
isgʌpiʌrʌ vuupadagi tomali ʌmo istumaasicʌdʌ. Maitʌaagai isivuaada ʌliada
mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi, dai maitʌaagai isoomaliacagi, tomali mainavaa-
mutʌracagi, dai maicocodatʌracagi, dai maitʌaagai isgavupuiirumadaitai
gamaitʌcʌdagi tumiñsi.
8 Baiyoma gʌaagai isbaigʌʌliaragacʌdʌ miaadʌgiadagi ʌgai oodami
gʌquiiyʌrʌ, dai oojiadagi isivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami, dai cʌʌga
gʌtʌgitocagi, dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi ivuaadatai istumaasi Diuusi ipʌlidi, dai
istutiadagi isgajiaadʌrʌ vipiadagi ʌsoimaascami.
9 Aliʌsi gʌaagai iscʌʌga vaavoitudadagi Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ
maatʌtuli aanʌ dai poduucai ʌgai istutuidi iscʌʌga maatʌtuldagi aa,
dai maatʌtuldagi ʌgai ismaacʌdʌ vui ñiioocai Diuusi ñiooquidʌ isducatai
maicʌʌgadu vaavoidaragadʌ.
10 Oidaga mui oodami ismaacʌdʌ maiʌʌgidi ʌtʌtʌaanʌdami vaamioma
giñaaduñi judidíu saagida ismaacʌdʌ aagaiña istumaasi maitʌrsoiñi dai
vupuiirumadaiña oodami.
11 Ʌgai gamamaatʌtuldi istumaasi maitʌaagai isgamamaatʌtuldiadagi
mosgamaitʌcʌda ʌliditai tumiñsi. Dai mui gadʌʌdʌ moduucai maamaradʌ
dadagitoi gʌnvaavoidaraga vaavoituda ʌliditai istumaasi mamaatʌtuldi ʌgai
cascʌdʌ gʌaagai ismaidagituagi isgamamaatʌtuldiada ʌgai.

12 Cʌrʌtʌrʌ oidacami saagida oidacatadai ʌmo mamaatʌtuldiadami ismaacʌdʌ aagai gʌaaduñi dai pocaiti: “Cʌrʌtʌrʌ oidacami yaatavoga dai oomaliga dai paparʌga mosgacuaada ʌlidiña”, ascaiti.
13 Daidʌ ʌrvaavoi ispotutuiga ʌgai cascʌdʌ aagidañi aapi ʌvaavoitudadami Cʌrʌtʌrʌ oidacami sai mamaatʌtuldaragadʌ judidíu ismaacʌdʌ maioidaga Diuusi ñiooquidʌrʌ maitʌrvaavoi cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isgajiaadʌrʌ vipiaadagi ʌgai mamaatʌtuldaragadʌ dai apiavaavoitudadagi mamaatʌtuldaragadʌ Suusi Cristo,
14 dai tomali maiʌʌgidiña isducatai gatʌaanʌi ʌgai ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ vipieeyi Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai pocaitiña sai ʌʌmoco cuaadagai maicʌʌgadu.
15 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi caoigʌldi soimaascamigadʌ, ʌgai vʌʌtarʌ vʌʌsi cuaadagai cʌʌgadu. Dʌmos ismaacʌdʌ maivaavoitudai Cristo aliʌ soimaasi tʌgitoidadʌ ʌgai maicʌʌga maatʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami tomali maicʌʌgaducami cascʌdʌ ʌgai vʌʌtarʌ vʌʌsi istumaasi maicʌʌgadu asta siuu duucu siaa duutuli ʌgai.
16 Ʌgai pocaiti sai vaavoitudai Diuusi dʌmos matʌgia maasi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ivueeyi ʌgai ismaitʌrvaavoi. Sʌʌlicʌdʌ maioojoidi Diuusi istumaasi ivueeyi ʌgai. Ʌgai maiʌʌgidaraga, dai cascʌdʌ maitistutuidi isiduñiagi tomali ʌmo istumaasi cʌʌgaducami.

2

———

1 Dʌmos gamamaatʌtuldañi aapi isducatai gʌaagai isoidacagi vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
2 Dai aagidañi ʌcʌcʌʌliocoidadʌ vaavoitudadami sai mainavacorʌiña, dai cʌʌgacʌrʌ oidacana vai siaa duutuada oodami, dai cʌʌga gʌntʌtʌgitocagi, dai sai cʌʌga vaavoitudaiña dai sai cʌʌga oigʌdaiña vʌʌscatai, dai sai maivui bacocoiña ʌgai ismaacʌdʌ soimaa taatamituldiadagi.
3 Dai aagidañi ʌoocodami vaavoitudadami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana siaa duutudaitai Diuusi dai sai maiñiooquidiña aa, dai sai mainavacorʌiña
4 dai sai mamaatʌtuldana istumaasi cʌʌgadu vai poduucai matiagi ʌooqui utu iimʌdami vaavoitudadami isoigʌadagi gʌncuucuna dai gʌnmaamara,
5 dai cʌʌga gʌntʌtʌgitocagi, dai maigoogosi gʌnducamicagi dai tomali maitʌtʌgitodagi gomaasi, dai cʌʌga ivuaadagi gʌnaa duiñdaga gʌnquiiyʌrʌ, dai soicʌiña aa, dai ʌʌgidiña gʌncuucuna vai maipocaitiadagi ʌoodami sai Diuusi ñiooquidʌ maitʌrsoiñi.
6 Dai poduucai aagida ʌʌpʌ ʌgʌgʌʌli vaavoitudadami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana.
7 Dai cʌʌga ioidaca aapi vai poduucai oidacana ʌgai ʌʌpʌ. Dai pʌsiʌʌscadʌ gamamaatʌtuldiadagi Diuusi ñiooquidʌ maitʌaagai pʌsmui gamaitʌcʌda ʌliada tumiñsi. Dai cʌʌga ivuaada vai siaa gʌduutudaiña oodami.
8 Dai vʌʌscʌrʌ igamamaatʌtuldiada mosʌcaasi istumaasi gamamaatʌtuldiña Suusi Cristo ʌʌmadu mamaatʌrdamigadʌ vai tomali ʌmaadutai pocaitiadagi ismaitʌrvaavoi. Vai siʌʌscadʌ ʌmaadutai gʌvui ñioocadagi siaa ʌra ʌgai maiviaacatai istucʌdʌ gʌvui ñioocadagi.
9-10 Dai aagidañi ʌpipiooñi vaavoitudadami sai vʌʌscʌrʌ cʌʌga ʌʌgidiña gʌnaamu, dai maivui ñiñiooquitʌracana, dai maiʌʌsivuacana, dai gʌaagai isivuaadagi ʌgai vʌʌsi istumaasi aagadagi vai poduucai baigʌnʌliadagi aamudʌ vai poduucai siʌʌscadʌ nʌijadagi aa matiagi isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga ñiooquidʌ cʌʌgadu.
11 Diuusi ootoi gʌmara oidigi daama sai cʌʌgacʌrʌ vuvaidiña oodami poduucai gʌrtʌʌgi issʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi vʌʌscatai.

12 Dai poduucai Diuusi gʌrmamaatʌtuldi isgʌaagai isgajiaadʌrʌ vipiaadagi
vʌʌsi soimaascami dai sai maitʌaagai isivuaadagi naana maasi soimaascami
ismaacʌdʌ ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi, dai sai gʌaagai
iscʌʌga tuutiacagi dai siaa duutuadagi Diuusi.
13 Dai gʌrmamaatʌtuldi ʌʌpʌ sai gʌaagai isbaigʌrʌliaracʌdʌ nʌnʌracagi
istuigaco divia agai gʌrDiuusiga Suusi Cristo ismaacʌdʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ
gʌrvuviadamiga. Ʌgai ʌrbaitʌcʌaacami tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama aliʌ
dadadaquidamu ʌgai siʌʌscadʌ diviagi.
14 Suusi Cristo ʌʌgi gʌdagito mʌsmuaagi sai poduucai cʌʌgacʌrʌ
vuvacʌna aatʌmʌ gʌrsoimaascamigaiñdʌrʌ tʌsaidʌ ʌrmaamaradʌcana
caoigʌldicatai gʌrsoimaascamiga dai baigʌrʌliaracʌdʌ ivuaadatai naana
maasi cʌcʌʌgaducami.
15 Vʌʌsi gomaasi gʌaagai pʌsgamamaatʌtuldiadagi. Aapi
apʌrtʌaanʌdamigadʌ govaavoitudadami daidʌ ʌrmamaatʌtuldiadami
cascʌdʌ gʌaagai pʌsaapʌnaquiadagi vai apiavaavoitudaiña ʌgai dai
bagaidañi ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidaracagi. Dai maiti gʌdagito
mʌsgajiaadʌrʌ vipiaadagi gʌmamaatʌtuldaraga.

3

———

1 Dai tʌgitoldañi ʌvaavoitudadami sai ʌʌbʌidiña ʌtʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ
viaa guvucadagai dai ʌʌgiditai caʌcana dai sai gʌaagai isgasoicʌdagi aa
duiñdagiʌrʌ ismaacʌdʌ ʌrvʌʌscatai vʌʌtarʌ.
2 Dai sai maisigalnaasi ñiooqui aagidiña tomali ʌmaadutai, dai sai
maioomaliacana dai sai oigʌdaitai nʌidiña vʌʌscatai, dai sai maigʌgʌrducʌdʌ
gʌnʌlidiña tomali ʌmaadutai vui tomasi maitʌrvaavoitudadami
siʌrvaavoitudadami ʌʌpʌ.
3 Ʌvaavoitudadami dai aatʌmʌ ʌʌpʌ aliʌ soimaasi ivuaadatadai
maiquiaa vaavoitudacai ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai.
Aatʌmʌ ʌʌquioma ʌrvupuiirugamicatadai dai vaavoitudaiña istumaasi
maitʌrvaavoi, dai googosi gʌrducamicana, dai aliʌ soimaascatadai
gʌrtʌgitoidaga cascʌdʌ ivuaadana aatʌmʌ istumaasi ipʌlidi naana maasi
soimaascami. Dai coimudadʌ tuutiacana aatʌmʌ dai gʌrcʌʌdaiña oodami
tʌtai aatʌmʌ ʌʌpʌ.
4 Dʌmos aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga divia oidigi daama dai
cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai oodami poduucai gatʌʌgi isaliʌ oigʌdai dai cʌʌgacʌrʌ
nʌidi vʌʌscatai.
5 Cʌʌga maatʌ Diuusi isaatʌmʌ tomasi cʌʌga ivueeyi maitamaitʌcʌi
cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai dʌmos cascʌdʌ Diuusi soigʌʌli aatʌmʌcʌdʌ cascʌdʌ
cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu. Diuusi Ibʌadʌ maigovai daí vʌʌsi gʌrsoimaascamiga
dai utuldan dui gʌriibʌdaga.
6 Poduucai idui ʌgai aidʌsi Diuusi ootoi sai gʌrʌʌmadu daacana. Su-
usi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga aagidi gʌooga sai ootosana gʌIbʌdaga
cascʌdʌ ootoi ʌgai vai aliʌsi gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌga oidacana.
7 Vaidʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai
maisoimaasi iduuñimudai aatʌmʌ cascʌdʌ viaa aatʌmʌ sʌʌlicami
isʌrmaamaradʌcagi dai isvʌʌscʌrʌ oidacagi ʌgai ʌʌmadu dai canʌnʌra
aatʌmʌ istuigaco oidaca ragai ʌgai ʌʌmadu.
8 Vʌʌsi imaasi sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi dai aanʌ ipʌlidi iscʌʌga gamamaatʌtulda
aapi vʌʌsi gomaasi vai ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi gʌnaagana dai
cʌʌga ivuaadana istumaasi ʌrsoiñi vʌʌscatai vʌʌtarʌ aliʌsi cʌʌgadu is-
povuaada ʌgai daidʌ ʌrsoiñi ʌgai vʌʌtarʌ ʌʌpʌ.

9 Dʌmos maiti aatagada ʌgai ʌʌmadu ismaacʌdʌ aagaiña goʌʌgi vuiirudagai dai tomali ʌgai ʌʌmadu ismaacʌdʌ ʌrmamaatʌtuldiadami yaatavogami ismaacʌdʌ mamaatʌtuldi mui cuentogadʌ judidíu Diuusi ñiooquidʌ duucai dai tomali ʌgai ismaacʌdʌ cocotuldi oodami dai tomali ʌgai ʌʌmadu ismaacʌdʌ mosvupui ñioocada ʌliadagi tomasioorʌ aagaitai Moseesacaru mamaatʌtuldaragadʌ, vʌʌsi imaasi maicʌʌgadu dai maitʌrsoiñi.
10 Isoidacagi ʌmaadutai vaavoitudadami saagida ismaacʌdʌ cocotuldiadagi oodami gʌmamaatʌtuldaragacʌdʌ ismaacʌdʌ maitʌrvaavoi bagaidañi ʌmo imidagai isgooca ʌʌpʌ dai ismaitʌʌʌgidagi ʌgai pai camaidagito ʌvaavoitudadami isuurapʌcʌdagi ʌgai.
11 Cʌʌga maatʌ aapi isʌmoco cocotuldiadagi oodami ʌgai maicʌʌga gʌtʌgito dai aliʌ soimaasi ivueeyi dai ʌgai ʌʌgi maatʌ ʌʌpʌ ismaicʌʌga ivueeyi.

———

12 Siʌʌscadʌ gʌotosda aanʌ Arteemasi siʌpʌ Tiiquico pai gʌaaga dai giñdivida Nicopoliisiʌrʌ ami daivuñda iñʌlidi aanʌ toomoco.
13 Dai soiñañi Seenasi ismaacʌdʌ ñiooquituldi oodami ʌʌmadu Apoolosi vʌʌsicʌdʌ pʌstucʌdʌ istuidiagi, maacañi istumaasi tʌgito ʌgai dai apiaiimʌdagi vai maiviʌʌgacana tomali ʌmo istumaasi.
14 Vai govaavoitudadami maatʌna iscʌʌga ivuaadagi dai soicʌdagi aa siʌʌscadʌ tʌgitocagi ʌgai vai poduucai ʌrsoiñicagi govaavoitudadami.

———

15 Vʌʌscatai ismaacʌdʌ aanʌ giñʌʌmadu daraaja Diuuscʌdʌ gʌviaatuldi. Dai Diuuscʌdʌ viaatulda gʌraaduñi vaavoitudadami Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña vʌʌscatai.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Paavora Filemón

1 Aanʌ ʌrPaavora, dai aagidiña aanʌ oodami sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviadami mai cascʌdʌ giñmaisaca. Aanʌ ʌʌmadu Timoteo gʌoojidi idi oojai
aapi gʌraduñi Filemón aapi gʌrsoicʌi gʌraa duiñdagʌrʌ.
2 Dai idi oojai ʌrʌvaavoitudadami vʌʌtarʌ ʌʌpʌ ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi
gʌquiiyʌrʌ dai siaa duutudai Diuusi, dai gʌraduñi Apia vʌʌtarʌ dai gʌraduñi
Aquipo vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi gʌraa duiñdagʌrʌ ʌʌpʌ.
3 Aatʌmʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu qʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo
cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi.

———

4-5 Maí aanʌ isaliʌ cʌʌga vaavoitudai aapi dai oigʌdai Suusi Cristo dai
oigʌdai aapi vʌʌsi ʌvaavoitudadami ʌʌpʌ cascʌdʌ aliʌ baigiñʌlidi aanʌ Diu-
usicʌdʌ daanʌitai sai gʌsoicʌiña.
6 Daanʌi aanʌ Diuusi sai soicʌiña ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitu Suusi Cristo
aidʌsi aapi aagidi Diuusi ñiooquidʌ. Daanʌi aanʌ Diuusi sai soicʌiña
ʌgai iscʌʌga maatʌna vʌʌsi istumaasi cʌʌgaducami ismaacʌdʌ Suusi Cristo
ivueeyi vʌʌsi vaavoitudadami vʌʌtarʌ.
7 Maí aanʌ isaapi Filemón aliʌ oigʌdai ʌvaavoitudadami vai poduucai
gʌniibʌstacan tada ʌgai dai poduucai baigiñʌliatudai aapimʌ.

———

8-12 Vʌʌsi imaasicʌdʌ aanʌ ñiooquiagi gʌpiooñigabaru Onésimo vʌʌtarʌ.
Tomasi aliʌ oigʌdai aanʌ goovai vʌʌscʌrʌ movi angʌootosdi pai cʌʌga
miaadʌgida. Aanʌ ʌrootosadʌ Suusi Cristo cascʌdʌ viaa aanʌ sʌʌlicami
isgʌtʌaañiagi aapi pʌsai cʌʌga miaadʌgidana Onésimo dai aapi sʌʌlicʌdʌ
gʌaagai pʌsivuaadagi istumaasi gʌaagida aanʌ. Dʌmos aliʌsi gʌroigʌdai
aatʌmʌ cascʌdʌ maitʌtʌaanʌi aanʌ dai baiyoma gʌdaanʌi pʌsai cʌʌga mi-
aadʌgidana Onésimo. Aanʌ Paavora casi ʌrcʌlimudadʌ dai apiagaaagidiña
sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami cascʌdʌ maisapi aanʌ. Ʌʌquioma
Onésimo maicʌʌga gʌsoicʌiña dai sivi gia ʌrsoiñi goovai aapi gʌvʌʌtarʌ dai
aanʌ giñvʌʌtarʌ. Onésimo giñdiviji tami maisacarʌrʌ dai aidʌsi aanʌ aagidi
isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami goovai vaavoitu dai cascʌdʌ giñmara
gʌducami goovai.
13 Aliʌ baigiñʌldamudai aanʌ istanasi viimudai goOnésimo dai
giñsoicʌdamudai tami maisacaruana poduucai isduucai giñsoicʌdamudai
aapi istanai daacamudai.
14 Dʌmos aanʌ maitipʌlidi isviiagi goovai maiquiaa giñmaacacai aapi
oigaragai isviaa aanʌ cascʌdʌ baiyoma gʌootosdi aanʌ. Dʌmos sivi aapi
istutuidi isgiñootosdagi pʌsipʌliadagi maisiu guvucadagaicʌdʌ.
15 GoOnésimo vaasʌqui ii gʌquiiyaiñdʌrʌ maitʌaagidacai. Dʌmos sivi
ʌpamu gʌʌʌmadu daacamu goovai. Aanʌ poʌlidi sai Diuusi poduucai idui
sai vaavoitudana goovai dai sivi tomastuigaco gʌʌʌmadu daacamu
16 maisiu ʌmo pioоñi duucai baiyoma ʌmo gʌaduñi duucai dai aliʌ
oigʌadamu aapi cavaavoitudacai ʌgai. Dai poduucai siooma ʌrcʌʌgai aapi
gʌvʌʌtarʌ. Aanʌ gia aliʌ oigʌdai, dʌmos aapi gia gʌaagai isvaamioma
oigʌadagi, maisiu tomastuma cʌʌli duucai sivi gia ʌrgʌaduñi vaavoitu-
dadami goovai.
17 Pʌsaapi gʌaduñi duucai giñnʌijadagi pai miaadʌgida goOnésimo ducami
iñsiʌraanʌcagi.

18 Issoimaasi gʌduñi goovai aidʌsidʌ ʌrgʌpiooñiacatadai siʌʌpʌ
isgʌvuatuldiada goovai aanʌ angʌaa namʌquidagi.
19 Aanʌ Paavora angʌoojidi giñnoovicʌdʌ dai aanʌ gia gʌaa namʌquidamu.
Aanʌ gʌmaatʌtuli isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadami pʌtai poduucai
cʌʌgacʌrʌ vuusai aapi goovai ʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌ tomali ʌmo imida-
gai maitistutuidi aapi isgiñaa namʌquidagi.
20 Sʌʌlicʌdʌ giñaduñi aanʌ ipʌlidi isgiñsoiña aapi giñootosdacai Onésimo.
Aatʌmʌ ʌrgʌraadunumʌ vaavoitudadami cascʌdʌ. Iduuñiñi aapi istumaasi
gʌaagidi aanʌ sipoduucai baigiñʌliadamu aanʌ.
21 Aanʌ maatʌ isgiñʌʌgida agai aapi cascʌdʌ gʌoojidi. Dai maatʌ aanʌ
isvaamioma iduñia agai aapi maisiu mosʌcaasi istumaasi gʌaagidi aanʌ.
22 Dai baigi duuca siaaco giñuuliña aanʌ. Aapimʌ daanʌi Diuusi ansai
vuusaiña aanʌ tabiaadʌrʌ dai aanʌ poʌlidi isDiuusi giñmaquia agai oigaragai
isvusia aanʌ tabiaadʌrʌ.

———

23 Diuuscʌdʌ gʌviaatuldi giñaduñi Epaafarasi ismaacʌdʌ giñʌʌmadu mais-
api gaaagiditai ʌʌpʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadami.
24 Dai Diuuscʌdʌ gʌviaatuldi ʌʌpʌ Marcusi, dai Aristarco, dai Deemasi, dai
Ruucasi ismaacʌdʌ giñsoicʌi aa duiñdagiʌrʌ.
25 Vai qʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ʌrJudidíu vaavoitudadami vʌʌtarʌ

1 Ʌʌquioma Diuusi ñiooquidiña gʌraaduñicaru naana duucai dai muiyoco.
Diuusi ootosi ñiooqui gʌraaduñicaru gʌñiñiooquituldiadamigacʌdʌ.
2 DʌmOs diviacai ʌCristo Diuusi maradʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌgai gʌraagidi
vaamioma istumaasi Diuusi ipʌlidi ismaatʌca aatʌmʌ. Diuusi ʌʌmadu
ʌCristo idui oidigi, dai Diuusi maa Cristo vʌʌsi istumaasi oidaga.
3 Diuusi maradʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga. Ʌgai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi
ivueeyi daidʌ ʌgai ʌpan ducami gʌooga. Aatʌmʌcʌʌga istutuidi ismaatʌcagi
istuiga Diuusi maatʌcatai isducatai oidacatadai dai istumaasi ivuaadana
Suusi Cristo. Ʌgai nuucada vʌʌsi istumaasi oidaga. Ʌgai vaamioma viaa
guvucadagai istomasioorʌ dai vaamioma tʌaanʌi. AidʌSi muu Suusi Cristo
curusiaba oigʌli ʌgai gʌrsoimaascamiga sai poduucai camaigʌpiʌr vʌʌtʌcana
aatʌmʌ dai gotorʌ ii ʌgai tʌvaagiamu dai daja Diuusi sʌʌlisia padʌrʌ.

———

4 Dai Diuusi maa ʌgai ʌmo sʌʌlicami vaamioma namʌacami isDiuusi
tʌtʌaañicarudʌ sʌʌlicamigadʌ.
5 Diuusi tomali ʌmo imidagai maipotʌtʌdai tomali ʌmoco gʌtʌaañicaru:
Aapi apʌrgiñmara. Sivi gʌmaa aanʌ ʌmo sʌʌlicami.
DʌmOs Diuusi gia potʌtʌdai gʌmara.
Tomali ʌmo imidagai maiaagidi Diuusi tomali ʌmoco gʌtʌaañicaru saidʌ
ʌroogadʌ.
6 Dai siʌʌscadʌ Diuusi ʌpamu ootosagi gʌmara tami oidigi daama saidʌ
ʌrtʌaanʌdamigadʌcana oodami dai potʌʌdamu ʌgai vʌʌsi gʌtʌtʌaañicaru:
Sai siaa duutudaiña maradʌ.
7 Dai Diuusi aagai gʌtʌtʌaañicaru dai pocaiti:
Aanʌidiugiñtʌtʌaaʌñicaru dai ʌgai ʌvʌli gʌnducami dai otoma ivueeyi ʌgai
istumaasi tʌaanʌi aanʌ.
Ascaiti Diuusi.
8 Dai Diuusi potʌtʌdai gʌmara:
Aapi ʌrDiuusi dai tomastuigaco viaacamu aapi gʌsʌʌlicamiga.
Dai vʌʌscʌrʌ ivueeyi aapi istumaasi ʌrsʌʌlicami.
9 Aapi oojoidi istumaasi ʌrsʌʌlicami dai sʌʌlicʌdʌ maioojoidi istumaasi
maitʌrsʌʌlicami.
Cascʌdʌvaamiomaiagʌʌliatuaanʌaapisiaa.
AstʌtʌdaiDiuusi.
10 Dai potʌtʌdai ʌʌpʌ gʌmara:
Aapi apʌrgʌʌ tʌaanʌdami dai aapi idui oidigi dai tʌvaagi.
11 Oidigi dai tʌvaagi ugitimu dʌmOs aapi tomastuigaco oidacamu.
Oidigi dai tʌvaagi cʌcʌʌliocoimu ʌpan duucai yuucusi.
12 Dai aapi gajiaadʌrʌ viaamu ʌcʌcʌʌliocoidadʌ dai aa uutudui iduuñimu.
DʌmOs aapi tomastuigaco momaascamu dai tomastuigaco oidacamu.
AstʌtʌdaiDiuusi.
13 Diuusi potʌtʌdai gʌmara:
Daacañi giñsʌʌlisia padʌrʌ, asta siʌʌscadʌ aanʌ voopoidagi sʌʌlicamigadʌ
vʌʌsi gʌntʌtʌaanʌdamiga ʌgai ismaacʌdʌ gʌvuidʌrʌ vʌʌtʌca.
Dai ʌʌgi aapi gatʌaanʌda agai.
AstʌtʌdaiDiuusi. Dai Diuusi tomali ʌmo imidagai maipodu aagidi tomali
ʌmoco gʌtʌtʌaañicaru.

14 Vʌʌsi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ iibʌdaga ʌgai daidʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi
Diuusi tʌaanʌi. Diuusi ootosai gʌtʌtʌaañicaru sai soicʌiña ismaacʌdʌ Diuusi
cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai.

2

———

1 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ʌʌgiditai caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ dai podu-
ucai maigajiaadʌrʌ viaagi Diuusi mamaatʌtuldiaragadʌ.
2 Ʌñiooqui ismaacʌdʌ ootoi Diuusi ʌʌquioma gʌtʌtʌaañicarucʌdʌ ʌrvaavoi
dai ismaacʌdʌ soimaasi ivuaadana dai maiʌʌgi ʌñiooqui Diuusi soimaasi
taatatuli. Diuusi idui ʌgaicʌdʌ istumaasi ʌrsʌʌlicami.
3 Ʌʌpʌga Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga aagai sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vu-
vaidi oodami dai gooquiʌrʌ gʌraagidi ʌgai vaa ñiooqui aa ismaacʌdʌ caʌ.
Ismaiʌʌgiditai caʌca aatʌmʌ ʌñiooqui ismaacʌdʌ aagai ʌgai maitiipucamu
isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.
4 Dai Diuusi ʌʌpʌ gʌrtʌtʌʌgidi isʌrvaavoi istumaasi aagai Cristo ivuaadatai
naana maasi gʌgʌrducami. Dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrmaacai guvucadagai saidʌ
ivuaadana naana maasi istumaasi poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi.

———

5 Caaagai aatʌmʌ sai Diuusi iduuñia agai oidigi utudui dai tʌvaagi utudui
dʌmos Diuusi maimaaquia agai sʌʌlicami gʌtʌtʌaañicaru sai gatʌaanʌiña
oidigi utudiʌrʌ dai tʌvaagi utudiʌrʌ.
6 Davicaru ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai potʌtʌdai ʌgai Diuusi:
GiñDiuusiga vʌʌsi oodami coiya agai dai maiviaa ʌgai istuisi tʌtʌgitodagi sai
aapi viaa iscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi dai nuucadacagi.
7 Bai tʌvʌpi aapi ipʌli sai oodami palʌpioma gatʌaanʌiña sitʌtʌaañicaru.
Dʌmos gooquiʌrʌ maa aapi oodami ʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ vaamioma
namʌga sitomasmaascʌdʌ.
Dai Diuusi maa oodami sʌʌlicami sai tʌaanʌiña vʌʌsiaʌcatai istumaasi idui
ʌgai.
8 Poduucai oodami vaamioma gatʌaanʌi tami oidi daama sivʌʌsi gomaasi
ismaacʌdʌ idui Diuusi.
Astʌtʌdai Davicaru. Aidʌsi Diuusi maa gosʌʌlicami oodami poduucai
oodami tʌaanʌi vʌʌsiaʌcatai istumaasi oidaga oidigi daama. Dʌmos vʌʌscʌrʌ
cʌʌga gʌmaatʌ ismaisiu vʌʌsi istumaasi oidaga ʌʌgidi oodami.
9 Dʌmos vʌʌsiaʌcatai ʌʌgidi ʌSuusi Cristo tomali cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi ipʌli
sai bai tʌvʌpi palʌpioma gatʌaanʌiña Suusi Cristo istʌtʌaañicarudʌ. Diuusi
cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami cascʌdʌ ipʌli ʌgai sai Suusi Cristo muucuna curusi-
aba sai poduucai vʌʌscatai istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuuvaquiagi. Dai muucucai
Suusi Cristo dai ʌpamu duuaca Diuusi maa ʌmo sʌʌlicami vai cascʌdʌ vʌʌsi
oodami dai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ gʌaagai issiaa duutuadagi ʌgai.
10 Diuusi ʌgai daidʌ idui vʌʌsiaʌcatai dai tʌaanʌda agai ʌʌgi ʌgai. Dai aliʌsi
ʌrcʌʌga isDiuusi ootoi gʌmara oidigi daama sai ʌgai soimaasi taatana dai
poduucai istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaidiagi sioorʌ vaavoitudagi. Dai poduucai
ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ vʌʌsi ʌvaavoitudadami. Dai poduucai Diuusi
vaidaqui agai muidutai oodami tʌvaagiamu vaavoitudacai ʌgai Suusi Cristo.
11 Suusi Cristo ʌgai ismaacʌdʌ ʌco vuvaidi vaavoitudadami daidʌ Suusi
ʌʌmadu ʌco vuvaididʌ ʌmo oogacami. Cascʌdʌ Suusi Cristo maisiaa ʌrai
isgʌaaduñi aagadagi vaavoitudadami.
12 Cascʌdʌ pocaiti ʌgai Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Aagidamu aanʌ giñaaduñi sai aliʌ cʌʌ tuiga Diuusi gʌrooga,
dai ʌmapai nʌʌdamu aatʌmʌ Diuusi nʌidadʌ siaa duutudaitai Diuusi.

Ascaiti Suusi Cristo.
13 Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Aanʌ cʌʌ vaavoitudai sai Diuusi giñooga giñnuucada.
Ascaiti Suusi Cristo. Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Tan daja aanʌ daidʌ giñʌʌmadu daraaja mui aa Diuusi maamaradʌ ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaida aanʌ.
Ascaiti Suusi Cristo.
14 Oodami ʌʌra dai tuucuga poduucai ʌʌpʌ Suusi Cristo ʌʌra dai tuucuga. Suusi muuquia agaitadai tami oidigi daama cascʌdʌ oodami duucai vuusai. Avʌnacai poduucai istui Suusi isvoopoidagi ʌDiaavora guvucadadʌ. ΛDiaavora ʌrduñidʌ iscooyi oodami.
15 Oodami ʌʌbʌidiña muuquigami dʌmos muucucai ʌSuusi casi istutuidi issoicʌdagi oodami sai camaiʌʌbʌidiña muuquigami.
16 Ʌgai divia dai soiña agai Avraañicaru cajiudadʌ maisiu Diuusi tʌtʌaañicarudʌ.
17 Cascʌdʌ gʌaagaitadai isoodami duucai vuusia ʌgai dai poduucai istuidiagi isʌrpapaali baitʌcʌaacami ducamicagi dai poduucai ʌgai soigʌʌlidi oodamicʌdʌ dai cʌʌga ivueeyi gʌaa duiñdaga. Ʌgai ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ. Ʌgai muuquia agaitadai cascʌdʌ oodami duucai vuusai dai muucucai poduucai istutuidi ʌgai isoigʌldiadagi oodami soimascamigadʌ.
18 Dai ʌgai soimaa taata daidʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliditadai dʌmos maitistui, cascʌdʌ Suusi istutuidi isgʌrsoicʌdagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi gʌrduiñtulda ʌliadagi.

3

———

1 Cascʌdʌ tʌtʌgitodavurai aapimʌ istuiga Suusi Cristo. Ʌgai ʌrDiuusi ootosadʌ daidʌ ʌgai ʌrgʌrpaaliga ducami ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi. Daidʌ aatʌmʌ vaavoitudai ʌgai. Giñaaduñi Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ mʌsai iimʌna tʌvaagiamu.
2 Diuusi ootoi Suusi Cristo tami oidigi daama saidʌ iduuna aa duiñdadʌ tai Suusi cʌʌga idui poduucai isduucai Moseesacaru cʌʌga idui Diuusi aa duiñdadʌ ʌjudidíu saagida.
3 Dʌmos Suusi vaamioma namʌga isMoseesacaru poduucai isduucai ismaacʌdʌ idui oodami vaamioma namʌga sioodami. Diuusi ʌgai daidʌ idui oodami.
4 Oodami dai vʌʌsi istumaasi oidaga maiʌʌgi ʌpʌdui. Diuusi ʌgai daidʌ idui.
5 Moseesacaru cʌʌga idui Diuusi aa duiñdadʌ ʌjudidíu saagida. Dai ʌgai aagai naana maasi istumaasi ʌpʌduñia agaitadai gooquiʌrʌ. Ʌgai mosʌrpiooñigadʌ Diuusi.
6 Dʌmos Suusi Cristo ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ divia dai ʌgai cʌʌga nuucada ʌvaavoitudadami. Dai vʌʌsi aatʌmʌ vaavoitudadami ʌrDiuusi maamaradʌ ʌʌpʌ isapiacʌʌga vaavoitudadagi siʌʌsi ucami oidacagi tami oidigi daama dai baigʌrʌliditai nʌnʌracagi istuigaco iimia ragai aatʌmʌ tʌvaagiamu.

———

7 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌga maatʌ caʌcagi aatʌmʌ istumaasi oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ ismaacʌdʌ aagai Diuusi Ibʌadʌ:
Issivi caʌca aapimʌ isñioocadagi Diuusi
8 ʌʌgiadavurai dai maisiu vuidʌrʌ vʌʌtʌca poduucai isduucai idui ʌjudidíu oidagana siaaco soimaasi taatacatadai ʌgai.
Ascaiti Diuusi Ibʌadʌ.

9 Dai pocaiti Diuusi:
Λjudidíu idui naana maasi soimaascami nΛida Λliditai sabai soimaasi taatat-
uldiana aanΛ.
Tomasi nΛidi naana maasi gΛgΛrducami istumaasi ivuaadana aanΛ goo
coobai uumigi.
10 CascΛdΛ baamu aanΛ Λoodami vui daidΛ itΛtΛdai: “AapimΛ ivueeyi ΛΛgi
istumaasi ipΛlidiña dai maisiu istumaasi aanΛ ipΛlidi”. AntΛtΛdai aanΛ.
11 CascΛdΛ baamu aanΛ Λgai vui daidΛ potΛtΛdai aanΛ Λgai sai sΛΛlicΛdΛ maii-
imi agai aan iñΛΛmadu siaaco istutuidi Λgai isgΛniibΛstacan tadacagi.
Ascaiti Diuusi.
12 Giñaaduñi gΛnnuucadacavurai dai maisoimaasi gΛntΛtΛgitoda. Baiyoma
gΛaagai isapiavaavoitudadagi Diuusi ismaacΛdΛ tomastuigaco oidaga dai
maigajiaadΛrΛ vipiaadagi.
13 Dai vΛΛs tasai avΛr gΛnmaacada ñiooqui aipacoga mΛsiΛΛsi
uucami oidacagi tami oidigi daama vai poduucai ΛDiaavora
maitΛnvupuiirumadadagi tomali Λmaadutai aapimΛ mΛsai vuidΛrΛ
vΛΛtΛcana Diuusi.
14 IsapiacΛΛga vaavoitudadagi aatΛmΛ Suusi Cristo siΛΛsi uucami oidacagi
poduucai isduucai vaavoitudaiña tucamidΛrΛ aidΛ gia sΛΛlicΛdΛ ΛraaduñdΛ
aatΛmΛ Suusi Cristo.
15 Pocaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ:
Issivi caΛca aapimΛ isñiioocadagi Diuusi ΛΛgiadavurai
dai maisiu vuidΛrΛ vΛΛtΛca poduucai isduucai idui Λjudidíu oidigana siaaco
soimaasi taatacatadai Λgai.
Ascaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ.
16 VΛΛsi Λoodami ismaacΛdΛ vaidacai Moseesacaru Ejiipituaiñd ΛrΛ caí Diuusi
ñiooquidΛ dai vΛΛscΛrΛ vuidΛrΛ vΛΛtΛcana Diuusi.
17 Vai cascΛdΛ Diuusi goo coobai uumigi baamucatadai Λgai vui. Λgai
soimaasi ivuaadana cascΛdΛ coi oidigana.
18 Diuusi caaagiditadai Λgai sai camaivaapaqui agaitadai CanaanΛrΛ. Λgai
maiΛΛgidi Diuusi cascΛdΛ.
19 CΛΛ maatΛ aatΛmΛ isΛgai maivaavoitu cascΛdΛ maivaapa.

4

1 Dai sivi Diuusi gΛraagidi sai aatΛmΛ ΛΛpΛ istutuidi isiimiagi mΛΛca siaaco
daja Λgai dai ΛΛmadu oidacana dai aatΛmΛ aliΛsi gΛaagai isgΛrnuucadacagi
iscΛΛga vaavoitudadagi Diuusi dai poduucai sΛΛlicΛdΛ iimiagi Diuusi
ΛΛmadu.
2 AatΛmΛ ΛΛpΛ caí Λmo ñiooqui cΛΛgaducami poduucai isduucai caí Λjudidíu
Λmo ñiooqui cΛΛgaducami isDiuusi cΛΛgacΛrΛ gΛrvuvaida Λlidi dΛmos Λgai
moscaΛ ΛñiooΛqui dai maiΛΛgi cascΛdΛ maiaayi CanaanΛrΛ siaaco istutuidi-
tadai Λgai isoidacagi.
3 DΛmos aatΛmΛ ismaacΛdΛ cavaavoitu Diuusi iimia ragai tΛvaagiamu
siaaco gΛriibΛstacan tadacamu aatΛmΛ tomastuigaco. DΛmos pocaiti Diuusi
aagaitai Λjudidíu ismaacΛdΛ maiaayi CanaanΛrΛ maiΛΛgidacai Diuusi:
AliΛ baamu aanΛ Λgai vui maitiñΛΛgidacai Λgai.
CascΛdΛ aagidi aanΛ sai tomali Λmo imidagai maigΛniibΛstacan tadaca agai
Λgai tΛvaagiΛrΛ aanΛ iñΛΛmadu.
Ascaiti Diuusi.
Λgai cΛΛga istuidimudai isiimiagi tΛvaagiamu isΛΛgidamudai Λgai Diuusi.
Diuusi tΛvaagiΛrΛ daacatai nΛnΛra vaavoitudadami sai iimΛna dai ΛΛmadu
daraajana. Λgai modaja ibΛstai aidΛsi abiaadΛrΛ idui oidigi.

4 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ istʌvaagiʌrʌ daja ibʌstai Diuusi. Diuusi ñiooquidʌ
pocaiti sai naadami tasaicʌdʌ naato Diuusi oidigi:
Dai cuvaracami tasaicʌdʌ camaitistuma dui, mosgʌibʌsi.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌ.
5 Dai Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti ʌʌpʌ:
Ismaacʌdʌ maitiñʌʌgiada maiiimia agai tʌvaagiamu aanʌ iñʌʌmadu tomali
maigʌniibʌstacan tadaca agai.
Ascaiti Diuusi.
6 Dai muidutai vaavoituda agai quiaa dai iimia agai tʌvaagiamu siaaco
gʌniibʌstacan tadacamu. Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ ʌpʌga caʌ sai Diuusi
cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami maiʌʌgi, cascʌdʌ maiiji tʌvaagiamu.
7 Dai tʌvʌpicʌdʌ Diuusi aagidi Davicaru sai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami podu-
ucai isduucai aagidi ʌgai ʌjudidíu ʌʌquioma, dai potʌtʌdai:
Issivi caʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagiadagi aanʌ ʌʌgiadavurai.
Astʌtʌdai Diuusi.
8 Aidʌsi Josué vaidacai ʌjudidíu Canaañiamu ʌgai ami oidatu. Dʌmos Josué
gia maitistui isvaidaquiagi ʌjudidíu tʌvaagiamu siaaco gʌniibʌstacan tada-
camudai ʌgai cascʌdʌ tʌvʌpicʌdʌ Diuusi ʌpamu aagai sai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi
oodami sai iimʌna tʌvaagiamu dai gʌniibʌstacan tadacana.
9 Poduucai cʌʌga gʌmaatʌ sai Diuusi maamaradʌ iimia agai tʌvaagiamu dai
gʌniibʌstacan tadaca agai.
10 Sioorʌ iimiagi tʌvaagiamu mʌʌca camaitaaata vuaada agai ʌpan duucai
tanai. Ʌgai gia gʌniibʌstacan tadaca agai. Ʌpan duucai Diuusi aidʌsi iduí
oidigi naadami tasaicʌdʌ dai gotorʌ mosgʌibʌsi.
11 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ʌʌgiadagi aatʌmʌ Diuusi dai poduucai iimi-
agi tʌvaagiamu dai mʌʌca gʌriibʌstacan tadacamu aatʌmʌ. Dai ismaiʌʌgiada
aatʌmʌ ʌpan duucai ʌjudidíu ismaacʌdʌ maiʌʌgi Diuusi poduucai siaadʌrʌ
iimʌna aatʌmʌ tʌvaagiamu.
12 Diuusi tomastuigaco oidaga dai istumaasi aagada ʌgai ʌpʌvueeyi, ʌgai
aliʌ viaa guvucadagai cascʌdʌ. Diuusi ñiooquidʌ soicʌi oodami sai maatʌna
isiʌrsoimaasi ivuaadami dai Diuusi ñiooquidʌ soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ
oidacana. Diuusi tʌʌgida oodami vʌʌsi istumaasi tʌtʌgitoi ʌgai.
13 Diuusi maatʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi oodami dai ʌmo imidagai Di-
uusi nʌidamu ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga
ivuaadami.

———

14 Suusi ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ. Aatʌmʌ vaavoi-
tudadami viaa ʌmoco ismaacʌdʌ papaali baitʌcʌaacamigadʌ gʌducami. Ʌgai
ʌrSuusi. Ʌgai ii tʌvaagiamu dai Diuusi vuidʌrʌ cʌquiva. Cascʌdʌ aliʌsi
gʌaagai isapiavaavoitudada aatʌmʌ Suusi.
15 Dai ʌgai sʌʌlicʌdʌ istutuidi issoigʌʌliada aatʌmʌcʌdʌ siʌʌscadʌ ʌDiaavora
soimaasi gʌrduiñtuldia ʌliadagi. Tomasi soimaasi ivueeyi aatʌmʌ ʌgai
vʌʌscʌrʌ soigʌʌlidi aatʌmʌcʌdʌ. ʌDiaavora soimaasi iduiñtuldia ʌliditadai Su-
usi ʌʌpʌ cascʌdʌ. Dai vʌʌscʌrʌ Suusi maisoimaasi iduí tomali ʌmo imidagai.
16 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isdaanʌdagi aatʌmʌ Diuusi gʌrooga vaavoitu-
daitai isʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi dai gʌrsoicʌi siuu duucu tʌgitoca aatʌmʌ. Ʌgai
soigʌʌlidi aatʌmʌcʌdʌ cascʌdʌ. Ʌgai tʌvaagiʌrʌ daja.

5

1 Ʌmo papaali baitʌcʌaacamigadʌ maiʌʌgi gʌdadaasai. Diuusi ʌgai dai
dadaasai oodami saagidiaiñdʌrʌ vai ʌgai daanʌdagi Diuusi sai oigʌldiana

oodami soimaascamigadʌ. Ʌpapaali baitʌcʌaacamigadʌ coodai vustaqui dai dadaasdi Diuusi sai Diuusi oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ.
2 Ʌgai ʌrsoimaasi ivuaadami ʌʌpʌ cascʌdʌ istutuidi ʌgai issoigʌʌliada oodamicʌdʌ ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi.
3 Dai cascʌdʌ viaa ʌgai iscoodadagi vustaqui dai dadaasdiadagi Diuusi sai Diuusi oigʌldiana soimaascamigadʌ ʌpan duucai ʌgaa oodami.
4 Tomali ʌmo papaali baitʌcʌaacamigadʌ maiʌʌgi gʌdadaasai. Diuusi ʌgai dai dadaasai. Poduucai isduucai daí ʌgai Aaróñicaru saidʌ ʌrpapaali baitʌcʌaacamigadʌcana.
5 Poduucai ʌʌpʌ Suusi Cristo maiʌʌgi gʌdaí papaali baitʌcʌaacamigadʌ duucai. Diuusi ʌgai dai daí. Dai Diuusi potʌtʌdai Suusi Cristo:
Aapi apʌrgiñmara
sivi gʌmaa aanʌ ʌmo sʌʌlicami.
Astʌtʌdai Diuusi.
6 Dai gooquiʌrʌ potʌtʌdai:
Aapi paali gʌducami tomastuigaco
Melquisadeecacaru duucai.
Ascaiti Diuusi.
7 Aidʌsi Suusi Cristo tami oidigi daama aimʌraiña, daanʌiña ʌgai Diuusi sai soicʌiña. Dai ʌʌmo imidagai asta suaacaiña dai iiñacaiña daanʌitai Diuusi. Dai Diuusi cʌʌga istutuiditadai isvaidaquiagi tʌvaagiamu maiquiaa muucucai ʌgai. Dai Diuusi iduí istumaasi aagidiña Suusi daanʌitai. Suusi vʌʌscʌrʌ iduñia ʌliditadai istumaasi Diuusi ipʌlidi cascʌdʌ.
8 Poduucai Suusi Cristo tomasi ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ vʌʌscʌrʌ maí isʌʌgiadagi Diuusi, soimaasi taatamaiña ʌgai cascʌdʌ.
9 Poduucai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuviadagi sioorʌ ʌʌgiadagi vai poduucai oidacagi Diuusi ʌʌmadu tomastuigaco.
10 Diuusi daí Suusi Cristo saidʌ ʌrpapaali baitʌcʌaacamigadʌ ducamicana ʌpan duucai Melquisadeecacaru.

———

11 Aanʌ ipʌlidi isgʌnaagidiagi mui naana maasi aagaitai gomaasi dʌmos aapimʌ maimaatʌ caʌ cascʌdʌ aliʌ sijaiga isgʌnmaatʌtuldiagi.
12 Aapimʌ caʌʌqui abiaadʌrʌ vaavoitu cascʌdʌ casi gʌaagai isgamamaatʌtuldiadamudai aapimʌ. Dʌmos aapimʌ quiaa tʌgito sioorʌ gʌnmamaatʌtuldiagi ʌgai vaa ñiooqui ismaacʌdʌ gʌnmaatʌtuli tucamidʌrʌ.
13 Aapimʌ ʌpan ducami aali ismaacʌdʌ maiquiaa cʌʌga maatʌ caʌ dai maiquiaa cʌʌga maatʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi ʌrmaicʌʌgaducami.
14 Dʌmos Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ vaamioma sijaiga ismaatʌ caʌcagi ʌrʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ camaatʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi ʌrmaicʌʌgaducami. Agai cʌʌgacʌrʌ oidaga cascʌdʌ.

6

1 Aapimʌ casi gʌaagai mʌsgʌnmaatʌtuldiagi aa ñiooqui vaamioma sijiacami isʌgai ismaacʌdʌ gʌnmamaatʌtuli aatʌmʌ tucamidʌrʌ. Aatʌmʌ casi gʌnmaatʌtuli sai aliʌsi gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgitua aapimʌ dai camaisoimaasi ivuaadagi, dai sai gʌaagai mʌsvaavoitudagi Diuusi,
2 dai sai gʌaagai mʌsgʌnvapaconagi, dai sai gʌaagai mʌsdaama daraasa vaavoitudadami gʌnnoonovi sai Diuusi soicʌiña ʌgai, dai sai ʌmo imidagai duduaaca agai coidadʌ, dai sai ʌmo imidagai Diuusi nʌida agai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Dai ʌgai

ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami iimia agai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu daraaja agai tomastuigaco. Dai ʌgai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami iimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu dai ʌʌmadu daraaja agai tomastuigaco. Vʌʌsi gomaasi camaitʌaagai isgʌnmaatʌtuldia aatʌmʌ ʌpamu.

3 Dai isDiuusi ipʌliadagi gʌnmaatʌtuldiamu aatʌmʌ ʌma maasi.

4 Ismaacʌdʌ camaatʌ Diuusi ñiooquidʌ dai maatʌ caʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi oodami dai Diuusi Ibʌadʌ soicʌi sai tʌtʌgitoiña vʌʌsi gomaasi,

5 dai cʌʌ maatʌ ʌgai isvʌʌsi gomaasi aliʌ cʌʌgadu, dai nʌidi naana maasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivueeyi vaavoitudadami Diuusi guvucadadʌcʌdʌ,

6 isʌgai gajiaadʌrʌ viaagi gomaasi camaitistutiadamu isʌpamu ʌma duucai gʌntʌtʌgituagi. Sioorʌ gajiaadʌrʌ viaa gomaasi ducami isʌpamu curusiaba sisapadamudai Suusi Cristo dai parunadamudai ʌgai vʌʌsi oodami vuitapi.

7 Diuusi ñiooquidʌ ʌrvʌʌsi oodami vʌʌtarʌ. Dʌmos ʌʌmoco gʌntʌgito caʌcana dai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai.

8 Dai aa maitʌntʌgito caʌcana dai mosapiasoimaasi ivuaadana. Dai Diuusi soimaasi taatatuldiamu ʌgai.

———

9 Tomaasi poduucai gʌnoojidi aanʌ vʌʌscʌrʌ aanʌ sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai isaapimʌ maigajiaadʌrʌ viaagi Diuusi ñiooquidʌ. Aanʌ povai iñʌlidi siʌrvaavoi isaapimʌ cʌʌgacʌrʌ oidaga poduucai isduucai gʌaagai isoidacagi vʌʌsi vaavoitudadami.

10 Diuusi vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami cascʌdʌ ʌgai mostʌgitoca istumaasi ivueeyi aapimʌ soicʌitai aa vaavoitudadami poduucai cʌʌga gʌmaatʌ isaapimʌ oigʌdai Diuusi.

11 Dai aatʌmʌ ipʌlidi isaapimʌ apiaoigʌada aa vaavoitudadami siʌʌsi uucami oidacagi tami oidigi daama, dai isapiavaavoitudadagi isDiuusi gʌnvaidaquia agai tʌvaagiamu.

12 Poduucai maioojoadamu aapimʌ ivuaadatai istumaasi Diuusi ipʌlidi. Dai gʌaagai isʌpan duucai ivuaada aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga vaavoitudaiña istumaasi Diuusi aagidi isiduñia agai. Ʌgai maioojodaitadai nʌnʌracatai istumaasi Diuusi aagidi isiduñia agai. Cascʌdʌ caviaa ʌgai istumaasi Diuusi aagidi sai maquia agai.

13-16 Aidʌsi Diuusi aagidi Avraañicaru saidʌ iduñia agai mui naana maasi istumaasi ʌgai vʌʌtarʌ, potʌtʌdai: “Sʌʌlicʌdʌ iduuñimu aanʌ naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami aapi gʌvʌʌtarʌ dai sʌʌlicʌdʌ muidamu gʌcajiudaga”. Dai potʌtʌdai ʌʌpʌ: “Istumaasi aagai aanʌ ʌrvaavoi”. Diuusi maitistutuidi ispotʌiyagi sai maatʌ Diuusi, ʌgai ʌʌgi ʌrDiuusi cascʌdʌ. Dai tiipu ʌmai vaamioma namʌacami isʌgai. Dʌmos Diuusi vaamioma namʌga sioodami cascʌdʌ oodami pocaitiña sai maatʌ Diuusi. Siʌʌscadʌ pocaitiadagi ʌmo oodami sai maatʌ Diuusi camaitʌrsoiñi isapiaaagadagi ʌgai vaa ñiooqui. Avraañicaru tʌvʌpi nʌnʌra sai Diuusi iduuna istumaasi aagidi maivui ñioocaitai Diuusi. Dai poduucai Diuusi maa ʌgai istumaasi aagidi sai maquia agaitadai.

17 Diuusi pocaiti sai istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi. Diuusi ipʌliditadai sai cʌʌga maatʌna Avraañicaru ʌʌmadu cajiudadʌ sai ʌgai sʌʌlicʌdʌ iduñia agai istumaasi aagidi sai iduñia agaitadai cascʌdʌ.

18 Diuusi aagai sai iduñia agai ʌmo istumaasi Avraañicaru vʌʌtarʌ dai pocaiti ʌʌpʌ sai istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi. Poduucai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai sʌʌlicʌdʌ iduñia agai istumaasi aagai. Ʌgai maiyaatavoga cascʌdʌ. Dai poduucai aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi baigʌrʌlidi dai vaamioma cʌʌga vaavoitudai aatʌmʌ Diuusi.

19 Dai poduucai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isiimia ragai tʌvaagiamu dai Diuusi
ʌʌmadu daraaja ragai mʌʌca siaaco daja ʌSuusi.
20 Dai Suusi Cristo ʌrpapaali baitʌcʌaacamigadʌ ducami tomastuigaco
Melquisedeeca duucai. Suusi Cristo muu curusiaba dai aasi ʌʌradʌ dai
gooquiʌrʌ ʌpan duaaca dai ii tʌvaagiamu dai Diuusi vuidʌrʌ cʌquiva sai
poduucai Diuusi gʌroigʌldiana gʌrsoimaascamiga dai aatʌmʌ istutuidi isi-
imiagi tʌvaagiamu.

7

———

1 Melquisedeecacaru ʌrraicatadai Saleemʌrʌ. Daidʌ ʌgai ʌrpaalicatadai
daidʌ ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ. Diuusi ʌgai dai vaamioma tʌaanʌi
istomasioorʌ tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama. Avraañicaru sibʌaco cocoda
aa tʌtʌaanʌdami dai vaamioma istui Avraañicaru dai aidʌsi nora ʌgai
gʌdʌvʌʌragamu Saleemamu daivuñi agaitadai tai ii Melquisedeeca dai
voiyʌrʌ aayi dai daañimi Diuusi sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña Avraañi.
2 Daidʌ Avraañi aa oí ʌgai istumaasi voopoji ʌgai ʌgaa tʌtʌaanʌdami.
Melquisedeeca itʌiya ʌlidi ʌmo raí ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami.
Dai ʌgai ʌrraicatadai Saleemʌrʌ. Dai Saleema itʌiya ʌlidi maiomaliga cascʌdʌ
raí maiomaliacʌdʌ aagaiña oodami ʌMelquisedeeca.
3 Dai maitʌmaí sioorʌ ʌrdʌʌdʌdʌcatadai Melquisedeeca tomali sioorʌ
ʌraaduñdʌcatadai tomali siʌʌquidʌ vuusai tomali siʌʌquidʌ muu. Diuusi
maradʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ divia ʌrpaali ducami tomastuigaco. Daidʌ
tomali ʌmaadutai maiviaacatadai Melquisedeeca sʌʌlicamigadʌ cascʌdʌ
tomali ʌmaadutai maitʌʌgi ʌgai gʌsʌʌlicamiga ʌʌpʌ. Daidʌ Melquisedeeca
ʌrpaali tomastuigaco ʌpan duucai Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ
divia.
4 Poduucai cʌʌga gʌmaatʌ isvaamioma namʌaacatadai Melquisedeeca
siAvraañi. Gʌraduñi Avraañicaru aa oí Melquisedeecacaru istumaasi voopoji
ʌgai ʌgaa tʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ cocoda.
5 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ pocaiti saidʌ papaali Levícaru cajiudadʌ
viaacatadai sʌʌlicami istaanʌdagi aa ʌoodami maitʌquidʌ tomasi vʌʌscatai
ʌrAvraañicaru cajiudadʌ.
6 Dʌmos Melquisedeecacaru maitʌraduuñdʌcatadai Levícaru tai vʌʌscʌrʌ
Avraañicaru aa oí istumaasi voopoji ʌgai ʌgaa tʌtʌaanʌdami. Dai Diu-
usi aagidi Avraañicaru sai cajiudadʌ muida agaitadai dai sai Diuusi iduñi
agaitadai mui naana maasi ʌcajiudadʌ vʌʌtarʌ. Tai vʌʌscʌrʌ Melquisedeeca
daañimi Diuusi sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña Avraañi.
7 Dai vʌʌscatai cʌʌga maatʌ sai ismaacʌdʌ vaamioma namʌga ʌcovai
vuvaidi ismaacʌdʌ maisi namʌga.
8 Tami aatʌmʌ judidíu saagida ʌpapaali ismaacʌdʌ taanʌi aa maitʌquidʌ
oodami ʌgai ʌroodami ismaacʌdʌ uugiatʌi dʌmos Diuusi ñiooquidʌrʌ aagai
Melquisedeeca ducami istomastuigaco oidacamudai.
9-10 Aidʌsi Avraañicaru maa Melquisedeeca aa istumaasi vuucaticatadai,
Leví ʌʌmadu vʌʌsi ʌcajiudadʌ ismaacʌdʌ vuvaqui agaitadai ducami isaa
maaquimudai ʌʌpʌ gʌnvustuidaga. Ʌgai ʌrAvraañicaru cajiudadʌ cascʌdʌ,
tomasi aidʌ maiquiaa vuusai Levícaru. Dai sivi ʌLevícaru cajiudadʌ ʌrpapaali
dai gataanʌi aa maitʌquidʌ oodami.
11-12 Dʌmos ʌgai maitistui iscʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidagi gʌnsʌʌlicamigacʌdʌ.
Cascʌdʌ Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌpapaali Levícaru cajiudadʌ dai ootoi Suusi
Cristo saidʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadamicana dai paali ducamicana ʌpan duu-
cai Melquisedeeca dai maisiu ʌpan duucai Aaróñi. Aaróñi ʌrʌmo paali

Levícaru cajiudadʌ. Dai caootoscai Diuusi ʌmai paali cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai ismaaquiagi Diuusi ʌoodami ʌmai sʌʌlicamiga.
13 Suusi Cristo maitʌrLevícaru cajiudadʌ ʌgai ʌrJudácaru cajiudadʌ dai tomali ʌmoco ʌmai Judácaru cajiudadʌ ʌrpaali mosʌca Suusi Cristo.
14 Cʌʌga gʌmaatʌ isSuusi Cristo ʌrJudácaru cajiudadʌ dai cʌʌga gʌmaatʌ ʌʌpʌ sai Moseesacaru maimaa sʌʌlicami tomali ʌmoco Judácaru cajiudadʌ saidʌ ʌrpaalicana.
15 Dai vaamioma cʌʌga gʌmaatʌ sai Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌpapaali Levícaru cajiudadʌ maatʌcatai isSuusi Cristo divia dai paali gʌducamicatadai ʌpan duucai Melquisedeeca.
16 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ pocaiti sai mosʌca Levícaru cajiudadʌ ʌrpapaalicana dʌmos Suusi Cristo maitʌrLevícaru cajiudadʌ dai vʌʌscʌrʌ paali gʌducami. Ʌgai tomastuigaco oidaga dai aliʌ viaa guvucadagai cascʌdʌ paali gʌducami.
17 Cascʌdʌ pocaiti Diuusi aagaitai Suusi Cristo:
Aapi paali gʌducami tomastuigaco,
maisiu Levícaru cajiudadʌ duucai baiyoma Melquisedeeca duucai.
Ascaiti Diuusi.
18-19 Papaali Levícaru cajiudadʌ sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ maa Moseesacaru maitʌrsoi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquia aatʌmʌ tomali maitʌrsoi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi cascʌdʌ Diuusi gajiaadʌrʌ viaa Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ daidʌ gʌrmaa ʌmai sʌʌlicami vaamioma cʌʌgaducami ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi issʌʌlicʌdʌ siaa duutuada aatʌmʌ Diuusi.
20-21 Ʌpapaali Levícaru cajiudadʌ viaacatadai sʌʌlicamigadʌ gʌnaaduñicaru. Ʌoodami tʌʌgida sʌʌlicamigadʌ ʌgai. Dʌmos Diuusi daí Suusi Cristo sai paali ducamicana dai pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ sai Diuusi potʌtʌdai Suusi Cristo:
Cʌʌ maatʌ aanʌ isʌrvaavoi isaapi paali gʌducami tomastuigaco,
maisiu Levícaru cajiudadʌ duucai baiyoma Melquisedeeca duucai.
Astʌtʌdai Diuusi. Dai Diuusi maiyaatagʌi.
22 Cascʌdʌ gʌmaatʌ sai vaamioma cʌʌgadu utuducʌdʌ sʌʌlicami. Suusi Cristo pocaiti saidʌ ʌsʌʌlicami utuducʌdʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌgadu dai ʌgai ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ.
23 Ʌpapaali Levícaru cajiudadʌ muiducatadai. Cooyiña ʌʌmoco dai aa vuudana sʌʌlicamigadʌ.
24 Dʌmos Suusi Cristo tomastuigaco oidaga cascʌdʌ maitʌʌgi ʌgai ʌmai gʌsʌʌlicamiga.
25 Cascʌdʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuviadagi vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai isiimia agai Diuusi ʌʌmadu dai tomastuigaco oidacagi vaavoitudaitai Suusi Cristo. Ʌgai tomastuigaco oidaga cascʌdʌ, dai daanʌi Diuusi sai soicʌiña vʌʌsi vaavoitudadami.
26 Poduucai tudu Suusi ʌrpapaali baitʌcʌaacamigadʌ ismaacʌdʌ tʌgitocatadai aatʌmʌ. Ʌgai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi, vʌʌscʌrʌ ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌrcʌʌgadu, dai Diuusi vaidacai tʌvaagiamu vai ʌgai vaamioma tʌaanʌi sivʌʌsi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ.
27 Ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ Levícaru cajiudadʌ ʌgai viaa iscoodadagi vustaqui dai dadasdiadagi Diuusi. Ʌgai povueeyi sai Diuusi oigʌldiana soimaascamigadʌ ʌgai ʌpʌga dai gotorʌ oodami soimaascamigadʌ. Dʌmos Suusi Cristo maiʌpan duucai ivueeyi ʌgai. Suusi Cristo tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi cascʌdʌ maiviaacatadai iscoodadagi vustaqui sai Diuusi oigʌldiana. Tomali maiviaa iscoodadagi vustaqui ʌoodami vʌʌtarʌ sai Diuusi oigʌldiana soimaascamigadʌ baiyoma ʌgai gʌmuaatu curusiaba vʌʌsi oodami vʌʌtarʌ. Ʌgai Diuusi dasdiaradʌ ducami. Mosʌmo imidagai

podui Suusi Cristo. Daidʌ ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ Levícaru cajiudadʌ ivuaadatai gʌaa duiñdagai vʌʌs tasai.

28 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ aagai sioorʌ viaa isʌrpapaalicagi dʌmos vʌʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami. Dʌmos gotorʌ Diuusi daí gʌmara Suusi Cristo papaali baitʌcʌaacamigadʌ duucai dai potʌtʌdai: "Cʌʌ maatʌ aanʌ isaapi ʌrpaali ducami tomastuigaco", astʌtʌdai Diuusi. Dai Suusi Cristo tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi.

8

———

1 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ cʌʌga gʌmaatʌ isSuusi Cristo vaamioma namʌga isʌpapaali baitʌguucacamigadʌ Levícaru cajiudadʌ. Dai Suusi Cristo tavaagiʌrʌ daja sʌʌlisia padʌrʌ Diuusi.

2 Mʌʌca tʌvaagiʌrʌ siaaco daja Diuusi Suusi Cristo ʌgai daidʌ ʌrgʌrpaaliga. Ʌgai ivueeyi aa duiñdadʌ papaali baitʌguucacamigadʌ.

3 Ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ gʌdadaasai sai coodaiña vustaqui dai dadasdiña Diuusi. Dai dadasdiña ʌʌpʌ istumaasi vuaapaiña oodami. Cascʌdʌ gʌmaatʌ isSuusi Cristo viaacatadai isdasdagi ʌmo istumaasi Diuusi.

4 IsSuusi Cristo tami oidigi daama oidacamudai tomali maitʌrpaalicamudai ʌgai. Quiaa oidaga papaali tami oidi daama cascʌdʌ. Ʌpapaali coodai vustaqui dai dadasdi Diuusi poduucai isduucai aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ ismaacʌdʌ maa Diuusi Moseesacaru.

5 Dai istumaasi ivueeyi ʌpapaali tami oidi daama ʌpʌa maasi istumaasi ivueeyi Suusi Cristo tʌvaagiʌrʌ. Gomaasi cʌʌga gʌmaatʌ. Aidʌsi Moseesacaru iduñia agaitadai ʌicuusi vaaqui Diuusi potʌtʌdai: "Cʌʌgai giduuñi goicuus vaaqui ʌpa maasi ʌgai ismaacʌdʌ gʌtʌʌgi aanʌ giidiana", astʌtʌdai Diuusi.

6 Dʌmos vaamioma namʌga gʌrpaaliga. Ʌgai tʌvaagiʌrʌ ivueeyi gʌaa duiñdaga cascʌdʌ. Vai ʌgaa papaali tami oidi daama ivueeyi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ. Dai vaamioma cʌʌgadu Suusi Cristo sʌʌlicamigadʌ isMoseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Suusi Cristo ʌgai dai soicʌi oodami sai Diuusi oigʌldiana soimaascamigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi cascʌdʌ vaamioma cʌʌgadu Suusi Cristo sʌʌlicamigadʌ.

7 Ʌoodami maitistui iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌcʌdʌ cascʌdʌ Diuusi gajiaadʌrʌ viaa Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ daidʌ maa oodami ʌmo ñiooqui utudui.

8 Daidʌ ʌjudidíu maiʌʌgidi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ cascʌdʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti aagaitai ʌjudidíu:

Ʌmo imidagai ootosdamu aanʌ ʌjudidíu ʌmo sʌʌlicami utudui.

9 Ʌsʌʌlicami maiʌpaa maascamu ʌgai ismaacʌdʌ ootosi aanʌ aaduñdʌcardu, Aidʌsi cavuvaidia iñagaitadai aanʌ ʌgai Ejiipituaiñdʌrʌ.

Dʌmos ʌgai maiʌʌgi ʌsʌʌlicami.

Cascʌdʌ gajiaadʌrʌ viaa aanʌ ʌgai.

Ascaiti Diuusi.

10 Dai vʌʌscʌrʌ ʌmo imidagai ootosdamu aanʌ ʌjudidíu ʌsʌʌlicami utudui dai poduucai ʌpʌduuñimu:

Aliʌsi cʌʌga mamaatʌtuldiamu aanʌ ʌgai giñsʌʌlicamiga siʌgai sʌʌlicʌdʌ maatʌ caʌcamu dai ʌʌgiadamu.

Poduucai aanʌ ʌrDiuusigadʌcamu dai ʌgai ʌrgiñmaamaracamu.

11 Vʌʌscatai giñmaatʌca agai aaliducami dai gʌgʌrducami cascʌdʌ tomali ʌmaadutai maiviaacamu: isaagiadagi aa istuiga aanʌ.

12 Dai aanʌ oigʌldiadamu soimaascamigadʌ.

Dai tomali ʌmo imidagai maitʌtʌgitodamu aanʌ ʌsoimaascamigadʌ ismaacʌdʌ idui ʌgai.
Ascaiti Diuusi.
13 Podu caiti Diuusi aagaitai goutudui sʌʌlicami dai poduucai maiñamʌacatu goʌʌquidʌ sʌʌlicami.

9

———

1 Aidʌsi Diuusi maa Moseesacaru ʌʌpʌgadadʌ sʌʌlicami, Diuusi aagidi Moseesacaru saidʌ iduuna ʌmo icuusi vaaqui dai ami siaa duutudaiña Diuusi. Dai aagidi isducatai siaa duutuada ʌgai.

2 Ʌicuusi vaaqui viaacatadai gooca tuutucavi dai maicuuparaga. Mosquitaagiña vʌʌ gooca tuutucavi saigiʌcatadai ʌmo icuusi ʌpʌan ʌʌsi covocami ʌmo sueeyi. Ʌtuucavi ismaacʌdʌ quiidiganioma cʌaacatadai mo ʌraana cʌaacatadai ʌmo vaiñomi siaaco gʌtutusaiña cuvaracami vela, dai ʌmo meesa vai daama darasaiña ʌpapaali ʌpaana Diuusi daasdaradʌ.

3-4 Dai tuucavioma ʌicuusi goquirdadʌ ʌbʌgi cʌaacatadai ʌgʌmai tuucavi ismaacʌdʌ vaamioma namʌga sigʌn tuucavi. Dai ami gia aliʌ ʌmojoco vapacʌiña papaali baitʌcʌaacamigadʌ vʌʌsi uumigi. Dai ami ʌraana cʌaacatadai ʌmo altar siaaco gʌmʌmʌidiña ʌcubimidali, ʌaltar oorocʌdʌ duñiisicatadai. Dai ami daacatadai ʌʌpʌ ʌcajoñi ismaacʌdʌ viaacatadai ʌojoodai ismaacʌdʌrʌ ooja Diuusi gʌmasaigacʌdʌ gʌsʌʌlicamiga, dai ʌmo ali aayi oorocʌdʌ duuñsicami ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmaná, dai Aaróñi uuchadʌ ismaacʌ iipoi. Ʌcajoñi ʌrgoʌʌ oorocatadai quiidigamadʌrʌ.

5 Daidʌ ʌcajoñi daama guucacatadai gooca querubiiñisi oorocʌdʌ duuñisicami dai sʌʌlicʌdʌ dadadacʌitadai. Dai taranacatadai gʌnaana ʌcajoñi daama vai ami vausidiña ʌpapaali baitʌcʌaacamigadʌ cañiiru ʌʌradʌcʌdʌ sai Diuusi oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ. Dʌmos maitistutuidi aanʌ isvaamioma gʌnaagidiagi gomaasi.

6 Poduucai idui Moseesacaru isducatai Diuusi ipʌli. Daidʌ ʌpapaali vʌʌs tasai vapaacʌiña ʌtuucavi quiidiganioma cʌaacʌdʌ dai ami ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ.

7 Dai tuucavioma mosʌca ʌpapaali baitʌcʌaacamigadʌ vapaacʌiña mosaliʌ ʌmojoco vʌʌsi uumigi. Dai ami vausidiña cañiiru ʌʌradʌcʌdʌ sai Diuusi oigʌldiana ʌgai soimaascamigadʌ ʌʌmadu oodami sai maascamigadʌ.

8 Gomaasicʌdʌ gʌrmamaatʌtuldi Diuusi Ibʌadʌ saidʌ ʌtuucavi quiidiganioma cʌaacʌdʌrʌ ivuaadana ʌpapaali Diuusi aa duiñdadʌ dʌmos tuucavioma mosʌca ʌpapaali baitʌcʌaacamigadʌ vapaacʌiña quiaa namʌacatai goʌʌquidʌ sʌʌlicami.

9 Vʌʌsi istumaasi ivuaadana ʌpapaali ʌʌmadu ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpan ducami istumaasi iduí Suusi Cristo diviacai tami oidi daama. Dʌmos vʌʌsi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ivuaadana ʌpapaali icuusi vaaquiʌrʌ maitistui issoiñagi oodami sai gʌniibʌstacan tadacana.

10 Ʌoodami maacaiñi ʌpapaali naana maasi cuaadagai sai ʌgai dadasdiña Diuusi dai viaacana ʌgai sʌʌlicami istumaasi cʌʌgadu iscuaadagi dai istumaasi cʌʌgadu isyʌʌdagi dai isducatai vapaconadagi gʌnnoonovi dai gʌnyuucusi. Dai vʌʌsi gosʌʌlicami viaacatadai oodami isʌʌgiadagi asta aidʌ uucami sidivia Suusi Cristo dai maa Diuusi ʌsʌʌlicami utudui.

11 Dai sivi Suusi Cristo papaali baitʌcʌaacamigadʌ ducami. Dai ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi. Dai aidʌsi camuu Suusi Cristo tai aasi ʌʌradʌ gooquiʌrʌ ii ʌgai tʌvaagiamu dai vuidʌrʌ cʌquiiva Diuusi sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ. Dai poduucai gʌmaatʌ sai siaaco ivueeyi Suusi

Cristo gʌaa duiñdaga vaamioma cʌʌgadu ismʌʌca siaaco ivuaadana ʌpapaali
baitʌcʌaacamigadʌ gʌaa duiñdaga.
12 Suusi Cristo maibʌʌcai vustaaqui ʌʌradʌ ʌpan duucai ʌpapaali
baitʌcʌaacamigadʌ. Ʌʌgi Suusi Cristo aasi gʌʌʌra cascʌdʌ. Dai mosʌmo
imidagai podui dai ii tʌvaagiamu. Dai poduucai isduucai Suusi Cristo
casistutuidi vʌʌsi oodami iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dai tomastuigaco oidacagi
Diuusi ʌʌmadu.
13 Siʌʌscadʌ ʌjudidíu taatagi ʌmo muuquiedʌ siʌʌpʌ siaaco yaasapi coidadʌ
maiviaacana oigaragai ʌgai issiaa duutuadagi Diuusi asta siʌʌscadʌ gʌnvausi
ʌgai sivatu dai tuuru ʌʌradʌcʌdʌ dai vaacasi baabiedʌ maataigadʌcʌdʌ ʌʌgi
poduucai gʌnviidacatadai ʌgai. Capovuaadatai ʌgai cavuaañicam vii duu-
cami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai dai casistutuidiña
isʌpamu siaa duutuada Diuusi.
14 Suusi Cristo aasi ʌʌradʌ muucucai curusiaba Diuusi Ibʌadʌ guvu-
cadadʌcʌdʌ gomaasi gʌdaasdaraga Diuusi vʌʌtarʌ. Tomali ʌmo imidagai
maisoimaasi ivueeyi Suusi Cristo cascʌdʌ sioorʌ vaavoitudai ʌgai vaamioma
cʌʌga istutuidi isgʌniibʌstacan tadacagi oigʌldacai Diuusi soimaascamigadʌ
dai poduucai viaacana oigaragai issiaa duutuadagi Diuusi daidʌ ivuaadagi
istumaasi Diuusi ipʌlidi. Diuusi tomastuigaco oidaga.
15 Poduucai Suusi Cristo ʌgai dai daanʌi Diuusi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ ootoscai
Diuusi sʌʌlicami utudui ʌgaicʌdʌ. Dai poduucai vʌʌscatai ismaacʌdʌ va-
paidi Diuusi istutuidi isiimiagi Diuusi ʌʌmadu dai viaacamu vʌʌsi istumaasi
ismaacʌdʌ aagai Diuusi sai maquia agai vaavoitudadami. Suusi Cristo
muu sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna ʌvapaidadʌ ismaacʌdʌ soimaasi ivuaadana
maiquiaa diviacai Suusi Cristo tomasi cacoi ʌgai, dai aidʌ quiaa namʌaacana
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
16-17 Siʌʌscadʌ ʌmo oodami iduñiagi ʌmo oojai siaaco aagai sioorʌ vʌʌtarʌca
agai vustuidadʌ siʌʌscadʌ muuquia ʌgai dʌmos tomali ʌmaadutai maitistu-
tuidi isbʌiyagi tomali ʌmo istumaasi asta siʌʌscadʌ muuquiagi ismaacʌdʌ
iduí ʌoojai.
18 Poduucai ʌʌpʌ aidʌsi Diuusi maa Moseesacaru gʌsʌʌlicamiga
maiñamʌaacana gosʌʌlicami asta siʌʌscadʌ Moseesa coi vustaqui.
19 Aidʌsi Moseesacaru caaagidi ʌoodami vʌʌsi sʌʌlicami ismaacʌdʌ maa
Diuusi amaasi bʌí ʌgai voopoi vʌʌgicami dai ʌmo uusi isopo tʌʌgiducami
maamaradʌ dai vadʌitu vustaqui ʌʌradʌcʌdʌ ʌʌmadu suudagi dai vausi
ʌliivru ismaacʌdʌrʌ oojisicatadai sʌʌlicami dai vʌʌsi oodami vausi ʌgai
ʌʌpʌ.
20 Amaasi potʌtʌdai: “Idi ʌʌraicʌdʌ canamʌaacamu idi sʌʌlicami is-
maacʌdʌ giñmaa Diuusi aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ”, astʌtʌdai Moseesacaru.
21 Daidʌ Moseesacaru vausi ʌʌpʌ ʌicuusi vaaqui ʌʌmadʌ vʌʌsi istumaa-
sicʌdʌ siaa duutudaiña ʌgai Diuusi.
22 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ pocaiti sai baitoma vʌʌsi istumaasi
gʌaagi isvausidicagi vustaqui ʌʌradʌcʌdʌ dai poduucai istutiadagi isʌcʌdʌ
ivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ. Diuusi maioigʌldiña tomali ʌmaadutai
soimaascamigadʌ asta siʌʌscadʌ coodaiña vustaqui vai bʌʌjʌiña ʌʌradʌ. Dai
sivi Suusi Cristo aasi ʌʌradʌ muucucai dai poduucai Diuusi oigʌldi oodami
soimaascamigadʌ.

———

23 Poduucai gʌaagaitadai isbai vuaada ʌgai istucʌdʌ ivuaada Diuusi aa
duiñdadʌ poduucai isduucai Diuusi aagai Moseesacaru dai aliʌsi gʌaagai
ʌʌpʌ isiduñi agaitadai ʌmo istumaasi vaamioma namʌaacami sicoodai vus-
taqui vai poduucai oigʌldicagi oodami soimaascamigadʌ dai ʌgai iimiagi

tʌvaagiamu dai siaa duutuada agai Diuusi tʌvaagiʌrʌ. Istumaasi iduí Suusi Cristo vaamioma namʌga sistumaasi ivuaadana ʌjudidíu coodaitai vustaqui.

24 Suusi Cristo maivapacʌiña ʌiicuusi vaaquiʌrʌ ismaacʌdʌ iduí oodami ʌgai tʌvaagiʌrʌ vaa dai vuidʌrʌ cʌquiva Diuusi dai daanʌi Diuusi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ. Ʌjudidíu coodaiña vustaqui ʌicuusi vaaquiʌrʌ dai bʌʌjʌiña ʌʌradʌ dai ʌgaicʌdʌ vausidiña tucavi siaaco ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami poduucai isduucai Suusi Cristo gʌmuaatu dai ʌʌgi ʌgai ii tʌvaagiamu dai mʌʌca ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami.

25 Ʌjudidíu papaali baitʌcʌaacamigadʌ vapacʌiña ali ʌmojoco vʌʌsi uumigi ʌtuucavi tuucavioma cʌaacʌdʌrʌ dai bʌʌcaticana vustaqui ʌʌradʌ dʌmos ʌSuusi Cristo mosaliʌ ʌmo imidagai muu maisiu muiyoco.

26 Dʌmos aidʌsi divia Suusi Cristo ugidagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Dai Suusi Cristo muu tai aasi ʌʌradʌ mosʌmo imidagai sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ.

27 Oodami ali ʌmojoco cooyi dai gooquiʌrʌ Diuusi nʌidamu ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.

28 Poduucai ʌʌgi Suusi Cristo ali ʌmo imidagai muu tai aasi ʌʌradʌ sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ. Dai gooquiʌrʌ ʌpaamu divia agai Suusi Cristo dai vaidaquia agai vʌʌscatai ismaacʌdʌ nʌnʌra vaavoitudaitai.

10

1 Vʌʌsi istumaasi ivuaadana ʌjudidíu ʌicuusi vaaquiʌrʌ ʌgai povuaadana sai maatʌna oodami tomasi palʌʌpi istumaasi iduñia agaitadai Suusi Cristo diviacai tami oidi daama. Ismaacʌdʌ vʌʌsi uumigi maacaiña vustaqui ʌpapaali sai coodaiña dai poduucai siaa duutudai Diuusi maicʌʌgacʌrʌ vuvacʌi gomaasicʌdʌ.

2 Isgomaasicʌdʌ istutiadamudai ʌoodami iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi aidʌ gia aliʌmo imidagai vuaapamudai ʌgai vustaqui dai cascʌdʌ caoigʌldicamudai ʌgai soimaascamigadʌ dai camaisoigʌnʌliadamudai soimaasi ivuaadatai.

3 Dʌmos baiyoma coodaitai vustaqui vʌʌsi uumigi gʌntʌtʌgitoiña issoimaasi ivuaadana.

4 Vustaqui ʌʌradʌcʌdʌ maitomastuigaco oigʌldicana oodami soimaascamigadʌ.

5-6 Cascʌdʌ aidʌsi Suusi Cristo divia tami oidi daama potʌtʌdai ʌgai Diuusi gʌooga:

Aapi maitipʌlidi isoodami moscoodadagi vustaqui dai gʌdadasdiagi naana maasi.

Baiyoma aapi ipʌlidi saidʌ oodami ʌma duucai gʌntʌtʌgitona dai camaisoimaasi ivuaadana dai gʌʌʌgidiña.

Cascʌdʌ giñootoi aapi tami oidi daama ansai oodami duucai vuusaiña aanʌ dai muucuna dai poduucai aapi oigʌldi oodami soimaascamigadʌ.

7 Tami daja aanʌ daidʌ iduñia iñagai aanʌ istumaasi aapi ipʌlidi.

Aanʌ iduñia iñagai vʌʌsi istumaasi oojisi gʌñiooquiʌrʌ giñaagaitai aanʌ.

Astʌtʌdai Suusi Cristo.

8 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ pocaiti sai aliʌsi gʌaagai iscoodada vustaqui dai dadasdiagi Diuusi naana maasi dai vʌʌscʌrʌ potʌtʌdai Suusi Cristo gʌooga: “Aapi giñooga maitipʌlidi gomaasi”, astʌtʌdai.

9 Dai Suusi Cristo pocaiti ʌʌpʌ saidʌ iduñia agai istumaasi Diuusi ipʌlidi. Aidʌsi pocaiti ʌgai poduucai gajiaadʌrʌ viaa Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai pocaiti sai ʌgai sʌʌlicamigadʌ ʌgai dai namʌga.

10 Suusi Cristo muu curusiaba ʌmo imidaga sai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna
oodami. Suusi Cristo podui iduñia ʌliditai istumaasi Diuusi ipʌlidi. Cascʌdʌ
Diuusi gʌroigʌldi dai ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai aatʌmʌ siaa duutudaiña.
11 Vʌʌsi ʌpapaali judidíu ivueeyi gʌnaa duiñdaga vʌʌs tasai dai mui im-
idagai coodai vustaqui tomasi vustaquicʌdʌ maitomastuigaco oigʌldicana
oodami soimaascamigadʌ.
12 Dʌmos Suusi Cristo camuucucai dai aasi ʌʌradʌ sai poduucai Diuusi
tomastuigaco oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ ii tʌvaagiamu dai Diuusi
vuitapi cʌquiva dai gooquiʌrʌ sʌʌlisia padʌrʌ Diuusi daiva.
13 Dai movasi nʌnʌraca agai Suusi asta siʌʌscadʌ Diuusi voopoidagi
sʌʌlicamigadʌ vʌʌsi tʌtʌaanʌdamigadʌ ʌgai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌca
ʌSuusi dai ʌʌgi ʌgai gatʌaanʌda agai.
14 Iduucai Suusi Cristo vʌʌsi gomaasi poduucai cʌʌ tutiatu ʌgai ismaacʌdʌ
Diuusi ʌcovai vuvaitu dai Diuusi tomastuigaco cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ducami
istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.
15 Dai Diuusi Ibʌadʌ ʌrnʌijadami vʌʌsi istumaasi iduí Suusi Cristo daidʌ
icaiti Diuusi Ibʌadʌ:
16 ʌmo imidagai ootosdamu aanʌ ʌjudidíu ʌmo sʌʌlicami utudui dai poduucai
ʌpʌduuñimu.
Aliʌsi cʌʌga mamaatʌtuldiamu aanʌ ʌgai giñsʌʌlicamiga siʌgai sʌʌlicʌdʌ
maatʌ caʌcamu dai ʌʌgiadamu.
Ascaiti Diuusi Ibʌadʌ.
17 Dai gooquiʌrʌ icaiti:
Tomali ʌmo imidagai maitʌtʌgitodamu aanʌ ʌsoimaascamigadʌ ismaacʌdʌ
iduí ʌgai.
Ascaiti Diuusi Ibʌadʌ.
18 Caoigʌldicatai ʌsoimaascamigadʌ ʌjudidíu camaigʌaagai isapiacoodadagi
vustaqui soimaasi ivuaadatai.

———

19 Cascʌdʌ giñaaduñi casistutuidi aatʌmʌ isdaanʌdagi Diuusi maisiaa
ʌʌraitai, vaavoitudaitai isSuusi Cristo muu curusiaba dai aasi ʌʌradʌ vai
Diuusi gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga daidʌ ʌgai gʌrmaa ʌsʌʌlicami utudui.
20 Dai duaaca Suusi Cristo dai tʌvaagiʌrʌ daja dai cascʌdʌ istutuidi aatʌmʌ
isdaanʌdagi Diuusi sai gʌrsoicʌiña.
21 Suusi Cristo ʌrpapaali baitʌcʌaacamigadʌ ducami tʌvaagiʌrʌ. Dai ʌgai
aliʌ viaa guvucadagai.
22 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai issiaa duutuadagi Diuusi cʌʌga vaavoitudaitai.
Diuusi casi gʌroigʌli gʌrsoimaascamiga cascʌdʌ gʌriibʌstacan tada aatʌmʌ
sivi. Dai cavapacoñi aatʌmʌ.
23 Dai aatʌmʌ aliʌsi gʌaagai isapiavaavoitudadagi Suusi Cristo. Diuusi
ʌgai daidʌ gʌraagidi sai tomastuigaco oidaca agai vʌʌsi vaavoitudadami dai
maiyaatavoga ʌgai cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isvaavoitudadagi aatʌmʌ Suusi
Cristo.
24 Dai aliʌsi gʌaagai aatʌmʌ isgʌrsoicʌda aipacoga dai poduucai vaamioma
gʌroigʌada aipacoga dai vaamioma cʌʌgacʌrʌ oidaca.
25 Maitʌaagai tʌsʌpan duucai ivuaadagi ʌgai ismaacʌdʌ maidaivʌi siaaco
gʌrʌmpaidi aatʌmʌ dai siaa duutudai Diuusi. Baiyoma gʌaagai iscʌʌga
gʌrmaacadagi ñiooqui aipacoga. Vaamioma cʌʌga sivi camiaadimi istuigaco
divi agai Suusi Cristo cascʌdʌ.
26 Isapiasoimaasi ivuaada aatʌmʌ ʌʌgi poʌrʌliaracʌdʌ camaatʌcatai
aatʌmʌ isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuvaquiadami, camaitiipu isduucatai
isgʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga. Maitiipu tomali ʌmo ʌmai ismaacʌdʌ muu

aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ mosʌcaasi Suusi Cristo vai poduucai Diuusi gʌroigʌldi
gʌrsoimaascamiga.
27 Sivi mosgʌaagai isnʌnʌʌracagi istuigaco Diuusi soimaasi gʌrtaatatuldi
agai isducatai ʌrsʌʌlicami. Sʌʌlicʌdʌ ugitituda agai Diuusi vʌʌsi ismaacʌdʌ
vuidʌrʌ vʌʌtʌcagi.
28 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai maiʌʌgidagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai
isoidacagi gooca siʌpʌ vaica nʌijadami aidʌ gia ʌdunucami gatʌaanʌiña
muaaragai dai maisoigʌʌlidiña ʌgaicʌdʌ.
29 DʌmosgʌaagaiisDiuusi vaamioma soimaasi taatatuldiagi
ʌgai ismaacʌdʌ mosparunai dai gajiaadʌrʌ vipieeyi Suusi Cristo
mamaatʌtuldiaragadʌ dai maivaavoitudai sai Suusi Cristo muu curusiaba
sai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiana oodami tomaasi Suusi Cristo ʌrDiuusi ʌcovai
vusaidadʌ. Dai mosparunai Diuusi Ibʌadʌismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi
vaavoitudadami.
30 Cʌʌmaatʌaatʌmʌ iscaiti Diuusi: “Aanʌ ʌgai dai soimaasi taatamituldi
soimaasi ivuaadami”, ascaiti Diuusi. Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi: “Dai aanʌ
nʌidamu oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga
ivuaadami”, ascaiti Diuusi.
31 Siʌʌduduaadimumuʌsoimaasi ivuaadami siʌʌscadʌ ajiagi istuigaco
Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga
ivuaadami.
32 Dʌmosgʌntʌgitovuraiaapimʌ issiʌʌquioma aidʌsi utudama maí aapimʌ
Diuusi ñiooquidʌ dai vaavoitu, aa oodami aliʌ soimaasi gʌntaatatuli mai
aapimʌ vʌʌscʌrʌ apiavaavoitudaiña.
33 Dai ʌʌmadutai aapimʌ gʌnparunai ʌgai dai aa soimaasi taatatuli vʌʌsi
oodami vuitapi, dai aa soicʌiña ismaacʌdʌ soimaasi taatacatadai.
34 Dai soigʌnʌlidiña aapimʌ gʌnaaduñicʌdʌ ismaacʌdʌ maamaisapicatadai
dai daividiña. Dai aidʌmʌsi gʌnʌʌsidiña gʌnvustuidaga maivui ñiioocaiña
aapimʌ Diuusi baiyoma baigʌnʌlidiña aapimʌ, maatʌcatai aapimʌ isvi-
aaca agai ʌmo istumaasi cʌʌgaducamioma tʌvaagiʌrʌ ismaacʌdʌ maiugiatʌi
tomali umo imidagai.
35 Gʌaagaimʌsapiavaavoitudadagi Diuusi, poduucai Diuusi
gʌnmaaquimu naana maasi istumaasi tʌvaagiʌrʌ.
36 Dai gʌaagai mʌsapiaivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi maioojodaitai
poduucai Diuusi gʌnmaaquimu istumaasi aagai ʌgai sai maquia agai vaavoi-
tudadami.
37 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Otoma divi agai ʌCristo.
38 SioorʌvaavoitudaiisSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami
Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi
ivuaadamudai.
Dʌmosisʌmaadutaigajiaadʌrʌ viaagi gʌvaavoidaraga,
Diuusi maibaigʌʌlidiña ʌgai vui.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
39 Dʌmosaatʌmʌmaitʌrʌgai ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ vipieeyi gʌnvaavoidaraga
dai poduucai ajioopai Diaavora ʌʌmadu, baiyoma aatʌmʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ
apiavaavoitudai dai poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi.

11

———

1 IsmaacʌdʌvaavoitudaiDiuusi cʌʌga maatʌ issʌʌlicʌdʌ viaaca agai istu-
maasi nʌnʌra dai issʌʌlicʌdʌ ʌpʌduñia agai istumaasi aagidi Diuusi isiduñia
agaitadai tomasi maiquiaa nʌidi gomaasi.

2 GΛraaduñicaru cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascΛdΛ Diuusi cΛΛgacΛrΛ
nΛidiña Λgai.
3 Vaavoitudai aatΛmΛ isDiuusi iduí oidigi. Λgai mosaagai saidΛ ΛpΛduuna
oidigi taidΛ ΛpΛduí. NΛidi aatΛmΛ istumaasi Diuusi iduí tomasi mainΛidi
aatΛmΛ istucΛdΛ Diuusi iduí oidigi.
4 Abeelicaru cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascΛdΛ istumaasi daasi Λgai
Diuusi vaamioma cΛΛgadu siΛgai ismaacΛdΛ daasi Caínacaru. CascΛdΛ Diuusi
cΛΛgacΛrΛ nΛidiña Abeelicaru dai baigΛΛli Diuusi ΛgaicΛdΛ ismaacadΛ daasi
Λgai. Tomasi camuu Abeelicaru vΛΛscΛrΛ istumaasi iduí Λgai gΛrsoicΛi tΛsai
maatΛna aatΛmΛ isducatai gΛaagai isvaavoitudadagi Diuusi.
5 Enococaru cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi tai Diuusi duaacami bΛΛcai
tΛvaagiamu, cascΛdΛ maitΛΛ oodami oidigi daama. Dai pocaiti Diuusi
ñiooquidΛrΛ sai Diuusi aliΛ baigΛΛlidiña Enoco vui ΛΛqui abiaadΛrΛ.
6 DΛmos Diuusi maitistutuidi iscΛΛgacΛrΛ nΛijadagi sioorΛ maivaavoitu-
dadagi. Dai sioorΛ siaa duutuada Λliada Diuusi ΛpΛga gΛaagai isvaavoitudagi
isoidaga Diuusi dai isDiuusi sΛΛicΛdΛ soicΛi sioorΛ siaa duutuada Λliadagi.
7 Noécaru cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascΛdΛ aidΛsi Diuusi aagidi sai
naana maasi istumaasi ΛpΛduñia agaitadai dai cascΛdΛ gΛaagaitadai isiduñia
Λgai Λmo vaarcu gΛducami dai ΛgaicΛdΛ cΛΛgacΛrΛ vuusiagi Λgai ΛΛmadu
aaduñdΛ, Noécaru cΛΛga ΛΛgidiña Diuusi. Tomasi Λoodami nΛiditadai aidΛsi
Noé ivuaadatadai ΛgΛΛ vaarcu dai poduucai maí isΛNoé vaavoitudaiña Diu-
usi vΛΛscΛrΛ Λoodami maivaavoitu dai poduucai gΛmaatΛ isΛgai Λrsoimaasi
ivuaadami dai cascΛdΛ baicoi Λgai aidΛsi tΛvΛpi duudu. DΛmos Diuusi
cΛΛgacΛrΛ nΛidiña Noé.
8 Avraañicaru cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi, cascΛdΛ aidΛsi Diuusi aagidi sai
vuusaiña Λgai gΛdΛvΛΛragaiñdΛrΛ, vuusai Λgai dai ii sibΛacoga siaaco Diuusi
maaquia agaitadai Λmai dΛvΛΛrai tomasi Avraañi maimaatΛcatadai siaacoga.
9 Dai Avraañicaru aayi ΛdΛvΛΛriΛrΛ siaaco Diuusi vaidacai. Dai apiacΛΛga
vaavoitudaiña Diuusi cascΛdΛ ami oidatu sibΛaadΛrΛ oidacami duucai. Dai
icuusi vaaquiΛrΛ oidacatadai. Dai Isaacaru dai Jacocaru ΛΛpΛ poduucai
oidacatadai. Dai Diuusi aagidi Λgai ΛΛpΛ sai ΛdΛvΛΛrai ΛrΛgai vΛΛtarΛca
agaitadai.
10 Avraañicaru ΛΛgidiña Diuusi vaavoitudaitai isΛmo imidagai iimi
agaitadai tΛvaagiamu dai Diuusi ΛΛmadu daaca agai.
11 Saaracaru ooñigadΛ Avraañicaru cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascΛdΛ
marai tomasi casi ΛrooquimudadΛcatadai Diuusi aagidi Saara sai maraata
agaitadai tai Λgai vaavoitu cascΛdΛ marai.
12 Avraañicaru sΛΛicΛdΛ ΛrcΛΛlimudadΛcatadai dai camaitistui ismaa-
matagi dΛmos vΛΛscΛrΛ maamarai dai sΛΛicΛdΛ muidu cajiudadΛ Λgai.
Avraañicaru muidu cajiudadΛ Λpan ΛΛquidu sisiaavugai. Tomali Λmaadutai
maitistutuidi isΛcaldagi.
13 VΛΛsi Λgai ismaacΛdΛ vaavoitudaiña Diuusi coi maiquiaa maacacai Diu-
usi vΛΛsi istumaasi aagai sai maaquia agaitadai. VΛΛscΛrΛ Λgai cΛΛga vaavoi-
tudai vΛΛsi ismaacΛdΛ aagai Diuusi cascΛdΛ maatΛcatadai isiduñia agai Diu-
usi vΛΛsi istumaasi aagai isiduñia agaitadai. DaidΛ Λoodami baigΛnΛliaracΛdΛ
tΛtΛgitoiña. Dai Λgai maatΛcatadai isΛmo imidagai iimia agaitadai sibΛacoga
dai maisiu vΛΛscΛrΛ anaasi oidaca agaitadai.
14 CΛΛga gΛmaatΛ sai sioorΛ poduucai vaavoitudadagi nΛnΛra istuigaco
iimia agai tΛvaagiamu dai Diuusi ΛΛmadu oidaca agai tomastuigaco.
15 IstΛtΛgitodamudai Λgai gΛndΛvΛΛraga siaadΛrΛ vuvaja cΛΛga istuti-
adamudai Λgai isiimiagi ΛpamuΛΛca.

16 Dʌmos ʌgai baiyoma ipʌliditadai isviaacagi ʌmo dʌvʌʌrai vaamioma
cʌʌgaducami tʌvaagiʌrʌ. Cascʌdʌ Diuusi baigʌʌlidiña giñooga aagaitai ʌgai.
Diuusi cabai duu siaaco oidaca ʌgai tʌvaagiʌrʌ.
17-18 Avraañicaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi Diuusi aagidi
sai muaana gʌmara dai daasdana, Avraañicaru gia muaa agaitadai gʌmara
Isaa dai daasda agaitadai Diuusi tomasi mosʌca ʌmoco viaacatadai ʌgai. Dai
Diuusi caaagiditadai Avraañi sai aliʌ muida agaitadai cajiudadʌ Isaaaiñdʌrʌ.
Dʌmos Diuusi mosnʌida ʌliditadai sabai cʌʌga ʌʌgidi Avraañi dai maisiu
issʌʌlicʌdʌ muaagi Avraañi gʌmara.
19 Avraañicaru vaavoitu isDiuusi istutuidi isduduaacaldiagi coidadʌ.
Cascʌdʌ siaduucai isDiuusi duaacaldiamudai Isaa coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ.
20 Isaacaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ maiquiaa muucucai ʌgai
aagidi gʌmaamara Jaco dai Esaú sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijada agaitadai.
21 Jacocaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi cayoga muu
cʌʌlimucai aagidi gʌmara Osé maamaradʌ sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijada
agaitadai. Dai Jaco siaa duutuli Diuusi daagʌcatai gʌgiica.
22 Osécaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi camuuquia agaitadai
pocaiti sai gʌaaduñi ʌjudidíu vuvaaquia agaitadai gooquirioma Ejiipitu-
aiñdʌrʌ. Dai aagai ʌʌpʌ mʌsiaaco vuuquiagi oodʌ camuucucai ʌgai.
23 Moseesacaru dʌʌdʌdʌ cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi vuusai
Moseesa maatʌ tʌʌ ʌgai sidi ʌrDiuusi ʌco vusaidadʌ. Cascʌdʌ vaica masaadai
ʌstocatadai ʌgai, tomasi ʌraí gatʌjai coodaragai vʌʌsi aali utu vuvaquiadʌ
ismaacʌdʌ ʌrcʌcʌʌlicatadai judidíu maamaradʌ. Vʌʌscʌrʌ Moseesa dʌʌdʌdʌ
maiʌʌbʌñi ʌraí.
24 Moseesacaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi cagʌʌ ʌgai
maitipʌli isʌoodami ʌraí baabadʌ duucai nʌijadagi.
25 Baiyoma ipʌli ʌgai isʌoodami maatʌcagi isʌgai ʌrjudíu. Ʌjudidíu ʌrDiuusi
maamaradʌ cascʌdʌ. Tomasi vʌʌsi ʌjudidíu ʌrpipioоñigadʌcatadai ʌraí Eji-
ipitʌrʌ oidacami dai soimaasi taatamituldiña. Moseesa baiyoma ipʌli is-
soimaasi taatagi dai maisiu baigʌʌliadagi chʌʌqui tasai ivuaadatai istumaasi
ipʌlidi ʌsoimaasi ivuaadami ʌʌmadu.
26 ʌMoseesa vaavoitudaiña isDiuusi maquia agai ʌmo istumaasi vaamioma
cʌʌgaducami tʌvaagiʌrʌ cascʌdʌ ipʌli isʌEjiipitʌrʌ oidacami soi duucai
nʌijadagi poduucai mʌsduucai soi duucai nʌijada agaitadai ʌCristo goquiʌrʌ
diviacai. Moseesa poʌliditadai sai poduucai vaamioma baigʌʌlidi isviaacatai
vʌʌsi ʌraí Ejiipituaiñdʌrʌ vustuidadʌ.
27 Moseesacaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ ii Ejiipituaiñdʌrʌ
maiʌʌbʌñi ʌgai ʌraí tomasi ʌraí aliʌ baamu ʌMoseesa vui. Vʌʌscʌrʌ Moseesa
iduí vʌʌsi istumaasi Diuusi tʌjai saidʌ iduuna ducami isnʌijadamudai ʌgai
Diuusi tomasi maitʌrtʌʌgacarui.
28 Moseesa cʌʌga vaavoitu isDiuusi iduñia agai istumaasi aagi isiduñia
agaitadai cascʌdʌ gatʌjai coodaragai cañiiru maamaradʌ dai aagidi sai vʌʌsi
oodami vausidana gʌnquii quitaagiña sicoli cañiiru ʌʌradʌcʌdʌ sai poduucai
maivaacʌna Diuusi tʌaañicarudʌ dai maicoodana judidíu maamaradʌ cʌcʌʌli
ʌpʌgadadʌ.
29 Ʌjudidíu cʌʌga vaavoitu Diuusi cascʌdʌ dʌgavusai ʌgʌʌ suudagi is-
maacʌdʌ vʌʌgicʌdʌ tʌʌgiducatadai ducami issiʌrdʌvʌʌrai gaquicamicamu-
dai ʌgai. Dai aidʌsi ʌEjiipitʌrʌ oidacami dʌgavuñia ʌliditadai ʌʌpʌ baicoi.
30 Ʌjudidíu cʌʌga vaavoitu Diuusi cascʌdʌ gʌí ʌbidaviqui ismaacʌdʌ sicoli
cuupicatadai Jericooʌrʌ. Cuvaracami tasai sicoli dʌgavuscʌiña ʌjudidíu
Jericooʌrʌ bidaviqui ʌbʌgi, taida gʌí.

31 Raavacaru ʌrʌmo ooqui ismaacʌdʌ Jericooʌrʌ oidacatadai dai vaavoitu
isDiuusi maaquia agaitadai ʌdʌvʌʌrai ʌjudidíu cascʌdʌ soí ʌgai ʌcʌcʌʌli ju-
didíu ismaacʌdʌ vaapa Jericooʌrʌ dai nʌida agai ʌdʌvʌʌrai ismaasi cascʌdʌ
maimuu ʌooqui aidʌsi coi ʌgaa ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi. Raavacaru
ʌrʌmo ooqui tatacaligamicatadai.

32 Camitistutuidi aanʌ isaagagi vaamioma. Camaitiñaajʌi tasai isaagagi
istumaasi ivuaadana gʌraaduñicaru Jedeoona dai Baraca dai Sansona dai
Jefete dai Davi dai Samueeli dai aa Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.

33 Ʌgai cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ ivuaadana naana maasi.
ʌʌmoco vuvaidiña oidacami dai ʌʌgi ami dʌvʌʌragadʌrʌ oidacana. Daidʌ
ʌtʌtʌaanʌdami cʌʌga ivuaadana gʌnaa duiñdaga. Dai Diuusi soí vʌʌscatai
isducatai aagidi. Dai Diuusi nuucagi aa sai maiugaana mamavidi,

34 dai aa sai maimʌʌna aidʌmʌsi gʌʌ taiyʌrʌ suuli dai Diuusi soí aa mʌsai
maicoodana. Dai Diuusi soí ismaacʌdʌ maiguupuacatadai sai guupucatuna.
Dai Diuusi soí aa sai cʌʌga maatʌ cocodaiña dai voopoitudaiña gʌnsasaayu.

35 Dai ʌʌmo ooqui aaduñdʌ duduaaca.

Dai ʌʌmoco gia soimaasi taatatuli sasaayudʌ dai coi. Dʌmos ʌgai baiy-
oma ipʌli mʌscoodagi dai maisiu gajiaadʌrʌ viaa gʌnvaavoidaraga. Ʌgai
maatʌcatadai isʌmo imidagai duduaaca agai dai iimi agai Diuusi ʌʌmadu.
Ʌgai maatʌcatadai isvaamioma siooma oidaca agai tʌvaagiʌrʌ istami oidi
daama.

36 Dai ismaacʌdʌ maivaavoitudaiña Diuusi soi vuaadana
ʌvaavoitudadami. Ʌʌmoco parunaiña ʌgai dai aa gʌvaiña dai aa
mamaisapaiña dai vupuuraiña cadeenacʌdʌ.

37 Dai ʌʌmoco coodaiña ojoodaicʌdʌ dai aa seruuchucʌdʌ guicumaiña ʌgai
dai aa aagidiña ʌgai sai gajiaadʌrʌ viaana gʌnvaavoidaraga sai poduucai
camaisoimaasi taatamituldiada agai dai amaasi coodaiña mastaicʌdʌ. Dai
aa mosaipaco ajioopaiña dai sisivatu oojogidʌcʌdʌ dai cañiiru oojogidʌcʌdʌ
ivuaadana ʌgai gʌnyuucusi. Sʌʌlicʌdʌ ʌrsoituutuigami ʌgai daidʌ ʌoodami
soi duucai nʌidiña dai soimaasi taatamituldiña.

38 Ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi aliʌ soimaasi ivuaadana cascʌdʌ
maitʌaagaitadai isʌgai vaa dʌvʌʌrʌiʌrʌ oidaca ʌgai ʌʌmadu ʌvaavoitudadami
ismaacʌdʌ oidigana ajioopaiña dai tʌtʌjovai oidacana. Ʌvaavoitudadami
vaamioma namʌga cascʌdʌ.

39 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña vʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudaiña. Dʌmos
vʌʌscʌrʌ maimaa ʌgai vʌʌsi istumaasi aagidi sai maquia agai.

40 Diuusi ipʌliditadai isʌgai nʌnʌracagi asta istuigaco ootosda agaitadai
ʌgai ʌmo sʌʌlicami vaamioma cʌʌgaducami dai ʌgai ʌrʌsʌʌlicami ismaacʌdʌ
gʌrootosi ʌgai aidʌsi divia Suusi Cristo. Dai poduucai Diuusi oigʌldi ʌgai
soimaascamigadʌ dai aatʌmʌ ʌʌpʌ. Dai Diuusi vʌʌscatai ʌmapai gʌrmaquia
agai vʌʌsi istumaasi aagai.

12

---

1 Maatʌcatai iscʌʌga vaavoitudaiña muidutai gʌraaduñicaru aatʌmʌ ʌʌpʌ
gʌaagai iscʌʌga vaavoitudadagi dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi dai gajiaadʌrʌ vip-
iaadagi vʌʌsi soimaascami dai vʌʌsi istumaasi maitʌrsoicʌi iscʌʌgacʌrʌ
oidacagi.

2 Dai gʌaagai isapiatʌtʌgitoda aatʌmʌ isSuusi ʌrgʌrbaitʌcʌaacamiga dai
sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai ʌgai Diuusi. Suusi Cristo tʌvaagiʌrʌ daacatadai Diuusi
ʌʌmadu dai aliʌ baigʌʌliditadai ʌgai mʌʌca. Dai vʌʌscʌrʌ divia tami oidigi

daama ivuaadatai istumaasi Diuusi ipʌlidi dai muu curusiaba tomasi gomaasi aliʌsi ʌrsiaa ʌʌraragaicatadai ʌjudidíu vʌʌtarʌ. Dai gooquiʌrʌ ʌpamu ii tʌvaagiamu dai Diuusi sʌʌlisia padʌrʌ daja. Dai aatʌmʌ gʌaagai isvaavoitudai Diuusi ʌpan duucai Suusi vaavoitudai Diuusi.

3 Tʌtʌgitodavurai aapimʌ isducatai Suusi Cristo apiaivuaada istumaasi Diuusi ipʌlidi tomasi ʌsoimaasi ivuaadami soimaasi taatatuli cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isapiavaavoitudada aapimʌ tomamʌsi soimaasi taatamai. Dai maivui ñioocada Diuusi tomasi ʌoodami soi duucai gʌnnʌidi.

4 Aapimʌ maiquiaa gʌncooditu vuidʌrʌ vʌʌtʌcatai ʌDiaavora ʌʌmadu ʌsoimaasi ivuaadami.

5 Gʌaagaiʌmʌsiapiatʌtʌgitodagi iscaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ siaaco pocaiti Diuusi maacaitai ñiooqui vaavoitudadami gʌmaamara duucai:

Giñmaamara maitʌaagai mʌsbacocodagi tomali maitʌaagai isdagituagi isivuaadagi istumaasi aanʌ ipʌlidi siʌʌscadʌ soimaasi gʌntaatamituldiada aanʌ soimaasi ivuaadatai aapimʌ.

6 Dai soimaasi taatamituldi aanʌ vʌʌsi giñmaamara, aliʌ oigʌdai aanʌ cascʌdʌ. Ascaiti Diuusi.

7 Siʌʌscadʌ Diuusi soimaasi gʌntaatamituldiada maamaradʌcatai aapimʌ maitʌaagai mʌsvui ñioocadagi. Vʌʌsiʌoodamiismaacʌdʌ oigʌdai gʌnmaamara soimaasi taatamituldi siʌʌscadʌ maicʌʌga ivuaadagi.

8 IsDiuusi maisoimaasi gʌntaatamituldiadagi siʌʌscadʌ soimaasi ivuaada aapimʌ poduucai isduucai soimaasi taatamituldi ʌgai gʌmaamara aidʌ gia aapimʌ maitʌrmaamaradʌ ʌgai.

9 Aidʌsiʌaaliducatadaiʌatʌmʌ soimaasi gʌrtaatamituldiña gʌrdʌʌdʌ soimaasi ivuaadatai aatʌmʌ dai vʌʌscʌrʌ siaa duutudaiña aatʌmʌ. Dʌmosʌvaamioomaʌʌga gʌaagai issiaa duutuadagi Diuusi tomasi soimaasi gʌrtaatamituldiadagi ʌgai soimaasi ivuaadatai aatʌmʌ vai poduucai maisoimaasi ivuaada aatʌmʌ dai tomastuigaco oidaca Diuusi ʌʌmadu.

10 Aidʌsiʌaaliducatadaiʌatʌmʌ soimaasi gʌrtaatamituldiña gʌrdʌʌdʌ isducatai cʌʌgadu ʌlidiña ʌgai. DʌmosʌDiuusi soimaasi gʌrtaatamituldi, ʌgai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga maatʌ istumaasi ʌrcʌʌgai aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ, vai poduucai maisoimaasi ivuaada aatʌmʌ ʌpan duucai ʌgai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi.

11 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi sai tomali ʌmaadutai maioojoidi issoimaasi taatamituldiadagi dʌʌdʌdʌ dʌmos ismaacʌdʌ mamaatʌrʌi iscʌʌga tuutiacagi soimaasi taatamaitai ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ oidacana.

———

12-13 Aliʌsiʌgʌaagaiʌisapiadaanʌdaʌapimʌ Diuusi sai gʌnsoicʌiña dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi isducatai Diuusi ipʌlidi vai poduucai aa oodami maigajiaadʌrʌ vipiaadana Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ dʌmos baiyoma vaavoitudana ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Dai aliʌsi gʌaagai iscʌʌga gamamaatʌtuldiada aapimʌ Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ vai poduucai aa oodami cʌʌga maatʌ caʌcana dai ʌʌgiditai caʌcana dai maisoimaasi ivuaadana.

14 Maitavʌrʌvuidʌrʌ vʌʌtʌca aa oodami tomasi ʌgai gʌnvuidʌrʌ vʌʌtʌ dai maitavʌr soimaasi ivuaada. Ismaacʌdʌʌapiasoimaasiʌivueeyi maitistutuidi isiimiagi Diuusi ʌʌmadu.

15 Gʌnnuucadacavuraiʌaapimʌ aipacoga vai tomali ʌmaadutai maigajiaadʌrʌ viaana Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ, isdagitua aapimʌ Diuusi maicʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu. Dai gʌnnuucadacavurai aapimʌ aipacoga vai tomali ʌmaadutai maitʌvʌpi bacocodagi poduucai baacoitudan tada aapimʌ muidutai ʌʌpʌ.

16 Dai gʌnnuucadacavurai aapimʌ aipacoga vai tomali ʌmaadutai mai-
googosi gʌducamicana dai maigajiaadʌrʌ vipiaadana istumaasi aagai Diuusi
poduucai isduucai idui Esaúcaru. Esaúcaru gajiaadʌrʌ viaa gʌsʌʌlicamiga
ismaacʌdʌ viaacatadai gʌooga vustuidadʌrʌ. Vʌʌsi maa ʌgai gʌsuculi. Vaidʌ
suculidʌ maaquiagi laachi cuaadagai.

17 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isgooquiʌrʌ aidʌsi Esaú ipʌliditadai isʌoogadʌ
daañiagi Diuusi sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña maitistui oogadʌ. Esaú ʌpamu viaaca
ʌliditadai gʌsʌʌlicamiga dai asta suaacaitadai dʌmos camaibaigacatadai.

18 Ʌʌquioma aidʌsi Diuusi maa ʌjudidíu gʌsʌʌlicamiga ʌgiidi Siñaíʌrʌ aliʌ
copoñimi oidigi dai ʌvʌʌrai dai tucagamu dai gʌʌpi mʌí taí ʌgiidiʌrʌ.

19 Dai cavami caidatu ʌmo piito dai caidatu Diuusi ñiooquidʌ taidʌ ʌoodami
sʌʌlicʌdʌ duduaadimu dai daañimi Diuusi sai camaiñiooquidiña ʌpamu.

20 Ʌgai poʌliditadai ismaitistutuidi isʌʌgiadagi istumaasi aagidi Diu-
usi. Ʌgai potʌtʌdai sai isʌmaadutai siʌpʌ ʌmo istumaasi taatagi ʌgiidi
gʌaagaitadai mʌsmuaagi ojodaicʌdʌ siʌpʌ uusicʌdʌ cascʌdʌ duduaadimu
ʌgai.

21 Sʌʌlicʌdʌ sigalnascatadai oidigi cascʌdʌ asta Moseesa ʌʌgi pocaiti sai
gigivuli duaadimucai. Vʌʌsi gomaasi tʌʌ dai caʌ ʌjudidíu, dʌmos aapimʌ gia
cho.

22-24 Dʌmos Diuusi gʌnmaa aapimʌ ʌmo sʌʌlicami utudui. Ʌgai ʌrSuusi
Cristo sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ cavaavoitu. Suusi Cristo ʌgai dai muu
curusiaba dai aasi ʌʌradʌ vai poduucai oigʌldicana oodami soimaascami-
gadʌ tomastuigaco. Vaamioma cʌʌgadu istumaasi iduí Suusi Cristo sistu-
maasi iduí Aveelicaru. Aveelicaru muaa ʌmo cañiiru mara dai ʌʌradʌ daasi
Diuusi. Dai aapimʌ vaavoitudai isDiuusi gʌnvaidaquia agai tʌvaagiamu
siaaco daja ʌgai. Ʌgai tomastuigaco oidaga dai nʌida agai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga
ivuaadami daidʌ ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Dai modaraaja ʌʌpʌ
mui miil tʌtʌaañicarudʌ dai vʌʌsi siaa duutudai Diuusi. Dai mui miil Diuusi
maamaradʌ ami daraaja ʌʌpʌ, ʌgai vaa ismaacʌdʌ Diuusi ʌco vuvaitu. Ʌgai
gia tomali ʌmo imidagai camaisoimaasi ivuaada agai.

25-26 Gʌnnuucadacavurai aapimʌ dai maigajiaadʌrʌ vipiaada Diuusi baiy-
oma ʌʌgiadavurai. Aidʌsi Diuusi ñiooqui ʌjudidíu Siñaíʌrʌ aidʌsi maa
gʌsʌʌlicamiga gigivuli ʌdʌvʌʌrai dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌjudidíu maiʌʌgi Diuusi tai
cascʌdʌ Diuusi soimaasi taatatuli. Poduucai soimaasi gʌrtaatatuldia agai
ʌgai ismaiʌʌgiadagi aatʌmʌ Suusi Cristo sʌʌlicamigadʌ. Cascʌdʌ pocaiti
Diuusi sivi: “Ʌʌpʌ ʌmo imidagai gigivuquitudamu aanʌ dʌvʌʌrai dai tʌvaagi
ʌʌpʌ”, ascaiti Diuusi.

27 Aidʌsi Diuusi pocaiti sai ʌʌpʌ ʌmo imidaga ʌpʌduñia agai gomaasi
ʌgai potʌiya ʌlidi sai ugitituda agai vʌʌsi istumaasi idui ʌgai tami oidigi
daama, dai tasai, dai masaadai dai sisiaavugai ʌʌpʌ, dai viaa agai mosʌcaasi
istumaasi maiugiatʌi.

28 Aliʌsi gʌaagai isbaigʌrʌliada aatʌmʌ Diuusicʌdʌ. Ʌgai vʌʌscʌrʌ
gʌroigʌdai dai gʌrnuucada dai gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana cascʌdʌ.
Dai vʌʌsi gomaasi maiugiatʌi. Cascʌdʌ gʌaagai tʌsbaigʌrʌliaracʌdʌ
ivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ dai siaa duutuadagi Diuusi cʌʌgacʌrʌ oidacatai
poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi dai tʌtʌgitoitai isDiuusi vʌʌscʌrʌ soimaasi
taatamituldi sioorʌ maiʌʌgidi.

29 Maatʌcatai isDiuusi gʌrooga sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatamituldi vʌʌsi
soimaasi ivuaadami.

13

———

1 Gʌaagai mʌsapiagʌnoigʌadagi aipacoga. Aapimʌ ʌrgʌnaadunumu
vaavoitudadami cascʌdʌ.
2 Vʌʌscʌrʌ gʌaagai mʌsmiaadʌgiadagi gʌndaividacami. Ʌʌmoco cami-
aadʌgidiña Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai vʌʌscʌrʌ maimaatʌcana isʌrDiuusi
tʌtʌaañicarudʌ.
3 Soicʌdavurai aapimʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ maamaisapi
ducami isaapimʌ ʌʌmadu maamaisapicagi. Dai soicʌdavurai aapimʌ
ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ soimaasi taatamai, tʌtʌgitodavurai isaapimʌ
ʌʌpʌ istutuidi issoimaasi taatagi.
4 Siaavʌr gʌnduutuada aapimʌ cuucunacami aipacoga dai cʌʌgavʌr
gʌntʌtʌgitoca dai maisoimaasi ivuaada. Maitavʌr googosi gʌnducamica
tomali cʌʌli tomali ooqui. Vʌʌscʌrʌ maisoimaasi ivueeyi sioorʌ mosʌcaasiga
gʌooñiga ʌʌmadu voopodagi. Diuusi soimaasi taatatuldia agai vʌʌsi is-
maacʌdʌ googosi gʌnducami.
5 Maitʌaagai mʌsmui ʌmpaidiada ʌliada tumiñsi. Baigavʌr gʌnʌliada
aapimʌ ʌgaicʌdʌ mʌsmaacʌdʌ viaacagi, maatʌcatai sai Diuusi pocaiti: “Aanʌ
vʌʌscʌrʌ gʌnsoicʌdamu dai gʌnʌʌmadu daacamu”, ascaiti Diuusi.
6 Cascʌdʌ aatʌmʌ istutuidi ispocaitiadagi vaavoitudaitai Diuusi:
Diuusi ʌgai dai gʌrsoicʌi
Cascʌdʌ maiʌʌbʌidi aatʌmʌ tomali ʌmaadutai.
Iscaitiadamu aatʌmʌ.
7 Daanʌdavurai Diuusi sai soicʌiña ismaacʌdʌ gʌnmaatʌtuli Diuusi
ñiooquidʌ tucamidʌrʌ. Ʌgai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai cʌʌga ivuaadana Diuusi
aa duiñdadʌ. Dai aapimʌ gʌaagai mʌsʌpan duucai ivuaada ʌgai dai ʌpan
duucai vaavoitudada ʌgai.
8 Suusi Cristo ʌrʌgai vaa tomastuigaco.
9 Maitavʌr vaavoitudada aapimʌ itumaasi gʌmamaatʌtuldiadagi
aa ismaacʌdʌ maiʌpa maasi ismaacʌdʌ gʌnmamaatʌtuli tucamidʌrʌ.
Diuusi gʌroigʌdai dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi poduucai istutuidi aatʌmʌ
tʌscʌʌgacʌrʌ oidacagi. Dʌmos ʌʌmoco vaavoitudai sai maitʌaagai iscuaadagi
ʌʌmo cuaadagai. Gomaasi maitʌrsoiñi. Cascʌdʌ aatʌmʌ maitʌaagai
tʌsvaavoitudada gomaasi.
10-13 Ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu coodaiña vustaqui ʌmo al-
tar daama dai bʌʌ aimʌraiña ʌʌradʌ iicusi vaaqui ʌraana tucavi tucavioma
cʌaacʌdʌ dai dadaasdiña Diuusi sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami
soimaascamigadʌ. Dai vustaqui tuucugadʌ bʌʌ aimʌraiña siaaco maiti-
ipu baabaqui dai mʌmʌidiña. Dai poduucai ʌʌpʌ ʌSuusi gʌmuaatu siaaco
maitiipu baabaqui. Suusi muu sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami
soimaascamigadʌ gomaasi ʌrʌsʌʌlicami utudui ismaacʌdʌ gʌrmaa Diuusi
ootosacai Suusi Cristo tami oidi daama. Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ apiavaavoitu-
dadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ ʌgai maioigʌldicamu soimaascamigadʌ.
Cascʌdʌ aatʌmʌ gʌaagai isgajiaadʌrʌ vipiaada Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ
dai apiavaavoitudadagi Suusi Cristo sʌʌlicamigadʌ tomasi soimaasi taata-
mai aatʌmʌ vaavoitudaitai.
14 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai istumaasi oidaga tami oidigi daama ugitia agai
cascʌdʌ nʌnʌra aatʌmʌ istuigaco iimia ragai tʌvaagiamu siaaco daja Diuusi
dai ʌʌmadu oidaca ragai tomastuigaco.
15 Cascʌdʌ gʌaagai isvʌʌscʌrʌ cʌʌga ñioocada aatʌmʌ Diuusi vʌʌtarʌ
gʌrsoicʌitai Suusi Cristo. Ʌpapaali judidíu dadasdiña Diuusi naana maasi
istumaasi dʌmos aatʌmʌ maitʌaagai isdadasdiagi tomali ʌmo istumaasi
mosgʌaagai tʌscʌʌga ñioocada Diuusi vʌʌtarʌ.

16 Tʌtʌgitodavurai isgʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vʌʌscʌrʌ dai oidiadagi aa
mʌstumaasi viaacagi. Poduucai baigʌʌlidiña Diuusi.
17 Ʌʌgiadavurai aapimʌ gʌntʌtʌaanʌdamiga. Ʌgai gʌnsoicʌda ʌlidi mʌsai
cʌʌgacʌrʌ oidacana maatʌcatai isʌmo imidagai vuidʌrʌ guuquiva agai ʌgai
Diuusi. Cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca vai maisoigʌnʌlidiña gʌntʌtʌaanʌdamiga.
Issoigʌnʌʌliada ʌgai aapimʌ ʌʌpʌ soigʌnʌliadamu.
18 Daanʌdavurai Diuusi sai apiacʌʌgacʌrʌ oidacana aanʌ tomasi aanʌ
poʌlidi isivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
19 Dai vaamioma ipʌlidi aanʌ isdaanʌda aapimʌ Diuusi nai vaamioma
otoma istuidia aanʌ ismʌʌca gʌndividiagi.

———

20 Diuusi ʌgai dai gʌriibʌstudacan tadatudai. Dai Suusi Cristo
gʌrtʌaanʌdamiga muu curusiaba dai aasi ʌʌradʌ dai gotorʌ Diuusi duaacali
coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ poduucai isduucai aagai Diuusi gʌsʌʌlicamiga
utuducʌdʌrʌ ismaacʌdʌ maiugitia agai tomali ʌmo imidaga. Suusi Cristo
ʌgai dai aliʌsi oigʌdai dai nuucada vʌʌsi ʌvaavoitudadami.
21 Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi gʌnmaacana guvucadagai mai cʌʌga ivuaada
aapimʌ istumaasi ʌgai ipʌlidi vaavoitudaitai aapimʌ Suusi Cristo. Dai aanʌ
ipʌlidi ʌʌpʌ isaapimʌ dai vʌʌsi oodami siaa duutuadagi Diuusi dai cʌʌga
ñioocadagi tomastuigaco.
22 Giñaaduñi gʌndaanʌi aanʌ mʌsai maitiñvui baacocoiña gʌnmaacaitai
aanʌ ñiooqui idi ooji cavulicamiʌrʌ.
23 Gʌraduñi Timoteo cavuusai maisacaruaiñdʌrʌ. Isotoma divia ʌgai tami
vaidacamu aanʌ siʌʌscadʌ mʌʌca gʌnnʌidamuagi.
24 Diuuscʌdʌ viaatuldi aanʌ vʌʌsi gʌntʌtʌaanʌdamiga ʌʌmadu aapimʌ
vaavoitudadami. Govaavoitudadami ismaacʌdʌ tanai Itaaliʌrʌ oidaca Diu-
uscʌdʌ gʌnviaatuldi.
25 Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña vʌʌscatai aapimʌ.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Santiagu Jacocaru cajiudadʌ

1 Aanʌ Santiagu ʌrpiooñigadʌ Diuusi dai ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo. Viaatuldi aanʌ ʌbaivustaama dan gooca Jacocaru maamaradʌ cajiudadʌ ismaacʌdʌ aipaco oidaga vʌʌsi oidigʌrʌ.

———

2 Giñaaduñi aliʌsi gʌaagai isbaigʌnʌliada aapimʌ siʌʌscadʌ soimaa taatamadagi naana maasi.
3 Moscʌʌga maatʌ aapimʌ issoimaasi taatamituldagi aapimʌ cʌʌga vaavoitudaitai Diuusi aidʌ gia vaamioma cʌʌga vaavoitudadamu aapimʌ Diuusi soimaasi taatamaitai.
4 Gʌnaagavurai dai poduucai ivuaada. Aapimʌ ismaacʌdʌ mamaatʌrʌi issoimaa taatamadagi dai vʌʌscʌrʌ maivuí ñioocadagi Diuusi cʌʌga vaavoitudai, dai poduucai maitʌrsoimaasi iducamicamu aapimʌ.
5 Isʌmaadutai aapimʌ viʌʌgacagi maatʌdagai taañivurai Diuusi siʌgai gʌnmaaquimu. Ʌgai maituu daayi dai maigʌducʌdʌ gʌʌlidiña.
6 Dʌmos cʌʌga vaavoitudaitai gʌaagai mʌstaanʌdagi. Ʌgai ismaacʌdʌ maicʌʌga vaavoitudai ʌmo imidagai cʌʌga vaavoitudaiña dai siaadiqui camaisi cʌʌga, ʌgai ʌrʌpan ducami uusi aagadʌ ismaacʌdʌ mosaipaco oiñidiña ʌvʌʌli.
7 Sioorʌ povuaadagi ʌgai maitʌaagai istʌtʌgitodagi isDiuusi maquia agai istumaasi.
8 Ʌgai ʌmo imidagai tʌtʌgitoiña ʌmo istumaasi dai siaadiqui ʌma maasi ʌgai maimoduucai oidacana vʌʌscʌrʌ.
9 Ʌvaavoitudadami soitigami gʌaagai isbaigʌʌliadagi cʌʌgacʌrʌ nʌiditai Diuusi ʌgai dai maisiu soiduucai nʌidi.
10 Ʌvaavoitudadami ricu ʌʌpʌ gʌaagai isbaigʌʌliadagi siʌʌscadʌ ʌoodami soiduucai nʌijadagi vaavoitudaitai ʌgai Suusi Cristo. Vʌʌsi vustuidadʌ ʌricu ugiatʌi ʌpan duucai ʌyoosigadʌ vasoi maitʌvʌpi cavaca.
11 Mosvusacʌi tasai dai totoiñdarʌi dai gaquistudai yoosigai vai suuligʌi vai camaisigiamaascana. Poduucai ʌʌpʌ todian duucai ugiatʌi vustuidadʌ ʌricu quiaa aata vuaadatai ʌgai.

———

12 Sioorʌ soimaa taatamadagi dai maivuí ñioocadagi Diuusi ʌgai aliʌsi baigʌʌliadamu. Ʌgai ismaacʌdʌ istutuidi ispoduucai oidacagi Diuusi maaquimu oigaragai isvʌʌscʌrʌ oidacamu ʌgai Diuusi ʌʌmadu, poduucai isduucai aagai Diuusi siduñia agai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ʌʌgiadagi.
13 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai soimaasi iduñia ʌliada maitʌaagai ispoʌliada ʌgai isDiuusi poduucai tʌtʌgitoituldi. Diuusi tomali ʌmo imidagai maitʌtʌgitoi issoimaasi ivuaadagi, dai tomali poduucai maitʌtʌgitoituldi ʌgai aa.
14 Baiyoma siʌʌscadʌ ʌmaadutai soimaasi iduñia ʌliada ʌgai ʌʌgi poduucai tʌtʌgitoi cascʌdʌ.
15 Tʌgitoidagiañdʌrʌ vusacʌi soimaascami dai siʌʌscadʌ caaliʌsi ʌrsoimaasi iducamicagi ʌoodami camaitistutuidi isimiagi Diuusi ʌʌmadu.
16 Giñaaduñi maitavʌr ʌʌgi gʌnvupuiirumadada.
17 Vʌʌsi istumaasi cʌcʌʌgaducami ismaacʌdʌ viaa aatʌmʌ oidigi daama Diuusi gʌrmaacai. Diuusi iduí tasai dai masaadai dai sisiaavugai dai aliʌ cʌʌga dadadacʌi vʌʌsi ʌgai, dʌmos Diuusi vaamioma dadadacʌi. Gocuudagi

ismaacʌdʌ viaa Diuusi tomali ʌmo imidagai maiugiatʌi tomali maitutucui.
Diuusi vʌʌscʌrʌ gʌrmaacai istumaasi cʌcʌʌgaducami.
18 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi tʌsvaavoitudagi dai muidutai vaavoituda
agai dʌmos aatʌmʌ ʌʌpʌga vaavoitu. Poduucai ipʌli ʌgai cascʌdʌ poduucai
ivueeyi.

———

19 Giñaaduñi siooma ʌrcʌʌgai iscaʌcagi isñioocadagi dai maitʌaagai isba-
cocodagi.
20 Oodami ismaacʌdʌ bacocorʌi maitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi,
21 cascʌdʌ casiavʌr maisoimaasi ivuaada. Ʌʌgiadavurai aapimʌ Diuusi.
Caviaa aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ gʌrootosi ʌgai. Diuusi viaa gu-
vucadagai daidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidagi isvaavoitudagi aapimʌ
ñiooquidʌ.
22 Ivuaadavurai istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌ maisiu moscaʌca. Sioorʌ
caʌcagi dai maitivuaadagi poduucai ʌʌgi gʌnvupuiirumadai ʌgai.
23 Sioorʌ moscaʌcagi Diuusi ñiooquidʌ dai maiʌʌgiadagi ʌgai ʌrʌpan
ducami ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ mʌʌ nʌnʌidi gʌʌʌsi
24 dai casi gʌaagadagi tuitaragai vai ʌgai mosimiagi abiaadʌrʌ dai ca-
maitʌgituagi ismaasi ʌʌsidʌ.
25 Sioorʌ mostʌgitocagi istumaasi caʌ Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ
cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi dai cʌʌga tʌgito caʌcagi dai apiacʌʌga vaavoitudadagi
daidʌ ivuaadagi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌgai aliʌ baigʌʌliadamu.
26 Isʌmaadutai pocaitiadagi siʌrvaavoitudadami dai vʌʌscʌrʌ vuí ñioocada
aa ʌʌgi gʌnvupuiirumadai dai poduucai vaavoidaragadʌ maisoicʌi.
27 Diuusi nʌidi sioorʌ soicʌi aali maidʌʌdʌcami ʌʌmadu ʌvipiudu siʌʌscadʌ
soimaa taatamada ʌgai dai mai soimaasi ivueeyi poduucai isduucai ivueeyi
aa ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi. Diuusi pocaiti sai sioorʌ poduucai ivueeyi
ʌgai giaa sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoitudai.

2

———

1 Giñaaduñi aapimʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo
ʌgai vaa ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai aliʌsi gʌaagai aapimʌ
isvʌʌscatai ʌmadugan duucai nʌijadagi. Maitʌaagai issiooma cʌʌgacʌrʌ
nʌijadagi ʌʌmoco siaa.
2 Ducami isvaapaquiagi gooca cʌcʌʌli siaaco siaa duutuada aapimʌ Diuusi,
ʌmoco ʌrgʌvidacamicagi daidʌ ʌroorocagi aaniyugadʌ dai cʌcʌʌgaducagi
yuucusidʌ, daidʌ ʌgʌmai ʌrsoitigamicagi dai cʌcʌʌliocoidadʌ yuucusucagi.
3 Amaasi mai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ miaadʌgidagi ʌgai ismaacʌdʌ cʌcʌʌgadu
yuucusidʌ dai potʌʌdagi: “Tami daiva cʌʌgaducʌdʌ daicariʌrʌ”. Daidʌ
ʌsoitigami mospotʌʌda aapimʌ: “Mʌʌcai cʌaca siʌʌpʌ daivañi tami
dʌvʌʌrapi”.
4 Poduucai aapimʌ maiʌmadugan duucai nʌidi vʌʌscatai, baiyoma
maicʌʌga tʌtʌgitoi aapimʌ.
5 Giñaaduñi caʌcavurai idi ñiooqui Diuusi ʌcovai vuvaitu vaamioma mui
soitutuigami dai chiʌʌquioma riricu oidigi daama oidacami saagidaiñdʌrʌ
sai cʌʌga vaavoitudaiña ʌgai. Dai vʌʌscʌrʌ vaamioma ʌrsoiñi isvaavoitudagi
oodami Diuusi siviaacagi mui tumiñsi. Diuusi maaquimu ʌvaavoitudadami
oigaragai sai gatʌaanʌiña ʌgai ʌʌmadu. Poduucai isduucai aagai Diuusi
siduñia agai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ʌʌgiadagi.

6 Dʌmos aapimʌ soiduucai nʌidi soitutuigami. Tʌtʌgitodavurai
aapimʌ isʌriricu ʌgai dai soimaasi gʌnvuiididi aliʌ duudatai dai ʌgai
gʌntʌvaimʌticana aapimʌ dai vamʌn tutusaiña dudunucamiʌrʌ.
7 Dai ʌgai vaa ʌgai dai vuí ñiococai Suusi Cristo ismaacʌdʌ gʌaagai issiaa
duutuadagi. Suusi Cristo guvucadadʌcʌdʌ vapacoñi aapimʌ.
8 Aduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Oigʌadavurai gʌnaaduñi poduucai
mʌsduucai gʌnoigʌdai aapimʌ ʌʌgi”. Issʌʌlicʌdʌ povuaada aapimʌ aidʌ gia
cʌʌga ivueeyi aapimʌ.
9 Dʌmos ismaiʌmadugan duucai nʌijada aapimʌ aidʌ gia soimaasi ivueeyi
aapimʌ. Dai poduucai aapimʌ ʌrsoimaasi ivuaadami maiʌʌgidacai Diuusi
ñiooquidʌ.
10 Tomasioorʌ ismaacʌdʌ ʌʌgidi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ dai
ʌmo imidagai maicʌʌga iduñiagi tomasi ʌmo istumaasiʌrʌ ʌgai ducami is-
maiʌʌgiada tomali ʌmo istumaasi.
11 Diuusi pocaiti sai maitʌaagai isgoogosi gʌnducamicagi oodami dai ʌgai
vaa pocaiti ʌʌpʌ sai maitacoodaiña. Isʌmaadutai maigoogosi gʌducamicagi
tomasi mosgamuaa vʌʌscʌrʌ ʌrsoimaasi ivuaadami maiʌʌgidacai Diuusi
ñiooquidʌ.
12 Aapimʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ
maatʌ isʌmo imidagai Diuusi nʌida agai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai
ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi soimaas-
camiaiñdʌrʌ cascʌdʌ istutuidi aatʌmʌ isʌʌgiadagi ñiooquidʌ.
13 Isʌmaadutai maisoigʌʌliadagi aacʌdʌ Diuusi maisoigʌʌliadamu
ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ dʌmos sioorʌ soigʌʌliadagi aacʌdʌ Diuusi soigʌʌliadamu
ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ.

———

14 Giñaaduñi, ¿tumaasi ʌrcʌʌgai ispocaitiadagi ʌmoco sai vaavoitudai dai
maitivuaadagi tomali ʌmo istumaasi cʌʌgaducami? ¿Baiscʌʌgacʌrʌ vuusaiña
ʌgai poduucai?
15 Ducami isʌmoco gʌnaduñi maiviaacagi yuucusi tomali cuaadagai
16 mai ʌmaadutai aapimʌ potʌʌdagi: “Diosai, tʌʌganapʌs tudu cuaadagai
dai yuucusi”. Mai aapimʌ maimaquiagi istumaasi viʌʌga ʌgʌmai. Tumaasi
soiñana ʌñiooqui.
17 Poduucai sioorʌ pocaiti sai vaavoituda dai maisoicʌdagi gʌaaduñi tu-
maasi ʌrcʌʌgai vaavoidaragadʌ.
18 Aapi pocaiti sai cʌʌga vaavoitudai dai aanʌ pocaiti saidʌ ivueeyi
istumaasi cʌʌgaducami poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi. Dʌmos
issʌʌlicʌdʌ vaavoitudamudai aapi Diuusi aidʌ gia ivuaadamudai istumaasi
cʌʌgaducami poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi. Siuu duucu ivuaada aanʌ
istumaasi cʌʌgaducami poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi poduucai gʌmaatʌ
iñsaanʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoituda Diuusi.
19 Aapi vaavoitudai isʌmaduga Diuusi, vaavuava. Dʌmos ʌDiaavora
tʌtʌaañicarudʌ vaavoitudai ʌʌpʌ isoidaga Diuusi dai gigivucui
duduaadicuitai.
20 ¿Maimaatʌ caʌ aapi? ¿Ipʌlidipʌsi iñsigʌmaatʌtuldagi? Sioorʌ vaavoi-
tudadagi dai maitivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami, ¿tumaasi ʌrcʌʌgai is-
vaavoitudada ʌgai?
21 Cʌʌga maatʌ aapi isgʌraduñi Avraañicaru ʌʌgidiña Diuusi daidʌ idui
gʌmaracʌdʌ isducatai tʌjai Diuusi vai cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidiña Diuusi
Avraañi dai pocaiti sai ʌgai ʌrʌmo oodami ismaacʌdʌ caʌma duucai gʌtʌgito
dai camaisoimaasi ivuaada agai dai ʌʌgidiña Diuusi.

22 Poduucai gʌmaatʌ isAvraañi aliʌ cʌʌga vaavoitudai Diuusi dai aidʌsi
podui ʌgai vaamioma vaavoitu.
23 Dai poduucai ʌpʌdui isducatai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ ismaacʌdʌ
pocaiti: “Avraañi vaavoitu Diuusi vai cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami
istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai ʌgai”. Vai Diuusi gʌaduñi
duucai nʌidi Avraañi.
24 Camaatʌ aapimʌ siDiuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌvaavoitudadami cʌʌga
ivuaadami duucai maisiu mosʌca vaavoidaragadʌcʌdʌ dʌmos istumaasi
cʌʌgaducamicʌdʌ ismaacʌdʌ ivuaadagi ʌgai ʌʌpʌ.
25 Poduucai ʌpʌdui Raavacʌdʌ ʌgai ʌrʌmo ooqui tatacaligami dai cʌʌga
miaadʌgi ojootosadʌ ʌjudidíu dai aagidi siaa sʌʌli iimia ʌgai sai maivuuna
tʌtʌaanʌdami. Dai vaavoitu Diuusi cascʌdʌ aidʌ abiaadʌrʌ Diuusi ipʌli isʌma
duucai gʌtʌgituagi ʌgai dai camaisoimaasi ivuaadagi. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi
Raava dai pocaiti sai ʌgai ʌrʌmo oodami ismaacʌdʌ caʌma duucai gʌtʌgito
dai camaisoimaasi iuvaada agai dai ʌʌgidi Diuusi.
26 Sioorʌ vaavoitudagi dai maicʌʌga ivuaadagi ʌgai maitʌrcʌʌgai
vaavoidaragadʌ, ʌgai ʌrʌpan ducami ʌmo oodami ismaacʌdʌ cavusacʌi
ibʌadʌ muucucai ʌgai.

3

———

1 Giñaaduñi maitʌaagai issii muidutai ʌrmamaatʌtuldiadamicagi. Ca-
maatʌ aapimʌ sai aatʌmʌ ismaacʌdʌ ʌrmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicʌdʌ
soimaasi gʌrtaatamituldagi ismaisʌʌli aagidi aatʌmʌ ñiooquidʌ ʌgai.
2 Vʌʌscatai aatʌmʌ muiyoco maicʌʌga ivuaadana. Isʌmaadutai tomali ʌmo
imidagai maisoimaasi ñioocadagi ʌgai ʌrʌmo oodami cʌʌga gʌtʌgitocami dai
cʌʌga istutuidi ismaisoimaasi ivuaadagi.
3 Siʌʌscadʌ dacamidacartuda aatʌmʌ cavayu poduucai istutuidi aatʌmʌ
isiimitudadagi siajaacoga ipʌliadagi.
4 Gʌntʌgitovʌr nʌijada vaarcuʌrʌ ismaacʌdʌ gʌʌ suudagi daama ajioopai
tomasiʌʌ gʌgʌrdu ʌgai dai ʌvʌʌli ismaacʌdʌ nuituscʌi aliʌ guvuca vaidʌ
ʌiimitudadami iimitudai siajaacoga ipʌliadagi ʌmo ali taavlacʌdʌ ismaacʌdʌ
vaarcu uta daja.
5 Poduucai ʌpʌvueeyi ʌʌpʌ ganʌʌnʌcʌdʌ tomasi alidu vʌʌscʌrʌ istutuidi
isnaana maasi ivuaadagi.
6 Dai ganʌʌnʌ ʌrʌpan ducami taí ʌʌpʌ. Lʌʌchi taicʌdʌ mʌmʌjʌi gʌʌpi
oidigi. Ganʌʌnʌ istutuidi isaliʌ soimaasi ivuaadagi poduucai soimaasi
ivueeyi oodami. Siʌʌsi ucami oidacagi ʌmo oodami amaasi ucami soimaasi
ivueeyi nʌʌnʌdʌ Diaavora guvucadadʌcʌdʌ.
7 Oodami istutuidi isbai tuutiatudagi tomastuma cʌcʌisi, dai coocoyi, dai
ujuurugi, dai cʌcʌisi gʌʌ suudarʌ oidacami, dai cabai tuutiatudaiña.
8 Dʌmos ganʌʌnʌ gia tomali ʌmaadutai maitistutuidi isbai tuigatudagi.
Ganʌʌnʌ ʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌ maibaiga isbai tuigatudagi.
Ganʌʌnʌcʌdʌ oodami ñiooquidi aa oodami dai soigʌliatu poduucai isduucai
muuquigami.
9 Gʌrnʌʌnʌcʌdʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi gʌrooga dai ʌgai vaacʌdʌ
ñiooquidi aatʌmʌ oodami ismaacʌdʌ Diuusi idui pomaasi ismaasi Diuusi.
10 Gʌrtʌñicʌdʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi dai ʌgai vaacʌdʌ soimaasi
ñioocai. Giñaaduñi poduucai gia maitʌaagai isivuaadagi.
11 ¿Isbai vuusaiña ʌgai vaa vagʌacañiañdʌrʌ suudagi yoovicami dai sivu-
cami?

12 ¿Giñaaduñi isbai ʌmo iigosi dʌʌdʌ iibiatana uuvasi siʌʌpʌ ʌmo uuvasi dʌʌdʌ bais iibiatana iigosi? Poduucai ʌʌpʌ ʌmo vagʌacañiañdʌrʌ maivusacʌi suudagi yoovicami dai sivucami.

———

13 Isoidacagi ʌʌmaadutai aapimʌ gʌnsaagida ismaacʌdʌ cʌʌga gʌtʌgitocagi ʌgai gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vai poduucai nʌijadagi aa siʌrvaavoi iscʌʌga gʌtʌgito dai maitʌaagai isgʌducʌdʌ gʌʌliadagi. Ʌgai vaa maatʌdagadʌ mamaatʌtuldi ismaitʌaagai isgʌducʌdʌ gʌʌliadagi.

14 Dʌmos isaliʌ muuquimudadʌ tuigacagi ʌgai dai ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ tʌgitocagi vʌʌsi dai maitʌtʌgitodagi aa maitʌaagai isgʌducʌdʌ gʌʌliadagi gʌmaatʌdagacʌdʌ vʌʌsi gomaasi ʌpan ducami isyaatagʌdagi.

15 Googadʌ maatʌdagai maitʌrʌgai ismaacʌdʌ gamaacai Diuusi goovai mosʌroodami oidigi daama oidacami tʌgitoidadʌ dai goovai ʌgai ismaacʌdʌ gamaacai ʌDiaavora.

16 Siaaco coimudadʌ tuutiacagi oodami dai ʌʌgi gʌnvʌʌtarʌ tʌgitocagi vʌʌsi dai maitʌtʌgitodagi aa ami mosgʌnvupui ñioocaiña oodami, daidʌ ivuaadana mui naana maasi soimaascami.

17 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ viaa maatʌdagai ismaacʌdʌ gamaacai Diuusi ʌgai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai maioomaliacana, dai tʌtʌgitoiña aa, dai ʌʌgidiña gʌnbaitʌguucacamiga, dai soigʌnʌlidiña aacʌdʌ dai soicʌiña dai ʌmadugan duucai nʌidiña vʌʌscatai dai vʌʌsi isducatai aagai poduucai ivuaadana.

18 Dai maicocodaiña aa dai poduucai cʌʌga ivueeyi, ʌgai ipʌlidiña iscʌʌgacʌrʌ oidacagi oodami cascʌdʌ.

4

———

1 ¿Ducatai gʌncoodaiña aapimʌ? Soimaasi tʌgitoidagai gʌnmaitʌcʌi dai poduucai maicʌʌga ivueeyi aapimʌ.

2 Aapimʌ aagaiña ʌmo istumaasi dai mʌsmaitʌnmaquiagi gacoodaiña aapimʌ. Aapimʌ viaaca ʌlidiña istumaasi viaaca gʌnaduñi dai mʌsmaitʌnmaquiagi cocodaiña aapimʌ. Aapimʌ maiviaacana istumaasi ipʌlidi maitaanʌi aapimʌ Diuusi cascʌdʌ.

3 Dai mʌstaanʌdagi, Diuusi maitʌnmaacai. Ʌʌgi gʌnvʌʌtarʌ taanʌiña aapimʌ cascʌdʌ. Maitavʌr cʌʌgai ispoduucai taanʌdagi.

4 Aapimʌ maiʌʌgidi Diuusi. ¿Maitamʌsmaatʌ aapimʌ sai sioorʌ ivuaadagi istumaasi ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi ʌgai vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi? Mospoduucai sioorʌ ipʌliadagi isivuaadagi istumaasi ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi ʌgai vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi.

5 Maisiu mosʌʌgi pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “GʌIbʌdaga ismaacʌdʌ ootoi Diuusi sai gʌrʌʌmadu daacana aliʌsi gʌrsoicʌi dai aliʌ soigʌʌlidi ʌgai siʌʌscadʌ soimaasi ivuaadagi aatʌmʌ”.

6 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi dai aliʌsi gʌrsoicʌi cascʌdʌ pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ. “Diuusi vuí caatʌ ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi dʌmos Diuusi soicʌi ʌgai ismaacʌdʌ maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi”.

7 Ʌʌgiadavurai aapimʌ Diuusi dai vuidʌrʌ avʌrvʌʌtʌca Diaavora siʌgai mʌlimu.

8 Duudatai avʌrgamamadada siDiuusi gʌnsoicʌdamu dai vaamioma cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu. Dañi aapimʌ soimaasi ivuaadami, ʌma duuquiavʌr gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada. Dai aapimʌ ismaacʌdʌ ʌʌgiada ʌliada Diuusi dai soimaasi ivuaada ʌliada ʌʌpʌ, dagitovurai gosoimaa tʌgitoidagai,

9 dai soigʌnʌliada soimaasi ivuaadatai. Sioorʌ asʌdagi soimaasi ivuaadatai
baiyoma gʌaagai issuaanʌdagi, sioorʌ baigʌʌliadagi soimaasi ivuaadatai
baiyoma gʌaagai issoigʌʌliadagi.
10 Maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada vuitapi Diuusi siDiuusi gʌnoigʌldamu
dai gʌnsoicʌdamu.

———

11 Giñaaduñi maitavʌr gʌnñiooquiada aipaco, sioorʌ ñiooquiadagi ʌmoco
gʌaduñi dai dunucami duucai gʌvuaadagi tʌcaca ʌliditai gʌaduñi ʌgai vuí
ñioocai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ pocaiti sai gʌaagai isoigʌada gʌraaduñi.
Ʌgai ducami ispocaitiadagi sai Diuusi ñiooquidʌ maitʌrsoiñi. Dʌmos isaapimʌ
pocaitiadagi sai Diuusi ñiooquidʌ maitʌrsoiñi dai aapimʌ maiʌʌgidi Diuusi
ñiooquidʌ aidʌ gia aapimʌ ʌʌgi gʌnaagidi isducatai gʌaagai mʌsoidacagi
ducami isaapimʌ ʌrdudunucamicagi.
12 Ʌʌgi Diuusi gamaa gʌñiooqui. Ʌgai vaa ʌgai daidʌ ʌrdunucami. Ʌgai
istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuviadagi oodami siʌʌpʌ ugititudagi. ¿Dai aapimʌ
giñaaduñi, ¿moorʌ dai dudunucami duucai daraiva ʌlidi aa vʌʌtarʌ?

———

13 Aapimʌ gʌnsaagida oidaga ʌʌmoco ismaacʌdʌ pocaiti: “Sivi siʌʌpʌ
sioroco iimimu aatʌmʌ sibʌaaco dai mʌʌca oidacamu ʌmo uumigi dai gaaata
vuaadamu dai gamaitʌcʌdamu tumiñsi”.
14 Dai tomali maimaatʌcatai istumaasi ʌpʌduñiagi siaadiqui aapimʌ
maimaatʌ siʌʌscadʌ coiya agai aliʌ maitʌvʌpi capacarʌi oodami.
15 Baiyoma gʌaagai mʌspocaitiadagi: “IsDiuusi ipʌliadagi oidacamu
aatʌmʌ daidʌ ivuaadamu imaasi siʌʌpʌ ʌma maasi”.
16 Dʌmos aapimʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi dai ʌʌgi gʌntʌaanʌdan duu-
cai ñioocai dai maitʌtʌgitoi isDiuusi ʌgai dai gʌntʌaanʌi. Poduucai gia
maicʌʌgadu.
17 Sioorʌ maatʌtai ivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami dai maitivuaadagi
ʌgai maicʌʌga ivueeyi.

5

———

1 Caʌcavurai aapimʌ riricu. Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaa gʌntaatamituldamu
soimaasi ivuaadatai aapimʌ cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscavami aijigʌdagi.
2 Vʌʌsi gʌnvustuidaga duva agai dai gʌnyuucusi cʌcʌʌgaducʌdʌ maamata
agai.
3 Dai gʌnooroga dai gʌnplaataga biitama agai dai poduucai maatʌmu aa
sialiʌ maicʌʌga tuutiacatadai aapimʌ dai maisiaa doodai gʌnvustuidaga dai
soiñamudai aa. Diuusi soimaasi gʌntaatatuldamu. Aapimʌ mui ʌmpagi
gʌnvustuidaga sivi cayoga aayi istuigaco Diuusi nʌida agai soorʌ ʌrcʌʌga
ivuaadami dai soorʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
4 Aapimʌ maiaa namʌqui gʌnpipiooñiga sioorʌ yoovaiña gʌnʌʌsi, vai ʌgai
aagidi dudunucami vai Diuusi caʌ istumaasi aagai ʌgai. Diuusi ʌgai dai
tʌaanʌi vʌʌsiaʌcatai.
5 Aapimʌ mui viaacana tumiñsi dai yuucusi cʌcʌʌgaducami tami oidigi
daama, dai mosgavagimataiña vʌʌsi gomaasi ivueeyi aapimʌ vai cami-
aadimi istuigaco Diuusi gʌnnʌida agai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai
ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
6 Aapimʌ van tutusaiña ismaacʌdʌ maitʌristuma ducami dai gatʌaanʌiña
coodaragai dai maidadagitoiña aapimʌ isʌʌgi gʌnsoiñagi ʌgai.

———

7 Giñaaduñi maitavʌr vuí bacocoda ismaacʌdʌ soimaasi gʌntaatamituldi
poduuquiavʌr ivuaada asta siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo maioojodaitai.
Ʌʌsadami gʌaagai isnʌnʌracagi duuqui maivui ñioocaitai Diuusi vaida aiyagi
yoovaragai.
8 Casia miaadimi istuigaco divia agai Suusi Cristo cascʌdʌ sʌʌlicʌdʌ gʌaagai
isnʌnʌracagi istuigaco diviagi dai maitʌaagai mʌsvui bacocodagi ismaacʌdʌ
soimaasi gʌntaatamituldi.
9 Giñaaduñi maitavʌr gʌnvupui ñioocada vai Diuusi maisoimaasi
gʌntaatatuldana. Casia miaadimi istuigaco Diuusi nʌida agai soorʌ ʌrcʌʌga
ivuaadami dai soorʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
10 Giñaaduñi tʌgitovurai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌgai aliʌ soimaa
taata dai maivuí bacocoiña ismaacʌdʌ soimaasi taatamituldiña podu-
uquiavʌr ivuaada aapimʌ ʌʌpʌ.
11 Aatʌmʌ poʌlidi sai ʌgai ismaacʌdʌ soimaa taata dai maivuí ñiñio Diuusi
ʌgai aliʌ baigʌnʌliditadai. Aapimʌ camaatʌ isducatai Job aliʌ soimaasi taata
dai vʌʌscʌrʌ maivuí ñioo Diuusi dai maatʌ aapimʌ ʌʌpʌ isducatai Diuusi
cʌʌgacʌrʌ nʌidi gooquiʌrʌ. Diuusi aliʌ soigʌʌlidiña vʌʌscataicʌdʌ.
12 Sivi giñaaduñi gʌnaagidamu aanʌ ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ aliʌsi gʌaagai
ismaatʌca aapimʌ. Maitavʌr aagada Diuusi tomastumaasicʌdʌ. Maitʌaagai
ispocaitiadagi sai cʌʌ maatʌ Diuusi isʌrvaavoi istumaasi aagai aapi dai
ismaitʌrvaavoicagi vai Diuusi gʌmuaana.
13 Isʌmaadutai aapimʌ soimaa taatacagi gʌaagai isgamamadadagi. Dai
isʌmaadutai baigʌʌliadagi gʌaagai isganʌʌdagi siaa duutudai Diuusi.
14 Dai isʌmaadutai coococagi gʌaagai isvaidagi ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ vaavoi-
tudadami vai gamamadana ʌcoocoadʌ vʌʌtarʌ dai tʌidana asaiti daañidatai
Diuusi sai duaaidana.
15 Dai mʌsiʌʌscadʌ vaavoitudaitai gamamadadagi siDiuusi duaaidamu
sivañigamu ʌgai. Dai Diuusi oigʌldamu soimaascamigadʌ ʌʌpʌ.
16 Cascʌdʌ baigavʌr vuaada ñiooqui mʌsiʌʌscadʌ soimaasi gʌnvuiidiadagi
aipacoga, dai vʌʌscatai avʌr mamadada vai Diuusi duduaaidiana vʌʌsi
ʌcococoidadʌ aapimʌ gʌnsaagida. Aliʌ guvuca ʌmamadaragadʌ ʌoodami
ismaacʌdʌ caʌma ducai gʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai dai ʌʌgidi
Diuusi.
17 Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ Eliiasi ʌroodamicatadai gʌrʌpan duucai, dai
aidʌsi daanʌi ʌgai Diuusi sai maiduuduna tai maiduudu vaica uumigi dan
tajucami.
18 Dai gooquiʌrʌ aidʌsi daanʌi ʌgai ʌpamu sai duuduna tai duudu tai
baigʌdui ʌʌsicami.
19 Giñaaduñi isʌmaadutai aapimʌ gʌnsaagida dagituagi gʌvaavoidaraga vai
ʌmai ʌpamu vaavoituldagi
20 maatʌcavurai aapimʌ isʌgai ismaacʌdʌ vaavoituldagi ʌgai ismaacʌdʌ
dagituagi gʌvaavoidaraga sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ vusaitu ibʌadʌ ʌsoimaasi
ivuaadami gʌgʌvituldaragadʌaiñdʌrʌ dai poduucai oigʌldicamu soimaas-
camigadʌ tomasi aliʌsi ʌrsoimaasi iducami.
Mosʌcaasi.

Idi ʌrʌʌpʌgadadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Piiduru ʌvaavoitudadami vʌʌtarʌ

1 Aanʌ ʌrPiiduru ootosadʌ Suusi Cristo dai gʌnoojidi aanʌ aapimʌ ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ oidacatadai dai aidʌsi ʌjudidíu soimaasi gʌntaatatuli aapimʌ ʌʌmadu ʌgaa vaavoitudadami, aapimʌ sibʌaco iji. Dai sivi aipacoga oidaga aapimʌ Poontʌrʌ dai Galaasiʌrʌ dai Capadoosiʌrʌ dai Aasiʌrʌ dai Batiiñiʌrʌ.

2 Diuusi gʌrooga caʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ poduucai isduucai ipʌliditadai ʌgai ʌʌqui abiaadʌrʌ. Diuusi Ibʌadʌ ʌcovai gʌnvuvaitu mʌsaidʌ ivuaadana aa duiñadʌ dai ʌgai apiagʌnsoicʌi iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ mʌsai ʌʌgidiña aapimʌ Suusi Cristo. Suusi Cristo muu curusiaba tai aasi ʌʌradʌ mʌsai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna mʌsvaavoitudagi cascʌdʌ Diuusi apiagʌnoigʌldi gʌnsoimaascamiga. Vai Diuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi.

———

3 Cʌʌgavʌr ñioocada aapimʌ Diuusi vui ʌpan duucai aanʌ. Ʌgai ʌroogadʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo. Ʌgai duuacali ʌSuusi Cristo coidadʌ saagidaiñdʌrʌ cascʌdʌ viaa aatʌmʌ ibʌdagai utudui. Ʌgai sʌʌlicʌdʌ soigʌʌlidi aatʌmʌcʌdʌ cascʌdʌ. Dai poduucai nʌnʌra aatʌmʌ vaavoitudaitai istuigaco vʌʌscʌrʌ oidacamu aatʌmʌ Diuusi ʌʌmadu.

4 Diuusi gʌnmaa oigaragai isiimia aapimʌ tʌvaagiamu dai ʌgai ʌʌmadu oidacagi vʌʌscʌrʌ siʌʌscadʌ coiyagi. Mʌʌca tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu camaisoimaasi ivuaadamu tomali ʌmaadutai. Dai vʌʌscʌrʌ baigʌnʌliadamu vʌʌscatai aapimʌ. Aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ.

5 Aapimʌ vaavoitudai isDiuusi ʌrcʌʌgacʌrʌ gʌnvuviadami cascʌdʌ ʌgai gʌnnuucada aapimʌ gʌguvucadagacʌdʌ. Siʌʌscadʌ ʌpamu diviagi Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidamu aapimʌ soimaasi ivuaadami saagidaiñdʌrʌ dai maatʌmu aapimʌ istumaasi cʌʌgaducami istumaasi Diuusi iduñia agai aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ.

6 Vʌʌsi imaasicʌdʌ avʌr baigʌnʌliada aapimʌ tomasi sivi chiʌʌqui uumigi gʌaagai issoimaa taatagi aapimʌ mui naana maasi.

7 Siʌʌscadʌ soimaa taatamadagi oodami poduucai gʌmaatʌ issʌʌlicʌdʌ vaavoitudai ischo ʌʌpʌ. Gʌnvaavoidaraga ʌrʌpan ducami ooro gʌmʌmʌidi vai ʌcovai vusacʌi goʌʌ ooro. Poduucai aapimʌ siʌʌscadʌ soimaasi taatamadagi apiaʌʌgiditai Diuusi cʌʌ maatʌ issʌʌlicʌdʌ vaavoitudai. Dai poduucai gʌvaavoidaraga vaamioma cʌʌgadu siooro. Ooro gia uugiatʌi vai gʌnvaavoidaraga gia cho. Sioorʌ soimaasi taatamadagi dai apiaʌʌgiadagi Diuusi dai siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo ʌgai potʌʌdamu isaliʌ cʌʌga idui, dai aagidamu ʌgai aa ʌʌpʌ.

8-9 Aapimʌ mainʌliditai Suusi Cristo vʌʌscʌrʌ siaa duutudai dai oigʌdai, tomasi maiquiaa nʌidi aapimʌ ʌgai vʌʌscʌrʌ vaavoitudai vai poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidana. Dai cascʌdʌ vaavoitudai aapimʌ sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidana. Dai cascʌdʌ aliʌ baigʌnʌlidi aapimʌ dai maitʌtʌgai ñiooqui isducatai aagidagi aa, mʌsaliʌ baigʌnʌlidi.

10 Ʌʌquioma Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ gaaagidi isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaida agai aapimʌ gʌnaajagʌitadai ismaatiagi isducatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaida agaitadai. Ʌgai ʌʌgi caaagaitadai gomaasi dʌmos maicʌʌga maatʌ caʌcatadai.

11 Diuusi Ibʌadʌ, ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja Suusi Cristo, maatʌtuli
gʌñiñiooquituldiadamiga isducatai ʌCristo soimaa taata agaitadai dai go-
quiʌrʌ Diuusi maquia agaitadai ʌmo sʌʌlicami tʌvaagiʌrʌ. Dai Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ aliʌsi gʌnaajagʌitadai ismaatiaga sioorʌ ʌrCristoca
agaitadai dai siʌʌscadʌ divia agaitadai.
12 Dai Diuusi Ibʌadʌ aagidi ʌgai sai ʌñiooqui vaamioma ʌraatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ
siʌgai. Dai vʌʌsi imaasi ismaacʌdʌ gaaagidiña Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ
ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ casi gʌnaagidi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ
sividadʌ. Ʌgai gʌnaagidi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai
Diuusi ootoi gʌibʌdaga tʌvaagiaiñdʌrʌ vai ʌgai guvucadadʌcʌdʌ aagaiña
ñiñiooquituldiadamigadʌ. Dai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tʌvaagiʌrʌ ipʌliditadai
ismaatʌ caʌcagi vʌʌsi istumaasi aagai ʌʌquidʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.

———

13 Cascʌdʌ vʌʌsi imaasicʌdʌ tʌtʌgitodavurai aapimʌ isdivia agai Suusi
Cristo bai gʌnduuca dai nʌnʌraca vaavoitudaitai issʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ
gʌnnʌijada agai ʌgai siʌʌscadʌ diviagi. Maitavʌr tʌtʌgitoda istumaasi
soimaascami dai cʌʌgacʌrʌ avʌroidaca.
14 Ʌʌgiadavurai aapimʌ Diuusi dai camaitivuaada vʌʌsi istumaasi
ivuaadana maiquiaa maatʌcai mamaatʌtuldaragadʌ Suusi Cristo.
15 Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ cascʌdʌ avʌr ʌpan duucai ivuaada
Diuusi. Ʌgai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi.
16 Cʌʌ maatʌ aapimʌ iscaooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ istumaasi
aagai Diuusi dai pocaiti: “Cʌʌgacʌrʌ avʌroidaca aapimʌ dai maisoimaasi
ivuaada, aanʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi cascʌdʌ”, ascaiti
Diuusi.
17 Diuusi ʌgai dai nʌidi vʌʌsi istumaasi ivueeyi vʌʌscatai ʌʌmadutai
isbai cʌʌga ivueeyi ischo ʌʌpʌ. Dai ismaacʌdʌ maicʌʌga ivueeyi Diu-
usi soimaasi taatamituldi tomasi ʌrriricu siʌrsoitutuigami, siʌraaliducami,
siʌrgʌgʌrducami, dai ooqui dai cʌcʌʌli vʌʌsi soimaasi taatamituldi Diuusi dai
ʌgai ʌrgʌrooga cascʌdʌ siaa duutuada aapimʌ Diuusi quiaa oidacatai tami
oidigi daama.
18 Ʌpan duucai oidacana aapimʌ gʌnʌʌqui aaduñicaru dai cʌʌga maatʌ
aapimʌ sai istumaasi ivuaadana maitʌnsoicʌiña iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi
aapimʌ. Dʌmos Diuusi cacʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu mʌsai camaipoduucai
oidacana. Cʌʌ maatʌ aapimʌ isSuusi Cristo gaaa namʌqui cʌʌgacʌrʌ
gʌnvuvaidaraga namʌgadʌ aidʌmʌsi muaa curusiaba, dai maisiu oorocʌdʌ
tomali plaatacʌdʌ istumaasi uugiatʌi.
19 Suusi Cristo gʌmuaatu maitʌrsoimaasi iducamicatai poduucai isduucai
coodaiña ʌjudidíu aali cañiiru ismaacʌdʌ maitʌrcoococoidadʌ sai Diuusi
oigʌldana soimaascamigadʌ.
20 Maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ Diuusi camaatʌcatadai ispoduu-
cai ʌpʌduñia agaitadai Suusi Cristocʌdʌ dʌmos ʌgai cayoga ugitʌcai oidigi
divia dai cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaida agai.
21 Diuusi duaacali Suusi Cristo coidadʌ saagidaiñdʌrʌ dai maa ʌmo
sʌʌlicami tʌvaagiʌrʌ cascʌdʌ cʌʌga vaavoitudai aapimʌ Diuusi dai nʌnʌra
mʌsiʌʌscadʌ ʌʌmadu oidaca agai.
22 Diuusi caoigʌli gʌnsoimaascamiga ʌʌgiditai aapimʌ ñiooquidʌ, Diuusi
Ibʌadʌ gʌnsoicʌi cascʌdʌ, mai cascʌdʌ aapimʌ sʌʌlicʌdʌ oigʌdai gʌnaaduñi.
Apiavʌr cʌʌga gʌnoigʌada aapimʌ aipacoga.
23 Diuusi gʌnmaa ibʌdagai utudui aidʌsi vaavoitu aapimʌ ñiooquidʌ.
Gʌndʌʌdʌ maitʌnmaa idi ibʌdagai utudui.
24 Mospoduucai ooja ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ:

Vʌʌsi oodami ʌrʌpan ducami vasoi. Ʌvasoi gaquisarʌi daidʌ oodami cooyi.
Dai vʌʌsi istumaasi viaa oodami ʌrʌpan ducami yoosigai.
Yoosigai gaquisarʌi dai uugiatʌi vai istumaasi viaa oodami uugiatʌi.
25 Dʌmos Diuusi ñiooquidʌ vʌʌscʌrʌ ʌrvaavoi.
Asduu ooja ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ. Dai ʌgai vaa ñiooqui ʌgai mʌsmaacʌdʌ gʌnaagidi aapimʌ.

2

1 Cascʌdʌ casiavʌr maisoimaasi ivuaada, tomali maivupuiirumadada aa mʌstumaasi aagadagi vʌrai gomaasi ivuaada, dai maitavʌr coimudadʌ tuutiaca, dai maiñiooquiada aa.
2-3 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai ismaatʌcagi iscaiti Diuusi ñiooquidʌ dai ʌʌgaidagi mospoduucai vaamioma cʌʌga oidacana oodami isducatai Diuusi ipʌlidi vai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidagi.

———

4-8 Dañi poduucai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ iscaiti Diuusi:
Aanʌ ootosdi ʌjudidíu ʌmo sʌʌlicami viaacami ismaascʌdʌ ʌcovai vusaitu aanʌ.
Sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga ʌgai.
Vʌʌsi sioorʌ vaavoitudagi ʌgai maiviaacamu istuisi siaa ʌʌradagi vaavoitudacai, ascaiti Diuusi.
Asduu ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ. Cascʌdʌ aliʌ cʌʌ tuiga ʌgai aapimʌ gʌnvui ismaacʌdʌ vaavoitudai dʌmos aa vui ismaacʌdʌ maivaavoitudai ʌgai aliʌ soimaa taatamituldi. Mospocaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ:
Ʌsʌʌlicami viaacami ismaacʌdʌ daí Diuusi muidutai gajiaadʌrʌ vipieeyi.
Dai ʌgai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi.
Dai pocaiti ʌʌpʌ:
Sioorʌ gajiaadʌrʌ vipiaadagi gosʌʌlicami viaacami sʌʌlicʌdʌ soimaa taatamu.
Dai iimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu.
Ascaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ. Vʌʌsi imaasicʌdʌ avʌrvaavoitudada dai ʌʌgiada aapimʌ Suusi Cristo. Ʌgai ʌrʌgʌʌ guvucadagai viaacami ismaacʌdʌ vʌʌscʌrʌ cʌʌ tuiga dai tomastuigaco oidaga. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai. Diuusi ʌco vusaitu sai tʌaanʌiña oodami dʌmos muidutai gajiaadʌrʌ viaa tomasi cʌʌ maatʌcatadai. Aapimʌ ʌmo siʌʌgʌmʌ gʌnducami vaavoitudaitai Suusi Cristo. Dai Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ dai gʌnmaa ibʌdagai utudui mʌsaidʌ ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ dai mʌsaidʌ ʌrpipiooñigadʌcana dai mʌsaidʌ ivuaadana istumaasi ʌgai ipʌlidi dai mʌsaidʌ siaa duutudaiña aapimʌ Diuusi. Aapimʌ cʌʌga istutuidi isivuaadagi vʌʌsi gomaasi. Suusi Cristo Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ. Vʌʌsi gomaasi aliʌ oojoidi Diuusi.

———

9 Dʌmos aapimʌ ʌrʌmo oodami ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu daidʌ ʌrmaamaradʌ Diuusi. Daidʌ ʌrʌpan ducami aapimʌ ʌjudidíu papaaligadʌ ismaacʌdʌ ivuaadatadai Diuusi aa duiñdadʌ, mai aapimʌ gaaagiada istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivueeyi Diuusi. Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu aapimʌ gʌnsoimaascamigaiñdʌrʌ dai sivi maatʌ aapimʌ ñiooquidʌ.
10 Ʌʌquioma aapimʌ maitʌrmaamaradʌcatadai Diuusi dai sivi casi ʌrmaamaradʌ aapimʌ Diuusi. Ʌʌquioma tomali ʌmaadutai maisoigʌʌlidiña aapimʌcʌdʌ dʌmos sivi Diuusi soigʌʌlidi aapimʌcʌdʌ.

———

11 Giñaaduñi aapimʌ aliʌ tʌtʌgitoi mʌsiʌmo imidagai tʌvaagiana oidaca agai dʌmos aapimʌ quiaa tami oidigi daama oidaga, cascʌdʌ gʌndaanʌi aanʌ mʌsai maigoogosi gʌnducamicana. Camaatʌ aapimʌ isgʌaagai isapiagʌnaajagʌdagi dai maisoimaasi ivuaadagi.

12 Cʌʌgacʌrʌ avʌroidaca aapimʌ ʌgai saagida ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi vai siʌʌscadʌ gʌnvui ñiioocada ʌgai ducami siʌrsoimaasi ivuaadamica aapimʌ vʌʌscʌrʌ nʌijadamu ʌgai isaliʌ cʌʌgacʌrʌ oidaga aapimʌ dai poduucai siʌʌscadʌ diviagi Diuusi dai nʌida agadagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami ʌgai siaa duutuadamu Diuusi.

13 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isDiuusi ipʌlidi isvʌʌscatai ʌʌgiadagi dudunucami cascʌdʌ avʌrʌʌgiada aapimʌ vʌʌsi ʌtʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ darasai ʌoodami tomasi ʌrʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano.

14 Siʌ sonʌrʌ guucacami ismaacʌdʌ tʌaanʌi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano sai soimaa taatatuldana ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi dai sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ismaacʌdʌ cʌʌga ivueeyi.

15 Diuusi ipʌlidi iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ vai poduucai ʌgai ismaacʌdʌ vupuiiruga dai maivaavoituda ʌlidi Diuusi ñiooquidʌ maitʌnñiooquiadagi.

16 Dudunucami maivaamioma gatʌaanʌi siDiuusi dʌmos vʌʌscʌrʌ gʌaagai mʌsʌʌgiadagi dai maisoimaasi ivuaadagi. Diuusi ʌrʌgai ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌi dai aapimʌ ʌrpipiooñigadʌ Diuusi. Ʌʌgiadavurai ʌgai.

17 Siaavʌr duutuada aapimʌ vʌʌsi oodami. Oigʌadavurai vʌʌsi gʌnaaduñi vaavoitudadami. Ʌʌbiadavurai Diuusi dai siaavʌr duutuada ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano.

———

18 Aapimʌ ismaacʌdʌ ʌrpipiooñi ʌʌgiadavurai gʌnaamu dai siaavʌr duutuada maisiuu mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌ tuutuiga, ismaacʌdʌ tʌtʌaañicui dai oomaliga ʌʌpʌ.

19 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi vʌʌscatai ismaacʌdʌ iduñia ʌlidi istumaasi ipʌlidi Diuusi dai maisoimaasi ivuaadatai vai vʌʌscʌrʌ aa soimaasi taatamituldi dai vʌʌscʌrʌ maivui ñiioocai Diuusi.

20 Dʌmos isaapimʌ soimaasi ivuaadagi mai cascʌdʌ soimaasi gʌntaatatuldagi tomasi maivui ñiioocai aapimʌ Diuusi. ¿Tumaasi ʌrcʌʌgai gomaasi? Dʌmos isaapimʌ cʌʌga ivuaadagi mai vʌʌscʌrʌ soimaasi gʌntaatamituldiadagi dai vʌʌscʌrʌ maivui ñiioocada aapimʌ Diuusi ʌgai sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu.

21-23 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu mʌsai poduucai ivuaadana aapimʌ. Cristo sʌʌlicʌdʌ soimaa taata mʌsai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna aapimʌ. Tomali ʌmo imidagai maisoimaasi idui ʌgai dai tomali ʌmo imidagai maiyaata dai aidʌsi ʌoodami sigalnaasi ñiooqui aagidi ʌgai maiaagidi tomali ʌmo ñiooqui sigalnaascami. Dai aidʌsi ʌoodami soimaa taatamituldidatai ʌgai maipotʌtʌdai issoimaasi taatatulda agai ʌʌpʌ. Baiyoma ʌgai dagito sai Diuusi bai duuna cʌʌ maatʌcatai isDiuusi vʌʌscʌrʌ cʌʌga ivueeyi. Dai Diuusi ipʌlidi mʌsi aapimʌ poduucai ivuaadagi ʌʌpʌ.

24 Aatʌmʌ aliʌ soimaasi ivueeyi cascʌdʌ soimaa taataragaitadai dʌmos Cristo soimaa taata curusiaba tʌsai aatʌmʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaacʌna dai poduucai camaitʌrsoimaasi iducamicana aatʌmʌ dai saidʌ ivuaadana aatʌmʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi. Aidʌsi gʌmuaatu Suusi Cristo curusiaba poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu gʌrsoimaascamigaiñdʌrʌ.

25 Moscʌʌ maatʌ aatʌmʌ tʌsmaiquiaa cʌʌgacʌrʌ vuvacʌcai aatʌmʌ maivaavoitudaiña tomali maiʌʌgidiña Suusi Cristo dʌmos sivi caʌma duucai gʌrtʌtʌgito aatʌmʌ dai camaisoimaasi ivuaadaragai dai cavaavoitudai dai

ʌʌgidi aatʌmʌ Suusi Cristo. Suusi Cristo gʌrnuucada aatʌmʌ ʌpan duucai isduucai nucada ʌmo pastuuru gʌsosoiga cañiiru dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi.

3

———

1-2 Poduucai ʌʌpʌ aapimʌ ooqui cuucunacami ʌʌgiadavurai gʌncuucuna vai poduucai isʌmaadutai maivaavoitudadagi Diuusi ñiooquidʌ vaavoitudagi nʌiditai mʌscʌʌgacʌrʌ oidaga aapimʌ dai siaa duutudai tomasi aapimʌ maiaagidi Diuusi ñiooquidʌ.

3 Maitavʌr mostʌtʌgitoda mʌsducatai gʌngagasiuva agai dai mʌsmaasi gʌnaada agai yuucusi dai mʌsmaasi gʌnaada agai babaivucai dai nanaacagi gomaasi maitʌrsoiñi.

4 Baiyoma gʌaagai mʌstʌtʌgitodagi mʌsducatai oidaga. Maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada tomali maioomaliaca. Gomaasi ʌgai istumaasi aliʌ oojoidi Diuusi.

5 Ʌʌquioma poduucai oidacana ooqui ismaacʌdʌ ʌʌgidiña Diuusi. Ʌgai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudaiña Diuusi dai ʌʌgidiña gʌncuucuna.

6 Potuigacana Saara ʌʌpʌ ʌgai cʌʌga ʌʌgidiña Avraañi dai siaa duutudaiña. Aapimʌ potuutiacamu ʌʌpʌ mʌscʌʌgacʌrʌ oidacagi dai maiʌʌbiadagi tomali ʌmaadutai.

7 Dai aapimʌ cʌcʌʌli ooñiacami ʌʌpʌ cʌʌgacʌrʌ avʌr nʌijada gʌnooñiga dai siaa duutuada maisiu mosʌcaasi maisi guupuacatai ʌgai. Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu ʌgai ʌʌpʌ sai vʌʌscʌrʌ oidacana ʌgai ʌʌmadu gʌnʌpan duucai cascʌdʌ. Poduuquiavʌr ivuaada vai tomali ʌmo istumaasi maisobicʌiña gʌnmamadaraga.

———

8 Maitavʌr gʌncocoada. Dai soigavʌr gʌnʌliada gʌnaaduñicʌdʌ dai aipaco gʌnoigʌada ʌmo siʌʌgʌmʌ duucai. Cʌʌgavʌr tuutiaca vʌʌscatai vui dai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada.

9 Isʌmaadutai soimaasi gʌnvuiidiadagi aapimʌ maitʌaagai ispoducai ivuiidiadagi aadʌrʌ. Dai isʌmaadutai gʌnñiooquiadagi aapimʌ maitʌaagai isñiooquiadagi. Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ dai gʌnsoiña agai cascʌdʌ daanʌdavurai Diuusi sai soiñana ʌgai ʌʌpʌ.

10 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Sioorʌ siooma oidaca ʌliadagi maitʌaagai issoimaasi ñioocadagi dai maiyaatagʌdagi.
11 Maitʌaagai issoimaasi ivuaadagi mosʌca istumaasi cʌʌgaducami.
Gʌaagai istomali ʌmo imidagai maitacocoadagi.
12 Diuusi nuucada ismaacʌdʌ maitʌrsoimaasi ivuaadami.
Dai caʌcana siuu duucu gamamadada ʌgai.
Dai ʌgai vuidʌrʌ caatʌ ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadami.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

13 Isvʌʌscʌrʌ cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ baitoma maitiipucamu sioorʌ soimaasi gʌntaatamituldiadagi,

14 dʌmos isvʌʌscʌrʌ soimaasi gʌntaatamituldiadagi ʌʌmoco tomamʌs cʌʌgacʌrʌ oidaga maitavʌr ʌʌbiada dai maitavʌr vuamʌn ʌliada Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu cascʌdʌ vʌʌscʌrʌ baigʌnʌliadamu aapimʌ.

15 Dai siaavʌr duutuada aapimʌ gʌntʌaanʌdamiga Suusi Cristo. Vʌʌscʌrʌ avʌr bai gʌnduuca dai aa noragida sioorʌ gʌntʌcacadagi mʌstuisi tʌgito isvʌʌscʌrʌ oidacagi Diuusi ʌʌmadu. Dai maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada dai siaavʌr duutuada ʌgai ismaacʌdʌ gʌntʌcacadagi.

16 Cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca mʌsducatai maatʌcagi mʌsmaisoimaasi ivueeyi, vai poduucai sioorʌ gʌññiooquiadagi cʌʌgacʌrʌ oidacatai aapimʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo siaa ʌʌrana Diuusi vui.
17 Sioomʌ ʌrcʌʌgai issoimaa taatamadagi cʌʌga ivuaadatai isDiuusi poduucai ipʌliadagi issoimaa taatamadagi soimaasi ivuaadatai.
18 Tomasi Suusi Cristo maitʌrsoimaasi ivuaadami vʌʌscʌrʌ gʌmuaatu. Oodami ʌrsoimaasi ivuaadami cascʌdʌ. Suusi Cristo gʌmuaatu sai oodami cʌʌgacʌrʌ vuvacʌnʌ daidʌ ʌrDiuusi maamaradʌcana.
19 Aidʌsi maiquiaa duaaca Suusi ibʌadʌ ii siaaco maa maisapi coidadʌ iibʌadʌ dai aagidi ʌmo istumaasi istumaasi Diuusi ipʌlidi ismaatʌca ʌgai.
20 Ʌgai maiʌʌgi Diuusi aidʌsi oidacatadai Noécaru. Diuusi maisoimaa taatatuli ʌoodami aidʌsi Noé ivuaadatadai ʌgʌʌ vaarcu asta aidʌsi naato Noé ʌgʌʌ vaarcu ismaacʌdʌrʌ vaa ʌgai ʌʌmadu cuvaracami aaduñdʌ aidʌsi tʌvʌpi duudu vaidʌ ʌvaarcu suudagi daama aimʌraiña poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaja ʌgai.
21 Dai poduucai sivi aatʌmʌ gʌrvapaconai suudagicʌdʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi vaavoitudaitai isSuusi Cristo duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ. Vacuanaragaicʌdʌ maivuaanʌi gatucuraga baiyoma poduucai cʌʌ maatʌ oodami isaatʌmʌ daanʌi sai gʌroigʌldana gʌrsoimaascamiga.
22 Suusi Cristo caii tʌvaagiamu dai mʌʌca daja sʌʌlisa padʌrʌ Diuusi dai tʌaanʌi vʌʌsi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai vʌʌsi dudunucami ismaacʌdʌ ami daraaja.

4

———

1 Poduucai isduucai soimaa taata Suusi Cristo aapimʌ ʌʌpʌ gʌaagai isbai gʌnducagi dai soimaa taatagi. Ʌgai ismaacʌ soimaa taatamai gajiaadʌrʌ vipieeyi vʌʌsi istumaasi soimaascami.
2 Dai maitivuaadana mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌliadagi, baiyoma ivuaadana ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi.
3 Aapimʌ ʌʌquioma ivuaadana istumaasi ipʌlidiña ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi camaitʌaagai mʌspoduucai ivuaadagi. Aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadamicana aapimʌ dai googosi gʌnducamicana dai navacoitʌracana dai aapimʌ ivuaadana mui naana maasi ojoodaicʌdʌ dai uusicʌdʌ dai siaa duutudaiña gʌndidiuusiga duucai, gomaasi aliʌ daidi Diuusi vʌʌsi oidi daama oidacami.
4 Ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi maimaatʌ istuisidʌ camaiʌpan duucai soimaasi ivueeyi aapimʌ ʌgai ʌʌmadu cascʌdʌ gʌnñiooquidi ʌgai.
5 Dʌmos aimu istuigaco vuidʌrʌ guuquiva agai ʌgai Diuusi, dai Diuusi aagidamu ismaacʌdʌ cʌʌga ivuaadana dai ismaacʌdʌ maicʌʌga ivuaadana. Diuusi cabai gʌduu dai aagida agai vʌʌsi duduaacʌdʌ dai coidadʌ ismaacʌdʌ cʌʌga ivuaadana dai ismaacʌdʌ maicʌʌga ivuaadana.
6 Muidutai ismaacʌdʌ cacoi aidʌsi maiquiaa coi ʌgai caʌ Diuusi ñiooquidʌ dai poduucai ismaacʌdʌ vaavoitu vʌʌscʌrʌ oidaca agai Diuusi ʌʌmadu ʌpan duucai Diuusi, Diuusi tomastuigaco oidaga. Vʌʌsi oodami viaa iscoiyagi poduucai soimaa taatatuldi Diuusi cascʌdʌ.
7 Casi miaadimi istuigaco ugitia agai vʌʌsi istumaasi cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca aapimʌ dai maitʌtʌgitoda istumaasi soimaascami gʌnnuucadacavurai dai maisoimaasi ivuaada baiyoma avʌr gamamadada.
8 Dʌmos siooma gʌaagai mʌsoigʌadagi gʌnaaduñi. Sioorʌ oigʌdai gʌnaaduñi cʌʌga gaoigʌldi ʌʌpʌ mʌssoimaasi ivuiidiadagi.
9 Baigʌnʌliaracʌdʌ avʌr gʌnmiaadʌgiada aipaco gʌnquiiquiʌrʌ.

10 Vʌʌsi oodami maatʌ ʌmo istumaasi dai poduucai istutuidi issoicʌdagi
aa. Diuusi poduucai idui cascʌdʌ. Vʌʌscatai gʌaagai isaipacoga gʌnsoicʌdagi
isducatai istutiadagi. Poduucai vʌʌscatai ivueeyi ʌaa duiñdagai ismaacʌdʌ
Diuusi ipʌlidi saidʌ ivuaadana.
11 Sioorʌ ʌrñiooquituldiadamigadʌcagi Diuusi gʌaagai iscʌʌga agadagi is-
tumaasi Diuusi ipʌlidi. Sioorʌ soicʌdagi iscʌʌga aagadagi vai poduucai
vʌʌsicʌdʌ istumaasicʌdʌ ivueeyi aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ siaa duutudai aatʌmʌ Di-
uusi. Suusi Cristo ʌrʌgai ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi iscʌʌga ivuaada aatʌmʌ vʌʌsi
istumaasi. Aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai siaa duutuadagi Diuusi. Diuusi ʌrʌgai
dai tomastuigaco tʌaanʌi oidi daama dai tʌvaagiʌrʌ.

———

12 Giñaaduñi maitavʌr vuaam ʌnʌliada tomali maiduduaadicuda
mʌsiʌʌscadʌ soimaasi taatamadagi. Diuusi ʌgai dai soimaasi
gʌntaatamituldi nʌida ʌliditai mʌsabai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai. Gomaasi
gʌaagai siʌpʌduñiagi vʌʌsi vaavoitudadamicʌdʌ.
13 Baiyoma avʌr baigʌnʌliada mʌsiʌʌscadʌ soimaa taatamadagi. Aapimʌ
soimaa taatamai ʌpan duucai Suusi Cristo cascʌdʌ. Dai poduucai
baigʌnʌliadamu aapimʌ ʌʌpʌ siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo dai vʌʌscatai
siaa duutuda agai.
14 Mʌssoimaasi ñiooqui gʌnaagiadagi vaavoitudaitai aapimʌ Suusi Cristo
gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi. Diuusi Ibʌadʌ aliʌsi dadadacʌi dai gʌnʌma
daja cascʌdʌ gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi. Ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi ñiooqui
gʌnaagiadagi ʌgai ñiooquidi Diuusi Ibʌadʌ, dʌmos aapimʌ siaa duutudai
Diuusi Ibʌadʌ.
15 Aapimʌ gʌaagai issoimaa taatamadagi dʌmos maisiu soimaasi ivuaa-
datai tomali gacoodacamicatai tomali ʌʌsivuacatai tomali gʌvapasaitai aa aa
duiñdadʌrʌ.
16 Dʌmos sioorʌ soimaa taatamadagi vaavoitudaitai Suusi Cristo ʌgai
maitʌaagai issiaa ʌradagi, baiyoma gʌaagai isiaa duutuadagi Diuusi, vaavoi-
tudai ʌgai Suusi Cristo cascʌdʌ.
17 Caaayi istuigaco Diuusi nʌida agai ʌoodami sabai cʌʌga ivuaadana
ismaicʌʌga ivuaadana ʌʌpʌ. Ʌpʌga nʌida agai ʌgai vaavoitudadami dai
gooquiʌrʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami dai soimaa taatatulda agai
ismaacʌdʌ maicʌʌga ivuaadana. Dʌmos isDiuusi soimaasi gʌrtaatamituldi
aatʌmʌ ismaacʌdʌ ʌrvaavoitudadami, vaamioma soimaa taatatuldamu agai
ismaacʌdʌ maiʌʌgidi.
18 Ʌcʌʌga ivuaadami avʌnacai istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dai
ʌsoimaasi ivuaadami siaadʌrʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna.
19 IsDiuusi ipʌliadagi isʌvaavoitudadami soimaasi taatamadagi vʌʌscʌrʌ
gʌaagai isʌvaavoitudadami apiacʌʌgacʌrʌ oidacagi, vaavoitudaitai isDuusi
nuucada. Diuusi idui oodami dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi ismaacʌdʌ
vaavoitudai.

5

———

1 Gʌnmaaquia iñʌlidi aanʌ ñiooqui aapimʌ vaavoitudadami
gʌntʌtʌaanʌdamiga. Aanʌ ʌʌpʌ ʌrtʌaanʌdami ʌpan duucai ʌgai. Daidʌ
ʌrnʌijadami isducatai soimaa taata Suusi Cristo dai aanʌ ʌʌpʌ ʌʌmadu
daacamu Suusi Cristo vʌʌsi vaavoitudadami ʌʌmadu.
2 Aapimʌ tʌtʌaanʌdami nuucadacavurai govaavoitudadami ismaacʌ
tʌaanʌi. Aliʌsi gʌaagai mʌsbaigʌnʌliaragacʌdʌ ivuaadagi isducatai Diuusi
ipʌlidi, dʌmos maisiu guvucadagaicʌdʌ, tomali maisiu mosgamaitʌa ʌliditai
tumiñsi. Baigʌnʌliaragacʌdʌ avʌrivuaada gʌnaa duiñdaga,

3 maitavʌr soi duucai nʌijada dai maitavʌr soi vuaada baiyomavʌr
cʌʌgacʌrʌ oidaca vai poduucai oidacana gogaa vaavoitudadami ʌʌpʌ.
4 Dai poduucai siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo ʌgai gʌndadadaquituda agai
ʌpan duucai ʌgai dai vʌʌscatai siaa gʌnduutuadamu aapimʌ ʌʌpʌ.
5 Poduucai ʌʌpʌ aapimʌ gʌgʌʌli ʌʌgiadavurai gʌntʌtʌaanʌdamiga aipacoga
avʌr gʌnsoicʌda maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliditai.
Diuusi soicʌi ismaacʌdʌ maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi.
Dai ʌgai vuidʌrʌ caatʌ ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi.
6 Dai maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada Diuusi vui. Ʌgai aliʌ viaa guvucadagai
dai ʌmo imidagai siʌʌscadʌ ʌgai ipʌliadagi gʌnmaaquimu ʌmo sʌʌlicami.
7 Maitavʌr vuaam ʌnʌliada tomali ʌmo istumaasicʌdʌ Diuusi ʌgai dai
gʌnsoicʌi dai gʌnnuucada.
8 Cʌʌgavʌr gʌntʌtʌgitoca. Gʌnsaayu ʌDiaavora tomasiaacoga aimʌrai dai
gaagai sioorʌ soimaasi iduiñdagi cascʌdʌ gʌnnuucadacavurai.
9 Dai maitʌndadagitoda issoimaasi gʌnduiñtuldagi ʌgai, baiyomavʌr
apiacʌʌga vaavoitudada maatʌcatai isvʌʌscatai gʌnaaduñi vaavoitudadami
vʌʌsi oidigʌrʌ soimaasi taatamai gʌnʌpan duucai.
10 Dai mʌsiʌʌscadʌ casoimaasi taatagi bai tʌvʌpi Diuusi bai duñia agai
gʌniibʌdaga sipoducai cʌʌga ivuaadamu aapimʌ gʌnaa duiñdaga dai Diuusi
cʌʌga gʌnvaavoitulda agai dai cʌʌga gʌnmaaquia agai tʌgitoidagai. Diuusi
ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi dai gʌnvai mʌsai iimʌna tʌvaagiamu dai ʌʌmadu
daraajana ʌgai dai Suusi Cristo tomastuigaco.
11 Aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai siaa duutudagi Diuusi. Diuusi ʌrʌgai dai
tomastuigaco tʌaanʌi oidigi daama dai tʌvaagiʌrʌ.

———

12 Aanʌ gʌnooji idi ali oojai dai Silvaanocʌdʌ gʌnootosi. Goovai ʌrgʌraduñi
vaavoitudadami dai cʌʌga tuiga. Dai idi oojiʌrʌ gʌnmaa aanʌ ñiooqui dai
gʌnaagidi sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi dai poduucai maatʌcamu aapimʌ
isDiuusi sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdai. Dai apiavʌr cʌʌga vaavoitudada isDiuusi
gʌnoigʌdai.
13 Idi vaavoitudami ismaacʌdʌ tami Baviloonilʌrʌ daraaja Diuuscʌdʌ
gʌnviaatuldi. Diuusi ʌcovai vuvaitu idi ʌpan duucai aapimʌ. Marcusi
ismaacʌdʌ giñmara gʌducami Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi ʌʌpʌ.
14 Baigʌnʌliaragacʌdʌ gʌnviaatuldiada dai apiavʌr gʌnoigʌada aipacoga.
Aanʌ ipʌlidi isvʌʌscatai aapimʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo
baigʌnʌliadagi.
Mosʌcaasi.

Idi ʌrʌoojai gotordadʌ ismaacʌdʌ ooja Piiduru

1 Aanʌ ʌrSimuñi Piiduru Suusi Cristo ootosadʌ daidʌ ʌrpiooñigadʌ. Aanʌ
gʌnoojidi idi oojai aapimʌ vaavoitudadami ismaacʌdʌ cʌʌga vaavoitu-
dai gʌrʌpan duucai. Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ
gʌrvuviadamiga sʌʌlicʌdʌ ivueeyi ʌmo istumaasi cʌʌgaducami aatʌmʌcʌdʌ
gʌrsoiñacai tʌsai ʌʌpan duucai vaavoitudana. Cascʌdʌ gʌmaatʌ isʌgai
ʌmadugan duucai gʌrnʌidi.
2 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi vaamioma cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi vai vaamioma
gʌniibʌstacan tadacagi gʌniibʌdaga maatʌcatai Diuusi ʌʌmadu Suusi
gʌrtʌaanʌdamiga.

———

3 Diuusi aliʌ viaa guvucadagai. Dai ʌgai casi gʌrmaa vʌʌsi istumaasi tʌgito
aatʌmʌ dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi dai siaa duutuadagi ʌgai. Diuusi gʌrsoi tʌsai
maatʌna Suusi Cristo. Ʌgai ʌcovai gʌrvuvaitu. Dai ʌgai aliʌ viaa guvucadagai
daidʌ idui naana maasi istumaasi gʌgʌrducami.
4 Gomaasicʌdʌ cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi vaamioma mui naana maasi
istumaasi gʌgʌrducami iduñia agai aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ. Vai poduucai
mosʌcaasi cʌʌga ivuaada aatʌmʌ isduucai Diuusi mosʌcaasi cʌʌga ivueeyi.
Dai poduucai istutuidi aatʌmʌ isgajiaadʌrʌ viaagi ʌsoimaascami dai
maiʌpan duucai ivuaadagi ʌmaivaavoitudadami ismaacʌdʌ ivueeyi
mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi isivuaadagi.
5 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi aapimʌ cavaavoitudacai Di-
uusi. Dai aliʌsi gʌaagai ʌʌpʌ isvaamioma cʌʌga matia ʌliadagi istumaasi
Diuusi ipʌlidi isivuaadagi,
6 dai aliʌsi gʌaagai ʌʌpʌ ismaitivuaadagi istumaasi aapimʌ ʌʌgi ipʌlidi, dai
siʌʌscadʌ soimaasi taatamadagi aapimʌ aliʌsi gʌaagai isapiacʌʌga vaavoitu-
dadagi Diuusi ñiooquidʌ, dai aliʌsi gʌaagai ʌʌpʌ isivuaadagi vʌʌsi istumaasi
Diuusi ipʌlidi,
7 dai aliʌsi gʌaagai ʌʌpʌ mʌsaipacoga gʌnoigʌadagi aapimʌ vaavoitu-
dadami dai isoigʌadai vʌʌsi oodami ʌʌpʌ.
8 Isivuaadagi aapimʌ vʌʌsi gomaasi aidʌ gia vaamioma cʌʌgacʌrʌ oida-
camu aapimʌ dai vaamioma cʌʌga ivuaadamu Diuusi aa duiñdadʌ ʌʌgiditai
maatʌcatai aapimʌ Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga.
9 Dʌmos ismaitivuaadagi aapimʌ gomaasi aidʌ gia maiquiaa cʌʌ
maatʌ aapimʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami maitʌtʌgitoitai isDiuusi caoigʌli
gʌnsoimaascamiga.
10 Cascʌdʌ giñaaduñi vaavoitudadami cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca vai poduu-
cai cʌʌga gʌmaatʌcana isDiuusi ʌcovai gʌnvuvaitu dai gʌmaamara duu-
cai gʌnnʌidi. Iscʌʌgacʌrʌ oidacagi aapimʌ aidʌ gia maigajiaadʌrʌ viaamu
aapimʌ gʌnvaavoidaraga.
11 Poduucai viaacamu aapimʌ oigaragai isiimiagi tʌvaagiamu siaaco
gatʌaanʌi Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga tomastuigaco. Ʌgai ʌgai daidʌ
ʌrcʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadami.
12 Cascʌdʌ apiagʌntʌtʌgitoldiadamu aanʌ gomaasi tomasi camaatʌ aapimʌ
dai cʌʌga vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ caviaa aapimʌ dai gomaasi
gia ʌrvaavoi.
13 Dai aanʌ poʌlidi iscʌʌga ivueeyi aanʌ gʌnmaacaitai idi ñiooqui sivi
maiquiaa muucucai.

14 Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga casi giñaagidi sai caotoma muquia iñagai
aanʌ.
15 Cascʌdʌ gʌnoojidi aanʌ vai poduucai siʌʌscadʌ camuuquiagi aanʌ
vʌʌscʌrʌ tʌtʌgitoda aapimʌ gomaasi.

———

16 Casi gʌnaagidi aanʌ sai Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga aliʌ viaa guvu-
cadagai dai sai ʌpamu divia agai tami oidigi daama. Gomaasi gia sʌʌlicʌdʌ
ʌrvaavoi. Gomaasi maitʌrcueentogadʌ oodami yaatavogami. Aatʌmʌ ʌʌgi
gʌrvuupuquicʌdʌ nʌidi gʌrtʌaanʌdamiga issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
17-18 Aatʌmʌ caʌ aidʌsi Diuusi gʌrooga tʌvaagiaiñdʌrʌ cʌʌga ñioo ʌgai
vʌʌtarʌ dai pocaiti; “Idi Suusiava ʌrgiñmara nai aanʌ aliʌ oigʌdai dai
baigiñʌlidi aanʌ goovaicʌdʌ”, caiti Diuusi. Dai aatʌmʌ ʌʌmadu daraa-
jatadai gʌrtʌaanʌdamiga ʌgiidiʌrʌ ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu vai ami
dadadacʌi Suusi sicoli. Cascʌdʌ nʌidi aatʌmʌ aidʌsi Suusi sicoli dadadacʌi.
19 Istumaasi nʌidi aatʌmʌ dai caʌ caaagaitadai Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌʌquioma cascʌdʌ aidʌsi nʌidi aatʌmʌ dai caʌ,
maí issʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Dai aapimʌ ʌʌpʌ aliʌsi gʌaagai mʌsʌʌgiadagi
goñiooqui. Diuusi ñiooquidʌcʌdʌ maatʌ oodami mui naana maasi istumaasi
maimaatʌcatadai. Aapimʌ aliʌsi gʌaagai mʌscʌʌga ʌʌgiditai caʌcagi Diuusi
ñiooquidʌ asta siʌʌscadʌ ʌpamu diviagi Suusi Cristo dai aapimʌ ʌʌmadu
daraajamu.
20 Dʌmos siooma cʌʌga gʌaagai mʌsmaatʌcagi sai tomali ʌmaadutai
maiʌʌgi istutuidi isaagagi istʌiya ʌlidi istumaasi aagai Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ.
21 Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ tomali ʌmo imidagai maiaagai istumaasi
ʌʌgi ʌgai ipʌlidi baiyoma ʌgai ʌrcʌcʌʌli ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu
dai ʌgai ñiooquituldiña Diuusi. Diuusi Ibʌadʌ mamaatʌtuldiña istumaasi
aagadagi ʌgai.

2

———

1 Dʌmos ʌjudidíu saagida oidacatadai mamaatʌtuldiadami yaatavogami
ʌʌpʌ. Dai aapimʌ gʌnsaagida ʌʌpʌ oidaca agai mamaatʌtuldiadami
yaatavogami. Ʌgai gamamaatʌtuldiadamu Diuusi ñiooquidʌ dai saagida
agadamu istumaasi maitʌrvaavoi dai poduucai vupuiirumadadamu ʌgai
oodami. Dai vui ñioocadamu ʌgai Suusi Cristo ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidi
oodami. Dai todian duucai Diuusi soimaasi taatatulda agai ʌgai.
2 Dai muidutai soimaasi ivuaada agai ʌpan duucai ʌmamaatʌtuldiadami
yaatavogami. Ʌgai googosi gʌnducamicamu. Dai aa oodami parunadamu
Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ pomaasi ivuaadatai ʌgai.
3 Ʌgai coimudadʌ tuutiacamu cascʌdʌ gʌntaanʌdamu tumiñsi
gʌnvupuiirumadaitai gʌnmamaatʌtulditai yaatagi. Diuusi ʌʌqui abiaadʌrʌ
aagai sai soimaasi taatatulda agai ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatatuldamu
ʌgai.
4 Diuusi maioigʌli gʌtʌtʌaañicaru ismaacʌdʌ soimaasi idui baiyoma ootoi
ʌgai mʌʌca siaaco tomastuigaco tucagamucana dai cadeenacʌdʌ vuupu asta
siʌʌscadʌ aagagi ʌgai isducatai soimaasi taatatulda agai tomastuigaco.
5 Dai Diuusi tomali ʌʌqui oodami maioigʌli baiyoma ootosi ʌgai duuqui sai
ʌgai baicoiña. Ʌgai ʌrsoimaasi ivuaadami cascʌdʌ. Dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ
vuvaitu Noé ʌʌmadu cuvaracami aaduñdʌ. Noé gaaagidiña isaliʌsi gʌaagai
iscʌʌgacʌrʌ oidacagi.

6 Diuusi aagai sai soimaasi taatatulda agai ʌoodami Sodoomʌrʌ dai Gomoorʌrʌ oidacami soimaasi ivuaadamicatai ʌgai cascʌdʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ daitu ʌgai taí dai mʌji vʌʌsi oodami dai vʌʌsiaʌcatai dai goʌʌ mataigadʌ vii. Diuusi idui gomaasi sai aa oodami soimaasi ivuaadami ismaacʌdʌ gooquiʌrioma oidaca agai nʌidiña dai duduaadimuna dai camaisoimaasi ivuaadana.

7 Dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuusaitu Lot. Ʌgai ʌrʌmo cʌʌli cʌʌ tuigajami. Lot aliʌ soigʌʌlidiña nʌiditai isaliʌ soimaasi ivuaadana ʌgaa oidacami.

8 Vʌʌsi tasai Lot aliʌ soimaasi taatamaiña nʌiditai dai caʌcatai naana maasi istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ ivuaadana ʌgai.

9 Poduucai gʌmaatʌ isDiuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌgiadagi ʌgai soimaasi ivuaadami saagidaiñdʌrʌ sai ʌgai maiʌpan duucai ivuaadana ʌgaa. Dai Diuusi apiasoimaasi taatamituldiadamu ʌsoimaasi ivuaadami asta siʌʌscadʌ aagagi ʌgai isducatai soimaasi taatatulda agai vai soimaasi taataca ʌgai tomastuigaco.

10 Diuusi vaamioma soimaasi taatatuldamu sioorʌ ivuaadagi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi. Ʌgai googosi gʌnducami dai ʌgai soiduucai nʌidi tomasmaacʌ sʌʌlicami viaacami. Ʌgai ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi dai maiduduaadicuitai parunai ʌgai tomasmaacʌ sʌʌlicami viaacami.

11 Dʌmos Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tomasi vaamioma viaa guvucadagai vʌʌscʌrʌ maisoimaasi ñioocai ʌsʌʌlicami viaacami vui tomali maiaagidi Diuusi issoimaasi idui ʌgai.

12 Dʌmos sioorʌ ivuaadagi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi ʌgai cʌcʌisi gʌnducami maicʌʌga gʌntʌtʌgitocatai. Ʌgai ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi ʌpan duucai cʌcʌisi. Oodami coodaiña cʌcʌisi ismaacʌdʌ cʌcʌidaga. Dai sioorʌ vui ñioocadagi istumaasi maicʌʌ maatʌ caʌ ʌgai maiiimi agai Diuusi ʌʌmadu.

13 Ʌgai soimaasi taatamituldiña oodami yaatagiditai dai vupuiirumadaitai cascʌdʌ soimaasi taata agai. Dai ʌgai baigʌnʌlidiña asta tasʌrʌ soimaasi ivuaadatai cascʌdʌ siaa ʌʌradamu aapimʌ isʌʌmadu gacuaadagi. Ʌgai poduucai ivueeyi gʌnvupuiirumada ʌliditai.

14 Dai ʌgai maisiaa duutudai tomali ʌmo ooqui. Ʌgai maiibiocorʌi soimaasi ivuaadatai dai vupuiirumadaiña ʌʌmoco ismaacʌdʌ maicʌʌga vaavoitudai Diuusi. Dai ʌgai aliʌ coimudadʌ tuutuiga. Dai Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatatulda agai ʌgai.

15 Dai ʌgai iimi agai ʌDiaavora ʌʌmadu maiʌʌgiditai Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai ʌpʌan duucai ivueeyi Balaam Beor maradʌ. Ʌgai gamaitʌcʌda ʌlidiña tumiñsi soimaasi ivuaadatai.

16 Dʌmos ʌmo asñitu ñioo dai bagaimi ʌBalaam dai ʌgai dagitu gʌvuiirudaga.

17 Dʌmos ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami maitʌrsoiñi. Ʌgai tomastuigaco oidacamu siaaco sʌʌlicʌdʌ tucagamucana tomastuigaco.

18 Ʌgai ʌʌgi cʌʌga ñioocai gʌnmamaatʌtuldiaraga vui dʌmos maitʌrsoiñi istumaasi gamamaatʌtuldi ʌgai. Gʌnmamaatʌtuldiaraga maicʌʌgaducamicʌdʌ vupuiirumagi ʌgai ismaacʌdʌ cayoga maiuurapʌcʌitadai ʌsoimaasi ivuaadami.

19 Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami gamamaatʌtuldiña sai tomasioorai istutuidi isivuaadagi istumaasi ipʌliadagi dai sai Diuusi maisoimaasi taatatulda agai tomasi soimaasi ivueeyi. Dʌmos ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami maitistutuidi isdagitocai soimaasi ivuaadagi dai cascʌdʌ maitistutuidi isivuaadagi mosʌcaasi istumaasi ipʌliadagi.

20 Dʌmos isʌmaadutai camaiuuvapʌcʌdagi ʌsoimaasi ivuaadami dai ca-
gajiaadʌrʌ viaagi naana maasi istumaasi soimaasicami maatʌcatai isSuusi
Cristo gʌrtʌaanʌdamiga ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai gooquiʌrʌ ʌpamu uu-
ravagi ʌsoimaasi ivuaadami dai ʌpamu soimaasi ivuaadagi aidʌ gia Diuusi
vaamioma soimaasi taatatulda agai ʌgai.
21 Vaamioma ʌrcʌʌgaicamudai ʌgai vʌʌtarʌ ismaimaatʌmudai Diuusi
ñiooquidʌ dai maisiu gajiaadʌrʌ viaamudai camaatʌcai.
22 Gomaasicʌdʌ casi ʌpʌdui istumaasi aagaiña oodami dai pocaitiña:
“Googosi viootaiña dai ʌpamu cuaadana gʌvioosi dai tomasi sosiacami
cʌʌga vapaʌtʌsdiña gʌnsosoiga tataisoli vʌʌscʌrʌ ʌtataisoli gʌntuculimadaiña
dʌvʌʌrai vaagicamiʌrʌ”, ascaitiña oodami.

3

———

1 Giñaaduñi aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ. Idi ʌrgootordadʌ oojai ismaacʌdʌ
gʌnoojidi aanʌ. Dai vʌgooquiʌrʌ gʌnmaacai aanʌ ñiooqui ipʌliditai mʌscʌʌga
gʌntʌtʌgitodagi
2 tʌtʌgitoitai istumaasi ʌʌquioma aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ is-
maacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu dai Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ is-
maacʌdʌ aatʌmʌ Suusi Cristo ojootosadʌ gʌnaagidi.
3 Dʌmos ʌʌpʌga gʌaagai mʌsmaatʌcagi sai cayoga uugitʌcai oidigi oidaca
agai oodami ismaacʌdʌ parunada agai Diuusi ñiooquidʌ dai ʌgai ivuaada agai
istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌliadagi.
4 Dai ʌgai gatʌcacada agai dai pocaitidada agai: “¿Tadui ʌCristo dai ca-
maidivia? ʌgai aagidi gʌraaduñicaru sai divia agaitadai. Dai gʌraaduñicaru
cacʌcʌʌliocoi dai cacoi taidʌ ʌCristo camaidivia baiyoma momaasi oidigi
aidʌsi abiaadʌrʌ cʌquiva”, ascaitiada agai.
5-6 Dʌmos gomaasi maitʌrvaavoi. Ʌgai mospoduucai tʌtʌgitoda agai
cascʌdʌ pocaitiada agai. Oidigi camaimomaasi. Ʌmo imidagai Diuusi
caugititu vʌʌsi istumaasi oidacatadai oidigi daama duuquicʌdʌ. Tucamidʌrʌ
Diuusi gʌñiooquicʌdʌ idui tʌvaagi dai oidigi. Daidʌ idui suudagi dai ʌcovai
dʌvʌʌrai gaquicami. Daidʌ idui iicomai sai duucuiña. Dai gooquiʌrʌ Diuusi
ugititu vʌʌsi istumaasi oidacatadai oidigi daama duuquicʌdʌ.
7 Dʌmos gotʌvaagi ʌʌmadu gooidigi ismaacʌdʌ oidaga sivi Diuusi caaagai
sai ʌmo imidagai ugitituda agai taicʌdʌ. Amaasi ʌgai vai Diuusi ootosa agai
ʌsoimaasi ivuaadami mʌʌca siaaco tomastuigaco soimaasi taataca agai.
8 Dʌmos aapimʌ giñaaduñi mosavʌr tʌgitoca sai Diuusi vʌʌtarʌ ʌmo tasai
ʌrʌpan ducami ʌmo mil uumigi dai ʌmo mil uumigi ʌrʌpan ducami ʌmo
tasai.
9 Diuusi gia iduñia agai istumaasi aagai saidʌ iduñia agai, tomasi ʌʌmoco
poʌlidi sai catʌvʌpi daivusai. Dʌmos Diuusi maitʌroojodai baiyoma ipʌlidi
ʌgai isvʌʌscatai aatʌmʌ ʌma duucai gʌrtʌtʌgituagi vai poduucai tomali
ʌmaadutai maiimiagi ʌDiaavora ʌʌmadu.
10 Dʌmos ʌmo imidagai aimu istuigaco divia agai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi
Cristo. Dai todian duucai divimu ʌgai siʌʌscadʌ oodami mainʌnʌracagi
poduucai isduucai daivui ʌʌsivogami siʌʌscadʌ oodami mainʌnʌracagi.
Amaasi ugitia agai gotʌvaagi taicʌdʌ dai cavami copoñdatai. Dai dʌvʌʌrai
mʌia agai ʌʌmadu vʌʌsi istumaasi oidaga oidigi daama.
11 Dai maatʌcatai aapimʌ isvʌʌsiaʌcatai ugitia agai aliʌsi gʌaagai
issʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ oidacagi aapimʌ dai cʌʌga siaa duutuadagi Diuusi.

12 Dai aapimʌ gʌaagai isnʌnʌracagi ipʌliditai sai otoma aʌna istuigaco
Diuusi iduñia agai vʌʌsi gomaasi. Amaasi ugitia agai gotʌvaagi taicʌdʌ dai
vʌʌsiaʌcatai mʌia agai.
13 Dʌmos aatʌmʌ nʌnʌra istuigaco Diuusi iduñia agai ʌmai tʌvaagi utudui
dai oidigi utudui ismaacʌdʌ aagai ʌgai saidʌ iduñia agai. Dai amaasi ʌoodami
ivuaadamu mosʌcaasi istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi ʌrsʌʌlicami.
14 Cascʌdʌ aapimʌ giñaaduñi nʌnʌracatai aapimʌ gomaasi gaagadavurai
isducatai cʌʌgacʌrʌ oidacagi dai poduucai maitʌrsoimaasi iducamicamu
aapimʌ siʌʌscadʌ diviagi Diuusi, dai poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu ʌgai.
15 Aliʌsi gʌaagai ismaatʌcagi aapimʌ ismaiquiaa divia gʌrtʌaanʌdamiga
Suusi Cristo ipʌliditai ʌgai ismuidutai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi. Gʌraduñi
Paavora ismaacʌdʌ aliʌsi oigʌdai aatʌmʌ poduucai gʌnooji ʌʌpʌ. Diuusi
maatʌtuli ʌgai istumaasi gʌnoojida ʌgai cascʌdʌ.
16 Vʌʌscʌrʌ siʌʌscadʌ gaoojiada ʌgai gaaagidiña gomaasi tomasi
ʌʌmapʌcʌrʌ aliʌ sijaiga ismaatʌ caʌcagi. Dai ʌʌmoco ismaacʌdʌ maicʌʌ
maatʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ dai maicʌʌga vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ ʌma
duucai aagaiña poduucai isduucai ʌma duucai aagaiña ʌgai ʌmapʌcʌrʌ
Diuusi ñiooquidʌrʌ dai poduucai maiiimimu ʌgai Diuusi ʌʌmadu.
17 Cascʌdʌ aapimʌ giñaaduñi camaatʌcatai gomaasi gʌaagai
mʌsigʌnnuucadacagi vai maitʌnvupuiirumadadagi gomamaatʌtuldiadami
yaatavogami aidʌ gia camaicʌʌga vaavoitudadan tada aapimʌ Diuusi
ñiooquidʌ.
18 Dʌmos aliʌsi gʌaagai isvaamioma cʌʌga maatia aapimʌ
gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi. Dai aliʌsi
gʌaagai isdagitoagi ʌSuusi vai ʌgai gʌnsoiñana isvaamioma cʌʌga oidacana
aapimʌ. Aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai cʌʌga ñioocadagi Suusi Cristo vʌʌtarʌ.

Mosʌcaasi.

Idi ʌrʌoojai ʌpʌgadadʌ ismaacʌdʌ ooji Vuaana gʌaaduñi vaavoitudadami

1 Aanʌ ʌrVuaana daidʌ gʌnoojidi aanʌ aagaitai Suusi Cristo. Suusi Cristo
ʌgai daidʌ gʌrmaa ibʌdagai utudui. Aidʌsi abiaadʌrʌ maiquiaa cʌquiva
oidigi Suusi Cristo caoidacatadai tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu. Dai aidʌsi divia
ʌgai tami oidigi daama nʌidi aanʌ ʌgai, dai caʌcana aanʌ ñiooquidʌ, dai
taata aanʌ tuucugadʌ. Dai sioorʌ maatʌ istuiga Suusi Cristo poduucai maatʌ
istuiga Diuusi.
2 Suusi Cristo divia ami siaaco daraajatadai aatʌmʌ cascʌdʌ gʌnaagidi
aatʌmʌ sai nʌidi. Dai sivi gʌraagidi aatʌmʌ sai Suusi Cristo ʌgai dai
gʌrmaacai ibʌdagai utudui dai ʌgai tomastuigaco oidaga. Ʌgai Diuusi
gʌrooga ʌʌmadu oidacatadai dai gooquiʌrʌ divia tami oidi daama dai aatʌmʌ
nʌidi ʌgai.
3 Dai aatʌmʌ gʌnaagidi istumaasi nʌidi dai caʌ vai poduucai aapimʌ ʌʌpʌ
gʌrʌpan duucai tʌtʌgitodagi dai vʌʌscatai ʌpan duucai tʌtʌgitodagi aatʌmʌ
Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo Diuusi maradʌ.
4 Gomaasi gʌnoojidi aanʌ mʌsai vaamioma baigʌnʌlidiña.

———

5 Sivi gʌnaagidamu aatʌmʌ istumaasi Suusi Cristo gʌrmaatʌtuli sai Diuusi
aliʌ cʌʌ tuiga dai tomali ʌmo imidagai maitivueeyi istumaasi soimaascami.
6 Ispocaitiada aatʌmʌ tʌsai ʌpan duucai tʌtʌgitoi Diuusi dai maitivuaadagi
istumaasi ʌrcʌʌgaducami aidʌ gia yaatagʌi aatʌmʌ dai sʌʌlicʌdʌ soimaasi
ivueeyi.
7 Dʌmos iscʌʌgacʌrʌ oidaca aatʌmʌ dai cʌʌga ivuaadagi poduucai isduucai
ivueeyi Diuusi aidʌ gia ʌmo tʌgitoidagai viaacamu aatʌmʌ. Dai Diuusi
gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga muucucai Suusi Cristo Diuusi maradʌ curusi-
aba.
8 Ispocaitiadagi aatʌmʌ tʌsai maitʌrsoimaasi ivuaadami aidʌ gia
gʌrvupuiirumadai aatʌmʌ ʌʌgi daidʌ ʌryaatavogami aatʌmʌ.
9 Dʌmos isaagiada aatʌmʌ Diuusi ʌsoimaascami ismaacʌdʌ ivuaadagi aidʌ
gia Diuusi iduuñimu aatʌmʌcʌdʌ istumaasi ʌrsʌʌlicami. Ʌgai gʌroigʌldamu
gʌrsoimaascamiga dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌijadamu ducami istomali ʌmo imida-
gai maisoimaasi iduuñimudai aatʌmʌ.
10 Dʌmos ispocaitiadagi aatʌmʌ tʌsai maisoimaasi ivueeyi aidʌ gia ducami
ispocaitiada aatʌmʌ isDiuusi yaatavoga dai poduucai maivaavoitudai Diu-
usi ñiooquidʌ.

2

———

1 Giñaaduñi vaavoitudadami gʌnaagidi aanʌ gomaasi mʌsai maisoimaasi
ivuaadana. Dʌmos isʌmaadutai soimaasi ivuaadagi, cʌʌ maatʌ aatʌmʌ
isoidaga ʌmoco ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi Diuusi gʌrooga vuitapi. Ʌgai ʌrSuusi
Cristo. Dai ʌgai ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami.
2 Dai ʌgai vaa ʌgai dai muu curusiaba vai poduucai Diuusi gʌroigʌldi
aatʌmʌ gʌrsoimaascamiga dai vʌʌsi oidigi daama oidacami soimaascami-
gadʌ.
3 Isʌʌgiada aatʌmʌ istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ aidʌ gia cʌʌ maatʌ
aatʌmʌ isʌrmaamaradʌ Diuusi.

4 Dʌmos isʌmaadutai pocaitiadagi sai maatʌ Diuusi dai saidʌ ʌrDiuusi maradʌ dai vʌʌscʌrʌ maiʌʌgiadagi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌgai gia ʌryaatavogami dai maitʌrvaavoitudadami.

5 Baiyoma ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌgiadagi Diuusi ñiooquidʌ ʌgai gia oigʌdai Diuusi dai poduucai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isʌpan duucai tʌtʌgitoi Diuusi.

6 Sioorʌ pocaitiadagi isʌpan duucai tʌtʌgitoi Diuusi ʌgai gia gʌaagai iscʌʌga oidacagi poduucai isduucai oidacatadai Suusi Cristo tami oidigi daama.

———

7 Giñaaduñi istumaasi gʌnoojidi aanʌ maitʌrʌmo mamaatʌtuldiaragai utuducami. Goovai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ caʌ aapimʌ aidʌsi abiaadʌrʌ gʌaagacai gamamaatʌtuldi Suusi Cristo.

8 Dʌmos vʌʌscʌrʌ gʌnaagidi aanʌ ʌmo ñiooqui ducami isʌrʌmo mamaatʌtuldiaragai utuducʌdʌ dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ gʌnaagidi Suusi Cristo mʌsai aipacoga gʌnoigʌdaiña. Suusi Cristo aliʌsi gʌnoigʌdai aapimʌ dai poduucai gʌnoigʌdai aapimʌ aipacoga. Siʌʌscadʌ oodami aipacoga gʌnoigʌadagi aidʌ gia gajiaadʌrʌ viimu gosoimaascami dai cʌʌgacʌrʌ oidacamu oodami.

9 Isʌmaadutai pocaitiadagi iscʌʌgacʌrʌ oidaca dai cʌʌdadagi gʌaduñi vaavoitudadami ʌgai quiaa soimaasi ivueeyi.

10 Dʌmos sioorʌ oigʌadagi gʌaduñi ʌgai gia cacʌʌgacʌrʌ oidaga. Dai ʌgai maisoimaasi duiñtuldi aa.

11 Dʌmos sioorʌ cʌʌdadagi gʌaaduñi ʌgai quiaa soimaasi ivueeyi dai maimaatʌ isducatai cʌʌga oidacagi maimaatʌ caʌcatai Diuusi ñiooquidʌ.

12 Gʌnoojidi aanʌ vʌʌscatai aapimʌ giñaaduñi vaavoitudadami caoigʌldacai Diuusi gʌnsoimaascamiga muucuca. Suusi Cristo aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ.

13 Gʌnoojidi aanʌ vʌʌscatai aapimʌ cʌcʌʌli oodami maatʌcatai aapimʌ Suusi Cristo. Ʌgai caoidacatadai maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ. Gʌnoojidi aanʌ vʌʌscatai aapimʌ gʌgʌʌli cavaamioma istui aapimʌ isʌDiaavora.

Gʌnoojidi aanʌ aapimʌ aali vaavoitudaitai aapimʌ Diuusi gʌrooga.

14 Gʌnoojidi aanʌ aapimʌ cʌcʌʌliodami maatʌcatai aapimʌ Suusi Cristo. Ʌgai caoidacatadai maiquiaa cʌquiva oidigi abiaadʌrʌ. Gʌnoojidi aanʌ aapimʌ gʌgʌʌli cʌʌga vaavoitudaitai aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ dai cavaamioma istui aapimʌ isʌDiaavora.

15 Maitavʌr oojiada isivuaadagi gosoimaascami ismaacʌdʌ oidaga tami oidi daama. Dai maitavʌr viaaca ʌliada naana maasi istumaasi istumaasi oidaga tami oidi daama. Isʌmaadutai oojiada gomaasi aidʌ gia maioigʌdai Diuusi.

16 Ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi ivueeyi mui naana maasi soimaascami. Ʌgai ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi dai viaaca ʌlidiña vʌʌsi istumaasi nʌijadagi, dai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidiña naana maasi viaacatai. Vʌʌsi gomaasi ivueeyi ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi dai Diuusi maitipʌlidi ispomaasi ivuaadagi oodami.

17 Dai ʌmo imidagai ugitimu vʌʌsi gomaasi dai oidigi ugitimu ʌʌpʌ. Dʌmos sioorʌ ivuaadagi istumaasi ipʌlidi Diuusi ʌgai gia tomastuigaco oidacamu.

———

18 Giñaaduñi cayoga aayi istuigaco ugitia agai oidigi. Camaí aapimʌ isdivia agai ʌmo oodami ismaacʌdʌ vuidʌrʌ caatʌca agai ʌCristo. Dai caoidaga mui oodami ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ ʌCristo cascʌdʌ cʌʌ maatʌ aatʌmʌ iscayoga aayi istuigaco ugitia agai oidigi.

19 Ismaacᴧdᴧ vuidᴧrᴧ vᴧᴧtᴧ ᴧCristo ᴧgai gia maitᴧrgᴧraaduñi vaavoitudadami cascᴧdᴧ iji gᴧrsaagidaiñdᴧrᴧ. Issᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrgᴧraaduñicamudai aidᴧ gia gᴧrᴧᴧmadu daraacamudai ᴧgai. Dᴧmos ᴧgai iji sai vaamioma cᴧᴧga gᴧmaatᴧna isᴧgai maitᴧrgᴧraaduñi.

20 Dᴧmos ᴧCristo ootoi Diuusi Ibᴧadᴧ sai gᴧnᴧᴧmadu daacana. Dai ᴧgai gᴧnsoicᴧi mᴧsai cᴧᴧga maatᴧcana istumaasi ᴧrvaavoi dai istumaasi maitᴧrvaavoi.

21 Gᴧnoojidi aanᴧ maatᴧcatai aapimᴧ istumaasi ᴧrvaavoi. Dai istumaasi maitᴧrvaavoi.

22 Isᴧᴧmadutai pocaitiadagi sai Diuusi maiootoi Suusi sai cascᴧdᴧ maitᴧrᴧCristo ᴧgai gia yaatagᴧi. ᴧgai gia vuidᴧrᴧ vᴧᴧtᴧ ᴧCristo. ᴧgai pocaiti sai Diuusi maitᴧrgᴧrooga dai sai Suusi maitᴧrDiuusi maradᴧ.

23 Ispocaitiadagi oodami sai Suusi maitᴧrDiuusi maradᴧ Diuusi gᴧrooga maiᴧᴧmadu daja ᴧgai. Dᴧmos ispocaitiadagi oodami sai Suusi ᴧrDiuusi maradᴧ aidᴧ gia Diuusi ᴧᴧmadu daja ᴧgai.

24 Cascᴧdᴧ apiavᴧr cᴧᴧga ᴧᴧgiada aapimᴧ Diuusi ñiooquidᴧ ismaacᴧdᴧ caᴧ aapimᴧ tucamidᴧrᴧ abiaadᴧrᴧ. Mᴧsiaapimᴧ apiacᴧᴧga vaavoitudada aidᴧ gia Diuusi gᴧrooga ᴧᴧmadu maradᴧ gᴧnᴧᴧmadu daraajamu.

25 Dai Suusi Cristo gᴧraagidi tᴧsai tomastuigaco oidaca ragai aatᴧmᴧ Diuusi ᴧᴧmadu.

26 Aanᴧ gᴧnoojidi gomaasi mᴧsai maatᴧcana isoidaga oodami ismaacᴧdᴧ gᴧnvupuiirumadada ᴧlidi.

27 Suusi Cristo ootoi Diuusi Ibᴧadᴧ sai gᴧnᴧᴧmadu daacana, cascᴧdᴧ maitᴧgito aapimᴧ sioorᴧ gᴧnmamaatᴧtuldiadagi istumaasi ᴧrcᴧᴧgaducami, ᴧgai gᴧnmamaatᴧtuldi vᴧᴧsiaᴧcatai cascᴧdᴧ. Istumaasi gamamaatᴧtuldi ᴧgai gia sᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrvaavoi. Dai poduucai apiacᴧᴧga ᴧᴧgidi aapimᴧ Suusi Cristo poduucai isduucai gᴧnmaatᴧtuli Diuusi Ibᴧadᴧ.

28 Giñaaduñi apiavᴧr cᴧᴧga ᴧᴧgiada aapimᴧ Suusi Cristo dai poduucai maisiaa ᴧradamu aapimᴧ siᴧᴧscadᴧ diviagi ᴧgai tomali maiᴧbiadamu aapimᴧ Diuusi.

29 Cᴧᴧ maatᴧ aapimᴧ isSuusi Cristo tomali ᴧmo imidagai maisoimaasi ivueeyi cascᴧdᴧ cᴧᴧ maatᴧ aapimᴧ sai sioorᴧ apiacᴧᴧgacᴧrᴧ oidacagi ᴧgai gia ᴧrDiuusi maamaradᴧ.

3

———

1 Sᴧᴧlicᴧdᴧ gᴧroigᴧdai Diuusi gᴧrooga, cascᴧdᴧ gᴧmaamara gᴧraagai. Dai sᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrvaavoi isᴧrmaamaradᴧ aatᴧmᴧ. Dᴧmos ismaacᴧdᴧ maivaavoitudai Diuusi maimaatᴧ isᴧrDiuusi maamaradᴧ aatᴧmᴧ. ᴧgai maivaavoitudai Diuusi cascᴧdᴧ.

2 Giñaaduñi sᴧᴧlicᴧdᴧ gᴧnoigᴧdai aanᴧ. Vaavuava iscasi ᴧrmaamaradᴧ aatᴧmᴧ Diuusi dᴧmos maiquiaa cᴧᴧ maatᴧ aatᴧmᴧ istuutiaca ragai gooquiᴧrioma. Dᴧmos cᴧᴧ maatᴧ aatᴧmᴧ sai siᴧᴧscadᴧ diviagi Suusi Cristo aatᴧmᴧ ᴧpan tuutiaca ragai ᴧgai maatᴧcatai istuiga ᴧgai.

3 Vᴧᴧscatai ismaacᴧdᴧ vaavoitudai isᴧpan tuutiacagai Suusi Cristo gajiaadᴧrᴧ vipieeyi soimaascami cᴧᴧgacᴧrᴧ oidaca ᴧliditai ᴧpan duucai Suusi Cristo.

4 Tomasioorᴧ sioorᴧ soimaasi ivuaadagi maiᴧᴧgidi Diuusi sᴧᴧlicamigadᴧ. ᴧsoimaasi ivuaadami vuidᴧrᴧ vᴧᴧtᴧ sᴧᴧlicami.

5 Cᴧᴧ maatᴧ aapimᴧ isSuusi Cristo divia tami oidi daama dai muu curusiaba dai poduucai oigᴧldi ᴧgai soimaascamigadᴧ oodami dai tomali ᴧmo imidagai maisoimaasi ivueeyi.

6 Sioor^ c^^ga ^^gidi Suusi Cristo maisoimaasi ivueeyi. Dai sioor^ apia-
soimaasi ivueeyi ^gai maimaat^ istuiga Suusi tomali maivaavoitudai ^gai.
7 Giñaaduñi maitav^r g^ndagito m^sg^nvupuiirumadadagi. Sioor^ c^^ga
^^giadagi Diuusi s^^lic^d^ c^^ga ivueeyi ^pan duucai Suusi Cristo.
8 Dai sioor^ apiasoimaasi ivueeyi ^gai ivueeyi istumaasi ^Diaavora ip^lidi
ducami is^rmaamarad^camudai ^gai. ^Diaavora soimaasi ivueeyi maiquiaa
c^quivacai oidigi abiaad^r^. Dai Diuusi marad^ divia tami oidi daama dai
ugitituda agai ^Diaavora guvucadad^.
9 Diuusi maacai g^maamara ib^dagai utudui dai ^gai maisoimaasi ivueeyi.
Sivi maitip^lidi Diuusi maamarad^ issoimaasi ivuaadagi Diuusi maama-
rad^catai.
10 C^^ga g^maat^ sioor^ ^rDiuusi maamarad^ dai sioor^ ^rmaamarad^
^Diaavora. Tomasioor^ sioor^ maic^^ga ivuaadagi dai maioig^adagi
g^aaduñi ^gai gia mait^rDiuusi maamarad^.

———

11 Aid^si abiaad^r^ ca^ aapim^ Suusi Cristo mamaat^tuldiaragad^ aid^ maí
aapim^ sai g^aagai isg^roig^adagi aipacoga.
12 Dai mait^aagai is^pan duucai ivuaada aat^m^ Caín. ^gai idui istumaasi
ip^li ^Diaavora casc^d^ muaa g^suculi. Caín maic^^ga idui dai suculid^ c^^ga
idui casc^d^ vui baamu ^gai dai muaa.
13 Giñaaduñi maitav^r vuaam ^n^liada isg^nc^^dada ^gai ismaac^d^
maivaavoitudai Suusi Cristo.
14 Camaiiimia ragai aat^m^ ^Diaavora ^^madu baiyoma iimia ragai
aat^m^ Diuusi ^^madu. Maat^ aat^m^ gomaasi oig^daitai g^raaduñi. Sioor^
maioig^adagi g^aaduñi imia agai ^Diaavora ^^madu.
15 Tomasioor^ sioor^ c^^dadagi g^aaduñi ducami is^rgamuaacami. Dai c^^
maat^ aapim^ is^mo gamuaacami maitistutuidi isimiagi Diuusi ^^madu.
16 Suusi Cristo muu curusiaba aat^m^ g^rv^^tar^ dai poduucai maat^
aat^m^ isducatai ivueeyi sioor s^^lic^d^ oig^dai aa. Poduucai aat^m^
^^p^ ali^si g^aagai isoig^adagi g^raaduñi dai asta coiyagi ^gai v^^tar^
isg^aagadagi.
17 Is^maadutai viaacagi v^^si istumaasi t^gito dai isn^ijadagi ^gai is^mo
aduñd^ maiviaacagi dai v^^sc^r^ maisoig^^ldiagi ^gaic^d^ ^gai maitistutuidi
ispot^iyagi sai Diuusi soic^i sai oig^daiña aa.
18 Giñaaduñi ispocaitiadagi aat^m^ sai oig^dai aa dai v^^sc^r^ maisoic^dagi
aid^ gia mait^rvaavoi isoig^dai aa. Baiyoma ali^si g^aagai issoic^dagi
aat^m^ aa poduucai g^maat^ iss^^lic^d^ oig^dai aat^m^.

———

19-20 Dai poduucai c^^ga maat^ aat^m^ is^rDiuusi maamarad^. D^mos
is^^mo iimidagai po^liada aat^m^ t^sai maitistutuidi is^rDiuusi maa-
marad^cagi aid^ gia ali^si g^aagai ist^t^gitoda aat^m^ isDiuusi maat^
v^^sia^catai. ^gai vaamioma maat^ isaat^m^ casc^d^ g^aagai isg^riib^stacan
tadaca dai baig^r^liadagi Diuusi vui.
21 Giñaaduñi ali^si g^noig^dai aan^. Isc^^ maat^ca aat^m^ ismaisoimaasi
idui aid^ gia maidodoadicudamu aat^m^ Diuusi vuitapi.
22 Dai ^gai g^rmaaquimu v^^si istumaasi taañiagi aat^m^ ^^giditai aat^m^
s^^licamigad^ ^gai daid^ ivuaadatai istumaasi ip^lidi ^gai.
23 Dai ^gai g^raagidi t^sai vaavoitudaiña Suusi Cristo Diuusi marad^ dai
t^sai aipacoga g^roig^daiña, poduucai isduucai Suusi Cristo g^raagidi.
24 Sioor^ ^^giadagi Diuusi s^^licamigad^ poduucai c^^ga oidaca ivuaadatai
istumaasi Diuusi ip^lidi dai Diuusi ^^madu daja ^gai.

Dai Diuusi ootoi gʌIbʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana cascʌdʌ maata aatʌmʌ isDiuusi gʌrʌʌmadu daja.

4

———

1 Giñaaduñi aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ. Maitavʌr tomasioorʌ vaavoitudada ismaacʌdʌ pocaitiadagi saidʌ ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ. ʌʌpʌgavʌr cʌʌga gʌntʌgito caʌca sabaiga ʌrDiuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ aagai ʌgai. Oidaga mui mamaatʌtuldiadami yaatavogami cascʌdʌ.

2 Tomasioorʌ sioorʌ gaaagiadagi sai Suusi Cristo Diuusi maradʌ oodami duucai vuusai tami oidi daama ʌgai gia gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ dai Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daja ʌgai.

3 Dʌmos sioorʌ maigamamaatʌtuldiadagi gomaasi maigaaagidi istumaasi Diuusi ipʌlidi, baiyoma ʌgai vuidʌrʌ vʌʌtʌ ʌCristo. Camaí aapimʌ isvaamioma muidaimi ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami vʌʌsi oidi daama.

4 Giñaaduñi aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ. Dai aapimʌ vaamioma istui isʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami. Diuusi Ibʌadʌ ismaacʌdʌ gʌnʌʌmadu daja vaamioma viaa guvucadagai siʌDiaavora ismaacʌdʌ ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ʌʌmadu daja cascʌdʌ.

5 Ʌgai ʌʌmadu ajioopai ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Suusi Cristo dai gaaagidi naana maasi istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ ivueeyi ʌmaivaavoitudadami dai ʌgai baigʌnʌliaracʌdʌ caʌcana.

6 Dʌmos aatʌmʌ ʌrDiuusi maamaradʌ. Sioorʌ maatʌ Diuusi gʌntʌgito caʌcana istumaasi aagiadagi aatʌmʌ. Dʌmos sioorʌ maimaatʌ Diuusi maitʌntʌgito caʌcana. Cascʌdʌ poduucai cʌʌga gʌmaatʌ sioorʌ aagai Diuusi ñiooquidʌ dai sioorʌ mosyaatagʌi.

———

7 Giñaaduñi aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ dai ipʌlidi aanʌ isaipacoga gʌnoigʌadagi aapimʌ ʌʌpʌ. Diuusi ʌgai dai gʌrsoicʌi tʌsai aipacoga gʌroigʌdaiña. Dai sioorʌ sʌʌlicʌdʌ oigʌadagi gʌaaduñi ʌgai gia maatʌ Diuusi daidʌ ʌrDiuusi maamaradʌ.

8 Sioorʌ maioigʌadagi aa ʌgai gia maimaatʌ Diuusi. Diuusi ʌgai dai oigʌdai vʌʌsi oodami oidi daama oidacami.

9 Diuusi gʌrmaatʌtuli isgʌroigʌdai ootosacai gʌmara tami oidi daama tomasi aliʌ ʌmaduga, tʌsai poduucai viaacana aatʌmʌ ibʌdaga utudui muucucai ʌgai.

10 Diuusi oigʌdai vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami tomasi maicʌʌga oigʌdai aatʌmʌ Diuusi, ʌgai sʌʌlicʌdʌ gʌroigʌdai ootosacai gʌmara sai muucuna curusiaba dai poduucai oigʌldiana gʌrsoimaascamiga.

11 Giñaaduñi aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ. Dai maatʌcatai vʌʌscatai aatʌmʌ siʌʌsi gʌroigʌdai Diuusi aatʌmʌ ʌʌpʌ gʌaagai isaipacoga gʌroigʌadagi.

12 Tomasi tomali ʌmaadutai mainʌidi Diuusi vʌʌscʌrʌ issʌʌlicʌdʌ aipacoga gʌroigʌadagi aidʌ gia Diuusi gʌrʌʌmadu daja dai vaamioma cʌʌga oigʌdai aatʌmʌ Diuusi.

13 Dai Diuusi ootoi gʌibʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana sai poduucai maatʌcana aatʌmʌ isDiuusi gʌrʌʌmadu daja.

14 Aatʌmʌ gia tʌʌ Diuusi maradʌ dai cascʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ isDiuusi gʌrooga ootoi gʌmara tami oidi daama sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaidana oodami.

15 Tomasioorʌ sioorʌ pocaitiadagi sai vaavoitudai isSuusi ʌrDiuusi maradʌ aidʌ gia Diuusi ʌʌmadu daja ʌgai.

16 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi gʌroigʌdai dai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai isDiuusi
oigʌdai vʌʌsi oodami oidi daama oidacami. Isaipacoga gʌnoigʌadagi oodami
aidʌ gia Diuusi ʌʌmadu daja ʌgai.
17 Dai poduucai vaamioma cʌʌga oigʌdai aatʌmʌ Diuusi dai siʌʌscadʌ Diu-
usi nʌidagi oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga
ivuaadami aatʌmʌ maiʌʌbiadamu Diuusi maamaradʌcatai ʌgai poduucai
isduucai Suusi Cristo maiʌʌbiada Diuusi.
18 Tomasioorʌ sioorʌ cʌʌga oigʌadagi Diuusi ʌgai maiʌʌbʌidi isDiuusi
soimaasi taatatuldiagi. Dai sioorʌ ʌʌbiadagi Diuusi cʌʌga gʌmaatʌ is-
maiquiaa cʌʌga oigʌdai.
19 Ʌʌquioma abiaadʌrʌ gʌroigʌdai Diuusi cascʌdʌ aatʌmʌ ʌʌpʌ oigʌdai.
20 Isʌmaadutai pocaitiadagi sai oigʌdai Diuusi dai cʌʌdadagi gʌaaduñi ʌgai
gia yaatagʌi. Isʌmaadutai maitistutuidi isoigʌadagi gʌaaduñi ismaacʌdʌ
nʌidi tomali maitistutuidi isoigʌadagi Diuusi ismaacʌdʌ mainʌidi.
21 Diuusi gʌraagidi sai sioorʌ oigʌadagi Diuusi sai gʌaagai isoigʌadagi
gʌaaduñi ʌʌpʌ.

5

———

1 Tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudai isSuusi ʌrʌCristo ismaacʌdʌ Diuusi ootoi
tami oidigi daama ʌgai gia ʌrDiuusi maamaradʌ. Tomasioorʌ sioorʌ oigʌdai
Diuusi gʌrooga ʌgai gia oigʌdai vʌʌsi vaavoitudadami ʌgai ʌrDiuusi maama-
radʌ cascʌdʌ.
2 Tomasioorʌ sioorʌ oigʌadagi Diuusi dai ʌʌgiadagi poduucai gʌmaatʌ
isʌgai oigʌdai Diuusi maamaradʌ ʌʌpʌ.
3 Sioorʌ oigʌdai Diuusi ʌgai gia ʌʌgidi Diuusi dai gomaasi gia maisijaiga
4 vaavoitudadami vʌʌtarʌ, ʌgai gajiaadʌrʌ vipieeyi ʌsoimaascami is-
maacʌdʌ oidaga tami oidigi daama cascʌdʌ. Ʌvaavoitudadami cʌʌga istutuidi
isgajiaadʌrʌ vipiaadagi ʌsoimaascami vaavoitudaitai Suusi Cristo.
5 Mosʌcaasi sioorʌ vaavoitudai isSuusi ʌrDiuusi maradʌ istutuidi isgaji-
aadʌrʌ vipiaadagi ʌsoimaascami.

———

6-8 Dai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sioorʌ ʌrSuusi Cristo. Aidʌsi Suusi gʌvacoi
Diuusi ñioo tʌvaagiaiñdʌrʌ dai pocaiti saidʌ ʌrmaradʌ dai gooquiʌrʌ aidʌsi
camuuqui agaitadai Suusi Cristo Diuusi ʌpamu ñioo tʌvaagiaiñdʌrʌ. Dai
Diuusi Ibʌadʌ gʌrmaatʌtuldi ʌgai vaa ñiooqui dai ʌgai tomali ʌmo imidagai
maiyaatagʌi. Dai poduucai vaica padʌrʌ maatʌ aatʌmʌ isSuusi ʌrDiuusi
maradʌ. Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daja, dai Diuusi ñioo tʌvaagiaiñdʌrʌ aidʌsi
Suusi gʌvacoi, dai ʌʌpʌpʌ aidʌsi camuuqui agaitadai Suusi. Dai vʌʌ vaica
padʌrʌ maatʌ aatʌmʌ isSuusi Cristo ʌrDiuusi maradʌ.
9 Siʌʌscadʌ ʌrnʌijadamicagi oodami ʌmo istumaasi vʌʌscʌrʌ vaavoitu-
daiña aatʌmʌ cascʌdʌ vaamioma cʌʌga vaavoitudai aatʌmʌ istumaasi aagai
Diuusi. Dai Diuusi pocaiti sai Suusi ʌrmaradʌ.
10 Sioorʌ vaavoitudai gomaasi cʌʌga maatʌ isʌrvaavoi. Sioorʌ maivaavoi-
tudai gomaaasi ʌgai yaatavogami duucai nʌidi Diuusi maivaavoitudaitai
istumaasi aagai Diuusi aagaitai gʌmarʌ.
11 Diuusi aagai ʌʌpʌ sai ʌgai gʌrmaacai ibʌdagai utudui dai poduucai
tomastuigaco oidacamu aatʌmʌ ʌgai ʌʌmadu vaavoitudaitai aatʌmʌ maradʌ.
12 Sioorʌ vaavoitudai Diuusi maradʌ viaa ibʌdagai utudui dʌmos sioorʌ
maivaavoitudai Diuusi maradʌ maiviaa ibʌdagai utudui.

———

13 Gomaasi gʌnoojidi aanʌ aapimʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi maradʌ
mʌsai maatʌcana mʌsitomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu.
14 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai istaañia aatʌmʌ Diuusi ʌmo istumaasi istumaasi
ʌgai ipʌliadagi ʌgai gia gʌrʌʌgiditai caʌ.
15 Poduucai isduucai maatʌ aatʌmʌ isDiuusi gʌrʌʌgiditai caʌ poduucai ʌʌpʌ
maatʌ aatʌmʌ isʌgai gʌrmaaquimu istumaasi taañiagi aatʌmʌ.
16 Isʌmo vaavoitudadami nʌijadagi ʌmaadutai gʌaaduñi isivuaadagi ʌmo
istumaasi soimaascami istumaasi Diuusi gia istutuidi isoigʌldiagi aidʌ gia
gʌaagai isdaanʌdagi Diuusi ʌgai vʌʌtarʌ dai Diuusi oigʌldamu ʌgai dai
maaquimu guvucadagai sai cʌʌga ivuaadana isgomaasi istumaasi idui ʌgai
Diuusi istutuidi isoigʌldagi. Oidaga ʌʌmo istumaasi soimaascami istumaasi
maitaoigʌldi Diuusi maitaaagidi aanʌ sai gʌaagai isdaanʌdagi Diuusi ʌgai
vʌʌtʌrʌ ismaacʌdʌ ivuaadagi ʌsoimaascami.
17 Sioorʌ maitivuaadagi istumaasi ʌrcʌʌgaducami ʌgai soimaasi ivueeyi.
Dʌmos oidaga soimaascami istumaasi Diuusi gia gaoigʌldi.
18 Maatʌ aatʌmʌ sai sioorʌ ʌrDiuusi maradʌ camaioijada gosoimaasi.
Diuusi maradʌ nuucadacana ʌgai cascʌdʌ daidʌ ʌDiaavora camaitistutuidi
issoimaasi iduiñtuldiadagi.
19 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isaatʌmʌ ʌrmaamaradʌ Diuusi dai vʌʌscatai is-
maacʌdʌ maivaavoitudai Suusi Cristo, ʌDiaavora ʌrtʌaanʌdamigadʌ ʌgai.
20 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ ʌʌpʌ iscadivia Diuusi maradʌ dai gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌga
maatʌcana sioorʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi. Dai sivi Diuusi gʌrʌʌmadu daja vaavoi-
tudaitai aatʌmʌ Suusi Cristo Diuusi maradʌ. Ʌgai sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi dai ʌgai
gʌrvaidacaimu tʌvaagiamu tʌsai tumastuigaco oidacana ʌgai ʌʌmadu.
21 Giñaaduñi maitavʌr siaa duutuada aapimʌ ʌmomoono ismaacʌdʌ
ivueeyi oodami dai pocaiti saidʌ ʌrdidiuusi.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Vuaana gʌaaduñi vaavoitudadami

1 Aanʌ ʌrVuaana ʌvaavoitudadami tʌaanʌdamigadʌ daidʌ gʌnoojidi aanʌ aapimʌ giñaaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai Diuusi. Aapimʌ ʌmo siʌʌgʌmʌ gʌnducami ʌcovai gʌvuvaidacai Diuusi dai aanʌ sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdai. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ ʌrvaavoi gʌnoigʌdai ʌʌpʌ maisiu mosʌcaasi aanʌ.

2 Gʌnoigʌdai aatʌmʌ vaavoitudaitai Diuusi ñiooquidʌ dai tomastuigaco vaavoitudadamu aatʌmʌ.

3 Cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo Diuusi maradʌ dai ʌgai soigʌnʌliadamu aapimʌcʌdʌ dai iibʌstudacan tadacamu gʌniibʌdaga. Gomaasicʌdʌ vaamioma cʌʌga vaavoitudadamu aapimʌ dai aipacoga gʌnoigʌadamu.

4 Dai sʌʌlicʌdʌ baigiñʌʌli aanʌ tʌʌgacai ʌʌmoco gʌnaaduñi ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ poduucai isduucai Diuusi gʌrooga gʌrtʌjai.

5 Dai sivi gʌndaanʌi aanʌ aapimʌ giñaaduñi tʌsai aipacoga gʌroigʌdaiña. Gomaasi maitʌrʌmo sʌʌlicami utuducami goovai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ viaa aatʌmʌ aidʌsi abiaadʌrʌ gʌaagacai gamamaatʌtuldi Suusi Cristo.

6 Isoigʌada aatʌmʌ Diuusi aidʌ gia ivuaadamu aatʌmʌ istumaasi Diuusi gatʌjai. Ʌgai gʌrtʌjai tʌsai aipacoga gʌroigʌdaiña poduucai isduucai maí aapimʌ aidʌsi vaavoitu.

———

7 Tami oidi daama oidaga mui mamaatʌtuldiadami yaatavogami. Ʌgai gaaagidi sai Suusi Cristo maioodami duucai vuusai. Ʌgai gia ʌryaatavogami daidʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Suusi Cristo.

8 Gʌnnuucadacavurai aapimʌ taduucai gʌnvupuiirumagi. Isvaavoituda aapimʌ ʌgai aidʌ gia Diuusi maitʌnmaaquimu vʌʌsi istumaasi gʌnmaaqui agai.

9 Tomasioorʌ sioorʌ ʌma maasi gamamaatʌtuldiadagi istumaasi maitʌrmaatʌtuli Suusi Cristo aidʌ gia Diuusi maiʌʌmadu daja ʌgai. Dʌmos sioorʌ cʌʌga gamamaatʌtuldiadagi Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ aidʌ gia Diuusi ʌʌmadu maradʌ ʌʌmadu daraaja ʌgai.

10 Isʌmo mamaatʌtuldiadami yaatavogami gʌndividagi ismaacʌdʌ pocaitiadagi sai Suusi Cristo maioodami duucai vuusai maitavʌr dagito ismiaadʌrʌ cʌʌcada ʌgai siaaco gʌnʌʌmpaidi aapimʌ tomali maitʌaagai mʌspocaitiadagi sai Diuusi soiñana.

11 Isʌmaadutai pocaitiadagi aidʌ gia ducami ispomaasi ivuaadamudai ʌgai ʌʌpʌ.

———

12 Naana maasi gʌnaagida iñʌlidi aanʌ dʌmos maisiu oojaicʌdʌ baiyoma ipʌlidi aanʌ ismʌʌca gʌndividagi dai gʌnaatagidagi dai poduucai baigʌrʌliadamu aatʌmʌ.

13 Gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ tami oidaga ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi.

Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Vuaana gʌaduñi Gaayo

1 Aanʌ ʌrVuaana ʌvaavoitudadami tʌaanʌdamigadʌ daidʌ gʌoojidi aanʌ aapi giñaduñi Gaayo sʌʌlicʌdʌ gʌoigʌdai aanʌ.
2 Daanʌi aanʌ Diuusi sai ʌgai cʌʌga gʌnuucadacana pʌsai maicocorʌiña maatʌcatai aanʌ isapiacʌʌga vaavoitudai aapi.
3 Aliʌ baigiñʌʌli aanʌ dadacai ʌʌmoco gʌraaduñi mʌʌcadʌrʌ. Ʌgai giñaagidi sai apiacʌʌga vaavoitudai aapi dai apiacʌʌgacʌrʌ oidaga.
4 Aliʌsi baigiñʌlidi aanʌ maatʌcatai isʌgai ismaacʌdʌ mamaatʌtuli aanʌ Diuusi ñiooquidʌ apiacʌʌga vaavoitudai dai apiacʌʌga oidaga.
5 Giñaduñi Gaayo aliʌsi gʌoigʌdai aanʌ. Aapi aliʌ cʌʌga ivueeyi soicʌitai vʌʌsi gʌraaduñi vaavoitudadami tomasi ʌʌmoco maimaatʌ aapi.
6 Ʌʌmoco ismaacʌdʌ daivui mʌʌcadʌrʌ gʌraagidiña siʌʌscadʌ gʌrʌmpaidiada aatʌmʌ pʌsai aapi aliʌsi oigʌdai. Sivi siʌʌscadʌ mʌʌ dadia goovai ʌpamu soiñañi istumaasicʌdʌ tʌgitoca goovai voiyʌrʌ, poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi.
7 Ʌgai ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ dai ʌgai maitipʌlidi isvuudagi istumaasi maacadagi ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami.
8 Cascʌdʌ aatʌmʌ aliʌsi gʌaagai ismaacadagi istumaasi tʌgitoca ʌgai dai poduucai soicʌdagi aatʌmʌ isapiagaaagiada ʌgai Diuusi ñiooquidʌ.

———

9 Aanʌ ooji ʌmo oojai gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai Diuusi movai siaaco daja aapi. Dʌmos Diótrefesi maitiñʌʌgidi. Ʌgai aliʌsi ojoidi isʌrbaitʌcʌaacamigadʌcagi ʌvaavoitudadami cascʌdʌ.
10 Cascʌdʌ isgaamo imi aanʌ aagidamu aanʌ vʌʌscatai vuitapi astuisidʌ giñyaatagʌi dai giññiooquidi. Dai goovai maimiaadʌgidi aagiadami Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ dʌgavuscʌi tomali maidadagitoi isaa miaadʌgidagi. Dai sioorʌ miaadʌgidagi maidadagitoiña goovai isʌʌmadu gʌnʌmpaidadagi.
11 Giñaduñi Gaayo aliʌsi gʌoigʌdai aanʌ. Maitiʌpan duucai ivuaada ʌgai ismaacʌdʌ maicʌʌga ivueeyi baiyoma ivuaada aapi ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga ivueeyi. Sioorʌ ivueeyi istumaasi ʌrcʌʌgaducami ʌgai ʌrDiuusi maamaradʌ, dʌmos sioorʌ soimaasi ivueeyi ʌgai maimaatʌ Diuusi.

———

12 Vʌʌscatai cʌʌga ñioocai Demetrio vʌʌtarʌ daidʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai oodami. Aanʌ ʌʌpʌ pocaiti sai ʌgai cʌʌ tuiga dai aapimʌ cʌʌ maatʌ iñsaanʌ maitʌnyaatagidi.

———

13 Naana maasi gʌaagida iñʌlidi aanʌ dʌmos maisiu oojaicʌdʌ
14 baiyoma otoma gʌdivida iñʌlidi aanʌ dai ʌʌgi gʌaatagidagi.
15 Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi ibʌstudacan tadacana gʌibʌdaga. Gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ tami daraaja Diuuscʌdʌ gʌviaatuldi. Diuuscʌdʌ iviaatulda vʌʌscatai gʌraaduñi.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Uudasi vaavoitudadami

1 Aanᴧ ᴧrUudasi suculidᴧ Jacovo daidᴧ ᴧrpiooñigadᴧ Suusi Cristo. Gᴧnoojidi
aanᴧ idi oojai aapimᴧ gᴧnvᴧᴧtarᴧ ismaacᴧdᴧ Diuusi gᴧrooga oigᴧdai dai
ᴧcovai vuvaitu sai ᴧᴧgidiña vai Suusi Cristo nuucada.
2 Aanᴧ ipᴧlidi isDiuusi soigᴧᴧliadagi aapimᴧcᴧdᴧ dai gᴧniibᴧstudacan
tadacagi, dai gᴧnoigᴧadagi.

———

3-4 Giñaaduñi aliᴧsi ipᴧliditadai aanᴧ isgᴧnoojidagi gᴧnaagida iñᴧlidi aanᴧ
isducatai cᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧrvuvaitu Diuusi siᴧᴧsi aapimᴧ ᴧcaasi aanᴧ ᴧᴧpᴧ. Dai
sivi aliᴧsi gᴧaagai isgᴧnoojida aanᴧ gᴧndaañᴧidatai mᴧsai maidagitona
gᴧnvaavoidaraga dai vuidᴧrᴧ avᴧrvᴧᴧtᴧca ᴧmamaatᴧtuldiadami
yaatavogami ismaacᴧdᴧ gᴧnsaagida vapacᴧdagi. Diuusi gᴧrmaatᴧtuli
istumaasi vaavoitudai aatᴧmᴧ. Aatᴧmᴧ ᴧrDiuusi maamaradᴧ dai maitᴧaagai
tᴧsdagituagi gᴧrvaavoidaraga ismaacᴧdᴧ gᴧrmaa Diuusi dai ᴧma maasi
vaavoitudagi. ᴧmamaatᴧtuldiadami yaatavogami gᴧnsaagida vaapa
maitᴧnaagidacai ismaitᴧnᴧpan duucai vaavoitudai ᴧgai. ᴧgai maicᴧᴧ
tuutuiga dai googosi gᴧnducami dai ᴧma duucai aagai Diuusi ñiooquidᴧ
dai pocaiti sai Diuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidi oodami dai sai soigᴧᴧlidi oodamicᴧdᴧ
dai sai oigᴧldi soimaascamigadᴧ sai cascᴧdᴧ casistutuidi istomasduucai
oidacagi. GᴧrDiuusiga ismaacᴧdᴧ ᴧᴧgidi aatᴧmᴧ dai gᴧrtᴧaanᴧdamiga Suusi
Cristo ᴧgai gajiaadᴧrᴧ vipieeyi. ᴧᴧqui ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadᴧ
dai aagai isducatai Diuusi soimaasi taatatulda agai ᴧgai ismaacᴧdᴧ pomaasi
ivueeyi.
5 Tomasi camaatᴧ aapimᴧ aanᴧ vᴧᴧscᴧrᴧ gᴧntᴧgitolda iñᴧlidi iducatai
idui Diuusi ᴧjudidíucᴧdᴧ ᴧgai cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaitu Ejiipitu dᴧvᴧᴧriañdᴧrᴧ dai
gooquiᴧrᴧ dagito sai coona oidigana ᴧgai ismaacᴧdᴧ maivaavoitu.
6 Dai gᴧntᴧgitolda iñᴧlidi aanᴧ ᴧᴧpᴧ isducatai Diuusi tᴧtᴧaañicarudᴧ dagito
gᴧnguvucadaga dai vuvuaaja tᴧvaagiañdᴧrᴧ. Vai Diuusi maamaisaca dai
tomali ᴧmo imidagai maivuvaida agai. Diuusi nᴧnᴧra isajiagi ᴧgᴧᴧ tasai
siᴧᴧscadᴧ soimaasi taatatuldia agai ᴧgai vᴧᴧsi gosoimaasi ivuaadami vai aaga
agai ᴧgai isducatai soimaasi taatatulda agai. Diuusi maamaisaca ᴧgai siaaco
tomastuigaco tucagamucana.
7 Dai gᴧntᴧgitolda iñᴧlidi aanᴧ ᴧᴧpᴧ isducatai soimaa taatatuli Diuusi
Sodoomᴧrᴧ dai Gomoorᴧrᴧ oidacami dai sicoli oidacami. ᴧgai googosi
gᴧnducamicana ᴧpan duucai ᴧDiuusi tᴧtᴧaañicarudᴧ ismaacᴧdᴧ maiᴧᴧgi Di-
uusi. Cascᴧdᴧ ᴧgai ootoi ᴧoodami siaaco tomastuigaco taiyᴧrᴧ daraa-
jagi ᴧgai. Imaasicᴧdᴧ gᴧrtᴧtᴧgidi Diuusi isducatai ivueeyi ᴧgai soimaasi
ivuaadamicᴧdᴧ.
8 ᴧmamaatᴧtuldiadami yaatavogami ᴧpan duucai ivueeyi ᴧjudidíu dai
ᴧDiuusi tᴧtᴧaañicarudᴧ dai ᴧSoodomᴧrᴧ dai Gomoorᴧrᴧ oidacami tomasi
camaatᴧ ᴧgai isducatai ᴧpᴧdui ᴧgaicᴧdᴧ. Vᴧᴧscᴧrᴧ googosi gᴧnducami
dai maiᴧᴧgidi tomali ᴧmo tᴧaanᴧdami, dai sigalnaasi ñioocai Diuusi
tᴧtᴧaañicarudᴧ vui ismaacᴧdᴧ ᴧᴧgidi Diuusi. ᴧgai pocaiti sai Diuusi
mamaatᴧtuldi coosigadᴧrᴧ sai cascᴧdᴧ poduucai ivueeyi ᴧgai.
9 Dᴧmos aidᴧsi Migili Diuusi tᴧtᴧaañicarudᴧ tᴧaanᴧdamigadᴧ ᴧᴧmadu
ᴧDiaavora gᴧnvupui ñiñio aagaitai soorᴧ bᴧquia agai Moseesacaru tuucu-
gadᴧ aidᴧsi muu ᴧgai. ᴧmigili siaa duutudai Diuusi ismaacᴧdᴧ ᴧrtᴧaanᴧdami
vᴧᴧscatai cascᴧdᴧ maisigalnaasi ñioo ᴧgai ᴧDiaavora vui, tomasi ᴧDiaavora

sigalnaasi ñiooqui aagidi. Dʌmos ʌMigili potʌtʌdai ʌDiaavora: “Diuusi gʌbagaidamu”.
10 Dʌmos ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami siigalnaasi ñiooqui aagai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ vui, dai googosi gʌnducami dai aipaco gʌncocodaiña maitʌtʌgitoitai istumaasi ʌpʌduñia agai ʌgaicʌdʌ vai cascʌdʌ Diuusi soimaasi taatatulda agai.
11 Siʌʌ soimaa taatamu ʌgai. Ʌgai maiʌʌgidi Diuusi ʌpan duucai Caín maiʌʌgi Diuusi. Daidʌ ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami mosgamamaatʌtuldi istumaasi maitʌrvaavoi. Goovai ʌraa duiñdadʌ ʌgai. Poduucai ivueeyi ʌgai gamaitʌcʌda ʌliditai tumiñsi ʌpan duucai Balaam gamamaatʌtuldiña istumaasi maitʌrvaavoi dai poduucai gamaitʌcʌiña tumiñsi. Daidʌ ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami maiʌʌgidi ʌtʌtʌaanʌdami ʌpan duucai Coré ʌʌmadu aa duiñdʌ maiʌʌgi tʌtʌaanʌdami cascʌdʌ ugidagai ʌgai. Poduuñimu ʌʌpʌ ʌmamaatʌtuldiadami ismaacʌdʌ maiʌʌgidi ʌtʌtʌaanʌdami.
12 Siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiada aapimʌ dai ʌmapai gacuaadagi gatʌʌgida ʌliditai mʌsgʌnoigʌdai aipacoga ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami mosʌrsiaa ʌraragai aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ. Ʌgai mosnavaacorʌi aapimʌ gʌnsaagida dai maisiaa duutudai tomali ʌmaadutai. Dai ʌgai mosʌʌgi gacuaadana dai maitʌntʌgito nʌidiña isviʌʌgacagi aa. Ʌgai maitʌrsoiñi
13 dai naana maasi sigalnaascami ivueeyi siaa ʌraraca maasi cascʌdʌ ʌgai maicʌʌgadu isgamamaatʌtuldiadagi dai Diuusi ootosamu mʌʌca siaaco tomastuigaco tucagamucana.
14 Ʌʌqui ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ Enoco tʌʌgiducami aagai isducatai ʌpʌduñia agai ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogamicʌdʌ. Enoco ʌrcajiudadʌ Adán. Adán ʌrvisiolidʌ Enoco visiolidʌ. Daidʌ Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ pocaiti: “Diuusi divia agai ʌʌmadu mui gʌtʌtʌaañicaru,
15 dai potʌiya agai sai vʌʌsi ʌsoimaasi ivuaadami maiiimia agai Diuusi ʌʌmadu ʌgai ivueeyi mui naana maasi soimaascami dai aliʌsi vui ñioocaiña Diuusi cascʌdʌ soimaa taatatulda agai ʌgai.
16 Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami pocaiti sai maibaigʌnʌlidi dudunucami vui, dai isʌmo istumaasi soimaascami ʌpʌduñiagi ʌgaicʌdʌ ʌgai gʌpiʌr vuupaiña aa, dai ʌgai ivueeyi vʌʌsi istumaasi soimaascami istumaasi iduñia ʌliada, dai gʌgʌrʌ ñioocai dai pocaiti sai vʌʌsi istumaasi ivueeyi ʌgai vaamioma cʌʌgadu siistumaasi ivueeyi aa, dai vuaamunaidana ʌgai oodami dai poduucai voopoidiña ʌmo istumaasi”, ascaiti Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ.

———

17 Dʌmos aapimʌ giñaaduñi gʌntʌgitovurai isʌʌqui pocaiti Suusi Cristo ojootosadʌ:
18 “Siʌʌscadʌ cayoga ugitiagi oidigi ʌʌmoco gʌnparunadamu daidʌ ivuaadamu istumaasi soimaascami istumaasi ipʌliadagi dai maitivuaadamu istumaasi Diuusi ipʌlidi”, ascaiti ojootosadʌ.
19 Daidʌ ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ʌrʌgai dai ʌgai gʌncocotuldi aipacoga, daidʌ ivueeyi istumaasi soimaascami istumaasi ipʌlidi, dai Diuusi Ibʌadʌ maiʌʌmadu daja ʌgai.
20 Dʌmos aapimʌ giñaaduñi cʌʌgavʌr vaavoitudada Diuusi ñiooquidʌ dai poduucai maatʌ oidaca isducatai Diuusi ipʌlidi, dai gamamadadavurai aapimʌ siDiuusi Ibʌadʌ gʌnsoicʌdamu.
21 Vʌʌscʌrʌ avʌrtʌgitoca isDiuusi gʌnoigʌdai dai baigavʌr ʌnʌliada gʌnoigʌdaitai Diuusi, dai tʌgitovurai ʌʌpʌ isʌmo imidagai ajia agai istuigaco vʌʌscʌrʌ oidacamu aatʌmʌ Diuusi ʌʌmadu. Suusi Cristo soigʌʌlidi aatʌmʌcʌdʌ cascʌdʌ.

22 Soigavʌr ʌnʌliada ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ maicʌʌga maatʌ istumaasi
ʌrcʌʌgaducami tomali soimaascami,
23 dai gʌnaagavurai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida vai poduucai maiiimia agai
Diaavora ʌʌmadu. Dai soigavʌr ʌnʌliada ʌʌpʌ ʌsoimaasi ivuaadamicʌdʌ
dai maitʌaagai mʌsbaigʌnʌliada ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ivuaadagi ʌgai,
gʌnnuucadacavurai dai maipomaasi ivuaada aapimʌ ʌʌpʌ.

———

24-25 Mosaliʌ ʌmaadugava Diuusi dai aliʌ saituduga ʌgai. Dai ʌgai
cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga muu aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ
cascʌdʌ. Ʌgai istutuidi isgʌnsoiñagi vai camaisoimaasi ivuaadagi aapimʌ
dai gʌnvaidaquiagi siaaco daja ʌgai caoigʌldicami vʌʌsi gʌnsoimaascamiga
dai baigʌnʌliadamu aapimʌ. Aanʌ ipʌlidi isʌoodami vaavoitudagi isʌʌqui
abiaadʌrʌ dai sivi dai vʌʌscʌrʌ Diuusi ʌrʌgʌʌ baitʌcʌaacami tami oidigi
daama dai tʌvaagiʌrʌ, dai ʌgai tʌaanʌi vʌʌsiʌcatai, dai aliʌsi gʌaagai issiaa
duutuada aatʌmʌ ʌgai.
Mosʌcaasi.

Istumaasi Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ ootoi Suusi Cristo tʌʌgi ʌVuaana

1 Aanʌ ʌrVuaana dai gʌnoojidi aanʌ aapimʌ vaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai Diuusi cuvaracamipʌrʌ gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami Asia dʌvʌʌriʌrʌ. Aanʌ gʌnoojidi dai gʌnaagidi naana maasi istumaasi ismaacʌdʌ giñtʌʌgi ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ. Ʌgai giñtʌʌgi istumaasi otoma ʌpʌduñi agai tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama. Diuusi ʌgai dai tʌʌgi vʌʌsi gomaasi Suusi Cristo sai vʌʌsi vaavoitudadami maatʌna gomaasi. Cascʌdʌ Suusi Cristo ootoi ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ sai ʌgai giñtʌʌgidana vʌʌsi gomaasi.

2 Gʌnaagidamu aanʌ vʌʌsi istumaasi tʌʌ aanʌ dai caʌ. Istumaasi caʌ aanʌ ʌrñiooquidʌ Diuusi ʌʌmadu Suusi Cristo dai istumaasi tʌʌ aanʌ Diuusi ʌʌmadu Suusi Cristo idui.

3 Diuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu sioorʌ aagadagi idi oojai ismaacʌdʌ Diuusi giñmaa siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi vaavoitudadami dai sioorʌ ʌʌgiditai caʌcagi ʌʌpʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu. Otoma ʌpʌduñia agai vʌʌsi istumaasi gʌaagai idi oojiʌrʌ.

———

4 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi ʌʌmadu Suusi Cristo ʌʌmadu Diuusi Ibʌadʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi aapimʌ vaavoitudadami Asia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami. Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga, dai quiaa oidaga, dai tomastuigaco oidaca agai. Diuusi Ibʌadʌ ʌgai dai gʌnnuucada aapimʌ vaavoitudadami cuvaracamipʌrʌ gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami dai ʌgai tʌvaagiʌrʌ daja siaaco Diuusi daacatai gatʌaanʌi.

5 Suusi Cristo ʌgai dai gaaagidi vʌʌsi istumaasi ʌrvaavoi. Dai ʌgai ʌrʌʌpʌgadadʌ ismaacʌdʌ duaaca dai camaimuuquia agai tomali ʌmo imidagai. Dai ʌgai vaamioma viaa guvucadagai istomasmaacʌdʌ tʌaanʌdami tami oidigi daama. Ʌgai gʌroigʌdai dai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga muucucai curusiaba.

6 Dai ʌgai ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai soiña tʌaanʌiña Diuusi raraí duucai dai tʌsaidʌ ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ papaali duucai siaa duutudaitai Diuusi gʌrooga. Aliʌsi gʌaagai tʌscʌʌga ñioocadagi aatʌmʌ Suusi Cristo vʌʌtarʌ. Ʌgai viaa guvucadagai tomastuigaco.

7 Suusi Cristo iicomai saagida divia agai. Vʌʌscatai tʌʌgimu asta ʌgai ismaacʌdʌ curusiaba siisa. Dai vʌʌsi oodami aipaco oidacami ismaacʌdʌ maivaavoitudagi suaañidamu tʌʌgacai ʌgai. Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isdivia agai ʌgai.

8 Dai Diuusi gʌrtʌaanʌdamiga ʌgai ismaacʌdʌ maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga, dai quiaa oidaga, dai tomastuigaco oidaca agai. Dai ʌgai aliʌsi viaa guvucadagai cascʌdʌ istutuidi isiduñiagi tomastumaasi. Dai pocaiti ʌgai: “Aanʌ oidaga maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ dai siʌʌscadʌ ugitiagi oidigi aanʌ apiaoidacamu”, ascaiti Diuusi.

———

9 Aanʌ ʌrVuaana dai aatʌmʌ ʌrgʌraadunumu vaavoitudadami. Aanʌ ʌʌpʌ soimaasi taatamai vaavoitudaitai Suusi Cristo poduucai isduucai aapimʌ soimaasi taatamai vaavoitudaitai Suusi Cristo. Dai tomastuigaco oidacamu aatʌmʌ tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu. Dai Suusi Cristo giñsoicʌi aanʌ ʌʌpʌ ansai soimaasi taatamaiña maivui ñioocaitai ʌgai poduucai isduucai gʌnsoicʌi ʌgai aapimʌ mʌsai soimaasi taatamaiña aapimʌ maivui ñioocaitai ʌgai. Aanʌ

giñmaisatu ʌmapʌcʌrʌ siaaco sicolimadi suudagi, ami Patmos tʌʌgidu. Aanʌ giñmaisatu gamamaatʌtulitai Diuusi ñiooquidʌ dai gaaagiditai Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ.

10 Ʌmo imidagai tumiñoco Diuusi Ibʌadʌ giñmaa guvucadagai antai aanʌ caʌ ʌmo ñiooqui giñʌʌbʌgi ismaacʌdʌ ʌpan caiti ʌmo trompeta

11 dai cavami ñioo dai povaiñtʌtʌdai:

—Aanʌ ʌrʌgai dai maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai tomastuigaco oidaca iñagai. Oojañi ʌmo liivruʌrʌ vʌʌsi pʌstumaasi tʌgia aagai dai ootosda ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai Diuusi Asia dʌvʌʌriʌrʌ Efeesoʌrʌ, dai Esmirnʌrʌ, dai Pérgamoʌrʌ, dai Tiatiirʌrʌ, dai Sardisiʌrʌ, dai Filadelfiʌrʌ, dai Laodiseʌrʌ —iñtʌtʌdai ʌñiooqui.

12 Amaasi aja cʌquiva aanʌ dai nʌida iñagai soorʌ ʌgai dai giñiooquidi dai tʌʌ aanʌ cuvaracami veela daraasacarui ʌgai ooroc ʌdʌ duñisi.

13 Dai goveela daraasacarui saagida cʌaacatadai Suusi Cristo. Ʌgai gʌaadaca ʌmo vaasaragi tʌvʌʌducami. Dai taagiʌrʌ caatʌ ʌmo ooro givuurai.

14 Dai cuupadʌ cʌʌ tootoaja ʌpa maasi vopoi tuaacami dai cʌvai. Dai vuupuidʌ cavami dadadacʌi ʌpan duucai taí.

15 Dai ʌʌcasodʌ dadadacʌi ʌpan duucai ʌmo vaiñomi toñicami bronse tʌʌgiducami. Dai cavami ñiococai ʌpan caiti siʌʌscadʌ muiducagi ajaaqui cʌʌ daapacadicami.

16 Dai gʌnovi sʌʌlisa padʌrʌcʌdʌ daagʌ ʌgai cuvaracami sisiaavugai. Dai tʌñiaiñdʌrʌ vuusanʌca ʌmo mastai aipadʌrʌ muucacami. Dai vuivasadʌ cavami dadadacʌi ʌpan duucai tasai cavami dadadacʌi dan duucu.

17 Dai aidʌsi tʌʌ aanʌ ʌʌcasodʌ abaana gʌi muuquiadʌ duucai. Dʌmos ʌgai giñdaama daí gʌnovi sʌʌlisa padʌrʌ dai povaiñtʌtʌdai:

—Maitiduaadicuda aanʌ ʌrʌgai dai maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai tomastuigaco oidaca iñagai.

18 Aanʌ ʌrʌgai dai tomastuigaco oidaga. Aanʌ muu ʌmo imidagai dʌmos sivi caduaaca aanʌ dai tomastuigaco oidaca iñagai. Dai aanʌ viaa sʌʌlicami isvaidaquiagi ʌvaavoitudadami iibʌadʌ tʌvaagiamu dai isootasagi ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai ʌDiaavor ʌʌmadu.

19 Oojañi aapi pʌstumaasi catʌʌ dai vʌʌsi istumaasi ʌpʌvuiida agai dai istumaasi ʌpʌduñia agai.

20 Ʌcuvaracami sisiaavugai ismaacʌdʌ tʌʌ aapi giñoviʌrʌ ʌrʌpan ducami ʌcuvaracami giñtʌtʌaañicaru ismaacʌdʌ ootoi aanʌ sai nuucadacana ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi cuvaracamipʌrʌ Asia dʌvʌʌriʌrʌ. Daidʌ ʌcuvaracami veela daraasacarui ʌrʌpan ducami ʌvaavoitudami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi cuvaracamipʌrʌ Asia dʌvʌʌriʌrʌ.

2

———

1 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Efeesoʌrʌ dai povaitʌʌda: “Povaiñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gʌnovi sʌʌlisa padʌrʌ daagʌ cuvaracami sisiaavugai dai ʌcuvaracami veela daraasacarui saagida aimʌrai:

2 Cʌʌ maatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ, dai iscʌʌga ivueeyi aapimʌ giñaa duiñdaga, dai issoimaasi taatamai aapimʌ dai vʌʌscʌrʌ maivui ñiococai Diuusi. Cʌʌ maatʌ aanʌ isaapimʌ maiuurapʌcʌi ʌsoimaasi ivuaadami. Cʌʌ maatʌ aanʌ isaapimʌ gʌnsaagida ajioopai mamaatʌtuldiadami yaatavogami dai isaapimʌ cʌʌga tʌcacai ʌgai istumaasi vaavoitudai ʌgai dai poduucai maatʌ aapimʌ siʌgai ʌryaatavogami.

3 Dai aliʌsi soimaasi taatamai aapimʌ giñvaavoitudaitai dʌmos vʌʌscʌrʌ
maioojodaitai ivueeyi aapimʌ giñaa duiñdaga.
4 Dʌmos aapimʌ ivueeyi ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ maioojoidi aanʌ, ca-
maitiñoigʌdai aapimʌ poduucai isduucai giñoigʌdaiña aidʌsi tucamidʌrʌ
giñvaavoitu aapimʌ.
5 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ʌma duucai gʌntʌtʌgituagi aapimʌ
isducatai ivuaadana aapimʌ aidʌmʌsi tucamidʌrʌ giñvaavoitu dai aliʌsi
gʌaagai isʌpamu giñoigʌada aapimʌ poduucai isduucai giñoigʌdaiña
aidʌmʌsi tucamidʌrʌ giñvaavoitu. Dai isaapimʌ maiʌma duucai
gʌntʌtʌgituagi aidʌ gia aanʌ imimu gaamucu siaaco daraaja aapimʌ
dai gʌnvoopoidamu aanʌ gʌnveelaga daasacarui bovasdʌrʌ siaaco
daja ʌgai vai poduucai gʌmaatʌcana iscamaiviaa aapimʌ sʌʌlicami
isgamamaatʌtuldiadagi giñiooqui.
6 Dʌmos vʌʌscʌrʌ aapimʌ ivueeyi ʌmo istumaasi cʌʌgaducami aapimʌ
maioojoidi istumaasi ivueeyi ʌNicolaítasiʌrʌ oidacami poduucai isduucai
maioojoidi aanʌ istumaasi ivueeyi ʌNicolaítasiʌrʌ oidacami.
7 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌ
ʌvaavoitudadami: Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora
soimaasi iduiñtulda ʌliadagi, ʌgai gia viaacamu oigaragai iscuucumiagi
ʌuusi ibiadʌ ismaacʌdʌ oidaga tʌvaagiʌrʌ dai ismaacʌdʌcʌdʌ viaacana
oodami ibʌdagai utudui”.

———

8 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ
gʌnʌmpaidi Esmirnʌrʌʌpʌ dai povaitʌʌda: “Povaiñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ
maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai tomastuigaco oidaca agai.
Ʌgai vaa muu ʌmo imidagai dʌmos sivi caduaaca.
9 Cʌʌ maatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ. Cʌʌ maatʌ aanʌ isaliʌsi
soimaasi taatamai aapimʌ dai issʌʌlicʌdʌ ʌrsoituutuigami aapimʌ. Dʌmos
vʌʌscʌrʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ dai gʌnsoicʌi mʌsai cʌʌgacʌrʌ
oidacana dai naana duucai gʌnsoicʌi. Cʌʌ maatʌ aanʌ isducatai gʌnvui
ñiioocai ʌʌmoco ʌjudidíu ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi maamaradʌ dai
maitʌrvaavoi. Baiyoma ʌgai gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai ʌDiaavora.
10 Otoma aimu istuigaco aapimʌ soimaasi taata agai. Ʌʌmo oodami
ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ipʌlidi ʌDiaavora gʌnmaamaisa agai dai po-
duucai nʌida agai sabai cʌʌga giñvaavoitudai aapimʌ ismaitiñvaavoitudai ʌʌpʌ.
Sʌʌlicʌdʌ soimaasi taata agai aapimʌ baivustaan tasai. Dʌmos vʌʌsi gomaa-
sicʌdʌ maitavʌr duduaadimu aapimʌ baiyomavʌr apiacʌʌga vaavoitudada
Diuusi asta mʌsiʌʌscadʌ coi dai aanʌ gʌnvaidacaimu tʌvaagiamu simʌʌca
oidacamu aapimʌ Diuusi ʌʌmadu tomastuigaco.
11 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌ
ʌvaavoitudadami. Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora
soimaasi iduiñtulda ʌliadagi, ʌgai gia maisoimaasi taata agai coocai ʌgai
maiiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu cascʌdʌ”.

———

12 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ
gʌnʌmpaidi Pérgamoʌrʌʌpʌ dai povaitʌʌda: “Povaiñtʌtʌdai ʌcʌʌli is-
maacʌdʌ viaa ʌmastai aipadʌrʌ muucacami:
13 Cʌʌ maatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ. Maatʌ aanʌ isaapimʌ
ʌmapʌcʌrʌ oidaga siaaco ʌoodami ivueeyi istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi dai
vʌʌscʌrʌ apiacʌʌga siaa giñduutudai aapimʌ. Dai apiacʌʌga giñvaavoitudai
aapimʌ aidʌsi ʌoodami Pérgamoʌrʌʌpʌ oidacami muaa Antipasi ami siaaco

ivueeyi ʌoodami istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi. Antipasi ʌgai dai cʌʌga aagidi
ʌoodami isgiñvaavoitudai.
14 DʌmOs vʌʌscʌrʌ ivueeyi aapimʌ ʌʌmo istumaasi ismaacʌdʌ
maioojoidi aanʌ. ʌʌmadutai gʌnaaduñi quiaa vaavoitudai Balaam
mamaatʌtuldiaragadʌ. Balaam ʌgai dai avʌnaqui ʌBalaac sai ʌgai soimaasi
iduiñtuldana ʌjudidíu. CascʌdʌBalaac aagidi ʌjudidíu sai ugana cuaadagai
ismaacʌdʌ aa oodami cadaasi ʌmomoono dai sai googosi gʌnducamicana.
15 Dai ʌʌmadutai gʌnaaduñi vaavoitudadami quiaa vaavoitudai Nicolaítasi
mamaatʌtuldiaragadʌ ismaacʌdʌ maioojoidi aanʌ.
16 Cascʌdʌaliʌsi gʌaagai isotoma ʌma duucai gʌntʌtʌgituagi ʌgai dai is-
maiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi ʌgai aidʌ gia gaamu imimu aanʌ dai coco-
damu aanʌ ʌgai idi mastaicʌdʌ ismaacʌdʌ vuusai giñtʌñiaiñdʌrʌ.
17 Cʌʌgavʌrʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌʌvaavoitudadami. SioorʌmaisoimaasiivuaadagisiʌʌscadʌʌDiaavora
soimaasi iduiñtulda ʌliadagi, maaquimu aanʌ ʌgai gocuaadagai ismaacʌdʌ
tʌvaagiʌrʌ oidaga ismaacʌdʌ maitiipu tami oidi daama. Dai maaquimu aanʌ
ʌgai ʌmo odai tojacami siaaco oojisi ʌmo tʌʌtʌaragai ismaacʌdʌ maimaatʌ
aa oodami mosʌca ʌgai sioorʌ maaquiagi aanʌ”.

———

18 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ
gʌnʌmpaidi Tiatiirʌrʌ ʌʌpʌ dai povaitʌʌda: “Povaiñtʌtʌdai Diuusi maradʌ.
ʌgai vaa ʌgai dai cavami dadadacʌi vuupuidʌ ʌpan duucai taí dai ʌʌcasodʌ
ʌpan duucai dadadacʌi ʌmo vaiñomi bronse tʌʌgiducami cʌʌ daapacadicami.
19 Cʌʌmaatʌaanʌvʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ. Aapimʌgiñoigʌdaidaiaipacoga gʌnoigʌdai aapimʌ ʌʌpʌ. Dai maatʌaanʌiscʌʌgagiñvaavoitudai
aapimʌ dai iscʌʌga ivueeyi aapimʌ giñaa duiñdaga dai issoimaasi taatamai
dai vʌʌscʌrʌ maivui ñioocai Diuusi. Dai maatʌaanʌ issivi vaamioma cʌʌga
ivueeyi aapimʌ Diuusi aa duiñdadʌ situcamidʌrʌ giñvaavoitudacai.
20 DʌmOs vʌʌscʌrʌ ivueeyi aapimʌ ʌmo istumaasi istumaasi maioojoidi
aanʌ. Aapimʌgʌnsaagidaoidagaʌmo ooqui Jesabela tʌʌgiducami. ʌgai
pocaiti saidʌ ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ dʌmos maitʌrvaavoi. Baiyoma
ʌgai vupuiirumadai ʌʌmoco ismaacʌdʌ giñvaavoitudai mamaatʌtulditai ʌgai
isaliʌsi ʌrcʌʌgai isgoogosi gʌnducamicagi daidʌ iscuaadagi cuaadagai is-
maacʌdʌ aa oodami cadaasi ʌmomoono. Dai aapimʌ dadagitoi sai apiaquiaa
gamamaatʌtuldiña gomaasi.
21 Catʌvʌpinʌnʌraaanʌʌooqui sai ʌma duucai gʌtʌgitona dai sai gaji-
aadʌrʌ viaana gʌsoimaasicamiga dʌmos ʌgai maitipʌlidi.
22 Sivi gia daituldamu aanʌ cocodagai ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatat-
uldiamu aanʌ vʌʌsi vipioolimadʌ, ismaiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi ʌgai dai
camaipomaasi ivuaadagi.
23 Dai coodamu aanʌ sioorʌ vaavoitudai ʌooqui mamaatʌtuldiaragadʌ
dai poduucai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ giñvaavoitudai cʌʌga maatʌmu
iñsaanʌ maatʌ vʌʌsi istumaasi tʌtʌgitoi oodami dai vʌʌsi istumaasi ipʌlidi
isivuaadagi ʌgai. Dai sioorʌ cʌʌga ivuaadagi aanʌ cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu dai
sioorʌ soimaasi ivuaadagi aanʌ soimaasi taatatuldiamu.
24 DʌmOs aapimʌ Tiatiirʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ maivaavoitudai ʌooqui
mamaatʌtuldiaragadʌ tomasi maimaatʌ vʌʌsi istumaasi mamaatʌtuldi ʌgai
ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi aanʌ maiviaa isvaamioma
gʌnmaacadagi ñiooqui aapimʌ.
25 DʌmOs gʌaagai mʌsiapiacʌʌga vaavoitudadagi aapimʌ asta siʌʌscadʌ
gaamu imiagi aanʌ.

26 Sioor∧ maisoimaasi ivuaadagi si∧∧scad∧ ∧Diaavora soimaasi iduiñtuldi
∧liadagi dai sioor∧ apiac∧∧ga ivuaadagi istumaasi ip∧lidi aan∧ isivuaadagi
asta si∧∧scad∧ coiyagi, maaquimu aan∧ ∧gai s∧∧licami sai giñ∧∧madu
t∧aan∧liña v∧∧si oodami oidigi daama oidacami,
27 poduucai isduucai giñooga giñmaa s∧∧licami ansai aan∧ t∧aan∧liña v∧∧si
oodami oidigi daama oidacami. Dai s∧∧lic∧d∧ viaacamu ∧gai guvucadagai
dai vaamioma istutiadamu ∧gai si∧gaa oodami.
28 Dai vaidacamu aan∧ ∧gai t∧vaagiamu sai aan∧ giñ∧∧madu oidacana
tomastuigaco. Aan∧ ∧r∧pan ducami ∧g∧∧ siaavugai ismaac∧d∧ ∧∧quiamoco
vusac∧i.
29 C∧∧gav∧r ∧∧giditai ca∧ca aapim∧ istumaasi aagidi Diuusi Ib∧ad∧
∧vaavoitudadami”.

3

———

1 Oojidañi aapi Vuaana ∧t∧aan∧damigad∧ ∧vaavoitudadami ismaac∧d∧
g∧n∧mpaidi Sardisi∧r∧ ∧∧p∧ dai povait∧∧da: “Povaiñt∧t∧dai ∧c∧∧li ismaac∧d∧
ootoi Diuusi Ib∧ad∧ sai nuucadacana ∧vaavoitudadami cuvaracamip∧r∧
g∧g∧r quiiqui∧r∧ oidacami dai g∧novi∧r∧ daag∧ ∧gai cuvaracami sisiaavugai:
C∧∧ maat∧ aan∧ v∧∧si istumaasi ivueeyi aapim∧. Maat∧ aan∧ ismuidutai
aapim∧ mospocaiti isc∧∧ga vaavoitudai Diuusi daid∧ is∧gai g∧nmaa iib∧dagai
utudui d∧mos maiviaacan vueeyi aapim∧ iib∧daga utudui.
2 C∧∧gav∧r g∧nnuucadaca aapim∧ dai poduucai c∧∧gac∧r∧ oidaca. Quiaa
vaavoitudai aapim∧ pal∧pi. Vaamiomav∧r c∧∧ga vaavoituda dai poduucai
c∧∧gac∧r∧ oidacamu aapim∧. Maitav∧r dagitu isugitia g∧nvaavoidaraga.
Can∧idi aan∧ isaapim∧ maic∧∧gac∧r∧ oidaga Diuusi vui casc∧d∧ pocaiti aan∧.
3 C∧∧gav∧r t∧t∧gitoda aapim∧ Suusi Cristo mamaat∧tuldiaragad∧ dai
∧∧giadavurai gomaasi. ∧ma duuquiav∧r g∧nt∧t∧gito dai camaidagitu
g∧nvaavoidaraga. Ismai∧ma duucai g∧nt∧t∧gituagi aapim∧ aid∧ gia todian
duucai imimu aan∧ maimaat∧catai aapim∧ si∧∧scad∧ poduucai isduucai
maimaat∧cana aapim∧ siuu duucu divia agadagi ∧mo ∧∧sivogami. Dai
soimaasi g∧ntaatatuldamu aan∧.
4 D∧mos v∧∧sc∧r∧ oidaga ami Sardisi∧r∧ ∧∧mo vaavoitudadami ismaac∧d∧
maisoimaasi ivueeyi casc∧d∧ giñ∧∧madu oidacamu ∧gai t∧vaagi∧r∧ dai viaa-
camu ∧gai yuucusi tootoacami.
5 Sioor∧ maisoimaasi ivuaadagi si∧∧scad∧ ∧Diaavora soimaasi iduiñtulda
∧liadagi ∧gai gia g∧naadamu yuucusi tootoacami t∧vaagi∧r∧. Dai aan∧
maisiaa duaadamu t∧∧t∧aragad∧ ∧gai ∧liivruaiñd∧r∧ siaaco oojisi. ∧liivru∧r∧
oojisi ∧t∧∧t∧aragad∧ ∧gai ismaac∧d∧ viaa iib∧dagai utudui. Dai aagidamu
aan∧ giñooga ∧∧mad∧ giñooga t∧t∧aañicarud∧ is∧gai ∧rgiñaaduñi.
6 C∧∧gav∧r ∧∧giditai ca∧ca aapim∧ istumaasi aagidi Diuusi Ib∧ad∧
∧vaavoitudadami”.

———

7 Oojidañi aapi Vuaana ∧t∧aan∧damigad∧ ∧vaavoitudadami ismaac∧d∧
g∧n∧mpaidi Filadelfi∧r∧ dai povait∧∧da: “Povaiñt∧t∧dai ∧c∧∧li ismaac∧d∧
tomali ∧mo imidagai maisoimaasi ivueeyi dai v∧∧si istumaasi aagai ∧gai
∧rvaavoi dai ∧gai viaa ∧s∧∧licamigad∧ ∧raí Davicaru, dai ∧∧gi ∧gai aagai
istumaasi ∧p∧duñia agai dai maitiipu sioor∧ ∧ma duucai aagidagi:
8 C∧∧ maat∧ aan∧ v∧∧si istumaasi ivueeyi aapim∧. V∧∧sc∧r∧ c∧∧ga
giñvaavoitudai aapim∧ daid∧ ∧∧giditai ca∧ giññiooqui dai aagidi aa oodami
isgiñvaavoitudai. Casc∧d∧ g∧nmaa aan∧ guvucadagai m∧sai c∧∧ga gaaagidiña

giññiooqui dai maitiipu tomali ʌmoco ismaacʌdʌ viaa guvucadagai isgʌnsobicʌdagi.
9 Ami Filadelfiʌrʌ oidaga ʌʌmoco ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi maamaradʌ dʌmos maitʌrvaavoi. Ʌgai ʌryaatavogami daidʌ gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai ʌDiaavora. Dai aanʌ tʌaañimu ʌyaatavogami sai gʌnuravana aapimʌ dai sai gʌnvuidʌrʌ gʌntootonacʌdʌ guuquivana. Dai cʌʌ maatʌmu ʌgai isgʌnoigʌdai aanʌ aapimʌ.
10 Aapimʌ cʌʌga giñʌʌgidi dai maitiñvui ñioocai siʌʌscadʌ taatamadagi cascʌdʌ gʌnnuucadacamu aanʌ aapimʌ siʌʌscadʌ sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatagi ʌoodami vʌʌsi oidigi daama oidacami, dai nʌidamu aanʌ sabai cʌʌga ivueeyi ʌgai ischo ʌʌpʌ. Dʌmos aanʌ gia cʌʌga gʌnnuucadacamu aapimʌ simaisoimaasi taatamu aapimʌ.
11 Otoma gaamu imimu aanʌ. Apiavʌr cʌʌga giñvaavoitudada aapimʌ dai apiavʌr cʌʌga oidaca vai poduucai maiviaacamu aa oodami istumaasi Diuusi gʌnmaaquiagai tʌvaagiʌrʌ.
12 Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliadagi ʌgai gia viaacamu ʌmo sʌʌlicami tʌvaagiʌrʌ siaaco oidaga Diuusi dai Diuusi ʌʌmadu oidacamu tomastuigaco. Dai ʌgai coocovadʌrʌ oojamu aanʌ giñDiuusiga tʌʌtʌaragadʌ, oojamu aanʌ ʌʌpʌ istʌʌgidu Diuusi quiidʌ. Ʌgai ʌrʌJerusalén utuducʌdʌ ismaacʌdʌ idui Diuusi tʌvaagiʌrʌ dai tʌvaañdamu ʌgai tami oidigi daama. Dai oojamu aanʌ ʌʌpʌ giñtʌʌtʌaraga utuducʌdʌ.
13 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami”.

———

14 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Laodiseʌrʌ dai povaitʌʌda: “Povaiñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ ivueeyi istumaasi aagai saidʌ ivuaada agai. Dai vʌʌsi istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi. Dai ʌgai vaamioma gatʌaanʌi istomasioorʌ dai tʌaanʌi ʌʌpʌ vʌʌsi istumaasi idui Diuusi:
15 Cʌʌ maatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ. Aapimʌ maitipʌlidi isgajiaadʌrʌ giñviaagi tomali maitipʌlidi iscʌʌga giñvaavoitudagi. Siooma ʌrcʌʌga iscʌʌga giñvaavoitudada aapimʌ ismaitiñvaavoitudada tomalaachi ʌʌpʌ.
16 Cascʌdʌ gajiaadʌrʌ gʌnviaa iñagai aanʌ.
17 Pocaiti aapimʌ mʌsai sʌʌlicʌdʌ riricuga dai sai cʌʌga ʌpʌvueeyi vʌʌsiaʌcatai dai sai maiviʌʌga tomali ʌmo istumaasi. Dʌmos maimaatʌ aapimʌ ismaiviaa naana maasi istumaasi istumaasi Diuusi ipʌlidi isviaaca aapimʌ, maioojoidi Diuusi isduucai gʌntʌtʌgitoi aapimʌ, dai Diuusi maicʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi, dai maimaatʌ caʌ aapimʌ Diuusi mamaatʌtuldiaragadʌ, dai aliʌsi gʌaagai issiaa ʌʌradagi aapimʌ maicʌʌga ivuaadatai istumaasi Diuusi ipʌlidi.
18 Cascʌdʌ gʌnaagidi aanʌ mʌsai giñdaanʌiña ansai gʌnsoicʌdagi mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai aanʌ gia gʌnsoicʌdamu mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Dai gʌnaagidi aanʌ ʌʌpʌ mʌsai giñdaanʌiña ansai gʌnsoicʌdana mʌsai ivuaadana istumaasi aanʌ ipʌlidi vai poduucai maisiaa ʌʌradamu aapimʌ. Dai gʌnsoicʌdamu aanʌ iscʌʌga maatʌ caʌca aapimʌ giñmamaatʌtuldiaragadʌ.
19 Aanʌ gia bagai dai soimaasi taatamituldi siooorʌ oigʌdai aanʌ siʌʌscadʌ ʌgai soimaasi ivuaadagi cascʌdʌ soimaasi gʌntaatatuldamu aanʌ aapimʌ mʌsmaiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi.
20 Aanʌ gia gʌnsoicʌda iñʌlidi. Isaapimʌ ipʌliadagi iñsaanʌ gʌnsoicʌdagi aidʌ gia gʌnsoicʌdamu aanʌ dai gʌnʌʌmadu daacamu aanʌ dai aapimʌ giñʌʌmadu oidacamu.

21 Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda
ʌliadagi aanʌ gia maaquimu sʌʌlicami sai aanʌ giñʌʌmadu gatʌaanʌiña
poduucai isduucai gatʌaanʌiña aanʌ giñooga ʌʌmadu. Aanʌ daja giñooga
abaana gʌdaicarui gʌdocami daama maisoimaasi iduucai aanʌ aidʌsi
ʌDiaavora soimaasi giñduiñtulda agaitadai.
22 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌ
ʌvaavoitudadami” —iñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ tʌʌ aanʌ dai caʌ.

4

———

1 Aidʌsi caʌpʌdui vʌʌsi gomaasi aidʌ nʌnʌava aanʌ tʌvaagiamu dai tʌʌ aanʌ
ʌmo cuparagai cupioquicami dai caʌ aanʌ isgiññiooqui ʌgai vaa ismaacʌdʌ
ʌpʌga giññiooqui ismaacʌdʌ ʌpʌan caiti ʌmo trompeta dai povaiñtʌtʌdai:
—TʌsadiñI baigovai nai aanʌ gʌtʌʌgidana istumaasi ʌpʌduñia agai
—iñtʌtʌdai ʌgai.
2 Dai todian duucai Diuusi Ibʌadʌ giñmaa guvucadagai antai tʌʌ aanʌ ʌmo
daicarui gʌducami istʌvaagiʌrʌ cʌʌca. Dai godaicarui dan daja Diuusi.
3 Ʌgai sʌʌlicʌdʌ dadadacʌi poduucai isduucai dadadacʌi ojoodai
namʌacami ismaacʌdʌ jaspe tʌʌgidu dai cornalina tʌʌgidu. Dai godaicarui
sicoli cʌʌca ʌmo quijonali dai dadadacʌi poduucai isduucai dadadacʌi ʌmo
odai namʌacami ismaacʌdʌ esmerelda tʌʌgidu.
4 Dai godaicarui gʌducʌdʌ sicoli tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌmo coobai dai maacova
daraicarui siaaco daraaja ʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami tooto
yuucuscami, dai vʌʌscatai gʌntuutusaca ʌmo cooronai oorocʌdʌ duuñisicami.
5 Daidʌ daicaruiaiñdʌrʌ vʌpʌdocʌi dai coponʌi, daidʌ ʌdaicarui vuidʌrʌ
daraaja cuvaracami cucuudagi. Ʌcucuudagi ʌrʌpan ducami Diuusi Ibʌadʌ.
Ʌgai ʌgai dai nuucada ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi cuvara-
camipʌrʌ quiiquiʌrʌ.
6 Daidʌ ʌdaicarui vuidʌrʌ cʌʌ tʌpalica dai gʌʌ suudagi maasi dai vidrio
maasi ʌʌpʌ.
Daidʌ ʌdaicarui sicoli guuca maacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ
vʌʌsi tuucugadarʌ daraaja vuupuidʌ.
7 ʌʌpʌgadadʌ ʌpʌa maasi ʌmo mavidi, daidʌ ʌgʌmai ʌpʌa maasi ʌmo tuuru,
daidʌ ʌgʌmai viaa oodami vuivasadʌ, daidʌ ʌgʌmai ʌpʌa maasi ʌmo baagai
dai daigigi.
8 Vʌʌ maacova viaa naanadami aanai. Dai daamadʌrʌ dai utadʌrʌ aanadʌ
muumujidu vuupuidʌ. Dai tasʌrʌ dai tucarʌ ʌgai mosñiooca iña dai pocaitiña:
Aapi gʌrDiuusiga sʌʌlicʌdʌ maisoimaasi ivueeyi.
Aapi gʌrDiuusiga sʌʌlicʌdʌ maisoimaasi ivueeyi.
Aapi gʌrDiuusiga sʌʌlicʌdʌ maisoimaasi ivueeyi.
Aapi gʌrDiuusiga sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
Maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga aapi.
Dai quiaa oidaga aapi.
Dai tomastuigaco oidaca agai.
Pocaitimi ʌcʌcʌisi.
9 Dai siuu duucu ʌcʌcʌisi cʌʌga ñiooca dagi ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ ʌgʌʌ
daicarui dan daja, ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga, dai siuu duucu ʌcʌcʌisi
siaa duutudaiña ʌgai, dai siuu duucu baigʌliaracʌdʌ ñiooca dagi ʌgai,
10 aidʌ gia ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami gʌntootonacʌdʌ guguu-
caiña ʌgai vuidʌrʌ ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga dai siaa duutudaiña ʌgai.
Dai ʌgai vuidʌrʌ daraasaiña gʌncooronaiga dai pocaiti:

11 GʌrDiuusiga, gʌrbaitʌcʌaacamiga aapi gia viaa sʌʌlicami isvʌʌsi oodami
cʌʌga ñioocadagi aapi gʌvui,
daidʌ isvʌʌsi oodami gʌsiaa duutuadagi.
Aapi sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai daidʌ idui vʌʌsiaʌcatai cascʌdʌ.
Aapi idui vʌʌsiaʌcatai dai nuucada aapi vʌʌsiaʌcatai poduucai ipʌlidi aapi
cascʌdʌ.
Caiti ʌcʌcʌʌliodami.

5

———

1 Dai amaasi tʌʌ aanʌ Diuusi isdaja ʌgʌʌ daicarui daama daagʌ ʌmo liivru
gʌnooviʌrʌ sʌʌlisa padʌrʌ. Ʌliivru ʌrʌmo papeli tʌvʌducami biisapicami dai
aipadʌrʌ oojisi dai cʌʌga cuupi arastudi cuvaracamipʌrʌ seeracʌdʌ.
2 Dai tʌʌ aanʌ ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaa guvucadagai dai
ʌgai cavami ñioocai dai tʌcacai:
—¿Voorʌ ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga dai cascʌdʌ viaa sʌʌlicami iscuupioco-
agi idi liivru dai ʌʌligagi? —caiti Diuusi tʌaañicarudʌ.
3 Dʌmos maidada ami tomali ʌmaadutai tomali tʌvaagiaiñdʌrʌ tomali
oidigi daamaiñdʌrʌ tomali oidigi utadʌrʌ ismaacʌdʌ isistutuidi iscuupioco-
agi ʌliivru dai nʌidagi ʌoojai.
4 Aidʌ gia cavami sosua aanʌ maitiipucatai tomali ʌmaadutai ismaacʌdʌ
viaa sʌʌlicami iscuupiocoagi ʌliivru dai nʌidagi ʌoojai.
5 Amaasi ʌmaadutai ʌcʌcʌʌliodami povaiñtʌtʌdai:
—Casi maisuaacada aapi Vuaana. Cadivia ʌmo cʌʌli cʌʌ tuigacami is-
maacʌdʌ vaamioma istutuidi isʌDiaavora dai goovai gia viaa sʌʌlicami
ismaigovai daasagi goseera vʌʌ cuvaracamipʌraiñdʌrʌ. Idi cʌʌli ʌgai dai
tʌaanʌi ʌJudeea dʌvʌʌriʌrʌ oidacami dai idi vaa ʌrcajiudadʌ ʌraí Davicaru
—iñtʌtʌdai ʌcʌliodami.
6 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌmo cʌʌli mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña. Dai ami cʌʌca
ʌgʌʌ daicarui vai vaasoñioma guuca ʌmaacova cʌcʌisi dai ʌrana daraaja ʌʌmo
coobai dan maacova cʌcʌʌliodami vai ami saagida cʌʌca ʌcʌʌli. Dai cʌʌ maasi
noonovidʌrʌ dai ʌʌcasodʌrʌ mʌsiaaco dʌʌdʌgarai claavocʌdʌ dai cʌʌ maasi
oonomadʌrʌ mʌsiaaco sʌi mastaicʌdʌ dai muaa. Dai cuvaracamiga aagadʌ
ʌgai dai cuvaracamiga vuupuidʌ. Ʌvuupuidʌ ʌrʌpan ducami Diuusi Ibʌadʌ
ismaacʌdʌ ootoi Diuusi vʌʌsi oidigi daama.
7 Ʌgai vaa cʌʌli miaadʌrʌ cʌquiva siaa daja Diuusi ʌgʌʌ daicarui daama dai
daagʌ ʌliivru gʌnooviʌrʌ sʌʌlisa padʌrʌ. Taidʌ ʌcʌʌli bʌi ʌliivru.
8 Dai aidʌsi bʌi ʌgai ʌliivru ʌmaacova cʌcʌisi ʌʌmadu ʌʌmo coobai
dan maacova cʌcʌʌliodami gʌntootonacʌdʌ guuquiva ʌcʌʌli vuidʌrʌ. Dai
vʌʌscatai daadagʌ ʌʌmo arpa ʌgai ʌriivacarui. Dai daadagʌ ʌʌmo aali ooro
aasocoli susuudacami cubimidali. Ʌgai ʌrʌpan ducami ʌmaamadaragadʌ
ʌvaavoitudadami.
9 Daidʌ ʌgai ganʌi ʌmo nʌidaga utuducami aagaitai Suusi Cristo dai pocaiti:
Aapi viaa sʌʌlicami isbʌiyagi goliivru dai ismaigovai daraasagi ʌseera is-
maacʌdʌcʌdʌ arastudi goliivru.
Ʌoodami gʌmuaa aapi pʌsai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaidana aapi mui naana
maasi oodamiaiñdʌrʌ naana maasi ñioocadami, aipaco gʌgʌr qui-
iquiʌrʌ oidacami, dai vʌʌsi oidigiaiñdʌrʌ.
10 Dai aapi ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai soiña tʌaanʌiña Diuusi raraí duucai,
dai tʌsai ivuaadana Diuusi aaduiñdadʌ papaali duucai siaa duutudai Diuusi
gʌrooga.
Dai tʌaanadamu aatʌmʌ oidigi daama oidacami.
Caiti ʌgai.

11 Amaasi gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ mui mil Diuusi tʌtʌaañicarudʌ
ismaacʌdʌ ʌgʌʌ daicarui sicoli daraaja ʌʌmadu ʌmaacovai cʌcʌisi dai
ʌcʌcʌʌliodami. Dai caʌ aanʌ isvʌʌscatai ʌgai gʌʌgʌrʌ ñioocai
12 dai pocaiti:
Muaa ʌoodami ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami.
Ʌgai vaa ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa sʌʌlicami, dai maatʌ caʌ vʌʌsiaʌcatai. Daidʌ
ʌrtuidacami vʌʌsiaʌcatai.
Dai aliʌsi viaa guvucadagai dai aliʌsi gʌaagai isvʌʌsi oodami siaa duutuadagi
ʌgai,
dai iscʌʌga ñioocadagi ʌgai vui ʌʌpʌ.
13 Dai caʌ aanʌ isñioocai ʌʌpʌ vʌʌsiaʌcatai istumaasi Diuusi idui tʌvaagiʌrʌ
dai oidigi daama dai dʌvʌʌrai uta dai ʌgʌʌ suudagiʌrʌ dai pocaiti ʌgai:
Aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai siaa duutuadagi ʌgai ismaacʌdʌ ʌgʌʌ daicarui dan
daja ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagai ʌvaavoitudadami.
Dai aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi ʌgai vui.
Ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai dai viaa sʌʌlicami ʌʌpʌ.
Dai aatʌmʌ ipʌlidi isvʌʌscʌrʌ viaaca ʌgai sʌʌlicami dai guvucadagai.
Dai isvʌʌscʌrʌ vʌʌscatai cʌʌga ñioocadagi ʌgai vʌʌtarʌ.
Daidʌ issiaa duutuadagi ʌgai tomastuigaco.
Poduucai ganʌi ʌgai.
14 Daidʌ ʌmaacova cʌcʌisi apiañiooquimi dai pocaiti:
—Poduucai ʌʌpʌ duuna —caiti.
Daidʌ ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami gʌntootonacʌdʌ guuquiva
ʌgai vuidʌrʌ ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga dai siaa duutudai ʌgai.

6

———

1 Amaasi tʌʌ aanʌ isʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami
maigovai daí ʌseera ʌmapʌcʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliiru. Dai caʌ aanʌ
iscavami ñioo ʌmaadutai ʌmaacova cʌcʌisi. Dai ʌpan caiti copondami dai
povaiñtʌtʌdai:
—¡Dimi dai nʌida ʌmo istumaasi! —iñtʌtʌdai ʌgai.
2 Antai gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ ʌmo cavayo tojacami vai dan daitu-
gai ʌmo cʌʌli dai gʌnooviʌrʌ bʌcati ʌmo uus gaatoi. Dai ʌgai gʌcʌʌsati ʌmo
coronai mʌsmaacʌdʌ maa dai maiduadicuitai imʌi dai ʌpamu gamaitʌquimi
cocodiʌrʌ.
3 Aidʌsi ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiruu aagaiña ʌvaavoitudadami maigo daí
ʌseera ʌʌpʌ ʌmapʌcʌraiñdʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliivru caʌ aanʌ iscaiti
ʌgooquirdadʌ cʌisi dai povaiñtʌtʌdai:
—¡Dimi dai nʌida ʌmo istumaasi! —iñtʌtʌdai ʌgai.
4 Dai gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ ʌmo cavayo vʌgicami dai dan daitugai
ʌmo cʌʌli. Mʌtai ʌcʌʌli maa ʌmo gʌʌ mastai dai maa sʌʌlicami sai cocotuldiña
oodami tami oidigi daama oidacami dai sai aipacoga gʌncoodaiña.
5 Dai ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami maigo daí ʌseera
ʌʌpʌ ʌmapʌcʌraiñdʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliivru, dai caʌ aanʌ iscaiti
ʌmai cʌisi dai povaiñtʌtʌdai:
—¡Dimi dai nʌida ʌmo istumaasi! —iñtʌtʌdai ʌgai.
Dai gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ ʌmo cavayo tucucami vai dan daitugai
ʌmo cʌʌli dai gʌnooviʌrʌ bʌcati ʌmo vʌʌtʌtudacarui.
6 Dai caʌ aanʌ ʌmo ñiooqui ʌmaacova cʌcʌisi saagidaiñdʌrʌ vai pocaiti:

—Mos^caasi ^mo litro t^ligi g^mait^c^i ^mo tasai aa duiñdagaic^d^. Dai vaica litro sevada g^mait^c^i ^mo tasai aa duiñdagaic^d^. D^mos ^asaiti ^^madu ^vino maitav^r vaamioma nam^quiada.

7 Dai ^gai m^smaac^d^ Cañiiru aagaiña maigo daí ^seera ^^p^ ^map^c^raiñd^r^ ismaac^d^c^d^ arastudi ^liivru dai ca^ aan^ iscaiti ^g^mai c^isi dai povaiñt^t^dai:

—¡Dimi dai n^ida ^mo istumaasi! —iñt^t^dai ^gai.

8 Antai gaamucu n^n^ava aan^ dai t^^ ^mo cavayo vuaamacami dai dan daitugai ^mo c^^li ismaac^d^ viaa s^^licami iscoodadagi oodami. Dai ^gai gooqui^r^ im^i ^mai ismaac^d^ viaa s^^licami isvaidaquiagi oodami m^^ca siaaco ajioopai ^coidad^.

Dai ^gai ismaac^d^ viaa s^^licami iscoodagi mui oodami. ^gai coodaiña oodami cocodi^r^, dai biuugigaic^d^, dai cocodagaic^d^, dai c^c^isic^d^.

9 Aid^si ^gai ismaac^d^ Cañiiru aagaiña ^vaavoitudadami maigo daí ^seera ^^p^ ^map^c^raiñd^r^ ismaac^d^c^d^ arastudi ^liivru t^^ aan^ ^altar siaaco siaa duutudai oodami Diuusi dai ^altar uta daraaja ^iib^ad^ ^coidad^ ismaac^d^ g^cooditu vaavoitudaitai Diuusi ñiooquid^ dai gaaagiditai Diuusi ñiooquid^.

10 Dai ^gai cavami ñioocai dai pocaiti:

—G^rbait^c^aacamiga aapi gia tomali ^mo imidagai maisoimaasi ivueeyi dai aapi gia v^^sc^r^ ivueeyi v^^si p^stumaasi aagai said^ ivuaada agai. ¿Asta si^^scad^ n^idamu aapi ^oodami oidigi daama oidacami ismaac^d^ ^rc^^ga ivuaadami dai ismaac^d^ ^rmaic^^ga ivuaadami dai soimaasi taatatuldamu aapi ^gai ismaac^d^ g^rcoi? —caiti ^gai.

11 Amaasi bait^c^aacamigad^ ^gai maa ^vaavoitudadami iib^ad^ yuucusi tootoacami dai pot^t^dai sai g^niib^stana ^^p^ ch^^qui tasai. Dai sai quiaa oidaga oidigi daama ^^moco aaduñd^ vaavoitudadami ismaac^d^ ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdad^. Dai sai ^maivaavoitudadami cooda agai ^gai ^^p^ poduucai isduucai g^ncooditu ^gai sai casc^d^ g^aagai isn^n^raca ^gai ^^p^ ch^^qui tasai.

12 Dai n^idi aan^ aid^si ^gai ismaac^d^ Cañiiru aagaiña ^vaavoitudadami maigo daí ^seera ^^p^ ^map^c^raiñd^r^ ismaac^d^c^d^ arastudi ^liivru. Dai t^^ aan^ iscavami gigivuli oidigi daid^ is^tasai tucutu ^pan maasi icuusi tuucucami. Daid^ ^masaadai ^^rai g^dui v^^si,

13 daid^ ^sisiaavugai suuli m^tan d^v^^rapi poduucai isduucai suuliga^i uusi iibiad^ si^^scad^ cavami ^v^rdagi.

14 Dai t^vaagi g^biisa ^pan duucai ^mo papeli dai mait^maastu. Dai v^^si gigiidi sib^acoga guuquiva dai v^^si ^^map^c^r^ siaaco sicolimadi suudagi sib^acoga guuquiva.

15 Daid^ ^raraí oidigi daama oidacami g^n^sto t^^t^jovai dai vaapavuli saagida ^^madu aa t^t^aan^dami, dai ^riricu, dai ^sandaaru t^t^aan^damigad^, dai ismaac^d^ viaa s^^licami, dai ^pipiooñi, dai ismaac^d^ mait^rpipiooñi ^^p^.

16 Dai v^^scatai ^gai pot^t^daiña ^gigiidi dai ^vaapavuli:

—G^rdaamav^r suuligi dai g^r^sto vai mait^rt^^gana Diuusi ^g^^ daicarui daama daja vai maisoimaasi g^rtaatatuldana ^gai ismaac^d^ Cañiiru aagaiña ^vaavoitudadami.

17 Caaayi istuigaco Diuusi soimaasi g^rtaatatulda agai dai tomali ^maadutai aat^m^ maitistutuidi isc^^gac^r^ vuvaquiagi —t^t^dai ^gai.

7

———

1 Dai tʌʌ aanʌ maacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ isguuca maacovapʌrʌ oidigi
soosonʌrʌ dai soobidaca ʌvʌʌli sai maivustaiña oidigi daama, tomali ʌgʌʌ
suudagi daama, dai sai maioiñidiña tomali ʌmo uusi.
2 Dai tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌmoco Diuusi tʌaañicarudʌ vai siaali amadʌrʌ imʌi dai
bʌcati Diuusi seeyogadʌ. Diuusi ʌgai dai tomastuigaco oidaga. Daidʌ ʌDiuusi
tʌaañicarudʌ gʌgʌr iiña dai potʌtʌdai ʌgaa maacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ
ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami issiaa duaadagi naana maasi istumaasi oidigi
daama dai ʌgʌʌ suudagiʌrʌ:
3 —Maitavʌr siaa duaada tomali ʌmo istumaasi oidigi daama tomali
ʌgʌʌ suudagiʌrʌ tomali uusi asta siʌʌscadʌ coocovʌrʌ daraasi aatʌmʌ
ʌvaavoitudadami Diuusi seeyogadʌ —tʌtʌdai Diuusi tʌaañicarudʌ.
4 Dai caʌ aanʌ isgʌaagai siʌʌquiatai viaa Diuusi seeyogadʌ. Ʌgai ajʌga ʌmo
siento dan goo coobai dan maacova mil ʌjudidíu cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ.
5 Judá cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga baivustaama dan goo mil ismaacʌdʌ
viaa Diuusi seeyogadʌ, dai Rubén cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ
baivustaama dan goo mil ismaacʌdʌ viaa Diuusi seeyogadʌ, dai Gad cajiu-
dadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil,
6 dai Aser cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil,
dai Nefatalí cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil,
dai Manasés cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil,
7 dai Simeón cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil,
dai Leví cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil, dai
Isacar cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil,
8 Dai Sebulón cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo
mil, dai Osee cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil,
dai Benjamín cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil.

———

9 Dai gooquiʌrʌ gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ mui naana maasi oodami
naana maasi ñioocadami, aipaco gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami vʌʌsi oidi-
giaiñdʌrʌ. Dai ʌgai moguuca ʌgʌʌ daicarui vuidʌrʌ dai ʌgai ismaacʌdʌ
Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami vuidʌrʌ. Ʌoodami sʌʌlicʌdʌ muidu tomali
ʌmaadutai maitistutuidi isʌcaldagi. Dai gʌaadaca yuucusi tootoacami dai
gʌnnoonoviʌrʌ daagʌ palma aagadʌ.
10 Dai vʌʌscatai gʌgʌr iiñacai dai pocaiti:
Diuusi ʌgai dai gogʌʌ daicarui daama daja.
Dai goovai ʌʌmadu gogʌmai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami
cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami.
Caiti ʌgai.
11 Dai tʌʌ aanʌ isʌgʌʌ daicarui sicoli guuca ʌcʌcʌʌliodami ʌʌmadu ʌmaacova
Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai vʌʌsi ʌgai sicoli guucai vʌʌsi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ
dai ʌgai dʌvʌʌrapi cuiqui siaa duutudaitai Diuusi dai
12 pocaiti:
Poduuquiava. Aliʌsi ipʌlidi aatʌmʌ isvʌʌsi oodami cʌʌga ñioocadagi
Diuusi vui baigʌnʌliaracʌdʌ tomastuigaco.
Ʌgiava ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌ maatʌ caʌ vʌʌsiaʌcatai,
dai sʌʌlicʌdʌ viaa sʌʌlicami dai guvucadagai,
dai vʌʌsi oodami gʌaagai issiaa duutuadagi ʌgai tomastuigaco.
Poduuquiava.
Caiti Diuusi tʌtʌaañicarudʌ.
13 Amaasi ʌmaadutai ʌcʌcʌʌliodami giñtʌcacai dai povaiñtʌtʌdai:
—¿Voorʌ idi dai gʌnaadaca yuucusi tootoacami dai vaadʌrʌ dada goovai?
—iñtʌtʌdai.

14 Antai aanʌ aa noragi dai potʌtʌdai:
—Aapi gia maatʌ aanʌ gia cho —tʌtʌdai aanʌ.
Tai ʌgai povaiñtʌtʌdai:
—Idi ʌgai dai oidigi daamaiñdʌrʌ dada. Mʌʌca siaadʌrʌ dada goovai sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatamai oodami dʌmos cʌʌgacʌrʌ vuvaja idi vaavoitudacai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami. Goovai muu curusiaba tai aasi ʌʌradʌ dai poduucai oigʌli goovai soimaascamigadʌ ʌvaavoitudadami.
15 Cascʌdʌ Diuusi vuidʌrʌ guuca goovai dai tasʌrʌ dai tucarʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ tami siaaco oidaga Diuusi. Dai Diuusi nuucada goovai ʌʌmadu daacatai.
16 Camaibiuugicoñicamu goovai tomali camaitonocoñicamu, tomali camaisoimaasi taatacamu goovai toiñdaligadʌ tasai.
17 Goovai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami mocʌʌca ʌgʌʌ daicarui vuidʌrʌ siaaco Diuusi dajatai gatʌaanʌi. Goovai ʌrʌgai dai apianuucadacamu govaavoitudadami vai baigʌnʌliaracʌdʌ oidacana. Dai goovai tʌʌgidamu ʌgai siaadʌrʌ vusanʌi suudagi ismaacʌdʌcʌdʌ viaacana oodami ibʌdagai utudui. Dai tomastuigaco oidacamu goovai ʌʌmadu. Dai maitiipucamu istucʌdʌ soigʌnʌliadagi oodami —iñtʌtʌdai ʌgai.

8

———

1 Aidʌsi ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami maigo daí ʌseera ʌʌpʌ ʌmapʌcʌraiñdʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliivru aidʌ gia maitadatu tomali ʌmo istumaasi tajucami ora tʌvaagiʌrʌ.
2 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ Diuusi vuidʌrʌ guuca. Mʌtai maa ʌʌmoco trompepeta.
3 Dai gooquiʌrʌ divia ʌʌpʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ dai ʌmo ooro aasocoliʌrʌ bʌcati cubimidali dai ʌaltar vuidʌrʌ cʌquiva ʌgai. Ʌaltar oorocʌdʌ duñisi dai mocʌʌca ʌgʌʌ daicarudʌ Diuusi vuidʌrʌ. Mʌtai maa Diuusi tʌaañicarudʌ gʌʌpi cubimidali sai mʌidana ʌaltar daama siuu duucu ʌvaavoitudadami daanʌidagi Diuusi.
4 Aidʌsi Diuusi caʌ isdaanʌi ʌvaavoitudadami tʌsai cubusigadʌ ʌcubimidali ismaacʌdʌ maji ʌDiuusi tʌaañicarudʌ dai Diuusi vuivasadʌrʌ aayi.
5 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ bʌi ʌasocoli ismaacʌdʌrʌ mʌmʌidi ʌgai ʌcubimidali dai suudagi tutupali ʌaltar daamaiñdʌrʌ dai daitu ʌgai ʌasocoli oidigi daama dai oidigi cavami copoñimi dai vʌpʌdoquimi, dai gigivuli ʌdʌvʌʌrai.

———

6 Amaasi ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ gʌnooviʌrʌ daadagʌ ʌʌmo iivacarui baigʌndui dai gaiiva agai.
7 Daidʌ ʌpʌga iiva ʌmaadutai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ gʌtrompeta tai duudu tʌaayi dai taí dai ʌʌrai oidigi daama. Dai baitoma tajucami oidigi daama mʌi vʌʌsi ʌuusi ʌʌmadu ʌvasoi.
8 Tai gooquiʌrʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ iiva gʌiivacarucʌdʌ mʌtai ʌgʌʌ suudarʌ daitu ʌmo istumaasi ʌpʌa maascami ʌmo gʌʌ giidi ismaacʌdʌ mʌjimi dai baitoma tajucami ʌgʌʌ suudagi ʌʌrai gʌnaato.
9 Dai baitoma tajucami vʌʌsi ʌvatopa ʌʌmadu vʌʌsi ʌcʌcʌisi ʌgʌʌ suudarʌ oidacami coi, dai baitoma tajucami ʌvapaarcu ugidagai.

10 Amaasi ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ iiva gʌiivacarucʌdʌ tai gʌi ʌmo siaavugai gʌducami tʌvaagiaiñdʌrʌ dai mʌjimi ʌpan duucai ʌmo cuudagi dai baitoma tajucami ajaaquiʌrʌ dai baitoma tajucami ʌʌmapʌcʌrʌ siaaco vusanai suudagi gʌi.

11 Ʌsiaavugai Ajenjo tʌʌgidu. Ʌgai ʌrʌmo muuquigami dai sivu. Cascʌdʌ baitoma tajucami ʌsuudagi oidigi daama sivutu dai mui oodami coi yʌʌcai ʌsuudagi sivucʌdʌ.

12 Tai gooquiʌrʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ iiva gʌiivacarucʌdʌ tai baitoma tajucami ʌtasai tucagamutu dai baitoma tajucami ʌmasaadai tucagamutu dai baitoma tajucami ʌsisiaavugai tucagamutu ʌʌpʌ dai poduucai maisicʌʌga tonoraga tasʌrʌ dai vaamioma tucagamu tucarʌ.

13 Amaasi gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ aanʌ istʌvaagiʌrʌ daigigi ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ dai caʌ aanʌ iscavami ñiooquimi dai pocaitimi:

—¡Sʌʌlicʌdʌ soimaasi taata agai vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami siuu duucu iivagi gʌniivacarucʌdʌ gogaa vaica Diuusi tʌtʌaañicarudʌ! —caiti ʌgai.

9

1 Tai ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ iiva gʌiivacarucʌdʌ antai tʌʌ aanʌ ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ dʌvʌʌrapi daja ismaacʌdʌ gʌi tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌpan duucai ʌmo siaavugai. Mʌtai maa ʌgai ʌmo yaave sai cupiocona ʌcuparagadʌ ʌgʌʌ dʌgai ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ tuucavaga dai tucagamu.

2 Tai ʌgai cupioco ʌcuparagadʌ ʌgʌʌ dʌgai tai abiaadʌrʌ vuusai cuubusi poduucai isduucai vusanʌi cuubusi ʌmo gʌʌ ooroñiaiñdʌrʌ. Dai maimaastu ʌtasai sʌʌlicʌdʌ cubima oidigi cascʌdʌ.

3 Dai cuubusiaiñdʌrʌ vuvaaja soosoyi dai oidigi daama tuali nʌnʌʌyi. Mʌtai maa ʌsoosoyi guvucadagai sai cʌcʌʌyiña oodami ʌpan duucai nanacasʌrʌi.

4 Mʌtai maimaa ʌsoosoyi oigaragai iscuaadagi vasoi tomali uusi mosviaa ʌgai oigaragai iscʌcʌdagi ʌoodami ismaacʌdʌ maiviaa Diuusi seeyogadʌ coocovadʌrʌ.

5 Dʌmos maiviaa ʌgai oigaragai iscoodadagi oodami gʌncʌicʌdʌ moscoocotuldiña ʌgai taama masaadai. Dai cʌidʌ ʌpan tadaga nacasʌrʌi cʌidʌ.

6 Amaasi coiya ʌliadamu ʌoodami taatacatai ʌsoosoyi cʌidʌ dʌmos maitistutiadamu iscoiyagi.

7 Ʌsoosoyi ʌpa mamaasi caapayo ismaacʌdʌ vuu ajioopai sandaaru siʌʌscadʌ gacocoda agadagi. Daidʌ ʌsoosoyi gʌntuutusaca ʌmo istumaasi ooro cooronai maasi. Dai vuivasadʌ ʌgai ʌpʌa maasi oodami vuivasadʌ.

8 Dai cuupadʌ ʌgai ʌpʌa maasi ooqui cuupadʌ. Dai taatamudʌ ʌgai ʌpʌa maasi mavidi taatamudʌ.

9 Dai ʌgai gʌnaadaca vapaiñomi vapasaragai. Dai siuu duucu nʌnʌdagi ʌgai aanadʌ ʌpan caitiña mui carru ismaacʌdʌ vapaiñsʌcʌi caapayu vaidʌ oodami dadarʌi siʌʌscadʌ gacocoda agadagi.

10 Daidʌ ʌsoosoyi baabajidʌ ʌpa maasi nanacʌsʌrʌi baabajidʌ dai gʌnbaabajicʌdʌ gacʌcʌʌyi ʌgai vai taama masaadai cococana cʌidʌ.

11 Daidʌ ʌsoosoyi viaa gʌntʌaanʌdamiga. Dai ʌgai vaa viaa sʌʌlicami isgatʌaanʌdagi ʌgʌʌ dʌgiʌrʌ siaaco sʌʌlicʌdʌ tuucavaga. Dai evreocʌdʌ Abadón aagaiña ʌoodami dai giliegocʌdʌ Apolión aagaiña ʌoodami ismaacʌdʌ gamuaacami tʌiya ʌlidi.

12 Casi ʌpʌdui ʌmo istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ ʌpʌduñi agaitadai dʌmos quiaa viʌʌga ʌʌpʌ gooca.

13 Tai ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ iiva gʌtrompeta. Daidʌ ʌgʌʌ daicarui vuidʌrʌ cʌʌca ʌmo altar oorocʌdʌ duñisicami dai vʌʌ maacova siisisodʌrʌ guuca uusi ʌpa maasi vaacasi aagadʌ. Dai aidʌsi iiva ʌDiuusi tʌaañicarudʌ

gʌtrompeta antai caʌ aanʌ ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ ʌaltar aagadʌ saagidi-
aiñdʌrʌ caidatu. Diuusi vuidʌrʌ daja ʌaltar.
14 Daidʌ ʌñiooqui potʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ gaiivaitadai:
—Uupasañi ʌmaacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ vuupuli ʌgʌʌ aqui
Eufratesi ugidana —tʌtʌdai ʌñiooqui.
15 Tai ʌgai uupai ʌmaacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ sai coodana baitoma taju-
cami oodami oidigi daama oidacami. TʌvʌpI nʌnʌra ʌgai taida aayi istuigaco
gacoodi agai ʌgai. Diuusi maatʌcatadai ismaacʌdʌ uumiʌrʌ dai ismaacʌdʌ
masaadʌrʌ dai ismaacʌdʌ tasʌrʌ dai siuu duucu ʌpʌduñia agaitadai gomaasi.
16 Dai maí aanʌ siʌʌqui sandaaru caapayu daama daraitugai dai ʌʌmadu
ajioopai ʌmaacova Diuusi tʌaañicarudʌ dai ʌgai ajʌga goo siento mil mil.
17 Dai tʌʌ aanʌ ismaasi ʌcaapayu ʌʌmadu ʌsandaaru. Ʌsandaaru
gʌntaagiana daraasaca ʌʌmo gʌgʌr vapaiñomi cacaparacami ʌgai laalachi
vʌpʌʌgi dai laalachi tʌtʌʌdogi dai laalachi vuaama. Daidʌ ʌcaapayu
moomodʌ ʌpa maasi mamaavidi moomodʌ. Daidʌ ʌcaapayu uusudʌaiñdʌrʌ
vusanʌi taí ʌʌmadu cubusi ʌʌmadu asufre.
18 Dai baitoma tajucami ʌoodami oidigi daama oidacami coi gotaícʌdʌ dai
gocubusicʌdʌ dai goasufrecʌdʌ ismaacʌdʌ vusanʌi ʌcaapayu uusudʌaiñdʌrʌ.
19 Ʌcaapayu viaa guvucadagai gʌnuusʌrʌ dai gʌnbaabajiʌrʌ. Baabajidʌ ʌgai
ʌpa mamaasi cocooyi moomodʌ vai ʌgaicʌdʌ cʌcʌʌyi ʌgai oodami.
20 DʌmOs gogaa oodami ismaacʌdʌ maicoi vʌʌsi gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ
vusanʌi ʌcaapayu uusudʌaiñdʌrʌ dai baabajidʌ cʌidʌcʌdʌ, maiʌma duucai
gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaadagi. Baiyoma apiasiaa duutudai ʌgai
ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌʌmadu ʌooro momoono daidʌ ʌplata momoono
daidʌ ʌbronse momoono daidʌ ʌojoodai momoono daidʌ ʌuusi momoono
ismaacʌdʌ maiñʌʌnʌai tomali maitʌtʌʌcaidaga tomali maiajioopai.
21 Daidʌ ʌoodami apiagʌncoodaiña dai apiagataapʌidiña dai apiagoogosi
gʌnducamicana dai apiagaʌʌsidiña.

10

———

1 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ. Aliʌsi viaa guvucadagai ʌgai
dai tʌvañimi tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌmo icomai saagida dai moodʌ daama cʌʌcʌ ʌmo
quijonali. Vuivasadʌ ʌgai dadadacʌi ʌpan duucai ʌtasai dai caacaidʌ ʌpa
maasi gooca gʌgʌr uusi mʌʌdami.
2 Dai gʌnoovi ʌrʌ bʌcati ʌgai ʌmo liivru cupioquiñicami dai amaasi suudarʌ
cʌisa ʌgai gʌʌcaso sʌʌlisa padʌrʌcʌdʌ dai ʌgʌmaicʌdʌ dʌvʌʌrapi cʌisa.
3 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ cavami iiña ʌpan duucai ʌmo mavidi. Dai
aidʌsi iiña ʌgai aidʌ gia cavami copoi oidigi cuvaracamioco.
4 Tai ʌcovondami ñioo nai aanʌ ooja iñagaitadai istumaasi aagai ʌgai dʌmos
caʌ aanʌ ʌmo ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ vai povaiñtʌtʌdai:
—Maitiaagada iscaiti ʌcovondami dai maitiooja —iñtʌtʌdai ʌñiooqui.
5 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ ʌgʌʌ suudarʌ dai dʌvʌʌrapi
cʌisaca taiyago vañigi gʌnovi sʌʌlisa padʌrʌ.
6-7 Dai aagai ʌgai sai maatʌ Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga
daidʌ idui ʌtʌvaagi dai oidigi dai ʌgʌʌ suudagi dai vʌʌsiaʌcatai istumaasi
oidaga dai pocaiti:
—Casi ʌpʌduñia agai istumaasi Diuusi aagidi gʌñiñiooquituldiadamiga saidʌ
ʌpʌduñia agai. Siʌʌscadʌ aiyagi istuigaco ʌcuugatʌrʌ ʌcuvaracamiaiñdʌrʌ Di-
uusi tʌtʌaañicarudʌ iivagi gʌiivacarucʌdʌ casi ʌpʌduuñimu istumaasi aagidi
Diuusi gʌñiñiooquituldiadamiga.
8 Daidʌ ʌñiooqui ʌpamu giñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ dai povaiñtʌtʌdai:

—Mʌʌcai bʌi ʌliivru cupioquiñicʌdʌ ismaacʌdʌ daagʌ Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ ʌgʌʌ suudarʌ dai dʌvʌʌrapi cʌisaca —iñtʌtʌdai ʌñiooqui.

9 Antai aanʌ ii siaaco cʌaacatadai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ dai aagidi aanʌ sai giñmaacana ʌliivru tai ʌgai povaiñtʌtʌdai:

—Bʌiñi dai uga. Gʌtʌñiʌrʌ yoovicamu goovai ʌpan duucai saivoli dʌmos gʌvoocʌrʌ sivucamu goovai —iñtʌtʌdai ʌgai.

10 Antai aanʌ bʌi ʌliivru dai uu, vai giñtʌñiʌrʌ cʌʌ yoovi ʌpan caaca saivoli dʌmos gooquiʌrʌ sivutu giñvoocʌrʌ.

11 Tai ʌgai povaiñtʌtʌdai:

—Aapi viaa isʌpamu ñiooquituldiagi Diuusi oodami saagida, dai mui gʌgʌrʌ quiiquiʌrʌ dai oodami naana maasi ñioocadami saagida dai mui raraí vuitapi —iñtʌtʌdai ʌgai.

11

———

1 Mʌtai giñmaa ʌmo tootoicami ʌpavidacarui ʌmo metro ʌʌsi tʌvʌdocami daidʌ giñtʌjai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ dai povaiñtʌtʌdai:

—Cʌquivañi daidʌ gotootoicamicʌdʌ ʌpavida Diuusi quiidʌ. Dai ʌpavidañi ʌaltar. Dai ʌcaldañi vʌʌsi ismaacʌdʌ moguuca dai siaa duutudai Diuusi.

2 Dʌmos quiidigana gia maiʌpavida ʌtuisiqui ami ʌrʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Dai vaic uumigi dan tajucami ʌgai siaa vuaada agai ʌgʌgʌr quiiqui ismaacʌdʌ Diuusi ʌco vuvaitu sai ami siaa duutudaiña oodami.

3 Dai Diuusi ootosa agai gooca gʌñiñiooquituldiadamiga sai gaaagidiña vaic uumigi dan tajucami istumaasi iduñia agai ʌgai. Dai ʌgai gʌnaadaca agai yuucusi tutuucucami —iñtʌtʌdai ʌgai.

4 Idi gooca cʌcʌʌli Diuusi vuidʌrʌ guuca ʌpan duucai ʌgooca oliivosi daidʌ ʌgooca veela daraasacarui. Diuusi ʌgai dai tʌaanʌi vʌʌsi oidigiʌrʌ.

5 Isʌoodami soimaasi taatatuldia ʌliadagi ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aidʌ gia tʌñiaiñdʌrʌ vusaimu taí dai coodamu ʌgai.

6 Idi gooca ñiñiooquituldiadami viaaca agai guvucadagai iscuupacagi ʌtʌvaagi vai maiduucudagi siʌʌ tʌvʌpi ajioopada ʌgai tami oidigi daama dai gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ. Dai viaaca agai guvucadagai ʌʌpʌ istʌaanʌda suudagi sai ʌʌrai gʌnanaatoiña, dai issoimaasi taatamituldiadagi oodami naana maasi istumaasicʌdʌ siʌʌscadʌ ipʌliadagi ʌgai.

7 Dʌmos siʌʌscadʌ naatuagi ʌgai gʌnaa duiñdaga aidʌ gia vusaimu ʌgʌʌ cʌisi omaligami ʌgʌʌ dʌʌgiaiñdʌrʌ dai cocodamu ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai coodamu.

8 Daidʌ vaic tasai dan tajucami ʌcoidadʌ tuutucugadʌ mosvʌʌtʌcamu caayʌrʌ ʌgʌʌ quiiyʌrʌ siaaco gʌsiisatu curusiaba gʌrtʌaanʌdamiga. Sodoma dai Ejiipitu aagaiña ʌoodami ʌgʌʌ quii soimaasi ivuaadatai oidacami.

9 Dai vaic tasai dan tajucami oodami mui gʌgʌr quiiquiaiñdʌrʌ dai oodami naana maasi ñioocadami dai vʌʌsi oidigiaiñdʌrʌ nʌijadamu tuutucugadʌ ʌgai dai maidagitamu ʌgai isyaasagi tomali ʌmaadutai.

10 Dai oodami vʌʌsi oidigi daama oidacami iduuñimu vagimi coocai ʌgooca Diuusi ñiñiooquituldiadamiga. Dai aipacoga gʌnoidamu naana maasi istumaasi baigʌnʌldiacai. Idi gooca Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatamituldiña ʌoodami cascʌdʌ baigʌnʌli ʌoodami coocai ʌgai.

11 Dʌmos vaic tasai dan tajucamicʌdʌ Diuusi duduaacali ʌgooca cʌcʌʌli tai ʌgai vaapañi. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ tʌʌ ʌgai sʌʌlicʌdʌ dodoaadimu nʌiditai.

12 Amaasi ʌgooca Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ cai ʌmo ñiooqui iscavami
ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ dai potʌtʌdai:
—Tʌʌtʌidivurai tan tʌcavi —tʌtʌdai ʌñiooqui.
Tai ʌgai tʌʌtʌsai motʌvaagiamu ʌmo icomai saagida vaidʌ sasaayudʌ
tʌʌgigi.
13 Tai otoma cavami gigivuli oidigi tai suuli mui baabaqui tai cuvaracami
mil coi oodami. Daidʌ ʌgaa oodami ismaacʌdʌ vii sʌʌlicʌdʌ dodoaadimu dai
pocaiti sai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai Diuusi ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja.
14 Casi ʌpʌdui ʌmo istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ ʌpʌduñi agaitadai
dʌmos otoma ʌpʌduñia agai ʌʌpʌ ʌmoco istumaasi soimaascami.

———

15 Taidʌ ʌcuugatʌrʌ ʌcuvaracamiañdʌrʌ Diuusi tʌtʌaañicarudʌ iiva
gʌiivacarucʌdʌ tai caidatu ñiioocadami tʌvaagiʌrʌ. Ʌgai cavami ñiioocai dai
pocaiti:
Sivi gia caaayi istuigaco gatʌaanʌda agai Diuusi gʌrbaitʌcʌaacamiga ʌʌmadu
ʌCristo vʌʌsi oidigi daama siaaco tʌaanʌi oodami.
Dai tomastuigaco tʌaanʌda agai Diuusi ʌʌmadu ʌCristo.
Caiti ʌñiooqui.
16 Amaasi ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami ismaacʌdʌ
gʌndaraicaru daama daraaja Diuusi vuidʌrʌ dʌvʌʌrapi cuiqui dai siaa
duutudaimi Diuusi
17 dai pocaitimi:
Baigʌrʌlidi aatʌmʌ aapicʌdʌ gʌrDiuusiga.
Sʌʌlicʌdʌ viaa aapi guvucadagai dai
aapi maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai quiaa oidaga, dai
tomastuigaco oidaca agai.
Aapi cabʌi gʌsʌʌlicamiga gʌducami dai casi tʌaanʌda agai oidigi daama.
18 Dai mui oodami muiyapʌcʌrʌ oidigi daama oidacami cabaacoi aapi gʌvui.
Dʌmos caaayi istuigaco aapi baamu agai ʌgai vui.
Dai caaayi istuigaco nʌidamu aapi vʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ cacoi ismaacʌdʌ
ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ maitʌrcʌʌga ivuaadami.
Dai caaayi istuigaco maaquiagi aapi naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami
gʌñiñiooquituldiadamiga ʌʌmadu ʌvaavoitudadami, ivuaadatai ʌgai
gʌaa duiñdaga.
Ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌsiaa duutuadai tomasi ʌrsoituutuigami
siʌrriricugami.
Dai caaayi istuigaco ugititudamu aapi vʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ siaa doodai
naana maasi istumaasi oidigi daama.
Caiti ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami.
19 Amaasi gʌcupioco Diuusi quiidʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ cʌʌca vai ami
ʌrana daja ʌcajoñi ismaacʌdʌ viaa ʌojoodai ismaacʌdʌrʌ ooja Diuusi
gʌmasaigacʌdʌ gʌsʌʌlicamiga. Vai oidigi vʌpʌdoquimi dai covoñimi dai
gigivuli oidigi dai gʌʌpi gʌí tʌaayi.

12

———

1 Amaasi tʌvaagiʌrʌ gʌmaasitu ʌmo istumaasi. Ʌgaicʌdʌ gʌmaatʌcatadai
isʌpʌduñia agai ʌmo istumaasi soimaascami. Ʌgai ismaacʌdʌ gʌmaasitu
ʌrʌmo ooqui dai ʌgai gʌaadaca yuucusi dadadacʌdami ismaacʌdʌ dadadacʌi
ʌpan duucai ʌtasai. Ʌgai masaadai daama cʌʌca dai gʌcʌʌsaca ʌmo cooronai
ismaacʌdʌ viaa baivustaama dan gooca sisiaavugai.
2 Ʌooqui noonoacatadai dai camaraata agaitadai dai iiñacai cococatai.

3 Amaasi gʌmaasitu ʌʌpʌ ʌmoco istumaasi ismaacʌdʌcʌdʌ gʌmaatʌcatadai isʌpʌduñia agai ʌʌpʌ ʌmo istumaasi soimaascami. Ʌgai ismaacʌdʌ gʌmasitu ʌrʌmo gʌʌ cʌisi omaligami vʌgicami. Daidʌ cuvaracami moomo dai baivustaamadu aagadʌ dai ʌʌmo cooronai vʌʌsi moomodʌrʌ.

4 Dai gʌbajicʌdʌ tʌvaimʌ ʌgai baitoma tajucami sisiaavugai ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daraaja dai oidigi daama suuli. Daidʌ ʌcʌisi vuidʌrʌ cʌquiva ʌooqui ismaacʌdʌ maraata agaitadai dai ugia agaitadai ʌali siʌʌñi mosaivusaicai ʌgai.

5 Daidʌ ʌooqui marai, vaidʌ ʌrcʌʌli maradʌ. Dai gʌʌracai ʌgai tʌaañia agai vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami dai soimaasi taatamitulda agai ʌgai vʌʌsi soimaasi ivuaadami. Dai Diuusi bʌʌcai ʌali siʌʌñi mʌʌca tʌvaagiana ami siaaco daacatai gatʌaanʌi ʌgʌʌ daicarui daama.

6 Taidʌ ʌooqui daivunu mʌʌ oidigamu ʌmapʌcʌrʌ siaaco cabaiduitadai Diuusi sai ami daacana vai ami Diuusi nuucadaca agai vaic uumiga dan tajucami.

7 Tai gooquiʌrʌ aliʌsi gʌncocoda tʌvaagiʌrʌ Diuusi tʌaañicarudʌ Migili ʌʌmadu ʌcʌisi. ʌMigili viaacatadai gʌsandaaruga vaidʌ ʌcʌisi ʌʌpʌ.

8 Dʌmos ʌgʌʌ cʌisi ʌʌmadu sandaarugadʌ ʌgai maitistui ismaitʌagi ʌMigili ʌʌmadʌ sandaarugadʌ ʌgai cascʌdʌ maitistui isami tʌvaagiʌrʌ daraacagi.

9 Cascʌdʌ Diuusi mʌtan suuli tʌvaagiañdʌrʌ ʌgʌʌ cʌisi moduucai sandaarugadʌ. Ʌgai vaa ʌrʌmo cooyi ismaacʌdʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ oidigi daama aimʌraiña, dai Diaavora tʌʌgidu dai Satanási vʌʌsi. Ʌgai vaa ʌgai dai vupuiirumadai mui oodami vʌʌsi oidigi daama oidacami saagida.

10 Amaasi cai aanʌ ʌmo ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ cavami ñioo dai pocaiti:

—Caaayi istuigaco Diuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai oodami. Casi gʌrtʌʌgi Diuusi issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai ʌgai dai isgatʌaanʌi ʌgai tomasiaacoga dai isSuusi Cristo viaa guvucadagai. Camʌtan daitu Diuusi ʌDiaavora tʌvaagiaiñdʌrʌ. ʌDiaavora ʌgai dai gʌpiʌr vuupai Diuusi vuitapi tasʌrʌ dai tucarʌ gʌraaduñi vaavoitudadami sai ʌgai soimaasi ivueeyi.

11 ʌDiaavora maitistui isvupuiirumadagi gʌraaduñi vaavoitudadami vaavoitudaitai ʌgai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Cañiiru agaiña oodami ismaacʌdʌ muu curusiaba dai aasi ʌʌradʌ aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ, dai aagidacai ʌvaavoitudadami sai vaavoitudai gomaasi. Dai maiduduaadimu ʌvaavoitudadami tomasi cooda ʌlidi aa oodami.

12 Aliʌsi gʌaagai isbaigʌnʌliadagi vʌʌscatai ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daraaja. Dʌmos sioorʌ oidaga oidigi daama sʌʌlicʌdʌ soimaasi taata agai ʌʌmudu ʌcʌcʌisi gʌʌ suudarʌ oidacami. Catʌvanʌcai ʌDiaavora oidigi daama. Dai sʌʌlicʌdʌ baamucu ʌgai maatʌcatai ismaitʌvʌpi aimʌrda agai ʌgai oidigi daama.

13 Dai aidʌsi ʌgʌʌ cʌisi vʌgicʌdʌ maí isDiuusi daitu ʌgai oidigi daama aidʌ adaimʌiña dai muaa agai ʌooqui ismaacʌdʌ masaadai daama cʌaacatadai dai marai ʌmo cʌʌli.

14 Dʌmos Diuusi maa ʌooqui baagai aanadʌ sai ʌgaicʌdʌ daʌna oidigamu siaaco Diuusi baidui ʌmapʌcʌrʌ siaaco nuucadaca agaitadai vaic uumigi dan tajucami mʌʌcasi abiaadʌrʌ siaaco daja ʌgʌʌ cooyi.

15 Amaasi ʌcooyi sisivai suudagi gʌtʌñiaiñdʌrʌ daidʌ idui ʌmo gʌʌ aqui dai ʌgaicʌdʌ tʌvaimʌ agai ʌooqui.

16 Dʌmos ʌdʌvʌʌrai gʌʌ dʌʌgacatadai tai ami vaa ʌsuudagi dai maiaayi ʌooqui.

17 Amaasi sʌʌlicʌdʌ baamu ʌcooyi ʌooqui vui. Dai ii dai cocoda agai ʌooqui cajiudadʌ ismaacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai apiacʌʌga vaavoitudai Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ.

13

———

1 Antai aanʌ ʌgʌʌ suudagi ugidana cʌquiva. Dai tʌʌ aanʌ isvuusai suudagiaiñdʌrʌ ʌmo cʌisi gʌducami dai cuvaracami moomo dai baivustaamadu aagadʌ. Dai ʌʌmo cooronai viaa vʌʌsi aagadʌrʌ. Dai vʌʌsi moomodʌ daama oojisi ʌʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ parunai Diuusi.

2 Daidʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ tʌʌ aanʌ ʌpa maasi ʌmo dʌdʌvʌli dai taataradʌ ʌgai ʌpa maasi voji taataradʌ dai usudʌ ʌgai ʌpa maasi mavidi usudʌ. Ʌgʌʌ cʌisi vʌgicʌdʌ maa gʌguvucadaga dai gʌsʌʌlicamiga ʌgʌmai cʌisi dai poduucai sʌʌlicʌdʌ viaacatadai guvucadagai.

3-4 Ʌmo moodʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ ʌgʌʌ suudaiñdʌrʌ vuusai dai dʌdʌvʌli maasi aliʌ saasaquicatadai dai muuquiada maascatadai dʌmos dueeyi dai vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgitoi dai vaavoitudai issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai ʌgai dai siaa duutudai ʌgai. Dai siaa duutudai ʌgʌʌ cʌisi vʌgicʌdʌ ʌʌpʌ maacacai ʌgai ʌgʌmai cʌisi mosʌʌsi guvucadagai. Dai pocaiti ʌoodami:

—Maitiipu ʌmai ʌpan duucai idi cʌisi tomali ʌmaadutai maitistutuidi ʌgai vui —caiti ʌoodami.

5 Dai Diuusi maa oigaragai ʌcʌisi iscʌʌga ñioocadagi ʌʌgi gʌvui daidʌ issoimaasi ñioocadagi Diuusi vui dai viaa oigaragai isgatʌaanʌdagi vaic uumigi dan tajucami.

6 Tai povʌdui. Sʌʌlicʌdʌ ñiooquidi ʌgai Diuusi dai parunai Diuusi ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌʌmadu oidaga. Dai maisiaa duutudai Diuusi quiidʌ.

7 Dai Diuusi maa oigaragai iscocoda ʌgai Diuusi maamaradʌ dai maa oigaragai isvaamioma istuidagi. Dai Diuusi maa ʌgai oigaragai istʌaanʌdagi vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami mui naana maasi oodami naana maasi ñioocadami dai aipaco gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami.

8 Tai vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami ismaacʌdʌ maioojisi tʌtʌaradʌ ʌliivrugadʌrʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌCañiiru aagaiña oodami, ʌgai gia siaa duutuli ʌcʌisi ismaacʌdʌ vusai ʌgʌʌ suudagiaiñdʌrʌ. ʌCañiiru ʌgai dai gʌmuaatu. Dai ʌgai ismaacʌdʌ oojisi tʌtʌaragadʌ ʌliivruʌrʌ tomastuigaco oidaca agai. Maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oojisi oodami tʌtʌaragadʌ ʌliivuʌrʌ.

9 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi gʌnoojidi aanʌ.

10 Isʌoodami gʌnvuiyagi daidʌ gʌnmamaisa agadagi vaavoitudaitai aapimʌ Diuusi mosavʌr dodoli iimʌda aapimʌ dai dodoli daraaja ʌʌpʌ maisacʌrʌrʌ. Tomasi ʌoodami gʌncooda ʌliadagi gʌnmamaastacʌdʌ vʌʌscʌrʌ apiacʌʌga vaavoitudadagi aapimʌ Diuusi.

11 Antai gooquiʌrʌ tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌmoco cʌisi ismaacʌdʌ vuusai dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ. Ʌcʌisi gooca aaga ʌpa maasi cañiiru aagadʌ dʌmos ʌpan duucai ñioocai ʌgai ʌgʌʌ cʌisi vʌgicʌdʌ.

12 Mʌtai maa ʌgai vʌʌsi guvucadadʌ ʌgʌmai cʌisi ismaacʌdʌ suudagiaiñdʌrʌ vuusai dai dueeyi ʌmoodʌ. Taidʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai vuidʌrʌ cʌquiva ʌcʌisi ismaacʌdʌ suudagiaiñdʌrʌ vuusai. Daidʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai goguaama tʌjai vʌʌsi oodami sai siaa duutudana ʌcʌisi ismaacʌdʌ suudagiaiñdʌrʌ vuusai.

13 Daidʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai ivuaadana naana maasi istumaasi gʌgʌrducami asta taí vʌʌsi tʌaapañdiña ʌgai tʌvaagiaiñdʌrʌ vai vʌʌsi oodami nʌidiña.

14 Dai gonaana maasi istumaasi gʌgʌrducamicʌdʌ ismaacʌdʌ viaa ʌgai oigaragai isivuaadagi ʌgʌmai cʌisi vuitapi vupuiirumagi ʌgai ʌoodami oidigi daama oidacami dai tʌjai saidʌ iduuna ʌmo moono ʌpa maasi ʌcʌisi ismaacʌdʌ iiquiaquicatadai moodʌ mastaicʌdʌ dai vʌʌscʌrʌ dueeyi.

15 Mʌtai maa guvucadagai ʌgʌmai cʌisi ismaacʌdʌ dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ
vuusai sai maacana ibʌdagai ʌmoono ismaacʌdʌ ʌpa maasi ʌgʌmai cʌisi
sai ñioocana ʌmoono dai gatʌaanʌna coodaragai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ
maisiaa duutuadagi.
16 Dai gatʌjai ʌʌpʌ tʌtʌparagai ʌoodami noonoviʌrʌ sʌʌlisa padʌrʌ siʌʌpʌ
coocovadʌrʌ. Vʌʌsi aali dai gʌgʌrducami, dai riricugami dai soituutuigami
dai tʌtʌaanʌdami dai pipiooñi.
17 Dai tomali ʌmoco maitistutuidiña isgasapʌadagi tomali isgagagardagi
ismaitʌʌpalicagi ʌcʌisi tʌtʌaragadʌcʌdʌ siʌʌpʌ ʌnúmerogadʌcʌdʌ.
18 Ʌnúmerogadʌ ʌgai ʌrnaadan siento dan vaic coobai dan naadami. Dai
aliʌsi gʌaagai iscʌʌga tʌgituagi dai maatʌ caʌcagi istʌʌgidu ʌcʌisi mos-
maatʌcai númerogadʌ ʌgai. Ʌgai vaa número ʌrnúmerogadʌ oodami.

14

———

1 Antai gooquiʌrʌ tʌvaagiamu nʌnaava aanʌ dai tʌʌ isʌgai ismaacʌdʌ
Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami ʌgiidi ismaacʌdʌ Sión tʌʌgidu dan
cʌaacatadai. Dai ʌgai ʌʌmadu guucacatadai ʌmo siento dan goo coobai
dan maacova mil oodami ismaacʌdʌ oojisi coocovadʌrʌ ʌtʌtʌaragadʌ ʌgai
ismaacʌdʌ Cañiiru agaiña ʌvaavoitudadami dai oojisi ʌʌpʌ ʌtʌtʌaradʌ oogadʌ
ʌgai.
2 Amaasi cai aanʌ isiaa caiti istumaasi tʌvaagiʌrʌ ʌpan caiti mui ajaaqui dai
ʌpan caiti siuu duucu covondagi oidigi dai ʌpan caiti siuu duucu gaiivadagi
muidutai arpacʌdʌ, ʌgai ʌriivacaroi.
3 Dai ʌgai ʌgʌʌ daicarudʌ Diuusi vuidʌrʌ guucacatadai siaaco guuca
ʌmaacova cʌcʌisi ʌʌmadu ʌcʌcʌʌliodami dai ganʌʌyi ʌgai ʌmo nʌidagai
utudui. Dai mosʌcaasi ʌʌmo siento dan goo coobai dan maacova mil oodami
ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaja ʌoodami oidigi daama oidacami saagidaiñdʌrʌ
istui ismaatiagi ʌnʌidagai utudui.
4 Ʌgai gia maigoogosi gʌnducamicana dai maisoimaasi ivuaadana. Dai ʌgai
sʌʌlicʌdʌ cʌʌga ʌʌgidiña ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru agaiña ʌvaavoitudadami. Dai
ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaja oodami oidigi daama oidacami saagidaiñdʌrʌ daidʌ
ʌrʌpan ducami ʌmo oidaragai Diuusi vʌʌtarʌ daidʌ ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ
Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami.
5 Dai ʌgai maiyaatagʌiña dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ducami istomali
ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai.

———

6 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ tʌvaagi ʌraana
daigigi. Ʌgai cabaigʌdui isimiagi dai aagidagi oodami oidigi daama oida-
cami istomastuigaco Diuusi ipʌlidi iscʌʌgacʌrʌ vuviadagi oodami mui naana
maasi oodamiaiñdʌrʌ naana maasi ñioocadami aipaco gʌgʌr quiiquiʌrʌ oida-
cami dai vʌʌsi oidigiaiñdʌrʌ.
7 Dai cavami ñioo ʌgai dai pocaiti:
—Ʌʌbiadavurai aapimʌ Diuusi dai cʌʌga ñioocada ʌgai vui. Caaayi siuu du-
ucu ʌgai soimaasi taatatulda agai sioorʌ maiʌʌgiditai caʌ gʌñiooqui. Siaavʌr
duutuada aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ idui ʌtʌvaagi ʌʌmadu ʌoidigi ʌʌmadu ʌgʌʌ
suudagi ʌʌmadu vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ siaaco vusanai suudagi —caiti ʌDiuusi
tʌaañicarudʌ.
8 Dai gooquiʌrʌ divia ʌʌpʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ dai pocaiti:
—Caugidagai ʌgʌʌ quii Babilonia tʌʌgiducʌrʌ. ʌBabiloniʌrʌ oidacami
ʌgai dai vupuiirumagi mui oodami aa gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami sai ʌgai

soimaasi ivuaadana ʌpan duucai ʌBabiloniʌrʌ oidacami. Poduucai isduucai ʌmo iitʌracami oidi ʌmai istumaasi navamudaga —caiti ʌgʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ.
9 Dai gooquiʌrʌ divia ʌʌpʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ dai cavami ñioo dai pocaiti:
—Sioorʌ siaa duutuadagi ʌgʌʌ cʌisi ismaacʌdʌ dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai dai sioorʌ siaa duutuadagi ʌmoono ismaacʌdʌ idui ʌoodami dai sioorʌ gʌdagituagi mʌsitʌʌpagi coovadʌrʌ siʌpʌ nooviʌrʌ,
10 Diuusi sʌʌlicʌdʌ baamucami ʌgai vui dai aliʌsi soimaasi taatatulda agai ʌgai mʌidacai ʌgai ʌtaícʌdʌ ʌʌmadu asufrecʌdʌ Diuusi tʌtʌaañicarudʌ vuitapi dai ʌgai vuitapi ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami.
11 Dai tomastuigaco vusanai cubusi ami siaaco mʌmʌidi ʌgai. Tomastuigaco tasʌrʌ dai tucarʌ apiamʌmiadamu sioorʌ siaa duutuadagi ʌcʌisi ʌʌmadu ʌmoono dai sioorʌ dagituagi mʌsitʌʌpagi coovadʌrʌ siʌʌpʌ nooviʌrʌ tʌʌpacarudʌcʌdʌ ʌgai.
12 Cascʌdʌ sioorʌ cavaavoitudai Suusi Cristo daidʌ ʌrmaamaradʌ Diuusi aliʌsi gʌaagai isapiacʌʌga ʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai isapiacʌʌga vaavoitudadagi Suusi Cristo ʌʌpʌ tomasi soimaasi taatamadagi vaavoitudacai ʌgai —caiti Diuusi tʌaañicarudʌ.
13 Amaasi cai aanʌ ʌmo ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ vai povaiñtʌtʌdai:
—Oojañi istumaasi gʌaagida iñagai aanʌ: “Sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliadamu ʌgai ismaacʌdʌ coiyagi vaavoitudacai Suusi Cristo”. Dai pocaiti Diuusi Ibʌadʌ, ʌgai sʌʌlicʌdʌ gʌnibʌstamu camaitaaata vuaadatai. Diuusi cʌʌga ñioocadamu ʌgai vui tʌtʌgitocatai iscʌʌga idui ʌgai Diuusi aa duiñdadʌ oidigi daama —iñtʌtʌdai ʌñiooqui.

———

14 Amaasi tʌvaagiamu nʌnʌaava aanʌ dai tʌʌ ʌmo icomai tojacami. Daidʌ ʌicomai daama daacatadai Suusi Cristo dai gʌmoo dan cʌʌsaca ʌmo ooro cooronai dai gʌnooviʌrʌ daagʌ ʌmo oos cʌʌ muucacami.
15 Amaasi Diuusi quiidʌaiñdʌrʌ vuusai ʌʌpʌ ʌmoco Diuusi tʌaañicarudʌ dai cavami iiña dai potʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ ʌicomai daama daacatadai:
—Casiata baigʌdui ʌsicami. Yoovañi gʌoosigacʌdʌ.
16 Amaasi ʌgai ismaacʌdʌ ʌicomai dan daacatadai gayoova gʌoosigacʌdʌ.
17 Amaasi ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ vuusai Diuusi quiidiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ cʌʌca dai daagʌ ʌmo oos muucacami.
18 Dai ʌʌpʌ ʌmoco Diuusi tʌaañicarudʌ vuusai ʌaltaraiñdʌrʌ ismaacʌdʌ viaa guvucadagai ismʌidagi ʌoidigi taícʌdʌ dai cavami iiña ʌgai dai potʌtʌdai ʌgai ismaacʌdʌ daagʌ ʌoos muucacʌdʌ:
—Casiata bai ʌuuvasi. Yoovañi gʌoosigacʌdʌ —tʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
19 Taidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ yoova ʌuuvasi dai ʌmo gʌʌ piilʌrʌ tua sai ami gʌvacʌana ʌuuvasi iibiadʌ. Gomaasicʌdʌ gʌmaatʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatatulda agai ʌsoimaasi ivuaadami.
20 Ʌpiila siaaco gʌvacʌaayi ʌuuvasi ʌgʌʌ quii ugidana daacatadai daidʌ ʌpiilaiñdʌrʌ vuusai ʌʌrai dai sʌʌlicʌdʌ gʌʌpi sicoli daiva naadan tasai imidagai ʌʌ mʌʌcasi uucami.

15

———

1 Antai tʌʌ aanʌ tʌvaagiʌrʌ ʌʌpʌ ʌmoco istumaasi duadimudaca maasi. Tʌʌ aanʌ cuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami issoimaasi

taatatuldagi oodami. Dai cuvaracamioco soimaasi taatatulda agai ʌgai oodami dai gomaasicʌdʌ camaibaamucamu Diuusi oodami vui.

2 Antai tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ ʌpa maasi ʌgʌʌ suudagi. Ʌgai ʌrnʌnʌidacarui tai vʌʌnacamicatadai. Dai ʌgai ismaacʌdʌ maisiaa duutuli ʌcʌisi ismaacʌdʌ dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai tomali maisiaa duutuli ʌmoono ismaacʌdʌ idui ʌoodami, tomali maitʌndagito mʌstʌtʌʌpagi ʌnúmerogadʌcʌdʌ ʌcʌisi moguucacatadai siaaco ʌpa maasi gʌʌ suudagi abaana. Dai ʌgai viaacatadai ʌʌmo arpa ismaacʌdʌ maa Diuusi.

3 Dai ganʌʌyi ʌgai ʌnʌidagadʌ Moseesa ʌʌmadu ʌCañiiru. Moseesa ʌgai daidʌ ʌrpiooñigadʌ Diuusi. Dai pocaiti ʌnʌidagai:

Aapi gʌrDiuusiga sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
Sʌʌlicʌdʌ naana maasi istumaasi gʌgʌrducami ivueeyi aapi.
Vʌʌscʌrʌ ivueeyi aapi mosʌcaasi istumaasi ʌrsʌʌlicami.
Dai mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi aagai aapi.
Aapi tomastuigaco ʌrgʌrbaitʌcʌaacamiga.

4 VʌʌSi oodami siaa gʌduutuadamu aapi gʌrtʌaanʌdamiga.
VʌʌSi oodami cʌʌga ñioocadamu aapi gʌvui.
MosʌCaasi aapi tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi cascʌdʌ.
Dai vʌʌSi oodami siaa gʌduutuadamu maatʌcatai iscʌʌ tuiga aapi.
Caiti ʌnʌidagi.

5 Antai gooquiʌrʌ tʌvaagiamu nʌnʌaava aanʌ dai tʌʌ isgʌcupioco ʌcuparagadʌ ʌquii siaaco caatʌ ʌodai ismaacʌdʌrʌ Diuusi ooja gʌsʌʌlicamiga.

6 Tai quiiyaiñdʌrʌ vuvaja ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami issoimaasi taatatuldagi oodami cuvaracamioco. Dai ʌgai gʌnaadaca yuucusi tootojacami dadadacʌdami. Dai taatagiʌrʌ vʌʌtʌ ooro giigivurai.

7 Amaasi ʌmoco ʌmaaco Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ Diuusi daicarudʌ abaana guucacatadai maa ʌʌmoco ooro ajaasocoli aaliducami ʌvʌʌ cuvaracami. Daidʌ ʌajaasocoli ʌraana daacatadai ʌmo istumaasi ismaacʌdʌcʌdʌ soimaasi taata agai oodami. Diuusi baamucu oodami vui cascʌdʌ. Diuusi ʌgai dai tomastuigaco oidaga.

8 Tai Diuusi quiidʌrʌ suuda cubusi cavami dadadacʌitai Diuusi dai viaacatai guvucadagai. Dai tomali ʌmaadudatai maiviaa oigaragai isami vaaquiagi asta siʌʌscadʌ naatocai soimaasi taatatuldagi ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ʌoodami.

16

———

1 Amaasi cai aanʌ ʌmo ñiooqui iscavami ñiioo Diuusi quiidʌrʌ dai potʌtʌdai ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ:

—Iimʌdavuraiaapimʌdaioidigidaamaastaistumaasiviaagocuvaracamiajaasocoli. Goovai ʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌcʌdʌ Diuusi soimaasi taatatulda agai oodami.

2 Amaasi ii ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ dai oidigi daama aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocolirʌ. Tai otoma vuvaja cacavusuli vʌʌsi ʌoodamiʌrʌ ismaacʌdʌ viaacatadai ʌcʌisi tʌʌpacarudʌ dai ismaacʌdʌ siaa duutudai ʌmoono ismaacʌdʌ gatʌjai ʌgai. Dai sʌʌlicʌdʌ coco ʌcacavusuli.

3 Dai ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ ʌgʌʌ suudarʌ taidʌ ʌsuudagi ʌʌrai gʌnaato ʌpa maasi coidadʌ ʌʌradʌ. Tai coi vʌʌsi cʌcʌisi ismaacʌdʌ oidaga ʌgʌʌ suudarʌ.

4 Dai ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ ajaaquiʌrʌ dai siaaco vusanʌi suudagi taidʌ ʌsuudagi ʌʌrai gʌnaato.

5 Amaasi cai aanʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami
isivuaadagi istumaasi ipʌlidi suudagicʌdʌ dai potʌtʌdai ʌgai Diuusi:
—Aapi gʌrDiuusiga ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi,
maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga aapi dai quiaa oidaga. Aapi
idui istumaasi ʌrsʌʌlicami aidʌpʌsi poduucai soimaasi taatatuli ʌoodami.
6 Ʌgai coi gʌñiñiooquituldiadamiga ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu aapi. Dai sivi
aapi iitu ʌʌrai poduucai gʌaagaitadai pʌsiduñiagi ʌgaicʌdʌ —tʌtʌdai ʌDiuusi
tʌaañicarudʌ.
7 Dai cai aanʌ ʌmaadutai isñioo ʌaltaraiñdʌrʌ dai pocaiti:
—Aapi gʌrDiuusiga gʌrbaitʌcʌaacamiga sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai. Aapi
gia cʌʌga idui istumaasi ʌrsʌʌlicami soimaasi taatatuldacai ʌsoimaasi
ivuaadami —caiti ʌgai.
8 Tai ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ
ʌtasai daama dai poduucai viaa ʌtasai guvucadagai ismʌidagi oodami
gʌtoiñdaligacʌdʌ.
9 Dai tomasi aliʌ mʌmʌi vʌʌsi ʌoodami vʌʌscʌrʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgito
tomali maicʌʌga ñioocaiña Diuusi vʌʌtarʌ, baiyoma sigalnaasi ñiooquidi ʌgai
Diuusi. Diuusi ʌgai dai viaa guvucadagai issoimaasi taatatuldiagi oodami.
10 Taidʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ
ʌgʌʌ cʌisi ismaacʌdʌ vuusai ʌgʌʌ suudagiaiñdʌrʌ daicarudʌ daama. Dai
vʌʌsi siaaco tʌaanʌi ʌcʌiisi tucapi vii. Daidʌ ʌoodami cʌcʌʌyiña gʌnnʌʌnʌ
cococoñicatai
11 dʌmos vʌʌscʌrʌ tomali gomaasicʌdʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgito dai ca-
maisoimaasi ivuaadagi. Baiyoma sigalnaasi ñiooquidi ʌgai Diuusi ismaacʌdʌ
tʌvaagiʌrʌ daja cococoñicatai ʌgai viaacatai cacavusali.
12 Taidʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ
ʌgʌʌ aquiʌrʌ Eufratesi tʌʌgiducʌrʌ. Tai gaa ʌgʌʌ aqui sai ami dʌgavuscʌdagi
ʌraraí ismaacʌdʌ dadia agaitadai siaalico padʌraiñdʌrʌ.
13 Amaasi tʌʌ aanʌ isvuvaja ʌʌmo vaica Diaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌmoco
usudʌaiñdʌrʌ vuusai ʌgʌʌ cʌisi vʌgicʌdʌ dai ʌmai usudʌaiñdʌrʌ vuusai ʌcʌisi
ismaacʌdʌ vuusai ʌgʌʌ suudagiaiñdʌrʌ dai ʌmai usudʌaiñdʌrʌ vuusai ʌgai
ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai maitʌrvaavoi.
Daidʌ vʌʌ vaica Diaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌpa maasi baabadai.
14 Ʌgai viaa guvucadagai isivuaadagi naana maasi istumaasi gʌgʌrducami.
Dai dʌgavunu iji ʌgai dai ʌmpaida agai vʌʌsi ʌraraí oidigi daama oidacami
dai cocooda agai Diuusi siʌʌscadʌ divia ʌgai tami oidigi daama dai soimaasi
taatatuldiagi ʌsoimaasi ivuaadami. Diuusi ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucada-
gai.
15 Dai pocaiti gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo:
—Todian duucai divimu aanʌ siuu duucu maitiñnʌnʌraca aapimʌ. Podu-
ucai isduucai didivai ʌmo ʌsivugami mainʌnʌracatai oodami. Dʌmos aliʌsi
baigʌnʌliadamu ʌgai ismaacʌdʌ giñnʌnʌracagi. Ʌgai gia maisiaa ʌʌradamu
siʌʌscadʌ diviagi aanʌ maiviʌʌgacatai tomali ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ
tʌgitu ʌgai —caiti gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.
16 Daidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌmpagi vʌʌsi ʌraraí ʌmapʌcʌrʌ siaaco
Armagedón tʌʌgidu ʌebreo ñiooquidʌcʌdʌ.
17 Taidʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ
ʌvʌʌltapai. Tai Diuusi cavami ñioo gʌquiiaiñdʌrʌ siaaco daja ʌgai gʌdaicaru
daama, dai pocaiti:
—Casiʌpʌduñia agai istumaasi ʌpʌduñia agaitadai —caiti Diuusi.

18 Amaasi vʌpʌdoquimi, dai oidigi cavami covoñimi, dai cavamioma gi-
givuli oidigi sitomali ʌmo imidagai aidʌsi tucamidʌrʌ oidaga oodami oidiga
daama abiaadʌrʌ.
19 Ʌgʌʌ quii ismaacʌdʌ Babilonia tʌʌgidu vaicapʌrʌ taatapai daidʌ suuli
ʌvaabaqui vʌʌsi gʌgʌgʌr quiiquiʌrʌ oidigi daama. Poduucai Diuusi soimaasi
taatatuli ʌoodami ismaacʌdʌ oidacatadai ʌgʌʌ quiiyʌrʌ ismaacʌdʌ Babilonia
tʌʌgidu baamucatai ʌgai vui.
20 Dai vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ siaaco sicolimadi suudagi mosugititu dai vʌʌsi
ʌgigiidi mostʌpalitu.
21 Dai tʌvaagiaiñdʌrʌ suuli tʌaayi gʌgʌrducami asta goo coobai kilo ʌʌsi
vʌʌtʌ ʌmo tʌaayi. Dai oodami daama suuli vai cascʌdʌ ʌgai sigalnaasi
ñiooquidi Diuusi aliʌsi soimaasi taatatuldacai.

17

———

1 Amaasi divia ʌmaadutai ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ
viaacatadai ʌcuvaracami ajaasocoli dai povaiñtʌtʌdai:

—Dimi, gʌtʌʌgidamu aanʌ isducatai Diuusi soimaasi taatatulda agai
ʌooqui tataacaligami ismaacʌdʌ ʌgʌgʌr suusudagi daama daja.
2 Ʌraraí oidigi daama oidacami ʌrvipiolimadʌ ʌooqui daidʌ ʌooqui vupui-
irumagi mui oodami aa gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami sai ʌgai soimaasi
ivuaadana ʌpan duucai ʌgai, poduucai isduucai ʌmo iitʌracami oidi ʌmai
istumaasi navamudaga.
3 Amaasi apiagiñtʌtʌʌgidi Diuusi Ibʌadʌ naana maasi istumaasi. Daidʌ
Diuusi tʌaañicarudʌ oidigamu giñvaidacai dai ami tʌʌ aanʌ ʌmo ooqui ʌcʌisi
vʌgicʌdʌ dan daitugai dai ʌcʌisi tuucugadʌrʌ oojisi mui ñiooqui ismaacʌdʌ
parunai Diuusi dai cuvaracami moomo dai baivustaamadu aagadʌ.
4 Ʌooqui gʌaadaca yuucusi moraaduacami dai vʌpʌgicami. Dai gʌaadaca
ooro nanaacagi dai ooro babaivucai dai ooro mooan tuutusacarui dai ooro
aniyo dai ojoodagadʌ ʌrojoodai namʌacami. Dai gʌnooviʌrʌ daagʌ ʌmo
ooro aasocoli vai ʌgaicʌdʌ vapaidi ʌgai cʌcʌʌli sai soimaasi ivuaadana ʌgai
ʌʌmadu.
5 Dai covadʌrʌ oojisi oojaicʌdʌ ismaacʌdʌ oodami maimaatʌcatadai. Dai
pocaiti ʌoojai: “Babilonia gʌducami tʌaanʌdamigadʌ vʌʌsi ʌtaatacaligami
dai vʌʌsi ʌsoimaasi ivuaadami oidigi daama oidacami”, caiti ʌoojai.
6 Amaasi maatʌ tʌʌ aanʌ isnavamucu ʌooqui ʌʌradʌcʌdʌ ʌmaamaradʌ
Diuusi dai ʌgai ismaacʌdʌ gʌncoodaditu gaaagiditai isSuusi ʌrʌcʌʌgacʌrʌ
vuviadami. Amaasi maitʌʌ aanʌ istumaasi giñtʌgituagi tʌgaacai ʌooqui
mosduaadimuan tada aanʌ.
7 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ povaiñtʌtʌdai:

—¿Tuipʌsi duaadimuan tada aapi? Gʌaagidamu aanʌ ooqui goovai dai
istuma cʌisi goovai ismaacʌdʌ cuvaracami moomo dai baivustaamadu aa-
gadʌ.
8 Ʌcʌisi ismaacʌdʌ tʌʌ aapi ʌʌquioma oidacatadai dai camaitiipu dʌmos
ʌmo imidagai vuusia agai ʌgʌʌ dʌgʌacaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ tuucav-
aga dai tucagamu dai gooquiʌrʌ imia agai ʌgai ʌDiaavora ʌʌmadu. Daidʌ
ʌoodami oidigi daama oidacami ismaacʌdʌ maioojisi tʌtʌaragadʌ ʌliivruʌrʌ
cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ. Ʌliivruʌrʌ oojisi vʌʌsi oodami tʌʌtʌaragadʌ
ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu. Ʌoodami ismaacʌdʌ
maioojisi tʌtʌaragadʌ ʌliivruʌrʌ sʌʌlicʌdʌ duduaadimu agai tʌgacai ʌcʌisi
ismaacʌdʌ ʌʌquioma oidacatadai dai camaitiipu dai ʌpamu divia agai.

9 Aliʌsi gʌaagai pʌscʌʌga gʌtʌgitocagi dai poduucai maatʌ caʌcagi istumaasi gʌaagida iñagai aanʌ: Ʌcuvaracami moomodʌ ʌcʌisi ʌrʌpan ducami cuvaracami gigiidi siaaco daja ʌooqui.

10 Daidʌ ʌgai vaa moomodʌ ʌrʌpan ducami cuvaracami raraí. Taamatai ʌraraí camaitatʌaanʌi. Aliʌ ʌmoco gatʌaanʌi sivi dai ʌgʌmai maiquiaa divia. Daidʌ siʌʌscadʌ diviagi ʌgai maitʌvʌpi gatʌaanʌda agai.

11 Ʌcʌisi ismaacʌdʌ ʌʌquioma oidacatadai dai camaitiipu ʌrraí ʌʌpʌ dai vʌʌscʌrʌ ʌraduñdʌ ʌgaa cuvaracami. Dai gooquiʌrʌ ʌgai imi agai ʌDiaavora ʌʌmadu.

12 Ʌbaivustaama aagadʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ tʌʌ aapi ʌrʌpan ducami baivustaamadu raraí ismaacʌdʌ maiquiaa gatʌaañʌi. Dʌmos gatʌaañia agai ʌgai ʌcʌisi ʌʌmadu. Daidʌ ʌraraí laalachi gatʌaanʌda agai.

13 Ʌbaivustaama raraí cabaiduu gʌnñiooqui dai tʌʌgida agai ʌgai gʌnsʌʌlicamiga ʌʌmadu gʌnguvucadaga ʌcʌisi.

14 Dai vʌʌsi ʌgai ʌcʌisi ʌʌmadu cocooda agai ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru agaiña ʌvaavoitudadami. Dʌmos ʌCañiiru vaamioma istuidimu isʌgai. Ʌcañiiru ʌrtʌaanʌdamigadʌ vʌʌsi tʌtʌaanʌdami daidʌ ʌrraígadʌ vʌʌsi raraí, dai ismaacʌdʌ ʌgai ʌʌmadu daraaca caʌ isDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aagidi mui oodami saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dai Diuusi ʌco vuvaitu ʌgai dai ʌgai apiacʌʌga vaavoitudai —iñtʌtʌdai Diuusi tʌaañicarudʌ.

15 Taidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ povaiñtʌtʌdai ʌʌpʌ:

—Ʌgʌgʌr suusudagi ismaacʌdʌ tʌʌ aapi siaaco dan daja ʌooqui tataacaligami ʌgai ʌrʌpan ducami mui naana maasi oodami naana maasi ñioocadami, aipaco gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami dai vʌʌsi oidigi daama oidacami.

16 Daidʌ ʌbaivustaama aagadʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ tʌʌ casi gʌaagidi aanʌ isʌrʌpan ducami baivustaama raraí. Daidʌ ʌraraí cʌʌdada agai ʌooqui tataacaligami daidʌ cocooda agai ʌgai dai vuimu vʌʌsi ʌooqui vustuidadʌ daidʌ ʌooqui muaamu ʌgai dai mʌidamu.

17 Dai vʌʌsi ʌraraí tʌʌgida agai gʌnsʌʌlicamiga. Ʌcʌisi poduucai ipilidi Diuusi cascʌdʌ, vai poduucai ʌpʌduñiagi istumaasi Diuusi caaagai isiʌpʌduñia agai.

18 Ʌooqui ismaacʌdʌ tʌʌ aapi ʌrʌpan ducami ʌgʌʌ quii siaaco daja ʌgai ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌi sivʌʌsi ʌtʌtʌaanʌdami oidigi daama oidacami —iñtʌtʌdai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ.

18

———

1 Antai gooquiʌrʌ tʌʌ aanʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ vai tʌvañimi tʌvaagiaiñdʌrʌ. Dai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai. Dai cʌʌ maasi oidigi daama cavami dadadacʌitai ʌgai.

2 Dai cavami iiña dai pocaiti:

—Caugiti agai ʌgʌʌ quii Babilonia siami oidacamu ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daidʌ ʌnunui coocosatamu ami.

3 ʌBabiloniʌrʌ oidacami ʌgai dai vupuiirumagi mui oodami aa gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami sai ʌgai soimaasi ivuaadana ʌpan duucai ʌBabiloniʌrʌ oidacami. Poduucai isduucai ʌmo iitʌracami oidi ʌmai istumaasi navamudaga. Daidʌ ʌraraí vʌʌsi oidigi daama oidacami googosi gʌnducami ʌpan duucai ʌBabiloniʌrʌ oidacami. Daidʌ ʌBabiloniʌrʌ oidacami sapʌdaiña naana maasi istumaasi namʌacami dai poduucai mui gaagardami vʌʌsi oidigi daama oidacami riricutu. Cascʌdʌ ugitimu Babilonia —caiti ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.

4 Amaasi cai aanʌ ʌmai ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ vai pocaiti:

—Iimʌdavurai aapimʌ giñmaamara Babiloniaiñdʌrʌ dai maisoimaasi ivuaada poduucai isduucai soimaasi ivueeyi ʌBaboniʌrʌ oidacami dai poduucai maisoimaasi taatamu aapimʌ ʌpan duucai ʌgai.

5 Ʌgai sʌʌlicʌdʌ mui naana maasi istumaasi soimaascami ivueeyi dai Diuusi nʌidi vʌʌsi gomaasi dai soimaasi taatatulda agai Diuusi ʌgai.

6 Soimaasiavʌr taatatulda aapimʌ ʌgai ʌʌpʌ ʌcaasi vaamioma siʌʌ soimaasi taatatuli ʌgai aa.

7 Poduucai isduucai ʌgai mosivuaadana mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌli dai tomasiaacoga gaaagidi sai sʌʌlicʌdʌ riricuga poduucai ʌʌpʌ soimaasiavʌr taatatulda. Ʌgai mospoʌlidi: “Aatʌmʌ mostʌtʌaanʌdami gʌrducami, maitʌrviʌʌga tomali ʌmo istumaasi. Tomali ʌmo imidagai maisoigʌrʌliadamu aatʌmʌ”, asʌlidi ʌgai.

8 Cascʌdʌ aliʌ ʌmo tasaicʌdʌ soimaasi taata agai ʌgai. Daivuñi agai coocodagai dai biuugigai dai coiya agai muidutai, dai mʌi agai ʌgʌʌ quii. Diuusi ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai dai ʌgai gia soimaasi taatatulda agai ʌgʌʌ quiiyʌrʌ oidacami.

9 Ʌraraí oidigi daama oidacami ismaacʌdʌ googosi gʌnducami dai soimaasi ivuaadana ʌpan duucai ʌBaboniʌrʌ oidacami soigʌnʌliadamu dai suaañidamu tʌʌgacai ʌcubusi siʌʌscadʌ mʌʌjidagi ʌgʌʌ quii.

10 Ʌgai mʌʌcasdʌrʌ guucaca agai duduaadimucai tʌʌgacai isducatai Diuusi soimaasi taatatuli ʌBaboniʌrʌ oidacami, dai pocaitiadamu:

—¡Aiji! Soogigi aapimʌ Baboniʌrʌ oidacami. Aapimʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai dai Babilonia sʌʌlicʌdʌ ʌrʌmo gʌʌ quii. Dai todian duucai Diuusi soimaasi gʌntaatatuli aapimʌ —ascaitada agai ʌraraí.

11 Ʌgaagardami vʌʌsi oidigi daama oidacami soigʌnʌliadamu ʌʌpʌ dai suaañidamu ʌʌpʌ tʌʌgacai ismʌi Babilonia camaitiipucatai sioorʌ sapʌadagi istumaasi cucupʌticana ʌgai.

12 Ʌgai vuaapaiña ooro, dai plaata, dai ojoodai namʌacami, dai yuucusi namʌacami, seseda dai aa ʌma maasi yuucusi moraaduacami dai vʌpʌdacami, dai naana maasi uusi chigian uvadami, dai naana maasi istumaasi elefante taatamudʌcʌdʌ duñisicami, dai uusi namʌacami, dai bronse, dai vapaiñomi, dai marmol.

13 Dai vuaapaiña ʌʌpʌ canela, dai aa naana maasi uuvadami cuaadagai vʌʌtarʌ dai aa naana maasi uuvadami coidadʌ vʌʌtarʌ dai aa naana maasi sigian uuvadami istumaasi gʌtʌidiña oodami, dai cubimadali, dai mirra, dai valienti, dai asaiti, dai tʌligi tui, dai tʌligi. Dai vuaapaiña ʌʌpʌ asñiñitu ʌʌmadu cameyu, dai cañiiru, dai caapayu, dai carros, dai vuaapaiña ʌgai oodami dai gaagaraiña.

14 Daidʌ ʌgaagardami pocaitiadamu:

—Camaitiipu vʌʌsi naana maasi istumaasi namʌacami ismaacʌdʌcʌdʌ baigʌnʌlidiña ʌBaboniʌrʌ oidacami, caugidagai vʌʌsi gomaasi ismaacʌdʌ viaacatadai ʌgai dai camaioidaca agai tomali ʌmo imidagai —caitiadamu ʌgaagardami.

15 Dai ʌgai vaa gaagardami ismaacʌdʌ riricutu gaagalditai naana maasi istumaasi ʌBaboniʌrʌ oidacami mʌʌcascdʌrʌ daraacamu duduaadimucai tʌʌgacai isducatai Diuusi soimaasi taatatuli ʌBaboniʌrʌ oidacami soigʌnʌliadamu ʌgai dai suaañidamu

16 dai pocaitiadamu:

—¡Aiji! Soogigi aapimʌ Babiloniʌrʌ oidacami. Sʌʌlicʌdʌ Babilonia ʌrʌmo gʌʌ quiicatadai. Dai aapimʌ gʌnaadaca yuucusi cʌcʌʌgaducami moraaduacami dai vʌpʌgicami dai gʌnaadacatadai aapimʌ ooro nanaacagi dai ooro baabaivucui dai ojoodagadʌ aliʌsi ʌrnamʌacami.

17 Dʌmos todian duucai ugidagai mosʌʌ naana maasi istumaasi sʌʌlicʌdʌ namʌacami —caitadamu ʌgai.

Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ gaaata vuaadana ʌvaarcuʌrʌ dai tʌtʌaanʌdamigadʌ dai aa oodami ismaacʌdʌ ami iimʌiña mʌʌcasdʌrʌ guucaca agai

18 tʌʌgacai iscamʌʌjimi ʌgʌʌ quii Babilonia cavami ijiiña agai dai pocaitiada agai:

—Maitiipu ʌmai gʌʌ quii siaaco vaamioma gatʌaanʌi oodami —caitiada agai.

19 Dai gʌnmoomo daama daituada agai ʌgai dʌvʌʌrai suaañʌitai dai soigʌnʌliditai dai iiñacaitai dai pocaitiada agai:

—¡Aiji! Soogigi aapimʌ Babiloniʌrʌ oidacami. Gʌntumiñsigacʌdʌ riricutu vʌʌsi govaarcu sosiacami. Dai todian duucai caugidagai gʌnvustuidaga —caitiada agai ʌoodami.

20 Dʌmos aapimʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ oidaga aliʌsi gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi. Dai aapimʌ ʌʌpʌ Suusi Cristo ojootosadʌ, dai aapimʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, dai aapimʌ Diuusi maamaradʌ aliʌsi gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi ʌʌpʌ. Soimaasi taatatuldacai Diuusi ʌBabiloniʌrʌ oidacami idui Diuusi istumaasi ʌrsʌʌlicami aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ, cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi.

21 Amaasi ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ sʌʌlicʌdʌ guvucami vañigi ʌmo gʌʌ odai daidʌ ʌgʌʌ suudarʌ daitu dai pocaiti:

—Poduucai ʌʌpʌ ugitimu ʌgʌʌ quii Babilonia dai tomali ʌmo imidagai camainʌijadamu oodami.

22 Tomali ʌmo imidagai maitʌiivadamu arpa tomali flauta tomali trompeta Babilonia cacaayʌrʌ. Tomali maitiipucami tomali ʌmo aata vuaadami. Tomali maitiipucami sioorʌ gatuaadagi mataimadai.

23 Camaitiipucami tomali ʌmo cuudagi dai camaitiipucami vagimi ismaacʌdʌ ivuaadana ʌoodami cuucuntaitai. Ʌʌquioma ʌgaagardami Babiloniʌrʌ oidacami vaamioma riricuacana siaa gaagardami oidigi daama oidacami dai vaamioma viaacana guvucadagai dʌmos vupuiirumadaiña oodami aa gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidigi daama oidacami taapʌiditai.

24 ʌBabiloniʌrʌ oidacami coodaiña Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai Diuusi maamaradʌ. Daidʌ ʌBabiloniʌrʌ oidacami tʌaanʌdamigadʌ gatʌaanʌiña coodaragai ʌvaavoitudadami vʌʌsi oidigi daama oidacami.

19

1 Antai gooquiʌrʌ cai aanʌ iscavami ñioocai mui oodami tʌvaagiʌrʌ dai pocaiti:

Aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi Diuusi vui.

Ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi.

Ʌgai sʌʌlicʌdʌ viaa sʌʌlicami.

Ʌgai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.

2 Ʌgai vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami.

Dai vʌʌscʌrʌ aagai mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi.

Ʌgai soimaasi taatatuli ʌooqui tataacaligami.

Ismaacʌdʌ soimaasi iduiñtuli mui oodami oidigi daama oidacami.

Diuusi soimaasi taatatuli ʌooqui coodaitai ʌgai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.
Caiti ʌñiooqui.
3 Amaasi ʌpamu ñiñioo ʌgai dai pocaiti:
—Aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi Diuusi vui. Tomastuigaco cuubusada agai ʌBabilonia mʌʌcai —caiti ʌñiooqui.
4 Taidʌ ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami ʌʌmadu ʌmaacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ cuiqui Diuusi vuidʌrʌ dai siaa duutuli Diuusi ismaacʌdʌ ʌgʌʌ daicarui daama daja, dai pocaiti:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai ʌñiooqui. Aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi Diuusi vui —caiti ʌgai.
5 Amaasi movasdʌrʌ siaaco daja Diuusi ñioo ʌmo ñiooqui dai pocaiti:
Aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi Diuusi vui vʌʌscatai aapimʌ ismaacʌdʌ siaa duutudai Diuusi.
Ismaacʌdʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ.
Tomasi ʌraali siʌpʌ gʌgʌrducami.

———

6 Dai cai aanʌ ʌʌpʌ ʌmo ñiooqui vai ʌpan caiti siʌʌscadʌ ñioocadagi mui oodami dai ʌpan caiti mui ajaaqui dai ʌpan caiti siʌʌscadʌ cavami copondagi dai pocaiti:
Aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi Diuusi vui.
Diuusi gʌrbaitʌcʌaacamiga sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
Dai ʌgai tomasiaacoga gatʌaanʌi cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi ʌgai vui.
7 Dai aliʌsi gʌaagai isbaigʌrʌliadagi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ cʌʌga ñioocaitai Diuusi vui.
Caaayi istuigaco dadia agai ʌvaavoitudadami tami tʌvaagiʌrʌ.
Dai tomastuigaco ʌʌmadu daraajamu ʌgai ismaacʌdʌ ʌCañiiru aagaiña oodami.
Ʌgai cabaigʌnduuduna.
8 Ʌgai gʌnaadaca yuucusi cʌcʌʌgaducami cʌʌ vuaañicami dai dadadacʌdami.
Caiti ʌñiooqui.
Ʌyuucusi cʌcʌʌgaducami ʌrʌpan ducami isduucai oidacana Diuusi maamaradʌ.
9 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ povaiñtʌtʌdai:
—Poduucai ooja aapi: “Sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliadamu ʌvapaidarsicami siʌʌscadʌ ʌpʌduñiagi vagimi tʌvaagiʌrʌ aʌcai ʌvaavoitudadami” —iñtʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
Dai ʌgai povaiñtʌtʌdai ʌʌpʌ.
—Istumaasi gʌaagidi aanʌ ʌrDiuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi.
10 Antai aanʌ giñtootonacʌdʌ cʌquiva ʌDiuusi tʌaañicarudʌ vuidʌrʌ dai siaa duutudaiña agaitadai aanʌ. Dʌmos ʌgai povaiñtʌtʌdai:
—Maiti pomaasi iñvuiidiada aapi. Aanʌ gia mosʌrDiuusi pioo̅ñigadʌ ʌpan duucai aapi ʌʌmadu gʌaaduñi ismaacʌdʌ apiacʌʌga gaaagidi Suusi ñiooquidʌ. Siaa iduutuda aapi Diuusi.
Sioorʌ gaaagidi Suusi ñiooquidʌ ʌgai vaa ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ —iñtʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.

———

11 Amaasi tʌʌ aanʌ isgʌcuupiojo ʌtʌvaagi. Tai gʌmaasitu ʌmo cavaayu tojacami. Dai ʌgai ismaacʌdʌ dan daitugai tomali ʌmo imidagai maivuidʌrʌ caatʌcana Diuusi dai vʌʌscʌrʌ aagaiña ʌgai mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi.

Dai mosʌcaasi istumaasi ʌrsʌʌlicami ivueeyi ʌgai, dai cocoda ʌgai mosʌcaasi ʌsoimaasi ivuaadami.
12 Dai vuupuidʌ ʌgai ʌpan duucai dadadacʌi taí. Dai gʌmoo daama mui tuutustugai cooronai. Dai covadʌrʌ oojisi tʌtʌaradʌ ʌgai dʌmos mosʌʌgi ʌgai maatʌ iscaiti ʌoojai.
13 Gʌaadaca yuucusi ʌramadicami. Dai ʌgai ʌDiuusi ñiooquidʌ tʌʌgidu.
14 Dai oidi ʌgai vʌʌsi ʌsandaaru tʌvaagiʌrʌ oidacami. Dai gʌnaadaca ʌsandaaru yuucusi cʌcʌʌgaducami tootoacami dai cʌʌ vuaañicami. Dai dan daraitugai ʌgai caapayu tootoacami.
15 Dai ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ñiooquidʌ tʌʌgidu tʌñiaiñdʌrʌ vuusai ʌmo mastai muucacami vai ʌgaicʌdʌ cocoda agai ʌgai ʌoodami oidigi daama oidacami. Dai cʌʌga tʌaanʌda agai ʌgai ʌoodami oidigi daama oidacami gʌguvucadagacʌdʌ. Dai cavami soimaasi taatatulda agai ʌgai ʌoodami sai poduucai maatʌna ʌoodami issʌʌlicʌdʌ baamucu Diuusi ʌgai vui. Diuusi ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
16 Dai ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ñiooquidʌ tʌʌgidu cajiʌrʌ dai yuucusidʌ daama oojisi ʌmo ñiooqui vai pocaiti ʌoojai: “Raígadʌ vʌʌsi raraí dai tʌaanʌdamigadʌ vʌʌsi tʌtʌaanʌdami”, caiti ʌoojai.
17 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌmoco Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ tasapai cʌʌca dai cavami iiña dai potʌtʌdai ʌgai vʌʌsi ʌujuurugi ismaacʌdʌ ʌvʌʌltapai nʌnʌʌyi:
—Dimivurai, vʌʌscataiavʌr gʌnʌmpaida Diuusi iduñia agai ʌmo vagimi,
18 dai gʌnbibiida agai raraí baabiedʌ, dai sandaaru tʌtʌaanʌdamigadʌ baabiedʌ, dai cʌcʌʌli maiduduaadicudami baabiedʌ, dai caapayu baabiedʌ, dai ʌgai ismaacʌdʌ dan daraitugai ʌcaapayu baabiedʌ, dai vʌʌsi oodami baabiedʌ tomasi ʌrtʌtʌaanʌdami tomasi ʌrpipiooñi tomasi ʌraali tomasi ʌrgʌgʌrducami —tʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ʌujuurugi.
19 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ ʌgʌʌ suudagiaiñdʌrʌ vuusai dai tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌraraígadʌ oidigi daama oidacami isʌmpaidaca ʌgai gʌnsandaaruga dai cocooda agai ʌgai ismaacʌdʌ dan daitugai ʌcavaayu tojacʌdʌ ʌʌmadu sandaarugadʌ ʌgai.
20 Daidʌ ʌsandaarugadʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ dan daitugai ʌcavaayu bʌi ʌcʌisi ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai maitʌrvaavoi ʌgai vaa ismaacʌdʌ idui naana maasi istumaasi gʌgʌrducami ʌcʌisi vuitapi dai gomaasicʌdʌ vupuiirumagi ʌgai ʌoodami ismaacʌdʌ gʌndagitu mʌstʌtʌʌpagi ʌcʌisi tʌtʌaragadʌcʌdʌ dai ismaacʌdʌ siaa duutudai ʌmoono ismaacʌdʌ ʌpa maasi ʌcʌisi dai maamaisa. Amaasi mʌtai dudu-aacami taiyʌrʌ suuli ʌcʌisi ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai maitʌrvaavoi. Ʌtaí mʌsiaaco suuli ʌgai vʌʌnagʌ asufre.
21 Daidʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ ʌcavaayu tojacʌdʌ dan daitugai coi ʌsandaarugadʌ ʌcʌisi ʌmastaicʌdʌ ismaacʌdʌ tʌñiaiñdʌrʌ vuusai tai vʌʌsi ʌujuurugi cʌʌ tataascovai baabiedʌcʌdʌ ʌgai.

20

———

1 Antai gooquiʌrʌ tʌʌ aanʌ istʌvaagiaiñdʌrʌ tʌvañimi ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ dai bʌcati ʌgai yavigadʌ ʌgʌʌ dʌgai tuucavacʌdʌ dai gʌnooviʌrʌ bʌcati ʌmo cadena gʌducami.
2 Daidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ bʌi ʌcʌisi vʌgicʌdʌ. Ʌgai vaa ʌrʌmo cooyi ismaacʌdʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ oidi daama aimʌraiña dai Diaavora tʌʌgidu dai

Satanási vʌʌsi. Daidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ vuu ʌcʌisi vʌgicʌdʌ sai amaasi vuulicana ʌmo mil uumigi.

3 Daidʌ ʌgʌʌ dʌgai tuucavacʌrʌ daitu dai cʌʌ cuu sai camaivupuiirumadaiña ʌgai oodami oidigi daama oidacami asta siʌʌscadʌ aayi ʌʌmo mil uumigi. Amaasi aʌcai ʌcaaqui uumigi mʌsiuupanamu chiʌʌqui tasai.

4 Amaasi tʌʌ aanʌ gʌgʌr daraicarui vai daama daraaja ʌgai mʌsmaacʌdʌ darai saidʌ ʌrdudunucamicana. Dai tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ iibʌadʌ ʌgai mʌsmaacʌdʌ guicuta moomodʌ gaaagiditai ʌgai Suusi mamaatʌtuldiaragadʌ dai vaavoitudaitai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai maisiaa duutuli ʌcʌisi vʌgicʌdʌ tomali moonogadʌ. Dai ʌgai maitʌndagitu mʌstʌtʌʌpagi ʌcʌisi tʌtʌaragadʌcʌdʌ coocovadʌrʌ siʌpʌ noonoviʌrʌ. Dai tʌʌ aanʌ isduduaaca ʌgai dai gatʌjai Cristo ʌʌmadu ʌmo mil uumigi.

5 Ʌgai ʌrʌpʌgadadʌ ismaacʌdʌ duduaaca. Dai ʌgaa coidadʌ gia maiduduaaca asta aʌcai ʌʌmo mil uumigi.

6 Sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ ʌpʌga duduaaca Diuusi ʌcovai vuvaitu ʌgai. Ʌgai ʌrpapaalicamu tʌvaagiʌrʌ Diuusi vuitapi dai gatʌaanʌdamu Cristo ʌʌmadu ʌmo mil uumigi. Dai ʌgai gia maiiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu.

7 Dai caaʌcai ʌʌmo mil uumigi mʌsivuusaidamu Satanási ʌgʌʌ dʌgacaiñdʌrʌ

8 siʌgai vʌʌsi oidigi daama aimʌrdamu dai vupuiirumadadamu oodami. Ʌgai vupuiirumadamu Gogʌrʌ oidacami dai Magogʌrʌ oidacami. Dai ʌmpaidamu ʌgai ʌsandaaru ami oidacami sai soiña cocoodana ʌDiuusi sandaarugadʌ. Ʌsandaaru ismaacʌdʌ Gogʌrʌ dai Magogʌrʌ oidaga ʌpan ʌʌquidu ʌoorai ismaacʌdʌ ʌgʌʌ suudagi ugidana oidaga.

9 Dai iimi agai ʌgai ʌmapʌcʌrʌ siaaco gʌʌ tʌpalica. Dai sicolima agai ʌgai siaaco daraaja Diuusi sandaarugadʌ dai siaaco oidaga ʌoodami ismaacʌdʌ Diuusi oigʌdai. Dʌmos Diuusi ootosa agai taí tʌvaagiaiñdʌrʌ sai mʌʌna vʌʌsi ʌSatanási sandaarugadʌ.

10 Dai Diuusi taiyʌrʌ daituda agai ʌDiaavora vupuiirumadacai ʌgai ʌgaa. Ʌtaí siaaco daituda agai Diuusi ʌDiaavora vʌʌnagʌ asufre dai amiava mʌsiaaco daitu ʌcʌisi vʌgicʌdʌ ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai maitʌrvaavoi. Ami soimaasi taataca agai ʌgai vʌʌscʌrʌ tasʌrʌ dai tucarʌ.

———

11 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌmo gʌʌ daicarui tojacami dai tʌʌ aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ dan daja. Dai ugidagai ʌoidigi ʌʌmadu ʌtʌvaagi siaaco daja ʌtasai daidʌ ʌmasaadai daidʌ ʌsisiaavugai, dai camaitiiputu tomali ʌmo istumaasi.

12 Antai tʌʌ aanʌ ʌcoidadʌ gʌgʌrducami dai aaliducami vai vuidʌrʌ guuca Diuusi. Mʌtai cupioojo ʌliliivru siaaco oojisi istumaasi ivuaadana oodami dai Diuusi soimaasi taatatuli vʌʌsi ʌsoimaasi ivuaadami ismaacʌdʌ vaamioma soimaasi ivuaadana vaamioma soimaasi taatatuli ʌgai. Dai cupioojo ʌmai liivru siaaco oojisi ʌtʌtʌaragʌdʌ vʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu.

13 Daidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ coi ʌgʌʌ suudarʌ duduaaca daidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ yaasapicatadai duduaaca dai vʌʌsi ʌcoidadʌ duduaaca dai iji tʌvaagiamu tai Diuusi soimaasi taatatuli ʌsoimaasi ivuaadami. Ismaacʌdʌ vaamioma soimaasi ivuaadana vaamioma soimaasi taatatuli ʌgai.

14 Dai camaicoodamu oodami baiyoma tomastuigaco mʌʌdamu ʌtaiyʌrʌ. Daidʌ ʌDiaavora ʌʌmadu oidacamu tomastuigaco.

15 Vʌʌscatai ʌgai ismaacʌdʌ maioojisi tʌtʌaragadʌ ʌliivruʌrʌ siaaco oojisi
tʌtʌaragadʌ ʌgai ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu Diuusi
suuli ʌgai ʌtaiyʌrʌ.

21

———

1 Antai gooquiʌrʌ tʌʌ aanʌ ʌmo tʌvaagi utudui dai ʌmo dʌvʌʌrai utudui.
Ʌtʌvaagi ʌpʌgadadʌ daidʌ ʌdʌvʌʌrai ʌpʌgadadʌ caugidagai cascʌdʌ dai ca-
maitiipu ʌgʌʌ suudagi.
2 Antai aanʌ Vuaana tʌʌ ʌgʌʌ quii ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vusaitu
Jerusaleena utudui tʌʌgidu vai tʌvañimi tʌvaagiaiñdʌrʌ. Diuusi vuidʌrʌ
cʌaacatadai ʌgai. Sʌʌlicʌdʌ chigia maasi ʌgʌʌ quii poduucai isduucai chigia
maasi ʌmo ali tʌji siuu duucu cunata agadagi.
3 Antai cai aanʌ ʌmo ñiooqui iscavami ñioo tʌvaagiaiñdʌrʌ dai pocaiti:
—Sivi gia Diuusi oodami saagida oidacamu daidʌ ʌoodami
ʌrmaamaradʌcamu Diuusi. Dai Diuusi ʌrDiuusigadʌcamu ʌoodami.
4 Dai siaaco daja Diuusi maitiipucamu istucʌdʌ soigʌnʌliadagi
oodami. Dai camaicoodamu oodami, tomali maisuaanʌdamu tomali
maisoigʌnʌliadamu. Dai camaicocordamu ʌgai. Vʌʌsi ʌʌquidʌ istumaasi
caugidagai cascʌdʌ —caiti ʌñiooqui.
5 Amaasi Diuusi ʌgʌʌ daicarui daama daja pocaiti:
—Sivi gia utuldamu aanʌ vʌʌsi istumaasi —caiti ʌgai.
Dai Diuusi povaiñtʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Oojañi aapi. Idi ñiooqui sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi cascʌdʌ dai cʌʌga baiga
isvaavoitudagi —iñtʌtʌdai Diuusi.
6 Dai gooquiʌrʌ povaiñtʌtʌdai:
—Casiʌpʌdui vʌʌsi istumaasi ʌpʌduñia agaitadai. Aanʌ ʌrʌgai dai
maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai tomastuigaco oidacamu.
Sioorʌ viaaca ʌliadagi ibʌdagai utudui vai tomastuigaco oidacagi aanʌ
iñʌʌmadu aanʌ gia maaquimu ʌsuudagi ismaacʌdʌcʌdʌ viaacana ʌgai
ibʌdagai utudui dai maitaanʌi aanʌ tomali ʌmo sintavu.
7 Gomaasi iduñimu aanʌ ʌgai vʌʌtarʌ sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi
siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliadagi. Dai aanʌ
ʌrDiuusigadʌcamu ʌgai dai ʌgai ʌrgiñmaamaracamu.
8 Dʌmos sioorʌ duduaadicudagi, dai sioorʌ maivaavoitudadagi Diuusi,
dai sioorʌ cʌʌdadagi aa oodami, daidʌ sioorʌ ʌrgacoodacami, dai sioorʌ
googosi gʌnducami, daidʌ sioorʌ ʌrcʌcʌʌdaracami, daidʌ sioorʌ siaa duu-
tudai ʌmoomono, dai vʌʌsi yaatavogami, iimia agai ʌtaiyamu ismaacʌdʌ
vʌʌnagʌ asufre. Gomaasi ʌrʌpan ducami isʌpamu coiyagi.

———

9 Amaasi aayi ʌmaadutai ʌcuvaracamiaiñʌdʌrʌ Diuusi tʌtʌaañicarudʌ is-
maacʌdʌ viaacatadai ʌcuvaracami ajaasocoli. Ʌajaasocoli ʌraana daacatadai
ʌmo istumaasi ismaacʌdʌcʌdʌ soimaasi taata agai oodami. Daidʌ ʌDiuusi
tʌaañicarudʌ povaiñtʌtʌdai:
—Dimi gʌtʌʌgidamu aanʌ siaaco oidaca agai ʌgai ismaacʌdʌ tomastuigaco
oidaca agai ʌgai ʌʌmadu mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña.
10 Dai Diuusi Ibʌadʌ apiagiñtʌtʌʌgidimi naana maasi istumaasi cascʌdʌ
ʌDiuusi tʌaañicarudʌ giñvaidacai ʌmo gʌʌ giidiamu. Ʌgiidi aliʌ tʌcavaga. Dai
abiaadʌrʌ giñtʌʌgi ʌgʌʌ quii Jerusaleena tʌʌgiducʌdʌ ismaacʌdʌ tʌvañimi
tʌvaagiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ Diuusi vuidʌrʌ cʌaacatadai ismaacʌdʌ Diuusi
ʌcovai vusaitu.

11 Λgλλ quii cavami dadadacλi modaacatai Diuusi. Λpan λλsi dadadacλi λmo odai namλacami ismaacλdλ jaspe tλλgidu. Cλλ maasi λraana λgai vidrio maasi cascλdλ.
12 Vλλsi sicoli curartudi λgλλ quii. Dai tλcavaga λcurarai dai baivustaama dan gooca cucuuparaga. Vai λλmo Diuusi tλtλaañicarudλ guuca vλλsi cucuuparagλrλ. Dai cucuuparagλrλ oojisi Jacovo maamaradλ tλtλaragadλ.
13 Dai siaali apacoga guuca vaica cucuuparagai dai norte amacoga guuca λλpλ vaica cucuuparagai dai sur amacoga guuca λλpλ vaica cucuuparagai dai uruñi utamacoga guuca λλpλ vaica cucuuparagai.
14 Dai λcurarai uta daraaca baivustaama dan gooca ojoodai. Daidλ λojoodλrλ oojisi tλtλaragadλ λgai mλsmaacλdλ Cañiiru aagaiña.
15 Daidλ λDiuusi tλaañicarudλ ismaacλdλ giñaatagidi bλcati λmo ooro λpavidacarui λmo metro λλsi tλvλducami dai λgaicλdλ λpavida agai λgλλ quii λλmadu cucuuparagadλ λλmadu curaradλ.
16 Λgλλ quii maacuadu siisisodλ dai aipadλrλ mosλmaduga muiduru. Amaasi λDiuusi tλaañicarudλ λpavi λgλλ quii gλλpavidacarucλdλ. Λgai ajλga goo mil dan λλpλ goo siento kilómetros. Dai λgai λmaduga muiduru aipadλrλ dai tai acoga λλpλ.
17 Amaasi λDiuusi tλaañicarudλ λpavi λcurarai siuiduru gajiaacoga vai ajλga vaic coobai dan maacova metros. Λpavidacarui ismaacλdλcλdλ gaλpavidi λDiuusi tλaañicarudλ λroodami λpavidacarudλ.
18 Λcurarai jaspecλdλ duñisi. Daidλ λgλλ quii goλλ oorocλdλ duñisi. Dai sλλlicλdλ dadadacλi λpan duucai vidrio.
19 Daidλ λbaivustaama dan gooca ojoodai ismaacλdλ uta daraaja λcurarai daama arastudicatadai naana maasi ojoodai namλacami. Λmoco viaacatadai jaspe. Dai λmai viaacatadai sifiro. Dai λmai viaacatadai ágata. Dai λmai viaacatadai esmeralda.
20 Dai λmai viaacatadai ónise. Dai λmai viaacatadai cornalina. Dai λmai viaacatadai crisólito. Dai λmai viaacatadai berilo. Dai λmai viaacatadai topacio. Dai λmai viaacatadai crisoprasa. Dai λmai viaacatadai jasinto. Dai λmai viaacatadai amatista.
21 Λbaivustaama dan gooca cucuuparagai perlacλdλ duñisicatadai. Daidλ λcaayi gλducλdioma goλλ oorocλdλ duñisi dai λpan duucai dadadacλi vidrio.
22 Dai ami λgλλ quiiyλrλ maitλλ aanλ tomali λmo quiuupai. Diuusi gλrbaitλcλaacamiga λgai dai sλλlicλdλ viaa guvucadagai. Dai λgai λλmadu mλsmaacλdλ Cañiiru aagaiña λrλpan ducami quiquiuupai cascλdλ maitiipu quiquiuupai.
23 Λgλλ quiiyλrλ maitλaagai tasai cuudagidλ tomali masaadai Diuusi λλmadu λgai mλsmaacλdλ Cañiiru agaiña cavami dadadacλi cascλdλ.
24 Dai naana maasi oodami saagidiaiñdλrλ ismaacλdλ cλλgacλrλ vuvaja ajioopada agai λgλλ quii cuudagidλcλdλ. Daidλ λraraígadλ oodami oidigi daama oidacami λgλλ quiiyλrλ oidaca agai λλpλ dai siaa duutuada agai Diuusi.
25 Λcuucuparagadλ λgλλ quii vλλscλrλ moscuucupioquiñicana ami maitiipuca tucagi cascλdλ.
26 Dai ami oodami vλλsi oidigi daama oidacami saagidiaiñdλrλ siaa duutuadamu Diuusi.
27 Dai tomali λmo istumaasi soimaascami maivapaacλdλmu. Dai tomali λmo soimaasi ivuaadami tomali λyaatavogami maivapaacλdamu. Mosλcaasi λgai ismaacλdλ oojisi tλtλaragadλ λliivrugadλrλ λgai mλsmaacλdλ Cañiiru aagaiña. Λliivruλrλ oojisi tλtλaragadλ λgai ismaacλdλ viaa ibλdagai utudui dai tomastuigaco oidaca agai Diuusi λλmadu.

22

1 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ʌʌpʌpʌ giñtʌʌgi ami siaaco daja Diuusi
ʌgʌʌ daicarui daama ʌʌmadu ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña. Dai
ʌgʌʌ daicaruiaiñdʌrʌ vusanʌi ʌmo istumaasi ʌpa maasi ʌmo gʌʌ aqui
cʌʌ vuaañicami suudagi ismaacʌdʌcʌdʌ viaacana oodami iibʌdagai utudui.
Ʌsuudagi ʌpa maasi vidrio.
2 Daidʌ ʌgʌʌ quii caayigadʌrʌ gʌducʌdioma ʌʌrana mʌrai ʌaqui. Daidʌ
ʌaqui aipadʌrʌ guuca mui uusi. Daidʌ ʌuusi ʌʌmo masaadaicʌdʌ iibi-
atai. Daidʌ iibiadʌcʌdʌ viaacana oodami iibʌdagai utudui. Daidʌ ʌuusi
aagadʌcʌdʌ maicoocorʌi oodami.
3 Dai ami maitiipucamu tomali ʌmo istumaasi soimaascami. Ʌgʌʌ
daicarudʌ Diuusi ʌʌmadu ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ami gʌʌ quiiyʌrʌ
daacamu. Dai ʌpipiooñigadʌ ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña siaa duutu-
adamu ʌgai.
4 Dai vuidʌrʌ daraacana dai coocovadʌrʌ oojisicamu ʌCañiiru tʌtʌaragadʌ.
5 Dai ami maitiipuca agai tucagi. Dai sioorʌ ami oidaga maitʌgitoca
agai cuucudagi tomali tasai. Diuusi gʌrbaitʌcʌaacamiga dadadaquigadʌcʌdʌ
maasca agai ami cascʌdʌ. Dai tomastuigaco gatʌaanʌda agai ʌpipiooñigadʌ
ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña.

———

6 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ povaiñtʌtʌdai:
—Istumaasi gʌaagida iñagai aanʌ ʌrvaavoi dai baiga isvaavoitudagi. Dai
Diuusi gʌrbaitʌcʌaacamiga ʌrʌgai ismaacʌdʌ aagidi gʌñiñiooquituldadamiga
istumaasi aagada ʌgai. Caootoi gʌtʌaañicaru sai ʌgai tʌʌgidana pipiooñigadʌ
istumaasi caotoma ʌpʌduñia agai —iñtʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
7 Amaasi ʌSuusi Cristo povaiñtʌtʌdai:
—Otoma divimu aanʌ. Sioorʌ ʌʌgiditai caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ
oojisi idi liivruʌrʌ sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliadamu —iñtʌtʌdai Suusi Cristo.
8 Aidʌsi aanʌ Vuaana caʌ gomaasi dai tʌʌ giñtootonacʌdʌ cʌquiva aanʌ
ʌDiuusi tʌaañicarudʌ vuidʌrʌ ismaacʌdʌ giñtʌʌgi vʌʌsi gomaasi dai siaa du-
utudai iñagaitadai.
9 Dʌmos ʌgai povaiñtʌtʌdai:
—Maitipomaasi ivuaada. Aanʌ ʌʌpʌ ʌrDiuusi piooñigadʌ ʌpan duucai aapi
ʌʌmadu gʌaaduñi ismaacʌdʌ gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ ʌʌmadu vʌʌscatai
ismaacʌdʌ ʌʌgiditai caʌ istumaasi oojisi idi liivruʌrʌ. Baiyoma isiaa duutuda
Diuusi —iñtʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
10 Dai povaiñtʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Gaaagidañi aapi Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ oojisi idi liivruʌrʌ cayooga
aayi istuigaco ʌpʌduñia agai istumaasi agai idi liivruʌrʌ.
11 Sioorʌ soimaasi ivueeyi dagitoñi vai apiasoimaasi ivuaadana. Dai sioorʌ
googosi gʌnducamica dagitoñi vai apiagoogosi gʌnducamicana. Dai sioorʌ
maisoimaasi ivuaadagi dagitoñi vai apiacʌʌga ivuaadana. Dai sioorʌ Diu-
usi ʌcovai vuvaitu dagitoñi vai apiacʌʌga vaavoitudaiña Diuusi —iñtʌtʌdai
ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
12 Dai Suusi Cristo ʌpamu povaiñtʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ otoma divimu aanʌ. Dai vuaapidamu aanʌ ʌʌmo istumaasi
namʌacami ʌgai ismaacʌdʌ ivuaadana giñaa duiñdaga. Sioorʌ vaamioma
cʌʌga ivuaadagi maaquimu aanʌ ʌmo istumaasi vaamioma namʌacami.
13 Aanʌ ʌgai dai maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai tomastu-
igaco oidaca iñagai —iñtʌtʌdai Suusi Cristo.

14 Sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi oigʌldi soimaascamigadʌ vai poduucai viaacana ʌgai oigaragai iscuucumiagi ʌuusi ibiadʌ ismaacʌdʌcʌdʌ viaacana oodami iibʌdagai utudui dai poduucai viaaca ʌgai oigaragai mʌsvaapaquiagi ʌgʌʌ quiiyʌrʌ.
15 Dʌmos ʌgʌʌ quii quiidiga madʌrʌ viimu ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Suusi Cristo, ʌcʌcʌʌdaracami, daidʌ sioorʌ googosi gʌnducami, daidʌ gacoodacami, dai sioorʌ siaa duutuadagi moomono, daidʌ ʌyaatavogami.
16 —Aanʌ Suusi caootoi giñtʌaañicaru sai aagidana vʌʌsi gomaasi ʌvaavoitudadami muiyapʌrʌ oidacami. Aanʌ ʌrcajiudadʌ ʌraí Davicaru. Aanʌ ʌrʌpan ducami ʌgʌʌ siaavugai ismaacʌdʌ ʌquiaamoco vusacʌi —iñtʌtʌdai Suusi Cristo.
17 Dai Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu ʌoodami ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaca agai ʌgai ʌʌmadu mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi Cristo.
—Dimi —tʌtʌdai.
Dai sioorʌ caʌcagi idi ñiooqui aliʌsi gʌaagai ispotʌtʌadagi ʌSuusi Cristo sai diviana.
Dai sioorʌ sʌʌlicʌdʌ ipʌliadagi isDiuusi maaquiagi ibʌdagai utudui ʌgai viaa isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidʌ vai Diuusi gʌnmaaquiagi suudagi ismaacʌdʌcʌdʌ viaacana ibʌdagai utudui dai maitataanʌi tomali ʌmo istumaasi.
18 Dai aagidi aanʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ oojisi idi liivruʌrʌ sai maiʌma duucai oojaiña. Sioorʌ vaamioma oojagi Diuusi gia soimaasi taatatuldia agai ʌgai poduucai isduucai taatatuli ʌgai ʌsoimaasi ivuaadami ismaacʌdʌ gʌaagai idi liivruʌrʌ.
19 Dai sioorʌ maigovai daraasagi aa ñiooqui idi liivruaiñdʌrʌ Diuusi maigovai daasamu tʌtʌaragadʌ ʌgai ʌliivruaiñdʌrʌ siaaco oojisi tʌtʌaragadʌ ʌgai ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu. Dai maiviaacamu oigaragai isoidacagi ʌgʌʌ quiiyʌrʌ ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vusaitu.
20 Aanʌ ʌrSuusi Cristo dai pocaiti ansai sʌʌlicʌdʌ otoma divia iñagai aanʌ.
Dai aatʌmʌ vaavoitudadami ipʌlidi sai otoma diviana gʌrtʌaanʌdamiga Suusi.
21 Aanʌ ipʌlidi sai Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña vʌʌscatai aapimʌ.
Mosʌcaasi.